STRATEGEMATUM LIBRI OCTO. -

Polyaenus di Lampsaco (di Lampsaco), ...

Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
1
6 - C
24
ROMA

VI. 75

Liebeskind
Nachlass

Michaëlis Angeli
Giacomelli

Lugd. Batav: ex Officina { IORDANI LUGTMANS & IOANN: du VIVIÉ }

BIBLIOTECA NAZ. ROMA

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ
ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ
ΒΙΒΛΟΙ ΟΚΤΩ.

POLYAENI
STRATEGEMATUM
LIBRI OCTO.

JUSTO VULTEJO

interprete.

PANCRATIUS MAASVICIUS
recensuit, ISAACI CASAUBONI,
nec non suas, notas adjecit.

LUGDUNI BATAVORUM,
Apud { JORDANUM LUCHTMANS, & JOHANNEM DU VIVIE. } 1690.

NOBILISSIMIS. AMPLISSIMIS. REIPUBLICAE. DELPHENSIUM. PRINCIPIBUS. VIRIS.

GERARDO. PUTMANS. J.C. OLIM. PRAETORI. NUNC. REBUS. INDICIS. NEC. NON. AGGERIBUS. DELFLANDIAE. PRAEFECTO. CONSULUM. PRAESIDI.

JACOBO. VREEDENBURGH. AB. ADRICHEM. J. C. AD. COLLEGIUM. REBUS. MARITIMIS. PRAEFECTORUM. NUPER. DELEGATO. SCHOLAE. DELPHENS. COLLEGIIQUE. IBIDEM. LITERARII. CURATORI. CONSULI.

HENRICO. D'AQUET. MEDICO. CONSULI.

PETRO. TEDING. BERCHOUT. J.C. CONSULI.

ADRIANO. BOGAART. J. C. TOPARCHAE. IN. BELOIS. ET. NATTAIAS. NUPER. CONSULUM PRAESIDI. AD. COLLEGIUM NOB. ET. PRAEPOT DEPUTATORUM, ORD. HOLLAND. DELEGATO. REBUS. INDICIS. PRAEFECTO. IN. SUPREMA. AGGERUM. DELFLANDIAE. CURIA. ASSESSORI. SCHOLAE. DELPHENS. COLLEGIIQUE. IBIDEM. LITERARII. CURATORI.

NICOLAO. AB. ASSENDELFT. J. C. REIPUBL. DELPHENS. SENATORI. SCABINORUM. NUPER. PRAESIDI. SCHOLAE. DELPHENS. COLLEGIIQUE. IBIDEM. LITERARII. CURATORI.

DAVIDI. CLINQUANT. DIVINORUM. ORACULORUM. INTERPRETI. PRIMARIO. SCHOLAE DELPHENS. COLLEGIIQUE. IBIDEM. LITERARII. CURATORI.

DOMINIS. SUIS. CLEMENTISSIMIS.

S. P. D.

PANCRATIUS, MAASVICIUS.

Polyænum edituro haud diu circumspicienda fuere Nomina, VIRI AMPLISSIMI, quæ tam veterum quam recentiorum instituto no-

væ huic editioni præfigerentur: jamdudum enim Veſtra de me merita teſtari publice, & gratæ meæ erga Vos voluntatis præbere ſpecimen geſtiit animus: Vos enim, VIRI NOBILISSIMI, mihi Dii eſtis reduces, quorum auſpiciis, per ſeptennium patriæ abſtractus laribus, nunc denuo iiſdem reſtitutus, quotquot ſecum fert ea, frui commodis abſque intermiſſione valeam. Nondum enim biennum Bredano Gymnaſio præfueram, cum literis Veſtris ſecundus mihi in Ludo Veſtro Literario offerretur locus, quæ animum redeundi in patriam ſponte ſua pronum tantum non impellebant; verum generoſus quidam honoris ſtimulus & gloriæ cupido, quæ in optimis etiam quibuſque conſpiciuntur, impetum illum refrenabant, nec legati munere fungi, qui ipſe jam cum imperio eram, ulla ratione ut a me impetrarem patiebantur. Tantum autem abfuit, ut recuſatio illa benignum Veſtrum de me judicium extinxerit, ut priorem etiam opinionem magis inflam-

flammarit. Ejus rei argumentum fuit haud exiguum, quod post annos admodum quinque, cum idem apud Vos vacaret locus, eandem mihi secundo, & quidem honorificentissime obtuleritis provinciam. Tunc demum in me ipse sum expertus, quid non valeat patriæ, parentum, nec non amicorum, & quidem doctorum, quotidie familiaritas & commercium: nam quo breviori ab iisdem absentia animus impelli primum nequibat, eo longiori, qua mihi charissimis illis pignoribus carendum fuerat, intercapedine, idem facilius postea fuit adactus. Neque enim verebar quemquam daturum mihi vitio patriæ meæ desiderio ex imperatore factum me legatum, cum (liceat parva magnis componere) sempiternæ ducatur laudi Magno Africano, quod fraternæ laudis amore incitatus fratri L. Corn. Scipioni contra Antiochum legatus iverit omnium imperatorum excellentissimus: præsertim cum accederet charissimæ parentis desiderium &

pietas, cujus flagrantiſſimis precibus, quibus jam ante quoque ad redeundum indeſinenter me invitarat, deeſſe ultra erat religio: nec non Magni Viri, Theodori Ryckii, qui princeps mihi & dux ad ſuſcipiendam & ingrediendam rationem horum ſtudiorum extiterat, ſed cujus mors nuperrima, ſuis luctuoſa, nobis triſtis, Reipublicæ Literariæ omnibuſque bonis acerba, eorundem fructum ſummo ſuo jure eidem ſolvere mihi non permiſit: hujus, inquam, Viri, nunc ἐναγίοις, amplectendi muneris tam honorifice a Vobis oblati conſilium & auctoritas: & denique, quod poſtremum licet commemorem, in primis tamen & præcipuis jure numerandum incitamentis, Scholæ Veſtræ præ ceteris per omnem literatum orbem illuſtre nomen & fama, cui inſtaurandæ, annorum aliquot retro injuria nonnihil imminutæ, cum & me deſtinari a Vobis acciperem, gaudebam me in celebriorem laudis inveniendæ deſcenſurum arenam, in qua majori cum fructu in ſtudio-

dio-

diosam juventutem diffundi posse in futurum nostra videbatur opera. Vestra vero, VIRI GENEROSISSIMI, quam præsens jam tres annos experior, benignitas eximia & singularis, non solum consilii hujus rationem mihi probavit hactenus, sed tanto opere eandem insuper confirmavit, ut cum superiore æstate prior mihi provincia cum honoris incremento iterum offerretur, eandem modeste recusaverim. Vestro itaque munere id accepi, ut Auctorem hunc edere, eumque Amplissimis Vestris Nominibus inscribere possim: a Vobis quippe huc evocatus, amicorum, quibus præsenti mihi frui per Vos datum erat, adhortationibus perpetuo fui incitatus, ut, dum ætas & vires paterentur, aliquid saltem, quod sentio quam sit exiguum, ex studiis meis ad communem utilitatem adferrem, quæ certe tantas in animum egere radices, ut, cum non publica solum, quam mihi credidistis, sed & privata juventutis Vestræ disciplina me haberet exercitatissimum, horas subsecivas

ad hæc ſtudia recolenda ſumpſerim, & aures ſcholaſtico ſtrepitu ac convicio defeſſas doctrinæ hujus delinimentis permulſerim. Veſtrum denique eſt, quod occaſionem nactus exoptatiſſimam, qua Vir Clariſſimus, Jacobus Gronovius, paterni non ſolum nominis, ſed & virtutum, præter ſuas, quas poſſidet admirabiles, ex aſſe hæres, non ſolum edendi hujus præcipue operis fuerit hortator, ſed pro incredibili ſuo ad promovenda literarum ſtudia, utque Auctores tam Græci quam Romani ſermonis emendatiſſimi poſterorum manibus terantur, zelo, humaniſſime quoque talia largitus ſit ſubſidia, ſine quibus fruſtra fuiſſet omnis labor. Quibus ergo potiſſimum, VIRI GRAVISSIMI, quam Vobis, qui præter immenſa, quibus obſtrictum me tenetis beneficia, Polyæno quoque renaſcendi præbuiſtis originem, abſque animi ingratiſſimi nota hunc beneficii Veſtri Auctorem, & Vobis non quidem ἀπροσδιόνυσον, dicaſſem? Ac ne quis a nobis hoc ita dici for-

te

te miretur, quod alia quædam in eo sit scribendi ratio, quam quæ Viris in bellicis negotiis ac periculis minime versatis conveniat; maximi quidem in bellis momenti in eodem continentur strategemata, unde & ipse labores singulos præstantissimis Imperatoribus, reique militaris prudentissimis, Antonino & Vero, inscribere non erubescit; sed, ipso teste, reconditæ quoque regendarum rerumpublicarum commemorantur artes, quæ in bello non solum, sed & in pace, summum imperium tractantibus insignem adferre queunt prudentiam & utilitatem. Ut autem fertur Sinætes quidam Artaxerxi Mnemoni alieno sibi loco obviam facto, cum, sollenni Persarum instituto regem muneribus tum ornare non valeret, ne tamen inhonorati regis dedecus in se admitteret, ex profluente Cyro haustam utraque manu aquam obtulisse, idque donum benigno ac regio animo a tanto principe fuisse acceptum: ita Vos etiam, VIRI NOBILISSIMI, hasce qualescumque stu-

ſtudiorum meorum primitias, Dignitatibus quidem Veſtris longe impares, ſed ab eo profectas, qui cum abſque munere Vos dimittere nec deberet nec poſſet, iis ſaltem, quibus in præſentiarum potuit, votivis animi grati tabulis Divorum ſuorum genua incerare conatus eſt, benigno accipite animo, & inſignem Veſtrum, quo complexi me eſtis hactenus, favorem mihi porro ſervate, ut in dies magis in nobis excitetur illud ſtudium, quo uberiorem quandoque, ſi Supremus Rerum Arbiter largiatur veſci aura, daturi ſperamus meſſem. Quod ſupereſt, VIRI GENEROSISSIMI, Summo Numini ſupplicia cum omnibus bonis pro Veſtra incolumitate, qua etiam publica continetur ſalus, vota nuncupamus, utque auguſtiſſimis Veſtris auſpiciis Publicam rem Veſtramque diutiſſime geratis. Feliciter! Ex Muſeo noſtro v. Kal. Aprilis CIↃ IↃ C XC.

LECTO-

LECTORI S.

Sæculum nunc est, quod Polyænum, *una cum* Justi Vulteji *versione, nec non suis in eundem Notis, Græce primus ediderit & ab interitu vindicaverit Vir Magnus* Isaacus Casaubonus: *quo vel solo nomine præter incomparabiles alios Divini ingenii fœtus, Summi Viri manibus, cum ob singularem Auctoris præstantiam, tum quod multa nobis, quæ frustra quæras alibi, per eundem a temporum injuria sint vindicata, immortales gratias debent Literæ. Verum uti nihil natum simul est & perfectum, ita nec Polyænus eo nitore vel elegantia tum prodiit, quam quidem Viro doctissimo fuerat in votis: cum enim Codicem nactus esset vitiosissimum, in quo nihil fere non aut distortum, aut luxatum, aut accepto vulnere aliquo adspectu fœdum, non mirum profecto multa in eodem lacera, hiulca & inemendata fuisse relinquenda: quapropter etiam alios, qui meliorem* Polyæno, *si possint, commodent operam, ipse invitat & hortatur, hujus certaminis præmium sibi eripi adeo non moleste ferens, ut etiam id optari sibi generose profiteatur. Id autem qui aggrederetur quum hactenus apparuerit nemo, nos lampada traditam alacri animo accepimus, non quod aut ab ingenio, aut ab otio melius essemus instructi (post Casaubonum quippe in eandem arenam qui descenderet, is certe post Roscium in scena gestum ageret) sed quod illos, quos expectandos sæpe monet Codices, nobis videremur consequuti. Unde*

etiam

etiam ſicubi a doctiſſimo Viro diverſis nobis fuit abeundum, quanta id fieri potuit, factum modeſtia: quia, ſi iiſdem ille quibus nos, inſtructus fuiſſet adjumentis, non ſolum hoc nos faſce levaſſet, ſed Polyænum *dediſſet elegantiorem multo, quam a quoquam poſſet ſperari. In procuranda hac editione ſubſidiis uſi ſumus, duabus quantivis pretii & optimæ notæ MSS. Codd. collationibus, quarum altera ex illuſtriſſimæ Sereniſſimi Magni Etruriæ Ducis Bibliothecæ cimeliis deprompta, altera ex egregio Collegii S. S. Trinitatis apud Cantabrigienſes Bibliotameo ex indulgentia Reverendi & Celeberrimi, qui tum ei præerat,* Johannis Pearſoni, *prodiit. Miro prorſus cunctationis fato, quum jam ante plurimos annos ipſi hi duo Codd. a plurimis eruditis Viris ſtudioſe fuerint uſurpati: nam præter communem famam, quæ paſſim de* Joanne Pricæo *ſparſa eſt, ex cujus chirographo plurima exempla facta hic illic hærent, teſtari poteſt una bibliotheca* Iſaaci Voſſii, *mirum in modum gaviſi per tanta temporis ſpatia ſine fructu vel ſuo vel publico incubare theſauro alienis manibus collecto: in ea quippe hæc reperias Græcorum num.* 212. Variantes Lectiones in Polyænum ex MS. Cod D. Joannis Pricæi. *Item,* Conſenſus hujus Codicis in Polyænum cum MS. Cod. Collegii Trinitatis apud Cantabrigienſes, & Variæ Lectiones hujus Polyæni ex MS. Cod. Collegii Trinit. *Item in Mathematicis in* 12. *num.* 23. Polyæni Strategemata cum Caſauboni Notis & Verſione Gr.

Lat.

Lat. Lugd. 1589. Cum MSS. collata, manu Franc. F. F. Junii. *Num.* 24. Polyænus, Casauboni ut sup. quibusdam in locis manu Is. Vossii cum MSS. collatus & emendatus. *Quin & Pater Gronovius jam eodem Cantabrigiensi Cod. in Anglia usus fuerat. Suppeditavit eas nobis perquam humanissime, pro infinita qua flagrat literarum excolendarum cupiditate, qui easdem sua excerpsit manu, Vir Clarissimus, Jacobus Gronovius, præterquam quod Auctoris hujus edendi primus nobis idem extiterit auctor: quare etiam, si quid nitoris Polyæno ex Codd. hisce accesserit; accessit autem absque illis parum, id omne huic Viro acceptum referre debes. Quisquis vero editionem hanc cum priori contulerit, multa horum Codd. auxilio hic emendata, multa postliminii jure Auctori suo restituta, multa denique eidem sarta tecta conservata inventurus est. In contextum vix quidquam recepimus, nisi vel utroque Cod. nostro, ut & eo, sive iis, quibus præter corruptum illum suum usum se in Notis testatur Casaubonus, nec non Interprete, qui & Codicis vicem sæpe supplevit, vel minimum uno ex nostris, addicentibus. Codices vero quos citat idem, quales vel unde fuerint vellem aperuisset Vir Magnus, cum in sua ad lectorem adloquutione, priore illo suo tantum fuisse instructum queratur, nisi fortassis inter illos is habendus sit, quem in Notis ad* Æneam, *quem tamen diu post* Polyænum *publicavit, a Viro Cl.* Jacobo Bongarsio *sibi concessum citat. Conjecturis raro quid datum, nisi manifestis, & quas*

vel

vel cuivis facillime probatum iri habebam persuasissimum. Decreveram quoque, Casauboni *usus consilio*, *novam* Polyæno *adornare versionem*, *sed quia* Vultejum *optimo usum Codice* (*quem utinam Græce dedisset, multis certe partibus melius* Polyæno *isset consultum*) *postea deprehendi*, *plurimisque in locis vulgato textu Græco*, *quem dedit Casaubonus*, *auctiorem*, *& cum nostris plurimum consentientem*, *mutavi consilium*, *eamque ad firmandam Codd. nostrorum auctoritatem retinui. Vitia pleraque in eadem notare*, *cum Græcis enim ubique non comparavi*, *quod ea tantum quam purissima dare esset propositum*, *habui satis. Cum multa in versione a* Tornæsio *immutata testetur* Casaubonus, *undique ipsam* Vulteji *editionem conquisivi*, *ut quænam Vultejo*, *quæ vero debeantur Tornæsio*, *liquido constaret*; *sed frustra*: *unde forte acciderit*, *ut* Vultejo *tribuerim*, *quæ eidem non erunt imputanda. Ne quid autem ex priori editione desideraretur*, *quæcumque in ea continebantur*, *fideliter hic expressa reperies. Denique*, *ut quam pauciſſima huic editioni deessent*, *Indicem quoque*, *quod in priore is erat imperfectissimus*, *novum in tuum commodum concinnavi. Hæc sunt*, *quæ nescius ne esses volebam. Tu iis fruere & vale.*

No-

Nobilissimo, generosissimoque

VIRO,

PHILIPPO MORNAIO,

PLESSIACI DOMINO, &c.

IS. CASAUBONUS

S. D.

Interea dum horribilis illa tempestas sævit, vir Nobilissime, quæ miseram nostram Galliam tot jam annos concutit: nos, quibus ἀνδρὶ πολιτικῷ ἔργα, quod unum possumus, precibus ad Deum Opt. Max. pro Reipublicæ, & bonorum omnium salute, dies noctesque excubamus: doloremque nostrum, quem ex hac tanta rerum omnium perturbatione summum, pro eo ac debemus, percipimus, quibuscunque rationibus possumus, lenire ac minuere conamur. Quam ad rem quantum litterarum studia valeant, ii demum mihi videntur posse ignorare, qui aut earum suavitatem nunquam degustarunt: aut rei adversæ periculum nullum unquam fecerunt. Itaque, qui a natura ita comparati essemus, ut sine litteris vitam nullam vitalem putaremus, ac ne optaremus quidem: nunc multo etiam magis in litteras nos abdimus, iis vacamus, iis nos totos dedimus. Hac ratione quantum alii proficiant, nescio: nos quidem, si nihil aliud, hoc certe consequimur, ut animus interea noster a cogitatione tantorum malorum avocatus, & litterarum dulcedine recreatus, laxamenti aliquid capiat, & novas vires colligat, quibus par esse tantis ærumnis, atque adeo eas vincere & superare ferendo possit. Quum autem amplissimus sit litterarum campus, visum est nuper, gravioribus studiis intermissis, eorum librorum lectione animum recreare, qui convenientissimum his temporibus argumentum complecti videbantur: eos potissimum intelligo, qui de re militari Græce ab eruditissimis olim viris conscripti fuerunt: quorum pars alia, eaque maxima, pridem est quum fuit: pars adhuc in privatorum bibliothecis, aut omnino, aut ex meliore sui parte delituit. Nos vero, qui eorum aliquot, dum præ desiderio bene de litteris & litteratis hominibus merendi, omnia satagimus, tandem adepti sumus, quorum alii nunquam usque adhuc editi fuere, alii vero non nisi Latine: quum ex eorum lectione voluptatem haud parvam cepissemus, faciendum putavimus, ut optimi auctores, & doctorum hominum votis sæpenumero

mero expetiti, noſtra opera in publicum tandem prodirent. Eorum e numero eſt, is, qui tibi nunc a nobis, Vir Nobiliſſime, offertur, POLYAENVS: ſcriptor antiquus, elegans, acutus, eruditus, &, quod ad rem facit, haudquaquam ἀπειρόλημπτος: ſed qui utramque militiam, (ſagatam, inquam, & togatam,) ſecutus eſt. Is præclara imperatorum ac ducum facta, Græcorum, Romanorum, Barbarorum, non quidem omnia: ſed ea tantum, quæ proprio nomine ſtratagemata nuncupantur, octo libris eſt perſecutus. Quod argumentum quum apud Latinos quoque Frontinus auctor non ignobilis tractare inſtituerit, ſi quis hos duos ſcriptores inter ſe comparet, facile intelliget, quam ſint Græci, quicquid ſuſceperint, in eo tractando & uberiores & diligentiores Romanis. Accedit huc ſermonis elegantia, quam Græcus noſter longe majorem habet: non linguæ tantum bono & prærogativa quadam, ſed ſtudio etiam & induſtria partam. Fuit enim Polyænus orator & patronus cauſarum apud Impp. Antoninum & Verum: quas partes qui obiret, eum oportuit non leviter litteris tinctum fuiſſe, & in oratoria facultate haud mediocriter exercitatum. Hunc igitur ſcriptorem, Græce nunc primum a nobis editum, ac locis pæne infinitis emendatum, auſi ſumus ſub tutela nominis tui evulgare, & de tuo ſplendore lucem illi parum adhuc in vulgus noto, parare. Non enim dubitamus, quin, ſi probari is tibi potuerit, etiam reliquis omnibus, in quorum ille cumque manus veniet, gratus ſit futurus. Nam quem alium quiſquam potius quam te harum rerum æſtimatorem ac judicem deſideret? aut cujus ego patrocinium Polyæno meo potius quam tuum conciliem? Si enim rei militaris ſcientia quæritur, ecquis eſt, non dicam in noſtra Gallia, ſed apud exteras nationes, qui ignoret, qua prudentia tu bellicas res adminiſtrare, quantaque alacritate animi præliorum adire pericula ſoleas? quam fortiter in iis te geras? Si litterarum, & ejus linguæ cognitio, qua Polyænus loquitur: tu vero unicus pæne es ex omni nobilitate Gallica, qui ſtudia Muſarum cum Marte ſerio conjunxiſti: quique ſtudia tua non ad oblectationem animi tantum, quod pleraque hodie nobilitas facere amat: ſed ad graviſſimarum rerum ſcientiam, & ad ſcrutanda religionis myſteria retuliſti. Cujus quidem elegantiſſima, & graviſſima ſcripta eruditiſſimi quique ſtudioſe, nec ſine admiratione recondituæ cujuſdam, doctrinæ, legunt. Taceo ſingularem prudentiam tuam, quæ pari cum charitate patriæ conjuncta, in omnibus tuis ſapientiſſimis conſiliis eluceſcit. Taceo reliquas virtutes tuas, quibus ita te præſtantem natura finxit, ut omnium, etiam invidorum, judicio, paucos noſtra hæc ætas ferat, qui tecum comparari poſſint: neminem qui tibi jure queat in contentione virtutis anteponi. Macte animi Vir Maxime: hæc vera, hæc germana eſt nobilitas, qua mortales

les in his terris ad cæleſtium naturam quam proxime accedunt: hæc vera via, qua in cælum & ad aſtra poſt hanc vitam itur. Quod ſupereſt, peto a te etiam atque etiam, ut munuſculum hoc, dignitati quidem tuæ longe impar, ſed ab eo profectum qui tuas virtutes eximias omnium maxime admiretur, hilari vultu pro tua humanitate accipias. Hoc ſi me a te impetrare ſiveris, cum mei me voti compotem reddideris, tum etiam effeceris, ut ego tua auctoritate confirmatus, nullius obtrectatoris calumniam poſthac extimeſcam. Vale. Ex muſeo noſtro, Kal. Decemb. CIↃ. IↃ. LXXXVIII.

LECTORI CANDIDO.

Polyænum *Macedonem scriptorem antiquum & elegantem, nostro tandem beneficio, benevole lector, habes: beneficio, inquam, nostro: qui etsi in privatos usus magno ære eum nobis comparaveramus, tamen quum haud æquo animo pateremur, tam eleganti scriptore tamdiu te carere, libenter fecimus ut occasionem hanc bene de tuis studiis merendi arriperemus, & præclarum scriptorem prtmi omnium in vulgus edere occuparemus. Ecce igitur eum tibi, non nostra tantum liberalitate e tenebris eruntum: sed nostra etiam industria haud mediocriter adjutum. Nam qui nobis ita ἠλικίᾳ βρύων fuisset traditus, ut nec pes in eo, nec caput, nec ulla totius corporis pars sana supereſſet: eum nos tibi exhibemus vulneribus pæne infinitis aut sanatis, aut certe obligatis, pulchriorem multo, & longe suaviorem quam nos simus eum experti. In quo recensendo non dicam quantum nobis fuerit laboris sustinendum: hoc certe fuit nobis iste labor, etsi paucorum admodum dierum, molestior, quod ita primum ad eum accesseramus, quasi animum casu miserrimæ patriæ mœstum, & curis confectum, voluptate aliqua recreaturi, non nova ulla cura essemus cruciaturi. Semel tamen susceptum negotium, qua potuimus industria, diligentia haud mediocri, fide vero maxima, gessimus, curavimus, confecimus. Multa nos suo loco ab imperitis librariis mota in suas sedes revocavimus, multa confusa quæ erant distinximus, multa corrupta emendavimus. multa dico? imo pæne omnia: nam quid noster Codex habuit aut non distortum, aut non luxatum, aut accepto vulnere aliquo non aspectu fœdum? adeo nihil Polyæno nostro adversus vim & injuriam librariorum sua stratagemata profuerant. Diceres ex Allienſi aut Variana clade eum effugisse. Porro quæ videbantur ancipitis esse emendationis, nec facile ex vestigiis litterarum posse emendari, aut omnino etiam sine meliori libro non posse, ea nos in Notarum libellum retulimus: ubi quid nobis de iis videretur, breviter, ut oportuit, & sine ulla ambitione exposuimus: aliis etiam scriptoribus non raro lucem attulimus, prout eorum loci mendo aliquo in simili historia affecti, sponte sua se nobis offerebant. Unum adhuc restabat: ut cujus nomine λύτρα pependissemus, cujus etiam vulnera maxima ex parte sanassemus, eidem in publicum prodituro, vestem quoque novam, hoc est, Latinam interpretationem daremus: quod etsi nobis haud ita difficile fuisset præstare, tamen qui & otio omnium minime abundaremus, & sciremus χρόνον esse ἀνάλωμα πολυτελέστατον, Polyænum jussimus hac nostra liberalitate esse contentum: ne nobis bonæ horæ, quas aliis studiis destinamus, in eo negotio perirent: & ne multis, quibus magnum hoc videbitur, occasionem præriperemus laudis parandæ ex novæ ejus versione: aut, si malint, ex Vultejanæ interpretationis*

his emendatione. Mihi nunquam hoc fuit propositum, ut ex librorum Græcorum, historicorum præsertim, versione in Latinum sermonem, multo minus ex earum versionum, quæ ab aliis essent profectæ, emendatione nomen mihi pararem: quod neque admodum arduum fuit nobis, quoties libuit experiri, neque palmarium unquam judicavimus, aut dignam omnino rem, in qua, quod superest nobis ex gravissimis nostris occupationibus otii, collocaremus. Quare desinant obsecro doctissimi viri de nobis conqueri, quod superiore anno quum Strabonem nostrum ederemus, peccata interpretis non simus sigillatim omnia persecuti: qui si factum id ita interpretantur, quasi non essent illa a nobis animadversa, ne illi nos non norunt: qui profecto si id egissemus, & quæ illi notant, & alia quamplurima, quæ non omnes fortasse vident, notare nullo negotio potuissemus. Sed num quæso inique faciunt, qui plus a nobis exigunt, quam nos polliceamur? Emendare enim & commentari Strabonem fuit nobis propositum: non interpretis peccata notare: quod si quando a nobis factum (& factum sane, cum ante in Strabone, tum in Polyæno nunc,) alia causa fuit: nempe si quid ea res faceret ad lectionis veritatem. Jam quod alio loco iidem summi viri annotationem quandam nostram ad quartum Strabonis tot machinis labefactare conantur: nisi tamen aliud proferant, nunquam consequentur, ut in ea vel unicum apicem censeam mutandum. Ipsi sane si totam illam nostram annotatiunculam perlegissent, non commisissent, ut qui omnia in iis admirer, candorem tamen in hac ipsorum responsione desiderare possem. Sed hæc plenius alias. At morosos istos (non jam te alloquor magne Belga) & iniquos alienæ industriæ æstimatores, nunquam tanti faciam, ut responsione dignos putem. Scilicet urit eos, quod nos ea ætate (vix dum enim vigesimum octavum ætatis annum eramus ingressi quum Strabonem edidimus) conati simus palmam illis præripere, ad quam ipsi per tot lustra ac decadas annorum contendebant. Atqui, quod eos magu etiam urat, si Deus fautor unicus studiorum nostrorum, vitam & otium suppeditet, faciemus profecto, ut intelligant, nos ad poliendum & perficiendum opus, quod temporum iniquitas nobis invitis extorsit, eorum opem non admodum desiderare. Redeo ad Polyænum: in cujus versione si quid mutatum reperies, (reperies autem multa) id omne Joanni Tornæsio nostro acceptum feres: qui quicquid typis suis mandat, id ut quam emendatissimum, & quantum in ipso est, omnibus numeris absolutum exeat, eniti solet. Nobis satis fuit, ex cimeliis nostris depromptum auctorem, qui usque adhuc latuerat, candide tecum communicare: & eum quidem, quoad eius fieri potuit, quam emendatissimum. Tu lector, si æquus es, factum nostrum, (etiam si quid a nobis in hoc negotio admissum fuerit) bene interpretaberis, & muneris nostri editioni favebis: vel eo saltem nomine, ut ad reliqua evulganda, quæ penes nos sunt, reddas nos alacriores. Quod si aut ab ingenio, aut ab otio, aut a libris melius es instructus, age, curriculum ingredere: reperies ἀνταγωνιστὴν, qui superari in hoc certamine adeo non molestе ferat, ut etiam optet. Tu modo ne tibi, ne nobis desis: en lampada tibi trado. Vale. Ex museo nostro Kal. Decemb. CIↃ. IↃ. LXXXVIII.

IN

POLYÆNUM STRATAGEMATUM

Scriptorem Græcum, Is. CASAUBONI *ope ex tenebris in lucem editum*,

CARMEN.

Unde nunc Græcus superas revisit
Redditus luci Polyænus auras?
Unde custodem Stygii fefellit
Liminis atrum?
Ecce pallentes Erebi tenebras
Artium fugit veterum peritus,
Quas duces olim docuit superbis
Clarus in aulis.
Vel redit tandem miserante parca
Perpetes doctæ gemitus catervæ,
Et tuos, Grajis CASABONE Musis
Grate labores.
Sic lyra dulcem modulante tristi
Næniam, justisque Hecaten querelis
Movit, & charam Eurydicen recepit
Thracius Orpheus.
Fallor: haud nigras Acherontis ante
Mortuus vidit Polyænus umbras.
Ter trium mitis vetat interire
Turba Sororum
Laude quos virtus decorat perenni,
Quos beant vires genii benignæ,
Et quibus semper virides opacant
Tempora lauri.
Sed diu cæcis latitans cavernis
Pavit ignotus tineas inertes,
Et situm tristem tulit indecoro
Pulvere tectus:
Sæculi quum Barbaries prioris
Artibus movit fera bella claris,
Et furens totum voluit per orbem
Perdere Musas.
Ille tam sævi metuens pericli,
Abditus claustris latitaret usque,
Et putri turpes carie puderet
Tollere vultus:
Sed tuis tandem CASABONE prodit
Sumptibus liber, tetricosque linquens
Carceres, docti nitet expolitus
Pumicis arte.

Nunc

Nunc ducum Graja memorare voce
Bellicas laudes, simul & dolosi
Abditos sensus referare Martis
Te duce gestit.
Perge sic claræ veterum libellos,
Quos situs squalens premit, & tenebræ
Nunc tegunt densæ, retinentque vincla,
Reddere luci.
Sic tibi Musæ faveant benignæ,
Sic placens te Phœbus amet, tuique
Posterа semper niteant labores,
Laude recentes.

JOANNES JACOMOTUS BARRENSIS.

AD IS. CASAUBONUM SUUM,

De Polyæno post Strabonem Græce nunc primum ab eo edito.

Armatos inter Gradivi patris alumnos
Musarum passim muta corona filet:
Arma tamen chartis jungens POLYAENUS, in armis
Efficit ut mediis Musa canora sonet.
Quæque prius tacuit, loquitur nunc, inter & arma
Effundit Grajos Ausonioque sonos.
Hoc tu, ISAACE, facis: lucemque dedisse Straboni
Non satis est, mutis das simul eloquium.

A. FAYUS.

IN POLYÆNUM.

Ἑλλάδικῶν Χαρίτων τι * .... κλέος ὤλισθεν αἰὼν
Βαρβαρικῆς ἰφάδι συχνὰ ὑπερχομένης.
Ἐμπὶς ἐν βιβλίοις κεῖται πάτρ' ὅσσα ἴριξαι
Ῥωμαίων ἠὲς, ἢ Δαναοὶ μάχαρες.
Πάντα δ' ἐν ταύτῃ τῇ βίλτῳ ὅλσιε δῆεις
Ἔργματα Ῥωμαίων, ἢ Δαναῶν καμάτους.

* Deest πάλιν, aut καλὸν, vel πρὶν.

IDEM,
INTERPRETE JO. HESYCHIO.

Græcarum laudem Charitum deperdidit ævum,
Barbaris numero corripiente gradum.
Attamen in libris latet hoc, quodcunque patrarunt
Seu geniti Æneadum sanguine, seu Danaum.
Quin, o, repperies, felix, parvo omnia libro,
Romaque quæ fecit, Græcia quæque tulit.

Τὸν

Hæc insunt in primo libro Polyæni Stratagematum.

Διόνυσος, στρατηγήματα	γ	*Bacchus, stratag.*	3
Πᾶν	α	*Pan*	1
Ἡρακλῆς	ε	*Hercules*	5
Θησεύς	α	*Theseus*	1
Δημοφῶν	α	*Demophon*	1
Κρεσφόντης	α	*Cresphontes*	1
Κύψελος	α	*Cypselus*	1
Ἕλλης	α	*Helnes*	1
Τήμενος	α	*Temenus*	1
Προκλῆς	α	*Procles*	1
Ἀγέης	α	*Agnes*	1
Θεσσαλός	α	*Thessalus*	1
Μενέλαος	α	*Menelaus*	1
Κλεομένης	α	*Cleomenes*	1
Πολύδωρος	α	*Polydorus*	1
Λυκοῦργος	γ	*Lycurgus*	3
Τυρταῖος	α	*Tyrtæus*	1
Κόδρος	α	*Codrus*	1
Μέλανθος	α	*Melanthus*	1
Σόλων	ϛ	*Solon*	2
Πεισίστρατος	γ	*Pisistratus*	3
Ἀρίστογείτων	α	*Aristogiton*	1
Πολυκράτης	β	*Polycrates*	2
Ἰστιαῖος	α	*Istiæus*	1
Πιττακός	α	*Pittacus*	1
Βίας	α	*Bias*	1
Γέλων	γ	*Gelon*	3
Θήρων	ϛ	*Theron*	2
Ἱέρων	β	*Hieron*	2
Θεμιστοκλῆς	ζ	*Themistocles*	7
Ἀριστείδης	α	*Aristides*	1
Λεωνίδας	γ	*Leonidas*	3
Λεωτυχίδας	α	*Leotychides*	1
Κίμων	β	*Cimon*	2
Μυρωνίδης	β	*Myronides*	2
Περικλῆς	β	*Pericles*	2
Κλέων	α	*Cleon*	1
Βρασίδας	ε	*Brasidas*	5
Νικίας	δ	*Nicias*	4
Ἀλκιβιάδης	θ	*Alcibiades*	9
Ἀρχίδαμος	ε	*Archidamus*	5
Γύλιππος	β	*Gylippus*	2
Ἑρμοκράτης	β	*Hermocrates*	2
Ἐτεόνικος	α	*Eteonicus*	1
Λύσανδρος	ε	*Lysander*	5
Ἄγις	α	*Agis*	1
Θρασύλλος	β	*Thrasyllus*	2
Κόνων	ε	*Conon*	5
Ξενοφῶν	δ	*Xenophon*	4

Τίλος. Τ πίναξ.

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ
ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ
βιβλίον πρῶτον.

POLYAENI
STRATAGEMATUM
LIBER PRIMUS.

Justo Vultejo interprete.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Victoriam contra Persas ac Parthos, sanctissimi

Τὴν μὲν κατὰ Περσῶν καὶ Παρθυαίων νίκην, ἱερώτατοι βασι-

Τάδε ἔστιν ἐν τῷ α τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων.] Ita reposui ubique ex codice Florentino: & sic reperisse videtur Interpres in illo, sive illis, quibus usus est. Ante legebatur: Τῶν τὸ σοφωτάτου Πολυαίνου Στρατηγημάτων βιβλίων ἐκτὸν, πέμπτον τὸ α. In codice Florentino sequentia hæc ex Indice nomina non conspiciuntur, qualia sunt: Ἀγήνωρ, Κλεομένης, Κόνων, Πολυκράτης, Πίτακος, Βίας, Θίρων, & Γίρων.

Κλίων α'] Inter hunc & Βρασίδαν locat Florent. Θεόδωρ. α. Male: est quippe unius strategema.

1 Πολυαίνου στρατηγημάτων ἐκ τῶν αὐτοῦ βιβλίων πεντεκαίδεκατον ἐκτὸν τὸ πρῶτον] Hæc est lectio quam in nostro codice reperimus. Ubi discrtè ἀπὸ scriptum est. Videtur vero hæc ἐπιγραφὴ non à Polyæno, sed ab aliquo recentiore Græco, qui hos libros transcriberet, ita fuisse concepta. Confundit enim recens Ἑλλὰς usum duorum casuum, secundi ac tertii: ut millies in eorum scriptis, quæ penes nos sunt, observavimus. Polyæni autem & eorum, qui puriùs loquuntur, consuetudo, ἀπὸ magis probaret: &, ἐκ τῶν ἀπὸ πεντεκαίδεκα ἐκτὸν βίβλ. potius quàm ἐκ αὐτοῦ βιβλ. πεντεκ. ἑκτόν. *Casaubonus.*

Πολυαίνου Στρατηγημάτων βιβλίον πρῶτον] Ita restitui ex Cantabrigiensi & Interprete. Vulgata: Πολυαίνου Στρατηγημάτων ἐκ τῶν αὐτοῦ βιβλίων πεντεκαίδεκα ἐκτὸν πρῶτον. In Florent. legitur: Πολυαίνου Στρατηγικῆς. Cantabrigiensis quoque pro Στρατηγημάτων habet Στρατηγικῶν, non solum hic, sed ante singulos libros: quo nomine citatur etiam hoc opus Anony-

βασιλεῖς Ἀντωνῖνε καὶ Οὐῆρε, θεοὶ τῶν θεῶν ἔξεισε, καὶ θεοὶ τὴν [3] ὑμετέρας ἀρετῆς, καὶ θεοὶ τὴν Ῥωμαίων ἀνδρείας, μεθ' ὧν αἰεὶ, καὶ πάλαι, καὶ νῦν εὐώθαστε νικᾶν τὰς ὑπαρχούσας πλέμυς, καὶ μάχας· ἐγὼ δὲ Μακεδὼν ἀνὴρ, ἔχων πάτριον τὸ κρατεῖν Περσῶν πολεμούντων δύναδαι, οὐκ [4] ἀσύμβολον

imperatores Antonine & Vere, Dii vobis præstabunt, & vestra virtus, ac Romanorum fortitudo, cum quibus semper tum præterita, tum etiam præsentia bella, prælia que fœliciter confeciſtis. Ego verò natione Macedo, cui à majoribus quasi permanus traditum est, superare

ὑμῖν

nonymo De Incredibilibus cap. XI. οἷσι Παιόν (quod ex Nostro descriptum) Φησὶ Πολύαινος ὁ τῶν Στρατηγικῶν, ὅτι σφῶτος τάξιν εὗρε. Adeo ut duplex videatur hujus libri titulus, Στρατηγικὰ, & Στρατηγήματα, vel ab ipso Auctore, vel ab aliis: cum enim utrumque nomen operi conveniat, Polyænus videri potest dubitasse, quo potissimum nomine illud indigitaret, & nunc illud dixisse Στρατηγήματα, nunc Στρατηγικά. Dicit enim paullo post: τῆς στρατηγικῆς ἐπιστήμης ἰδέαν ταύτὴ σφετέρισε. Similiter in titulo operis sui variatum Solino, qui priorem editionem COLLECTANEA RERUM MEMORABILIUM inscripsit; posteriori vero titulum dedit, POLYHISTOR. unde etiam utroque nomine Veteribus laudatur. De quo vide Salmasium in Plinianis Exercit. Similis varietas conspicitur apud Veteres in titulo Palæphati, Περὶ ἀπίστων ἱστορίων. Titulum tamen Polyæni, qui erat in edito, retinui, quia vulgata in singulorum librorum præfationibus scriptura, qua Auctor dicit se Στρατηγήματα Imperatoribus, Antonino & Vero, offerre, MSS. auctoritate firmetur. Quæ autem sit differentia inter Στρατηγικὰ & Στρατηγήματα, discе ex Frontino lib. IV. in præfat.

2 Παρθυαίων] Cantabr. Παρθυίων. sed vulgata alibi reperitur: Παρθυαῖς dubito an extet.

3 Ὑμετέρας ἀρετῆς] Vulgata, errore, ut videtur, typorum, ἡμετέρας. Cantabr. pro ἀρετῆς, legit, ἀρχῆς. Male: ut enim Auctor ait: νίκᾶν τὰς ἐφ' ἡμῶν ἴξοντα, καὶ θεοὶ τῆς ὑμετέρας ἀρετῆς, καὶ θεοὶ τὴν Ῥωμαίων ἀνδρείας, similiter *Camillus* apud Livium lib. V. cap. 20. scripsit Senatui: *Deum immortalium benignitate, Suis consiliis, & patientia militum, Vejos jam fore in potestate populi Romani, quid de præda faciendum censerent. Adherbal* apud Sallustium Bello Jugurth. cap. 14. *Virtute, ac diis volentibus, magni estis & opulenti.*

4 Ἀσύμβολον] Cantabr. ἀσύμβλητον, sed Vulgata rectè: est enim ἀσύμβολον proprie, qui nihil ad ἰσχύν, sive δύναμιν, τὸ συμβολὰν confert. Eustathius ad Homerum, Iliad. Π. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ἀπὸ συμβολῆς δεκτικὸν, οὐ κοινῶ Ἡσίοδῳ ἴσον. ἴσι δὲ πεῖραν ὁ ἀγὼν, ἐν ᾧ συνίσαλλον ἴσχυσε τὸ πρὸς ἰσχὺν εἰς χρείαν συμβεβηκὸς συμβολιμαῖον. ὡς ὅταν μὴ πεῖρας ἀσύμβο-

λος

Persas belligerando posse, non prorsus immunis & inutilis in præsenti tempore vobis esse constitui. Quòd si mihi corpus vigeret, militem etiam me alacrem & obedientem præberem, & Macedonico robore uterer: postquam verò me jam ætate confectum esse cernitis, tamen non committam, ut expers omnino militiæ relinquar. Sed hæc subsidia rei militaris adfero, quibus Stratage-

ὑμῖν ἐν τῷ παρόντι καιρῷ ἡμέας βέλομαι. ἀλλ' εἰ μοὶ ἤκμαζε μοι τὸ σῶμα, καὶ στρατιώτης ἐθέλοντα ἂν ἐγὼ μέλω Μακεδονικῇ ῥώμῃ χρώμενος. ἐπεὶ δέ μοι γῆρας ἐπῆκται τὴν ἡλικίαν ὁρᾶτε, ἀμελῶ δὲ ἐγὼ αὐτοῦ παντάπασιν οὐκ ἀπολείπομαι· ἀλλὰ τὰ στρατηγικῆς ἐπιστήμης ἐφόδια αὐτὶ παρέχω, ὅσα τὰ πάλαι γέγονε στρατηγήματα ὑμῖν τινα αὐτὸς πολλὰ ἐμπει-

λος ἐλέγετο ἀπὸ τοῦ σαπεὶς διεπτεῖσθαι καὶ ἐξαπᾶσθαι. Verum inde eleganter transfertur ad res animi. Idem Eustathius ad Iliad. Ξ. Λέγεσι δὲ ξυμβαλέσθαι, καὶ τὸ λυπηθῆναι· ὅθεν ἀσύμβολος, ὁ εἰς μηδὲν χρήσιμος. & ad Odyss. Α. Ἀνὴρ ἀσύμβολος οὐδὲ τῷ Ἀγαμεμνονίδῃ Ἀλεξάνδρῳ, οἱονεὶ δυσεπίτευκτος, καὶ ἀπαίσιος. ἢ καὶ ἄλλως ὁ ἀσυμπλήρωτος· ἐκ τοῦ συμβάλλεσθαι τὸ εἰς ἀτέλειαν. Proverbii locum apud Latinos quoque obtinuisse innuit Gellius lib. VI. cap 13. *Cum domum suam nos vocaret, (Taurus) ne omnino, ut dicitur, asymbolos veniremus, conferebamus ad coenulam non cupedia ciborum, sed argutiis quæstionum.* Componitur vox ἀσύμβολος ex α & συμβολὴ, quæ notat collationem eranitæ ad convivium; non vero ex α & σύμβολον, quæ anulum, vel quidvis arrhæ loco solitum dari ei sodalium, qui jubebatur cœnam parare. ut docet Casaubonus ad Athenæum lib. III. Cui addo alium ejusdem locum e lib. VIII. Μάτριν δὲ τὸν ἐξ

τοῦ ἀπὸ συμβολῶν καλούμενον; τίνες δ' εἰσὶν αἱ συμβολαὶ αὐτὸς Ἀλκαῖος ἐν Μασσαγετοκτόνῳ σημαίνει λέγων τάδε,

Ἥξει φέρουσα συμβολὰς τοίνων ἅμα.

Πῶς συμβολάς; πᾶς τανίας οἱ Χαλκιδεῖς,

Καὶ τὰς ἀκλεάστους συμβολὰς καλοῦσι γραῦς.

Ἀργεῖοι δ' ὡς ἐν τοῖς ὑπομνήμασί φησιν Ἡγήανδρος χῶν ἐκάλεν. γεφυρὰ δ' ἔστω, τὼ συμβολὼ, τὼ εἰς τὰ συμπόσια ὑπὸ τῶν πινόντων εἰσφερόμενα Ἀργεῖοι χὼν καλοῦσι· τὼ δὲ μιρίδε ἀλσαν. Leviter in hac voce corruptus Pollux lib. VI. cap. 1. in quo pro συμβολαὶ legendum συμβολῶν, hoc modo: ἀσύμβολοι, ἀπὸ συμβολῶν. Videndus denique de hac voce Henr. Stephanus De Abusu linguæ Græcæ cap 1.

5 Τ' μῖν τι ἢ αὐτὸς πολλὰ ἐμπεφυκὼς παλαιῶν ἔργων] Deest aliquid manifesto, puta, παρεσκεύασα, aut tale quid. *Casaubonus.*

Τ' μῖν τι αὐτὸς] Ita lego cum MSS. eodem modo loquitur Auctor infra

ἐμπειρίαν παλαιῶν ἔργων, [6] τῆς τε ὑφ' ὑμῶν πεμπομένοις πολεμάρχοις, ἢ στρατηγοῖς, ἢ μυριάρχοις ἢ χιλιάρχοις, ἢ ἑξακοσιάρχοις, [7] ἢ ὅσαι ἄλλαι ὁπλιτῶν ἀρχαί, διδασκομένοις ἀρχαίων καταρθωμάτων ἀρετὰς καὶ τέχνας· ἀνδρεία μὲν γὰρ, [8] ἧς τις ἀλκῇ χρησάμενος πολεμίων μαχομένων ἐκράτησεν· εὐβουλία δ', ἀμαχεὶ τέχνῃ καὶ δόλῳ [9] περιγενέσθαι, [10] ὡς ἔστι πρὸ-

matis veteres usi sunt, quæ copiosam scientiam rerum priscis temporibus gestarum, tum vobis ipsis suppeditent, tum etiam missis per vos belli principibus seu ducibus, seu myriarchis, seu millenariis, seu sexcenturionibus, seu quæcumque alia sunt officia bellica, cum perspicient veterum consiliorum & eventuum virtutes atque artes. Fortitudo enim est, si quis robore pugnantes hostes devin-

τη

in proœmio lib. VII. Vulgata: ὑμῖν τι καὶ αὐτοῖς.

Πολλὰ ἐμπειρίαν, &c.] Viderit Appositio, & respici ipsa, ut verba, ὅσα τῶν πάλαι γέγονε στρατηγήματα sint in parenthesi. Sic infra hoc libro cap. 1. exemp. 1. Τὰ δὲ πρῶτα ἐκάλεσε Μαρὸν, τὰ δὲ αὐτῷ χωρίσιμα ὑπομνήματα. & cap. 7. Ξέπια παρ' ἡμῶν τὰ ὁπόσα ἔχει. & alibi.

6 Τοῖς τε ὑφ' ὑμῶν πεπομφόσι.] Scriptum erat vel sic, vel πεποιημένοις. Prorsus male. Vera lectio πεμπομένοις, ut in præfatione libri septimi ubi locus est huic simillimus. Sic quoque Interpretis codices. *Casaubonus.*

Τῶν ὑφ' ὑμῶν πεμπομένοις.] Sic edidi cum MSS. & Interprete, assentiente quoque Casaubono. Ante legebatur: ὑφ' ὑμῶν πεποιημένοις. Florent. pro ὑμῶν, ἡμῶν. Lectionem Codicum firmat locus Auctoris similis lib. VII. in præfat. Ὃς τι καὶ τοῖς τῶν ἡμῖν αὐτοῖς ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ τοῖς ὑπ' ὑμῶν πεμπομένοις τοῖς ἡμιόχοις, ὁρῶσι ἂν ἀναγκαίως μὴ κραταιρεῖν ὡς κινδύνου.

7 Ἢ ὅσαι ἄλλαι ὁπλιτῶν ἀρχαί.] Si ita scripsit, ὁπλίτας appellat non ebs tantum qui hic proprie appellantur, quibus opponuntur velites ci ψιλοί. sed generaliter omnes qui versantur in castris, & circa τὰ ὅπλα. *Casaubonus.*

Ἢ ὅσαι ἄλλαι ἐπλί των ἀρχαί.] Uterque Codex: ὅ σαι ἄλλων ὁπλων ἀρχ.

8 Ὃς τις χρησάμενος πολεμίων μαχομένων ἐκράτησεν.] Deest verbum hic quoque. Legere potes ὃς τε βια χρησ. vel ῥώμῃ cum Interprete. *Casaubonus.*

Ὃς τις ἀλκῇ χρησάμενος.] Vocem ἀλκῇ ex MSS. supplevi, cum quibus consentit Interpres.

9 Περιγενέσθαι.] Uterque Codex: περιγίνεσθαι.

10 Ὡς ἔστι πρὸ τῶν θείων στρατηγῶν σοι.] Vegetius libro tertio cap. nono penè ad verbum, *Boni duces*, inquit, *non aperto marte prælium, in quo est commune periculum, sed ex occulto semper attentant: ut integris suis quantos possint hostes interimant certe vel terrentes.* Casaubonus.

11 Ἐν-

cit: consilium verò, extra prælium arte atque dolo victoriam adipisci. Prima enim est egregiorum ducum sapientia, victoriam sine periculo comparare. Optimum verò est, etiam in ipsa acie quiddam machinari, ut consilio præveniente finem prælii, victoria paretur. Id mihi etiam Homerus consulere videtur: Cum enim sæpenumero dicat, *seu dolo, seu vi*, nihil aliud præcipit, quàm artibus & stratagematis adversus hostes uti: sin hæc non succedat, tum verò corporum vi ac robore periclitandum esse.

Primus igitur inter Græcos fallaciis ac dolo usus esse dicitur Sisyphus, Aeoli filius. Testis est Homerus:

τὴ δεινῶν στρατηγῶν σοφία, κλέος τ νίκλω ἀκίνδυνον. ἄμεινον ἢ καὶ τὸ [11] ἐν αὐτῇ τῇ ὡς ἔξ μηχανᾶς, ὅπως ἂν ἡ γνώμη τὸ κρατεῖν ἑαυτῆς ὦτο, περιλαβεῖν τὸ τέλος τ μάχης. [12] Δοκεῖ δ' ἐμοί γε ταῦτα [13] συμβαλέσθαι καὶ Ὅμηρος· ὅταν γὰρ πολλάκις ἄδη, ἢ δόλῳ ἢ εἴπῃ, ἄλλως τε παραγγέλλῃ, ἢ πίναις καὶ στρατηγήμασι χρήσασθαι [14] τοὺς τ πολεμίους [15] εἰ δὲ μὴ ἐν τούτοις ἔχοις, τότε τῇ βίᾳ τ σωμάτων ἐπικινδυνεύειν.

[16] Πρῶτος μὲν πίνων ἐν τοῖς Ἕλλησιν [17] ἀπάτῃ καὶ δόλῳ χρήσασθαι λέγεται Σίσυφος ὁ Αἰόλου· [18] μαρτυρεῖ καὶ Ὅμηρος. [19] Ἔν-

[11] Ἐν αὐτῇ τῇ συντάξει.] Ita scribi curavimus ex MSS. cum quibus convenire videtur Interpres: quamquam & vox σύνταξις, quæ est in Vulgata, eleganter huic loco conveniat.

[12] Δοκεῖ δ' ἐμοί γε] Ita lego cum Florent. Ante: δοκεῖ δὲ μοί γε.

[13] Συμβαλέσθαι καὶ Ὅμηρος.] Sic MSS. & Interpres. Vulgata absque copula.

[14] Κατὰ τοὺς πολ.] Cod. κατὰ τοὺς. Casaubonus.

[15] Εἰ δὲ μὴ ἐν τούτοις ἔχοις.] Imo ἐν τούτοις ἔχοις, ut videatur esse legendum εἰ δ' ἐν τούτοις ἔχοις, nimirum γράφειν. Interpres tamen aliter legisse videtur. Casaubonus.

Εἰ δὲ μὴ ἐν τούτοις ἔχοις.] Vocem μὴ ex MSS. supplevi: in Vulgata quoque erat ἔχοις.

[16] Πρῶτος μὲν &c.] Ante hæc verba Cantabr. tituli loco habet: Τίνες δόλῳ ἐχρήσαντο.

[17] Ἀπάτῃ καὶ δόλῳ χρήσασθαι.] Voces καὶ δόλῳ cum MSS. & Interprete addidi.

[18] Μαρτυρεῖ καὶ Ὅμηρος.] Pro δὲ, quod erat in Edito, cum MSS. reposui καί.

19 Ἐνθαδε Σίσυφος ἔσχεν, ὃ κέρδιστος γένετ' ἀνδρῶν. Δεύτερος δὲ ἦ τὸ ἀπατηλὸν ἐζήλωσεν Αὐτόλυκος ὁ Ἑρμεῦ, κλέπτων· καὶ τοῦτο πάλιν αὖ μαρτυρεῖ Ὅμηρος.

20 Παρνησὸν δ' ἐλθόντα μετ' Αὐτόλυκόν τε καὶ υἷας Μητρὸς ἧς πατρὸς ἐσθλόν, 21 ὃς ἀνθρώπους ἐκέκαστο

Κλεπτοσύνῃ θ' ὅρκῳ τε· θεὸς δέ οἱ αὐτὸς ἔδωκεν Ἑρμείας.

Ἐγὼ ἦ καὶ Πρωτέα τε μεταβαλλόμενον εἰς παντοδαπὰ ζῶα καὶ δένδρα, ἡγοῦμαι 22 ζῶα μὲν καὶ δένδρα οὐκ ἂν ποτε γενέσθαι· πᾶσι μεταβολὰς ἦ αὖτε τε πλανωμάτων ἐμυθοποίησεν Ὅμηρος, 23 ὡς δεινὸν κρατεῖν ἀπάτῃ ὧν ἂν βούληται· τόν γε μὲν 24 Ὀδυσσέα ἴσμεν καὶ ἀλαζονόμενον τῇ σοφίᾳ καὶ δόλῳ.

Ibi erat Sisyphus, qui versutissimus fuit mortalium.

Secundus verò decipiendi studium secutus est Autolycus Mercurii filius, in furtis. Et id quoque testatum facit Homerus:

Quum venisset ad Parnasum, ad Autolicum & filios.

Matris suæ patrem bonum, qui homines superabat

Fraudeque juramentoque: idque ei deus dederat Mercurius.

Ego verò etiam Proteum in omne genus animalia atque arbores mutari solitum, opinor in animalia ac arbores nunquam evasisse: sed ejus fallaciarum commutationes in fabulam redegit Homerus, quòd dolis potuerit superare quemcumque vellet. Ulyssem verò etiam gloriari doli sollertia scimus.

Εἶμ'

19 Ἐνθαδε Σίσυφ.] Uterque Codex male expræcedente voce repetit δέ. Locus Homeri est Iliad. Z. Pro ἐκέρδιστος Florent. contra metrum ὄκ.

20 Παρνησὸν δ'] Ita Florent nisi quod in eo Παρνησσὸν, duplici σ, & Homerus Odyss. T. Vulgata Παρνησσὸν τ'.

21 Ἀνθρώπους ἐκέκαστο] Ita reposui ex MSS. & editis Homeri. Vulgata: ἀνθρώποισι κέκαστο.

22 Ζῶα μὲν καὶ δένδρα] Vocem πολλὰ, quæ in Vulgata inter μὲν & καὶ legebatur, cum Florent. & Interprete expunximus.

23 Ὡς δεινὸν κρατεῖν ἀπάτῃ] Lego δεινὸς. videlicet ὁ Πλάτ. Casaubonus.

24 Ὀδυσσέα ἴσμεν κ. ἀλαζ.] Copulam cum MSS & Interprete inserui. Cantabr. Ὀδυσσία.

25 Ἡπι-

Sum Ulyſſes Laërtiades, qui propter omne genus dolorum
Hominibus innotui: & mea gloria ad cælum pervenit.

Heroës etiam victoriam ei acceptam retulerunt,

Tuo conſilio capta eſt ampla Priami urbs.

Et alibi rurſus alii teſtantur, Ulyſſis *conſilio & induſtria atque arte fallaci* captum eſſe Ilium. Stratagemata verò, quæ uſurpavit adverſus hoſtes, perſæpe celebrat Homerus:

Seipſum plagis indecoris ubi affeciſſet:

transfugiſſe ad hoſtes finxit. Equus etiam ligneus, quem Epeus fabricatus eſt cum Pallade, fuit Ulyſſis ſtratagema. Rectè etiam Nemo, & vinum, torrisque & aries, ſtratagemata poſſunt appellari, contra Cyclopem adhibita. Atque etiam cera ſociorum auribus inuncta, & ipſe rectus ad malum

Εἶμ' Ὀδυσσεὺς Λαερτιάδης, ὃς πᾶσι δόλοισιν
Ἀνθρώποισι μέλω, καὶ μου κλέος οὐρανὸν ἵκει.

Οἱ δ' ἥρωες καὶ τῷ νίκλω αὐτῷ ἀνήψαν,

Σῇ δ' ἥλω βουλῇ Πριάμου πόλις εὐρυάγυια.

Καὶ ἀλλαχοῦ ἄλλοι πάλιν αὖ μαρτυρέσιν ἀλῶναι τὸ Ἴλιον Ὀδυσσέως

Βουλῇ καὶ μύθοις ᾧ [25] ἠπεροπῆϊ τέχνῃ.

τά γε μὲν στρατηγήματα, οἷς κε τὸ πολεμίων ἐχρήσατο, πολλάκις ἄδει Ὅμηρος.

Αὐτὸν μὲν πληγῇσιν ἀεικελίῃσι δαμάσσας.

αὐτομολῆσαι δὴ ὡς πὺς πολεμίοις ὑπεκρίνατο· καὶ τὸ ἵππον ἢ τὸ δουράτεον, τὸ, Ἔπειθε πίσυνον σὺν Ἀθήνῃ, καὶ τοῦτο στρατήγημα Ὀδυσσέως λέγω. ὀρθῶς δ' ἂν τις καλοῖ καὶ τὸ κῶπην, καὶ τὸ οἶνον, καὶ τὸ δαλὸν, καὶ τὸ κριὸν, στρατηγήματα κατ' ἐξ

Κύκλωπος· καὶ ὁ κηρὸς ἢ [26] τοῖς ὠσὶ τῶν ἑταίρων ἐναλειφό-

25 Ἠπεροπῆϊ] Cum MSS. pro vulgato ὑπεροπῆϊ.

26 Τοῖς ὠσὶ τῶν ἑταίρων ἐναλειτόμενος] Sic rectè: altera verò lectio. Codd. ἀναλειτόμ. falſa eſt. *Caſaubonus.*

λαφόμβρῳ, καὶ αὐτὸς ὀρθὸς ἐν ἱσοπέδῃ δεσμούμενος· καὶ ταῦτα ἐκεῖνος ἐστρατήγει καὶ τὸ ὀλεθρίᾳ μουσικῆς. [27] τί δ' ἂν φαίης τὼ πήραν καὶ τὼ λωχᾶ; καὶ ὅσα ποιεῖς Εὔμαιον, ἢ ποιεῖς τὼ Πηνελόπῃ ἐπλάττετο.

Ἴσκε ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα·

Καὶ μήτοι καὶ Ἴρῳ παλαίσαι, [28] καὶ ἐκ καπνὸν μεταθεῖναι τὰ ἔπλα τῶν μειρακίων μεθυόντων, ἀπό τε τῶν θυρῶν [29] τὸ τόξον ἐνιέναι. ἆρ' οὐχὶ πάντα ταῦτα ἰῶ καὶ πολεμίων στρατηγήματα; ἀλλὰ ταῦτα μέν, ἢ ὅσα τοιαῦτα, διδάσκων Ὅμηρος ἀρκείτω. Οἷον δὲ κἀκεῖνο στρατήγημα Ὀδυσσέως οἱ τραγῳδοὶ ᾄδουσι· Παλαμήδει ἐνίκησεν Ὀδυσσεὺς ἐν δικαστηρίῳ τῶν [30] Ἀχαιῶν, ὑποβαλὼν αὐτῷ [31] τῇ alligatus: nam & hæc excogitabat contra pernicioſam Muſicam. Quid verò de pera mendici dicas, & quæcumque erga Eumæum, aut Penelopen finxit?

Fingebat falſa multa, veris ſimilia.

Et quid dicam luctatum eſſe cum Iro, & arma juvenum ebriorum è fumo exemiſſe, atque à janua intendiſſe jaculum? An non hæc omnia fuerunt adverſus hoſtes ſtratagemata? Sed hæc, & quæ ſunt hujus generis, docens Homerus ſufficiat. Quale verò etiam illud Ulyſſis ſtratagema deſcribunt Tragici? Palamedem Ulyſſes in judicio Græcorum vicit, ſubjecto in ejus tabernaculo auro barbarico: & ſapientiſſimus ille Græcorum proditionis damnatus eſt

σκη-

27 Τί δ' ἂν φαίης τὼ π.] Lego: τὸ δ' ἂν φαίη τὼ π. aut φαίης. & ita Interpres. *Caſaubonus.*

Τί δ' ἂν φαίης] Ita MSS. & Interpres. Vulgata φαίη.

28 Καὶ ἐκ καπνὸν μεταθεῖναι τὰ ἔπλα] Conſule Homerum. Intelliges ſtatim quàm bene iſta Interpres extulerit *Caſaubonus.*

29 Τὸ τόξον] Cantabr. κὴ τόξον.

30 Ἀχαιῶν] Cantabr. ἀρχείων.

31 Τῇ πεζεταιρίᾳ αὐτῷ σκηνῇ] MSS. τῷ σκηνῷ.

32 Σωσι-

per dolum ac ſtratagema. Sed hæc ſatis docet Tragicorum ſcena. Quas verò ex hiſtoria res militari peritia contra hoſtes aut inimicos geſtas collegi, eas recenſebo, breviter uniuſcujuſque mentionem attingens. Totum verò opus continet octo libros, ſtratagematum nongentorum, initium ducens à Baccho.

σκηνῇ βαρβαρικὸν χρυσίον καὶ σοφώτατον τῶν Ἑλλήνων σκῆνος ἦλθε σοφοδοσίας, δόλῳ καὶ στρατηγήματι. ἀλλὰ τὰ μὲν τῶν τραγῳδῶν ἱκανὴ διδάσκειν ἡ σκηνή· ὅσα δὲ τὰ ἀπὸ τῆς ἱστορίας ἔργα στρατηγίας ἔχοντα καὶ πολεμίων, ἢ καὶ ἐχθρῶν [32] συνεξελεξάμην, καὶ δὴ τούτων μεμνησόμενος, σύντομον τὴν [33] παρ' ἑκάστῳ μνήμην ποιήσομαι· [34] ἔστι δὲ ἡ πᾶσα σύνταξις βιβλία ὀκτὼ, στρατηγημάτων ἐνακοσίων, ἔχοντα τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τοῦ Διονύσου.

Τέλος τοῦ Προοιμίου.

[CAP. I.]

BACCHUS. ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

BAcchus cùm adverſus Indos expeditionem faceret, ut eum civitates reciperent, perſpicuis ac

[1] Διόνυσος ἐπὶ Ἰνδοὺς ἐλαύνων, ἵνα δέχοιντο αἱ πόλεις αὐτὸν, [2] ὅπλοις μὲν φανεροῖς τοῖς [3] στρατιᾶς ἀχ ὡπλι-

32 Συνεξελεξάμην] Ita lego cum Florent. pro συνελεξάμην.

33 Παρ' ἑκάστῳ μνήμην π.] Cum MSS. pro παρ' ἑκάστων.

34 Ἔστι δὲ ἡ πᾶσα σύνταξις βιβλία ὀκτὼ, στρατηγημάτων ἐνακοσίων] Præter lacunam ducum novendecim & ſtrategematum quinque & viginti, quæ eſt libro ſexto, deſiderantur ſtrategemata duo & quadraginta, ut expleatur numerus Auctoris: ſunt enim in univerſum ſtrategemata DCCCXXXIII. Quia autem ſtrategematum numerus libri ſexti & ſeptimi abit nimium à ceteris libris, iis deeſſe putem; in Indice tamen libri quinti ab Auctore duo referuntur duces, quorum ſtrategemata nec ibi notantur, nec in ipſo contextu extant.

Cap. I. 1 Διόνυσος] Ita repoſui ubique cum MSS. Interprete, & Indicibus, qui ſunt ab ipſo Auctore. Vulgata fere ſemper addita præpoſitione ἐπὶ, ut hic, ἐπὶ Διονύσου.

2 Στρατιᾷ] Cantabr. στρατείᾳ, neque hoc tantum loco, ſed ubique has voces confundit.

3 Ὅπλοις μὲν φανεροῖς στρατιᾷ ἀχ

ὥπλισεν· ἐθῆτι δ' λεπτοῖς καὶ νεβρείσι δορατα ἰῶ κισσῷ πεπυκασμένα· ὁ θύρσος εἶχεν αἰχμῶ. κυμβάλοις καὶ τυμπάνοις, οἷς ἐσήμαινεν ἀντὶ σάλπιγγος, καὶ οἴνῳ τοὺς πολεμίους ἰαίνων ἐς ὄρχησιν

manifestis armis exercitum non armavit: sed vestimentis exilibus, & pellibus cervinis: hastas autem hedera cinxit, summam cuspidem occupabat thyrsus. Cymbalis & tympanis, pro tuba signum dabat. Et hostes vino inebrians, ad saltatio-

ὥπλισεν· ἰδῆτι δ λεπταῖς καὶ νεβρείσι δόρατα κισσῷ πεπυκασμένα· ὁ θύρσος εἶχεν αἰχμῶ κυμ. Delendum quoque est οις, quod sequitur post τυμπάνοις, unde ortum videtur. Hinc autem Bacchæ quoque thyrsis hedera cinctis, & occultato ferro discurrebant, unde Plutarchus Sympos. lib. 1. Ως γὰρ παρ' Ευριπίδῃ μαινάδες ἀνοήτοι καὶ ἀσίδηροι τοῖς θυρσοφόροις παίουσαι θὼ ὑπὸ τοῦ μίτου περιφερόμενοι θαυμαζουσιν, ὅτω τῇ ἀλαζονείᾳ φιλοσόφων καὶ τὰ σκώμματα, καὶ οἱ γέλωτες θὼ μὴ παντελῶς ἀτιμώτως κεῖνται. quod Latine Macrobius lib. VII. Saturn. cap. 1. *Sic autem vitiu irretitos, si & hoc in conviviu exegerit loquendi ordo, feriet philosophia non sentientes, ut Liber pater thyrso ferat per elliquationem circumfusa hedera latente mucrone.* Hinc quoque *nebridibus* cincti, qui Bacchi Sacra obibant. Idem Plutarchus De Fluminibus, in Hebro: Τῶν δ Διονύσιαι τελετάσιαι, αὗται Κισσάρας ἀναδήσασι ἦχον· οἱ δ ἐγχώριοι νεβρίδας περιβεβλημένοι καὶ θύσους κραδαίνοντες ὕμνους ᾄδουσι. Statius lib. II. Thebaidos:

Nebridas & fragiles thyrsos portare puta sat Imbellem ad somitum. Ad quæ verba Lactantius: *Nebridas, pelles damarum, quas Græce νεβρίδας appellantur, ac per hoc Bacchorum indumenta significat, quibus sacrificiorum tempore uti consueverunt, ut Virgilius: Pellibus in morem cincti.* De hastis vero fronde velatis Ovidius lib. II. Metam.

Ipse racemiferu frontem circumdatus umbru,
Pampineu agitant velatam frondibus hastam.

De similibus consule Petr. Castellanum in Dionysiacis.

4 Ἐδῆτι δ λεπταῖς καὶ νεβρείσι δόρατα] Cod. νεφρῖσι. Locus hic non est sanus: ac ne integer quidem: sed voce aliqua, ut videtur, mutilus. Tu dum certior emendatio ex melioribus libris exspectatur, lege & distingue cum Interprete. *Casaub.*

5 Καὶ οἴνῳ τοὺς πολεμίους ἰαίνων] Uterque Codex: καὶ οἴνῳ τοὺς πολεμίους γηθίων, quod præfero lectioni vulgatæ. Similis constructio apud Stephanum Byzant. in Fragm. voce Δῶρος: τιμώμενοι ὑπὸ πάντας. Nihil enim mutandum, quia sic quoque invenire est apud alios; immo & apud Latinos. Tacitus de Moribus German. cap. 15. *Mos est civitatibus ultro ac veritim conferre principibus vel armentorum vel frugum.* Ad quem locum plura in utroque sermone suppeditat Vir CL. Joan. Fred. Gronovius.

6 Εἰς ὄρχησιν ἤρμοσεν] Interpres *impulit*. legit ἤρπισεν. *Casaub.*

Ἔβρισεν] Cum MSS. & Interprete. Vulgata ἤρμοσεν.

Ἐδή-

nem impulit. Et quæcumque alia sunt Orgia Bacchi, omnia fuerunt ipsius stratagemata, quibus Indos, aliamque terram in suam potestatem redegit.

2 Bacchus in India cùm exercitus æstum aëris tolerare non posset, occupavit Tricoryphum Indiæ montem, sic appellatum à tribus cacuminibus, quorum unum vocatur Corasibis, alterum Condasce, tertio ipse nomen impulit.

ὄρχησιν ἔτρεπεν. καὶ ὅσα ἦν ἄλλα βακχικὰ ὄργια. πάντα ἦν ἰῶ Διονύσου στρατηγήματα, οἷς Ἰνδοὺς καὶ τὴν ἄλλην Ἀσίαν [7] ἐδουλώσατο.

Διόνυσος ἐν Ἰνδικῇ [8] στρατιᾶς ἀέρος θέρους τὸ φλογῶδες καὶ αἰθέριον, κατέλαβε τὸ τριπόρυφον ὄρος τῆς Ἰνδικῆς. [9] τῶν δὲ κορυφῶν, ἡ μὲν καλεῖται Κορασίβη, ἡ δὲ Κονδάσκη, τὴν δὲ τρίτην αὐτὸς [10] σκάλεσε Μηρόν.

7 Ἐδουλώσατο] Florent. ἐχειρώσατο. & mox Cantabr. στρατείας.

8 Τὸν στρατιᾶς ἀέρος θέρους τὸ φλογῶδες θαῦμα] Imo pestilentiam, quæ per ejus exercitum grassabatur. vid. Diodorum Siculum. Mons τριπόρυφος quem ait, est quem *Merum* alii vocant: Nam quod Polyænus uni ex tribus ejus jugis nomen tribuit, id reliqui toti monti. Adi Geographos & scriptores rerum Indiæ. *Casaub.*

9 Τῶν δὲ κορυφῶν ἡ μὲν καλεῖται] MSS. τῶν κορυφῶν καλεῖται δὲ ἡ μέν.

10 Ἐσκάλεσε Μηρόν. τῆς δὲ αὐτῆς γῆς ἱστορικὰ ὑπομνήματα ἐνταῦθα, πηγαὶ πολλαὶ, ὕδατα &c.] An fontes, fetarum copia, fructuum ubertas, &c. sunt monumenta nativitatis Bacchi? Optimus erit sensus, si legas & interpungas hoc modo: ἐσκάλεσε Μηρόν, τῆς δὲ ἰδίας γῆς ἱστορικὰ ὑπομνήματα. ἐν ταύτῃ πηγαὶ πολλαὶ, ὕδατα, &c. Neque est quod turbet plurium numero, ὑπομνήματα. Loquuntur ita quandoque auctores. Justinus lib. XII. cap. 10. *In monumenta rerum a se gestarum urbem Barcen condidit.* Cum autem μηρὸς femur notet, & Bacchus dicatur natus ex femore Jovis, dicit Polyænus montem hunc *Meron* ab eo esse appellatum in nativitatis memoriam. Curtius lib. VIII. cap. 10. *Sita est (Nysa) sub radicibus montis, quem Meron incolæ adpellant. inde Græci mentiendi traxere licentiam, Jovi femine Liberum patrem esse celatum.* & mox, ut Polyænus, montem describit, his verbis: *Multa hedera vitisque toto gignitur monte; multa perennes aqua manant. Pomorum quoque variis salubresque succi sunt, sua sponte fortuitorum seminum fruges humo nutriente. Lauri baccaque & multa in illo rupibus agresti est sylva.* Ad quem locum consulendus Freinshemius. Strabo lib. XV. Καὶ μικρὸν πρὸ τοῦ λεγομένου (Διόνυσον) & paullo post: Ἐκ δὲ τούτων τῶν Νυσαίων δύο τινὰς ἴδιους φησὶν ὑπάρξαι, καὶ ὄρος τὸ ὑπὲρ τῆς πόλεως Μηρόν, & quæ sequuntur. Oppianus lib. IV. Κυνηγετ. verba faciens de educatione Bacchi, inquit:

Σωὶ

ρόν. τὸ ᾧ αὐτὸ ἡμέσεως ὑπομνήματα ἐνταῦθα, πηγαὶ πολλαὶ, ἡδεῖαι, πυκναί, ἥραι θεῖσαι, ὀπῶραι ἄφθονοι, χίονες ἀναψύχουσαι· ἐν τούτοις ἡ [11] στρατιὰ διαλωμένη τοῖς ἐν τῷ πεδίῳ βαρβάροις ἐξαίφνης ἐπεφαίνετο, καὶ ἀπὸ τῶν ὑψηλῶν καὶ ὑπερδεξίων ἀκροτόμων τοὺς πολεμίους ῥᾳδίως ἐτρέπετο.

men imposuit Merum. In eo loco monumenta sunt nativitatis ejus, multi suavissimi & crebri fontes, ferarum abundans copia, fructuum ubertas, nives frigidissimæ. In his diversans ac vitam agens exercitus, Barbaros in planicie versantes repentè adoriebatur, & à sublimibus ac præcipitibus locis tela jaciens, nullo negocio in fugam hostes vertebat.

Διόνυσος, Ἰνδῶν ἑλών, αὐτός τε Ἰνδὸς καὶ Ἀμαζόνας ἄγων συμμαχικὰς [12] εἰς τὴν Βακτρίων ἐνέβαλεν [13] ὁρίζει δὲ τὴν Βακτρίαν [14] ποταμὸς Σαράγγης· οἱ

3 Bacchus subactis Indis, ipsos Indos & Amazones in agmine auxilii caussa ducens, impressionem in Bactriorum terram fecit. Terminat au-

Βά-

Σωσὶ δ' ἂν ἡμῶν ἀπιστῆσαι καὶ Αὐτονόη καὶ Ἀγαυή.

Ἀλλ' ἐκ εἰς Δάμασον ἀταφρεῖσι δόμοισιν,

Οὐρεῖ δ', ὅτι ποτὲ Μαρὶ ἐπελάβοντο κλίσκοι.

Consule & Eustathium ad Dionysii Περιήγησιν in hæc verba:

Ἐζει δέπας ὄφρα τὸ ἰυβρίτῃ καὶ Γάγγῃ

Χάρμα τιμήεις τε καὶ ἱερὸς, ὅν ποτε Βάκχος

Θυμαδίων ἐπάπτην, ὅτ' ἀλάλκοντο μάχῃ ἐν ἔρᾳ

Ἀλωάων τιταινομένας ἀσπίδας, ἐς δὲ σίδηρον

Θύρσοι μαιμώωντο, καὶ εἰς σπείρημα δρακόντων &c.

11 Στρατιά.] Cantabr. στρατεία.

12 Εἰς τὴν Βακτρίων ἐνέβαλεν.] Ita testitui pro vulgato εἰς τὴν Βακτρίαν ex cum MSS. & Interprete. sic infra lib. III. cap. 4. Φερμίων ἀποβὰς εἰς τὴν Χαλκιδίων. lib. IV. cap. 2. 8. Φίλιππος ὅτι τὴν Ἀμφιανῶν ἐστράτευσε. cap. 3. 10. Ἀλέξανδρος κατέστρεψε τὴν Ἰνδῶν & alibi.

13 Ὁρίζει δὲ τὴν Βακτρίαν ποταμὸς Σαράγγης.] Præfero γραφὴν Codicum Interpretis, Σαράγγην. Nam *Sarangem* nominat Arrianus inter eos fluvios qui in Indum ingrediuntur: & Herodotus ac Plinius gentem *Sarangarum*. Vocem verò Βακτρίαν haberem suspectam, nisi toties eam repeti viderem, sine ulla scripturæ varietate. *Casaubonus.*

14 Ποταμὸς Σαράγγης.] Ita reposui cum MSS. Interprete, & Casaubono. Delent etiam MSS. articulum

tem Bactriam fluvius Saranges. Bactrii montes supra flumen positos occupabant, ut in Bacchum, flumen trajicientem, desuper impetum facerent. At ille, positis ad fluvium castris, Amazonas & Bacchas transire jussit, ut Bactrii contemptis mulieribus, à montibus descenderent. atque his trajicientibus illi descendebant, & appropinquantes flumini prohibere eas conabantur. Quibus pedem referentibus, Bactrii usque ad ripam persequebantur. Tum Bacchus eductis contra eos viris, impeditos flumine Bactrios occidit, & sine periculo trajecit.

Βάκτριοι [15] τὰ ὄρη κατέλαβον τὰ ὑπὲρ τ̀ ποταμόν. ὡς Διονύσῳ διαβαίνοντι ἄνωθεν ἐπιθησόμενοι. ὁ δ̀ γραπτοδύσας αὐτὸς τὸν ποταμὸν, [16] τὰς Ἀμαζόνας καὶ τὰς Βάκχας διαβαίνειν ἔταξεν, ἵνα οἱ Βάκτριοι καταφρονήσαντες γυναικῶν κατέλθοιεν ἀπὸ τῶν ὀρῶν. αἱ μὲν δὴ [17] διέβαινον, οἱ δ̀ κατέβαινον, καὶ τῷ ῥεύματι ἐπιβαίνοντες ἀνακόπτειν αὐτὰς ἐπειρῶντο. αἱ δ̀ ἀνεχώρουν ἐπὶ πόδα. Βάκτριοι μέχρι τ̀ ὄχθης ἐδίωκον. τότε Διόνυσος μ̀ τῶν ἀνδρῶν ἐπιβοηθήσας, πεποδημένους τῷ ῥεύματι [18] τὰς Βακτρίους κτείνας, διέβη τὸν ποταμὸν ἀκινδύνως.

[1] Παν.

lam sequentem οἱ, quem tamen retinui, quia Auctor sic solet.

15 Τὰς Ἀμαζόνας καὶ τὰς Βάκχας.] Ante hæc verba deesse aliquid & per se cuivis attendenti manifestum est: & arguit versio Interpretis, qui ita legisse videtur, τὰ ὄρη κατέλαβον τὰ ὑπὲρ τ̀ ποταμὸν· ἵνα τῷ Διονύσῳ διαβαίνοντι τ̀ ποταμὸν ἄνωθεν ἐπιθοῖντο, ὁ δ̀ ὄρους τὸν ποταμὸν γραπτοδύσας τὰς Ἀμαζόνας. Casaubonus.

16 Τὰ ὄρη κατέλαβον τὰ ὑπὲρ τὸν ποταμὸν· ὡς Διονύσῳ διαβαίνοντι ἄνωθεν ἐπιθησόμενοι· ὁ δ̀ γραπτοδύσας αὐτὸς τὸν ποταμὸν τὰς Ἀμαζόνας καὶ τὰς Βάκχας διαβαίνειν ἔταξεν.] Media inter prius ποταμὸν & τὰς Ἀμαζ. in Vulgata desiderabantur: nos supplevimus ex MSS. quibuscum etiam consentit Interpres. Et sicuti hic vox repetita caussam dedit lacunæ, ita etiam alibi per eandem intermedia sæpe fuere omissa.

17 Διέβαινον] Cod. διεξέβαινον. Casaubonus.

18 Τὰς Βακτρίους κτείνας, διέβη.] Cum Florent & Interprete. Vulgata: κτείνων.

1 Παν.

[1] Πᾶν.

¶ Διονύσῳ στρατηγὸς ὢν ὁ Πᾶν· ἔτῳ πρῶτῳ τάξιν εὗρεν, ὠνόμασε φάλαγγα, κέρας ἔταξε δεξιὸν καὶ λαιόν· πρώτῃ τι ἄρα κερασφόρον τὸν Πᾶνα δημιουργοῦσιν· ἀλλὰ δὴ καὶ πρῶτος ἔτος πολεμίοις φόβον ἐνέβαλε σοφίᾳ καὶ τέχνῃ. [2] ὡς γὰρ Διονύσῳ ἐν κοίλῃ νάσῃ, ἤγγειλαν οἱ σκοποὶ μυρίαν χεῖρα πολεμίων ἐπέκεινα στρατοπεδεύειν. ἔδεισεν ὁ Διόνυσος· ὁ μὲν ὁ γε Πὰν· [3] ἀλλὰ ἐσήμαινε νυκτὸς Διονυσιακῇ [4] σάλπιγξ ἀλαλάξαι μέγιστον. οἱ μὲν ἠλάλαξαν· ἀντή-

Pan.

¶ Bacchi dux fuit Pan. Is primùm invenit aciem, phalangem nominavit, cornu instituit dextrum & sinistrum. Hac de causa ferentem cornua, Pana fingunt. Sed primus etiam hic cædem hostibus per solertiam & artem immisit. Cùm Baccho in concavo saltu nunciassent speculatores, infinitas hostium copias in ulteriori parte castra metari, metus Bacchum incessit, non item verò Pana: sed noctu Bacchico exercitui signum dedit, ut maximum & inconditum clamorem tolleret. His verò claman-

χησαν

1 Πᾶν.] Hoc *Panis* strategema in Cantabr. tamquam Bacchi strategema quartum refertur, addita hac epigraphe: Ἀφ' ἧ κερασφόρῳ ὁ Πᾶν. Διόνυσος δ.

2 Ἦν γὰρ Διονύσῳ] Duorum alterum: vel τῷ ὦ mutandum in ἐπεί, vel si id retineas, ita legendum: ὦ γὰρ Διονύσῳ ἐν κοίλῃ τάφῃ. ἤγγειλαν οἱ σκ. qui est familiaris in primis Polyæno stylus. *Casaubonus.*

Ἦν γὰρ Διονύσῳ &c.] Codices ὦ Διονύσῳ, omisso γάρ. & Florent. Διονύσῳ, ut & alibi. Hoc si sequamur, abjiciendum quoque erit ὦ, quod potest videri ortum ex præcedente τίχῃ. Verum si quid mutandum, malim pro ἦν rescribere ᾖ. Sed vulgata retineri potest, si ὦ γὰρ Διονύσῳ capiatur pro ὦ γὰρ σὺν Διονύσῳ, scilicet Πᾶν, per ellipsin præpositionis σύν, quæ sæpe apud Nostrum occurrit. lib. IV. cap. 7. 4. Τὸν μὲν κέλητα κατέδυσεν αὐτοῖς ἀνδράσι lib. VI. cap. 18. 2. Οἱ ἱππεῖς αὐτοῖς ἵπποις διεσθάρησαν. lib. VII. cap. 16. 3. Τοὺς μὲν ἰδίᾳ κατεδύσαμεν τοῖς ὁπλίταις αὐτοῖς ἀνδράσι. lib. VIII. cap. 22. 5. Βριτίλλιοι μὲν δὴ αὐτοῖς ἵπποις ἐς ἅρμασιν ἐφόδουν.

3 Ἀλλὰ ἐσήμαινε] Cantabr. ἀλλὰ ἐσήμ. Sed Interpres, & Anonymus De Incredib. cap. XI. ut Vulgata.

4 Σπάλπιγξ.] Cantabr. σφαλπίγξ.

5 καὶ

tibus, petræ ſonum exceptum referebant, & cavitas ſaltus longè majorum copiarum fremitum hoſtibus reddebat. Quare metu perterriti, ſe in fugam conjecerunt. Cùm igitur Pan hoc ſtratagema uſurparit, Echo Pani gratam & amicam eſſe fingimus: atque vanos nocturnoſque terrores exercituum panicos appellamus.

χησαν ἢ αἱ πέτραι, καὶ τὸ κοῖλον τοῦ νάπης ἦχον πολλῷ μείζονα καὶ δυνάμεως τοῖς πολεμίοις ἐνεπίμπλασαν. οἱ μὲν δὴ φόβῳ πληχθέντες ἔφυγον· διὸ καὶ Πανὸς τὸ στρατήγημα τιμῶντες, τῷ Ἠχοῖ τῷ Πανὶ φίλῳ ᾄδομεν, καὶ τὰς κενὰς καὶ νυκτερινὰς τῶν στρατευμάτων φήμας Πανικὰς καλοῦμεν.

Hæc ſcripſi, ut ſtratagemata, quæ ſub Pani nomine ab auctoribus memorantur, ſimul collecta haberes. Nam ſi quis ea ſeorſim quærat, non facilè reperiet. Ego quidem ſtratagemata Pani tribuenda non exiſtimo, ſed Deo illi, qui ſub Pani nomine colitur. Nam Pan, ut ſcribit Cicero lib. II. de Natura Deorum, Mercurii filius fuit, & Nymphæ Dryopes, quæ Penelopen nutrierat. Quare Pan Arcadum Deus eſt, ut Cicero ait lib. III. de Natura Deorum. Ejus autem ſtratagemata ſunt, quæ ſub Pani nomine ab auctoribus memorantur. Ego ea ſeorſim collecta habebo, ut

Ἡρακλῆς.

¶ Ἡρακλῆς ἐξελεῖν βαλόμενος τὸ Πηλίῳ τὸ Κενταύρων γένος, [1] ἐμὲ μὲν αὐτὸς ἄρξαι μάχης, ἀλλ' [2] ἐκείνους ἐκκαλέσασθαι, [3] κατήγετο Φόλῳ· οἶνος δὲ ἀνθοσμίας πίθον ἀνοίξας, αὐτός τε καὶ ὅσοι ἀμφ' αὐτὸν ἠρύσαντο· ἡσθέντες οἱ γείτονες Κένταυροι, καὶ συνδραμόντες ὅτι τὸ ἄντρον τοῦ Φόλου τὸν οἶνον ἥρπαζον. [4] Ἡρακλῆς δ' ὡς ἄδικα δρῶντας ἀμυνόμενος [5] τοὺς ἐπ-

Hercules.

¶ Hercules cùm è Pelio Centaurorum gentem exfcindere ſtatuiſſet, ſic ut tamen ipſe non prior inciperet pugnam, ſed illos provocaret, diverſatus eſt apud Pholum: apertóque cado vini odorati, eum ipſe cum ſuis cuſtodivit. Id ſentientes Centauri, concurſum ad Pholi antrum fecerunt, vinumque rapuerunt. Ibi tum Hercules, quaſi injuriam inferentibus, qui accurrerant, impetum in

ελ-

τασιῶν ἐπαρχὴ, φύσαν ἔχπαγλι βροτείων. & in fine:

Παντοῖον ἐκπέμπων σίγεν ὅθι τέρματα γαίης.

Ovidius lib. 11. Faſtor.

Ipſe Deus velox diſcurrere gaudet in altu (ſuga.

Montibus; & ſubitas concitat ille

uti legit illum locum Vir Cl. J. Fred. Gronovius. Eum vide lib. IV. Obſervat. cap. 14. Non autem diſſentit à Polyæno Dionyſius cum inquit terrores illos à Romanis tribui *Fauno: Pan* enim & *Faunus* unus eſt Deus. Vide eundum Bochartum in Geographia ſacra. Panicorum quædam exempla vide apud Angelum Politianum Miſcellaneor. Syllogæ 28.

1 Οὐμὲν αὐτὸς ἄρξαι μάχης] Lege, ἄρξας. ut mox ἐκκαλεσάμενος. niſi ἄρξαι & ἐκκαλέσασθαι, quod in veteri codice erat annotatum. Sententia erit hæc: Herculem ἄρξαι quidem & pugnæ initium facere noluiſſe: ſed operam dediſſe ut à Centauris provocaretur. *Caſaubonus.*

2 Ἐκκαλέσασθαι] Ita lego cum MSS. & ſic quoque repperit in veteri codice Caſaubonus. Vulgata: ἐκκλεσάμενος.

3 Κατήγατο Φόλῳ] Conſtanter meus Codex habuit λόῳ hîc, & mox λόου, malè tamen utrumque, ac legendum Φόλῳ & Φόλου: quod ex hiſtoria liquet quæ eſt apud Diodorum, Apollodorum, alios. *Caſaubonus.*

Κατήγατο Φόλου] Ita legendum cum MSS. & Caſaubono, pro Vulgato λόῳ, uti & mox pro λόου, Φόλου.

4 Ἡρακλῆς δ' ὡς ἄδικα &c.] Cantabr. Ἡρακλῆς ὡς ἄδικημα.

5 Τοὺς ἐπιθόντας ἀπέλειπε κιχλαύοντας] Cum MSS. pro αὐτὸς ἐπιλθ. Elorent. ἴχλειπε.

Ἡρα-

eos faciens, morte Centauros affecit.

2 Hercules robur ac vires Erymanthii suis metuens, dolo belluam cepit. Cùm enim hic in valle somnum caperet (erat autem vallis plena nivium) ille multos lapides desuper injiciebat. itaque sus excitatus exiliit, & furore atque indignatione præceps actus, in nivem incidit, ac submersus, impingensque capiebatur.

3 Hercules navi vectus ad Trojam, ipse quidem excessit, ut in terra pugnam faceret: gubernatoribus vero mandavit, ut naves in fluctus retraherent. Peditibus igitur Trojanis victoriam amittentibus, equites ad

ελθόντας ἀπέκτεινε Κενταύρους.

6 Ἡρακλῆς πρὸς ἀλκὴν τῶν Ἐρυμανθίων συὸς φοβηθεὶς 7 δόλῳ τὸ θῆρα εἷλεν. ὁ μὲν γὰρ 8 ὑπὸ τῇ φάραγγι ἀνάζετο, μεσὴ δὲ χίονος πολλῆς ἐπῆ φάραγξ. ὁ δὲ λίθους πολλοὺς ἄνωθεν ἐνέβαλεν. ὡς παροξυνθεὶς ὁ σῦς, ἐξάλλετο· καὶ θυμῷ φερόμενος τῇ χιόνι ἐμπίπτων, 9 καταδυόμενός τε καὶ σφαλλόμενος ἁλίσκεται.

Ἡρακλῆς πλεύσας ἐπὶ Τροίαν. αὐτὸς μὲν ἀπέβη πεζομαχήσων, τοῖς δὲ κυβερνήταις παρήγγειλε τὰς ναῦς ἀνακωχεύειν. οἱ μὲν δὴ πεζοὶ Τρῶες ἡττῶντο. οἱ δὲ ἱππεῖς ὀπὶ τὰς ναῦς ἔδραμον. 10 ὁ μὲν αἰρῆσι

6 Ἡρακλῆς] Huic narrationi ejusmodi præfigitur titulus in Cantabr. Περὶ τῆ Ἐρυμανθίου συὸς, πῶς ἀπεστάλη παρ' Ἡρακλέους.

7 Δόλῳ τὸ θῆρα εἷλεν] Lege τὸ θῆρα εἷλε. Legerem τὸ θῆρ' εἷλεν. sed cepit Hercules aprum Erymanthium, non sustulit. paragoge τὸ ν, familiaris est recentioribus Græcis, qui dum veteres auctores transcribunt, passim sui idiomatis vestigia nobis relinquunt. *Casaub.*

Τοῦ θῆρα εἷλεν] Ita legendum cum MSS. Interprete, & Casaubono, pro τὸ θῆρα εἷλεν, ut Vulgata, vel θῆρ' εἷλεν, ut notatum in ejusdem margine.

8 Τ' ὑπὸ τῇ φάραγγι] Cantabr. ὑπὸ τὴ φάραγγα.

9 Καταδυόμενός τε καὶ σφαλλόμενος] Ita restituimus cum MSS. pro vulgato, σφαλλόμενον. Minus recte iidem Codices utramque copulam delent.

10 Οὐ μὲν αἰρῆσι τὰ σκάφη σαλεύοντα ἄνω θαλάσσης] Cum MSS,

 ἦν

ῥῶσι τὰ σκάφη σαλεύοντα ἄνω θαλάσσης· Ἡρακλῆς ἢ διώξας ἔκτεινε πάντας ἐπὶ τῷ ἡιόνα, φεύγειν οὐκ ἐχοντας ἀπὸ θαλάττης.

naves cursum incitarunt, non tamen capere navigia supra mare fluctuantia potuerunt. Eos Hercules insecutus ad unum omnes trucidavit in litore, cum fugiendi per mare non esset potestas.

4 Ἡρακλῆς ἐν Ἰνδικῇ θυγατέρα ἐποιήσατο, [11] ᾗ ἐκάλεσε Πανδαίᾳ. ταύτῃ νέμας μοῖραν τῆς Ἰνδικῆς πρὸς μεσημβρίαν καθήκασαν εἰς θάλασσαν, διένειμε τὰς ἐρχομένας εἰς κώμας τξε', προσέταξας καθ' ἑκάστην ἡμέραν μίαν κώμην ἀναφέρειν τὸ βασίλειον φόρον, [12] ἵνα τὰς μὴ δόντας ἔχοι συμμάχους

4 Hercules in India filiam adoptavit, cui nomen indidit *Pandamen*. Eam honoris caussa donavit ea parte Indiæ, quæ ad meridiem vergit in mare, subditosque distribuit in trecentos sexaginta quinque pagos, quotidie uni duntaxat pago regium tributum ferre imperans: ut, qui tum non pende-

ἢ βα-

& Interprete, pro ἐσάλευσε γὰρ ἄνω θαλ.

11 Ἡ ἐκάλεσε Πανδαίᾳ] Ita legendum, non Πανδάμᾳ, ut Vulgata, nec non MSS. Πανδαίᾳ enim Herculis filiam ex Megasthene vocat Arrianus in Indicis, & regionem ex ejus nomine Πανδαίᾳ quoque dictam idem auctor est, hisce verbis: Τῶν σκευῶν ἦν ὅπ-Θ- ὁ Ἡρακλῆς ᾧ πατὴρ ἱστόρει, Μεγασθένης λέγει ὅτι ὁμοίην τὴν Θηβαίῳ Ἡρακλεῖ, ὡς αὐτοὶ Ἰνδοὶ ἀπηγέονται. καὶ πάντα ἀστεα μᾶλλον παῦσαι πολλὰς ἡμέρας χρυσίδας ἐν τῇ Ἰνδῶν γῇ (πολλῶν γὰρ δὴ γυναικῶν ἐς γάμον ἐλθεῖν καὶ αὐτὸν τὸν Ἡρακλέα) θυγατέρα ᾗ μνηστεύσαι. ἔνομα ᾗ τῇ παιδὶ Πανδαίην. καὶ χώρην ἔνα τι ἔχοιτο, καὶ ἧς πιθ- ἐπήρξε καὶ αὐτὴν ἀρχεῖν Ἡρακλῆς, Πανδαίην, τὴν παιδὸς ἐπώνυμον, & quæ sequuntur. Solinus capite LII. *Pandea gens a feminis regitur, cui reginam primam assignant Herculis filiam.* ad quem locum videndus Salmasius.

12 Ἵνα τὰς μὴ δόντας ἔχοι συμ.] Ita legit etiam Interpres in suis libris: quæ si est vera lectio, δόντας posuit pro δοῦναι ὀφείλοντας. Non putomalim ita legere, ἵνα τὰς μὴ δόντας ἔχοι συμμάχους ἢ βασιλεύουσα, κατεπαγγελλόμενα τὰς δοῦναι ὀφείλοντας, hoc est, *ut regina posset eorum qui jam dedissent auxilio uti adversus eos qui dare debebant*: si quis videlicet moras nectere, aut tergiversari vellet. *Casaubonus.*

Τὰς μὴ διδόντας] Ita reseripsi cum Florent. & Interprete pro μὴ δόντας, quod erat in Vulgata.

Κατα-

rent, eorum auxilium ad reliquos cogendos regina paratum haberet.

ἡ βασιλεύουσα,[11] καταναθοῦσι ἀεὶ τὰς δέκας ἐφείλοντας.

5 Hercules bellum adversus Minyas gerens (erant autem Minyæ ad equestres pugnas in planicie obeundas exercitatissimi:) conferere manus non audens, fluvium immisit. is fluvius erat Cephissus, qui duos montes Parnassum & Hedylium terminat: Bœotiam

Ἡρακλῆς Μινύαις πολεμῶν· ἦσαν γὰρ ἱππομαχεῖν ἐν τῷ πεδίῳ οἱ Μινύαι δεινοί· μάχῃ σιωπῇ μὴ θαρρῶν, ποταμὸν ἐπαφῆκεν.[14] ὃς ἦν ὁ ποταμὸς Κηφισὸς ἐρίζων ὄρη δύο, Παρνασσὸν, καὶ Ἡδύλιον.[15] τέμνων δὲ μέσην τὴν Βοιωτίαν[16] πλὴν ἐκβάλλειν

13 Καταναθοῦσα ἀεὶ τὰς δέκας ἐφείλ.] Ἀεὶ ex Florent. supplevimus; verum quid fiet de καταναθοῦσα; quod ad sensum recte quidem legit καταναλισκόντας Casaubonus; sed longum nimis abit a Vulgata. Lege cum Viro Cl. Jacobo Gronovio: καταναθοῦσα.

14 Ἦν δὲ ὁ ποταμὸς Κηφισὸς ἐρίζων ὄρη δύο, Παρνασσὸν καὶ Ἡδύλιον] Ait Cephissum medium fuere inter duos montes; Parnassum & Hedylium. Qui potest verò? Parnassus Phocidis est mons, Aedylius Bœotiæ. Quomodo ergo duos istos montes Cephisus interfluat? Porrò Hedylii montis meminit & Plinius. Hic enim est quem ille Hadylisum vocat libro IV. capite 7. vitio, ut opinor, scribarum, quum sit legendum, *Hadylius*, vel *Hadylius*. Suidas: Ἡδύλιον, ὄρος· ὅπερ ἔστιν ἐν Βοιωτίᾳ. Pro ἐκβάλλειν Cod. ἐμβαλ. *Casaubonus.*

15 Τέμνων δὲ μέσην] Florent. τεμὼν δὲ μεσ.

16 Πλὴν ἐκβάλλειν] Retinenda hæc lectio, neque opus ut mutetur in ἐμβάλλειν ut in codicibus invenit, & in margine Vulgatæ notavit Casaubonus: ἐκβάλλειν enim dicitur de fluviis, cum in mare erumpunt, & ἐκβολαὶ de fluviorum ostiis. Eustathius ad Odyss. Α Ἐκβάλλει ὁ ποταμὸς εἰς θάλασσαν, ὅταν ἐξέχῃ καὶ ὑπερβάλλῃ τὴν κατασύρῃ συρσιτόν. Et ad Iliad. P. Τὸ δὲ πρόχοι δίδωκε τοῖς ὕστερον ἴστασι ἢ καὶ ἐκβολὰς λέγει ποταμῶν τὰ ἐκείθεν ῥέοντα· τὸ γὰρ προχέομαι ἐκβάλλομαι. & alio loco ad eundem librum: Λέγονται δὲ καὶ ἐκβολαὶ ποταμῶν τὰ ποιοῦντα ῥοιζώδη καὶ ῥηθείσαν ἰργλώ. ἄλλως δὲ εἰσβολὰς ἴδιά λέγεσθαι καὶ τὸ εἰσβάλλειν εἰς θάλασσαν. & ad Iliad. Λ. Ὡς δ' ὅτ' ἂν ὄρσῃ λέγειν εἰσβάλλειν ποταμὸν, καὶ εἰσβολὴν ποταμοῦ. εἰ καὶ οἱ μὲν Ὅμηρον ἐκβολὰς τὰ λέγουσι ποταμῶν. καὶ ἐκβάλλειν ποταμὸς εἰς θάλασσαν. ὁ ταυτὸν δέ τῷ ἀπορρίπτειν. Vide præterea loca, quæ citat Budæus. ἐκβάλλειν dicitur respectu fluvii: ἐμβάλλειν respectu maris. Similiter Tacitus lib. II. Histor. cap. 6. *Ad Gallicam ripam latior & placidior adfluens (Rhenus scil.) versa cognomento, Vahalem accola dicunt: mox id quoque vocabulum mutat Mosa flumine, e-*

λειν εἰς θάλασσαν [17] ἐμπίπτων μεγάλῳ χάσματι, ἀφανὴς γίνεται. [18] τοῦτο δὲ τὸ χάσμα ὁ Ἡρακλῆς πέτροις μεγάλοις ὠθισθεὶς ἀποστρέφει τὸν ποταμὸν εἰς τὸ πεδίον, ἔνθα Μινύαι καθιππάζοντο. τοῦ δὲ πεδίου λιμνάσαντος τοῖς Μινύαις ἦν ἀχρεῖον τὸ ἱππικόν. Ἡρακλῆς κρατήσας ἀποστείχει τὸ χάσμα, καὶ ὁ Κηφισσὸς ἐπὶ τὴν ἀρχαίαν ὁδὸν ἐπανέρχεται.

vero mediam discludens, antequam se in mare exoneret, in vastum hiatum excurrens evanescit. Eum hiatum Hercules magnis lapidibus obstruens, flumen in campum avertit, ubi Minyæ equitabant. Verum stagnante campo, Minyis inutilis erat equitatus. Hercules parta victoria rursus aperit hiatum, & Cephissus ad pristinam viam revertitur.

[CAP. IV.]

jusque immenso ore eundem in Oceanum effunditur. & lib. v. Histor. cap. 23. *Spatium velut aquoru electum, quo Mosa fluminis os amnem Rhenum Oceano adfundit.* uti corrigit hunc locum Vir CL. Theodorus Ryckius.

17 Ἐμπίπτων μεγάλῳ χάσματι ἀφανὴς γίνεται] Cephissus postquam è Copaide lacu est egressus prope ipsas Copas terram subit, & subterraneo meatu triginta stadia emensus, emergit rursus ad Larymnam Locridis oppidum, eo loco qui appellatur Anchoe: inde ad mare vicinum properat. Fuit vero & aliud χάσμα prope Orchomenum, quæ erat Minyarum sedes, quo hauriebatur fluvius Melas, quem hiatum nescio an credendus sit Hercules obturasse, ut Minyas perderet: potius quàm illum priorem, qui infra Copaidem lacum fuit, paullo remotior ab Orchomeno. Diodorus Siculus id non obscurè suadet, dum rem narrat, his verbis, (ὡς δὲ τῇ Βοιωτίᾳ loquitur de Hercule) πάντα πόνον, ἐμφράξας τὸ καλεῖ ὁ Μινύειον Ὀρχομὸν ῥεῖθρον, ἐπέπεσε λιμνάζειν ὁ χώρος καὶ φθαρῆναι τὰ κατ' αὐτὸν ἅπαντα. Nam ῥεῖθρον illud, sive meatus quem esse ait καλεῖ ὁ Μινύειον Ὀρχομὸν, non alius esse videtur quàm is quem Melas ingreditur. Sanè si eum hiatum, qui Cephissum absorbet, obstruxit Hercules, non Orchomenus tantùm, sed totus ille Bœotiæ tractus Copaidi lacui vicinus inundari & diluvio perdi potuit. Porrò ex Diodori verbis, quæ modo retulimus, gravia menda, quæ in editis codicibus reperiuntur, sustulimus. Ita enim vulgo legitur, ἐμφράξας τὸ καλεῖ ὁ Μινυεὶὸν ῥεῖθρον. itemque sic ἐμφ. τὸ καλεῖ ὁ Μινύλιον ἐρχόμβριον ῥεῖθρον. Nos ex duabus corruptissimis lectionibus veram nullo negotio divinavimus, addicentibus omnibus Geographis. *Casaubonus.*

18 Τοῦτο δὲ τὸ χάσμα] Addita particula cum MSS.

1 Θε-

[CAP. IV.]

Theseus.

¶ Theseus in pugnis anteriores capitis crines abradere solebat, præparans se, ne quis eum apprehendere ac tenere posset. Post Theseum ab omnibus Græcis ea radendi consuetudo servata est, quam rasuram Theseidem appellabant. Imitantur hanc rasuram præ cæteris Græcis. A-

Θησεύς.

¶ [1] Θησεὺς ἐν ταῖς μάχαις [2] τὰ πρόσθεν τ κεφαλῆς ἀπεκείρατο, ὅπ τριχῶν τὴν ἀντίληψιν ἀφαιρήμῳ. [3] μ Θησέα, ἐπεὶ Ἕλληνες ἔτως ἐκείροντο. ἡ κυρὰ, Θησηΐς ἐκλήιζετο. ζηλῶσι τὴν κυρὰν [4] μάλιστα ὧν Ἑλλήων Ἄβαντες. [5] μαρτυρεῖ ᾄδων Ὅμηρ,

- Ἄβαν-

1 Θησεὺς ἐν ταῖς μάχαις] Imo Delphis. Adi Plutarchum in Theseo. *Casaubonus.*

2 Τὰ πρόσθεν τ κεφαλῆς] Ita correximus ex MSS. Vulgata: τὰ πρόσθε τ κεφαλῆς. Lectionem nostram firmat Plutarchus in Theseo: Ἔθος ὂν τοῦτο ἔτι νῦν τοῖς μεταβαίνουσιν εἰς παιδῶν, ἐνθύτες εἰς Δηλὸν ἀπάρχεσθαι τῷ Θησεῖ τ κόμης, ἦλθε μὲν εἰς Δελφοὺς ὁ Θησεύς, κ πόνον ἀφ' ὧν τ Θησέως ἔτι νῦν ὀνομάζεσθαι λίγουσι. ἐκείρατο ὂν τ κεφαλῆς τὰ πρόσθεν μόνον, ὥσπερ Ὅμηρ ἔφη τοὺς Ἀβαντας· κ πόνον τ κυρᾶς τὸ γῆῳ Θησηΐς ὀνομάσθη δι' ἐκεῖνον. οἱ ὂν Ἄβαντες ἐκείροντο πρόσθεν τ τρόπον τόνον. & paullo post eandem cum Polyæno causſam addit: ὅπως ὑπ μὰ παρέχωσιν ἐκ τῆς τριχῶν ἀντιλήψεως τοῖς πολεμίοις ἀπεκείροντο. Eustathius ad Iliad. B. postquam narravit Græcos comam alere, præterquam in luctu & ætate virili, quaſe radebant, crinesque suos Apollini sacrabant, similiter (nisi quod in Delo factum referat) ait: Λέγεται ὂν τ τομὴς τ τριπλοΐου πλοκάμου κατάρξαι Θησεὺς· κερόμβῳ γάρ φασι τ ἱμονοειδεῖ πόμῳ εἰς Δῆλον ἀνιόντα τῷ Ἀπόλλωνι. οἱ δ' πίνες τῶν Ἑλλήων ἐκ ἦσαν καρηκομόωντες, παρεσημειώσατο αὐτὸς ἡ ἱστορία, κ ἐκ τότε σωζόμενον ἐκ ἄνδρας ἀνόμασεν, κερῆτας αὐτὸς ὀνομαζομένους λίγουσα. ἐκ ὂν ἀντιθέντες. Denique Strabo, postquam multa de etymologia *Curetum* retulit, sic ait lib x. Ἀρχέμαχος ὂν ὁ Εὐβοεὺς φησὶ ἐκ Κυρῆτας ἐν Χαλκίδι σωσικλεᾶς χόρους ὂν ἐκ τ Λελάντιον πεδίον πολεμοῦντας, ἐτεκνῶ οἱ πολέμιοι τ κόμης ἐφρέσθοντο τ ἱμονοειδῶν, κ αὐτὸς καταφανῶν, ὅπιθεν κομῶντας γράφεσθαι, τὰ δ' ἱμονοειδῶν κείρεσθαι· διὸ κ Κυρῆτας λέγεσθαι τ κυρὰς κλεδόνας. Vide præterea Casaubonum ad Athenæum lib. xi. cap. 13.

3 Μετὰ ὂν Θησέα, ὅπερ Ἕλληνες] Imo ante Theseum. Plutarchus, οἱ ὂν Ἄβαντες ἐκείροντο ἐκ τὸν τρόπον τόνον. Et Curetas inde eos fuisse appellatos quorundam veterum opinio fuit, ut refert Geographus In decimo. Notum est Homeri carmen in Bœotia, τῷ δ' ἅμ' Ἄβαντες ἵποτοι θοοὶ ὀπίθεν κομόωντες. *Casaubonus.*

4 Μάλιστα ὂν Ἑλλήων] Pro ὂν Cantabr. δή.

5 Μαρτυρεῖ ᾄδων Ὅμηρ] Flo-

rent.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

— Ἀΐσαντες ὄπιθεν κομόωντες.

bantes. Quod etiam Homerus testatur,

Abantes à tergo comati.

[CAP. V.]

Δημοφῶν.

¶ Δημοφῶν ὑφ' Ἀθηναίων παρακαταθήκην λαβὼν ἐφύλαττεν Ἀγαμέμνονος ἀπαιτοῦντος, τὸ μὲν ἀληθινὸν ἔδωκεν ἀνδρὶ Ἀθηναίῳ, καλυμμῷῳ Βουζύγῃ, κομίζειν Ἀθήναζε. ἴσον δὲ καὶ ὅμοιον ἄλλο καταβαλόμενος εἶχεν ὑπὸ τὴν σκηνήν. Ἀγαμέμνο-

Demophon.

¶ Demophon ab Athenienſibus acceptum depoſiti loco Palladium cuſtodiebat Agamemnone repetente: ac verum quidem tradidit civi cuidam Athenienſi, nomine *Rhuzygæ*, Athenas deportandum. At æquale & ſimile aliud factum in tabernaculo habuit. Aga-

μέμνο-

ſent. μαρτυρεῖ Ὅμηρος, ἄδων. Lege, μαρτυρεῖ Ὅμηρος, ἀείδων. Locus Homeri eſt Iliad. B. ad quem locum eadem, quæ ex Strabone retulimus, commentatur Euſtathius, niſi quod apud hunc pro Λιλαίαν πεδίον, quod eſt apud Strabonem, aliquoties legatur Λιλαντίον πεδίον, qua forma etiam occurrit apud Callimachum, Hymno in Delum:

— κεῖθεν ὃ λῃπλάκτοιο Ἀϊσάντων
Εἰς ἀγαθὸν πεδίον Λιλαίτιον.

ad quem locum Scholiaſtes: ὡς Εὐβοϊκὸν πεδίον Λιλαίτιον, ἀπὸ Λιλαντίου βασιλέως. Idem quoque Euſtathius ad Iliad. Υ. ὅτι ἓν ᾗ λῶ τὸ Διὸς παρῆκται τὸ λιλαίου, δῆλον ὅτι. ἐξ αὐτοῦ ἴσως ὁ Λίλας, ὃν ὑποδήλωσεν τὸ Λιλαίτειον. Atque ita etiam dicitur Heſychio, voce Λιλαίτειον, Homerus tamen Hymno in Apollinem vocat uti Strabo:

Στὴς δ' ἐπὶ Λελαντι πεδίῳ τὸ πρὶν ἔχ' ἄδυ θυμῷ.

vit & Plutarchus Convivio ſeptem ſapientum, & Ælianus lib. VI. Var. Hiſtor. cap. 1. ὡς τὸν Λιλάντα ὀνομαζόμενον τόπον. Ita ut dictum videatur Λίλαντον, ſive Λίλαιτον, πεδίον, Λιλάντιον & Λιλαίτειον.

Cap. V. 1 Ἀνδρὶ Ἀθηναίῳ καλυμμένῳ Βουζύγῃ] Sic legendum, non Γαζύγῃ. Nam Buzygen ἥρωα Ἀττικὸν alii quoque commemorant. *Caſaubonus.*

Βουζύγῃ] Heſychius: Βουζύγης, ἥρως Ἀττικός, ὁ πρῶτος βοῦς ὑπὸ ἄροτρον ζεύξας, ἐπαλεῖτο δὲ Ἐπιμενίδης. (ſic enim diſtinguendum). Idem quoque Euſtathius ad Iliad Σ. & Plinius lib. VII. cap. 57. Auſonius Epiſt. 22.

Hoc ſi impetratum munus abs te accepero,
Prior colere, quam Ceres.
Triptolemon olim, ſive Epimenidem vocant,
Aut Bulianum Buzygem.

2 Εἰ δὲ

memnone verò cum magna manu adventante repugnabat, ut omnino opinionem hostibus faceret se pro vero pugnare. Multis autem vulneratis, Demophontis milites cesserunt. Agamemnon fictum Palladium rapuit, & deceptus abscessit.

μέμνονος ἢ σὺν πολλῇ χειρὶ ἐπελθόντος, ἀπεμάχετο [2] ἐπὶ μακρὸν, δόξαν ἐμποιῶν ὡς ὑπὲρ ἀληθινῆς [3] περικινδυνεύοι, πολλῶν ἢ γυμνώων τραυμάτων, οἱ μὲν ἀμφὶ Δημοφῶντα, ὑπεῖξαν. Ἀγαμέμνων ἢ λαβὼν τὸ ψεύδεπιγραφὲν Παλλάδιον, ἐξαπατηθεὶς ᾤχετο.

[CAP. VI.]

Cresphontes.

¶ Cresphontes & Temenus, atque Aristodemi filii cum Peloponnesum partirentur, visum est in tres partes regionem distribuere, in Spartam, Argos, Messenam. Cresphontes Messenam obtinere cupiens, sententiam pronunciat, Cui prima sors ceciderit, & cui secunda, Spartam accipiat, aut Argos: Messe-

Κρεσφόντης.

¶ Κρεσφόντης, καὶ Τήμενος, καὶ οἱ Ἀριστοδήμου παῖδες, τὴν Πελοπόννησον ἐνέμοντο. ἔδοξε τριχῆ νεῖμαι τὴν χώραν, Σπάρτην, Ἄργος, [1] Μεσσήνην. Κρεσφόντης βουλόμενος τὴν Μεσσήνης ὡς λῆξις κρατῆσαι, γνώμην ἀγορεύει· λαχὼν ὁ πρῶτος καὶ ὁ δεύτερος ἑλέσθω Σπάρτην, ἢ Ἄργος· Μεσσήνη δ' ἔσω τρί-

2 Ἐπὶ μακρόν] Junximus πρὸ, ἀπεμάχετο, posito commate post μακρόν. & vertimus: *diu repugnabat.* Interpres vero junxit cum sequentibus.

3 Περικινδυνεύοι] Cum MSS. pro vulgato, περικινδυνεύοι.

Cap. VI. 1 Μεσσήνην] Cantabr. hic & alibi unico tantum σ scribit Μεσήνην. Utrumque recte. Stephanus: Μεσσήνη, καὶ χώρα, καὶ πόλις. Σβάζων ὁ δὸς. χώρα ἡ Μεσσηνία, καὶ Μεσσηνικὸς κατ' ἀποκοπὴν, ἡ Μέση καὶ Μεσήνη, ὡς πίσα. Eustathius ad Dionysium: Μεσήνη γράφεται καὶ παρὰ τοῖς παλαιοῖς καὶ δύο σσ.

ξ τρίτῳ ἐπείθησαν, καὶ τὰς κλήρους καθῆκαν. [2] οἱ μὲν ἐκ λίθου λευκῆς, εἰς κάλπιν ὕδωρ ἔχουσαν. [3] Κρεσφόντης δὲ βῶλον λευκῆς ὁμοίας λίθῳ. καὶ μὲν δὴ βῶλος αὐτίκα [4] ἐτήκετο. οἱ δὲ λίθου κλῆροι προελθόντες, ἔδωκαν Ἄργῳ Τημένῳ, Σπάρτην τοῖς Ἀριστοδήμου παισί. Κρεσφόντης Μεσσηνίων τύχῃ λαβὼν, τύχῃ λαβεῖν ἔδοξεν.

na tertii esto. Paruerunt, ac sortes demiserunt. Illi quidem calculum album in urnam plenam aqua, Cresphontes vero glebam albam similem lapidi. Gleba igitur statim liquefiebat. Lapidis vero sortes prodeuntes, dederunt Argos Temeno, Spartam Aristodemi filiis. Cresphontes dolo sortitus, Messenam per fortunam accepisse visus est.

[CAP. VII.]

Κύψελος.

¶ [1] Κύψελος Ἀρκαδίας ἦρχεν. Ἡρακλεῖδαι στρατεύουσιν ἐπ' Ἀρκάδας. χρησμὸς ἦν, [2] ξένια παρ'

Cypselus.

¶ Cypselus Arcadiæ imperabat. Heraclidæ faciunt expeditionem contra Arcadas. Oraculum

Ἀρ-

2 Οἱ μὲν ἐκ λίθου λευκῆς] Aliter Pausanias, quem vide. *Casaubonus.*

3 Κρεσφόντης Μεσσηνίων τύχῃ λαβὼν τύχῃ λαβεῖν ἔδοξεν] Codices Interpretis τύχῃ λαχὼν habuerunt. Malim vero, si mei judicii res sit, τύχῃ λαβὼν, τύχῃ λαχεῖν ἔδοξεν. *Idem*

4 Αὐτίκα ἐτήκετο] Cantabr. ἐτάκετο. Pausanias in eadem historia: κατέτηκτο.

Cap. VII. 1 Κύψελος Ἀρκαδίας ἦρχεν] Ita semper in meo codice scriptum fuit, sed Κύψελος unico λ Pausaniæ & aliis hic dicitur. *Casaubonus.*

Κύψελος] Unico λ cum Cantabr. Vulgata λ geminat. Sed ubi rescripsi, legitur lib. v. 31. Ita quoque pro Μύσιλος, Μύσελος in Ovidio lib. xv. Metam. restituit CL. Heinsius:

Nam fuit Argolico generatus Alcmone quidam
Mysselus, illius Dis acceptissimus avi.

ubi consule Notas.

2 Ξένια παρ' Ἀρ.] Ita rescripsi pro vulgato ξενίαν, adsentiente Casaubono, & Interprete. paullo post lego τὸν ξένια ἐὰν Ἡρακλεῖ, (ut & apud Xenophontem legitur in margine lib. VI. Ἑλλην. ἐπὶ δὲ τὸν ξένια ἐκπομπὰ ἐκάλουσαν.) *ad dona hospitalia accipienda invitabat.* Oraculo enim moniti erant Heraclidæ ne dona hospitalia

prodierat, caverent ne, donis hospitalibus acceptis ab Arcadibus, fœdus icerent. Cypselus æstatis tempore mandavit agricolis, ut fructibus demessis, & ad viam positis, discederent. Milites Heraclidarum libenter fructus accipiebant, iisque utebantur. Cypselus obviam prodiens ad hospitium Heraclidas vocabat. Illis vero recordatione vaticinii honorem recusantibus: Atqui, inquit, prior vester exercitus à nobis pro xeniis fructus habet. Ita sapientia Cypseli effectum est, ut Heraclidæ fœdus cum Arcadibus facerent.

Ἀρκάδων [3] εἰ λάβοιεν, σπένδεσθαι. Κύψελος ὥρᾳ θέρους προσέταξε τοῖς γεωργοῖς τὸν ὀπώραν ἀφελόντας, [4] καὶ αὐτοὺς τὴν ὁδὸν παθέντας ἀναχωρεῖν. [5] οἱ δὲ ἀπῶντο τοὺς Ἡρακλειδῶν ἄσμενοι τὰς ὀπώρας ἐχρήσαντο. Κύψελος ἀπαντήσας [6] ὅτι ξένια τοὺς Ἡρακλείδας ἐκάλεσε. τοῦ δὲ, μνήμην τοῦ μαντείου, τὸν πάλαι ἀπωθουμένων· καὶ μὲν, ἔφη, φθάνουσι ὑμῶν αἱ γραφαὶ, ξένια παρ' ἡμῶν τὴν ὀπώραν [7] ἔσχεν. οὕτως ἄρα Ἡρακλείδαις τῆς Κυψέλου σοφίᾳ, πρὸς Ἀρκάδας ἐπείσατο.

[CAP.

spitalia ab Arcadibus acciperent, quare Cypselus eos ad ea invitabat, illi contra sibi ab iis cavebant, & intellecto exercitum jam illa accepisse, fœdus cum iis percutiebant.

3 Εἰ λάβοιεν] Cantabr. in margine scriptum habebat: *forte ει.*

4 Ἀφελόντας, καὶ αὐτοὺς τὴν ὁδὸν παθέντας] Uterque Codex: ἀφελόντας, παθέντας αὐτοὺς τὴν ὁδόν. quomodo etiam commode legi potest.

5 Οἱ στρατιῶται τὴν Ἡρακλειδῶν ἄσμενοι τὰς ὀπώρας ἐχρήσαντο] Vocem ἄσμενοι cum MSS. & Interprete supplevimus.

6 Ἐπὶ ξενίᾳ τοὺς Ἡρακλείδας ἐκάλεσε] Malim ὅπως ξενίων: nam ὅπως ξενίων καλεῖν potius dici solet. Erunt qui malint ὅπως ξένια. ut apud Xenoph. Ἑλλην. lib. sexto, ἔπι γὰρ ὅπως ξένια κάπρους ἐδίδοσαν. Mihi vero differre longe significatione videntur voces ξένια & ξενίᾳ. Itaque in eo Xenophontis loco ac similibus legi malim ὅπως ξενίων aut ὅπως ξενίᾳ. Suspicor etiam paulo ante legendum ξένια παρ' Ἀρκάδων εἰ λάβοιεν, ut in fine recte legitur. *Casaubonus.*

7 Ἔσχεν] Cantabr. ἴσχειν. Pro ξένια Casaubonus hoc loco in margine Vulgatæ notaverat ξενίᾳ. sed bene se habet locus.

[CAP. VIII.]

Ἄλνης.

¶ [1] Ἄλνης βασιλεὺς Ἀρκάδων, Τεγέαν πρεσβύντων Λακεδαιμονίων, ὅσοι μὲν ἐν ἀκμῇ καὶ νεότητι ἦσαν, ἐπέμψε τὸ πολεμίων, νυκτὶ μέσῃ κελεύσας ἐμπεσεῖν. ὅσοι δὲ γέροντες καὶ παῖδες, τούτους ἐκέλευσε πρὸ τῆς πόλεως τοῦ ἑσπέρου ὥραν φυλάξαντας, πῦρ ἀναικαῦσαι μέγιστον. [2] οἱ πολέμιοι πρὸς τὸ πῦρ ὄψιν ἐκπλαγέντες [3] εἰς τοῦτο ἀπεσκόπουν. οἱ δὲ καὶ νεότητι [4] ἐμπεσόντες, τοὺς πλείστους αὐτῶν διέφθειραν· πολλοὺς δὲ ζωγρήσαντες, ἔδησαν. καὶ τὸ λόγιον ἐπλήρωσε·

Helnes.

¶ Helnes Arcadum rex, vastantibus Tegeam Lacedæmoniis, quotquot vigentem ac floridam ætatem haberent, supra caput hostium misit, præcipiens ut media nocte in eos impetum facerent. Quotquot vero ætate provecti, aut nondum adulti essent, eos jussit eodem tempore ante civitatem ignem quam maximum incendere. Hostes ad visum ignem obstupefacti, in eum oculos conjiciebant. Qui vero in cacumine erant, obruentes inopinatos, plurimos ex iis morte affecerunt, multos etiam captos in vincula conjecerunt. Et oraculum finem habuit:

Δώσω

1 Ἄλνης] Codex uterque Ἔλνης, & sic quoque Interpres. Sed nullus neque Ἔλνης, neque Ἄλνης in Arcadum regum catalogo, quem diligenter exhibet Pausanias, occurrit. Legendum forte: Ἀλκέδ. Hic inter Arcadiæ reges Pausaniæ recensetur in Arcadicis: Μετὰ δὲ Αἴπυτον ἦρχεν Ἀλκὲς ὁ ἀέχλω. & mox: Ἀλκὲς δὲ τεκνοῖ (γήρᾳ ὑπὸ Ἀρκάδος) ὁ Ἀφείδαντα. Ἀλκὲς δὲ τῷ Ἀζῶϊ τῷ Ἀλκᾶ τὸ ἱερὸν ἀκοδόμησεν ἐν Τεγέᾳ τὸ ἀρχαῖον, καὶ ἀυτοῦ κατοικίσας αὐτὸς ἐβασίλευε. & quæ sequuntur de eo memoratu digna.

2 Οἱ πολέμιοι] Absque adversativa cum MSS. & Interprete.

3 Εἰς τοῦτο ἀπεσκόπουν] Cum MSS. nisi quod Cantabr. ἐς τοῦτο. Vulgata, ἐσκόπουν.

4 Ἐμπεσόντες] Florent. ἐκπεσόντες. sed Vulgata recte. Eustathius ad Iliad. Φ. Ἔστι δὲ ὅτε, καὶ οἱ πεσόντες ἐμπεσεῖν λέγονται, ὅταν βιαίως ἐμπεσόντες.

5 Post-

Dabo tibi Tegeam multistrepis saltationibus aptam.

Δώσω τοι Τεγέην [5] ποσὶ κρότον ὀρχήσασθαι.

[CAP. IX.

Temenus.

¶ Temenus cum cæteris Heraclidis Rheium capere volens, misit Locros transfugas, qui Peloponnesiis nunciarent, illos in Naupacto clam naves habere, & præ se ferre quidem navigationem ad Rheium, verum expeditionem eos in Isthmum suscepisse. Credentes id Peloponnesii, ad Isthmum copias traduxerunt. Temenus nullo negocio cum suis Rheium occupavit.

Τήμενος.

¶ Τήμενος μὴ τ' ἄλλων Ἡρακλειδῶν εἰς τὸ [1] Ῥεῖον περαιοῦσθαι βουλόμενος, ἔπεμψε Λοκροὺς αὐτομόλους, Πελοποννησίοις ἀγγέλλοντας, ὅτι ναυλοχοῦσιν ἐν Ναυπάκτῳ, τὸ δοκεῖν ὅτι τὸ Ῥεῖον πλώσοιμοι. ὁρμὴ δέ ἐστιν αὐτοῖς χωρεῖν [2] ὅτι ἐς τ' Ἰσθμόν. πεισθέντες οἱ Πελοποννήσιοι μετήλθον ὅτι ἐς Ἰσθμόν. οἱ μὲν ἀμφὶ Τήμενον [3] μετ' ἡσυχίας τὸ Ῥεῖον κατέχον.

[CAP.

5 Ποσὶ κρότον] Ita reposuimus pro vulgato, ποσὶ κρότῳ. Integrum oraculum extat apud Herodotum lib. 1. cap. 66. quod male interpretati Lacedæmonii, illato Tegeatibus bello, superati sunt. Illius oraculi hæc sunt verba:

Ἀρκαδίαν μ' αἰτεῖς; μέγα μ' αἰτεῖς· ἔτι δώσω.
Πολλοὶ ἐν Ἀρκαδίῃ βαλανηφάγοι ἄνδρες ἔασιν,
Οἱ σ' ἀποκωλύσουσιν. ἐγὼ δ' οὔ τοι ὑπομελήσω.
Δώσω τοι Τεγέην ποσὶ κρότον ὀρχήσασθαι,
Καὶ καλὸν πεδίον χαλκῷ διαμετρήσασθαι.

Cap. IX. 1 Ῥεῖον] Cantabr. Ῥεῖθρον, & sic quoque Interpres; sed Ῥεῖον & Ἀντίῤῥιον notissima.

2 Οἱ δ' ἀμφὶ Τήμενον] Ante hæc verba desiderantur ista aut similia, οἱ Πελοποννήσιοι πεισθέντες ἀπῆλθον ἐπὶ Ἰσθμόν. Casaubonus.

Ἐπὶ τ' Ἰσθμὸν. πεισθέντες οἱ Πελοποννήσιοι μετῆλθον ὅτι ἐπὶ Ἰσθμόν. οἱ μὲν ἀμφὶ Τήμενον] Ita locum hunc ex MSS. supplevimus, cum quibus consentit Interpres. In Vulgata intermedia, πεισθέντες οἱ Πελοποννήσιοι μετῆλθον ὅτι ἐπὶ Ἰσθμόν, desiderantur, & pro οἱ μὲν, οἱ δ' legebatur.

3 Μετ' ἡσυχίας] Cantabr. μετὰ ἡσυχίας.

1 Εὐρυ-

[CAP. X.]

Προκλῆς.

¶ Προκλῆς καὶ Τήμενος Ἡρακλεῖδαι Εὐρυσθεῖδαις, κατέχουσι τὴν Σπάρτην, ἐπολέμουν. Ἡρακλεῖδαι μὲν δὴ [1] ἔθυον τῇ Ἀθηνᾷ τὰ ὀρείων ὑστερβατήρια· Εὐρυσθεῖδαι δὲ ἄφνω εἰς μάχην ἐπεστράπησαν, ἐμὲν [2] ἡρέθισαν Ἡρακλεῖδαι· ἀλλὰ τοὺς αὐλητὰς ὡς εἶχον ἡγεῖσθαι κελεύουσιν. οἱ μὲν τοῖς αὐλοῖς ἐμπνέοντες ἡγοῦντο· οἱ δὲ ὁπλῖται ἐπὶ τὸ μέλος καὶ τὸν ῥυθμὸν ἐμβαίνοντες, ἄῤῥηκτοι τὴν τάξιν ἐγένοντο, καὶ τοὺς πολεμίους ἐνίκησαν. ἡ πεῖρα ἐδίδαξε τοὺς Λακώνας τὸν αὐλὸν ἔχειν ἀεὶ στρατηγὸν ἐν ταῖς μάχαις. αὐλοῦ ἡγεῖται Λακώνων ἐς πόλεμον ἰόντων, καὶ τὸ ἐμ-

Procles.

¶ Procles & Temenus Heraclidæ, adversus Eurysthidas Spartam tenentes bellum gerebant. Heraclidæ rem divinam fecerunt Palladi, montium Hyperbateria offerentes. Eurysthidæ repente in eos irruere, & manum conserere. At Heraclidæ nihil turbari, sed tibicines ut omni studio præirent jubere. Quibus præcedentibus, ac tibias inflantibus, armati ad cantum & numerum sequentes, irruptos ordines servare, & hostes vincere. Experientia docuit Lacedæmonios, tibiam habere vim & irritamentum in pugnis. Quare Lacedæmonios in pugnam euntes tibia præcedit, & prælium facien-

βατή-

1 Ἔθυον τῇ Ἀθηνᾷ τὰ ὀρείων ὑστερβατήρια] Græci duces paullo qui essent religiosiores, copias eductur vota pro salute exercitus nuncupabant, ac diis sacra faciebant: id appellabant θύειν τὰ ἐξιτήρια. Latini, *propter viam sacrificare.* vel θύειν τὰ διαβατήρια, cum occurrebat fluvius trajiciendus: ὑστερβατήρια vero cum in montana loca futura erat expeditio. Illa vero verba τῇ ὀρείᾳ, aut potius ὀρείων, mendum mihi subolent. Suspecta etiam mihi est vox ἡγεῖσθαι quæ sequitur: cujus loco nescio an ἡγεῖσθον legerit in suis codd. Interpres. *Casaubonus.*

2 Ἡρέθισαν] Cum MSS. pro vulgato, ἤρεισαν.

3 Εὖτ'

tibus accinit. Ego scio, Deum oraculo Lacedæmoniis victoriam prodidisse, simulac cum tibicinibus bella gererent. Neque pugna Leuctrica ad tibicines pertinens oraculum confutat. In Leuctris enim non præeuntibus tibicinibus, Lacones cum Thebanis pugnam inibant, quibus patrium erat fistulatoriam artem exercere. Itaque colligi manifesto ex oraculo Dei potuit, penes Thebanos victoriam futuram Lacedæmoniorum, qui sine tibia pugnam capesserent.

βατήριον αὐλὸς ἐνδίδωσιν τοῖς μαχομένοις. οἶδα ἐγὼ κ) τ̀ θεὸν ἀνελόντα νίκλιν Λάκωσιν, [3] ὕτ' ἂν πολεμῶσι μὴ αὐλητῶν· κ) μὴ πρὸς αὐλητὰς τὸ λόγιον ἤλεγξεν ἐν Λεύκτροις ἡ μάχη. [4] ἐν γὰρ δὴ Λεύκτροις αὐλητῶν ἐχ ἡγεμένων οἱ Λάκωνες παρετάξαντο πρὸς Θηβαίους, οἷς πάτριον ἀσκεῖν αὐλητικὴν· ὥς τε δῆλον ὡς ὁ θεὸς προαγορεύσας ὅτι νικήσουσι ποτὲ Θηβαίοι Λάκωνας αὐλῷ μὴ [5] στρατηγεμένους.

[CAP. XI]

Acues.

¶ Acues Lacedæmoniis Tegeam per proditionem noctu occupantibus, suis militibus signum

Ἀκύης.

¶ [1] Ἀκύης, Λακεδαιμονίων Τεγέαν προδοσίᾳ [2] νύκτωρ καταλαμβόντων,

τοῖς

3 Εὖτ' ἂν πολεμῶσι] Lege mihi ita hunc locum, ἢ ἐὰν πολεμῶσι μετὰ αὐλητῶν, κ) μὴ πρὸς αὐλητάς· τὸ λέγ hoc est, *donec cum tibicinibus, nec contra tibicines pugnarent. Eidem oraculi arguit pugna Leuctrica.* Sequentia, ita legendum esse manifestissime arguunt. *Casaubonus.*

4 Ἐν γὰρ δὴ Λεύκτροις] Sic Codex uterque. Vulgata absque δή.

5 Στρατηγεμένους] Cantabr. στρατευόμενους. cui supra additum στρατηγόμενος.

Cap. XI. 1 Ἀκύης] Ita rescripsi cum Florent. & Interprete, tum quia sic in Indice, in quo & MSS. & Interpres, & Vulgata consentiunt. Prius legebatur, περὶ Λακεδαιμονίων. Eandem quoque vocem reposui ante Λακεδαιμονίων, cum Interprete.

2 Νύκτωρ καταλαμβόντων] Scribe κατακλυζόντων, vel καταλαμβανόντων. *Casaubonus.*

3 Ἀγυιᾶν.

τοῖς ἰδίοις στρατίταις ἔδωκε σύνθημα, κτείναι τὸν τὸ σύνθημα ἐρωτῶντας· οἱ μὲν δὴ Ἀρκάδες, οὐκ ἐπηρώτων. οἱ δὲ Σπαρτιᾶται, ὡς ἐν νυκτὶ [3] ἀγνοοῦντες, καὶ διὰ τοῦτο ἐρωτῶντες, ὑπὸ τῶν Ἀρκάδων ἀνῃρέθησαν.

dedit, ut interficerent eos qui tesseram requirerent. Arcades igitur non rogabant. Spartiatæ vero tanquam noctu suos non agnoscentes, & idcirco quærentes signum, ab Arcadibus interfecti sunt.

[CAP. XII.]

Θεσσαλός.

¶ Θεσσαλὸς [1] Βοιωτῶν, τῶν Ἄρνῃ οἰκούντων, Θεσσαλοῖς πολεμοῦντων [2] τέχνῃ ἐκράτησεν ἄνευ μάχης. νύκτα γὰρ φυλάξας ἀσέληνον, καὶ σκοτεινὴν, ἐκέλευσε τοὺς στρατιώτας διασπαρέντας ἀνὰ τὸ πεδίον ἄλλον ἀλλαχοῦ καὶ κατὰ φρύγανα τῶν ὀρέων δᾷδας καὶ λύχνους ἀνάπτειν, καὶ μετεωρίζειν, καὶ πάλιν αὖ [4] κα-

Thessalus.

¶ Thessalus Bœotos, qui Arnam incoluntˇ, cum Thessalis bellum gerentes, arte superavit absque pugna. Observans enim noctem expertem lunæ, & tenebrosam, mandavit militibus, ut dispersi per campum, alius alibi in montium fastigiis faces & tædas incenderent, atque sublimes ferrent, rursusque deprimerent. Bœoti con-

δαυ-

3 Ἀγνοοῦντες] Cantabr. ἀνοοῦντες.

Cap. XII. 1 Βοιωτῶν τῶν Ἄρνῃ οἰκούντων] Cantabr. τῶν Ἄρνην οἰκ.

2 Τέχνῃ ἐκράτησεν μάχης] Lege τέχνῃ ἐκράτησε ἄνευ μάχης. Casaubonus.

Τέχνῃ ἐκράτησεν ἄνευ μάχης] Vocem ἄνευ cum MSS. Interprete & Casaubono inserui.

3 Λύχνους] Florent. λυχνύχους. quod probo: est enim λυχνύχος idem quod fax. Hesychius: Λυχνοῦχος, ὁ φανὸς, λαμπάς. οἱ δὲ, ὁ λύχνος ὀχεῖται. Suidas: Λυχνοῦχος. φανὸς, λαμπάς. Eustathius ad Odyss. H. Εὕρηται δὲ λυχνοῦχος καὶ λύμβυχος ὁ φανὸς. Ἀλεξις γοῦν φησιν, ὁ θεσπέσιος δι' ἐμοῦ ἑστὼς λυχνούχοις παρεπαλεῖν τ' νυκτὸς, ὡς τις κραδιῶν ἀμφὶ δακτύλων. Suetonius in Cæsare cap. 37. *Adscendit Capitolium ad lumina, quadrigintа elephantu dextra atque sinistra lychnuchos gestantibus.* Ad quem locum consule Notas.

4 Καθαίρειν] Cantabr. καθαίρειν.

1 Βοιω-

specto igne, quasi fulmine circumdati, in metum ac terrorem inciderunt, & ad supplicandum Thessalis, & de pace rogandum se convertebant.

θαιρεῖν. οἱ Βοιωτὶ τὸν ὄψιν ἔ πυρὸς, ὥστερ ἀστραπὰς κυκλεμένας, ἰδόντες ἐδεδίξαντο, κ) πρὸς ἱκεσίαν τῶν Θεσσαλῶν ἐτράποντο.

[CAP. XIII.]

Menelaus.

¶ Menelaus reversus ab Ægypto, ducens Helenam, ad Rhodum appulit. Cum autem Tlepolemus ad Trojam occubuisset, uxor Philoxo versans in luctu ac squalore, postquam nuncium est allatum, Menelaum cum Helena venire, mariti vicem ulcisci voleris, cum Rhodiis universis, viris & mulieribus, ferentibus ignem ac lapides, ad naves impetum fecit. Menelaus cum ob

Μενέλαος.

¶ [1] Μενέλαος ἐπανιὼν ἀπ' Αἰγύπτε, τὴν Ἑλένην ἄγων Ῥόδῳ προσέσχε. [2] Τληπολέμε δ' ἐν Τροίᾳ πεθνηκότος γυνὴ Φιλίξω πενθοῦσα, ἐπειδή τις ἤγγειλε [3] Μενέλαον [4] μετὰ τ Ἑλένης ἥκειν, τιμωρῆσαι τῷ ἀνδρὶ βουλομένη, μετὰ Ῥοδίων ἁπάντων ἀνδρῶν κ) γυναικῶν [5] αἰρομένων πῦρ κ) λίθους ἐπὶ τὰς ναῦς κατέδραμε. Μενέλαος δ πνεύματος ἀνα-

χθῆναι

1 Μενέλαος ἐπανιὼν] Voces duas, Λακεδαιμονίων βασιλεὺς, cum MSS. & Interprete delevimus.

2 Τληπολέμε δ' ἐν Τροίᾳ πεθνηκότος γυνὴ Φιλίξω] Lego Φιλοζόη, ut fere Interpres, qui habet *Philoxo*. Nam ita appellabatur uxor Tlepolemi. Id nos docet commentator Lycophronis, qui de generosa illa & mariti amante heroina memoria hæc tradit quæ placet adscribere: ἐν δ Πισιδίᾳ ἱστορίας ὄντος, ὅτι οἱ περὶ Τληπολέμον ἀπισώθησαν εἰς Ῥόδον ὑπὸ τῶν παιδείδα. κ) ἡ γυνὴ Τληπολέμε Φιλοζόη μεγάλως δυσφοροῦσα, ἀγόμενος δὲ τὸν ἰωυτῆς ἀνδρὶ ἴδιον κ) παῖδες ἠκούιζοντο, κ) οἱ γυναῖκες λάθρᾳ φύλοις ἐστέροντο. *Casaubonus.*

Φιλίξω] MSS. Φιλοξώ. Et sic quoque Interpres.

3 Μενέλαον] Cantabr. Μενέλαον. & sic bis infra.

4 Μετὰ τ Ἑλένης] Cum Cantabr. Vulgata sine articulo.

5 Αἰρομένων πῦρ] Cantabr. αἰερμένων πῦρ.

6 Οἱ

χθῆναι κωλυόμενον, τῷ μὲν Ἑλένῃ εἰς κοίλην ναῦν κατέκρυψε, τὸν δὲ κόσμον αὐτῆς καὶ τὸ διάδημα θεραπαίνῃ τῇ μάλιστα καλλίστῃ περιέθηκεν. [6] οἱ δὲ μάλιστα πιστεύσαντες Ἑλένην εἶναι, πῦρ καὶ λίθους ἐπὶ [7] τὴν θεράπαιναν [8] ἔπεμπον, καὶ ὡς ἱκανὴν δίκην ἐπὶ τῷ Πληπολέμῳ λαβόντες τὴν Ἑλένης θάνατον, [9] ἀνεχώρησαν. Μενέλαος δὲ τὴν Ἑλένην ἔχων ἀπέπλευσεν.

ventorum asperitatem solvere non posset, Helenen in cavam navem abscondit. Ornamentis vero ejus & diademate famulam omnium formosissimam amicivit. At illi plane credentes Helenam esse, lapidibus & igni in famulam conjecto, quasi satis magno supplicio ob Tlepolemi mortem sumpto, si interfecissent Helenam discesserunt. At Menelaus cum Helena abnavigavit.

[CAP. XIV.]

Κλεομένης.

¶ Κλεομένης Λακεδαιμονίων βασιλεὺς Ἀργείοις ἐπολέμει καὶ ἀντεστρατοπέδευσεν. ἐκεῖ τοῖς Ἀργείοις ἀκριβὴς φυλακὴ τῶν δρωμένων τοῖς πολεμίοις· [1] καὶ πάντα ὅσα Κλεομένης βέλοιτο, διὰ κήρυκος ἐσήμαινε τῇ στρα-

Cleomenes.

¶ Cleomenes Lacedæmoniorum rex, Argivis bellum inferebat, & exadversum castra locabat. Argivi attente observabant, ac speculabantur, quid rerum hostes gererent. Nam omnia quæ vellet, per præconem exercitui Cleome-

πᾷ

6 Οἱ δὲ μάλιστα πιστεύσαντες] Vocem μάλιστα cum MSS. & Interprete inserui.

7 Ἔπεμπον] Omittit Florent. Cantabr. pro eo, ἔφηκαν. Eleganter posset abesse.

8 Τὴν θεράπαιναν] χ. Hen. Casaub.

9 Ἀνεχώρησαν] Pro ἀπεχώρησαν, cum MSS.

Cap. XIV. 1 Καὶ πάντα ὅσα] Malim, καὶ ἐπεὶ πάντα Interpres καὶ γάρ. Vide Herodotum Musa sexta. Scribendum etiam ἀντιπεξέστησαν. Casaubonus.

2 Καὶ

nes significabat, atque illi similia facere semper studebant. His se armantibus, contra se armabant: exeuntibus, contra exibant: requiescentibus, se quieti dederunt. Cleomenes tacite & clam præceptum dederat, ut cum prandium ediceret præco, arma sumerent. Illo igitur proclamante, Argivi ad prandendum se conferebant. At Cleomenes educens armatos, sine negocio nudos & inermes Argivos trucidabat.

πεῖ. [2] καὶ αὐτὸς τὰ ἴσα δρᾶν ἐπαίδαζον. ὑπαλιζομένων, ἀνθωπλίζοντο. ἐξιόντων, [3] ἀντεπεξίεσαν· ἀναπαυομένων, [4] ἀντανεπαύοντο. [5] Κλεομένης λάθρα [6] παρεγγελμα ἔδωκεν, ὅπαν ἀριστοποιεῖσθαι κηρύξῃ, ὑπαλίσασθαι. ὁ μὲν ἐκήρυξεν· οἱ δ' Ἀργεῖοι ὡς ἄριστον ἐτράποντο. Κλεομένης ὡπλισμένους ἐπαγαγὼν [7] εὐμαρῶς ἀόπλους καὶ γυμνοὺς τοὺς Ἀργείους ἀπέκτεινεν.

[CAP. XV.]

Polydorus.

¶ Polydorus Lacedæmoniis adversus Messenios viginti annos bellum gerentibus, simultatem erga Theopompum ab altera familia

Πολύδωρος.

¶ Πολύδωρος, Λακεδαιμονίων [1] Μεσσηνίοις πολεμούντων εἴκοσιν ἔτεσι, πρὸς τὸν ἀπὸ τῆς ἑτέρας οἰκίας βασιλέα Θεόπομπον διαφοράν [2] ὑπεκρίνατο· καὶ αὐτο-

2 Καὶ αὐτὸς τὰ ἴσα δρᾶν ἐπαίδαζον] Flor. καὶ αὐτὸς τὰ ἴσα δρᾶν ἐπαίδαζεν.

3 Ἀντεπεξίεσαν] Nihil videtur mutandum: ab ἵημι enim est ἵεσαν, quod Hesychio, ἐπερρύθησαν. & inde compositum. Sic III. 9. 36. διεξίεσαν. & alibi.

4 Ἀντανεπαύοντο] Cum Florent. pro vulgato, ἀντανεπαύοντο, quod typorum videtur erratum. Cantabr. ἀντανεπαυοντο.

5 Κλεομένης λάθρα παρεγγελμα ἔδωκεν] Ita lego cum MSS & interprete. Vulgata: λάθρα παρέδωκεν.

6 Εὐμαρῶς] Cantabr. εὔμαλ'. Eleganter.

Cap. XV. 1 Μεσσηνίοις] Cantabr. Μεσσηνίους.

2 Ὑπεκρίνατο] Cum MSS. pro ὑπανεκρίνατο.

αὐτόμολον ἔπεμψεν ἀγγέλλοντα, ὅτι φεύγουσι δὴ καὶ καταλείψουσιν ἀλλήλους. Μεσσήνιοι παρεφυλάττοντο. Θεόπομπος μὲν ἀνέζευξε, καὶ δὴ μακρὰν ἀπέκρυψε τὴν στρατιὰν εἰς ἀναχώρησιν. ὡς δὲ ὁρῶντες οἱ Μεσσήνιοι καταφρονῶς μόνον τοῦ Πολυδώρου καὶ πασσυδὶ τῆς πόλεως προελθόντες, εἰς μάχην ἐτράποντο. 3 Θεόπομπος τῶν σκοπῶν σημαινόντων ἐξ ἀφανοῦς προελθὼν, τό τε ἄστυ ἔρημον εἷλε, καὶ κατόπιν ἐμβάλλει τοῖς Μεσσηνίοις, οἱ δὲ Πολύδωρον κατὰ πρόσωπον. ἀμφίβολοι γοῦν ἐγένοντο Μεσσήνιοι καὶ κράτος ἑάλωσαν.

regem simulavit: & transfugam misit, qui Messeniis nunciaret, eos inimicitias exercere, atque a sese mutuo defecturos. Messeniis eam rem observantibus, Theopompus castra movebat, & non procul inde copias occultavit, ut reverteretur. Hæc videntes Messenii, Polydorum spernunt: atque confertim egredientes ex urbe prælium inierunt. Theopompus signum edentibus speculatoribus, ex insidiis circumducens, urbem inanem ac vacuam cepit, & a tergo Messenios aggreditur, Polydorus vero a fronte ancipites. Sic Messenii vi capti sunt,

[CAP. XVI.]

Λυκοῦργος.

¶ Λυκοῦργος, Λακεδαιμονίοις θειοτέρῳ φόβῳ κατὶν ἀγκασεν ὑπακοῦσαι τοῖς νόμοις. εἴ τινα νόμον ἐξ-

Lycurgus.

¶ Lycurgus divino quodam metu Lacedæmonios coëgit, ut suis legibus obtemperarent,

εὗρε,

3 Θεόπομπος ἐξ ἀφανοῦς προελθὼν] Interpres habet amplius illa verba, *signum edentibus speculatoribus.* σημήνων ἐξόντων τῶν σκοπῶν. *Casaubonus,* Θεόπομπος τῶν σκοπῶν σημαινόντων ἐξ ἀφανοῦς προελθὼν. *Sic* supplevi hunc locum cum MSS & Interprete. In Vulgata, τῶν σκοπῶν σημαινόντων aberant.

Si quam legem excogitasset, ea Delphos perlata, consulebat oraculum, an esset utilis. Sacerdos vero pecuniis corrupta, semper utilem esse respondebat. Lacones metu Dei, legibus tanquam oraculis obedientiam præstiterunt.

2 Lycurgus tulit legem adversus eosdem, o Lacones, ne crebro bellum geratis, ne bellandi peritiam usumque hostes doceatis.

3 Lycurgus legem scripsit Laconibus, Hostes fugientes nolite trucidare, ne potius ducant manere, quam fugere.

ὄρε, νομίσας ὡς Δέλφους ἠρώτα τὸ θεὸν [1] εἰ συμφέροι· ἡ δὲ ωεσφῆτις χρήμασι πεπεισμένη ἀεὶ συμφέρειν [2] ἔχρα. [3] οἱ Λάκωνες δὲ φόβῳ θεοῦ, τοῖς νόμοις ὡς χρησμοῖς ἐπήκουσαν.

Λυκοῦργος παρήγγειλεν, ὅπως τοὺς αὐτοὺς, ὦ Λάκωνες μὴ στρατεύητε πολλάκις, ἵνα μὴ πολεμεῖν τοὺς ἑαυτοῦς [4] διδάσκητε.

Λυκοῦργος ωεσέταττεν τοῖς Λάκωσι, τοὺς πολεμίους φεύγοντας μὴ φονεύειν, ἵνα μὴ δὲ φεύγειν ἠγοῦντο τὸ μένειν λυσιτελέστερον.

[CAP. XVII.]

Tyrtæus.

¶ Tyrtæus Lacedæmoniis volentibus cum Messeniis signa conferre, cum statuissent aut

Τυρταῖος.

¶ Τυρταῖος Λακεδαιμονίων [1] μελλόντων παρατάττεσθαι Μεσσηνίοις, καὶ βεβαλομένων νικᾶν, ἢ ὑπο-

1 Εἰ συμφέροι] Cum MSS. pro συμφέροι Sic cap. 18. εἰ ὠφελιμὸς αὐτοῖς ἀποθάνειν. & passim Auctor.

2 Ἔχρα] χρᾶ ἰχθρα Casaubonus. Ἔχρα] Casaubonus in margine editionis suæ notarat ἰχθρα. ex MSS. sed Vulgata recte.

3 Οἱ Λάκωνες δὲ] Cantabr. & Interpres absque δὲ.

4 Διδάσκητε] Florent. διδάσκοιτε. & mox articulum ante φεύγειν omittit.

Cap. XVII. 1 Παρατάττειν] χρῆσθαι παρατάττεσθαι. Casaubonus.

Μελλόντων παρατάττεσθαι Μεσσηνίοις] Cum utroque Codice & MSS. Casauboni pro vulgato, παρατάττειν.

ἀποθανεῖν ἐν τῇ μάχῃ· ἵνα ᾖ ὑπὸ τῶν οἰκείων ἐν τῇ τῶν νεκρῶν ἀναιρέσει γνωρίζοιτο ἕκαστος, ὅπῃ τὰς σκυτάλιδας τὸν ὄνομα γράψαντων, καὶ ὡδὶ τῇ λαιᾷ χειρὶ φερόντων, βακλόμῳ ἐκπλῆξαι τοὺς Μεσσηνίους τὸν μαθόντας, παρήγγειλε μὴ φυλάττειν τοὺς αὐτομολοῦντας Εἵλωτας. οἱ δὲ μηδενὸς φυλάττοντος, ἀνέδην αὐτομολήσαντες ἤγγειλαν τοῖς Μεσσηνίοις τὴν ἀπόνοιαν τῶν Λακωνικῶν. οἱ δὲ καταπλαγέντες ἀσθενέστερον ἀγωνισάμενοι,[2] τὴν νίκην ἀλλὰ μαχητὴν Λακεδαιμονίοις ἔδωκαν.

victoriam reportare, aut mortem in prælio obire: ut autem quilibet à suis in mortuorum sepultura agnosceretur, scytalis nomen inscribentibus, easque circa lævam ferentibus: volens, hac re patefacta, terrorem incutere Messeniis, mandavit, ut Hilotum transfugientium nulla ratio duceretur. & nemine observante, sensim transfugientes, Messeniis desperationem Laconicam nunciarunt. At illi perterriti, infirmiori robore pugnantes, victoriam non exiguam Lacedæmoniis dederunt.

[CAP. XVIII.]

[1] Κόδρῳ.

Codrus.

¶ Ἀθηναίοις καὶ Πελοποννησίοις πόλεμος ἦν. ὁ Θεὸς ἔχρησε νικᾶν Ἀθηναίους· εἰ ὁ βασιλεὺς αὐτῶν

¶ Athenienſibus bellum intercedebat cum Peloponneſiis. Oraculum victoriam Athenienſibus

2 Τὴν νίκην ἀλλὰ μαχητὴν] Florent. ἀλλὰ μικρὰν, quomodo in ſuo etiam reperiſſe videtur Interpres, dum vertit: *non exiguam victoriam.* Nota loquutio eſt ἀλλὰ μικρὰν, ſubintellecto χρόνῳ, verum, eo quo accepit ſenſu Interpres, repertum iri vix puto. Quare probo vulgatam, ἀλλὰ μακρὰν, & verto, *brevi*, vel *cito*. Sic ſupra cap. 5. ἀπεμάχετο ὀλίγῃ μακρᾷ. & de loco infra VII. 6. 10. οὐδὲν ἀπὸ μακρᾶς τὰ εὐδώλια.

Cap. XVIII. 1 Κόδρῳ] Vulgata: ὠδὶ Ἀθηναίων καὶ Πελοποννησίων πολέμων. Cantabr. Ἀθηναίοις β.

pronunciarat, si regi ipsorum a Peloponnesio mors afferretur. Codrus erat Athenienſium rex. Hoſtes cum reſciviſſent oraculum, commune edictum propoſuerunt, ut in prælio omnes a Codro manus abſtinerent. At ille (nam erat veſpera) ſarmentarii habitu progreſſus a foſſa, ligna ſecabat. Venerant autem etiam Peloponneſii lignatum. Cum his Codrus pugnam incipit, ita ut extenta falce vulneribus eos afficeret. Illi ſuperantes, falcibus eum confecerunt, atque cum gaudio diſceſſerunt, quatῶν ἀποθάνοι πρὸς ἀνδρὸς Πελοποννησίου Κόδρου τοῦ Ἀθηναίων βασιλεύς. [2] οἱ πολέμιοι τὸ λόγιον εἰδότες, κοινὸν αὐτοῖς τοῦτο παρήγγελμα ἐν ταῖς μαχαις ἀπέχεσθαι Κόδρου. ὁ δ', ἐπεὶ γὰρ ἑσπέρα, σχῆμα φρυγανισπόρου λαβών, [3] ἐξελθὼν ἔπινε τῆ ὕλῃ. ἔτυχον δὲ καὶ Πελοποννήσιοι ἄνδρες καὶ φρυγανισμὸν ἥκοντες. ἀγωνίζεται τούτοις Κόδρος, ὡς τὸ [4] δρέπανον ἐπ' αὐτὸν ἀνατείνων ἔτρωσεν. οἱ δὲ φθάσαντες [5] κατακαίνουσιν αὐτὸν τῇ δρεπάνῃ· καὶ γανύμενοι ἀπῆλθον, ὡς

2 Οἱ πολέμιοι τὸ λόγιον εἰδότες, κοινὸν αὐτοῖς τοῦτο παρ.] Putet aliquis mendum in hac ſententia eſſe: non eſt tamen: ſed eſt καινοπρεπία, non invenuſtæ χρήσεως, quo ejus ætatis ſophiſtæ mirifice delectabantur. Paſſim enim in Æliani ſcriptis oppido quam elegantibus & eruditis id obſervabis. Sed nos unum aut alterum tantum exemplum proferemus. Sic igitur ille Ποικίλ. ἱστορ. libro ſecundo capite decimo tertio, ἀλλ' οἱ γε ξένοι· ἢ γὰρ καμοῦσι μόνοι ἡσθέντες, ὅτες παρ' αὐτῶν ἐπαύσαντο. Hiſtoriæ animal. lib. VII. cap. 26. Αἱ δὲ αἶγες ὑπ' ἀνθρώπων λάθρα τὸ ἥδη ἀρσενοῦνται. At libr. II. dubius dictum à Polyæno in Epaminonda, commate XIII. οἱ δὲ αὖ κατὰ μέσον πεπλον ὄντες. pro, τὸν δ' ὄντων. ſi quidem ſanus eſt ille locus, quod equidem puto. Nam ita non raro hic auctor: ut in Iphicrate commate LIX. ubi ταῦτα μισθοῦσθαι poſitum pro eo quod dixiſſet alius τοῦτα μισθοῦσθαι αὐτῶν. Caſaubonus.

3 Τῇ χέρσῳ περιλθών] Cum MSS. & Interprete, qui vertit: *progreſſus a foſſa*. ſed melius vertas: *progreſſus e caſtris*. Vulgata, παρελθών.

4 Δρέπανον εἰς αὐτὸν ἀνατείνας] Cum MSS. niſi quod Cantabr. ἀνατεινόμενος. Vulgata, ἐπανατείνων.

5 Κατακαίνουσιν] Cum MSS. pro ἀνακαίνουσιν. Iidem paullo poſt, γε ante ἐκ omittunt.

[6] ὡς ἀνδραγάθημα δὴ πεποιηκότες, παιωνίσαντες. Ἀθηναῖοι, τί γὰρ οὐκ ἔμελλον, ἔτι λοιπὸν πεπληρωμένοι, θυμῷ καὶ ῥώμῃ πλείονι προϊέναι εἰς μάχην. καὶ πρὸ τῆς μάχης κήρυκα πέμψαντες ᾔτησαν ἀναίρεσιν τῶν βασιλέως. [7] Πελοποννήσιοι μὲν οὖν σωέντες τὸ γεγονὸς, ἔφυγον. Ἀθηναῖοι δὲ νικήσαντες [8] Κόδρῳ πεμᾶς αἱρεῖσθαι τὰ ἡρῶα, ὅτι πὲρ τὰς πολεμίας ἐκβοῶν θανάτῳ κατεστρατήγησεν.

si strenuo facto facinore. At Athenienses clamore sublato (quid enim moram traherent impleto vaticinio) ira & robore majori in prælium procedunt: & ante pugnam misso præcone, corpus regis ad sepeliendum repetebant. Peloponnesii re cognita, in fugam versi sunt. Athenienses parta victoria; Codro decreverunt heroicos honores, quod hostes propria morte expugnasset.

[CAP. XIX.]

[1] Μέλανθος.

Melanthus.

¶ Ἀθηναίων στρατηγὸς ἦν Μέλανθος, Βοιωτῶν Ξάνθος. [2] ἐπολέμουν Με-

¶ Melanthus Athenensium dux erat, Bœotorum Xanthus. Hi de Melænis bellum gere-

λαινῶν

6 Ὡς ἀνδραγάθημα δὴ πεποιηκότες, παιωνίσαντες] Distingue sic, ὡς ἀνδραγάθημα δὴ πεποιηκότες. παιωνίσαντες Ἀθηναῖοι γὰρ, &c. Historiam hanc habes apud Ciceronem, Eusebium, Pausaniam, Valer. Maximum, alios: sed nusquam fusius aut elegantius quam apud Lycurgum ἐν Λεωκράτει. *Casaubonus.*

7 Πελοποννήσιοι μὲν οὖν] Cantabr. delet οὖν. quod neque Interpres agnoscit.

8 Κόδρῳ πεμᾶς αἱρεῖσθαι τὰ] γρ. Κόδρῳ πεμᾶς αἱρεῖσθαι τὸ. *Casaubonus.*

Cap. XIX. 1 Μέλανθος] Vulgata: περὶ Μελάνθου Ἀθηναίων στρατηγοῦ. Cantabr. Ἀθηναῖοι β. & in margine, κλεῶναι.

2 Μελαινῶν πόλει] Scribe Κελαινῶν πόλει, & mox, Κελαιναί. Suidas, Κελαιναὶ τόπος, μυθέριον Ἀθηναίων καὶ Βοιωτῶν. Etsi scio in Etymologico magno Μελαίνιλλον illum locum appellari non *Celænas*. Eum vide Κυνὸς σῆμα. Melanthi hoc stratagema refert etiam Frontinus lib. II. cap. 7. sed loci non meminit, neque oraculi. Vide omnino scholiasten Aristophanis

bant. Melænæ castellum erat finitimum Atticæ & Bœotiæ. Deus prodiderat Xantho,

Xanthe, fraude Melanthus obtinebit Melænas.

cui oraculo respondit eventus. Hi duces pugnam solitariam committunt de victoria. Et congredientibus Melanthus ajebat: Atqui injunis ad hoc carmen Ἀχαρν. Ἦσχ φαγεῖν ἀὐτὰς ὄζε ἀπατεῶνα. *Casaubonus.*

Ἐπολέμει Μελαινῶν πέρι] Casaubonus auctoritate Scholiastis Aristophanis hic mutat, & scribit: Καὶ αὐτῶν, eumque sequutus Mauslacus etiam vocem hanc corrigit in Harpocratione; sed minus feliciter. uti docet Lucas Holstenius in Notis ad Stephanum V. Μελαινεῖς. Eum consule. Prælium vero hoc non super *Melanu* sed *Oeneœ* contigisse refert Conon apud Photium Narrat. xxxix. Item Proclus lib. 1. in Timæum Platonis: Τὰ Ἀπατούρια ἑορτή τις ἦν εἰς Δίονυσον ὅτι τῇ Μελάνθῳ, ᾗ Ξάνθῳ τῷ Βοιωτῷ, μονομαχίᾳ, ᾗ νικᾷ τῷ Μελάνθῳ δι' ἀπάτης, Βοιωτῶν τῷ Ἀθηναίων ὑπὲρ Οἰνόης πολεμούντων. ubi male Θηνόης.

3 Τάξιν ἁπάτη ὁ μέλας φόνον ἴσχε Μελαίνας] Ita prorsus scriptum erat in nostro codice. Verum ταὐτὰ hæc sunt, non ῥήματα. nec meliores hac in parte codices quibus usus est Interpres. Lego,

Ξάνθου ἀπάτησις ὁ Μελάνθου ἴσχε Κελαινάς. id est,

Decipies Xanthum, capiesque Melanthe Celænas.

Fotes etiam legere ὁ μιλάγχρους ἴσχε Καινάς. Nam in quibusdam codicibus μέλας φοίνιος scriptum est, non φόνιον. Sic obscurius idem Melanthus

λαινῶν πέρι· Μελαιναὶ, χωρίον μεθόριον Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας. ὁ θεὸς ἔχρησε τῷ Ξάνθῳ,

3 Τάξιν ἀπάτῃ ὁ μέλας φόνον ἔσχε Μελαίνας.
ἢ λοχίᾳ τὸ ἔργον, ἄνοπαῖ, νῷ τῇδε. οἱ στρατηγοὶ μονομαχῆσαι τὴν νίκης πέρι· καὶ συνιόντων ὁ Μέλανθος ἔφη, Καὶ μὴν ἀδίκως ἡ δυὰς

nuitur. Μελάνθου autem pro Μέλανθος, ut Ξάνθου pro Ξάνθος apud Aristoph. scholiasten, & alios, & diserte apud Etymologici auctorem Μελάνθου, non Μελάνθος. Scio de modulo vocis ἀπατῶνας, quid objici possit: sed id me non moratur. *Casaubonus.*

Τάξιν ἀπάτῃ] MSS. Τάξας ἀπάτην.

4 Δύτερος ἰὼν] Ita reposui ex Florent. Cantabr. δεύτερος ἰών. Vulgata: δεύτερος ἄρων. Ita ut editum nunc, Aristophanis quoque Scholiastes in eadem historia ad Ἀχαρν. ἔφη ἦν ἀδικεῖν αὐτὸν δεύτερον ὄντα. & totidem verbis Suidas, ut solet, in Ἀπατούρια. Idem Scholiastes ad Εἰρήνην· ὁ Μελάνθου δυὰς ἀνειρὴ ἡ Ξάνθου. ἐφεστίοιτο γὰρ αὐτῷ ἰὼν. ἀδικεῖ· ὦ Ξάνθε, μόνος οὗτος ἐνδεχόμενος, ᾗ δεύτερος ἐνδεχόμενος. Addunt illi vere apparuisse aliquem *Melantho* post *Xanthum*. Pausanias in Phocicis, contra ac omnes reliqui, non a *Melantho* sed *Andropompo Xanthum* cæsum refert, *Melanthi* scilicet patre: Αὐτοσίων δὲ ὁ Δολίονος, τοῦ βασιλεύσαντος Ὀρχομενοῦ τοῦ Μινύου. Τοῦτον δὴ λέγουσιν Ὀρχομενὸν Πολυμήδους, τοῦ Ξάνθου, ὑπὸ Ἀνδροπόμπου μονομαχήσαντα οἱ, δεύτερον, ᾗ οὐ σὺν τῇ δικαίᾳ κλεινῆ.

περ ἰὼν ὅπλα τῷ μάχῃ. ὁ Ξάνθος ἐπεστράφη τ' ὀδύπρον ὀφόμω, κ' ὑπὸ τ' Μελάνθε τῷ ξυσῷ διελαθεὶς, ἀνηρέθη. Ἀθηναῖοι τῷ στρατηγήματι τ' ἐπ' ἀπάτης νικήσαντες ἑτήσιον ἑορτὴν κατεστήσαντο, ἣν γε δὴ καλέζσιν Ἀπατουρίαν.

riam facis, qui comitatus venias ad pugnam. Xanthus conversus, ut alterum respiceret, à Melantho confixus jaculo peremptus est. Athenienses stratagematis dolo victoriam adepti, annuum festum instituerunt, quam vocant Apaturiam, id est, deceptoriam.

[CAP. XX.]

[1] Σόλων.

¶ Ἀθηναῖοι, κ' Μεγαρεῖς, ἐπολέμων χρόνῳ μακρῷ, Σαλαμῖν' περὶ. ἠσώμενοι Ἀθηναῖοι, νόμον ἐκύρωσαν, [2] τῷ ἀγορεύσαντι πλεῖν ὅπῃ Σαλαμῖνι μάχη θαλάττιος ἔστω ... Prius enim fuit, θαλάττιος ἔστω ἢ ζημία. ex usitata formula. Casaubonus.

Solon.

¶ Athenienses & Megarenses longo tempore bellum de Salamine gesserunt. Victi Athenienses, legem jusserunt: Qui suaserit navigandum esse ad-

magistet equitum ex Senatusconsulto fecerunt. De Ἀπατούριος vide Meursium & Petrum Castellanum, ubi & aliam hujus festi invenies etymologiam: unum locum adscribam, qui est ex Scholiaste Aristophanis loco jam adducto. εἰ δὲ σαφὲς ὅτι τὴν ἀπάτηρον ὁμῶ συμπεριλαμβάνει τὰς πάλαι παῖδας ἢ γεγενέσθαι ὅτι ὁμοπατόρια λέγεσθαι ἑορτὴν, ὅτοιν πρότερον λέγομεν ἄλσος ἢ ὁμώνυμον, κ' ἄκεσιν ἢ ὁμόκοιτον, ὕπερ κ' ὁμοπατόρια ἀπατόρια.

Cap. XX. 1 Σόλων] Ita MSS. Vulgata: περὶ Ἀθηναίων κ' Μεγαλίων πολέμου. Rubrica Florent Ἀθηναῖοι.

2 Τῷ ἀγορεύσαντι πλεῖν ὅπῃ Σαλαμῖνι μάχη θαλάττιος ἔστω] Lego θαλάττιος ἔστω ... Prius enim fuit, θαλάττιος ἔστω ἢ ζημία. ex usitata formula. Casaubonus.

3 Λύ-

5 Ἦ γε δὴ καλέζσιν Ἀπατούριαν] MSS. Ἀπατήρια. Sed Vulgata in hoc saltem recte; ceterum lego Ἀπατούρια numero plurium, quia sic solent auctores cum Graeci, tum Latini. Herodotus lib. 1. cap. 147. Ἐστῶν ὧν ἡ καθαρσὶς Ἴωνες, ὅσοι ἀπ' Ἀθηναίων γεγόνασι, κ' Ἀπατούρια ἄγουσι ἑορτήν. Scholiastes Aristophanis ad Ἀχαρν. ἐν ᾗ τύπτουσι ἀλλήλους ἑορτὴ Ἀπατούρια κ' Διονύσια μελαναίγιδος ἐσδημίσαντο. Pausanias in Arcadicis: Θεῶν ᾗ πρῶτος Ἑρμῆς Φενεάτας μάλιστα, κ' ἀγῶνα ἄγουσιν Ἕρμαια. Hesychius V. Οἰνιστήρια. ἡ Ἀθηναίοις ἐκαλεῖτο Οἰνιστήρια. Livius lib. 1. cap. 9. *Ludos ex industria jussit Neptuno Equestri solennes, Consualia.* Ad quem locum consule V. CL. Joan Fred. Gronovium, & ad lib. xxx. cap. 40. *Certalia ludos dictator ce-*

ad pugnam Salaminensem, mortis reus esto. Solon nihil perterritus morte, legem abrogat, hoc pacto simulat insaniam, & progressus in concionem, Elegeia cecinit. Elegeia vero erant Martia carmina. His Athenienses ad pugnam excitavit; qui Musis & Marte perciti, confestim portu solvebant, cantus & vociferationes juxta edentes, atque Megarenses vi ac robore superabant: & Salamis iterum Athenienssium ditionis facta est. Solon vero in summa admiratione habebatur, tum quod legem antiquasset furore, tum quod Musica bellum vicisset.

2 Cum Athenienssibus ῥύσασθαι τὴν πόλιν ὅπλα Σαλαμῖνος μάχην, θάνατος ἔσται. Σόλων δὲ θάνατον ἀφοβηθείς, [3] λύει τὸν νόμον, λύει δὲ ὧδε. μανίαν ὑποκρίνεται, καὶ [4] προελθὼν εἰς ἀγορὰν ἐλεγεῖα ᾖδεν. τὰ δὲ ἐλεγεῖα ἦν Ἀρήια ἄσματα. τῦτοις ἤγειρεν Ἀθηναίους ἐπὶ τὴν μάχην. [5] οἱ δὲ κάτοχοι ἐκ Μισσῶν, καὶ Ἄρεος, αὐλίκα ἀνήγοντο [6] ᾄδοντες ὁμοῦ καὶ ἀλαλάζοντες καὶ Μεγαρεῖς [7] κατὰ κράτος [8] ἐνίκων. καὶ πάλιν ἡ Σαλαμὶς Ἀθηναίων κτῆμα ἦν. Σόλων δὲ μάλα ἐθαυμάζετο, καὶ τὸν νόμον λύσας τῇ μανίᾳ, καὶ τὸν πόλεμον νικήσας τῇ μουσικῇ.

[9] Ἦν πόλεμος Ἀθηναίοις καὶ Μεγαρεῦσι, Σαλαμῖ-

3 Λύει τὸν νόμον, λύει δὲ ὧδε] Cum MSS. Vulgata: λύει τὸν νόμον ὧδε. Sic cap. 30. 4. ὑπατησιν αὐτὸς ὁ Θεμιστοκλῆς. ὁ δὲ ὑπατος τὸ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς.

4 Προελθὼν εἰς ἀγορὰν] Sic MSS Vulgata: προεστὰς δὲ.

5 Οἱ δὲ κάτοχοι ἐκ Μισσῶν] Præpositionem cum MSS. inserui. Pro Ἄρεος Cantabr. Ἀρίως. & post αὐτίκα uterque Codex τι habet.

6 Ἄδοντες ὁμοῦ καὶ ἀλαλάζοντες, καὶ Μεγαρεῖς] Verba ὁμοῦ καὶ ἀλαλάζοντες ex MSS. supplevi, cum quibus consentit Interpres. Florent. tamen, ἀλαλάζοντες, & Cantabr. ἀλαλάζοντος. Sed uti editum recte est: venit enim ab ἀλαλὰ, quod notum, & ita aliquoties apud Nostrum occurrit.

7 Κατὰ κράτος] MSS. κὰτὰ κράτος. Sed κὰτὰ κράτος, familiare Auctori. Cum iisdem, Codd. Casauboni, & Interprete reposui ἐνίκων, pro ἐνίκησαν.

8 Ἐνίκησαν] χρ. ἐνίκων. Casaubon.

9 Ἦν πόλεμος Ἀθηναίοις] Justinus libr. 11. hoc stratagema Pisistra-

λαμῖνα περὶ Σόλων ἔπλευσεν ὅτι Κωλιάδα, ἔνθα αἱ γυναῖκες Δήμητρι ἑορτὴν ἔτέλεον. [10] ἐπ' αὐτῇ τῇ θαλάσσῃ αὐτόμολον σκάφος Σόλων ἀγγελοῦντα Μεγαρεῦσιν, ὡς ὅτι Κωλιάδα πλεύσητε, τὰς Ἀθηναίων γυναῖκας αἱρήσετε χορεύσας, ἀλλὰ μὴ μέλλετε. Μεγαρεῖς τῇ ἀπάτῃ πείθονται. [11] οἱ μὲν δὴ ἐπέπλεον. [12] Σόλων δ', τὰς μὲν γυναῖκας ἀναχωρῆσαι κελεύει μειρακίοις δ' ἀθρόοις ταῖς τῶν γυναικῶν ἐσθῆσι κεκοσμημένοις, [13] στεφάνοις τε εἰκείμενα κρυπτοῖς ἐγχειριδίοις ὡπλισμένοις, ὧδε τὴν ἡϊόνα παίζειν καὶ χορεύειν ἔταξεν. οἱ δὲ Μεγαρεῖς τῇ ὄψει τῶν ἀγωγείων, καὶ τῇ ἐσθῆτι τῶν γυναικῶν ἐξαπατώμενοι, τὰ νεῶν ἀποβάντες ἐπειρῶντο συλλαμ-

& Megarenſibus de Salamine bellum eſſet, Solon navigavit verſus Coliadem, ubi mulieres Cereris feſtum obibant. In ipſo mari emittit Solon transfugam ad Megarenſes, qui nunciaret: Si in Coliadem navigaveritis, Athenienſium uxores capietis, choreas ducentes, modo non cunctemini. Megarenſes dolo credunt, & eo naves dirigunt. Solon vero mulieres decedere jubet: atque adoleſcentes impuberes, muliebribus veſtimentis amictos, coronis ornatos, clandeſtinis enſibus armatos, ad littus ludere ac ſaltare juſſit. Megarenſes imberbium vultu, & veſtitu mulierum decepti, egredientes e navibus, capere tanquam

to tribuit, & rem paullo aliter refert. *Caſaubonus.*

10 Ἐπ' αὐτῇ τῇ θαλάσσῃ] Diſtinguendum, ἔνθα αἱ γυναῖκες Δήμητρι ἑορτὴν ἐτέλεον· ἐπ' αὐτῇ τῇ θαλάσσῃ Αὐτόμ. *Idem.*

11 Οἱ μὲν δὴ ἐπέπλεον] ἐπέπλεον. *Idem.*

Ἐπέπλεον] Cum MSS. & Interprete, aſſentiente Caſaubono, pro vulgato, ἀπέπλεον.

12 Σόλων δ' τὰς μὲν, &c.] Piſiſtrato hoc tribuit Juſtinus lib. II. cap. 8. ſed utriuſque opera factum docet Plutarchus in Solone.

13 Στεφάνοις εἰκείμενα] Cum Cantabr. pro vulgato, στεφάνους εἰκείμενα.

14 Τὰς

mulieres conabantur: qui strictis repente gladiis, pro mulieribus viri apparuerunt, hostes occiderunt, naves conscenderunt, & Salamine potiti sunt.

συλλαμβάνειν· οἷα δὴ γυναῖκας. οἱ δὲ ἀσαύμβμοι τὰ ἐγχειρίδια, μάλα δὴ ἀνδρὶ γυναικῶν ἄνδρες ἐφάνησαν,[14] τὰς πολεμίας ἑλεῖναν, τὰ νεῶν ἐπέβησαν, τὰ Σαλαμῖνα κατέσχησαν.

[CAP. XXI.]

Pisistratus.

Πεισίστρατος.

¶ Pisistratus ab Eubœa expeditionem, fecit in Atticam versus Pallenidem: & in primas copias hostium incidens, eas occidione occidit. Progressus, aliis pluribus obviam fit. Ibi præcipit suis, ut sertis coronentur, neque adventantes occiderent, sed affirmarent se cum primis fœdus iciisse. Illi credentes, pa-

¶ [1] Πεισίστρατος ἀπ' Εὐβοίας [2] ἐστράτευσεν εἰς Ἀθηναίων τὴν Παλληνίδα· καὶ τοῖς πρώτοις τῶν πολεμίων προσπεσὼν ἔκτεινε πάντας προελθών, ἄλλοις ἀπαντῶντο πλείοσι, τοιόνδε ἄγγελμα ἔδωκε θαλλῷ στεφανεῖσθαι, καὶ μὴ κτείνειν τοὺς ἀπαντῶντας.[3] φρόνιμον δὲ ὡς ἐπείσθησαν τοῖς πρώτοις. οἱ δὲ πιστεύσαντες ἅμα ἀπέν-

δον-

14 Τὰς πολεμίας ἑλεῖναν, τὰ νεῶν ἐπέβησαν, τὰ Σαλαμῖνα κατέσχησαν] Sic infra hoc libro cap. 30. 1. ἐπεῖδον τὰν, ἐπέβησαν, ἐσαμάχησαν, ἐνίκησαν.

Cap. XXI. 1 Πεισίστρατος ἀπ' Εὐβοίας] Ἐπ' Εὐβοίας. Pisistratus iterum Athenis cedere coactus Eretriam in Eubœa se contulit. *Casaubonus.*

2 Ἐστράτευσεν εἰς Ἀθηναίων τὴν Παλληνίδα] Malim ἐστράτευται. Illud τὴν Παλληνίδα Herodotus interpretabitur, ὃς οἱ ἀμφὶ Πεισίστρατον, ὡς ὁμολογέοντες ἐκ Μαραθῶνος ἦσαν τὴν τοῦ ἀεὶ ἐς τοῦτο συνιόντες ἀπικέσθαι, τὴν Παλληνίδα Ἀθηναίων ἐόντα, καὶ αὐτοὶ ἐόντες τὸ ἔπαλαι. *Idem.*

Εἰς Ἀθηναίων] MSS. τὴν ἐν Ἀθηναίων.

3 Φρόνιμον δὲ ὡς ἐπείσθησαν] Interpr. cod. ἐπείσατο, vel ἐπίσαντο. Pro ἀπενδύσαντες, γρ. ἀποδύσ. *Casaubonus.*

4 Οἱ δὲ

δόντων, καὶ Πεισιστράτῳ τὰ ἄκρα ἐπέτρεψαν. [4] ὁ δὲ ἄρμα τε ἐπιβὰς, καὶ δορυφορικὸν γυναῖκα μεγάλην, καλὴν, ὄνομα Φύην, [5] Παλλαδικοῖς ὅπλοις κεκοσμημένην, δόξαν ἐνδοὺς [6] ὡς Ἀθηνᾶ κατάγει Πεισίστρατον, ἀδεῶς εἰσήλασε, καὶ τὴν τυραννίδα τῶν Ἀθηναίων κατέσχεν.

Πεισίστρατος Ἀθηναίων τὰ ὅπλα βουλόμενος παρελέσθαι, παρήγγειλεν ἥκειν ἅπαντας εἰς τὸ Ἀνάκειον, μὴ τὸ ὅπλον. οἱ μὲν ἦκον· ὁ δὲ ἐπελθὼν δημηγορήσαι βουλόμενος, [7] καὶ σμικρᾷ τῇ φωνῇ λέγειν ἤρχετο. οἱ

cem ineunt, & urbem Pisistrato concedunt. Qui conscenso curru, fœminam magnam & venustam propter constituit, nomine Phyam, armis Palladicis ornatam: opinionem movens, quod Minerva ducem Pisistratum sine periculo immiserit: atque sic Athenienſium tyrannidem occupavit.

2. Pisistratus Athenienſibus arma volens adimere, mandatum promulgavit, ut omnes cum armis in Anaceum venirent. Qui cum venissent, ipse prodiit verba facturus, & exigua, humilique voce sermonem or-

ὁ δὲ ἐξα-

4 Ὁ δὲ ἄρμα τε ἐπιβάς] Ante ista verba suspicor deesse aliquid. Nam hic narratur aliud Pisistrati stratagema. Liquet id ex historia, quæ ab Herodoto planissime refertur, lib. 1. Ter enim a Pisistrato occupatæ sunt Athenæ totidem stratagematibus. Primo ope κεφωνισέως, de quo stratagemate Polyænus, mox secundo Phyæ mulieris ope, quod stratagema hic refertur, tertio superatis ad Pallenen Atticæ δήμου Athenienſibus: eo videlicet stratagemate, quod modo relatum est a Polyæno. Ergo hinc secundum stratagema debet incipere sic..... ὁ δὲ ἅρμ. &c. In lacuna legere potes Πεισίστρατος οἱ Ἀθηναῖοι ὅπλα ἔλαυν. ὁ δέ. Præter Herodotum vide Valerium Max. lib. 1. cap. 3. *Casaubonus.*

5 Παλλαδικοῖς] χ. Παλλαδ. *Idem.*

6 Ὡς Ἀθηνᾶ κατάγει] Rectius Ἀθηνᾶ, recto casu, id est, *quod Minerva Pisistratum reducit.* Herodotus, ὡς Ἀθηναίη Πεισίστρατον κατάγει. *Idem.*

Κατάγει] Florent. κατάγοι. Mox pro εἰσήλασε, Cantabr. ἤλασε. & pro ἐκράτησε uterque Codex, κρέσσων, quod recepi.

7 Καὶ σμικρᾷ τῇ φωνῇ] Cantabr. σμικρᾶν. in margine ᾷ.

8 Γνα

sus est. Illi vero cum exaudire non possent, jusserunt in vestibulum progredi, ut omnes dicentem exaudire possent. Qui cum remisse loqui pergeret, & illi attentis auribus auscultarent, socii prodeuntes, & arma tollentes, in templum Agrauli detulerunt. Athenienses vero nudi ac destituti tum demum in Pisistrato vocis tenuitatem intellexerunt, quod fuisset Pisistrati dolus ad armorum ereptionem adhibitus.

3 Pisistratus cum Me-

ἢ ἐξακοῦειν μὴ δυνάμενοι, προελθεῖν αὐτὸν ἠξίωσαν εἰς τὸ προπύλαιον, [8] ἵνα πάντες ἐπακούσειαν· ἐπεὶ δ', ὁ μὲν ἡσυχῇ διελέγετο. οἱ δ' ἐντείναντες τὰς ἀκοὰς προσεῖχον, οἱ ἐπίκουροι [9] προελθόντες, καὶ τὰ ὅπλα ἀράμενοι, καθίσυγκαν εἰς τὸ ἱερὸν τῆ Ἀγραύλε. Ἀθηναῖοι δὲ γυμνοὶ [10] καταληφθέντες, τότε ἤσθοντο [11] τῆ Πεισιστράτε βραχυφωνίας, ὅτι ἄρα ἦν τέχνασμα, καὶ τὰ ὅπλων.

[12] Πεισίστρατος, Μεγακλεῖ

8 Ἵνα πάντες ἐπακούσειαν] Cum MSS. pro vulgato, ἀκούσειαν. Item ἐθέντες, pro εἰθέντες.

9 Προελθόντες καὶ τὰ ὅπλα ἀράμενοι] MSS. προσελθόντες ἀράμενοι τὰ ὅπλα. nisi quod Florent. προσελθ.

10 Καταληφθέντες] Cantabr. καταλειφθέντες.

11 Τῆς Πεισιστράτε βρ.] χρ. τῆς Πεισιστράτου βρ. Casaubonus.

12 Πεισίστρατος Μεγακλεῖ διεπολιτεύετο] Fuit quum præferrem alteram lectionem ἀντεπολιτεύετο. Sed nihil mutandum. Nam ἀμφισβητεῖσθαι, pro ἀντιπολιτεύεσθαι, de contrariis in eadem civitate factionibus non raro positum meminimus. Polyænus iterum hoc libro, Ἀγησιλάης καὶ Θιμιστοκλῆς ἐχθρότατοι πάντων ὄντες διεπολιτεύοντο. ita enim ibi legendum. libr. 11. in Sthenippo. τῶν Ἀθηναίων πολιτευομένων τῇ ἀρχοντι αὐτῶν Ἀγησιλεῖ Ἀγησιλάου. libro v. in Gescone, ὑπὸ τῆς Ἀγησιλάου Ἀγεσιλάθης. Marcellinus in vita Thucydidis, ὃς καὶ Περικλεῖ διεπολιτεύσατο. hoc est, ἀντιπολιτεύσατο. ut apud Plutarchum in eadem re. ὧν μὲν γὰρ ὁ Θουκυδίδης ἦν καλῶν καὶ ἀγαθῶν αἴτιος, καὶ πλείστου ἀντιπολιτεύσατο τοῦ Περικλεῖ χρόνου. Idem in Nicia eadem repetit. Grammatici tamen inter Ἀγωνιστεύεσθαι & ἀντιπολιτεύεσθαι subtiliter more suo distinguunt. verba eorum sunt quæ ascripsimus, Διαπολιτεύεσθαι καὶ ἀντιπολιτεύεσθαι Ἀγελλ. Ἀγωνιλλεύεσθαι μὲν γὰρ λέγεται τὸν ἐκ τῆ πόλεως· ἀντιπολιτεύεσθαι δὲ τὸν ἐξ ἑτέρας ἀντιλέγοντας ἀλλήλοις. Placuit in his plusculum immorari, ut ignotum hactenus verbum asseremus. Primi enim nos hanc verbi Ἀγωνιστεύεσθαι

κλεῖ διεπολιτεύετο, [13] καὶ ὁ μὲν Μεγακλῆς ὑπὲρ τῶν πλουσίων παρῳκοῦν· ὁ δὲ Πεισίστρατος ὑπὲρ τῶν πενήτων. καὶ δή ποτε ἐν ἐκκλησίᾳ πολλὰ τῷ Μεγακλεῖ λοιδορησάμενος, καὶ ἀπειλήσας, ἀπῆλθεν. [14] καταπρώσας δ' ἑαυτὸν ἐν καινοῖς τραύμασι, τῇ ὑστεραίᾳ [15] προῆλθεν ἐπὶ τὴν ἀγορὰν, δεικνύων τοῖς Ἀθηναίοις ταῦτα. ὁ δὲ δῆμος ὑπερηγανάκτησεν, ὡς ἐκδικήσων αὐτῶν δι' αὐτὸς ταῦτα εἰς παθών, καὶ εἰς φυλακὴν τοῦ σώματος [16] ἔδωκεν αὐτῷ τριακοσίους φύλακας. οἷς κορυνηφόροις χρησάμενος, αὐτὸς τε τύραννος Ἀθηναίων ἐγένετο, καὶ τοῖς παισὶ τὴν τυραννίδα κατέλιπεν.

gacle in Repub. simultates exercebat. Erat autem Megacles præfectus divitibus, Pisistratus egenis & pauperibus. Et aliquando in concione multis conviciis Megaclem insectatus, & minis, discedebat. Cum se ipsum deinde non letalibus vulneribus affecisset, postridie in forum prodiit, monstrans hæc Atheniensibus. Populus ira atque indignatione permotus, quod suus præfectus, & curator ipsorum tanta mala passus esset, ad protegendum corpus trecentos ei custodes addidit. Quibus clavigeris usus, factus est Atheniensium tyrannus, & suis liberis tyrannidem reliquit.

[CAP. XXII.]

Ἀ ρισγείτων.

¶ Ἀ ρισγείτων ὑπὸ τ̃ δο-

Aristogiton.

¶ Aristogiton cum à

τὸ ἴσθι significationem videmur nunc observasse. *Casaubonus.*

13 Καὶ ὁ μὲν Μεγακλῆς ὑπὲρ τῶν πλουσίων παρῳκοῦν] Tu vide Herodotum & Plutarchum, ex quibus rem melius disces. *Idem.*

14 Καταπρώσας δ' ἑαυτὸν] Ita scripsi pro vulgato, δι' αὐτὸν. Cantabr. ἐφ' ἑαυτὸν.

15 Προῆλθεν ἐπὶ τὴν] MSS. εἰς τὴν.

16 Ἔδωκεν] Cum Cantabr. pro ἔδωκεν.

1 Ὑπ-

lictoribus per tormenta vexaretur, ut conscios proderet, conscriorum neminem significavit: Omnes vero amicos Hippiæ, participes insidiarum fuisse dixit: Cum hos morte multasset Hippias, tum Aristogiton in amicos stratagema ei exprobravit.

τ̃ δορυφόρων τρεβλώμενος ωδὶ τ̃ συνειδότων· τ̃ μὴ συνειδότων ὠμολόγησεν ἁδένα· πάντας ᾗ τὰς [1] Ἱππίᾳ φίλας κοινωνῆσαι τ̃ ἐπιβέσεως· [2] ἐπὶ ᾗ τούτοις Ἱππίας ἀπέκτεινε, τότε ὁ Ἁρμοδίου ὠνείδισεν αὐτῷ τὸ κῆ τ̃ φίλων στράτημα.

[CAP. XXIII.]

Polycrates.

¶ Polycrati Samio mare Græcanicum infestanti, visum est esse militare, si reversus appel-

Πολυκράτης.

¶ Πολυκράτει Σαμίῳ καταβαίνοντι τὴν Ἑλληνικὴν θάλατταν, [1] ἔδοξεν εἶναι στρατηγικὸν, εἰ καταίη κῆ τ̃ τῶν φί-

1 Ἱππίᾳ] Cantabr. utroque loco per diphthongum Ἱππείᾳ, & Ἱππείας. Pro vulgato ὑποθέσεως, cum MSS. rescripsi, ἐπιθέσεως.

2 Ὀ πότε ᾗ τούτοις Ἱππίας ἀπέκτεινε, τότε ὁ Ἀρισταγόρου] Cum MSS. Vulgata, ἀπέκτεινεν, ὁ Ἀρης.

Cap. 23. 1 Ἔδοξεν εἶναι στρατηγικὸν, εἰ καταίη κατὰ τ̃ φίλων] An potius, στρατηγηματικόν? Illud καταίειν κατὰ τ̃ φίλων, est, *classe infesta amicorum ditionem petere, & in ea portum capere.* Fuit aliquando hic locus graviorie mendi mihi suspectus, sicque legendum videbatur, ἔδοξεν εἶναι στρατηγικὸν εἰ φίλους κῆ ἄγοι κῆ τὰ τ̃ φίλων. Herodotus de Polycrate auctor mihi ita sentiendi, ἥτις ᾗ κῆ ἦρξε πάντας, ληκρίτου ὑπνα. τοῦ γὰρ φίλου ἔσω χαρίεσθαι μᾶλλον ἢ πολλοὺς τοὺς ἀλλοτρίους, ἡγέετο μισθὸν λαβών. Sed & vulgata ferri potest, si locum ita interpreteris ut initio fecimus. *Casaubonus.*

Ἔδοξεν εἶναι στρατηγικὸν, εἰ καταίη κατὰ τὴν φίλων, ὡς εἰ ἀπαιτήμενα λαμβάνειν φιλοτίμως ἔξει] MSS. ἔδοξεν εἶναι στρατήγημα τ̃ φίλων, εἰ καταίη, κῆ τὰ τ̃ φίλων ὡς ἀπαιτήμενα λαμβάνοι φιλοτίμως ἔξω. Florent. pro λαμβάνοι, λαμβάνοι, & Cantabr. λαμβάνῃ. Lego & distinguo: ἔδοξεν εἶναι στρατηγικὸν, εἰ καταίη κῆ τὰ τ̃ φίλων, ὡς, εἰ ἀπαιτήμενα λαμβάνοιεν, φιλοτίμως ἔξει: *existimavit callidum commentum, si etiam abduceret amicorum bona, ut, si repetita reciperent, illos amiciores haberet.* Atque ita, quæ hic Polyæno dicuntur de *Polycrate*, conveniunt cum iis, quæ de eodem refert Herodotus lib. III. cap. 39. Ea vide in Notis Casauboni. Lego autem στρατηγικὸν cum Vulgata, quia eodem modo

τῶν φίλων, ὡς εἰ ἀπαιτήμματα λαμβάνοιεν φιλοπόρως ἔξω· ἰδὲν δὲ λαβὼν, [2] οὐκ ἂν ἀποδοῦναι δύνασθαι.

Πολυκράτης, μελλόντων Σαμίων ἐν τῷ ἱερῷ θυσίαν ποιεῖν τῆς Ἥρας πάνδημον, ἐν ᾗ μεθ' ὅπλων ἐπόμπευον, πλείστα ὅσα τῇ περιφάσει τῆς ἑορτῆς ὅπλα συλλέξας, τοὺς μὲν ἀδελφοὺς [3] Συλοσῶντα καὶ Παντάγνωστον συμπομπεύειν ἔταξε μετὰ τῶν πομπῶν, τῶν Σαμίων θύειν μελλόντων, οἱ πλεῖστοι τὰς πανοπλίας ἀπέθεντο καὶ τοῖς βωμοῖς [4] περισχόντες ταῖς εὐχαῖς, οἱ δὲ ἀμφὶ Συλοσῶντα, καὶ Παντάγνωστον τὰ ὅπλα ἔχοντες, ἀνὴρ ἀνδρὶ προσῆσαν, ἐφεξῆς ἅπαντας [5] ἐκπίνυον. Πολυκράτης τὰς

leret, & amicorum bona quasi repetens, foris alios amiciores pararet. Quod si nihil accepisset, ne restituere quidem, aut reddere debere.

2 Polycrates, cum Samii publicum sacrificium facere in templo Junonis vellent, in quo cum armis pompam agebant, plurimis armis per causſam solemnitatis collectis, fratres Syloſontem & Pantagnoſtum una pompam ducere jussit. Post vero pompam, cum sacrificium obire Samii instituerent, plurimi arma depoſuerunt ad altaria, partim occupati votis, partim libationibus. At qui cum Syloſonte & Pantagnoſto erant, arma tenentes, vir virum adortus, omnes ordine trucidabant. Poly-

ἐν τῇ

modo loquitur Auctor lib. 11. 2. στρατηγικὸν ἐγκώμιον πολεμίων ῥώμην φυλάξασθαι.

2 Οὐκ ἂν ἀποδοῦναι] Cantabr. absque ἀν.

3 Συλοσῶντα] Cantabr. Συλώσωντα.

4 Περισχόντες ταῖς εὐχαῖς, οἱ δὲ ἀμφὶ Συλωσ.] Florent. περισχόντες τὰς εὐχὰς, οἱ δ' ἀποστᾶσαι ἀμφὶ Συλωσ. Cantabr. περισχόντες, καὶ ταῖς εὐχαῖς οἱ δ' ἀποστᾶσαι ἀμφὶ Συλωσ. Legendum videtur: περισχόντες καὶ ταῖς εὐχαῖς, καὶ ταῖς ἀποστᾶσαι· οἱ δ' ἀμφὶ Συλωσ. quomodo legisse videtur Interpres.

5 Ἐκπίνυον] Cum Cantabr. pro vulgato, ἐκτείνυον. Sic cap. 26. κ. ἐφεξῆς ἅπαντας κτείνυ. & alibi.

6 Ἀπὸ

crates in civitate congregatis iis qui insidiarum participes essent, præoccupabat opportunissima loca, accurentibus e templo omni studio fratribus cum armis & auxilium ferentibus, & arcem muniebat, Astypalæam nomine, accersitis a Lygdamide Naxiorum tyranno militibus, atque Samiorum imperium obtinebat.

ἐν τῇ πόλει τὴν ἐπιθέσεως μετέχοντας ἁλίσας τοὺς καταλάβετο τὰς πόλεως τὰς ἐπικαιροτάτας πύλας, [6] ἀπὸ δὲ ἱερᾶς μὴ τῶν ὅπλων [7] ἀπαδῆ θέοντας ἀδελφοὺς καὶ συμμάχους [8] δεξάμενος. τειχίσας δ' ἀκρόπολιν τὴν καλεομένην Ἀστυπάλαιαν, [9] μεταπεμψάμενος ἐκ Λυγδάμιδος τὸν Ναξίων τυράννους ἐπέστησε· [10] καὶ δὴ Σαμίων τύραννος ἦν.

[CAP. XXIV.]

Istiæus.

Ἰστιαῖος.

¶ Istiæus Milesius, in Persia agens apud Darium regem, Ioniam ad defectionem sollicitare volens, neque audens litteras mittere, propter custodes viarum, servo fideli capillis abrasis, stigmata capiti inscripsit:

¶ Ἰστιαῖος ὁ Μιλήσιος, ἐν Πέρσαις ἀφαγῶν ὢν πρὸς Δαρεῖον βασιλέα, βουλόμενος Ἰωνίαν ἀποστῆσαι, γράμματα πέμπειν οὐ θαρρῶν διὰ τοὺς φύλακας τῶν ὁδῶν, οἰκέτην πιστὸν [1] ἀποξύσας τὰς τρίχας, στίγμα-

6 Ἀπὸ τῆς ἱερᾶς] Ω'ς, quod ante ἀπὸ erat in Vulgata, cum Florent. expunxi. Cantabr pro eo legebat καὶ.

7 Ἀπαδῆ θ.] χρ. ἐπ' ὠσὶ θ. *Casaub.* — ἀπὸ δὲ θέοντας] MSS. ἐπ' ὠδὴ θέοντας, quod corruptum ex lectione vulgata, quæ sana.

8 Δεξάμενος] Cum Cantabr. pro vulgato, δεξάμενος. Post τειχίσας idem Codex non agnoscit δέ.

9 Μεταπεμψάμενος] Καὶ, quod præcedebat, cum MSS. & Interprete induxi.

10 Καὶ δὴ Σαμίων τύραννος] Cum MSS. Vulgata, Σαμίων δ' ἦν τύραν.

Cap. 24. 1 Ἀποξύσας] Cum MSS. pro ἀποξύσας. Sic statim ἀποξυσάμενος in Vulgata quoque fuit. Pro ἐπιχρίσας, Cantabr. ἐπιχρίσα.

τε διεχράψατο τῇ κεφαλῇ, Ἱστιαῖος Ἀρισταγόρᾳ Ἰωνίαν ἀπόσησον. καὶ τοῖς στίγμασιν ἐπίθρεψε τὰς τρίχας. τὸν τε τρόπον λαθὼν τοὺς φύλακας ὁ στιγματοφόρος, καταβὰς εἰς θάλασσαν, ἀποξυρόμενος ἔδειξεν Ἀρισταγόρᾳ τὰ στίγματα. ὁ δὲ ἀναγνοὺς, τῷ Ἰωνίαν ἀπέσησεν.

Istiæus Aristagoræ: Ioniam ad deficiendum sollicita: atque supra stigmata crines nutrivit. Hoc modo fallens custodes stigmatophorus, descendit in mare, & abrasis capillis, Aristagoræ stigmata monstravit: qui cum legisset, effecit ut Ionia desciscereet.

[CAP. XXV.]

[1] Πιττακός.

¶ Πιττακὸς καὶ Φρύνων, [2] ἐμονομάχουν Σιγείᾳ πέρι. ἔδοξεν ἀμφοῖν ἴσα ἔχειν ὅπλα. τὰ μὲν δὴ φανερὰ, ἴσα ὅπλα ἦν. Πιττακὸς δὲ ὑπὸ τῇ ἀσπίδι κρύψας ἀμφίβληστρον ἔβαλε τὸν Φρύνωνα, καὶ ῥᾳδίως [3] ὑπασπασάμενος

Pittacus.

¶ Pittacus & Phrynon singulari certamine pro Sigeo certabant: ac visum est, ut uterque paribus armis uteretur. Perspicua igitur arma, & manifesta, paria erant. At Pittacus occultato sub scuto reti, Phrynonem constringit, & facile κλιν-

2 Καὶ καταβὰς] MSS. absque copula.

Cap. XXV. 1 Πιττακὸς] Ita Cantabr. Vulgata, περὶ Πιττακοῦ, καὶ Φρυγνίου μονομαχίαν. Perperam.

2 Ἐμονομάχουν] Cantabr. ἐμεμονομάχει. Pro Σιγείᾳ, Florent. Σιγάῳ, sed Vulgata recte. Strabo, lib. XIII. de Sigeo referens, idem narrat: Πιττακὸς δὲ ὁ Μιτυληναῖος εἰς τὴν ὑπὲρ σφῶν λιγομένην, πλεύσας δηλονότι Φρυώνα στρατηγὸν διαπολεμοῦντα τοῖς Ἀθηναίοις,

καὶ πάσχων κακῶς. & paullo post: ὕστερον δὲ ἐν μονομαχίᾳ περισκαλισαμένην τῷ Φρυώνος, ἀλιθύτῳ ἀναλαβὼν σκοινίῳ συνέδησε, καὶ τὸν μὲν ἀμφιβλήστρῳ περιέβαλε, τὸν δὲ ξιφιδίῳ ἐπέρα. Eandem historiam vide apud Diogenem Laertium in Pittaco, & Plutarchum De malignitate Herodoti.

3 Ἐπασπασάμενος] Florent. ὑπασπάμενος.

4 τὸν

tractum vita privat, atque Sigeum vinculo lineo piscatus est. Quemadmodum etiam nunc solitariam pugnam ineuntes, linum habent, id Pittacus docuit.

κλωνύς· καὶ Σίγειον πῖς δεσμίοις, [4]τῷ τε λίνῳ ἐθήρευσεν. [5]οἷον καὶ νῦν οἱ μονομαχοῦντες λῖνον ἔχουσι, [6]Πιττακὸς ἐδίδαξεν.

[CAP. XXVI.]

Bias.

[1] Βίας.

¶ Crœsus adversus plurimos insulanos bellum parabat. Eum Bias Prienensis deterruit, inquiens: Insulani magnum equorum numerum adversus te coëmunt. Qui cum ridens, Hoc faxit Jupiter, diceret, ut insulanos in continenti capiam: Bias, Quid, inquit, credis etiam illos aliud optare, quam ut Crœsum in mari capiant? Hæc

¶ Κροῖσος Λυδὸς [2]ἐπιπλεῖν νησιώταις παρεσκεύαζεν. Βίας ὁ Πριηνεὺς ἐξέπληξε τὸν Λυδὸν, εἰπών· οἱ νησιῶται [3]πολλῷ ἵππον σοῦ σε ὠνοῦνται. ὁ δὲ γελάσας ἔφη, ὦ Ζεῦ, νησιώτας ἐν ἠπείρῳ λάβοιμι. ὁ δὲ Βίας, τί δ' ἄλλο ἔφη κἀκεῖνος [4]εὔχεσθαι Διΐ, ἢ ὅπως Κροῖσον [5]τὸν ἠπειρώτην ἐν θαλάττῃ λάβοιεν; ὁ λο-

4 Τοῦ τε λίνου] χ. τῷ λίθῳ. *Casaub.*

5 Οἷον καὶ νῦν μισθωσάμενοι] Cum MSS. pro, οἷον τε νῦν οἱ μισθωσάμενοι.

6 Πιττακὸς ἐδίδαξεν] Idem testatur Festus in *Retiario*, agens de pugna inter *Retiarium* & *Mirmillonem*, his verbis: *Hoc genus pugnæ institutum videtur a Pittaco, uno ex septem sapientibus, qui adversus Phrynonem dimicaturus propter controversias finium, quas erant inter Atticos & Mytilenæos, rete occulto lato impedivit Phrynonem.* De *Retiario* consule Lypsium lib. 11. Saturn. cap. 8.

Cap. XXVI. 1. Βίας] Cum Florent. Vulgata, ἀεὶ Κερίτης.

2 Ἐπιπλεῖν νησιώταις] Florent. ὅτι πλείστοις νησιώταις. & sic quoque Interpres. Legendum videtur, ὅπως πλεῖν πῖς νησιώτας.

3 Πολλῷ ἵππον] Cantabr. πολλὴν ἵππον.

4 Εὔχεσθαι Διΐ] Cum MSS. pro vulgato, εὔχεσθαι Δία. Crœsus enim invocarat Jovem.

5 Τὸν ἠπειρώτην] Non agnoscit Interpres Opponitur τῷ, νησιώτης.

ὁ λόγος Βίαντος Κροῖσον ἔπεισεν ὑπὲρ τὰς νήσους πλεῦσαι μηκέτι.

Biantis oratio persuasit Crœso, ut navigationem in insulas omitteret.

[CAP. XXVII.]

Γέλων.

¶ Γέλων Δεινομένους Συρακούσιος [1] ἐν τῷ πρὸς Ἱμιλκῶνα τὸν Καρχηδόνιον πολέμῳ, στρατηγὸς αὐτοκράτωρ χειροτονηθεὶς λαμπρῶς ἀγωνισάμενος, καὶ κρατήσας, παρελθὼν εἰς ἐκκλησίαν, [2] καὶ διδύνας δὲ τὸν αὐτοκράτορος ἀρχῆς, τὸν δαπάνης, τὸν καιρῶν, τὸν ὅπλων, τὸν ἵππων, τὸν τριήρεων, ὑπὸ πᾶσιν ἐπαινεθείς, πάλιν ἐξέδυ τὴν ἐσθῆτα, καὶ σὺς ἐν μέσῳ γυμνός· ὅτως ἐγὼ, ἔφη, γυμνὸς ὑμῖν ἔσχα, ὑμεῖς δ' ἔνοπλοι. ὥστε εἴ τι μοι πέπρακται βίαιον, χρήσα-

Gelon.

¶ Gelon Dinomenis filius, Syracusius, in bello adversus Himilconem Carthaginiensem susceptо, creatus summus dux & imperator, cum egregie pugnasset victor, prodiens in concionem, rationesque reddens imperatoriæ dignitatis, impensarum, temporum, armorum, equorum, triremium, & ob hæc universa collaudatus, tandem exuit vestem, atque stans in medio nudus: Sic, inquit, ego vobis nudus sto, vos autem armati. Itaque si quid à me gestum est intolera-

ϑε

1 Ἐν τῷ πρὸς Ἱμιλκῶνα τὸν Καρχηδόνιον πολέμῳ] Melius legeretur Ἀμίλκωνα, ut apud Diodorum, vel Ἀμίλκαν, ut apud Herodotum & Diodorum quoque, quanquam constanter ita hic appellatur a Polyæno. Refertur autem præclarum hoc & callidum Gelonis factum à Diodoro. Itemque id quod sequitur: sed paullo aliter. Vide Herodotum. *Casaubon.*

Καρχηδόνιον] MSS. Χαλκηδόνιον. Mox, ante κρατήσας copulam delet uterque Codex.

2 Καὶ διδύνας] *Scr. Casaubonus.* Καὶ διδύνας δὲ] Cum MSS. ut etiam in margine editionis suæ conjecerat Casaubonus. In ea erat, καὶ διδύνας. Articulum sequentem non habet Cantabr.

3 Εἶσω.

biliter, proferte contra me ferrum, ignemque, & lapides. Tum acclamavit populus, tanquam optimum ducem collaudans. Qui respondens inquit: Et in posterum igitur talem ducem eligite. Iterum populus: At alium talem non habemus. Ita creatus secundo dux belli, pro duce tyrannus Syracusiorum evasit.

2. Gelon Siculorum tyrannus, Himilconi Carthaginiensium regi expeditionem in Siciliam facienti, e regione castris positis, prælio decertare non audebat. Sed Pediarchum sagittariorum præfectum, sibi forma & aspectu similem, tyrannica veste indutum e castris progredi, sacrificiumque in aris facere jussit, & eum sequi sagittarios candidis vestibus amictos, myrtum ferentes, atque sub myrto arcus occultantes: cum au-

δεκατ' ἐμὲ, ϗ σιδήρῳ, ϗ πυρὶ, ϗ λίθοις. ὁ δῆμος ἐπεβόησεν, ὡς ἄρ' εἴη στρατηγὸν ἐπαινῶν. ὁ δ' ὑπολαβὼν ἔφη, ϗ [3] εἰσωῖτις γὰν τοιοῦτον στρατηγὸν χειροτονήσατε. πάλιν ὁ δῆμος, ἀλλὰ τοιοῦτον ἄλλον οὐκ ἔχομεν· ἅτος δὴ ϖ ϖαρακληθεὶς δεύτερον στρατηγῆσαι, ἀντὶ στρατηγὸς, Συρακουσίων ἐγένετο τύραννος.

Γέλων Σικελῶν τύραννος Ἱμίλκωνι Βασιλεῖ Καρχηδονίων διαπολεμοῦντι ϖρὸς Σικελίαν ἀντιστρατοπεδεύων, μάχῃ μὲν συμβαλεῖν οὐκ ἐθάρρει. Πεδίαρχον δ' [4] τῶν τοξοτῶν ἡγεμόνα, ὅμοιον ἑαυτῷ τὴν ἰδίαν ἀμφίεσιν τῇ ἑαυτοῦ τυραννικῇ ἐνδῦσαι, ἐκέλευσε ϖροελθεῖν ἐκ στρατοπέδου, ϗ θύειν ϖρὸ τῶν βωμῶν. ἐπειδὴ δ' αὐτὸς τοξότας ἐνέδησε λευκὴ, κατέχοντας μυρίνας, τόξα [5] ὑπὸ τὰς μυρίνας κρύπτον-

3 Εἰσωῖτις γὰν] Cantabr. εἰσωῖτις δν.

4 Τῶν τοξοτῶν] γρ. πεζότιμα. Casaubonus.

Τὸν τοξοτῶν ἡγεμόνα] Ita quoque MSS. & Interpres.

5 Ὑπὸ τὰς μυρίνας] MSS. ὑπὸ ταῖς μυρίναις.

πονζας. ἡνίκ' ἂν ἴδωσιν Ἱμιλκῶνα, καὶ αὐτὸν ἐμοίως προελθόντα, καὶ θύοντα τοξεύειν ἐπ' αὐτόν. ἅτω δὴ τῶν πραχθέντων, Ἱμίλκων ὕδὲν ὑποδόμενος, προελθὼν ἔθυεν· ὡς δ' ἐπένδων, [6] θύων τε, ἄφνω πολλῶν τοξευμάτων ἐπ' αὐτὸν ἐπελθόντων, ἐπελεύτησεν.

tem viderent Himilconem etiam ipsum ad eundem modum progredientem, & sacrificantem, tela in eum conjicere. His ita factis, Himilcon nihil tale suspicatus, progreditur, & divinam rem facit. Ita libans, sacrificansque, multis in ipsum impetentibus jaculis, vitam finivit.

Γέλων τὸ Μεγαρικὸν βελόμενος καταλῦσαι, ἐπῴκιζε μὲν ἐκάλει τοὺς ἐξ Ἑλωνίδας [7] Δωριέων. Διογνήτῳ δὲ τῷ Μεγαρέων ἄρχοντι, χρήματα μὲν δυνάμιν ἐπέταξεν. ὁ δὲ τοῖς πολίταις. οἱ δὲ, τοῖς πέλας ἐπιπορεύονται, [8] εἰς τὴν ἀποικίαν τὴν ἐν Συρακούσαις, ὑπῆκοοι, [9] ὑποβαλόντες αὐτοὺς τῇ Γέλωνος δυναστείᾳ.

3 Gelon Megaricum imperium tollere volens, colonos vocabat, qui vellent ex Dorienſibus. Diogneto vero Megarenſium principi pecunias ſupra vires imperavit: ille civibus. Qui tributum recuſantes, in Syracuſanam coloniam conceſſerunt, & ſe Gelonis imperio ac ditioni ſubjecerunt.

[CAP.

6 Θύων τε, ἄφνω πολλῶν, &c.] Cum MSS. Vulgata, θύων τε ἅμα, πολλῶν, &c.

7 Δωριέων] Cantabr. Δωριῶν.

8 Εἰς τὴν ἀποικίαν τὴν ἐν Συρακούσαις ὑπῆκοοι] Lego ὑπήκοοσι, ut sit ὀφὴ τὸ ὑπηκοεῖν: nam ο & ε passim confunduntur in scriptis libris. Sic autem non semel eo verbo Polyaenus utitur, ut lib. 11. de Epaminonda, commate 10. Pro ὑποβαλόντες, γρ. ὑπολαζόντες. Casaubonus, Τ' πήκοσαι] MSS. ὑπήκοσαν.

9 Τ' ποζαλόντες αὐτὸς, &c.] Cum MSS. & Interprete pro vulgato, αὐτὴν. Cantabr. ὑπολαζόντες.

[CAP. XXVIII.]

Theron.

¶ Theron cum Carthaginiensibus pugnabat. Hostibus autem terga vertentibus, Siculi irruentes in castra, quasi direpturi tabernacula, supervenientibus Iberis interfecti sunt. Theron cum magnam stragem videret, misit qui circumirent, præcipiens ut à tergo ignem in tabernacula conjicerent. Magna vero oriente flamma, hostes non habentes tabernacula, ad naves confugerunt. Quos Siculi persecuti, plurimos ad ipsas

Θήρων.

¶ Θήρων [1] Καρχηδονίοις παρετάσατο· τῶν δὲ πολεμίων φυγόντων, οἱ Σικελιῶται ἐμπίπτοντες ἐς τὸ στρατόπεδον [2] ὡς διαρπασόμενοι τὰς σκηνὰς, ὑπὸ τῶν [3] Ἰβήρων ἐπεβοηθούντων ἀνῃρέθησαν. Θήρων πολὺ τὸ ὄλεθρον ἰδὼν, ἔπεμψε τοὺς [4] κυκλωσομένους, [5] ὡς ἐγγυτέρω ὄπισθεν τὰς σκηνὰς καταφρῆσαι. Φλογὸς δὲ πολλῆς αἰρομένης, οὐκ ἔχοντες οἱ πολέμιοι σκηνὰς, ἐπὶ τὰς ναῦς [6] ἔφυγον. οἱ δὲ Σικελιῶται διώκοντες, ὡς δὲ παῖς

1 Καρχηδονίοις] MSS. Καλχηδονίοις.

2 Ὡς διαρπασόμενοι τὰς σκηνάς] Cum MSS. & Interprete. In Vulgata erat, διαρπασομένοις. Cantabr. absque ὡς.

3 Ἰβήρων] MSS. Ἰσηρείων.

4 Κυκλωσομένους] γρ. Κυκλωσαμένους. Casaubonus.

5 Ἐγγυτέρω ὄπισθεν... τὰς σκηνάς] Festinans librarius cum vicinis in locis positæ bis illæ voces fuissent τὰς σκηνὰς, omisit eas priore loco, & quicquid erat intermedium ad illum usque locum ubi eæ voces repetebantur. Isto modo sexcentos optimorum scriptorum locos fuisse depravatos pridem observavimus, & quotidie observamus. Mirum est enim quam frequenter hoc flagitium supini & imperiti librarii admiserint. Ergo ita lege: ἐγγυτέρω εἰς τὰς σκηνὰς πῦρ βάλλειν. μηδαμοῦ δὲ φλογὸς αἰρομένης, οἱ πολέμιοι ἐκ ἔχοντες σκηνὰς, ἐπὶ τ. *Idem.*

Παρεγγείλας ὄπισθεν τὰς σκηνὰς καταπρῆσαι· φλογὸς δὲ πολλῆς αἰρομένης, ἐκ ἔχοντες οἱ πολέμιοι σκηνὰς, ἐπὶ τὰς ναῦς, &c.] Ita locum mutilum e MSS. consentiente Interprete, restitui. Media inter prius & posterius σκηνὰς ante aberant.

6 Ἔφυγον] Interpres, ἔτυχεν.

ταῖς ναυσὶ τὰς πλείστας [7] διέφθειραν.

[8] Θήρων Μιλτιάδου.

Σελινούντιοι Καρχηδονίοις παρεσκευάζοντο, πολλῶν πεσόντων καὶ ἀπόφων κειμένων, καὶ τῶν πολεμίων ἐπικειμένων, θάψαι τοὺς νεκροὺς ἀθαρρήσαντες· ἐμοὶ δὲ ἀπόφους ἐκφορᾶν ὑπομένοντες, [9] ἐβουλεύοντο τί χρὴ πράττειν. Θήρων ὑπέσχετο, εἰ λάβοι τριακοσίους οἰκέτας [10] τοὺς πρίειν τὰ ὕλλα δυναμένους, αὐτὸς ἂν σὺν αὐτοῖς προελθὼν, καὶ τὰ σώματα καύσαι, καὶ πολυάνδριον αὐτῶν ἐγεῖραι. εἰ δὲ οἱ πολέμιοι [11] κρατήσειαν αὐτῶν, οὐδὲν μέγα κινδυνεύσειν τῇ πόλει, ἐὰν ἕνα πολίτην [12] ἀπολέσῃ, καὶ

naves morti dederunt.

2 Theron, Selinuntiis prælium adversus Carthaginienses committentibus, cum multi ex his qui occubuerant insepulti jacerent, & hostes instarent, atque illi sepelire mortuos non audentes, neque tamen insepultos relinquere sustinentes, consilium, quid agendum foret, caperent: Theron recepit; si triginta sibi darentur servi, qui ligna secare possent, se cum ipsis accessurum, & cadavera igni traditurum, ac polyandrium erecturum. Quod si ab hostibus ipsi vincerentur, non inde magnum periculum civitati futurum, si unum civem amitteret, & trigin-

πμὴν

7 Διέφθειραν] Cantabr. ἀπέθανον. & pro Καρχηδονίοις, Florent. Χαλκηδονίοις. Copulam quoque ante ἀπόφων non habent MSS.

8 Θήρων Μιλτιάδου] Male hoc stratagema cum superiore conjungitur ab Interprete: non enim Thero hic idem est cum illo: hic Miltiadis fuit filius, ut hæc inscriptio docet quam in nostro codice reperimus, civis Selinuntius: ille Æacidami, ut puto, filius, nobilis Agrigenti tyrannus. *Casaubonus.*

9 Ἐβουλεύοντο] Cum MSS. & Interprete. Vulgata, ἐβουλεύσαντο. Utroque loco pro πριάσασθαι, Interpres legit, πριάσοιλο.

10 Τοὺς πρίειν] Cantabr. σὺν τοῖς πρίειν.

11 Κρατήσειαν] Cum Cantabr. In Vulgata, κρατήσειεν. Pro ἀποπλέσῃ, quod erat in Vulgata, cum MSS. Interprete, & Casaubono in margine editionis suæ, reposui, ἀπολέσῃ.

12 Ἀποπλέσῃ] γρ. ἀπολέσῃ. *Casaub.*

13 Ἐὰν

ta mancipiorum precium. Laudarunt Selinuntii sententiam, eique concesserunt, ut servos quos vellet sumeret. Qui robustos & florentes deligens, eduxit cum falcibus, bipennibus, & asciis: ut ad combustionem mortuorum ligna secarent. Cum exivisset, persuadens eis Theron, ut dominis insidias struerent, sero vespere in urbem reversus est. Quos mœniorum custodes agnoscentes acceperunt. Theron ipsis custodibus trucidatis, & plurimis civibus in lecto interfectis, civitatem occupavit, & Selinuntiorum tyrannus evasit.

πμὴν ἀνδραπόδων τριακοσίων. ἐπήνεσαν οἱ Σελινάντιοι τῷ γνώμῃ, καὶ αὐτῷ συνεχώρησαν ἃς [13] βέλοιτο οἰκέτας αἱρεῖσθαι. ὁ δὴ τοὺς ῥώμης καὶ ἀκμάζοντας ἐπιλεξάμενος, ἐξήγαγε, δρέπανα καὶ πελέκεις, καὶ ἀξίνας ἔχοντας, ὡς πεμῶντας ὕλην εἰς πυρκαϊὰν νεκρῶν τοσούτων. ἐπεὶ δὴ [14] ἐξῆλθον, πείσας αὐτοὺς Θήρων ἐπιθέσθαι τοῖς δεσπόταις, βαθείας ἐσπέρας ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πόλιν. οἱ δὲ τῶν τείχων φύλακες γνωρίσαντες, εἰσεδέξαντο. Θήρων αὐτός τε τοὺς φύλακας φονεύσας, καὶ τῶν πολιτῶν τοὺς πλείστους ἀποκτείνας καθεύδοντας, κατέλαβε τὴν πόλιν, καὶ τύραννος Σελινουντίων ἐγένετο.

[CAP. XXIX.]

Hieron.

¶ Hieron cum fluvium transire prohiberetur ab hostibus, armatos in transitu constituens,

Ἱέρων.

¶ Ἱέρων ποταμὸν κωλυόμενος διαβῆναι ὑπὸ τῶν πολεμίων, ἐπιστήσας τοὺς ὁπλίτας ἐπὶ τῷ διαβά-

13 Βέλοιτο] γρ. βούλοιτο. Casaubonus.

14 Ἐξῆλθον] Cum MSS. & Interprete, pro vulgato, ἐξῆλθεν.

βάσεως, ἐκέλευσε τὰς ἱππέας πορεύεσθαι ἄνω διὰ τοῦ ποταμοῦ ὡς διαβησομένους ἐκεῖθεν, τὰς δὲ ψιλὰς ἀνωτέρω τῶν ἱππέων. οἱ μὲν δὴ πολέμιοι ἀντιπαρῆγον ὡς τὰς ἱππέας καὶ τὰς ψιλὰς κωλύοντες. ὁ δὲ Ἱέρων διήγαγε τοὺς ὁπλίτας, βιασάμενος ὀλίγους ὄντας τοὺς καταλελειμμένους τῶν ἐναντίων· καὶ παράσημα σημεῖον ἦρε τοῖς ψιλοῖς καὶ τοῖς ἱππεῦσιν. οἱ δὲ ὑποστρέψαντες διέβησαν, τῶν προδιαβάντων ὁπλιτῶν, τοὺς ὑποστρέψαντας πολεμίους [2] ἀναιρούντων.

jussit equites juxta fluvium ascendere, tanquam ibi transituros & levis armaturæ milites. Hostes vero supra equites suas copias eduxerunt, ut eos ac levis armaturæ milites transitu arcerent. Tum Hieron armatos traduxit, vim adhibens adversariis, qui pauci reliqui erant, & signum repente inermibus militibus & equitibus sustulit. Qui reversi trajecerunt, armatis, qui ante transgressi fuerant, redeuntes hostes sustinentibus.

Ἱέρων Ἰταλιώτας πολεμῶν, [3] ὁπόσ λάβοι πανὰς αἰχμαλώτους τῶν συγγενῶν, ἢ πλουσίων, οὐκ εὐθὺς ἀπεδίδου τοῖς λυτρωμένοις, ἀλλὰ πολλὰς ἡμέρας καθεῖρ, κοινωνήσας αὐτοῖς ἑστίας, [4] καὶ τιμῆς

2 Hieron bellum cum Italis gerens, si quos cepisset, qui cognatione aut opibus florerent, non statim solventibus reddidit: sed postquam multos dies apud se retinuisset, & larem, honoresque primarios eis com-

1 Οἱ μὲν δὴ πολέμιοι ἀντιπαρῆγον] MSS. οἱ πολέμιοι μὲν ἀντιπαρῆγον. Interpres hic locat verba; ἀνωτέρω τῶν ἱππέων.

2 Ἀναιρούντων] Ita lego cum MSS. & Interprete, pro ἀναιρούντων.

3 Ὁπόσ λάβοι πανὰς αἰχμαλώτους τῶν συγγενῶν ἢ πλουσίων] Omnino τοὺς ὀλιγαρχῶν legendum, si quid est in nobis judicii. Parum autem differunt in MSS. codd. ου & ιυ, quæ res fecit ut sæpe hæ voces confunderentur: quod etiam alias observavimus. *Casaubonus.*

4 Καὶ τιμῆς φροντίδας] Cantabr. καὶ τι-

municaſſet, tum acceptis redemptoriis muneribus, homines dimittebat. At illi in ſuſpicionem apud ſuos cives venerunt, quod Hieronis amicitia uſi fuiſſent.

περὶ δωρεᾶς· τὴν καὶ τὰ περὶ τὸν λύτρα, τοὺς ἄνδρας [5] ἀπεπέμπετο. οἱ δὲ [6] ἐπανελθόντες ὑπόπτοι παρὰ τοῖς πολίταις ἦσαν, ὡς φιλίας Ἱέρωνι κεχοινωνηκότες.

[CAP. XXX.]

Themiſtocles.

Θεμιστοκλῆς.

¶ Athenienſibus oraculo proditum erat,

O divina Salamis, perdes tu mulierum liberos.

Themiſtocles Athenienſibus vaticinium metuentibus, contra hoſtes facere dicebat. Non enim divinam Salaminem oraculum appellaſſet, ſi Græcorum liberos perditura eſſet. Hoc dictum confidentiam & animos Athenienſibus dedit. Et cum

¶ Ἀθηναίοις [1] ὁ θεὸς ἔχρησεν,

Ὦ θεία Σαλαμὶς, ὀπολεῖς δὴ σὺ τέκνα γυναικῶν.

Θεμιστοκλῆς, Ἀθηναίων τὸ λόγιον δεδιότων, Κατάγε [2] τῶν πολεμίων ἔφη. ἐγὼ γὰρ ἂν θείαν τὴν Σαλαμῖνα ὁ θεὸς [3] ἀνηγόρευσεν, εἰ ἔμελλεν ὀπολλύειν τὰ τέκνα τῶν Ἑλλήνων. τοῦτο λεχθὲν θάρσος Ἀθηναίοις ἔδωκεν. καὶ [4] νίκα τὴν ἐξήγησιν ἐπ-

σώσα-

καὶ τιμῆς, καὶ δωρεᾶς. Atque ita etiam apud Lucianum in Timone: ὃς τὴν μὲν ἀδίκων ἁπάντων αἰτίας στι κατέγλω, τιμᾶς, καὶ δωρεᾶς, καὶ τελείων, καὶ ἄλλης τινυᾶς. De jure δωρεᾶς apud Athenienſes conſule Caſaubonum ad Theophraſti Charact.

5 Ἀπεπέμπετο] MSS. ἐξεπέμπετο. Sequens ἐπανελθόντες non habet Interpres.

Cap. XXX. 1 Ὁ θεὸς ἔχρησεν] Integrum oraculum vide apud Herodotum lib. 1. cap. 141.

2 Τῶν πολεμίων ἔφη] γρ. τὴν πολεμίων ἔξω ἔφη. Caſaubonus.

3 Ἀνηγόρευσεν] Cum MSS. Vulgata, ἀγόρευσεν. Idem. Ἀνηγόρευσεν] Cum MSS. Vulgata, ἀγόρευσεν.

4 Νίκα δὴ τὴν ἐξήγησιν ὑπεσώσατο] Hoc eſt, *Et quum ſuam iſtius oraculi interpretationem civibus probaſſet.* Sed Interpres aliter legiſſe videtur: niſi verius, hanc lectionem parum eum intellexiſſe. *Caſaubonus.*

Καὶ νίκα τὴν ἐξήγησιν ὑπεσώσατο] Sic MSS. Vulgata, νίκα δή.

5 Θιμι-

στώπλο, ἔφη τὸ χρήσιμον, de explicatione quæreretur hujus oraculi,

Τεῖχος τριτογενῆ ξύλινον δίδοῖ Διὸς ὄψις·
οἱ μὲν ἄλλοι Ἀθηναῖοι τειχίζειν τὴν ἀκρόπολιν ἠξίουν· Θεμιστοκλῆς δὲ εἰς τὰς τριήρεις ἐμβαίνειν, ὡς ταύτας ὄντας τὸ ξύλινον τεῖχος τῶν Ἀθηναίων. ἐπείσθησαν, ἐπέβησαν, ἐναυμάχησαν, ἐνίκησαν.

Muros Minervæ ligneos dat late intuens Jupiter; reliquis Athenienſibus arcem muniendam prædicantibus, Themiſtocles triremes conſcendendas eſſe dixit, quoniam hæ ſint lignei Athenienſium muri. Obtemperarunt, & ingreſſi, navali pugna decertarunt, victoriamque pepererunt.

Θεμιστοκλῆς ἐναυλόχει τῇ Σαλαμῖνι· τοῖς Ἕλλησιν ἐδόκει φεύγειν, [5] Θεμιστοκλεῖ ναυμαχεῖν ἐν στενῇ θαλάσσῃ· ὡς δὲ μένειν οὐκ ἔπειθεν, ἵνα αὐτῷ [6] Σύκιννος εὐνοῦχος παιδαγωγὸς τῶν παίδων. νύκτωρ τὸν Σύκιννον τοῦτον ὡς βασιλέα πέμπει, μηνύσοντα κατ' εὔνοιαν [7] δῆθεν, ὅτι ἀποδιδράσκει τὸ Ἑλληνικόν, Ἀλλὰ ναυμάχει. πείθεται ὁ βασιλεύς, καὶ

2 Themiſtocles circa Salaminem clam naves habebat. Græcis videbatur, fugam arripiendam eſſe. Themiſtocles navibus ineundum prælium in anguſto mari cenſebat. Cum perſuadere non poſſet, ut manerent: (Sicinus erat ei eunuchus, pædagogus duorum filiorum) eum noctu ad regem mittit, ut indicaret benevolentiæ cauſſa, Græcorum copias fugam moliri: Sed tu navibus, inquit, pugna. Obtemperat rex, & navalem pu-

ναυμα-

5 Θεμιστοκλεῖ] Florent. Θεμιστοκλῆ.

6 Σύκιννος] Florent. Σίκιννος. Scribe, Σίκιννος ex Herodoto lib VIII. cap. 75. & ſic invenit Interpres.

7 Δῆθεν] MSS. δή.

8 Τει-

gnam instruit, atque navium multitudinem angustia maris in arctum contraxit. Græci vero inviti propter ducis sapientiam & calliditatem vicerunt.

3 Græci parta ad Salaminem victoria, statuunt in Hellespontum navigare, & pontem demoliri, ne fugere rex posset. Themistocles contra sententiam pronunciat, dicens regem interceptum pugnam redintegraturum. Sæpe vero desperationem præstare, quod effici virtute ac fortitudine non possit. Mittit igitur iterum ad regem alium Eunuchum Arsacem, ita significantem, nisi fugiat celerrime, pontem Hellesponti destructum iri. Rex metuens festinavit, & præ-

ναυμαχεῖ. καὶ τὸ πλῆθος τῶν [8] τριήρων στενότερον ἡ στενὴ θάλασσα. οἱ δὲ Ἕλληνες ἄκοντες ἐνίκησαν τῇ σοφίᾳ καὶ στρατηγίᾳ.

Οἱ Ἕλληνες νικήσαντες ἐν Σαλαμῖνι, [9] βουλεύονται πλεῖν ἐφ' Ἑλλήσποντον, καὶ τὸ ζεῦγμα λύειν ἵνα βασιλεὺς μὴ φύγῃ. Θεμιστοκλῆς ἀντιβουλεύεται, λέγων· βασιλεὺς [10] ἀπελπισθεὶς ἀναμαχεῖται τάχα. πολλάκις δὲ ἀπόνοια δίδωσιν, ὅσα μὴ ἔδωκεν ἀνδρεία· [11] πέμπει δὲ πάλιν ὡς βασιλέα εὐνοῦχον ἄλλον Ἀρσάκην, ἅτοσὶ σεσαγορεύοντα· εἰ μὴ φύγοι ἀπὸ τάχους, ἡ γέφυρα τοῦ Ἑλλησπόντου ἁλύεται. βασιλεὺς ἔδεισε, καὶ φθάσας τὸ Ἑλλωικὸν, λύεται τὸ ζεῦγμα,

8 Τριήρων] Cantabr. πολλῶν. Pro στενότερον, uterque Codex, στενόχωρον. quomodo in margine notarat Casaubonus, & in suo invenit Interpres. Quare, expuncto illo altero, in contextum recepi.

9 Βουλεύονται] Cantabr. βούλονται.

10 Ἀπελπισθεὶς] Cantabr. Ἀπολειφθείς.

11 Πέμπει δὲ πάλιν ὡς βασιλέα εὐνοῦχον ἄλλον Ἀρσάκην] Herodotus lib. VIII. cap. 110. & Justinus lib. II. cap. 13. eundem missum referunt. Diodorus lib. XI. quoque diversos facere videtur; sed in eo a Nostro dissentit, quod pædagogum liberorum Themistoclis secundo loco misit, mandicat, cum antea retulisset: ἔπειτα

μα, [12] καὶ φυγὼν ὤχετο. Θεμιστοκλῆς δὲ τοῖς Ἕλλησιν ἐφύλαξε τὴν νίκην ἀκίνδυνον.

veniens Græcorum exercitum transiit pontem, atque fugiens evasit. Themistocles vero Græcis victoriam exortem periculi conservavit.

Ἀθηναίοις τὰ τείχη ἐξ ἄστεως ἤγειραν· Λάκωνες ἐφθόνουν. ἠπάτησεν αὐτοὺς ὁ Θεμιστοκλῆς. ὁ δὲ τρόπος τῆς ἀπάτης ἦν [13] ὅτος· ἀφίκετο εἰς Λακεδαίμονα πρεσβεύτης, καὶ ἦν πρὸς τοὺς Λάκωνας ἔλεγεν, ἢ μὴν οὐκ ἐγερεῖσθαι τὸ τεῖχος. εἰ δὲ ἀπιστεῖτε, ἔφη, τοὺς φίλους σκέπτεσθε καὶ κατασκόπους [14] ἐμὲ καθαιροῦντες· οἱ μὲν ἔπεμψαν. Θεμιστοκλῆς δὲ κρύφα πέμψας ἐνετείλατο Ἀθηναίοις κατέχειν τοὺς κατασκόπους, ἕως ἂν ἐ-

4 Athenienſibus urbis muros educentibus, Lacones indignabantur. Eos decepit hoc pacto Themiſtocles. Legatus ad Lacedæmonios profectus, rem negabat: per ſuam fidem mœnia non educi. Quod ſi fidem ſibi non habeant, mittant præſtantiſſimos viros, qui perſpiciant & explorent. Illi miſerunt. Themiſtocles vero miſſo clam nuncio mandavit Athenienſibus, exploratores

γείρω-

ται πρὸς τοὺς Ξέρξου αὐτομολήσαι, &c. non addito viri nomine. Plutarchus in Themiſtocle & Ariſtide eodem modo ut Noſter; in nomine tantum differt: utroque enim loco Ἀριάκλου vocat. Minus, ut videtur, recte. Cantabr. Δη. pro Δ'. Uterque Codex pro Ἀριάκλου, Ἀριάκης. & pro φρουρησάντα, Cantabr. φρουρησάντων.

12 Καὶ φυγὼν ὤχετο] Cum Florent. cum quo conſentiunt Codices Caſauboni. Cantabr. καὶ φυγών. Vulgata, καὶ φθάσας ὤχετο. Peſſime: ortus enim error ex vicinitate vocis φθάσας. Eleganti hoc Græciſmo utitur aliquoties Auctor, infra cap. 46. αὐτὸς φεύγοντας ὤχετο. II. 5. 2. Φεύγων ὤχετο. II. 31. 3. ἀναπαύσαντες ὤχοντο. III. II. II. ἀποπλεύσας ὤχετο. & alibi.

13 Οὗτος] Delent hanc vocem MSS. ut & quod ſequitur, ἐς Λακεδαίμονα. & poſſet, ut eſt ſtilus Polyæni, utrumque commode abeſſe, nec non ſequens ἦν, quod nec Codices, nec Interpres, agnoſcunt.

14 Ἐμὲ καθαιροῦντες] Prius omittunt MSS. & pro poſteriore legunt, μεταιροῦντες. Neutrum habet Interpres.

15 Ἐτε-

retinere apud se, donec mœnia extruxissent. Postquam deinde forent extructa mœnia, non prius eos remittere, quam ipsum recipiant. Hæc ita facta sunt. Exædificata sunt mœnia, & reversus est Themistocles, reddi-ti sunt exploratores, Athenæque Lacedæmoniis invitis munitæ sunt.

γείρωσι τὸ τεῖχος. ἐπειδὰν δ' ἐγείρωσι, μὴ πρότερον αὐτοὺς ἀποπέμπειν, εἰ μὴ πρόσθεν αὐτὸν ἀποδοίεν. καὶ ταῦτα ἔπρηξε. ἠγέρθη τὸ τεῖχος, καὶ ἐπανῆλθε Θεμιστοκλῆς. ἀπεδόθησαν οἱ κατάσκοποι, ἐτειχίσθησαν Ἀθῆναι Λακεδαιμονίων ἀκόντων.

5 Themistocles in bel-

15 Ἐτειχίσθησαν Ἀθῆναι] Ita reposui cum Florent. & Interprete. Vulgata, Ἀθηναῖοι.

16 Θεμιστοκλῆς ἐν τῷ πρὸς Αἰγινήτας πολέμῳ] Πολλὰ κἀγαθὸν boni illi viri ἔρρεψαν, qui præclarum hoc Themistoclis factum ita mutilum & corruptum nobis tradidere. Quid vero vir magnus de illis erat commeritus, ut debitam huic facinori laudem ei inviderent? Et tamen quasi conspiratio facta sit, omnes Codices, de quibus quidem aliquid investigare potuimus, isto loco corrupti reperiuntur, ac misere mutilati. Illud vero dolendum, quod nec Herodotus, nec Plutarchus, nec Æmylius Probus, qui hoc idem factum commemorant, opem nobis hoc loco ferre queunt: Rem enim breviter tangere contenti, nihil propemodum habent quod nobis hic in tantis tenebris lucem ullam afferat. quo magis æquum est, ut nostris conatibus supplendi & emendandi istum locum, docti viri faveant, & judices æquos se præbeant, Et profecto speramus quod ad mentem auctoris attinet & stratagema quo de agitur, parum omnino abesse quia divinatione nostra rem ipsam simus consecuti. Putamus ergo non longe ab hac sententia Polyænum abiisse: Θεμιστοκλῆς, ἐν τῷ πρὸς Αἰγινήτας πολέμῳ μελλόντων Ἀθηναίων ἢ ἐκ τῶν ἀργυρείων φρεάτων ἐκατὸν ταλάντων λῆψαι, ἢ χρήμασιν ἐκατὸν ἀνδράσι τοῖς πλουσιωτάτοις, παρελθὼν, ἔπεισε δοῦναι Ἀθηναίους ἑκάστῳ δύο τάλαντον καὶ μὴ ἀρίστῳ τὸ προσχρησάμενον, τὸ ἀνάλωμα λοχισθῆναι· ἐὰν δὲ μὴ ἀρίστῳ, δοῦναι τοὺς λαβόντας ἀποδοῦναι. τοῦτο μὲν ἔδοξεν. οἱ δ' ἑκατὸν ἄνδρες, ἕκαστος μίαν περίφημον καλλίνικον, τὴν χρυσῆν ἀνέθηκαν. Ἀθηναῖοι, &c. id est, *Themistocles bello Æginetico cum Athenienses centum talenta, quæ ex argenti fodinis quotannis redibant, populo essent divisuri, re communicata cum centum totius civitatis ditissimis hominibus, prodiit in concionem, fuitque auctor Athenienses, ut eorum* centum *unicuique unum talentum darent: ea lege, ut si opus, quod brevi ab iisdem effectum foret, populo probaretur, sumptuum ratio haberetur: sin minus, redderent talentum qui accepissent. Placuit hoc Athenienses. Centum vero illi viri triremem quisque unam eamque pulcherrimam celeriter extruunt. Lætati sunt Athenienses ædificatam*

πρὸς Αἰγινήτας πολέμῳ, μελλόντων Ἀθηναίων [17] τὸ ἐκ τῶν ἀργυρείων πρόσοδον ἑκατὸν τάλαντα διανέμεσθαι κωλύσας, ἔπεισεν ἑκατὸν ἀνδράσι τοῖς πλουσιωτάτοις, ἑκάστῳ, δοῦναι τάλαντον. κἂν μὲν ἀρέσῃ τὸ πραχθησόμενον τῇ πόλει τὸ ἀνάλωμα λογισθῆναι. [18] ἐὰν δὲ μὴ ἀρέσῃ, τοὺς λαβόντας ἀποδοῦναι. ταῦτα μὲν ἔδοξεν. οἱ δ' ἑκατὸν ἄνδρες [19] ἑκάστῳ μίαν τριήρη

lo adversus Aeginetas, cùm Athenienses vellent reditus ex argentifodinis, centum talenta distribuere, interponens se persuasit centum ditissimis viris, ut quilibet talentum conferret. Et si placeret ea res civitati, sumptus æstimaretur. Sin minus, qui accepissent, redderent. Hæc approbata sunt. Centum autem viri quilibet triremem effecit, studium ad-

ρη

tam sibi esse novam classem: quæ quidem ipsis non adversus Aeginetas tantum, sed etiam contra Persas, usui fuit. Nunc sigillatim omnia expendamus. *Casaubonus.*

17 Τὸ ἐκ τῶν ἀργυρείων πρόσοδον ἑκατόν] De fœturis quæ erant in Laureo loquitur: quarum reditum fuisse centum talentorum non mirabitur qui Herodotum, Plutarchum & alios legerit: in primis Xenophontis Πόρ. Solitos autem Athenienses eam pecuniam erogare populo ad ludos spectandos, notum omnibus. Sunt autem hic lacunæ duæ quas explevimus. Nam, ab ἑκατὸν posito priore loco, festinans librarius ad posteriùs transvolavit: scelerate altera lacuna notari debuit ante vocem ἑκάστῳ. sic enim legendum esse, non ἕκαστον, ex sequentibus palam est. Pro παρελθών, malit aliquis fortasse παρελθὼν εἰς ἢ δημόσι, ut apud oratores, & Plutarchum in hac ipsa re. *Casaubonus.*

Τῶν ἐκ τῶν ἀργυρείων προσόδων, ἑκατὸν τάλαντα, διανεμεῖν κωλύσας, ἔπεισεν ἑκατὸν ἀνδράσι, τοῖς πλουσιωτάτοις, ἑκάστῳ, δοῦναι τάλαντον· κἂν μὲν ἀρέσῃ τὸ πραχθησόμενον τῇ πόλει, τὸ ἀνάλωμα λογισθῆναι. ἐὰν δὲ μή] Ita lacunam, & lectionem corruptam prioris Editionis ex MSS. supplevi & restitui. Eodem modo in suis invenit Interpres. Prius legebatur, τῶν ἐκ τῶν ἀργυρείων προσόδων. . . . . ἑκατὸν ἀνδρας τοὺς πλουσιωτάτους ἕκαστον δοῦναι τάλαντον, κἂν μὲν ἀρέσῃ τὸ πραχθὲν τὸ ἀνάλωμα λογισθῆναι. ἐὰν μή, &c. Casauboni Codd. pro πραχθὲν etiam πραχθησόμενον τῇ πόλει.

18 Ἐὰν δὲ μή] Particulam δὲ ex MSS. addidi.

19 Ἕκαστος μίαν τριήρη χρησάμενος] Tertia hic lacuna ante vocem χρησάμενος notanda fuit. Eam nos ex Interpretis verbis facile replevimus, a sententia quidem Polyæni parum omnino aut nihil potius aberrantes: ab ipsis verbis haud scio quam longe. *Casaubonus.*

Μίαν τριήρη κατέσκηψε, σπουδῇ χρησάμενος καὶ τύχῃ] Ita & hunc locum cum MSS. & Interprete restituimus;

hibentes pulchritudinis & celeritatis. Athenienses novam classem factam lætabantur, eaque non tantum adversus Æginetas, verumetiam contra Persas usi sunt.

6 Themistocles cum Ionesse Xerxi socios adjunxissent, jussit Græcos in muris scribere: Viri Iones, inique facitis, qui contra parentes ac majores vestros expeditionem suscipiatis. Hisce lectis, rex Ionas suspectos habere cœpit.

7 Themistocles fugiens Athenienses, conscensa navi, imprudens in Ioniam delatus est. Quum vero navis a tempestate ad Naxum appelleretur, quæ oppugnabatur ab Athenienſibus, metuens nauclero pla-

ρη κατέγνωσεν, ἀπωδὴ χρησάμενος καὶ κάλλους καὶ τύχης. Ἀθηναῖοι καινὸν στόλον ποιήσαντες ἤθησαν καὶ ἀμόνον καθ' Αἰγινητῶν ταῖς παρόντα ταύταις, [20] ἀλλὰ καὶ καθ' Περσῶν ἐχρήσαντο.

Θεμιστοκλῆς Ἰώνων Ξέρξῃ συμμαχόντων, σκέλλουσι τοῖς Ἕλλησι [21] καταχράφειν ἐπὶ τοῖχος, Ἄνδρες Ἴωνες, ἀδίκαια ποιοῦντες ἐπὶ τοὺς πατέρας. τούτων ἀναγινωσκομένων, βασιλεὺς τοὺς [22] Ἴωνας ὑπόπτους ἡγήσατο.

Θεμιστοκλῆς φεύγων Ἀθηναίους, νεὼς ἐπιβὰς, ἀγνοούμενος ἐκομίζετο ἐπὶ Ἰωνίας. ἐπεὶ δὲ ἡ ναῦς ὑπὸ χειμῶνος ἐπὶ Νάξον καταφέρεσθαι πολιορκουμένην ὑπ' Ἀθηναίων,

τῷ

tui; nisi quod Florent. plurium numero, κατίσησαν, & χρησάμενοι. Vulgata, μίαν περίπλη χρησαμένῳ κατίσησιν.

20 Ἀλλὰ καὶ κατὰ Περσῶν] In Vulgata aberat copula, quam cum MSS. revocavi.

21 Καταγράφειν ἐπὶ τοῖχος] Potes uno verbo καταγλυφεσθαι dicere: quæ elegantissima vox est Strabonis nostri. Sed falsum est fuisse hæc verba muris inscripta. Præter Herodotum & Plutarchum, qui diligenter id notant, sic Justinus, *Et cum colloquendi copiam non haberet, quo appliciturus erant symbolos proponit, & saxum proscribendum erat.* Casaubonus.

Ἐπὶ τοῖχος] Cum MSS. Prius, τοίχους.

22 Βασιλεὺς τοὺς Ἴωνας ὑπόπτους ἡγήσατο] Cum MSS & Interprete, prius, βασιλεὺς ὑποπτεύειν αὐτοὺς ἤρξατο.

E 23 Ka-

τῷ ναυκλήρῳ φοβηθεὶς ἔφρασεν ὅς τις εἴη. καὶ εἰ μὴ σώσειεν αὐτὸν, [23] καταρεῖν ἠπείλησεν Ἀθηναίοις, ὡς [24] χρήμασι πεισθεὶς αὐτὸν ἄγοι. ὅπως ἂν ἀμφότεροι σωθεῖεν, [25] μηδεὶς ἐκβαίνετω τῆς νεώς. ὁ ναύκληρος φοβηθεὶς, ἅτε ἐκθεῖναι σωὲχώρησε, καὶ διὰ τάχους ἀναχθεῖναι ἔσπευσεν.

num fecit, quisnam esset: & nisi se servaret, Athenienſibus dicturum minabatur, quod pecuniis adductus ipsum veheret. Ut igitur ambo salvi & incolumes manerent, nemo egrederetur e navi. Nauclerus metuens, neque egredi quenquam passus est, & repente portu solvere festinavit.

[CAP. XXXI.

Ἀριστείδης.

Aristides.

¶ Ἀριστείδης, καὶ Θεμιστοκλῆς [1] ἐχθρόταται πάντων ὄντες, διεπολιτεύοντο. ἐπὶ Πέρσαι [2] διαβάντος, ἀλλήλων λαβόμενοι, τῆς πόλεως ἔξω συνελθόντες, εἰς πιὼν· ἑκατέρου τὴν δεξιὰν χεῖρα καθιέντες συνηγμένων τῶν δακτύλων ἐπὶ-

¶ Aristides & Themistocles infestissimis odiis laborantes, diversas in repub. factiones sequebantur. At intervenientе Persa, se mutuo apprehendentes, & extra civitatem convenientes in unum utrique dextram manum demisit, at-

φώνησεν·

23 Καταρεῖν] Cantabr. καθαλεῖν.

24 Ὡς χρήμασι πεισθεὶς αὐτὸν ἄγοι] Cantabr. ὡς χρήμασι τῶ αὐτὸν πεισθεὶς ἄγοι.

25 Μηδεὶς ἐκβαινέτω] MSS. μηδεὶς ἂν ἐκβαινέτω. Forte, ἐκ.

Cap. XXXI. 1 Ἐχθρόταται πάντων ὄντες, ἀπεπολιτεύοντο] Omnino, ut jam ante diximus, & altera lectio διεπολιτεύοντο, quam scimus in multis, & forsasse omnibus quotquot sunt, codicibus extare, in contextum admitti debuit ista voce exposa *Casaubono*.

Διεπολιτεύοντο] Cum MSS. & Casaubono, pro vulgato, ἀντεπολιτεύοντο.

2 Τῶ ἐπὶ Πέρσαι διαβάντος] MSS. ἐπὶ Περσῶν. ut & Codd. Casauboni.

3 Τὰς

que complicatis digitis acclamarunt: Inimicitias hic deponimus, donec bellum adversus Persam confecerimus. Hæc locuti, manus distractis digitis, quasi odio depositio, sustulerunt. Deinde simul obruta fovea, redierunt, & per totum bellum in concordia permanserunt. Maxime vero effectum est unanimitate ducum, ut Barbari victoriam amitterent.

φώνην· τῷ ἔχθραν ἐντεῦθα καταλήξομεν, ἕως ἂν τοὺς τὸ Πέρσῃ ξυμπολεμήσωμεν. καὶ εἰπόντες, αἴρουσι [3] τὰς χεῖρας ξυναλελυμένων τῶν δακτύλων [4] ὡς δὴ τι καταπεθησόμενοι, ἔπειτα συγχώσαντες τὸν βόθρον ἐπανῆλθον, καὶ [5] διετέλεσαν ἅπαντα τὸν πόλεμον ὁμονοοῦντες. ἡ γὰρ τῶν στρατηγῶν ὁμόνοια, μάλιστα δὴ [6] τοὺς βαρβάρους ἐνίκησεν.

[CAP. XXXII.]

Leonidas.

¶ Leonidas in Thermopylis prælium committens, angustia loci Barbarorum multitudinem inutilem reddidit.

2 Leonidas cum pugnam conserere vellet, videns procellosas nubes coire, ad duces conversus, ait: Non debet vo-

Λεωνίδας.

¶ Λεωνίδας ἐν Θερμοπύλαις, ξυνταξάμενος τῇ [1] στενότητι τῆς χωρίου, ἀχρεῖον ἐποίησε τὸ πλῆθος τῶν βαρβάρων.

Λεωνίδας, μαχεῖν συνάπτειν μέλλων, ἱερῶν νεφέλας χειμερίους ἀλιζομένας, πρὸς τοὺς ἡγεμόνας ἔφη,

[3] Τὰς χεῖρας] Cantabr. τὰς τῶν χεῖρας. & τῶν δακτύλων. Prius absque articulo.

[4] Ὡς δὴ τι καταπεθησόμενοι] Quasi re vera aliquid in ea fossa depositurus essent. *Casaubonus.*

[5] Διετέλεσαν ἅπαντα τὸν πόλεμον] Præpositionem cum MSS. addidi.

[6] Τοὺς βαρβάρους] Vocem πάσας cum MSS. & Interprete delevi.

Cap. XXXII. [1] Στενότητι] MSS. στομώσει.

ἔφη, δ[2] χρὴ θαυμάζειν βροντῶν καὶ ἀστραπῶν γινομένων, ἀνάγκη γὰρ αὐτὰ συμβαίνειν, ἄστρα κινουμένων. πολλῶν δὲ διοσημείων γινομένων, οἱ μὲν ἐν Λεωνίδᾳ [3] προϊδόντες τὸ μέλλον, θαρραλέως ἠπείγοντο. οἱ δὲ πολέμιοι ἐκπλαγέντες, ἄθυμοι πρὸς τὸν κίνδυνον ἐγένοντο, καὶ διὰ τοῦτο ἡττήθησαν.

bis mirum videri: quod fulgura ac tonitrua concitantur. Necesse est enim ea fieri ex motu sideris. Multis igitur contingentibus cælitus signis, Leonidæ milites quid futurum esset prospicientes, alacribus animis ad pugnam festinarunt. Hostes contra perterriti, animis ad subeundum periculum defecerunt, & ob eam caussam victi sunt.

Λεωνίδας ἐμβαλὼν ἐς χώραν πολεμίων, [4] νύκτωρ διαπέμψας ἄλλους ἀλλαχῆ, προσέταξεν, [5] ὅταν αἴρηται τὸ σημεῖον, δένδρα κόπτειν, καὶ τὰς ἐπαύλεις ἐμπιπρᾶναι. ταῦτα ὁρῶντες οἱ ἐν τῇ πόλιν, καὶ πάμπολυ τὸ πλῆθος ὂν, ἐκκε-

3 Leonidas facturus noctu in ditionem hostium impressionem, suis significavit imperavitque ut alii ad aliam hostilis agri partem appellerent: deinde mandavit, ubi datum foret signum, alii arbores cæderent, alii villas incenderent. Id intuiti qui in urbe erant, immensum

μίσιν-

2 Οὐ χρὴ θαυμ.] Vulgata, ὡς ἐ χρὴ θαυμ. sed ὡς cum Cantabr. & Interprete delevi.

3 Προϊδόντες] Cum MSS. & Interprete pro vulgato, προειδότες. Pro ἠπείγοντο, Cantabr. ἐπείγοντο.

4 Νύκτωρ διαπέμψας ἄλλους ἀναχθλιῶν προσέταξεν] Hoc stratagema non videtur fuisse in libris Interpretis: non enim erat interpretatus. Sed vox ἀναχθλιῶν non caret mendo. Lego vero & distinguo, Λεωνίδας ἐμβαλὼν ἐς χώραν πολεμίων, νύκτωρ διαπέμψας ἄλλους ἀλλαχῆ προσέταξεν ὅτ-ταν, &c. Ita autem vertes, *Leonidas facta in hostium agrum impressione noctu alium in aliam ejus partem misit, mandavitque ubi*, &c. Casaubonus.

Διαπέμψας ἄλλους ἀλλαχῆ, προσέταξεν] Ita edidi cum MSS. & Casaubono. Vulgata pro ἀλλαχῆ, ἀναχθῆναι.

5 Ὅταν αἴρηται τὸ σημεῖον] MSS. ὅταν αἴρῃ τὸ σημεῖον. Non male.

6 Προσ-

esse hostium numerum rati, contra non iverunt, sed prædam ab hostibus agi siverunt.

μίσαντες, οὐκ ἐπεξῆλθον, ἀλλὰ τὴν λείαν ἄγειν αὐτοῖς [6] περιήκαιλο.

[CAP. XXXIII.]

Leotychides.

¶ Leotychides Athenienses circa Mycalem navale prælium facientibus, & Barbarorum multitudinem pertimescentibus, atque Ionibus Medorum partes sequentibus, timore magis quam certo consilio, mentes omnium mutavit: commentus nuncium adferri, quod Persæ a Græcis ad Platæas devicti

Λεωτυχίδης.

¶ Λεωτυχίδης περὶ Μυκάλῃ τῶν Ἑλλήνων ναυμαχόντων, καὶ τὸ πλῆθος τῶν βαρβάρων καταπεπληγότων, τῶν τε Ἰώνων μηδιζόντων φόβῳ μᾶλλον ἢ γνώμῃ, μετέβαλεν ἁπάντων τὸ φρόνημα· πλασάμενος ἀγγελίαν ἥκειν, ὡς τῶν ἐν Πλαταιαῖς Ἑλλήνων τὰς Πέρσας νενικηκότων.

οἱ

6 Περιήκαιτο] Cum MSS. pro περιήκαιτο.

Cap. XXXIII. 1 Τῶν δὲ Ἰώνων βαδιζόντων] Perspicuum est μαδιζόντων scribendum esse, pro μαλ. βαδ. Cæterum nunciī hujus celeritatem alii prudentiæ Leotychidæ adscribunt, ut Diodorus, alii casui & fortunæ, ut Plutarchus, Justinusque. Sed Plutarcho (obiter id dicam) in hac historia labasse memoria videtur. Locus est in Æmylio Paulo, ubi dum variarum victoriarum nuncios commemorat in remotissima loca subito allatos, & ipso victoriæ die, ita scribit, καὶ Πλαταιᾶσι τῇ ἐν Μυκάλῃ περὶς Μήδους, vitio, ut arbitror, memoriæ. quum certum sit, non fuisse nuncium victoriæ ad Mycalen partæ, ad eos perlatum qui ad Platæas pugnaturi erant: sed contra. Quare ita potius fuit scribendum: καὶ ἐν Μυκάλῃ τῇ Πλαταιᾶσι περὶς Μήδους. Non prætermittam Frontini verba eandem historiam commemorantis: quod tamen nemo adhuc, ut puto, animadvertit. locus est l. 1. cap. 11. *Eutidus dux Lacedæmoniorum, pugnaturus eodem die, quo classe vicerant socii, quamvis ignarus acta rei, vulgavit nunciatam sibi victoriam partium, quo constantiores ad pugnam milites haberet.* Apparet de Leotychida loqui Frontinum. Noli igitur quærere quis sit iste Eutidas Græcis æque ac Latinis historicis ignotus atque illaudatus. Lego, *Leotychidas dux Laced.* vel *Leutychidas*: Nam & Græci ita vocant. *Casaubonus.*

Μαδιζόντων] Cum MSS. & Interprete.

οἱ δὴ Ἴωνες ἀκέσαντες ἐθάρρησαν, καὶ προσέθεντο τοῖς Ἕλλησιν. [2] ἡ τύχη τὸ [3] Λεωτυχίδα στρατήγημα ἐπίστευσεν ἀληθὲς, νίκλω προσχέσει τοῖς Ἕλλησιν τὸν ἐν Πλαταιαῖς μάχης.

sint. Iones hoc audito respirarunt, adque Græcos se applicuerunt. Fortuna Leotychidæ stratagema verum reddidit, prælii ad Platæas commissi victoriam Græcis præbens.

[CAP. XXXIV.]

Κίμων.

¶ [1] Κίμων, ἐπ' Εὐρυμέδοντι ποταμῷ νικᾷ τὰς βασιλέως σατράπας. καὶ πολλὰ σκάφη βαρβαρικὰ ἑλὼν, εἰς ταῦτα τοὺς Ἕλληνας ἐμβῆναι κελεύει, καὶ στολὰς ἐνδῦναι Μηδικὰς, καὶ πλεῖν ἐπὶ Κύπρον. Κύπριοι τῇ ὄψει ἐξαπατώμενοι σχήματος, τὸν στόλον ὡς φίλιον ὑποδέχονται. οἱ δὲ ἀποβάντες, καὶ σφόδρα γε ἀντὶ

Cimon.

¶ Cimon ad Eurymedontem fluvium satrapas Regis vincit ac superat, multisque Barbarorum navigiis captis, Græcos ingredi in ea jussit, & stolas Medicas induere, atque naves in Cyprum deducere. Cyprii conspecto Barbarico habitu decepti, classem quasi sociam & amicam, exceperunt. At illi egressi, plane pro Barbaris Græcos se præstite-

2 Ἡ τύχη] Florent. εἰ τύχη. Cantabr. εἰ ἡ τύχη.

3 Λεωτυχίδα στρατήγημα] Pro eo male in Vulgata, Λεωτυχίδης στρατήγησε. σ enim ortum ex sequente voce.

Cap. XXXIV. 1 Κίμων ἐπ' Εὐρυμέδοντι ποταμοῦ τινι τὸν βασιλέως σατράπας] Fugit te hic ratio Polyænæ: ordinem enim rerum gestarum tua hac narratione immutas ac pervertis. Mitto Diodorum qui fuse rem narrat. Frontinus lib. III. extremo: *Cimon dux Atheniensium victa classe Persarum apud insulam Cyprum milites suos captivis armis induit, & iisdem barbarorum navibus ad hostem navigavit in Pamphyliam apud flumen Eurymedonta. Persæ, quia & navigia & habitum superstantium agnoscerent, nihil caverunt. Subito itaque oppressi, eodem die & navali & pedestri prælio victi sunt.* In editis Frontini codicibus omnibus legitur *Conon*, perperam. *Casaubonus.*

2 Ἐφά-

runt, ac Cypriis majorem terrorem quam pro copiis injicientes, eos devicerunt.

2 Cimon a Sesto & Byzantio multa Barbarica per vim cepit, & rogantibus sociis ea distribuit in partes: quarum unam constituit nuda corpora, alteram subligacula, vestes, torques, & id genus alia. Socii ca-

βαρβάρων [2] ἐφάνησαν Ἕλληνες, καὶ Κυπρίους ἐνίκησαν, μείζω τῷ ἐκπλήξει τὸ δυνάμεως ἔχοντες.

Κίμων ἀπὸ Σηστοῦ, καὶ Βυζαντίου [3] πολλὰ αἰχμάλωτα, καὶ βαρβαρικὰ εἷλε. καὶ τῶν συμμάχων δεηθέντων, διένειμε. μοῖραν μίαν ἔταξε γυμνὰ τὰ σώματα, μοῖραν ἑτέραν [4] ἀναξυρίδας, κάνδυς, φρυγία, καὶ ὅσα

2 Ἐφάνησαν Ἕλληνες, καὶ Κυπρίους] Cantabr. ἐνίκησαν Ἕλληνες Κυπρίους.

3 Πολλὰ αἰχμάλωτα καὶ βαρβαρικὰ εἷλε] Meliores codices τὰ κ. non agnoscunt: & tollendum sane est. Nam ex Plutarcho hæc sunt ad verbum descripta, qui refert Cimonem hoc suum σκηπτρον solitum appellare σοφώτατον, quod mihi quidem non nimis callidum videbatur. ἐπεὶ γὰρ, ait, ἐν Σηστῷ καὶ Βυζαντίῳ πολλὰς μὲν βαρβάρων αἰχμαλώτους λαβόντες, οἱ σύμμαχοι τὴν Κίμωνι λῃτείαν προσέταξαν, &c. Casaubonus.

Πολλὰ αἰχμάλωτα βαρβαρικὰ εἷλε] Ita legimus cum MSS. pro vulgato πολλὰ αἰχμάλωτα καὶ βαρβαρικὰ εἵλκυσε.

4 Ἀναξυρίδας, κάνδυς, φρυγία] Ita locum hunc corruptissimum restitui. In Vulgata erat, ἀναξυρίδας, καὶ δὴ φρυγία. Cantabr. καὶ δύφρυγα, male quidem, sed in quo tamen apparent vestigia veræ lectionis: in ora autem ejusdem Codicis scriptum erat, κάνδυας, quod ad vocem, recte; sed legendum κάνδυς contracte, ut editum jam, quia sic minus discedit a vulgata, tum, quia Auctor alibi sic loquitur, infra lib. VII. 11. 8. Τὸν κάνδυν καὶ τὴν τιάραν τῷ σκήπτρῳ ἀφεῖσι. Est autem κάνδυς vestis Persica. Pollux lib. VII. cap. 13. Καὶ Περσῶν μὲν ἴδια κάνδυς, καὶ ἀναξυρίς, καὶ πάκα, ὡς καὶ (ut correxit hunc locum Brissonius) κυρτασία, καὶ κίδαρις, καὶ τίαρα καλύπτρα. ὁ δὲ κάνδυς, ὁ μὲν βασιλεὺς ἀλιπόρφυρος· ὁ δὲ τῶν ἄλλων πορφυροῦς. ἴσχει δ' ὅτι καὶ ἐν ἑνὶ ἱματίῳ. ὡς δὲ χειριδωτὸς χιτών, καὶ οὗτος ὤμους ἐκαπόμφος. κάπυρις δὲ, Περσικὸς χιτών, χειριδωτός. ὅπερ δὲ καὶ κανδύης Περσῶν. ἐν γὰρ ταῖς Ξενοφῶντος Ἀναβάσεσιν εἴρηται, Οἱ μὲν καλοῦσι Περσίδα, οἱ δὲ κανδύν. τὰς δὲ ἀναξυρίδας, καὶ σκιλίας καλοῦσι. Suidas: Κάνδυς χιτὼν Περσικός. Ὑποδύσαντες δὲ τὰ κάνδυα, καὶ τὰς ἀναξυρίδας ὑφειλκύσαντες. De hoc vestimento vide Brissonium de Regno Persarum. Ἀναξυρίδες vero crurum fuere velamenta, de quibus idem Brissonius. Ceterum locus Aristophanis est in Vespis. sed apud eum non legitur κανδύην, sed κανδύαν. Verba Aristophanis sunt: Οἱ μὲν καλοῦσι Περσίδ' οἱ δὲ κανδύαν. ad quem locum Scholiastes: Κανδύαν δὲ χλαῖναν Περσικὴ ἀλκιεπή. ὄνομα τὸ ἀλκιεπές. ὁ δὲ Παλαμήδης φησὶν Κανδύαν δὲ Περσικὸν ἱμάτιον, ἔχον ἐν τῇ τίαρι μέρει μακρὸς· ἄλλως. Κανδύαν εἶδος ἱματίου,

καὶ ἕσα παίδε. οἱ σύμμαχοι αἰρεθέντες τὸν κόσμον. Ἀθηναῖοι γυμνὰ τὰ σώματα· γέλων ἐφλισκάνε Κίμωνα ὡς τῷ μείζω μοῖραν τῆς συμμάχοις πεποιημένῳ. ὀλίγοις μὲν τῶν αἰχμαλώτων οἱ συγγενεῖς ἀπὸ Λυδίας καὶ Φρυγίας καταβάντες μεγάλα λύτρα ὑπὲρ τῶν οἰκείων κατέβαλον. τότε ἡ σοφία Κίμωνος ἐθαυμάζετο. Ἀθηναῖοι δὲ πολλῷ πλείω χρήματα λαβόντες, μᾶλλα δὴ τῶν συμμάχων κατεκερτόμησαν.

piunt ornatum, Athenienſes nuda corpora. Ridetur ab omnibus Cimon, qui majorem portionem ſociis prodiderit. Non multo poſt cognati eorum qui capti erant, a Lydia, Phrygiaque deſcendentes, magna & ſplendida ad ſuos redimendos munera perſolverunt. Ibi tum Cimonis calliditas admirationi cœpit eſſe. Athenienſes autem longe pluribus acceptis pecuniis, ſocios derilerunt.

[CAP. XXXV.]

[1] Μυρωνίδης.

¶ Ἀθηναῖοι καὶ Θηβαῖοι παρετάσσοντο. Μυρωνίδης Ἀθηναίοις παρήγγειλεν,

Myronides.

¶ Athenienſes & Thebani ad pugnam inſtruebantur. Myronides A-

ὅτι καὶ Περσίδα καλοῦσι. & paullo poſt idem Ariſtophanes: Οὐκέτ' ἐρεῖ τὴν Περσίδ' ἐγκεκλῶ παύσῃ καλεῖν. Δικαιότερον γ' ἢ καυσίαν. Hoc autem & Pollucis genus eſt veſtimenti Perſici, ſic enim is lib. VII. cap. 13. Βαβυλωνίων δ' ὄντι ὁ καυσίας. & lib. VI. cap. 1. καυσίας δὲ τινας πορευτὰς, ὧν τερμάτων Μιτανδεῦσιν ὀνομασι. Suidas in hac voce. Ælian lib. XVII. Hiſtor. An. cap. 17. Τὰ περὶ ἅρμα οἱ μὲν, οἷα τὰ Τευθρανίας τοῦ Βαβυλωνίας εἰσὶν. ὑπερῦσι καὶ τοὺς δρόμους ἴσασιν εἰ πύκνον κρέπουσι, καὶ τοὺς Πέρσας ἄγουσι φύσιν. εἰσὶ δὲ ἀπαλοὶ καὶ σωθρόκαμπτοι, κἂν τις τι ἅμα γένηται, καὶ ἀλλαίνουσιν αὐτοὺς καλοῦσι δὲ ἅρμα τὸ περὶ Καυσίαν. Sic enim legendum illic. Videtur itaque non proba vox καυσίαν apud Pollucem, cum apud alium non occurrat, neque apud Ariſtophanem, cujus auctoritate eam profert, reperiatur.

Cap XXXV. 1 Μυρωνίδης] Cum Cantabr. & Interprete. Vulgata, Περὶ Ἀθηναίων, καὶ Θηβαίων ἐγκλημάτων

2 Θῆν]

thenienſibus præcepit, ut cum ipſe ſignum dediſſet, excurrerent in hoſtes, initio facto a ſiniſtra. Quo ſignum dante, illi currebant. Cum vero aliquouſque eſſent progreſſi, Myronides ad dextrum cornu feſtinans, magna voce clamavit, Vincimus in lævo. Athenienſes victoriæ fama confirmati, promptius & alacrius hoſtes aggrediuntur. Thebani nuncio ſuorum cladis perculſi, ad fugam inclinaverunt.

γειλεν, ὅταν ὑποσημήνῃ [2] θεῖν ἐπὶ τὰς πολεμίους, ἀρξαμένους ἀπὸ τοῦ εὐωνύμου. ὁ μὲν [3] ἐσήμηνεν· οἱ δ' ἔθεον. ὡς δὲ βραχὺ προῆλθον, Μυρωνίδης ἐπὶ τὸ δεξιὸν κέρας δραμών, μέγα ἐβόα, νικῶμεν κατὰ τὸ εὐώνυμον. [4] Ἀθηναῖοι μὲν τῷ λόγῳ τῆς νίκης ἐπιῤῥωσθέντες, [5] προθυμότερον ἐμβάλλουσι. Θηβαῖοι δὲ τῷ ἀγγέλματι τῆς ἥττης καταπλαγέντες ἔκλιναν εἰς φυγήν.

2 Myronides Athenienſes duxit adverſus Thebas: & progreſſus in campum, juſſit eos arma ponere, atque undique circumſpicere. Quibus circumſpicientibus: Videtis, inquit, quantus ſit campus, in tanto campo,

[6] Μυρωνίδης Ἀθηναίους ἦγε ἐπὶ Θήβας, καὶ προελθὼν εἰς τὸ πεδίον, ἐκέλευσεν αὐτοὺς θεῖναι τὰ ὅπλα, καὶ περισκοπεῖν ἐν κύκλῳ. τῶν δὲ περισκοπούντων, [7] ὁρᾶτε, ἔφη, τὸ πεδίον ὅσον ἐν πεδίῳ τόσῳ πολεμίων ἵππους ἐχόντων [8] εἰ μὲν φόβ-

2 Θεῖν] Florent. θεῖναι. Cantabr. θεῖναι.

3 Ἐσήμηνεν] Cantabr. ἐσήμαινεν.

4 Ἀθηναῖοι μὲν] Cum MSS. Vulgata, Ἀθηναῖοι δέ.

5 Προθυμότερον] Cantabr. προθυμότεροι. Eleganter.

6 Μυρωνίδης Ἀθηναίους ἦγε ἐπὶ Θήβας] Frontinus lib. IIII. *Myronides Athenienſis adverſus Thebanos*, &c. vulgo, *Myrodines*, male. *Caſaubonus.*

7 Ὁρᾶτε, ἔφη, τὸ πεδίον ὅσον ἐν πεδίῳ τόσῳ] Ita legimus cum MSS. & Interprete. Cantabr. ſolummodo, pro τόσῳ, τόσον. Vulgata, ὁρᾶτε, ἔφη, τὸ πεδίον· ὡς ἐν πεδίῳ τοσούτῳ.

8 Εἰ μὲν] MSS. ἢν μέν. Cant. μέναμεν, pro μείναμεν.

φεύγωμεν, ἀνάγκη διωκόντων ἱππέων ἁλῶναι. μένωμεν, πολλαὶ ἔτι νικᾶν ἐλπίδες. οὕτως ἄρα πεισθέντας μένειν. καὶ τοῦτο Μυρωνίδης, κρατῶν, μέχρι Φωκίδος, καὶ Λοκρῶν.

hostibus equos habentibus, si fugiamus, necesse est nos ab equitibus persequentibus capi. Sin maneamus, multiplex vincendi spes est. Ita, ut manerent, persuasi sunt, & Myronides victor usque ad Phocidem & Locros processit.

[CAP. XXXVI.]

[1] Περικλῆς.

¶ Λακεδαιμόνιοι τὴν Ἀτθικὴν ἐδῄωσαν, Περικλῆς ἐξέπεμψε τριήρεις Ἀθηναίων, αἳ δηώσουσι τὰ παράλια τῆς Λακωνικῆς, ὅπως αὐτοῖς πλείω [2] πάσχειν, ἢ δρᾶν συμβαίη.

Περικλῆς πλουτῶν χώραν πολλὴν ἐκέκτητο. Ἀρχίδαμος φίλος αὐτῷ πάλαι, καὶ ξένος [3] δηώσων ἐνέβαλε τὴν Ἀτθικήν. [4] Περικλῆς προσιόν-

Pericles.

¶ Lacedæmoniis Atticam vastantibus, Pericles misit cum triremibus Athenienses, qui maritimam oram Laconicæ popularentur, ut ipsi majus damnum acciperent, quam inferrent.

3 Pericles cum esset locuples, multum terræ possidebat. Archidamus, cum quo vetus ei amicitia & hospitium intercedebat, populabundus in Atticam impressionem

μὸν

9 Μίχει] MSS. ἄχει.

Cap. XXXVI. 1 Περικλῆς] Cum Cantabr. & Interprete. Vulgata, περὶ Λακεδαιμονίων. Vide Justin. l. III. 7.

2 Πάσχειν] Fl. ὀφλήσειν.

3 Δηώσων ἐνέβαλε τὴν Ἀτθικήν] Ita lego cum MSS. nisi quod Fl. ἐνέβαλε. Vulgata, ἐνέβαλε δηώσων τὴν Ἀτθικήν.

4 Περικλῆς προσιόμεν, &c.] Idem refert Justinus l. III. cap. 7. Simili prudentia Annibalis astutiam eluserit Fabius. Paucis Frontinus lib. 1. Strat. cap. 8. 2. *Hannibal Fabium, cui neque virtute, neque artibus bellandi parem, ne infamia distringeret, agrum ejus absumsit, ceteros populatus. Comita ille, ne*

fecit. Pericles prospiciens, ac præsentiens Archidamum hospitii religione ac honore, suis agris parsurum, ne in suspicionem Athenienſibus veniret, ante vastationem in concionem progressus, omnem terram quam possidebat, Reipublicæ donavit.

μὴν ὡς ἄρα πρώην, Ἀρχίδαμον τὸν πρόξενίαν, τὴν αὐτοῦ χωρίων ἀποχήσιτο, ἵνα μὴ γένοιτο Ἀθηναίοις ὑποπτος, φήσας τὴν δήωσιν, εἰς ἐκκλησίαν προελθὼν, ἐχαρίσατο τῇ πόλει τὴν γῆν ὅσην ἐκέκτητο.

[CAP. XXXVII.]

Cleon.

Κλέων.

¶ Cleon Abydenis Sestum tradidit, non aperto prælio, sed obscuro dolo. Theodorus custodiens Sestum, amicus Cleonis, rem cum quadam muliere habens in suburbio, aquæductu per muros angusto penetrante, lapidem unum evellens, sub noctem exi-

¶ Κλέων Ἀβυδηνοῖς Σηστὸν παρέδωκεν, οὐ φανερᾷ μάχῃ· ἀλλ' ἀφανεῖ τέχνῃ. Θεόδωρος Φρυκτῶν, Σηστὸν, ἑταῖρος Κλέωνος, μοιχεύων ἐν προαστείῳ γύναιον, τὸ ὑδροῤῥόης διὰ τείχους στενῆς φερομένης, ἕνα λίθον ἐξαίρων διὰ

νυκτὸς

ne suspecta civibus fides esset, magnitudine animi effecit, publicatis possessionibus suis. Consule Plutarchum in Fabio, Livium lib. xxii. cap. 23. Val. Maximum vii. 3. ext. 2. Idem Livius de Marcio Coriolano lib. ii. cap. 39. *Populatur inde agrum Romanum: custoditumque populatores missi, qui patriciorum agros intactos servarent, sive insensus plebi magis, sive ut discordia inter Patres plebemque oriretur.* De Cerialı Tacitus lib. v. Hist. cap. 23. *Cerialis insulam Batavorum hostiliter populatus, agros villasque Civilis intactos, hosta arte ducum, servavit.*

5 Γένοιτο.] Cum MSS. pro, γένηται.

6 Προελθὼν.] MSS. περιελθών. utrumque recte; sed hoc rarius. Loquutus sic Auctor supra cap. 27. περιελθὼν εἰς ἐκκλησίαν. Lucianus de Saltat. εἰς τὸ θέατρον περιέλθοι. & in Harmonide: εἰς τὰς πλατεῖας περιών.

CAP. XXXVII. 1 Ἕνα λίθον ἐξαίρων διὰ νυκτὸς εἰσιών, καὶ ἐξιὼν ἀποκαταμύττων] Scribe διὰ νυκτὸς ἐξιὼν καὶ εἰσιών & ita Interpres *Casaubonus.*

Ἐξιὼν καὶ εἰσιών.] Ita scribi curavi cum Cant. Interprete, & Casaubono, sic postulante rei gestæ ordine.

2 Καὶ

νυκτὸς ἐξιὼν, καὶ εἰσιὼν τὸν λίθον ἐναρμόττων, [2] καὶ ξύλον λανθάνων, τῷ Κλέωνι τὸ πραττόμενον ὡμολόγησεν ὡς παίγνιον. ὁ δὴ τοῖς Ἀβυδηνοῖς τὸ ἀπόρρητον [3] ἐξαγορεύσας, ἀστέλλων νύκτα παρατηρήσας καὶ τὸν ὑδραγωγὸν, ὃν Θεόδωρος τὸν λίθον ἐξηρηκότα, καὶ τῷ μοιχείαν ἀχολωμένῳ, τὰς φυλακὰς [4] ὑπεισήγαγε· οἱ τὰς φύλακας ἀνηλόντες, τὰς πύλας ἐνδοθεν ἀνοίξαντες, πᾶσαν δεξάμενοι τὴν δύναμιν, τὸ Σηστὸν ῥᾳδίως ἐκράτησαν.

bat, & intrans, lapidem reponebat, idque clam, quam rem Cleoni fassus est, quasi ludicrum. At ille proferens & enuncians Abydenis arcanum, noctemque expertem lunæ observans, per aquæductum, cum lapidem Theodorus revellisset, & adulterio districtus esset, milites clam introduxit: qui custodibus interfectis, & portis intus reseratis, omnes copias acceperunt, atque Sestum facile obtinuerunt.

[CAP. XXXVIII.]

Βρασίδας.

¶ [1] Βρασίδας τὴν Ἀμφίπολιν ἐπολιορκεῖτο, ὄπι λόφῳ κραπνῷ προσβαλ-

Brasidas.

¶ Brasidas juxta Amphipolim oppugnabatur, in difficili & aspero colle

λόντων

2 Καὶ τῶν λαθόντων.] Italego cum Cant. & Interprete. Fl. καὶ τὸν λαθόντων. Vulgata vocem intermediam omiserat

3 Ἐξαγορεύσας.] Ita MSS. & Interpres. Vulgata, ἀγορεύσας.

4 Ὑπεισήγαγε.] Cant. εἰσήγαγε.

CAP. XXXVIII. 1 Βρασίδας ὑπὲρ Ἀμφίπολιν ἐπολιορκεῖτο] Lege περὶ Ἀμ. Frontibus lib. primo, *Brasidas dux Lacedæmoniorum circa Amphipolim ab Atheniensium multitudine numero im-par deprehensus, claudendum se præstitit, ut per longum corone ambitum extenuatet hostilem frequentiam: quaque rarissimi exstabant, erupit.* Quid est *claudendum se præstitit?* Suspicabar, *claudendum se præbuit.* Sed ne id quidem probo. *Casaubonus.*

Περὶ Ἀμφίπολιν] Sic rescripsi cum Cant. atque ita quoque in margine notarat Casaubonus. Vulgata, ὑπὲρ Ἀμφ.

2 Ἡγε-

circumcirca hostibus impetentibus. Qui veriti ne per noctem aufugeret, collem lapidibus circumvallabant, & sublimem murum extruebant. Lacones male habebat, quod eos non in pugnam educeret, sed circumvallati turpissime fame caperentur. Brasidas ajebat tempus non desiderare pugnam. Posteaquam maximam collis partem munierant, & reliquum foret spatium immunitum instar magni jugeri, suis ut ad pugnam se instruerent præcepit. Hoc inquiens esse tempus exeundi. Qui facto impetu, multis hostibus interfectis, salvi evaserunt. Nam locus angustus paucioribus non erat impedimento. Circumductus

λόντων ἐν κύκλῳ τ πολεμίων. οἱ μὲν δὴ δεδιότες μὴ νύκτωρ ἀποδραίη, λίθοις τ λόφον περιετείχισαν, καὶ τεῖχος ὑψηλὸν [2] ἤγειρον. οἱ δὲ Λάκωνες ἠχανάκλησαν ὅπως μὴ προσῆλθον αὐτοὺς ἐς μάχην, ἀλλὰ περιπεφθέντες αἴσχιστα λιμῷ ἁλώσιντο. [3] Βρασίδας αὐτὸς ἔφη τ καιρὸν τ μάχης εἰδέναι. ἐπεὶ δὲ τὸ πλεῖστον τοῦ λόφου περιετείχισο, λοιπὸν δὲ ὡς ἀτείχιστον ὂν πλέθρου αὔταρκες, [4] τοῖς μετ' αὐτοῦ πρὸς μάχην παρήγγειλε [5] ἕτοιμον εἶναι τ καιρὸν, ὁρμῶσιν ὅτε τὸ ἔξοδον. καὶ δὴ ὁρμήσαντες, πολλοὺς τῶν πολεμίων διαφθείραντες [6] διεσώθησαν, ἡ γὰρ στενοχωρία ἐλάττονας ὄντας οὐκ ἔβλαψεν. [7] ὁ δὲ περιτείχισμὸς ὠφέλησε,

2 Ἤγειρον] Cum MSS. & Interprete, pro Vulgato, ἤγειραν.

3 Βρασίδας αὐτὸς ἐᾶν τ καιρὸν τῆς μάχης εἰδέναι.] Male hæc Interpres: *Brasidas ajebat tempus non desiderare pugnam.* Vertendum quippe: *Brasidas se nosse ajebat tempus opportunum pugnæ.*

4 Τοῖς μετ' αὐτοῦ πρὸς μάχην παρήγγειλε] Ita lego cum Fl. & Interprete. Cant. πρὸς μάχην locat post παρήγγειλε. In Vulgata πρὸς μάχην aberrat.

5 Τέτοιμον εἶναι τ καιρόν] Sic Lib. II. 1. 22. Ἀγησίλαος ἀπεδέικνυ· ἔτοιμα τ ἄλλης ὁ καιρός.

6 Διεσώθησαν] MSS. ἐσώθησαν.

7 Ὁ δὲ περιτείχισμὸς ὠφέλησε, καὶ μᾶλλον] Tolle ὠφέλησε, & lege, ὠφέλησε καὶ μᾶλλον, καλ. hoc est, *juvit vel maxime.* id enim est καὶ μᾶλλον, ut alibi docuimus. *Casaubonus.*

Ὠφέ-

φέλησε, καὶ μᾶλλον κωλύσας μηδένα κατ' νώτου[8] πολέμιον αὐτῶν ἡγέσθαι. ὡς τῷ τείχει τὸ ἀναλίσκον, τὸ μὲν ἐκείνων πλῆθος, ἀχρεῖον· ἡ δὲ ἔξοδος ἀσφαλεστέρα τοῖς Λάκωσιν ἐγένετο.

autem murus faciebat, ne quod ipsis esset a tergo periculum. Itaque hostium munitio ipsis multitudinem inutilem reddidit: exitum vero Laconibus tutiorem.

9 Βρασίδας Ἀμφίπολιν προδοθεῖσαν εἷλε. καὶ τοῖς προδόταις κελεύσας κλεῖσαι τὰς πύλας,[10] καὶ λαβὼν τὰς βαλανάγρας ἔρριψεν ὑπὲρ τὸ τεῖχος, ὅπως ἂν[11] ἀμυνοίντο τοὺς πολεμίους, εἰ καὶ κλίμακας προσθέντες διάζοιντο.

2 Brasidas Amphipolim proditione cepit, & proditoribus mandavit, ut portas clauderent: atque acceptis clavibus projecit eas supra murum, ut ab hostibus etiam se defenderent, si scalis appositis urgerent.

Βρασίδας ἐπ' Ἀμφίπολιν ἐλθὼν λάθρα, καὶ σωιδὸν[12] παραχωῦ τὴν ἔνδον, οὐκ ἠγεμένος ἀσφαλῆ τὴν ἐξ ὑποψίας μάχην, ἐκήρυξεν Ἀθηναίοις μὴ ἀδειαν

3 Brasidas cum ad Amphipolim clam exercitum admovisset, cognita civium perturbatione, parum tutam ratus ex desperatione susceptam pugnam, Athenienses se-

Ω'φέλησε καὶ μᾶλλον] MSS. delent καὶ μᾶλλον. neque agnoscit Interpres.

8 Πολέμιον] Cant. πόλεμον. quomodo etiam legisse videtur Interpres.

9 Βρασίδας Ἀμφίπολιν] In codice Fl. narratio hæc præcedenti præponitur.

10 Καὶ βαλὼν τὰς βαλανάγρας] Scribe καὶ λαβών. Casaubonus.

Καὶ λαβὼν τὰς βαλανάγρας, ἔρριψεν ὑπὲρ τὸ τεῖχος] Ita lego cum MSS. & Interprete, pro, βαλὼν τὰς βαλανάγρας. Contrarium strategema legitur lib. v. 24. ubi eodem modo: προσελάσας κλεῖσαι τὰς πύλας, καὶ βαλεῖν τὰς βαλανάγρας ὑπὲρ τὸ τεῖχος· ἀσθμὴ καὶ λαβών. Atque ita Casaubonus.

11 Ἀμύνοιντο] Cum MSS. & Interprete, pro, ἀμύνοιτο. Item κλίμακας προσθέντες scripsi cum iisdem pro, πιθέντες.

12 Παραχωῦ τὴν ἔνδον] Ita restitui cum Fl. & Interprete, pro vulgato, παραχωῦ τὴν ἔνδον.

13 Βρα-

curitatem promulgavit, ut fœdere facto discederent, & sua possiderent: Amphipolitanis vero libertatem patriæ, si cum Lacedæmoniis belli societatem coirent. Obedientes promulgationi Athenienses quidem discedunt, Amphipolitani vero societatem cum Lacedæmoniis fecerunt, Brasidasque Amphipolim suis per fœdus adjunxit.

4 Brasidas noctu Sicyonem versus navigans, triremem amicam præ navigare jussit. Ipse vero in expedita sequebatur, ut si quod majus fortassis expedito navigium hostile apparuisset, triremis auxilio veniret. Sin æqualis, at triremis, dum cum ea confligeret, ipse in ex-

δειαν ὑποπόνδοις ἀπῆσι, καὶ τὰ σφῶν αὐτῶν ἔχησιν· Ἀμφιπολίταις δὲ αὐτόνομον τὴν πατρίδα, εἰ σύμμαχοι Λακεδαιμονίων γένοιντο. τῷ κηρύγματι πιθέντες, Ἀθηναῖοι μὲν ἀπεκομίσαντο, Ἀμφιπολῖται δὲ Λακεδαιμονίοις προσέθεντο. Βρασίδας δὲ Ἀμφίπολιν καθ' ὁμολογίαν προσεκτήσατο.

13 Βρασίδας νυκτὸς ἐπὶ πλέων Σκιώνῃ, τριήρη φιλίαν πρόπλειν ἔταξεν. αὐτὸς δὲ ἐν ὑπηρετικῷ κατόπιν εἵπετο· ὅπως εἰ μὲν τι μεῖζον ξὺν ὑπηρετικὸ πολέμιον σκάφος ἐπφανὲς, ἡ τριήρης [14] ἀμύνοι. εἰ δὲ ἀντίπαλος ἄλλη τριήρης, ἐν ὅσῳ πρὸς ἐκείνῳ διαγωνίζοιτο, αὐτὸς

13 Βρασίδας νυκτὸς ἐπὶ πλέων Σικυῶνα] Scribendum Σκιώνη ex Thucydidis quarto. *Scione* urbs fuit Chersonesi Thracix, Pallenes nuncupatæ. Suspicor vero legendum ὑποπλέων Σκιώνι. Vellem autem paullo planius hoc stratagema nobis Polyænus retulisset, neque eas πεπτώσεις tacuisset, quæ factum hoc Brasida dignum reddere queant. Nam ut quidem ab eo res narratur, quis non putet Phrygis alicujus esse hoc factum, non Brasidæ Spartani? *Casaubonus.*

Σκιώνῃ] Ita emendavi cum Fl. & Casaubono, pro, Σικυώνι.

14 Ἀμύνοι] Cum MSS. pro vulgato, ἀμύνῃ. & ita quoque apud Thucydidem in Phocicis. Cum Cant. reposui: εἰ δὲ ἀντίπαλος ἄλλη τριήρης, ἐν ὅσῳ &c. pro vulgato, εἰ δὲ ἀντίπαλος, ἀλλ' ἡ τριήρης. Confirmatur hæc lectio Thucydidis loco statim adducto, ejus verba: ἀντίπαλα ἢ ἄλλας τριήρεις γιγνόμενος.

15 Ἀπὸ

αὐτὸς ἐν τῷ ὑπηρετικῷ διασωθῆναι ἔφασεν.

Βρασίδας ἐν τόπῳ στενῷ προσκειμένων καὶ τὴν ὁραγίαν τῶν πολεμίων, ἐκέλευσεν [15] ἀπὸ λόφου κόπτοντας ἐν μέρει ξύλα κομίζειν. τὴν ὕλην πῦρ ἐμβαλὼν ἐνέπρησεν, ὡς τε πολλῆς φλογὸς αἴρουσης, οἱ πολέμιοι καὶ τὴν ὁραγίαν προσπίπτειν ἐκωλύοντο. [16] αὐτὸς δὲ ἀσφαλῶς τὴν ἀναχώρησιν ἐποιήσατο.

pedita salvus & incolumis evaderet.

5 Brasidas cum in angusto loco ad caudam hostes instarent, jussit a colle ligna secare, & vicissim apportare. Materiam deinde injiciens, ignem incendit, ita ut copiosa multaque flamma sublata, hostes ad caudam impressionem facere prohiberentur, ipse vero sine periculo discederet.

[CAP. XXXIX.]

Νικίας.

¶ Νικίας ἐπιπλώσας τῇ Κορινθίᾳ νύκτωρ, [1] ἔνθα ὁ Σολύγης λόφος, [2] ἀναβιβάσας Ἀθηναίων ὁπλίτας, καὶ χιλίους ἄλλους ἀλλαχῇ λοχήσας τάξας ἀπέπλευσεν. [3] ἐπεὶ δὲ ἐπήγαγεν

Nicias.

¶ Nicias sub noctem adnavigans Corinthum, ubi Solyges collis est, ibi egredi jussis Atheniensium armatis, & mille aliis alibi in insidiis collocatis, abnavigavit. Rursus altero die sub primam lu-

ζεν,

15 Ἀπὸ λόφου] Cant. λόφου.

16 Αὐτὸς δ' ἀσφαλῶς τὴν ἀναχώρησιν ἐποιήσατο] Cant. numero plurium, αὐτοὶ δὲ &c. ἐποιήσαντο.

CAP. XXXIX. 1 Ἔνθα ὁ Σολύγης λόφος] Thucydidi & Stephano est Σολυγήλιος λόφος. Lego autem & supleo totum hunc locum sic, Νικίας ἐπιπλώσας τῇ Κορινθίᾳ νύκτωρ, ἔνθα ὁ Σολύγης λόφος Ἀθηναίων χιλίους ὁπλίτας ἀναβιβάσας, καὶ ἄλλους ἀλλαχῇ. Vide apud Thucydidem res gestas anno septimo belli Peloponnesiaci. *Casaubonus.*

2 Ἀναβιβάσας Ἀθηναίων ὁπλίτας, καὶ χιλίους ἄλλους ἀλλαχῇ &c.] Ita locum hunc cum MSS. Interprete & Casaubono supplevi. In Vulgata ἀναβιβάσας, & ἄλλους, aberat.

3 Ἐπεὶ δὲ ἐπήγαγεν, ὡς πάλιν αὖ φανερῶς ἐπιπλώσων. οἱ μὲν Κορίνθιοι σπουδῇ ἐκβοηθοῦντες ἔθεον καὶ ἐσώσαντο] Ita locum hunc lego & supplco cum MSS. In

cem adnavigavit. Corinthii summo studio excurrentes, prohibere voluerunt ne egrederentur. At qui in insidiis latebant consurgentes, maximam partem ex illis occiderunt.

2 Nicias castrametantibus Athenienſibus circa Olympium, in planiciem quæ pro castris erat, tribulos jussit spargere. Cum postridie dux equestris Syracusiorum Ecphantus equites produceret, in turpem fugam conversi sunt, tribulis in equorum pedibus infixis. Ita ut multi ex ipsis ne progredi quidem possent, & ascutatis solidos calceos indutis interficerentur.

ζειν, ὡς πάλιν αὖ φανερῶς ἐπέπλουσεν· οἱ μὲν Κορίνθιοι ἀσθενῶς ἐκβοηθοῦντες ἔθεον, [4] κωλύοντες ἐκβαίνειν. οἱ δ' ἐν ταῖς ἐνέδραις ἐπανισάμενοι, τοὺς πλείστους αὐτῶν διέφθειραν.

Νικίας στρατοπεδευόντων Ἀθηναίων περὶ τὸ Ὀλύμπιον, [5] εἰς τὸ περὶ τὸ στρατόπεδον χωρίον [6] ἔμαλλεν ἐν, ἐκέλευσε νύκτωρ τριβόλους καταπεῖραι. [7] ἐπεὶ δ' ὑστεραίας Ἔκφαντος ὁ Συρακοσίων ἵππαρχος προήγαγε τοὺς ἱππέας, ὧν αὐτῶν αἰσχρὰ φυγὴ, [8] τριβόλων ἐμπηγνυμένων ἐν τοῖς ποσὶ τῶν ἵππων. πολλοὶ δ' αὐτῶν οὐδὲ προβαίνειν [9] οἷοί τε ἦσαν. ἀλλ' ὑπὸ τῶν πελταστῶν στερεὰ ὑποδήματα ἐχόντων διεφθείροντο.

¶ Νικίας

MSS. In Vulgata, οἱ μὲν κ. σ. ὀξέως δύντες ἐθεον κωλυσαντες; reliqua desiderabantur.

4 Κωλύσαντες ἐκβαίνειν.] Scribe κωλύοντες. Casaubonus.

5 Εἰς τὸ περὶ τὸ στρατόπεδον χωρίον.] Ita lege cum Cant. περὶ in Vulgata abest. Fl. pro εἰς legebat περὶ.

6 Ὅμαλλεν ἐν] MSS. ὁμαλὲς ὂ. Lego, ὁμαλὲς ἦν. sic infra lib. II. 1. 14. ubi παντὸς ἦν, cum MSS. ἦν expunxi. Atque ita etiam in margine conjecerat Casaubonus.

7 Ἐπεὶ δὲ] Sic MSS. pro vulgato ἔπειτα. Pro τῆς ὑστεραίας, Cant. τῇ ὑστεραίᾳ.

8 Ἐμπηγνυμένων ἐν τοῖς ποσί.] Cant. omissa præpositione ἐν.

9 Οἷοί τε ἦσαν.] MSS. ὅσοι τε ἦσαν.

¶ Νικίας ἐν τῷ κύκλῳ τοῦ τείχους ἀπελείφθη μετ' ὀλίγων στρατιωτῶν, τὴν ἄλλην δυνάμεως περὶ Θάψον οὖσης. τὸν δὲ Συρακουσίων τὸ προπύργιον τοῦ κύκλου λαβόντων, ἐν ᾧ ξύλα πολλὰ ἦν, ἀχρεῖος ὢν ἀμύνασθαι, τὰ ξύλα ἐνέπρησεν· ἡ δὲ φλὸξ μεγάλη αἰρομένη τοὺς πολεμίους ἀπεκρύβη. ἐν τῷ πόνῳ ἡ ἀπὸ Θάψου δύναμις ἐπελθοῦσα προσεβοήθησεν.

Νικίας ὑπὸ Γυλίππου διωκόμενος, ἤδη καταλαμβανόμενος, ἔπεμψε κήρυκα πρὸς αὐτὸν, φάσκων πάντα ποιήσειν τὰ προσταττόμενα· καὶ ὡς ἤδη τινὰ χρὴ πέμπειν τὸ δώσοντα ὅρκους καὶ λήψόμενον. Γύλιππος τῷ κήρυκι πιστεύσας καταστρατοπέδευσε· καὶ διώκειν ἀποχόμενος, τῷ κήρυκι τῷ ἀπὸ Νικίου συνέπεμψε τὸν σωθησόμενον. ἐν δὲ τῷ πόνῳ Νικίας τῶν ὀχυρωμάτων

3 Nicias in mœniorum circuitu cum paucis militibus remanebat, cum reliqua manus esset ad Thapsum. Syracusiis autem exteriorem in circuitu turrim occupantibus, in qua magna copia lignorum erat, cum defensare non posset, ligna incendit. At flamma in copiosum ignem excrescens hostes repulit. Interea exercitus à Thapso reversus, auxilium tulit.

4 Nicias cum Gylippum persequentem fugeret, interceptus, misit præconem ad eum, dicens: Omnia facturum se quæ imperaret, modo aliquem mitteret ad dandum, accipiendumque jusjurandum. Gylippus fidem habens præconi, castrametabatur: & a persequendo desistens, cum præcone Niciæ misit, qui fœdus componeret. Interea Nicias occupato firmiore ac tu-

πέρων

10 Προσταττόμενα.] Cant. προστασσόμενα.

1 Τοιαύτ

tiore loco, rursus bellum gerebat, cum per fallaciam præconis evasisset.

πέρων λαβόμενος, πάλιν ἐπολέμει, τῷ ἀποχώρησιν, τῇ ἀφῇ τοῦ κήρυκος ἀπάτῃ, στρατηγήσας.

[CAP. XL.]

Alcibiades.

¶ Alcibiades ejusmodi probationem amicorum instituit. Simulachrum hominis in obscuro & tenebricoso loco conclusit, atque amicorum quemlibet introducens ostendebat, tanquam hominem occisum: & rogabat, ut suam operam ad eam rem darent, ut facinus latere posset. Reliqui sceleris communicationem refugerunt. solus Callias filius Hipponici libenter simulacrum admisit, quod ostendit ad probandos amicos factum. Itaque fidelem amicum judicavit Calliam, & in posterum Alcibiadi Callias fuit charissimus.

Ἀλκιβιάδης.

¶ Ἀλκιβιάδης δοκιμασίαν φίλων ἐποιεῖτο τοιάνδε. εἴδωλον ἀνδρὸς ἐν οἰκίσκῳ σκοτεινῷ καθεῖρξε, καὶ τῶν φίλων ἕκαστον εἰσάγων ἐδείκνυεν, ὡς ἄνδρα δὴ πεφονευμένον· καὶ παρεκάλει συμπράττειν ὅπως ἂν τὸ δεινὸν [2] λάθοι. οἱ μὲν δὴ ἄλλοι κοινωνῆσαι καὶ μιάσματος ἔφυγον. Καλλίας δὲ ὁ Ἱππονίκου προσήκατο τὸ εἴδωλον, ὃ ἔδειξεν ὡς δὴ δοκιμασίᾳ φίλων πεποιημένον· πιστὸν φίλον ἡγεῖτο Καλλίαν, καὶ τὰ πάντα ἐπὶ Ἀλκιβιάδῃ Καλλίας.

2 Alcibiades adnavigans hostili solo, noctu milites egredi jussit: &

Ἀλκιβιάδης προσπλεύσας πολεμίᾳ πόλει τοὺς στρατιώτας ἀποβιβάσας

1 Τοιάνδε ποιεῖ] Scribo ποιεῖτο. Casaubonus. 2 Λάθοι.] Cum MSS. Vulgata λάθῃ.

σας νύκτωρ, καὶ ἡμέραν ἀναμείνας, τῶν πολεμίων οὐκ ἐξιόντων, ἐνέδραν ἐγκαθεσήσας, [3] καὶ τὰς σκηνὰς ἐμπρήσας, ἀνήχθη· οἱ δ' ἐκ τῆς πόλεως ἀνηγμένον ἰδόντες, θαῤῥήσαντες, ἐξελθόντες, [4] ἀνεσκεδάννυντο ἀνὰ τὴν χώραν. οἱ λοχῶντες ἐπαναστάντες οὐκ ὀλίγα σώματα εἷλον, καὶ λείαν ἄφθονον. Ἀλκιβιάδης πάλιν παρεσκεύασας, καὶ ἀναλαβὼν αὐτὰ τὰ ληφθέντα, καὶ τοὺς λαβόντας [5] ἀπέπλευσεν.

Ἀλκιβιάδης πολιορκέντων τοὺς Ἀθήνας τῶν Λακεδαιμονίων, βουλόμενος τοὺς φύλακας ἄγειν καὶ [6] Πειραιῶς, καὶ τῶν σκελῶν τῶν ἄχρι θαλάσσης ἀγρύπνους ποιῆσαι τὴν φυλακὴν κατασκευάσαι, παρεγγύησεν, [7] ὡς αὐτὸς ἀπὸ τοῦ ἀκρο-

diem expectans, hostibus non exeuntibus, positis insidiis tabernacula incendit, & abnavigavit. Qui in urbe erant, cum eum solvisse cernerent, collectis animis procedebant, & per terram undique spargebantur. Insidiatores consurgentes ceperunt non paucos homines, prædamque copiosam. Alcibiades cum navibus reversus, assumptis tum captis, tum iis qui ceperant, abnavigavit.

3 Alcibiades Lacedæmoniis Athenas oppugnantibus, volens custodes urbis & Piræi atque murorum longorum pertinentium usque ad mare vigiles, & diligentes in agendis excubiis efficere, promulgavit eodem modo ter ab arce per no-

πόλεως

3 Καὶ τὰς σκιωὰς.] MSS. delent copulam.

4 Ἀνεσκεδάννυντο.] Fl. ἐσκεδάννυντο. Cant. ἐσκεδάννυντο. Mox pro εἶλον, in ora Vulgatæ εἷναι.

5 Ἀπέπλευσεν.] Ita scripsi cum Cant. & Interprete pro vulgato, ἀνέπλευσεν.

6 Πειραιῶς.] Cum Cant. pro vulgato Πειραιώς.

7 Ὡς αὐτὸς ἀπὸ τοῦ ἀκρου.] Interpres legit ὡς αὐτοῦ, male, & procul a mente auctoris. Interpretationis loco erunt tibi verba Frontini lib. tertio cap. XII. *Alcibiades Atheniensis, civitate sua a Lacedæmoniis obsessa veritus negligentiam vigilum, denunciavit hu qui in stationibus erant, ut obser-*

dem. Tollite facem: Qui vero non sustulerit, quasi aciem deseruerit, ita punietur. Sic omnes vigilantes observabant arcem, ut tollente ignem duce, contra tollere possent, indicantes se vigilare, & excubias agere.

πόλεως νύκτωρ τοῖς ἀναγκήσει τὸ λαμπῆρα· ὃς δ' ἂν μὴ [8] ἀνάσχοι, ὡς φυλακὴν ἐκλιπὼν κολασθήσεται. ἄτω δὴ πάντες [9] ἀγρυπνοῦντες ἐφύλαττον. ἵν' αἴροντος ἡγεμόνος τὸ πῦρ, ἀντάραι δώσωντο. σημαίνοντες, ὡς ἐγρηγορότες φυλάττοιεν.

4 Alcibiades navigans in Siciliam, cum venisset

[10] Ἀλκιβιάδης πλέων ἐπὶ Σικελίαν [11] ἐλθὼν ἐς Κέρ-

observarent lumen quod nocte ostensurus esset ex arce, & ad conspectum ejus ipsi quoque lumina attollerent: in quo munere qui cessasset, pœnam passurum. Dum sollicitè exspectatur signum ducis, pervigilatum ab omnibus, & suspecta nocte periculum evitatum est. Idem interpres legisse videtur, non ὡς φυλακὴν ἐκλιπὼν: sed ὡς τάξιν ἐκλιπών, minus recte. *Casaubonus.*

Ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως.] Cum MSS. pro vulgato, ἀπὸ τῆς ἀκρας.

8 Ἀνάσχοι.] MSS. ἀνάσχῃ. Legendum videtur, ἀνταίροι, ut mox ἀνταίρας.

9 Ἀγρυπνοῦντες ἐφύλαττον ἵν'.] MSS. ἀγρυπνοῦντες ἐφύλαττον, ἀγρυπνοῦντες ἐτήρουν ἀκρόπολιν. Unde lego cum Interprete: ἀγρυπνοῦντες ἐφύλαττον τὴν ἀκρόπολιν, ἵν' &c.

10 Ἀλκιβιάδης &c.] Hoc Alcibiadis strategema Frontino lib. III. cap. 2. dicitur advetsus urbem Agrigentinorum fuisse institutum, Frontini verba sunt: *Alcibiades dux Atheniensium, cum civitatem Agrigentinorum egregiè munitam obsideret, petito ab eo consilio, diu tanquam de rebus ad commune pertinentibus differuit in theatro, ubi ex more Græcorum locus consultationi præbebatur: dumque consilii specie tenet multitudinem, Atheniensesque, quos ad id præparaverat, incustoditam urbem reperit.* Verum Agrigentinorum Athenienses occuparunt nunquam, nec Agrigentinorum dominatio tam late se extendit, ut comprehenderit sub se Catanam. Quare rectius cum Polyæno Catanæ tribuetur, præsertim cum & Diodorus ad idem oppidum referat. lib. XIII. ἀνήχθη πρὸς τὴν Ῥηγίνων μητρόπολιν διωκόμενος, ἣν κατέπλευσαν τῆς Σικελίας εἰς Νάξον. διεμέμφοντο δ' αὐτὸν ἥδη ἐν τῇ πόλει φιλοφρόνως, παρέπλευσαν ἐκεῖθεν εἰς Κατάνην. τῶν δ' Καταναίων εἰς μὲν πόλιν οὐ δεχομένων τοὺς στρατιώτας, τοὺς δὲ στρατηγοὺς ἐσιόντων εἰσελθεῖν, καὶ παρεχομένων ἐκκλησίαν, οἱ στρατηγοὶ τῆς Ἀθηναίων αἰεὶ συμμαχίας διελέγοντο. δημηγορεῖτο δὲ τῶν Ἀλκιβιάδην, τῆς στρατηγίας πολλὰ διειλεγμένης πολίτας, παρεσκεύασε τὸν εἰς τὴν πόλιν.

11 Ἐλθὼν ἐς Κεκύφαν.] Diodorus lib. XIII. scribit: Ἀνηχθέντες δὲ ἐκ τοῦ Πειραιῶς, παρέπλευσαν τὴν Πελοπόννησον, καὶ κατέσχον εἰς Κέρκυραν. ταύτην γὰρ ὑφορμεῖν παρεσκεύαστο, καὶ φοσσατεύειν τοὺς παρεσκευασμένους τῆς συμμαχίας &c. ubi ordine loca, quæ

Κέρκυραν, πολλῷ ὄσων τῷ δύναμιν τριχῇ διεῖλεν. ἵνα τὰ ἐπιτηδείων μᾶλλον εὐπορῶσιν κ᾽ μέρος ταῖς πόλεσι προσβάλλοντες· ἐπεὶ δὲ [12] κατῆρεν εἰς Κατάνην, ὑ δεχομένων αὐτῶν Καταναίων, ἐπρεσβεύσατο, βουλόμενος μόνος παρελθὼν εἰπεῖν αὐτοῖς τὰ συμφέροντα· τῶν δὲ [13] ἐπιτρεψάντων, κ᾽ ἰόντων εἰς ἐκκλησίαν σωείταξεν ὅσαι [14] τῶν τείχων ἦσαν πυλίδες, ἀνωκοδομημέναι σαθρῶς, [15] ταύτας ἐξελόντας εἴσω παρελθεῖν. ὁμοῦ δὲ σωέβαινεν [16] Ἀλκιβιάδην μὲν ἄρχεσθαι δημηγορεῖν, Ἀθηναίους δὲ Κατάνην ἔχειν.

[17] Ἀλκιβιάδης καταλαβὼν

ad Corcyram, exercitum multum & infinitum in tres partes divisit, ut commeatus facilius suppeteret, si vicissim ad urbes adventarent. Postquam vero ad Catanem appropinquavit, non accipientibus eum Catanensibus, legationem misit petens, ut sibi soli accedere, & in commune consulere liceret. Quibus permittentibus, & in concionem concurrentibus, præcepit suis, ut quotquot essent mœniorum portæ minus firmiter ædificatæ, per eas effractas irrumperent. Et simul accidit, ut Alcibiades concionari inciperet, & Athenienses Catanem tenerent.

5 Alcibiades habens

χὼν

prætervecti sunt, antequam venerunt in Siciliam, enumerat. Pro διπορεῖν, Casauboni Codd. διπλοεῖν.

12 Κατῆρεν εἰς Κατάνην.] Cum MSS. pro κατῆρεν εἰς Καὶ. Ita Livius lib. 1. cap. 1. *Æneam ab simili clade domo profugum, sed ad majora initia rerum ducentibus fatis, primo in Macedoniam venisse: inde in Siciliam quærentem sedes delatum: ab Sicilia classe Laurentem agrum tenuisse.* Ad quem locum consule Cl. Gronovium.

13 Ἐπιτρεψάντων.] Cant ὑπεισελθόντων.

14 Τῶν τείχων. Cant. πρὸ τείχων.

15 Ταύτας ἐξελόντας.] Aptius dixisset διελόντας. & ita Thucyd. in Torones ἀλώσει lib. IV. πλὴν μετὰ Καισαρείου πυλίδα διῆρεν. κ. ἐξελόντας. *Casaubonus.*

16 Ἀλκιβιάδην μὲν ἄρχεσθαι.] Particulam μὲν, quæ in Vulgata aberat, cum MSS. revocavimus.

17 Ἀλκιβιάδης καταλαβὼν ἄνδρα Καταναῖον.] Lego Ἀλκιβιάδης Καταίνην καταλαβὼν. ἄνδρα Καταναῖον. Adscribam & hic Frontini verba, quibus eadem

quendam Catanensem sibi fidelem, Syracusiis notum, misit eum Syracusas tanquam a Catanensibus missum, cum quibus amicitia ac societas eis intercedebat, quorum nomina tenerent: & sic nunciavit, Athenienses relictis castris inermes Catanæ versari. Quod si ipsi summo mane castra Athenienssium caperent, posse illos in urbe clausos & inermes nullo negocio opprimi. Crediderunt Syracusiorum duces: & præceperunt, ut viritim Catanam versus exirent: atque appropinquantes ad Symethium flu-

χὼν ἄνδρα Καταναῖον πιστὸν αὐτῷ, Συρακουσίοις γνώριμον, καθῆκεν ἐς Συρακούσας, ὡς πεμφθέντα ὑπὸ τῶν ἐν Κατάνῃ φίλων ὄντων αὐτοῖς, ὧν καὶ ὀνόματα γιγνώσκοιεν· [18] ὅτῳ ἤγγειλεν Ἀθηναίους καταλιπόντας τὸ στρατόπεδον, ἀὸπλους ἔτι σφῶν Κατάνης αὐλίζεσθαι. εἰ ἦ αὐτοὶ ἅμα ἕω καταλάβοιεν τὸ Ἀθηναίων τὸ στρατόπεδον, δυνάσθαι τοὺς ἐν τῇ πόλει γυμνοὺς ἐκκλεισθέντας ἁλῶναι ῥᾳδίως· ἔπεισαν οἱ στρατηγοὶ τῶν Συρακουσίων, καὶ παρήγγειλαν ἐξιέναι παντὶ τῷ ἔθνει Κατάνης. [19] καὶ προσελθόντες ἐστρατοπεδεύσαντο [20] πρὸς τῷ Συμαί-

eadem res narratur: nam etsi nonnihil differt ejus narratio ab ista, tamen ex iis melius intelliget rudior Græcæ linguæ lector Polyæni verba aliquot, quam ex Interprete. Sic ille: *Alcibiades in Sicilia, cum Syracusanos capere vellet, ex Catanensibus, apud quos tum exercitum continebat, quendam explorata solertia submisit Syracusanu. Is in publicum consilium introductus, persuasit, infestissimos esse Catanenses Athenienssibus, & si adjuvarentur a Syracusanu, futurum ut opprimerent eos & Alcibiadem. Qua re adducti Syracusani, universis viribus Catanam petituri processerunt, relicta ipsorum urbe: quam a tergo adortus Alcibiades desolatam, ut speraverat, affixit.* Quod Græcus scriptor ait, καθῆκεν ἐς Συρακούσας, Frontinus *submisit Syracusanis* quod, ἐξιέναι παντὶ τῷ ἔθνει Κατάνης, *universis viribus Catanam petituri processerunt.* Casaubonus.

18 Οὕτῳ.] Cant. ἅπας. Pro καταλιπόντας. MSS. καταλιπών. quod esset, *commodum ex castris egressus.* majoris fidei faciundæ caussa.

19 Καὶ προσελθόντες. Ita lego cum Cant. & Interprete, qui vertit, *appropinquantes.* Vulgata, προσιόντες.

20 Πρὸς τῷ Συμαίθῳ ποταμῷ.] Scribe Συμαίθῳ, ut apud Geogra-

[21] Συμαίθῳ ποταμῷ. Ἀλκιβιάδης προσιόντας αὐτὰς ὡς ἤσθετο, τὰς τριήρεις πληρώσας ἀναδῆ, [22] προσέπλευσεν τῇ πόλει τῶν Συρακουσίων [23] κενῇ καὶ ἀδένος ἀρχούσῃ. τὸ δὲ κατὰ πλευρὰν αὐτῶν προτείχισμα ἐξελὼν διήρπασεν.

vium castra posuerunt. Alcibiades cum sensisset eos adventare, triremibus instructis summo studio ad urbem Syracusiorum contendit libere, & nemine prohibente, eorumque propugnaculum ab latere convulsum diripuit.

Ἀλκιβιάδης ἀπὸ Σικελίας ἀναχθεὶς ἐπὶ τῷ κρίσιν τοῦ περὶ τῶν Ἑρμῶν, καὶ τῶν Μυστηρίων, τριακόντορος νεὼς ἐπιβὰς, εἰς Λακεδαίμονα κομίζεται. ἔπειθε τοὺς τοὺς ἐφόρους πέμψαι Συρακουσίοις βοήθειαν. [24] καὶ Δεκέλειαν αὐτοῖς ἐπιτειχίσαι, ὡς οὐκ ἂν ἔτι χόντων ἔτι τὰς ἀπὸ τῆς χώρας προσόδους, ἔτι τὰς ἀπὸ τῶν ἐργυρείων. ἀλλὰ μὴν

6 Alcibiades a Sicilia solvens, ad judicium de Mercurialibus statuis, & Mysteriis, rotundam navem ingressus, Lacedæmonem defertur, ac suadet, ut repente Syracusiis opem mittant, & Deceliam muniant, alioquin non amplius cessuros ipsis neque terræ, neque pecuniæ redituſ. Sed Insulanos quoque,

phos & Thucydidem, unde hæc pæne ad verbum. γρ. Συμίθῳ. *Casaubonus.*

21 Συμαίθῳ.] Fl. Συμμίθῳ. Συμιθρῳ. sed legend. Συμαίθῳ. Strabo lib VI. Κεῖται δ' ὑπὲρ τὸ Κατάνης τὰ Κιττήρια, συνέπτωτα τοῖς Αἰτναίοις ὄντα καὶ τοῦ Συμαίθου ποταμοῦ ῥέοντος εἰς τὴν Κατάνην. Sed de fluvii hujus nomine videndus Philippus Cluverius lib. I. Sicil. Antiq. cap. 10.

22 Προσπλεύσαν τῇ πόλει.] MSS. προσπλεύσαν ἐν τῇ πόλει. Forte: προσέπλευσε μὲν τῇ πόλει.

23 Κενῇ καὶ κενῆς ἀρχούσῃ.] Interpr. pro κενῇ, vel ἀκοντὶ, vel aliud quid legisse videtur. nihil mutandum. *Casaubonus.*

24 Καὶ Δεκέλειαν αὐτοῖς ἐπιτειχίσαι.] Quum non præcedat mentio Athenienſium, obſcure αὐτοῖς posuit pro τοῖς Ἀθηναίοις: quod dum non animadvertit Interpres, male ſequentia verba de Lacedæmoniis interpretatur. *Casaubonus.*

25 Ἀλκι-

si viderint eos oppugnari, transituros. His ita gestis, Athenienses Alcibiadi reditum ab exilio decreverunt.

μὼ ϗ οἱ νησιῶται πολιορκωμένους αὐτὺς ἰδόντες αὐτομολήσωσι. τάτων ϗμομόνων, ἐψηφίσαντο Ἀθηναῖοι, κάθοδον Ἀλκιβιάδῃ.

7 Alcibiades contra Syracusios aciem instruebat. Erat inter exercitus filix arida, copiosaque. Vento ingruente procelloso, qui Atheniensibus a tergo spirabat, hostibus a facie, incensa filice, fumoque & igni in Syracusiorum oculos delato, magnam eorum fugam effecit.

[25] Ἀλκιβιάδης παρετάττετο Συρακουσίοις· ὧ μεταξὺ τῶν φαλαγγίων, πεδίς ξηρά, δαψιλής· ἀνέμου πρὸς ἑσπέραν πνέοντος μεγάλου, [26] ἐς ὧ ϗ νῶτα τοῖς Ἀθηναίοις, τοῖς ϗ πολεμίοις [27] ϗ πρόσωπον..... ταῖς ὄψεσι τῶν Συρακουσίων προπὼ αὐτῶν ἰσχυρὰν [28] εἰργάσατο.

8 Alcibiades Tyribazum fugiebat. Via erat una. Tyribazus cum ma-

Ἀλκιβιάδης [29] Τυρίβαζον ἔφυγε. ὁδὸς ὧ μία. Τυρίβαζος μόνος μὲν

25 Ἀλκιβιάδης παρετάττετο Συρακουσίοις. ὧ μεταξύ.] MSS. Ἀλκιβιάδης ΘΗΒ Συρακουσίοις ὧ. μεταξὺ &c.

26 Ὡς ὧ ϗ νῶτα Ἀθηναίοις.] Cant. ὡς ὧν ξυρὰ τῶν Ἀθ. Simili ratione clarissimam illam ad Cannas de Romanis victoriam reportavit Annibal. Frontinus lib. II. cap. 2. 7. *Idem apud Cannas, cum comperisset Volturnum amnem ultra reliquorum naturam fluminum ingentes auras mane perflare, quæ arenam & pulveris vortices agerent, sic direxit aciem, ut tota vis a tergo suis, Romanis in ora & oculos incideret: quibus incommodis mire hosti adversantibus, illam memorabilem adeptus est victoriam.* Vide Livium lib. XXII. cap. 46. Val. Maximum lib. VII. cap. 4. Ext. 2.

27 Κατὰ πρόσωπον....] Quæ desunt ita supplebis, Ἀνῆψε τῶν πῖρ. τῷ ϗ κατὰ ϗ τὸ πυρὸς φερομένου· ταῖς ὄψεσι, mox εἰργάσατο. cum Interpr. *Casaubonus.*

Κατὰ πρόσωπον....] Locum hunc ita supplet Casaubonus: ἀνῆψε τῶν πῖρ. τῷ ϗ κάπῃ &c. malim, ἀνάψας τῶν πῖρ. τῷ τε κάπῃ φερομένου &c.

28 Εἰργάσατο.] Ita restituimus cum MSS. Interprete, & Casaubono. Vulgata, εἰργάσαντο.

29 Τυρίζαζον.] Cant. Τιρίζαζον.

οὐκ ἐμάχετο, φύγοντι ἢ ἐπέκειτο. Ἀλκιβιάδης νύκτα μείνας, [30] ξύλα πολλὰ κόψας, ταῦτα νήσας, καὶ πῦρ ἐμβαλών, ἀπῆλθε. οἱ βάρβαροι τῷ αὐγῷ τοῦ πυρὸς ὁρῶντες, ᾤοντο μένειν τοὺς Ἕλληνας. ἐπεὶ δὲ ἔγνωσαν, ὥρμησαν [31] ὁρμήσαντες, τῷ ὁδὸν πεφραγμένῳ ὑπὸ τοῦ πυρὸς διελθεῖν καὶ δυνηθέντες, τῆς διώξεως ἐπαύσαντο.

nente manum non conferebat, fugienti instabat. Alcibiades noctu manens, & multa ligna secans, ea reliquit injecto igni, atque discessit. Barbari cernentes ignis fulgorem, Græcos manere putabant. Postquam vero rem cognoverunt, impetu facto, cum viam igni interseptam penetrare non possent, a persequendo destiterunt.

Ἀλκιβιάδης τοῖς Κύζικον Θεραμένῃ καὶ Θρασύβουλον ἔπεμψε μετὰ πλειόνων νεῶν, [32] ὅπως τοὺς ἐς τὴν πόλιν [33] ἀποχωρήσαντας πολεμίους ἀνείργοιεν. αὐτὸς δὲ μετ' ὀλίγων τριήρων ὑπὲρ τὴν ναυμαχίαν ἀνήγετο. Μίνδαρος καταφρονή-

9 Alcibiades ad Cyzicum Theramenem & Thrasybulum misit cum plurimis navibus, ut hostes in urbem confugere prohiberent. Ipse vero cum paucis triremibus ad navale prælium committendum solvit. Mindarus despecta paucita-

30 Ξύλα πολλὰ κόψας, ταῦτα νήσας &c.] Ita suppleo & lego hunc locum cum MSS. & Interprete. Vulgata: ξύλα πολλὰ νήσας, καὶ πῦρ ἐμβαλών. Καὶ ante πῦρ delent quoque MSS.

31 Ὁρμήσαντες.] Ita restitui cum MSS. & interprete pro vulgato, νομίσαντες.

32 Ὅπως τοὺς ἐς τὴν πόλιν ἀποχωρήσαντας .... ἀνήγετο.] Affinitas duarum vocum ἀνείργοιεν & ἀνήγετο huic quoque loco mutilando impuris librariis occasionem dedit. Lege sic, Ἀποχωρήσαντας ἀνείργοιεν. αὐτὸς δὲ μετ' ὀλίγων τριήρων ὑπὲρ τὴν ναυμαχίαν ἀνήγετο. ex libris. *Casaub.*

33 Ἀποχωρήσαντας πολεμίους ἀνείργοιεν. αὐτὸς δὲ μετὰ ὀλίγων τριήρων ὑπὲρ τὴν ναυμαχίαν ἀνήγετο.] Ita lacunam, quæ hic erat inter ἀποχωρήσαντας & ἀνήγετο, ex MSS. cum Interprete & Codd. Casauboni supplevi nisi quod Cant. ἀνείργειν.

34 Ἀπιόν-

te, cum pluribus solvebat. Cum appropinquasset, Alcibiades fugam simulabat. Mindarus exultans, quasi victos insequebatur. Postquam vero prope ad Theramenem & Thrasybulum venerunt, Alcibiades sublato signo convertit naves in adversarios. Mindarum declinantem ad urbem, Theramenes obviam factus excluſit. Ille Cleros quos vocant Cyzicenorum terræ, discedere conabatur. Sed ibi quoque Pharnabazi exercitus egredi vetuit. Alcibiades autem perse-

Φρονήσας μετὰ πλειόνων ἀνήχθη. ὡς δὲ πλησίον ἦσαν, οἱ μὲν περὶ τὸν Ἀλκιβιάδην κατεπείσαντο φεύγειν. οἱ δὲ περὶ τὸν Μίνδαρον, θρασυνάμενοι ὡς νικῶντες, ἐδίωκον. ἐπεὶ δὲ ἐγγὺς τῶν περὶ τὸν Θηραμένην, καὶ θρασύβουλον ἐγένοντο, Ἀλκιβιάδης μὲν τὸ σημεῖον ἄρας ἐπέστρεψε τὰς ναῦς ἀντιπρῴρους. Μινδάρῳ δὲ ἀποστρέψαντι περὶ τὴν πόλιν, οἱ περὶ τὸν Θηραμένη [34] ἀπήντησαν ἀποκλείοντες. [35] ὁ δὲ ἀπὸ τῶν Κλήρων καλουμένων τῆς Κυζικηνῶν γῆς ἀποχωρεῖν ἐπειρᾶτο. [36] ἀλλὰ κἀκεῖ Φαρναβάζου στρατόπεδον ἐκβαίνειν ἐκώλυεν. Ἀλκιβιάδης δὲ διώκων, τὰς μὲν ἐπίπρῳρους τῶν νεῶν

34 Ἀπολείποντες.] Quidam codices ἀποκλείοντες. Iidem mox ἀνήλκει non ἐρέτλκει &c, οἱ Φαρναβάζιοι, non οἱ Φαρναβάζου. Casaubonus.

Ἀποκλείοντες.] Ita restitui cum Fl. & Diodoro, qui eodem modo loquitur.

35 Ὁ δὲ ἀπὸ τῶν Κλήρων καλουμένων.] Casaubonus in ora Vulgatæ notaverat καλυμένων, sed nihil immutandum, locus quippe integer. Eodem modo loquitur Diodorus lib. XIII. Τίλων δὲ τὸν Ἀθηναίων στρατηγὸν ἀποστειλάντων, καὶ τριήρεις τὸν Πελοποννησίων ἀποκλειόντων, ὁ Μίνδαρος ἀναγκάζει φυγεῖν ἐπὶ χώρας περὶ τὸν καλουμένους Κλήρους, ὅπου ἦν Φαρνάβαζος ἔχων τὰς δυνάμεις.

36 Ἀλλὰ κἀκεῖ Φαρναβάζου στρατόπεδον ἐκβαίνειν ἐκώλυεν.] Contra historiæ fidem: *Pharnabazus* enim non opitulabatur Athenienſibus, ſed Lacedæmoniis, & propterea ad *Cleros* cum navibus ſe conferebat *Mindarus*, ut *Pharnabazus*, qui illic erat cum copiis, laboranti ſuccurreret, ut & egregie ab eo factum. Vide omnino Diodorum loco adducto: item Plutarchum in Alcibiade.

37 Περι-

νεῶν ἐμβολαῖς ἀνερρήγνυε· πὰς ὃ [37] προσορμιζόμας τῇ γῇ, χειρῶν σιδηρῶν [38] ὑπεβολαῖς ἐφέλκε· τὰς ὃ ἀποβαίνοντας [39] ἀνέκοπτον [40] οἱ Φαρναβάζ. τέλ⊙ ὃ Μίνδαρ⊙ πεσὼν, Ἀλκιβιάδῃ λαμπροτάτων νίκλω ἔδωκεν.

quens, naves in altum provectas suarum rostris frangebat. Appellentes terræ, manibus ferreis injectis retrahebat. egredientes vero Pharnabazus arcuit. Tandem cadens Mindarus, clarissimam Alcibiadi victoriam dedit.

[CAP. XLI.]

Ἀρχίδαμ⊙.

¶ [1] Ἀρχίδαμ⊙, ἐν Ἀρκαδίᾳ μέλλων πολεμίσειν τῇ ὑστεραίᾳ, ἐπέρωσε τὰς Σπαρτιάτας νυκτὸς, βωμὸν ἱδρυσάμεν⊙, καὶ κοσμήσας ὅπλοις λαμπροτάτοις, καὶ ἵππους δύο περιάγων. ἐπεὶ ὃ ὠὼ ἕως, οἱ λοχαγοὶ, καὶ οἱ πεζίαρχοι, καινὰ ὅπλα, καὶ δυοῖν ἵπποιν ἴχνη, καὶ βωμὸν αὐτόματον ἰδόντες,

¶ Archidamus cum in Arcadia pugnam committere vellet in posterum diem, Spartiatas confirmavit, noctu statuens aram, eamque armis splendidissimis ornans, & equos duos circumagens: cum illuxisset, manipulares duces & centuriones, nova conspicientes arma, & duorum equorum vestigia, atque spontaneam aram,

διήγγει-

37 Προσορμιζόμας.] Fl. προσορμιζομένας.

38 Ὑπεβολαῖς.] MSS. ὑπεβολάς. & pro ἐφέλκε. Fl. ἀφέλκε. Cant. ἀφέλκεν.

39 ἀνέκοπτον.] MSS. ἐκόπτον.

40 Οἱ Φαρναβάζ.] Cant. οἱ Φαρναβάζοι.

Cap. XLI. 1 Ἀρχίδαμ⊙ ἐν Ἀρκαδίᾳ.] Obiter Frontinum in eadem historia emendabimus. *Archidamus*, inquit, *Lacedæmonius adversus Arcadas bellum gerens, arma in castris statuit, & circa eadem equos noctu clam imperavit: quorum vestigia mane (tanquam Castor & Pollux perequitassent) ostendens, assuturos eosdem ipsis præliantibus persuasit.* Legendum vero, transpositis litteris, *aram in castris statuit, & circa eam.* Polyænus, βωμὸν ἱδρυσάμεν⊙. nam illa καὶ κοσμήσας ὅπλοις nihil ad Frontinum. *Casaubonus.*

2 Οἱ

interpretati sunt Dioscuros auxilium laturos. Spartiatæ sumptis animis, & religione commoti, strenue pugnarunt, atque Arcadas vicerunt.

διήγγειλαν, ὡς οἱ Διόσκυροι συμμαχήσοντες ἥκοιεν. [2] οἱ σραλιῶται θαῤῥήσαντες, καὶ τὰς γνώμας ἔνθεοι γιγόμενοι, γενναίως ἠγωνίσαντο, καὶ τὸς Ἀρκάδας ἐνίκησαν.

2 Archidamus Corinthum oppugnabat. Erat in urbe seditio inter divites & pauperes, quod illi oligarchiam, hi proditionem moliri viderentur. His cognitis, Archidamus remisit aliquantum de vi ac vehementia oppugnationis: non machinas amplius admovit, non amplius fossas egit, non amplius terram vastabat. Divites metuentes ne pauperibus civitatem prodentibus gratificaretur, prævertentes legationem miserunt, & urbem Archidamo dediderunt, in posterum securitatis gratia fœdus cum eo facientes.

Ἀρχίδαμος ἐπολιόρκει Κόρινθον. ἐν δὲ τῇ πόλει στάσις τῶν πλουσίων, καὶ τῶν πενήτων· τῶν μὲν ὡς ὀλιγαρχίαν πραττόντων, τῶν δὲ ὡς προδοσίαν. ταῦτα μαθὼν Ἀρχίδαμος ἀνῆκε τὸ σφοδρὸν τῆς πολιορκίας· οὐκ ἐπὶ μηχανήματα προσήγαγε, οὐκ ἐπὶ [3] προεβάφρωσεν, οὐκ ἐπὶ τὴν χώραν [4] ἔπεμνεν. οἱ πλούσιοι φοβηθέντες ὡς ἄρα τοῖς πένησι προδιδῶσι χαρίζοιτο, φθάσαντες ἐπεκηρυκεύσαντο, καὶ τὴν πόλιν ἐνέδωκαν Ἀρχιδάμῳ, [5] οἱ εἰσαῦθις [6] ἀσφαλῶς πρὸς αὐτὸν σωθέμενοι.

Lacte-

2 Οἱ σραλιῶται.] Interpres, Σπαρτιάται.

3 Προεβάφρωσεν.] Cant. ἐφεβάφρωσεν.

4 Ἔπεμνεν.] Interpres: ἔτεμνε.

5 Οἱ εἰσαῦθις.] dele τὸ οἱ. *Casaubonus.*

6 Ἀσφαλῶς.] MSS. ἀσφαλεῖς.

7 Καὶ

Λακεδαιμονίων ἡ πόλις ἐσείσθη· [7] καὶ πέντε μόναι διεσώθησαν οἰκίαι. Ἀρχίδαμος ἰδὼν τοὺς ἀνθρώπους ὅτι τὸ σώζειν τὰ ἐν ταῖς οἰκίαις τραπομένους, δείσας μὴ πάντες ἀπολειφθέντες ἀπόλοιντο, τῇ σάλπιγγι πολεμίων ἐσήμαινεν ἔφοδον. πιστεύσαντες οἱ Λάκωνες, πρὸς αὐτὸν συνέδραμον. [8] αἱ μὲν οἰκίαι συνέπεσον· αὐτοὶ δὲ ὅλως ἐσώθησαν.

Ἀρχίδαμος, κρατήσας Ἀρκάδων, αὐτὸς ἤδη παρειμένος ὑπὸ τραύματος φήσας ἐπικηρυκεύσασθαι νεκρῶν ἀναιρέσεως, ὅπως μὴ καὶ οἱ λοιποὶ συναπόλοιντο.

Ἀρχίδαμος νύκτωρ τοὺς στρατιώτας ἦγεν ὅτι Κάρας. [9] ὁδὸς ἦν ἄνυδρος, τραχεῖα, πολλή. καὶ ἠναγκάσθησαν οἱ στρατιῶται τῷ πόνῳ. παρε-

3 Lacedæmoniorum urbs terræmotu concutiebatur, ita ut quinque solum ædes manerent superstites. Archidamus, videns homines ad servanda ea, quæ in ædibus habebant, accurrere, veritus ne omnes intercepti perirent, tuba hostium adventum significavit. Lacones credentes ad eum concurrebant; ipsi vero sic salvi evaserunt.

4 Archidamus victoria potitis Arcadibus, ipse debilis ex vulnere, statim legationem misit de sepeliendis mortuis, ne reliqui etiam perirent.

5 Archidamus noctu milites duxit ad Caras per viam aquosam, asperam, ac longam. Militibus vero labore defatigatis & indignantibus, consola-

μυθεῖτο

7 Καὶ πέντε μόναι διεσώθησαν οἰκίαι.] Si cui suspecta sit vox πέντε, adeat Ælianum Ποικίλ. ἱστ. lib. VI. cap. 7. *Casaubonus.*

8 Αἱ μὲν οἰκίαι συνέπεσον.] Hæc in versione omissa: *ædificia quidem corruerunt.*

9 Ὁδὸς ἦν ἄνυδρος.] Male Interpres *viam aquosam*, pro *aquæ carentem*. Sic quoque in fine male *palustrem*, nisi forte legerit aliter: infra enim IV. 3. 25. & 6. 11. recte vertit.

10 Ἐξέ-

batur eos Archidamus, quantum poterat, & ne deficerent hortabatur. Postquam vero repente irruentes plurimis hostibus interfectis, oppidum exscidissent, cœnam parantes, atque exultantes victoria, rogavit Archidamus, quando sibi urbem cepisse viderentur. Respondentibus aliis, cum impressionem faceremus: aliis, cum jacula mitteremus: nequaquam, ait ille, sed cum viam longam & palustrem contenderemus. Nam voluntas ad laborem propensa, cuncta vincere ac superare consuevit.

μυθεῖτο αὐτὰς Ἀρχίδαμος, ὡς οἷόν τε ἦν, καὶ παρεκάλει μηδαμῶς ἐνδιδόναι. ἐπεὶ δὲ ἄφνω ἐπιπεσόντες, καὶ πολλὰς τῶν πολεμίων κτείναντες, [10] ἐξεῖλον τὸ χωρίον, οἱ μὲν ἐδειπνοποιοῦντο, ἅτε τῇ νίκῃ γεγηθότες. Ἀρχίδαμος δὲ ἤρετο πηνίκα δοκεῖεν ἁλῶναι τὴν πόλιν; λεγόντων δὲ, τὸ μὲν, ἡνίκα ἐπεφερόμεθα· τῶν δὲ, ἡνίκα ἐπεξῄειμεν· [11] οὐδαμῶς, ἔφη αὐτὸς, ἀλλ' ὅτε τὴν πολλὴν καὶ ἄνυδρον ὁδὸν ἐπορεύομεθα. τὸ γὰρ [12] βούλεσθαι πονεῖν, πάντων κρατεῖν πέφυκεν.

[CAP. XLII.

Gylippus.

¶ Gylippus, ut imperator Syracusani exercitus crearetur, congregatis Syracusanorum du-

Γύλιππος.

¶ Γύλιππος βουλόμενος αὐτοκράτωρ ἡρεθῆναι ἐν Συρακούσαις δυνάμεως, συναγαγὼν τοὺς στρατηγοὺς τῶν Συρακουσίων εἶπεν, ὡς χρὴ λόφον πυκὰ μεταξὺ

10 Ἐξεῖλον τὸ χωρίον. Ita lego cum MSS. pro ἐξείλοντο τὸ χωρίον.

11 Οὐδαμῶς ἔφη αὐτὸς· ἀλλ'.] Ita MSS. & Interpres. Vulgata absque αὐτός. Pro ἀλλ' ὅτε, Cant. ἀλλὰ τότε, ὅτε.

12 Βούλεσθαι.] Fl. βουλεύεσθαι.

μεταξὺ τ πόλεως, καὶ ᾧ στρατοπέδω τῶν Ἀθηναίων ταχίσω. τ ᾗ πειθέντων, νύκτωρ αὐτὸς ἔπεμψεν αὐτόμολον [1] ἀγγελοῦντα τοῖς πολεμίοις τὰ δεδογμένα. οἱ μὲν δὴ μαθόντες, αὐτοὶ προκατέσχον τ λόφον. Γύλιππος δ ἠχετλίαζεν ὡς τῶν ἀπορρήτων ἐξαγγελλομένων. ὅπως ἂν εἰσαῦθις τοῦτο μὴ [2] γένοιτο, οἱ πρέσβεις τῶν Συρακουσίων ἐνὶ μόνῳ Γυλίππῳ τὴν ἀρχὴν ᾧ πολέμου ἐπέτρεψαν.

Γύλιππος τ προκαταληφθέντα λόφον, [3] ὑπὸ Ἀθηναίων αὐτὸς βουλόμενος κατασχεῖν, ἀπὸ τῶν τριήρων πολλῶν ὄντων, εἴκοσι πληρώσας, πυκνὰς τὰς μελέτας ἐποιεῖτο. τῶν ᾗ πληρωμάτων συγκροτηθέντων, νυκτὸς ἀφῆκεν αὐτὰς εἰς τὸ πέλαγος, παραγγείλας κατάπλουν ἄγεσθαι ἡμέρας. ὡς ᾗ οἱ πολέμιοι κατάπλεοντας εἶδον, ἐπ' αὐτὰς ἀνήχθησαν. τῶν ᾗ μεταξὺ

cibus, ait oportere collem quendam inter urbem & Athenienſium caſtra munire. Quibus morem gerentibus, noctu transfugam ad hoſtes mittit, qui hæc nunciaret. Illi re cognita prævertentes, collem occupaverunt. Gylippus autem indignabatur, tanquam arcanis proditis ac promulgatis. Ut igitur in poſterum ne fieret hoc amplius, principes Syracuſanorum ſummam belli Gylippo detulerunt.

2 Gylippus, ut præoccupatum ab Athenienſibus collem reciperet, ex multis triremibus, implens viginti, crebras exercitationes obibat. Conſcriptis ſupplementis, noctu eas in pelagus dimiſit, imperans ut oriente die adnavigarent. Cum hoſtes adnavigantes cernerent, contra ſolverunt. Illis vero in fu-

1 Ἀγγελοῦντα. Cant. ἐγκαλοῦντα.
2 Γένοιτο.] Cant. γήνοιτο.
3 Ὑπὸ Ἀθηναίων.] Cant. ὑπ' Ἀθηναίων.
4 Ἐπανέ-

gam converſis, ſummo ſtudio Athenienſes inſequebantur. At Gylippus reliquis navibus impletis ſolvebat. Interea temporis Athenienſibus in navali certamine occupatis, pedites Gylippi inſtructa acie, dejectis Athenienſium cuſtodibus, nullo negotio collem obtinuerunt.

μεταβαλλομένων εἰς φυγήν, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι μετὰ σπουδῆς ἐδίωκον. ὁ δὲ Γύλιππος τὰς ὑπολοίπους ναῦς πληρώσας, [4] ἐπανήγετο. ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ καὶ τὴν ναυμαχίαν τῶν Ἀθηναίων ἀσχολουμένων, οἱ πεζοὶ Γυλίππου συμπαχθέντες [5] ῥᾳδίως κατέσχον τὸν λόφον, τὰς φύλακας τῶν Ἀθηναίων [6] ἐκβαλόντες.

[CAP. XLIII.]

Hermocrates.

¶ Hermocrates Syracuſiis factionem moventibus, & magnam ſervorum manum colligentibus, ad ducem ipſorum Soſiſtratum miſit legatum, unum ex præfectis equitum Daimachum, cum quo intercedebat ei uſus & amicitia, nunciantem duces admirantes fortitudinem ipſius, in animo habere omnes

Ἑρμοκράτης.

¶ Ἑρμοκράτης τῶν ἐν Συρακούσαις ἐπαναστάντων, καὶ χειρὸς πολλῆς οἰκετικῆς ἠθροισμένης, πρὸς τὸν ἡγεμόνα αὐτῶν Σωσίστρατον ἔπεμψε πρεσβευτὴν, ἕνα τῶν [1] ἱππάρχων Δαίμαχον, ὃς καὶ αὐτῷ συνήθης καὶ φίλος, ἀγγέλλοντα τὰ περὶ τὸν στρατηγὸν· ὡς ἄρα τὸ φρόνημα αὐτοῦ θαυμάζοντες, πάντας μὲν ἐλευθέρους

4 Ἐπανήγετο.] Ita reſtitui cum MSS. pro vulgato, ἀντανήγετο.

5 Ῥᾳδίως κατέσχον τὸν λόφον.] Vocem ῥᾳδίως, quæ a Vulgata aberat, cum MSS. & Interprete ſupplevi.

6 Ἐκβαλόντες.] Cant. ἐκβάλλοντες.

Cap. XLIII. 1 Ἱππάρχων.] Cant. ὑπάρχων.

θέρας ἀφίασι, πάντας ἢ ὁπλίδας, καὶ σιτηρέσιον δώσασι τὸ ἴσον· αὐτὸν ἢ τὸν Σωσίστρατον συνάρχοντα ἀποφαίνασι,[2] καὶ ἤδη γε ἥκειν βουλόμενον μετὰ τῶν στρατηγῶν, ὅσα τὰ πολιτικὰ[3] καταπράξει. ὁ δὲ Σωσίστρατος τῇ φιλίᾳ τῇ Δαιμάχου πεφυσημένος, καὶ φυλακὰς ἀνθ' ὧν τοὺς ἡγεμονικωτάτους τῶν δούλων, ἦκε πρὸς αὐτούς· ἅπαντες μὲν συλληφθέντες[4] ἐδέθησαν· Ἑρμοκράτης δὲ μετὰ ἑξακισχιλίων ὁπλιτῶν ἐξελθὼν, καὶ τοὺς δούλους λαβὼν, ὤμοσεν, ἢ μὴν[5] μηδὲν αὐτοῖς δεινὸν ἂν γενέσθαι, πρὸς τὸν αὐτὸν δεσπότην ἕκαστον ἀπελθεῖν· πεισθέντες ἐπανῆλθον· ὀλίγοι μόνον τριακόσιοι πρὸς Ἀθηναίους ἠτομόλησαν.

[6] Ἀθηναῖοι τῶν ὑστάτων ἐν Σικελίᾳ ναυμαχίαν,

liberos dimittere, omnibusque arma & æqualem commeatum tribuere. Ipsum vero Sosistratum in ducum consortium assumere, atque jam veniret, consilium cum ducibus de communibus rebus capturus. Sosistratus amicitia Daimachi fretus, assumptis viginti servis præstantissimis, venit ad ipsos. Quibus comprehensis, & in vincula conjectis, Hermocrates cum sexcentis armatis egressus, cum servos cepisset, eis juravit per suam fidem, nihil ipsis periculi futurum, si quilibet ad suum dominum rediisset. persuasi redierunt. exceptis trecentis qui ad Athenienses transfugerunt.

2 Athenienses postremo in Sicilia certamine

ἠσῶν-

2 Καὶ ἤδη γε ἥκειν] Particulam γε cum MSS. inserui.

3 Καταπράξει] Cum MSS. pro vulgato, καταπραξ.

4 Ἐδέθησαν] Ita restituit cum MSS. & Interprete pro vulgato, ἐδόθησαν.

5 Μηδὲν αὐτοῖς δεινὸν] Cant. delet αὐτοῖς.

6 Ἀθηναῖοι τῶν ὑστάτων ἐν Σικελίᾳ ναυμαχίαν ἐκπόντες] Frontinus lib. 11. cap. 9. de Hermocrate loquens: *Idem*, inquit, *rebus prospere gestis, & ob id resolutus suis in nimiam securitatem, somnoque & mero pressis, in castra transfugam misit, qui pronuntiaret se fuga elapsum: dispositas enim ubique*

navali superati sunt, & noctu fugere decreverunt. Syracusii sacrificantes epinicia, & inebriati vino, se quieti dederunt. Hermocrates, ne ebrios & somnolentos in pugnam educeret, transfugam mittit, qui diceret ad Niciam, adhuc omnes in armis esse. Amici qui in consilio ei aderant, prædixerunt: Si moveris noctu, in insidias incides, & dolum. credidit Nicias, & diem præstolatus, castra non movit. Hermocrates Syracusanos, cum satis jam crapulam edormissent,

ἡσυχῶντας· καὶ νύκτωρ φεύγειν ἔδοξαν· Συρακούσιοι θύσαντες ἐπινίκια τοῦ μέθης ἀνεπαύσαντο. Ἑρμοκράτης μεθύοντας καὶ καθεύδοντας ὅτι μάχῃ [7] ὅπως μὴ ἐξάγοι, αὐτόμολον πέμπει [8] φράσοντα πρὸς Νικίαν, ὡς μέχρι νυῦ πάντες οἱ μιλούντες φίλοι [9] παραγορεύουσιν, ὦ ἀποκινήσεις νύκτωρ, ἐνέδρας ἐμπεσεῖ, καὶ λόχοις· πιστεύει Νικίας· καὶ [10] ἀναμείνας ἕως ὄρθρου, τὸ στρατόπεδον οὐκ ἐκίνησεν· Ἑρμοκράτης τοὺς Συρακουσίους ἄλλως ἔχοντας ὕπνου, [11] ἀνέζησεν διώκοντας· οἱ

ubique a Syracusanis insidiat: quorum metu recepit aciem. Hactenus Frontinus: Nam quæ his subjiciuntur in vulgatis codicibus, nihil ea pertinere videntur ad Hermocratis istud factum: aut egregie sane sunt depravata. Videri certe queant pertinere potius ad similem aliquam historiam ei quæ refertur a Polyæno libro secundo, in Clearcho, commate IX. vide Diodori Siculi librum XIII. & cum Frontino confer. In Frontino eodem male legitur paullo ante, *Hermocrates Syracusanus superatu acie Carthaginiensibus.* legendum enim *Athaniensibus*. *Casaubonus.*

7 Ὅπως μὴ ἐξάγοι] Cum Cant. pro ἐξάγῃ.

8 Φράσοντα πρὸς Νικίαν, ὡς μέχρι νυῦ] Lege sic hunc locum, ὡς οἱ μέχρι νυῦ πάντα μιλοῦντες φίλοι, παραγορεύουσιν. hoc est, *transfugam misit, qui Nicias diceret, amici tui, soliti hactenus omnia tibi significare*, quæ quidem tua interesset scire, *præmonent jam te.* Diodorus sic, Οἱ Ἀθηναῖοι νομίσαντες τῷ Λεοντίνων πολίτῃ ὄντι δὸ δίκαια ἀπηγγελκότας, ἐπιφέρεσθαι. *Casaubonus.*

9 Παραγορεύουσιν] Ita restitui cum MSS. Interprete, & Codd. Casauboni. Vulgata παρεσαγ.

10 Ἀναμείνας ἕως ὄρθρου] MSS. delent ὄρθρου. sed legendum tunc, ἀναμείνας ἕως.

11 Ἀνέζησεν διώκοντας] Imo διώξοντας. *Casaubonus.*

Εὐώξοντας] Ita emendavi cum MSS. Interprete, & Casaubono. Vulgata, διώξοντας.

οἱ δὴ [12] περικαταλαβόντες τὰς ἀβάσεις τῶν ποταμῶν καὶ τὰς γεφύρας, πανωλεθρίᾳ τὸν Ἀθηναίων διέφθειραν.

valentes ac robustos suscitat, qui interceptis fluviorum vadis, & pontibus, occidione Atheniensis occiderunt.

[CAP. XLIV.]

Ἐτεώνικος.

Eteonicus.

¶ [1] Ἐτεώνικον Λάκωνα ἐν τῇ Μιτυλήνῃ Κόνων Ἀθηναῖος ἐπολιόρκει· κέλης ὑποπτερικὸς [2] ἦκεν ἀγγέλων, Καλλικρατίδας ὁ ναύαρχος Λακεδαιμονίων ἐν Ἀργινούσαις οἰχεται [3] ἡττημένος. Ἐτεώνικος τὸν ἀγγέλους ἐκέλευσε νύκτωρ ὑποεξελθεῖν, καὶ μεθ' ἡμέραν εἰς Μιτυλήνην [4] ἐστεφανωμένους, καὶ παιωνίζοντας, νίκην ἀγγέλοντας ἥκειν. Ἐτεώνικος μὲν ἔθυεν εὐαγγέλια· Κόνων δὲ καὶ τὸ Ἀτθικὸν ἐξεπλάγη καὶ ἡσύχαζεν· ἐπεὶ δὲ ἡσύχαζεν

¶ Eteonicum Laconem in urbe Mitylenensium Conon Athenienſis oppugnabat: celes expeditus venit nuncians, Callicratidam Lacedæmoniorum navarchum ad Arginuſas victoriam hoſtibus dediſſe. Eteonicus ſub noctem clam egredi nuncios juſſit, & interdiu Mitylenam coronatos, & gratulabundos venire, ac victoriam nunciare. Eteonicus quidem ſolemnia ob rei feliciter geſtæ nuntium ſacra fecit: Conon, & Atticus exercitus conſter-

Ἐτεώνι-

12 Περικαταλαβόντες τὰς ἀβάσεις τῶν ποταμῶν καὶ τὰς γεφύρας, πανωλεθρίᾳ &c.] Ita ſupplevi hanc lacunam cum MSS. & Interprete. Vulgata, περικαταλαβόντες ἀβάσεις, πανωλεθρίᾳ.

Cap. XLIV. 1 Περὶ Ἐτεωνίκου Λάκωνος] Cant. Ἐτεώνικος α.

2 Ἦκεν.] Ita repoſui cum MSS. Vulgata, ἦλθεν.

3 Ἡττημένος.] Ita lego cum Fl. Vulgata, ἡττημένων.

4 Ἐστεφανωμένους, καὶ παιωνίζοντας] MSS. abſque copula

5 Μι-

natus, quietum se tenuit. At non Eteonicus quievit, sed mox classem in Chium misit. Pedestres vero copias Methymnam, in civitatem sociam & amicam deduxit.

Ἐτεώνικος. ἀλλὰ τὸ μὲν ναυλικὸν εἰς Χίον ἐξέπεμψε. τὸ δὲ στρατιωτικὸν εἰς [5] Μήθυμναν, φίλην πόλιν ἐξήγαγε.

[CAP. XLV.]

Lysander.

¶ Lysander amicis suis, quos Mileti habebat, pollicitus se ad populum evertendum & opprimendum eis adjumento futurum, venit Miletum. Et in eos qui novas res molirentur, acerbissime verbis invehebatur, populo vero suam operam ad tuendam libertatem promittebat. Credens populus Lysandro bona in speciem dicenti, cum imparatus meliora speraret, amici communi signo consurgunt, & in plebem impetum facientes, multos cædunt, atque sic Miletus in amicorum

Λύσανδρος.

¶ Λύσανδρος τοῖς ἐν Μιλήτῳ φίλοις ὑποσχόμενος τὸν [1] δῆμον συγκαταλύειν, ἦκεν εἰς Μίλητον· καὶ τοῖς μὲν νεωτερίζουσι λόγῳ χαλεπὸς ἦν· τοῖς δὲ δημόταις ἐλευθερίαν συμπράττειν [2] ἐπηγγέλλετο πεφύσας ὁ δῆμος Λυσάνδρῳ χρηστὰ λέγοντι, ἀπροσδόκητος ἤλπιζε τὰ βέλτιονα. οἱ φίλοι [3] κοινῷ σωθήματι ἐπανίστανται, καὶ τῷ δήμῳ προσπεσόντες, [4] πολλοὺς κτείνουσι, καὶ ἡ Μίλη-

τος

5 Μήθυμναν.] Cant. Μίθυμναν.

Cap. XLV. 1 Δῆμον] Codd. Casauboni, πολιτεύειν. Mox pro συμπράττειν, Cant. συμπερᾶναι.

2 Ἐπηγγέλλετο.] Ita lego cum Cant. & Codicibus, quos citat Casaubonus, nec non Interprete. Vulgata, ἐπηγγίλατο.

3 Κοινῷ σωθήματι.] Cant. κοινῶς σωθῆναι. Ex confusione sequentis vocis.

4 Πολλοὺς κτείνουσι, καὶ ἡ Μίλητος.] Duas voces καὶ πολλαχοῦ, quæ in Vulgata sequebantur post κτείνουσι, cum MSS. & Interprete delevi.

τῷ ἰῷ ὑπὸ τῆς φίλοις Λυσάνδρου.

5 Ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς οἱ Ἀθηναῖοι πεζάκις ἀνήχθησαν, ἐφ' ᾧ τε ναυμαχεῖν· Λύσανδρος ὁ Λάκων οὐκ ἀνεδήχετο. 6 οἱ μὲν ἂν ἀποπλέοντι γαννύμενοι, παιᾶνας ᾄδοντες· Λύσανδρος ἦ καλόπιν πέμπει δύο τριήρεις. οἱ τριήραρχοι τὰς Ἀθηναίας ἐκβάντας ὡς εἶδον, σημεῖον μετέωρον αἴρουσι χαλκῆν ἀσπίδα· Λύσανδρος αὐλίκα ὑπεσήμαινεν ἐπίπλουν· ἧ οἱ Λάκωνες εἰρεσίᾳ πολλῇ ἐπιπλέουσι· ἧ τὰς Ἀθηναίας καταλαμβάνουσιν ἄρτι ἐκβάντας· 7 ὧν οἱ μὲν ἀνεπαύοντο· 8 οἱ δ', ἄλλος ἄλλό τι ἔδρα, γυ-

Lysandri potestatem venit.

2 In Ægis fluentis persæpe Athenienses solverunt ad navale certamen ineundum: cum Lysander ex adverso non solveret, illi gaudio pleni, pæanasque canentes abnavigant. Lysander a tergo duas mittit triremes. Triremium præfecti cum egressos esse Athenienses cernerent, sublime tollunt signum æneum scutum. Lysandro statim signum dante, ut adnavigarent, Lacones contenta remigatione advolant, atque Athenienses recens egressos deprehendunt: quorum alii quieti se dederant, alius aliam rem agebat. Nudos omnes armati ex im-

μνοὶ

5 Ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς οἱ Ἀθηναῖοι πεζάκις ἀνήχθησαν] Quidam libri habent πολλάκις. Frontinus sic, *Lysander Lacedæmonius adversus Athenienses apud Ægospetamum instituit certo tempore infestare naves Athenienſium, deinde revocare classem: qua re in consuetudinem perducta*, &c. quem Frontini locum sic arbitror emendandum, *Lysander dux Lacedæmoniorum adversus Athenienses apud Ægospot.* alioquin manceus locus videbitur. Ita autem sæpe loquitur. lib. primo cap. quarto, *Iphicrates dux Athenienſium, adversus Anaxilaum Lacedæmonium in Hellespontο.* & passim. *Casaubonus.*

6 Οἱ μὲν ἂν] Cant. delet ἄν, neque agnoscit Interpres. Mox Codd. Casauboni, οἱ δ' ὅπως.

7 Ὧν οἱ μὲν] MSS. absque ὧν.

8 Οἱ δ', ἄλλος ἄλλό τι ἔδρα] Ita lego cum MSS. & Interprete. Vulgata, *οἱ δ' ἄλλό τι ἔδρων*. Codd. Casauboni, *οἱ δ' ἄλλος ἄλλό τι ἔδρα*.

9 Αἰ-

proviso obruentes Lacones, & inordinatos instructi, in captivitatem redigunt naves universas, nisi quod una Athenas aufugit, quæ cladem nunciare posset.

μνοὶ πάντες. οἱ Λάκωνες ἄφνω προσπεσόντες ὡπλισμένοι γυμνοῖς, σωπῇ παγμόῳ οἱ ἀσωτάκλοις, ἐνίκησαν· [9] αἱρεθέντων δὲ ἀνδρῶν αἰχμαλώτων καὶ τὰς τριήρεις ἀπάσας· ὅτι μὴ μία ἡ πάραλος ἔφυγε Ἀθήναζε μόνη τὴν ἥτης ἄγγελος.

3 Lysander pueros tesseris, hostes jurejurando fallendos esse dicebat.

Λύσανδρος παρήγγειλεν, ἐξαπατᾶν χρῆναι παῖδας μὲν ἀστραγάλοις, πολεμίους δὲ ὅρκοις.

4 Lysander Thasios cepit, apud quos erant multi, qui Athenienſium partes secuti fuerant. Ii se ab Lacone occultabant: qui convocatis Thasiis in templum Herculis, humanissimam orationem habuit, oportere veniam dare his qui laterent in commutatione rerum, & eos bonum animum gerere jussit:

Λύσανδρος σκεπάτης Θασίων, παρ' οἷς ἦσαν αὐτικίζοντες πολλοί, [10] κρυπτόμενοι τῷ Λάκωνος φόβῳ· ὁ δὲ τοὺς Θασίους εἰς τὸ τοῦ Ἡρακλέους ἱερὸν συναγαγὼν, φιλανθρώπως λόγους διεξῆλθεν· ὡς δέον συγγνώμην ἔχειν τοῖς κρυπτομένοις ἐν τῇ μεταβολῇ τῶν πραγμάτων, [11] καὶ θαρρεῖν αὐτοὺς προσῆκεν

9 Αἱρεθέντων δὲ ἀνδρῶν αἰχμαλώτων] Deesse hic dictio aliqua videtur numerum captorum indicans: nisi ita scripsit: ἀνδρῶν τι πλείστων αἰχμαλώτων, &c. Frontinus ita, *Tum hostium maxima parte ex more dilapsa, reliquos adortus occidit, & universas naves cepit.* Interpretis codd. hæc non habuere, ut videtur: neque mox illa verba, ἡ πάραλος. Ita autem appellabatur una ex publicis Athenienſium triremibus. vide Grammaticos. *Casaubonus.*

Αἱρεθέντων δὲ ἀνδρῶν] MSS. omittunt ἐν ἀνδράσι, ut etiam Interpres.

10 Κρυπτόμενοι τῷ Λάκωνος φόβῳ] MSS. absque φόβῳ. neque etiam agnoscit Interpres.

11 Καὶ θαρρεῖν αὐτοὺς προσῆκεν] Quidam codd. κἂν Θ. & sic legendum: nisi mendosum est τὸ προσῆκεν. *Casaubonus.*

Καὶ θαρρεῖν αὐτοὺς προσῆκεν] MSS. αὐτοῖς.

προσῆκεν, ὡς μηδὲν δεινὸν πεισομένους, τ̃ λόγων ἐν ἱερῷ γινομένων, ἢ ταῦτα ἐν Ἡρακλείας πόλει τ̃ πατρῴᾳ. [12] οἱ μὲν ἂν κεκρυμμένοι τ̃ θασίων πιστεύσαντες τῇ φιλανθρωπίᾳ τ̃ λόγων προῆλθον· Λύσανδρος δὲ ὀλίγας ἡμέρας, [13] ὅπως ἀδεέστεροι γένοιντο, προσέταξε σιωπᾷ παθέντας ἀποσφαγῆναι.

Λύσανδρος τὰς Ἀθήνας καθαιρεθῆναι βουλομένων τ̃ Λακεδαιμονίων, καὶ τ̃ συμμάχων, ἔφη μηδαμῶς συμφέρειν· τὴν γὰρ Θηβαίων πόλιν ἐγγὺς οἰκουμένην, ἰσχυροτέραν, ἢ μείζονα κατ' αὐτῶν γενήσεσθαι· ἐὰν δὲ ἀφ' τυράννων κατέχωσι τὰς Ἀθήνας, ἐγγύθεν προφυλάξειν τὰς Θηβαίους, καὶ ἀφ' παντὸς ἕξειν ἀσφαλεστέρας· ἄριστα λέγειν δόξας Λύσανδρος, ἔπεισε τὰς Ἀθήνας μὴ καθαιρεθῆναι.

nihil enim accepturos damni, quippe cum eam orationem in templo haberet, idque in civitate Herculis avi. Occulti igitur fidem habentes orationis benignitati, prodierunt. Lysander intermissis paucis diebus, quo tutius res administraretur, correptos interfici jussit.

5 Lysander Athenas exscindere volentibus Lacedæmoniis & sociis, Non, inquit, conducit. Thebanorum enim urbem in propinquo sitam, validiores & majores contra ipsos vires collecturam. Sin per tyrannos Athenas in officio contineant, ex propinquo posse eos eadem opera Thebanos observare, foreque eorum res semper deteriores. Lysander optime visus dicere, persuasit ne Athenas exscinderent.

[CAP.

12 Οἱ μὲν ἂν] MSS. absque ἂν. & pro Θασίων, Θυσιῶν. Mox Casauboni Codd. προσῆλθον.

13 Ὅπως ἀδεέστεροι] Ita MSS. & Codd. Casauboni pro vulgato, ὡς. Mox Casauboni Codd. συγκαταθέντας.

I 5

[CAP. XLVI.]

Agis.

¶ Agis Peloponnesiis adversus Lacedæmonios bellum gerentibus † in Lemno, consilium dedit, ut unam diem jumenta sine pascuis essent. Metum autem hostibus inferre volens, transfugas misit, qui nunciarent, magnum auxilium Laconibus proxima nocte venturum. Jumentorum ora per integrum diem ligavit. Imperente vero nocte vincula solvit: itaque jumenta fame confecta, & vinculis soluta, cum nacta fuissent herbas & pascua, exilierunt & infremuerunt, magnumque strepitum moverunt, atque simul clamorem exceptum valles referebant. Milites autem jussit, alium alibi dispersos, duplices aut triplices ignes

Ἄγις.

¶ Ἄγις Πελοποννησίων Λακεδαιμονίοις πολεμούντων [1] ἐν λιμῷ γνώμῳ ἠγόρδευεν, ὥστε μίαν ἡμέραν ἀσιτεῖν. φοβῆσαι δὲ τοὺς πολεμίους βουλόμενος, αὐτομόλους ἔπεμψεν ἀγγελοῦντας, ὡς μεγάλη συμμαχία τῇ μελλούσῃ νυκτὶ τοῖς Λάκωσι ἀφίξεται. τῶν μὲν κτηνῶν τὰ στόματα ἔδησε δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, νυκτὸς δὲ ἐχομένης ἔλυσεν· ὡς τὰ κτήνη πεινῶντα, τῶν δεσμῶν ἀπολυθέντα, πᾶσαν νομὴν λαβόμενα, ἀνεσκίρτα καὶ ἐφρυάττετο, καὶ ψόφον ἤγειρε πολύν· συνεπήχουν δὲ καὶ τῶν ὀρῶν αἱ φάραγγες· τοὺς δὲ σταλίωτας ἐκέλευσεν ἄλλον ἀλλαχοῦ σκεδαννυμένους, διπλᾶ καὶ τριπλᾶ [2] πυρὰ ἀνακαῦσαι.

1 Ἐν λιμῷ γνώμῳ ἠγόρδευεν] Interpres, qui vertit *in Lemno*, percussérat animum, suspicionemque injecerat de Limnis Laconicæ. Sed gerræ merx. vera enim lectio est, ἐν λιμῷ, ut nostri codd. habent, hoc est ἐν καιρῷ λιμοῦ. Recte etiam in iisdem ἠγόρδευεν μίαν ἡμέραν ἀσιτεῖν. hoc est, *dedit consilium, ut alterna diebus ab edendo abstinerent.* errat enim Interpres cum suis jumentis. *Casaubonus.*

Ἠγόρδευεν] Cant. ἠγόρδευ.

2 Πυρὰ] Cum MSS. pro vulgato, πυρία.

σαι· οἱ Πελοποννήσιοι τῷ πλήθει τ κραυγῆς, καὶ τῷ μεγέθει τ ψόφου [3] φενακισθέντες, ὡς μεγάλης βοηθείας ἥκούσης, αὐτίκα φεύγοντες ὤχοντο.

facere. Peloponnesii multitudine clamoris, & strepitus magnitudine decepti, quasi magnis copiis ad opem contra se ferendam advenientibus, repente fugam capesserunt.

[CAP. XLVII.]

Θρασύλλου.

¶ Θρασύλλου βουλόμενου τοῖς πολεμίοις φανῆναι ὀλίγας τριήρεις ἔχων, προσέταξε τοῖς κυβερνήταις [1] ἐς δύο τὰς ναῦς καζευξαι, καὶ τ μὲν ἑτέρας ἄραδαι τὰ ἱστία, [2] τὴν δὲ πρὸς τ ζυγὸν καλωδίοις προσλαβεῖν, τῇ δεξιᾷ [3] παρατείνουσαν, [4] καὶ μὴ φαινομένων μετώπων τῶν ἱστίων τῆς ἑτέρας τριήρους. τούτῳ τῷ τρόπῳ [5] τὰς ἡμι-

Thrasyllus.

¶ Thrasyllus, ut paucas triremes habere hostibus videretur, jussit, ut nautæ duas naves in unam redigerent, & alterius vela tollerent: hinc ad jugum efficiendum funiculis astringerent currenti eam quæ juxta curreret, ne alterius vela in sublimi eminerent. Hoc pacto dimi-

3 Φιναικισθέντες] Cant. φαιναικισθέντες.

Cap. XLVII. 1 Ἐς δύο τὰς ναῦς] Cant. omittit articulum.

2 Τὴν δὲ πρὸς τ ζυγὸν καλωδίοις προσλαβεῖν] Quid hic legerit aut secutus sit interpres nescio: ita ille a via recta aberrat. Atqui hoc præcipit Thrasyllus. Primum ut naves non singulæ separatim, sed δύο δύο junctæ navigent, deinde ut alterius tantum e binis copulatis navibus vela pandantur: utque ad ejus jugum (sic appellatur pars navis,) altera navis funibus astringatur. sic altera eunte, alteram ire necesse est. Similia stratagemata habes libro tertio, in Chabria, commate 111. & lib. quinto, in Diotimo, commate secundo. *Casaubonus.*

3 Παρατείνουσαν] Ita correxi cum MSS. & Interprete pro vulgato, προσδήσασαν.

4 Καὶ μὴ φαινομένων μετώπων τῶν ἱστίων] Vocem μετώπων cum MSS. & Interprete supplevi.

5 Τὰς ἡμίσειας] Cant. τὰς ἡμισείας.

6 Οἱ

diam partem navium occultavit.

2 Thrasyllus cum reliquis ducibus instabat Byzantiis. Duces Byzantiorum veriti, ne per vim urbs caperetur, tempus constituerunt, intra quod Byzantium traderent, & in eam rem obsides dederunt. Thrasyllus posthæc solvit versus Ioniam. Ipsa vero nocte reversus, cepit urbem Byzantiorum improvisam & incustoditam.

ἡμίσεας τῶν νεῶν ἀπεκρύψαλο.

Θρασύλλ Θ, καὶ [6] οἱ περὶ αὐτὸν στρατηγοὶ, [7] Βυζαντίοις ἐπέκειντο περὶ ναξίαν· οἱ στρατηγοὶ Βυζαντίων δείσαντες μὴ κατ' κράτ Θ ἡ πόλις ἁλῶ, σωίθεντο χρόνον, ἐν ᾧ παραδώσουσι τὸ Βυζάντιον, καὶ τ' σωμήκης ἡμέρας ἔδωκαν· οἱ περὶ Θρασύλλον ἀνήχθησαν μὲν ὀπὶ τάχιστα [8] τὴν ἐπ' Ἰωνίας· αὐτῆς δ' νυκτὸς ἀναστρέψαντες κατελάβοντο τὴν τῶν Βυζαντίων πόλιν ἀφύλακτον.

[CAP. XLVIII.]

Conon.

¶ Conon relictus a sociis, transfugam misit, qui diceret hostibus, eos fugam parare, item ex quo loco, & quo tempore. Qui insidiantes, observabant. At Conon circumvenientes præsidebant. Cononi vero persuasum est ut cum

Κώνων.

¶ Κώνων [1] καταλιπόμεν Θ ὑπὸ τ συμμάχων, αὐτόμολον ἔπεμψε, φράσοντα τοῖς πολεμίοις ὡς μέλλοιεν ἀποδιδράσκειν, καὶ ὅθεν, καὶ πηνίκα. οἱ μὲν δὴ ἐνεδρεύοντες παρεφύλαττον. Κώνων δ' πεισθεὶς τοῖς συμμά-

6 Οἱ περὶ αὐτὸν] Cum MSS. Vulgata, οἱ παρ' αὐτὸν.

7 Βυζαντίοις ἐπέκειντο περὶ ναξίαν· οἱ στρατηγοί] MSS. Βυζαντίοις ἐπέκειντο. οἱ περὶ ἀναξίαν οἱ στρατ.

8 Τὴν ἐπ' Ἰωνίας] Hanc MSS. lectionem præfero vulgato τὴν ἐπ' Ἰωνίαν. Pro αὐτῆς, Codd. Casaub. αὐτῇ.

Cap. XLVIII. 1 Καταλιπόμεν Θ] Cum Cant. & Interprete. Vulgata, καταλειπόμεν Θ.

2 Πεισα-

συμμάχοις, ἀσφαλέστερον ἀναχωρεῖν, ὡς ἐνέδραν πεποπυσμένοι· οἱ δὲ ἀναχωρήσαντες [2] περιαθρήσαντες τὰς ἐνέδρας ἀνέστρεψαν, καὶ παραμείναντες μέχρι νίκης αὐτῷ διεπολέμησαν.

Κώνων [3] Καλλικρατίδαν διπλασίας ἔχοντα τριήρεις ὑπέφυγεν ἐν τῇ θαλάττῃ· ἤδη πλησίον Μιτυλήνης ὄντι· τὸν δὲ Λακωνικῶν νεῶν ἐν τῇ διώξει [4] διεσπασμένων, ἐπῆρε τὸν Φοινικίδαν· ὃν δὲ ἄρα μάχης σύνθημα τοῖς κυβερνήταις· οἱ δὲ [5] ἐπιστρέψαντες ἀντιπρῴρους τὰς ναῦς ἐμβάλλουσι ταῖς Λακωνικαῖς. αἱ δὲ ἀσύντακτοι καὶ παραγμῶσαι τὸ παράλογον τῆς ἐπιστροφῆς ἐκπλαγεῖσαι, πολλαὶ μὲν ἀνερράγησαν. [6] πολλαὶ δὲ

socius promulgavit, ut secure discederent, quippe qui antea de insidiis certum cognoverat. Qui discedentes, cum præsensissent insidias, redierunt, & permanentes usque ad victoriam cum eo bellum gesserunt.

2 Conon Callicratidem duplo plures habentem triremes, in mari fugiens, cum jam prope Mitylenem esset, Laconicis navibus inter insequendum distractis, sustulit phœnicidem, quod erat pugnæ signum gubernatoribus. Qui conversis proris, in Laconicas naves impressionem faciunt. At illæ inordinatæ atque perturbatæ, inopinata conversione perculsæ, magna ex parte fractæ sunt, multæ

κατέδυ-

2 Περιαθρήσαντες] Cant. περιαθόμενοι. & sic quoque Interpres. quod etiam fuisse videtur in Codd. Casauboni, licet nimis corripuerit literas.

3 Καλλικρατίδαν] MSS. Καλλικρατίδα.

4 Διεσπασμένων] Cum MSS. Vulgata, διεσπαρμένων.

5 Ἐπιστρέψαντες] Cum MSS. pro vulgato, ἀνεστρέψαντες.

6 Πολλαὶ δὲ κατέδυσαν] Scribe πολλαί. Quidam lib. πολλὰς μ. Sane utrumque dicitur, κατέδυσαν τὰς ναῦς, & κατέδυσαν αἱ ναῦς. Sed hic πολλαὶ legendum. Casaubonus.

Πολλαὶ δὲ κατέδυσαν] Cum Cant. & Casaubono pro vulgato, πολλαὶ δὲ κατ.

7 Οἱ

etiam ſubmerſæ. Conon vero ſummæ rerum victoriam deportavit.

καπέδυσαν. Κώνων ἢ ξ παντὸς ἔργα τὴν νίκην ἀπηνέγκατο.

3 Conon auxilium Pharnabazo ferens, Ageſilao depopulante Aſiam, ſuaſit Perſæ, ut pecunias mitteret oratoribus civitatum Græciæ, qua corrupti perſuaderent ſuis civitatibus, ut bellum Lacedæmoniis inferrent. Qui inducti perſuaſerunt, & bellum exortum eſt Corinthiacum. Sic factum eſt, ut Lacedæmonii Ageſilaum ex Aſia revocarent.

Κώνων Φαρναβάζῳ συμμαχῶν, Ἀγησιλάῳ τὴν Ἀσίαν πορθοῦντι, ἔπεισε τὸν Πέρσην χρυσίον πέμψαι τοῖς δημαγωγοῖς τῶν πόλεων τῶν Ἑλλάδος· οἱ λαβόντες πείσασι τὰς πατρίδας ἐκφέρειν τὸν πρὸς Λακεδαιμονίους πόλεμον. [7] οἱ μὲν βιασθέντες ἔπεισαν· ἡ συνεχὴς πόλεμος Κορινθιακὸς· οἱ δὲ Σπαρτιᾶται τὸν Ἀγησίλαον ἐκ τῆς Ἀσίας ἀνεκαλέσαντο.

4 Conon in urbe Mitylenenſium concluſus, & obſeſſus a Lacædemoniis, cum Athenienſibus oppugnationem indicare ſumme cuperet, neque poſſet clam mittere, qui appellerent, contractis duabus celocibus, præſtantiſſimos ex ſupplementis remiges impoſuit, omnibus rebus neceſſa-

Κώνων ἐν Μιτυλήνῃ κατακεκλεισμένος ὑπὸ Λακεδαιμονίων, πεύδων Ἀθηναίοις μηνύσαι τὴν πολιορκίαν, λαθεῖν τὰς ἐφορμούσας οὐκ οἷός τε ὢν, καταπέμψας δύο τὰς [8] ταχυναυτούσας τῶν νεῶν, καὶ τοὺς ἀρίστους ἀπὸ τῶν πληρωμάτων ἐρέτας ἐμβιβάσας, ὅ-

σα

7 Οἱ μὲν βιασθέντες] Ante βιασθέντες in Cant. vocis unius atque alterius vacuum eſt.

8 Ταχυναυτούσας τῶν νεῶν] MSS. omittunt, τῶν νεῶν.

9 Ἐξηρ-

σαι χρὴ ⁹ ἐξειργασμένους, κελεύσας ἐν τοῖς σκάφεσιν ἡσυχάζειν, ἑωσπέρας πρωΐας ἀναστήσας τοὺς ¹⁰ φυλάσσοντας ἀνὰ τὴν γῆν ἐσκεδασμένους. ¹¹ οἱ μὲν σώματα ἐτημέλησαν. ¹² οἱ δὲ πῦρ ἀνέκαιον· οἱ δὲ πυρὰν ἀνεσκεύαζον. ¹³ ἐν δὴ ἐν τούτῳ ἀφῆκε τὰ σκάφη, φυλαγγέλας ¹⁴ πλεῖν δρόμον ἀλλήλοις ἐναντίον. ¹⁵ ἵνα, εἴ τις διάπρον ἀλίσκοιτο, ¹⁶ τὸ διάπρον γὰρ σωθῆναι δυνηθῇ. ¹⁷ ἄμφω δὲ ἐσώθη, τὸν πολεμίων διὰ τὴν ἀχολίαν διῶξαι βεβαδωκότων.

riis comparatis, eosque iussit in navigiis otium agere. Procedente vespera conspicatus per terram dispersos custodes, cum alii corpora curarent, alii ignem incenderent, alii pyram extruerent. Tum vero dimisit navigia, mandans ut cursum sibi mutuo contrarium tenerent, ut, etiamsi alterum caperetur, alterum saltem evadere posset. Utrumque vero servatum est, hostibus per otium & ignaviam persequi cunctantibus.

Κώ-

9 Ἐξειργασμένους] MSS. ἐξειργασμένους.

10 Παρεφυλάσσοντας] Cant. φυλάσσοντας.

11 Οἱ μὲν σώματα....] Legit Interpres: οἱ μὲν σώματα ἐθεράπευον· οἱ δὲ πῦρ ἀνέκαιον· οἱ δὲ πυρὰν ἀνεσκεύαζον. *Casaubonus.*

Οἱ μὲν σώματα ἐτημέλησαν] Ita restitui cum MSS. & Interprete pro vulgato, οἱ μὲν σώματα.... μὲν ἦν.

12 Οἱ δὲ πῦρ ἀνέκαιον· οἱ δὲ πυρὰν ἀνεσκεύαζον] Ita lego cum Interprete & partim cum Cant. is enim, οἱ δὲ πυρκαϊὰν· οἱ δὲ πυρὰν ἀνεσκεύαζον. Fl. οἱ δὲ πυρὰν ἔκαιον· οἱ δὲ πῦρ ἀνεσκεύαζον. Vulgata: οἱ δὲ πυρὰν ἔκαιον· οἱ δὲ πυρὰς ἀνεσκεύαζον. Simile mendum occurrit infra IV. 6. 11. πυρὰν ἔκαυσαν. quo loco item πῦρ ἀνέκαυσαν restitui ex MSS. quomodo legitur supra cap. 8. ὅπως δὲ γέφυρᾶς καὶ παλίσσ, τάφρος ἐκλυθῇ πρὸ τῆς πόλεως ἢ ἵππων ὁρμὴ φυλάξαιλας, πῦρ ἀνακαῦσαι μέγιστον. & cap. 46. τοῦ δὲ στρατόπεδον ἐκλυθέντος ἅλλοι ἀλλαχῇ σκεδασθέντας, ὅπλα καὶ πυρὰ ἀνακαῦσαι.

13 Καὶ δὴ καὶ πότε] MSS. delent posterius καὶ.

14 Πλεῖν δρόμον ἀλλήλοις ἐναντίον] Cant. absque ἀλλήλοις.

15 Ἵνα εἴ τις διάπρον] Ita MSS. Vulgata, ἵνα κἂν. Delet quoque articulum Cant. ante posterius διάπρον.

16 Τὸ διάπρον γὰρ] Vacat τὸ. nam διάπρον est τὸ ἔπειρον. sed ita non raro. *Casaubonus.*

17 Ἄμφω δὲ ἐσώθη] Uterque Codex, ἄμφω δὲ σωθῆ. Lego ἄμφω δ' ἐσώθη.

18 Ὡς

5 Conon navale prælium initurus, nunciante transfuga, triremes optimas hostium ad Cononis navem capiendam intendere, apparavit suæ similem, & ducem suis ornamentis induit, atque ad dextrum cornu disposuit, ab eaque universæ classi signum dari jussit. Hostes cum id vidissent, qui optimas naves habebant, repente ad imperatorem contendunt. At Conon in reliquam classem invadens, alias submersit, alias in fugam convertit.

Κώνων ναυμαχεῖν μέλλων, ἀγγελίας Θ αὐτομόλου, [18] ὡς αἱ τ πολεμίων ἄριστα τριήρεις πεπείλητο [19] σκοπὴν ἐλεῖν τὴν Κώνωνος ναῦν· καταισκευάσας [20] ὁμοίαν τριήρη τῇ ἑαυτοῦ, [21] ἣ τ στρατηγικὸν κόσμον περιθεὶς, ἔπαξεν ὅπῃ τὸ δεξιὸν κέρας· ἣ προσέταξεν ὑπὸ τῶν ἄρα τὸ σημεῖον τῷ παντὶ στόλῳ· οἱ μὲν πολέμιοι ταῦτα ἰδόντες, ὅσοι τὰς ἀρίστας ναῦς εἶχον, εὐθέως ὅπῃ τὴν στρατηγίδα ὥρμησαν· Κώνων δὲ τῷ λοιπῷ στόλῳ προσπεσὼν, τὰς μὲν κατέδυσε, [22] τὰς δὲ κατεδίωξεν.

[CAP. XLIX.]

Xenophon.

¶ Xenophon Græcos domum reducens, equitibus Tisaphernis in ju-

Ξενοφῶν.

1 ¶ Ξενοφῶν ἐπανῆγε τοὺς μυρίους. τ δὲ Τισσαφέρνην ἱππέων ἐνοχλούντων

18 Ὡς αἱ τ πολεμίων ἄριστα] Articulum αἱ cum Cant. inserui.

19 Σκοπὴν] Cant. σκεπῶν.

20 Ὁμοίαν τριήρη τῇ ἑαυτοῦ] Fl. ὁμοίαν περὶ τὴν ἑαυτοῦ.

21 Καὶ τ στρατηγικὸν κόσμ.] Recte sic noster cod. Interpres tamen aliter legisse videtur. *Casaubon.*

22 Τὰς δὲ κατεδίωξεν] Fl. τὰς δὲ καὶ κατεδίωξεν.

Cap. XLIX. 1 Ξενοφῶν ἐπανῆγε τοὺς μυρίους] Interpres has voces vel neglexit, vel non legit. Græcos illos qui Cyrum fratri bellum inferenti sunt secuti, & a Xenophonte in patriam reducti, historici interdum a duce appellant τοὺς μυρίους, ut Xenophon in Ἑλλην. & Polyænus libr. septimo: interdum a numero τοὺς μυρίους, ut hic & passim. *Casaubonus.*

2 Ἀγορά-

των τὰ σκευοφόρα, γνώμλω. [2] ἀγορεύσας τὰς μὴ ἀμάξας ἢ τὰ περιττὰ τ̃ σκευῆς. ... ὅπως μὴ [3] συμβαίνῃ τοῖς Ἕλλησι περὶ ταῦτα μαχομένοις πλευτᾶν, ἢ κωλύεσθαι ποσσωτέρω βαδίζειν.

Ξενοφῶν τ̃ βαρβάρων ἐπὶ τὴν πορείαν ὁπλισαμένων, τάξας ἀμφίστομον τὴν φάλαγγα, ὅσα ἦν ἀναγκαῖα σκευοφόρα λαβὼν ἐντὸς, ἐπορεύετο, καταστήσας ὅπλ̃ τ̃ ἀραγίας ἱππεῖς, ἀκοντιστὰς, πελταστάς· οἳ τὰς προσπίπτοντας τ̃ βαρβάρων ἀπεκρούοντο.

Ξενοφῶν τ̃ βαρβάρων προκαταλαβόντων στενὸν τόπον, ἢ τὴν πάροδον ἀναγκαῖον ποιεῖσθαι τοῖς Ἕλλησιν ἦν, σωιδὼν ἀπό τινος ὄρους ἐφοδον ὄντα τ̃ λόφον, ἐφ' ᾧ τὴν φυλακὴν εἶχον οἱ βάρβαροι. προσλαβὼν Ἑλλήνας ὅσους ἐπελάμβανεν ἱκανὰς εἶναι, τὴν πορείαν ὁπ̃ τοῦτο ἐποιεῖτο,

menta invadentibus, consilium dedit, ut currus & superfluum apparatum impedimentorum relinquerent, ne Græci pro his pugnantes mortem oppeterent, & progredi ulterius prohiberentur.

2 Xenophon instantibus in itinere barbaris, ancipiti acie instructa, omnique necessario commeatu inter eam concluso proficiscebatur: collocatis in fine equitibus jaculatoribus & scutatis, qui barbarorum impetum propulsarent.

3 Xenophon, cum barbari locum angustum intercepissent, qua transire Græcos necessarium erat, conspicatus a quodam monte accessum in collem, in quo barbari præsidium impositum habebant, assumptis Græcis, quot ad eam rem sufficere existimavit, iter ad illum direxit, ut in

[2] Ἀγορεύσας] Fl. ἀγορεύσαι. Sequentem lacunam Casaubonus in margine supplevit, addendo, καταλείπειν.
[3] Συμβαίνῃ] Cant. συμβαίνοι.
4 Τὰς

ſummum cacumen ſupra ipſos evaderet. Barbari ſupra ſe hoſtes conſpicati, fugam dederunt. Xenophon autem Græcos ſine periculo traduxit.

καὶ κεφαλῆς αὐτῶν βαλόμενος ἡγεμόνας· οἱ μὲν βάρβαροι [4] τὰς πολεμίους ὑπεραίνω γιγνομένους ἰδόντες ἔφυγον. Ξενοφῶν δὲ ἀσφαλῶς διῆγε τοὺς Ἕλληνας.

4 Xenophon tranſire fluvium conatus, cum a Barbaris in adverſa ripa ſedentibus prohiberetur, mille Græcos delegit, eoſque miſit, ut alio loco trajicerent. Ipſe vero ex adverſo per vim tranſire nitebatur. Cum hi qui miſſi fuerant tranſmiſiſſent contra repugnantes hoſtes, & ſupra caput evaſiſſent, multiſque eos plagis afficerent: Xenophon cum ſuis abſque periculo tranſivit.

Ξενοφῶν ποταμὸν πειρώμενος διαβαίνειν, ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἀντικαθημένων κωλυόμενος, τῶν Ἑλλήνων χιλίους ἐπιλέξας ἔπεμψε καθ' ἑτέραν διάβασιν· αὐτὸς δὲ κατὰ στόμα πειρᾶτο, διαβαίνειν ἐβιάζετο. τῶν πεμφθέντων διαβάντων ἐπὶ τοὺς ἀντικαθημένους, καὶ γιγνομένων ὑπὲρ κεφαλῆς πολλά τε τιτρώσκοντας [5] ἐμβαλλόντων αὐτοῖς, οἱ μὲν περὶ Ξενοφῶντα ἀκινδύνως διέβησαν.

[6] Τέλος τοῦ βιβλίου τῆς Πολυαίνου Στρατηγημάτων.

Τάδε

4 Τὰς πολεμίους ὑπεραίνω γιγνομένους ἰδόντες] Τὸ, γιγνομένους cum MSS. inſerui.

3 Ἐμβαλλόντων] Cant. ἐμβαλόντων.

6 Τέλος τοῦ βιβλίου τῆς Πολυαίνου Στρατηγημάτων] In Cant. in quo ſemper hiſce locis legitur Στρατηγικῶν, poſtrema vox hic deſiderabatur.

[1] Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ τῶν

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ.

Hæc insunt in secundo libro

POLYAENI STRATAGEMATUM.

[2] Ἀγησίλαος, στρατηγήματα	λβ	Agesilaus, Stratag.	32
Κλέαρχος	ι	Clearchus	10
Ἐπαμινώνδας	ιε	Epaminondas	15
Πελοπίδας	γ	Pelopidas	3
Γοργίας	β	Gorgias	2
Δερκυλλίδας	α	Dercyllidas	1
Ἄλκέτας	α	Alcetas	1
Ἀρξιλαΐδας	α	Arxilaidas	1
[3] Ἰσίδας	α	Isidas	1
Κλεανδρίδας	ε	Cleandridas	5
Φαρακίδας	α	Pharacidas	1
[4] Δηϊφόντης	α	Deiphontes	1

Εὐρυ-

1 Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων.] Ita lego cum Fl. & Interprete pro vulgato, Πολυαίνου Στρατηγημάτων βιβλία β' πίναξ. Epitheton συναπτὸν in libro primo Polyæno tributum vel hinc recte cum MSS. ejectum patet, quod neque hic in Vulgata consipiciatur, neque aliis quibusdam in locis: adeo illa sibi non constat.

2 Ἀγησίλαος στρατηγήμ. λβ'] Cant. λς. Enumerantur tamen tria & triginta.

3 Ἰσίδας] Ita legendum. Vide quæ suo loco notavi. Fl. Ἰασίδας. Vulgata, Ἰσίδας.

4 Δηϊφόντης] Cant Δηϊφόντης. Item Εὐρυπῶν, pro Εὐρυπίων. & Ἀναστασπίδας, pro Μνασιστπίδας. Post Καλλικρατίδας delet Κυρηναῖος. neque

Eurytion	1	Εὐρυτίων	α
Ephori	2	Ἔφοροι	β
Hippodamas	1	Ἱπποδάμ&.	α
Gastron	1	Γάστρων	α
Megaclidas	1	Μεγακλείδας	α
Harmostes	1	Ἁρμοστής	α
Tibron	1	Θίβρων	α
Demaratus	1	Δημάρε&.	α
Erippidas	1	Ἡλιππίδας	α
Ischolaus	4	Ἰσχόλα&.	δ
Mnasippidas	1	Μνασιππίδας	α
Antalcidas	1	Ἀνταλκίδας	α
Agesipolis	1	Ἀγησίπολις	α
Sthenippus	1	Σθένιππ&.	α
Callicratidas Cyren.	2	Καλλικρατίδας Κυρηναῖος	β
Magas	2	Μάγας	β
Cleonymus	2	Κλεώνυμ&.	β
Clearchustyrannus	3	Κλέαρχ&. τύραννο&.	γ
Aristomenes	4	Ἀριστομένης	δ
Cineas	1	Κινέας	α
Hegetorides	1	Ἡγησηρίδης	α
Dinias	1	[5] Δεινίας	α
Nicon	1	Νίκων	α
Dicætas	1	Διοίτας	α
Tesamenus	1	Τησαμενός	α
Onomarchus	2	Ὀνόμαρχος	β

Τέλ&. ξ πίνακ&.

Π Ο-

que post Κλίαρχ&. agnoscit τύραννο&.

5 Δεινίας] Cant. Αἰγίας. Vulgata, Δεινίας. sed legendum, ut editum nunc. Pro Νίκων, Cant. Φίκων.

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ

ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ

βιβλίον δεύτερον.

POLYAENI

STRATAGEMATUM

LIBER SECUNDUS.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

ΚΑΙ τόδε ὑμῖν δεύτερον βιβλίον, ἱερώτατοι βασιλεῖς Ἀντωνῖνε καὶ Οὖῆρε, προσφέρω τῶν Στρατηγημάτων. ἐξ αὐτοῖς δῆτα συνιέναι δυναμένοις ἀφ' ὅσης ἱστορίας, καὶ ὅσῳ πόνῳ τάδε συλλεξάμενος, ὠφέλειαν σύντομον ὑμῖν δίδωμι· καὶ ταῦτα, σχολὴν οὐκ ἄγων, ἀλλὰ καὶ δίκας ἐφ' ὑμῶν λέγων.

ETIAM hunc secundum Stratagematum librum, sanctissimi imperatores Antonine & Vere, vobis offero: qui etiam ipsi facile potestis conjicere, ex quot historiis & quanto cum labore his collectis, utilitatem brevem & compendiosam vobis præstiterim: idque non in otio, sed etiam causas apud vos dicens.

[CAP. I.]

ΑΓΗΣΙΛΑΟΣ.

1 Ἀγησίλαος Ἀκαρνᾶσιν

AGESILAUS.

Agesilaus cum Acarnasin

1 Στρατηγημάτων] Cant. στρατηγικῶν. Vide quæ diximus ad lib. 1.

1 Ἀγησίλαος Ἀκαρνᾶσιν ἐπολίμει] Lege sic & distingue hunc locum multis modis corruptum: Ἀγησίλαος Ἀκαρνᾶσιν ἐπολίμει, καὶ ἀπῆει, ὅτι τῶν

nanis bellum gerebat, & eo tempore exercitum admovebat, cum semina terræ essent mandanda. Lacones statuerunt hostes arcere. Remisit Agesilaus, quoniam tum magis pacem essent expetituri, cum fruges haberent, quibus metuerent. Quod si pacem non cupient, nobis, inquit, seminaverint.

2 Lacedæmonii contra Thebanos & Athe-

σιν ἐπολέμῳ, [2] ἢ πρεσβήν. ὅτι τὴν γῆν τῶν πολεμίων ἐπιέναι ἐκέλευον, οἱ Λάκωνες ἐβούλοντο τὰς πολεμίας εἴργειν. Ἀγησίλαος ὑπέστρεψεν, ὡς μᾶλλον εἰρήνης ἐπιθυμήσοντας εἰ καρπὸς ἔχοιεν ὑπὲρ ὧν φοβήσοιντο. εἰ δὲ μὴ εἰρήνης μὴ γλίχ. &c. Non teram tempus in asserenda hac lectione: tantum Xenophontis verba apponam, quæ id evincent manifestissime, Ἑλλωϊκ. lib. quarto, ubi de hac expeditione Agesilai in Acarnaniam loquitur: ἰωϊκα δ' ἤδη, ait, ἐπιγίγνετο τὸ μετόπωρον, ἀπῆλθε εἰς τὰ χώρια. οἱ δ' Ἀχαιοὶ πεποιήκεσάν τι κἀδύνατον εἰσιόντων αὐτῶν, ὅτι πόλιν ἐδήμιαν φρουρικὸν ἔτι ἐκτὸς ἔτι ἔκτος. ἐβούλοντό τι εἰ μισθὸν ἄλλο, ἀλλὰ ποσὸν γε χρόνον καταμένειν αὐτὸν ἕως ἂν τὰ σπόρια λῃσωλύσῃ τοῖς Ἀκαρνᾶσιν. ὁ δ' ἀπεκρίνατο, ὅτι, τὰ ἐναντία λέγοιεν τοῖς συμμάχοις. ἐγὼ μὲν γὰρ (ἔφη) σφετερίσομαι πάλιν φίλους ἐς τὸν ἔπειτα χρόνον· ἔτι δ' ὅσῳ ἂν πλείω σπείρωσι, τοσούτῳ μᾶλλον τὴν εἰρήνης ἐπιθυμήσουσι. *Casaubonus.*

2 Καὶ φρουρὸν, ὃ τὴν γῆν, &c.] Casaubonus pro φρουρὸν, legit ἐπὶ, sublata ὑποστρέψῃ post φρουρὸν, positoque puncto post ἐγκλῶ. Verum cum MSS. ut & Interpres, constanter exhibeant φρουρὸν, haud facile mutaverim; præsertim cum iectio quoque vulgata nihil quidquam á relatione Xenophontis differat, si, retenta distinctione vulgata, vertas: *Agesilaus cum Acarnanu bellum gerebat, & jam copias admoverat: cum tempus serendi esset, Lacones statuerunt hostes impedire. Agesilaus reversus est.* est enim illud φρουρὸν, quod retulit antea Xenophon, Agesilaum scilicet ingressum fines eorum, agros vastasse, pecora abstulisse, manum conseruisse, oppidis copias admovisse, & similia: quod sequitur, ἰωϊκα δ' ἤδη ἐπιγίγνετο τὸ μετόπωρον, ἀπῆλθε εἰς τὰ χώρια, &c. respondet hisce Polyæni, ὅτι τὴν γῆν ἐσπείρετον, &c. Ἀγησίλαος ὑπέστρεψεν. Posset cum Casaubono reponi, ἐβούλοντο, & ἐπέστρεψεν, cum Cant. exhibeat prius, alterum vero reperiatur etiam in utroque Cod. sed res eodem redit. Pro ὑπεσπόνδαζε cum MSS. & Casaubono rescripsi, ὑπεθυμόσυζε, ut & μὴ γλίχοιντο cum Fl. & eodem Casaubono, pro ἢ γλίχ.

συλλο. τὸ μὲν δὴ κῦφον καὶ πελταστικὸν τοῖς Λάκωσιν ἀχρεῖον ἦν· τῷ δὲ φάλαγγα ὅλην ἐπάγειν ἔδοξεν Ἀγησιλάῳ. Χαβρίας Ἀθηναίοις, [2] Γοργίδας Θηβαίοις ἀπαγγέλλουσι μὴ προδραμεῖν, ἀλλὰ μένειν [3] ἡσυχῇ, τὰ μὲν δόρατα ὀρθὰ προβεβλημένους· τὰς δὲ ἀσπίδας ἐς γόνυ [4] προερεισαμένους. Ἀγησίλαος καταπλαγεὶς τὸ σάσιμον σχῆμα τῆς μάχης, ἀνεχώρησε, στρατηγικὸν ἡγεμόνα, πλειόνων ῥώμην φυλάξασθαι.

Ἀγησίλαος ἦλθεν [5] Κορώνειαν ὅσον οὔπω παρεπάσσετο· [6] ἦκέ τις ἀγγέλων· τέθνηκε Πείσανδρος ὁ ναύαρχος Λακεδαιμονίων ἡττηθεὶς ὑπὸ Φαρναβάζου. ὅπως οὖν ἀθυμία καὶ φόβος μηδαμῶς ἐμπέσοι τῷ στρατιενses simul pugnabant. Levis igitur armaturæ milites & scutati, Lacedæmoniis non erant usui. Sed totum agmen adducere visum est Agesilao. Chabrias Athenienſibus, Gorgidas Thebanis mandat, ne procurrant, sed maneant quieti, & lanceas rectas protendant. Scuta vero ad genua affigant. Agesilaus pertimescens stabilem pugnæ figuram, recessit: militare existimans, hostium vires ac robur cavere.

3 Agesilaus ad Coroniam quantum nunquam antea ad pugnam instruebatur. venit quidam nuncians: Pisander Lacedæmoniorum navarchus occubuit, superatus a Pharnabazo. Ne igitur dolor & metus incesseret exer-

τοῦμα-

2 Γοργίδας Θηβαίοις] Hic infra dicitur Γοργίας, ut ibi notamus. Paullo post scribe, τὸ γόνυ προερεισαμένους. Id Diodor. ita dicit, τὰς ἀσπίδας πρὸς τὸ δόυ κλίναντας. Probus in Chabria, *Reliquam phalangem loco vetuit cedere, obnixoque genu scuto, projectaque hasta impetum excipere hostium docuit.* ubi vides ad verbum a Probo expressam Græcam, qua Polyænus utitur, ἐρείσαι. *Casaub.*

3 Ἡσυχῇ] Cant. ἡσυχῇ.

4 Προερεισαμένους] Ita lego cum Fl. loco προερυσαμένους. Codd. Casauboni, προερυσαμβύους, ut & προτεταμβύους.

5 Κορώνειαν] Cant. Κορωνίαν.

6 Ἦκέ τις ἀγγέλων· τέθνηκε &c.] Ita scripsi cum MSS. & Interprete: tum quia sic solet Polyænus. Vulgata, ἀγγέλων ὅτι τέθνηκε.

7 Ἀγ-

τὸ μαλι, Ἀγησίλαος προστάσσει τοῖς ἀγγέλοις, τἀναντία πρὸς τοὺς τραλιώτας [7] ἀγγέλλειν. Λακεδαιμόνιοι νικῶσιν ἐν τῇ θαλάττῃ. ἀλλὰ μὴν καὶ αὐτὸς προῆλθεν ἐστεφανωμένος, ἔθυσεν εὐαγγέλια, διέπεμψε τοῖς φίλοις μερίδας ἀπὸ τῶν ἱερείων. οἱ τραλιῶται ταῦτα ἀκούσαντες, καὶ ὁρῶντες, πλέον [8] θαρρήσαντες, καὶ μείζονος προθυμίας ἐν τῇ Κορωνείᾳ παρεσκευάσαντο.

citum, Ageſilaus præcepit nunciis, ut contraria militibus nunciarent: Lacedæmonii victoriam per mare in manibus habent. Sed & ipſe proceſſit coronatus, & euangelia ſacrificavit, miſitque amicis portiones de victimis. Milites his auditis & viſis, plus audaciæ colligentes, majori alacritate ac lætitia ad Coroniam prælium faciebant.

[9] Ἀγησίλαος ἐν Κορωνείᾳ Ἀθηναίους ἐνίκησεν. ἤγγειλέ τις, οἱ πολέμιοι [10] συμφεύγουσιν [11] εἰς τὸ νεὼν τῆς Ἀθηνᾶς· ὁ δὲ προστάξεν, ἐὰν αὐτοὺς οἱ βούλωνται ἀπιέναι· ὡς ἄρα εἴη σφαλερὸν συμπλέκεσθαι τοῖς [12] ἐξ ἀπονοίας ἀναμαχομένοις.

4 Ageſilaus Athenienſibus ad Coroniam ſuperatis, nunciante quodam, hoſtes in templum confugiunt: juſſit eos abire quocunque vellent, quod eſſet periculoſum cum illis manum conſerere, qui ex deſperatione pugnam redintegrarent.

Ἀγη-

7 Ἀγγέλλειν] Cant. Ἀγγέλλεσθαι. Pro προῆλθεν, idem, προσῆλθεν. Pro πλέον, πλεῖον.

8 Θαρρήσαντες] Cant. Θαφήσαντες.

9 Ἀγησίλαος ἐν Κορωνείᾳ Ἀθηναίους ἐνίκησεν] Quidam Codd. Βοιωτοὺς ἐνίκησεν. vera lectio Ἀθηναίους καὶ Βοιωτούς. adi hiſtoricos. *Caſaubonus.*

Ἀγησίλαος, &c.] In Cant. præmittitur exemplum ſeptimum quarto.

10 Συμφεύγουσιν] Cum Fl. Codd. Caſauboni, & Interprete. Vulgata, εἰσφεύγουσιν.

11 Εἰς τὸ νεὼν τῆς Ἀθηνᾶς] Utrique Codex delet τῆς Ἀθηνᾶς. & ſic quoque Interpres.

12 Ἐξ ἀπονοίας ἀναμαχομένοις] Cum utroque Codice & Interprete, nec non Codd. Caſauboni Vulgata, μαχεμένοις.

Ἀγησίλαος ἐπὶ τὸ Ἀσίας τὰς στρατιώτας ἔπεισε καταφρονεῖν τῶν βαρβάρων, οὓς τέως ἐδεδοίκεσαν, αἰχμαλώτους Πέρσας ἀποδύσας, καὶ τοῖς Ἕλλησιν ἐπιδείξας, τὰ μὲν σώματα αὐτῶν ἀσθενῆ, καὶ λευκὰ ὑφὰ τῆς τρυφῆς, τὴν δὲ κόσμον καὶ τὴν ἐσθῆτα πολυτελῆ, καὶκεῖνο Λακωνικῶς [13] εἶπε, πρὸς οὓς μὲν τὰ ἀγῶνα ἔχομεν, εἰσὶν ὅτι· πρὸς ὧν δ', ταῦτα.

5 Agesilaus in Asia militibus persuasit, ut contemnerent barbaros, quos hactenus timuissent, captivos Persas exuens, & Græcis ob oculos ostendens illorum corpora imbecilla & luxu albentia, ornatum vero & vestes pretiosas, illud Laconice dixit: Cum quibus nobis bellum est hi sunt: pro quibus vero, hæc.

Ἀγησίλαος [14] τοῖς φεύγουσιν τῶν πολεμίων ὁδὸν διδόναι παρήγγειλεν.

6 Agesilaus fugientibus hostibus viam patefacere monebat.

Οἱ σύμμαχοι Λακεδαιμονίοις ἠτιῶντο, ὡς τὰ μὲν στρατεύομεθα πολλοὶ, Λάκωνες δ' ὀλίγοι· [15] Ἀγησίλαος ἐν πεδίῳ χωρίσας ἔταξεν ἰδίᾳ μὲν καθ' αὑτοὺς τοὺς Λάκωνας, ἰδίᾳ δὲ τοὺς συμμάχους· [16] οἱ μὲν δὴ κρινθέντες ἐκάθηντο. κήρυξ δὲ

7 Sociis Lacedæmonios accusantibus, Nos magno numero pugnamus, Lacones exiguo: Agesilaus mandavit, ut in planitie seorsim considerent Lacones, & seorsim in alio loco socii. Illis sic ad judicium ferendum sedentibus, præco clama-

ἠγό-

13 Λακωνικῶς εἶπε] Pro eo MSS. & Codd. Casauboni, εἶπόν. Iidem ἔστι εἰσὶν· & ταῦτα. pro ταῦτ.

14 Τοῖς φεύγουσι τῶν πολεμίων ὁδὸν διδόναι] Vegetius, lib. III. c. XXI. *Idcoque Scipionis laudata sententia est, qui dixit, viam hostibus qua fugiant esse muniendam.* Expressit Scipio ad verbum sententiam hanc Agesilai. *Casaubonus.*

15 Ἀγησίλαος ἐν π.] Μὲν, quod erat in Vulgata, cum MSS. delevi.

16 Οἱ μὲν δὴ κριθέντες ἐκάθηντο] Ita lego cum MSS. & Interprete. Vulgata, οἱ μὲν ἀγκριθέντες. Cant. pro ἐκάθηντο, legit, κάθηντο.

17 Τεί-

vit, Surgant figuli. surrexerunt a sociorum parte non pauci. Secundo fabri ferrarii, surrexerunt multi. Tertio fabri lignarii, & lapicidæ, surrexerunt plures. & alios quæstuarios, & artifices ordine promulgavit, ita ut propemodum omnes socii consurgerent, Lacedæmoniorum nemo. Vetitum enim erat eis, quæstuariam artem exercere. Sic didicerunt socii, plures esse Laconum milites quam suorum.

ἠγόρευεν· ἀναστάντων οἱ κεραμεῖς· ἀνέστησαν ἀπὸ τῶν συμμάχων οὐκ ὀλίγοι. δεύτεροι οἱ χαλκεῖς· ἀνέστησαν πολλοί. [17] τρίτοι οἱ τέκτονες· ἀνέστησαν πλείονες· καὶ τοὺς ἄλλους βαναύσους, καὶ τεχνίτας ἐφεξῆς κατέλεξεν. ὡς τε ὀλίγου δεῖν πάντες ἀνέστησαν οἱ σύμμαχοι· Λακεδαιμονίων δὲ οὐδείς· ἀπείρητο γὰρ αὐτοῖς τέχνην βάναυσον ἐργάζεσθαι. ὅτως ἄρα ἐδιδάχθησαν οἱ σύμμαχοι, πλείονας αὐτῶν εἶναι στρατιώτας τοὺς Λάκωνας.

8 Cum Agesilaus in Asiam transiret, & regis di-

Ἀγησίλαος εἰς Ἀσίαν ὅτε διέβη, καὶ τὸν βασιλέως

17 Τρίτοι οἱ τέκτονες] Ita emendo cum Cant. sic δεύτεροι οἱ χαλκεῖς dixerat Polyænus. Vulgata, τρίτον οἱ τέκτονες. Lubet adscribere locum Plutarchi, quod idem hoc Agesilai commentum ad verbum pene referat, ita ut alter ex altero videatur transcriptus. Locus est in Agesilao, & sic habet: Οὐδὲν δ' ἧττον (Θαυμάσιοι) διέμενον ἐν τῇ Φρυγίᾳ, δεδεγμένοι κατ' ἔκαστον ἐνιαυτὸν ὀλίγοις ποσὶ σωμακολουθοῦντες. ἔνθα δὴ λέγεται τὸ Ἀγησίλαον, ὀξυλίγῳ βελόμενον αὐτῶν τὸ πλῆθος, τὰ δὲ μηχανήσασθαι. πάλας ἐπέλυσε κελεύσας τοὺς συμμάχους μετ' ἀλλήλων ἀγωνιζομένους, ἰδίᾳ δ' τοὺς Λακεδαιμονίους ἐφ' ἑαυτῷ· εἶτα ἐκήρυττε τοὺς κεραμεῖς ἀνίστασθαι πρῶτον. ὡς δ' ἀνέστησαν ὀλίγοι, δεύτερον ἐκήρυττε τοὺς χαλκεῖς, εἶτα τέκτονας, ἔπειτα καὶ οἰκοδόμους, καὶ τοὺς ἄλλων τεχνῶν ἡγεμόνας. πάντες δὲν, ὀλίγοι δέον, ἀνέστησαν οἱ σύμμαχοι, τῶν δ' Λακεδαιμονίων οὐδείς. ἀπείρητο γὰρ αὐτοῖς τέχνην ἐργάζεσθαι καὶ μανθάνειν βάναυσον. Οὕτω δὴ γελάσας ὁ Ἀγησίλαος, Ὁρᾶτε (εἶπεν) ὦ ἄνδρες, ὅσων πλείονας ὑμῶν στρατιώτας ἐκπέμπομεν ἡμεῖς. Non licuisse autem Lacedæmoniis tractare artem sordidam plura testantur loca, quæ collegit Cragius. Adde Plutarchum in Numa Αὐσηρὰ δ' ἡ Λυκούργου καὶ ἀριστοκρατικὴ, τὰς μὲν βαναύσους ἀποκεκλεισμένα τέχνας εἰς οἰκετικὴν καὶ μισθίκων χεῖρας· αὐτὸς δὲ τοὺς πολίτας εἰς τὸ ἀσκεῖσθαι καὶ τὸ δόρυ συνάγουσα, πολέμου χειροτέχνας καὶ στρατοπέδου ἀρίστους ἀποφαίνουσα, ἄλλο δ' οὐδὲν οἰόμενον εἶναι μισθωτὸν καὶ ἀνδράποδον τοῖς ἄρχουσι, καὶ κρατεῖν πεφυκὸς πολεμίων.

λέως ἐλυμαίνετο, Τισσαφέρνης ἀνοχὰς συνέθετο. αἱ δὲ ἀνοχαὶ, [18] τρεῖς μῆνες, ἐφ' ᾧ τε βασιλέα πεῖσαι, ὅσας πόλεις Ἑλλωίδες ἐν Ἀσίᾳ, [19] καὶ δὴ αὐτονόμους ἀφεῖναι· οἱ μὲν Ἕλληνες ἀνεμίμνησκον τὴν προθεσμίαν· ὁ δὲ Πέρσης πολλὴν χεῖρα συλλέξας, ἐπέθετο τοῖς Ἕλλησιν. [20] ὀρρωδία καὶ φόβος. [21] Ἀγησίλαος δὲ φαιδρὸς τὴν ὄψιν, μᾶλλα δὲ γαννύμενος ἐρατήσατο, [22] λέγων, χάριν οἶδα Τισσαφέρνῃ τῆς ἐπιορκίας· ἑαυτῷ μὲν γὰρ πολεμίους τοὺς θεοὺς ἐπίησεν· ἡμῖν δὲ συμμάχους. ἴωμεν δὴ θαρροῦντες ὡς μαχούμενοι μετὰ τηλικούτων συμμάχων· ἀνεθάρρησαν οἱ Ἕλληνες τῷ λογῳ τοῦ ἐρατηγοῦ, καὶ συμβαλόντες τοὺς βαρβάρους ἐνίκησαν.

Ἀγησίλαος δὲ [23] τὰς

tionem vastaret, Tisaphernes inducias fecit. Induciæ vero ad tres menses erant constitutæ, ut interim rex ad suas partes alliceret, atque adjungeret quotquot essent Græciæ civitates in Asia, & liberas dimitteret. Græci præfinitum diem expectabant. At Persa magna manu collecta, Græcos aggrediebatur. Oritur stupor & metus. Agesilaus vero lætitiam vultu præ se ferens, gaudio elatus, inquit: Gratiam habeo Tisaphernæ pro perjurio. Sibi enim Deos hostes reddidit, nobis vero socios. Eamus igitur confidentibus animis, quoniam cum tam potentibus sociis pugnam sumus facturi. Receperunt animos Græci oratione ducis, & collatis signis barbaros fuderunt.

9 Agesilaus Sardes ad-

Σάρ-

18 Τρεῖς μῆνες] MSS. τρεῖς μῆνας. Codd. Casauboni, εἰς τρεῖς μῆνας.

19 Καὶ δὴ αὐτονόμους ἀφεῖναι] Voces καὶ δὴ a Vulgata aberant. Nos cum MSS. suo loco reddidimus.

20 Ὀρρωδία καὶ φόβος] Supple, ἐγίνετο. nec quicquam mutandum. Casaub.

21 Ἀγησίλαος δὲ] MSS. pro δὲ legunt καί.

22 Λέγων] Delent MSS. Codd. Casauboni δηλαδὴ. & mox, ἐπὶ χάριν.

23 Τὰς Σάρδεις] Articulum cum Cant. præfixi.

24 Ὡς

ventans misit qui rumorem spargerent, eum ad decipiendum Tisaphernem aperte quidem & manifesto ad Lydiam contendere, clam vero & occulte ad Cariam verti. Nunciata sunt hæc Tisapherni. Persa operam dedit, ut Cariæ præsidium imponeret. Lacon vero Lydiam incursionibus infestavit, & copiosam prædam diripuit.

Σάρδεις ἐλαύνων καθῆκε λογοποιούς, [24] ὡς ἐξαπατῶν Τισσαφέρνην· [25] στέλλεται μὲν γὰρ φανερῶς ἐπὶ Λυδίας, τρέπεται δ' ἀφανῶς ἐπὶ Καρίας. [26] ἠγγέλθη ταῦτα Τισσαφέρνῃ· ὁ μὲν Πέρσης ὥρμησε Καρίαν φυλάττειν· ὁ δὲ Λάκων κατέδραμε Λυδίαν, καὶ λείαν πολλὴν κατέσυρεν.

10 Agesilaus in Acarnanorum regionem impressionem fecit. Illis vero in montes refugientibus, non repentinam incursionem fecit, sed ad obliquas regionis oras transmittens, jussit radicitus arbores evellere. Acarnani contempta ejus tarditate, & circa arbores occupatione, descenderunt ex montibus in urbes, quæ sitæ erant in planitie. At ille

Ἀγησίλαος εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν [27] εἰσέβαλε· τῶν δὲ ἀναφυγόντων εἰς τὰ ὄρη, οὐκ ἐξείαν τὴν ὁδὸν ἐποιήσατο· ἀλλ' εἰς τὰ πλάγια τῆς χώρας διαπέμπων ἐκέλευσεν ἐκ ῥιζῶν ἀναστῆσαι τὰ δένδρα· οἱ δὲ Ἀκαρνᾶνες καταφρονήσαντες αὐτοῦ τὴν βραδυτῆτα, καὶ τῶν τὰ δένδρα ἀσχολίας, ἐκ τῶν ὀρῶν κατέβησαν εἰς τὰς πόλεις, τὰς ἐν τοῖς πεδίοις. [28] ὁ δὲ ῥ ξ' σπεύδια ὀλί-

24 Ὡς ἐξαπατῶν] Ita lego cum MSS. & Codd. Casauboni. Vulgata, ὡς ἐξαπατᾷ.

25 Στέλλεται μὲν γὰρ] Cant delet γάρ.

26 Ἠγγέλθη] Fl. ἤγγελε. In fine Codd. Casauboni, κατέλασεν.

27 Εἰσέβαλε] Cum MSS. Vulgata, εἰσέβαλλε. Supra l. 1. 3. Διέντυσε εἰς τὴν Βοιωτίαν εἰσέβαλεν. & alibi.

28 Οἱ δὲ ῥ ξ' σπεύδια] Fl. ῥ δ', σπεύδια.

29 Πέ-

ὀλίγῳ μέρει τ̃ νυκτὸς διαδραμὼν, ἐξελθόμενος ἕω, καταλαβὼν ἐν τῷ πεδίῳ τὰς Ἀκαρνᾶνας, πολὺ πλῆθος ἀνθρώπων καὶ βοσκημάτων, καὶ τ̃ ἄλλων κτημάτων λαφυραγωγήσας, ἀνέζυξεν.

noctu centum sexaginta stadiis raptim percursis, summo mane, deprehendens in planitie Acarnanos, magnam hominum & pecorum, aliarumque rerum multitudinem prædatus discessit.

Ἀγησίλαος πυθόμενος Θηβαίους τὴν κ̃ Σκῶλον φυλάττειν πάροδον, [29] πάσας τὰς ἀπὸ τ̃ Ἑλλήνων πρεσβείας ἐν Θεσπιαῖς ἀναμένειν σπέυδαξεν. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ στία τ̃ [30] στρατιᾶς συγκομίζειν ἐκεῖσε. Θηβαῖοι ταῦτα πυθόμενοι, μετῆλθον ἐπὶ τὴν κ̃ Θεσπείας πάροδον, [31] καὶ παύτῃ παρεφύλαττον. Ἀγησίλαος [32] δυοῖν ἡμερῶν ὁδὸν ἀνύσας ἡμέραις δύο, τὴν κ̃ Σκῶλον πάροδον ἐρήμην εὑρὼν, ἄνευ μάχης [33] διῆλθεν.

11 Agesilaus cum audisset Thebanos ad Scolum transitum obsidere, omnes legationes a Græcis missas Thespiis remanere jussit. Quinetiam commeatum exercitus eodem comportare. Thebani his auditis, traduxerunt copias ad transitum contra Thespias, atque ibi viam obsederunt. Agesilaus duorum dierum itinere per biduum confecto, transitum ad Scolum inanem ac vacuum inveniens, sine pugna transgressus est.

Ἀγησίλαος ἐπορθ̣ τὴν

12 Agesilaus Thebai-

Θη-

29 Πάσας τὰς ἀπὸ τ̃ Ἑλλήνων πρεσβείας.] MSS. πάσαις ταῖς ἀπὸ τ̃ Ἑλλήνων πρεσβείαις.

30 Στρατιᾶς] Cant. στρατείας.

31 Καὶ παύτῃ παρεφύλαττον] Ita correxi cum MSS. & Interprete. Vulgata, καὶ ταύτῃ παρεσύλαττον.

32 Δυοῖν ἡμερῶν ὁδὸν ἀνύσας ἡμέραις δύο τὴν. &c. Ita legimus cum MSS. & Interprete In Vulgata ἡμέραις δύο aberat.

33 Διῆλθεν] Cum Fl. Vulg διῆλθε.

34 Οἱ

dem vastabat. Illi collem supra viam inaccessum occupaverunt, qui dicitur Rheæ sedes: sic, ut & pugnare sine summo damno nequiret, & tamen procedere alioquin non posset. Quare deflectens agmen, simulabat se ad Thebanorum urbem ducturum. Etenim erat inanis, quoniam omnes excurrerant. Thebani civitati metuentes, collemque deserentes, ad urbem citato cursu ferebantur. Sic Agesilaus nullo impediente, collem transiit.

13 In Leuctris multis Lacedæmoniis abjicientibus arma, & aciem deserentibus, ne magna multitudo infamia notaretur, effecit, ut legislator designaretur. Designatus, non scripsit novas leges, sed veteres post Leuctricam pugnam valere jussit.

34 Οἱ δ'] Cant. non agnoscit δ'. Mox pro καλίσσας, legerim καλιάδων, ut in ora Vulgatæ notarat Casaubonus.

35 Σφαπάν] Cant. σφαλείαν.

36 Ἐν Λεύκτροις] Idem hoc stratagema distinctius multo relatum vide Plutarcho in Agesilao.

37 Καὶ λιπόντων] MSS. Αἰολιπόντων.

38 Ἐπειδὴ] Cant. ἐπεὶ δή.

39 Ἀλλὰ τὰς παλαιὰς ἰσχύειν] Supple ἐγεγράφει. vel deest ἐκέλευσε. Casaub.

40 Καπ-

Ἀγησίλαος ἐν τῇ Σπάρτῃ καίπως ἠρωμένης ὧν τῶν πολιτῶν οἱ πολλοὶ [40] καπλάδοντο λόφον ἱερὸν Ἀρτέμιδος Ἰσωρέας ἐγγὺς Πιτάνης· ἐνέκειντο δὲ Βοιωτοὶ καὶ Ἀρκάδες ἐμβεβληκότες· καὶ δεινὸν ἐφάνη πᾶσιν ἀμηχανοῦν ἐν τῷ πολέμῳ καὶ σπάσις· ὁ μὲν αὐτὸς ἔδεισεν· ἀλλὰ τὸ μὲν ὅπλοις [41] βιάζεσθαι τοὺς ὑπὲρ τοῦ λόφου σφαλερὸν, τὸ δὲ ἱκετεύειν [42] ταπεινὸν παρῆκεν. αὐτὸς δὲ μόνος ἄοπλος ἀτρέπτῳ καὶ πολλῷ τῷ προσώπῳ πρὸς τὸν λόφον ἐλθὼν, οὐκ ἐστιν, ἔφη, ὦ νεανίαι

14 Agesilaus orta seditione Spartæ, cum multi armati occuparent collem sacrum Dianæ Esoriæ prope Pitanam, instarent autem Bœoti & Arcades impressione facta, atque metus esset expers omnis consilii in bello atque tumultu, solus ipse non metuit: sed cum armis vim adhibere iis qui collem obsidebant periculosum, rogare & supplicare humile esset, omisit. Ipse vero solus inermis constanti & imperturbato vultu accedens ad collem, Non hic, inquit, juvenes vos

ὑμᾶς

40 Καπλάδοντο λόφον ἱερὸν Ἀρτέμιδος Ὀρθίας] Sic legitur in quibusdam codicibus. Coluerunt quidem Orthiam Dianam Lacedæmonii, fiebatque circa ejus aram illa tam celebrata Διαμαστίγωσις. Præferenda tamen aliorum codicum lectio Ἀρτέμιδος Ἐσωρίας. lege Ἰσωρίας. Nota est Isoria Diana ex Pausania, Stephano, aliis. Plutarchus in Agesilao, ὡς δὲ Λακεδαιμόνιοι τὴν πάλαι τινὲς ἀπέλων καὶ πυνηγὸν, ὡς λέγουσι συσχεῖντες, καπλάδοντο τὸ Ἰσώριον, ἔστι δὲ Ἀρτέμιδος ἱερὸν ὄρθιον, ὑπερῆν καὶ δυσκλιμακτον τόπον. Paullo post Codd. ὁπλῶν τε πολέμου καὶ σπάσεως. Casaubonus.

Ἀρτέμιδος Ἰσωρίας] Ita reposui cum Meursio. Vulgata: Ἀρτέμιδος Ὀρθίας. MSS. Ἀρτέμιδος Ἐσωρίας. Ut editum jam, scribitur Plutarcho, qui idem hoc stratagema refert in Agesilao, sed perperam ejusdem Interpreti scribitur spiritu aspero, *Hisoria*. Stephano: Ἰσώριον ὄρος τῆς Λακωνικῆς, ἀφ' οὗ ἡ Ἀρτεμις Ἰσωρία. & aliis. Hesychio dicitur locus quoque genere feminino: Ἰσωρία, ἡ Ἀρτεμις, καὶ ἑορτὴ, καὶ τόπος ἐν Σπάρτῃ. Ἀρτέμιδος Ὀρθίας meminere Pausanias, Plutarchus, alii. Vide & Servium ad lib. 11. Æneidos.

41 Βιάζεσθαι τοὺς, &c.] Cum MSS. pro vulgato, διαβιάζεσθαι.

42 Ταπεινὸν] Cum MSS. Vulgata, ταπεινὸν ὄν. Simile mendum fuit supra 1. 39. 2. χωρίον ὀμαλὸν ὄν. Pro πολλῷ, quod sequitur, Casauboni Codd. φαιδρῷ.

43 Οἱ

posui, sed vos in illum collem, alium ostendens. Vos autem in istum locum discedite, & custodite. Lacones vero quasi ignarum illorum sceleris, & defectionis, reveriti sunt & quemadmodum præcepit, obedienter parentes discesserunt. Noctu vero principes & auctores factionis numero duodecim, alium alio educens, pugnam dissolvit ac finiit.

15 Agesilaus multis transfugientibus, & exercitu in maximo metu hærente, ut manentes lateret transeuntium fuga, mittens singulis noctibus per stragula & contubernia projecta scuta jussit colligere, &

ὑμᾶς ἔταξα· ἀλλ' ὑμεῖς μὲν ἐς τόνδε τὸν λόφον, ἕτερον δείξας, ὑμεῖς δὲ ἐς τόδε τὸ χωρίον ἄπιτε, καὶ φρουρεῖτε· [43] οἱ δὲ Λάκωνες, ὡς ἀγνοοῦντος τοῦ Διάνοιαν αὐτῶν τῆς ἀποστάσεως κατηδέσθησαν· [44] καὶ οἷς προσέταξεν ὑπειθῶς [45] ἀνεχώρησαν· νύκτωρ δὲ [46] τοὺς ἐξάρχους τῆς στάσεως [47] ἄνδρας δώδεκα, ἄλλον ἄλλῃ ὑποξάγων ἔπαυσε τοῦ στάσιν.

Ἀγησίλαος πολλῶν αὐτομολούντων, καὶ τῆς [48] στρατιᾶς πᾶσιν ἐχούσης, ἵνα λανθάνοιεν τοὺς μένοντας οἱ ἀποδιδράσκοντες, πέμπων ἐν ταῖς νυξὶν, ἀνὰ τὰς σκιάδας, [49] καὶ τὰ συσκευάσια, τὰς ἐρριμμένας ἀσπίδας,

43 Οἱ δὲ Λάκωνες] Δὲ cum MSS. & Interprete in contextum recepimus.

44 Καὶ οἷς προσέταξεν] Interpres legit, ὅτ. sed legendum videtur οἷ, quo, uti in margine vulgatæ notarat Casaubonus. Eodem modo Auctor loquitur exemplo 4. ὁ δὲ προσέταξεν ἑαυτοῖς, οἷ καὶ βούλοιντο ἀπίτω.

45 Ἀνεχώρησαν] Casauboni Codd. συνεχώρησαν. sed legendum videtur ἀπεχώρησαν, quomodo etiam Plutarchus in Agesilao.

46 Τοὺς ἐξάρχους τῆς στάσεως] Ita emendavi cum MSS. & Interprete, pro vulgato, τῆς πόλεως. Codd. Casauboni, τῆς ἐκ στάσεως πόλεως. Item ὑποξάγων, & ἔπαυσε.

47 Ἄνδρας δώδεκα] Plutarchus loco laudato: τὸν δὲ συσκήνων ἑκείνων ἀεὶ πεντεκαίδεκα πρὸς συλλογὴν.

48 Στρατιᾶς] Cant. σφαγείας.

49 Καὶ τὰ συσκευάσια] Vulgata, καὶ τὰ σπία. MSS. καὶ τὰ συσπία. sed legendum, καὶ τὰ συασπία, ut editum, & sæpe alibi apud Nostrum occurrit.

50 Ἐγ-

ασπίδας ἐκέλευε συλλέγειν, ὡς αὐτὸν κομίζειν· ἵνα μὴ καιομένης ἀσπίδος ὁ δεσπότης ζητῆται. ὑπὸ πίνων οἱ αὐτομολοῦντες ἐπ[50]ἐγινώσκοντο, τῶν ὅπλων ἀφανομένων.

16 Ἀγησίλαος ἐπολιόρκει Φωκέας χρόνῳ μακρῷ· καὶ ἔπι τὴν πόλιν ἑλεῖν ἴσχυε, καὶ δὲ χρόνῳ τὴν τριβὴν οὐκ ἔφερε, πολλῷ γε μᾶλλον ἐβασανίζοντο οἱ τῶν Φωκέων σύμμαχοι· ὁ δὲ Ἄλυσιν τὴν πολιορκίαν ἀνεχώρησεν· [51]ἀσμένοι δὴ καὶ οἱ τῶν Φωκέων σύμμαχοι, τῶν πολεμίων ἀπελθόντων ἀπηλλάγησαν. τότε Ἀγησίλαος [52]ἐπιστρέψας, καὶ συμμάχων ἔρημον τὸ [53]Φωκέων ἄστυ κατέλαβεν.

16 Agesilaus oppugnabat Phocenses longo tempore, & neque urbem capere valebat, neque temporis moram perferre poterat. Multo vero magis cruciabantur Phocensium socii. Ille soluta obsidione discessit, & Phocensium socii sublato bello abierunt. Tum Agesilaus se convertit, atque vacuum sociis oppidum Phocensium capit.

17 Ἀγησίλαος, Μακεδονίαν διοδεύων [54]ἔπεμπε πρὸς Ἀέροπον βασιλέα Μακεδόνων, ὅπως τῇ διόδῳ ἀσπονδόμαχος. [55]Ἀέροπος

17 Agesilaus per Macedoniam iter faciens, misit ad Aëropum Macedonum regem legatos de transitu ac fœdere faciendo. Aëropus fœdus non

οὐκ

50 Ἐγινώσκοντο] Cant. ἐγνώσκοντο.

51 Ἀσμένοι δή] Cant. ἀσμένοι Ν.

52 Ἐπιστρέψ. καί] Cum MSS. & Interprete. Vulgata, ἐπιστρέψας, συμμ. quomodo tamen sæpe Auctor loquitur.

53 Φωκέων] Cant. Φωκαίων. Sæpe hæc duo confunduntur.

54 Ἔπεμπε] Cant. ἔπεμψε.

55 Ἀέροπος οὐκ ἐπείσατο, αὐτὸς φάσας ἀπιστήσειν, τὸ ἐπικὸν ἐπαθε, πυθόμενος ὀλίγας ἵππους εἶναι τῷ Λάκωνι·

accepit, inquiens se obviam iturum, cum audisset paucos equites esse Laconi. Laco suum equitatum instruxit, & ut plures, quam revera essent, equites habere videretur, copias pedestres in prima acie collocavit, in posteriori equites quotquot habebat in duplicem phalangem distribuens: addiditque asinos, mulos, & ex equis quotquot propter senectutem onera ferentes sequerentur. His insidentes viri equestribus armis præditi, conspectum præbuerunt magni equitatus. Aeropus igitur perterritus de transitu fœdus admittebat.

18 Agesilaus in Bœotia castrametabatur. Sociis pugnam conferere metuentibus, & clam Orchomenum in sociam atque amicam civitatem

κὸν ἐπείσατο, αὐτὸς φήσας ἀπαντήσειν, [56] τὸ ἱππικὸν ἔταξε, πυθόμενος ὀλίγους ἱππέας εἶναι τῷ Λάκωνι· ὁ δ', ἵνα δόξειε τῶν ὄντων πλείονας ἱππέας ἔχειν, τὰ μὲν πεζὰ πλησίον ἔταξεν· ὅπισθεν δὲ τοὺς ἱππέας ὅσους εἶχεν εἰς διφαλαγγίαν διαστήσας ἀνέμεινεν ὄνους, καὶ ἡμιόνους, καὶ τῶν ἵππων ὅσοι διὰ γῆρας ἀχθοφορεῖν εἴωνται. τούτων ἐπιχύμενοι ἄνδρες ὁπλίσιν ἱππικοῖς ἔχοντες, φαντασίαν παρέχον ἱππικὴν πολλήν. Ἀέροπος καταπλαγεὶς τὴν ὁδὸν ἐσπείσατο.

Ἀγησίλαος, ἐν Βοιωτίᾳ ἐστρατοπέδευε. τῶν συμμάχων σωάψαι μάχῃ δεδιότων, λάθρᾳ δὲ εἰς Ὀρχομενὸν φίλην πόλιν [57] ὑ-

πορρέον-

χαν· ὁ δὲ ἵνα, &c.] Hæc sic videtur legisse Interpres: Ἀέροπος ἐσπείσατο, αὐτὸς φήσας ἀπαντήσειν, πυθόμενος ὀλίγους ἱππέας εἶναι τῷ Λάκωνι· ὁ δὲ τὸ ἱππικὸν ἔταξε, ἵνα, &c. quod vulgato videtur præferendum.

56 Τὸ ἱππικὸν ἔταξε] Ante hæc verba desunt hæc aut similia, ἡγεῖτο, vel ἦγε δὲ πολὺ τὸ. Casaubonus.

Ἔταξε] MSS. ἐξέταξεν. Optime, si eo loco collocetur, quo legit Interpres.

57 Τ' πριόντων] Scribe ὑποῤῥεόντων, & ἰμαιωδῶς· melius nostri Codd.

πρρεόντων, [58] ἐμφανῶς πέμψας πρὸς Ὀρχομενίους, ἐκέλευσε μηδένα χωρὶς αὐτοῦ σύμμαχον δέχεσθαι. ὡς πίνω ἔχοντες τῇ τρέποιντο οἱ σύμμαχοι, οὐκ ἐπὶ περὶ φυγῆς, ἀλλὰ περὶ νίκης ἐβουλεύοντο.

[59] Ἀγησίλαος Θηβαίοις παρετάξατο· οἱ δὲ τῷ Λακωνικῷ φάλαγγι ῥῆξαι βουλόμενοι, καὶ [60] διεξελθεῖν, καρτερῶς ἠγωνίζοντο· καὶ φόνος ἀμφοτέρων πολύς· Ἀγησίλαος παρήγγειλε πεινῶμεν τὴν θυμομαχίας λαμβάνωμεν· οἱ μὲν διέσπων. Θηβαῖοι δὲ διεβραμόντες [61] ἔφυγον. Ἀγησίλαος καὶ τῶν ἀφανίας αὐτοῖς ἐπῆκτο· καὶ οὐκ ἐπὶ [62] φόνος ἦν ἀμφοτέ-

diffluentibus, occulte missis ad Orchomenios legatis jussit, ut neminem sociorum sine ipso reciperent. Cum igitur non haberent quo se verterent, non amplius de fuga, sed de victoria consilium ceperunt.

19 Agesilaus cum Thebanis prælium faciebat. Qui, ut Laconicam phalangem disjicerent & perrumperent, fortiter pugnabant, & utrimque magna strages edebatur. Agesilaus promulgavit suis: Desinentes a furiosa pugna, in tantummodo diversas partes disjungamur. Quibus discedentibus, Thebani perrumpentes fugam capessebant. Agesilaus in fine ipsis instabat, neque amplius

ρων,

quam Interpr. ἀφανῶς. Casaubonus.

Τ' παρρεόντων] Cum Cant. & Codd. Casauboni. Vulgata, ὑπαρρεόντων.

58 Ἐμφανῶς] MSS. & Interpres, ἀφανῶς. Vulgatum tamen Casaubonus præfert.

59 Ἀγησίλαος Θηβαίοις παρετάξατο] Affine huic stratagemati aliud ejusdem Agesilai infra relatum, commate quarto. Frontini verba ad hoc referenda, non illud, libro II. cap. 6. *Agesilaus Lacedæmonius, adversus Thebanos cum acie confligeret, intellexissetque, hostes locorum conditione clausos, ob desperationem fortius dimicare: laxato suorum ordinibus, apertaque Thebanis ad evadendum via, rursus in abeuntes contraxit aciem, & sine jactura suorum cecidit adversos.* Casaubonus.

60 Διεξελθεῖν] Cum MSS. pro vulgato, διελθεῖν.

61 Ἔφυγον] Cant. ἔδραμον. & sic quoque Interpres.

62 Φόνος] Cant. φόνος, cum quo cor-

plius metus ad utrosque, sed duntaxat ad fugientes pertinebat.

20 Agesilaus instructa acie cum videret socios dedita opera tergiversari, discessit. Discessio autem fuit per montes angustos, in quibus expectabat donec Bœoti incursionem facerent Constituit igitur, ut Lacedæmonii præcederent, socii finem tenerent, ut hostibus ab tergo aggredientibus, necessitas eos cogeret viriliter ac strenue pugnare.

21 Agesilaus in Bœotiam impressione facta, regionem depopulari, & arbores dejicere socios jussit. Quibus per ignaviam eam rem negligenter administrantibus mandavit, ut abstinerent a populatione. Verum castra ter aut quater quotidie traduxit. Necessario igitur ad extruenda tabernacula in suum u-

ρων, ἀλλὰ μόνων τῶν φευγόντων.

Ἀγησίλαος ὡς ἐπεμέλετο, ἰδὼν ἐθελοκακοῦντας τοὺς συμμάχους, ἀνεχώρησεν· ἡ δὲ ἀναχώρησις διὰ στενῶν ὁρῶν, ἐν οἷς προσεδόκα τοὺς Βοιωτοὺς ἐπιχειρήσειν. ἔταξεν οὖν τοὺς μὲν Λακεδαιμονίους προηγεῖσθαι, τοὺς δὲ συμμάχους ἕπεσθαι, ἵνα τῶν πολεμίων κατὰ νῶτα ἐφιόντων ἀναγκαίως ἔχοιεν ἀνδρείως ἀγωνίζεσθαι.

Ἀγησίλαος ἐμβαλὼν εἰς Βοιωτίαν, δῃῶν μὲν δενδροτομεῖν τὴν χώραν ἐκέλευσε τοῖς συμμάχοις. τῶν δὲ ἀκόντων, παρήγγειλε ἀπέχεσθαι δηώσεως· τὰς μέντοι μεταστάσεις στρατοπέδου δὶς καὶ τρὶς τῆς ἡμέρας ἐποιεῖτο· ἀναγκαίως οὖν τὰς καλύβας ἐγείροντες ἔπεμνον τὰ δένδρα διὰ τῶν

consentit Interpres. Verum vulgata non sollicitanda: paullo enim ante dixit Polyænus: οὐδὲ ἀμφοτέρων πολύς. Nunc vero: οὐκ ἐπὶ φόνῳ δὲ ὧν ἀμφοτέρων. & non amplius cades edebatur utrimque, sed tantum fugientium. Frontinus: sine jactura suorum.

τῶν [63] χρείαν, ὑ διὰ τὴν τῶν πολεμίων βλάβην. [64] ἴσον ἦ ἐν τοῖς πολεμίοις τὸ βλάπτειν.

sum ligna secabant, non ut damnum hostibus inferrent. Attamen id pari detrimento hostes afficiebat.

Ἀγησίλαος ἐν Αἰγύπτῳ [65] Νεκτανεβῷ συμμαχῶν [66] ἐπὶ χωρίον καθειλεισθεὶς περιετειχίζετο. ἡ δὲ Αἰγυπτία τὸ περιτείχισμὸν ὑ φερονῶς, ἀλλὰ διακινδυνεύειν ἀξιοῦντος οὐκ ἐπείθη, ἀλλ' ἐνέμενεν, [67] ἕως περιεπράθη, ἡ περιετειχίσθη τὸ πᾶν, πλὴν ὀλίγα τόδε, ὃ στόμα ἦν διόδου ἐν ᾧ τείχους. Ἀγησίλαος ἀνεβόησεν· ὅτου ἡ ἀλκῆς ὁ καιρός· ἡ διὰ τοῦ στόματος ἐξώρμησε, [68] σὺν ὀλίγοις τῶν πολεμίων ἐν τῇ στενότητι φονεύων, ἡ τὸ περιβεβλημένον τεῖχος ἔρυμα ἔχων πρὸς τὸ κυκλωθῆναι μὴ δυνάμενος.

22 Agesilaus in Ægypto Nectenabo socius, in castellum quoddam inclusus circumvallabatur. Ægyptio munitionem non ferenti, & periculum adire volenti, non obtemperavit; sed mansit, donec totum exercitu & muro circundatum esset, excepto admodum exiguo spacio, per quod ostium & transitus muri fuit. Agesilaus exclamavit, Hoc tempus robur ac vires postulat: & per ostium erupit, non paucos hostes in angustia cædens, & circundatum murum, quasi munimentum habens, ut circumdari ab hostibus non posset.

Ἀγη-

63 Χρείαν] Cant. σπουδαίαν.

64 Ἴσον ἦ] Fl. ἴσον ἦ ἔφη. Elegantius.

65 Νεκτανεβῷ] Cum Fl. Vulgata, Νεκτανεβῶ.

66 Ἐπὶ χωρίον] Fl. εἰς χωρίον.

67 Ἕως περιεπράθη] Scribo, ἕως περιετειχίσθη. *Casaubonus.* Ἕως περιετειχίσθη] Cum MSS. pro ἕως περιεπράθη.

68 Οὐκ ὀλίγοις] Flor. κατ' ὀλίγους. quod reddi posset *per paucos*, quoniam in loco angusto multi eodem ordine stare non poterant.

69 Νῦν

23 Ageſilaus adverſus Bœotos prœliabatur. Erat anceps victoria. Nox enim prœlium diremit: ille media nocte fideliſſimos miſit, dato præcepto, ut quos Spartiatas mortuos agnoſcerent, pulvere reſperſos occultarent. Qui hoc facto, ante diem redierunt. Hoſtes autem orto die, cum ſuos mortuos omnes proſtratos jacere cernerent, Spartiatarum vero paucos, triſtius & timidius animis affecti ſunt, quaſi Lacedæmoniis victoriam habentibus.

Ἀγησίλαος πρὸς τοὺς Βοιωτοὺς παρετάξατο· ὡς ἀμφίῤῥοπος ἡ νίκη.[69] νὺξ γὰρ διέλυσε τὴν μάχην· ὁ δὲ μέσης νυκτὸς τοὺς προτάτας διέπεμψε, κελεύσας ἐς δυνατὸν γνωρίσαι Σπαρτιάτας νεκρούς, ἐπαμησαμένους κόνιν ἀποκρύψαι· οἱ μὲν τοῦτο ποιήσαντες πρὸ ἡμέρας ἀνεχώρησαν· οἱ πολέμιοι, ἡμέρας γενομένης, τοὺς αὐτῶν νεκροὺς ἰδόντες ἅπαντας κειμένους, τοὺς δὲ τῶν Σπαρτιατῶν ὀλίγους, ἄθυμοι καὶ δειλότεροι ταῖς γνώμαις ἐγένοντο, ὡς Λακεδαιμονίων τὴν νίκην ἐχόντων.

24 Ageſilaus ab Aſia reverſus, per Bœotiam iter faciebat. Thebani præoccupabant anguſtias, per quas proficiſcendum eſſet. At ille in longitudinem porrectum agmen duxit, præcipiens

Ἀγησίλαος ἀπὸ τῆς Ἀσίας ἐπανιὼν διὰ Βοιωτίας ἐπορεύετο· Θηβαῖοι προκατελάβοντο τὰ στενά[70] δι' ὧν ἐχρῆν πορεύεσθαι· ὁ δὲ ἐπιμηκύνας τὴν φάλαγγα, [71] ἦγεν ὅτι δύο τάξεις παρα-

69 Νὺξ γὰρ διέλυσε] Particulam cauſſalem cum MSS. & Interprete inſerui.

70 Δι' ὧν ἐχρὴ πορ.] Scribe, δι' ὧν ἐχρῆν πορ. *Caſaubonus.*

Ἐχρῶ πορεύεσθαι] Ita reſtituicum Cant. Interprete. & Caſaubono. Vulgata, εἰχὴ πορεύεσθαι.

71 Ἦγεν ὅτι δύο τάξεις] Quidam codices τάξας. quod malo. *Caſaubonus.*

Ἐπὶ δύο τάξεις] Cant. ὅτι δύο τάξας.

ἀγγείλας φανερῶς ὁρμᾶν ἐπὶ τὴν πόλιν· Θηβαῖοι δείσαντες [72] μὴ καταλάβοιντο τὰς Θήβας ἔξω τῆς δυνάμεως ὄσης· ἀπολιπόντες τὰ σκευὰ, μετὰ τάχους ἐπανῆλθον εἰς τὴν πόλιν. Ἀγησίλαος δὲ ἀσφαλῶς τὸ στράτευμα διεπέρασεν.

Ἀγησίλαος εἰς Θήβας ἐνέβαλεν· Θηβαῖοι τὸ πεδίον διεφάρξαν, καὶ ἀπεχαράκωσαν· ἐξ χαρακώματος ἐκατέρωθεν δύο πάροδοι σκευαί· βαλόμενος δὲ Ἀγησίλαος παρελθεῖν, πλινθίον τάξας κοῖλον, φερόμενος ἐπὶ τὴν πάροδον τὴν ἐκ τοῦ ἀνύμου, Θηβαίων ἐνταῦθα πάντων ἀντιταξαμένων. ὁ δὲ μεταβαλλόμενος ἀπ' ἀρᾶς ἐπὶ τὴν ἑτέραν πάροδον τοὺς ἐργοντας οὐκ ἔχοντας, εἴσω παρελθὼν, τὴν χώραν πᾶσαν, ἐπανῆλθεν ἀδενὸς ἀντισκένοντος.

Ἀγησίλαος ἑραλοπεδίσατο

ut manifesto ad urbem iter affectarent. Thebani metuentes, ne Thebas exercitu foris existente caperent, relictis angustiis summa celeritate in urbem redierunt. Agesilaus vero sine periculo agmen traduxit.

25 Agesilaus in Thebanum agrum irruptionem fecit. Thebani campum fossa circumducebant, & vallum muniebant. Utrimque duo transitus angusti. Volens Agesilaus transire, quadrato agmine, cavoque, processit ad transitum ab læva situm. Thebanis hic omnibus resistentibus, ille a cauda duxit ad alterum transitum, ubi nemo erat qui arceret. Ingressus, regionemque depopulatus, nemine resistente, iterum discessit.

26 Agesilaus prope

δύσε-

72 Μὴ καταλάβοιντο τὰς Θήβας] Vulgata, μὴ καταλαβόντο τὰς Θήβας. Cant. μὴ καταλάβοιντο τὰς δύσεις. Ισd legendum ut editum, & ita quoque Interpres.

73 Ἐκ-

Lampſacum caſtra metabatur. Veniebant quidam ex metallorum fodinis exilientes Græci, qui nunciabant Lampſacenos omnes quærendis metallis deſtinare quoſcunque caperent. Exercitus indignatus, ad mœnia incurſionem fecit, civitatem direpturus. Ageſilaus cum reſiſtere non poſſet, & tamen urbem ſervatam vellet, quaſi ſumma ira incitatus, juſſit, ut currentes primas vites exſciderent. Etenim eſſe optimatium Lampſacenorum. Quibus ad exſcindendas vites ſeſe convertentibus, ipſe nactus occaſionem mittendi ad Lampſacenos, indicavit, ut bene urbem cuſtodirent atque defenderent.

27 Ageſilaus ex ad-

δύσεσθαι. Λαμψάκῳ πλησίον ἦκον τινὲς ἐκ τῶν μετάλλων [73] ἐκπεπηδηκότες Ἕλληνες, ἀγγέλλοντες [74] ὡς ἄρα Λαμψακηνοὶ πάντας μεταλλεύσουσιν [75] ὃς ἂν λάβωσι· τὸ στράτευμα ἠγανάκτησε· καὶ ὡς τὸ τεῖχος ὥρμησεν [76] διαρπασόμενον τὴν πόλιν. Ἀγησίλαος κωλύσαι μὴ δυνάμενος, σῶσαι δὲ τὴν πόλιν βουλόμενος, ὡς ὑπερηγανακτῶν δὴ, [77] ἐκέλευσεν αὐτοὺς δραμόντας [78] ἐκκόψαι τὰς ἀμπέλους πρώτας. εἶναι γὰρ τῶν πρώτων Λαμψακηνῶν· οἱ δὲ ὡς τὸ ἐκκόπτειν ἐτράποντο· ὁ δὲ καιρὸν ἔχων πέμψας μηνῦσαι Λαμψακηνοῖς, ὡς καὶ τὴν πόλιν ἀσφαλῶς φυλάττειν.

Ἀγησίλαος ἀντιαθημώων

73 Ἐκπεπηδηκότες] Cum Cant. & Codd. Caſauboni. pro vulgato, ἐκπεπτηκότες.

74 Ὡς ἄρα Λαμψακηνοὶ πάντας μεταλλεύσουσι] Scribe πάντας. & obſerva μεταλλεύειν tranſitiva ſignificatione, ut Grammatici loquuntur, pro facere μεταλλεύειν, ſive, damnare in metallum. *Caſaubonus.*

75 Οὓς ἂν λάβωσι] Α'ν cum Cantabr. inſerui. Mox Caſauboni Codd. στρατόπεδον.

76 Διαρπασόμενον τὴν πόλιν] Τὴν πόλιν ſupplevi cum MSS. & Interprete. Mox iidem Codd. abſque Ν.

77 Ἐκέλευσεν] Cant. διεκέλευσεν.

78 Ἐκκόψαι τὰς ἀμπ.] Ita ſcripſi cum MSS. pro κόψαι τὰς ἀμπ.

μῶν Λακεδαιμονίων καὶ Θηβαίων, μέσου ποταμοῦ διείργοντος, ὁρῶν τοὺς Λακεδαιμονίους διαβαίνειν τὴν Εὐρώταν προθυμουμένους, δεδοικὼς πλείονας τοὺς Θηβαίους ὅπως μὴ τῶν συμμάχων, λογοποιὸς καθῆκεν. ὡς ἄρα χρησμὸς εἴη, τοὺς πρώτους τὸν ποταμὸν διαβάντας ἡττᾶσθαι. [79] οὕτω μὲν δὴ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐπισχὼν, ὀλίγους τῶν συμμάχων [80] ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ καταλιπών, [81] καὶ στρατηγὸν ἐπ' αὐτῶν τὸν Θάσιον Σύμμαχον, ἐντειλάμενος Θηβαίων τὸν ποταμὸν διαβάντων αὐτοὺς φεύγειν ὅπη τύχοι, [82] ἄλλους πανταχοῦ ἐς ἐνέδραν κατέκρυψεν ἐν τοῖς χειλοῖς χωρίοις· [83] αὐτὸς δὲ τοὺς στρατιώτας ἐς ὀχυρὸν καὶ βαθὺ χωρίον [84] ἀγα-

versos sedentibus Lacedæmoniis & Thebanis, medium intercipiente fluvio, cum videret Lacedæmonios Eurotam cupere transire, metuens plures Thebanos cum sociis, emisit qui rumorem divulgarent, oraculum prodidisse, eos qui primi fluvium transissent occubituros. Ita prope fluvium retentis Lacedæmoniis, paucos relinquens socios, atque ducem ipsis Thasium Symmachum, mandavit, ut Thebanis fluvium trajicientibus, ipsi celerrime fugam arriperent, & alios quosdam, in locis concavis ad agendas insidias abscondit. Ipsos vero milites in munitum & asperum locum ductos collocavit. Thebani paucitatem eorum qui cum

γὼν

79 Οὕτω μὲν] Cant. ἅπαντας μὲν.

80 Ἐγγὺς τοῦ ποταμοῦ] Cant. delet τοῦ ποταμοῦ. Interpres ἐγγὺς τοῦ ποταμοῦ male junxit cum ἅπαντας μὲν δὴ καὶ οὓς Λακεδαιμονίους ὕπεχον.

81 Καὶ στρατηγὸν ἐπ' αὐτῶν τὸν Θάσιον] Ita locum supplevi cum MSS. & Interprete. Cant. solummodo ἐπ' αὐτόν. In vulgata ἐπ' αὐτῶν aberat.

82 Ἄλλους πανταχοῦ ἐς ἐνέδραν κατέκρυψεν ἐν τοῖς χειλοῖς χωρίοις] Ita lego hunc locum cum Fl. Cant. ἐπ' ἐνέδραν. Vulgata, ἄλλους πανταχοῦ ἐνέδραν κατέκρυψεν ἐν τοῖς χειλοῖς χ. Infra lib. v. cap. 22. 4. οὓς μὲν εἰς ἐνέδραν ἀπέκρυψεν.

83 Αὐτὸς δὲ οὓς στρατιώτας] Lege αὐτὸς ὁ τ. Casaubonus.

84 Ἀγαγὼν] Ita lego cum MSS. & Interprete pro vulgato, ἀναγαγὼν. Pro ἵστησιν, Fl. ἱπίησιν. Cant. ἵησιν.

Symmacho erant animadvertentes, animos sumpserunt, trajecerunt: & dum fugientes insequuntur, in insidias incidunt, & interficiuntur sexcenti.

28 Agesilaus in Messeniam exercitum ducens, misit exploratorem. Quo nunciante, non solum ipsos Messenios ex urbe prodire, sed etiam uxores ipsorum & liberos, atque servos in libertatem vocatos, discessit, quod eos de vita desperasse videret, atque idcirco fortius pugnaturos.

29 Agesilaus cum Lacedæmonii inclusi in urbem a Thebanis, non ferrent se intra mœnia cum uxoribus teneri, sed exeuntes, atque generose facientes, aut vincere aut mori statuerent, dehortatus est monens ac

γὼν ὑπέστησεν· Θηβαῖοι δὲ τὰς πρὸ Σύμμαχον ὀλίγας ὄντας ἰδόντες, θαῤῥοῦντες, διαβαίνουσι, φεύγοντας διώκοντες, ἐς τὸν ἐνέδραν ἐμπεσόντες, ἀνῃρέθησαν ἑξακόσιοι

Ἀγησίλαος ἐς τὴν [85] Μεσσηνίαν ἐμβαλὼν ἔπεμψε κατάσκοπον· ὃς δὲ ἀγγειλάντος, ὡς ἀμένον οἱ Μεσσήνιοι τῆς πόλεως ἔξω πρόϊασιν· [86] ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα, καὶ τὰ ἐλεύθερα σώματα, ἀνέζωξεν, ὡς ἀπεγνωκότων [87] τὸν ζῆν, καὶ διὰ τοῦτο ἀνδρειοτέρως μαχησομένων.

Ἀγησίλαος ἐπειδὴ Λακεδαιμόνιοι καταπλειοθέντες ἔσω τοῦ Σπάρτης ὑπὸ Θηβαίων, οὐκ ἔφερον τὸ τειχήρεις μὴ τῶν γυναικῶν φρουρεῖσθαι, ἀλλ' ἐπεξελθόντες, γυναῖόν τι δρῶντες, ἢ κρατεῖν, ἢ ἀποθνή-

ἴσιον. Post Θηβαῖοι MSS. delent particulam, neque eam agnoscit Interpres.

85 Μεσσήνιαν] Cant. Μεσσήνιον.

86 Ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες] Cant. sine copula. & mox idem ἀνίζωξεν, pro ἀνέζωξεν.

87 Τὸ ζῆν] Cant. τὸ ζῶν. & ἀνδρειοτέρως, pro ἀνδρειοτέρως. Fl. μαχεμένων, pro μαχησομένων.

πυθήσεσθαι ἤρξαντο. [88] ἀπέστρεψεν αὐτὰς ἀναμνήσας, ὅτι καὶ ἡμεῖς ποτὲ Ἀθηναίους τειχήρεις ἐπολιορκήσαμεν. οἱ δὲ οὐκ ἠξίουν ἐπεξελθόντες αὐτὰς ἀναλῶσαι πάντας, ἀλλὰ τῆς πόλεως καὶ τῶν τειχῶν φύλακας καταστησάμενοι, [89] αὐτὰς διεσώσαντο, τῷ πολιορκηθέντων πονηθέντων τῷ χρόνῳ, καὶ αὐτῶν ἐκόντων ἀποστάντων.

dicens: Nos etiam Athenienſes aliquando intra mœnia concluſimus. At illi nolebant ad pugnam exeundo ſe omnes conſumere: ſed conſtitutis urbis & mœniorum cuſtodibus, ſalutem ſibi pariebant, defatigatis oppugnatoribus diuturnitate temporis, & ipſis ultro deſiſtentibus.

Ἀγησίλαος δὲ Ἀσίαν λείαν ἦγε πολλὴν, τῶν βαρβάρων ἐπικειμένων, καὶ τοξευόντων, καὶ ἀκοντιζόντων. ὁ δὲ [90] ὅσους εἶχε τῶν αἰχμαλώτων βαρβάρους δεδεμένους μόνους προέταξε τῆς φαλαγγος. οἱ προσκείμενοι γνωρίσαντες τοὺς οἰκείους, ἐπαύσαντο ἀφιέντες τὰ [91] βέλη.

30 Ageſilaus in Aſia magnam prædam egit. barbaris urgentibus, & ſagittas atque tela mittentibus, ille quotquot habebat captivos barbaros, in vinculis ſolos ante exercitum collocavit. inſtantes, agnitis ſuis, tela mittere deſierunt.

Ἀγησίλαος εἰς Μένδαν ἀπλικίζεσθαι λάθρα

31 Ageſilaus cum Mendam, quæ Atticorum partibus adhære-

νυκτὸς

88 Ἀπέστρεψεν] Cant. ἀπέτρεψεν.

89 Αὐτὰς διεσώσαντο, τῷ πολιορκηθέντων πονηθέντων τῷ χρόνῳ, καὶ αὐτῶν ἐκόντων ἀποστάντων] Ita locum hunc ſupplevi cum MSS & Interprete, niſi quod pro πονηθέντων, quod eſt in MSS. repoſuerim, πονηθέντων. In Vulgata, quæcumque leguntur poſt διεσώσαντο, deſiderabantur.

90 Ὅσους εἶχε τῶν αἰχμαλώτων βαρβάρους] Cant. βαρβάρων.

91 Τὰ βέλη] Articulum cum Cant. addidi.

92 Θε-

bat, clam noctu veniſſet, munitiſſima urbis parte occupata, cum Mendenſes indignarentur, & in concionem ſummo ſtudio convenirent, aſtans: Quid, inquit, tumultuamini? Dimicia enim pars veſtrum proditionis eſt particeps, qui mihi civitatem occupandam tradiderunt. Mendenſes cum ſe mutuo ſuſpectos haberent, a tumultu deſtiterunt.

νυκτὸς παρελθὼν, τὸ καρπερώτατον τ πόλεως καταχὼν, τ Μενδαίων ἀγανακτούντων, ἢ σωθὲν συλλεγέντων εἰς ἐκκλησίαν, ὄρθιος, τί, ἔφη, [92] θορυβεῖσθε; οἱ γὰρ [93] ἡμίσεις ὑμῶν κοινωνοῦσι τ προδοσίας, τ ἐμοὶ καταλαβεῖν τὴν πόλιν καταχόντων. οἱ Μενδαῖοι ἀλλήλους [94] ὑποπτεύοντες ἡσυχίαν ἦγον, τ παραχὴν ἐπῳοῦντο.

32 Ageſilaus ſpectatos & multorum amicitiis præditos captivos, ſine pretio ſuis reddere ſolebat, ut ipſis fidem apud ſuos cives derogaret.

Ἀγησίλαος τὺς ἐνδόξους ἢ πλουσίους αἰχμαλώτους ἄνευ λύτρων ἀπεδίδου, πιστὸν αὐτὺς ἀπίστους ποιῶν πρὸς τὺς πολίτας.

33 Ageſilaus in legationibus petebat ab hoſtibus, ut maxime potentes ad ſe mitterent, cum quibus de communi utilitate ſermones conferret.

Ἀγησίλαος ἐν ταῖς πρεσβείαις, ἡνίκα τ πολεμίων τὺς μάλιστα δυνατὺς πέμπειν πρὸς αὐτὸν, οἷς διαλέξηται περὶ τ κοινῆ

92 Θορυβεῖσθε] Cant. Θορυβεῖσθ. & ὑμῶν legit, pro ὑμῶν.

93 Κοινωνοῦσι τ προδοσίας] Poſt iſta verba addit Interpres. οἱ μὲν τ πόλιν παραδώσει Καβιρεσιοις.

Ἡμίσεις ὑμῶν κοινωνοῦσι τ προδοσίας, τ ἐμοὶ καταλαβεῖν τ πόλιν καταχόντων] Ita locum hunc ſupplevi cum MSS. quibuſcum conſentit quoque Interpres. In Vulgata, quæ ſequuntur poſt προδοσίας, deficiebant. Ex hoc loco, ut & aliis, facile apparet, quantum a genuina abeant lectione loca abſque MSS. ope, ingenioſe licet, reſtituta.

94 Τ ὑποπτεύοντες ἡσυχάμβροι] Ita edidi cum MSS. pro vulgato, ὑποπτεύοντες.

95 Συγ-

νῇ συμφερόντων· τάπτοις ὅπλοις πλεῖστον [95] συγχνόμβος, καὶ κοινωνῶν ἑστίας, καὶ [96] ἀπονδῶν, ταῖς πόλεσιν ἐφίσι ἐπιπίπτ ἀφ' ὧν τὰ πλήθη ὑποψίας.

ret. Cum his plurimum habens consuetudinis, & communicans focum ac cineres, seditiones in urbibus excitabat, propter vulgi suspiciones.

[CAP. II.]

Κλέαρχος.

¶ Κλέαρχος πολλὴν [1] ἐρημίαν ἄγων ἦλθεν ἐπὶ ποταμὸν, τῇ μὲν διάβατον, [2] ἄχρι κνήμης· τῇ δὲ βαθὺ ἄχρι μαστῶν· πρῶτον μὲν [3] ἐπειρᾶτο καὶ τὸ εὐδιάβατον ἄγειν· τῶν δὲ πολεμίων ἀπωτέρω βαλλόντων, καὶ τοξευόντων, καὶ τοὺς ἀφαιρουμένους ἀναιρούντων, ὁ Κλέαρχος τοὺς ὁπλίτας ἦγε ἀφ' ὧν βαθύτερα. ἵνα τὸ μὲν πολὺ τοῦ σώματος ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ κρύπτοιτο, τὰ δὲ ὑπερέχοντα τοῦ ὕδατος τῇ ἀσπίδι

Clearchus.

¶ Clearchus magnum exercitum ducens, pervenit ad fluvium, alibi transitu facilem usque ad tibias, alibi profundum usque ad mamillas. primo conabatur ibi, ubi facilis transitus erat, traducere. At hostibus procul a fluvio fundas jacientibus & sagittantibus, atque transgredi prohibentibus, Clearchus per eam partem, quæ profundior erat, armatos duxit, ut maxima corporis pars sub fluvio absconderetur: quæ vero

φυλάσ-

95 Συζηπόμβος] Fl. συζηνομένοις.

96 Σπονδῶν] Fl. ἀπονδῶν. quomodo in suis etiam legit Interpres, vertit enim *cineres*. Verbum ἀπονδεῖν Aristophanis Scholiasti exponitur in Εἰρήνῃ· παίπτε καταφαγεῖν, καὶ τὰς τεφρίζας κατομύττειν, ὥστε μηδὲν ἐν σπονδείοις εἶναι.

Cap. II. 1 Ἐρημίαν] Cant. σφαγὰν. Pro ἄγων Casaub Codd. ἔχων.

2 Ἄχρι] Cum MSS. pro vulgato, μέχρι.

3 Ἐπειρᾶτο τῇ τὸ διάβατον] Ita lego cum Fl. pro ἐπειρᾶτο τῇ δὲ διάβατον. Similiter statim subjungit: ἦγε ἀφ' ὧν βαθύτερα. &c, κατὰ τὸ δὲ πέρατ. Mox particulam ὧν ante πολεμίων Cant. non agnoscit.

4 Στερ-

emineret, ſcuto protegeretur. Armati ſine periculo tranſgreſſi, hoſtes repulerunt. Reliquus deinde exercitus nemine impediente, faciliori parte fluvii tranſiit.

φυλάσσοιτο. οἱ μὲν ὁπλῖται ἀσφαλῶς διαβαίνοντες ἀνέκραυσαν τοὺς πολεμίους· ἡ δὲ λοιπὴ στρατιὰ κατὰ τὸ εὔπορον τοῦ ποταμοῦ διῆλθεν ἀκωλύτως.

2 Clearchus mortuo in pugna Cyro, revertens cum Græcis, in vico quodam abunde commeatum habente caſtra ponebat. Tiſaphernes miſſis legatis juſſit Græcos traditis armis ibi manere. Clearchus fingebat ſe orationem admittere, ut Tiſaphernes fretus ſpe fœderis, multitudinem Perſarum undique in vicos dimitteret. Qui ratus Clearchum ſe ſubmittere, dimiſit exercitum. At ille ſub noctem eductis Græcis, profectione totum diem & noctem continuata evaſit: Tiſapherne ſero eos quos dimiſerat iterum colligente.

Κλέαρχος, Κύρου πεσόντος, ἀναχωρῶν μετὰ τῶν Ἑλλήνων, ἐστρατοπέδευσεν ἐν κώμῃ τροφὴν ἄφθονον ἐχούσῃ. Τισσαφέρνης πρέσβεις πέμψας ἠξίου μένειν αὐτόθι τοὺς Ἕλληνας παραδόντας ὡς τὰ ὅπλα. Κλέαρχος ὑπεκρίνετο συμπείθειν τοὺς λόχους· ὅπως Τισσαφέρνης ἐλπίδι σπονδῶν, εἰς τὰς κώμας διαπέμψειε τοὺς πλείους τῶν Περσῶν. ὁ μὲν δὴ νομίσας πεῖσαι τὸν Κλέαρχον, διέλυσε τὴν δύναμιν. ὁ δὲ νύκτωρ τοὺς Ἕλληνας ἐξαγαγὼν, τῇ πορείᾳ συνέλαβεν ἡμέραν ὅλην καὶ νύκτα· καὶ Τισσαφέρνης βραδέως τοὺς διαλυθέντας συναγόνεται.

3 Clearchus Cyro de-

Κλέαρχος Κύρῳ μὲν συνε-

4 Στρατιά] Cant. στρατεία.
5 Ὑπεκρίνετο] MSS. ὑποκρίνετο.
6 Τισσαφέρνης] Cant. Τισσαφέρνου.
7 Αὐτὸν

συνεβάλλοντο [7] αὐτὸν μὴ κινδυνεύειν, ἀλλ' ἐφορᾶν τὴν μάχην· μαχόμενον γὰρ, μηδὲν μέγα συμπεσεῖσθαι τῷ σώματι· παθόντα δὴ, πάντας [8] ἀπολέσειν τοὺς μετ' αὐτοῦ. τὴν δὴ φάλαγγα τῶν Ἑλλήνων κατ' ἀρχὰς μὲν βάδην ἦγε, τῇ εὐταξίᾳ τοὺς βαρβάρους ἐκπλήττων· ὡς δὲ βέλος ἐντὸς ἤμελλεν εἶναι, δρόμῳ χρῆσθαι παρήγγειλεν· ὅπως μηδὲν ὑπὸ τῶν βελῶν βλάπτοιντο. καὶ δὴ τὸ Ἑλληνικὸν [9] κρατῆσαν τὸ μέρος τοὺς Πέρσας ἐνίκησεν.

dit consilium, ne ipse se in periculum offerret, sed inspectorem se pugnæ gereret. Pugnantem enim corpore nihil magnum efficere. Si vero quid damni acceperit, omnes se perditurum eos quos secum haberet. Agmen autem Græcorum ab initio quidem tarde duxit, rectis ordinibus, perterrens barbaros. Cum vero intra teli jactum veniisset, cursu citato in barbaros ferri jussit, ne a telis læderentur. Et hac sane re Græci Persas vicerunt.

Κλέαρχος μετὰ τὸν Κύρου θάνατον, τῶν Ἑλλήνων κατασχόντων χώραν πολλὴν καὶ ἀγαθήν· ποταμὸς ἐκύκλωτο τὴν χώραν ἐλαχίστῳ διειργόμενος ἰσθμῷ [10] μὴ νῆσον εἶναι· κωλύων ἔνδον στρατοπεδεύειν· [11] ὡς ἂν

4 Clearchus post Cyri mortem, Græcis regionem magnam & bonam obtinentibus (fluvius regionem circumdabat, minimo isthmo prohibitus, ne insula esset) vetans ne intus castrametarentur, cum ἔπει-

7 Αὐτὸν μὲν μὴ κινδυνεύειν] MSS. nec non Codd. Casauboni, αὐτὸν μὲν μὴ κιν. nisi quod hi κ adponant. Xenophon: Πανταχοῦ δὲ αὐτοὶ πάντες ὁπόσαπερ διῆλθομεν, μὰ μὰ γῆν, ἀλλ' ὅπου ἐγὼ ἐκείνων τὸν πόνον.

8 Ἀπολεῖσθαι] MSS. ἀπολιτεῖν.

9 Κρατῆσαν τὸ μέρος] Cum Cant. articulum addidi.

10 Μὴ νῆσον εἶναι] Ita MSS. Vulgata, ὡς μὴ νῆσον εἶναι quæ lectio tamen non temere damnanda, aliquando enim infinitivo nominativum jungunt Græci

11 Ὡς ἂν ἐπειδὴ] Cant. ὡς δ' ἂν ἐπειδὴ.

12 Τὸν

persuadere non posset, fictum transfugam misit nunciantem, Rex muro circumdaturum se Isthmum minatur. Hoc audito Græci, morem Clearcho gerentes, extra Istmum castra ponunt.

5 Clearchus prædam copiosam agens, in colle interceptus, cum ab hostibus circumvallaretur, rogantibus ducibus ut periculum adirent, antequam totus collis circumdaretur: bonum animum eos gerere jussit, quoniam per vallum cum paucis esset futura pugna. Vespera autem accedente, relicta præda in deficiente valli parte, exegit obvios, & in angustia trucidavit.

6 Clearchus cum ex Thracia prædam egisset, neque redire Byzan-

ἔπειθε, πεπλασμένον αὐτόμολον καθῆκεν ἀπαγγέλλοντα, βασιλεὺς τὴν ἰσθμὸν ἀπειλεῖ ἀποτειχίσειν. [12] τοῦτο ἀκούσαντες οἱ Ἕλληνες, καὶ πεισθέντες Κλεάρχῳ, στρατοπεδεύονται ἐντὸς ἰσθμοῦ.

Κλέαρχος, λείαν ἄγων πολλὴν, [13] ἐπὶ λόφον καταληφθεὶς, περιχαρακοῦται ὑπὸ τῶν πολεμίων, δεομένων τῶν ἡγεμόνων διακινδυνεύειν πρὶν ἅπαντα περιχαρακωθῆναι τὸν λόφον, θαρρεῖν αὐτοὺς ἐκέλευσεν, ὡς περὶ ὀλίγους ἐσομένης διὰ τὸ χαράκωμα τὴν μάχης. [14] ἑσπέρας δὲ γενομένης, καταλιπὼν τὴν λείαν, καὶ τὸ διαλεῖπον τοῦ χάρακος [15] διεξεπεράσατο τοὺς ἀπαντῶντας ἐν στενῷ κατακόπτων.

Κλέαρχος λεηλατήσας Θράκην, μὴ φθάσας ἐπανελθεῖν εἰς Βυζάντιον· ἐστρα-

12 Τοῦτο ἀκούσαντες] Τοῦτ' ἀκούσαντες.

13 Ἐπὶ λόφον] Cant. ὀπὶ λόφον. sic supra 1. 38. 1. ὀπὶ λόφου κρατηρὸς περιβαλλόμενοι. Mox Cant. καταλειφθείς.

14 Ἑσπέρας δὲ γενομένης] Ita MSS. Vulgata, ἑσπέρας δὲ περιόσης, quod etiam ferri posset.

15 Διεξεπεράσατο] Cum Fl. Cant. διεξεπέσατο. Vulgata, διεπέρασατο.

16 Σω-

ἐστρατοπέδευσε πλησίον ὄρους Θρακίου. τῶν δὲ Θρακῶν ἀθροιζομένων, εἰδὼς ὅτι [16] σωθέντες ἐκ τῶν ὀρῶν ἐρημώμενοι, νύκτωρ ἐπιθήσονται, προσέταξεν ἐν τοῖς ὅπλοις διατελεῖν, καὶ τὰς ἐγέρσεις πυκνὰς αὐτοῖς ἦ, νυκτὸς ἔτι οὔσης ἀφεγγοῦς, λαβὼν μέρος στρατεύματος ἐπεφαίνετο τύπτων τὰ ὅπλα [17] τῶν Θρᾳκικὸν τρόπον· οἱ δὲ ὡς τοῖς πολεμίοις ἐπιφαινομένοις ἦσαν ἕτοιμοι πρὸς μάχην· ἐν τούτῳ καὶ οἱ Θρᾷκες ἐπεφάνησαν, ὡς καθεύδοντας αἱρήσοντες· οἱ δὲ ἐγρηγορότες, καὶ ὡπλισμένοι δεξάμενοι τοὺς ἐπιβαμόντας πλείστους αὐτῶν ἀπέκτειναν.

Κλέαρχος ἀποστάντων Βυζαντίων ζημιωθεὶς ὑπὸ τῶν ἐφόρων, εἰς Λάμψακον κατέπλευσε, ναῦς ἔχων τέσσαρας· καὶ διέτριβεν ἐν ταύτῃ [18] μενύειν καὶ κωμάτιον posset, castrametatus est prope montem Thracium. Coëuntibus autem Thracibus, sciens eos latentes ex montibus noctu impetum facturos, mandavit suis ut in armis perseverarent, & crebro excitationes facerent. Ipse vero cum nox esset tenebricosa, assumpta parte exercitus, apparebat suis, verberans arma more Thracio. Qui tanquam hostibus apparentibus, ad pugnam erant instructi. Interea Thraces etiam apparebant, ut dormientes caperent. At illi vigilantes & armati exceperunt incurrentes, & plurimos ex ipsis interfecerunt.

7 Clearchus cum defecissent Byzantii, mulctatus ab Ephoris, Lampsacum cum quatuor navibus pervenit, atque ibi vitam egit, temulen-

ζειν

16 Σωθέντες] MSS. σπωθέντες. ex quo sagaciter CL. Gronovius, σπωθέντες.

17 Τὸν Θρᾳκικὸν τρόπον] Ita lego cum MSS. & Interprete, cum quibus consentiunt Codd. Casauboni. Vulgata, τὸν Θρᾳκικὸν τύπον.

18 Μενύειν] Cant. μεθύων.

19 Γεν

tiam & efferatam petulantiam præ se ferens. Oppugnabantur a Thracibus Byzantii, qui miserunt duces ad Clearchum petendi auxilii causſa... Ipſe vero quaſi crapula impeditus, tertio demum die eos admiſit, & ſe precantium miſereri inquiens, opem addixit. Impletis igitur duabus navibus præter illas quatuor, navigavit Byzantium, & convocata concione ſuaſit, ut omnes equites & armati naves conſcenderent, aque tergo impetum in Thraces facerent: gubernatores vero omnes ſolventes in anchoris fluctuarent, ſi pugnæ ſignum ab ipſo

ζειν προσποιούμενον· ἐπολιορκοῦντο [19] ὑπὸ Θρακῶν Βυζάντιοι· [20] καὶ δὴ ἔπεμψαν τοὺς στρατηγοὺς δεησομένους [21] τοῦ ὑπὸ Κλεάρχῳ βοηθείας· ὁ δὲ ὡς ἀδυνάτως ἔχων διὰ τὴν οἰνοφλυγίαν ἐπιτυχεῖν αὐτῆς, ἡμέρᾳ τρίτῃ προσήκαλο· καὶ δεηθέντας [22] οἰκτείρειν φάσκων, ὑπέσχετο συμμαχήσειν· [23] πληρώσας δὲ ναῦς δύο πρὸς ταῖς πέντε, κατέπλευσεν εἰς Βυζάντιον· καὶ συναγαγὼν ἐκκλησίαν, συνεβούλευε πάντας τοὺς ἱππέας, καὶ τοὺς ὁπλίτας ἐπιβαίνειν τῶν νεῶν. ὡς [24] ἀπηωρημένους ὄπισθεν τῆς Θρᾴκης· [25] τοὺς δὲ κυβερνήτας ἀναχθέντας ἐπ' ἀγκυρῶν σαλεύειν, ὅταν ἴδωσι σημεῖον τοῦ μάχης. ἅτε δὴ πάντων

σιν αἰρόμενον ὑπ' αὐτοῦ τὸ

19 Τ' πὸ Θρακῶν] Additus articulus in Cant. τ Θρ.

20 Καὶ δὴ ἔπεμψαν] Cant. καὶ δὲ πεμψαν.

21 Τὸν ὑπὸ Κλεάρχῳ βοηθείας] MSS. abſque præpoſitione.

22 Οἰκτείρειν] MSS. εἰκτείραν. Mox & Cant. συμμαχήσειν.

23 Πληρώσας δὲ ναῦς δύο πρὸς ταῖς πέντε, κατ.] Ita locum hunc ſupplevi cum MSS. & Interprete. Vulgata, πληρώσας δὲ δύο ναῦς κατ.

24 Ὡς ἀπηωρημένους] Cant. ὡς ἀπωμένους.

25 Τοὺς δὲ κυβερνήτας ἀναχθέντας ἐπ' ἀγκυρῶν σαλ.] Videtur legendum, τοὺς δὲ κυβερνήτας ἐκέλευσεν ἀν. prorſus enim deeſt, niſi fallor, aliquid: ἀναχθέντας autem, non eſt, ſolventes, ſed, in altum provectos. Caſaubon.

Ἀγκυρῶν] Cant. ἀγγύρων.

πάντων ἀναχθέντων, ὁ Κλέαρχος διψῶ ἔφη πρὸς τοὺς στρατηγούς· καὶ πλησίον ἰδὼν καπηλεῖον, μετ' αὐτῶν εἰσελθών, φυλακὴν καταστήσας, ἔνδον ἀπέκτεινεν ἀμφοτέρους· καὶ συγκλείσας τὸ καπηλεῖον, [26] καὶ κελεύσας τῷ καπήλῳ σιωπᾶν, τοὺς στρατηγῶν ἀνηρημένων, τοὺς πολιτῶν ἀνηγμένων, αὐτὸς τοὺς αὐτοῦ στρατιώτας διὰ τάχους εἰσαγαγών, κατέσχε τὸ Βυζάντιον.

tolleretur. Cum ita solvissent omnes, Clearchus sitire se dicens ad duces, & prope videns cauponam, ingressus cum ipsis, impositio præsidio intus interfecit utrosque: & claudens cauponam, præcepit cauponi, ut de interfectis ducibus sileret. Civibus solventibus, ipse suis ducibus repente introductis, Byzantium obtinuit.

Κλέαρχος ἐλεηλάτει τὴν Θρᾴκην, καὶ πολλοὺς ἔκτεινε Θρᾳκῶν· [27] οἱ δὲ πέσσοις ἔπεμψαν δεησομένους διαλύσασθαι τὸν πόλεμον· [28] ὁ

8 Clearchus Thraciam deprædabatur, multosque Thraces occidit. Illi legatos miserunt, qui rogarent, ut bel-

δὲ τῶν

26 Καὶ κελεύσας τῷ καπήλῳ σιωπᾶν, τοὺς στρατηγῶν ἀνηρημένων, τοὺς πολιτῶν ἀνηγμένων, αὐτὸς δὲ αὐτοῦ στρατιώτας διὰ τάχους εἰσαγαγών, &c.] Ita locum hunc lego cum MSS. nisi quod Cant. ἀνηρημένων. sic autem verto: ὡς, *imposito cauponi silentio, interfectis ducibus, in altum provectus civibus, ipse, introductu celeriter suis militibus, Byzantium obtinuit.* Vulgata, στρατηγῶν absque articulo, item ἀνηγμένων, & ἰσαγαγών. Pro κελεύσας, Fl. ὡσεσείσας. & mox pro στρατιώτας, Casauboni Codd. στρατηγούς.

27 Οἱ δὲ πρισθεῖς] Particulam cum MSS. inserui, cum quibus conveniunt Codd. Casauboni.

28 Ὁ δὲ τῶν ὑπλιτῶν ὀλιγώνυμος ἡγεμὼν] Longe aliam hujus facti causam Frontinus fuisse ait: quam equidem veriorem existimo. Itaque etsi id est præter institutum nostrum, non gravabor tamen ejus verba hic adscribere. *Clearchus Lacedæmonius exploratum habens Thracas omnia victui necessaria in montes comportasse, una quoque ope sustentari, quod crederent eum commeatus inopia recessurum: per id tempus quo legatos eorum venturos opinabatur, aliquem ex captivis in conspectu jussit occidi, & membratim tanquam alimenti causa in contubernia distribuit (vel distribui). Thraces nihil non facturum perse-*

ve-

lum componeret. Qui pacem damnosam ratus, jussit ex Thracibus mortuis corpora duo vel tria dissecta coquos suspendere. Quod si Thraces videntes rogarent causam, jussit dicere, Clearcho cœna paratur. Hæc cum Thracum legati cernerent, perhorrescentes discesserunt, nihil amplius de fœderibus ausi dicere.

9 Clearchus armatos ducens in campo, incumbentibus hostium equitibus, & equestri prælio vincentibus, instruxit exercitum octonis in profunditatem dispositis, & rariores quam pro figura plinthii collocavit, atque præcepit, ut gladio demisso sub scutum, maximam foderent foveam. Qui cum fodissent, ille armatos adduxit supra foveas in anteriorem

τὴν τῶν ἱππέων ἐπιζήμιον ἡγεμονίαν, ἐκέλευσεν ἐκ τῶν Θρακῶν νεκρῶν σώματα δύο ἢ τρία [29] διατεμόντας τὰς ὀψοποιὰς ἀνακρεμάσαι· εἰ δὲ οἱ Θρᾷκες ἰδόντες ἐροιντο τὴν αἰτίαν, προστάξει λέγειν, Κλεάρχῳ δεῖπνον παρασκευάζεται, πῶτα οἱ πρέσβεις τῶν Θρακῶν ἰδόντες, φείξαντες ἀνεχώρησαν, μηδὲν [30] περὶ τῶν διαλύσεων εἰπεῖν ἔτι τολμήσαντες.

Κλέαρχος ὁπλίτας ἔχων ἐν πεδίῳ, προσκειμένων πολεμίων ἱππέων, καὶ ἱππομαχούντων, συνέταξε τὸ στρατόπεδον ἐκ τῶν βάθους· καὶ κατέτεμεν ἀραιοπύργους, ἢ κατὰ σχῆμα πλινθίου. καὶ παρήγγειλε τὸ ἐγχειρίδιον [31] καθιέντας ὑπὸ τὴν ἀσπίδα βαθύτατον ὀρύξαι βόθρον· οἱ μὲν ὄρυξαν· ἐκ δὲ τὰς ὁπλίτας [32] ἐπανήγαγον ἐκ τῶν ὀρυγμάτων

verantiæ causa eum credentes, qui tam detestabiles epulas sustinuisset experiri, in dolitionem venerunt. Casaubonus.

29 Διατεμόντας] Ita reposui cum MSS. & Interprete, pro διατμήσαντας.

30 Περὶ τῶν διαλύσεων] Articulum addidi cum Cant.

31 Καθιέντας] Fl. καθιέναι.

32 Ἐπανήγαγον ἐκ τῶν ὀρυγμάτων] MSS delent. ἐκ τῶν.

των ἐς τὸ πρόσω ἔ πεδίᾳ. 33 τ ἢ πολεμίων ἱππέων ἐμπεσόντων, ἀναχωρεῖν ὀπίσω πάλα παρήγγειλεν ἕως τ ὀρυγμάτων· οἱ ἢ πολέμιοι μηδὲν προσιδόπες, ἐπελαύνοντες τῇ ἵππῳ σφοδρῶς, ἐμπεσόντες τοῖς ὀρύγμασιν, ἔπιπτον ἐπ' ἀλλήλοις· οἱ Κλεάρχοι ἢ ἀνῄρουν τὰς ἱππέας χαμαὶ κειμένας.

campi partem. Hostium autem equitibus incidentibus, redire iterum jussit usque ad foveas. Hostes nihil prospicientes & admoventes equitatum, duriterque impingentes in foveas, supra se mutuo ruebant. Clearchii vero equos humi stratos occiderunt.

Κλέαρχος ὢν ἐν Θρᾴκῃ· νυκτερινοὶ φόβοι τὸ στράτευμα καπελάμβανον. ὁ ἢ παρήγγειλεν, εἰ γένοιτο νύκτωρ θόρυβος, μηδένα ὀρθὸν ἀνίστασθαι. 34 ὁ ἢ ἀναστὰς ὡς πολέμιος ἀναιρείσθω. τὸ προάγγελμα τοῦτο ἐδίδαξε τοὺς στρατιώτας καταφρονῆσαι ἔ 35 νυκτερινῶν φόβων. καὶ ἅτως ἐπαύσαντο ἀναπηδῶντες καὶ παραπόμποι.

10 Clearchus erat in Thracia. Nocturni terrores exercitum invaserant. At ille præcepit, si noctu tumultus oriretur, nemo rectus consurgeret: qui vero noctu consurgeret, tanquam hostis interficeretur. Hoc præceptum milites docuit contemnere nocturnum terrorem, atque ita desierunt exilire ac perturbari.

[CAP.

33 Τῶν ἢ πολεμίων ἱππέων ἐμπεσόντων] Hoc est, Quum hostes magnâ vi in Clearchi exercitum irruerent. cave enim putes ἐμπεσόντων hic ita esse interpretandum, ut mox ἐμπεσόντες. quod fefellit interpretem. *Casaubonus.*

34 Ὁ ἢ ἀναστὰς, ὡς πολέμιος ἀναιρείσθω] Ὡς πολίμιος, quod in Vulgata desiderabatur, cum MSS. & Interprete loco suo restitui.

35 Τῶν νυκτερινῶν φόβων. καὶ ἅτως ἐπαύσαντο ἀναπηδῶντες καὶ παραπόμποι] Quæ sequuntur post τῶν νυκτερινῶν φόβων cum MSS. & Interprete supplevi.

1 Ἐπα-

[CAP. II.]

Epaminondas.

¶ Epaminondæ uxorem amabat Phœbiades, custodiens Cadmiam. Illa marito rem aperuit. Epaminondas ei mandavit, ut erga Phœbiadem simularet, & noctem constitueret, quasi etiam amicis ejus alias fœminas adductura. Quibus constitutis, illæ venerunt, & usque ad ebrietatem cum Phœbiade &

[1] Ἐπαμινώνδας.

[2] ¶ Ἐπαμινώνδᾳ τ̃ γυναικὸς ἠρᾴθη Φοιβιάδης, φρουρῶν τὴν Καδμείαν. ἡ δ' ἦν ἀνδρὶ τὴν πεῖραν ἐμιμήσατο. Ἐπαμινώνδας προσέταξεν αὐτῇ τ̃ [3] Φοιβιάδῃ [4] φιλεῖν ὑποκρίνεσθαι, καὶ νύκτα συνθέσθαι, ὡς καὶ τοῖς φίλοις αὐτοῦ γυναῖκας ἄλλας ἄξουσαν. ταῦτα μὲν δὴ [5] συνέθετο, αἱ δ' ἦκον, καὶ συνέπιον τοῖς

1 Ἐπαμινώνδας] Ita reposui cum Fl. & Interprete. Vulgata, περὶ γυναικὸς Ἐπαμινώνδα ἠρᾴδεσε ὑπὸ Φοιβιάδου. Mentio in hoc strategemate fit uxoris Epaminondæ; atqui Nepos auctor est Epaminondam uxorem nunquam duxisse, cum inquit: *Hic uxorem nunquam duxit, in quo cum reprehenderetur, quod liberos non relinqueret, a Pelopida, qui filium habebat infamem: malueque eum in eo patria consulere diceret: vide, inquit, ne tu pejus consulas, qui talem ex te natum relicturus sis. neque vero stirps mihi potest deesse, namque ex me natam relinquo puguam Leuctricam, qua non modo mihi superstes, sed etiam immortalis sit necesse est.* Idem testantur alii. Quare capiendum videretur de amica, nisi obstaret, τὴν ἀνδρὶ τ̃ πεῖραν ἐμιμήσατο.

2 Ἐπαμινώνδᾳ τ̃ γυναικὸς ἠρᾴθη Φοιβιάδης] Hanc historiam unde Polyænus acceperit nescio: mihi quidem valde est suspecta. Nam certum est, non posse hæc intelligi de Cadmeæ halosi, quæ contigit postquam Phœbidas (qui Polyæno est Phœbiades, sicut Xenophonti Leontiades, qui Plutarcho & aliis Leontidas) Spartanus eam a Leontiade proditam occupavit: hoc, inquam, ex Xenophonte & Plutarcho & aliis certum est: & de eo nemo dubitabit, qui probi Pelopidam legerit, ubi laus tota recuperatæ Cadmeæ Epaminondæ adempta, Pelopidæ tribuitur, quod & Polyænus confirmat in Pelopida, narratione tertia. Aliam ergo Cadmeæ ἅλωσιν quæramus quo hæc referri queant. γρ. Περὶ Ἐπαμινώνδα. *Casaubonus.*

3 Φοιβιάδης] MSS. Φοιβιάδας. & statim Φοιβιάδαν, ut & paullo post. Ceterum cum non solum aliis dicatur Φοιβίδας, sed & Polyæno, infra lib. v. 2. videtur hic perperam scribi Φοιβιάδας. Interpres tamen infra quoque habet *Phœbiadem.*

4 Φιλεῖν ὑποκρίνεσθαι] MSS. non agnoscunt φιλεῖν. & Cant. legit ὑποκρίνασθαι.

5 Συνέθετο] MSS. συνέθετο Pro

περὶ τ Φοιβιάδλω ἄχρι μέσης. καὶ ἠτήσαντο παρὰ ὀλίγον ἐξελθεῖν ὅπῃ τινα θυσίαν νυκτερινὴν, ὡς αὐτίκα [6] ἀναστρέψοντες· οἱ μὲν ἐπέτρεψαν, πύλας [7] πυλωροῖς παραδόντες πάλιν αὐτὰς ἐσδέξασθαι· οἱ δ' [8] ἀπῆλθον· παρὰ δὲ τὰς πύλας ἀγύμνοι νεανίσκοι τὰς τῶν γυναικῶν ἐσθῆτας ἀλλαξάμενοι, καὶ μίαν αὐτῶν παραλαβόντες ἡγεμόνα τῆς ὁδοῦ τῆς ἔνδον, ἢ καὶ βραχέα λαλήσαν τοῖς πυλωροῖς ἔμελλεν. ἔτως δὴ ἐπελθόντες, [9] τόν τε Φοιβιάδλω αὐτὸν, καὶ ὅσοι ἀμφ' αὐτὸν, πάντας [10] ἀπέκτειναν.

ejus amicis biberunt, atque petierunt copiam exeundi paulisper ad sacrificium quoddam nocturnum, statimque se reversuras pollicitæ sunt. Qui permiserunt, mandantes portitoribus, ut iterum eas intromitterent. Illæ exierunt. Apud portas vero juvenes imberbes, mulierum vestibus permutatis, & unam ex eis assumentes interioris viæ ducem, & quæ pauca cum portitoribus loqueretur: ita ingressi, tum Phœbiadem ipsum, tum omnes qui circum eum erant interfecerunt.

σωίπιον, cum Cant. & Interprete scripsi σωίπιον.

6 Ἀναστρέψοντες] MSS. ἀναστρέψαντες. Pro ἐπέτρεψαν, Cant. ὑπέτρεψαν.

7 Πυλωρεῖς] MSS. συνωρεῖς.

8 Ἀπῆλθον] MSS. ὑπῆλθον.

9 Τόν τε Φοιβιάδλω αὐτὸν] Contrarei gestæ fidem. Phœbidas quippe fuit quidem auctor Cadmeæ occupandæ; verum cum privata id fecisset auctoritate, a Lacedæmoniis fuit ab exercitu remotus, ab Agesilao vero capitis periculo liberatus, referentibus, Xenophonte lib. v. Hist. Plutarcho in Pelopida, & aliis; adeo ut arcis præfectura illi non sit relicta. Neque etiam in eadem recuperanda est interfectus: teste enim Xenophonte eodem libro, ar-

cis præfectus, quod eam reliquerat, neque auxilia exspectarat, a Lacedæmoniis fuit necatus: ut vero Diodorus lib. xv. & Plutarchus in Pelopida, de tribus arcis præfectis, duo morte mulctati, *Hermippidas* scilicet, & *Arcissus*: tertius *Dysaeridas* grandi pecunia, ita ut non esset solvendo, mulcatus, solum vertit; quare nullæ hic partes *Phœbidæ*. Deinde, periit *Phœbidas* postea in conflictu contra Thebanos, fortiter dimicans, cum præfectus urbi Thespiarum ab Agesilao, facta eruptione, eos inconsiderate nimis persequeretur, tetibus Xenophonte, & Diodoro; ita ut omnis hæc narratio videatur suspecta.

10 Ἀπέκτειναν] MSS. ἔκτειναν.

10 Ἐπα-

2 Epaminondas cum in Leuctris jam agmen instructum duceret, Thespienses tergiversantes sequebantur: nec id latebat Epaminondam: sed ne confunderentur ordines, inter pugnandum proclamare jussit, Quicumque Bœotorum discedere voluerint, eis licitum esto. Thespienses cum ipsis armis abierunt. Epaminondas iis qui manserant armatis instructis & alacribus usus, glorioſam victoriam adeptus est.

[11] Ἐπαμινώνδας ἐν Λεύκτροις προσήγγελλε ἤδη τῷ φάλαγγι· Θεσπιεῖς ἐθελοκακοῦντες εἴπηλον· οὐκ ἠγνόησεν Ἐπαμινώνδας, ἀλλ' ὅπως μὴ παρεμβοίλοι ἡ τάξις ἐν τῷ καιρῷ τῆς μάχης, ἐκήρυξε, Βοιωτῶν ἀπιέναι τοῖς βουλομένοις ἐξέσω· Θεσπιεῖς μὲν αὐτοῖς ὁπλοῖς ἀπηλλάσσοντο. [12] Ἐπαμινώνδας δὲ τοῖς μείνασιν ὡπλισμένοις σωπεζομένοις καὶ προθύμοις χρησάμενος Λεύκτροις ἐνίκησεν.

3 Epaminondas in Peloponnesum copias duxit. Hostes circa Onium ingressi, castra posuerunt. Tonitru fit, & metus invadit milites. Vates quidem quiescendum dixit. Epaminondas vero, nequaquam, inquit: Hostes enim qui in ejusmo-

Ἐπαμινώνδας, [13] ἐσέβαλεν εἰς Πελοπόννησον· οἱ πολέμιοι κατὰ τὸ Ὄνειον ἐμβαλόντες, ἐστρατοπεδεύοντο. Βροντὴ γίνεται, καὶ φόβος αἱρεῖ τοὺς στρατιώτας· [14] ὁ μὲν μάντις ἐπισχεῖν ἐκέλευεν. Ἐπαμινώνδας δὲ μηδαμῶς, ἔφη· τοὺς πολε-

μίους

11 Ἐπαμινώνδας ἐν Λεύκτροις] In Cantabrigiensi codice ordinatur quartum strategema ante secundum. Idem hoc Epaminondæ factum vide apud Pausaniam in Bœoticis.

12 Ἐπαμινώνδας δὲ τοῖς] Particulam cum MSS. inserui. Cant. habet Ἐπαμινώνδας, ut & initio sequentis narrationis. atque ita plerumque scribitur apud Pausaniam.

13 Ἐσέβαλεν] MSS. κατεβίβαλεν.

14 Ὁ μὲν μάντις ἐπισχεῖν ἐκέλευεν] Ita lego cum MSS. & Interprete. Vulgata numero multitudinis, οἱ μὲν μάντεις ἐπισχεῖν ἐκέλευον.

μίας γὰρ ἐν τοιούτῳ χωρίῳ στρατοπεδούσης [15] ἐμβεβροντῆσθαι· ὁ λόγος ἔτι στρατηγὸν, παῤῥόν τε ἐνέδωκε τοῖς στρατιώταις, καὶ προθύμως ἠκολούθησαν.

Ἐπαμινώνδας Θηβαίων ἡγεῖτο, Λακεδαιμονίων Κλεόμβροτος· Λεύκτρα ἔνθα ἡ μάχη· τὸ μὲν ἔργον ἰσόῤῥοπον ἦν. Ἐπαμινώνδας ὡς ἀφ' Θηβαίων ἠτήσατο, ἓν βῆμα [16] χαρίσασθαί μοι, καὶ τὴν νίκην ἔξομεν· ἐπείσθησαν, ἐνίκησαν· οἱ Λάκωνες εἶξαν· καὶ Κλεόμβροτος ὁ βασιλεὺς ἔπεσεν ἐν τῇ μάχῃ.

Ἐπαμινώνδας ἐνέβαλεν εἰς τὴν Λακωνικήν· καὶ [17] οἵου τε ἦν Σπάρτας

di loco castrametati sint, per tonitru exturbari. Oratio ducis animum addidit militibus, & promptissime omnes sequebantur.

4 Epaminondas Thebanos ducebat, Lacedæmonios Cleombrotus. pugna fiebat in Leuctris. Res in dubio vertebatur. Epaminondas a Thebanis petiit, unum gressum mihi donate, & victoriam habebimus. Morem gesserunt, victoriam adepti sunt. Lacones cedebant loco, & Cleombrotus rex in prælio cecidit.

5 Epaminondas in Laconicam impressionem fecit, & quidem

τὴν

15 Ἐμβεβροντῆσθαι] Cant. ἐμβεβροντῆσθ. & ἐβδυκε, pro ἐνέδωκε.

16 Χαρίσασθαι] Cant. χαρίσασθαν. Casaub. Codd. χαρίσασθ. Copulam sequentem cum MSS. & Interprete inserui.

17 Οἵου τε ἦν Σπάρτας &c.] Videtur sermo esse de prima illa Spartæ oppugnatione, quæ describitur Diodoro lib. xv. verum tantum abfuit, ut tum capere urbem potuerit Epaminondas, & ea intacta discesserit, ut multis suorum amissis ab oppugnatione desistere coactus sit: sic enim Diodorus: Τὸν δ' οἱ πολιορκοῦντες πᾶσαν εἰσηγμένοι σπουδὴν, τὰ μὲν πρῶτον ἀπεκρούοντο βιαζομένους· ὕστερον δὲ τῶν βιαζομένων οἱ μὲν ἀπέθνησκον, οἱ δ' ἐτραυματίζοντο, ἀνεκαλοῦντο τὴν σάλπιγγα τῶν στρατηγῶν οἱ δὲ Ἐπαμινώνδαν. Neque etiam postea, Agesilao cum Lacedæmoniis ad Mantineæ defensionem profecto, vacuam defensoribus Spartam, summis licet viribus oppugnaret, occupare potuit; sed repulsus ab Archidamo. acceleránte ad patriæ defensionem Agesilao,

Lacedæmoniam urbem diripere potuit: verum animo mutato, intacta civitate discessit. Collegis judicium ei minantibus, commonstrans Arcades, Messenios, Argivos, aliosque Peloponnesios: Si, inquit, Lacedæmonios excidemus; cum his omnibus pugnandum erit, qui nobis jam auxilium non ideo ferunt, ut Thebanam rem augeant, sed ut Lacedæmonios deleant.

6 Epaminondas Thebanis suasit, ut cum Lacedæmoniis, qui apud ipsos divertebantur, lucta contenderent. Qui

πλὴν [18] Λακεδαιμονίαν πόλιν· ἀλλὰ μεταγνὺς ἐκ ἀφάνισε τὴν πόλεως ἀνέζυξεν· οἱ συνάρχοντες ἠπείλουν αὐτῷ δίκην· ὁ δὲ δείξας αὐτοῖς [19] τὰς συμμαχίας Ἀρκάδας, Μεσσηνίους, Ἀργείους, καὶ ὅσοι ἄλλοι Πελοποννήσιοι, εἰ Λακεδαιμονίους ἀναστάτους [20] ποιήσαιμι, ἔφη, νῦν ἐχθροῖς πᾶσιν ἐν τούτοις μάχεσθαι· ὡς καὶ νῦν συμμαχοῦσιν ἡμῖν Λακεδαιμονίους καθαιροῦντες, οὐχὶ Θηβαίοις αὔξοντες.

Ἐπαμινώνδας τοὺς Θηβαίους ἔπεισε τοῖς ἐπιδημοῦσι Λακεδαιμονίων ἐν τοῖς γυμνασίοις παλαίειν· οἱ δὲ

gesilao, tanta spe excidit. Unde Xenophon lib. VII. Hist. εἰ μὴ Κνῆς θεία τις μοῖρα σφεστιλεῦσι, ἐξέλιπεν τὴν Λακεδαίμονα παντὶ τρόπῳ, ὥλαβεν ἂν ἡ πόλις, ὥσπερ ποτὲ ἐν, παντάπασιν ἔρημος τῶν ἀμυνομένων. Polybius lib. IX. Hist. cap. 8. ἐξουμβίκης δὲ καὶ πυρείας, καὶ πυκὶ αὐτομόλου ἡ νύκτα ἐξαπίνης εἰς Μαντίνειαν, καὶ λέγεται τοῦτον Ἀγησιλάου τὸν βασιλέα τὸ συμβαῖνον, καὶ τὸ βουλόμενον ἐξηγούμενον εἰς ἡ τὸ καταλήψεως καιρὸν, τοῦτο μὴ ἡ ἐλπίδος ἀπησφάλη. & Plutarchus in Agesilao: μικρὸν δεῖν ἡ Σπάρτην ὑφαρπάσαι καταστρατηγήσει. & paullo infra: καὶ μικρὸν ἐδέησε, παρ

ἀλλάξας ἡ Λακεδαίμονα, ἔρημον ἐξαίφνης κατασκεῖν ἡ πόλιν. ita ut nunquam tanta rei bene gerendæ opportunitas, ut auctor vult, ab Epaminonda sit neglecta. Fl. ὡς τὸ.

18 Λακεδαιμονίαν πόλιν] Ita lego cum MSS. & Interprete pro vulgato, Λακεδαιμονίων πολιν. (legitur quidem in ipso contextu Vulgatæ Λακεδαιμόνων, sed inter errata notatum invenies.)

19 Τὰς συμμαχίας] MSS. τῆς συμμαχίας.

20 Πεποιήκαιμι] Cant. ποιήσαιμι.

οἱ δ' Δικέλως [21] καταβαλόντες αὐτὰς, ἐδιδάχθησαν καταφρονεῖν αὐτῶν, καὶ ὡς ἀνδρειότεροι, τὸ λοιπὸν αὐτοὺς πόλεμον θαρροῦντες ἐξέλιπον.

nullo negotio prosternentes eos, didicerunt eos contemnere: atque ita fortius bellum adversus ipsos cum fiducia gesserunt.

7 Ἐπαμινώνδας ἀεὶ τῷ δυσὶ μοίραις ἅμα ἡλίῳ [22] προῆγεν, δέξαν ἐμποιῶν ὡς οὐκ ἐξ ἀφανοῦς ἀφεξόμενος, ἐν δὲ Πελοποννήσῳ [23] νυκτὸς ἐπαναστὰς προσέπεσεν ἀπροσδοκήτως Λακεδαιμονίοις ἔτι καθεύδουσιν.

7 Epaminondas exercitum semper oriente sole promovit, suspicionem hostibus præbens, se ex aperto prælium facturum. At in Peloponneso noctu consurgens, inopinantes Lacedæmonios, & adhuc dormientes obruit.

8 Ἐπαμινώνδας ἡγεῖτο Θηβαίων, Κλεόμβροτος Λακεδαιμονίων, καὶ τῶν συμμάχων τετρακισμυρίων· ἐδεδοίκεσαν οἱ Θηβαῖοι τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων. Ἐπαμινώνδας θαρρεῖν αὐτὰς ἔπεισε δυσὶ τεχνάσμασι. παρεσκεύαζεν ἄνδρα ἀγνῶτα, [24] προελθόντων αὐλοῖς

8 Epaminondas Thebanos ducebat, Cleombrotus Lacedæmoniorum & sociorum quatuor myriades. Thebanis hostium multitudo metum fecit. Epaminondas persuasit, ut forti essent animo, duabus rationibus. Progredientibus ex urbe τῶ-

21 Καταβαλόντες] Cant. καταλαβόντες. & sic quoque Codd. Casaub.

22 Προῆγεν] Ita reposui cum MSS. & Interprete, pro ἦγεν. Mox Cant. ἀριθμοῦ χάριτος, numero multitudinis.

23 Νυκτὸς ἐπαναστάς] Ita lego cum MSS. Vulgata, νύκτωρ ὀρθείς.

24 Προελθόντων] Cant. προσελθόντων. Idem, sed aliter, refert Diodorus lib. xv. his verbis: Ἄλλοι δ' κατέχουσιν ὡς ἀπὸ Τροφωνίου προφάτως ἀναβεβηκότα καὶ λέγοντα διότι προστάττει ὁ Θεὸς αὐτοῖς, ὅταν εἰς Λεύκτρους νικήσωσιν, ἀγῶνα τιθέναι Διὶ βασιλεῖ στεφανίτῃ. De Trophonio, ejus antro, & quo ritu illud adiretur, vide exactissime narratum apud Pausaniam in Bœoticis. Responsa in eo dabat Jupi-

ſubornavit virum ignotum, coronatum, & vitta redimitum, qui primum deciperet eos nunciando: Trophonius juſſit, ut Thebanis renunciarem, ſe victoriam dare iis qui principes pugnam inirent. Thebanis confirmatis, & Dei vaticinium adorantibus, Epaminondas juſſit in Heracleum venientes vota facere. Erat equidem jam antea quoque cum Herculis ſacerdote conſtitutum, ut noctu templum aperiret, & arma repoſita ſummoveret, atque terſa Deo rurſus apponeret, ipſeque cum miniſtris ſuis de medio recederet, nemini quicquam enunciantes.

τὴ πόλεως ἐστεφανωμένον, καὶ ταινίας ἔχοντα πρῶτον ἀπαντῆσαι ἀγγέλοντα· ὁ Τροφώνιός μοι προστέταξεν ἀπαγγεῖλαι Θηβαίοις, ὅτι νίκην δίδωσι τοῖς ἄρχουσι τὴ μάχης· τ ἢ Θηβαίων θαρσησάντων, καὶ τῷ θεῷ [25] πρόθυσιν προσκυνησάντων, Ἐπαμινώνδας ἐκέλευσε, καὶ εἰς τὸ Ἡρακλεῖον ἐλθόντας προσεύξασθαι. ἦν ἢ ἄρα καὶ [26] πρὸς τ Ἡρακλέους ἱερέα πάλαι προσκείμενον, τ μὲν νεὼν νύκτωρ ἀνοῖξαι, τὰ ἢ ἀνακείμενα ὅπλα καθελεῖν, καὶ ἀποσμήξαντα παραθεῖναι τῷ θεῷ· καὶ αὐτὸν τὰ καὶ τοὺς μετ' αὐτὸ ζακόρους ἐκ τοῦ ἀδύτου οἴχεσθαι, μηδενὶ μηδὲν

ἀπαγ-

Jupiter, inde cognomento dictus *Trophonius*, ut refert Strabo lib. IX. & *Jupiter Rex*, ut patet ex Pauſania & Diodoro.

25 Πρόθυσιν] Cant. προσθύσιν. Legendum forte προέθυσιν. præcedit quippe, ὁ Τροφώνιός μοι προστέταξεν. quo verbo utitur quoque Diodorus. niſi magis placeat Caſauboni προθύσασιν.

26 Πρὸς τ Ἡρακλέους ἱερέα] Cant. προὸς τ ἱερέα τ Ἡρακλέους. Paullo aliter & hoc refert Diodorus loco ſtatim adducto: quoſdam ſcilicet, cum recens Thebis in caſtra veniſſent, ſparſiſſe, quotquot erant arma in fano Herculis ſubito diſparuiſſe, famamque Thebis vagari antiquos Heroas ſumtis iiſdem feſtinare Thebanis auxilio. Eum vide. Xenophon lib. VI. Hiſt. Græc. Ἀπηγγέλη τοῖς τ πόλεως αὐτοῖς, ὡς οἱ πρὸ πάντες αὐτομάτοι ἀναίροιντο, αἵπερ ἱρεῖαι λίγονται, ὑπὸ τοῦ Διὸς φαίνεσθαι. ἐκ ἢ τ Ἡρακλείου καὶ τὰ ὅπλα ἠφάνιστο πάλαι ἤδη, ὡς τ Ἡρακλεῖς εἰς τ μάχην ἐξωρμημένων. Subjungit autem: οἱ μὲν δή τινες λίγουσι, ὡς ταῦτα πάντα τεκμήρια ἦν τῆς φυγῆς τῶν.

27 Ἀπαγ-

[27] ἀπαγγείλαντας· ἐπεὶ δὲ οἱ στρατιῶται σὺν ὁπλοις εἰς τὸ ἱερὸν ἐλθόντες [28] ἰδόντες τὰς θύρας ἀνεῳγμένας, κενοὺς δὲ τῶν ζακόρων παρόντας, εἶδον δὲ καὶ τὰ ὅπλα τὰ παλαιὰ νεόσμηκτα καὶ λάμποντα ἔμπροσθεν θεοῦ, ἠλάλαξαν· καὶ δαιμονίᾳ θάρσει [29] ἐνεπλήσθησαν, ὥσπερ τὸν Ἡρακλέα στρατηγὸν τῆς μάχης ἔχοντες. Οὕτω δὴ σὺν εὐθῆ τοῖς θαρσήσασι κρατῆσαι τῶν πεζαϊσμυρίων.

Postquam vero milites cum ducibus in templum ingressi viderunt apertas januas, nullo ministrorum præsente, atque etiam arma vetusta repurgata recens, & fulgentia conspexerunt, coram Deo clamorem sustulerunt. Et divina confidentia impleti sunt, tanquam Herculem pugnæ ducem habentes. Sic accidit, ut sumptis animis quadraginta millia contemnerent.

Ἐπαμινώνδας βουλόμενος ἐμβαλεῖν εἰς Λακεδαίμονα, ἐπειδὴ τὸ Ὄνειον κατεῖχε φυλακὴ Λακωνικὴ, [30] ἐνδειξάμενος ὡς μέλλοι νυκτὸς παρεῖναι [31] τὸ

9 Epaminondas volens in Lacedæmonem irruptionem facere, cum Onium Laconico præsidio obsessum teneretur, præ se ferens noctu adfuturum esse, sub O-

στρά-

27 Ἀπαγγείλαντας] MSS. ἐπαγγείλαντας sed recte Vulgata.

28 Ἰδόντες τὰς θ. τ.] Scribe εἶδόν τε τ. vel εἶδον μὲν τ. Casaubonus.

29 Ἐνεπλήσθησαν] Ita lego cum Fl. Cant. ἐνεπλήσθησαν. Vulgata, ἐπλήσθησαν.

30 Ἐνδειξάμενος ὡς μέλλοι] Cant. μέλλον. Fl. μέλλων, cui superscriptum o.

31 Τὸ στράτευμα κατακοιμῶσιν ὑπ' αὐτῷ τῷ Ὀνείῳ] Scribendum κατακοίμισιν per ι. Cæterum videtur Xenophon Pisix Argivo factum hoc adscribere: qui tamen auctore & suasore Epaminonda id fecerit. Πεισίαν ἔν, inquit, ἢ Ἀργεῖον στρατηγὸν εἰς τὴν Ἀρκ, πείσῃ φρουρὰ λαβεῖν τὸ Ὄνειον καὶ ὁ Πεισίας μὲν τοι καταμαθὼν ἀμελοῦντας τῶν φυλακῶν ὑπὸ τῆς Ναυκλείας, ὃς ἦρχε τῆς ξυμπάσης τῆδε Λακεδαιμονίων, καὶ ὑπὸ Τιμομάχου τοῦ Ἀθηναίου καλλωπιζομένου νύκτωρ μὲν τῆδε διορυχίου ὁπλίτων ἢ ὑπὲρ Κυχρεῶν λόφου, ἔχον ἐπὶ ἡμέρᾳ ὁπλίτιδεια. ἐν δὲ ταύταις τῶν ἡμερῶν ἐλθόντες οἱ Θηβαῖοι, ὑπερβαίνουσι τὸ Ὄνειον. At Frontino optime cum Polyæno convenit: nisi quod pro

nio exercitum quiescere jussum refecit. Qui transitum custodientes in armis, tota nocte vigiliis confecti sunt. Postquam autem affulsit aurora, copiis excitatis Epaminondas, custodes in somnum versos aggressus est: quibus subactis, nullo prohibente transiit.

10 Epaminondas conabatur noctu Lacedæmoniorum urbem vacuam civibus occupare. Agesilaus insidiis ex transfugis perceptis, incitato cursu cum exercitu suo prior in urbem

στράτευμα κατηχθίμησεν ὑπὲρ Δύπιον τῷ Ὠνείῳ· οἱ δὲ τὴν παρόδον φρουροῦντες, ἐν τοῖς ὅπλοις τὴν νύκτα ὅλην ἐπαλαιπώρησαν ἐγρηγορότες. ἐπεὶ δὲ ὑπέλαμψεν ἡ ἕως, ἀναστήσας τὸ στρατόπεδον Ἐπαμινώνδας ἐπῆλθε τοῖς φύλαξιν ἐς ὕπνον τετραμμένοις· καὶ χειρωσάμενος αὐτοὺς ῥᾳδίως παρῆλθεν.

Ἐπαμινώνδας ἐπεχείρησε νυκτὸς [32] καταλαβεῖν Λακεδαιμονίων πόλιν ἐρήμην ὄσαν πολιτῶν. [33] Ἀγησίλαος τὴν [34] ἐπίθεσιν παρ' αὐτομόλων μαθὼν, [35] σωτόμως δραμὼν μὴ τὸ αὐ-

pro Onio, Isthmum (ita recte viri docti legunt, & nos pridem id videramus,) nominat. verum eodem res redit. Nam Bœotis Isthmum Peloponnesi petentibus occurrebant Onii montes, qui erant velut propugnaculum Peloponnesi, ipsiusque Isthmi. *Casaubonus.*

32 Καταλαβεῖν Λακεδαιμονίων πόλιν] Scribe ἡ Λακ. πόλιν. *Idem.*

33 Ἀγησίλαος] Fl. mutatis α & σ in κ & ο habebat Ἀγκειλο. qui error & alibi occurrit, facili ob literarum similitudinem errore.

34 Ἐπίθεσιν] Cant. & Casaub. Codd. ἀπόθεσιν. & pro παρ', σφῶν.

35 Σωτόνως δραμὼν] Alteram lectionem σωτόμως, quam plerique libri habent, confirmant cum hujus auctoris, tum aliorum loci. Malo tamen σωτόνως hic quidem. Alterum est *concitato gradu*: alterum, *quæsitu via compendiu*: quod Diodorus dicere solet, σωτόμως χρῆσθαι ταῖς ὁδοῖς. Pro αὐτῷ, γρ. αὐτομόλῳ. *Casaub.*

Σωτόμως] Cum MSS. nec non Codd. Casauboni; quare hoc prætuli τῷ, σωτόνως, quod est in Vulgata: Diodorus lib. xv. in eadem historia: Ἐπιμὼ δὲ πρὸς Κρῆτας ἀμειφθέντες, δι' ὧν κατατρέχουσι τὴν Σπάρτην ἐδήλωσαν διότι σωτόνως ἤξουσι ὅπλα τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐπὶ τὰς Σπάρτης πύλας. & paullo post: τοὺς δὲ Κρητῶν σωτόμως τὸ σφέτερον ἐπιδεῖν ποιησάμενοι,

τ αὐτῶ δυνάμεως, φθάσας εἴσω τ πόλεως παρελθεῖν, [36] ἀνέμενε τὰς Θηβαίας· οἱ δ' ἐφεστεότες ἐξώθησαν μ βίας ὑπὸ τ Λακεδαιμονίων. ὡς δ' ἐν ἰσχυρῷ κινδύνῳ παραχωδῶς ἐμπεσόντες, τ δ' ἀμὰ νυκτὸς φόβῳ φεύγειν βιαθέντες, ἀπέβαλλον πολλοὶ τὰς ἀσπίδας. Ἐπαμινώνδας ἰδὼν τὸ γεγονὸς, βουλόμενος ἐλεγχθῆναι τὰς ῥιψάσπιδας, ἐκήρυξε, μηδεὶς τ ὁπλιτῶν αὐτὸς φερέτω τὴν ἀσπίδα. ἀλλὰ δίδοτω τοῖς ὑπασπισταῖς, ἢ τοῖς ἄλλοις ἀκροβόλοις. αὐτοὶ δ' ἔμενα τὰ δόρατα τ τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντες τῷ ἡγεμόνι [37] ἐπέσθωσαν· ὅτως ἄρα [38] τὸ πλῆθος ἔλαθον οἱ

venit, & Thebanos expectavit. Qui impressionem facientes, repulsi sunt per vim a Lacedæmoniis. Cum vero per confusionem ac tumultum in grave periculum incidissent, noctu fugere coacti, multi scuta abjecerunt. Epaminondas eam rem conspicatus, nolens ut qui scuta abjecissent, arguerentur, promulgavit: Nemo armatorum ipse scutum portet: sed tradat scutatis, aut aliis sequentibus: ipsi vero cum solis hastis & ensibus ducem sequantur. Ita multitudo eorum, qui arma abjecerant venit, & alacrius

τὰ ὅπλα ἀποβαλόντες· τ δ' ἐφθυ-

σάντων, &c. In eo dissentit a ceteris Diodorus, quod tribuat Agidi, quæ illi Agesilao, & Agesilaum dicat ad custodiam urbis fuisse relictum; quare pro ὁ βασιλεὺς τῆς Λακεδαιμονίων Α'γησίλαος, lego ὁ βασιλεὺς τῆς Λακεδαιμονίων Α'γησίλαος cum Xenophonte, Polybio, Plutarcho: & pro, ὃς ὅτε τ φυλακὴν ἀπολειμμένος Α'γησίλαος, lego ὁ ὃς ὅτε τ φ. α. Α'γίδαμος cum Xenophonte lib. VII. Hist. ἐπεὶ δ' αὖ τὸν Α'γίδαμον; &c.

36 Ἀνέμενε] Fl. ἀνέμιμνον.

37 Ἐπέσθωσαν. ὅτως] MSS. ἐπέσθ. ὅπως. quod ad distinctionem, recte: quare eam, quæ in Vulgata aberat, recepi.

38 Τὸ πλῆθος ἔλαθον] In puerili lapsu hæsit interpres, qui ἔλαθον legit, quod ferri nequit. Casaubonus.

Ἔλαθον] Cant. ἤλθον. & hinc erronea lectio Interpretis. Mox MSS. ὑπήκουσι τ Ἐπαμινώνδου.

39 Τῆς

Epaminondæ se obsequentes ad futura pericula ob hoc beneficium præbuerunt.

11 Epaminondas cum Lacedæmoniis signa conferebat. Cum pugna fieret acris, multis utrinque cadentibus, ingruente nocte ante victoriæ finem, utrique ad castra reversi sunt. Lacedæmonii manipulatim, & secundum turmas atque contubernia castrametantes, mortuorum multitudinem cognoverunt, atque ita præ mœrore in somnum versi sunt. Thebanis autem mandavit Epaminondas, ut, quo casus quemque ferret, ibi castrametarentur, neque manipu-

προθυμότερον ὑπήκουον τῷ Ἐπαμινώνδᾳ πρὸς τὰς μέλλουσας κινδύνους ἀντὶ τῆς εὐεργεσίας ταύτης.

Ἐπαμινώνδας Λακεδαιμονίοις παρεπάσατο· 39 τῆς δὲ μάχης κραιπαλῆς γενομένης, πολλῶν ἀμφοτέρωθεν πεσόντων, νυκτὸς γενομένης τὸ τέλος τῆς νίκης, ἀνεχώρησαν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον ἕκαστοι. 40 Λακεδαιμόνιοι μὲν δὴ 41 κατὰ λόχους καὶ μοίρας, ἐνομοπίας καὶ συντάπα στρατοπεδεύοντες, ἔμαθον τὸ πλῆθος τῶν 42 ἀπολωλότων· καὶ ἅτε ἀθυμήσαντες εἰς ὕπνον ἐτράποντο. Θηβαίοις δὲ παρήγγειλεν Ἐπαμινώνδας καταστρατοπεδεύειν, ὡς ἔτυχον ἕκαστοι, καὶ μὴ ζητεῖν τὰς

39 Τῆς δὲ μάχης κραιπαλῆς γενομένης, πολλῶν ἀμφοτέρωθεν πεσόντων, νυκτὸς γενομένης τὸ τέλος τῆς νίκης, ἀνεχώρησαν, &c.] Ita locum hunc supplevi cum MSS. & Interprete. Vulgata, τῆς δὲ μάχης κραιπαλῆς γενομένης τὸ τέλος τῆς νίκης ἀφείλετο· ἀνεχώρησαν. Vox γενομένης repetita, ut sæpe alibi, occasio lacunæ. Casaubonus in ora Vulgatæ: τὸ τέλος τῆς νίκης ἢ τοιᾶδε φράσις.

40 Λακεδαιμόνιοι μὲν δή] Οὖν expunxi, nihil enim huc facit; ejusque loco δὴ cum MSS. reposui.

41 Κατὰ λόχους καὶ μοίρας] Scribe μόρας, idque perpetuo observandum, quando est sermo de rebus Spartanorum, in quorum exercitu quid appellaretur μόρα, quid ἐνωμοτία, vulgo notum est. Adi Plutarchum in Pelopida. *Casaubonus.*

42 Ἀπολωλότων] Ita lego cum MSS. quomodo etiam paullo post loquitur Polyænus: ἀγνοοῦσι τοὺς ἀπολωλότας. Vulgata, ὀλωλότων.

43 Μηδὲ]

τὰς λόχας, [43] μηδὲ τὰς τάξεις, ἀλλ' ὡς τάχιστα δειπνήσαντας, ἀναπαύεσθαι, ἄνδρα ἀνδρὶ ἐκ τῶν παρόντων ἐπιτηδείων ἐπαρκέσαντα. σπείσῃ τοίνυν [44] δειπνήσαντας αὐτὰς ἅμα τάχιστα, ἀναπαύεσθαι· καὶ τὸ μέγιστον ἀγαθὸν, ἀγνοῆσαι τοὺς ἀπολωλότας, ὅτι [45] ἐν τοῖς οἰκείοις συσκηνίοις, ἀλλὰ παρέργως δεδειπνηκότας· εἰκότως ἄρα [46] τῆ ὑστεραίας Θηβαῖοι μὲν εὐθὺς παρετάξαντο [47] γενναιότεροι ἐκράτησαν· Λακεδαιμόνιοι δὲ [48] ἅμα τῷ θάνατον τῶν οἰκείων ἐφέσεσαν πεπτηκόσι.

los aut ordines quærerent, sed quam celerrime sumpta cœna quieti se dederent, atque alter alteri ex præsenti commeatu impertiret. Proinde sumpta cœna repente somno indulserunt, & hoc eis maximo bono fuit, quod ignorabant qui occubuissent, cum non in suis contuberniis, sed sparsim cœnam feciissent. & non immerito postero die Thebani in aciem educti, fortius pugnantes victoriam reportarunt. Lacedæmonii vero propter suorum interitum, his qui ante victi erant, similes fuerunt.

[49] Ἐπαμινώνδας Θη-

12 Epaminondas The-

βαίοις

43 Μηδὲ] Sic restitui pro vulgato, μηδὲ. Mox Fl. ἀναπαύεσθαι.

44 Δειπνήσαντας αὐτὰς ἅμα τάχιστα] Pronomen αὐτὰς cum MSS. inseruit. Fl. ἀναπαύεσθαι, pro ἀναπαύεσθαι.

45 Ἐν τοῖς οἰκείοις συσκηνίοις] Οἰκείοις, quod a Vulgata aberat, cum MSS. & Interprete revocavi.

46 Τῆς ὑστεραίας] Cant. τῇ ὑστεραίᾳ.

47 Γενναιότεροι ἐκράτησαν] Tuto legendum, γενναίως γενναιότεροι. Interpr. legisse videtur, γενναιοτέρως μαχόμενοι ἐκράτ. Casaubonus.

48 Διὰ τὸ θάνατον τῶν οἰκείων] Cant. ἅμα τὸ θάνατον τὸ οἰκείων.

49 Ἐπαμινώνδας Θηβαίοις ἦρχε] MSS. Θηβαίων ἦρχε. adeo ut ante Θηβαίων videatur excidisse numerus, quem absque MSS. ope difficile est addere. Non dubitaverim tamen quin Auctor scripserit: Ἐπαμινώνδας ς. Θηβαίων ἦρχε, & ob literarum similitudinem numerus a transcriptoribus sit omissus. Auctor ut ita sentiam Diodorus: totidem quippe recensetque lib. xv. Ὁ δὲ Ἐπαμινώνδας, παραλαβὼν τοὺς Θηβαίους τοὺς ἐν ἀλκίᾳ σφόδρα ὄντας καταλλήλους εἰς μάχην, καὶ τῇ ἄλλῃ βοιωτῶν τοὺς ἀρίστους, σφυ-

74

banos eduxit adversus quadraginta millia Spartiatarum atque sociorum. Civibus autem (ut fieri solet) pertimescentibus hostium multitudinem, animorum demissionem sanavit. Erat Thebis idolum Palladis, hastam in medio tenens dextra manu: scutum vero pro genibus positum habens. Ille noctu artificem adducens, aliam formam affinxit simulacro, & deam fecit manubrio scutum tenentem. Cum vero tempus expeditionis præsto esset, omnia templa aperuit, quasi rem divinam pro exercitu facturus. Milites formam Deæ mutatam videntes, obstupuerunt, quasi ipsa Pallas adversus hostes arma sumpsisset. Et multis verbis Epaminondas hortaba-

Βαίας ἤγλυ ὅτι πτρακισμυρίας Σπαρτιατῶν, καὶ τῶν συμμάχων. 50 τῶν δὲ πολιτῶν, οἷον εἰκὸς, δεδιότων τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων τὴν δυσθυμίαν αὐτῶν ἰάσατο. ἐν Θήβαις τὸ βρέτας τῆς Ἀθηνᾶς· τὸ μὲν δόρυ τῇ χειρὶ διειληφὸς τῇ δεξιᾷ· τὴν δὲ ἀσπίδα κειμένην ἔχον 51 ὑπὲρ τῶν γονάτων· ὁ δὲ νύκτωρ τεχνίτην ἐπαγαγών, μεταχημάτισε τὸ ἄγαλμα, καὶ τὴν θεὸν ἐποίησε Διὸς πόρπακος ἔχουσαν τὴν ἀσπίδα· ἐπεὶ δὲ καιρὸς ἦν ἐξόδου, τὰς νεὼς ἅπασας 52 ἀνέωξεν ὡς θύσων ὑπὲρ τῆς στρατιᾶς· οἱ δὲ στρατιῶται τὸ χρῆμα τῆς θεᾶς μεταβεβλημένον ἰδόντες, καταπλαγῆσαν, ὡς τῆς Ἀθηνᾶς αὐτῆς ὁπλιζομένης καὶ τῶν πολεμίων· καὶ πολὺς ἦν Ἐπαμινώνδας ἐγκελευόμε-

50 Τῶν δὲ πολιτῶν] Ita reposui cum MSS. & Interprete pro vulgato, τῶν δὲ Θηβαίων. Cant. εἰκὸς εἰκὸς, pro οἷον εἰκὸς.

51 Ὑπὲρ τῶν γονάτων] Ita lego cum MSS. & Interprete. Vulgata, διὰ τῶν γονάτων.

52 Ἀνέωξεν] Cum MSS. pro ἀνέωξιν.

50 Τῶν δὲ πολιτῶν] Ita reposui cum MSS. & Interprete pro vulgato, τῶν δὲ Θηβαίων. Cant. εἰκὸς εἰκὸς, pro οἷον εἰκὸς.

51 Ὑπὲρ τῶν γονάτων] Ita lego cum MSS. & Interprete. Vulgata, διὰ τῶν γονάτων.

52 Ἀνέωξεν] Cum MSS. pro ἀνέωξιν.

νῶν θαῤῥεῖν, [53]ὡς τὴν θεὸν τὴν ἀσπίδα καὶ τὸ πλεμίων προβεβλημένης ἅτως ἀνεθάῤῥησαν οἱ Θηβαῖοι, καὶ συμβαλόντες, ἠγωνίσαντο λαμπρῶς, καὶ τοὺς πολλῷ πλείονας πλεμίους ἐνίκησαν.

tur, ut bonum animum gererent: quippe Dea contra hostes scutum protendente. Ita Thebani animos receperunt, & confertis manibus egregie pugnaverunt, multoque plures hostes devicerunt.

Ἐπαμινώνδας πρὸς τῇ γεφύρᾳ τῷ [54]Σπερχειῷ Θεσσαλῶν [55]ἀντικαθημένων, ὁρῶν ἀπὸ τοῦ παμμεγέθη περὶ τὴν ἕω πολλὴν καὶ βαθεῖαν ὁμίχλην αἰρομένην, παρήγγειλεν ἑκάστῳ λόχῳ, δύο κομίσαι φορτία ξύλων, τὸ μὲν χλωρὸν, τὸ δὲ αὖον· καὶ περὶ μέσας νύκτας τὰ μὲν αὖα κάτωθεν, [56]τὰ δὲ χλωρὰ ἄνωθεν· ὁμοῦ νὺξ, καὶ ὁμίχλη, καὶ καπνός· ὁ μὲν ἀὴρ τοῖς πολεμίοις ἀόρατος ἦν· ὁ δὲ Ἐπαμινώνδας ἅμα τὴν γέφυραν διεβίβασε τοὺς στρατιώτας· οἱ

13 Epaminondas ad pontem Sperchii, Thessalis ab adverso oppositis, videns circa auroram a fluvio magnam profundamque nubem exsurgere, præcepit singulis manipulis, ut duo portarent onera lignorum, alterum viride, alterum siccum & aridum & media nocte arida inferne, viridia desuper. cum simul nox & nubes atque fumus coirent, aër ab hostibus videri non poterat. Epaminondas vero in pontem adduxit milites. Qui cum

53 Ὡς τὴν θεὸν] Cant absque ὡς.

54 Σπερχειῷ] Ita scribo pro vulgato, Σπερχείᾳ Cant. Σπερχεῖ. Vide Geographos.

55 Ἀντικαθημένων] Sic lego cum MSS. pro vulgato, ἀνθημένων. Ita quoque supra hoc libro 1. 27. Ἀγησίλαος ἀντικαθημένων Λακεδαιμονίων. & alibi. Thucydides lib. 1. ἀλλὰ τὸ δίκαιον τῶν ἀντικαθιζόμενοι. & lib. v. Βρασίδας πυθόμενος ταῦτα, ἀντικαθῆτο ἐς αὐτοὺς ὅπως τοῦ Κορδυλίου.

56 Τὰ δὲ χλωρὰ ἄνωθεν] Adde Σίττας ἀνάπαλιν. nam tale quid deesse videtur. *Casaubonus.*

57 Καπνὸ

in media planitie essent, postquam fumus cum nube evanuit, Thessali transitum hostium sensérunt.

ἢ αὖ [57] κατὰ τὸ μέσον πεδίον ὄντες, ὁπότε ὁ καπνὸς μετὰ τῆς ὁμίχλης διεσκεδάσθη, οἱ Θεσσαλοὶ τῆς Λακεδαίμονος τὸ πλεμέιον ἤσθοντο.

14 Epaminondas ad Tegeam periclitari contra Lacedæmonios volens, ut clam hostibus superiorem locum & præcipitem occuparet, mandavit equitum præfecto, ut cum equitibus mille sexcentis ante agmen præcederet, & crebro huc illuc obequitaret. Cum pulverem copiosum excitasset, obscuratis hostium oculis clam superiorem locum cepit. Spartiatæ vero, cum desiisset pulvis, rem conspicati, caussam intellexerunt quam-

Ἐπαμινώνδας πρὸ Τέγεαν [58] Δακινδωλιῶν πρὸς Λακεδαιμονίους, βουλόμενος ὑπερδέξιος καταλαβέσθαι τόπους, ἵνα λάθῃ τοὺς πολεμίους, προσέταξε τῷ ἱππάρχῳ [59] μετὰ τῶν ἱππέων χιλίους ἑξακοσίους προϊππεύσαι τῆς φάλαγγος, καὶ πυκνὰς ποιεῖσθαι τὰς ἀναστροφὰς τῇδε κἀκεῖσε· [60] ὡς ἂν πλεῖστον ἐπαίσησι κονιορτὸν, ἐπισκήπτων ταῖς τῶν πολεμίων ὄψεσιν, ὁ μὲν ἔλαθε καταλαβὼν τὸ ὑπερδέξιον· οἱ δὲ Σπαρτιᾶται [61] κατιδόντες ἐξαίφνης τὸ μέγο-

57 Κατὰ μέσον τὸ πεδίον] Cum Cant. additus articulus.

58 Διακινδωλιῶν] MSS. Δακινδωλιέων. quod si recipias, necessario post Βουλόμενος inserendum erit καὶ, quod tamen non agnoscunt Codd. quare retinui vulgatam lectionem, licet etiam aliter legerit Interpres.

59 Μετὰ τῶν ἱππέων χιλίους ἑξακοσίους] Nisi quid deest, χιλίων ἑξακοσίων scribendum. *Casaubonus.*

60 Ὡς ἂν πλεῖστον, ἐπαίσησι κονιορτὸν ἐπισκήπτων ταῖς] Sic est in codice meo: Sed vera, ni fallor, lectio est hæc, ὡς ἂν πλεῖστον ἐπαίσησι κονιορτὸν, ἐπισκήπτοντα ταῖς τῶν πολεμίων ὄψεσιν. *Idem.*

Ὡς ἂν πλεῖστον ἐπαίσησι κονιορτὸν] Ita lego cum MSS. & Interprete. Vulgata, ὡς ἂν πλεῖστον, &c. nec quidquam præterea videtur immutandum.

61 Καὶ κατιδόντες] Fl. καὶ ἐξαίφνης Cant. καὶ ἐξαίφνης.

γεγονὸς ἰδόντας ἐνόησαν τὴν αἰτίαν τ[62] προϊππασίας.

Ἐπαμινώνδας προτρέπων Θηβαίους[63] προθύμως ὁρμῆσαι ἐπὶ Λακεδαιμονίους· μέγιστον ἔχων συλλαβὼν, ἔδειξεν αὐτοῖς, καὶ πάντων ἐναντίον τὴν κεφαλὴν τ[64] θηρίου σωτρίψας, ὁρᾶτε, ἔφη, ὅτι τὸ λοιπὸν σῶμα ἄχρηστον, τ κεφαλῆς εἰχομένης· [65] ἅτω δὴ αἱ τ πολεμίων κεφαλαὶ ὧν τὸ Λακωνικὸν τοῦτο σωτρίψωμεν, τὸ λοιπὸν σῶμα τ συμμάχων, ἄχρηστον· τούτῳ τῷ παραδείγματι Θηβαῖοι πεισθέντες, ὁρμήσαντες προθύμως ἐπὶ τὴν φάλαγγα τὴν Λακωνικὴν, ἐτρέψαντο, καὶ τὸ πλῆθος τ συμμάχων ἔφυγον.

obrem ante copias equitassent.

15 Epaminondas adhortans Thebanos, ut confidenter in Lacedæmonios impetum darent, maximum serpentem cepit, & ejus in conspectu omnium attrito capite: videtis, inquit, quod reliquum corpus inutile sit, si caput adimatur. Ita si hostium capita, nempe Laconicum hoc contriverimus, reliquum corpus sociorum nullius erit usus. Hoc exemplo persuasi Thebani, in Laconicum agmen incurrentes, id superarunt. Sociorum vero multitudo fugam ultro capessit.

[CAP.

62 Προϊππασίας] Cant. προϊπασίας.

63 Προθύμως ὁρμῆσαι ἐπὶ Λακ.] MSS. προθύμως αὖτις ὁρμῆσαι Λακ.

64 Θηρίου] Cant. θυρίου. sed ῆ & υ facili errore confunduntur.

65 Οὕτω δὴ αἱ τῶν πολεμίων κεφαλαὶ ὧν τὸ Λακ.] Sententia ipsa postulat ut sic legatur, ἅτω δὴ, ὧν τὰς τῶν πολεμίων κεφαλὰς, τὸ Λακωνικὸν τοῦτο, σωτρ. Casaubonus.

Οὕτω δὴ αἱ τ πολεμίων κεφαλαί] Aliter hic legit Interpres, ita scilicet, ut Casaubonus; verum quia sæpe abrupte ita Polyænus, contra Codd. nihil muto. Posita autem ὑποστιγμὴ post κεφαλαί, bene se habet locus.

1 Περσε-

[CAP. IV.]

Pelopidas.

¶ Pelopidas oppugnabat arces, centum & viginti ſtadiis a ſe mutuo diſtantes. cum ad alteram appropinquaret, juſſit, ut cum ad mœnia copias admoveret, equites coronis redimiti, citato curſu venirent, & ſe alteram urbem cepiſſe nunciarent. Quod cum audiſſet, movit copias ad eam quæ ſuperari videretur, & ante mœnia ſylvam grandem incendens, maximum fumum excitavit, ut alteris opinionem incen-

Πελοπίδας.

Πελοπίδας ἐπολιόρκει ἀκροπόλεις ἀπεχούσας ἀλλήλων ἑκατὸν εἴκοσι στάδια· πλησίον ὢν τῆς ἑτέρας σωέταξεν, ἐπειδὰν [1] προσάγῃ τοῖς τείχεσι, δ' [2] ἱππεῖς ἐστεφανωμένους θέοντας ἥκειν, ἀγγέλλοντας τὴν ἑτέραν πόλιν ἑαλωκέναι. ὁ δὲ ἀκούσας ἀνέζωξεν ὡς τὴν δοκοῦσαν ἡττᾶσθαι, καὶ πρὸς τὸ τεῖχος ὕλην πολλὴν ἅψας, καπνὸν ἤγειρε μέγαν, ἵνα τοῖς ἑτέροις ἐμποιήσῃ φαντασίαν πόλεως κατεπεπρησμένης. οἱ δέ, ὡς εἶδον

1 Προσάγῃ] Cant. προσαγάγῃ.

2 Τετραχιλίους ἱππεῖς ἱστεφανωμένους θέοντας ἥκειν] Falſitatem iſtius lectionis ſi quis non ſtatim videt, illum ἀλεκτοκοπὸν ἴχῃ maxima. Lege τέτταρας ἱππεῖς. Notæ numerorum indices huic loco corrumpendo fuere: quæ utinam ex omnibus bonis ſcriptoribus, ut ſigla ex jure Juſtinianeo, pridem fuiſſent exploſæ: minus hodie in iis intelligendis nobis eſſet laborandum, minus in emendandis æſtuandum. Scriptum fuerat δ' ſciolus librarius fecit δ. deinde confirmato errore, ſublatis notis τετραχιλίους perſcriptum eſt. Id ratio ſuadet, Frontinus evincit: cujus ideo verba adſcribemus. *Pelopidas Thebanus Magnetum duo oppida ſimul oppugnaturus, non ita longo ſpatio diſtantia, quo tempore ad alterum eorum exercitum admovebat, præcepit ut ex compoſito ab alia caſtra quatuor equites coronati notabili alacritate velut victoriam annunciantes, venirent: ad cujus ſimulationem curavit ut ſylva, qua in medio erat, incenderetur, prabitura ſpeciem urbi ardentis. præterea quoſdam captivorum habitu eodem juſſit perduci. Qua aſſeveratione perterriti qui obſidebantur, dum in parte jam ſe ſuperatos exiſtimarent, deſecerunt.* Caſaubonus

δ' ἱππεῖς] Ita Cant. idque genuinum eſſe, atque explodendum vulgatum τετραχιλίους jam monuit Caſaubonus.

δον καταπλαγῆτες τὴν μέλλουσαν ἅλωσιν, σφᾶς αὐτὰς τῷ Πελοπίδᾳ παρέδωκαν· ὁ δὲ τὴν ὠφελιμωτάτων δυνάμιν προσλαβών, ἐπὶ τὴν ἑτέραν πόλιν ἐλθὼν, κἀκείνῃ παρεσήσατο, οὐκ ἐπαρρήσαν ἀνταξαδ. ἅτως ἄρα τὴν μὴ εἰληφέναι δόξας, τὴν δὲ λαβὼν, ἀμφοτέρων ἐκράτησεν.

Πελοπίδας ἐν Θεσσαλίᾳ ποταμὸν διαβαίνειν μὴ δυνάμενον ἐπικειμένων πολεμίων, ἐρατοπεδεύσας ἐπὶ ποταμῷ πρόσθεν, χάρακα περιεβάλλετο, πολλὴν ὕλην πρῶν, ἀναπαύσας τὰς ἐρατιώτας, νυκτὶ μέσῃ τὸν χάρακα κατέφλεξε. [3] ἐπεὶ δὲ πυρὸς ἐπὶ μέγα αἰρομένου πανταχόθεν, οἱ μὲν πολέμιοι

sæ urbis injiceret. Quod cum illi vidissent, pertimescentes futuram captivitatem, Pelopidæ se dediderunt. Is assumptis horum copiis, tendens ad alteram urbem, ipsam quoque in deditionem accepit, non amplius resistere audentem. Sic alteram cepisse existimatus, alteram capiens, utraque potitus est.

2 Pelopidas cum in Thessalia flumen transire non posset, instantibus hostibus, castris ad fluvium positis, a fronte vallum circumdedit. Multis lignis exsectis, quietem militibus concedens, media nocte vallum combussit. Igni vero undique in altum sublato, hostes ab insi-

λέμιοι

3 Τὸ δὲ πυρὸς ἐπὶ μέγα αἰρομένου, &c.] Simili strategemate hostes elusit Ischolaus, infra hoc libro cap. 22. 2. Ejusdem quoque commenti auxilio Bellovacos ab insequendo deterruisse Romanos scribit Hirtius lib. 8. de B. G. cap. 15. *Bellovaci, quum Romanos ad insequendum paratos viderent, neque pernoctare, neque diutius permanere sine cibariis eodem loco posse, tale consilium sui recipiendi inierunt: fossæ, ubi consederunt, &c. stramentorum ac virgultorum, quorum summa erat in castris copia, per manus inter se transditos, ante aciem collocaverunt; extremoque tempore dicti, signo pronuntiato, uno tempore incenderunt. ita continens flamma copiam omnes repente a conspectu texit Romanorum. quod ubi accidit, barbari vehementissimo cursu fugerunt.* & quæ sequuntur.

4 ea-

quendo prohibebantur. Pelopidas cum suis absque periculo trajecit.

3 Thebas præsidium Laconicum impositum tenebat, atque præfectus in Cadmia collocatus erat. Incidit festum Veneris. mulieres festivitatem deæ ludendo celebrant. Viri spectatores se præbebant. Visum est præfecto, Deam venerari. Itaque scorta advocabat. Pelopidas occultum pugionem gerens ingreditur, &, occiso præfecto, Thebas liberavit.

λέμιοι διώκειν ἐκωλύοντο· οἱ ἢ ἀμφὶ Πελοπίδαν ἀσφαλῶς τ πόλεμον διῆλθον.

3 Θήβας ἐφύλαττε φρουρὰ λακωνική, ϗ φρούραρχος ἐπὶ τ 5 Καδμίας ἐπέκειτο· ὡ Ἀφροδίτης ἑορτή· αἱ μὲν γυναῖκες ἔπαιζον τῇ θεῷ· οἱ ἢ ἄνδρες ἀμφὶ πῶτας εἶχον· ἔδοξε τῷ φρουράρχῳ τιμῆσαι τὴν θεόν· ἐκάλεσεν ἑταίρας· ἔχων ξιφίδιον κρυπτὸν 6 Πελοπίδας εἰσέρχεται, 7 ϗ τ φρούραρχον ἀνελὼν, ἠλευθέρωσε τὰς Θήβας.

[CAP. V.]

Gorgias.

¶ Gorgias primus

Γοργίας.

¶ 1 Γοργίας πρῶτος ἐν Θή-

4 Θήβας ἐφύλαττε, &c.] Historiam hanc accurate relatam videapud Xenophontem lib. v. Histor. (qui tamen omnem rei gestæ laudem tribuit *Phyllidæ* sive *Philidæ*, ut dicitur Plutarcho, *Pelopidæ* nullam faciens mentionem, cum tamen alii eum hujus facinoris faciant auctorem) Diodorum lib. xv. Plutarchum in Pelopida, & alios.

5 Καδμίας] scribe Καδμείας.

6 Πελοπίδας] Hanc vocem delet Fl.

7 Καὶ τ φρούραρχον ἀνελὼν] Haudquaquam φρούραρχον, sed Thebanorum πολεμάρχας, & cum Lacedæmoniis sentientes, Archiam scil. & Philippum, Leontidam, Hypatam & alios: & postera demum luce oppugnarunt arcem, arcesitoque Athenis quinque millium peditum, & quingentorum equitum auxilio, Cadmea a Lacedæmoniis fuit dedita. Vide loca jam adducta

Cap. V. 1 Γοργίας πρῶτος ἐν Θήβαις ἡ ἱερὸν λόχον συνέταξεν] Scribo Γοργίδας. Nam etsi Gorgiam hunc quidam historici appellant: supra tamen Gorgidas dicitur, & Plutarchus in Pelopida, ἡ ἱερὸν, inquit, λόχον ὃν φασι

ἐν Θήβαις τ ἱερὸν λόχον συνέταξεν. ὁ λόχος ἰδίως ἐρασταὶ, ἢ ἐρώμενοι τριακόσιοι.[2] φιλάνδρες γὰρ δὴ ἀλλήλοις, οὐκ ἄν ποτε φύγοιεν,[3] ἀλλ' ἢ ὑπὲρ ἀλλήλων ἀποθάνοιεν, ἢ νικῶεν τοὺς πολεμίους.

Γοργίας ἱππεῖς ἔχων Θηβαίους παρεπίστετο φοιβίδα πελταστὰς ἔχοντ·[4] στενοπόρου ἰδίου τὸ χωρίον. Γοργίας φόβον παρασκευάζων τοὺς πελταστὰς, ὑπεξῆλθε. τῶν δὲ ἐπικειμένων, ὑπήγαγε αὐτοὺς εἰς τὸν εὐρύχωρίαν· ἔνθα δὴ Γοργίας κράνος ὑπὲρ δόρατος ἀνατείνας, σημεῖον ἔδωκεν ἀναστροφῆς· ὡς δὲ ἐν πλατυτέρῳ χωρίῳ τὸ ἱππικὸν

Thebis sacrum manipulum instituit. Manipulus constabat ex amatoribus & amasiis triginta. Amantes enim se mutuo nunquam facile fugerint, sed aut pro se mutuam mortem oppetunt, aut hostes superant ac vincunt.

2 Gorgias equitatum ducens, pugnam cum Phœbiade scutatos habente parabat. Locus erat angustus admodum. Gorgias simulans fugere scutatos, recessit. Hostibus autem incumbentibus, pertraxit eos in latam & explicatam planiciem. Ibi Gorgias galeam in hasta protendens, signum dedit suis revertendi. Cum vero in latiore loco equitatus se convertisset, impressio-

φασι συνταξαι Γοργίδας πρῶτος, ἐξ ἀνδρῶν ὁπλίταν τριακοσίων, οὓς ἡ πόλις ἄσκησιν ἐκ δίαιταν ἐν τῇ Καδμείᾳ σφατοπεδευμένους παρεῖχεν· ἐξ ὧν τοῦτο ἡ πόλις λόχος ἐκαλεῖτο. τοὺς γὰρ ἀκροπόλεις ἱππικοὺς οἱ τότε πόλεις ὀνόμαζον. ἔτεσι δέ φασιν ὕστερον ἱερὸς ἐρωμένων γραῶς τὸ σύστημα τοῦτο. Placuit hæc ex Plutarcho adscribere, ut quæ sit illa historicis toties celebrata sacra cohors Thebanorum intelligeretur: & simul appareret Interpretis error, qui *triginta* pro *trecenti* posuit.

Notabis, Athenæo auctore, ab Epaminonda sacram cohortem fuisse institutam, non Gorgida, lib. XIII. *Casaubonus.*

2 Φιλάνδρες γὰρ δὴ ἀλλήλοις] Vide de hac re differentem Plutarchum in Pelopida, & Ælianum lib. III. Var. Histor. cap. 9.

3 Ἀλλ'] MSS ἄν.

4 Στενοπόρου ἰδίου τὸ χωρίον] Ita lego cum MSS. pro vulgato, στενοπορία ἰδίῳ, &c.

nem equitum non ferentes scutati, conversim ad Thespias fugam dederunt: unde factum est, ut illi inter fugiendum caderent. Phœbidas vero confestim arrepta fuga, evasit.

ἀνέστρεψε, τῷ ἐμβολῇ τ ἵππων ὁ φέροντες οἱ πελτασταὶ, πρὸς τοπάδλω s ἐς Θεσπείας ἔφυγον..... ἐφ' ὧν ἔφθη ἐν τῇ φυγῇ. Φοιβίδας ἢ Διώκων, αὐτίκα φεύγων ἦρχε.

[CAP. VI.]

Dercyllidas.

¶ Dercyllidas jusjurandum dedit urbis Scepseos tyranno, si procederet ad colloquium, eum statim iterum in urbem reversurum. Itaque processit tyrannus: Dercyllidas portas aperire jussit. Sin minus, se mortem ei allaturum. Postquam vero metu impul-

Δερκυλίδας.

¶ [1] Δερκυλίδας ὤμοσε Μηδίᾳ τῷ τυράννῳ τ Σκήψεως, ἐφ' ᾧ πρὸς ἐλθόντα περὶ ὁμολήσαντα πάλιν εἰς τὴν πόλιν [2] ἀφιέναι· ἢ δὴ ὁ μὲν τύραννος πρὸς ἦλθε· Δερκυλίδας ἢ προσέταξεν ἀνοίξαι τὰς πύλας· εἰ ἢ μὴ, φονεύσειν αὐτὸν ἠπείλησεν· ἐπεὶ ἢ φοβηθεὶς ἀνέω-

5 Ἐς Θεσπείας ἔφυγον] Cant. ἐς Θεσπίδας ἔφυγον.

6 Ἀφ' ὧν ἔφθη] MSS. ἀφ' ὧν τὴν μὲν ἔφθησεν. Interpres legisse videtur: ἀφ' ὧν, οἱ μὲν ἵππεις ἐν τῇ φυγῇ. Omittit vero verbum Διώκων.

Cap. VI. 1 Δερκυλίδας ὤμοσε μὲν ἢ μᾶ τῷ τυράννῳ τ Σκήψεως] χ. Τιμησία. Scribe ὤμοσε Μηδίᾳ τῷ, ex Xenophontis Ἑλληνικῶν libro tertio. ubi tamen rem longe aliter reperies narratam. cujusmodi illud est: Midiam non ante in Dercyllidæ colloquium veniisse, quam dati essent a Dercyllida obsides. item illud: Midia volente ac sponte cedente Scepsin ingressum esse Dercyllidam. Hic est Midias, cujus mentio sit libro octavo in Manik, sive Tanix historia. Pro ἀπιέναι, γρ. ἀπελθεῖν. Casaubonus. Μηδίᾳ] Ita scripsi ex Fl. Cant. Μηδίᾳ. Vulgata μὲν ἢ μᾶ. Omittit vero Interpres. Xenophonti dicitur Μηδίας. Cum eodem pro Διοκυλίδας rescripserim Διοκυλίδας, ut in suis quoque invenit Interpres.

2 Ἀφιέναι] MSS. ἀπιέναι. quomodo legisse videtur Interpres, verum quia statim sequitur, ἀπιέναι σε, ἔφη, νυῦ ἐς τὴν πόλιν· τότο δ ὤμοσα, vulgatam lectionem retinui.

ἀνέωξεν, ἀφίημί σε, ἔφη, νῦν ἐς τὴν πόλιν· τοῦτο γὰρ ὤμοσα. ³ κἀγὼ δὲ μὴ τῇ ἐμῇ δυνάμεως εἰσέρχομαι.

sus aperuisset: Nunc, inquit, in urbem te dimitto; hoc enim juravi: atque etiam ego cum exercitu meo ingredior.

[CAP. VII.]

Ἀλκέτας.

¶ Ἀλκέτας Λακεδαιμόνιος ἀπὸ τῆς Ἰστιαίας ὁρμώμενος, βουλόμενος λαθεῖν, πεπληρωκὼς ναῦς πολλὰς, καθελκύσας τριήρη μίαν, ¹ ἐς ταύτην μέρος ἐμβιβάζων τοὺς στρατιώτας ² ἵνα δοίη τοῖς πολεμίοις ἐν σκάφει ἔχειν, ³ ἵν' ἐκ τριῶν ἁπασῶν τὰ πληρώματα.

Alcetas.

¶ Alcetas Lacedæmonius ab Istiæa solvens, cum vellet clam multas naves implere, attrahens unam triremem, in hanc vicissim milites imposuit, ut potius unum magnum, quam omnia supplementa hostibus potiunda daret.

[CAP.

3 Κἀγώ] Cum MSS. & Interprete. Vulgata, ἐγώ.

Cap. VII. 1 Καὶ ἐς ταύτην μέρος ἐμβιβάζων τοὺς στρατιώτας] Non puto scriptum a Polyæno μέρος, pro ἀνὰ μέρος. Frontini verba erunt loco interpretationis, lib. IV. cap. 7. *Alcetas Lacedæmonius, ut Thebanorum commeatum facilius ex inopinato aggrederetur, in occulto paratu navibus, tanquam unam omnino haberet triremem, vicibus in ea remigem exercebat. Quodam deinde tempore omnes naves in Thebanos transnavigantes immisit, & commeatibus eorum potitus est.* Omnino autem ἀνὰ μέρος legendum, ut libro III. in Iphicr. commate 19. *Casaubonus.*

2 Ἵνα δοίη τοῖς πολεμ.] Scribendum δοκοίη. Sequentia ἵν' ἐκ τριῶν ἁπασῶν τὰ πληρώματα, mutila sunt & corrupta. Sententia quænam fuerit aut esse debeat, liquet ex historia. Nam cum unam tantum se triremem habere præ se tulisset Alcetas, postea tres triremes in hostes immisit. Xenophon Ἑλλην. lib quinto. Ἀλκέτας ὁ Λακεδαιμόνιος φυλάττων Ὡρεὸν, ἐπεὶ οἱ ἐκεῖνοι σωτῆρι τῇ πόλει, ἀπληρώσατο τριῶν τριήρεις, ὅπως μὴ ἐξαγιοθεῖη. ἐπεὶ δὲ ἀπῆγετο ὁ σῖτος, λαμβάνει ὁ Ἀλκέτας πάντα σῖτον ἐκ τῶν τριήρεις. *Idem.*

3 Ἵνα ἐκ τῶν τριῶν. πληρ.] Cant. ἵν' ἐκ τῶν τριήρων πληρ.

1 Περὶ-

[CAP. VIII.]

Archilaidas.

¶ Archilaidas Lacon cum exercitu per viam suspectam iter facere volens, quod non præscivit futurum, sed cogitavit fieri posse, id quasi prænotum indicavit multitudini. Et præcepit, ut instructi ad pugnam proficiscerentur, quoniam hostes insidias tenderent. Forte fortuito in maximas hostium insidias inciderunt, quos de apparatu ipsorum nihil suspicantes prior ipse invasit, & facile omnes occidit, qui positi in insidiis fuerant, quoniam suos ante instrui ac parari jusserat.

Ἀρξιλαΐδας.

¶ Ἀρξιλαΐδας ὁ Λάκων μὴ στρατεύματος πρεσβευόντος μέλλων ὁδὸν ὕποπτον, ὃ μὴ [1] προείδη γενόμενον, ἐλογίζετο δὲ δύνασθαι γενέσθαι, τάχα ὡς προεγνωκὼς ἀπήγγειλε τῷ πλήθει καὶ προσέταξε [2] διασκευασαμένους πρὸς μάχην ὁδοιπορεῖν, ὡς τῶν πολεμίων λοχώντων· καὶ τύχῃ δὲ εὑρεθέντος μεγάλης λόχης, ὡς ἂν δ' [3] προειδόσι τὴν τῶν πολεμίων παρασκευὴν [4] αὐτὸς φθάσας ἐπέθετο, καὶ ῥᾳδίως ἅπαντας διέφθειρε τοὺς ἐνεδρεύσαντας, τῶν προπαρασκευὰς καταστρατηγήσας.

[CAP. IX.]

Isidas.

¶ Isidas Lacon post

[5] Ἰσίδας.

¶ Ἰσίδας ὁ Λάκων μὴ τὴν πολεμίων παρασκευὴν, αὐτὸς, &c.

1 Προεῖδη] Cant. προεῖδη.

2 Διασκευασαμένους] MSS. διεσκευασμένους.

3 Προειδόσι] Cant. προεῖδοσι.

4 Αὐτὸς φθάσας ἐπέθετο] Tolle punctum post vocem παρασκευὴν, & uno spiritu lege, ὡς ἂν δ' προειδόσι τὴν

5 Προπαρασκευάς] Ita lego cum Fl. & Interprete pro vulgato, παρασκευάς.

Cap. IX. 1 Ἰσίδας. Ἰσίδας ὁ Λάκων.] Ita legendum est. Vulgata: Ἰσίδα.

τὴν τῶν Λακώνων συμφορὰν, [2] Γύθιον, τὸ τῆς Σπάρτης ἐπίνειον, Θηβαίων ἔμφρουρον πεπιστευκότων, ἑκατὸν ἡλικιώτας χρυσωνὰς προσλαβὼν, λίπα τε ἐποίησεν αὐτὰς ἀλείψασθαι, καὶ στεφάνους ἐλαίας θεῖναι, καὶ ξίφη [3] ὑπὸ μάλης ἔχοντας ἕπεσθαι· αὐτὸς μὲν δὴ γυμνὸς ἐξῆλθε δρόμῳ πολλῷ· οἱ δὲ ἡλικιῶται γυμνοὶ σωιέθεον. τοὺς δὲ Θηβαίων, ὑπὸ δ' σχήματος ἀπατηθέντων, καὶ γυμνὰς καὶ παίζοντας δεξαμένων, οἱ Λάκωνες τὰ ξίφη ἀσασάμενοι, τὰς μὲν ἀπέκτειναν αὐτῶν, τὰς δὲ ἐξέβαλον· καὶ τὸ Γύθιον αὐτοὶ κατέσχον.

Leuctricam calamitatem cum Thebani in Gythio, portu Lacedæmonis, præsidium haberent, assumptis centum æqualibus, oleo jussit eos ungi, & olivæ sertis redimiri, atque ensem sub ala gestantes sequi: ipse nudus egrediebatur magno cursu. Æquales vero nudi una currebant. Thebanis autem habitu deceptis, & nudos ludentesque recipientibus, Lacones strictis gladiis, alios ex ipsis occidebant, alios ejiciebant. Et ipsi Gythium obtinuerunt.

[CAP.

---

1 Σ'σίδα. Σ'σίδας ὁ Λακ. Cant. literis transpositis A'σίδας. Fl. Σ'σιδας. Plutarchus in Agesilao: Σ'σίδου γὰρ Φοιβίδα υἱὸν ἀ τοῖς πολίταις μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς πολεμίοις δόξαν φρονήσεως καλὸν καὶ ἀγαθὸν. & paullo post: γυμνὸς γὰρ ὅπλων τῶν σκεπόντων καὶ ἱματίων, λίπα χρισάμενος τὸ σῶμα, καὶ τῇ μὲν ἴσχνῃ χειρὶ λίχμα, τῇ δὲ ξιφηφόρῳ ἐξελαύνει τὰ οἰκίας, καὶ λαβὼν μίσους τῶν μαχομένων ἀπάνω, ὡς τοὺς πολεμίους ἀπεστρέφετο, παίων ἐφεστηκότα καὶ καταβάλλων, &c. De *Gythio* tamen portu recepto & de adsumtis æqualibus tacet. Consule & Ælianum lib. VI. Var. Histor. cap. 3.

2 Γύθιον] Ita quoque dicitur Straboni lib. VIII. μεταξὺ Γυθίου τῆς Σπάρτης ὑπνείου. & alibi. Polybio, Plutarcho, aliis. Stephano tamen dicitur Γύθειον. Utroque modo videtur dictum, & Γύθιον & Γύθειον. Et sic quidem Pausaniæ in Laconicis. Atque ita quoque Latine Cicero lib. III. De Offic. *Classem Lacedæmoniorum, quæ subducta esset ad* Gytheum *clam incendi posse.* Livius lib. XXXIV. cap. 38. *qui omnes navales socios a Gythio arcesserint.* Plinius lib. IV. cap. 5. *sinus Gytheates.*

3 Τὸ μάλης] In Cant. recenti manu ὑπὸ μασχάλης Sed Vulgata recte.

1 E'σί

[CAP. X.]

Cleandridas.

¶ Cleandridas ad Terim ducens exercitum per viam cavam, ex improviso Terenenses obruere conabatur. Quod cum illi ex transfugis antea percepissent, festinantes ad viam, supra caput Cleandridæ evaserunt. Ille militibus tristitia confectis, jussit bonum animum habere, & præconem per exercitum duxit, mandans, ut proclamaret: Qui Terenensium propositam tesseram proderet, eum se pro amico habiturum. Audientes hæc Terenenses, in suspicionem venerunt, ut ex seipsis aliquos existimarent esse proditores: visumque est eis statim discedere, & urbem custodire. Hi decepti

Κλεανδρίδας.

¶ Κλεανδρίδας [1] ἐπὶ Τέρειναν ἀγαγὼν τὴν στενὴν ὁδὸν κοίλην, λάθρᾳ προσπεσεῖν ἐπεχείρησεν τοῖς Τερεναίοις· οἱ δ', [2] προαισθανόμενοι δι' ἀκριβόλων, ἀναβάντες ἐπὶ τὴν ὁδὸν ὑπὲρ κεφαλῆς ἐγένοντο τῷ Κλεανδρίδᾳ. ὁ δ', τῶν στρατιωτῶν ἀθύμως ἐχόντων, θαρρεῖν αὐτὸς κελεύσας, τὸν κήρυκα διὰ τῆς [3] στρατιᾶς ἦγε, κελεύσας ἀναβοᾶν, ὃς ἂν Τερεναίων τὸ σύσσημα λέγῃ τὸ προκείμενον, τοῦτον φίλον ἡγεῖσθαι· ἀκούσαντες δὲ οἱ Τερεναῖοι τοῦ συνθήματος ὑπόπτως εἶχον, ὡς δὴ σφῶν αὐτῶν τινὰς προδότας. καὶ ἔδοξεν αὐτοῖς τὴν πόλιν ἀπαλλαγεῖσι, φυλάττειν τὴν πόλιν. οἱ μὲν ἐξα-

1 Ἐπὶ Τέρειναν ἀγαγών] Ita legendum. Quomodo etiam in ora Vulgatæ conjecerat Casaubonus. Vulgata, ἐπὶ Τέρειν ἀναγαγών, pro quo Cant. τέρειναν ἀγαγών, sed spiritus fuerat in priori a Male Interpres *Terim*. Olim hic jam recte legit Ortelius.

2 Προαισθανόμενοι] In Cant. superadditum: προπίσω, σφε ita ut esset προσαισθανόμενοι.

3 Στρατιᾶς] Cant. στρατείας. Pro χιλιόσους. MSS. συστάξας.

4 Ἐπὶ

ἐξαπατηθέντες ἀπεχώρησαν. Κλεανδρίδας δὲ ἀκινδύνως ἀνεβίβασεν [4] ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ καὶ τὴν στρατιὰν· προσέπι καὶ λειλατήσας τὴν χώραν, ἀσφαλῶς ἀπηλλάγη.

Κλεανδρίδας Θουρίων ἡγεμὼν μάχῃ νικήσας [5] Λευκανὸς, μετὰ τὴν νίκην ἦγε τοὺς Θουρίους ἐπὶ τὸν τόπον τῆς μάχης, δεικνύων αὐτοῖς, ὅτι αὐτοὶ μὲν, ἐν τῷ αὐτῷ μείναντες, ἐκράτησαν· οἱ πολέμιοι δὲ πολὺ ἀπ' ἀλλήλων πεσόντες, τοῦτο ἔπαθον [6] τῷ μὴ μεῖναι, ἀλλὰ διασπασθῆναι τοὺς τόπους διεξιόντα πρὸς τοὺς Θουρίους, ἐπεφάνησαν οἱ Λευκανοὶ, πολλῷ πλείω δυνάμιν ἔχοντες· ὁ δὲ ἐκ τῆς εὐρυχωρίας εἰς στενόπορον χωρίον ὑπεξήγαγε τὴν ἑαυτοῦ στρατιὰν, ἵνα τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων ἀ-

dissesserunt. At Cleandridas sine periculo ad excelsa duxit, atque insuper de copiis & regione eorum secure præda acta dissessit.

2 Cleandridas Thuriorum dux, superatis prælio Leucanis, post victoriam Thurios ad pugnæ locum duxit, ostendens eos, quoniam in eodem loco perstiterint, idcirco victoria potitos esse. Hostibus vero a se mutuo prostratis, ob eam causam hoc accidisse, quod non in suis locis permanserint, sed distracti fuerint. Hæc illo commemorante, apparuerunt Leucani longe majorem exercitum habentes. Qui a planicie in arctum & angustum suas copias deduxit, ut multitudinem hostium inutilem

χρεῖον

4 Ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ καὶ τὴν στρατιὰν· προσέπι καὶ λειλατήσας] Cum MSS. pro ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ τὴν στρατιὰν· καὶ προσέπι λειλατ. Interpres legisse videtur, ἀκινδύνως ἀνεβίβασεν ἐπὶ τὰ ὑψηλά. καὶ τὴν στρατιὰν, καὶ προσέπι λειλατ. Vertit enim, *ad excelsa duxit, atque insuper de copiis & regione eorum secure præda acta dissessit.* cum vertendum: *Cleandridas vero absque periculo & copiis ad excelsa duxit, & populatus insuper agros tuto dissessit.*

5 Λευκανὸς] Male Interpreti, *Leucani*: scribendum enim *Lucani*.

6 Τῷ μὴ μεῖναι] Cant. τὸ μὴ μεῖναι.

7 Γνους]

reddens; pares & æquales milites in angustia loci ad periculum subeundum efficeret. Atque iterum a Leucanis victoriam Thurii pepererunt.

χρεῖον καταστάσους, [7] ἴσους τὰς αὐτῷ στρατιώτας ἐν τῇ στενότητι ἔ τόπε πρὸς τ κίνδυνον καταστήσῃ· ἔ δὴ πάλιν Λευκανὲς ἐνίκησαν οἱ Θέριοι.

3 Cleandridas optimates Tegeatarum, Laconicis partibus favere suspectos, reddidit suspectiores. Nam illorum agris duntaxat non vastatis, reliquorum omnem terram perdidit. Tegeatæ igitur magna cum ira homines proditionis reos in judicium pertraxerunt: qui cum damnationem metuerent, calculum prævertentes, urbem prodiderunt, falsam suspicionem veram efficere metu coacti.

Κλεανδρίδας τὰς ἀρίστας Τεγεατῶν Λακωνίζειν ὑποπτοτέρους ἐποίησεν [8] ὑποπότερος, τὰ τέτων χωρία μόνον μὴ δηώσας, τὰ ἢ τ ἄλλων λυμηνάμενος. οἱ μὲν ἔν Τεγεάτῃσιν πολλῇ ὀργῇ τὸς ἄνδρας ἐς δίκλω προδοσίας ὑπήγαγον· οἱ ἢ ἀλῶναι δείσαντες, τῷ ψήφον περιλαβόντες, παρέδωκαν τῷ πόλιν, τῷ ψευδῆ ὑποψίαν ἀληθῆ πίστιν φόβῳ βιασθέντες.

4 Cleandridas cum

[9] Κλεανδρίδας, Λευκα-

7 Ἴσους] Cant. ἴσως. Mox scripsi καταστήσῃ cum MSS. pro καταστήσ.

8 Ὑποπότερος] Cant. ὑποπίπτες.

9 Κλεανδρίδας Λευκανοῖς πολεμῶν] Frontinus libr. II. cap. 3. *Cleandridas Lacedæmonius adversus Lucanos densam instruxit aciem, ut longe minorem exercitus speciem præberet: securioribus inde hostibus, in ipso certamine diduxit ordines, & lateribus circumventos eos fudit.* perperam enim vulgo editum in omnibus codicibus, *adversus Lycaonas*, magna cum Lucanorum injuria, quanquam ea injuria tolerabilis videri queat, præ ea quam nobilissimæ Carpetanorum genti iidem παμμίαστοι librarii intulerunt. Illam nos hoc loco commemorabimus & propulsabimus. Locus est libr. II. cap. 4. *Hannibalem*, inquit, *venientem in Italiam tria millia carpentariorum reliquerunt: quo ille exemplo ne & ceteri moverentur, edixit a se esse dimissos: & insu-*

καιοῖς πολεμῶν, ὑπερέχων ἡμιολίῳ πλήθῃ, λογισάμενος ὡς, εἰ φανερὸν τὸ πλῆθος γένοιτο τοῖς πολεμίοις, ἀναχωρήσουσι διακινδυνεύσαντες· τὴν φάλαγγα συνήγαγε ἐς βάθος. ἐπεὶ δὲ Λεύκανοι καταφρονήσαντες ὡς [10] ὀλίγων ἐπὶ μῆκος ἐξέτειναν τὰ ζυγὰ ὑπερφαλαγγῆσαι πειρώμενοι, [11] καὶ βαλόμενοι, καὶ ἵνα αὐτοῖς ἡ ἀναχώρησις· ἠπείλησε τῷ φάλαγγι, [12] παρήγ-

Leucanis bellum gerens, cum superaret eos dimidia multitudine, ratus si hostibus innotesceret tanta multitudo, eos recessuros ex periculo, phalangem in profunditatem deduxit. Cum autem Leucani tanquam paucos contemnentes in longum extenderent ordines, atque includere eos conarentur, sibique reditum intercluſissent, ad dextrum latus extenta phalange, mandavit,

γειλε

insuper in fidem ejus rei paucos levissima opera domum remisit. Dii tibi benefaciant, quisquis es illius lectionis auctor, qui ita facile noris tantam hominum turbam artem carpentariorum docere. Nam antequam tu huic loco manum tuam admoveres ita scriptum erat, *tria millia Carpentanorum.* Atque hoc valde miror non esse ab eruditis illis viris animadversum qui in Frontino emendando operam collocarunt suam. Rem haud ita sane difficilem, ei quidem qui Livii librum XXI. legerit aliquando diligenter. *Casaubonus.*

10 Ὀλίγων] Cant. ὀλίγοι. Pro voce corruptissima ξυγὰ, cum MSS restitui ζυγά. Casaubonus in ora Vulgatæ conjecerat, πὰς πάξεις. Cant. ὑπερφαλαγίσαι, pro ὑπερφαλαγῆσαι, ut & paullo post, ὑπεκπεφαλάγισαι.

11 Καὶ βαλόμενοι, καὶ ἵνα αὐτοῖς] Hic locus meliorem meo codicem desiderat. *Casaubonus.*

Καὶ βαλόμενοι, καὶ ἵνα αὐτοῖς ἡ ἀναχώρησις] Hæc verba in Cant. punctis erant notata; in margine vero, καλαμᾶν ἵνα, καὶ καλησιάμενα ἵνα ἡ ἀν.

12 Παρήγγειλε τοῦ ὀπισθοφύλακος μεταβαίνειν εἰς ἔνθεσιν τάξιν] In ordinanda acie ὀπισθοφύλαξ ille appellatur, qui stat pone τὸ λοχαγεῖον in eadem serie: pone hunc qui stat, ἀκροφύλαξ appellatur: quem qui sequitur ὀπισθοφύλαξ nominatur: & ita perpetuo ad finem τοῦ λόχου, quem claudit ὁ ἀκροφύλαξ. Hi omnes in eadem serie positi sunt, & efficiunt τὸ τῆς φάλαγγος βάθος, dicunturque στοιχεῖν. Ὀπισθοφύλαξ vero ille dicitur, qui ad latus alterius stat, puta quum in eodem ordine & ζυγὸν stant variorum λόχων λοχαγοί, ac frontem aciei efficiunt: item eorum ὀπισθοφύλακες & ἀκροφύλακες sibi invicem astantes: quod tactici appellant ζυγοῦν. Hi sunt qui efficiunt τὸ μῆκος τῆς φάλαγγος. Quando autem vel periculum erat ne hostes produ-

ut epistatæ ad astitem transirent, & acie multo longius instructa circumdedit & inclusit Leucanos. Qui intercepti in medio, & undique prostrati, omnes pericrunt, exceptis paucis, qui fugam capessentes turpiter evaserunt.

5 Cleandridas Thuriis numero paucioribus mandans, ne cum hostium multitudine congrederentur, inquit, Ubi non sufficit pellis leonina, ibi vulpina adsuenda est.

γειλε τὰς ὀπισθέτας μεταβαίνειν εἰς ωθρασιότιον· πολλῷ δὲ πλείους ὑπερμηκεστέραν τὴν πέξιν, ὑπερεφαλάγγησε τὰς Λευκανάς. 13 οἱ δὲ κυκλωθέντες βαλόμενοι πανταχόθεν, πάντες ἀπώλοντο, πλὴν ὀλίγων, οἱ διεσώθησαν αἰσχρῶς φεύγοντες.

Κλεανδρίδας Θουρίοις ἐλάττοσιν ὄσιν ωθραγγέλλων μὴ συμβάλλειν πλήθει πολεμίων, ἔφη, ὅπου μὴ ἐξαρκεῖ ἡ λεοντῆ, τότε χρὴ καὶ τὴν ἀλωπεκῆν προσράπτειν.

[CAP. XI.]

Pharacidas.

¶ Pharacidas Cartha-

Φαρακίδας.

1 ¶ Φαρακίδας Καρ-

χη-

producto altero aut etiam utroque suæ aciei cornu circumvenirent aciem (quod ὑπερκυκλεῖν & ὑπερκυκλαγγάζειν dicitur:) vel ipsi etiam suos hostes volebant ὑπερκεράσαι, tum necesse erat διπλασιάζειν τὸ μῆκος τῆς φάλαγγος, hoc est, *duplicare aciei longitudinem*: eam ad rem utebantur duces hoc præcepto quod hic Polyænus commemorat. Jubebant enim τοὺς ὀπισθέτας μεταβαίνειν εἰς ωθρασιότιον. hoc est, ut qui prius pone sequerentur & essent ὀπισθέται, transirent ad latus τῆς ωροτετραμμένης, & fierent ωθρασιότιοι. Sic crescebat τὸ μῆκος τῆς φάλαγγος. Hæc obiter, etsi non id nunc agimus, placuit hoc loco annotare: sine quibus neque hic locus neque alii multi horum librorum posse videbantur ab rudioribus intelligi. Doctis enim ista non scribimus, quos scimus ex Æliani Tacticis & Græcorum historiis nihil horum ignorare. *Casaubonus.*

13 Οἱ δὲ κυκλωθέντες βαλόμενοι πανταχόθεν] Scribe βαλλόμενοι πανταχόθεν. *Idem.*

Βαλόμενοι] Ita lego cum Fl. cum quo consentit Cant. nisi quod βαλόμενοι. Vulgata βαλόμενοι, facili α in ε confusione.

Cap. XI. 1 Φαρακίδας Καρχηδο-

νιον

χηδονίων ἐφορμούντων Συρακουσίοις, ὡς ἐπεσπόν κ' τ' πλὴν Καρχηδονίαις τριήρεσι, κ' ἀπὸ τούτων [2] ἐννέα λαβών, [3] ὅπως ἡσυχάσειαν οἱ Καρχηδόνιοι καταπλέοντες, ἐς τὰς αἰχμαλώτους τριήρεις τὰς ἐννέα ἀνεβίβασε τοὺς ἰδίους ἐρέτας, κ' στρατιώτας· Καρχηδόνιοι γνωρίζοντες τὰ οἰκεῖα σκάφη, παρεπλέοντας αὐτοὺς τῷ λιμένι τ' Συρακουσίων οὐκ ἐκωλύθησαν.

ginienſibus Syracuſas contendentibus, incidens inter navigandum in Carthaginienſes triremes, cum ex his novem cepiſſet, induxit ſuos remiges & milites. Carthaginienſes ſua navigia agnoſcentes, adnavigantes eos in Syracuſanorum portum non impedierunt.

[CAP. XII.]

[1] Δηϊφόντης.

¶ Δηϊφόντης πῖς Δωριεῦσι συνέπαιξεν· ἐκκαλεῖτο τοὺς Ἀργείους ἐς μάχην. αὐτὸς δ' τ' νεῶν ὑπὸ

Diephontes.

¶ Diephontes conſtituit cum Dorienſibus, ut Argivos provocarent ad pugnam. Ipſe

νίων ἰσομοίρων Σιρακούσαις] Frontinus obiter in eadem hiſtoria venit emendandus. *Lacedaemoniorum*, ait, *ducecum Syracuſas navigare deſtinaſſent & Panorum diſpoſitam penitus claſſem timerent, decem Punicas naves, quas captivas habebant, veluti victrices jusſerunt agi, a latere junctis ac puppe religatu alias: qua ſpecie deceptu Panus tranſiterunt.* Legendum cenſeo, *diſpoſitam per litus claſſem s.* hoc eſt, ἰσομοίσαν. *Caſaubonus.*

Φαιακίδας] Cant. Ταιακίδας. Caſauboni Codd. Σωτακίδας. ſed Vulgata recte. De *Pharacida* conſule Diodorum lib XIV.

2 Ἐννέα λαζών] Cant. ὁ λαζών. quod eſt LXX. ortus error ex ſimilitudine notarum θ & ο. Sequentia hæc: ὅπως ἡσυχάσειαν οἱ Καρχηδόνιοι καταπλέοντες, ἐς τὰς αἰχμαλώτους τριήρεις τὰς ἐννέα ἀνεζίζασε τοὺς, &c. omiſſa in verſione ſic interpretor: *ut continerent ſe Carthaginenſes portum obſidentes, in captivas triremes novem impoſuit*, &c. Cant. ἀνεζίζασαν & αἰχίτας.

3 Ὅπως ἡσυχάσειαν οἱ Καρχηδόνιοι καταπλέοντες] Suſpectus locus. Si nihil deeſt, καταπλοῦσ@ legendum eſt, nimirum, τ' Φαιακίδ', vel παιακπλοῦσ@. *Caſaubonus*

1 Δηϊφόντης] MSS. Δηϊφόντης. Verum Δηϊφόντης etiam dicitur Pauſanias.

2 Περι-

vero conſcenſis navibus, ad collem quendam appulit, ubi latebat. Speculator conſtitutus nunciat: Dorienſes prædam agunt. Argivi vero relictis caſtris, adverſus eos egrediuntur. Diephontes cum ſociis e navibus excurrentes, caſtra vacua & inania capiunt. Argivi parentibus, liberis, & conjugibus captis, ut illos & regionem ſervarent, urbes Dorienſibus tradiderunt.

βὰς ὅπι λόφῳ τινὶ [2] ὡειωρμίσατο, ἔνθα οὐκ ἐῶ κάτοπθεν· σκοπὸς ἤγγειλε· Δωριεῖς μὲν ὡειελαύνουσι λείαν· Ἀργεῖοι ἢ ἐκβοηθῆσι, τὸ στρατόπεδον καταλιπόντες· Διϊφόντης ϗ οἱ σύμμαχοι τ̃ νεῶν ἐκβάμόντες αἱρῶσι τὸ στρατόπεδον ἔρημον. Ἀργεῖοι πατέρων, ϗ παίδων, ϗ γυναικῶν ἑαλωκότων, ἐφ' ᾧ π σῶσαι τούτους, [3] τὴν τε χώραν ϗ τὰς πόλεις παρέδωκαν Δωριέσιν.

[CAP. XIII.]

Eurytion.

[1] Εὐρυτίων.

¶ Eurytion rex Lacedæmoniorum videns bellum adverſus Areadas ſuſceptum protrahi ac duci, ut factionem in ipſis moveret, præconem miſit qui nunciaret: Lacedæmonii a bello deſiſtunt, ſi reos

¶ Εὐρυτίων βασιλεὺς Λακεδαιμονίων, ὁρῶν τ̃ πρὸς Ἀρκάδας πόλεμον μηκυνόμενον, σείσιν αὐτῆς ἐμπιῆσαι μηχανώμενος, κήρυκα ἔπεμψεν ἀγγέλλοντα· Λακεδαιμόνιοι παύονται πολεμοῦντες, ἐὰν-

2 Περιωρμίσατο] Cant. ὡειωρμίσατο. Infra pro αἱρῶσι, Cant. & Codd. Caſauboni αἴρωσι.

3 Τὴν τε χώραν ϗ τὰς πόλεις] Interpres legit; ἐφ' ᾧ τε σῶσαι τούτους ϗ τὴν χώραν, τάς τ. non recte. *Caſaubonus.*

Cap. XIII. 1 Εὐρυτίων] MSS. Εὐρυτίων, ſed Vulgata recte. Fuit Εὐρυτίων, ſive Εὐρύπων (utroque enim modo dicitur) proavus Lycurgi, a quo poſteri *Eurytionidæ*, ſive *Eurypontidæ* dicti. Vide Meurſium de Regno Lacedæm. cap. xv.

2 ἐάσας τὰς ἐναγεῖς ἐξελάσαι τὰς τὴν Αἴγιναν ἠρηκότας· οἱ δὲ φόνου τὴν αἰτίαν ἔχοντες, προσδοκῶντες ὑπὸ τοῦ δήμου διωχθήσεσθαι διὰ τὴν τῆς αἰρέσεως ἐπιθυμίαν, σὺν ἐγχειριδίοις ἐλθόντες, ἀπέσφαξαν ὅσους ἠδυήσαντο. 3 πολλοὺς δὲ καὶ συμμάχους προσεποιήσαντο, τὴν ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι. οἱ δὲ τῆς αἱρέσεως ἐπιθυμοῦντες συνεπάχθησαν· ὥστε δίχα διαιρεθέντες, ὁπλισάμενοι 4 προσελθόντες παρετάξαντο· οἱ δὲ τοῦ δήμου φρονοῦντες ἡσθέντες, προὺς μέρος τι τοῦ τείχους

ac nocentes expuleritis. Eos autem esse, qui Æginam cepissent. qui rei de cæde, verentes, ne a populo ob pacis cupiditatem ad supplicium raperentur, cum gladiis venientes, quotquot potuerunt, morte affecerunt. Multos etiam socios asciverunt, promissa libertate. Qui vero pacem concupierant, ad pugnam instruebantur. At qui a populi partibus stabant, victi ad partem quandam mœniorum confugiebant, & apertis portis Lacedæmonios accipiebant:

χας

2 Ἐάσας] Cant absque γε. & mox pro οἱ δὲ, idem codex ὅτι δή.

3 Πολλοὺς δὲ καὶ συμμάχους] Καὶ quod in Vulgata aberat, cum MSS. additum. Meursius de Regno Laced. cap. xv. pro πολλοὺς legit δύλους, scribens: *nam qui isti, quem necesse, ut in partes suas traherent, libertatem polliceri? certe servos hos fuisse plane oportet.* Verum cum MSS. omnes constanter exhibeant πολλοὺς, nihil mutamus. Posset autem ἐλευθερία forte intelligi de libertate publica, quod civitatem redderent liberam & nullius imperio obnoxiam, ut supra lib. I. cap. 45. τοῖς δὲ δημώταις ἐλευθερίαν συμφράσθαι ἐπηγγέλλετο. & infra hoc libro cap. 30. 2. καὶ τὴν ἐλευθερίαν ὑποσχόμενοι. Sequentia: οἱ δὲ τῆς αἱρούσης ὀπιθυμοῦντες συνεπάχθησαν. ὥστε δίχα διαιρεθέντες ὁπλισάμενοι, quæ in Vulgata desiderabantur, ex MSS. supplevimus, cum quibus fere etiam consentit Interpres: nam ὥστε δίχα διαιρεθέντες, ὁπλισάμενοι προσελθόντες παρετάξαντο non agnoscit. Casaubonus in ora Vulgatæ conjeceratat, οἱ δὲ τῆς αἱρούσης ὀπιθυμοῦντες. MSS. προσελθόντες. Additus quoque articulus cum MSS. ante δήμου.

4 Προσελθόντες παρετάξαντο] Ante ista verba desunt quædam. Interpres nescio quid ejusmodi legisse videtur, οἱ δὲ τῆς αἱρούσης ὀπιθυμοῦντες. Sed ea verba, si auctoris sunt, majorem hiatum indicant. Vulnus obligabis si ita legas, πλὴν προσελθ. hoc est, tandem eo res rediit ut instructa acie contra se invicem ruerent. Sic omnia cohærebunt. *Casaubonus.*

5 Mar-

qui per factionem Mantineam obtinuerunt, quam bello non potuerunt capere.

χες καταφυγόντες, τὰς πύλας ἀνοίξαντες, Λακεδαιμονίοις ἐδέξαντο. οἱ δὲ κατέχον τὴν σὺν Μαντίνειαν, ἣς τῷ πολέμῳ κρατεῖν οὐκ ἠδύναντο.

[CAP. XIV.

Ephori.

¶ Ephori, cum proditum esset Cinadonem ipsis insidias struere, comprehendere ipsum in urbe non conducere rati, quibusdam equitibus clam in faucem Laconicæ regionis præmissis non multo ante, Cinadonem vocatum cum duobus militibus in fauces miserunt, ad negocium quoddam arcanum. Qui cum venissent in constitutum locum, præmissi equites eum comprehensum sub quæstionibus examinarunt: cumque conjurationis socios cognovissent, scripserunt Ephoris. Qui re cogni-

Ἐφοροι.

¶ Οἱ Ἔφοροι [1] μεμυθένες ὅπι βουλεύει Κιναδῶνα, συλλαβεῖν αὐτὸν ἐν τῇ πόλει συμφέρειν ἐχ ἡγέμθησι, τῶν ἱππέων τινὰς κρύφα πεμψαντες [2] ἐς Αὐλῶνα τῆ Λακωνικῆς ὀλίγῳ πρὸ πολλοῦ, τὸν Κιναδῶνα καλέσαντες μετὰ δύο στρατιωτῶν, ἐς Αὐλῶνα ἐπεμψαν ὡς δὴ πρᾶξιν τινὰ ἀπορρήτων· ὡς δὲ [3] ἀφίκοντο, οἱ προπεμφθέντες ἱππεῖς συλλαβόντες αὐτὸν, στρεβλώσαντες, μαθόντες τὰς κοινωνὰς τῆ ἐπαναστάσεως, ἐπέστειλαν τοῖς Ἐφόροις· οἱ δὲ μαθόντες τὰς μεμυθένες,

5 Μαντίνειαν] Cant. Μαντινίαν.

Cap. XIV. 1 Μεμυθένες] Ita reposui cum MSS. & Codd. Casauboni, pro μεμυθένε, & verto, certiores facti. item Κιναδῶνα, pro Κινναδῶνα, cum Cant. Xenophonte, & Interprete. Mox Cant. αὐτῶν, pro αὐτόν.

2 Ἐς αὐλῶνα τῆ Λακωνικῆς] Scribe, ἐς Αὐλῶνα τῆ Λακω. Est enim Aulon urbs Laconica. Adi Xenophontem, Ἑλληνικῶν libro tertio. Casaubonus.

3 Ἀφίκοντο] Cum MSS. pro edito ἀφίκετο.

τας, [4] ἀνδρ παρανομῆς ἀπέκτειναν, ὑ παρόντ@ ἔ μελλωνικότ@.

ta, indicatos sine tumultu occiderunt, cum is qui indicarat præsto non esset.

Οἱ Ἔφοροι πυθόμενοι τοῖς Παρθενίοις σημεῖον ξυγκείμενον, ὅταν μέλλωσιν ἀρχεσθ τ ἐπαναστάσεως, ἐκ μέσης τ ἀγορᾶς [5] πῖλον ἀναιρεῖν, προσέταξαν τῷ κήρυκι ἀναγορεῦσαι· οἱ τ πῖλον [6] αἴρειν μέλλοντες, ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἄπιτε. τοῦτο ὃ κηρυχθέν@, οἱ κοινωνοῦντες τῆς ἐπιβουλῆς [7] ἐπέσχον, ὡς προγινωσμένης τῆς πράξεως.

2 Ephori audientes cum Parthenis signum esse compositum, ut cum vellent incipere tumultum, e medio foro pileum attollerent, præconem jusserunt proclamare, Qui pileum tollere vultis, ex foro discedite. Hoc promulgato, continuerunt se qui consilii participes erant, quod rem præcognitam esse viderent.

[CAP. XV.]

Ἱππο δάμας.

¶ Ἱππο δάμας ὑπὸ Ἀρκάδων ἐν [1] Πρασίαις ἐπολιορκεῖτο· λιμὸς ἰσχ· [2] οἱ

Hippodamas.

¶ Hippodamas ab Arcadibus Prasiis oppugnabatur. Cum fame pre-

Σπαρ-

4 Ἄνδρ παρανομῆς ἀπέκτειναν] Xenophon lib. VI. Hist. Ἐκ τούτου μάντιν ἄνδρα δεδεμένον κ τὸ χεῖρε κ τὰ σκέλη κατακεκλεισμένον κ κειτόμενον, κ αὐτὸς τι κ οἱ μετ' αὐτοῦ κτείνουσι τὸν ἄνδρα· ἔπειτα δίκης οὐ τυγχάνει.

5 Πῖλον] MSS. πηλον. ut & paullo post. Verum ut editum, Æneas quoque loco statim adducendo.

6 Αἴρειν μέλλοντες, ἐκ τ ἀγορᾶς ἄπιτε] Verba ἐκ τ ἀγορᾶς ex MSS. revocavi. Iidem habent, μέλλειν αἴρεσθαι. Æneas in Poliorcet. cap. XI. præconem refert pronunciasse: ὃς τ πῖλον μέλλοντες αἴρειν, μὴ ἄρατε.

7 Ἐπέσχον] cum MSS. Vulgata, ὑπέσχον. Cant. προγινωσμένοις, loco προγινωσμένης.

Cap. XV. 1 Πρασίαις] Cum Cant. pro Πρασιαῖς, Stephanus: Πρασίαι, ἐστι Λακωνικὸν πολίχνιον. Mox recte uterque Codex, κηρυκα, pro κήρυκι. Male vero iidem Codd. ἐπίστευσαν, pro ἐπίστευσεν.

2 Οἱ Σπαρτιάται κήρυκα ἐπ.] Distingue, οἱ Σπαρτιάται κήρυκα ἐπιστευσαν.

meretur, Spartiatæ præconem miserunt qui in urbem introiret. Arcadibus non permittentibus, Hippodamas a mœnibus præconi respondit: Ephoris nuncia, fœminam prohibere, in æde Chalcioeci ligatam: Arcades non intellexerunt. At Lacones animadverterunt, quod famem prohibere diceret. Erat enim in æde Chalcioeci suspensa Famis imago, fœmina picta ac pallens, tenuibus manibus in tergum revinctis. Itaque hostibus obscurum, civibus vero manifestum fuit Hippodamantis dictum.

Σπαρτιάτην κήρυκα ἔπεμψαν· εἴσω παρελθεῖν Ἀρκάδες οὐκ ἐπέτρεψαν. Ἱππόδαμας ὑπὸ τῶν τείχους τῷ κήρυκι ἀπεκρίνατο, τοῖς Ἐφόροις ἄγγελε, τὴν γυναῖκα κωλύειν, τὴν ἐν τῷ ἱερῷ τῆς [3] Χαλκιοίκου δεδεμένην· οἱ μὲν Ἀρκάδες οὐκ ἐνόησαν· οἱ δὲ Λάκωνες συνῆκαν ὅτι λιμὸν κωλύειν ὑπετίθεντο. ἔστι γὰρ ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Χαλκιοίκου ἀνακειμένη λιμοῦ γραφή, γυνὴ μεγαλόμορφος, ὠχριῶσα, [4] λεπτή, τὼ χεῖρε ὀπίσω δεδεμένη· ὥστε τὸ ἀφανὲς τοῖς πολεμίοις, φανερὸν τοῖς πολίταις Ἱππόδαμαντος ἦν.

[CAP. XVI.]

Gastron

¶ Gastron Lacedæ-

Γάστρων.

[1] ¶ Γάστρων Λακεδαιμόνιος,

ψαν. εἴσω παρελθεῖν Ἀρκάδες οὐκ ἐπέτρεψαν *Casaubonus.*

3 Χαλκιοίκου] MSS. Χαλκιοίκου. sed Vulgata recte.

4 Λεπτὴ, τὼ χεῖρε ὀπίσω δεδεμένη] Sic recte, non ut Interpres λεπτὼ τὼ χ. *Casaubonus.*

Cap. XVI. 1 Γάστρων Λακεδαιμόνιος] Refert & Frontinus: quem qui descripsere, mire fuere erga Gastronem liberales & munifici: nam quasi vellent civitate eum donare, Romanum nomen imposuere. Sic enim edunt, *Castronius Lacedæmonius, cum in auxilium Ægyptio adversus Persas venisset, & sciret firmiorem esse Græcum militem, magisque a Persis timeri, commutatu armis Græcos in prima posuit acie: & cum illi æquo Marte pugnarent, submisit Ægyptiorum manum. Persæ cum*

μένι@, μέλλων ἐν Αἰγύπτῳ συμβαλεῖν τοῖς Πέρσαις, μεπενέδυσε τὰς πανοπλίας. καὶ τὰς μὲν τῶν Ἑλλήνων τοῖς Αἰγυπτίοις· τὰς δὲ τῶν Αἰγυπτίων τοῖς Ἕλλησι περιέθηκε. κρύψας δὲ τοὺς Αἰγυπτίους ἐν τοῖς Ἕλλησι, παρατάξας ἠγήγε τοὺς Ἕλληνας. τῶν δὲ ἀδεῶς ἐνδιδόντων, ἀλλ' εἰς τὸ μέσον ἀθεν βιαζομένων, καὶ προθύμως κινδυνεύοντων, ἐξανέστησε τοὺς Αἰγυπτίους ἐν τοῖς ὁπλοις τοῖς Ἑλληνικοῖς· ἰδόντες δὲ οἱ Πέρσαι, καὶ τοὺς Ἕλληνας ὑποπτεύσαντες ἐπίνειαν, λύσαντες τὴν τάξιν ἔφυγον.

monius, in Ægypto prælium initurus cum Persis, mutavit armaturas. Et Græcorum armis Ægyptios, Ægyptiorum vero Græcos induit. Occultans autem Ægyptios post Græcos, instructa acie produxit Græcos. Quibus nihil remittentibus, sed vi patefacientibus præ se viam, atque alacriter periculum subeuntibus, excitavit Ægyptios in armis Græcis. Persæ id videntes, & Græcos accedere suspicati, perturbatis ordinibus in fugam se conjecerunt.

[CAP. XVII.]

Μεγακλείδας.

¶ Μεγακλείδας συμφυγὼν ἐς ὄρ@ δασὺ, πολιορκούμε@, ὅλων καὶ τραλίμα@, [1] ὃ μὲν ἀχρεῖον ἦν καὶ βαρύτερον, φόβῳ ἐκέλευσε διὰ τῆς ὕλης, εἰδὼς ὅτι φανερὸν ἔσ-

Megaclidas.

¶ Megaclidas, cum in montem asperum confugisset, obsessus, exercitum divisit, & eam partem quæ inutilis erat, atque gravior, per sylvam fugam dare jussit: sciens id hostibus

τοῖς

Græci, quos Ægyptios opinabantur, resistissent, supervenientе multitudine, quam ut Græcorum expaverant, cessерunt. Lege *Gastron Laced.* Casaubonus.

Γάστρων] Cant. Κάστρων. Male. Idem mox μετιόντων, pro μετιόντων.

2 Ἔφυγον] Cant. ἔφθυγον.

Cap. XVII. 1 Ὃ μὲν] Cant. τὸ μὲν.

1 Κα-

perſpicuum fore. Quibus in fugientes impetum facientibus, tum ille utiliori & ſtrenua parte copiarum, ad contrariam ſylvæ viam converſus, aufugit ſine periculo.

τῆς πολεμίοις· οἱ μὲν ὥρμησαν ἐπὶ τὰς φεύγοντας. ὁ δὲ τῷ δυνήσεσθαι καὶ γυναῖκαν. δυνάμιν ἔχων ἐπὶ τὴν ἐναντίαν ὁδὸν τῆς ὕλης τραπόμενος, ἀπεξέφυγεν ἀσφαλῶς.

[CAP. XVIII.]

Harmoſtes.

Ἁρμοστής.

¶ Harmoſtes Lacedæmonius ab Athenienſibus obſidebatur, duorum adhuc dierum commeatu inſtructus. Præco venit Spartiata. Non permiſerunt Athenienſes ut intra mœnia veniret: ſed ante mœnia diceret quæ vellet. Omnibus audientibus præco inquit: Lacedæmonii bonum animum habere jubent, & mox venturum auxilium expectare. Harmoſtes, Ne, inquit, omnino feſtinetis opem ferendo. Commeatum enim adhuc quinque menſium habemus.

¶ Ἁρμοστὴς Λακεδαιμόνιος ἐπολιορκεῖτο. δυοῖν ἔτι λοιπὸν ἡμερῶν ἔχων ἔνδον τροφάς. [1] κήρυξ ἦκε Σπαρτιάτης· ἀνεχώρουν Ἀθηναῖοι βαδίζειν ἔσω τείχους, ἀλλὰ πρὸ τείχους λέγειν ἃ βούλοιτο, πάντων ἀκουόντων· ὁ κήρυξ, θαρρεῖν, ἔφη, [2] κελεύουσί σε Λακεδαιμόνιοι, καὶ προσδέχεσθαι βοήθειαν ἀφ' ἡμέρας· ὁ δὲ Ἁρμοστὴς μὴ πάνυ ἔφη σπεύδητε βοηθεῖν· τροφὰς γὰρ ἔχομεν πέντε μηνῶν ἔτι. Ἀθηναῖοι, καὶ γὰρ

1 Κήρυξ ἦκε Σπ.] Verbum ἦκε cum MSS. inſerui, quod familiare Noſtro. Caſaubonus conjecerat ἦλθε. Cant. εἶσω, pro ἔσω.

2 κελεύουσί σε] MSS. κελεύουσί σε. Utroque modo loquitur Polyænus.

καὶ γὰρ χειμὼν ἐπεφήκει, [3] μακρὰν καὶ χειμερινὴν πολιορκίαν ἀπαγορεύσαντες, [4] καὶ δὴ λαλύσαντες τὸ στρατόπεδον ᾤχοντο.

Athenienſes (nam hyems ingruebat) diuturnam & hyemalem oppugnationem dimittentes, & exercitum diſſolventes, abſceſſerunt.

[CAP. XIX.]

Θίβρων.

¶ Θίβρων ἐν Ἀσίᾳ χωρίον πολιορκῶν, τὸν φρούραρχον ἔπεισεν ὑπὲρ σωθῆναι [1] ἐπελθεῖν, ὀμόσας εἰ μὴ σωπήσοιντο, πάλιν αὐτὸν εἰς τὸ φρούριον καταστήσειν. ὁ μὲν ἐπῆλθε, καὶ λέγων ἐκοινώνησεν· οἱ δὲ φρουρὰν φύλακες λαλύσεως ἐλπίδι ῥαθυμότερον εἶχον· ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ τὸ τοῦτο ἐπισκάλλοντες οἱ Θιβρώνιοι καὶ κρότῳ αἴρουσι τὸ χωρίον· Θίβρων δὲ τὸν φρούραρχον εἰς τὸ χωρίον ἀγαγὼν καὶ τὰς ὅρκους, ἐπέταξεν αὐτὸν ἔνδον ἀναιρεθῆναι.

Thibron.

¶ Thibron in Aſia caſtellum oppugnans, præfecto cuſtodiæ perſuaſit, ut ad faciendum fœdus prodiret, jurans ſi non feriretur, ſe rurſus ipſum in caſtellum reſtituturum. Qui proceſſit, & in colloquium venit. Cuſtodes autem caſtelli, ſpe pacis diſſolutius agebant. Interea Thibronii impreſſionem facientes, vi munitionem capiunt. Thibron vero præfectum cuſtodiæ reductum in caſtellum, quemadmodum jusjurandum habebat, juſſit eum intus morte affici.

[CAP.

3 Μακρὰν καὶ χειμερινὴν πολιορκίαν ἀπαγορεύσαντες] Lego περὶ μακράν, ita poſtulante helleniſmo. Interpres paullo ante non ἴχνει, ſed ἴχνεσι legit. *Caſaubonus.*

4 Καὶ δὴ λαλύσαντες] Cum MSS. καὶ δὲ additum. Sic in Erippida paullo poſt: καὶ δὲ πάντες ἀνῃρέθησαν. & paſſim.

Cap. XIX. 1 Ἐπελθεῖν] Cant. προσελθεῖν. & προσεκάλουντες pro προσεκάλεσαν.

1 Διὰ

[CAP. XX.]

Demaratus.

¶ Demaratus litteras mittens Spartiatis de exercitu Xerxis, in tabulam expertem ceræ scriptam epistolam cera obduxit, ut per custodes quasi sine litteris ferretur.

Δημάρατος.

¶ Δημάρατος ἐπιστέλλων Σπαρτιάταις, περὶ τῆς Ξέρξου στρατείας ἐς πύχα ἀκήρωτον τὴν ἐπιστολὴν γράψας ἐπεκήρωσεν, ἵνα ὡς ἀγράφου[1] διὰ τῶν φυλάκων κομισθείη.

[CAP. XXI.]

Erippidas.

¶ Erippidas cum veniſſet Heracleam Trachiniam, vocata concione, poſitis in circuitu armatis, promulgavit, ut Trachinii ſeorſim ſederent. Quibus ſedentibus, ille juſſit de ſuis injuriis cauſſam apud Lacedæmonios di-

Ἠ'ρίππιδας.

¶ Ἠ'ρίππιδας ἀφικόμενος εἰς Ἡ'ράκλειαν τὴν Τραχινίαν, συναγαγὼν ἐκκλησίαν, περιήσας τὰς ἐπαλίπας ἐκήρυξε τὰς Τραχινίας καθῆσθαι χωρίς. οἱ μὲν ἐκάθηντο· [1] ὁ δὲ ἐκέλευσεν αὐτὰς, περὶ ὧν ἀδικοῦσιν, Λακεδαιμονίοις κρίσιν

1 Διὰ τῶν φυλάκων κομισθείη] Legerem libenter διὰ τῶν ἐδουλάκων, *per medios viarum custodes.* ex Herodoti Polymnia extrema. vide locum: vel διὰ τῶν φυλάκων τῶν ὁδῶν. ut libro ſeptimo in ſimili narratione. *Caſaubon.*

Κομισθείη] MSS. κομισθῇ.

Cap. XXI. 1 Περὶ ὧν ἀδικοῦσι Λακεδαιμόνιοι κρίσιν ὑποχεῖν] Scribendum Λακεδαιμονίοις, niſi gravius vulnus hic latet: quod non puto. Hiſtoriam habes apud Diodorum libro XIIII. in anno ſecundo Olympiadis nonageſimæ quintæ. Apud eundem in anno quarto Olympiadis centeſimæ Θερσιππίδου ἀπίστειλαν perperam leges, pro Ἠ'ρίππίδαν. *Caſaubonus.*

Ὁ'ς ἐκάλεσεν αὐτὰς, περὶ ὧν ἀδικοῦσιν, Λακεδαιμονίοις κρίσιν ὑποχεῖν] Ita lego & diſtinguo cum MSS. & Interprete: non Λακεδαιμονίοις, ut Caſaubonus: jungendum enim eſt cum κρίσιν ὑποχεῖν. Vulgata, περὶ ὧν ἀδικοῦσιν Λακεδαιμονίοις κρίσιν ὑποχεῖν. Cant. ὧν non agnoſcit.

1 Ἠ'ρί-

σιν ὑποχεῖν, ὡς νόμιμόν ἐστιν ἐν τῇ Σπαρτιάτιδι δεθέντας· ἐπεὶ δὲ ὑπὸ τῶν ὁπλιτῶν δεθέντες, ἔξω πυλῶν ἤχθησαν, κἀν δὴ πάντες ἀνῃρέθησαν.

cere, quemadmodum vinctos in Spartiatide leges jubent. post ab armatis vincti, extra portas educti omnes interfecti sunt.

[CAP. XXII.]

Ἰχόλαος.

Ischolaus.

¶ [1] Ἰχόλαος ἐν Αἴνῳ πλησίον ἱρῶν Ἀθωναίας ἐφορμοῦντας ναυσὶ πολλαῖς, δεδοικὼς μὴ νύκτωρ ὑπιπλεύσαντες πολλὰ τῶν πλοίων αὐτοῦ μὴ βίας ἀποστάσωσι, πρὸς τὸ πύργον τὸ ὑπὲρ τῆς χώμαλος, ἅπαντα προσηγαγὼν [2] ἔδησεν ἐκ τῶν ἱστῶν· τὰ δὲ πορρωτέρω χοινίοις ἐκ τῶν πλοίων συνῆψεν, ὥς τε τὸ σύνδεσμον εἶναι δι' ἀλλήλων· οἱ μὲν Ἀθωναῖοι νυκτὸς ἐπιπλεύσαντες ἀφέλκειν πειρώμενοι, τῶν πλοίων οὐδὲν ἀπέσυρον· οἱ δὲ ἀπὸ τῆς Αἴνου τῶν φυλάκων ἀγγελλόντων [4] ὑποξελθόντες

Ischolaus in Æno videns Athenienses adnavigare multis navibus, veritus ne sub noctem appellentes, multa ex suis navigiis abstraherent, ad turrim, quæ in vallo erat, omnia perducta ligaverunt ex malis. Remotiora per funes ex navigiis suspenderunt, ut mutua esset connexio. Athenienses noctu accedentes, abstrahere conati navigia, nihil abstraxerunt. At illi ab Æno nunciantibus custodibus clam egressi, insecuti sunt Athenien-

1 Ἰχόλαος] Recte. Casaubonus ex Codd. suis ubique in margine Vulgatæ notarat, Ἀχόλαος. sed cum Vulgata consentit Xenophon. Eum vide lib. vi. Hist. Græc.

2 Ἔδησεν] Gant. ἔδησαν.

3 Νύκτωρ ὑπιπλεύσαντες] MSS. νυκτὸς ὑπ'. Utrumque usitatum Polyæno, magis tamen illud.

4 Ὑποξελθόντες] MSS. ἐπιξελθόντες. sed Interpres ut editum.

5 Σρα-

ſes partim terra, partim navibus.

2 Iſcholaus in itinere ab altero latere præcipitia & periculoſa loca, ab altero montem habentem, quem tenebant hoſtes, orto ingenti vento, ſylvam incendit. Itaque hoſtibus, qui montem obſidebant, fumo & igni dejectis, hac parte exercitum abſque periculo duxit.

3 Iſcholaus cum in Drye oppugnaretur a Chabria, volente arietes admovere, prior ipſe muri partem dejecit: utrumque ſecum reputans, ut ſui milites fortius pugnarent, cum munitionem mœniorum non haberent: & hoſtes exiſtimarent, ſuas machinas oppugnatorias eſſe contemptas. Certe hoſtes ſpontaneam

ϑόντες, ἐδίωξαν τὰς Ἀθηναίας, οἱ μὲν ἀπὸ τ γῆς, οἱ δ ἀπὸ τ νεῶν.

Ἰσχόλαος ἐν ὁδῷ κ μὲν ϑάτερον ἀποκρήμνῳ κ 5 σφαλερᾷ, κ ϑάτερον ὄρος ἐχόντων, ὃ κατεῖχον οἱ πολέμιοι, πνεύματος γενομένου μεγάλου, τῷ ὕλῃ ἐνέπρησεν. ὡς δὲ τ παραφυλαττόντων πολεμίων, ἀπὸ καπνοῦ κ πυρὸς διωχθέντων, κ τοῦτο τὸ μέρος ἀσφαλῶς τὴν δύναμιν 6 ἤγαγεν.

Ἰσχόλαος ἀπὸ Χαβρίου πολιορκουμένου ἐν Δρυΐ, μέλλοντος 7 προσάγειν τὰς κριούς, αὐτὸς φθάσας μέρος καθεῖλε τ τείχους· ἀμφω μηχανώμενος· τοῖς μὲν αὐτοῦ στρατιώταις, ἀνδρειότερον ἀγωνίσασθαι, τὸ δ τεῖχος ὀχυρὸν οὐκ ἔχοντι· τοῖς δ πολεμίοις τὸ καταφρονηθῆναι τὴν ὠφέλειαν τ πολιορκητικῶν μηχανημάτων.

5 Σφαλερᾷ] Cum MSS. pro σφαλερῷ.

6 Ἤγαγεν] Cant. ἦγεν.

7 Προσάγειν] Ita MSS. Vulgata προσαγάγειν. Pro καθεῖλε, Caſaubonus Codd. καθίλκει.

8 Ἀπο-

των· ἀμέλει τὸν ἐκέστον [8] ἀποτείχισιν φοβηθέντες, παρελθεῖν εἰς τὴν πόλιν οὐκ ἐθάρρησαν.

mœniorum destructionem metuentes, ingredi in urbem non audebant.

Ἰσχόλαος, πεσόντων Ἀθηναίων, πυθόμενος εἶναί τινας τῶν φυλάκων τοὺς προδιδόντας, νύκτωρ ἐφοδεύων τὰς φυλακὰς ἑκάστῳ τῶν φυλάκων παρέζευξε τῶν μισθοφόρων ἕνα. τοῦτο πράξας, ἀπαρέγχως ἔφυγε τὸν προδοσίας τὸν κίνδυνον.

4 Ischolaus, obsidentibus Græcis, audiens aliquos ex custodibus moliri proditionem, noctu vigilias adiens, unicuique custodi mercenarium unum adjunxit. Hoc facto, sine tumultu proditionis periculum effugit.

[CAP. XXIII.]

Μνασιππίδας.

¶ [1] Μνασιππίδας ὀλίγον πλῆθος ἦγε· ἐπεὶ δὲ νυκτὸς ἐπέθεντο πολέμιοι, τοὺς ψιλοὺς καὶ τοὺς σαλπιγκτὰς κέλευσεν ἐν τῷ [2] σκότῳ περιελθόντας ὄπισθεν τῶν ἐπιτιθεμένων σημαίνειν τὸ πολεμικὸν, καὶ ἀκροβο-

Mnasippidas.

¶ Mnasippidas exiguam multitudinem ducebat. Cum autem hostes noctu impetum facerent, jussit levis armaturæ milites & tibicines in tenebris circumire, & a tergo impetentium, classicum canere, ac jacula mittere. Illi igitur, λίζε-

8 Ἀποτείχισιν] Cum Cant. pro Ἀποτείχισιν.

Cap. XXIII. 1 Μνασιππίδας] Cant. Ἀτασιππίδας. Codd. Casauboni, Ἀτασίππους.

2 Σκότῳ] Cum MSS. Vulgata, σκότῃ. Atticis semper in genere masculino usurpatur, teste Eustathio ad Homerum, Οὖδας. A. & sic solet Homerus teste eodem ad Ἰλιαδ. Ν. ὅσσα δ' ὡς τε κατὰ νῶτα ἀσπίδος ὁ σκότος ἴσχεται, ἥτε δὴ εἴδλη Οὐμηρος, εἰ καὶ σκότος τοῖς ὕστεροι διορίζεται. Atque ita etiam alii.

1 Ἀτασιπ-

tanquam inclusi a magna multitudine, confestim discesserunt.

λίζεως· οἱ δὲ ὡς ὑπὸ πλήθους πολλοῦ κυκλούμενοι, ἀφῆκε πάχος ἀνεχώρησαν.

[CAP. XXIV.]

Antalcidas.

¶ Antalcidas in Abydo cum majore classe desidens, cum Atticas triremes in Tenedo appellere cognovisset, metuentes Byzantium trajicere ad Iphicratem, nunciante quodam Iphicratem oppugnare Chalcedonios, socios & amicos, præcepit suis, ut ad Chalcedonem naves dirigerent. solvensque ad Cyzicenam terram in insidiis delituit. Qui vero in Tenedo erant, audita solutione Antalcidæ, confestim ad Iphicratem navigare instituerunt. Postquam autem ad hostium triremes venerunt, quæ non cernebantur, sed occulte stabant, Antalcidas repentino impetu Atticas invadens, aliquas sub-

Ἀνταλκίδας.

¶ Ἀνταλκίδας ὁ Ἀβύδῳ μὲν ναυτικὸν πλεῖον ἔχων διατρίβων, Ἀττικὰς τριήρεις ὁρμώσας ἐν Τενέδῳ μαθὼν, φοβούμενος ἐς Βυζάντιον διαπλεῦσαι πρὸς Ἰφικράτην, ἀγγελλομένου τινὸς ὡς Ἰφικράτης πολιορκοίη Χαλκηδονίους, φίλους ὄντας, παρήγγειλεν ἀποπλεῖν εἰς Χαλκηδόνα· καὶ ἀναχθεὶς ἐνήδρευσεν πρὸς τῇ Κυζικηνῇ· οἱ δὲ ἀπὸ τῆς Τενέδου τὴν ἀναγωγὴν τὴν Ἀνταλκίδου πυθόμενοι, καὶ πάχος ἐπειρῶντο πρὸς τὴν Ἰφικράτην πλεῖν· ἐπεὶ δὲ ἐγένοντο καὶ τὰς τῶν πολεμίων τριήρεις, οὐκ ὁρωμένας, ἀλλ' ἀφανῶς ἐφορμούσας, Ἀνταλκίδας ἄφνω προσπεσὼν ταῖς Ἀττικαῖς, τὰς μὲν

1 Ἀναγωγὴν] MSS. ἀγωγὴν Mox pro καὶ κράτος, reposui κατὰ πάχος, auctoritate MSS. quibus assentitur Interpres.

1 Ἀγω-

μὴ καπίδυσι, τὴν δὲ πλείονων ἐκράτησεν.

merſit, plurimis vero potitus eſt.

[CAP. XXV.]

Ἀγησίπολις.

¶ [1] Ἀγησίπολις Μαντίνειαν ἐπολιόρκει μὴ τῶν συμμάχων· οἱ μὲν γὰρ τὰς Μαντινέας εὖ διακείμενοι, διὰ τὸ Λακεδαιμονίους ἄρχειν τῆς Ἑλλάδος εἰπόντο μὴ ὑπὸ τὸν πόλεμον, κρύφα δὲ εἰσέπεμπον τοῖς Μαντινεῦσι νυκτὸς ὧν ἐδέοντο· Ἀγησίπολις μαθὼν τὰ δρώμενα, κυνὰς περὶ τὸ στρατόπεδον ἠφίει πολλάς· πλείονας δὲ ἑκατὸν τὸ μέρος τὸ πρὸς τὴν πόλιν, ὅπως μηδεὶς αὐτομολοίη, φυλακὴ ὁμοίως τῶν κυνῶν ἀλῶναι.

Ageſipolis.

¶ Ageſipolis Mantineam oppugnabat, cum ſociis: qui bene erga Mantinenſes affecti, tamen Lacedæmonios Græciæ imperium tenentes ſequebantur ad bellum; clam vero Mantinenſibus intromittebant, quibus eis opus erat. Ageſipolis cum didiciſſet quæ fierent, multos canes circum caſtra dimiſit. Plures autem ea parte, quæ ſpectabat ad urbem, ne quis tranſiret, cavens ne a canibus interciperetur.

[CAP. XXVI.]

Σθένιππος.

¶ Σθένιππος Λάκων ζημιωθεὶς χρήμασιν ὑπὸ τῶν Ε-

Sthenippus.

¶ Sthenippus Lacon mulctatus pecuniis ab E-

[1] Ἀγησίλαος Μαντίνειαν ἐπολιόρκει] Mirari ſubit, cum vellet Polyænus Ageſipolidis ſtrataagemata referre, quibus in obſidenda Mantinea eſt uſus, prætermiſiſſe eum pulcherrimum & callidum in primis ejus factum, quo conſecutus eſt ut Mantinenſes ipſi ultro ſua mœnia dirueren̄t, & ſeſe hoſtibus dederent. idque ex utraque parte ἀναιμωτεί: quæ eſt eximia δεινὴ στρατηγία laus. Quale id ſit diſces ex Xenophontis Ἑλλην. lib. quinto. *Caſaubonus.*

1 Ar-

phoris, ficte ad Tegeatas transfugit. Quibus eum recipientibus, quasi justam iræ causſam habentem, corruptis, qui principi ipſorum infenſi erant Ariſtocli, iis ſociis uſus, inter pompam ſacrificare eum volentem adortus, interfecit.

τῶν Ἐφόρων, προσποιητῶς αὐτομολῆσαι πρὸς τοὺς Τεγεάτας ὑποκρινόμενος· δεξαμένων αὐτὸν ὡς αἰτίαν ὀργῆς [1] δικαίαν ἔχοντα, τοὺς διαπολιτευομένους τῷ ἄρχοντι αὐτῶν Ἀγησικλεῖ διαφθείρας, μετ' ἐκείνων, πομπῆς οὔσης, θύειν αὐτὸν μέλλοντα προσπεσὼν ἀπέκτεινεν.

[CAP. XXVII.]

Callicratidas.

¶ Callicratidas Cyrenenſis, ab eo qui arcem Magneſiæ cuſtodiebat, petiit, ut quatuor ex ſuis ægrotantes reciperet. Quo permittente, ſingulos thoracibus indutos reclinavit, enſeſque deſuper chlamyde tectos appoſuit. Cum qui lectos quatuor portabant, intra portas veniſ-

Καλλικρατίδας.

¶ [1] Καλλικρατίδας Κυρηναῖος, τὴν ἄκραν Μαγνησίας [2] φυλάττοντα, αὐτὸν δέξασθαι δ' ἐκείνου παρακελεύσαντος, ἕκαστον θωρακίσας κατέκλινε, καὶ ἀνώθησε αὐτοῖς καθωπλισμένοις χλανίδα ὑπερβαλὼν ἀνωθεν· [3] ἐπεὶ δὲ κλίνας δ' φέροντες ἔνδον πυλῶν ἐγένοντο ἔσω τῆς ὁμοῦ νεανίαι, ἀναστάντες,

1 Δικαίαν] Cant. δικαίας. & in fine ſtrategematis ἀπέκτεινεν. addito ν finali.

Cap. XXVII. 1 Καλλικρατίδας Κυρηναῖος ὁ τὴν ἄκραν φυλ.] Suſpecta mihi eſt de mendo vox Κυρηναῖος. Nam fere perſuaſum habeo Callicratidam hunc eſſe eum qui Lyſandro ſucceſſit in præfectura Aſiæ. Spartanus ergo fuit, non Κυρηναῖος. Et vero quis ex omnibus hiſtoricis Cyrenenſium rex in Aſia minore eo tempore geſtas in litteras retulit? Puto igitur corruptum eſſe ejus nomen qui arcem Magneſiæ tenebat. *Caſaubonus.*

2 Φυλάττοντα] Cant. φυλάσσοντα. & mox διαπρέψαντος.

3 Ἐπεὶ] Cant. ὅτι.

σμῷοι, τὰς φύλακας ἀποσφάξαντες, τῷ ἄκραν κατέχον.

Καλλικρατίδας ἐν Μαγνησίᾳ πολιορκούμενος, τῶν πολεμίων κριοὺς προσαγόντων τοῖς τείχεσιν, αὐτὸς ἐν τῷ ἀπροσμάχῳ τοῦ τείχους παρῄρηξας τὸ πύργωμέρους, φυλακὰς τὸν καιρὸν τῶν προσβαλόντων λαβὼν, περιῆλθε τὸ τεῖχος· καὶ κατὰ νώτου προσπεσὼν, πολλοὺς μὲν αὐτῶν διέφθειρεν, οὐκ ὀλίγους δὲ ἐζώγρησε· μετὰ δὲ τὴν νίκην τὸ τεῖχος ἀνῳκοδόμησεν.

sent, viginti simul juvenes armati custodibus trucidatis, arcem obtinuerunt.

2 Callicratidas, cum Magnesiæ oppugnaretur, hostibus arietes admoventibus, ipse in eo loco, ubi mœnia oppugnari non poterant, distrahens partem ex turri, observans tempus oppugnantium successionis, circumivit mœnia: & a tergo irruens, multos ex ipsis interfecit. Non paucos etiam vivos cepit. Post victoriam autem, mœnia rursus exædificavit.

[CAP. XXVIII.]

Μάγας.

¶ Μάγας ὑπὸ Κυρή-

Magas.

¶ Magas a Cyrena

νης

4 Προσαγόντων] Cant. προσαγόντων. Post paullo cum utroque Codice παῤῥῆξας, pro προσῆξας.

5 Προσβαλόντων] Cant. προσκαλόντων.

Cap. XXVIII. 1 Μάγας ὑπὸ Κυρήνης, &c.] Hujus expeditionis breviter meminit Pausanias in Atticis: Μάγας ὁ ἀδελφὸς ὁμομήτριος Πτολεμαίου τοῦ Βερενίκης τὸ μὲν ἀξίωμα ὅσον ἐβασίλευεν Κυρήνης, (ἐγεγόνει δὲ καὶ Φιλίππου τῆς Βερενίκης, Μακεδόνος μὲν, ἄλλως δὲ ἀγαθοῦ, κ. τ. λ.) τότε δὴ ἅπερ ὁ Μάγας, ἀπεχθόμενος Πτολεμαίῳ Κυρηναίοις, ἤγαγεν ἐπ' Αἴγυπτον. Καὶ Πτολεμαῖος μὲν ἐπιβουλὴν φοβούμενος, ἐπέμενεν ὅπου ἐτύγχανε Κυρηναίοις &c quæ sequuntur. Neque dissentit a Pausania Stephanus Byzant. cum scribit v. Βερενικίδαι· ὑπὸ Βερενίκης τὸ Μάγα θυγατρὸς, γυναικὸς δὲ Πτολεμαίου, οἱ ἀπὸ Βερενίκης δημόται. Habuit quippe hic *Magas* filiam unicam nomine *Berenicem*, quam despondit Ptole-

expeditionem faciens, reliquit socios qui urbem tuerentur. Instrumentâ vero atque tela ac machinas in arcem inclusit, & mœniorum propugnacula [*] sustulit, ut si quid novarum rerum molirentur, apertum haberet per mœnia introitum.

2 Magas occupato Parætonio, composuit cum speculatoribus, ut facem amicam tollerent sub vesperam, atque iterum summo mane eandem. Facium dolo processit in regione usque ad eum locum qui Chius dicitur.

νης ἐκρατοῦων, καπέλιπε μὲν καὶ τῶ φίλων τὰς φρυκησούσας τὴν πόλιν· ὄργανα δὲ καὶ βέλη, καὶ μηχανήματα, κατέκλεισεν εἰσω τῶ ἄκρας· [2] ἀφῆρέ δὲ καὶ τῶ τειχῶν τὰς ἐπάλξεις, [3] ὅπως, εἴ τινες νεωτερίσειαν, ἀνεωγμένην ἔχοι τὴν ἀφ' αὐτῶ πυλῶν εἴσοδον.

Μάγας· Παραιτώνιον καταλαβὼν, συνέπαξε τοῖς φρυκτωροῖς πυρσὸν φίλιον αἴρειν ἑσπέρας· καὶ πάλιν βαθέως ὄρθρου τὸν αὐτόν. τῆ δὲ πυρσῶν ἀπάτη παρῆλθε τὴν χώρας, [4] ἄχρι ἧς Χίος καλεῖται.

Ptolemæo Philadelpho, fratris sui Ptolemæi Lagi, filio: quod matrimonium post ejus mortem etiam fuit consummatum, ut patet ex Justino lib. xxvi. cap. 3. apud quem recte a viris doctis hujus nomen est restitutum. Hic Agatharchidi, apud Athenæum lib. xii. annos quinquaginta Cyrenis dicitur regnasse, & tanta corporis fuisse obesitate, ut præ nimia pinguedine exanimaretur.

2 Ἀφῆρέ δὲ καὶ τῶ] Copula cum Fl. & Interprete addita. sic paullo ante: καπέλιπε μὲν καὶ τῶ φίλων.

3 Ἔχοιεν ἀν ἡ τῶ πολῶν εἴσοδον] Interpres non ἴχοιεν, sed ἴχοι legit: nec τῶ πολῶν, aut πυλῶν; sed τῶ τειχῶν. Ego ad meliores codices lectorem amandabo. *Casaubonus.*

Ὅπως εἴ τινες νεωτερίσειαν, ἀνεωγμένην ἴχοι ἡ ἀφ' τῶ πυλῶν εἴσοδον] [CAP. Ita locum hunc restitui. Vulgata: ὅπως εἰ νεωτερίσειαν, ἴχοιεν ἂν ἡ τῶ πολῶν εἴσοδον. Fl. ὅπως ὅταν τις νεωτερίσειαν, ἀνεῳγμένην, ἴχοι ἡ ἀφ' τῶ πυλῶν εἴσοδον. & sic quoque fere Cant. sed rubrica inter & super scripta. Pro ἀνεῳγμένην, legit ἀνεῳγμένην, cui superadditum ἴσως, adeo ut sit ἀνεωγμένως. Nos pro ὅταν τις, quod erat in utroque Codice, non dubitavimus rescribere εἴ τινες & ex ἀνεῳγμένην facere ἀνεωγμένην. Atque ita etiam Interpres.

4 Ἄχρι ἧς Χίος καλεῖται] Liber meus habuit etiam, ἄχρι ἧς χί κ. Videtur esse quæ nuncupatur a Ptolemæo libro iiii. χειμώνιον. *Casaub.*

Ἄχρι ἧς Χίος καλεῖται] MSS nec non Codd. Casauboni ἄχρι ἧς Χι καλεῖται. Cant. καλεῖται.

[CAP. XXIX.]

Κλεώνυμος.

¶ [1] Κλεώνυμος Λακεδαιμονίων βασιλεὺς, Τροιζῆνα πλιορκῶν, καὶ πολλὰ μέρη τῆς πόλεως ἐξυβελεῖς ποιήσας, ἐκέλευσεν ἀφιέναι, τοῖς βέλεσιν ἐπιγράψας· ἥκω τὴν πόλιν ἐλευθερώσων. ἔχων δὲ καὶ Τροιζηνίους αἰχμαλώτους, ἀφῆκεν ἄνευ λύτρων· οἱ δὲ αἰχμάλωτοι ἅσα παρελήφθησαν ἀπήγγελλον. [2] Εὐδαμίδας δὲ στρατηγὸς κραπρῶς φυλάττων

Cleonymus.

¶ Cleonymus Lacedæmoniorum rex, Trœzenem urbem oppugnans, ad multas urbis partes circumcirca expeditos jaculatores collocavit, & emittere jussit, jaculis inscribens: Venio, ut civitatem in libertatem asseram. Trœzenios etiam, quos captivos habebat, sine redemptionis pretio dimisit. Captivi in urbem reversi, faustum nuncium adferebant. Eudamidas ve-

τὸν

1 Κλεώνυμος Λακεδαιμονίων βασιλεὺς] Quid iis facias qui Frontinum describere, qui Cleonymum hunc, regem Spartæ, aut regio certe apud Lacedæmonios sanguine ortum, Athenienſem esse jussere? Locus est libro III. cap. 6. *Cleonymus Athenienſis Trœzenios qui præsidio Craterum tenebant, aggressus, tela quadam, in quibus scriptum erat, venisse se ad liberandum eorum rempublicam, intra muros jecit: & eodem tempore captivos quosdam conciliatos sibi remisit, qui Craterum detestarent. Per hoc consilium seditione intestina apud obsessos conciliata, admoto exercitu potitus est civitate.* Nimis vero certum est, vocem *Athenienſis* vel inducendam, vel emendandam mutandamque esse. *Casaubonus.*

2 Φυλάττων] γρ. φείδων. *Idem.*

Εὐδαμίδας δὲ στρατηγὸς κραπρῶς φυλάττων] Non dubito quin cum Flor. legendum, στρατηγὸς Κραπρῶ pro κραπρῶς. Quoniam sic Noster conciliatur cum Frontino, apud quem hoc idem strategema *Cleonymo* tribuitur, in quo *Craterus* bis occurrit; sed priore loco non absque sphalmate, quod tamen commode a vitis doctis ita detersum videtur, lib. III. 6. 7. *Cleonymus Trœzenios, qui præsidio Crateri tenebantur, aggressus, tela quadam, &c. intra muros jecit.* Nec obstat quod sic *Craterus* inducitur velut Græciæ totius dux: talis enim ab Alexandro in Antipatri locum designatus fuerat; Alexandro autem, antequam *Craterus* ex Asia excessisset, mortuo, idem prompte ad Antipatrum contra rebelles Græcos in bello Lamiaco juvandum cum exercitu accurrerat: ubi licet Antipatrum velut superiorem coleret, ab hoc tamen non aliter quam collega habitus generque

ro dux ſumma diligentia cuſtodiens civitatem, cum his qui novas res agitarent, pugnabat. Cum intus illi inter ſe dimicarent, Cleonymus appoſitis ſcalis, evertit civitatem, atque diripuit. Et Spartiatam præfectum cum præſidio impoſuit.

τὴν πόλιν τοῖς νεωτερίζουσι παρεβάλετο· καὶ δὴ τῆς ἔνδον ἀλλήλοις μαχομένων, Κλεώνυμος ταχέως ἐπιθεὶς κλίμακας ἐξεῖλε τὴν πόλιν, καὶ διήρπασε, καὶ Σπαρτιάτην ἁρμοστὴν καὶ φρουρὰς ἐπέστησεν.

2 Cleonymus Ædeſam oppugnans, cum mœnia cecidiſſent, & hoſtes exirent fariſſigeri, (quælibet fariſſa cubitorum ſexdecim erat) ſuam phalangem in profundum condenſavit. Anteſignanos autem, &

2 Κλεώνυμος Ἔδεσαν πολιορκῶν, καὶ τείχους πεσόντος, καὶ πολεμίων ἐπελθόντων σαρισσοφόρων· ἑκάστη δὲ σάρισσα πηχῶν ἓξ ἐκκαίδεκα· ἐπύκνωσε τὴν αὑτοῦ φάλαγγα εἰς βάθος· τοὺς δὲ προστάτας καὶ τοὺς τέ-

nerque adſcitus eſt: duxeruntque mox ſinguli ſeparatos exercitus, Antipater contra Perdiccam, *Craterus* contra Eumenem. Videturque hoc, quod Polyænus hic narrat, per hanc Antipatri & *Crateri* ex Græcia abſentiam contigiſſe, anno videlicet III. Olymp. CXIV. quo eodem *Craterus* ab Eumene in Aſia cæſus eſt. Optime præterea in hoc tempus quadrat *Cleonymi* adminiſtratio, cui Pauſanias poſt patris Cleomenis mortem prodit copiarum ducatum cum aliis honoribus ab Ephoris conceſſum, regno adjudicato fratris ejus Actotati, qui natu major, filio Areo. Quo cum ille deinceps non eſſet contentus, Pyrrhum in Peloponneſum evocaverit. Hujus me admonuit Vir CL. Theodorus Ryckius, ad has literas ſimul & bonam mentem auctor mihi quondam & dux.

3 Ἔδεσαν] Ita repoſui pro Ἔλεσσαν. Cant. Αἴδεσσαν, quomodo etiam Codd. Caſauboni. Ptolemæo lib. III. cap. 13. dicitur Αἴδεσσα. Straboni lib. VII. Ἔδεσσα. Stephano Ἔδεσσα, quæ eſt vera hujus vocis ſcriptura, uti ex compluribus nummis videre eſt, in quorum nonnullis: ΕΔΕCCΑ. nonnullis: ΕΔΕCCΗΝΩΝ. nonnullis: ΕΔΕCCΑΙΩΝ.

4 Σαρισσοφόρων] Cant. σαρισσοφόρων. Mox pro σαρίσσα, cum Fl. repoſui σάρισσα. Idem ὃ particulam non habet. Cant. σάρισσα.

5 Τοὺς ὃ προστάτας, καὶ τοὺς τῶν ὀπισθοφυλάκων ἀεὶ διεκόσμησε τάξεις] Verba καὶ οὓς τῶν ὀπισθοφυλάκων ex MSS. loco

τῶν ὄπισθε πας ἄνω δορατων ἔπαξε, παραγγείλας, ἂν συμμίξωσιν οἱ σαρισσοφόροι, ἁλαλαβεῖν ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶ τὰ σαρίσσας, καὶ κατέχειν. τὰς δὲ ἐπομένας παρελθόντας ἑκάστας πρὸς τὸν μάχιμον ἐργεῖν τῷ μάχῃ· οἱ μὲν ἐλάβοντο τῶν σαρισσῶν, οἱ δὲ ἀνθελκόντες ἦσαν· οἱ δὲ κατόπιν παρελθόντες ἀνεῖλον τὰς σαρισσοφόρους, καὶ ἄχρηστον ἦλεγχθη τὸ σαρίσσης μέγεθος, τῇ Κλεωνύμου δεινότητι.

horum astites, sine hastis collocavit, dato præcepto, ut, si sarissigeri aggrederentur, ipsi utraque manu sarissam apprehenderent, atque tenerent. At sequentes ad uniuscujusque latus procederent, & pugnam facerent. Qui cum manibus arriperent sarissas, hostes retrahebant. Posteriores vero accedentes, ceperunt sarissigeros, & Cleonymus ostendit sua solertia, magnitudinem sarissæ nulli usui esse.

[CAP. XXX.]

Κλέαρχος.

¶ Κλέαρχος Ἡρακλεώτης, ἀκρόπολιν ἀναστῆσαι βουλόμενος, μισθοφόρους συνέπαξε λεληθότως ἐξιέναι νυκτὸς, λωποδυτεῖν, ἁρπάζειν, ὑβρίζειν,

Clearchus.

¶ Clearchus Heracleotes arcem ædificare volens, constituit, ut mercenarii noctu clam exirent, raperent, agerent, injuriam inferrent, vulnerarent. Cives id πρὸ-

suo restitui, cum quibus consentit Interpres.

6 Διαλαλεῖν ἀμφοτ.] Scribe ἁλαλαβεῖν. Casaubonus.

Διαλαβεῖν] Ita lego cum MSS. pro, ἁλαλαβεῖν. in quo facilis & creber lapsus. Ita reponendum monuit jam Sixtus Arcerius ad Æliani Tactica, Cum eodem pro ἢ σαρίσσαν, legerim, τῷ σαρισσῶν. Evincunt id Auctoris verba sequentia: οἱ μὲν ἐλάβοντο τῶν σαρισσῶν. Post ἀνθελκόντες delent MSS. ἦσαν. & posset commode omitti. Mox ἀνεῖλον verte, *interfecerunt*. In fine pro δεινότητι, Cant. legit. δυνάμ.

1 Ἀν-

indigne ferentes, Clearchi auxilium implorauerunt. Qui neminem aliter desperationem eorum cohibiturum dixit, nisi quis ipsos mœnibus circumdaret. Permittentibus Heracleotis, locum ciuitatis munivit: arce facta, non illos arcuit, sed potestatem ad injuriam omnibus inferendam comparavit.

πεῤῥώσκειν. ἀγανακτοῦντες οἱ πολῖται, παρεκάλεσαν Κλέαρχον βοηθεῖν· ὁ δ' οὐκ ἄλλως ἔφη δύνασθαι εἶναι τὴν ἀπόνοιαν αὐτῶν κατασχεῖν, εἰ μή τις αὐτοὺς περιεχίσειεν. συγχωρησάντων Ἡρακλεωτῶν, τὸν τῆς πόλεως περιεχίσας, ἀκρόπολιν κατασκευάσας, τοὺς ἐκείνους σκώλυσεν, ἀλλ' [1] αὐτῷ τὸ ἐξεῖναι πάντας ἀδικεῖν παρεῖχεν.

2 Clearchus Heracleæ tyrannus rumores sparsit, se dimissurum satellites, & consilio trecentorum Rempub. traditurum. Qui convenerunt in curiam, ad laudibus afficiendum Clearchum, & libertatem recipiendam. At ille positis ad curiam militibus, trecentos per præconem evocavit, & singulatim comprehen-

Κλέαρχος Ἡρακλείας τύραννος ἐλογοποίησεν, ὡς ἀπαλλαγῶν βουλόμενος μὲν τοὺς δορυφόρους, καὶ τὴν βουλὴν τῶν τριακοσίων παραδοῦναι τὰ πράγματα· οἱ δὲ [2] συνῆλθον εἰς τὸ βουλευτήριον ὡς ἐπαινεσόμενοι Κλέαρχον, καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἀποληψόμενοι· ὁ δὲ πείσας τοὺς βουλευτὰς κράτιστος, τοὺς τριακοσίους ὑπὸ κήρυκος ἀνακα-

λε-

1 Αὐτῷ τὸ ἐξεῖναι] Articulum cum Fl. & Cant. addidi; sed hic pro αὐτῷ, legit αὐτόν.

2 Συνῆλθον] Cant. συνῆλθον. Idem ἐπαινεσόμενοι, pro ἐπαινέσαντες. Mox pro ἀποψόμενοι, ut erat in edito, cum MSS reposui ἀποληψόμενοι, quomodo etiam in ora Vulgatæ notarat Casaubonus.

λεμμένων, καθ' ἕνα συλλαβὼν, ἐκέλευσε πάντας ἄγειν εἰς τὴν ἀκρόπολιν.

Κλέαρχος βελόμενος πολλοὺς τῶν πολιτῶν ἀποκτεῖναι, πρόφασιν οὐκ ἔχων, [3] κατέλεξε τοὺς ἀπὸ ἐκκαίδεκα ἐτῶν μέχρι ε' καὶ ζ' ἐπὶ στρατείαν ἐν ταῖς καυμασιναῖς καύμασιν, ὡς πόλιν Ἀστακῶν πολιορκήσων. ἐπεὶ δ' ἦκε τῇ Ἀστακῷ πλησίον, τοὺς μὲν πολίτας ἐν ἑλώδει χωρίῳ καὶ νοτίῳ, καὶ μεταξὺ στασίμων ὑδάτων, ἐκέλευσε στρατοπεδεύσαι, τὰς δὲ προαγγελίας προσέχειν, μὴ Θρᾷκες [4] ἐπιφανῶσιν ἐκ τῆς χώρας. αὐτὸς δὲ, ὡς κακοπαθήσων περὶ τὴν πολιορκίαν μὴ τῶν ξένων ὑψηλὰ χωρία καὶ σύσκια, ὕδασιν ἐπιῤῥεόμενα, καταλαβόμενος, ἐστρατοπέδευσε καὶ μέχρι τοσούτου τὴν πολιορκίαν ἐξέτεινεν, ἕως τοὺς

sos juſſit omnes in arcem ducere.

3 Clearchus multos cives de medio tollere volens, cum occaſionem & cauſſam non haberet, delegit eos qui eſſent ab anno ſedecimo uſque ad duodecimum, ad expeditionem in Caniculæ æſtu, quaſi urbem Aſtacum oppugnaturus. Poſtquam vero appropinquavit Aſtaco, cives quidem in paluſtri loco, & quieto atque pleno ſtantium aquarum, juſſit caſtra ponere: juſſos animadvertere, ne Thraces e regione apparerent. Ipſe vero, quaſi ſummam moleſtiam oppugnationis toleraturus, cum mercenariis excelſa loca, & umbroſa, aquis affluentia, capit, & in iis caſtrametatur. Et eo uſque oppugnationem extendit, donec ſuos cives

πολί-

3 Κατέλεξε] MSS. κατέλιπε. ut & Caſauboni Codd Numeri, qui ſequuntur, ε' καὶ ζ', corrupti ſunt.

4 Ἐπιφανῶσιν] Sic repoſui cum MSS. pro φανῶσιν. Eorundem auctoritate paullo poſt edidi, ὕδασιν ἐπιῤῥεόμενα, pro ὕδασι περιῤῥεόμενα. lidem παρέτεινεν legunt, pro ἐξέτεινεν. Quod ſequitur, διατρίψων, ἀεὶ δίφρε, &c. aliter in ſuis legit Interpres. Et paullo poſt pro λειμῶ, Caſauboni Codd. λιμῶ.

1 Ἀφι-

πολίτας αὐτῶν διέφθειρεν ὥρα θέρους τὸ ἑλώδες καὶ ἐπίνοσον καὶ σταλοπέδων· ἐπεὶ δὲ διεφθάρησαν ἅπαντες, τότε μὲν τοὺς μισθοφόρων ἀνέζωξε, λοιμῷ προφθεὶς τὴν αἰτίαν τῶν τῶν πολιτῶν πλούτης.

perdidisset. Æstivo tempore paluſtria & morboſa caſtra eſſe neceſſarium erat. Poſtquam autem omnes perierunt, tunc cum mercenariis etiam movit, peſtique cauſſam civium interitus aſſignavit.

[CAP. XXXI.]

Ἀ ρισομήνης.

Ariſtomenes.

¶ [1] Ἀ ρισομήνης Λακεδαιμόνιος, Διονυσίῳ συμμαχῶν, τροπῆς βραχείας γνωμήνης ὁρῶν τὰς τριήρεις ἀναμεμιγμένας παρήγγειλε τοῖς αὐτοῦ στρατιώταις βοᾶν, ἔα φεύγειν· οἱ πολέμιοι τὴν βοὴν ταύτην ἀκούσαντες εἰς φυγὴν ἐτράπουτο,

¶ Ariſtomenes Lacedæmonius, Dionyſio ferens auxilium, exigua inclinatione facta, videns triremes permixtas, præcepit ſuis militibus, ut clamarent, Sine fugere. Hoſtes audita hac voce, in fugam conver-

1 Ἀ ρισομήνης Λακεδαιμόνιος] Immo *Andania*, Meſſeniorum regia, oriundus *Ariſtomenes*. Pauſanias in Meſſeniacis: Ἐπῆρξε δὲ πόσῳ καὶ ἄλλαχῆ τῆς Μεσσηνίας, οἱ δὲ ἄρξαι καὶ ἀριθμὸν πλείους φασὶ τῆς Ἀνδανίας, ἐν δὲ αὐτοῖς καὶ Ἀ ρισομήνης. Stephanus: Ἀνδανία· πόλις Μεσσηνίας, &c. ἐκ ταύτης Ἀ ρισομήνης ἐγένετο, ὃς ἐπῆρξε τοῦ στρατηγός. Τέτρωται οἱ Λακεδαιμόνιοι πολλάκις αὐτὸς νικήσαντα διαμάχαντες, ὡς μάλις ἐκράτησαν ἐν τῇ Μεσσηνιακῇ ἀναπαύσαντες, ἐπείπερ εἰ ἐδύνατο τοὺς λοιπούς ἐξ π. καὶ ὄρος ἀπάγχοντ ἐξηλλαγμένον, καὶ ἡ καρδία δασεῖα, ὡς Ἡρόδοτος, καὶ Πλάτων, καὶ Ριανός. Scribendum itaque videtur pro Λακεδαιμόνιος, Ἀνδάνιος, vel Ἀνδανιεύς. Niſi verius, capiendum hoc ſtrategema de alio: Auctori enim poſt *Ariſtomenes* dicitur Μεσσήνιος & Μεσσηνίων ἡγεμών. Tempora quoque *Ariſtomeni*, cujus hortatu bellum contra Lacedæmonios inſtaurarunt Meſſenii anno IV. Olymp. XXIII. & Dionyſii, qui annos quinque & viginti natus, tyrannidem Syracuſis obtinuit anno III. Olymp. XCIII. non conveniunt. Male autem *Ariſtomenes* Fulgentio Expoſit. Serm. Antiq. v. *Neſtendes* dicitur *Gortynenſis*.

2 Τοὺς

πντε, δόξαντες κῦ κρά-
τ@· ἡθάδες.

2 Ἀ ἐισομβίης Μεσση-
νίων ἡγεμὼν τὴς ἑκαλομ-
φόνια θύσας κῦ Λακε-
δαιμονίων, ἰσχυροῖς πλὴ
τραύμασι περιπεσὼν, ἐά-
λω σὺν ἄλλοις πλείοσιν.
3 ἔδοξεν τοῖς Λάκωσιν ἅ-
παντας καταχρημίσαι, τὰς
μὴ ἄλλας γυμνὰς, ἢ ἓν Α-

si sunt, rati se omnino superari.

2 Aristomenes Messeniorum dux, cum Hecatomphonia contra Lacedæmonios ter sacrificasset, tandem confectus gravissimis vulneribus, captus est cum aliis pluribus. Visum est Lacedæmoniis omnes præcipites dare, reliquos

2 Τὰς ἑκατομβόια θύσας κατὰ Λακεδαιμονίων] Sic emendavimus hunc locum in omnibus fere codicibus corruptum. Est autem θύειν ἑκατομφόνια κατὰ Λακεδ. sacra Hecatomphonia dicta facere ob partam de Lacedæmoniis victoriam. Nam si quis centum hostes interfecisset, Jovi hominem sacrificabat apud Ithomen: atque ea sacra Ἑκατομβόια sunt appellata. Præter Pausaniam & Plutarchum in Convivio τῶν ἑπτὰ, & in Romulo, vide Fulgentium in voce *Nefrendes*. Casaubonus.

Ἀ ἐισομβίης Μεσσηνίων ἡγεμὼν τὰς ἑκατομβόια θύσας] Cant. ἑκατὸν φόνια. Male: conjunctim enim scribendum. Lubet adscribere locum Pausaniæ ex Messeniacis, quia in eo refert, quo ordine hæc sacra facta sint: scribit itaque: Ἕνδυσι ἓ κῦ τῷ Διὶ τῷ Ἰθωμάτᾳ ἡ θυσίαι, ὡσ ἑκατομφόνια ὀνομάζεσιν. Αὕτη ἓ κὰ θυσία καὶ μᾶλλον ἐκ παλαιοτάτου. Θύουσι ἓ αὐτὴν Μεσσηνίων ὁσοι πολεμίους ἄνδρας κατεπάτησαν ἑκατόν. Ἀ ἐισομβίης ἓ, ὅτι ὑπὸ Κάπρου σήματι ἐμαχέσατο, θύσαντι ἑκατομβόια πρῶτον, δεύτερα δὲ θύσαι κῦ ὁ ἐκ τῆς νυκτὸς τοῦ Κορινθίου παρίοντα φόνον. τῶν μὲν δὴ λέγεται κῦ ὑπὸ τοῖς ὕστερον θύσαι καταφρονήσαντα θυσίαν τοιάνδε. Sosicrates apud Fulgentium, voce *Nefrendes*, refert Marti apud insulam Lemnum Ἑκατομβόια mactatæ *Aristomenem*. Verba ejus: *Diophantes Lacedæmonius, qui de sacris Deorum scripsit, ait apud Athenas Marti solere sacrificari sacrum, quod Ἑκατομβόια appellatur: si quis enim centum hostes interfecisset, Marti de homine sacrificabat apud insulam Lemnum: quod sacrificium est a duobus, Aristomene Gortynensi, & Theocle Eleo, sicut Sosicrates scribit.* Meminit quidem Pausanias Theocli Elei, variis Messeniorum, tempore Aristomenis; verum haudquaquam Ἑκατομβόια (nisi forte, tamquam vates, *Aristomenis* nomine) mactasse refert; sed Aristodemum regem Messeniorum, decessorem Aristomenis, idem sacrificium Jovi fecisse tradit in Messeniacis: Ἀ ἐισομβίης τῷ Διὶ τῷ Ἰθωμάτᾳ θύειν μέλλοντι τὰ ἱερεῖα, οἱ κριοὶ ὑπὸ ἡ βωμὸν αὐτόματοι κ βία τὰ κέρατα ἐκπεσόντες ἀπεθύσαντο ὑπὸ ἡ πλαγῆς. Quare totus ille Fulgentii locus videtur corruptus.

3 Ἔδοξεν τοῖς Λάκωσιν ἅπαντας καταχρημίσαι] Cum MSS & Interprete τοῖς Λάκωσιν inserui. Dejiciebantur autem in foveam nomine Καιάδα, sive Κιάδα de qua Meursius Miscellan. Lacon. lib. III. cap. 7.

4 Οἱ

nudos, at Ariſtomenem propter virtutis opinionem cum armis. Reliqui delati ſtatim obierunt. At Ariſtomenis ſcutum attrahens aërem, molliter eum in terram detulit. Qui in altum ſuſpiciens, quanquam circumdantia undique præcipitia videret, tamen non abjecit omnem ſpem. Sed univerſum montem circumſpiciens, animadverſo ſpecu, & per eum introëunte vulpe, defringens e mortuis os, apprehenſa unius vulpis cauda, quamvis ab ea morderetur, ſimul exiit per anguſtias montis

εἰσωθοῦσα διὰ τὴν δόξαν τῆς ἀρετῆς ἐν πᾶσι ὅπλοις. [4] οἱ μὲν δὴ ἄλλοι καπνηχθέντες ἄφθη χρῆμα ἐπλάγησαν. [5] Ξὺν ᾗ Ἀ ἐισομένα ἡ ἀσπὶς ἐφελκομένη τὸν ἀέρα, ἐλαφρῶς αὐτὸν ὑπὸ τῶν γλῶν κατώκισεν. ὁ δὲ [6] ἐς τὸ ὕψος ἀναβλέπων καὶ τὰς κρημνὰς ἐν κύκλῳ περιέχοντας, οὐκ ἀνῆκε τὴν ἐλπίδα. ἀλλὰ τὸ σύμπαν ὄρος ἀνασκοπούμενος, καταγνοίσας [7] εἴσδυσιν γενναίαν, καὶ δι' αὐτῆς [8] ἀλωπεκος εἰσιούσης, ἀπὸ τῶν κειμένων νεκρῶν ὀστᾶ κλάσας, μιᾶς τῶν ἀλωπέκων λαβόμενος τῆς οὐρᾶς, δακνόμενος ὑπ' αὐτῆς [9] σωεξέδυ αὐτῇ

4 Οἱ μὲν δὴ ἄλλοι καπνηχθέντες] Vox ἄλλοι a Vulgata aberat: nos cum MSS. & Interprete ſuo loco reſtituimus.

5 Τὸν ᾧ Ἀ ἐισομένα ἡ ἀσπὶς, &c.] Inſigne hujus clypei fuit aquila expanſis ad extremas clypei crepidines alis, teſte oculato ipſo Pauſania in Meſſeniacis. Unde orta fabula; quam refert idem Pauſanias, aquilam ſcilicet, cum in foveam præcipitaretur a Lacedæmoniis Ariſtomenes, advolaſſe, expanſiſque alis decidentis corpus illæſum ad fundum detuliſſe.

6 Ἐς τὸ ὕψος ἀναβλέπων] Cum MSS. & Interprete. Vulgata, ὁ ᾧ ὑψοῦ ἀν. Mox Cant. κρυμνὰς, pro κρημνάς.

7 Εἴσδυσιν] Cum MSS. nec non Codd. Caſauboni pro εἰσβασιν. Male Cant. δι' αὐτὸ, pro δι' αὐτῆς.

8 Ἀλώπηκος] Neceſſario legendum ἀλώπηκας cum Fl. & pro εἰσιούσης, εἰσιούσας. Evincunt id ſequentia, μιᾶς τῆς ἀλωπέκων λαβόμενος τῆς οὐρᾶς. Quamquam Pauſanias unius tantum vulpis meminerit.

9 Σωεξέδυ αὐτῇ] MSS. σωεξέδυτο, omiſſo αὐτῇ. quod neque Interpres agnoſcit.

10 Περιπί-

αὐτῇ τὰ γενόμενα ἔ ὄρος τῷ ἐσῳ[10] ὠλοφύρων, καὶ παρακόπων. Καὶ δὴ προελθὼν ἦκεν εἰς τὰς Μεσσηνίας προϊέναι μέλλοντας ἐς τὴν μάχην· καὶ αὐτίκα ἐπαισάμενος, αὐτὸς ἡγεῖτο τ φάλαγγος· οἱ δ Λάκωνες Ἀριστομένην ἰδόντες[11] πάλιν ἐν τοῖς ὅπλοις, πάλιν ἀριστεύοντα, πάλιν διώκοντα, τ βεβλημένον καὶ τ χρημνῶν, ἀφ' ὧν οὐδεὶς ἐσώθη πώποτε,[12] πάντες ἐνέκλιναν ἐς φυγὴν, θνητῆς φύσεως μείζονα εἶναι τ ἄνδρα ἡγούμενοι.

quævis obvia tollens, ac rescindens ossis beneficio, atque ita simul evasit. Egressus autem venit ad Messenios, qui jam ad pugnam ituri erant, & repente sumptis armis ipse phalangem ducebat. Lacones Aristomenem in armis conspicati, ducem se gerere, & iterum insequi eum qui a præcipitio dejectus fuerat, e quo nemo unquam salvus evaserat, omnes in fugam conversi sunt, rati superiorem humana natura virum esse.

[13] Ἀριστομένης Μεσση-

3 Aristomenes captus

νι[illegible],

10 Παραίσιον καὶ ὠλοφύρων] Subjungunt Codices: καὶ τὸ σωμιξιδὸν, nisi quod Fl. σωιξιδον. Unde legendum videtur καὶ ἔτω σωιξιδὸν, καὶ δὴ προελθὼν, ἦκεν, &c. quod convenit cum Interprete, nisi, quod aliter distinguat. Cant. σωιξιδὸν, loco προελθὼν. Pausanias refert *Aristomenem*, postquam vulpem aliquamdiu sequutus erat & altera manu chlamydi involuta morsum ejus impediverat, animadverso tandem cuniculo nihilo ampliore, quam quo vulpes posset evadere, feram dimisisse, & manibus antro sibi minime pervio redditio ampliore, salvum ad suos evasisse. Eum consule in Messeniacis.

11 Πάλιν ἐν τοῖς ὅπλοις, πάλιν ἀριστ.] Cum MSS. pro πάλιν ἐν τοῖς ὅπλοις ἀριστ.

12 Πάντες ἐνέκλιναν] Ita scripsi cum MSS. pro Vulgato, πάντες ἔκλιναν.

13 Ἀριστομένης Μεσσηνίοις εἰκμάλ[illegible], &c.] Cum opprimere vellet Lacedæmoniorum matronas, Cereris sacra in vico, nomine Ægila, celebrantes, teste Pausania in Messeniacis, ubi addit: ἀπισώθη ὄμως τ ἐκείνης νυκτὸς ἐς τὴν Μεσσηνίαν. ἀτείνας ὁ αὐτὸν ἰητρία τ Δημοῦς αἰτίαν ἔχει Ἀρχεδάνεια. ἀρίκα ὁ ὡς ἔστι χρήματα, ἀλλὰ ἱερᾶσα ἔτυχεν αὐτὸ ἐφ' ἑστίᾳ in. φράσασα τε ὁ ὡς Ἀριστομένης, λογκεύσας τὰ δεσμά, ἀπῆλθε τὴν π. Item alio tempore captum per insidias Cretensium sagittariorum Aristomenem, mirabiliter per virginem (quam ob navatam salutis suæ operam filio collocabat) solutum refert idem Pausanias. Sequens ei non agnoscit

a Lacedæmoniis, & in vincula conjectus, ad appositum ignem se ipsum acclinavit, atque combustis vinculis custodes quidem occidebat: clam vero Spartam ingressus, & eorum scuta Chalcioeci templo affigens, inscripsit: ARISTOMENES ILLAESUS A LACEDAEMONIIS EVASIT. Hoc patrato, Messenam reversus est.

νιος, αἰχμαλώτου ὑπὸ Λακεδαιμονίων ὢν, καὶ φρουρούμενος, τῷ καιομένῳ πυρὶ ἑαυτὸν προσεκύλισε, καὶ τοὺς [14]δεσμοὺς κατέκαυσε, [15]τοὺς μὲν φύλακας ἀνεῖλε κρύφα· εἰς δὲ τὴν Σπάρτην παρελθὼν, καὶ τὰς ἀσπίδας αὐτῶν προσηλώσας τῷ τεμένει τῆς [16]Χαλκιοίκου, ἐπέγραψεν· ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ ΑΠΟ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ ΑΒΛΑΒΗΣ [17]ΑΝΕΣΩΘΗ. τοῦτο ποιήσας εἰς Μεσσήνην ἐπανῆλθε.

4 Aristomenes Messenius, [18]Ἀριστομένης ὁ Μεσσήνιος,

gnoscit Cant. quod præfero Vulgatæ.

14 Δισμούς] Cant. Δησμούς.

15 Τοὺς μὲν φύλακας ἀνεῖλε κρύφα· εἰς τὴν Σπάρτην, &c.] Pausanias hoc tempore custodes ab *Aristomene* interfectos non meminit: deindenon a viris, sed matronis, Cereris sacra celebrantibus, neque ullis scutis, sed gladiis verubusque, quibus ad sacra usæ fuerant, instructis captum fuisse *Aristomenem*: adeo ut tum saltem scuta hostium in *Chalcioeci* templo figere non potuerit. In relatione vero de altera *Aristomenis* captivitate per insidias septem sagittariorum Cretensium, quinque ab *Aristomene*, per virginem soluto, interfectos dicit, reliquis duobus Spartam Aristomenis captivitatem nunciatum profectis, de scutorum dedicatione tacet. Sed alio tempore, initio scilicet belli, cum primum rex salutatus esset, scutum in templo illo dicasse refert his verbis: ἀπ' ὧν τι καὶ αὐτὸς πεποίηκε ἐνεμίζετο εἶναι ἐπ' ἀρχομένου τοῦ πολέμου Λακεδαιμονίους καταπλήξασθαι, φαίνεσθαι καὶ ἐς τὰ μάλιστα σφίσι φοβερώτερον. Ἃ δὲ ὕστερον ἔσχον, ἀφικόμενον νύκτωρ ἐς τὴν Λακεδαίμονα, ἀνατίθησιν ἀσπίδα καὶ αὐτὸς ἐς τὸν Χαλκιοίκου νεών. ἐπιγράφει δὲ, Ἀριστομένης ἀπὸ Σπαρτιατῶν δεδόσθαι τῇ Θεῷ. Confundere itaque videtur Auctor in hac narratione res *Aristomenis*. Mox Cant. αὐτὸν, pro αὐτῶν.

16 Χαλκιοίκου] Ita restitui pro Χαλκιοίκου.

17 ΑΝΕΣΩΘΗ] Cum MSS. pro διεσώθη.

18 Ἀριστομένης ὁ Μεσσήνιος, &c.] Eandem historiam fusius refert Pausanias; verum non ab *Aristomene*, sed aliis duobus juvenibus, *Panormo* & *Go-*

σήνιον, Λακεδαιμονίων τοῖς Διοσκούροις πάνδημον θυσίαν θυσάντων, μετ' ἐνός φίλου, λευκῶν ἵππων ἐπέβησαν ἄμφω, καὶ ταῖς κεφαλαῖς περιεθηκάτην χρυσᾶς ἀστέρας, καὶ νυκτὸς ἤδη [19] περιούσης ἐπεφάνησαν τοῖς σύμμετρον ἄριστημα τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἔξω πόλεως μετὰ γυναικῶν καὶ [20] παιδίων πανηγυρίζουσιν. οἱ μὲν δὴ Διοσκούρων ἐπιφάνειαν ἡγησάμενοι γεγονέναι, περιέπιον ἐς μέθην καὶ ἡδονὴν πλείονα· οἱ δὲ ἀπὸ τῶν ἵππων καταβάντες, τοὺς ξίφη πρασίμους, πλείστους καταφονεύσαντες αὐτῶν, [21] καὶ δὴ ἀφιππεύσαντες ᾤχοντο.

nius, cum Lacedæmonii viritim sacrificia Dioscuris persolverent, cum quodam amico, ambo candidos equos conscenderunt, & capitibus aureas stellas addiderunt, atque nocte jam ingruente mediocri intervallo Lacedæmoniis extra urbem cum uxoribus & liberis festum agentibus apparuerunt. Qui Dioscurorum apparitionem esse rati, liberius vino & voluptati indulserunt. At illi descendentes ex equis, strictis gladiis plurimos interfecerunt, atque sic incitatis equis discesserunt.

[CAP. XXXII.]

Κινέας.

¶ [1] Ὁ περὶ Μαντίνειαν ἀγὼν ἴσον μὲν θηβαίοις καὶ Μαν-

Cineas.

¶ Pugna Mantinensis in æquali momento & Manni, rem patratam dicit. Eum vide.

19 Περιούσης] Cant. περισούσης.

20 Παιδίων] Ita MSS & Pausanias, pro πεδίων. Cum iisdem Codd. reposui ἡγησάμενοι, pro οἰηθέντες. & περιέπιον, pro vulgato περίεσαν.

21 Καὶ δὴ ἀφιππεύσαντες] Cum MSS. δὴ addidi.

Cap. XXXII. 1 Ὁ περὶ Μαντ.] Articulum cum Cant. præfixi.

2 Ἐπι-

Thebanis & Mantinensibus habebatur. Voluerunt Mantinenses legationem ad Thebanos mittere. Cineas Athenienſis, cujus frater Demetrius occubuerat in prælio, ad Mantinenſes inquit: ſe potius fratrem ſuum expertem ſepulchri relicturum, quam hoſtibus victoriam profiteri vellent. Tenim fratrem ob eam cauſſam prompto animo mortem oppetiviſſe; ne trophæum contra ſe atque patriam ſtatueretur. His auditis, Mantinenſes a mittenda legatione deſtiterunt.

κ) Μαντινεῦσι· ἔμελλον οἱ Μαντινεῖς ἀπικηρυκεύεσθαι πρὸς Θηβαίους περὶ νεκρῶν ἀναιρέσεως· Κινέας ὁ Ἀθηναῖος, [2] ἐπιθυμῶν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Δημητρίου ἐν τῇ μάχῃ, πρὸς τοὺς Μαντινέας ἔφη· μᾶλλον ἂν τὸν ἀδελφὸν ἄταφον περιίδειν, ἢ τοῖς πολεμίοις ἧτταν ὁμολογῆσαι βουλεσθαι. κ) γὰρ τὸν ἀδελφὸν διὰ τοῦτο προθύμως ἀποθανεῖν, ἵνα μὴ [3] ἐναθεὶς τρόπαιον κατ' αὐτοῦ κ) κατὰ τῆς πατρίδος· οἱ Μαντινεῖς ἀκούσαντες, τῆς ἀπικηρυκείας ἀπετράποντο.

[CAP. XXXIII.]

Hegetorides.

¶ Thaſum oppugnabant Athenienſes. Legem juſſerant Thaſii: Qui ſcripſerit fœdus

Ἡγητορίδης.

¶ Θάσον ἐπολιόρκουν Ἀθηναῖοι· νόμον ἐκύρωσαν Θάσιοι· [1] τῷ γράψαντι σπείσασθαι πρὸς Ἀθηναίους

2 Ἐπιθυμῶν ὁ ὁ] Pro κ) reposui ὁ cum MSS.

3 Ἐναθεὶς] Pro ἐναθεῖν, cum MSS.

Cap. XXXIII. 1 Τῷ γράψαντι σπείσασθαι . . . .] Supple, σπείσ. Ἀθηναίους, διάγειν. ἃ ζημία ἴση. ὁ δὲ Ἡγητορίδης Θάσιος, ἐσ. ex libris. *Caſaubonius.*

Τῷ γράψαντι σπείσασθαι πρὸς Ἀθηναίους, &c.] Lacunam quæ erat in Vulgata inter σπείσασθαι & εἶσι Θᾶσι, cum MSS. & Interprete explevimus, niſi quod Cant. ἀπλυμάτους & βεύχοι, pro ἀπλυμ. & βεύχει.

2 Καὶ

ναῖῳ. ἔξω. Ἡγητορίδης Θάσιος, ὁρῶν πολλὰς πολίτας ἀπολλυμένας μακρῷ πολέμῳ καὶ λιμῷ, βρόχον τῷ τραχήλῳ περιβαλὼν εἰς ἐκκλησίαν εἰσελθών, Ἄνδρες, ἔφη, πολῖται, ἐμοὶ μὲν ὡς βέλεσθε, [2] καὶ ὡς ὑμῖν συμφέρῃ, χρήσασθε· τοὺς δὲ ὑπολειπομένους πολίτας σώσασθε τῷ ἐμῷ θανάτῳ, λύσαντες τὸν νόμον. Θάσιοι ταῦτα ἀκούσαντες, καὶ τὸν νόμον ἔλυσαν, καὶ τὸν [3] Ἡγητορίδην σῶον ἐφύλαξαν.

cum Athenienſibus faciendum eſſe., mortis reus eſto. Hegetorides Thaſius videns multos cives perire diuturno bello ac fame, laqueum injiciens collo, venit in concionem, &, Viri, inquit, cives, me quidem, ut vobis libet, & quemadmodum vobis prodeſt, utimini. At reliquos & ſuperſtites cives mea morte conſervate, legemque antiquate. His auditis Thaſii & legem abrogarunt, & Hegetoridem incolumem ſervarunt.

[CAP. XXXIV.]

[1] Δεινίας.

¶ Δεινίας Τελεσίππου, Φεραῖος, ἐν Κρανῶνι τῆς Θεσσαλίας διῆγε, θηρεύων ὅσα ἐν λίμναις καὶ ποταμοῖς ὀρνίθια· ἀπὸ τοιούτου βίου προῆλθεν ἐπὶ τυραννίδα [2] διὰ τοιαύτης τέχνης.

Dinias.

¶ Dinias Teleſippo natus, Pherenſis, in urbe Theſſaliæ Cranone in paludibus & fluviis aviculas aucupio venabatur. Ab ejuſmodi vita aſcendit ad tyrannidem, talibus machinis. Cranonii

2 Καὶ ὡς ὑμῖν συμφέρῃ] Cum Fl. & Interprete ὡς inſerui. Mox πολίτας non agnoſcit Cant. Pro Δεσώσασθε, cum MSS. reſcripti Δεσώσατε. & τῷ ἐμῷ θανάτῳ junxi τῷ, Δεσώσατε, a quo male Vulgata disjunxerat.

3 Ἡγητορίδην σῶον ἐφύλαξαν] Cum MSS. pro vulgato, Ἀγητορίδου ἐφύλαξαν, omiſſo quoque σῶον. Cum Codd. conſentit Interpres.

Cap. XXXIV. 1 Δεινίας] Cant. Δινίας. quomodo & Fl. paullo poſt.

2 Διὰ τοιαύτης τέχνης] Cum MSS. pro ταύτης τ' τ.

cuſtodiam urbis pretio locabant. Dinias eam conditionem accepit, & uſque ad triennium ſumma cura, diligentiaque excubias egit, ut noctes longe ſecuriores eſſent diebus, his qui intempeſtive ambularent. Eam ob rem laudatus, plures ſibi vigiles conduxit, ut majorem laudem adipiſceretur, ſi cuſtodiam munitiorem efficeret. Cum vero civitas frumentorum decimas mercede locaret, fratrem ſuum juniorem ab omnibus officiis immunem ſubornavit, ut eas conduceret, ſumme extollens & amplificans reditus. Sic, cum fratrem ſuum decimarum collectorem in urbe conſtituiſſet, & multos ei juvenes florenti ætate

χνης. οἱ Κρανώνιοι τὴν φυλακὴν τῆς πόλεως ἀπεμίσθων. [3] ὁ δ' Δεινίας ἐμισθώσατο· καὶ μέχρι τριῶν ἐτῶν ἀκριβεστάτην ἐπιεῖτο τὴν φυλακὴν, ὡς τὰς νύκτας εἶναι τῶν ἡμερῶν ἀσφαλεστέρας τοῖς ἀωρὶ βαδίζουσιν. ἐπαινούμενος δὲ ὑπὸ τούτοις, ἀεὶ καὶ πλείονας προσεμισθώτο φύλακας, ὡς μᾶλλον εὐδοκιμοίη τὴν φρουρὰν [4] ἰσχυροτέραν ποιούμενος· τῆς δὲ πόλεως τὴν δεκάτην ὠνουμένης, ἀδελφὸν αὐτοῦ νεώτερον ἀπελθὼν καθῆκε μισθωσόμενον, ὑπερβάλλοντα εἰς πολὺ τὴν πρόσοδον. [5] ὅτου δὴ τὸν ἀδελφὸν δεκατολόγον τῆς χώρας ἀποδείξας, καὶ πολλοὺς νεανίσκους ἀκμάζοντας [6] ἐγχειρίσας αὐτῷ πρεσβύτας τῶν χωρίων, καὶ συλλο-

3 Ὁ δὲ Δεινίας] Fl. omiſſa particula δέ.

4 Ἰσχυροτέραν] Cant. ἰσχυροτέρην.

5 Ὅτου δὴ] Cant. ὅτους δή.

6 Ἐγχειρίσας αὐτῷ πρεσβύτας τῶν χωρίων] Scribe ἐγχειρίσας per ι. legimus autem πρεσβύτας, quum eſſet in exemplari noſtro πρεὶ πολλὰς, mendoſe omnino: quanquam id ſequutus eſt Interpres, qui mox ταινίων legit, non, ut habet noſter codex, ξενίων. Caſaubonus.

Πρεσβύτας] MSS. πρεὶ πολλὰς. ſed Vulgata recte. Verte autem: qui agros obſervarent, nam aliter Interpres. Pro συλλογίας, Fl. συλλογίαν. Cant. συλλεγίαν.

συλλογίας τ̃ δεκατουομένων καρπῶν, ἑορτῆς ἄσης τ̃ 7 καλαμῶν ξενίων, ἐν ᾗ πάντες Κρανώνιοι παίζουσιν, ἀναμίξας τοῖς ἐν τῇ πόλ φύλαξιν τὰς ἀπὸ τ̃ πόλεως πλάνας, ἐγ νήφοντας ἀπεσήσας οἰνωμένοις, τελείας χιλίων πολίτας ἀπωλείας, τύραννος 8 Κρανωνίων ἐγένετο.

præditos tradidisset, juxta agrorum numerum, ad colligendos decimatos fructus, cum festum celebraretur, quod Tænia nominatur, in quo omnes Cranonii ludunt, conjungens cum urbis custodiis publicanos ab urbe, & cum sobriis obruens temulentos, amplius mille civibus morte affectis, Cranoniorum tyrannus evasit.

[CAP. XXXV.]

1 Νίκων.

¶ Νίκων πειρατὴς 2 ἐκ Φερῶν τ̃ ἐν Πελοποννήσῳ συνεχῶς ἐρμώμενος, πολλὰ Μεσσηνίους ἠδίκει. 3 Ἀγήμαχος Μεσσηνίων στρατηγὸς λοχήσας αὐτὸν ἐλὼν εἰσήγαγε εἰς ἐκκλησίαν τ̃ Μεσσηνίων βασανισθησόμενον. ὁ ἐ ἐπέχε

Nicon.

¶ Nicon pirata a Pheris Peloponnesi frequenter eruptione facta, multis injuriis Messenios afflixit. Eum Agemachus * Messeniorum dux per insidias captum, produxit in concionem Messeniorum, ut supplicium de ipso

ωδα-

7 Καλαμῶν] Fl. καλαμῶν. & pro ξενίων, MSS. τατίων.

8 Κρανωνίων] Fl. Κρανιτῶν. Male. Stephanus: Κρανών, πόλις ἀ Θεσσαλίας ἀ Πελασγιώτιδ, &c. ὁ πολίτης Κρανώνιος.

Cap. XXXV. 1 Νίκων] Cant. Φίκων. Alterum ρ in Φερῶν, geminabatur enim ρ in Vulgata, cum MSS. Interprete & Casaubono delevi. Quare mox quoque Φερὰς cum iisdem MSS. reposui. Apud Ptolemæum perperam Φεραὶ scribi existimat Valesius ad Polybii Excerpta; sed dicitur urbs hæc Φαραὶ, Φηραὶ, & Φεραί.

2 Ἐκ φερῶν τ̃ ἐ Πελοποννήσῳ] Scribendum unico ρ, Φερῶν. Nam & quæ in Thessalia sunt, & quæ in Peloponneso ita scribuntur. Casaubonus.

3 Ἀγήμαχος] Cant. Ἀγίμαχος.

4 Λίμε-

sumeretur. At ille promisit, se traditurum eis Pheras, si se incolumem ac salvum relinquerent. Morem gerentibus Messeniis, noctem expertem lunæ observans, jussit multitudinem parvo intervallo sequi; paucos vero secum ire, & ingentia stipularum onera portare. Accedens autem ad murum secunda vigilia, vocavit custodes, prodito signo. Quibus tum vocem ejus, tum signum agnoscentibus, & portas aperientibus, qui portabant onera, his abjectis, & evaginatis ensibus, portarum vigiles trucidabant. Qui sequebantur, facto impetu, urbem occuparunt.

ἐφαδώσειν αὐτοῖς τὰς φερὰς, εἰ σῶον αὐτὸν φυλάξειαν· πειθέντων Μεσσηνίων, ἀσέληνον νύκτα φυλάξας, τὰς μὲν πολὰς ἐκέλευσεν ὑπὸ βραχέος θορύβου ἕπεσθαι· ὀλίγους δ' ἀνελθεῖν αὐτῷ, φορτία μεγάλα σίτου καλάμης αἰρομένους. προσελθὼν δὲ τῷ τείχει τῇ δευτέρᾳ φυλακῇ, ἀνεκάλεσε τὰς φύλακας, τὸ σύνθημα εἰπών· τοῦ δὲ τὴν φωνὴν αὐτοῦ καὶ τὸ σύνθημα γνωρισάντων, καὶ ἀνοιξάντων τὰς πύλας, οἱ μὲν φορτία φέροντες, πρῶτα ῥίψαντες, τὰ ξίφη ἀπασίμενοι, τὰς ὑπὲρ τῶν πυλῶν ἐφόνευσαν· οἱ δὲ κατόπιν ἐπόμενοι συμπεσόντες, τὴν πόλεως ἐκράτησαν.

[CAP. XXXVI.]

Dictæ:

¶ Dictæ Achivorum

Διοῖται.

¶ [1] Διοῖται γραπτὰς Ἀχαιῶν,

4 Αἰρεμένους] Cant. ἐρεμένους. Fl. ἐρεμένους. Lego αἰρεμένους, ut in margine notarat Casaubonus.

5 Συμπεσόντες] Cant. συμπεσόμενοι.

Cap. XXXVI. 1 Διοῖται] Eandem historiam fusius refert Æneas in Poliorcet. cap. XVIII. non addito *Dictæ* nomine.

Ἀχαιῶν, [2] τὴν Ἡραιέων πόλιν φανερῶς ἑλεῖν δ' δυνάμενος, ἀφανῶς εἶλε, φθείρας μεγάλοις χρήμασι τῶν [3] Ἡραιέων τινάς. οἱ φοιτῶντες δὴ πὰς πύλας πολλάκις καὶ καθομιλοῦντες [4] τοῖς πεπιστευμένοις τὰς κλεῖδας τῶν πυλῶν, καὶ σὺν αὐτοῖς πίνοντες, ἔλαθον ὁπομαξάμενοι τὰς βαλανάγρας, καὶ τὰ σημαγεῖα τῷ Διοίτᾳ διέπεμψαν. ὁ δὲ ὡσαυτωσὶ καὶ ἴσας κλεῖδας ταῖς δημοσίαις κατασκευάσας, ἀντέπεμψεν αὐτοῖς, νύκτα σωφρονοῦσι, καθ' ἣν οἱ μὲν ἀνέῳξαν τὰς πύλας, ὁ δὲ Διοίτας μετ' ὀλίγων στρατιωτῶν εἰσῆλθεν. [5] ἓν μέν τοι στρατήγημα τὸ τῶν βαλαναγρῶν παρέσχεν αὐτοῖς τὴν εἴσοδον· ἕτερον δὲ εἰσελθὼν ἐχρήσατο· ἐπειδὴ γὰρ οἱ Ἡραιεῖς ἐν ὁμομοίᾳ

dux cum Heræensium urbem aperta vi capere non posset, occulte cepit, quibusdam Heræensium grandi pecunia corruptis: qui sæpe venientes ad portas, cum his quibus portarum claves erant commissæ, sermones conferebant, atque convivia agitantes, clam expresserunt claves, & effigiem Dicætæ miserunt. Qui similes & æquales claves publicis comparans, misit ad eos, ut noctem constituerent, qua portas aperire vellent. Dicætas cum paucis militibus intravit, clavium stratagemate patefaciens ipsis introitum. Ingressus vero, usus est alio. Postquam enim Heræenses re intellecta prosilierunt magno numero, locorum

σωέν-

2 Τὴν Ἡραίων πόλιν] Scribendum, Ἡραιέων πολ. & mox Ἡραιεῖς. Casaubonus.

3 Ἡραίων] Ita reposui cum Casaubono. Cant. Ἡραίων. Vulgata Ἡρακλείων. Paullo post etiam cum Cant. scripsi Ἡραιεῖς, pro corrupto Ἡρακλεῖς.

4 Τοῖς πεπιστευμένοις] MSS. τῶν πεπιστευμένων. Utrumque recte.

5 Ἓν μέν τοι στρατήγημα τὸ τῶν βαλαναγρῶν] Fl. ἓν μὲν τοι στρατηγημάτων βαλ. Cant. ἓν μὲν τῶν στρατηγημάτων βαλαναγρῶν. Lego: ἓν μὲν τοῦ στρατηγήματι τῶν βαλαναγρῶν.

6 Καὶ

urbis periti, metuens eos Dicætas, tubicines in multis urbis partibus jussit distantes classicum canere. Heræenses ex omnibus locis multas tubas audientes, cum circumsonarentur, omnia plena hostibus existimantes, urbem deseruerunt. Et interdiu legationem ad Dicætam miserunt, supplicantes ut sibi patriam recipere liceret: se in posterum Achivorum imperata facturos.

σωέντες ἐξεπήδησαν, [6] πολλοί τε ὄντες καὶ τῆ τ πόλεως τόπων ἔμπειροι. φοβηθεὶς αὐτὰς Διοίπας τὰς σαλπιγκτὰς ἐκέλευσε καθ' πολλὰ μέρη τ πόλεως διαστάντας τὸ πολεμικὸν σημαίνειν. οἱ δ' Ἡραιεῖς πολλαχόθεν πολλῶν σαλπίγγων ἀκούοντες θεικχώμθοι, πάντα μεστὰ πολεμίων εἶναι νομίσαντες, ἐξέλιπον τὴν πόλιν, καὶ μεθ' ἡμέραν ἐπεσβάσαντο πρὸς Διοίπαν, ἱκετεύοντες ἀπολαβεῖν τὴν πατρίδα, ὡς εἰσομένους ὑπηκόους γνησίους τῆς Ἀχαιοῖς.

[CAP. XXXVII.]

Tesamenus.

¶ Tesamenus exer-

Τισαμενός.

¶ Τισαμενὸς ἄγων τὸ γρα-

6 Καὶ τῆ τ πόλεως τόπους] Scribe τῆ τόπων τ π. *Casaubonus.*

Πολλοί τε ὄντες καὶ τῆ τ πόλεως τόπων ἔμπειροι] Cum MSS. Interprete, & Casaubono, τόπων inserui. Iidem Codd. σωόντες, pro ὄντες.

Cap. XXXVII. 1 Τισαμενὸς ἄγων τὸ γραπτὸν δόγ] Scribe Τισαμενὸς per ι, & accentu mutato, ut admonent Grammatici. Apud Frontinum vero longe depravatius hoc nomen legitur. Sic enim habent omnes editiones, lib. 1. cap. 2. *Similiter Thyamenus Orestis filius, cum audisset jugum ab hostibus natura munitum teneri, pramisit*, &c. Emenda, *Tisamenus*. Casaubonus.

Τισαμενὸς] Ita scripsi cum Casaubono pro Τισαμενὸν. Cant Τισαμενὲς. Quemadmodum autem *Tisamenus* ex volatu avium conjecit insidias, contraria ratione Lagoras Cretensis, ex avium in summis rupibus ipsiusque urbis mœnibus quiete animadversa oppidanorum in custodienda urbe loco munitissimo negligentia, regi Antiocho Sardium occupandarum, in quibus frustra oppugnandis alter jam terebatur annus, auctor extitit. Historiam vi-

στρατόπεδον, ὄρνεις πολλὰς ἰδὼν ὑπὲρ τ τόπον [2] πετομένας, ἃ μὴ ὑπὸ τ γῆς ἰζάνοντας, σωπήσειν ὡς δεδιότας ἀνθρώπους ἐγκαθημένους ἰζάνειν ἐκεῖσε· καὶ τὸ χωρίον· ἐρευνησάμενος, τοὺς ἐγκαθημένους ὑποθέμενος, κατέκοψε τοὺς λοχῶντας Ἴωνας.

citum ducens, cum vidisset multas aves supra eum locum volitare, non autem in terra considere, intellexit eas hominum ibi latentium metu, non considere: & locum perscrutatus, aggressusque. Iones positos in insidiis interfecit.

[CAP. XXXVIII.]

Ὀνόμαρχος.

¶ Ὀνόμαρχος [1] Φωκεὺς, πολιορκούμενος Ἐλατείας ὑπὸ τ Βοιωτῶν, τὴν δυνάμιν ἐξαγαγὼν, τὰς πύλας ἀνοικοδομήσας, τέκνα μὲν καὶ γυναῖκας, καὶ μητέρας ἔσησεν ἐφεξῆς, καὶ πατέρας· πρὸ δὲ τούτων τοὺς ὁπλίτας ἔταξε. Πελοπίδας συνεὶς τὴν [2] ἀθυμοβουλίαν τῆς ἀπονοίας, ὡς ἀποθνήσκειν ἢ κρατεῖν προθυμουμένους, μὴ σωάσας μάχην ἀνεχώρησεν.

Onomarchus.

¶ Onomarchus Phocensis, cum Elatia a Bœotis oppugnaretur, educto exercitu & portis clausis, liberos & uxores & matres atque patres ordine constituit. Ante hos autem, armatos collocavit. Pelopidas cum apparatum * desperationis cognovisset, eos aut mortem obire, aut victoriam auferre velle, non commisso prælio discessit.

Ὀνό-

de apud Polybium, Hist. lib. VII.

2 Περιπτομένας] Fl. πτομένας. quomodo in suis quoque legisse videtur Interpres. Cant Δειδιότας, pro Δειδίττας. Apud Frontinum pro *simul evolasse*, malim *circumvolasse*, quod convenit cum περιπτομένας.

Cap. XXXVIII. 1 Φωκεὺς] p. Φωκαεὺς. *Casaubonus.*

2 Ὡς ἀποθνήσκειν] MSS. delent ὡς. Vulgata tamen recte.

3 Κὰν]

2 Onomarchus cum aciem adversus Macedones instrueret, montem obliquum post tergum occupans, & in cacuminibus utrinque abscondens saxa, saxorumque jactores, produxit exercitum in subjectam planiciem. Cum Macedones impetentes jacularentur, Phocenses, simulata fuga, ad medium montem se recipiunt. Macedones incitati furore ac robore, insequebantur. At illi de jugis saxa dejicientes, phalangem Macedonicam conterebant. Tum Onomarchus Phocensibus signum dat ut revertantur, & in hostes incursionem faciant. At Macedones posterioribus in se impetum dantibus, superioribus lapides projicientibus, magno negotio vix fugientes dis-

Ὀνόμαρχος Μακεδόσι προσβαλὼν ὀρεινόμῳ, ὄρος μετεωροειδὲς καὶ νώτῳ λαβών, [3] κἂν ταῖς ἐκατέρωθεν κορυφαῖς ἐγκαθακρύψας πέτρας καὶ πετροβόλους, προῆγε τὴν δύναμιν ἐς τὸ ὑποκείμενον πεδίον. ὡς δ' οἱ Μακεδόνες ἀντεπέντες ἠκροβολίσαντο, οἱ Φωκεῖς προσεποιήσαντο φεύγειν ἐς τὸ μέσον τοῦ ὄρους. οἱ μὲν δὴ Μακεδόνες θυμῷ καὶ ῥώμῃ διώκοντες ἐπέκειντο· οἱ δ' ἀπὸ τῶν κορυφῶν τὰς πέτρας [4] ἐμβάλλοντες συνέτριβον τὴν Μακεδονικὴν φάλαγγα. τότε δὴ Ὀνόμαρχος ἐσήμαινεν τοῖς Φωκεῦσιν ἐπιστρέφειν, καὶ τοῖς πλησίοις [5] ἐμβάλλειν. οἱ μὲν δὴ Μακεδόνες τῶν μὲν ὄπισθεν ἐμβαλλόντων, τῶν δ' ἄνωθεν τὰς πέτρας βαλλόντων, σὺν πολλῷ πόνῳ φυγόντες ἀνε-

χώρη-

3 Κἂν] Cant. καὶ. & mox προβόλους, pro πετροβόλους.

4 Ἐμβάλλοντες] MSS. βάλλοντες. Mox Cant. ἐπισήμαινεν. MSS. ἐσήμαινεν τοῖς Φωκεῦσιν. perperam repetita præpositione ex voce præcedente.

5 Ἐμβάλλειν] Ita reposui pro συμβάλλειν, cum MSS. & Interprete. Τοῖ μὲν Μακεδ. Γ. οἱ μὲν Μακεδ. Cant. οἱ μὲν δὴ Μακεδ. quod præstat.

χώρησαν. [6] ἐν αὐτῇ τῇ φυγῇ τὸ βασιλέα τῶν Μακεδόνων φίλιππον φασὶν εἰπεῖν, οὐκ ἔφυγον, ἀλλ' ἀνεχώρησαν ὥς περ οἱ κριοὶ, ἵν' αὖθις πιήσωμαι σφοδροτέραν τὴν ἐμβολήν.

cesserunt. In ipsa fuga regem Macedonum Philippum dixisse ferunt: Non fugerunt, sed recesserunt, quemadmodum arietes, ut secundo vehementiorem impressionem facerent.

Τάδε

Τέλος τῆς β' βιβλίου τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων.

6 Ἐν αὐτῇ τῇ φυγῇ] Αὐτῇ in Vulgata aberat. Paullo post pro ἀνεχώρησαν, Cant. ut & Codd. Casauboni ἀνεχώρησεν. quomodo etiam Interpres, qui & pro πιήσωμαι, legit πιήσωσιν. Pro Τέλος τῆς Πολυαίνου Στρατηγημάτων ἡ δευτέρα βιβ. Cant. Τέλος ἡ Πολυαίνου τῆς Στρατηγικῶν δευτέρα. Ut vero cum ceteris locis hic quoque conveniret, scripsi: Τέλος τῆς β' βιβλίου τῆς Πολ. Στρ.

[1] Τάδε ἔνεσιν ἐν τῷ τρίτῳ τῶν

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ.

Hæc insunt in tertio libro

POLYAENI STRATAGEMATUM.

Demosthenes	2	Δημοσθένης, στρατηγήματα	β
Paches	1	Πάχης	α
Tolmides	1	Τολμίδης	α
Phormio	3	Φορμίων	γ
Clisthenes	1	Κλεισθένης	α
Phrynichus	1	Φρυνίχου	α
Lachares	3	Λαχάρης	γ
Archinus	1	Ἀρχῖνου	α
Iphicrates	63	Ἰφικράτης	ξγ
Timotheus	17	Τιμόθεου	ιζ
Chabrias	15	Χαβρίας	ιε
Phocion	1	Φωκίων	α
Chares	3	Χάρης	γ
Charidemus	1	Χαρίδημου	α
Demetrius Phal.	1	Δημήτριου Φαληρεὺς	α
Philocles	1	Φιλοκλῆς	α

Τέλος ἔ πίνακος ἔ γ' βιβλίϊ.

Π ΟΛΥ-

[1] Τάδε ἔνεσιν ἐν τῷ τρίτῳ τῶν Πολ. Στρ.] Ita reposui cum MSS. & Interprete, nisi quod Cant. Στρατηγικῶν. In Indice pro Πάχης, Cant. Ἀρχῆς. pro Ἀρχῖνος, Ὀρχῖνος. & Ἰφικράτης ξγ, pro ξα. ut perperam erat in Vulgata.

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ

ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ

βιβλίον τρίτον.

POLYAENI

STRATAGEMATUM

LIBER TERTIUS.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Καὶ τόδε ὑμῖν τρίτον βιβλίον, ἱερώτατοι βασιλεῖς, Ἀντωνῖνε, καὶ Οὖῆρε προσφέρω τῶν Στρατηγημάτων· ἀφ' ὧν οὐ πολεμοῦσι μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν εἰρηνικὴν ἄγουσιν, ὠφελιμώτατον ἂν χρῆμα γνοῖτο ἡ στρατηγικὴ σοφία, καὶ τέχνη. ἅπασι μὲν γὰρ τοῖς ἄρχουσι τῶν πολιτικῶν δεῖ στρατηγίας καὶ εὐμηθείας. εἴ τοις πόλεις ἐς τὸ πρᾶττειν ἀκριβῶς ὑπάξον-

ETiam hunc librum Stratagematum, sanctissimi Imperatores Antonine & Vere, dedico vobis: ex quibus non solum bella gerentibus, verum etiam pacem agentibus, maximam utilitatem adferat militaris ars, & industria. Nam omnibus Rerumpub. principibus hoc est utile, ut per stratagemata, & quandam alacritatem civitates ad officium faciendum.

1 Πολυαίνε Στρατηγ. βιβ. τρίτον] Pro Vulgato: Πολυαίνου τοῦ σοφωτάτου Στρατ. β. τρ. Cant. Στρατηγικῶν.

2 Δεῖ στρατηγίας] Hl. Δεῖ στρατ. & Pro sequenti εὐμηθείας, Cant legit εὐβουλίας. sed vulgatam præfero, licet aliter legerit Interpres. Verto autem: *omnes etenim rerumpubl. gubernatores decet rei militaris scientia & prudentia, quæ civitates*, &c.

3 Καὶ

dum impellant. Vos autem imperatoriam potestatem tenentes, & summæ rerum præsidentes, semper militari quadam scientia de subditorum utilitate consilia capitis, ut etiam tempore pacis animum in militaribus cogitationibus exerceatis. In bello vero quid opus est scribere? nam manifestum est.

πη. ὑμεῖς ἢ τὴν αὐτοκράτορα ἀρχὴν ἔχοντες, [3] καὶ τῶν ὅλων προεστηκότες, ἀεὶ μετὰ στρατηγικῆς ἐπιστήμης βουλεύεσθε τὰ συμφέροντα τοῖς ἀρχομένοις· ὡς τὸ ἐν μὲν εἰρήνῃ, καὶ ἐγγυμνάζειν τὴν γνώμην τοῖς στρατηγικοῖς ἐνθυμήμασιν· ἐν δὲ πολέμῳ, [4] τί καὶ χρὴ γράφειν; προδήλον γάρ.

Τέλος τῆς προοιμίου.

[CAP. I.]

Demosthenes.

¶ Demosthenes Pylo

Δημοσθένης.

¶ [1] Δημοσθένης Πύλ-

Λα-

3 Καὶ τὴν ὅλων προεστηκότες] Ita restitui hunc locum cum MSS. & Interprete. Pro eo in Vulgata erat: τὴν ὅπλων. Loco βουλεύεσθε, Cant. βάλεσθε.

4 Τί καὶ χρὴ γράφειν] Cum Cant. pro πῶς καὶ χρέος. Cum eodem codice rescripsi προδήλον γάρ. quod longe suavius quam προδήλου γίνεται, ut erat in Vulgata: & quod nullus dubito, quin ortum ex similitudine figurarum ΓΣ & ΓΣΗ.

, Cap. I. 1 Δημοσθένης Πύλῳ Λακωνικῆς φρουρὰν ἰχύσης] Malim Λακωνικῷ φρουράν. Historiam captæ Pyli referunt Thucydides & Diodorus: qui tamen nihil habent cujus ope medicina Polyæno nostro fieri queat. Valde enim corrupta sunt illa paullo post ὡς Χπζωσιμήσει ὀφείπης ἐν ἑδη. Interpres paullo melius, hoc fere modo, ὡς Χπζωστιμήσας ὀρίσοντες. Expectandi meliores codices, aut amplius otium. Ἄκρα autem est Coryphasium, castellum ὄρεσι & natura munitum: quod quia Pylo fuit admodum vicinum, Pylii urbe sua diruta, ibi sedes fixêre, ut testatur Geographus, tandemque pro eodem censeri cœpere Pylus hæc Messeniaca & Coryphasium. nam Thucydides ait, Pylum a Spartanis Coryphasium appellari: cum tamen proprie aliud Pylus sit, aliud Coryphasium. Quod autem hic legitur ἢ ἑδὸν μακρᾶς ἔσης, vereor ut sit integrum: quandoquidem, ut diximus, a Pylo ad Coryphasium non est longum iter: Quare deesse negatio videtur. Pylus vero a Sparta stad. aberat ccc. ut Thucydides annotat: cujus locum Strabo citat.

Λακωνικῆς φρουρὰν ἐχούσης, ἔπλευσεν ἐπὶ τὴν Ἄκραν. οἱ Λάκωνες τὸν Πύλον ἐκλιπόντες, ἐπὶ τὴν Ἄκραν ἔσπευδον, [2] ὡς ἀποβησόμενον εὑρόντες [3] ἂν ἤδη τὸ ὁδῷ μακρᾷ ἔσης. ἤδη [4] μὲν ἐπέλαζον οἱ πολέμιοι τῇ Ἄκρᾳ. Δημοσθένης δ' ἐπιστρέψας ἐπὶ τὴν πόλιν κατέσχε τὸν Πύλον ἀνδρῶν κενόν.

Laconica civitate præsidium habente, navigavit ad Acram. Lacones Pylo relicto, ad Acram contenderunt, sperantes se jam egredientes deprehensuros, cum via longa esset. Jam appropinquabant hostes Acræ, cum Demosthenes reversus, Pylum inanem virorum obtinuit.

Δημοσθένης Ἀκαρνάνων καὶ Ἀμφιλόχων στρατηγῶν, ἀντικρὺ Πελοποννησίων [5] ἐστρατοπέδευε, χαράδρας μεγάλης διειργούσης. ὁρῶν δὲ πολλῷ πλείονας τοὺς πολεμίους, καὶ τὸ στρατόπεδον ὑπερφαλαγγούμενον, ἐς τὸ κοῖλον καὶ λοχώδες ἐν-

2 Demosthenes Acarnanos & Amphilochos ducens, ex adverso Peloponnesiis castra locabat, magno torrente interposito. Videns autem longe plures hostes esse, & exercitum includi posse, in cavum & insidiis aptum lo-

ει

citat. In Diodori libro duodecimo idem annotante, & ex eodem, ut puto, Thucydide, male scriptum est, τῷ Μεσσηνίας ἀπέχον σταδίους πεντακοσίους. Tu Σπάρτης rescribe. *Casaubonus.*

2 Ὡς ἀποβησόμενον εὑρόντες] Ita lego cum MSS. pro ἀποβησόμενοι. Respicit enim Demosthenem. Hi ergo sunt meliores Codices, quos Casaubonus dixit exspectandos.

3 Ἂν ἤδη τὸ ὁδῷ μακρᾷ ἔσης] Cum MSS. Vulgata μακρᾶς. Totum locum lego & distinguo: ὡς ἀποβησόμενον εὑρόντες ἂν ἤδη, τὸ ὁδῷ μακρᾷ ἔσης, &c.

4 Ἐπέλαζον τῇ ἄκρᾳ] Ita restitui cum MSS Vulgata, τὴν ἄκραν, cui apposuerat in margine Casaubonus ποτέ. Loco ἐπιστρέψας, MSS. ἐπιστρέψας, quod esset, *iter deflectens.*

5 Ἐστρατοπέδευε] Fl. ἐστρατοπέδευν. Pro vulgato ὑπερφαλαγγούμενον, cum Cant. restripsi ὑπερφαλαγγούμενον Paullo infra pro ὑπερφαλαγγήσουσι Cant. ὑπερφαλαγίσουσιν, & ὑπερφαλαγήσαντες, pro ὑπερφαλαγγήσαντες.

6 Ὁπλί-

cum abscondit armatos, & socios trecentos, ut si includerent hostes exercitum numero, consurgentes ipsi a tergo adorirentur. Hostes inclusérunt phalangem. Illi vero consurgentes, & repentino tumultu in hostes invadentes, parvo negocio atque labore pugnam vicerunt.

ειλόχησεν [6] ὁπλίτας, καὶ φίλους τριακοσίους· ὅπως ἐπειδὰν ὑπερφαλαγγήσωσιν οἱ ἐναντίοι καὶ τὸ ὑπερβάλλον αὐτῶν, ἐξαναστάντες καὶ νώτῳ θήσοιντο. οἱ μὲν ὑπερεφαλάγγησαν· οἱ δὲ ἐξόπισθεν ἐπανέστησαν· καὶ ἄφνω προσπεσόντες, ἐσὺν πολλῷ πόνῳ τὴν μάχην ἐνίκησαν.

[CAP. II.]

Paches.

2 Paches Notium oppugnans, Hippiam ducem Pisuthnæ postulavit, ut e munitione ad colloquium exiret: fide data, se illæsum & vivum eum remissurum. Postquam vero processit, custodia penes illum relicta, Notium vi cepit: atque tum Hippiam vivum in urbem induxit, quem-

[1] Πάχης.

¶ Πάχης Νότιον πολιορκῶν Ἱππίαν [2] στρατηγὸν Πισσύθνα κοινολογησόμενον προελθεῖν ἔξω τείχους ἠξίωσε· σωθήσεσθαι δὲ καὶ ζῶντα ἀποπέμψειν. ἐπεὶ δὲ προῆλθε φυλακῇ αὐτὸν παρεισήσας τὴν Νότιον καὶ κράτει ἐξεῖλε. καὶ τότε Ἱππίαν εἰς τὴν πόλιν ζῶντα

6 Ὁπλίτας καὶ φίλους τριακοσίους] Lego ὁπλίτας καὶ ψιλούς. Fortasse etiam post ὁπλ. deest nota numeri index. *Casaubonus.*

Cap. II. 1 Πάχης] Cant bis Λάχης. Male. Idem hoc strategema vide apud Thucydidem lib III

2 Στρατηγὸν Πισσύθνα] Cum Fl. Vulgata unico σ Πισύθνα. Sed ut reposui, aliquoties scribitur Thucydidi, cui & Ἀρκάδων ἄρχων dicitur *Hippias* qui cum Arcadibus suis una cum barbaris, a *Pissuthne*, Hystaspis filio, missis, Notium intrarat. Cum utroque Codice scripsi προελθεῖν ἔξω, pro προεξελθεῖν ἔξω. Codicum lectio firmatur eo, quod statim sequitur, ἐπεὶ δὲ προῆλθε.

3 Ὡς

ζῶντα εἰσήγαγον, [3] ὡς ἐστάσατο, καὶ μὴ τὸν κατηκόντισεν.

admodum in fœdere promiserat, & postea jaculo peremit.

[CAP. III.]

[1] Τολμίδης.

¶ Τολμίδης Ἀθηναίων ψηφισαμένων αὐτῷ δοθῆναι καταλογον ἀνδρῶν χιλίων· ἑκάστῳ συνιόντων τῶν νεῶν, ἔφασκεν ὡς μέλλοι καταλέγειν αὐτόν· [2] εἰ δὲ

Tolmidas.

¶ Tolmidas, Athenienſibus ei mille virorum delectum decernentibus, ſingulos juvenes accedens, dixit, ſe illos delecturum. Utile autem eſſe, ſingu-

ἄμει-

3 Ὡς ἐστάσατο] Cum MSS. & Interprete. Eodem modo etiam legitur apud Thucydidem. Vulgata, ὑπέσχετο.

Cap. III. 1 Τολμίδης] Male Interpres vertit, *Tolmidæ*: dicendum quippe *Tolmidem*.

2 Εἰ δὲ ἄμεινον ἕκαστον ἱστοδιώξ] Mendoſa, ut apparet, lectio: Fortaſſe, ἑκόντα στρατιώτ. Suſpecta etiam ſunt illa ſequentia, καταλιξάντες χιλίους πεντακοσίους ἀνδράσι. Caſaubon. Εἰ δὲ ἄμεινον ἕκαστον ὑποστάδιον] Cant. στρατιώτ, quomodo conjecit Caſaubonus; ſed ſuperſcriptum ὅρα. Fl. ἱστοδιώξ. Locus hic miſere depravatus: neque, licet cum Cantabrigienſi repoſueris στρατιώταν ſanatus erit. Quid enim ἕκαστον στρατιώταν? Omnino lege: εἰ δὲ ἄμεινον ἑκόντα στρατιώταν. Evincunt id ſequentia, ἀπηχέψαντο ἑκόντες. Recte vero ſe habent ſequentia, καταλιξάντες χιλίους. Poſtquam enim tria miilia ſponte nomen ſuum clanculum dederant, pluribus vero, idem ut facerent, perſuaderi non poſſet, tum *Tolmides* ex illis, qui ſponte nomen dare recuſarant, populi ſcito mille adhuc ſibi legit: quare legendum ἐκ τῶν μὴ πεισθέντων καταλιξάντων τοὺς χιλίους. Corruptiſſima vero ſunt ultima verba illa: ἀντὶ χιλίους πεντακοσίους ἀνδράσι. Legendum quippe: ἀντὶ χιλίων, πεντακισχιλίους ἀνδράσι. Totum itaque locum ſic lege & diſtingue: ἑκάστῳ συνιόντων τῶν νεῶν, ἔφασκεν ὡς μέλλοι καταλέγειν αὐτόν· εἰ δὲ ἄμεινον ἕκαστον στρατιώταν. τοὺς μὲν ἀπηχέψαντο ἑκόντες· οἱ λοιποὶ δ' οὐκ ἐπείθοντο. Τολμίδης οὖν τῶν μὴ πεισθέντων καταλιξάντων τοὺς χιλίους ἐκ πεντακοσίων πεζῶν ἐπλήρωσεν, ἀντὶ χιλίων πεντακισχιλίους ἀνδράσι. Emendationem noſtram firmat locus Diodori lib XI. qui longior licet, totum tamen addere viſum fuit, quia multum Auctorem illuſtrat: Τολμίδης ὁ τὴν μισθοφορὰν ὅλην τῶν ναυτῶν διωκάμενος, &c. βουλόμενος καθ' ἑαυτὸν πλείστας πόλεις ἐξαγαγεῖν, πυνθάνεται τοιοῦτον. οἱ μὲν πολῖται διολάμβανον αὐτὸν καταλιξαι εἰς τὴν στρατείαν τῶν τοῦ ἀκμάζοντας τῶν ἡλικίας, καὶ πᾶσι σώμασι διαφέροντας. ὁ δὲ Τολμίδης ἀσθένειαν μὲν μόνον τοῦ πεντακοσίους χιλίους ἐξάγειν εἰς τὴν στρατιὰν τῶν ἑκόντων ἐποίησε. (operarum ſphalmate legitur ἐπάσῃ) τῶν νέων καὶ τὴν ῥώμην ἀξιοθέατον, ἐλεγχθὲν ὡς μέλλ-

los inſpicere. Ter mille ultro nomina dederunt. Reliqui non obedierunt. Tolmidas ex his qui obediebant, delegit illos mille, & quinquaginta triremes implevit pro mille quingentis viris.

ἄμεινον ἕκαστον ὁρετοῦ ἕνεκα. τρισχίλιοι μὲν ἀπεγράψαντο ἐκείνης· οἱ λοιποὶ δὲ οὐκ ἐπείθοντο. Τολμίδης οὖν τῶν πειθομένων καπέλεξε τοὺς χιλίους, καὶ πεντήκοντα τριήρεις ἐπλήρωσεν. ἀντὶ χιλίοις πενταχοσίοις ἀνδράσι.

[CAP. IV.]

Phormio.

¶ Phormio egreſſus in Chalcidenſium terram, non paucis ex regione direptis, ad Cyrum appulit. Chalcidenſes legationem res repetitum miſerunt. Ille furtim navem expeditam emiſit, quaſi Athenis venientem, & populus ipſum accerſeret in Piræum quam celerrime. Legatis reddidit quæ repetiverant: Ipſe vero ſolvens ad parvam quandam

Φορμίων.

¶ [1] Φορμίων ἀποβὰς εἰς τὴν Χαλκιδέων ἀρπάσας [2] οὐκ ὀλίγα τῶν ἐκ τῆς χώρας Κύρῳ προσέσχε. Χαλκιδεῖς ἐπεσβάσαντο ἀπαιτοῦντες· ὁ δὲ κρύφα καθῆκεν ὑποληπτικὸν ὡς [3] Ἀθήναθεν ἥκων καὶ δήμῳ καλοῦντι αὐτὸν εἰς Πειραιᾶ ἀφ' ὑπάρχης. τοῖς μὲν πρεσβεύταις ἀπέδωκεν ὅσα ἔτυχον ἀπαιτοῦντες· αὐτὸς δὲ ἀναχθεὶς ὑπὸ νησίον ὡρμί-

λ[ ]καταλύειν αὐτόν. κρεῖττον δὲ ἦν αὐτὸν ἐθελοντὶ σφᾶς θέσθαι κρίνοντας ἢ ἀφ' ἧς κατάλυσιν ἀναγκασθῆναι δόξαι. ἐπεὶ δὲ πλοῖόν τι παρῆλθεν τάχα ὀλίγα σωπήσαν ἐθέλοντι ὑποχάριεσθαι, οὗ δὲ λοιποὶ ἐκέλευσαν ἀποδόντας ἰέναι, τότε οὐδὲν ὁμολογήσαντες χρῆσθαι ἐκ τῶν ἄλλων. ὡς δ' αὖτις ἦν τὰλλα τὰ παρὰ τῆς στρατείας ὑπήμεσαν, πεντήκοντα μὲν περίπου αὐτῶν καὶ τριακοσίοις ἐπέλασαν.

Cap. IV. 1 Φορμίων ὑποβὰς εἰς τὴν Χαλκιδέων] Vide infra in Iphicrate, commate xxxvi. *Caſaubonus.*

Φορμίων] Idem ſtrategema eſt apud Frontin. III. XI. 1.

2 Οὐκ ὀλίγα τῶν ἐκ τῆς χωρ.] Cum MSS. Vulgata, ἐκ ὀλίγα ἐκ τῆς χ. Pro Χαλκιδεῖς, Fl. Χάλκιδες.

3 Ἀθήναθεν] Cant. Ἀθηναῖον. Pro ἥκων, cum MSS. repoſui ἥκειν.

4 Τῷ

ὡρμίσατο τὴν νύκτα. οἱ Χαλκιδεῖς, καὶ [4] τῷ κομίσασθαι τὰ ἴδια, καὶ τῷ νομίσαι τὸν Φορμίωνα Ἀθήναζε πεπλευκέναι, ἀφυλάκτως καὶ τῆς πόλεως καὶ τῆς χώρας εἶχον· ὁ δὲ ἀφυλάκτοις ἐπελθὼν, ὀλίγα μὲν καὶ τὴν πόλιν κατέσχεν. ὅση δὲ λεία καὶ τὴν χώραν, ἅπασαν ἐξήγαγεν.

insulam noctu applicuit. Chalcidenses, & quoniam suas res portabant, & quia Phormionem Athenas navigasse credebant, neque civitatis neque regionis custodiam agebant. At ille improvisos & incustoditos obruens, parum abfuit quin civitatem etiam ipsam caperet. Omnem vero prædam, quæ fuit in regione, abduxit.

Φορμίων τριάκοντα ναῦς ἔχων, πρὸς πεντήκοντα ναῦς πολεμίων ἀναχθεὶς. ἔταξε τὰς ἰδίας ἀνὰ πέντε· καὶ ὡδὲ τὴν τάξιν τῶν ἐναντίων αὐτὰς ἐκείνας προσῆγεν, [5] ὀρθίοις τάγμασι. τῶν δὲ ἐναντίων διὰ τὴν πολλὴν προθυμίαν ταχέως διαπαρεισῶν, καὶ τῶν ταχίστων τριήρων [6] πολὺ τὰς ἄλλας ἐν τῇ διώξει καταλειπουσῶν, σπεύδων τὴν ἀταξίαν αὐτῶν Φορμίων, ἐπισ-

2 Phormio cum navibus triginta solvens adversus hostium naves quinquaginta, suas in quinarios ordines disposuit, & in aciem adversariorum ipsas illas rectis ordinibus duxit. Adversariis vero ob nimiam alacritatem dispersis, ac velocissimis triremibus a longo ceteras relinquentibus, Phormio intellecta distractio-

πτρέ-

4 Τῷ κομίσασθαι] Cant. τὸ κομίσασθαι. & pro τὸ νομίσαι, τὸ νομ. Pro ἀνὰ πέντε, MSS. ὃν πέντε. Sed ἀνὰ πέντε, ὃν πέντε, & καὶ πέντε idem est.

5 Ὀρθίοις τάγμασι] MSS. ἐρθείοις.

6 Πολὺ τὰς ἐν τῇ διώξει καταλ.] Lege τὰς ἄλλας, vel τὰς βραδυπλεούσας. *Casaubonus.*

Πολὺ τὰς ἄλλας ἐν τῇ] Vocem ἄλλας cum MSS. & Interprete addidi. Pro πεπαυκέναι, Cant. πεπαυκέναι. & pro πλησίον αὐτὸ, ordine inverso αὐτὸ πλησίον.

7 Ἐπὶ-

ne ipſarum, convertens ſuam pentanaiam, in appropinquantes ſibi triremes impetum fecit: atque his ſubmerſis, adverſus alias navigavit. Et cæteris triremium præfectis hæc eadem facientibus, hoſtiles fugam dederunt. Quas Phormio cum ſuis perſecutus, maxima parte ſubmerſa, victoriam adeptus eſt.

πιρέψας, τῷ ἑαυτῦ πενταναίαν, ἐνέβαλε ταῖς γιγνομέναις πλησίον αὐτῦ τριήρεσι· καὶ τύτας καταδύσας, ὅπῃ τὰς ἄλλας [7] ἐπέπλι· καὶ τῶν ἄλλων τριηραρχῶν πωπὶ πεάσειν πειρωμένων, φυγὴ τῶν πολεμίων ἐγίνετο· οἱ δὲ περὶ Φορμίωνα διώκοντες, πολλὰς αὐτῶν καταδύσαντες, τῷ νίκῃ ἀνείλοντο.

3 Phormionem circa Naupactum in paralo navigantem, duæ triremes perſequebantur. Stante autem in ſtatione nave oneraria, jam interceptus circa hanc ſe flexit, & in tardioris triremis puppim impetu facto, eam ſubmerſit, atque confeſtim ad alteram converſus, ſine negocio etiam illam perdidit.

Φορμίων περὶ Ναύπακτον ἐν τῇ παρόλῳ πλέων, ὑπὸ δύο τριήρων ἐδιώκετο· ὁρμώσης δὲ ὅπῃ σάλῳ [8] νηὸς ὁλκάδος, ἤδη καταλαμβανόμενος, περὶ πύτην ἔκαμψε, καὶ τῇ βραδυπέρᾳ τῶν τριήρων [9] κατὰ πρύμναν ἐνσείσας, κατέδυσε· καὶ διὰ τάχους ὅπῃ τὴν ἑτέραν ἐπιστρέψας, ὡσαύτως καὶ πύτην διέφθειρεν.

[CAP.

7 Ἐπίπλι] Cant. ἴπλι. Pro οἱ δὲ περὶ Φορ. Fl. οἱ δὲ περὶ ἀμοὶ Φορ.

8 Νηὸς] Cant. ναὸς. Pro ἐνδείσας, uti paullo poſt in Vulgata conſpiciebatur, cum MSS. reposui ἐνσείσας.

9 Κατὰ πρύμναν ἐνδείσας] Vel ἐνδὺς, vel ἐμβαλὼν, aut neſcio quid ejuſmodi legendum. *Caſaubonus.*

[CAP. V.]

Κλεισθένης.

¶ Κλεισθένης [1] Κίρραν ἐπολιόρκ. μάντευμα ἐῶ, Κιρραίαν ἀνάλωσον ἔσεσθ τ πόλιν, ἕως ἂν ψαύσῃ τ ἱερᾶς γῆς ἡ θάλασσα. οἱ μὲν Κιρραῖοι καταφρόνῳ τοῦ πολλοῦ ἀπέχοντες θαλάττης. ἡ δὲ Κίρρα [2] τ ἱερᾶς γῆς ἔψαυε καθηκούσης ἐπὶ θάλατταν· ὁ Κλεισθένης τὸ μαντεῖον μαθὼν, καθιέρωσε τῷ θεῷ τὴν τε πόλιν, [3] καὶ τὴν χώραν τὴν Κιρραίαν. ἵνα πᾶσα ἱερὰ γλωμένη, καὶ τ χρησμὸν ψαύσειε τ θαλάττης. τοῦτο πεάξας ἐκράτησε, καὶ ἀνέθηκε τὴν χώραν τῷ θεῷ.

Cliſthenes.

¶ Cliſthenes oppugnabat Cirram. Oraculum habebant Cirrenſes, invictam urbem fore tantiſper, donec mare ſanctam terram attingeret. Cirrenſes id nihili faciebant, longiſſime diſſiti a mari. At Cirra ſacram terram attingebat, quæ ad mare porrigebatur. Cliſthenes oraculo percepto, tum urbem tum regionem Cirrenſem Deo conſecravit, ut univerſa ſacra facta, ſecundum oraculum mare contingeret. Cum id feciſſet, ſuperavit, terramque Deo dicavit.

[CAP.

1 Κίρραν] Cant. Κειρίαν. Mox MSS. & Interpres: μάντευμα ἐῶ Κιρραίοις, ἀνάλωτον. pro vulgato, μαντεῖον ἐῶ, Κιρραίαν ἀνάλωτον, &c. Hiſtoriam hanc & oraculum refert Pauſanias in Phocicis, verum non Cirrhæis ſed Amphictyonibus redditum: Χρησθὲν δ' ὕστερον τὸ τῇ Κίρρᾳ ἀλλὰ τὴν ἐπὶ θάλασσαν ἐς τ Ἀπόλλωνα, καὶ ἀπὸ τῆμενον τ θεᾶ τ χώρας. πολεμεῖν δ' ἔν οφίσι τῶν Κιρραίων ἔδοξεν Ἀμφικτύοσιν, καὶ Κλεισθένη τὸ Σικυωνίων τυραννήσαντα ωσιεσήσαντο ἀγῶνα ἱππ), καὶ Σόλωνα ἐξ Ἀθηνῶν ἐπαγάγοντο συμβουλεύσαντα. Χρωμένοις δ' οφίσι ὑπὲρ τῆς πόλεως, ἀνεῖπεν ἡ Πυθία.

Οὐ τεῦ τ δ' πόλιν ἐρείψαι πύργον ἑλοῦσιν,
Πρὶν κῦμα ποντίῳ τιμήσῃ κυανώπιδος Ἀμφιτρίτης
Κῦμα ποτικλύζῃ, κελαδέον δὲ εἶναι πᾶσαν Πειτήν.

Ἔστιν δ' ὑπὲρ Σόλωνα καθιερῶσαι τῷ θεῷ τὴν Κιρραίαν, ἵνα δὴ τῷ τιμήσῃ τ Ἀπόλλωνι ῥήσηται γείτων ἡ θάλασσα.

2 Τῆς ἱερᾶς γῆς ἔψαυε] Ita ſcripſi cum Fl. & Interprete pro ἔψαυσεν. Uterque vero codex abſque γῆς.

3 Καὶ τ χώραν τ Κιρραίαν] Male Cant. copulam poſt χώραν repetit.

1 Φύ-

[CAP. VI.]

Phrynichus.

¶ Phrynichus in Samo ducem se gerens, cum urbem proderet, inter cunctandum accusatus, metuens ne perspicuum evaderet, prior omnia Samiis prædixit, quæ hostes erant facturi: In eam partem Sami quæ muro caret impressionem facient cum omnibus navibus: sed agite muniamus antequam adsint: Qui munitionem ædificare cœperunt. At hostes, quibus Alcibiades dux erat, Samiis litteras mittebant, Phrynichi proditionem indicantes. Samii rebus ipsis magis crediderunt, quas tanquam bonus ac

[1] Φρυνίχου.

¶ Φρυνίχου ἐν Σάμῳ στρατηγῶν, προδιδὰς τὴν πόλιν ἐν τῷ μέλλειν ἁλῶναι ὑφαιρεθεὶς, καταφανὴς γενέσθαι μέλλων, φθάσας πρόπαντα τοῖς Σαμίοις ὅσα δρᾶν ἔμελλον οἱ πολέμιοι· πρῶτον τὸ ἀτείχιστον τῆς Σάμου [2] μέλλουσι προσβάλλειν ἁπάντων τῶν νεῶν· ἀλλὰ προλαβόντες τειχίσωμεν. οἱ μὲν ἤρχοντο τοῦ τειχισμοῦ. οἱ δὲ οἷς Ἀλκιβιάδης ἦρχε, γράμματα Σαμίοις ἔπεμψαν, μηνύοντα τὴν Φρυνίχου προδοσίαν. Σάμιοι τοῖς ἔργοις Φρυνίχου μᾶλλον ἐπίστευσαν ὡς ἀγαθοῦ

quas tanquam bonus ac

[1] Φρυνίχου.] Cant. bis Φρυνίχου. Male. Idem hoc factum refert Thucydides lib. VIII. Mox pro γενέσθαι, Cant. γενέσθαι. & loco φθάσας, Fl. φθάσαντες. Cant. πρόπαντα. Pro μέλλουσι, cum utroque Codice & Interprete scripsi ἔμελλον.

[2] Μέλλουσι προσβάλλουσι ἁπάντων τῶν νεῶν] Interpretis codd. ita habuisse videntur: μέλλουσι προσβάλλειν μὴ πάντων τ. ν. Putabam, προσβάλλειν πάσαις ταῖς ναυσὶ. Casaubonus.

Προσβάλλουσι ἁπάντων τῶν νεῶν] Cant. προσβάλλουσι, cui supra additum πᾶσι.

Casaubonus in margine notarat, προσβάλλειν μὴ πασ. In ora porro Cantabrigiensis notatum erat, ἔνδον ὄσων κ. quod convenit cum loco Thucydidis lib. VIII. αὐτὸς προσθάσας τῷ στρατεύματι ὑξάγλωσσος γένηται, ὡς οἱ πολέμιοι μέλλουσιν, ἀτειχίστου ὄντος τοῦ Σάμου, καὶ ἅμα τῶν νεῶν ἁπάντων ἔνδον ὁρμούσῶν, ὅπως ἐνθὺς τῷ στρατεύσθαι. Unde apud Nostrum legi forte posset, καὶ τὸ ἀτείχιστον τοῦ Σάμου μέλλουσι προσβάλλειν, ἁπάντων τῶν νεῶν ἔνδον ὁρμούσῶν (vel ὁρμούσῶν).

στρατηγὸς, ἢ τοῖς τ' ἐχθρῶν γράμμασιν. strenuus dux gereret, quam hostium litteris.

[CAP. VII.]

Λαχάρης.

¶ Λαχάρης ἁλισκομένων [1] Ἀθηνῶν ὑπὸ Δημητρίου, ἐσθῆτα δικεπικὸν καὶ ἄχροιον ἀναλαβὼν, μέλανι χρίσας τὸ πρόσωπον, [2] κάλαθον ὑπὸ κόπρου κομίζων διὰ πυλίδος μικρᾶς ὑπεξελθὼν, ὀπίσω ἵππου, δαρεικοὺς χρυσοῦς [3] ὑπὸ χεῖρας ἔχων, ἔφυγεν. ἱππεῖς Ταραντῖνοι πολλῇ σπουδῇ διώκοντες οὐκ ἀνίεσαν· ὁ δὲ κατ' ὀλίγους τοὺς δαρεικοὺς ἐρρίπτει κατὰ τὴν ὁδόν· οἱ δὲ καταβαίνοντες ἀπὸ τῶν ἵππων συνέλεγον τὸ χρυσίον· τοῦτο γιγνόμενον πολλάκις, ἡ δίωξις μικρὰ [4] διεκόπη. Λαχάρης δὲ ἵππους ἔφθασεν εἰς τὴν Βοιωτίαν.

Lachares.

¶ Lachares captis Athenis a Demetrio, vestem servilem & rusticam indutus, atramento faciem ungens, calathum sterquilinio tectum portans, furtim egressus per exiguam portulam, conscenso equo, Daricos aureos in manibus tenens fugit. Equites Tarentini summo studio persequentes, nihil remittebant. Qui sigillatim Daricos in viam sparsit. Illi descendentes ex equis, aurum colligebant. Hoc facto, sæpenumero insecutio intercisa est. Lachares equitans in Bœotiam pervenit.

Λα-

1 Ἀθηνῶν] *lege* Ἀθηναίων. *Casaub.*

2 Κάλαθον ὑπὸ κόπρου κομίζων] Insolens omnino loquendi genus: & mallem abesse τὸ ὑπὸ, aut mutari in μετὰ, vel πεπληρωμένον, vel simile quid. Quid si κάλαθον ὑπόκοπρον? *Idem.*

3 Μετὰ χεῖρας ἔχων] Cum MSS. pro ὑπὸ χεῖρας ἔχων.

4 Διεκόπη τε] Cum Fl. pro ἐκόπη τε. Cant καπεκόπη τε. cui superscriptum δη. Pro εἰς τὴν Βοιωτίαν, utrique Cod. εἰς τὰς Βοιωτίας.

5 Θη-

2 Lachares captis Thebanis in cloacam se abscondens, post triduum seu quatriduum sub vesperam egressus, ad Delphos abiit, & inde ad Lysimachum.

Λαχάρης [5] Θηβῶν ἁλισκομένων εἰς τὴν ὑπονόμους καταδὺς, μετὰ τρεῖς ἢ τέτταρας ἡμέρας ἑσπέρας ὑπεξελθὼν εἰς Δελφοὺς ἀφίκετο, [6] κἀκεῖθεν ὡς Λυσίμαχον.

3 Lachares cum Sestum hostes cepissent, paucos dies in fovea delituit, victum exiguum, & tantum habens, ut a morte se vindicare posset. Forte autem fortuna muliere suum mortuum efferente, in muliebri stola mulieribus luctum agentibus permixtus, nigram habens calyptram, evasit extra mœnia. Deinde per noctem Lysimachiam transiit.

Λαχάρης τὸ τῶν Σηστὸν κρατησάντων, ὀλίγας μὲν ἡμέρας ἐν [7] λάκκῳ δήπου κατεδεδυκὼς, τροφὰς ὀλίγας ἔχων ὅσον μὴ πλανᾶσθαι· γυναικὸς δὲ ἐκφερούσης οἰκείου νεκρὸν πενθούσης, ἐν γυναικείᾳ στολῇ ταῖς πενθούσαις ἀναμεμιγμένος, καλύπτραν ἔχων μέλαιναν, ἐξῆλθεν ἔξω τοῦ τείχους, καὶ νυκτὸς ἐπιγενομένης εἰς Λυσιμαχίαν διεξῆλθεν.

[CAP. VIII.]

Archinus.

[1] Ἀρχῖνος.

¶ Archinus cum Argivi arma cunctis civi-

¶ Ἀρχῖνος. Ἀργείων ὅπλα πᾶσι πολίταις

5 Θηβῶν] MSS. Θηβαίων. quomodo in suis quoque reperit Interpres. Minus ut videtur recte. Mox vocem ὑπονόμους cum Fl. & Interprete inserui. Item pro εἰς Λυσιμαχίαν, cum utroque Codice, Interprete, & Casaubono restitui, ὡς Λυσίμαχον.

6 Κἀκεῖθεν εἰς Λυσιμαχίαν] Praefero Interpretis lectionem *ad Lysimachum.* Quare lege ὡς Λυσίμαχον. *Casaubonus.*

7 Λάκκῳ] Cant. λάκκου. & δήπου.

Cap. VIII. 1 Ἀρχῖνος] Cant. bis Ὀρχῖνος.

πάσι τοῖς πολίταις, ὑπομελητὴς τ ἐρχαζομένων ἀποδειχθεὶς, καινὸν ὅπλον ἑκάστῳ τ πολιτῶν διδὺς, τὸ παλαιὸν [2] ἀνελάμβανεν, ὡς ἀναθήσων τοῖς θεοῖς. καὶ γὰρ ἔτως ἐψηφίσαντο τοῖς Ἀργείοις δεδογμένον· ἐπεὶ ἦν τὰ παλαιὰ πάντων ὅπλα μόνος ἤθροισεν, ὁπλίσας ξένυς, καὶ μετοίκυς, καὶ ἀπίμυς, καὶ πένητας, τὴν [3] Ἀργείων τυραννίδα κατέσχεν.

bus publico sumptu fabricarent, procurator ejus officii designatus, singulis civibus nova arma largiens, vetera quasi Diis suspensurus accipiebat: Etenim sic decretum fecerant Argivi. Postquam omnium vetera arma solus collegit, armatis mercenariis, inquilinis, infamibus, & egenis, Argivorum tyrannidem occupavit.

[CAP. IX.]

Ἰφικράτης.

¶ Ἰφικράτης ὑπὸ τὰς πολεμίας προῆγε τὴν φάλαγγα τ στρατιωτῶν πινὲς ὀκνηροὶ, καὶ δειλοὶ, καὶ ὠχριῶντες ἐφαίνοντο· τύτυς ἰδὼν Ἰφικράτης, καὶ βραχὺ προελθὼν ἐκήρυξε [1] τ στρατείας ἄφνω ἡγουμένης, εἴ τις ὑπολέλοιπέ τι, ἀναφερέτω, καὶ φανερὸν ἀ-

Iphicrates.

¶ Cum Iphicrates in hostes militum agmen produceret, quosdam trepidos ac timidos, pallidosque sequi conspicatus, progressus aliquantulum, cum mox esset ineundum prælium, clamare præconem jussit: Si quis aliquid reliquit, revertatur, & re-

2 Ἀνελάμβανεν] MSS. ἐλάμβανεν.

3 Ἀργείων] γρ. Ἀγγείων. Casaubon.

Cap. IX. 1 Τῆς στρατείας ἄφνω ἡγουμένης] *Quum expeditio fuerit subito suscepta.* hæc omittit Interpres: in quibus tamen maximum prudentiæ argumentum latet *Idem.*

Τῆς στρατείας ἄφνω ἡγουμένης] MSS. omittunt τ στρατείας. & pro ἄφνω ἡγουμένης, Cant. inverso ordine ἡγουμένης ἄφνω. & στρατείας habet in margine.

2 Ἐπα-

ete instructus redeat. Hoc audito, timidiores lætabantur, & continuo reverti cœperunt. At Iphicrates nulla mora facta: Nunc, inquit, viri sine mancipiis nos cum hostibus pedem conferemus, ut soli etiam fructum fortitudinis & virtutis capiamus. Hac re multo confidentiores effecti sunt milites, & sine timidis pugnam facientes, victoriam peperterunt.

σώμω καλῶς [2] ἐπανηκέτω· ἤθηναν οἱ δειλοὶ, καὶ αὐτίκα ἀνέστρεψαν· ὁ δὲ Ἰφικράτης οὐκ ἀναμείνας, νῦν, ἔφη, ἄνδρες, τῶν ἀνδραπόδων ἀπηλλαγμένων, ἡμεῖς τοῖς πολεμίοις [3] συνάπτωμεν, ἵνα καὶ μόνοι τὸν καρπὸν τῆς ἀνδραγαθίας λάβωμεν. πολλῷ μᾶλλον οἱ στρατιῶται ἐθάρρησαν· καὶ συμβαλόντες ἄνω τῶν δειλῶν ἐνίκησαν.

2 Iphicrates hostibus in fugam versis, pedetentim agmen ducens sequebatur, & præcipiens ajebat: Insidias omni studio cavete. Reliquos autem ex fugientibus cædite, usque ad fluviorum transitus, &

Ἰφικράτης τοὺς πολεμίους εἰς φυγὴν τρεψάμενος, εἵπετο, [4] σχεδὸν ἄγων τὴν φάλαγγα καὶ παραγγέλλων ἔφη· [5] οἱ μὲν ἐλαφροὶ, φυλάττεσθε τὰς ἐνέδρας· τῶν δὲ φευγόντων τοῖς ὑπολειπομένοις [6] ἐνοχλεῖτε.

2 Ἐπανηκέτω] γρ. ἀπανηκέτω. Casaub.

3 Συνάπτωμεν] Cum Cant. Pro συνάπτωμεν. Mox pro ἐθάρρησαν, Cant. ἐθάρσησαν.

4 Σχεδὸν] Cant. σχέδη. & pro ὑπολειπομένοις, ὑποκειμένοις. Paullo post pro, ἢ ποταμῶν, &c scribo, ἢ ποταμῶν ἀγωγάσεις, ἢ κατὰ τόπους τινὰς καὶ τάφρους, ταύτην, &c. & verto, ubi fluviorum transitus, & ubi loca angusta, &c. quod utrumque respondet sequenti ταύτῃ.

5 Οἱ μὲν ἐλαφροὶ φυλάττ.] Verba illa οἱ μὲν ἐλαφροὶ non agnoscit Interpres, quæ tamen haud temere videntur adjecta. Nam ad eos maxime pertinet hæc Iphicratea commonefactio. Casaubonus.

6 Ἐνοχλεῖτε] An potius μὴ ἐνοχλεῖτε? Suadent sequentia, quæ sic legi possunt, ὅταν ποταμοὺς δ ita ut conjungantur ista. Sensus esse videtur: Hostes si semel se in fugam dederint, non esse insequendos: maxime si angusta ad fugam pateat via, aut si occurrant flumina trajicienda.

χλεῖπ. ἢ ποταμῶν διαβάσεις, ἢ κ τόποι στενοὶ κ πέφροι. πάντη μάλιστα κυκλοῦν τοὺς φεύγοντας δεῖ, ἵνα μὴ ἀναγκάζοιντο ἐξ ἀπονοίας [7] μάχεσθαι. τὸ τειχῶν ἐγγὺς δίωκειν δ συμφέρει. πολλοὶ γὰρ ἤδη λαθόντες, ἐντὸς βέλους ἐγένοντο, κ κακῶς παθόντες ἀνεχώρησαν.

locorum angustias atque fossas. Hic maxime includi fugientes non oportet, ne cogantur ex desperatione pugnare. Prope munitiones, aut mœnia persequi non utile est. Multi enim jam sæpe parta victoria postquam intra teli jactum venerunt, maximis cladibus affecti discesserunt.

Ἰφικράτης νύκτωρ καπελάβετο [8] πολεμίων πόλιν. οἱ δ' σωέφευγον εἰς τὴν ἀγορὰν, [9] κ τὸ σωλῆθον ἠθροίζοντο. Ἰφικράτης ἀνοίγειν ἐκέλευσε τὰς πύλας, παρέχων αὐτοῖς ἀφορμὴν δ φεύγειν, ἵνα τ πόλεως αὐτὸς ἀκινδυνώτερον κρατήσειεν.

3 Iphicrates noctu capiebat hostium urbem. Quibus in forum concurrentibus & in magnam multitudinem conglobatis, Iphicrates portas aperire jussit, fugiendi potestatem concedens, ut ipse minori cum periculo civitatem obtineret.

Ἰφι-

Nam ita cogitur qui jam dederat se in fugam, sistere gradum, & prælium ex desperatione committere: quo nemo prudens hostem suum unquam adegerit. Si negationem cum οὐκλεῖπ non legas, hæc erit sententia: hostibus fugientibus, extremo agmini esse instandum: nisi vel per angusta loca sit fuga: vel quæ fluviorum occursu retardari queat. Nam ibi intercepti hostes, vel timidissimi, fient fortissimi. Omnino difficile est, ita manci & corrupti codices cum sint, veram sententiam divinare. Qui melioribus codicibus sunt instructi, pudeat eos quod publico debent, id illi denegasse: cui, si sapiunt, aut homines sunt, intelligunt se & sua deberi. Continet autem hoc comma, non aliquod Iphicratis stratagema, sed varia ejus præcepta. *Casaubonus.*

7 Μάχεσθαι] Cant. ἀμύνεσθαι, addito superius μχ.

8 Πολεμίων πόλιν] Flor. πολεμίαν πόλιν. Sic supra 1. 40. 2. Ἀλκιβιάδης ἐπολιόρκησε πολεμίαν πόλ. & alibi.

9 Καὶ τὸ πλῆθος] Cum Cant. additus articulus. Idem pro ἐκέλευσε, ἐκέλευε.

10 Ἐπι-

4 Iphicrates in Thraciam impressionem faciens, cum sui milites, hostium metu quasi panico injecto, in fugam verterentur, promulgavit, ut quisquis indicaret eum qui arma reliquisset, is ea possideret: & ad manendum alacriores reddidit.

Ἰφικράτης ἐν Θράκῃ [10] ἐνέβαλεν· [11] τῶν στρατιωτῶν αὐτὰ φοβηθέντων τὰς πολεμίους, καὶ εἰς φυγὴν τρεπομένων, ἐκήρυξεν ὃς ἂν μὴ ὑσύνῃ τὰ ἀφέντα..... τὸν νόμον εἰς τὰ ὅπλα ὡς δὴ πανικὰ γεγονότα· τούτῳ τῷ κηρύγματι, τὰς ψυχὰς τῶν στρατιωτῶν ἀνεκαλέσατο, καὶ πρὸς τὸ μένειν εὐθυμοτέρας ἐποίησεν.

5 Iphicrates, ut per medios hostes evaderet, noctu tibicines misit ad extremitates locorum occupatorum, mandans ut classicum canerent. Quibus canentibus, hostes ad tubicinum sonitum accurrerunt. Iphicrates cum hostes medium locum inanem reliquissent, sine periculo transiit.

Ἰφικράτης διὰ μέσων πολεμίων ἐξελθεῖν βουλόμενος, ἔπεμψε νύκτωρ ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν καταχομένων χωρίων σαλπιγκτὰς, τὸ πολεμικὸν σημῆναι προστάξας. οἱ μὲν ἐσήμηναν· οἱ πολέμιοι δὲ ἀνέδραμον πρὸς τὸν ἦχον τῶν σαλπιγκτῶν. Ἰφικράτης ἀσφαλῶς διῆλθε, τῶν πολεμίων καταλιπόντων τὸν μεταξὺ τόπον ἔρημον

Ἰφι-

10 Ἐνέβαλλεν] Cant ἐκέλευσε. Post στρατιωτῶν, cum utroque Codice nec non Interprete αὐτὰ inserui. Mox pro τὸ νόμιον, Cant. τὸν νόμον. Verum totus ille locus eo videtur ordine legendus, quo monuit Casaubonus, ἰς φυγ. τρ. ὡς δὴ πανικὰ γεγονότα, ἐκήρυξεν, ὃς ἂν μὴ ὑσύνῃ τὰ ἀφέντα τὸ νόμιον καὶ τὰ ὅπλα.

11 Τῶν στρατιωτῶν ἐκπλαγέντων] Codd. Interp. hoc amplius, ὡς δὴ πανικὰ γεγονότα. Quæ verba in sequentibus leguntur iidem codd. multa non habuere quæ sunt in nostro. Totus locus ita videtur concipiendus: τῶν στρατ. φοβ. αὖ πολ. καὶ ἰς φυγ. τρεπομένων, ὡς δὴ πανικὰ γεγονότα ἐκήρυξεν, ὃς ἂν μὴ ὑσύνῃ τὰ ἀφέντα τὰ ὅπλα, τὸν τὰθε τὰ ὅπλα. Τοῦτο, &c. vel τὰ ἀφέντα τὸ νόμιον καὶ τὰ ὅπλα, ut fere noster codex habet. Casaubonus.

Ἰφικράτης ἡττηθεὶς, μετ' ὀλίγων καταφυγὴν [12] ἐς χωρίον δασὺ καὶ πολύδενδρον· ἐπεὶ δ' ἐφυλάσσετο, προσέταξε νύκτωρ κατ' ἄκρον μέρος ποιῆσαι θόρυβον· τῶν πολεμίων τραπομένων πρὸς τὸν θόρυβον μέρος, αὐτὸς κατ' ἄκρον ἐξῆλθεν ἀκωλύτως.

6 Iphicrates victus, cum paucis in locum asperum & plenum arboribus confugit. In eo cum obsideretur, præcepit noctu, ut ab altera parte tumultum ederent. Hostibus ad tumultuantem partem conversis, ipse nemine prohibente per alteram exivit.

[13] Ἰφικράτης [14] στρατιώτας εἶχε πλείους τῶν πολεμίων, καὶ οἱ μάντεις καλὰ τὰ ἱερὰ προὔλεγον, ἀλλ' οὐκ ἐκέλευε προσπίπτειν· ὡς δὲ προάλλοντο οἱ πολέμιοι ἐγένετο· τὰ ἐν τῇ Ἀθηνᾷ μὴ ἱερὰ οὐκ [15] ἐπέτρεψεν, ἔφη, σιωπᾷν μάχῃ· πολλοὶ γὰρ ὄντες οἱ στρατιῶται, ὅτι προβάλλεσθαι ὁμοῦ δυνατοὶ ἦσαν, ὅτι παιωνίσαι. διὰ τοῦτο δὲ παρήγ-

7 Iphicrates, quanquam plures milites haberet quam hostes, & vates omnia fausta & egregia promitterent, tamen non statuit prælium committere. Quæ cunctatio cum præter opinionem hostibus accidisset: Sacra, inquit, in mea mente non permiserunt pugnam committere. Nam cum multi essent milites, neque impetum facere simul poterant, neque clamorem tollere: sed cum hastam inclinare

γειλα

12 Ἐς χωρίον δασύ] Quidam codd. τραχύ. Idem.

13 Ἰφικράτης] In Cant. octavum Iphicratis strategema septimo præmittitur. Pro μετ' ὀλίγων, Casauboni Codd. μετ' ὀλίγου.

14 Στρατιώτας εἶχε πλείους τῶν πολεμίων] Errore operarum hæc sunt in contextum inserta: quæ nobis ad codicis nostri marginem fuerant adscripta. Ita enim quæ in eo desiderabantur ex conjectura restituimus. Mox προβάλλεσθαι, non placet. Casaubonus.

15 Ἐπέτρεψεν] Cum Fl. pro ἐπέτρεψεν. Pro προβάλλεσθαι, Cant. προβαλέσθαι. παρήγγειλαν, pro παρήγγελλε. ut & ἐδύτων, pro ὅπλων.

16 Μη-

juberem, major dentium quam armorum fremitus exaudiebatur.

8 Iphicrates e regione castrametantibus hostibus, clam progressus est trium dierum itinere. Nam, ut latere posset, arida ligna inflammarat, atque aridis viridia imposuerat: sic aër densus & nubilus factus, hostium oculis tenebras offudit.

9 Iphicrates, quoties vates dehortarentur, non statim morem gerebat. Sed aut multitudinem transponebat, aut terram seu locum mutabat, atque iterum sacrificia redintegrabat. Hoc sæpe faciebat, non uni considerationi periculum universæ rei permittens.

10 Iphicrates adversus Lacedæmonios aciem ordinare incipiebat. Complures ab eo petebant, ut pugnam differret.

γαλα κλῖναι τὸ δόρυ, πλείων ἐξηκκέετο ψόφος τῶν ὀδόντων ἢ τῶν ὅπλων.

Ἰφικράτης ἀντιστρατοπεδευομένων τῶν πολεμίων πρόσηλθε τρισὶν ἡμέραις λαθών. [16] μηχανησάμενος δὲ τὸ λαθεῖν, ξύλα ξηρὰ ὑφῆψε, καὶ τοῖς ξηροῖς χλωρὰ [17] ἐπέθηκεν· ὁ δὲ ἀὴρ παχὺς καὶ ὁμιχλώδης γενόμενος ἐπεσκίασε τοῖς τῶν πολεμίων ὄψεσιν.

Ἰφικράτης τῶ [18] μαντέων ἀπαγορευόντων οὐκ ἐθύετο. ἀλλ' ἢ τὸ πλῆθος μετέταξεν, ἢ τὴν χώραν ἀπήλλαξεν, ἢ τὸ χωρίον μετέβαλλε. καὶ πάλιν ἔθυε τέως ἐθύετο. τοῦτο ἐποίει πολλάκις· ἐν μιᾷ σκέψει τὸ ἐξ ἁπάντων κίνδυνον ἐπιτρέπων.

Ἰφικράτης Λακεδαιμονίοις [19] παρατάξαιμι ἤρχετο· πολλοὶ παρεκάλουν αὐτὸν ὅπως ἀποφήνῃ τὸ μὴ χλιδὴ χλωρὰ ἀναθεῖναι.

16 Μηχανησάμενος τὸ λαθεῖν] Ita reposui cum MSS. pro μηχανησόμενος τὸ λ.

17 Ἐπέθηκεν] Vulgata ὑπέθηκε. Sed ut editum, Cant. & interpres. Sic supra 11.3.13. τὰ μάλαια χλωθεῖσι, τὰ

18 Μαντέων] Cant μαντέων.

19 Παρατάξαιμι] MSS. παρατάξομαι. Cant. pro ἤρχετο, ἀείκετο, sed in margine notatum ἤρχετο.

20 Ἐπό-

χιλίαρχον, τὸ δὲ πεντακοσίαρχον· καὶ ἄλλῳ παξίαρχῳ, καὶ λοχαγὸς ἑτέρῳ [20] ἐπιτάδαζε γνώσῃ. πάντας τοὺς προσκαλουμένους ἀνεβάλετο εἰς καιρὸν ἐπιτήδειον. ὁ δὲ καιρὸς, ὅτε ἐπὶ τοῦ προχώματος τὴν φάλαγγα· καὶ καθιστάμενος τὴν τάξιν, ἐκέλευσεν ἐν ἀπορρήτῳ [21] κινῆσαι πανικὸν, ὡς τῶν πολεμίων ἐμβεβληκότων. παραχὴ μεγάλη πάντων· οἱ μὲν δειλοὶ φοβηθέντες ἀνεχώρουν· οἱ δὲ ἀνδρεῖοι προῄλθον ἀντιπαξόμενοι τοῖς πολεμίοις. Ἰφικράτης γελάσας ὡμολόγησε τὸ πανικὸν αὐτὸς κεκινηκέναι, πειρώμενος τῆς δυναμένων ἡγεῖσθαι. [22] τοῖς μὲν δὴ μείνασι χιλιαρχίας, καὶ παξιαρχίας ἔδωκεν· τοὺς

bant, hic ut se tribunum constitueret, ille ut se quingentis ducem præficeret: atque alius centurio fieri, alius manipulum ducere conabatur. Ille petentes omnes in tempus opportunum rejecit. quod cum venisset, acie collocata, seorsim imperat, ut panicum cieat, quasi hostibus impetum facientibus. Cum magna esset omnium perturbatio, timidi metu perculsi, fugam arripuerunt. Fortes progrediebantur, ut se hostibus opponerent. Iphicrates ridens, confessus est se panicum ciere jussisse, ut periculum faceret quinam posset duces agere. His igitur qui manserant, millenorum ac centenorum præfecturas dedit: iis vero qui fugerant, ὃ ἀ-

20 Ἐπιτάδαζε] Fl ἐπιτάδαζον. Paullo post ante καθιστάμενος, Cant. omittit copulam.

21 Κινῆσαι πανικὸν] Legendum πανικόν, ut mox. *Casaubonus.*

Κινῆσαι πανικόν] Ita restitui cum Fl. & Interprete pro σημῆναι πανικόν Cant. literis facili errore transpositis, additoque articulo, κινῆσαι τὸ πανικόν. Lectionem nostram firmant sequentia hæc, ὡμολόγησε τὸ πανικὸν αὐτὸς κεκινηκέναι. Uterque Codex deinde, ὡς ἡγοῖ.

22 Τοῖς μὲν δὴ μείνασι, χιλιαρχίας καὶ παξιαρχίας ἔδωκεν] Ita restitui, præeuntibus MSS. & Interprete, pro τοῖς μὲν δὴ μείνασι, χιλιάρχοις, καὶ παξιαρχοις ἔδωκεν ἔφη.

23 Κατα-

mandavit ut hos sequerentur.

11 Iphicrates castra positurus, misit aliquos qui locum munitum ab exercitu longissime remotum occuparent. Mirantibus iis qui aderant, & interrogantibus, Ecquid occupas? respondens Iphicrates, Illud, inquit, Ecquis hoc futurum speraſſet? docens, in bello etiam illa quæ nemo speraſſet, custodiis esse munienda.

12 Iphicrates in latissimo campo aciem instruebat. Hostes longe numero superiores, incursionem faciebant. At ille a tergo suorum militum fossam effodit, ut spe fugæ præcisa manentes fortius & generosius pugnarent.

13 Iphicrates si contra tyrones & inexercitatos aciem instrueret, habens exercitatos mili-

ἢ ἀναχωρήσαντας ἐκέλευσε τούτοις ἕπεσθαι.

Ἰφικράτης μέλλων [23]καταστρατοπεδεύειν, ἔπεμψε τινὰς καταληψομένους τόπον ἐχυρὸν πορρωτάτω στρατοπέδου. θαυμασάντων τῶν παρόντων καὶ ἐρομένων, τί καταλαμβάνεις; Ἰφικράτης ὑπολαβὼν ἔφη, τὸ, τίς ἂν ἤλπισε τοῦτο ἔσεσθαι; παιδεύων, ὡς ἐν πολέμῳ χρὴ φυλακὴν εἶναι καὶ τῶν οὐκ ἐλπιζομένων.

Ἰφικράτης ἐν πεδίῳ μεγάλῳ παρετάττετο· οἱ πολέμιοι πολλῷ πλείους ὄντες [24]προσέβαλον· ὁ δὲ καλόπιν τῶν αὐτοῦ στρατιωτῶν, τάφρον βαθεῖαν ὤρυξεν· ὡς μὴ φυγῆς ἐλπίδας ἔχοντες, γενναιότερον ἀγωνίζοιντο μένοντες.

Ἰφικράτης, εἰ μὲν ἀγυμνάστοις παρετάσσετο, στρατιώτας ἔχων ἀσκημένους, οὐδαμοῦ χρῆμα σωθῆναι ἐς μά-

23 Καταστρατοπεδεύειν] Cum MSS. pro στρατοπεδεύειν. Paullo infra pro τὶ καταλαμβ. Cant. τὸ καταλαμβ. & pro τῶν ἐσεσθαι; παιδεύων, habet τοῦτ' ἐσεσθαι παιδεύων.

24 Προσέβαλον] Cant. προσέβαλον.

25 Προ-

μάχλω· τρίβων ὃ τ χρόνον ἐν τῇ συστάσ[25] προσεξέλυε τὰς πολεμίας, ὡς πονεῖν ἔλαττον εἰθισμένας, κ τότε ἐπεπήδα. εἰ ὃ προγεγυμνασμένοις ἔμελλε μάχεσθ, αὐτὸς ἔχων τραπώτας ἀγυμνάστους, σωστολέκει τὸ παράρρημα[26] ἐς μάχλω, ταῖς πρώταις ὁρμαῖς τ οἰκείων ἀκμαίως ἀποχρώμ.

Ἰφικράτης πολεμίας τρεψάμ, εἰς χωρίον στενὸν σωήλασεν· ὁρῶν ὃ μηδεμίαν ἰδὼν ἀναχωρήσεως αὐτὰς ἔχουσας, ἡ μόνῳ τῷ ἐκ ἓ νικᾶν ἀνάγκῃ· εἰπών, μὴ ἀναγκάσωμ ἀκθὰς γρέσθ τὰς πολεμίας· ἔδωκεν αὐτοῖς πρὸς τὸ φυγεῖν καιρὸν κ τόπον, ἵνα τῷ νικᾶν αὐτὸς ἀκινδύνως ἔχοι.

Ἰφικράτης θανάτ δίκῃ φεύγων, παρεσκάλο νεανίσκας ἐγχειρίδια καλ ἔχοντας· οἳ παράφαινον-

tes, non continuo pugnam faciebat: sed stando tempus consumens, hostes lassabat, minus ad laborem assuetos: atque tum demum impetum faciebat. Sin cum præexercitatis conflicturus esset, habens tyrones, statim pugnam inibat, & primum suorum impetum tempestive adhibebat.

14 Iphicrates hostes fusos ac fugatos in angustum locum coëgit. Conspicatus autem nullam eis ad egrediendum viam patere, nisi quam solam necessitas per victoriam aperuisset, inquiens, Ne cogamus hostes strenuos fieri: concessit eis ad fugam tempus & locum, ut ipse sine periculo victoriam obtineret.

15 Iphicrates capitis reus, juvenes cum gladiis in judicio collocavit, qui, monstrantes

πς

25 Προσεξέλυε τὰς πολεμίας] Lege προσεξέλυε, vel παρέλυε, ut in simili narratione lib. quarto in Philippo, commate VII. *Casaubonus.*

26 Ἐς μάχλω] Cant. addito articulo, ἐς τ μάχλω.

27 Ὡς

capula judicibus, terrorem eis incusserunt, ita ut reum absolverent.

16 Iphicrates etiam ad procuratorem abiens, in domum ipsius, thoracem indutus, curatori dicebat, vide caveas.

17 Iphicrates etiam in ditione amicorum vallo castra muniebat, non esse boni ducis ajens, dicere, Non putabam.

18 Iphicrates clam hostibus prope immi-

τῆς τοῖς δικασταῖς τὰς λαβὰς, ὅτως αὐτὸς καπώληξαν, ὥστε φοβηθέντες ἀπεδίκασαν τῷ δικλῳ.

Ἰφικράτης ϗ [27]ὡς τ κηδεστὴν ἀπὸν ὅτι τὴν εἰσίαν, τ θώρακα ἐνεδύσατο [28] λέγων, μελετῶ φυλάττεσθαι.

Ἰφικράτης ϗ ἐν τῇ φιλίᾳ τ χάρακα ἐβάλλετο λέγων, ὁ στρατηγικὸν τὸ, οὐκ ᾤμην.

Ἰφικράτης πολεμίοις ἐγγὺς ὄντων ἐπικειμένοις λαθεῖν

27 Ὡς τ κηδεστὴν] Ita restitui cum MSS. Vulgata, ὡς τ δικαστήν. Intelligitur autem Cotys rex Thraciæ, cujus filiam habuit in matrimonio. Demosthenes Orat. adversus Aristocratem: Ἐγὼ σκεπτόμενος Κότυν, ὃν κηδεστὴν ἐκεῖνος ἔσχε Ἰφικράτης, τ αὐτὸν τρόπον, ὃν καὶ Χαρίδημος Χερσοβλέπτην. Neque absque ratione sibi ab eo cavebat Iphicrates: paullo post enim refert idem Demosthenes: ϗ εἰς τοῦτο κατέστησε τ Ἰφικράτην ἀπορίας, ὥστε ἀπολιπόντα εἰς Λύπασιν εἰκεῖ, ϗ πάλιν εἰς Δουῦ. ἡγεμόνι, ὡς μὴ ὑμᾶς ἐχρῆν ἐλθεῖν, ὃς ὑπῆρξε πιπτόντ Θρᾳκὸς ϗ βαρβαρικὸν παρ' ἐκείνοις σῖτος ἀσφαλὴς ἦν μόνον, ὧν αὐτὸς ἐλιμώρησε τὰ ἑαυτ σωτηρίας. Iidem Codd. mox ἐνεδύετο, pro ἐνεδύσατο. Verbum μελετᾶν non solum usurpatur de tironibus, ut recte notavit Casaubonus, sed etiam de avium pullis, alarum concussione vires suas ad volandum experientibus, quod proprie dicitur πτερυγίζειν. Antoninus Liberalis Fab. XVIII. de Aëropo ave: ὃς ἐπ τῶν πίκτ μὴ ὑπὸ γῆς, ἀεὶ ὂ μελετᾷ πέτεσθαι. Suidas: μελετῶμεν, διδασκόμεθα. ἐκμανθάνοντες. ὥσπερ νεοττοὶ τὰς αὐτῶν ἀπαλὰς μὴ τὰ πτερὰ παρασκευὰς τοῖς γεραιτέροις αὐτῶν, μελετῶντας ὑπ' αὐτῶν τ πτῆσιν.

28 Λέγων, μελετῶ φυλάττεσθαι] Interpres non μελετῶ, sed μελέτα legit. Non probo. Sensus est: interrogatum Iphicratem cur thorace & aliis armis ἀμυντηρίοις etiam quum ad judicem iret sese muniret, respondisse, Μελετῶ φυλάττεσθαι: quibus verbis innuit imperator prudentissimus, se præceptorum quæ in scholis militaris disciplinæ traduntur, optime memorem, iis perpetuo uti. Nam verbum μελετῶ inde ortum est tyrones quippe, dum se exercent, μελετᾶν dicuntur, ut meditari Latinis. χ. μελετᾶν. *Casaubonus.*

30 Ἰφι-

θεῖν βαλόμενος, καὶ ἀκινδύνως ἀναζεύξαι, ὅσα ἐν τῷ πεδίῳ δένδρα περιέκοψε, καὶ προσήρτησεν αὐτοῖς ἀσπίδας, κράνη, δόρατα· οἱ μὲν δὴ πολέμιοι φαντασίαν εἶχον μενόντων. 29 Ἰφικράτης δὲ μετὰ πάντας ἀσφαλῶς ἀνέζευξεν.

nentibus, ut sine periculo castra moveret, quotquot erant arbores in eo loco resecuit, & appendit illis scuta, galeas, hastas. Hostes igitur ex his eos manere conjiciebant, Iphicrates vero cum omnibus copiis tuto castra movit.

Ἰφικράτης, εἰ μὲν πλείους τῶν πολεμίων ἔχοι στρατιώτας, βαλόμενος λαθεῖν ἵνα καταφρονήσαντας αὐτὸς 30 λάθοι, μίαν στιβάδα τοὺς δύο στρατιώτας ἐκέλευσε ποιεῖσθαι· ὑπὸ τούτης ἀνὰ μέρος ἀναπαύεσθαι· καὶ τὰ ὅπλα ἐπ' ἄλληλα τιθέναι· εἰ δὲ ὀλίγους ἔχοι, ὅπως μὴ καταφρονοῖντο, τοὺς ἕνα στρατιώτην δύω στιβάδας ποιεῖσθαι 31 προσέταττε· καὶ ταχέως ἐς ἄλλο χωρίον μετανίστατο. τῶν δὲ πολεμίων τὰς στιβάδας καταμαθόντων, καὶ τὸ πλῆθος κατα-

19 Iphicrates si plures hostibus milites haberet, & hoc ab hostibus ignorari vellet, ut eos paucitatem contemnentes ac nihil pendentes caperet, unum lectum duos milites jussit facere, & in eo vicissim requiescere, atque arma altera alteris imponere. Sin paucos haberet, ne contemnerentur, unum militem duo strata jussit facere, atque statim in alium locum traduxit. Hostibus vero strata videntibus, & mul-

πλα-

29 Ἰφικράτης δὲ μετά] Particulam cum MSS. & Interprete inserui.

30 Λάθοι] Cum MSS. nec non Codd. Casauboni, pro λαζῃ. Cant.

στιβάδα, pro στιβάδα. quomodo & bis infra.

31 Προσέταττε] κ. προσέταξε. Casaubonus.

32 Τὸ,

titudinem admirantibus, tum demum prælium committebat.

20 Thebani noctu obruere cogitabant Athenas. Iphicrates re cognita, præcepit Athenienſibus, ut noctu ſigno dato in forum convenirent: ſibi proditum iri Thebanorum civitatem: Itaque ſine tumultu egredi in animo habere, ac ſine pugna Thebas ex improviſo obruere. Id cum Thebanis nunciatum eſſet, ab opprimendis Athenis deſtiterunt.

21 Iphicrates cum paucos haberet milites, coſque triſtibus & abjectis animis præditos, volens audaciam & confi-

τῶν πλαγίων, τὸ δὲ τρίτον κάδε τῶν ὁπλιτῶν σωθῆναι μάχῃ.

Θηβαῖοι νύκτωρ εἰσπεσεῖν Ἀθήναζε διενοήθησαν. Ἰφικράτης μαθὼν, παράγγελμα ἔδωκεν Ἀθηναίοις, [32] νύκτωρ ὑποσημήναντος, εἰς ἀγορὰν ἀθροίζεσθαι· τοῦτο δίδοται οἱ ἡ Θηβαίων πόλις, καὶ μὴ ἡσυχίᾳ ἐξελθόντες ἄφνω [33] τοῦτο ποιοῦντες ἁμαχεὶ Θήβας αἱρήσομεν· τοῦτο δὲ ἐξαγγελθὲν Θηβαῖοι μαθόντες, ἀπέσχοντο τοῦ τοῦτο ποιεῖν τῆς Ἀθήνας. ἐς δὲ τὸ φυλάττειν τὴν πόλιν αὐτῶν κατέστησαν.

Ἰφικράτης ὀλίγους εἶχε στρατιώτας, καὶ τούτους ἀθυμοῦντας· βουλόμενος οὖν [34] θάρσος ἐνδοῦ-

ναι,

32 Τὸ, εἰς ἀγορὰν ἀθροίζεσθαι.] Malim ἀθροίζεσθε. Nam ſequitur, Θήβας αἱρήσομεν. Sed illa τοῦτο δίδοται οἱ non bene cohærent: Quanquam ſolet Polyænus interdum in eadem periodo formam orationis variare. Sublato οἱ reliqua cohærebunt. *Caſaubonus.*

Νύκτωρ ὑποσημήναντος, εἰς ἀγορὰν ἀθρ.] Ita reſtitui cum MSS. & Interprete, pro vulgato νύκτωρ ὑποσημήναντι τὸ εἰς ἀγορὰν ἀθρ. ſic infra 27. ἰὼν, τὸ σημεῖον ἄραντος, ἐβαδιζώντες ἀθρόοι ἐν βήματι τοῦτο ποιῶσιν. Cant. pro εἰς, ἐς. Idem Codex ſequens οἱ delet, & pro ἐξελθόντες, legit ἐξελθόντος.

33 Ποιοῦντες.] Ita reposui cum Fl. pro vulgato τοῦτο ποιήσαντες. Mox pro τῆς Ἀθήνας, ut erat in Vulgata, cum MSS. & Interprete reſtitui τοῖς Ἀθήναις.

34 Θάρσος ἐνδοῦναι.] Cum MSS. Vulgatâ θάρσος δοῦναι. Paullo poſt pro ἔχει, Cant. ἔχῃ.

ναι, μεταξὺ δειπνοῦντας συγκαλεῖ λοχαγοὺς καὶ παξιάρχας, καὶ κελεύει φέρειν ὅσον ἕκας☉ ἔχοι ἀργύριον, ἢ χρυσίον, ἢ κόσμον, ὡς προδοσίαν τῶν πολεμίων [35] Διαπραξόμενος, καὶ δέονται δῶρα. δόντας δὲ ἤδη βαδίζειν ἐπὶ τοὺς ἐναντίους· οἱ μὲν ἐκόμισαν ἃ ἕκαστοι λαθόντες, σύνθημα ἔδωκεν [36] Ἑρμῆ φίλιον. ὡς τοῦτο πρὸς τοὺς ἐνδιδόντας αὐτῷ συγκείμενον· καὶ βραχὺ διαλιπών, ἐπῆγε τοὺς στρατιώτας. οἱ δὲ πιστεύσαντες ὡς ἔχοιεν τοὺς προδόντας, ἀθαρσέστεροι πρὸς τὴν μάχην ἐγένοντο.

dentiam ipsis injicere, inter cœnandum convocat manipulorum duces ac centuriones, jubetque ut quantum quisque haberet, adferret, sive argentum, sive aurum, sive ornatum, quasi proditionem hostium facturus, & ad eam rem muneribus indigens. Postquam dedissent, hostes aggredi statuit. Qui attulerunt. Ille cum accepisset, tesseram dedit Mercurium Philium, quasi de hoc sibi cum proditoribus convenisset: & parva interposita mora, milites adduxit. Qui credentes fore, ut sibi aliqui adversarios proderent, audentiores ad faciendum prælium extiterunt.

Ἰφικράτης τὴν σύνταξιν τῶν στρατοπέδων εἰκάζε τῷ σώματι θώρακα. ἐκάλε

22 Iphicrates ordinationem exercituum humano corpori assimilabat.

τὴν

35 Διαπραξόμενος, καὶ δέονται δῶρα] Si paullo ante scriptum esset, σιτον ὡς αὐτὸν, legendum hic esset Διαπραξόμενον καὶ δέονται. Sine illis lege καὶ δέων δῶρον. Scio ἀπλῶς posse quibusdam videri hæc ita dicta: mihi non ita videtur. *Casaubonus.*

Διαπραξόμενος] Fl. Διαπραξάμενος. Pro καὶ δέονται δῶρα. δόντας δὲ ἤδη βαδ. cum Cant. lego & distinguo: καὶ δέονται τὰ δῶρα δόντας ἤδη βαδ. Verto autem: *& oportere jam, collatis donis, eos pergere ad hostes.*

36 Ἑρμῆ] Cant. Ἑρμῶ. Mox pro διδόντας, ut habebat Vulgata, reposui cum MSS. (nisi quod Cant. προδόντας) & Interprete προδόντας, & pro διαθαρσέστεροι, cum iisdem Codd. διαθαρσύτεροι.

37 Ma-

Pectus phalangem appellabat, manus levis armaturæ milites, pedes equitatum, caput ducem. Reliquorum aliquod si desit, claudum & mancum exercitum esse: sin deficiat dux, totum inutilem discedere.

τὴν φάλαγγα· χεῖρας τοὺς ψιλούς· πόδας τὴν ἵππον· κεφαλὴν τὸν στρατηγόν. τὰ μὲν δὴ ἄλλα ὅταν ὑπολείπῃ, χωλὸν, καὶ πηρὸν τὸ στρατόπεδον. ὅταν δὲ ὁ στρατηγὸς ὑπόληται, τὸ πᾶν ἄχρηστον εἶχεται.

23 Iphicrates Mitylenæ famam emisit, brevi multa scuta comparari oportere, quæ Chiorum servis mitterentur. Hoc audito Chii, mancipiorum conatum metuentes, e vestigio miserunt ei pecunias, & societatem fecerunt.

Ἰφικράτης ἐν Μιτυλήνῃ λόγον ἔδωκεν, ἀσπίδας χρὴ κατασκευάσαι ἀφ' ἑκάστης πλείους, ὡς τε τοῖς τῶν Χίων οἰκέταις πέμψαι. Χῖοι τοῦτο ἀκούσαντες, καὶ τὸ οἰκετικὸν φοβηθέντες, ταχὺ χρήματα ἔπεμψαν αὐτῷ χρήματα· καὶ συμμαχίαν συνέθεντο.

24 Iphicrates Sicyonem oppugnabat. Lacedæmonius præfectus ex Lacedæmone auxilium accersens, jussit missos in insidiis collocare. Qui insidias struxerunt. Iphicrates viam ad urbem dirigens, transiit insidias. Aliqui feroces

Ἰφικράτης Σικυῶνι προσέβαλε. Λάκων ἁρμοστὴς βοήθειαν ἐκ Λακεδαίμονος [37] μεταπέμψασθαι σκηψάμενος, [38] τοὺς πεμφθέντας εἰς ἐνέδραν καθίσαι προσέταξεν· οἱ μὲν δὴ ἐλόχων. Ἰφικράτης δὲ βαδίζων ὑπὲρ τὴν πόλιν παρῆλ-

37 Μεταπέμψασθαι] Fl. μεταπέμπεσθαι. Cant. μεταπέμπειν. Propera καθίσαι, cum Cant. reposui εἰς ἐνέδραν καθίσαι. Sicuti etiam ex MSS. addita præpositio supra II. 1. 27. Utroque loco absorpta videtur per syllabam præcedentem.

38 Τοὺς πεμφθέντας ἐνέδραν καθίσαι προσέταξεν] Vel ἐνέδρᾳ scribendum: vel ἐνέδραν, quod est εἰς ἐνέδραν. Sic enim libro secundo, in Agesilao, commate XXVII. Ξενοφῶν.

ἐκ τῆς πόλεως θρασύτερον ἠπείλησαν, [39] νῦν γέ τοι δώσεις δίκην. Ἰφικράτης ὑποψίας εἶναί τινας, οἷς ἔτοι πεπίθασιν, αὐτίκα ἀναστρέφει [40] κατ' ἄλλην ἀγοδίαν σύντομον· καὶ τοὺς ἀρωτάτους ἐκλέξας αὐτὸς ἄφνω προσέπεσε τοῖς ἐνεδρεύουσι, καὶ πάντας διέφθειρεν· ὁμολογῶν ἁμαρτάνειν, ὅτι μὴ προηρεύνησε τοὺς τόπους· τῷ δὲ ταχέως ὑποπτεῦσαι τὸ λόχον [41] ἄριστα ἐχρήσατο, πρὲμπεσὼν ὀξέως τοῖς ἐνεδρεύουσιν.

ex urbe minabantur audacius, Nunc vero pœnas dabis. Iphicrates suspicatus aliquos esse, in quibus illi spem haberent, statim revertitur per aliam viam difficilem, & compendiosam: atque ipse delectis robustissimis, continuo eos, qui in insidiis latebant, obruit; & omnes morte affecit: confessus se errasse, quod non ante loca perscrutatus fuisset. Suspicione vero repentina optime usum esse, quod extemplo insidiantes adortus esset.

Ἰφικράτης ἔμελλε βαρβάροις μαχεῖσθαι· καὶ βουλόμενος τοὺς ἑαυτοῦ στρατιώτας ἀτολμοτέρους ποιῆσαι, δέδοικα, ἔφη, μὴ οὐκ [42] ἤδη λύσι εἶεν οἱ βάρβαροι, ὡς τοὺς πολεμίους εὖ-

25 Iphicrates cum barbaris prælium collaturus, volens suos milites audaciores reddere: Vereor, inquit, ne non intellexerint barbari, quemadmodum hostes terrere soleam,

39 Νῦν γέ τοι δώσεις δίκην] Cant. νῦν γέ τοι δίκην δώσεις Sequentia, Ἰφικράτης ὑποψίας, &c. a præcedentibus tamquam novum Iphicratis strategema, quintum scilicet & vicesimum. in Cant. separantur. Male.

40 Κατ' ἄλλην ἀγοδίαν σύντομον] Ita restitui cum MSS. & Interprete. Vulgata, κατ' ἄλλην ὁδόν. Item pro αὐτὸς ἄρτι φρ. cum Cant. & Interprete αὐτὸς ἄρτιος φρ. Mox pro προεσκέψατο, uterque Codex, προέμπεσεν.

41 Ἄριστα] καὶ ἄκρως. Casaubonus.

42 Ἤδη λύσι] MSS. ἠδὺ λύσει.

43 Ἰσι-

Iphicratis nomine. Sed ego curam adhibebo, ut nunc id intelligant, & aliis renuncient. Tantum vos etiam ſtudium diligentiamque mecum intendite. Cum autem congrederentur exercitus, dicente quodam hoſtes eſſe formidabiles: Et quanto nos, inquit, ſumus formidabiliores?

26 Iphicrates rogabat milites, ut quoniam multa & glorioſa certamina ſe duce viciſſent, ſibi hoc ſolum largirentur, ac priores ſtarent, dum in hoſtes iretur: ſciens, niſi id facere ſummo ſtudio contendiſſent, eventurum ut hoſtes idem priores facerent.

27 Iphicrates promittebat ſe militibus victoriam daturum, ſi, poſtquam ipſe ſignum

Ἰφικράτης ἔφη. ἀλλ' ἔγωγε φροντιῶ, ὅπως νῦν γένοιντο καταμαθόντες, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀπαγγέλλωσι μόνον καὶ ὑμεῖς [44] συμφιλοτιμήσασθέ μοι· ἐπεὶ ἢ σωίεσαν αἱ δυνάμεις, φήσαντός τινος φοβεροὺς εἶναι τοὺς πολεμίους καὶ πόσῳ, εἶπεν, ἡμεῖς ἐκείνοις φοβερώτεροι.

Ἰφικράτης παρεκάλεσε τοὺς στρατιώτας, ἀνθ' ὧν πολλοὺς καὶ εὐδόξους ἀγῶνας νενικήκασιν αὐτὸς ἡγεμὼν, τοῦτο μόνον αὐτῷ χαρίσασθαι, σφᾶς πρότερους εἶναι τῷ προσιέναι τοῖς ἐναντίοις, εἰδὼς ὅτι τοῦτο ποιήσαντες μὴ φιλοτιμηθέντων, συμβήσεται τοὺς ἐναντίους πρότερους τοῦτο πράξαι.

Ἰφικράτης ὑπισχνεῖτο τοῖς στρατιώταις τὴν νίκην παραδώσειν, ἐὰν, τὸ σημεῖον ἄραντος, [45] παραθαρσύνωσιν

43 Ἰφικράτης ἔφη. ἀλλ' ἔγωγε φροντιῶ, ὅπως νῦν γένοιντο καταμαθόντες, καὶ τοῖς] Ita lacunam, quæ erat in Vulgata, inter ἔφη & καὶ τοῖς, cum MSS. cum quibus etiam conſentit Interpres, explevi; niſi quod Fl. καθόντες. Statim pro ἀπαγγέλλωσι, Cant. ταγγέλωσι.

44 Συμφιλοτιμήσασθέ μοι] Ita reposui cum Cant. & Interprete, pro vulgato συμφιλοτιμησασθέμοι. Fl. συμφιλοτιμήσαι μοι Paullo poſt cum eodem Cant. & Interprete pro ὑμεῖς, reſtitui ἡμεῖς.

45 Παραθαρσύνωσιν ἀλλήλους] Cant.

ναυπς ἀλλήλας ἐν βῆμα προβῶσιν. ἰὼ ἰὼ ὅτι ῥοπὴ ὀξυπέτης ἡ μάχη· τὸ δὲ σημεῖον ἦρεν ὁ στρατηγὸς, καὶ οἱ στρατιῶται προέβησαν ἐπαλαλάξαντες, καὶ τὰς πολεμίας ὠσάμενοι, εἰς φυγὴν ἔτρεψαν.

Ἰφικράτης πρὸ Κόρινθον Ἀθηναίων στρατηγὸς πολεμίων Θηβαίοις· οἱ μὲν Ἀθηναῖοι σφόδρα [46] ἐπήγοντο ἐξελθεῖν ὅτι τάχιστα μάχην· Ἰφικράτης δὲ ὁρῶν τὰς πολεμίας πλείονας, καὶ ὅτι προσφάτῳ τῇ ἐν Λεύκτροις νίκῃ μεγαλοφρονοῦντας, οὐ προήγετο ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτοὺς ἔφη· ἐγὼ μὲν ὑμᾶς [47] ἐς τοῦτο ἀνδρείας προήγαγον, ὡς τὸ καταφρονεῖν Βοιωτῶν δύνασθε· τοῦ δὲ ἐμοῦ κρείττονων στρατηγῶν πρόσλαβών τις

extulisset, animantes se mutuo, unum gradum procederent. Cum pugna esset in inclinatione gravissima, dux signum tollebat. Milites acclamantes sibi mutuo procedebant, & hostes pulsos in fugam vertebant.

28 Iphicrates ad Corinthum Athenienſium dux erat, bellum Thebanis inferentium. Athenienſes admodum festinabant egredi ad pugnam. Iphicrates videns hostes numero plures, recens parta in Leuctris victoria, confidere, non produxit. Sed ad eos inquit: Ego vos ad tantam fortitudinem adduxi, ut etiam contemnere Bœotos possitis. Verum ex iis ducibus, qui me sunt præstantiores, aliquis vos assumat, & produ-

ὑμᾶς

Cant. προβησώμεθα ἀλλήλοις. Mox utrique Codex, προσβῶσιν. Sed Interpres ut Vulgata: atque ita mox, ὠσάμενοι. Pro ἐπαλαλάξαντες, Cant. ἐπαλαξάντες.

46 Ἐπήγοντο] Cant ἠπείγοντο. Pro τῇ τοῦ πρὸς Λεύκτροις νίκῃ, cum MSS. reposui τῇ ἐν Λεύκτροις νίκῃ.

47 Ἐς τοῦτο] Cant. ἐς τοῦτο. Paullo post pro πρὸ στρατηγὸς, Fl. πρὸς στρατηγόν. Cum utroque Codice & Interprete pro σωφρονοῦσιν, reposui σωφρονοῦσιν. Cum iisdem Codd. pro λογισμὸν, restitui λογισμοῦ, quomodo etiam in margine Vulgatæ notarat Casaubonus.

48 Οἰκοῦν

cat. Ita cepit Athenienſes, & ab impetu revocavit ducis virtus, ut non egredi cogeretur ad pugnam una cum his qui ante ſurrexiſſent: ſed furorem ipſorum ratione compeſcuit.

29 Iphicrates proditionis reus citabatur, accuſantibus Ariſtophonte & Charete, eam ob cauſſam, quod ad Embata cum hoſtes interficere poſſet, navale prælium non iniverat. qui videns judicium in contrariam ſententiam ferri, deſiſtens a dicendo, enſem quodammodo judicibus oſtendit. Ne vero tota conſpiratione armata circumdaret judicium, abſolutionem omnes ei decreverunt. Poſt victoriam decernente quodam, eum judicibus vim adhibuiſſe: Amens eſſem, inquit, ſi pro Athe-

ὑμᾶς πεφαγίτω. ὅτως εἶλε τὰς Ἀθηναίας, καὶ τὴν ὁρμὴν ἐπαύσατο, ἡ τοῦ στρατηγοῦ ἀρετὴ, μὴ συνεξορμῆσαι τοῖς προεξαναστᾶσι, ἀλλὰ τὸν θυμὸν αὐτῶν λογισμῷ καθέξειν.

Ἰφικράτης προδοσίας δίκην ἔφυγεν. Ἀγύρτου καὶ Χάρης ἐδίωκεν· αἰτίαν δὲ ἔλεγον ὅτι ἄρα τοῖς Ἐμβάτοις δυνάμενος ἐλεῖν τὰς τριήρεις, καὶ διεναυμάχησεν. [48] ὁρῶν τὸ δικαστήριον ὑποφερόμενον εἰς τὸ ναυτικὸν, καὶ λόγῳ παυσάμενος, παρέφλυε πως τὸ ξίφος τοῖς δικασταῖς· οἱ δὲ καταδείσαντες μὴ τὴν ἑταιρείαν ἄλλοι ἐξοπλίσαντες κυκλώσειε τὸ δικαστήριον, ἄφεσιν αὐτῷ πάντες ἐψηφίσαντο· μὴ τοῦ νίκην, ψηφισαμένου τινὸς, ἃς παρεκρούσατο τοὺς δικαστάς· οὐκ ἂν εἶεν, ἔφη, ὑπὲρ Ἀθηναίων μὲν στρατηγῶν, ὑπὲρ ἐμαυτὸν

48 Ὁ ἐρῶν τὸ δικαστήριον] Cant. ὁρῶν δὲ τὸ δικ. Pro vulgato ὑποφερόμενον, ſcripſi cum MSS. ὑποτρεπόμενον. Iidem pro παυσάμενος Ⓓ, παυσάμενος Ⓒ. Mox pro ἑταιρείαν, Pl. ἐπαρχ. Cant. ἑτέραν. Paullo poſt pro ψηφισαμένου τινὸς, Caſaubonus in ora Vulgatæ notarat, φασκοντος.

χίλιων σταδία πέντε, καὶ κατεχόντων ὑψηλότατον τὸν παρὰ τὴν θάλασσαν, καὶ τὴν πρείας τὴν ἐπ' αὐτὰς ἐφ' ἕνα ἄσης· τὸ δὲ λοιπὸν χωρίον ἀπόκρημνον ὂν εἰς τὴν θάλασσαν, ὁπλεξάμενος ἄνδρας εὐρώστους, [56] νύκτα παραφυλάξας ἀνήνεμίαν, ἀλειψάμενος λίπασιν τοῖς ἀναγκαίοις ὅπλοις, διὰ τῆς θαλάττης [57] περιών· ὅσον γε μὴν βαθύτερα παρενηχόμενος, [58] παρελθὼν τὰς φυλακὰς ἐκβάς, ὅπισθεν ὡπλισμένος, ἀπέκτεινε πάντας· καὶ τὸ λοιπὸν στρατόπεδον ἤγαγε διὰ τῆς στενῆς ὁδοῦ παρὰ τὸ κρημνόν· καὶ τοῖς πολεμίοις, ἔτι νυκτὸς ὄσης, ἀφυλάκτοις καὶ μὴ προσδοκῶσιν ἐπιπεσὼν, πολὺν μὲν διέφθειρε, πολὺν δὲ ἐζώγρησεν.

Ἰφικράτης [59] δὲ χειμῶνας

stibus, & quinque stadia distantibus, atque altissimum locum juxta mare tenentibus, cum non aliter quam singularibus ad illos via pateret, reliquus vero locus præceps in mare ferretur, delectis robustis ac fortibus viris, observata nocte tranquilla, unctus oleo cum necessariis armis per mare circumiens: ubi vero esset aqua profundior, tranans accessit, & egressus, a tergo custodes adortus, omnes trucidavit, ac suum exercitum per angustam viam juxta præcipitium duxit. Hostes igitur nocte adhuc durante ex improviso nec opinantes adortus, alios occidit, alios vivos cepit.

34 Iphicrates sub hye-

μῶνας

56 Νύκτα παρ. ἀνίωτμίαν.] Cum MSS. & Interprete, pro vulgato, καὶ ἰλυωτμίαν. Ponitur autem νύκτα ἀνίωτμον, pro νύκτα ἀνίωτμον, vel νύκτα, εἰ καὶ ἀνίωτμος.

57 Περιών] Cum MSS. & Interprete pro περιών. Sub finem Strategematis MSS. ἀφυλάκτους, pro ἀφυλάκτοις.

58 Παρελθὼν τὰς φυλακὰς] Distingue, παρελθὼν τὰς φυλακὰς, ἐκβὰς, ὁπισθεν π αὐτῶν ὡπλ. At in codd. Interpr. voces illæ τὰς φυλακὰς videntur alio loco fuisse positæ. Confer cum Frontino. *Casaubonus.*

59 Περὶ χειμῶνας καὶ κρημνὸς] Codd. Interpr. καὶ κρημνός. *Idem.*

Περὶ

mem & congelatam aciem videns opportunum tempus hostes aggrediendi, producere milites volebat. Quibus ob vestium tenuitatem, & frigoris sævitiam difficulter obedientibus, ipse malam vestem indutus, & reliquis leviorem, accedens ad tabernacula, singulos hortabatur ut in hostes invaderent. Qui conspicati ducem abjectissima veste præditum, & calceis vacantem, pro communi salute se in voluntarium periculum offerre, libenter secuti sunt.

μῶνας ϗ κρυμνὰς, ὁρῶν καιρὸν ἐπιθέσεως τοῖς ἐναντίοις ἐβάλετο τὰς στρατιώτας. Διὰ γυμνότητα ϗ [50]κρύος ἀθυμοῦντας, αὐτὸς ἐνδὺς εὐθὺς φαυλοτάτην, ϗ τῶν ἄλλων ἀθλιωτάτην, παρελὼν τὰς σκιὰς ἕκαστον ἐπιχειρῆσαι τοῖς πολεμίοις παρεκάλ. οἱ δὲ προθύμως ἠθλέθησαν, ὁρῶντες τὸν στρατηγὸν ταπεινῶς [51]ἠμφιεσμένον, ϗ ἀνυπόδητον, ὑπὲρ τῆς κοινῆς σωτηρίας προθυμούμενον.

35 Iphicrates quando non poterat dare stipendia, duxit milites ad inhabitata loca & littora, ut quam minimum absumerent. Sin abundaret pecuniis, duxit ipsos in civitates & loca floren-

Ἰφικράτης εἰ μὲν μὴ [52]ἔχοι διδόναι μισθοφοράν, ἦγε τοὺς στρατιώτας εἰς [53]ἀοικήτους χωρία, ϗ ὠκάς, ἵνα ὡς ἐλάχιστα ἀναλίσκοιεν· εἰ δὲ πορίσειε χρημάτων, ἦγεν αὐτοὺς εἰς πόλεις

Περὶ χειμῶνας] MSS absque præpositione. Pro χειμῶνας cum Fl. restituit κρυμνὰς, vel ut minus immutetur, κρυμνὰς posset legi. Cum Fl. consentit Interpres. (nisi quod relinquo illi explicandum, *congelatam aciem.*) Cant. post ἐφορᾶν inserit καὶ, ita ut sit, ἐφορᾶν καὶ καιρόν.

50 Κρύος] Cum MSS. pro vulgato ψύχος. Cant. προθυμουμένους, pro προθυμοῦντας.

61 Ἠμφιεσμένον] MSS ἠμπισμένον.

62 Ἔχοι διδόναι μισθοφοράν] Verbum διδόναι cum MSS. inserui, cum quibus consentit Interpres. Pro ἔχοι, Cant. ἔχῃ.

63 Ἀοικήτους] Cant. ἀοίκητα. Cum MSS. & Interprete addidi εἰς ante ἐλάχιστα. Mox pro εἰς πόλεις, Cant. εἰς πόλιν.

64 Διὰ

θεῖν βελόμενος, καὶ ἀκινδύνως ἀναζεύξαι, ὅσα ἐν τῷ τόπῳ δένδρα ἐκείκοψε, καὶ προσήρτησεν αὐτοῖς ἀσπίδας, κράνη, δόρατα. οἱ μὲν δὴ πολέμιοι φαντασίαν εἶχον μενόντων. 29 Ἰφικράτης δὲ μὴ ἔξω στρατοπέδου πάντας ἀσφαλῶς ἀνέζευξεν.

Ἰφικράτης, εἰ μὲν πλείους τῶν πολεμίων ἔχοι στρατιώτας, βελόμενος λαθεῖν ἵνα καταφρονήσαντες αὐτὸς 30 λάβοι, μίαν στιβάδα τοὺς δύο στρατιώτας ἐκέλευσε ποιεῖσθαι· ἐπὶ ταύτης ἀνὰ μέρος ἀναπαύεσθαι· καὶ τὰ ὅπλα ἐπ' ἄλληλα πρὸς ἑαυτοὺς εἰ δὲ ὀλίγους ἔχοι, ὅπως μὴ καταφρονοῖντο, ἢ ἕνα στρατιώτην δύο στιβάδας ποιεῖσθαι 31 προσέταξε· καὶ ταχέως ἐς ἄλλο χωρίον μετανίστησε. τῶν δὲ πολεμίων τὰς στιβάδας καταμαθόντων, καὶ τὸ πλῆθος κατα-

nentibus, ut sine periculo castra moveret, quotquot erant arbores in eo loco resecuit, & appendit illis scuta, galeas, hastas. Hostes igitur ex his eos manere conjiciebant, Iphicrates vero cum omnibus copiis tuto castra movit.

19 Iphicrates si plures hostibus milites haberet, & hoc ab hostibus ignorari vellet, ut eos paucitatem contemnentes ac nihil pendentes caperet, unum lectum duos milites jussit facere, & in eo vicissim requiescere, atque arma altera alteris imponere. Sin paucos haberet, ne contemnerentur, unum militem duo strata jussit facere, atque statim in alium locum traduxit. Hostibus vero strata videntibus, & mul-

πλα-

29 Ἰφικράτης δὲ μὴ] Particulam cum MSS. & Interprete inserui.

30 Λάβοι] Cum MSS. nec non Codd. Casauboni, pro λάζοι. Cant.

στιβάδα, pro στιβάδα. quomodo & bis infra.

31 Προσέταξε] κ. προσέταξι. Casaubonus.

32 Τὸ.

titudinem admirantibus, tum demum prælium committebat.

20 Thebani noctu obruere cogitabant Athenas. Iphicrates re cognita, præcepit Athenienſibus, ut noctu ſigno dato in forum convenirent: ſibi proditum iri Thebanorum civitatem: Itaque ſine tumultu egredi in animo habere, ac ſine pugna Thebas ex improviſo obruere. Id cum Thebanis nunciatum eſſet, ab opprimendis Athenis deſtiterunt.

21 Iphicrates cum paucos haberet milites, coſque triſtibus & abjectis animis præditos, volens audaciam & confi-

πλαγίων, τὸν ἱππικὸν δὲ πρόσω ἐσῶν σὺν ἅπασι μάχεσθαι.

Θηβαῖοι νύκτωρ ἐπιθέσθαι Ἀθήναις διενοήθησαν. Ἰφικράτης μαθὼν, παράγγελμα ἔδωκεν Ἀθηναίοις, [32] νύκτωρ ὑποσημήναντος, εἰς ἀγορὰν ἀθροίζεσθαι· προδίδοται γὰρ οἱ τῶν Θηβαίων πόλις, καὶ μὴ ἠυχίας ἐξελθόντες ἄφνω [33] προσπεσόντες ἀμαχεὶ Θήβας αἱρήσομεν· τοῦτο γὰρ ἐξαγγελθὲν Θηβαίοις μαθόντες, ἀπέσχοντο προσπεσεῖν τῇς Ἀθήναις. ἐς ἣν τὸ φυλάττειν τὴν πόλιν αὐτῶν κατέστησαν.

Ἰφικράτης ὀλίγους εἶχε στρατιώτας, καὶ τούτους ἀθυμοῦντας· βουλόμενος αὐτῆς [34] θάρσος ἐνδέναι,

32 Τὸ, εἰς ἀγορὰν ἀθροίζεσθαι] Malim ἀθροίζεσθε. Nam ſequitur, Θήβας αἱρήσομεν. Sed illa προδίδοται γὰρ οἱ non bene cohærent: Quanquam ſolet Polyænus interdum in eadem periodo formam orationis variare. Sublato οἱ reliqua cohærebunt. *Caſaubonus.*

Νύκτωρ ὑποσημήναντος, εἰς ἀγορὰν ἀθρ.] Ita reſtitui cum MSS. & Interprete, pro vulgato νύκτωρ ὑποσημῆναι τὸ εἰς ἀγορὰν ἀθρ. ſic infra 27. ἰέναι, τὸ σημεῖον ἄραντος, ἐμβαστώσαντες ἀνδρας ἐν βήμα παρῶσιν. Cant. pro εἰς, ἐς. Idem Codex ſequens οἱ delet, & pro ἐξαγγέλθὲν, legit ἐξαγγέλθντος.

33 Προσπεσόντες] Ita reposui cum Fl. pro vulgato προσπεσόντες. Mox pro τῇς Ἀθήναις, ut erat in Vulgata, cum MSS. & Interprete reſtitui τὰς Ἀθήνας.

34 Θάρσος ἐνδέναι.] Cum MSS. Vulgata θάρσος δῆναι. Paullo poſt pro ἔχει, Cant. εἶχε.

ναι, μεταξὺ δειπνοῦντας συγκαλεῖ λοχαγοὺς καὶ ταξιάρχας, καὶ κελεύει φέρειν ὅσον ἕκαστος ἔχοι ἀργύριον, ἢ χρυσίον, ἢ κόσμον, ὡς προδοσίαν τῶν πολεμίων [35] Διαπραξόμενος, καὶ δέοντα δῶρα. δόντας δὲ ἤδη βαδίζειν ὅπῃ τοὺς ἐναντίους· οἱ μὲν ἐκόμισαν· ὁ δὲ λαξὼν, σώθημα ἔδωκεν [36] Ἑρμῇ φιλίῳ. ὡς τοῦτο πρὸς τοὺς ἐνδιδόντας αὐτῷ συγκείμενον· καὶ βραχὺ διαλιπών, ἐπῆγε τοὺς στρατιώτας. οἱ δὲ πιστεύσαντες ὡς ἔχοιεν τοὺς προδόντας, διθαρσέστεροι πρὸς τὸν μάχιμον ἐγένοντο.

dentiam ipsis injicere, inter cœnandum convocat manipulorum duces ac centuriones, jubetque ut quantum quisque haberet, adferret, sive argentum, sive aurum, sive ornatum, quasi proditionem hostium facturus, & ad eam rem muneribus indigens. Postquam dedissent, hostes aggredi statuit. Qui attulerunt. Ille cum accepisset, tesseram dedit Mercurium Philium, quasi de hoc sibi cum proditoribus convenisset: & parva interposita mora, milites adduxit. Qui credentes fore, ut sibi aliqui adversarios proderent, audentiores ad faciendum prælium extiterunt.

Ἰφικράτης τὴν σύνταξιν τῶν φαλαγγιτῶν ἐκαζε τῷ σώματι· θώρακα ἐκάλει

22 Iphicrates ordinationem exercituum humano corpori assimilabat.

τὴν

35 Διαπραξόμενος, καὶ δέοντα δῶρα] Si paullo ante scriptum esset, ὅσον ἐς αὐτὸν, legendum hic esset Διαπραξόμενον καὶ δέοντα. Sine illis lege καὶ δέον δῶρον. Scio ἀθροίζω posse quibusdam videri hæc ita dicta: mihi non ita videtur. *Casaubonus.*

Διαπραξόμενος] Fl. Διαπραξάμενος. Pro καὶ δέοντα δῶρα. δόντας δὲ ἤδη βαδ. cum Cant. lego & distinguo: καὶ δέον τὰ δῶρα δόντας ἤδη βαδ. Verto autem: *& oportere jam, collatis donis, eos pergere ad hostes.*

36 Ἑρμῇ] Cant. Ἑρμῆ. Mox pro δόντας, ut habebat Vulgata, reposui cum MSS. (nisi quod Cant. προδόντας) & Interprete προδόντας, & pro διθαρσέστεροι, cum iisdem Codd. διθαρσέστεροι.

37 Me-

Pectus phalangem appellabat, manus levis armaturæ milites, pedes equitatum, caput ducem. Reliquorum aliquod si desit, claudum & mancum exercitum esse: sin deficiat dux, totum inutilem discedere.

τὴν φάλαγγα· χεῖρας τὴς ψιλὲς· πόδας τὴν ἵππον· κεφαλὴν τ στρατηγόν. τὰ μὲν δὴ ἄλλα ὅπαν ὑπολείπη, χωλὸν, ϗ πηρὸν τὸ στράτοπεδον. ὅταν δ' ὁ στρατηγὸς ἀπόληται, τὸ πᾶν ἄχρηστον εἶχεται.

23 Iphicrates Mitylenæ famam emisit, brevi multa scuta comparari oportere, quæ Chiorum servis mitterentur. Hoc audito Chii, mancipiorum conatum metuentes, e vestigio miserunt ei pecunias, & societatem fecerunt.

Ἰφικράτης ἐν Μιτυλήνῃ λόγον ἔδωκεν, ἀσπίδας χρὴ κατασκευάσαι μὲ τάχες πολλὰς, ὥς τε τοῖς τ Χίων οἰκέτοις πέμψαι· Χῖοι τοῦτο ἀκούσαντες, ϗ τὸ οἰκετικὸν φοβηθέντες, τὸ δ' αὐτίκα χρῆμα ἔπεμψαν αὐτῷ χρήματα· ϗ συμμαχίαν συνέθεντο.

24 Iphicrates Sicyonem oppugnabat. Lacedæmonius præfectus ex Lacedæmone auxilium accersens, jussit missos in insidiis collocare. Qui insidias struxerunt. Iphicrates viam ad urbem dirigens, transiit insidias. Aliqui feroces

Ἰφικράτης Σικυῶνι προσέβαλλε. Λάκων ἁρμοστὴς βοήθειαν ἐκ Λακεδαίμονος [37] μεταπέμψασθαι σκηψάμενος, [38] τὲς πεμφθέντας εἰς ἐνέδραν καθίσαι προσέταξεν· οἱ μὲν δὴ ἐλόχων. Ἰφικράτης δ' βαδίζων ὑπὲρ τὴν πόλιν παρῆλθε

37 Μεταπέμψασθαι] Fl μετοπέμπεσθαι. Cant. μεταπέμπεται. Pro εἰς ἐνέδρα καθίσαι, cum Cant. reposui εἰς ἐνέδραν καθίσαι. Sicuti etiam ex MSS. addita præpositio supra II. 1. 27. Utroque loco absorpta videtur per syllabam præcedentem.

38 Τὲς πεμφθέντας εἰς ἐνέδραν καθίσαι προσέταξεν] Vel ἐν ἐνέδρᾳ scribendum: vel εἰς ἐνέδραν, quod est εἰς ἐνέδραν. Sic enim libro secundo, in Agesilao, commate XXVII. Cæsuræ.

ἐκ τῆς πόλεως θρασύτερον ἠπείλησαν, [39] νῦν γέ τοι δώσεις δίκην. Ἰφικράτης ὑποπτεύσας εἶναί τινας, οἷς ἔτι πεπίθασιν, αὐτίκα ἀναστρέφει [40] κατ' ἄλλην ἀνοδίαν σώτομον· καὶ τοὺς ἀκροτάτους ἐπιλέξας αὐτὸς ἄφνω προσέπεσε τοῖς ἐνεδρεύουσι, καὶ πάντας διέφθειρεν· ὁμολογῶν ἁμαρτάνειν, ὅτι μὴ προηρεύνησαιτο τοὺς τόπους· τῷ δὲ ταχέως ὑποπτεῦσαι τὸ λόχον [41] ἄρασθαι ἐχρήσαιτο, πρὶν ἐμπεσεῖν ὀξέως τοῖς ἐνεδρεύουσιν.

ex urbe minabantur audacius, Nunc vero pœnas dabis. Iphicrates suspicatus aliquos esse, in quibus illi spem haberent, statim revertitur per aliam viam difficilem, & compendiosam: atque ipse delectis robustissimis, continuo eos, qui in insidiis latebant, obruit; & omnes morte affecit: confessus se errasse, quod non ante loca perscrutatus fuisset. Suspicione vero repentina optime usum esse, quod extemplo insidiantes adortus esset.

25 Ἰφικράτης ἔμελλε βαρβάροις μαχεῖσθαι· καὶ βουλόμενος τοὺς ἑαυτοῦ στρατιώτας ἀτολμοτέρους ποιῆσαι, δέδοικα, ἔφη, μὴ οὐκ [42] ἤδεσαν οἱ βάρβαροι, ὡς τοὺς πολεμίους ἐνίκησαν

25 Iphicrates cum barbaris prælium collaturus, volens suos milites audaciores reddere: Vereor, inquit, ne non intellexerint barbari, quemadmodum hostes terrere soleam,

39 Νῦν γέ τοι δώσεις δίκην] Cant. νῦν γέ τοι δίκην δώσεις Sequentia, Ἰφικράτης ὑποπτεύσας, &c. a præcedentibus tamquam novum Iphicratis strategema, quintum scilicet & vicesimum, in Cant. separantur. Male.

40 Κατ' ἄλλην ἀνοδίαν σώτομον] Ita restitui cum MSS. & Interprete. Vulgata, κατ' ἄλλην ἐξόδιον. Item pro αὐτὸς ἄφνω φρ. cum Cant. & Interprete αὐτὸς ἀθρόως φρ. Mox pro προεπαίσθοιτο, uterque Codex, προεμπεσοῖτο.

41 Ἄρασθαι] χρ. ἄρασθαι. Casaubonus.

42 Ἤδεσαν] MSS. ἤδεισαν.

43 Ἰφι-

Iphicratis nomine. Sed ego curam adhibebo, ut nunc id intelligant, & aliis renuncient. Tantum vos etiam ſtudium diligentiamque mecum intendite. Cum autem congrederentur exercitus, dicente quodam hoſtes eſſe formidabiles: Et quanto nos, inquit, ſumus formidabiliores?

26 Iphicrates rogabat milites, ut quoniam multa & glorioſa certamina ſe duce viciſſent, ſibi hoc ſolum largirentur, ac priores ſtarent, dum in hoſtes iretur: ſciens, niſi id facere ſummo ſtudio contendiſſent, eventurum ut hoſtes idem priores facerent.

27 Iphicrates promittebat ſe militibus victoriam daturum, ſi, poſtquam ipſe ſignum

43 Ἰφικράτης δὲ. ἀλλ' ἔγωγε φροντιῶ, ὅπως νῦν γένοιντο καθαμαθόντες, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀπαγγέλωσι· μόνον καὶ ὑμεῖς 44 συμφιλοτιμήσασθέ μοι· ἐπεὶ ἢ σωίσεσθαι αἱ δυνάμεις, φήσαντός τινος φοβερὰς εἶναι τὰς πλεμίας καὶ πόσω, εἶπεν, ἡμεῖς ἐκείνοις φοβερώτεροι.

Ἰφικράτης παρεκάλεσε τὰς στρατιώτας, ἀνθ' ὧν πολλὰς καὶ εὐδόξους ἀγῶνας νενικήκασιν αὐτὸς ἡγεμών, τοῦτο μόνον αὐτῷ χαρίσασθαι, φίλον πρότερος εἰ τῷ προσιέναι τοῖς ἐναντίοις, εἰδὼς ὅτι τοῦτο ποιήσαντες μὴ φιλοτιμηθέντων, συμβήσεται τοὺς ἐναντίους πρότερος τοῦτο πρᾶξαι.

Ἰφικράτης ὑπέσχετο τοῖς στρατιώταις τὴν νίκην δώσειν, ἐὰν, τὸ σημεῖον ἄρηται, 45 δώσωσιν

43 Ἰφικράτης δὲ. ἀλλ' ἔγωγε φροντιῶ, ὅπως νῦν γένοιντο καθαμαθόντες, καὶ τοῖς] Ita lacunam, quæ erat in Vulgata, inter ἢ & καὶ, τοῖς, cum MSS. cum quibus etiam conſentit Interpres, explevi; niſi quod Fl. μαθόντες. Statim pro ἀπαγγέλωσι, Cant. παγγέλωσι.

44 Συμφιλοτιμήσασθέ μοι] Ita reposui cum Cant. & Interprete, pro vulgato συμπιλοτιμήσασθέ μοι. Fl. συμπιλοτιμήσασθε μοι. Paullo poſt cum eodem Cant. & Interprete pro ὑμεῖς, reſtitui ἡμεῖς.

45 Παραδώσωσιν ἀλλήλοις] Q 3 Cant.

ναντιος ἀλλήλους ἐν βῆμα προβῶσιν. ἰδὼ ὡς ὀξυπάτης ἡ μάχη· τὸ δὲ σημεῖον ἦρεν ὁ στρατηγός, καὶ οἱ στρατιῶται προέβησαν ἐπαλαλάξαντες, καὶ τὰς πολεμίους ὠσάμενοι, εἰς φυγὴν ἔτρεψαν.

extuliſſet, animantes ſe mutuo, unum gradum procederent. Cum pugna eſſet in inclinatione graviſſima, dux ſignum tollebat. Milites acclamantes ſibi mutuo procedebant, & hoſtes pulſos in fugam vertebant.

Ἰφικράτης πρὸς Κόρινθον Ἀθηναίων στρατηγὸς πολεμούντων Θηβαίοις· οἱ μὲν Ἀθηναῖοι σφόδρα [46] ἐπήγοντο ἐξελθεῖν ὅτι τάχιστα μάχην· Ἰφικράτης δὲ ὁρῶν τοὺς πολεμίους πλείονας, καὶ ὅτι προσφάτῳ τῇ ἐν Λεύκτροις νίκῃ μεγαλοφρονοῦντας, οὐ προῆγεν, ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτοὺς ἔφη· ἐγὼ μὲν ὑμᾶς [47] ἐς τοῦτο ἀνδρείας προήγαγον, ὡς καταφρονεῖν Βοιωτῶν δύναισθε· τοὺς δὲ ἐμοῦ κρείττονας στρατηγοὺς προκαλοῦν πρὸς

28 Iphicrates ad Corinthum Athenienſium dux erat, bellum Thebanis inferentium. Athenienſes admodum feſtinabant egredi ad pugnam. Iphicrates videns hoſtes numero plures, recens parta in Leuctris victoria, confidere, non produxit. Sed ad eos inquit: Ego vos ad tantam fortitudinem adduxi, ut etiam contemnere Bœotos poſſitis. Verum ex iis ducibus, qui me ſunt præſtantiores, aliquis vos aſſumat, & produ-

ὑμᾶς

Cant. προβησάμενοι ἀλλήλους. Mox utrumque Codex, προσβῶσιν. Sed Interpres ut Vulgata: atque ita mox, προσιόντων. Pro ἐπαλαλάξαντες, Cant. ἐπαλλάξαντες.

46 Ἐπήγοντο] Cant ἀπεῖχοντο. Pro τῇ τῶν τῆς Λεύκτρις νίκῃ, cum MSS. reposui τῇ ἐν Λεύκτρις νίκῃ.

47 Ἐς τοῦτο] Cant. ἐν τούτῳ. Paullo post pro προκαλοῦν, Fl. προκαστηγεῖ. Cum utroque Codice & Interprete pro σωφρονεῖν, reposui σωφρονισμοῦ. Cum iisdem Codd. pro λογισμὸν, restitui λογισμοῦ, quomodo etiam in margine Vulgatæ notarat Caſaubonus.

48 Οἱ δὲ

cat. Ita cepit Athenienſes, & ab impetu revocavit ducis virtus, ut non egredi cogeretur ad pugnam una cum his qui ante ſurrexiſſent: ſed furorem ipſorum ratione compeſcuit.

29 Iphicrates proditionis reus citabatur, accuſantibus Ariſtophonte & Charete, eam ob cauſſam, quod ad Embata cum hoſtes interficere poſſet, navale prælium non iniverat. qui videns judicium in contrariam ſententiam ferri, deſiſtens a dicendo, enſem quodammodo judicibus oſtendit. Ne vero tota conſpiratione armata circumdaret judicium, abſolutionem omnes ei decreverunt. Poſt victoriam decernente quodam, eum judicibus vim adhibuiſſe: Amens eſſem, inquit, ſi pro Athe-

ὑμᾶς παρελθὼν. ὅτως εἶλε τὸς Ἀθηναίους, καὶ τὴν ὁρμὴν ἐπαύσατο, ἡ τοῦ στρατηγοῦ ἀρετὴ, μὴ συνεξορμῆσαι τοῖς προεξαναστᾶσιν, ἀλλὰ τὸν θυμὸν αὐτῶν λογισμῷ κατασχεῖν.

Ἰφικράτης προδοσίας δίκην ἔφυγεν. Ἀγυρτοφῶν καὶ Χάρης ἐδίωκον· αἰτία δὲ ἦν ὅτι ἄρα τοῦ Ἐμβατα δυνάμενος ἐλεῖν τὸς πολεμίους, διεναυμάχησεν. [48] ὁρῶν τὸ δικαστήριον ὑποφερόμενον εἰς τὐναντίον, καὶ λέγων παυσάμενος, παρέφηνέ πως τὸ ξίφος τοῖς δικασταῖς· εἰ δὲ καταδείσαντες μὴ τὸν ἐταιρείαν ἄλλων ἐξοπλίσας κυκλώσειε τὸ δικαστήριον, ἄφεσιν ὑπὲρ πάντων ἐψηφίσαντο· μὴ τὸν νικῶν, ψηφισαμένου τινὸς, ὡς παρεκρούσατο τὸς δικαστάς· δίκην ἂν εἶναι, ἔφη, ὑπὲρ Ἀθηναίων μὲν στρατηγῶν, ὑπὲρ ἐ-

μαυτὸν

48 Ὁ ἐγὼν τὸ δικαστήριον] Cant. ἐγὼν δὲ τὸ δικ. Pro vulgato ὑποτρεπόμενον, ſcripſi cum MSS. ὑποτρεπόμενον. Iidem pro παυσάμενος, παυσάμενος. Mox pro ἐταιρείαν, Pl. ἐπαίρειν. Cant. ἐτέων. Paullo poſt pro ἐψηφίσαντο, Caſaubonus in ora Vulgatæ notarat, ἐφυσιῶντο.

μαιῶ ἢ πρὸς Ἀθηναίους μηκέτι.

49 Ἰφικράτης ἐν ἀπορίᾳ χρημάτων ἔπεισεν Ἀθηναίους τὰ ὑπερέχοντα τῶν οἰκοδομημάτων ἐς τὰς δημοσίας ὁδὸς ἀποκόπειν, ἢ πιπράσκειν· ὡς τοὶ δεσπόται τῶν οἰκιῶν πολλὰ εἰσήνεγκαν χρήματα ὑπὲρ τοῦ μὴ ἀποκοπῆναι καὶ σαθρὰ γενέσθαι τὰ οἰκοδομήματα.

Ἰφικράτης μὲν οὖν τοῖς μάχῃ, ἀπὸ τῶν ληφθέντων ἄξια τῶν πόνων διένειμεν ἑκάστῳ· εἰ δὲ ξένια ἔφερε πόλεων ἀκομίζοντο, καὶ ἀπὸ τούτων διέπεμπεν ἑκάστῳ, καὶ οὐ ἕνα μόνον, ἀλλὰ καὶ 51 οὐ ἔθνη καὶ οὐ λόχους. καὶ οὐ τοὺς ὁπλίτας, ἱππεῦσιν ἄλλα, ὁπλίταις ἄλλα, ψιλοῖς ἕτερα, πρὸς τὰ μάχης σιγῶ κηρύξας ἐπ-

nientibus bella geram, pro me vero non item.

50 Iphicrates in summa pecuniarum egestate suasit Athenienſibus, ut ædificia quæ eminerent, in publicas vias reſcinderent, aut venderent. Itaque domini ædium multas pecunias contulerunt, ne mutilarentur, aut labefactarentur ædificia.

51 Iphicrates poſt pugnam de præda cuilibet dignam labboribus partem diſtribuit. Sin munera a civitatibus adferrentur, ab his etiam diſpertivit unicuique, non ſigillatim tantum, verumetiam ſecundum exercitus atque manipulos, & dum arma induerentur equitibus alia, armatis alia, levis armaturæ militibus alia, ante pu-

ny-

49 Ἰφικράτης ἐν ἀπορίᾳ χρημάτων] Aut idem eſt, aut affine certe admodum quod narrat Ariſtoteles in Oeconom. de Hippia. Ἵππιας, inquit, ὁ Ἀθηναῖος τὰ ὑπερέχοντα τῶν ὑπομνήσεις τὰς δημοσίους ὁδὸς καὶ τοῦ ἀναβαθμοὺς, καὶ τὰ σκιαδεῖα, καὶ τὰς θύρας τὰς ἀνοιγομένους εἰς τὸν δρόμον ἀνῆκεν ἀνῶν ἐᾶν τὰ κτήματα· καὶ σωτηρίαν τὰ χρήματα τοῦτος ἐγένετο. Caſaubonus.

50 Ἀποθέντων] Fl. ἀποθέντων. Pro ἐνεμῶν, cum eodem reſcripſi διένεμεν.

51 Κατὰ ἔθνη] Cum MSS. pro ἔθνη. Cum iiſdem pro vulgato πλοῖς, reſtitui ψιλοῖς. quomodo in ſuis quoque legit Interpres. Pro ἐπιζύγιον, Cant. ἐπιζύγιον, cui additum ſupra λεπ. Idem Codex ὁπλον habet pro ὁπλίταις.

52 Τῷ

gnam, facto silentio, promittebat ei, qui ex armatis se fortissime gessisset, præmium: & iterum ei qui ex equitibus, sive scutatis, seu ordine deinceps in singulis ordinibus. In festis autem ex publicis comitiis eos, qui cæteris strenuiores extitissent, primis sedibus honorabat. Hæc omnia excogitabat, ut alacriores & promptiores ad pericula milites redderet.

32 Iphicrates variis modis milites exercebat, fictis excursionibus, falsis insidiis, fictis proditionibus, simulatis transitionibus, fictis aggressionibus, & panicis, ut si quando tale quid eveniret, non terrerentur.

33 Iphicrates circa sacrum montem ex adverso constitutis ho-

ἠγγέλλετο [52] τῷ ἀριστεύσαντι ἐν τῇ ἐπιτάξει ἆθλον· [53] καὶ τῷ πάλιν ἐν τοῖς ἱππεῦσιν, ἢ ἐν τοῖς πελτασταῖς, καὶ ἐφεξῆς ἐν ἁπάσαις ταῖς τάξεσιν· ἔν γε μὴν ταῖς ἑορταῖς καὶ πανηγύρεσιν, ὅσοι ἀνδρειότεροι τῶν ἄλλων, προεδρίαις. ταῦτα πάντα ἐστρατήγει, προθυμοτέρους ποιῶν τοὺς στρατιώτας ἐν τοῖς κινδύνοις.

Ἰφικράτης ποικίλως ἐγύμναζε τοὺς στρατιώτας, μηχανὰς καὶ ψευδοβοηθείας, [54] ψευδενέδρας, ψευδοπροδοσίας, [55] ψευδαπορολίας, ψευδεφόδους, Ψευδοπανικὰ, ἵνα εἴ ποτε καὶ πιεζόν τι γένοιτο, μηδαμῶς ἐκπλήσσοιντο.

Ἰφικράτης περὶ τὸ Ἱερὸν ὄρος ἀντικαθεσταμένων αὐτῷ πολεμίων, καὶ ἀπεχούσῃ

52 Τῷ ἀριστεύσαντι] Mire hæc omnia erant perturbata in nostro codice: & hic quoque aliquid videtur vel deesse, vel mendi subesse. *Casaubonus.*

53 Καὶ τῷ πάλιν] Ita reposui cum Cant. & Interprete pro vulgato, καὶ αὖ πάλιν. Fl. καὶ τὸ πάλιν. Cum iisdem Codd. scripsi, ἢ ἐν τοῖς πελτασταῖς, pro ἢ πελτασταῖς.

54 Ψευδοπροδοσίας] κ. ψευδοπροδοσίας. & pro ψευδεφόδους, ψευδεπέζους. *Casaubonus.*

55 Ψευδαπορολίας] MSS. ψευδαυτολμίας. sed Vulgata recte. In fine. Fl. ἐκπλάττοιτο, pro ἐκπλήσσοιντο.

χίλιων σταδία πέντε, καὶ κατεχόντων ὑψηλότατον τόπον παρὰ τὴν θάλασσαν, καὶ τὴν παρεῖας τὴν ἐπ' αὐτὰς ἐφ' ἕνα ἄνδρα· τὸ δὲ λοιπὸν χωρίον ἀποκρημνον ἦν εἰς τὴν θάλασσαν, ἐπιλεξάμενος ἄνδρας δώδεκα, νύκτα παραφυλάξας ἀνεμίαν, ἀλειψάμενος λίπασιν τοῖς ἀναγκαίοις ὅπλοις, διὰ τῆς θαλάττης περιών· ὅσον μὲν βαθύτερα παρεμπεσόμενος, παρελθὼν τὰς φυλακὰς ἐκ τῶν, ὅπισθεν αὐτῶν προσπεσόμενος, ἀπέκτεινε πάντας· καὶ τὸ αὐτῶν στρατόπεδον ἤγαγε διὰ τῆς στενῆς ὁδοῦ παρὰ τὸ κρημνόν· καὶ τοῖς πολεμίοις, ἔτι νυκτὸς ὄντος, ἀφυλάκτοις καὶ μηδὲν προσδοκῶσιν ἐπιθέμενος, πολλοὺς μὲν διέφθειρε, πολλοὺς δὲ ἐζώγρησεν.

Ἰφικράτης δὲ χει-

stibus, & quinque stadia distantibus, atque altissimum locum juxta mare tenentibus, cum non aliter quam singularibus ad illos via pateret, reliquus vero locus præceps in mare ferretur, delectis robustis ac fortibus viris, observata nocte tranquilla, unctus oleo cum necessariis armis per mare circumiens: ubi vero esset aqua profundior, tranans accessit, & egressus, a tergo custodes adortus, omnes trucidavit, ac suum exercitum per angustam viam juxta præcipitium duxit. Hostes igitur nocte adhuc durante ex improviso nec opinantes adortus, alios occidit, alios vivos cepit.

34 Iphicrates sub hye-

μῶνας

96 Νύκτα παρ. ἀνίωμίαν.] Cum MSS. & Interprete, pro vulgato, ἀνίωμίαν. Ponitur autem νύκτα ἀνίωμον, pro νύκτα ἀνίωμον, vel νύκτα, ἐν ᾗ ὠ ἀνίωμία.

97 Περιών] Cum MSS. & Interprete pro παριών. Sub finem strategematis MSS. ἀφυλάκτους, pro ἀφυλάκτοις.

98 Παρελθὼν τὰς φυλακὰς] Distingue, παρελθὼν τὰς φυλακὰς, ἐκ τῶν, ὄπισθεν τῶν αὐτῶν ἦν. At in codd. Interpr. voces illæ τῶν φυλακῶν videntur alio loco fuisse positæ. Confer cum Frontino. *Casaubonus.*

99 Περὶ χειμῶνας καὶ κρημνούς] Codd. Interpr. ἐν κρημνοῖς. *Idem.*

Περὶ

mem & congelatam aciem videns opportunum tempus hostes aggrediendi, producere milites volebat. Quibus ob vestium tenuitatem, & frigoris sævitiam difficulter obedientibus, ipse malam vestem indutus, & reliquis leviorem, accedens ad tabernacula, singulos hortabatur ut in hostes invaderent. Qui conspicati ducem abjectissima veste præditum, & calceis vacantem, pro communi salute se in voluntarium periculum offerre, libenter secuti sunt.

μῶνας καὶ κρυμνὰς, ὁρῶν καιρὸν ἐπιθέσεως παράγειν ἐβούλετο τὰς στρατιώτας. Διὰ γυμνότητα καὶ [50]κρύος ἀθυμοῦντας, αὐτὸς ἐνδὺς εὐθὺς φαυλοτέραν, καὶ τῶν ἄλλων ἀθλιωτέραν, παρελθὼν τὰς σκηνὰς ἕκαστον ἐπεχείρησε τοῖς πολεμίοις παρακαλεῖν. οἱ δὲ προθύμως ἠνθλέθησαν, ὁρῶντες τὸν στρατηγὸν ταπεινῶς [51]ἠσθημένον, καὶ ἀνυπόδητον, ὑπὲρ τῆς κοινῆς σωτηρίας προθυμούμενον.

35 Iphicrates quando non poterat dare stipendia, duxit milites ad inhabitata loca & littora, ut quam minimum absumerent. Sin abundaret pecuniis, duxit ipsos in civitates & loca floren-

Ἰφικράτης εἰ μὲν μὴ [52]ἔχοι διδόναι μισθοφοράν, ἦγε τὰς στρατιώτας εἰς [53]ἀνοίκητα χωρία, καὶ ὠνητὰς, ἵνα ὡς ἐλάχιστα ἀναλίσκοιεν· εἰ δὲ πορίζοι χρημάτων, ἦγε αὐτὰς εἰς πόλεις

Πιρὶ χειμῶνας] MSS absque præpositione. Pro χειμῶνας cum Fl. restitui κρυμὸς, vel ut minus immutetur, κρυμὰς posset legi. Cum Fl. consentit Interpres. (nisi quod relinquo illi explicandum, *congelatam aciem.*) Cant. post ἐφορᾶν inserit καὶ, ita ut sit, ἐφορᾶν καὶ καιρόν.

50 Κρύος] Cum MSS. pro vulgato ψύχος. Cant. προθυμουμένους, pro προθυμοῦντας.

61 Ἠσθημένον] MSS ἠσθημένον.

62 Ἔχοι διδόναι μισθοφοράν] Verbum διδόναι cum MSS. inserui, cum quibus consentit Interpres. Pro ἔχοι, Cant. ἔχῃ.

63 Ἀνοίκητα] Cant. ἀοίκητα. Cum MSS. & Interprete addidi ὡς ante ἐλάχιστα. Mox pro εἰς πόλεις, Cant. εἰς πόλιν.

64 Διὰ

λεις ἢ χωρία δίδαιμονα· ὅπως πάλιν μισθὸν ἀναλώσαντες ἀπορίᾳ ἐργάζοιεν τι πρᾶγμα, [64] Διὰ τὴν δὲ ἀργυρίᾳ ἔνδειαν. ἐμοὶ ἐπέτρεπεν αὐτοὺς ἀδὲ σχολάζειν. ἀλλ' εἰ μὴ πόλεμον εἶχεν, ἀεί τι προσέταττεν, ἢ ὀρύττειν, ἢ ταφρεύειν, ἢ δένδρα κόπτειν, [65] ἢ ἀναζευγνύειν, ἢ μετασκευάζειν, ὡς ἐν τῇ σχολῇ νεωτερίζειν βουλομένων.

36 Ἰφικράτης Σάμον κατασύρας, εἰς Δῆλον κατέπλευσε. Σάμιοι [66] ἐς πρεσβείας ἀφίκοντο λυτροῦσθαι βουλόμενοι τὰ ληφθέντα· ὁ δὲ ὁμολογῶν ἀποδώσειν, κρύφα ὑπηρετικὴν σκέψασθαι ὡς ἐξ Ἀθηνῶν σκέλους καταπλεῖν κομίζον ἐπιστολὴν πεπλασμένην, ὡς Ἀθηναίων αὐτὸν ἐπανήκειν κελευόντων. ὁ δὲ πρὸς τὰς Σαμίας μεγαλυσάμενος φιλανθρω-

tia, ubi celerrime consumpto stipendio facere præclarum aliquid ob inopiam pecuniæ conarentur. Non autem permisit eis otium agere. Sed cum bellum non esset, semper aliquid negotii dedit, & jussit aut cuniculos in terram agere, aut fossas ducere, aut arbores secare, aut castra transferre, aut vasa transmutare, quod in otio novas res moliri existimaret.

36 Iphicrates in Samo prædatus, in Delum navigavit. Samii legati venerunt: ea quæ capta fuissent, pretio redemptum. Qui promittens se eis redditurum, clam expeditam navem emisit, & quasi ab Athenis navigare jussit, ac fictam epistolam ferre, tanquam Athenienſibus ipsum redire jubentibus, ipse cum Samiis amice pace constituta, triremium præ-

θρώ-

64 Διὰ τὴν δὲ, &c.] Καὶ, quod legebatur ante Διὰ, cum MSS. & Interprete delevi.

65 Ἀναζευγνύειν] MSS. ut & Codd. Casauboni μετασκευάζειν.

66 Ἐς πρεσβείας] Fl. absque præpositione. Cant. πρέσβεις ἀφίκοντο.

67 Ὡμιλη-

fectis solvere mandans, & abnavigans in desertam insulam noctes diesque contendit. Samii cum audivissent Iphicratem abnavigasse, summamque legatis humanitatem præstitisse, sine metu in civitate versabantur, & absque metu in regione passim oberrabant. Quibus dissolute vagantibus, ille rursus ad Samum appellens, prædam longe majorem quam antea diripuit. Idem hoc Phormio prius Chalcidensibus fecit.

37 Iphicrates Lacedæmonios & Thebanos bellum inter se mutuo gerentes in gratiam reducere conabatur. Argivis & Arcadibus sociis Thebanorum resistentibus, mandavit qui-

θρώπως, πῆς τριηράρχοις ἀναγωγὴν παραγγείλας, ἀποπλεύσας, εἰς ἐρήμην νῆσον [67] ὥρμίσατο νυκτὸς καὶ ἡμέρας. οἱ Σάμιοι πυθόμενοι ὡς ἀπέπλευσεν Ἰφικράτης, [68] φιλανθρώπως αὐτοῖς χρησάμενον καὶ τὴν πόλιν ἀδεῶς διέτελουν, καὶ ἐς τὴν χώραν ἀδεῶς διεξίεσαν· ὁ δὲ διεσκεδασμένων πάλιν ἐπιπλεύσας ἐς τὴν Σάμον, πολλῷ πλείονα λείαν ἢ πρότερας ἥρπασε. [69] τοῦτο καὶ ὁ Φορμίων πρότερον ἐποίησε Χαλκιδεῦσιν.

Ἰφικράτης Λακεδαιμονίους καὶ Θηβαίους πολεμοῦντας ἐπιχειρεῖ διαλλάσσειν· οἱ σύμμαχοι Θηβαίων Ἀργεῖοι καὶ Ἀρκάδες ἀντέπεσαον· ὁ δὲ τραπομένοις εἴοις προσέπε-

ξε

67 Ὥρμισατο] Cant. ὁρμίσατο. Locum hunc ita distinguo: Ἀποπλεύσας εἰς ἐρήμην νῆσον, ὥρμίσατο νυκτὸς καὶ ἡμέρας. & verto: *abnavigans versus insulam desertam, diem unum ac noctem illic stationem habuit.* Confer cum strategemate Phormionis. Pro φιλανθρώπως Σαμίοις χρησ. cum MSS monente etiam Casaubono, rescripsi φιλανθρώπως αὐτοῖς χρησ. Pro διεξίεσαν, Cant. διεξίεσαν. Sub finem, pro προτέρον ἐποίησε, cum Fl. reposui πρότερον ἐπ.

68 Φιλανθρώπως Σάμιοι χρησάμενον] Scribe, φιλ. αὐτοῖς χρησάμενον, ut in omnibus codd. *Casaubonus.*

69 Τοῦτο καὶ ὁ Φορμίων] Supra in Phormione, narratione prima. *Idem.*

70 Ἐγκα-

ξε λεηλατῆσαι τὴν Ἀργολίδα· τῶν δὲ Ἀργείων [70] ἐγκαλούντων, τὰς φυγάδας αὐτῶν ἔφη αἰτίας εἶναι. προελθὼν δὲ καὶ ὡς τὰς φυγάδας ἀνελόμενος, τὴν λείαν τοῖς Ἀργείοις ἀπέδωκεν· οἱ δὲ ὑπολαβόντες, ὡς δι' ἐρρέτη καὶ φίλωτῷ Ἰφικράτει προσέφυγον, καὶ τὴν εἰρήνην αἰρεῖσθαι Θηβαίους ἔπεισαν.

Ἰφικράτης βασιλεῖ στρατηγῶν μὲν Φαρναβάζῳ, πλέων ἐπ' Αἴγυπτον, τὸ χώρας ἔσης ἀλιμένου, παρήγγειλε τοῖς τριηράρχοις, πεσσαράκοντα σίκκους ἕκαστον ἔχειν. προορμιζομένων δὲ [71] τὰς σίκκους ἀμμου πλήσας, [72] κεφαλί-

busdam militibus, ut Argolidem deprædarentur. Argivis accusantibus, profugos ipsorum ajebat auctores esse. Procedens etiam quasi transfugis occisis, prædam Argivis reddidit. Quam cum recepissent, ad Iphicratem tanquam benefactorem & amicum confugerunt, & Thebanis, ut pacem cuperent, persuaserunt.

38 Iphicrates Regis nomine bellum gerens, una cum Pharnabazo navigans in Ægyptum, cum regio esset importuosa, mandavit triremium præfectis, ut quilibet quadraginta saccos haberet. Cum vero appellerent, saccos arena complens, capita ex sin-

ὅας

70 Ἐγκαλούντων] Cant. ἐκκαλούντων.

71 Τὰς σίκκους] Fl. τὰς σάκκους. Cant. τὰς σάκκους. Unico addendi testatur Eustathius ad Homeri Iliad. N. pag. 940. καὶ οἱ σάκκοι ἀμυκάνυλα. Ἴσως δ' ὅτι μέσον τὸ πονηρευόμενον, ἀλλὰ καὶ οἱκεῖται λιγόμενος σάκκος, ὃν ἔνιοι κατὰ συνεσίρησιν τοῦ παρ' Ἀθηναίοις, καθάπερ Αἰλιανὸς διενύσθη. ἔστιν καὶ σακδίσαι οἱονεὶ τὸ ὑλίζειν, ὡς Ἡρόδοτος, γάμματα ὑποσακίζομενοι. καὶ ὑποσακίζειν τὸ ὀδὸν, τὸ ὠρχηκέναι καὶ ὑγκαμπεῖν. τοῦτο δ' ἔοικε καὶ ὅλον τὸ μεμφόμενον ἐκκεισθαι σάκκοις. Pro τοὺς, cum MSS. & Interprete reposui, ἐξῆπτον.

72 Κεφαλίδας ἐπὶ ἐκάστης νεὼς] Ita legitur hic locus in nostro codice: nescio tamen an aliter Interpres legerit, qui vertat: *ex singulis navibus suspendit.* quasi esset scriptum κεφαλὰς, aut κεφαλὰς ἀπὸ ἑκάστης. Idem Interpres dum vertit κεφαλίδας *capita*, ignoravit quid ea vox hoc loco significaret. quod ex unius Hesychii glossis didicimus.

gulis navibus suspendit, atque sic eas remigatas adduxit.

39 Iphicrates in Epidauro, non multum supra mare aciem instruebat. Postquam vero ad nemus profundum & umbrosum ventum esset, exclamavit, ut positi in insidiis consurgerent. Hostes magnas insidias metuentes, reversi sunt, & celeri fuga se in naves receperunt.

40 Iphicrates in Thessalia & Jason tyrannus prope fluvium fœdus componere volentes,

δας ἐξῆπεν ἑκάστης νεὼς, καὶ ἕτως ἀνείλκυσεν αὐτὰς πεζῇ σωρὸν ὁρμάς.

Ἰφικράτης ἐν Ἐπιδαύρῳ, μικρὸν ἄνω θαλάττης παρετάσσετο· ὑλώδη δὲ καὶ βαθὺ, καὶ σύσκιον, ἀνεβόησεν, ἐξαίφνης ἀναστῆναι τοὺς ἐγκαθημένους· οἱ πολέμιοι φοβηθέντες ἐνέδραν μεγάλην, ἀνέστρεψαν· καὶ διὰ τάχους εἰς τὰς ναῦς καταφυγόντες ἀνεχάρησαν.

Ἰφικράτης ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ Ἰάσων ὁ τύραννος πολέμιον ποταμῷ συσσάντες βυκλώμῳοι, δι' ἀγγέλων

mus. Sic autem ille, Κίσσελοι, μάρσιπποι, ἀκόντια, ἀσπίδες, ἃ τοῖς ἐρείσμασι τὰ πλοῖα, ἡ κόσμος, ἃ τοῖς ἐρείσμασι τὰ. Ita ergo hic κισσελίδας interpretamur ἐρείσματα. hoc est, fulcra quibus navis fulcitur ac veluti fundatur. Nam sacci isti arena repleti, in aquam demissi, navem a vi ventorum & fluctuum impetu mole sua ac pondere defendebant: non secus ac pilæ illæ quæ in χειροποιήτοις portibus exstrui solent: de quibus vide apud Vitruvium libro quinto, cap. duodecimo. Et sane nihil aliud consequi quid voluit Iphicrates hoc stratagemate, quam ut in ἀλιμένοις locis portum sibi arte pararet, quem locorum natura negabat. Itaque etiam παλαιολιμένα id veteres eleganti in primis voce appellarunt. Leo Imperator, de apparatu bellico cap. xx. commate cxc. Γενέσθω σοι ἀπὸ ὑπερῳου τοιαύτη σόλα στρατήγημα. Ὅταν δὲ εἰς τόπους λιμένας μὴ ἔχοντας καὶ ἀλιμένους ἢ ἀποβάσεις μέλλῃς ποιεῖσθαι, ἐὰν μὴ τύχῃ σε καιρὸς τοιαύτης στρατείας, σάκκους πολλοὺς γεμίσας ἄμμου, καὶ τοῖς ποσὶν ἀσφαλίσας, ὑπὸ ἑκάστῃ πρύμνῃ ἐκπρεμάσεις τοῦ πλοίου, οἵους σιδηροῦς ἀγκύρας· καὶ οὕτω τὰ λεγόμενα παλαιολιμένα ποιήσεις, δικέλους κατὰ τὸν τόπον τοῦτον ὑπολιθώσας, ἢ βυκλώμασι σε καταφράξας. Descripsimus totum hunc locum ex libris manuscriptis nostris, in tuam, lector, gratiam: cui Leonem Græce loquentem nondum, ut puto, audire contigit. *Casaubonus.*

λων ἠρώτησεν ἀλλήλους, καὶ τὰ σώματα ἐγύμνωσαν· καὶ ἅτως [73] ὑπὸ τὴν γέφυραν ἐλθόντες διελέξαντο· ἐπεὶ δὲ καὶ τοὺς ὅρκους διὰ τῶν ἱερείων ἐχρῆν πιῆσαι, [74] Ἰφικράτης μὲν δὴ ἐπὶ τὴν γέφυραν ἀνῆλθεν. Ἰάσων δὲ τὸ ἱερεῖον ὑφελάβων καὶ μισθῷ ἀπαλλαγήτῳ, σφαγιάζειν εἰς τὸ ποτεμὸν ἤρχετο. καὶ δὴ τότε Ἰφικράτης καθαλλόμενος [75] σφαγίδος ἐπιλαβόμενος, αὐτὸν μὲν ἀποκτεῖναι ἀπέσχετο, πᾶσι μολογῆσαι δὲ ἃ συνέφερεν ὑπ' αὐτῶν ἀνάγκασεν.

Ἰφικράτης ἐν Θράκῃ προσκαθημένων πολεμίων, [76] ἐνέπρησε νυκτὸς τὴν μεταξὺ ἀμφοτέρων ὕλην καὶ τὰ σκευοφόρα καὶ πολλὰ τετράποδα καταλιπὼν, καπνῷ

per internuncios sese mutuo scrutabantur, & corpora armis nudabant, atque ita sub pontem convenientes, colloquium inierunt. Postquam vero per victimas juramentum esset sanciendum, Iphicrates in pontem ascendit. Jason pecudem absenti pastori ereptam immolare in fluvium cœpit. Tum Iphicrates desiliens, & apprehendens gladium a cæde quidem abstinuit: in conditiones autem, quæ sibi placerent, consentire adegit.

41 Iphicrates in Thracia cum hostes prope castra haberent, inter utrosque noctu sylvam incendit, & relictis sarcinis, multisque quadrupedibus, fumo tenebro-

73 Τ'ὑπὸ τὴν γέφυραν] Similiter in ponte institutum colloquium inter Cerialem & Civilem apud Tacit. lib. v. Hist. cap. 26. *Pettio colloquio secernitur Nabalia fluminis pons. In cujus ætruta progressi duces, & Civilis ita cœpit.* Mox ante ὅρκους additus articulus ex Fl.

74 Ἰφικράτης μὲν δὴ ἐπὶ, &c.] Cum MSS. inserui δή. Cum iisdem & Interprete reposui ἀνῆλθεν, pro ἀνῆλθον. & ἱερεῖον, pro ἱερὸν.

75 Σφαγίδος] Fl. σφαγίδα. Minus recte *gladium* vertit Interpres, cum verti debeat *cultrum*, ad vitandam ambiguitatem. Mox Fl. αὐτὸς μὲν ἀπεκτ.

76 Ἐνέπρησε] Cant. ἀνέπρησε. & mox pro σκοτεινοτέρῳ, σκοτεινοτέρας.

77 Δια-

siorem noctem efficiente, discessit in locum arboribus densum, & umbrosum. Illucescente die, Thraces ad castra progressi, cum neminem Græcorum invenissent, ad sarcinarum & quadrupedum rapinam sese verterunt. Iphicrates distractis superveniens ex eo loco cum instructa acie, tum hostes profligavit, tum sarcinas vindicavit.

42 Iphicrates nocta locum quendam affectans, tubicines in diversas partes dimissos classicum jussit canere. Hostibus ad sonitum tubarum aliis alio discurrentibus, ille paucis, qui relicti fuerant, interfectis, facile loco potitus est.

43 Cum Iphicrates esset Corinthi, Lacedæmonii civitatem aggressi sunt. Ille non protinus, correptis copiis, in periculum se obtulit. καπνὸ σκοτεινοτέραν τῇ νυκτὶ παρεῖχε, ἀνεχώρησεν εἰς τόπον δασὺ καὶ σύσκιον· ἡμέρας δὲ γενομένης, οἱ Θρᾷκες, ὅπερ τὸ στρατόπεδον ἐλήϊζον, ἐδέησαν τῶν Ἑλλήνων δίκην, ὥρμησαν ἐπὶ τὴν ἁρπαγὴν τῶν πραπόδων, καὶ τῶν σκευοφόρων. Ἰφικράτης[77] διεσπαρμένοις ἐπιφανεὶς ἐκ δυσχωρίας συντεταγμένος, καὶ τοὺς πολεμίους ἐνίκησε, καὶ τὰ σκευοφόρα ἔσωσεν.

Ἰφικράτης νύκτωρ ἐπιθέμενος χωρίῳ, τοὺς σαλπιγκτὰς ἐπὶ πολλὰ μέρη διαπέμψας, ἐκέλευσε σημαίνειν· οἱ πολέμιοι πρὸς τὴν ἠχὴν ἄλλος ἄλλῃ διέθεον· ὁ δὲ[78] ἐλαχίστους τοὺς καταλειφθέντας νικήσας, ῥᾳδίως ἐκράτησε τοῦ χωρίου.

Ἰφικράτης ὄντος ἐν Κορίνθῳ, Λακεδαιμόνιοι παρῆλθον ἐς τὴν πόλιν· ὁ δὲ οὐκ ἀξιοῖ[79] ἀπεικινδυνεύεσθαι τῷ διώκειν, συμβα-

λὼν

77 Διεσπαρμένοις] Fl. διεσπασμένοις.

78 Ἐλαχίστους τοὺς κατ.] MSS. absque articulo.

79 Ἀπεικινδυνεύεσθαι τῷ διώκειν συμβαλών] Interpres, συμβαλεῖν: haud recte. Casaubonus.

λὼν, ἀλλὰ μαθὼν, ὡς ἔστι τὰ περὶ τὴν πόλιν ὀχυρώτατα χωρία, ἠρέμα πῶτα προκαταλαβὼν τοῖς ἐν τῇ πόλει προκήρυξεν ἰέναι πρὸς αὐτόν. ἐξιόντων δὲ πάντων καὶ ἀθροιζομένων, οἱ Λακεδαιμόνιοι τὸ πλῆθος φοβηθέντες, [80] καὶ τὴν φυγὴν τῶν ὀχυρῶν πόπων φοβηθέντες, ἀμαχεὶ φεύγοντες ᾤχοντο.

Sed cognito quod essent circa urbem loca munitissima, clam ea prius occupavit, & his qui in civitate erant ante promulgavit, ut ad se venirent. Exeuntibus autem omnibus, & in unum collectis, Lacedæmonii multitudinem timentes, & in munita loca factam fugam metuentes, sine prælio fugientes discesserunt.

Ἰφικράτης Ἀβυδωσῖς πολεμῶν, τῆι Χερρονήσου μέρει, χωρίον τι καταλαβὼν ἐτείχιζεν, ὡς φοβούμενον Ἀξίβιον τὸν Λάκωνα Ἀβυδηνοὶ δὲ ὁρῶντες οἰκοδομούμενα τὸ τεῖχος, [81] καταφρόνησαν [82] ὡς φοβούμενα, καὶ προελθόντες τῆς πόλεως καὶ τὴν χώραν ἐγίνοντο.

44 Iphicrates Abydenis bellum inferens, cum esset in Cherroneso, locum quendam occupatum muro cinxit, simulans se metuere Axibium Lacedæmonium. Abydeni videntes eum ædificare murum, ut timidum contempserunt: & e civitate progressi, regioni se committere audebant.

Ἰφι-

80 Καὶ τὴν φυγὴν τῶν ὀχυρῶν πόπων] Appellat φυγὴν τῶν ὀχυρῶν πόπων, τὴν ἡγουμένην τῶν ὀχυρῶν πόπων. Dictum ut apud Vegetium, *salmo equorum* lib. primo, id est, quæ fit in equos. *Casaubonus.*

Τὴν φυγὴν τῶν ὀχυρῶν πόπων φοβηθέντες, ἀμ.] Φοβηθέντες aberat a Vulgata, nos cum MSS. & Interprete loco suo restituimus.

81 Καταφρόνησαν] Copulam καὶ præcedentem cum MSS. & Interprete delevi.

82 Ὡς φοβούμενον Ἀξίβιον τὸν Λάκωνα] Scribendum Ἀξίβιον. Ita enim & historici eum nominant, & Frontinus libro primo, cap. quarto: itemque lib. secundo cap. quinto. *Casaubonus.*

Iphicrates conſpicatus diſſolutos, noctu partem exercitus in Abydenorum terram inducens, & agros ipſorum incurſionibus infeſtans, magno numero hominum & pecuniarum potitus eſt.

45 Iphicrates cum eſſet Corinthi, audiens eos, qui contrariam factionem tuebantur, mercenarios ex Lacedæmone in urbem accepturos eſſe, ſuis militibus excitatis, alios reliquit intus præſidii cauſſa, alios extra portas eductos in ordines redegit, & ad illam portam feſtinavit quam patefecerant, qui hoſtes acceptos introducebant. Poſtremis introëuntibus, repente incumbens ſecutus eſt, & in civitatem ſimul irruit. Cum autem res in obſcuro nocturno tempore gereretur, multos ex ipſis trucidavit.

[83] Ἰφικράτης ἰδὼν ἀσωπάκτους, νυκτὸς μέρος ξ στράτευμα εἰς τὴν Ἀβυδηνῶν χώραν ἄγων, τὰς ἀρχὰς αὐτῶν καταδραμών, ἐκράτησε πολλῶν σωμάτων καὶ χρημάτων.

Ἰφικράτης [84] ὢν ἐν Κορίνθῳ, πυθόμενος ὡς οἱ τἀναντία πράττοντες μισθοφόρους ἐκ Λακεδαίμονος νυκτὸς ἐκδέχεσθαι μέλλοιεν, ἀγείρας τοὺς αὐτῷ στρατιώτας, τοὺς μὲν κατέλιπεν ἔνδον φυλάττειν· τοὺς δ' ἄλλους ἔξω πυλῶν ἀγαγὼν καὶ εἰς τάξιν καταστήσας, ἔπεισεν ἐπὶ ἐκείνῳ τῷ πύλῃ, ᾗ ἤνοιξαν [85] οἱ δεχόμενοι τοὺς πολεμίους εἰσηγοῦντο. Ἔτ' ἐφ' ἑκάτων ἐσιόντων, ἐξαίφνης ἐπιπεσὼν σωπῇ κατέλαβεν αὐτοὺς, καὶ συνέπεσεν εἰς τὴν πόλιν· ἀδήλου δ' ὄντος ξ γιγνομένου, ὡς ἐν νυκτὶ, πολλοὺς μὲν αὐτῶν διέφθειρεν,

83 Ἰφικράτης ἰδὼν] Cant Ἰφικράτης δ' ἰδών.

84 Ὢν ἐν Κορίνθῳ] MSS. ᾧ ἐν K. Mox Cant. μέλλειεν, pro μέλλοιεν. & πύλειτ, pro πύλῃ.

85 Οἱ δεχόμενοι τοὺς πολεμίους εἰσηγοῦντο] Lego οἱ δεχόμενοι τοὺς πολεμίους. εἰ μὴ τοὺς πολεμίους ἐσῆγον. Casaubonus.

ρεν, ἡμέρας ἤ ἡμισείας πολλὰς εἰς τὰ ἱερὰ [86] φυγόντας ἐχειρώσατο.

[87] Ἰφικράτης ἐς Θράκλω ἀναβὰς, μετὰ στρατιωτῶν ὀκταχιλίων ἐστρατοπέδευσε· πυθόμενος δὲ τὰς Θρᾴκας νύκτωρ ἐπιθήσεσθαι μέλλειν, ἀναλαβὼν τὰς στρατιώτας ἀνεχώρησεν ἑτέρας, ὅσον στάδια τρία εἰς φάραγγα κρύψαι δυναμένην. οἱ Θρᾷκες ἐμπεσόντες εἰς τὸ στρατόπεδον ἔρημον, [88] διήρπαζον ἀτάκτως, καταγελῶντες τῶν Ἑλλήνων ὡς φυγόντων. Ἰφικράτης ἐξ ἀφανοῦς ἐξορμήσας, πολλοὺς μὲν αὐτῶν ἀπέκτεινε, [89] πολλοὺς δὲ καὶ αἰχμαλώτους ἔλαβε.

Ἰφικράτης μέλλων ὁδὸν ἄνυδρον δυσὶν ἡμέραις πορεύεσθαι, παρήγγειλε [90] δεῖπνον ποιησαμένους, ὕ-

Illucescente die multos ad aras perfugientes confecit.

46 Iphicrates in Thraciam ascendens, cum octo millibus militum castra locavit: ubi cum audisset Thraces noctu ex insidiis adoriri velle, assumptis militibus sub vesperam, ad tria stadia in vallem deflexit, quæ tegere & occulere posset. Thraces irruptione facta, castra vacua diripuerunt, confusis ordinibus: & Græcos, ut fugientes deriserunt. Iphicrates ex occulto adortus multos ex eis occidit, multos etiam vivos cepit.

47 Iphicrates viam aridam & expertem aquæ biduo profecturus, præcepit, ut sumpta cœ-

δατ

[86] Φυγόντας] Cant. φάραγγας. & sic Interpres.

[87] Ἰφικράτης ἐς Θράκλω ὀκτακ.] Frontinus hæc ita refert lib. secundo cap. XII. ut videatur confundere cum aliis ejusdem Iphicratis stratagematibus quæ a Polyæno referuntur. Casaubonus.

Ἀναβάς] Ita reposui cum MSS. & Interprete pro vulgato ὀκτὼ.

[88] Διήρπαζον] Non habet Cant. & mox ἐξορμήσας legit pro ἐξορμισας.

[89] Πολλοὺς δὲ καὶ αἰχμαλ.] Copulam cum Fl. & Interprete inserui.

[90] Δεῖπνον ποιησαμένους] Cant. δεῖπνοποιησαμένους. quomodo statim etiam in Vulgata legitur.

[91] Καὶ

na, vasa replerent aquis, & occidente sole duxit exercitum per noctem. Facto die castrametatus est, & jussit cibum capere, atque aquis uti: inde postquam quieverunt interdiu, cœnam parare, atque collectis omnibus iterum noctu iter facere. Sic pro biduo duabus noctibus frigus captantes evaserunt: & una dies atque aqua ipsis recte suffecit.

δαλ@ πληρῶσαι τὰ ἀγγεῖα. καὶ ἡλίκα δωτ@ ἦγαγε τῶν δωάμιν διὰ νυκτός. ἡμέρας ἢ ἡμομψίης καταστρατοπέδευσε, καὶ προσέταξε σιτοποιεῖσθαι τῷ ὕδατι χρησαμένους. [91] καὶ σιτοποιήσαντας δι' ἡμέρας, δειπνοποιήσασθαι, καὶ συσκευασαμένους, ὁδεύειν διὰ τῆς νυκτὸς πάλιν· ὡς τε ἀντὶ δύο ἡμερῶν, [92] δύο νύκτας ἀναψύχοντες διεξῆλθον· καὶ ἡμέρα μία, καὶ τὸ ὕδωρ αὐτοῖς ἱκανὸν ἐγένετο.

48 Iphicrates ad Epidaurum copiosam prædam agebat: præfectus regionis Lacon eum persequebatur, appropinquantem navibus. Cum persequentes essent in colle, Iphicrates ante prædam armatos collocans, leves ac inermes paucos etiam hinc

Ἰφικράτης ὡς ἐπὶ Ἐπίδαυρον λείαν ἦγε πολλήν· ὁ φρούραρχος τῆς χώρας Λάκων ἐδίωκεν αὐτὸν ἐγγίζοντα ταῖς ναυσίν· οἱ μὲν διώκοντες ἦσαν [93] ὑπὲρ λόφου. Ἰφικράτης ἢ περὶ τὴν λείαν τοὺς ὁπλίτας πέμψας καθῆκε καὶ ψιλοὺς κατ' ὀλίγον ἄλλον ἄλλῃ, καὶ τῷ Λάκωνι προσέβαλε·

91 Καὶ κεκμηκότας] Cum MSS. Vulgata absque copula. Statim cum Cant. scripsi συσκευασαμένους pro vulgato συγκατασκευασαμένους. Fl. συσκευασαμένους.

92 Δύο νύκτας ἀναψύχοντες] Deest verbum ἔδυσαν, aut ἐπορεύοντο, aut aliud affine. *Casaubonus.*

Ἀναψύχοντες διεξῆλθον] Posteriorem vocem cum MSS. & Interprete addidi. Cant. copulam ante τὸ ὕδωρ delet.

93 Ἐπὶ λόφου] Cant. ὑπὲρ λόφου. Paullo post pro τῷ Λάκωνι, cum MSS. & Interprete reposui καὶ τῷ Λακ.

βαλε· ἔ ὴ προσέχοντας τοῖς πολεμίοις ἐφορμῶσιν, οἱ δὲ Ἰφικράτης, [94] καὶ τὰ ὑπερδεξια χωρία καταλαβόντες, καὶ νώτα τῶν πολεμίων ἐθήσοντο, καὶ πάντας αὐτοὺς [95] διέφθειρεν.

[96] Ἰφικράτης ἐν Φλιοῦντι διὰ στενῶν τόπων ἐβάδιζε, τὸ πολεμίων ὑπολελειμμένον τοῖς πελτασταῖς, παραγγείλας τοῖς εὐζωνοτάτοις ἐκ τῶν στενῶν ὁ πάχος [97] ὑπεξιέναι, αὐτὸς διὰ μέσου ἐπ' ἐσχάτην διαδραμὼν, καὶ τοὺς εὐζωνοτάτους τῶν ὁπλίτων προσλαβὼν, ἀκμάζων ἐμπεσὼν τοῖς ἐπικειμένοις ἀπάκτοις, πολλοὺς αὐτῶν διέφθειρεν.

Ἰφικράτης ἐς Θρᾴκην

inde admiscuit, & Laconem aggressus est. Quo circa impetentes multis ex locis districto, Iphicrates præcelsis ac superioribus locis occupatis, ad tergum hostium evasit, atque omnes ad internecionem trucidavit.

49 Iphicrates circa Phliuntem per angusta loca copias ducens, hostibus postremum agmen carpentibus, præcepit suis, ut ex angustiis protinus summa celeritate se subtraherent: atque ipse per medium ad caudam accurrens, cum præstantissimis militibus, tempestive adortus hostes perturbatos & confusos, magnum illorum numerum interfecit.

50 Iphicrates in Thra-

ἐμβα-

94 Καὶ τὰ ὑπερδέξια] Cum Cant. Vulgata absque καί. Et hoc & superiore loco Interpres quoque in suo Codice videtur invenisse repetitam copulativam: quare putans quid deesse, tum supra addidit *admiscuit*, tum hic *praecessit*; verum cum non satis sit *admiscuisse*, videtur illic scripsisse Auctor: ἄλλοι ἄλλη ἐπεισπεσόντες. hoc autem loco nihil deest, qui intelligendus est: *milites Iphicratis, tum superioribus locis occupatis, ad tergum hostium evasissent, tum omnes illos trucidarunt.*

95 Διέφθειρεν] χ. διέφθειρεν. *Casaubonus.*

96 Ἰφικράτης ἐν Φλιοῦντι] Eadem historia, aut certe huic simillima narratur infra commate LIIII. *Idem.* Φλιοῦντι] Cant. Φλοιοῦντι.

97 ὑπεξιέναι] Cum Fl. & Interprete. Vulgata, διεξιέναι. Pro διὰ μέσου, Cant. διὰ μέσων. & mox pro ἀπάκτοις, ἀπάκτους.

98 Κατ-

ciam impressionem faciens, castra in campo posuit, qui circumdabatur a monte, & angustum exitum per pontem habebat: quem Thraces noctu transgressi, impetum dare volebant. At ille cum multos ignes in castris incendisset, ad montium radices descendens, cum militibus juxta pontem & in sylva considens, quietem agebat. Thraces pontem transgressi, impetum fecerunt, rati se hostes ibi cum ignibus inventuros. Interim Iphicrates militibus assumptis, pontem transiit, ac tuto recessit.

51 Iphicrates maximis copiis imperabat, tum terrestribus, tum navalibus. In stipendiorum distributione sin-

ἐμβαλὼν ἐν πεδίῳ [98] κατεστρατοπέδευσεν ὑπὸ ὄρος [99] περιεχομένῳ, διέξοδον ἔχοντι στενὴν διὰ γέφυρας, ᾗ ἔμελλον διαβαίνειν οἱ Θρᾷκες νύκτωρ ἐπιθήσεσθαι. ὁ δὲ πυρὰ πολλὰ καύσας ἐν τῷ στρατοπέδῳ, αὐτὸς τὴν [100] ἀναβασιν ἐπὶ τοὺς στρατιώτας ἐγγὺς τῆς γέφυρας ἐν τῇ ὕλῃ συγκαθίσας ἡσύχασεν. οἱ μὲν δὴ Θρᾷκες διαβαίνειν τὴν γέφυραν, ὥρμησαν ὡς τὰ πυρὰ, τοὺς πολεμίους ἐκεῖ νομίζοντες εὑρήσειν. Ἰφικράτης δὲ τοὺς στρατιώτας ἐκ τῆς ὕλης ἀναλαβὼν, τὴν γέφυραν [101] διελθὼν, ἀσφαλῶς ἀνεχώρησεν.

Ἰφικράτης ἦρξε τοῦ πλείστου στρατεύματος πεζοῦ καὶ ναυτικοῦ, ἐν τῇ δόσει ἑξαμισθοῦ, καθ' ἕκαστον μῆνα ὑφαιρῶν [102] τὸ τέταρτον μέρος

98 Κατεστρατοπέδευσεν] Cant. κατεστρατοπέδευσεν. Pro ὑπὸ ὄρος, reposui cum MSS. & Codd. Casauboni, ὑπὸ ὄρος.

99 Περιεχομένῳ] Cant. περιεχομένων. & διεξόδου, pro διέξοδον.

100 Ἀναβασιν] Cum MSS. pro vulgato ἀναβαμὸν. Mox pro ἀναβαίνοντες, cum MSS. & Interprete reposui ἀναβάντες. item pro ἐς τὰ πυρὰ, ἂς τὰ π.

101 Διελθὼν] Cant. διεξελθὼν. Pro ἀνεχώρησεν, cum Fl. & Interprete scripsi ἀνεχώρησεν.

102 Τὸ τέταρτον μέρος ἕκαστον ὀλίγον ἐκάστου κατέχον] Hoc Iphicra-

μέρος, ὥσπερ ἐνέχυρον ἑκάστου κατέχων, ἵνα μὴ λίποιεν τὸ στρατόπεδον. ὅτως ἄρα καὶ πολλὰς εἶχεν ἀεὶ τὰς στρατευομένους, καὶ εὐπόρους· τὸ γὰρ παρὰ μισθὸν φυλακὴν ἔχοντας.

Ἰφικράτης τῆς Λακεδαιμονίων συμμάχοις ἀνεστρατοπεδεύων, νύκτωρ τὴν δύναμιν [103] μετεμφίασε. τοὺς μὲν στρατιώτας ἐνδύσας, τὴν τῶν οἰκετῶν ἐσθῆτα· τοὺς δὲ οἰκέτας τὴν τῶν στρατιωτῶν· οἱ μὲν δὴ στρατιωτικῶς ἠμφιεσμένοι πόρρω τοῦ ὅπλου ἐβάδιζον, [104] τὴν τῶν ἐλευθέρων σχολὴν μιμούμενοι. οἱ δὲ οἰκετικῶς κατασκευασάμενοι τὸ πλησίον τοῦ ὅπλου ἦσαν, ὅσα εἰκὸς ἀσκητοῦ μένοι. πάντα ὁρῶντες οἱ πολέμιοι καὶ ζηλοῦντες τὸν εὐπορίαν, οἱ μὲν στρα-

gulis menſibus quartam partem ſubtrahens, quaſi arrabonem uniuſcujuſque retinebat, ne exercitum deſererent. Ita & multos ſemper habuit milites, & divites: quippe qui mercedis quartam partem in ſubſidio habebant.

52 Iphicrates e regione Lacedæmoniorum ſociis caſtra ponens, noctu veſtitum exercitus tranſtulit, milites ſervilibus veſtibus induens, ſervos vero militaribus. Qui igitur militari habitu amicti erant, procul ab armis ibant, liberorum otium imitantes. At ſerviliter inſtructi apud arma verſabantur, quemadmodum moris erat ſervientibus. Hæc videntes hoſtes, æmulatione adverſariorum, milites

πῶτω

teum conſilium Romani probarunt, eoque uſi ſunt. Mos enim fuit apud Romanos, ut milites ad ſigna donativi partem deponerent ſequeſtrarentque. Auctores Suetonius in Domitiano, & Flavius Veget. lib. ſecundo cap. xx. *Caſaubonus.*

Ἐκάστου] non habet Cant. & ante πολλὰς collocat articulum.

103 Μετεμφίασε] Cant. μετεμφίεσε.

104 Τὴν τῶν ἐλευθέρων σχολ.] Priorem articulum ex MSS. addidi. Pro vulgato κατασκευασάμενοι, cum MSS. & Codd Caſauboni ſcripſi κατασκευασάμενοι.

105 Τὸν

oscitanter extra castra spatiantes otium agebant. Servi necessariis usibus erant occupati. Ibi tum signum tollitur. Iphicratii statim sumptis armis, ad hostium castra progressi, mancipiis a ministerio fugientibus, militibus armis destitutis, alios occiderunt, alios captivos duxerunt.

πῶπω ῥαθύμως ἔξω ϑ' στρατοπέδα βαδίζοντις ἐσχόλαζον· οἱ ϑ' οἰκέτω ταῖς ἀναγκαίαις ὑπηρεσίαις παρέμθον. ἐντεῦθα δὴ σημεῖον αἴρεται· οἱ ϑ' Ἰφικράτοι, [105] τὰ ὅπλα ταχέως ἀναλαβόντις, ὅπι τὸ στρατόπεδον τ ἐναντίων ἐλθόντις, τ μὲν οἰκετῶν τ ἐν τῇ Δρακονία φυγόντων· τ ϑ στρατιωτῶν ἀόπλων καταλειφθέντων, τὰς μὲν ἀπέκτειναν, τὰς ϑ αἰχμαλώτας ἤγαγον.

53 Iphicrates ex adverso castrametantibus hostibus, & semper certa hora prandium facientibus, præcepit suis militibus, ut ante auroram prandium sumerent. Hoc facto, pugnam cum hostibus commisit, & jaculationem usque ad seram vesperam protraxit. Postquam vero ab se invicem discesserant, hostes se ad

Ἰφικράτης ἀντιστρατοπεδευόντων τ πολεμίων, κ τ τὴν ὥραν Δρακοντίζοντας, προσέταξε τοῖς αὐτοῦ στρατιώταις πρὸ τ ἕω προσενεγκαθ τὸ ἄριστον· τοῦτο πράξας, σωέβαλε τοῖς [106] ἐναντίοις, κ τ ἀκροβολισμὸν ἄχρι δείλης παρέτεινεν· ἐπεὶ ϑ ἀλλήλων ἐχωρίσθησαν· οἱ μὲν πολέμιοι πρὸς

105 Τῶν μὲν οἰκετῶν] Ante hæc verba desunt quædam, puta hæc, εἰς τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον προσιόντις. Casaubonus.

Τὰ ὅπλα ταχέως ἀναλαβόντις, ὅπι τὸ στρατόπεδον τῶν ἐναντίων ἐλθόντις, τῶν μὲν οἰκετῶν τῶν ἐν τῇ,] Quæ intercedunt inter ἀναλαβόντις & τῶν μὲν οἰκ, supplevi ex MSS. cum quibus etiam consentit Interpres.

106 Ἐναντίοις] Cant. πολεμίοις.

107 Φλιῶν-

πρὸς τὸ δεῖπνον ὥρμησαν· ὁ δὲ προηρεθισκὼς ἔχων τοὺς στρατιώτας προσπεσὼν δειπνοποιουμένοις, οὐκ ὀλίγον ὄλεθρον αὐτῶν εἰργάσατο.

cœnam conferebant: at ille cum pransis antea militibus cœnantes obruens, non exiguam ipsorum stragem fecit.

54 Ἰφικράτης ὁδοιπόρει [107] Φλιοῦντα διὰ τὴν δυσχωρίαν, μακρᾶς ἐκπεπτωκυίας. οἱ πολέμιοι κατὰ τὸν ὀραγίαν ἐπικείμενοι, πολλοὺς ἐπέτρωσκον, καὶ πολλὰ ἐλῄζοντο. ὁ δὲ μετὰ τῶν πλουσίων ἀνδρῶν ἐπιστρέψας, τῇ μὲν φάλαγγι παρήγγειλε βάδην προχωρεῖν· τοὺς δὲ ἀπὸ τῆς δεξιᾶς, καὶ [108] ἀπὸ τῆς εὐωνύμου πλουσίους ἀνδρῶν, ἐπιλέγων τοὺς ἡγεμόνας, καὶ τοὺς ἀρίστους, [109] μετ' αὐτοὺς συνέταξε· τὸ δὲ ὀραγίας ἐγγὺς [110] γυμνόμενον, προσπεσὼν τοῖς πολεμίοις κεκμηκόσιν ἐν τῇ διώξει καὶ

Iphicrates circa Phliuntem iter faciebat, phalange ob locorum difficultatem in longum protensa. Hostibus ad caudam instantibus, & multos vulnerantibus, multaque rapientibus, ille cum his viris qui in latere ibant conversus, phalangi mandavit, ut ocyus procederet. Ex iis vero qui a dextro lævoque latere erant aggregatis ducibus & præstantissimis quibusque eos ad extremum collocavit. Cum jam prope caudam esset, impetum faciens in hostes persequendo

πρὸς

107 Φλιοῦντα] Cant. Φλειοῦντα.

108 Ἀπὸ τῆ διωνύμα πλούσιος ἀνδρῶν] Cant. Ἀπὸ τῆ διωνύμων πλ. ἀνδρ. Fl. Ἀπὸ τῆδ διωνύμα π. α. Legendum videtur, Ἀπὸ τῆδ διωνύμα π. α.

109 Μετ' αὐτὸς συνέταξε] Ita lego, μετ'.... αὐτὸς συνέταξε. Vel αὐτὸς μὲν σ. aut, μετ' ἄπιτ pro ωδ' αὐτὰ. Hoc ita Frontinus, *Transeunte autem toto agmine lectissimos quoque retinuit.* Sed hæc in Thracia ait Frontinus fuisse facta, non ad Phliuntem. *Casaubonus.*

Μετ' αὐτὸς] Cant. μετ' ἄπιτ. quod probat Casaubonus. Sed Fl. & Interpres ut Vulgata.

110 Γυμνόμενον] MSS. γυμνόμενος, non male; sed Interpres ut Vulgata.

111 Πολ-

fatigatos, & dissipatos in sarcinarum rapinis, multos ex ipsis occidit, multo plures etiam captivos abduxit.

55 Iphicrates in Corcyra Crinippo e Sicilia cum supplementis undecim adnavigante, speculatoribus eum appellere jam significantibus, cuidam mandans, ut in desertis ignem amicum accenderet, noctu adnavigans, omnia supplementa cepit, uno solum effugiente.

56 Iphicrates Acæ

πεφραγμένοις ἐν τῇ τῶν σκευοφόρων ἁρπαγῇ, πολλὰς μὲν αὐτῶν διέφθειρε, [111] πολλῷ δὲ πλείονας ἠχμαλώτισε.

Ἰφικράτης ἐν Κερκύρᾳ [112] Κρινίππου προσπλέοντος ἐκ Σικελίας ἕνδεκα πληρώμασιν· [113] τῶν πυρσέρων ἀγγελλόντων ὑφορμεῖν αὐτὸν, νήσῳ τινὶ τῶν ἐρήμων προσπέξας [114] πυρὸν ἀνάπτειν φίλιον, νυκτὸς ὑπερπλεύσας ἐκράτησε τῶν δέκα πληρωμάτων, [115] ἑνὸς ἐκφυγόντος.

Ἰφικράτης [116] ἐν Ἄκῃ πυθό-

111 Πολλῷ δὲ πλείονας] Fl. πολλὰς δὲ πλ.

112 Κριείππου προσπλέοντος] Fl. προσπλέοντος. Qui Nostro dicitur Κρίειππος, Xenophonti lib VI. Ἑλλ. est Ἄνιππος. & in margine Κρίππος. Neque undecim naves, ut Auctor, sed decem tantum missas a Dionysio refert: ἐκεῖ δὲ αὐτὸν μὴ ἀκούσας, ὅτι προσπλέοιεν δέκα τριήρεις οἱ παρὰ Διονύσου βοηθήσοντες τοῖς Λακεδαιμονίοις. Pro vulgato, ἐπλήρωσε ναῦς πλεούσας τριάκοντα· ἦλθε, & quod exhibebant Casauboni Codd. ἐπλήρωσε ναῦς πλεούσας ἦλθε, cum MSS. & Interprete restitui ἐπλήρωσε πληρώματα· ἦλθε, &c. Pro ὑποτρέσειν, MSS. ὑποτρέσω, quod retineri potest, si scripseris ὑπὸ. pro νήσῳ, Fl. εἶσω, cui additum supra τι.

113 Τῶν πυρσέρων ἀγγελλ.] Vidi quibus hæc vox πυρσέρων esset de mendo suspecta: immeriro illa quidem: Nam quare πύρσερος non probabimus, si probamus εἴρεσος? Inde etiam πυρσερεῖον dicti. vide Suidam Casaubonum.

114 Πυρσὸν ἀνάπτειν φίλιον] Cant. εἰλιον Fl. ἰὸ ἴλιον. Casauboni Codd. ἰὸ ἅλιον. Sed eodem modo loquutus Auctor supra II. 28. 2. σωπᾷ τοῖς ὁμοκωφεῖς· πυρσὸν φίλιον αἴρειν ἐκέλευε· καὶ πάλιν βαδίζει ὀρθρεύσας ἐπ' αὐτόν.

115 Ἑνὸς ἐκφυγόντος] Fuit illa navis Melanippi Rhodii, teste Xenophonte dicto loco.

116 Ἐν Ἄκῃ] Casauboni Codd. ἐν Νάκῃ. Sed nulla neque Ἄκη, neque Νάκη apud Geographos occurrit: quare legendum videtur, ἐν Θράκῃ, cujus jam ante aliquoties mentio facta est, & infra fiet.

117 Σηα-

πυθόμενος δύο τῶν ἡγεμόνων προδιδόναι, καλέσας τὰς ἀρίστας τῶν ὁπλιτῶν [117] στρατοπέδων, προσέταξεν, ὁπόταν [118] τὰς αἰτίας τῆς προδοσίας μεταπεμψάμενος ἐξετάζῃ τὸ πρᾶγμα, προλαβεῖν αὐτοὺς τὰ τῶν ὅπλα, καὶ [119] τὰ ὑπ' αὐτοῖς πεπραγμένων λόχων· οἱ μὲν προλαβόντες κατέσχον τὰς παννοπλίας. Ἰφικράτης δὲ τὴν προδοσίαν ἐλέγξας, τοὺς μὲν ἡγεμόνας ἐκόλασε θανάτῳ· τοὺς δὲ στρατιώτας γυμνοὺς ἐξήλασε τῶν στρατοπέδων.

Ἰφικράτης [120] δισχιλίων μισθοφόρων πρὸς τοὺς Λάκωνας αὐτομολησάντων, ἀπόρρητα γράμματα ἔπεμψε πρὸς τοὺς ἡγεμόνας τῶν ἀποστάντων, παρακαλῶν μεμνῆσθαι τοῦ συγκειμένου καιροῦ, [121] καθ' ὃν καὶ [122] τὴν ἐξ Ἀθηνῶν συμμαχίαν

cum audisset duos duces proditionem moliri, vocatis præstantissimis qui erant in exercitu, mandavit, ut cum adversarios proditionis caussa accersens, rem pervestigaret, ipsi confestim arma illis & sequentibus illos manipulis eriperent. Qui mox armaturas occuparunt. Iphicrates vero probata ac demonstrata proditione, duces quidem mortis supplicio affecit, milites vero nudos e castris expulit.

57 Iphicrates cum duo millia mercenariorum ad Lacedæmonios transfugissent, clandestinas litteras ad duces eorum qui defecerant misit, admonens, ut constituti temporis meminissent, quo etiam ex Athenis auxilium expectaret:

117 Στρατοπέδων] Ita MSS. nec non Codd. Casauboni. Vulgata στρατόπεδα.

118 Τὰς αἰτίας τῆς προδοσίας] MSS. τοῦ αἰτίας τῆς προ. & sic quoque Interpres. Vulgata tamen videtur præferenda, nisi forte αἰτίας.

119 Τῶν ὑπ' αὐτοῖς πεπραγμένων λόχων] Cant. ἃ ὑπ' αὐτοῖς πεπ. λόχοι.

120 Δισχιλίων] Cant. δύο.

121 Καθ' ὃν] MSS. καθ' ὧν. Paullo post ante Λακεδαιμονίους cum Cant. additus articulus.

122 Τὴν ἐξ Ἀθηνῶν συμμαχίαν σφε-

sciens epistolam ad custodes viarum perventuram. Postquam autem viarum custodes litteras attulerunt Lacedæmoniis, illi comprehendendos transfugas existimarunt. Quibus nihil optatius fuit, quam ut effugere possent, cum Athenienſibus perfidi extitissent, Lacedæmoniis tantummodo viderentur.

58 Iphicrates in Chio redarguere volens eos, qui Laconum partibus faverent, mandavit quibusdam trierarchis, ut solventes per noctem, interdiu cum Laconico cultu habituque appellerent. Eos advenientes conspicati, qui Lacedæmoniorum partes tuebantur, magna cum lætitia in portum accurrebant. Quos ille circumdatos iis quos ex urbe eduxerat comprehendit, & puniendos Athenienſibus misit.

χίαν προσδέχοιτο· εἰδὼς τὴν ἐπιστολὴν ἐμπεσουμένην τοῖς φύλαξι τῶν ὁδῶν. ἐπεὶ ἦ οἱ φύλακες ἐκόμισαν τὰ γράμματα τοῖς Λακεδαιμονίοις, οἱ μὲν ὥρμησαν συλλαμβάνειν τοὺς αὐτομόλους. οἱ δὲ ἀγαπητῶς ἐξέφυγον, Ἀθηναίοις μὲν ἄπιστοι ἡγούμενοι, Λακεδαιμονίοις δὲ δόξαντες.

Ἰφικράτης ἐν Χίῳ τοὺς Λακωνίζοντας ἐλέγξαι βουλόμενος, ἑνὶς τῶν τριηραρχῶν ἐκέλευσε, νυκτὸς ἐκπλεύσαντας μεθ' ἡμέραν ἐπιπλεῦσαι κόσμῳ Λακωνικῷ. οἱ μὲν Λακωνίζοντες ὡς εἶδον, μετὰ πολλῆς χαρᾶς ἐπὶ τὸ λιμένα κατέδραμον· ὁ δὲ κυκλωσάμενος αὐτοὺς, [123] καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς πόλεως προσελθόντας, συνέλαβέ τε καὶ κολάσεως ἀθλίους Ἀθηναίοις ἔπεμψεν.

Ἰφι-

προσδέχοιτο] Quidam προσδίχοιτο: Sed & προσδέχοιτο ferri potest: & id quidem, ut puto, melius. *Casaubonus.*

123 Καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς πόλεως προσελθόντας] MSS. καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς πολ. προσελθόντ. Recte, si deleatur præcedens copula, quomodo in suis fere legisse videtur Interpres, nam προσελθόντ. videtur invenisse.

124 Πλη-

Ἰφικράτης ἐν ἀπορίᾳ χρημάτων τ̃ στρατιωτῶν θορυβούντων, καὶ καινὴν ἐκκλησίαν αἰτουμένων, ἄνδρας ἐμπείρους τ̃ Περσίδος γλώττης στολὰς Περσικὰς ἐνδύσας προσέταξε πληθούσης τ̃ ἐκκλησίας ἐπιφανῆναι, καὶ παρελθόντας ἀγγέλλειν βαρβαρικῶς, Πλησίον οἱ τὰ χρήματα κομίζοντες· ἡμεῖς δὲ προεπέμφθημεν τοῦτο σημανοῦντες. τοῦτο μυήσαντες, οἱ στρατιῶται διέλυσαν τὴν ἐκκλησίαν.

59 Iphicrates in inopia pecuniarum constitutus, tumultuantibus militibus, & communem concionem postulantibus, viros peritos Persicæ linguæ, stolis Persicis indutos, jussit frequentissima concione supervenire, & accedentes barbarice nunciare, In propinquo sunt qui pecunias adferunt. Nos vero præmissi sumus, ut hoc significaremus: quæ cum indicassent, milites concionem dimiserunt.

Ἰφικράτης ἐκ τ̃ Ὀδρυσιάδος λείαν πολλὴν προεκήλασεν· ἐδίωκον οἱ Ὀδρυσαῖοι πληθεῖ πολλῷ, ἐὴ ἱππεῖς ἔχων ὀλίγους, ἔδωκεν αὐτοῖς καιομένας λαμπάδας· καὶ προσελαύνειν

60 Iphicrates ex Odrysiade multam undiquaque prædam egit. Persequebantur Odrysenses magna multitudine. Ille cum paucos equites haberet, dedit eis ardentes faces, & in

ἐκέ-

124 Πληθούσης τ̃ ἐκκλησίας] Cum MSS pro τ̃ reposui τ̃. Cant. φωνῶν habet pro ὑπερκαιόμεναι.

125 Τοῦτο μυήσαντες] Hoc est τοῦτο μυησάντων αὐτῶν. ut jam ante annotavimus. *Casaubonus.*

126 Ἐκ τ̃ Ὀδρυσιάδος] Venit hoc a recto Ὀδρυσιάς, unde gentile Ὀδρυσιάδιος apud Stephanum. Ὀδρυσιάδιος & gentile Ὀδρυσαῖοι quod sequitur, Stephano possunt addi. Hæc Orphei patria memoratur Tzetzi Chil. VI. 91.

Ὀρφεὺς καὶ τὸ Λεῖβηθρον οἶδεν, ἀλλὰ καὶ πόλις,
Τῆς γῆς Θρᾳκῶν τ̃ Ὀδρυσσῶν, ὧν ὁ Ὀρφεὺς ὑπῆρχεν.

Lib. I. Epigram. occurrit,

——καὶ λαὸς γὰρ ἔθητ Ὀδρυσιάδος. pro quo Brodæus reponit Ὀδρυσιάδ◌ς, sed Holstenio rectius videtur Ὀδρυσίας, vel Ὀδρυσιάδ◌ς.

127 Ἐφόν-

hostes invadere jussit. Odrysorum equi, insolitum aspectum ignis non ferentes, in fugam agebantur.

ἐκέλευσε τοῖς ἐναντίοις· οἱ δ' ἵπποι τῶν Ὀδρυσῶν τὴν φλογὸς τῷ ὄψιν διαφθαρῆναι μὴ φέροντες, ἀναστρέψαντες [127] ἔφευγον.

61 Iphicrates ad urbem accedens (fluvium enim ab regione per mediam urbem labentem transire necessum erat) vesperi cum exercitu transiit, ut quod ex transitione multitudinis turbidum factum esset, noctu insciis civibus dilueretur. Atque sic ignoratus, postero die nihil tale expectantes adortus est.

Ἰφικράτης ὀπίων πόλιν, [128] τὸν ἀπὸ τῆς χώρας ποταμὸν διὰ μέσης τῆς πόλεως ῥέοντα διαβῆναι ἀναγκαῖον ὤν, ἐπείρας διέβη μὴ διὰ στρατεύματος, ἵνα τὸ ἐκ τῆς διαβάσεως καὶ πλήθους θολερὸν διὰ νυκτὸς παροδεύσων, λάθῃ τοὺς ἐν τῇ πόλει. καὶ δηλαθὼν μεθ' ἡμέραν ἐπείγετο μὴ προσδοκῶσιν.

62 Iphicrates in Thracia multos Odrysarum ceperat. Illi igitur vehementer jaculando & sagittando instabant. Ipse vero juxta singulos qui primam aciem tenebant, nudum ali-

Ἰφικράτης ἐν Θράκῃ πολλοὺς ἔλαβεν αἰχμαλώτους Ὀδρυσῶν. οἱ μὲν δὴ σφοδρῶς ἐπέκειντο βάλλοντες καὶ ἀκοντίζοντες. ὁ δ' ἐπὶ τῆς [129] πρωτοστάτας ἕκαστον αἰχμάλωτον γυμνὸν παρέ-

127 Ἔφευγον] Cant. ἴφυγον.

128 Τὸν ἀπὸ τῆς χώρας ποτ.] Hæc accipe διὰ μέσης, ac notis παρεμβάσεως include: nec quicquam deest. *Casaubonus.*

Τὸν ἀπὸ τῆς χώρας, &c.] Præpositionem cum MSS. & Interprete adposui. & pro μὴ τὸ στράτευμα cum iisdem reposui μὴ διὰ στρατεύματος. μεθ' ἡμέραν, pro vulgato μεθ' ἡμέρας. Ita quoque strat. 58.

129 Πρωτοστάτας] Ita rescripsi cum Fl. pro vulgato προστάτας. Cant. προπλάτας. Pro τῆς χειρὸς διελόμενον, Cant. τῆς χειρὸς διελόμενον.

130 Ὁ-

παρέσησεν ἐξ ἱμάντων [130] ὀπίσω τῶν χειρῶν δεδεμένον. οἱ δὲ Ὀδρυσαῖοι τὰς οἰκείας μὴ βλάπτωμεν πεφώσκειν, ἢ βάλλειν καὶ ἀκοντίζειν ἀπείχοντο.

quem captivum manibus loro in tergum revinctis collocavit. Odryſenſes ne ſuis vulnera infligerent, a jaciendo & jaculando deſtiterunt.

Ἰφικράτης δὲ Φοινίκῃ καταπλέων ἑκατὸν τριακοντόρεις, ἔνθα παραγώδης αἰγιαλὸς ἦν, ἰδὼν τὰς Φοινίκας ὥρᾳ τῇ ἡϊόνα σωφρονίας, παρήγγειλεν, ὅταν τὸ σημεῖον ἀναδειχθῇ, τοῖς μὲν κυβερνήταις ἄγκυραν ἀφεῖναι καὶ πρύμναν, καὶ [131] τῇ καταγωγῇ ἐν τάξει πλεῖν· τοῖς δὲ στρατιώταις ὁπλισαμένοις [132] ἕκαστον καὶ τὴν αὐτοῦ κώπην, εἰς τὴν θάλασσαν αὐτὸν καθιέναι, καὶ τὴν αὐτοῦ τάξιν διαφυλάττειν· ὡς δὲ ἤδη σύμμετρον ἐφαίνετο εἶναι τὸ τῆς θαλάσσης βάθος, ἀνέτεινε

[63] Iphicrates in Phœnicia adnavigans cum centum triacontoris, cœnoſo littore, conſpicatus Phœnices ad littus concurrere, præcepit, ut cum ſignum oſtenderetur, gubernatores e puppi anchoras dimitterent, & ordine appellerent: milites vero armati ſinguli per remum ſuum in mare ſe demitterent. Cum igitur jam mediocrem profunditatem maris eſſe ſuſpicaretur, ſignum egrediendi extendit. Triacontori quidem ordine appelle-

τὸ

130 Ὀπίσω τῶν χειρῶν δεδεμένον] Scribe δεδεμένων vel ὀπίσω τὼ χεῖρε δεδεμένω. ut lib. ſecundo in Hippodam. *Caſaubonus.*

131 Τῇ καταγωγῇ ἐν τάξει π.] Cant. ἢ καταγωγὴν καὶ γῆν ἐν τ. π.

132 Ἕκαστον] MSS. ἕκαστ⊙. quomodo etiam ex ſuis in margine notarat Caſaubonus. Mox pro διαφυλάττειν, Cant. φυλάττειν. Verba ejus commatis cum non habeat Interpres, verſioni ejus adde, *& ordines ſuos ſervarent.* Paullo poſt pro πεντηκοντόρεις, Fl. πεντηκοντέρους. In fine pro ἰμβαλόμβρους, cum Fl. & Interprete repoſui ἰμβαλόμβρους.

1 Ἐν

bant, per anchoras. Milites ordinatè se protegentes, procedebant. Hostes ordinem ipsorum & audaciam admirantes, fugam dabant. Iphicratii persequentes, aliquos interemerunt, aliquos vivos ceperunt: multaque præda circumacta, eaque in naves imposita, castra in terra posuerunt.

τὸ σημεῖον τ ἐκβάσεως. οἱ τριακόντοροι μὲν ἐν τάξει κατήγοντο, ἀλλὰ τ ἀγκυρῶν· οἱ ὦ ἄνδρες ἐν τάξει προσβαλλόμενοι προσῆγον. οἱ ὦ πολέμιοι καταπλαγέντες τὴν τάξιν αὐτῶν καὶ τὴν τόλμαν ἔφευγον. οἱ ὦ Ἰφικράτειοι τινὰς μὲν διώξαντες ἀπέκτειναν. τινὰς ὦ ἐζώγρησαν, καὶ λείαν πολλὴν περιελάσαντες· καὶ πάντων εἰς τὰς ναῦς ἐμβαλόμενοι σταλόπεδον ἐπὶ τ γῆς κατεσήσαντο.

[CAP. X.]

Timotheus.

¶ Timotheus cum in Atticis castris maxima esset nummi raritas, suasit mercatoribus, ut ipsius sigil-

Τιμόθεος.

¶ [1] Ἐν Ἀττικῷ στρατοπέδῳ ἀνὴρ ἐνομίσματος· Τιμόθεος ἔπεισε τοὺς ἐμπόρους χρῆσθαι νομίσματι τῇ ἑαυτοῦ σφραγῖδι· [2] ἀπαλ-

1 Ἐν Ἀττικῷ] Cant. Τιμόθεος, ἐν Ἀττικῷ. legisse videtur Interpres, Τιμόθεος, ὡς ἐν Ἀττικῷ στρ. απ. ἐνὸς νομίσματος, ἔπεισε, &c. ut plerumque Polyænus, præmisso scilicet nomine proprio, in quo etiam consentit Cant.

2 Ἀπαλλασσομένους ὦ ἢ σφραγῖδα] Scribo & suppico, ὑπαλλασσομένους ὦ καὶ ἢ σφραγῖδα δόντας, hoc est, ea conditione, ut quum reverterentur, daro sigillo pecunias reciperent. Mox quoque lego & distinguo, ἐπὶ τῇ σφραγῖδι ἢ στρατηγῷ· ὑπαλλασσομένοις αὐτοῖς, ὡς τῶν τόκων διαπράσας χρημάτων, Timoth. Casaubonus.

Ἀπαλλασσομένους ὦ, &c.] Nihil hic a Vulgata abeunt Codd. neque etiam deesse quidquam videtur, si hoc modo distinguas, ἀπαλλασσομένους ὦ ἢ σφραγῖδα, καὶ τὸ ἀργύριον λαμβάνειν; &c. & vertas: *reddentes vero sigillum, etiam argentum acceptures. Crediderunt mercatores, & militibus commeatum præbuere ducis sigillo. Reddentibus vero illi* (sigillum scilicet) &c. Eodem modo scilicet, quo apud Aristotelem lib. II. Oeconom. in eodem, ut vi-

ἀλλαστομβύς ἢ τὸν σφραγίδα καὶ τὸ ἀργύριον λαμβάνειν· ὑπίσευσαν οἱ ἔμποροι, καὶ τὸν ἀγορὰν τοῖς στρατιώταις παρέχον [3] ὑπὸ τῇ σφραγίδι ἢ στρατηγῷ. ἀπαλλαστομβύοις αὐτοῖς, ἐν τῷ τῶν ὑπηρήσας χρημάτων Τιμόθεος, τὸν πιμὸν διέλυσε τὸν ὁμολογυμβύλιον.

lo pro numiſmate uterentur. Diſcedentes vero, ſigillum & argentum acciperent. Crediderunt mercatores, & forum militibus præbuerunt ob ducis ſigillum diſcedentibus ipſis. Interea abundans pecuniis Timotheus, conſtitutum pretium perſolvit.

Τιμόθεος ἀνήγετο τῷ σόλῳ παντί. [4] Παρμὸς ἐγέ-

2 Timotheus ſolvebat cum univerſa claſſe.

νετο·

detur, ſtrategemate, Timotheus dicitur, cum contra Olynthios bellum gereret, & pecuniæ inopia laboraret, æreum nummum percuſſiſſe, eumque ut reciperent mercatores, hiſce rationibus perſuaſiſſe: τοῖς δὲ ἐμπόροις φησὶ πιν, ὃν ἂν τις λάβῃ χαλκὸν, τότε πάλιν ἀγοράζειν τά τε ἐκ τ' χώρας ὄντα, καὶ τὰ ἐκ τῆς λείας ἀγόμενα. ὅς δ' ἂν ἀφελκύσῃ αὐτοῖς χαλκὸς, φησὶ αὐτὸν ἀπαγορεύειν ἀγορὰν λαμβάνειν. Hoc Timothei factum imitata quoque, præter alios, præteriti ſæculi anno LXXIV. urbs patria, cum obſeſſa ab Hiſpanis ad ſummam redacta inopiam cudit nummos papyraceos, in quorum nonnullis conſpiciebatur leo pileum haſtæ infixum tenens, cum hac inſcriptione. *Hac libertatis ergo.* ab altera parte: *God bewaare Leyden.* in aliis inſignia urbis cum literis denotantibus: *Nummus obſeſſæ urbis Lugduni, ſub gubernatione illuſtriſſimi Principis Auriaci cuſus.* in aliis denique leo pugnans una cum inſignibus urbis., cum hac inſcriptione: *Pugno pro Patria.* Hi nummi, ſoluta tandem obſidione, fuere collecti, & reddentibus ſtatutum pretium perſolutum: quam' plurimis in rei memoriam retinentibus.

3 Ἐπὶ τῇ σφραγίδι ἢ στρατηγῷ, ἀπαλλαστομβύοις αὐτοῖς· ἐν τῷ τῶν, &c.] Tolle ὑπίσευσαν post αὐτοῖς, & colloca post στρατηγῷ· hoc modo: ὑπὸ τῇ σφραγίδι ἢ στρατηγῷ. Pro ἀπαλλαστομβύοις αὐτοῖς ἐν τῷ τῶν, &c. mallem hoc ordine: ἐν τῷ τῶν ὑπηρέσας χρημάτων Τιμόθεος, ἀπαλλαστομβύοις αὐτοῖς τὸ πιμὸν, &c. Pro ὑπὸ τῇ σφραγίδι, Cant. ἐν τῇ σφ. & mox pro ὁμολογυμβύλιον, Fl. ὁμολογυμβύλιον.

4 Παρμὸς ἐχύετο] Idem refert Frontinus lib. I. cap. 12. 11. *Timotheus Athenienſis, claſſe dimicaturus adverſus Corcyreos gubernatori ſuo, qui proficiſcenti jam claſſi ſignum receptui cœperat dare, quia ex remigibus quendam ſternutantem audierat; Miraris (inquit) ex tot millibus unum perſtrinxiſſe?* Malo minis habitum a nauta ſternutamentum hoc videtur, non quod factum a lava, ut exiſtimat Scefferus de Militia Navali lib. III. cap. 3. (neque enim Polyænus, neque Frontinus id addunt) ſed quod contigiſſet inter

inter solvendum. Haud obscure id colligas ex Polyæno, qui immediatè hæc conjungit: Τιμοθεὸς ἀπέκρυπτε τὸν φίλον πυρὶ πάσμος ἐγίνετο. ut & verbis Frontini: *profitientis jam classi signum recepisse caperat dare, quia ex remigibus quendam sternutantem animadverterat.* Præcipue cum sternutamentum factum in negotio aliquo suscipiendo mali fuisse omnis doceat Aristoteles Problem. Sect. xxxiii. quæst. 11. Διὰ τί οἱ μὲν ἀπὸ μέσων νυκτῶν ἄρχε μᾶσιν ἡμέρας μᾶλλον ἀρχομένου πάσμοί· οἱ δ' ἀπὸ μέσης ἡμέρας ἄρχε μένου νυκτὸς; ἢ ὅτι ὁ μὲν πάσμος μᾶλλον σύμβολόν ἐστιν ἐπὶ τὸ ἀρχόμενον, ἢ ἐπὶ τῇ ἀρχῇ· διὸ ὅταν μέλλωσιν ἀρχομένης συμβαίνειν, μᾶλιστα ἀποτελοῦνται· ἢ προέρχεται μὲν ἤδη νύξ, ἡ δὲ ἀπὸ μέσου νυκτὸς, οἷον ἀρχὴ τις· διὸ ὁ διὰ ταῦτα πάσμος, μᾶλλον κωλύσωμεν ἂν ἡμεῖς. πρὸς δὲ τοῖς δ' ἡ μέσου ἐκείνου· ὥστε ἐν τοῖς ἐναντίοις ταὐτὸν αἴτιον. & Plutarchus de Genio Socratis, postquam retulit Socratem sternutante alio a dextra, sive ante, sive post ipsum, cum opus aliquod suscepturus esset, ad idem perrexisse; sternutatione vero facta a læva, illud non suscepisse, subjungit: τὸ δ' ὑπὸ πάσμου ἢ μὴ ἐπὶ μᾶλλον βεβαιοῦν, ἢ δὴ πράσσοντος ἐπέχειν ἢ κωλύειν ἢ ἀναιρεῖ. Augustinus quoque lib. 1. de Doctrina Christiana, refert, Veteres lectum repetere solitos, si dum calceum inducerent, sternuissent. Sternutamenta autem a dextra ponere boni fuisse ominis non videntur. sed cum bono quodam auspicio, dicto, factove superveniret, ita demum illud confirmasse. Manifestum hoc ex loco Plutarchi in Themistocle, cum inquit, τότε ἰδὼν Εὐφρανορίδην ὁμόσε, ὡς ἅμα μὲν ἀνέλαμψεν ἐκ τοῦ ἱερὸν μέγα καὶ πέσε νὸν πῦρ, ἅμα δὲ πάσμος ἐκ τοῦ δεξιοῦ ἐσήμηνε, καὶ θόρυβος ἐν τῷ στρατοπέδῳ, καὶ κατέπληξε, καὶ κατέσχεν πάντας ὑπόμενε διενόησε συσκευάζεσθαι. & aliis præsertim cum nec Aristoteles citato loco, neque Eustathius ad Odyss. P. neque Theocriti Scholiastes ad Idyll. vii. ℣. 96. de dextra aut sinistra sternutatione meminerint; sed simpliciter quædam sternutamenta esse boni, quædam mali ominis: & Aristoteles quidem omnia, sive dextra sive sinistra, a media nocte ad medium usque diem mala, reliqua vero referat esse prospera. In genere autem mali quid portendisse videntur ex vetustissimo cum apud Græcos, tum Romanos quoque, aliasque gentes, recepto more, quo sternutantibus Ζεῦ σῶσον dicebatur apud Græcos, apud Romanos vero iidem *salveri* jubebantur, qui etiam nunc apud pleraque omnes gentes obtinet. Aliam tamen rationem adfert Aristoteles, quem vide dicto loco. Addit Frontinus: *Miratus ex tot millibus unum perstrixisse?* non quod *ex strigore oriatur sternutatio*; contrarium enim docet Aristoteles Problem. sect. xxxiii. quæst. 2. quærens. Διὰ τί ἐάν τις μέλλῃ πάσσειν, πρίνῃ ἢ ὀφθαλμὸν, ἢ πῆν πάσσειν; ἢ διότι τὸ ποιεῖν ἢ πάσσειν, στρέπτης τίς ἐστιν ἢ ἓν τρόπος, στρέπτα ποιᾷ, ἢ ἐξ ὧν τὸ πλεῖστον ἓν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ ἢ τόπον, ᾧ πάσσειν, ἀφαιρεῖ ἢ ἐπίσχει, ὥσπερ τὸ ἔλαττον πῦρ ὑπὸ τοῦ πλείονος μαραινόμενον. Quæst. 9. ὅταν γὰρ κρατῶσι ἀπὸ τῆς κεφαλῆς στρέπτης ἢ ὑγρότητα τὸ σῶμα τότε γίνεται πάσμός. & sæpe eadem Sect. Hippocrates Aphorism. Sect. vii. 51. Πάσμοι γίνονται ἐκ τῆς κεφαλῆς, ἐξ στρεφομένης ἢ ἐγκεφάλου, ἢ δυσχεραινομένου ἢ ἐν τῇ κεφαλῇ κενῇ. ὑπάρχει γὰρ ὁ ἀὴρ ὁ ἐνεὼν ἐξω· Ψυχρὸν ἢ ὅτι μάλιστα ἐστὶν ἢ ὀστέον ἐξωθεῖ ἔξω. ad quem locum vid. Galenus. Cur vero Frontinus eum, qui sternutaret, dixerit *perstrixisse*, patet ex Aristotele eadem Sect. quæst. 16. scribente: Διὰ τί πάσσοντες ἢ ὑρύοντες φρίττουσι· ἢ ὅτι κινεῖται ἡ φλέγμα εἰς μεσότερα τοῦ τόπου, ἢ σφοδρὸν ἐκ τοῦ ἐξωτέρω ἢ ἀὴρ ἐξωθεῖ εἰσέρχεται ψυχρότερον ἢ σφοδρότερον ἐν τοῖς φλεγμαίνουσι· δι' εἰσιόν, ποιεῖ φρίττειν.

νεῶν· ὁ κυβερνήτης ὑπισχεῖν ἐκέλευσεν· οἱ ναῦται τ τριήρων ὑπιβαίνειν οὐκ ἐθαῤῥουν· Τιμόθεος μειδιάσας, ποῖον γὰρ ἔφη γέγονεν οἰώνισμα, εἰ τοσούτων περιεστηκότων, εἷς ἔπταρεν; οἱ ναῦται γελάσαντες ἀνήχθησαν.

Τιμόθεος παράγγελμα ἔδωκεν ἀκολουθῆσαι τῷ ταχίστῳ· ὀλίγοι στρατιῶται προῆλθον. ὁ λοχαγὸς ἠγόρευε, χρῆναι καὶ τοὺς λοιποὺς ἀναμένειν. ὁ Τιμόθεος οὐκ ἀνέμεν, ὡς τοὺς μέλλοντας προθύμως μαχεῖσθαι τοῖς πολεμίοις ἔχων ἅπαντας· τοὺς δὲ βραδέως ἐξιόντας, ἀχρήστους ἂν ἡγεῖτο καὶ παρόντας.

Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι περὶ Λευκάδα ἐναυμάχουν, Τιμοθέου στρατηγοῦντος Ἀθηναίων, Νικομάχου ναυμαχοῦντος Λακεδαιμονίων. ὧν [6] ἑορτὴ

Facta sternutatione, gubernator quiescere jussit. Nautæ triremes conscendere non audebant. Timotheus subridens. Qualenam enim, inquit, auspicium contigit, si tot circumstantibus unus sternutavit? Nautæ hunc ejus sermonem cum risu excipientes, solvebant.

3 Timotheus præceptum suis dedit, ut quam celerrime ad pugnam exirent. Paucis militibus procedentibus, manipularis ajebat, reliquos etiam expectandos esse. Timotheus non expectavit, arbitratus se omnes habere, qui alacriter pugnam subire vellent: eos vero qui tarde exirent, inutiles fore, etiam si præsto essent.

4 Athenienses & Lacedæmonii ad Leucadem navale prælium committebant, Timotheo Athenienssium ducem agente, Nicomacho Lacedæmoniorum.

Σκί-

5 Ἀνίεμεν] Cant. ἀνίμεννν.

6 Ἑορτὴ Σκίρα] Cant. ἑορτὴ Σκίρα. vocibus per transscriptorum imperitiam confusis. Fl. ἑορτὴ Σκίρα. sed & Vulgata recte. Σκίρα quippe, sive Σκιροφόρια, festum Athenienssium in honorem Minervæ, unde & illa Σκιροφόρος, & mensis quo celebrabatur, Σκιρο-

Erat festum Scira. Timotheus hoc die myrto coronans triremes, solvensque, signum extulit, & navibus vicit. Milites enim cum bona spe pugnam faciebant, numen se rati socium habere.

5 Timotheus urbem exercitu circumdans, militibus locum definivit, unde prædam agerent. Reliquam regionis partem, & omnes ejus fructus vendebat. Non autem permittebat, neque domum neque tugurium destruere, neque vero insititiam arborem exscindere: sed ipsos duntaxat fructus capere. & hæc excogitans efficiebat, ut si vicissent, plura tributa colligere

Σκίρα· Τιμόθεος κ τ' αὐτῶν τὴν ἡμέραν μυρσίνῃ στεφανώσας τὰς τριήρεις, ἦρε τὸ σημεῖον [7] ἀχθεὶς, ναυμαχήσας ἐίκησεν· οἱ γὰρ στρατιῶται μετ' ἐλπίδος ἀγαθῆς ἠγωνίσαντο, θεὸν ἔχειν σύμμαχον.

Τιμόθεος [8] πόλιν περιστρατοπεδεύσας, ἀφώριζε τόπον τοῖς στρατιώταις, ὅθεν δὴ πορισμὸν ἔσονται. τὴν δὲ λοιπὴν μέρος τῆς χώρας, καθ' ὅσον ἐδύνατο ὄφελος αὐτοῖς, ἀπεδίδοτο. οὐκ [9] ἐπέτρεπε δὲ οὔτε οἰκίαν, οὔτε ἔμπυλιν καθαιρεῖν. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ ἥμερον δένδρον ἐκκόπτειν, ἀλλ' αὐτοὺς τοὺς καρποὺς λαμβάνειν· καὶ τάδε οἱ στρατηγοῦντι [10] περιῶν· εἰ μὲν κρατοῖεν, τὸ πλεῖον φέρος ἐκλέ-

Σκιροφορίων. De hoc festo vide quæ congessit Petrus Castellanus, Syntagm. de Festis Græcorum, & Meursius. Mox pro μυρσίνῃ, uterque Codex μυδρίνῳ.

7 Ἀχθεὶς, ναυμαχήσας ἐίκησεν] Scribe, ἀναχθεὶς, vel ἢ ἀναχθεὶς, ναυμ. Casaubonus.

8 Πόλιν περιστρατοπεδεύσας] Cum Fl. & interprete: quomodo etiam in margine conjecerat Casaubonus, Vulgata, πολιορκήσας.

9 Ἐπέτρεπε] Cant. ἔασεν. & pro καθαιρεῖν, καθαίρειν. Mox quoque οἱ ante στρατηγοῦντι delet.

10 Περιῶν· εἰ μὲν κρατοῖεν, τὸ πλεῖον φ.] Fl. σφεῖν ὦ. εἰ μὲν κρατοῦντες πλεῖον. Cant. σφεῖν· εἰ μὲν κρατοῦντες πλεῖον. Casaubonus quoque ex suis in margine scripserat, οἱ μὲν κρατοῦντες. Retinenda videtur Vulgata: sequitur enim pars opposita: εἰ δὲ ὁ πολέμιος μύνοιτο, ὅρας ἀφθόνως ἢ καταγωγὰς ἴχνη.

ἐκλέγειν. εἰ ἢ ὁ πόλεμος μηκύνοιτο, τροφὰς ἀφθόνως καὶ καταγωγὰς ἔχειν· τὸ δὲ τῶν μείζων, πολλῷ πλῶ δύνειαν ὠφελεῖτο πλεμίων ἐθήρευεν.

poſſent: ſin bellum diutius traheretur, victum copioſum & diverſoria haberent. Quod vero his majus eſt, maximam benevolentiam ab hoſtibus venabatur.

12 Τιμόθεος ναυμαχεῖν Λακεδαιμονίοις μέλλων, αὐτὸς μὲν ἐκ τριήρων τὰ πληρώματα ὠφελεῖ πεύμναν ἔχων ἀνέπαυσεν. τοὺς δὲ ταχυναυτοῦσιν ἐκέλευσε τοῖς [13] τριηράρχαις ἀντιπαρεξάγειν πῖς πολεμίαις ναυσὶ, καὶ πυκνὰς πιεῖας κινήσεις, καὶ τροπάς. οἱ μὲν δὴ πολέμιοι πονέσαντες ἐρεσίᾳ, ἀσθενῶς τὰς κώπας ἀνέφερον. Τιμόθεος δὲ ἀκμαίοις πληρώμασιν ἐπαναχθεὶς, ναυμαχῶν ἐνίκησεν.

6 Timotheus navali prælio cum Lacedæmoniis contendere volens, ipſe triremium implementa in puppi habens quieſcebat. Celeres vero viginti mandavit trierarchis, ut adverſus hoſtiles naves educerent, & crebros motus ac flexus efficerent. Hoſtes igitur defatigati remigando, imbecilliter remos referebant. Timotheus recens cum implementis ſuperveniens, & navale prælium iniens, victoriam adeptus eſt.

Τιμό-

11 Τῶν μείζων] Cant. τῶν μείζον.

12 Τιμόθεος ναυμαχεῖν Λακεδαιμονίοις μέλλων] Videtur idem eſſe στρατήγημα, cum eo quod refertur iterum infra cummate duodecimo: Non enim id novum aut inſolens Polyæno, ut jam ante monuimus. Frontinus quoque hoc non omiſit: ejus vero verba ſic leges, ne te vulgati codices decipiant, hac parte mendoſiſſimi: *Timotheus dum Athenienſium, adverſus Lacedæmonios navali acie decertaturus, cum inſtructa claſſis eorum ad pugnandum proceſſiſſet, ex velociſſimis navibus viginti præmiſit quæ omnis arte, variisque flexu eludentes hoſtem. Ut primum ſenſit deinde, minus aziliter moveri adverſam partem, procreſſu ſuo præloſſatos facile ſuperavit.* Caſaubonus.

13 Τριηράρχαις] Cant. τριηράρχοις.

14 Ὅλων.

7 Timotheus volens Olynthiam transire, & Olynthiorum equitatum metuens, ab altera parte exercitus in longum quadratum agmen instruxit, sarcinis & equitatu in medium conjecto, currusque frequentes agens & connexos, armatos circum hos foris circumdedit. Ita ut Olynthii equites equitatione non possent uti.

8 Timotheus apud Amphipolim castra ponebat. Nunciavit quidam vesperi, hostes adversus ipsum coire & eum magna multitudine postridie aggressuros esse. Qui militibus hostium multitudinem non prædixit, ne terrorem faceret. Sed quasi aggressurus illos paucos, & confusim agentes, inutilem multitudinem per invia præ-

Τιμόθεος τὴν [14] Ὀλωσθίαν βαλόμενος παρελθεῖν, δεδοικὼς τὸ ἱππικὸν τῶν Ὀλωσθίων, ἔταξε τὸ στρατόπεδον [15] εἰς ἐπρόμηκες πλινθίον. τὰ μὲν σκευοφόρα, καὶ τὴν ἵππον εἰς τὸ μέσον λαβών, τοὺς δὲ ἀμάξας πυκνὰς ἄγων, καὶ σπειρηδόν. τοὺς δὲ ὁπλίτας τούτων ἔξωθεν περιβαλών, ὡς τοῖς Ὀλωσθίοις ἱππεῦσιν ἀδύνατος ἡ ἱππασία.

Τιμόθεος περὶ Ἀμφίπολιν ἐστρατοπέδευεν· ἤγγειλέ τις ἑωθινὸς, ἀθροίζεσθαι τοὺς πολεμίους ἐπ' αὐτόν. καὶ ὡς πολλαπλάσιοι τὸ πλῆθος ἔσοιντο τῶν [16] ὑστεραίας ἐπιθήσοιντο· ὁ δὲ τοῖς μὲν στρατιώταις οὐδὲν ἔφη τῶν πολεμίων τὸ πλῆθος, ἵνα μὴ καταπλαγεῖεν. αὐτὸς δὲ ὡς ἐπιθησόμενος αὐτοῖς ὀλίγοις ὄσι καὶ ἀτάκτοις, τὸ μὲν ἀχρεῖον τοῦ πλή-

14 Ὀλωσθίαν] Fl. Ὀλυμπίαν, quomodo & Codd. Casauboni. Male. Deinde pro παρελθεῖν, Cant. ἐπιλθεῖν.

15 Εἰς ἐπρόμηκες πλινθίον] MSS. ἐπρόμηκες πλ.

16 Τῶν ὑστεραίας] Cant. τῇ ὑστεραίᾳ.

Ἰφικράτης ἐν ἀπορίᾳ χρημάτων τ στρατιωτῶν θορυβούντων, καὶ κοινὴν ἐκκλησίαν αἰτουμένων, ἄνδρας ἐμπείρους τ Περσίδος γλώττης στολὰς Περσικὰς ἐνδύσας προσέταξε [124] πληθούσης τ ἐκκλησίας ἐπιφανῆναι, καὶ παρελθόντας ἀγγέλλειν βαρβαρικῶς, Πλησίον οἱ τὰ χρήματα κομίζοντες· ἡμεῖς δὲ προεπέμφθημεν τοῦτο σημανοῦντες· [125] ταῦτα μυσάντων, οἱ στρατιῶται διέλυσαν τὴν ἐκκλησίαν.

59 Iphicrates in inopia pecuniarum constitutus, tumultuantibus militibus, & communem concionem postulantibus, viros peritos Persicæ linguæ, stolis Persicis indutos, jussit frequentissima concione supervenire, & accedentes barbarice nunciare, In propinquo sunt qui pecunias adferunt. Nos vero præmissi sumus, ut hoc significaremus: quæ cum indicassent, milites concionem dimiserunt.

Ἰφικράτης [126] ἐκ τ Ὀδρυσιάδος λείαν πολλὴν προσήλασεν· ἐδίωκον οἱ Ὀδρυσαῖοι πληθεῖ πολλῷ. ὁ δὲ ἱππεῖς ἔχων ὀλίγους, ἔδωκεν αὐτοῖς καιομένας λαμπάδας· καὶ προσελαύνειν

60 Iphicrates ex Odrysiade multam undiquaque prædam egit. Persequebantur Odrysenses magna multitudine. Ille cum paucos equites haberet, dedit eis ardentes faces, & in ἐκέ-

124 Πληθούσης τ ἐκκλησίας] Cum MSS pro τ reposui τ. Cant. φασὶν habet pro ὑπεναντίως.

125 Ταῦτα μυσάντων] Hoc est ταῦτα μυσαττόντων αὐτῶν. ut jam ante annotavimus. *Casaubonus.*

126 Ἐκ τ Ὀδρυσιάδος] Venit hoc a recto Ὀδρυσιάς, unde gentile Ὀδρυσιάδης apud Stephanum. Ὀδρυσιάς, & gentile Ὀδρυσιάδης quod sequitur, Stephano possunt addi. Hæc Orphei patria memoratur Tzetzi Chil. VI. 91.

Ὀρφ καὶ τὸ Λειβήθριον ὄρος, ἀλλὰ καὶ πόλις,
Τῆς γῆς Θρᾳκῶν ἧς Ὀδρυσῶν, ἀν ὁ Ὀρφεὺς ἐπῆρχεν.

Lib. I. Epigram. occurrit,

——— καὶ γὰρ ἴδεν Ὀδρυσιάδος. pro quo Brodæus reponit Ὀδρυσιάδος, sed Holstenio rectius videtur Ὀδρυσίας, vel Ὀδρυσιάδος.

127 Ἐκέ-

hostes invadere jussit. Odrysorum equi, insolitum aspectum ignis non ferentes, in fugam agebantur.

61 Iphicrates ad urbem accedens (fluvium enim ab regione per mediam urbem labentem transire necessum erat) vesperi cum exercitu transiit, ut quod ex transitione multitudinis turbidum factum esset, noctu insciis civibus dilueretur. Atque sic ignoratus, postero die nihil tale expectantes adortus est.

62 Iphicrates in Thracia multos Odrysarum ceperat. Illi igitur vehementer jaculando & sagittando instabant. Ipse vero juxta singulos qui primam aciem tenebant, nudum alidem reposui μὴ τὸ στράτευμα·μεθ' ἡμέραν, pro vulgato μεθ' ἡμέρας. Ita quoque strat. 58.

ἐκέλευσε τοῖς ἐναντίοις· οἱ δ' ἵπποι τῶν Ὀδρυσῶν τὴν φλογὸς τῷ ὄψιν φοβηθῆ μὴ φέροντες, ἀναστρέψαντες [127] ἔφευγον.

Ἰφικράτης ὄπιθεν πόλεως, [128] τὸν ἀπὸ τῆς χώρας ποταμὸν διὰ μέσης τῆς πόλεως ῥέοντα διαβῆναι ἀναγκαῖον ἦν, ἑσπέρας διέβη μὴ ἐν στρατεύματι, ἵνα τὸ ἐκ τῆς διαβάσεως καὶ πλήθους ἀλλόκοτον διὰ νυκτὸς παραδόξως, λάθῃ τοὺς ἐν τῇ πόλει. καὶ δὴ λαθὼν μεθ' ἡμέραν ἐπῆλθε μὴ προσδοκῶσιν.

Ἰφικράτης ἐν Θράκῃ πολλοὺς ἔλαβεν αἰχμαλώτους Ὀδρυσῶν. οἱ μὲν δὴ σφοδρῶς ἐπέκειντο βάλλοντες καὶ ἀκοντίζοντες. ὁ δὲ τοῖς [129] πρωτοστάταις ἑκάστοις αἰχμάλωτον γυμνὸν παρέ-

127 Ἐφεύγον] Cant. ἴσυγον.

128 Τὸν ἀπὸ τῆς χώρας ποτ.] Hæc accipe διὰ μέσης, ac notis παρενθέσεως include: nec quicquam deest. *Casaubonus.*

Τὸν ἀπὸ τῆς χώρας, &c.] Præpositionem cum MSS. & Interprete adposui. & pro μὴ τὸ στράτευμα cum iis-

129 Πρωτοστάτης] Ita rescripsi cum Fl. pro vulgato προστάται. Cant. προτοπλάστοις. Pro τῆς χειρὸς δεξιοῦ, Cant. τῆς χειρὸς δεξιοῦ.

130 Ὁ-

παρέσησεν ἐξ ἰμάντων [130] ὀπίσω τῶν χειρῶν δεδεμένον. οἱ δὲ Ὀδρυσαῖοι τὰς οἰκείας μὴ βλάπτωσι πεφώσκειν, ἔβαλλεν καὶ ἀκοντίζειν ἀπείχοντο.

quem captivum manibus loro in tergum revinctis collocavit. Odryſenſes ne ſuis vulnera infligerent, a jaciendo & jaculando deſtiterunt.

63 Ἰφικράτης δὲ Φοινίκῃ καταπλέων ἑκατὸν τριακοντόρις, ἔνθα παραγώδης αἰγιαλὸς ἦν, ἰδὼν τοὺς Φοίνικας ἐπὶ τὴν ἠϊόνα σωτῆρίας, παρήγγειλεν, ὅταν τὸ σημεῖον ἀναδειχθῇ, τοῖς μὲν κυβερνήταις ἄγκυραν ἀφεῖναι καὶ πρύμναν, καὶ [131] τὴν καταγωγὴν ἐν τάχει ποιεῖσθαι· τοῖς δὲ στρατιώταις ὁπλισαμένοις [132] ἕκαστον καὶ τὴν αὐτοῦ κώπην, εἰς τὴν θάλασσαν αὐτὸν καθιέναι, καὶ τὴν αὐτοῦ τάξιν παφυλάττειν· ὡς δὲ ἤδη σύμμετρον ὑπέλαβεν εἶναι τὸ τῆς θαλάσσης βάθος, ἀνέτεινε

63 Iphicrates in Phœnicia adnavigans cum centum triacontoris, cœnoſo littore, conſpicatus Phœnices ad littus concurrere, præcepit, ut cum ſignum oſtenderetur, gubernatores e puppi anchoras dimitterent, & ordine appellerent: milites vero armati ſinguli per remum ſuum in mare ſe demitterent. Cum igitur jam mediocrem profunditatem maris eſſe ſuſpicaretur, ſignum egrediendi extendit. Triacontori quidem ordine appelle-

τὸ

130 Ὀπίσω τῶν χειρῶν δεδεμένον] Scribe δεδεμένῳ vel ὀπίσω τὼ χεῖρε δεδεμένῳ. ut lib. ſecundo in Hippodam. *Caſaubonus.*

131 Τὴν καταγωγὴν ἐν τάχει π.] Cant. ἢ καταγωγὴν καὶ ἐν τ. π.

132 Ἕκαστον] MSS. ἕκαστ⊙. quomodo etiam ex ſuis in margine notarat Caſaubonus. Mox pro πρύμναν, Cant. φυλάττειν. Verba ejus commatis cum non habeat Interpres, verſioni ejus adde, *& ordines ſuos ſervarent.* Paullo poſt pro τριακοντόρις, Fl. πεντηκοντόρις. In fine pro ἰμβαλόμενος, cum Fl. & Interprete repoſui ἰμβαλόμενος.

1 Ἐν

bant, per anchoras. Milites ordinatè se protegentes, procedebant. Hostes ordinem ipsorum & audaciam admirantes, fugam dabant. Iphicratii persequentes, aliquos interemerunt, aliquos vivos ceperunt: multaque præda circumacta, eaque in naves imposita, castra in terra posuerunt.

τὸ σημεῖον τ ἐκβάσεως. οἱ τριακόντοροι μὲν ἐν τάξει κατήγοντο, διὰ τ ἀγκυρῶν· οἱ δ ἄνδρες ἐν τάξει προβαλλόμενοι προῆγον. οἱ δ πολέμιοι καταπλαγῆτες τὴν τάξιν αὐτῶν καὶ τὴν τόλμαν ἔφευγον. οἱ δ Ἰφικράτιοι τινὰς μὲν διώξαντες ἀπέκτειναν. τινὰς δ ἐζώγρησαν, καὶ λείαν πολλὴν περιελάσαντες· καὶ ταύτην εἰς τὰς ναῦς ἐμβαλόμενοι σταλόπεδον ἔπὶ τ γῆς κατεσήσαντο.

[CAP. X.]

Timotheus.

¶ Timotheus cum in Atticis castris maxima esset nummi raritas, suasit mercatoribus, ut ipsius sigil-

Τιμόθεος.

¶ [1] Ἐν Ἀττικῷ στρατοπέδῳ ποτὲ ὢν νομίσματος Τιμόθεος ἔπεισε τοὺς ἐμπόρους χρῆσθαι νομίσματι τῇ ἑαυτοῦ σφραγῖδι· [2] ἀπαλ-

1 Ἐν Ἀττικῷ] Cant. Τιμόθεος, ἐν Ἀττικῇ. legisse videtur Interpres, Τιμόθεος, ὡς ἐν Ἀττικῷ στρ. ποτ. ὢν νομίσματος, ἔπεισε, &c. ut plerumque Polyænus, præmisso scilicet nomine proprio, in quo etiam consentit Cant.

2 Ἀπαλλαττομένους ἢ σφραγῖδα] Scribo & suppleo, ὑπαλλαττομένους ἢ κ, ἢ σφραγῖδα δόντας, hoc est, ea conditione, ut quum reverterentur, dato sigillo pecunias reciperent. Mox quoque lego & distinguo, ὅπῃ τῇ σφραγῖδι ἢ στρατηγὸς ὑπαλλαττομένοις αὐτοῖς, ἐν τοῖς τόποις ἀπορήσας χρημάτων, Τιμοθ. *Casaubonus.*

Ἀπαλλαττομένους ἢ, &c.] Nihil hîc a Vulgata abeunt Codd. neque etiam deesse quidquam videtur, si hoc modo distinguas, ἀπαλλαττομένους ἢ σφραγῖδα, καὶ τὸ ἀργύριον λαμβάνειν; &c. & vertas: *reddentes vero sigillum, etiam argentum accepturi. Crediderunt mercatores, & militibus commeatum prabuere ducis sigillo. Reddentibus vero illum* (sigillum scilicet) &c. Eodem modo scilicet, quo apud Aristotelem lib. II. Oeconom. in eodem, ut vi-

αλλαστομφύλος ἢ τὴν σφραγῖδα καὶ τὸ χρυσίον λαμβάνειν· ὑπίσευσαν οἱ ἔμποροι, καὶ τὴν ἀγορὰν τοῖς στρατιώταις παρέχον [3] ὑπὲρ τῇ σφραγῖδι ἔδ στρατηγῷ. ἀπαλλαστομφύλοις αὐτοῖς, ἐν τῷ τίνας ὑπορήσας χρημάτων Τιμόθεος, τὴν πιμλὴν διέλυσε τὴν ὁμολογημένην.

lo pro numiſmate uterentur. Diſcedentes vero, ſigillum & argentum acciperent. Crediderunt mercatores, & forum militibus præbuerunt ob ducis ſigillum diſcedentibus ipſis. Interea abundans pecuniis Timotheus, conſtitutum pretium perſolvit.

Τιμόθεος ἀνήγετο τῷ σόλῳ παντὶ. [4] παρμὸς ἐγέ-

2 Timotheus ſolvebat cum univerſa claſſe.

νετο·

detur, ſtrategemate, Timotheus dicitur, cum contra Olynthios bellum gereret, & pecuniæ inopia laboraret, æreum nummum percuſſiſſe, eumque ut reciperent mercatores, hiſce rationibus perſuaſiſſe: τῆς δ' ἐμπορείς φερεῖπεν, ὅτι ἂν τις λάβῃ χαλκὸν, τότε πάλιν ἀγοράζειν τὰ παρ' ἐκείνου χώρας ὤνια, καὶ τὰ ἐκ τῆδε πόλεων ἀγόμενα. ὅτ δ' ἂν ἀφελεῖσθαι αὐτῆς χαλκὸς, φέρε αὐτὸν ἀπαίτησαντας ἀργύριον λαμβάνειν. Hoc Timothei factum imitata quoque, præter alios, præteriti ſæculi anno LXXIV. urbs patria, cum obſeſſa ab Hiſpanis ad ſummam redacta inopiam cudit nummos papyraceos, in quorum nonnullis conſpiciebatur leo pileum haſtæ infixum tenens, cum hac inſcriptione. *Hac libertatis ergo.* ab altera parte: *Godtbewaare Leyden.* in aliis inſignia urbis cum literis denotantibus: *Nummus obſeſſæ urbis Lugduni, ſub gubernatione illuſtriſſimi Principis Auriaci cuſus.* in aliis denique leo pugnans una cum inſignibus urbis., cum hac inſcriptione: *Pugno pro Patria.* Hi nummi, ſoluta tandem obſidione, fuere collecti, & reddentibus ſtatutum pretium perſolutum: quam' plurimis in rei memoriam retinentibus.

3 Ἐπὶ τῇ σφραγῖδι ἢ στρατηγῷ, ἀπαλλαστομφύλοις αὐτοῖς· ἐν τῷ τίνας, &c.] Tolle ὑπεσημείωσαν post αὐτοῖς, & collocа poſt στρατηγῷ· hoc modo: ὑπὲρ τῇ σφραγῖδι ἢ στρατηγῷ. Pro ἀπαλλαστομφύλοις αὐτοῖς ἐν τῷ τίνας, &c. mallem hoc ordine: ἐν τῷ τίνος ὑπορήσας χρημάτων Τιμόθεος, ἀπαλλαστομφύλοις αὐτοῖς ἢ πιμλὴν, &c. Pro ὑπὲρ τῇ σφραγῖδι, Cant. ἐν τῇ σφ. & mox pro ὁμολογημένην, Fl. ὡμολογημένην.

4 Παρμὸς ἐγένετο.] Idem refert Frontinus lib. I. cap. 12. 11. *Timotheus Athenienſis, claſſe dimicaturus adverſus Corcyreos gubernatori ſuo, qui proficiſcenti jam claſſi ſignum receptui cæperat dare, quia ex remigibus quendam ſternutantem audierat; Miratu (inquit) ex tot millibus unum perſtrixiſſe?* Mali ominis habitum a nauta ſternutamentum hoc videtur, non quod factum a læva, ut exiſtimat Scefferus de Militia Navali lib. III. cap. 3. (neque enim Polyænus, neque Frontinus id addunt) ſed quod contigiſſet inter

inter solvendum. Haud obscure id colligas ex Polyæno, qui immediate hæc conjungit: Τιμοθ. ἀνέκραγε τῷ φίλῳ παντὶ πταρμὸς ἐγένετο. ut & verbis Frontini: *profecisse jam classi signum receptui canere dare, quia ex remigibus quendam sternutantem audiverat.* Præcipue cum sternutamentum factum in negotio aliquo suscipiendo mali fuisse omnis docet Aristoteles Problem. Sect. xxxiii. quæst. 11. Διὰ τί οἱ μὲν ἀπὸ μεσημβρινῶν ἀνέμων πταρμοὶ ἀγαθοὶ πταρμοί εἰσιν ἀπὸ μέσης ἡμέρας ἕως ἀναθοὶ πταρμοί εἰσιν ἀπὸ μέσης ἡμέρας ἄχρι μέσων νυκτῶν· ἢ ὅτι ὁ μὲν πταρμὸς μᾶλλον δύναται τυχεῖν οὖν ἀρχομένου, ἢ ἐν τῇ ἀρχῇ· διὸ ὅταν μέλλωσιν ἀρχομένου συμβαίνειν, μᾶλλον ἀποτελοῦνται ἢ περίεστιν ἢ μὴ ἐν ὑπνῳ, ἢ τὸ ἀπὸ μέσου νυκτῶν, οἷον ἀρχή τις διὸ ὁδοιπορήματα πάσχει, μᾶλλον κωλύσωμεν ἂν ἡμᾶς μένοντες. πρὸς δὲ τούτοις ὅτι ἢ ἀπὸ μέσης νυκτὸς, οἷον πλήθη τις ἢ ἐνεργειῶν ἐκείνων· ὥστε ἐν τοῖς ἑαυτοῦ τοῦτο αἴτιον. & Plutarchus de Genio Socratis, postquam retulit Socratem sternutante alio a dextra, sive ante, sive post ipsum, cum opus aliquod susceperus esset, ad idem pertexisse; sternutatione vero facta a læva, illud non suscepisse, subjungit: τὸ δὲ ὄπισθε πταρμοῦ ἢ μὴ ἐπὶ μέλλοντι βεβαίως, ἀλλ' ἤδη πραττομένῳ ἐπέχειν καὶ κωλύειν ἐστὶν ὠμόν. Augustinus quoque lib. 1. de Doctrina Christiana, refert, Veteres lectum repetere solitos, si, dum calceum inducerent, sternuissent. Sternutamenta autem a dextra genere boni fuisse ominis non videntur. sed cum bono quodam auspicio, dicto, factove supervenirent, ita demum illud confirmasse. Manifestum hoc ex loco Plutarchi in Themistocle, cum inquit, πάντες ἐφθέγξαντο Εὐφρανίδης ὁμόσε, ὡς ἅμα μὲν ἀπὸ λαμπρᾶς ἐκ τῆς ἠρᾶς μάχης καὶ πόλεως τὸν, ἅμα δὲ πταρμὸν ἐκ δεξιᾶς ἀκούειν ἐσήμαινε, ἢ Θεμιστοκλέα δεξιοσθένειν, καὶ δόντα τοῖς ναυσὶν κατάρξασθαι, καὶ κατισχῦσαι πάντας ὑπομεῖναι διώκοντα προσελθόντας. & aliis frustra cum nec Aristoteles citato loco, neque Eustathius ad Odyss. P. neque Theocriti Scholiastes ad Idyll. VII. ν. 96. de dextra aut sinistra sternutatione meminerint; sed simpliciter quædam sternutamenta esse boni, quædam mali ominis: & Aristoteles quidem omnia, sive dextra sive sinistra, a media nocte ad medium usque diem mala, reliqua vero referat esse prospera. In genere autem mali quid portendisse videntur ex vetustissimo cum apud Græcos, tum Romanos quoque, aliasque gentes, recepto more, quo sternutantibus Ζεῦ σῶσον dicebatur apud Græcos, apud Romanos vero iidem *salvere* jubebantur, qui etiam nunc apud pleraque omnes gentes obtinet. Aliam tamen rationem adfert Aristoteles, quem vide dicto loco. Addit Frontinus: *Miratus extot millibus unum perstrixisse?* non quod *ex frigore oriatur sternutatio*; contrarium enim docet Aristotelem. Sect. xxxiii. quæst. 2. quærens. Διὰ τί ἐάν τις μέλλῃ πταίειν ἢ πόνον ἢ ὀφθαλμὸν, ἢ πέσῃ πταίσας; ἢ διότι τὸ ποιεῖν ἢ πταρμὸν, σημεῖόν τίς ἐστιν ἢ ἔμφυτον, σημαίνοντος τοῦ θεοῦ τὸ πλησίον ἢ τὸ ἐπὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ ἢ τόπον, ὡς πταίσοντι, ἀφαιρῶν ἢ ἐπιφέρων, ὥσπερ τὸ ἐλαττον πῦρ ὑπὸ τοῦ πλείονος μαραινόμενον. Quæst. 9. ὅταν γὰρ κατάσχῃ ἀπὸ τῆς καρδίας σημεῖόν τι ἢ ὑγρότητα τὸ σῶμα τότε γίνεται πταρμός. & sæpe eadem Sect. Hippocrates Aphorism. Sect. VII. 51. Πταρμοὶ γίνονται ἐκ τῆς καρδίης, ἢ θερμαινομένης ἢ ἐγκεφάλου, ἢ διυγραινομένης ἢ ἐν τῇ καρδίῃ κενῇ. ὑπάρχεται γὰρ ὁ ἀὴρ ὁ ἐντὸς ἐξω· ψυχρὸν ἢ ὂν ἢ στενὸν ἢ διέξοδον ἀπὸ ἔξω. ad quem locum vid. Galenus. Cur vero Frontinus eum, qui sternutaret, dixerit *perstrixisse*, patet ex Aristotele eadem Sect. quæst. 16. scribente: Διὰ τί πταίοντες ἢ ὑπνοῦντες φείδονται ἢ ὅτι κινοῦνται αἱ φλέβες ἀμυδρότερον τότε, ἢ ἀφιστάνται ἢ ἀλλο ἀπὸ ἐξωθεν εἰσπίπτοντος ψυχροῦ ἢ νεοπαγοῦντος ἐν ταῖς φλεψὶ πιεῖν ἢ εἰσιόν, ποιεῖ φείδεται.

νερ· ὁ κυβερνήτης ἐπέχειν ἐκέλευσεν· οἱ ναῦται τ τριήρων ἐπιβαίνειν οὐκ ἐθάρρυν· Τιμόθεος μειδιάσας, πῖον γὰρ ἔφη γέγονεν οἰώνισμα, εἰ τοσούτων ἐνεστηκότων, εἷς ἔπταρεν; οἱ ναῦται γελάσαντες ἀνήχθησαν.

Τιμόθεος παράγγελμα ἔδωκεν ἑπεσθῆναι τῷ ταχίστῳ· ὀλίγοι στρατιῶται προῆλθον. ὁ λοχαγὸς ἡγήσατο, χιλίαν καὶ τὰς λοιπὰς ἀναμένων. ὁ Τιμόθεος οὐκ ἀνέμεινεν, ὡς τὰς μέλλοντας προθύμως μαχεῖσθαι τοῖς πολεμίοις ἔχων ἅπαντας· τὰς δὲ βραδέως ἐξιόντας, ἀχρήστους ἂν ἡγεῖτο καὶ παρόντας.

Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι περὶ Λευκάδα ναυμαχίαν, Τιμοθέου στρατηγοῦντος Ἀθηναίων, Νικομάχου ναυμαχοῦντος Λακεδαιμονίων. ὧν ὁ ἑορτὴ

Facta sternutatione, gubernator quiescere jussit. Nautæ triremes conscendere non audebant. Timotheus subridens. Qualenam enim, inquit, auspicium contigit, si tot circumstantibus unus sternutavit? Nautæ hunc ejus sermonem cum risu excipientes, solvebant.

3 Timotheus præceptum suis dedit, ut quam celerrime ad pugnam exirent. Paucis militibus procedentibus, manipularis ajebat, reliquos etiam expectandos esse. Timotheus non expectavit, arbitratus se omnes habere, qui alacriter pugnam subire vellent: eos vero qui tarde exirent, inutiles fore, etiam si præsto essent.

4 Athenienses & Lacedæmonii ad Leucadem navale prælium committebant, Timotheo Athenienſium ducem agente, Nicomacho Lacedæmoniorum. Σκί-

5 Ἀνέμεινεν] Cant. ἀνέμειναν.

6 Ἑορτὴ Σκίρα] Cant. ἑορτὴν Σκίρα. vocibus per transcriptorum imperitiam confusis. Fl. ἑορτὴ Σκίρα. sed & Vulgata recte. Σκίρα quippe, sive Σκιροφόρια, festum Athenienſium in honorem Minervæ, unde & illa Σκιροφόρος, & mensis quo celebrabatur, Σκιρο-

Erat festum Scira. Timotheus hoc die myrto coronans triremes, solvensque, signum extulit, & navibus vicit. Milites enim cum bona spe pugnam faciebant, numen se rati socium habere.

5 Timotheus urbem exercitu circumdans, militibus locum definivit, unde prædam agerent. Reliquam regionis partem, & omnes ejus fructus vendebat. Non autem permittebat, neque domum neque tugurium destruere, neque vero insititiam arborem excindere: sed ipsos duntaxat fructus capere. & hæc excogitans efficiebat, ut si vicissent, plura tributa colligere

Σκίρα· Τιμόθεος κ' ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ μυρσίνῃ στεφανώσας τὰς τριήρεις, ἦρε τὸ σημεῖον [7] ἀχθεὶς, ναυμαχήσας ἐίκησεν· οἱ γὰρ στρατιῶται μετ' ἐλπίδος ἀγαθῆς ἠγωνίσαντο, θεὸν ἔχειν σύμμαχον ὀιόμενοι.

Τιμόθεος [8] πόλιν περιστρατοπεδεύσας, ἀφώριζε τόπον τῆς στρατιᾶς, ὅθεν δὴ πορισθήσονται. τὸν δὲ λοιπὸν μέρος τῆς χώρας, καὶ ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ ὄφελος αὐτῆς, ἀπεδίδοτο. οὐκ [9] ἐπέτρεπε δὲ οὔτε οἰκίαν, οὔτε ἔπαυλιν καθαιρεῖν. ὑ μὴν οὐδὲ ἥμερον δένδρον ἐκκόπτειν, ἀλλ' αὐτὰς τὰς καρπὰς λαμβάνειν· καὶ τάδε οἱ στρατηγοῦντι [10] ἐφίλει· εἰ μὲν κρατοῖεν, τὰ πλείους φέρειν ἐκλέ-

Σκιροφορίῳ. De hoc festo vide quæ congessit Petrus Castellanus, Syntagm. de Festis Græcorum, & Meursius. Mox pro μυρσίνῃ, uterque Codex μυρσίνῳ.

7 Ἀχθεὶς, ναυμαχήσας ἐίκησεν] Scribe, ἀναχθεὶς, vel καὶ ἀναχθεὶς, ναυμ. Casaubonus.

8 Πόλιν περιστρατοπεδεύσας] Cum Fl. & Interprete: quomodo etiam in margine conjecerat Casaubonus. Vulgata, πολιν στρατοπεδευσας.

9 Ἐπέτρεπε] Cant. ἐάσειν. & pro καθαιρεῖν, καθαίρειν. Mox quoque οἱ ante στρατηγοῦντι delet.

10 Ἐφίλει· εἰ μὲν κρατοῖεν, τὰ πλείους φ.] Fl. ἐφεῖ ἰών. εἰ μὲν κρατοῦντες πλείους. Cant. ἐφεῖλε· εἰ μὲν κρατοῦντες πλείους. Casaubonus quoque ex suis in margine scripserat, οἱ μὲν κρατοῦντες. Retinenda videtur Vulgata: sequitur enim pars opposita: εἰ δὲ ὁ πολέμιος μαχοῖντο, ὁρᾶς ἀρδένας καὶ καταγωγὰς ἴχνη.

ἐκλέγειν. εἰ δὲ ὁ πόλεμος μηκύνοιτο, τροφὰς ἀφθόνους καὶ καταγωγὰς ἔχειν· τὸ δὲ [11] τούτων μεῖζον, πολλῷ πλῦ εὔνοιαν ὠφελεῖτο πολεμίων ἐθήρευεν.

[12] Τιμόθεος ναυμαχεῖν Λακεδαιμονίοις μέλλων, αὐτὸς μὲν ἐκ τριήρων τὰ πληρώματα ὠφελεῖ πεύμνην ἔχων ἀνέπαυσεν. πᾶς δὲ ταχυναυτάσας εἴκοσι παρέπεμψε τοῖς [13] τριηράρχαις ἀντιπαρεξάγειν πῆς πολεμίαις ναυσὶ, καὶ πυκνὰς πειρᾶσθαι κινήσεις, καὶ τροπάς. οἱ μὲν δὴ πολέμιοι πονέσαντες ἐρεσίᾳ, ἀθενῶς πὰς κώπας ἀνέφερον. Τιμόθεος δὲ ἀκμαίῳ πληρώμασιν ἐπαναχθεὶς, ναυμαχῶν ἐνίκησεν.

possent: sin bellum diutius traheretur, victum copiosum & diversoria haberent. Quod vero his majus est, maximam benevolentiam ab hostibus venabatur.

6 Timotheus navali prælio cum Lacedæmoniis contendere volens, ipse triremium implementa in puppi habens quiescebat. Celeres vero viginti mandavit trierarchis, ut adversus hostiles naves educerent, & crebros motus ac flexus efficerent. Hostes igitur defatigati remigando, imbecilliter remos referebant. Timotheus recens cum implementis superveniens, & navale prælium iniens, victoriam adeptus est.

Τιμό-

11 Τούτων μεῖζον] Cant. τῶν μεῖζον.

12 Τιμόθεος ναυμαχεῖν Λακεδαιμονίοις μέλλων] Videtur idem esse στρατήγημα, cum eo quod refertur iterum infra commate duodecimo: Non enim id novum aut insolens Polyæno, ut jam ante monuimus. Frontinus quoque hoc non omisit: ejus vero verba sic leges, ne te vulgati codices decipiant, hac parte mendosissimi: *Timotheus dux Athenienſium, adverſus Lacedæmonios navali acie decertaturus, cum inſtructa claſſis eorum ad pugnandum proceſſiſſet, ex velociſſimis navibus viginti præmiſit quæ omni arte, variisque flexu eluderent hoſtem. Ut primum ſenſit deinde, minus agiliter movere adverſam partem, prorreſſus præladatos facile ſuperavit.* Casaubonus.

13 Τριηράρχαις] Cant. τριηράρχαις.

14 Ὅλω-

7 Timotheus volens Olynthiam transire, & Olynthiorum equitatum metuens, ab altera parte exercitus in longum quadratum agmen instruxit, sarcinis & equitatu in medium conjecto, currusque frequentes agens & connexos, armatos circum hos foris circumdedit. Ita ut Olynthii equites equitatione non possent uti.

Τιμόθεος τὴν [14] Ὀλυνθίων βελόμενος παρελθεῖν, δεδοικὼς τὸ ἱππικὸν τῶν Ὀλυνθίων, ἔταξε τὸ στρατόπεδον [15] εἰς ἐπιμήκεις πλινθίον. τὰ μὲν σκευοφόρα, καὶ τὸν ἵππον εἰς τὸ μέσον λαβών, τὰς δὲ ἁμάξας πυκνὰς ἄγων, καὶ σωρηδὸν μάς. τοὺς δὲ ὁπλίτας τούτων ἔξωθεν περιβαλών, ὡς τοῖς Ὀλυνθίοις ἱππεῦσιν ἀδύνατον ἡ ἱππασία.

8 Timotheus apud Amphipolim castra ponebat. Nunciavit quidam vesperi, hostes adversus ipsum coire & eum magna multitudine postridie aggressuros esse. Qui militibus hostium multitudinem non prædixit, ne terrorem faceret. Sed quasi aggressurus illos paucos, & confusim agentes, inutilem multitudinem per invia præ-

Τιμόθεος περὶ Ἀμφίπολιν ἐστρατοπέδευεν· ἤγγειλέ τις ἑσπέρας, ἀθροίζεσθαι τοὺς πολεμίους ἐπ' αὐτόν. καὶ ὡς πολλαπλάσιοι τὸ πλῆθος ὄντες τῇ [16] ὑστεραίᾳ ἐπιθήσοιντο· ὁ δὲ τοῖς μὲν στρατιώταις οὐ προεῖπε τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων, ἵνα μὴ καταπλαγεῖεν. αὐτὸς δὲ ὡς ἐπιθησόμενος αὐτοῖς ὀλίγοις ὄσι καὶ ἀτάκτοις, τὸ μὲν ἀχρεῖον τῆς πλή-

14 Ὀλυνθίων] Fl. Ὀλυμπίων, quomodo & Codd. Casauboni. Male. Deinde pro παρελθεῖν, Cant. ἐπανελθεῖν.

15 Εἰς ἐπιμήκεις πλινθίον] MSS. ἐπιμήκεις πλ.

16 Τῇ ὑστεραίᾳ] Cant. τῇ ὑστεραίᾳ.

πλήθος [17] πρὸς πέμπει ἀφ' ὧν δυσπόρων, ὑπερήκισε τοὺς πολεμίους φυλάξειν ἔμελλον· αὐτὸς δὲ τῷ [18] φάλαγγι σκίνησε, τοὺς ψιλοὺς πλαισίοις ὑπερέξας. τὰς δὲ τριήρεις ἐν τῷ Στρυμόνι ποταμῷ πληρῶσαι δυνηθεὶς, ἐνέπρησεν. καὶ πᾶσι πάντας μιᾷ νυκτὶ πράξας, ἀσφαλῶς ἀνεχώρησεν.

misit, ubi minime custodiam hostes essent habituri. Ipse phalangem movit, in postremo levi armatura præditos constituens. Triremes vero in Strymone fluvio cum implere non posset, incendio consumpsit: & his omnibus una nocte perfectis, absque periculo discessit.

Τιμόθεος ἐπολιόρκει Σάμον, [19] ξενολογήσας στρατιώτας ἑπτακισχιλίους, οἷς οὐκ ἔχων δύναμιν ὑπὸ μισθὸν, ἔγκαρπον ὁρῶν τὴν νῆσον, ἐξελὼν χωρίον ἐς τροφὰς, [20] τοὺς ἄλλους καρποὺς ἀπέδοτο, ἀσφάλειαν τοῖς καρπολόγοις παρασχὼν, ὑπερήσας χρημάτων ἀπὸ τούτων μέρος τῶν μισθῶν ἀφανεῖ-

9 Timotheus oppugnabat Samum, conscriptis septem millibus mercenariorum: quibus cum persolvere stipendia non posset, videns plenam fructibus insulam esse, loco ad prædandum capto, reliquos fructus vendidit, securitate iis qui legerent præstita: collectisque hinc affatim pecuniis, partem stipendiorum militibus

μας,

17 Πρὸς πέμπει] Cant. προέπεμπεν.

18 Φάλαγγα] χρ. συναγελῶν. Casaubonus.

19 Ξενολογήσας] Cum Cant. quomodo in margine Vulgatæ scripserat etiam Casaubonus, pro vulgato, ξενολογίσας.

20 Τοὺς ἄλλους καρποὺς] MSS. τοῦ ἄλλου καρποῦ· & ita quoque Codd. Casauboni. Pro ἀπέδοτο, cum MSS. reposui ἀπεδέδοτο. & sic Interpres. Idem Timothei strategema refert Aristoteles lib. II. Oeconom. addens, cum fructus ipsis Samiis vendidisse: Σάμιοι δὲ πολιορκῶν, τοὺς καρποὺς καὶ τὰ ὄντα τῶν ἀχρῶν ἀπεδίδοτο αὐτοῖς τοῖς Σαμίοις. ὥστε διὰ τοῦτο χρημάτων εἰς μισθοὺς τοὺς στρατιώτας.

21 Συχνὰ

dispertivit, atque sic usus obsequentioribus & alacrioribus, Samiorum urbem per vim cepit.

10 Timotheus oppugnans Samum, cum multi peregrini appellentes ea quæ oppugnabantur consumerent, & idcirco caritas esset annonæ, præcepit ne venderent farinam, neque heminam olei, aut vini: sed frumenti non minus modio: liquidorum vero, ad minus metretam. Nemoque frumentiteras molas haberet, nisi in collibus. Sic accidit, ut cum peregrinis forum non pateret rerum ad quotidianum usum spe-

μας, σεθυμοτέροις χρησάμενος τοῖς στρατιώταις, καὶ κράτος εἶλε τὴν Σαμίων πόλιν.

Τιμόθεος πολιορκῶν Σάμον, ἐπεὶ πολλοὶ ξένοι ἐπιπλέοντες [21] συνεκὰ τῶν πολιορκιῶν ἀνήλισκον, καὶ διὰ τᾶτο σπάνις ἦν· παρήγγειλε μὴ πωλεῖν ἄλευρον, [22] μὴ ἢ κοτύλῃ ἐλαίᾳ ἢ οἴνᾳ· [23] ἀλλὰ σίτᾳ μεδίμνῳ μὴ ἔλαττον. τὸν δὲ ὑγρῶν μετρητὴν τὰλάντον· τὰς δὲ σιτοργὰς μύλας μηδένα ἔχειν, ἢ ἐν τοῖς λόφοις. οὕτω δὲ συνέβη τὰς μὲν ξένας οὐκ ἔχοντας τὴν ἀγορὰν τῶν ἐφ' ἡμέραν ἀναγκαίων αὐτοῖς χωμί-

21 Συνεκὰ τῆς πολιορκιῶν ἀνήλισκον] Emendo, τῆς ἐπιπλεόντων. Nimis fatua est vulgata lectio πολιορκιῶν, quæ interpretem misere fefellit. Ita autem esse legendum ex re ipsa, & fine hujus narrationis probari potest: ubi eadem vox repetitur. Sed non est prætermittendus summi philosophi locus eandem historiam narrantis: qui locus si cum isto conferatur, & multum ei lucis afferet, & ab eo vicissim accipiet. Sic ille Œconom. lib. secundo de Timotheo loquens, Τῶν τε ἐπιπλεόντων ἕνεκα πολλῶν καὶ τῶν στρατιωτῶν, ἃ δεῖ ἀεὶ κομίζειν, ἀπορούντων μὲν πωλεῖν σῖτον ἀλλησμίνον, μηδὲ μίαν ἴλαιαν ἢ μέδιμνον, μηδὲ τῆς ὑγρῶν μηδὲν ἔλαττον ἢ μετρητῶν. οἱ μὲν δὴ ταξιάρχαι τε καὶ λοχαγοὶ, ἀγορεύοντες ἀθρόα, ἐπιδίδοσαν τοῖς στρατιώταις. οἱ δὲ εἰσαγινόμενοι, ἦγον αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια· καὶ ὁπότε ἀπαλλάττοιντο, εἴ τι περίλοιπον εἴη αὐτοῖς ἐπώλουν. ὥστε συνίασιν ὀλίγοι δεῖν στρατιῶται τῆς ἐπιτηδείων. Casaubon.

22 Μὴ δὲ κοτύλῃ] Lego μηδὲ κοτύλῃ. Pro ἐλαίᾳ καὶ οἴνᾳ, MSS. ἐλαίου καὶ οἴνου. & pro μετρητὴν, Cant. μετρητῶν.

23 Ἀλλὰ σίτᾳ μεδίμν.] Scribe ἀλλὰ σίτου μέτρ, μεδ. Casaubonus.

κομίζειν· τὴν δὲ παρασκευὴν τοῦ σίτου μόνους ἀναλίσκειν τοὺς στρατιώτας.

Τιμόθεος ναῦς ἔχων πεντηκοντόρους, βουλόμενος ἀπὸ τούτων πέντε προπέμψαι πλειόνων ἡμερῶν ἐφόδια· μιᾶς οὐκ ἔχων δύναμιν, παρήγγειλε, ἀναγκάζων τὰς ναῦς ἀπούσας [24] τριῶν σίτια ἔχούσας· ἐπεὶ δὲ νήσῳ τινὶ προσωρμίσατο, τοῖς τριηράρχοις ἐκέλευσεν, ἐξ ἑκάστης πληρώσαντας αὐτῷ κομίσαι δύο σίτια· παρὰ ταῖς πέντε ναυσὶ διαδὺς, τὰς μὲν ἐξέπεμψε πλειόνων ἡμερῶν ἐπισιτισμὸν ἐχούσας· αὐτὸς δὲ [25] μετὰ τριάκοντα καὶ πέντε νεῶν, εἰς τὸν ἴδιον ὅρμον ἐπανῆλθεν.

11 Timotheus cum quadraginta naves haberet, volens ex his quinque præmittere, complurium dierum commeatu instructas, cum stipendia dare non posset, præceptum dedit, ut omnes naves solverent, quæ triplum commeatum haberent. Quæ ad insulam quandam appulerunt. Triremium præfectos jussit ex singulis navibus duplum commeatum ad se adferre. Quem in quinque naves distribuit, easque cum plurium dierum commeatu emisit. ipse vero cum triginta quinque navibus ad pristinam stationem rediit.

Τιμόθεος ναυμαχεῖν μέλλων

12 Timotheus nava-

[24] Τριῶν σίτια ἐχούσας] Τριῶν, videlicet ἡμερῶν. Ita enim dubio procul vel scribendum, vel certe interpretandum, repetita voce ἡμερῶν, quæ est initio posita. tic & paullo post, κομισαι δύο σίτια, nempe δύο ἡμερῶν. Casaubonus. Τριῶν σιτία ἐχ.] Cant. τριῶν σ. ε.

[25] Μετὰ τριάκοντα καὶ πέντε] Ita scripsi cum Cant. pro numerorum notis μετὰ λε.

Κατα-

lem pugnam ad Leucadem initurus cum Nicolocho Spartiata, præcepit ut pleraque navium implementa supra terram juxta mare requiescerent: & cum viginti optime navigantibus solvens, mandavit trierarchis, ne intra teli jactum cum hostium triremibus congrederentur, sed declinarent & tergiversarentur de industria, ut hostium remiges defessos redderent. Cum igitur hæ tergiversarentur, atque illæ præ æstu ac labore solverentur. Timotheus receptui cecinit, & eos qui supra terram quietem egerant, remigibus egredi jussis, in naves imposuit: atque celeriter hostes defatigatos persecutus, multas ipsorum triremes partim submersit, partim inutiles ad navigandum reddidit.

μέλλων περὶ Λευκάδα Νικολόχῳ τῷ Σπαρτιάτῃ, τὰ μὲν πλοίων νεῶν τὰ πληρώματα παρήγγειλεν ἐπὶ γῆς ἀναπαύεσθαι παρ' αὐτὴ τῇ θαλάττῃ. τοῖς δ' ἄρασι πλεύσαις εἴκοσιν ἀναχθεὶς, προσέταξε τοῖς τριηράρχοις μὴ συνάπτειν τοῖς πολεμίαις τριήρεσιν ἐντὸς βέλους· ἐκκλίνειν δὲ καὶ φυγομαχεῖν ἐκουσίως· ἵνα [26] καταπόνους ποιήσωσι τοὺς ἐναντίους ἐρέτας· ἐπεὶ δὲ οἱ μὲν ἐφυγομάχουν· [27] οἱ δ' ἐλέλουτο καύματι καὶ πόνῳ· Τιμόθεος τὸ ἀνακλητικὸν ἐσήμανεν. [28] καὶ καταδιώκων ἐπὶ τὴν γῆν ἀναπαυσαμένους ἐρέτας ἐμβιβάσας ἀφ' ἑαυτοῦ τὰς πολεμίας πεπονηκότας διώξας, πολλὰς αὐτῶν τριήρεις μὲν κατέδυσε, τὰς δ' ἄπλους ἐποίησεν.

Τιμό-

26 Καταπόντους] Cant. καταπεδους. sed in margine καταπόνους.

27 Οἱ δ' μέλλοντο τῷ κ.] Scribe οἱ δ' ἐλύοντο, vel ἐξελύοντο τῷ κ. Casaubonus.

Οἱ δ' ἐλέλουτο καύματι] Ita reposui cum MSS. quod ultro apparet quanto lenius in vulgato, οἱ δ' μέλλοντο, lateat præ eo, quod conjiciebat Casaubonus. Pro ἐσήμανεν, Cant. ἐσήμαινε. Mox pro ἀναπαυσαμένους cum MSS. & Interprete scripsi ἀναπαυσαμένους.

28 Καὶ καταδιώκων ἐπὶ τὴν γῆν] Ita legendum, & ἀναπαυσαμένους. Casaubonus.

29 Ἐπὶ-

Τιμόθεος Λακεδαιμονίοις καταναυμαχήσας, φοβηθεὶς δέκα ναῦς Λακωνικὰς, ἃς προέπεμψεν ὁ ναύαρχος ἐπὶ καταγωγῇ πλοίων σιταγωγῶν, μή ποτε ἀναχωρῶσι τοῖς Ἀθηναίοις [29] ἐπίθοιντο, παρήγγειλε τοῖς τριηραρχοις τὴν ἀρχαίαν τάξιν μὴ ζητεῖν, ἀλλὰ ᾧ ἕκαστος ἐπὶ τοῦ παρόντος χώραν ἔχοι πρὸ τοῦ φυλάσσειν· ἵνα μὴ μεταγομένων τῶν σκαφῶν ἐπὶ τὰς ἑαυτῶν τάξεις, ἐπιπλέουσιν οἱ πολέμιοι προσβάλλωσι τῷ ναυτικῷ [30] λελυμένῳ· τάξας δὲ τὰς ναῦς ἐν μηνοειδεῖ σχήματι, τὰ μὲν ἔμβολα τῶν νεῶν, καὶ τὸ περιφερὲς τοῦ σχήματος πρὸς τοὺς ἐναντίους [31] ἐπέστρεψεν· τὰ ναυάγια δὲ καὶ τοὺς αἰχμαλώτους. τῶν νεῶν [32] εἰς τὸ κοίλωμα τοῦ μηδικοῦ σταγαγὼν, ἔπλει κατ' πρύμναν.

13 Timotheus navibus cum Lacedæmoniis belligerans, metuens decem naves Laconicas, quas præmiserat nauarchus ad appellenda navigia quæ commeatum vehebant, ne in discessu Athenienses adorirentur *, præcepit trierarchis, ne pristinum ordinem quærerent: sed quem in præsenti quilibet locum occupasset, eum teneret, ne dum in suos ordines scaphæ traducerentur, adnavigantes hostes impetum repente facerent in dissolutas. Deducens autem naves in falcatam figuram, rostra navium & circumferentiam in hostes direxit. Navigiis vero & captivis navium in concavitatem inclusis, secundum puppim navigavit.

Τιμό-

29 Ἐπίθοιντο] Fl. ἐπιθοῖντο. Cant. ἐπίοιντο.

30 Λελυμένῳ] Fl. λελυμένων.

31 Ἐπέστρεψεν] MSS & Codd. Casauboni ἐπέτρεψεν. nisi quod Cant.

abſque ν finali. Idem pro ἢ καὶ τῶν, ἢ τοὺς τῶν.

32 Εἰς τὸ κοίλωμα τοῦ μηδικοῦ] Scribo, τοῦ ναυτικοῦ, vel τοῦ μηνοειδοῦς. Casaubonus.

33 Τιμό-

14 Timotheus bellum gerens adversus Chalcidenses, una cum Perdicca, Cyprium æs Macedonico numismate permiscens, insigne percussit, quod pristinas quinque drachmas valore exæquaret. ejus quarta pars constabat argento, reliquum ære vitio-

33 Τιμόθεος Χαλκιδεῦσι πολεμῶν μὴ Περδίκου Κύπριον χαλκὸν Μακεδονικῷ νομίσματι μίξας, ἄπιστον ἔκοψεν [34] ὡς τὰς παλαιὰς ἑ δραχμὰς ἔχειν ἀργυρίου τεταρτημόριον, τὸ δὲ λοιπὸν χαλκὸν φαῦλον· [35] πλείστης δ' ὑπο-

33 Τιμόθεος Χαλκιδεῦσι πολεμῶν μὴ Περδίκου &c.] Infra IV. 10. 2. ubi hoc Perdiccæ strategema refertur, non dicitur quod is cum argento permiscuerit æs, sed quod argenteo numismate destitutus, stantium æri admiscuerit. Locum vide. Non videtur autem diversum hoc Timothei strategema tum ab eo, quod Auctor primo loco commemoravit (quod solet quandoque Polyænus, ut jam notavit Casaubonus) tum ab eo, quod de eodem refert Aristoteles lib. II. Oeconom. licet is factum dicat, non, cum adversus Chalcidenses ut dicitur Polyæno, sed cum adversus Olynthios bellaret. Locum, ut facilius cum hoc conferatur, subjicio: Τιμόθεος Ἀθηναῖος πολεμῶν ποτὲ Ὀλυνθίοις, καὶ περιῤῥεόντος ἀργυρίου, κέρμας χαλκοῦ, διέδιδε τοῖς στρατιώταις. ἀγανακτούντων δ' ἐπὶ τούτῳ, ἔφη αὐτοῖς δεῖν ἐμπόρια τι ἐκ ἀγορασίας ἅπαντας αὐτῶν πωλεῖσθαι. τοῖς δ' ἐμπόροις φορεῖσθαι, ὅτ' ἂν πλῶσι χαλκόν, πάλιν ἀγοράζειν τὰ τ' ἄλφιτα καὶ τὰ ὄψα, καὶ τἄλλα ἀγόμενα. ὡς δ' ἂν ἀποκλεισθῇ αὐτοῖς χαλκός, φοιτᾶν αὐτὸν ἀναφέροντας ἀργύριον λαμβάνειν. Plura strategemata, quibus varii, pecuniæ inopia laborantes, de stipendio militari sibi prospexerint vide eodem libro: quibus & addi potest, quod refertur infra VI. 9. 1.

34 Ὡς τὰς παλαιὰς δραχμὰς] Deest ante ista verba aliquid. & vox παλαιὰς fuit mihi aliquando suspecta. Velim autem consideret lector acutus, sit nè hoc στρατήγημα Timothei, idem cum eo quod refert Aristoteles, primum inter omnia quæ ab eo commemorantur. *Casaubonus.*

Ὡς τὰς παλαιὰς ἑ δραχμὰς ἔχειν] Numerum, qui in Vulgata desiderabatur, supplevi ex MSS. cum quibus consentit Interpres. Neque sic tamen integer hic locus, cujus sensum Interpres, prout potuit, adjuvit, si modo constaret unum tale nummi genus percussum fuisse, & non fortasse varii modi vel magnitudinis, illa tamen in omnibus servata proportione, ut quarta modo pars esset argentea: cur enim unum modo tanti pretii, quinque nempe drachmarum, percuteret, quum isto pacto, si quid minore pretio constaret, emtio fieri non posset, aut certe cum alterius partis detrimento? Mox pro τεταρτημόριον, Fl. τετάρτημόριον. Cant. τετάρτῳ μορίῳ.

35 Πλείστης δ' ὑποῦσας] MSS. πλείσης ὑποῦσαι. Paullo post pro ἀντεφορτιζόμενοι, Fl. ἀντεφορτιζόμενοι. Male. sic infra VI. 10. 2. ἐπεὶ ᾔ ὧν ἀχρεῖον

ὑπαρήσας μισθοδοσίας, τὰς ἐμπόρους καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς χώρας ἔπεισε, πρὸς χαλκὸν πιπράσκειν· ἀντιφορτιζόμενοι δὲ τὰ παρ' ἀλλήλων οὐδὲν ἧττον νομίσματος ἐφύλαττον· ἀλλὰ τοῦτο πάλιν εἰς τὸν μισθοφορὰν τῷ στρατωτικῷ.

so. Ad hunc modum abundans stipendiis, persuasit mercatoribus, & ejus regionis incolis, ut ære venditiones emptionesque contraherent. Sic mutuo res commutantes, nihil ex illo numismate retinuerunt, sed illud quasi circuitu quodam in militare stipendium rediit.

Τιμόθεος ἐπολιόρκει Τορώνην· οἱ μὲν Τορωναῖοι μεγάλα ὕψη ἀνέστησαν, φορμῶν ψάμμου πλήρων· ὁ δὲ Τιμόθεος [36] μηχανήμασι μακροπείροις [37] ἐξ ἰσῶν ἀκίδας περιθεὶς, καὶ δρέπανα ἐπὶ τὰ ἄκρα ἔστιν ἐμβαλών, [38] ταῖς ἀκίσιν τὰς διφθέρας διερρήγνυεν τῶν δρεπάνων ἀνέπιμνε τὰς φορμὰς, ὡς τὸ

15 Timotheus oppugnabat Toronam. Toronenses altissimas moles contra erigebant sportas arena plenas. Ille longioribus machinis comparatis, ex malis navium cuspides imponens, & falces in summitate mali cuspidibus affigens, hostium opera disrupit. Falcibus enim sportas dissecabat, ita ut arena dif-

ῥεῖν

χεῖον ὑπὸ τοῦ ὕρκος ἀπτοίητζεν καρπὸς τοῦ ὀπηχρείνε. Fl. eodem modo legit, ὀντηρέντζεν. Sequens ἧ post ἀντιφορτιζόμενοι delet uterque Codex.

36 Μηχανήμασι μακροπείροις ἐξ ἰσῶν] Nempe ἀκροπαφοῖς vel aliud quid: nam, ut plena sit sententia, deest verbum unum. planior est Cæsaris narratio non absimilis facti, libro tertio, *Una*, ait, *erat magno usui res praparata a nostris, falces præacutæ*

insertæ affixaque longuriis, &c. *Casaubon.*

37 Ἐξ ἰσῶν] Cum MSS. & Interprete: Vulgata, ὑξ ἰσῶ. Codd. Casauboni ὑξίσιν. Pro τὰ εἰς τὰ ἄκρα cum MSS. reposui ἐπὶ τὰ ἄκρα.

38 Ταῖς ἀκίσιν] MSS. absque ν finali. Pro ἐμβαλών, eorundem auctoritate scripsi ἐνβάλλων. nisi quod Cant. absque ν in fine. Pro ὡς ῥεῖν, cum Cant. reposui ὥς τι ῥεῖν.

39 Νεῶν

flueret. Quod cum vidissent Toronenses, ad fœdus faciendum impellebantur.

16 Timotheus cum Corcyrensibus, aliisque sociis contra Lacedæmonios exercitum ducens, naves optime navigantes primo loco collocavit, jubens, ut instructo ordine reliquæ quietem agerent. Cum priores navale prælium facerent, plane defessis jam hostibus, signum quiescentibus extulit. Qui recentes adhuc & integri, facto impetu defessos in fugam verterunt.

17 Timotheus circa Leucadem navali prælio Lacedæmonios devicit. Multis contritis scaphis, decem naves hostium supererant, aptæ navali prælio, quas

ρεῖν τὸν ἄμμον· τοῦτο θρώμβον ἰδόντες Τορωναῖοι πρὸς ὁμολογίαν ἐτράποντο.

Τιμόθεος μὴ Κερκυραίων, καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων πρὸς Λακεδαιμονίους συμμαχῶν, τὰς ἄριστα πλεούσας τῶν[39] νεῶν προέταξε· κελεύσας ἐν τῷ σχήματι τὸ παράταξις ἡσυχίαν ἔχειν· ἐπεὶ δὲ οἱ προτεταγμένοι διεναυμάχησαν, ἤδη πολὺ κεκμηκότων ἤδη τῶν πολεμίων, σημεῖον ἦρε τοῖς ἡσυχάζουσιν· οἱ δὲ ἀκμῆτες ἐμβαλόντες ἐτρέψαντο τοὺς κεκμηκότας.

Τιμόθεος πρὸς Λευκάδα[40] Λακεδαιμονίοις ναυμαχήσας ἐνίκησε· πολλῶν σωτριβέντων σκαφῶν, [41] περιῆσαν[42] δέκα νῆες τῶν πολεμίων ἀναυμάχητοι,

39 Νεῶν] Cant. νηῶν. & pro προέταξε, habet προεστάξε. Faullo post pro κεκμηκότων πολλῶν, cum MSS. & Interprete restituit, κεκμηκότων ἤδη ἤδη πολεμίων.

40 Λακεδαιμονίοις] Cant. Λακεδαιμονίους. quomodo etiam legisse videtur Interpres. Vulgatam tamen præfero.

41 Περιῆσαν] Cant. προῆσαν. Pro ἀναυμάχητοι, Fl. ναυμαχήτοι, quomodo legisse quoque videtur Interpres.

42 Δέκα τῆς τῶν πολεμίων ἀναυμαχήτοι] Hoc est, μέτα μαχοστόμου. Sed Interpres videtur legisse aliter. Mox scribe ὅπως ἀντιφωνεῖ. Casaubonus.

43 Περὶ

πι, ὡς ἐδεδοίκει. Τιμόθεος ἐπανιὼν ὁπὶ τ ναύσταθμον, ᾗ δὴ τὸ ναυτικὸν ἔταξεν ἐν μιμοσιδεῖ σχήματι πρὸς τὰς πολεμίας τὸ κυρτὸν, ἐντὸς τὰ ναυάγια συνάγοντας· τ ἢ ὀπίσω ἔπλευν ἐποιεῖτο [43] πρὸς τῷ γιῷ, κελεύσας ἐλαύνειν ὁπὶ πρύμναν, ὅπως ἀντίπρωροι τὰς πολεμίας δέκα ναῦς ῥᾳδίως ἀμύνοιντο. τοῦτο τὸ σχῆμα τ τάξεως οἱ ἀπὸ τ δέκα νεῶν φοβηθέντες οὐκ ἐπέβαντο.

metuebat. Timotheus reversus ad navale, nauticum exercitum falcata figura instruxit, & contra hostes circumferentiam vertens, navigiis intus comprehensis, abnavigationem ad terram instituit, jubens secundum puppim impellere, ut proris exadversum collocatis, facile se ab hostilibus decem navibus defenderent. Hanc ordinis figuram hi qui decem naves tenebant, metuentes, aggredi non audebant.

[CAP. XI.]

Χαβρίας.

¶ Χαβρίας τῖς στρατιώταις παρήγγειλεν, ἐπειδὰν μέλλωμεν μάχεσθαι, μή τι νομίζωμεν ὡς πολεμίοις συμβάλλοντες· ἀλλὰ ἀνθρώποις αἷμα καὶ σάρκα ἔχουσι καὶ τ αὐτῆς

Chabrias.

¶ Chabrias militibus dixit: Si pugnam inibimus, ne putemus nos cum hostibus manum conferre, sed cum hominibus sanguine ac carne præditis, & qui naturam eandem, com-

φύσεως

43 Πρὸς τ γιῷ] MSS. ἐς τ γιῶ. Paullo infra pro ἀντίπρωροι, cum MSS. Interprete & Casaubono scripsi ἀντίπρωρεῖ. Mox pro ἐπίσυντο, Fl. ἐπέσυντο, undeserior manus fecit ἐπίσυτο.

Cap XI. 1 Μή τι νομίζωμεν ὡς πολεμίοις συμβάλλοντες] Durius pro εἰ μήτι συμβάλλοιεν, vel συμβάλλεμεν, nisi mendum inest. Casaubonus.

Νομίζωμεν] Cant. νομίζοιμεν. & pro σάρκα, Fl. σάρκας.

2 Χα-

munemque nobiscum habeant.

φύσιος ἡμῖν κεκτημένης.

2 Chabrias ad Naxum prælio navali victoriam consecutus est, Boëdromionis die decima sexta: pugnæ navali aptam ratus esse eam diem, quoniam una ex illis.... erat, quibus my-

2 Χαβρίας περὶ Νάξον ναυμαχῶν ἐνίκησε Βοηδρομιῶνος. 3 ἕκτῃ ἐπὶ δέκα· αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἐπιτήδειον 4 τῇ ναυμαχίᾳ κρίνας, ὅτι ἐν μιᾷ τῶν ΛΘ' μυστηρίων. 5 ἔτω γέ

2 Χαβρίας περὶ Νάξον ναυμαχῶν] Secundum hoc stratagema omissum fuerat ab Interprete: non aliam arbitror ob causam, quam quod in ejus codicibus fuit corruptissimum. Verum ea res nos non deterruit quin & adderemus id & interpretaremur: licet nihilo melius in nostro codice scriptum exstaret, aut etiam fortasse depravatius: ut fuit is mendis omnibus plerisque locis depravatissimus. Sed facile fuit linguæ & historiæ peritis non aberrantibus a vestigiis ejus lectionis quantumvis vitiosæ, quæ in scriptis codicibus extat, Polyæno & sententiam suam, & sua etiam verba restituere. Quod nos cum toto pene opere fecimus, tum hoc in primis loco. quam feliciter, non est pudoris nostri pronunciare. Plutarchum in Camillo qui legerit, etiam nobis tacentibus id intelliget. Illud profitemur, nusquam nos a vestigiis scriptæ lectionis longius aberrasse. Quædam adhuc sunt quæ opem melioris codicis desiderant: & ex quibus me, ut nunc quidem est, non facile exttico. In versione scribe *Iacchum*, non *Bacchum*. Casaubonus.

3 Ἕκτῃ ἐπὶ δέκα· αὐτὴν τὴν ἡμέραν, &c] MSS. & Codd. Casauboni. ἕκτῃ ἐπεὶ ἔκατ' αὐτοῦ, &c. scribe, ἕκτῃ ἐπὶ δέκα· ταὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ. Plutarchus in Phocione, verba faciens de Chabria, & prælio navali ad Naxum, scribit: Ἐνίκων ἢ μεγάλοις μυστηρίοις ἢ παρέλκον εἰς ἑξήκοντα Χαβρίας Ἀθηναίοις καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν, τῇ ἕκτῃ ἐπὶ δέκα τοῦ Βοηδρομιῶνος.

4 Τῇ ναυμαχίᾳ] Cant. τὴ ναυμαχίαν. Pro ὅτι ἐν μιᾷ, lego, ὅτι ἐν ᾗ μία, quomodo etiam Casaubonus notavit in margine, & locum vertit. Numeri sequentes τῶν ΛΘ' μυσ. corrupti sunt: quare aut delendi cum MSS. aut legendum cum Meursio, τῶν Θ' μυστηρίων. Fl. μυστηρίων.

5 Οὕτω γ' οὖν καὶ Θεμιστοκλῆς τῆς Πέρσας ἐκπεμφθέντας πρὸς Σαλαμῖνα· ἀλλ' οἱ μὲν πρὸς Θεμιστοκλέα σύμμαχον ἦσαν τὸν Ἴακχον τὸν γαλκᾶ δὲ μύσαι] Locus hic obscurus & male sanus, male hactenus acceptus. Refert Auctor Chabriam mensis Boëdromionis die decimo sexto, uno Mysteriorum, victoriam navalem ad Naxum consequutum: subjungit simili ratione Themistoclem navali prælio ad Salamina Persas superasse, addito quoque victoriæ tempore, quod latet in postremis illis verbis: ἀλλ' οἱ μὲν πρὸς Θεμιστοκλέα σύμμαχον ἦσαν τὸν Ἴακχον. Quæ ut recte intelligantur, notandum *Iacchum*, Jovis & Ceteris filium, sexto Mysteriorum die cum choreis, saltu, ac cantu e Ceramico in urbem Eleusinem fuisse deductum, ut videre est apud Meursium: unde & dies ille dictus fuit Ἴακχος. Testatur id Hesychius,

γή ποι ἡ Θεμιστοκλῆς τῆς Πέρσαις ναυμάχησε περὶ Σαλαμῖνα· ἀλλὰ οἱ μὲν περὶ Θεμιστοκλέα σύμμαχον ἔχον τὸν Ἴακχον * γολλάδα μύσαι.

Χαβρίας, ναῦς Λακωνικὰς κατασκόπους δώδεκα ἐφορμούσας, ᾗ μὲν ἔπ ἀ-

steria celebrabantur. Similiter Themistocles de Persis navale victoriam retulit ad Salaminem. Verum Themistoclem quidem ipse Bacchus Chabriam mysteria juverunt.

3 Chabrias, cum naves Laconicæ speculatrices duodecim appu-

ναχθη-

cum exponit Ἴακχον τὴν Διόνυσον, ἣ μέσῃ ἡμέρᾳ τῶν Μυστηρίων, ἐν ᾗ τὸν Ἴακχον ὄχεσθαι. καὶ ἀλλαχοῦ, ὡς οἱ μυσταγωγοὶ ἄδουσι. Hic dies incidebat in diem vigesimum mensis Boëdromionis, teste Plutarcho in Phocione: Εἰκάδι γὰρ ἀφικνεῖ Βοηδρομιῶνος εἰσιόντι, Μυστηρίων ὄντων, ἃ τὸν Ἴακχον ὀνομάζουσι· Ἐλευσινάδε πέμπουσιν. Quod si nunc pateat hoc die prælium ad Salamina contigisse, nihil certius, quam Polyænum hisce verbis victoriæ diem designasse. Atqui apertis id verbis extat apud Plutarchum in Camillo, ubi simul notatur dies, quo vicit Chabrias: Ἀθηναῖοι τὸν περὶ Ναξον εἰκόνων ναυμαχίαν, ἣν Χαβρίας ἱστρατήγει, τῇ Βοηδρομιῶνος περὶ τὰ παστὰ λίων. ἐν ᾗ Σαλαμῖνι περὶ τὰς εἰκάδας, ὑπ' ἐμοῦ ἐν τῷ περὶ ἡμερῶν δεδιδάγμεθα. Et sic Polyæno cum Plutarcho de tempore saltem victoriæ per Themistoclem reportatæ convenit. Restant ultima verba γολλάδα μύσαι, pro quibus Casaubonus in margine scripserat: Χαβρίας ἢ τὰ Μυστήρια. In Florentino codice, γολλάδας μύσαι. In Cant. non melius, γολλάδαι μύσαι; sed optime in ejusdem margine ἄλαδε μύσαι, uti sagaciter olim hic restituit Joannes Meursius. Secundus Mysteriorum dies, qui incidit in diem sextum & decimum mensis Boëdromionis, fuit

dictus ἄλαδε μύσαι, ut recte observavit idem Meursius: cum enim apud Hesychium dicatur: Ἀλαὶ * δίνυσαι (corrupte, pro ἄλαδε μύσαι) ἡμέρας τῶν Ἀθήνησι Μυστηρίων. & apud Polyænum dicatur Chabrias ad Naxum vicisse ἄλαδε μύσαι, sive ἕκτῃ ὕστερον δέκα Βοηδρομιῶνος, qui est secundus Mysteriorum, certo constat secundum festi illius diem, fuisse dictum Ἄλαδε μύσαι. Et sic Plutarchus & Polyænus de hoc quoque tempore consentiunt: quod enim illi, locis adductis, ἕκτῃ ὕστερον δέκα, & περὶ τὰ παστὰ λίων, id huic quoque ἕκτῃ ὕστερον δέκα. & Ἄλαδε μύσαι. Meursius duas hasce voces fini demit, & in medio, unde avulsas putat, reponit, hoc scilicet loco: αὐτὸν ἡμέραν ὑστεροῦσαν τῆ ναυμαχίᾳ κρίνας, ὅτι ἦν μία τῶν Μυστηρίων, Ἄλαδε μύσαι. ὕστερον, &c. Nobis contra MSS consensum id non licuit; immo suo loco relinquendas existimamus: quamquam enim Polyænus diem mensis jam expresserat, hic tamen in recensione dici victoriæ ad Salamina, phrasi desumta a Mysteriis, simili phrasi diem victoriæ ad Naxum repetit. Ut autem locus sibi constet, eum sic lego: οἱ μὲν περὶ Θεμιστοκλέα σύμμαχον ἔχοντ ἡ Ἴακχον· οἱ δὲ περὶ Χαβρίαν Ἄλαδε μύσαι.

6 Navsì

lissent, neque amplius auderent solvere, sic eas ut solverent elicuit. Naves duodecim binas & binas conjunxit, duarum vela in unam contrahens. Hostes iis contemptis, quasi adversus sex, ipsi cum duodecim solverunt. Quibus latius in mare progressis, Chabrias velis sublatis scaphas disjunctas immisit, & dimidias hostium naves una cum ipsis hominibus cepit.

4 Chabrias per angusta loca cum paucis discedens, instantibus multis hostibus, ipse præcedens dux profectionis, robustissimos in extremo collocavit, ut instantes propulsa-

ναχθῆναι παρρήσας, ἐξεκαλέσατο ὅτως πῶς αὐτὰς ἀναχθῶσι. [6] ναυσὶ δεκαδύο καὶ δύο ζεύξας ἐπὶ τὰ ἴσια τῶν [7] νεῶν, ἐπὶ μιᾶς ἐρέμβου. οἱ πολέμιοι καταφρονήσαντες, ὡς περὶ ἓξ τριήρεις, αὐτοὶ δεκαδύο ἔχοντες, ἐπανήχθησαν. Χαβρίας ἐπιπλέον αὐτῶν ἐς πέλαγος προελθόντων, καθελὼν τὰ ἱστία, τὰ σκάφη διαζεύξας ἐπέρεψε, καὶ τὰς ἡμισείας τῶν πολεμίων ἕλαβεν αὐτάνδρους.

Χαβρίας δὲ ἐκ στενῶν τόπων ἀναχωρῶν, ὀλίγους ἔχων, πολλῶν πολεμίων ἐπικειμένων, αὐτὸς τῆς πορείας ἡγεμόνευε, τοὺς μάλιστα δυνατοὺς ἄγεσθαι ἔταξεν, ὅπως [7] προσκαμένους

6 Ναυσὶ δεκαδύο] γρ. ναυσὶ ζ δίκα. Lege ναῦς δικαδύο, καὶ τὰ δύο ζεύξας, καὶ τὰ ἱστία τῶν νεῶν, (vel τῶν δύο) ἐπὶ μιᾶς ἐρέμβου. Confer cum narratione secunda, in Diotimo, libro quinto, & libro primo in Thrasyllo. *Casaubonus.*

Ναυσὶ δικαδύο καὶ δύο ζεύξας ἐπὶ τὰ ἴσια τῶν νεῶν] Locus male sanus, nec MSS. quidquam adferunt, nisi quod pro τῶν νεῶν, uterque habeat, τῶν δυοῖν. Casaubonus verisimiliter videtur restituisse, nisi quod & ἴσια τῶν νεῶν pleonasmum fere sapiant navigatorium: deinde licenter vocalem ἐπὶ mutavit in ᾗ, quod ideo observandum est, quia in exemplo Diotimi secundo Polyænus omittit copulam, unde videtur hic quoque ab ipso adhibita non esse. Quapropter scripserim: ναῦς δικαδύο καὶ δύο ζεύξας, ἐπὶ τὰ ἴσια τῶν δυοῖν ἐπὶ μιᾶς ἐρέμβου.

7 Προσκαμένους] Cant. προσκεκαμένους. Paullo infra pro παρελθόντων uterque Codex, παρελθόν.

νης ἀμυώσιντο. ὑδεὶς ἂν τ̃ ἡγεμονέντων ἔφυγε, ἀ πλημῶν τ̃ στρατηγὸν παρελθεῖν ὡς κωλυθεὶς, ἢ κ̀ κωλασθεὶς· τῷ σχήματι τούτῳ τ̃ πορείας ἀσφαλῶς διήγαγε τὸ στράτευμα.

rent. Nemo igitur ex postremis fugam capessit, non audens ducem præterire, quippe prohibitus, vel etiam punitus. Hac profectionis constitutione tuto exercitum traduxit.

5 Χαβρίας Θάμῳ Αἰγυπτίων βασιλεῖ χρημάτων ὑπορρύντι, συνεβούλευσε τὰς ἐν τῇ χώρᾳ κεκτημένας ἱκανῶς ὑσίας, κελεῦσαι προαχρῆμα εἰσενεγκεῖν ὅσον τις ἔχοι χρυσίον ἢ ἀργύριον· κομιδὴ δ̀ αὐτοῖς ἀ διδόασι γενέσθαι τ̃ φόρων, ἐς κατ' ἔτος ἐπίλεγε. ὅτως δὴ πολλὰ συνελέγη χρήματα ὑδενὶ ἀδικη-

5 Chabrias Thamo Ægyptiorum regi, pecuniis indigenti consilium dedit ut ditiores regionis incolas juberet confestim quantum unusquisque posset auri vel argenti contribuere: pro iis vero quæ darent, annua tributa eis remitteret. Hoc pacto multas pecunias collegit, neque tamen injuriam cuiquam fecit.

δικη-

1 Χαβρίας Θάμῳ Αἰγυπτίων βασιλεῖ] Sic vocat quem alii Thaum, vel Taum, ut apud Aristotelem lib. secundo Oeconomic. Diodoro & Plutarcho hic rex Ταχὼς appellatur. *Casaubonus.*

9 Ὅσον τις ἔχοι] Malim cum Fl. ὅσον τις ἔχει. Cant. ἀργύρεον, pro ἄργυρον. & sic Aristoteles loco statim adducto.

10 Κομιδὴ δ̀ αὐτοῖς ἀ διδόασι γενέσθαι τ̃ φόρων] Negatio transposita ab ipso, ut puto, auctore. Nam αὐτοῖς ἀ διδόασι γ. dictum, pro αὐτοῖς διδόασι ἀ γίν. Κομιδὴ φόρων est pensio tributorum. *Casaubonus.*

Κομιδὴ δ̀ αὐτοῖς ἀ διδόασι] Lego cum utroque codice, κομιδὴ δ̀ αὐτοῖς ἂν διδόασι γενέσθαι τ̃ φόρων, ἐς κατ' ἔτος ἐπίλεγε. Aristoteles 11. Oeconom. præter alia quædam per Chabriam regi suppeditata consilia & hoc referens, inquit: Ἐκέχρητο δὲ καὶ αὐτῷ μέλλοντι εἰς τ̀ χώρας, εἰ πότε τις ἔχοι ἄσημον ἀργύριον ἢ χρυσίον, ἐκέλευσεν ἐνέγκαι πρὸς αὐτόν. ἐνεγκάντων δ̀ τ̃ πλείστων, ἐκέλευσε τότε μὲν ἐκεῖνον χρῆσθαι, ἐῶ δ̀ δωρεήσασθαι συχνοῖς τοὺς νομίσοντας, ἐς τ' ἐν τ̃ φόρων αὐτοὺς ὑποδοῦναι. Mox pro συνελίγη, Cant. συνελιζ.

11 Ὡς

Sed omnes postea, quemadmodum dederant, receperunt.

6 Chabrias in Laconicam faciens impressionem, noctu fluvium transgressus, multa præda capta eam trans fluvium in amicam & sociam terram misit. Ipse vero cum reliquis militibus cibum sumere jussis, remansit usque ad meridiem, hoc ipsum expectans quod etiam contigit. Nam Lacedæmonii re cognita ad prædam in fluvio recuperandam egressi sunt: & cum summo studio ducenta stadia percurrissent, defessi, inordinati, distractique ad pugnam inutiles erant. At ille suos milites cœnatos, quiete refectos, atque ordinatos adducens,

δικηθέντ@, ἀλλὰ πάντων ὕστερον [11] ὡς δέδωκαν ἀπολαβόντων.

[12] Χαβρίας εἰς Ἑλλάδα τὴν Λακωνικῆς ἐμβαλὼν [13] νυκτὸς τὸν ποταμὸν διαβὰς λείαν πολλὴν λαβὼν, τὴν μὲν ὑπὲρ τὸν ποταμὸν εἰς τὴν φιλίαν ἀπεπέμψατο. αὐτὸς δὲ τοὺς ἄλλους στρατιώτας φαγεῖν κελεύσας, ἀνέμεινε μέχρι μεσούσης ἡμέρας, τοῦτο προσδοκῶν, ὃ δὴ καὶ ἐγένετο. οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι μαθόντες ἐξεβοήθησαν, ὡς ἀφαρπασόμενοι τὴν λείαν ἅπερ ἦν ποταμοῦ. καὶ ἀπειρηκότες διαμόσια [14] στάδια κεκμηκότες, ἀτακτοι, διεσπαρμένοι, πρὸς μάχην ἦσαν ἄχρηστοι. ὁ δὲ τοὺς αὐτοῦ στρατιώτας βεβρωκότας, ἀναπαυσαμένους, [15] σωφρόνως πρὸς τὰ παρω-

11 Ὡς δέδωκαν] Cum utroque Codice & Interprete, pro vulgato ἃ δέδωκαν.

12 Χαβρίας εἰς Ἑλλάδα τὴν Λακωνικῆς ἰμβ.] Scribe, τὴν Ἑλ@, quod fuit τὸ Λακωνικὸν oppidum. *Casaubonus.*

13 Νυκτός] Non habet Cant. Mox pro ἀπέμψατο, cum MSS. reposui ἀπεπέμψατο. & pro φάγειν, ut corrupte legebatur in Vulgata, cum iisdem Codd. restitui φαγεῖν.

14 Στάδια] Fl. σταδία.

15 Σωφρόνως πρὸς τὰ παρω.] Cant. σωφρονιστικῶς πρὸς τὰ παρω@. Unde apparet descriptorem ejus exemplaris jam tum dubitasse de integritate hujus loci,

ἀλαγωγὼ ῥαδίως τὰς πλείστας αὐτῶν διέφθειρεν.

Χαβρίας ὢν ἐν Αἰγύπτῳ στρατηγῶν τῷ βασιλεῖ τ Αἰγυπτίων. ἔ Περσῶν βασιλέως ἐπισρατεύοντος πεζῇ δυνάμει, καὶ ναυτικῇ, ὁ τ Αἰγυπτίων βασιλεὺς ναῦς πολλὰς ἔχων ἡπόρει πληρωμάτων συγκεκροτημένων. Χαβρίας καταλέξας Αἰγυπτίων [16] τοὺς νεωτάτους ἱκανοὺς πληρῶσαι ναῦς ἀλακοσίας, ἐξελὼν τὰς κώπας τ τριηρῶν ξύλα μακρὰ ἐπεβάλων [17] ἐπὶ τ αἰγιαλὸν, ὡς τε ἐφ' ἕνα καθῆσθαι, δὺς αὐτοῖς τὰς κώπας, καὶ κελεύσας τ διγλώσσων ὀλίγοις ἐπιτρέψαι, ὀλίγοις

sine negotio multos ex hostibus interfecit.

7 Chabrias in Ægypto regis Ægyptiorum exercitum ducebat. Cum rex Persarum pedestribus ac navalibus copiis expeditionem faceret, Ægyptius navibus abundans, implementis egebat. Chabrias delectis junioribus ex Ægyptiis eo numero, ut ducentis navibus implendis sufficerent, remos e triremibus sustulit, longisque contis versus littus projectis, effecit ut singuli ordine sederent: dansque eis remos, & jubens additis bilinguibus paucos dies ipsos agere, promé-

ci, & quæsiviſſe verbum, unde accuſativi iſti penderent, quod mihi multo melius reperiſſe videtur Interpres, dum pro πρὸς ἀλαγωγὴν, legit φερούσας. In fine hujus ſtrategematis pro διέσθαι, cum MSS. & Interprete repoſui διέφθειρεν.

16 Τοὺς νεωτάτους] Uterque Codex abſque articulo.

17 Ἐπὶ τ αἰγιαλὸν] Hic deeſt aliquid, nec ſine ſententiæ damno. Hoc facile tamen intelligimus, quod non vidit Interpres, non aliud hic fuiſſe narratum Chabriæ ſtratagema, quam qua ratione pauciſſimis diebus effecerit is, ut rex Ægyptius remigibus abundaret, iiſque συγκεκροτημένοις, hoc eſt, remigandi peritis. Interea dum meliorem codicem expectas, lege paullo poſt, καὶ κελεύσας ἰσοπλόειν. appellat διγλώσσους eos qui utramque linguam, Græcam & Ægyptiam tenerent. Sic libro ſeptimo in Oronte, ἐπιτρέψας ἑρμηνέας διγλώσσους, ἵνα τὰ παρηγγελμένα τοῖς Ἕλλησιν, ἅπερ φράζοιεν τοῖς βαρβάροις. Notum qui ſint κελεύσαι. Mox lege ἐκαύσειεν αὐτὸς ἰδίᾳ ξύλα. Caſaubonus.

18 Ὀπίσω

fectus est, & conscriptis remigibus naves implevit.

8 Chabrias, si recens collectum exercitum haberet, & pugnam initurus esset, per præconem jussit, ut qui male haberent, seorsim arma deponerent. Quotquot igitur erant timidi, morbum simulantes, arma seponebant. His ad pugnam quidem non utebatur, sed ad præoccupanda loca munita, ut saltem ipsorum multitudo apparens, metum hostibus faceret. Occasione vero data, statim eos stipendiis privavit.

9 Chabrias ad hostilem urbem appellens, noctu scutatos egredi fecit. Ipse vero prima luce ad portum navigabat, longe ab urbe

ἡμέραις ἐλαύνειν αὐτὸς ἐβάδιζεν ἐρετῶν συγκεκροτημένων ἐπλήρωσεν.

Χαβρίας [18] ὁπότε νεοσύλλογον ἔχων δυνάμιν καὶ μέλλοι πρὸς πόλεμον, λαβὼν κήρυκα ἐκέλευσε τοὺς ἀρρώστως ἔχοντας, χωρὶς πήλας τὰ ὅπλα. ὅσοι δὲ δειλοὶ [19] δι' ἀρρωστίαν προσποιούμενοι χωρὶς ἐπήροντο τὰ ὅπλα, τούτοις ἐς μὲν τὴν μάχην οὐκ ἐχρῆτο· ἐς δὲ τὰς προκαταλήψεις τῶν ὀχυρῶν τόπων· ἵνα τὸ γὲν [20] πλῆθος φαινόμενον αὐτῶν φόβον ἐνεργάζοιτο τοῖς πολεμίοις· καιρὸν δὲ πρασσόντος, τοῖς παχέως αὐτὸς δωροδόκους.

Χαβρίας προπλεύσας πολεμίαν πόλιν, νυκτὸς τοὺς πολίτας ἀπεβίβασεν. αὐτὸς δὲ ἐρχόμενος ἔως, ὅπου τὸ λιμένιον ἔπλει [21] ὑπὸ τὸ πόλεως ὄντα. οἱ ἐκ τοῦ πό-

λεως

18 Ὁ ὁπότε νεοσύλλογον ἔχων] Scribe ἴσχει. *Casaubonus.*

19 Δι' ἀρρωστίαν προσποιούμενοι] Malim ὡς δι' ἀρρ. *Idem.*

20 Πλῆθος φαινόμενον αὐτῶν] Ita reposui cum Fl. & Interprete, pro vulgato αὐτῷ. Cant. αὐτοῦ.

21 Ἀ ὑποπέρω τ πόλιος] Fl. Ὑπὸ τῇ ῥώμῃ πόλιος. Mox pro οἱ ἐκ τ γῆς, cum utroque Codice reposui, οἱ ἐκ τ πόλιος, quomodo etiam legisse videtur Interpres. Eodem modo sequenti exemplo. οἱ δ' ἐκ τ πόλιος.

λεως ἐξέδραμον κωλύοντες ἀποβαίνειν τὰς ἐκ τῶν νεῶν· οἱ δὲ ἐκ τῶν ἐνέδρας πελτασταὶ ὄπισθεν ἐπιφανέντες τὰς μὲν διέφθειραν αὐτῶν, τὰς δὲ ζωγρίᾳ λαβόντες, τῶν νεῶν ἐπέβαντες, ἀνήχθησαν.

Χαβρίας ἀπὸ τῶν πελταστῶν δέκα τοὺς δρομικωτάτους ἐφ' ἑκάστην ναῦν [22] παρεβιβάσατο. καὶ νυκτὸς εἰς τὴν πολεμίαν ἀπεβίβασε, καὶ λεηλατεῖν τὴν χώραν ἐκέλευσεν. οἱ δὲ ἐκ τῆς πόλεως [23] ἐκβοηθήσαντες, ἐπικρατεῖν τῶν λεηλατούντων ἔμελλον. ὁ δὲ προϊδὼν, καὶ ταχὺ ἐπὶ τὴν πόλιν ἔπλει. οἱ δὲ ἐκβοηθήσαντες, τὸν ἐπίπλουν ἰδόντες, ἐσώθησαν, ἵνα μὴ καταλάβοι τὴν πόλιν. ὁ δὲ [24] τὰς ναῦς τῶν χώρας προσορμίσας, τοὺς πελ-

diſſitum. Cives excurrebant, ut e navibus egredi prohiberent. Scutati vero ex inſidiis impetentes a tergo, quoſdam ex iis occiderunt, & quibuſdam captis vivis, iterum in naves ingreſſi ſolverunt.

10 Chabrias ex ſcutatis decem velociſſimos in ſingulas naves impoſuit, & noctu in hoſtile ſolum emiſit, atque prædam ex regione agere juſſit. Cives ex urbe ſuis rebus opem ferentes, capturi prædatores erant. Quo ille viſo, confeſtim ad urbem navigabat. Egreſſi cum adnavigantem vidiſſent, diligentiam adhibuerunt, ne urbem caperet. Ille naves ad terram appellens, acce-

τασταὶ

22 Παρεβιβάσατο] Cant. παρεκάθισατο.

23 Ἐκβοηθήσαντες, ἐπικρατεῖν τῶν λεηλατούντων ἔμελλον. ὁ δὲ προϊδὼν, καὶ ταχὺ ἐπὶ τὴν πόλιν ἔπλει· οἱ δὲ ἐκβοηθήσαντες, &c] Lacunam ortam ex repetitione τῶν, ἐκβοηθήσαντες, intermedia enim in Vulgata aberant, cum MSS. & Interprete ſuppleri. Mox pro καὶ ἀπέπλεον, Cant. καὶ ἀπεπλέοντες.

24 Τὰς ναῦς τῶν χώρας προσορμίσας] Mendoſus locus: τὴν χώραν enim ſcribendum. Sed & mutila eſt iſta narratio, ut ex Interprete apparet. Deeſt enim aliquid ante ἐσώθησαν. *Caſaubonus.*

25 Πρὸς

ptis scutatis & præda, quam ceperant, discessit.

11 Chabrias in Naxo adversus Pollin navale prælium gesturus, præcepit trierarchis, ut si in æquali & ancipiti periculo essent, suarum navium signis absconditis insignitas hostiles esse scirent. Hoc facto, Pollidis gubernatores Athenienſium navibus obviam facti, cum non haberent Atticum signum, dubii & ancipites præternavigarunt. Athenienses vero quemadmodum præceptum erat, utrinque in insignitas naves impetum fecerunt, & multa ex illorum numero deprehenderunt.

25 Πρὸς Πόλλιν] Fl. πρὸς Πόλλι. Utroque modo scribitur: unico λ, Æschini Orat. contra Ctesiphontem: Ὅτι Ἀθηναῖοι τὸ ἐν Νάξῳ ναυμαχίαν Λακεδαιμονίοις καὶ Πόλλι εἰλοντο. Diogeni Laertio in Platone, ubi, posiquam retulit, Dionysium exoratum ne Platonem necaret, inquit: παρῄνεσε αὐτῷ Πόλλιδι τῷ Λακεδαιμονίῳ, κατὰ καιρὸν λῃ ἀφισβήτησιν ἀγωνίσασθαι, ὡς τὸ ἀποδιδῷ. κἀκεῖνος ἀγαγὼν αὐτὸν εἰς Αἴγιναν, ἐπράσατο. Addit paullo post: Τὸν μὲν τοι Πόλλιν λέγουσιν ὑπὸ τῶν Χαβρίου ἡττηθῆναι, καὶ μὴ ταῦτα ἐν Ἑλλησι καταπονηθῆναι, ἢ ναυμαχίᾳ μόνον τὸν λῃστὴν φιλόσοφον. Tzetzes Chiliad. x. 359.

Ὁ Πλάτων ἐπώλιδη γὰρ ἐν Πώλιδος ναυάρχου,
Τοῦτο δοθεὶς, εἰ τι φασθεὶ σοφὸν Διονυσίου.

& 362.

Ἐκ Πώλιδος ναυάρχου μὲν, τοῦ γόνου Σπαρτιάτου,
Πλάτωνα φιλόσοφον ὠνήσατο Ἀρχύτας.

Duplici λλ, Xenophonti lib. v. Hist. Diodoro lib. xv. Plutarcho in Dione, aliis. Paullo post pro ἰσπαλεῖς, Fl. ἰσπαλῆς.

Αἴγιναν] T 5

δόντες διπλᾶς ἐμβολάς. τὸ πήχνασμα τῶν νίκην Ἀθηναίοις ἔδωκεν.

Χαβρίας εἰς [16] Αἴγιναν νυκτὸς καταπλώσας, τριακοσίους ἄνδρας [17] εἰς τινα τόπον ὑπτιόδειον ὑποβιβάσας, αὐτὸς παρέπλ. οἱ μὲν ἐκ τῆς πόλεως ἐπεξελθόντες, τοῖς ὑποβᾶσι παρετάξαντο· καὶ πολλοὺς αὐτῶν ἀνῄρουν· ὁ δὲ διὰ τάχους εἰς τὸν πόλιν εἰσέπλωσεν· [18] οἱ δὲ πολῖται φοβηθέντες μὴ ἐκ πόλεως ἀποκλεισθῶσι, καταλιπόντες τὴν πρὸς τοὺς τριακοσίους μάχην, ἀνεχώρησαν ἐπὶ τὴν πόλιν.

[19] Χαβρίας πρὸς τὰς ἐπιβολὰς τῶν κυμάτων ὑπὸ τὴν

pressionem fecerunt. Hæc machinatio, victoriam Athenienſibus attulit.

12 Chabrias noctu in Æginam navigans, triginta viris in locum idoneum expoſitis, ipſe præternavigabat. Cives ex urbe progreſſi, pugnam cum egreſſis incipiebant, & multos ex eis perimebant. Ille confeſtim ad urbem navibus contendit. Cives metuentes ne excluderentur, deſerta pugna, quam cum triginta viris inceperant, in urbem reverſi ſunt.

13 Chabrias adverſus impetus fluctuum ſub τὴν

16 Αἴγιναν] Cant. Αἴγιναν. & ante τριακοσίους inſerit copulam καί.

17 Εἴς τινα τόπον ὑπτιόδειον ὑποβιβάσας] Ita legendum, vel, ut ſcriptum eſt in quibuſdam codicibus, ὑποπλοδιδόσας. Affinis huic narratio nona ſupra, itemque decima. *Caſaub.*

18 Οἱ δὲ πολῖται] Cant. abſque δέ.

19 Χαβρίας πρὸς τὰς ἐπιβολὰς τῶν κυμάτων] Etiam in noſtris codd. hoc ſtratagema corruptum fuit: ſicut & in iis quibus uſus Interpres. Apparet tamen ſententiam eſſe hanc: Chabriam extremas navis partes ad proram & puppim, quæ τὸ κατάστρωμα quod erat in media navi, ubi ſtant propugnatores, altitudine non æquabant, quaſque maris undæ facile ſuperabant. (Græci παρεξειρεσίας vocant, quod extra illas ſint remigum ſedes,) muniſſe pellibus: feciſſeque ut his quaſi pluteis navis utrumque latus, ex omni parte altitudine æquaret τὸ κατάστρωμα. Hæc eſt, niſi fallimur, iſtius narrationis ſumma. Quod ait δέκτυις καταλαβέσθαι, inſolens plane eſt: quum dicendum potius fuerit περιβαλεῖν: aut certe παραλαμβάνειν, ut in eadem re apud Xenophontem, Ἑλλην. libro primo, καὶ τοὺς ὑπλίτας ἐς πολλὰ μᾶλλον παραλαμβάνειν, καὶ τὰ ὅπλα ὑπερβάλλειν. niſi verius eo loco ὑπερβαλεῖν ſcripſiſſe Xenophontem. Thucydides πα-

Parexiresiam ex utroque latere pelles affixit, & seorsim æquales, catastromati in altitudine munitionem hanc cum Parexiresiis conjungens. Id impedimento fuit, quominus parens fluctibus navis ferretur, & nautæ minus madescerent. Sic etiam cum impetentes fluctus cernere non possent, propter obstructionem, non perterriti sunt metu, neque navim reliquerunt.

τὴν παρεξαιρεσίαν ἑκατέρωθεν δέρρεις καπλάμβανεν· καὶ κατὰ μόνας ἀρτίως τῷ καταστρώματι καὶ τὸ ὕψος φράγμα καπλάμβανεν αὐτὸ πρὸς τὰς παρεξαιρεσίας· τάχα ἂν ἐκώλυε τὴν ναῦν ὑποβρύχιον φέρεσθαι. καὶ τὰς ναύτας ὑπὸ τῶν κυμάτων βρέχεσθαι· καὶ τὰ ἐπιφερόμενα κύματα ἐκ ὁρῶντες διὰ τὴν τῶν φράγματος[30] προσθεσιν, οὐκ ἐξανίσαντο διὰ τὸν φόβον, οὐδὲ τὴν ναῦν ἔσφαλον.

14 Chabrias adversus pelagias navigationes, & marinas procellas singulis navibus duo gubernacula com-

Χαβρίας πρὸς τοὺς πελαγίους πλοῦς, καὶ τοὺς ἐν τῇ θαλάττῃ χειμῶνας κατεσκεύαζεν ἑκάστῃ τῶν νεῶν δισσὰ πηδάλια,[31] καὶ τοῖς μὴ

προφράγματα & προπαράσματα appellat. alii προβλήματα aut προκαλύμματα, pelles vel alia quæ in utroque navis latere adversus fluctuum impetus objici solent. Latini *pluteos*. Sequentia verba, καὶ κατὰ μόνας ἀρτίως, &c. corruptissima sunt. Sub finem scribe, τὸ τοῦ φράγματος vel προφράγματος πρόσθεσιν. *Casaubonus.*

Πρὸς τὰς ὑπολαὲ] Articulus ex Fl. additus. Pro ὑπὸ τῶν παρ. lege ὑπὲρ τὸ παρ. Paullo post pro κατὰ π, ὕψος, cum utroque Codice lego, κατὰ τὸ ὕψος. Locus autem corruptus adhuc dum, nec a MSS. quidquam præterea opis. Interea, dum certius quid adferatur, legerim: καὶ κατὰ κόπας, ἀρτίως τὸ καταστρώματι κατὰ τὸ ὕψος, φράγμα καπλάμβανεν αὐτὸ πρὸς τὰς παρεξαιρεσίας. Per κόπας ἀρτίως τῷ καταστρώματι κατὰ τὸ ὕψος intelligo, quas sequenti strategemate vocat, τὰς θρεπτίδας κώπας. Simili munimentorum genere propugnatores quoque a telis defendebant: de quo vide Schefferum. Sub finem cum Casaubono lego φράγματος.

30 Προσθεσιν] Cant. προθεσιν. quod etiam ferri potest, ut vel vertas, munimenti appositionem, vel, prætensionem.

31 Τῶν μὲν ὑπαρχόντων] Scribo, τῶν μὴ ὑπαρχόντων. *Casaubonus.*

Καὶ

μὲν ὑπάρχοσι ἐν ταῖς οἰδείαις ἐχρῆτο. 32 εἰ ἢ ἡθάλασσα κοίλη γένοιτο, διὰ περὶ διὰ τῆς παρεξειρεσίας 33 ἔξω τὰς θρανίτιδας κώπας παρετίθη, τὰς αὐχένας ἔχοντα καὶ τὰς οἴακας ὑπὲρ ἔξω καταστρώματος, ὡς τὴν ἐξαιρομένης τῆς πρύμνης, τὰς τῶν ναῶν καθοδηγεῖν.

paravit, atque pristinis in tranquillitate utebatur. Sin mare cavum fieret, altera per Parexereſiam, juxta seſſiles remos apponebat gubernacula supra cataſtroma, ut ſublata puppi navem dirigeret.

Χαβρίας καταλαβὼν τὴν Λακωνικὴν, καὶ λείαν πολλὴν ἁρπάσας, σπαρταλῶν ἐκβοηθησάντων ὧν Ἀγησίλαος ἡγεῖτο, σπευ-

15 Chabrias cum Laconum terram occupaſſet, multamque prædam abegiſſet, exeuntibus ad ferendum ſuis auxilium

γαγὼν

. Καὶ τοῖς μὲν ὑπάρχοσι] Ita reſtitui ex Fl. firmante conjecturam Caſauboni, pro vulgato, καὶ τὰ μὲν ὑπαρχόντα. Cant. καὶ τοῖς ὑπάρχοσι. Idem Codex pro οἰδείαις, ὀδίαις.

32 Εἰ ἢ ἡ θάλασσα κοίλη γένοιτο] Κοίλη, hoc eſt, κεκλασμένη, vel, πρανὴς γενομένη, quando videlicet, ut Poëta Latinus canit,

——— *unda debiſcens*
Terram inter fluctus aperit.

vide Pollucem. *Caſaubonus.*

33 Κατὰ τὰς θρανίτιδας κώπας παρετίθη] Lege, παρετίθη. *Idem.*

Παρετίθη] Cant. παρετίθει. Lego cum Caſaubono, παρετίθη. Ceterum verba hæc, διὰ περὶ διὰ τῆς παρεξειρεσίας ἔξω τὰς θρανίτιδας κώπας παρετίθη, τὰς αὐχένας ἔχοντα καὶ τοὺς οἴακας ὑπὲρ ἔξω καταστρώματος, ὡς τὴν ἐξαιρομένης τῆς πρύμνης, τὰς τῶν ναῶν καθοδηγεῖν, vertto: *alia per ſpatium, quod eſt inter remiges & proram, juxta remos ſupremos adaptabat, anſas & claves habentia ſupra cataſtroma, ita ut elevata puppi hiſce moderaretur navem.* Idem fere, quod hoc & ſuperiore ſtrategemate refertur de Chabria, contra tempeſtatum vim excogitatum quoque a barbaris, ſub Aniceto, Pelemonis liberto, Pontum infeſtantibus, ſcribit Tacitus III. Hiſt. cap. 47. *Et tumido mari prout fluctibus attollitur, ſumma navium tabulis augent, donec in modum teſti claudantur. Sic inter undas volvuntur, pari utrimque prora, & mutabili remigio, quando hinc vel illinc appelluere indiſcretum & innoxium eſt.* Duplex gubernaculum apud eundem vide lib II. Ann. cap. 6. & de Mor. Germ. 44. Quid ſit παρεξειρεσία docet Thucydidis Scholiaſtes ad lib. IV. Παρεξειρεσία ἐστὶν ὅταν ἔξω τῆς εἰρεσίας τῶν τῶν τριήρων, καθ' ὃ μέρος κεῖνται κώπαι κοίλως ταῦτα ἔστι δὲ τὸ μὲν τὰ κατὰ τὸν πρῶτα τοῦ κυβερνήτου καὶ τοῦ πρώρας. Helychio θρανίτιδες κώπαι per ſyncopen dicuntur, θρανιτικὰς κώπας, αἷς οἱ θρανῖται χρῶνται, οἱ ταῖς θρανίταις ἐρέσσοντες ναυσί. De iis, ut & quid ſit αὐχὴν, & οἶαξ, vide Scheferum de Militia navali.

34 Καλῶς]

Spartiatis, duce Ageſilao, milites in collem excelſum conduxit: jumentiſque & captivis in munitiſſimum locum impoſitis, caſtra circum ea locavit. Lacones quinque ſtadiorum ſpatio e regione caſtrametabantur. Imperavit Chabrias, ut ignes plurimi per noctem incenderentur: & ſecunda vigilia promulgavit, ut relictis jumentis & pecudibus ipſi per poſteriorem collis partem diſcederent. Qui mandato parentes, clam diſceſſerunt. Lacones & ignem conſpicientes, & jumentorum vocem exaudientes, cum Athenienſes remanere putarent, ſub diluculum vaſis conclamatis, accepta ad ineundam pugnam teſſera, ad collem proceſſerunt. Poſtquam vero appropinquaſſent, & inania caſtra inveniſſent, exclamavit Ageſilaus: Optimus equidem dux eſt Chabrias.

γαγὼν τὸς ϛρατιώτας ὑπὲ λόφον ὑψηλὸν, τὰ σκευοφόρα καὶ τὸς αἰχμαλώτους ἀγαγὼν ὑπὲ τὸ ὀχυρώτατον, ϖεριϵϛρατοπέδευϵν. οἱ δὲ Λάκωνες ἀπὸ πέντε ϛαδίων ἀντιϵϛρατοπέδευϵαν. Χαβρίας παρήγγειλεν ὡς πλεῖϛα πυρὰ [34] καίωϵι διὰ νυκτὸς καὶ ϖερὶ δευτέραν φυλακὴν παρήγγειλε, τὰ μὲν ὑποζύγια καὶ τὰ βοσκήματα καταλιπεῖν. αὐτὸς δὲ ἀναχωρεῖν κατὰ τὸ ὄπιϑεν μέρος τοῦ λόφου. οἱ μὲν δὴ λαϑόντες ἀνεχώρηϵαν· οἱ δὲ Λάκωνες τό τε πῦρ ὁρῶντες, καὶ τὴν φωνὴν τῶν ὑποζυγίων ἀκούοντες, μένειν τὸς Ἀθηναίους νομίζοντες, ὑπὸ πλὴν ἕω διασκευασάμενοι, ϖρὸς μάχην σύϑημα λαβόντες, τῷ λόφῳ ϖροσῆγον. ἐπεὶ δὲ ἐγγὺς ἐγένοντο κενὴν τὴν ϛρατόπεδον εἶδον, ἀνεβόησεν Ἀγησίλαος, ἄρϱϵτός γε ϛρατηγὸς Χαβρίας.

[CAP.

34 Καίωϵι] Cant. καυλῶϵι.

1 Εἰδὼς]

[CAP. XII.]

Φωκίων.

¶ Φωκίων Ἀθηναίοις ὡρμηκόταις στρατεύειν ἐπὶ Βοιωτοὺς ἐκώλυεν· οἱ δὲ πολλῇ ὁρμῇ χρώμενοι τὸν πόλεμον ἐψηφίσαντο, καὶ Φωκίωνα στρατηγόν. ὁ δὲ τὸν κήρυκα ἀνειπεῖν ἐκέλευσεν· ὅσοι Ἀθηναίων μέχρι ἐξήκοντα ἐτῶν ἀπὸ ἥβης, πέντε ἡμερῶν σιτία λαβόντες, [1] εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ἕπεσθέ μοι. ὁ θόρυβος ἦν πολύς. οἱ πρεσβύτεροι καὶ μᾶλλον ἐβόων, ἀνεπήδων, ἠγανάκτουν. τότε δὴ Φωκίων, ἅδην, ἔφη, δεινὸν ὑπομένετε· καὶγὼ γὰρ ὁ στρατηγὸς ὀγδοηκοστὸν ἔχων [2] ἔτος [3] μεθ' ὑμῶν κείσομαι. τοῦτο ἀκούσαντες Ἀθηναῖοι, τὴν ὁρμὴν τὴν ὑπὲρ τοῦ πόλεμον ἐπαύσαντο καὶ μεταβάλλοντο.

Phocion.

¶ Phocion Athenienſibus expeditionem adverſus Bœotos ſuſcipere volentibus, reſtitit. Qui magnis propenſiſque ſtudiis bellum decreverunt, & Phocionem ducem crearunt. At ille præconem juſſit proclamare: Omnes Athenienſes ab ætate puberum uſque ad annum ſexageſimum, aſſumpto quinque dierum commeatu, mox a concione me ſequimini. Ibi tum magnus oriri tumultus, & præ cæteris potiſſimum ſenes vociferari, proſilire, atque indigne ferre. Tum Phocion: Nihil, inquit, vobis grave aut indignum accidet. Nam ego quoque dux octuageſimum annum habens, vobiſcum una jacebo. Hoc audito, Athenienſes belli ſtudium ac voluntatem remiſerunt atque mutarunt.

[CAP.

1 Εὐθύς] Cum MSS. pro εὐθύς. Mox pro ἕπεσθε, Cant ἕπεσθαι.

2 Ἔτος] MSS. ut & Codd. Caſauboni, μῆρος.

3 Μεθ' ὑμῶν κείσομαι] Quidam codd. μεθ' ὑμῶν ἴσομαι. Quid ſi, ἐκεῖ ἴσομαι. *Caſaubonus.*

1 Καὶ

[CAP. XIII.]

Chares.

¶ Chares in exercitu ſuſpicatus exploratores verſari, præſidium foris collocavit, mandavitque ut unuſquiſque proximum apprehenderet: neque ante dimitteret, quam dixiſſet quiſnam eſſet, & cujus ordinis. Ita factum eſt, ut caperentur exploratores, cum neque ordinem, neque manipulum, neque contubernium, neque ſignum indicare poſſet.

2 Chares in Thracia cum vehementiſſima tempeſtas ingruiſſet, conſpicatus milites veſtimentis parcere, & ſegniter imperata facere: mandavit ut veſtes invicem commutarent. Hoc facto cum ſinguli alienarum veſtium nullam rationem haberent, promptius id, quod imperatum fuerat, exequebantur.

Χάρης.

¶ Χάρης ἐν τῷ στρατοπέδῳ κατασκόπους ὑπονοήσας εἶναι, φυλακὴν ἔξωθεν ἔταξε καὶ ἀνέκρινε, πρὶν ἀφεῖναι ἕκαστον ἀπολαμβάνειν τὸν πλησίον· καὶ μὴ πρότερον προῆκε, πρὶν εἰπεῖν ὅς τις εἴη, καὶ τίνος πόλεως. οὕτω δὴ συνέβη τοὺς κατασκόπους ἁλῶναι, μὴ δυναμένους εἰπεῖν μήτε σύμβολον, μήτε λόχον, μήτε συντάξιν, μήτε σύνθημα.

Χάρης ἐν Θράκῃ χειμῶνος ὄντος ὑπερβολῇ, τοὺς στρατιώτας ὁρῶν φειδομένους τῶν ἱματίων, καὶ πρὸς τὸ πράττειν ἃ χρὴ διακειμένους ὀκνηρῶς, παρήγγειλεν αὐτοῖς, ἀλλάττειν παρ' ἀλλήλων τὰ ἱμάτια. τοῦτο γὰρ ἡγούμενος, τῶν ἀλλοτρίων ἐσθήτων ἕκαστος φειδόμενος, ἑτοιμότερος ἔσεσθαι τὰ κελευόμενα.

Χάρης

1 Καὶ πρὸς τὸ πράττειν] Cant. abſque præpoſitione.

2 Χά-

Χάρης ἀπῆγε στρατόπεδον ἐκ Θρᾴκης, ἐπέκειντο οἱ Θρᾷκες κ᾽ τὴν ἀρρᾳγίαν ἔθραυον· ὁ δ᾽ βκλόμμ@, [2]ἀποσπάσας τὰς πολεμίας, ἐλθεῖν ἀσφαλῶς τὸν ὄπισθον, [3]σωιδὼν ἀναβιβάσας τ᾽ σαλπιγκτὰς ἐπὶ τὰς ἵππους, κ᾽ συμπέμψας αὐτοῖς ὀλίγους τ᾽ ἱππέων, ἐκέλευσε παραπαυσαμένους τὴν ταχίστην, γνομένους ὄπισθεν τ᾽ πολεμίων, τὸ πολεμικὸν σημῆναι· οἱ μὲν ἐσήμηναν· οἱ δ᾽ προσκείμενοι Θρᾷκες ἐνέδραν εἶναι νομίσαντες, τὴν τάξιν λύσαντες, φόβου γενόμενοι ᾤχοντο· Χάρης δ᾽ ἀσφαλῆ τὴν ἀποχώρησιν ἐποιήσατο.

3 Chares exercitum e Thracia deducebat. Instantibus Thracibus, & postremum agmen carpentibus: cum vellet abstractis hostibus, tuto locum suspectum transire: impositis in equos tubicinibus, & missis una paucis equitibus, jussit ut obequitantes statim ad hostium terga penetrarent, & classicum canerent. Quibus canentibus, Thraces qui insequebantur, insidias esse suspicati, perturbatis ordinibus fugam capesserunt. Chares vero secure ac sine detrimento discessit.

[CAP. XIV.]

Χαρίδημος.

¶ Χαρίδημος Ἰλιέων λεηλατούντων αὐτὴν τὴν πόλιν, οἰκέτην Ἰλιέα προσελθόντα ἐπὶ λείαν συλλαβὼν, μεγάλοις δώροις ἔπεισε

Charidemus.

¶ Charidemus Ilienſibus urbem ejus deprædantibus, ſervum Ilienſem · progreſſum ad prædam comprehendit, eumque magnis

2 Ἀποσπάσας] Utrerque codex ἀπασάσας. ſed Interpres ut Vulgata.

3 Σωιδὼν] Συχνὰς. *Caſaubonus.*

1 Προσ-

propositis muneribus, ad prodendam urbem adduxit. Verum quo majorem ei fidem haberent portarum custodes, multas oves mancipiaque bis terve dedit, ut adduceret. Custodes vero partientes hæc, sæpius illi per noctem exeundi potestatem fecerunt: cumque eo homines complures, qui prædam agerent. Charidemus socios ejus comprehensos in vincula conjecit. Horum autem vestibus quosdam ex suorum numero armatos induit, deditque eis tum aliam prædam, tum equitatum quasi captivum. Custodes ad recipiendum equitatum, totam portam aperuerunt. Milites cum equitibus irruentes, custodes trucidaverunt, reliquamque manum recipientes, urbe potiti sunt. Itaque si quid judendum est, secundo equi expugnatione captum est Ilium.

πεισε προδόναι τὴν πόλιν· ἵνα ᾖ πιστὸς φανεὶς τοῖς φυλάξασι τὰς πύλας, ἔδωκεν αὐτῷ πολλὰ πρόβατα, καὶ ἀνδράποδα δὶς πε καὶ τρὶς ἀγαγεῖν. οἱ δὲ φύλακες τῶν πεμφθέντων, σωεχώρουν αὐτῷ πολλάκις ἐξιέναι νύκτωρ, καὶ σὺν αὐτῷ ἄνδρας πλείονας, τὴν λείαν [1] περιελαύνοντας. Χαρίδημος τὰς μὲν σὺν αὐτῷ συλλαβὼν ἔδησε. τὰ δὲ τούτων ἱμάτια περιβαλὼν ἰδίοις ἀνδράσιν ὡπλισμένοις, ἔδωκεν αὐτοῖς τί τε ἄλλα τῆς λείας, καὶ ἵππον ὡς αἰχμάλωτον. οἱ φύλακες ἵνα δέξαιντο τὸν ἵππον, πᾶσαν τὴν πύλην ἀνέῳξαν· οἱ στρατιῶται τῷ ἵππῳ σωεισπεσόντες τούς τε φύλακας ἀπέκτειναν, καὶ τὴν λοιπὴν δυνάμιν δεξάμενοι, τὴν πόλεως ἐκράτησαν. ὥστε, εἰ χρή τι καὶ παίζειν, δεύτερον ἑάλω τὸ Ἴλιον, πάλιν ἵππῳ καταστρατηγούμενον.

[CAP.

1 Περιελαύνοντας] Cum. MSS. pro vulgato, περιελαύνοντα, errore, ut videtur, operarum.

[CAP. XV.]

Δημήτριος ὁ Φαληρεύς.

¶ Δημήτριος Φαληρεὺς συλλαμβάνεσθαι μέλλων ὑπὸ τοῦ Θρακῶν βασιλέως, καταικρύψας αὐτὸν ἐς ἅμαξαν χορτοφόρον, ἐς τὴν ὁμορον χώραν διεσώθη.

Demetrius.

¶ Demetrius Phalereus cum se a Thraciæ rege interceptum, captum iri cerneret, semetipsum in currum stramine onustum abdens, in finitimam regionem salvus & incolumis pervenit.

[CAP. XVI.]

Φιλοκλῆς.

¶ Φιλοκλῆς Πτολεμαίου στρατηγὸς Καύνῳ προσεστρατοπέδευσε, καὶ χρήμασι διαφθείρας τὰς σιτοφύλακας, [1] σωίθετο. οἱ μὲν ἐν τῇ πόλει παρήγγειλαν τοῖς στρατιώταις δώσειν. οἱ δὲ τὰς φυλακὰς τῶν τειχῶν ἀπολιπόντες, τὸν σῖτον ἐμετρῶντο. [2] Φιλοκλῆς ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ προσπεσὼν ἀφύλακτον ἔλαβε τὴν πόλιν.

Philocles.

¶ Philocles Ptolemæi dux ad Caunum posuit castra, & pecuniis annonæ præfectos corrupit, insidiasque paravit. Qui promulgarunt in urbe, se frumentum militibus daturos. Illi relictis murorum custodiis, frumentum metiebantur. Interea Philocles nudatam præsidiis urbem adortus cepit.

[3] Τέλος τοῦ γ' βιβλίου τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων.

Τάδε

1 Σωίθετο] Cum Cant. & Interprete pro σωίθετο.

2 Φιλοκλῆς] scr. Διοκλῆς. *Casaubonus.*

3 Τέλος τοῦ γ' βιβλίου τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων] Cant. Τέλος τῶν Πολυαίνου Στρατηγικῶν, omisso libri numero.

1 Τάδε

[1] Ταῦτε ἔνεστιν ἐν τῷ πεμπτῷ τῶν

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ.

Hæc insunt in quarto libro

POLYAENI STRATAGEMATUM.

Argæus	1	Ἀργαῖος, στρατήγημα	α
Philippus	22	Φίλιππος	κβ
Alexander	32	Ἀλέξανδρος	λβ
Antipater	3	Ἀντίπατρος	γ
Parmenio	1	Παρμενίων	α
Antigonus	21	Ἀντίγονος	κα
Demetrius	12	Δημήτριος	ιβ
Eumenes	5	Εὐμένης	ε
Seleucus	6	Σέλευκος	ϛ
Perdiccas	2	Περδίκκας	β
Cassander	4	Κάσσανδρος	δ
Lysimachus	3	Λυσίμαχος	γ
Craterus	1	Κρατερός	α
Polysperchon	1	Πολυσπέρχων	α
Antiochus Seleuci	1	Ἀντίοχος Σελεύκου	α
Antiochus Antiochi	1	Ἀντίοχος Ἀντιόχου	α
Antiochus Hierax	1	Ἀντίοχος Ἱέραξ	α
Philippus Demetrii	2	Φίλιππος Δημητρίου	β
Ptolemæus	1	Πτολεμαῖος	α
Attalus	1	Ἄτταλος	α
Perseus	1	Περσεύς	α

Τέλος ἕβδομον.

[1] Ταῦτε ἔνεστιν ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων] Ita reposui cum Fl. & Interprete, pro vulgato, Πολυαίνου Στρατηγημάτων βιβλίῳ πέμπτῳ. Pro. φίλιππος κβ. Cant. φίλιππος κγ. qui numerus etiam in eo expletur, cum ex eo, quod est ordine septimum & decimum, facit duo strategemata. Idem codex pro Ἀλέξανδρος λβ, Ἀλεξ. λδ. Nonum autem strategema nec non septimum & decimum, ut & trigesimum primum, dividit. Pro Ἀντίγονος κα, Ἀντ. κ. Referuntur autem viginti. Pro Δημήτριος ιβ. Δημ. ιγ. Cum Florentino codice inter *Antiochum Seleuci* & *Antiochum Hieracem*, inserui Ἀντίοχος Ἀντιόχου α. ejusque strategema suo loco retertur. In Cant. semel tantum legitur Ἀντίοχος γ. confundens ita quatuor Antiochos. Idem quoque φίλιππος, absque Δημητρίου.

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ

ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ

βιβλίον τέταρτον.

POLYAENI

STRATAGEMATUM

Liber Quartus.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

[1] Καὶ τόδε ὑμῖν τέταρτον βιβλίον, ἱερώτατοι βασιλεῖς, Ἀντωνῖνε καὶ Οὖῆρε, προσφέρω τῶν Στρατηγημάτων· [2] τοῦτο μὲν δὴ καὶ ἥδιον τῶν ἄλλων συγγεγράψας, ἐν ᾧ καταμάθοιτε ἂν τὰς ἀρετὰς τῶν ὑμετέρων προγόνων, οἳ τὴν Μακεδονίας ἐβασίλευσαν.

ETiam hunc librum Stratagematum, sanctissimi imperatores, Antonine & Vere, vobis dedico: eumque separatim ab aliis conscripsi, in quo vestrorum parentum ac majorum virtutes conspiceretis, qui Macedoniæ imperium tenuerunt.

Τέλος τῆς προοιμίας.

[CAP.

1 Στρατηγημάτων] Cant. Στρατηγικῶν.

2 Καὶ τόδε ὑμῖν τέταρτον βιβλίον] Ita reposui cum MSS. atque ita etiam in reliquis omnibus proœmiis post primum legitur. Vulgata, καὶ τόδε ὑμῖν τὸ βιβλίον τὸ τέταρτον.

3 Τοῦτο μὲν δὴ καὶ ἥδιον] Legitur & ἴδιον, & ita Interpres. Sed ἥδιον malo. *Casaubonus.*

[CAP. I.]

Argæus.

¶ Argæus rex Macedonum, Taulantiorum Galaurus. Taulantii contra Macedones exercitum ducunt. Argæus (erat enim ei manus perexigua) jubet virgines Macedonum, si hostes agmen suum adducerent, ipsas e monte Erebœæ sese ostendere. Appropinquantibus igitur hostibus, apparuerunt, & e montibus descendebant magno numero virgines, thyrsosque pro hastis vibrabant, & sertis faciem obumbrabant. Galaurus perterrebatur, viros esse virgines a longo existimans, & rece-

Ἀργαῖος.

¶ [1] Ἀργαῖος βασιλεὺς Μακεδόνων, Ταυλαντίων [2] Γάλαυρος. Ταυλάντιοι [3] στρατεύουσιν ἐπὶ Μακεδόνας. Ἀργαῖος, ἐπεὶ γὰρ αὐτῷ χεὶρ ὀλίγη, κελεύει τὰς παρθένους τῶν Μακεδόνων, ἐπειδὰν οἱ πολέμιοι προσίωσι τὴν φάλαγγα, αὐτὰς ἐκ τοῦ ὄρους τῆς Ἐρεβοίας ἐπιφανῆναι· οἱ μὲν δὴ προσῆγον· αἱ δὲ ἐπεφάνησαν, καὶ [4] κατέσεσαν ἀπὸ τοῦ ὄρους, παρθένοι πολλαὶ θύρσους ἀντὶ δοράτων πάλλουσαι, καὶ στεφάνοις τὰ πρόσωπα σκιάζουσαι. Γάλαυρος ἐξεπλάγη, ἄνδρας εἶναι τὰς παρ-

1 Ἀργαῖος] Ita quoque scribitur nomen hoc Demostheni adversus Aristocratem, Diodoro, Harpocrationi, Justino, aliis. Scribendum tamen per ει contendit Josephus Scaliger ad Eusebium, auctoritate adductus nummi, in quo, ΑΡΓΕΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ, ut & patronymico Ἀργαίδαι, quomodo ab hoc dicti fuere Macedoniæ reges Sibyllæ apud Pausaniam in Achaicis:

Αὐχήεντες βασιλῆες Μακηδόνες Ἀργαίδαι

Eum consule ad Num. MCCCCXXXIII. & MDCXXIV.

2 Γάλαυρος] Ita restitui hujus regis nomen cum MSS. Interprete, & Codd. Casauboni pro vulgato Τάλαυρος. Veteri Scholiasti Persii ad Satyram 1. dicitur *Calandrus* Mendose, ut videtur, pro *Calaurus*. Vide locum paullo post adductum. Perperam statim uterque Codex, Fl. Γάλαρ & Cant Γαύλαρος.

3 Στρατεύουσιν] Cant στρατεύουσιν.

4 Κατέσεσαν] Cant. κατέσαν.

παρθένους ὑπὸ μακρᾷ νομίζων. καὶ τὸ ἀνακλητικὸν ὑπεσήμαινεν. Ταυλάντιοι οὖν ἔφυγον, τά τε ὅπλα ἀποβαλόντες, καὶ τὰ σκευοφόρα καταλιπόντες. Ἀργαῖος δὲ ἀμαχεὶ κρατήσας, ἱερὸν ἱδρύεται Διονύσῳ Ψευδάνορι. [5] καὶ τὰς παρθένους, ἃς πάλαι Κλωδώνας ἐκάλουν οἱ Μακεδόνες, αὐτὸς κληίζειν ἔταξε, μιμησάμενος τὸν ἀνδρῶν, [6] Μιμαλλόνας.

ptui signum dabat. Taulantii abjectis armis, impedimentisque relictis, terga verterunt. Argæus sine prælio victoriam adeptus, templum ædificat Baccho Pseudanori, quasi dicas virili specie decipienti: atque virgines, quæ antea κλωδώνας, Macedones appellabant, ipse propter virorum imitationem, ut μιμαλλόνες dicerentur, decreto jussit.

[CAP.

5 Καὶ τὰς παρθένους ἃς πάλαι Κλωδώνας ἐκάλουν οἱ Μακεδ.] Scribe Κλαίδωνας. Jam verba Polyæni cave ita accipias quasi omnes virgines a Macedonibus appellarentur Κλώδωνες: nam ita tantum Baccho sacræ, id est, Mænades & Bacchæ vocabantur. Ἀπὸ τοῦ κλάζειν, ait Etymologici magni Auctor: ὃ ἔστι τὸ ἀπὸ τῆς τοιαύτων τινὸν ἦχον ὑποπλέειν, καὶ θορυβεῖν. Præter Grammaticos, vide Plutarchum in Alexandro. Videtur autem hæc historia a Callimacho sumpta: quod innuit Auctor Etymologici in voce Μιμαλλόνες. *Casaubonus.*

Κλωδώνας] Cant. Κλαιδόνας. Scribe Κλαίδωνας, accentu in antepenultima, ut apud Hesychium. Suidas v. Μιμαλλόνας, vocat Κλάδωνας, ὑπὸ τῶν κλάδων, a ramis scilicet & thyrsis, quos gestabant. Sed alio loco inquit: Κλάδωνες· αἱ Βάκχαι τοῦ Διονύσου ἀπὸ Μακιδόνων. αἱ κληθεῖσαι ὕστερον Μιμαλλόνες ὑπὸ τῆς μιμήσεως. Pro κλῆζειν, Fl. κλάσειν. Cum MSS. & Interprete pro ἔταξε repolui ἔταξεν (nisi quod Fl. ἔταξεν)

6 Μιμαλλόνας] Cant. Μιμαλόνας. Hesychius. Κλώδωνας, τὰς Μιμαλόνας, Μαίναδας, Βάκχας. Sed postea, Μιμαλλόνας· τὰς Βάκχας τοῦ Διονύσου. Ὑπὸ τῆς μιμήσεως· ἀφ' ἧς καὶ Κλώδωνας καλοῦσι. Atque ita dicuntur Strabo lib. x. Nonno Dionys lib. xvii. Geminant quoque Latini: Ovidius lib. i. de Art. Am.

Ecce Mimallonides sparsis in terga capillis:
Ecce leves Satyri, pravia turba Dei.
Ebrius ecce senex pando Silenus asello
Vix sedet, & presso continet arte jubas.
Dum sequitur Bacchas, Baccha fugiuntque petuntque, &c.

Statius Thebaidos lib. iv.

Post exultantes spolia armentalia portant,
Seminecesque lupos, scissasque Mimallonas ursas.

Ad quæ verba Lactantius: *Mimallones*, lingua *Macedonum Baccha.* *Hinc Persius:*

Torva Mimallonis implerunt cornua bombis.

Est

[CAP. II.]

Philippus.

¶ Philippus in exercitu magnæ existimationis quendam Tarentinum, quod calidis balneis fuisset usus, imperatorio munere ac dignitate privavit: inquiens, Nescire mihi videris Macedonum consuetudinem ac mores, apud quos ne mulierem quidem puerperam aqua calida lavari videas.

2 Philippus in Chæronea commisso cum Athenienſibus prælio cedens, quasi ad fugam inclinabat. Dux Athenienſium Stratocles exclamans, Non prius ab urgendis hostibus desistendum est, donec eos in Macedoniam concludamus, nihil a persequendo remisit. Philippus inquiens,

φίλιππος.

¶ φίλιππος ὁ πρὸς τραπεζίτην [1] δόκιμον Ταραντῖνον λουτρῷ θερμῷ χρησάμενον, τὴν ἡγεμονίαν ἀφείλετο· φήσας, ἀγνοεῖν μοι δοκεῖς τὰ Μακεδόνων· παρ' οἷς οὐδὲ γυνὴ πεῦσα θερμῷ λούεται.

φίλιππος ἐν Χαιρωνείᾳ συμπλεκόμενος Ἀθηναίοις εἴξας ἐνέκλινε· τραπεζίτης Ἀθηναίων Στρατοκλῆς ἐκβοήσας, ἄχρι ἀποκλεισθῶμεν προσκειμένους, [2] ἕως ἂν τὰς πολεμίους καταπλείσωμεν εἰς Μακεδονίαν· οὐκ ἀνῆκε διώκων. φίλιππος εἰπὼν, οὐκ ἐπί-

στευτας

Est quidem hic versus apud Persium: verum non ab ipso factus, sed a Nerone: legitur autem Sat. 1. ad quem locum veteris Scholiastis verba, quia Auctorem illustrant, subjicimus: *Mimallones dicuntur ministri Liberi Patris, ἀπὸ τῆς μιμήσεως. Calandrus* (legendum videtur *Calaurus*, ut monitum supra) *Illyriorum rex ad Macedoniam cum exercitu venit: Macedones cum parvum exercitum haberent, plurimas mulieres cum cothurnis & thyrsis in modum Baccharum ornaverunt. Illi videntes exercitum advenire discesserunt.*

1 Δόκιμον Ταραντῖνον] Suspicatus sum aliquando, scribendum esse. Δοκιμεῖον Ταραντῖνον. *Casaubonus.*

2 Ἕως] ἕως. *Casaubonus.*

3 Σπου-

σαντες νικᾶν Ἀθηναῖοι, ὅτι πόδα ἀνεχώρει, [3] σωεσπασμένον ἔχων τὴν φάλαγγα, καὶ ὑπὸς ὅπλων περιφραγμένος· μετ' ὀλίγον ὑπερδεξίων τόπων λαβόμενος, καὶ θαρραλεώτερον τὸ πλῆθος, ἀναστρέψας, ὡρμήσε ἐμβαλεῖν τοῖς Ἀθηναίοις. καὶ λαμπρῶς ἀγωνισάμενος ἐνίκησεν.

Φίλιππος ὅτι Θηβαίοις ἐπολέμει. Ἀέροπος, καὶ Δαμάσιππος ἡγεμόνες ἀπὸ παιδικῆς μεθωσάμενοι ψάλτριαν, εἰς τὸ στρατόπεδον εἰσήγαγον. ὁ μὲν ἔλαθον Φίλιππον· ἀλλὰ καὶ μαθὼν ἀμφω τὼ ἡγεμόνε τὸν ὅρον τὸ αὐτῶ βασιλείας ἐξεκήρυξεν.

Φίλιππος πρέσβεις ἔπεμψεν εἰς πολεμίων Θρᾳκῶν πόλιν· οἱ μὲν ἐκκλησίαν συνήγαγον, καὶ τὰς πρεσβύτας ἐκέλευον ἀγορεύειν· καὶ ὑπὸ ἁπάντων σπουδὴ ἦν τὴν ἀκρόασιν ὧν

Nesciunt Athenienses vincere, contractam habens phalangem pedetentim recessit: & armis custoditus atque munitus, cum paucis quibusdam cum excelsiora loca occupasset, militibus confirmatis revertitur, & summa vi in Athenienses impetum facit, atque collocatis signis egregie superavit.

3 Philippus cum Thebanis bellum gerebat: Aëropus & Damasippus duces e lupanari conductam mercede psaltriam in castra duxerunt. Neque vero latere Philippum potuerunt: qui re cognita duces ambos e sui regni finibus exterminavit.

4 Philippus in hostium Thracum urbem legatos misit. Illi convocata concione, missos verba facere jusserunt, omniumque animi erant intenti ad

ἀγ-

3 Σωεσπασμένον] Ita reposui cum utroque Codice pro vulgato σωεσπαρμένον. Mox Interpres, μετ' ὀλίγον.

audiendum quid adferrent. Interea Philippus nec opinantes adortus, urbem cepit.

5 Philippus mortuos ab hostibus Illyriis ad sepulturam postulavit. Quibus concedentibus, cum extremi apportarentur, dato signo ex improviso cos obruit.

6 Philippus & Menegetes pancratiastes in palæstra versabantur. Milites interea circumstantes, ingenti vociferatione stipendia flagitabant. Philippus cum non haberet, accessit, sudore diffluens, pulvere respersus, atque arridens eis: Recte, inquit, dicitis, o commilitones. Verum ego quoque nunc ob eam caussam adversus barbarum ungor, ut cumulate vobis gratias rependam. His dictis,

ἀγγέλλεσι. Φίλιππος ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ μὴ προσδοκῶσιν ἐπιθέμενος, τὴν πόλεως ἐκράτησεν.

Φίλιππος ἤτησε παρὰ τῶν πολεμίων Ἰλλυριῶν ἀναιρεθέντας νεκρούς· τῶν δὲ διδόντων, ἰώνικα[4] οἱ ἔσχατοι ἐκομίζοντο, σημήνας ἀφυλάκτοις ἐπῆλθεν.

Φίλιππος ἐν παλαίστρᾳ τῇ[5] Μιθηγέτης ὁ παγκρατιαστὴς ἐσκυλίοντο· οἱ στρατιῶται κύκλῳ περιστάντες καθεῶν τὴν μισθοφορὰν ἀπῄτουν. ὁ δὲ ἔχων ὁ Φίλιππος προσῆλθεν ἱδρῶτι ῥεόμενος, καὶ γελάσας προσμειδιάσας αὐτοῖς, δίκαια, ἔφη, λέγετε, ὦ συστρατιῶται, ἀλλά τοι κἀγὼ διὰ τοῦτο νῦν ἐπὶ τὸ βάρβαρον ἀλείφομαι, ὅπως ὑμῖν πολλαπλασίως ἀποτίσωμι τὰς χάριτας· ταῦτα εἰπὼν, τῇ τῶν χε-

ροῖν

4 Οἱ ἔσχατοι ἐκομίζοντο. σημήνας ἀφυλάκτοις ἐπῆλθεν] Σημήνας, quod desiderabatur in Vulgata, cum MSS. & Interprete addidi.

5 Μιθηγέτης] Ita reposui cum MSS. pro vulgato Μιθηγένης. item μισθοτοφὰν, pro μισθοφορὰν, quod erat in Vulgata. & paullo post pro στρατιῶται, cum utroque Codice & Interprete reposui συστρατιῶται.

ρῶν κροτῶν [6] Διὰ μέσων δραμὼν ἐς κολυμβήθραν ἀπέρριψεν. καὶ οἱ Μακεδόνες ἐγέλασαν. ὁ Φίλιππος μέχρι τοσούτου διαβαπτίζομαι τοῖς παγκρατιασταῖς· καὶ καὶ δὴ προσώπου ῥαινόμενον οὐκ ἀνήσω, ἕως ἂν οἱ στρατιῶται καμόντες ἀπέρρυησαν· τὸ στρατήγημα τοῦτο καὶ αὐτὸς Φίλιππος ὠφελεῖτο πολλάκις, ὡς ἀσείως διακρουόμενος τοὺς ἀπαιτοῦντας.

manibus plaudens, per medios eos cucurrit, atque seipsum in piscinam abjecit. quam rem Macedones ridebant. Philippus usque eo se immergere contra pancratiastas, & faciem conspergere non ante destitit, quam milites defessi discederent. Hujus stratagematis Philippus inter pocula persæpe mentionem faciebat, quod jucundissimo ludibrio instantes repulisset.

Φίλιππος ἐν Χαιρωνείᾳ γινώσκων τοὺς μὲν Ἀθηναίους ὀξεῖς καὶ ἀγυμνάστους, τοὺς δὲ Μακεδόνας ἠσκημένους, καὶ γεγυμνασμένους, [8] ὅτι πολὺ τῷ ὠθισμῷ ἐκτείνας, ταχέως παρέλυσε τοὺς Ἀθηναίους, καὶ διεχειρώτους ἐποίησε.

7 Philippus in Chæronea cum sciret Athenienses esse celeres & inexercitatos, Macedones autem frequenti usu exercitatos, in longum aciem producta, continuo perturbavit Athenienses, & faciles ad capiendum reddidit.

6 Διὰ μίσων] Cant. Διὰ μέσου. Pro μίσων τούτω, cum MSS. edidi, μιχεὶ τούτου.

7 Ἀθῆναι] Ἀθήνιον. *Casaubonus.*

8 Ἐπὶ πολὺ τῷ ὠθισμῷ ἐκτείνας] Hoc est, πείσων τὸ χεῖρον τῷ συστάσει, ut locutus est in Iphicrate, libro tertio, commate decimo tertio. Frontinus eleganter & planeaū verbum eandem historiam sic retulit, *Philippus ad Chæroneam memor sibi esse militem longo usu duratum, Athenienses autem quidem, sed inexercitatum, & impetu tantum violentum, ex industria prælium trahit: moxque languentibus jam Athenienses, concitatius intulit signa, & ipsos cecidit.* Casaubonus.

Τῷ ὠθισμῷ] Cant. τῷ τάξει. Idem codex pro διεχειρώτους, διχειρώτους.

9 Ἐστρά-

8 Philippus in Amphissensium terram expeditionem parabat. Athenienses & Thebani angustias præoccupaverant : neque quemadmodum transiri posset, ulla ratio poterat inveniri. Decipit hostes Philippus, fictis litteris ad Antipatrum missis in Macedoniam, se expeditionem, contra Amphissenses susceptam, in aliud tempus rejicere : atque jam in Thraciam festinare, quod ejus regionis incolas novis rebus studere audivisset. Tabellarius per angustias iter facit : quem duces. Chares & Proxenus capiunt. cumque epistolam legissent, fidem habentes scriptis, angustiarum custodiam relinquunt. Philippus tranquillitatem nactus,

φίλιππος ἐπὶ τὴν Ἀμφισσέων [9] ἐστράτευεν. Ἀθηναῖοι καὶ Θηβαῖοι τὰ στενὰ προκαπιλάβοντο. καὶ ὡς ἡ ὁδὸς ἀμήχανος ἐξαπατᾷ τὸς πολεμίους φίλιππος ἐπιστολὴν πεπλασμένην Ἀντιπάτρῳ πέμψας εἰς Μακεδονίαν, [10] ὡς τὴν μὲν στρατιὰν τὴν ἐπ' Ἀμφισσεῖς ἀνεβάλοιτο, ὡς δὴ δὴ εἰς Θρᾴκην, [11] πεπυσμένος τὸς ἐκεῖ νεωτερίζειν. [12] ὁ γραμματοφόρος διὰ τῶν στενῶν ..... οἱ στρατηγοὶ Χάρης καὶ Πρόξενος αἱροῦσιν αὐτόν· καὶ τὴν ἐπιστολὴν ἀναγνόντες, πιστεύσαντες τοῖς γεγραμμένοις· καὶ τὴν φυλακὴν τῶν στενῶν ἀπολείπουσι· φίλιππος δὲ λαβόμενος ἐρημίας [13] ἀφυλάκτως διεπέμψατο, καὶ τὸς στρατηγὸς ἀναστρέ-

9 Ἐστράτευεν] Cant ἐστράτευσεν. Infra pro ἀνεβάλοιτο, ὡς δὴ δὴ εἰς, cum utroque Codice scripsi, ἀνεβάλλοιτο, ὡς δὴ δὴ εἰς. nisi quod Fl. ἀναβάλοιτο.

10 Ὡς τὴν μὲν στρατιάν] Scribe, στρατείαν. millies in iis vocibus peccatum est ab antiquis librorum scriptoribus. *Casaubonus.*

11 Πεπυσμένος] χρ. πεπυσμένῳ. *Idem.*

12 Ὁ γραμματοφόρος διὰ τῶν στενῶν] Deest verbum. Lege, παρὰ ἐστὶ ὁ γραμματοφόρος. vel ὠδύετο. *Idem.*

13 Ἀφυλάκτως διεπέμψατο] Quidam codd. διεδέξατο. probo. *Idem.*

12 Διὰ

στρέψαντας ἐνίκησε, καὶ τὴν Ἀμφίσσης ἐκράτησεν.

sine periculo transiit, & redeuntes duces superavit, Amphissaque potitus est.

Φίλιππος οὐκ ἐλάττω δι' ὁμιλίας, ἢ μάχης κατειργάζετο. καὶ νὴ Δία μεῖζον ἐφρόνει, ἐφ' οἷς [13] διὰ τῶν λόγων [14] ἐκτᾶτο. ἢ διὰ τῶν ὅπλων· τῶν μὲν γὰρ κοινωνεῖν αὐτῷ τὰς στρατιώτας· τῶν δὲ αὐτῷ μόνῳ μετεῖναι.

9 Philippus non minores res oratione quam prælio confecit: & hercle magis sibi placebat in his quorum verbis adeptus esset victoriam, quam quæ armis in suam potestatem redegisset. Horum enim partem sibi vendicare milites existimabat: at illa ad suam unius laudem pertinere.

Φίλιππος ἤσκει τοὺς Μακεδόνας τρόπῳ κινδύνων, [15] ἀναλαβόντας τὰ ὅπλα τ' εὐθὺς πολλάκις ὁδοῦντας φέροντας ὁμοῦ κράνη, πέλτας, κνημίδας, σαρίσσας, καὶ μὴ τὸν ὅπλων ἐπισιτισμὸν, καὶ ὅσα σκευὴ καθημερινῆς διαίτης.

10 Philippus exercebat Macedones perinde ac si periculum immineret, ita ut assumptis armis trecenta sæpe stadia conficerent, ferentes una galeas, scuta, tibialia, sarissas, & cum his armis etiam commeatum, atque omnia vasa quæ ad quotidianum victum requirebantur.

Φίλιππος ἀφικόμενος εἰς

11 Philippus cum

13 Διὰ τῶν λόγων] Ita restitui cum Cant. pro διὰ τὸ λόγον. sic mox διὰ τῶν ὅπλων. Mox pro αὐτῷ μόνῳ, scribe αὐτῷ μόνῳ.

14 Ἐκτᾶτο] χ. ἐκράτησε. Casaubonus.

15 Ἀναλαβόντας] Fl. ἀναλαμβάνοντας. & sic quoque notatum erat in margine Cantabrigiensis. Mox pro σαρίσσους, Cant. σαρίσσας. Pro ὅσα σκεύη, cum utroque Codice rescripsi, ὅσα σκεύη.

16 Ἐπὶ

veniſſet Lariſſam, ut Aleuadarum ædificia demoliretur, morbum ſimulabat, ut eos ad viſendum accedentes comprehenderet. Bœſcus Aleuadis inſidias enunciavit, atque ita res ad finem perduci non potuit.

εἰς Λάρισαν, [16]ἵνα τὰς τῶν Ἀλευάδων ἐξοικίας καθέλῃ, νοσεῖν προσεκλίναπ. ὅπως εἰσιόντας αὐτοὺς ὡς ἐπισκεψομένους συλλάβοι. Βοισκὸς ἐξήγγειλε τοῖς Ἀλευάδαις τὴν ἐπίθεσιν· καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἔσχεν ἡ πρᾶξις.

12 Philippus petebat, ut ſibi in Sarnuſiorum concione verba facere liceret. Quibus congreſſis, imperaverat militibus, ut lora ſub axillis ferrent. Cum autem Philippus dextram extenderet quaſi concionaturus, id videlicet ſignum militibus dederat, ut omnes

Φίλιππος [17]ἠξίωσε Σαρισσίοις ἐκκλησιάζουσι διαλεχθῆναι. οἱ μὲν συνῆεσαν. τοῖς δὲ στρατιώταις παρηγγέλκει ἱμάντας ὑπὸ μάλης κομίζειν· ἐπεὶ δὲ ὁ Φίλιππος ἀνέτεινε τὴν δεξιὰν ὡς δημηγορήσων, τοῦτ' ἦν ἄρα σημεῖον τοῖς στρατιώταις δεῖσαι πάντας

16 Ἵνα τὰς τῶν Ἀλευάδων ἐξοικίας καθέλῃ] Suſpectus locus ob vocem ἐξοικίας, fortaſſe pro ſimplici οἰκίας poſitam. Lege mox, ὡς δῆτα ἐπισκεψόμενοι. *Caſaubonus.*

Ἵνα τὰς τῶν Ἀλευάδων ἐξοικίας καθέλῃ] Lego cum Cant. ἵνα τὰς τῶν Ἀλευάδων οἰκίας καθέλοι. niſi quod pro οἰκίας habeat εἰκίας. Flor. quoque pro καθέλῃ, ut erat in Vulgata, καθέλοι. Mox pro ἐπισκεψομένους, cum utroque Codice & Caſaubono ſcripſi ὄντας ἐπισκεψομένους. ut & pro συλλάβοι, συλλαβεῖν.

17 Σαρισσίοις, ἐκκλησιάζουσι διαλ.] Melius, Σαρισσίοις ἐκκλησιάζειν διαλ. *Caſaubonus.*

Ἠξίωσε Σαρισσίοις ἐκκλησιάζουσι διαλ.] Ita ſcripſi cum Cant. adſtipulante quoque Caſaubono, pro vulgato, ἠξίωσε Σαρισσίοις, ἐκκλησ. &c. Mox pro ὅτως Ἀράντιοι, lege ſaltem, ὅτω Σαράντιοι, quamquam & pro eo cum Cant. & Interprete, ut & ſupra eos Auctor dixit, ſcripſerim Σαρισσίοι. Stephanus: Σαρῖς, ὡς Μυῆς, πόλις Ἰλλυρικὴ. Τὸ ἐθνικὸν Σαρισσῖος, ὡς Μυσός. Niſi forte eadem forma, qua dicitur Σιλιτὴς, Σιλιτήσιος, & Σιλιτήνιος· Φλιὴς, Φλιήσιος, & Φλιήνιος· Φενικὴς, Φενικήσιος, & Φενικήνιος· Ψαμμαθὴς, Ψαμμαθήσιος, & Ψαμμαθήνιος, aliaque plura; eadem inquam forma dicatur quoque Σαρῖς, Σαρίσσιοι, & Σαρίντιοι.

18 Πιερι-

πας τὰς παρόδας· ἅτως Ἀρνάνποι δεδεμένης εἰς Μακεδονίαν ἦχθησαν πλείας μυρίων.

φίλιππος διωκόμενος ὑπὸ Θρακῶν, παρήγγειλεν, ἐπειδὰν ὁ σαλπιγκτὴς φύγειν σημήνῃ, τοῖς μὲν ἐραγῶσι [18] περιβαλλομένοις μένειν, τοῖς δ' ἄλλοις φύγειν· ὅπως τὰς μὲν πολεμίας ἐπισήσαιε διώκοντας, τοῖς δ' οἰκείοις [19] περιλαβεῖν τὴν ὁδὸν δυνάμοι.

φίλιππος τὰς παρόδας τῆς Βοιωτίας Βοιωτῶν φυλαττόντων· ἃ δὴ στενὸς ὄρος αὐχεῖ· οὐκ ἐπὶ τοῦτον ὥρμησεν· ἀλλὰ τὴν πᾶσαν χώραν πυρπολῶν, καὶ τὰς πόλεις πρηθῶν φανερὸς ἦν. Βοιωτοὶ δ' οὐκ ὑπομένοντες ὁρᾶν τὰς πόλεις πρηθομένας, κατέβησαν ἀπὸ τοῦ ὄρους. φίλιππος

præsentes vinculis constringerent. Hoc modo Sarnusii vincti ducebantur in Macedoniam plus decem millibus.

13 Philippus, cum eum Thraces insequerentur, præcepit ut cum tubicen fugam ceciniſſet, ii qui postremum agmen tenebant, objectis armis manerent, ut hostes a persequendo remoraretur, atque suis viam præoccupandi facultatem daret.

14 Philippus cum transitus Bœotiæ præsidiis tenerentur (erant autem angustæ montis fauces) non ad hunc iter direxit; sed in oculis omnium agros urbesque incendio & vastitate populabatur. Bœoti cum civitates suas vastari ob oculos videre non sustinerent, a monte descenderunt. Ita Philip-

18 Περιβαλλομένοις μένειν] Lege περιβαλουμένοις μὲν. *Casaubonus.*

Περιβαλλομένοις] Cum MSS. pro vulgato, περιβαλουμένοις. Cum iis consentiunt Codd. Interpretis. Casaubonus in ora Vulgatæ notarat, χ. περιβαλομένοις. Paullo post pro τοῖς δ' οἰκείοις περιλαβεῖν τὴν ὁδὸν, ut erat in Vulgata, cum utroque Codd. scripsi: τοῖς δ' οἰκείοις περιλαβεῖν τὴν ὁδὸν.

19 Περιλαβεῖν τὴν ὁδὸν δυνάμοι] Vel sic legi debet, πολὺ περιχωρεῖν τὴν ὁδὸν. vel περιλαμβάνειν, aut φθάνειν, vel simili aliquo modo. *Casaubonus.*

20 Διὰ-

pus reversus per montem evasit.

15 Philippus Methonensium mœnibus scalas admovebat, & per eas magnum numerum Macedonum ad oppugnandum adducebat. Postquam vero ascendissent in muros, scalas amovit, ut omni spe descensionis intercisa, fortius atque animosius muros obtinerent.

16 Philippus in Arbeliorum regionem irru-

ὑποστρέψας ἀφ' ἧς ὁρμᾶς [20] διεξεπέσαιεν.

Φίλιππος τοῖς [21] Μεθωναίων τείχεσι κλίμακας προσήγαγε· καὶ δι' αὐτῶν πολλοὺς Μακεδόνας ἀνεβίβασε πλιορκητάς· ἐπεὶ δὲ ἀνέβησαν ἐπὶ τὰ τείχη, ἀφεῖλε τὰς κλίμακας, ὅπως ἐλπίδα καταβήναι μὴ ἔχοντες, προθυμότερον τὰ τειχῶν κρατήσειαν.

Φίλιππος ἐνέβαλεν [22] εἰς τὴν Ἀρβηλίων χώραν,

20 Διεξεπέσαιεν] Ita edidi cum MSS. & Interprete, pro vulgato, διεξεπεσοῦσαι.

21 Μεθωναίων] Ita restitui cum MSS. pro vulgato, Μεθωνίων. Fuit enim hæc Thraciæ Methone, quæ hic dicitur oppugnata Philippo, ejusque gentile est Μεθωναῖος, teste Stephano; Macedoniæ vero & Laconiæ civitates eodem nomine, formant Μεθωναιεύς, teste eodem. Homero, & aliis scribitur per η, Μεθώνη. Homerus Iliad. B. 716.

Οἱ δ' ἄρα Μεθώνην καὶ Θαυμακίην εἰνέμοντο.

Ad quem locum Eustathius: Γράφεται δὲ καὶ Μεθώνη, ἔκ τινων ἱστορεῖται κατὰ τὸν παλαιὸν, τὴν ἀρχοῦσαν ἄγαν τῆς συλλαβῆς· Μεθώνη γὰρ ἐκαλεῖτο ἡ Θεσσαλική Μεθώνη ὀξυτόνως τὸ μέθυ ἰδίως, ὅπερ καὶ ἡ Λεσβικὴ Μέθυμνα. Μέθυμνα γὰρ ἀφ' ἡδύνσεν. καὶ ἐκτάσει τῆς ἀρχούσης, Μήθυμνα. ὁμοίως τὸ Μεθώνη Μεθώνη. Plura exempla vide apud eundem ad eundem librum pag. 264. Hæc scripturæ diversitas apparet etiam in nummis, ut docet Vir Ampl. Ezechiel Spanhemius de Præst. & Usu Numism. Dissert. 11.

22 Εἰς τὴν Ἀρβηλίων χώραν] Suspectus mihi de mendo locus: Non enim legere memini Philippum unquam cum Arbeliis bella gessisse. Et ubi terrarum obsecro istos Arbelios collocabimus? Nihil enim huc pertinent Arbela Alexandri victoria clarus locus. Ni fallit animus, fuit hic alicujus populus Illyrici aut Thracici nomen positum. *Casaubonus.*

Ἀρβηλίων] Nusquam hic populus nobis occurrit: quare lego, Ἀργιλίων. Ἀργιλος civitas est Thraciæ prope Amphipolim, ad fluvium Strymona: cum autem Amphipolim occupavit Philippus, necessario per *Argilionum* terram iter ipsi faciendum fuit. De ea vide Stephanum. Thucydides lib. IV. loquens de Amphipoli, scribit: ἔστιν γὰρ Ἀργιλία τῆς

ραν· ἡ δὲ ἐπὶ φαραγγώδης, καὶ δασεῖα· καταδυομένων τῶν βαρβάρων εἰς τὴν ὕλην, καὶ τὰς θήρας, θηρευτικὰς κύνας πολλὰς ἐξήγαγε· αἱ τοὺς πολεμίους ἐξιχνεύσασαι, τοὺς πλείστους [23] αὐτῶν ἐθήρευον.

ptionem faciebat. Ea multas habet fauces, atque aspera est. Occultantibus sese barbaris in nemora & aspreta, canes venatorias permultas eduxit, quæ vestigia hostium persequentes, plurimos ex ipsis capiebant.

Φίλιππος Ἀμφίπολιν ἀπαιτήσαντος ὑπὸ Ἀθηναίων, ὁμοῦ καὶ Ἰλλυριοῖς πολεμῶν, οὐκ [24] ἀπέδωκεν, ἀλλ' ἀφῆκεν ἐλευθέραν· Ἀθηναῖοι δὲ ἠγάπησαν τὴν ἐλευθέραν ἀφεῖσαν. [25] Φίλιππος ὅπως τοὺς Ἰλλυριῶν κρατήσας μείζω δύναμιν ἐκτήσατο, τοὺς μὲν Ἀθηναίους πάλιν Ἀμφίπολιν κατέσχεν, Ἀθηναίων καταφρονήσας.

17 Philippus, cum Amphipolim ab eo repeterent Athenienses, eodem tempore bellum gerens cum Illyriis, non reddidit, sed liberam dimisit. Athenienses hoc ipso contenti fuerunt, quod libertate esset confirmata. Philippus superatis Illyriis majores vires adeptus rursus Amphipolim, contemptis Athenienſibus, occupavit.

Φίλιππος ἐπολιόρκει [26] Φαλκιδόνα πόλιν Θεσσαλικήν, (εἰσὶ δὲ οἱ Ἀργίλιοι Ἀθηναίων ἄποικοι) καὶ οἱ ἄλλοι, οἱ ξυμπολεμοῦντες τούτοις, οἱ μὲν Περδίκκα πεπομφότες, οἱ δὲ Χαλκιδῆς. μάλιστα δὲ οἱ Ἀργίλιοι, ἐγγύς τι φρουρικῶντες, καὶ ἀεί ποτε τῆς Ἀθηναίων ὄντες ὑποπόλεως.

18 Philippus oppugnabat Phalcedonem urbem

23 Αὐτῶν] Fl. & Codd. Casauboni αὐτούς.

24 Ἀπέδωκεν] Cum MSS. pro vulgato ἀπέδωκεν.

25 Φίλιππος ὅπως] Incipit hic Cant. octavum & decimum Philippi stratagema. Male.

26 Φαλκιδόνα] Cant. ubique Χαλκιδόνα, & supra additum Φ, ita ut conveniat cum Vulgata. Pro Θεσσαλικήν, uterque Codex, Θεσσαλονίκην.

bem Theſſalicam. Phalcedonii civitatem tradebant. Cum autem introirent Philippii mercenarii, in inſidias incidunt. Multi enim e tectis & turribus lapides & jacula mittebant. Philippus adverſus inſidias mox conſilium reperit. Poſterior urbis pars erat tranquilla: quippe cives omnes ad inſidias concurrerant. In eo loco Macedones impreſſionem facere juſſit, & ſcalas apponere. Qui cum aſcendiſſent mœnia, Phalcedonii de ſiſtentes a jaculandis mercenariis, incitato curſu ad eos repellendos ferebantur qui muros tenebant. At illi, priuſquam in manus veniretur, urbe potiti ſunt.

19 Philippus cum Theſſaliam ſuæ ditionis facere cuperet, ipſe quidem nullum aper-

σαλονίκης· Φαλκιδόνιοι παρέδωκαν τὴν πόλιν· ὡς δ' εἰσῆλθον οἱ Φιλίππειοι μισθοφόροι, ἐπιθαίκοσιν ἐπέδρᾳ· πολλοὶ γὰρ ἀπὸ τῶν στεγῶν καὶ τῶν πύργων[27] ἔβαλλον, καὶ ἠνώχλουν. Φίλιππος πρὸς τὴν ἐπέδραν ὀξέως ἀντεστρατήγησεν· ὧν τὰ ὄπισθεν τῆς πόλεως ἤρεμα, τῶν πολιτῶν συνδραμόντων ἐπὶ τὴν ἐπέδραν· καὶ τοῦτο τοὺς Μακεδόνας προσβάλλειν ἐκέλευσε, καὶ προσπηγνύναι κλίμακας· ἀναβάντων δὲ ὑπὲρ τὸ τεῖχος, οἱ Φαλκιδόνιοι ἔτι βάλλειν τοὺς μισθοφόρους ἀποχόμενοι, ἀπεδίδοσαν ἀμυνόμενοι τοὺς τειχοκρατοῦντας· οἱ δὲ πρὶν ἥκειν εἰς χεῖρας, ἤδη τῆς πόλεως ἐκράτουν.

Φίλιππος πολλῶν κτήσασθαι Θεσσαλίαν, αὐτὸς μὲν φανερῶς οὐκ ἐπλέμησε

Θεσ-

κλω, Codd. Caſauboni Θεσσαλικλώ. & ſic quoque Interpres; atque ita reſcripſerim.

27 Ἔβαλλον] Cant. ἐνέβαλλον. Mox pro ἀντεστράτευσεν, cum MSS. repoſui, ἀντεστρατήγησεν. Pro ὧν τὰ ὄπισθ. Cant. κατὰ τὰ ὀπισθ.

Θεσσαλοῖς. 28 Πελινναίων ἢ πολεμούντων Φαρσαλίοις, καὶ Φεραίων Λαρισσαίοις, τοῖς ἢ ἄλλων ἐς τάττας διηνωμένων, ἀεὶ βοηθεῖ τοῖς καλοῦσι· νικῶν ἢ, οὐκ ἀνασκάπτων ἐπιφέρετο τοὺς ἡττωμένους· ὄπλα δὲ παρῃρεῖτο· τείχη δὲ κατέβαλε· τοὺς 29 φάσεις ἔτρεφε μᾶλλον ἢ ἔλυεν· τὰ ἀθενεστέρων ἐπεμελεῖτο· τοὺς δυναλωτέρους καθῃρεῖ. τοῖς δήμοις φίλος ἦν· τοὺς δημαγωγοὺς ἐθεράπευεν· τούτοις τοῖς στρατηγήμασι φίλιππος ἐκράτησε Θεσσαλίας, οὐ τοῖς ὅπλοις.

te bellum Theſſalis inferebat. Sed cum Pallenenſes cum Pharſaliis bellum gererent, & Pherenſes cum Lariſſæis, aliique alterutrorum partibus adhærerent, ſemper auxilio veniebat iis qui ejus opem implorarent. Victoriam vero nactus, exciſionem aut vaſtitatem nullam victis inferebat, arma non eripiebat, muros non demoliri, factiones magis alere quam diſſolvere, imbecilliorum curam gerere, potentiores affligere, atque de medio tollere, populis amicus eſſe, tribunos plebis & oratores colere. His ſtratagematis Philippus Theſſaliã ſubigebat, non armis.

φίλιππος πολιορκῶν

20 Philippus oppu-

χρόνῳ

28 Πελλαίων ἢ πολεμούντων] Scribe Πελιναίων. & cave ſis confundas Pelinnam Theſſaliæ, cum Pellene Peloponneſi, aut Pallene Thraciæ. *Caſaubonus.*

Πελιναίων] Ita reſtitui, monente etiam Caſaubono pro vulgato Πελλαίων. qui errõr etiãm occupavit alios, quos correxit in ſuis ad Stephanum Caſtigationibus Lucas Holſtenius. Vide & Salmaſium ad Solinum pag. 865 Duo nummi, quorum alter in Cimelio Regis Chriſtianiſſimi, alter in Muſeo V. CL. Joannis Harduini: ΠΕΛΙΝΝΑΙΩΝ. Quia autem Stephanus urbem Πελίννα dictam refert ἀπὸ Πελίνης τοῦ Οἰχαλίως, Ampl. Spanhemius ſcribendum cenſet, Πελίνα & Πελινάιος, adſtipulantibus nummis, in quibus gentile, Stephano omiſſum: ΠΕΛΙΝΑΙΕΩΝ. Mons Stephano v. v. Πελίννα, & Χίος dictus Πελινάιον, (pro quo Viri docti repoſuere Πελιναῖον) ὄρος Χίου, Straboni lib. XIII. in Chii deſcriptione, ſcribitur quoque unico ν. εἶτα τὸ Πελιναῖον ὄρος ὑψηλότατον τῆσδε τῆς νήσου.

29 Φάσεις] Cant. τάσεις.

30 Ὀχυ-

gnans longo tempore Caras munitissimum oppidum, cum nulla ratione capere posset, atque discedere sine periculo, & instrumenta oppugnationis salva deportare cuperet: noctem caliginosam observavit, jussitque fabros dissolvere machinas: ipso tamen sonitu fabricantium morem referre. Carenses audito sonitu, portas intrinsecus firmius claudebant, & machinis contraria tormenta parabant. Cum illi in his occupati tenerentur, Philippus clam una cum ipsis tormentis per noctem discessit.

χρόνῳ μακρῷ Κάρας [30] ἐχυρὸν χωρίον, ἐλεῖν ἐχ οἵῳ τε ὢν, ἀποχωρῆσαι βεβλάβῃ ἀσφαλῶς, καὶ τὰ ὄργανα τῆς πολιορκίας περισώσασθαι, νύκτα σκοτεινὴν φυλάξας, ἐκέλευσε τοῖς μηχανοποιοῖς διαλύειν μὲν τὰ ὄργανα· μιμεῖσθαι δὲ [31] κτύπον οἷον ἂν γίνοιτο συμπηγνυόντων. οἱ δὲ ἐν ταῖς Κάραις ἀκούσαντες τὸν κτύπον, τὰς πύλας ἔνδοθεν ἀσφαλέστερον ἀπέκλειον, καὶ τοῖς μηχανήμασιν ἀντιμηχανήματα ἐτρέπιζον. Φίλιππος δὲ ταῦτα ἀχολιμῶν διὰ νυκτὸς αὐτοῖς μηχανήμασιν ἀφανὴς ἦν.

21 Philippus Byzantios oppugnabat, non exiguam sociorum manum possidentes. Eos ad defectionem sollicitare machinabatur, missis transfugis qui nunciarent, ipsorum

Φίλιππος ἐπολιόρκει Βυζαντίους ἔχοντας [32] οὐκ ὀλίγην χεῖρα συμμάχων. τούτους ἀπολιπεῖν τὴν συμμαχίαν ἐπιχειρῶν, πέμψας αὐτομόλους ἀγγέλλοντας, ὡς αἱ πόλεις αὐτῶν ὑπὸ

30 Ὀχυρὸν] Cant. ἰχυρόν.

31 Κτύπον οἷος ἂν γίνοιτο] MSS. κτυπήσθαι οἷς ἂν γίνοιτο. Casaubonus quoque ex suis in margine scripserat, κτυπάσθαι. Statim pro Κάρας, Fl Καρίας.

32 Οὐκ ὀλίγην] Cant. negationem delet.

πὸ Φιλίππε πολιορκεῖν-
το, [33] πέμψαντ& ἄλλας
δυνάμεις ἐκεῖ κ᾽ ὁ μα-
κρὰν ἀλώσιμος αἱ πόλεις.
οἱ μὲν ταῦτα ἤγγελον. Φί-
λιππ&. ὃ φανερὸς ὢν
διαπέμπων μέρη τ στρα-
τιᾶς ἄλλο ἀλλαχῆ εἰς δό-
κησιν, οὐκ ὄντι πράξιν· οἱ
σύμμαχοι ταῦτα ὁρῶντες κ᾽
ἀκούοντες ἀπολιπόντες Βυ-
ζαντίους ὅτι τὰς αὐτῶν πα-
τρίδας ἑκάστους.

urbes oppugnari a Philippo, qui alias eo copias misisset: neque procul abesse, quin urbes capiantur. Qui cum hæc adferrent nuncia, Philippus palam exercitus partes alias in alia loca ad opinionem, non rem gerendam dimittebat. Socii cum id viderent & audirent, desertis Byzantiis ad suam patriam singuli proficiscebantur.

Φίλιππ& τὴν Ἀβδηρειτῶν κ᾽ Μαρωνιτῶν καταλαβὼν ἐπανῆλθ, κ᾽ ναῦς ἔχων πολλὰς, κ᾽ στρατιὰν περὶ ἄγων· Χάρης περὶ Νεαπόλιν ἐναυλόχει, τριήρεις ἔχων εἴκοσι. Φίλιππ& [34] ὑπολεξάμεν& τ νεῶν τέσσαρας ἄριστα πλεούσας ἐπλήρωσεν ἐρετῶν ἀκμῇ, κ᾽ τέχνῃ, κ᾽

22 Philippus Abderitarum & Maronitarum occupata regione, revertebatur cum navium magno apparatu & pedestribus copiis. Chares circa Neapolim insidias navales habebat, cum viginti triremibus. Philippus delectis juvenibus, in quatuor optime navigantes remiges

ῥώμῃ

33 Πέμψαντες] MSS. ut & Codd. Casauboni, πέμψας.

34 Ἐπιλεξάμεν&. τῶν νεῶν] Nequeo hariolari quid hic Interpres legerit: Nam & νέων & νεῶν agnoscit ejus versio *Casaubonus*.

Τῶν νεῶν] Male Interpres νέων, vertit quippe *juvenibus* Male quoque mox pro ἄριστα πλεούσας, Fl. habet ἀρίστας πλεούσας. Vulgata enim proba. Sic supra III. 10. 12. ταῖς ἄριστα πλεούσαις εἴκοσιν ἀνήχθησαν. infra V. 22. 3. τὸν κάλλιστα πλεούσας τῶν νεῶν αὐτὸς ὠνήσατο. & alibi. Idem error in Fl. occurrit infra hoc libro, 7. 6. ubi similiter in eo legitur, τὰς ἀρίστας πλεούσας.

35 Ἐπλω-

impoſuit, annis, arte, atque robore præſtantiſſimos, & mandatum iis dedit, ut priores claſſem univerſam educerent, atque Neapolin præterlegerent, neque longe a terra recederent: illi præternavigabant. Chares vero ad diripiendas quatuor naves, ſuas viginti deduxit. Quatuor vero leves, & remigibus optimis præditæ, celeriter in altum pelagus provehuntur. Dum autem Chares cum ſuis certo ordine inſequeretur, Philippus clam & tuto Neapolin præternavigavit. Chares vero, ne quatuor illas quidem naves cepit.

ρώμη δρίσων. καὶ θαῤῥήγελμα ἔδωκε περαναχθῆναι δ' ὅλης παντὸς· καὶ θαρπολεῖν τὴν Νεαπόλιν, ἀπολὺ τῆς γῆς ἀπέχοντας. οἱ μὲν παρέπλεον· ὁ δὲ Χάρης, ὡς ἀναρπασόμενος τὰς τέτταρας ναῦς ἐπιδιώκετο τοῖς ἴχνεσιν· αἱ δὲ τέτταρες ἐλαφραὶ καὶ δρίσας ἐρέτας ἔχουσαι, ταχέως εἰς τὸ πέλαγος μετεωρίζονται· τῶν δὲ ἀμφὶ τὸν Χάρητα σωπῇ ἀγωμένων διωκόντων, ἔλαθεν ὁ Φίλιππος, Νεαπόλιν ἀσφαλῶς θαρπολύσας, Χάρης δὲ οὐδὲ τὰς τέτταρας ναῦς καπλαβεν.

[CAP. III.]

Alexander.

Ἀλέξανδρος.

¶ Alexander operam dabat, ut omnes homines benevolentia ſuperaret. Itaque decreverat o-

¶ Ἀλέξανδρος ἐσπούδαζε πάντας ἀνθρώπους εἰς εὔνοιαν ὑπαγαγέσθαι. καὶ δὴ

35 Ἐπιδιώκετο] Cum Fl. pro vulgato ἐπιδιώκετο. Particulam ὁ ante τέτταρες cum MSS. & Interprete inſerui. Paullo quoque poſt pro σωπαγμένων διωκόντων, ut erat in Vulgata, cum MSS. Interprete, nec non Codd. Caſauboni reſtitui, σωπῇ ἀγωμένων διωκόντων.

Cap. III. 1 Ὑπαγαγέσθαι] Ita edidi pro vulgato, ὑπάγεσθαι, cum MSS. Codd. Caſauboni, ὑπαγέσθαι.

καὶ δὴ λέγω πάντας ἀντὶ βροτῶν, [2] καὶ ἀνδρῶν, καὶ φωτῶν, καὶ μερόπων, καὶ ἀνθρώπων, Ἀλεξάνδρους καλεῖν.

mnes non βροτὰς, id est mortales, aut ἄνδρας, id est viros, aut μέροπας sive ἀνθρώπους, id est homines, sed Ἀλεξάνδρους, Alexandros appellare.

2 Alexander bellum gerens imperabat ducibus, ut barbas Macedonum raderent, ne facilem ansam hostibus ad capiendum præberent.

Ἀλέξανδρος Μακεδόνων πρόσταττε τοῖς στρατηγοῖς ξυρεῖν τὰ τ Μακεδόνων γένεια, ἵνα μὴ παρέχοιεν πρόχειρον [3] λαβὴν τοῖς ἐναντίοις.

3 Alexander Tyrum oppugnans, cum amplam fossam mœnibus Tyriorum adjectam superare cuperet, primus ipse corbem arena refertum apportavit. Macedones cum regem suis manibus opus facere viderent, confestim abjectis chlamydibus, celeriter loca æquarunt.

Ἀλέξανδρος πολιορκῶν Τύρον, [4] βαλόμενος μέγα χῶμα τοῖς τείχεσι τ Τυρίων μεταβαλεῖν, πρῶτος αὐτὸς κόφινον λαβὼν χῶν πληρώσας προσώνεγκεν. οἱ Μακεδόνες ὡς εἶδον αὐτουργοῦντα τ βασιλέα, προθύμως τὰς χλαμύδας ἀποῤῥίψαντες, τὰ χωρία ταχὺ [5] ἤγειραν.

Ἀλέ-

2 Καὶ ἀνδρῶν, καὶ φωτῶν, καὶ μερόπων] Καὶ φωτῶν, quod in Vulgata desiderabatur, cum MSS. & Interprete loco suo reddidi. Quantus autem honos nomini *Alexandri*, eo cum vivo, tum mortuo, sit habitus, vide sis, quæ in Indice Curtiano diligentissime collegit Freinshemius, v. *Honorare*.

3 Λαβὴν] Fl. λαβεῖν. Simile factum Thesei vide supra 1. 4.

4 Χῶμα τοῖς τείχεσι τῶν πολεμίων μεταβαλεῖν] Non placet vox μεταβαλεῖν. Sententia quænam esse debeat, ex historicis non est obscurum: qui testantur Alexandrum mole magna Tyrum tunc insulam, junxisse continenti: quod ut præstare posset, quantum ei fuerit laboris exantlandum, quot subeunda pericula, Arrianus explicat *Casaubonus*.

Βαλόμενος μέγα χῶμα] Vocem μέγα cum utroque Codice & Interprete addidi. Pro μεταβαλεῖν, Cant. μεταβαλών. Statim pro χῶν πληρώσας, uterque Codex χῦ πληρώσας.

5 Ἤ-

4 Alexander ad Tyrum obsidione relicta, in Arabiam proficiscebatur. Tyrii contempta ejus absentia, progressi extra mœnia, cumque Macedonibus manus conferentes, persæpe vincebant. Parmenion dux Alexandri revocat. Qui subito reversus, cum fugientes Macedones conspiceret, non victis auxilio venit: sed in urbem inanem viris impetum tendens, per vim Tyrum capit. Tyrii captam urbem conspicati, mox semetipsos, & arma Macedonibus tradiderunt.

5 Alexander cum Dario signa collaturus, præceptum dedit Macedonibus: Si in conspectum veneritis Per-

Ἀλέξανδρ@ Τύρῳ πολιορκίαν [5] περιβαλὼν ἐπ Ἀραβίας ἐστελλετο· Τύριοι δ ἀπουσίας αὐτῦ καταφρονήσαντες, τ τειχῶν [6] προελθόντες, τῖς Μακεδόσι προσπεσόντες ἐκρά-τησαν πολλαχῆ. [7] Παρμενίων Ἀλέξανδρον ἀνακαλεῖται. ὁ δ μὰ τάχος ἐπανελθὼν, Μακεδόνων τὺς ἐγκλίνοντας ἰδὼν, τῖς ἡττωμένοις οὐκ ἐβοήθησεν· [8] ἐς δ τὴν πόλιν κενὴν ἀνδρῶν ὁρμήσας, δ κρατ@ αἱρεῖ τὴν Τύρον· Τύριοι τὴν πόλιν ἁλόσαν ἰδόντες, αὐτίκα σφὰς αὐτὺς, δ τὰ ὅπλα τῖς Μακεδόσι [9] προήκαντο.

Ἀλέξανδρ@ Δαρείῳ προσβαλεῖν μέλλων, παρ ἄγγελμα τῖς Μακεδόσιν ἔδωκεν· ἰὼ ἐγγὺς γένησθε τ Περσῶν, εἰς χεῖρ κλί-

νοντας

5 Περιβαλὼν] Ita restitui cum MSS. ita quoque in margine Vulgatæ scribente Casaubono, pro vulgato προβαλών. Recte vertit Raderus ad Curtium: *circumvallata Tyro*. Pro ἀπουσίας, Casauboni Codd. παρουσίας.

6 Προελθόντες] Cant. προσελθόντες. sed Vulgata recte. sic supra 1. 18. δ χαρακ@ προελθών.

7 Παρμενίων Ἀλιξ. ἀνακαλεῖται· ὁ δ μὰ τ.] MSS. Παρ. Ἀλιξ. ἀνακαλεῖσθαι μὰ τ.

8 Ἐς δ τὴν πόλιν κενὴν, &c.] Multum hic abit Polyænus a Curtio lib. IV. cap. 4. Arriano lib. II. Diodoro lib. XVII. & Plutarcho in Alexandro.

9 Προήκαντο] Cant. προσήκαντο.

γαντες [10] ταῖν χερσῖν προτρίβετε τὴν γῆν. ὧν δ' ἡ σάλπιγξ ἐπισημήνῃ. [11] τότε δὴ ἀναστάντες θυμῷ καὶ ῥώμῃ τοῖς πολεμίοις ἐμβάλλετε. οἱ μὲν δὴ Μακεδόνες ἔτως ἐποίησαν· οἱ δὲ Πέρσαι σχήματος προσκυνήσεως ἰδόντες, τὴν τοῦ τὸ πολεμονόρμιον ἐξέλυσαν· καὶ ταῖς γνώμαις ἐγένοντο μαλακώτεροι. [12] Δαρεῖος δὲ ἐκαυχᾶτο, καὶ φαιδρὸς ἦν, ὡς [13] ἀμαχὶ κρατῶν· οἱ Μακεδόνες ὑπὸ τῷ σαλπίσματι τὴν σάλπιγγα ἀναπηδήσαντες, ῥυμηδὸν ἐμβαλλουσι τοῖς πολεμίοις, [14] καὶ τὴν φάλαγγα ῥήξαντες, ἐς φυγὴν ἐτρέψαντο.

Ἀλέξανδρος ἐν [15] Ἀρβήλοις τὴν ὑστάτην μά-

sarum, procidentes in genua, terram manibus conterite. ubi vero tuba signum dederit, tum consurgentes, strenue & fortiter impetum in hostes edite. Macedones ita fecerunt. Persæ formam adorationis conspicati, incitatum ad bellum impetum remiserunt, animisque facti sunt molliores. Darius gloriabatur ac gaudebat se absque prælio victoriam obtinere. Macedones ad signum tubæ exilientes, vehementi impetu in hostes feruntur, & rupta phalange in fugam convertunt.

6 Alexander ad Arbela postremam pugnam

χλω

10 Ταῖν χερσῖν] Cum MSS. pro vulgato, ταῖς χερσίν.

11 Τότε δὴ ἀναστάντες, θυμῷ καὶ ῥώμῃ τοῖς πολεμίοις ἐμβάλλετε. οἱ μὲν δὴ Μακεδόνες] Ita lacunam inter τότε δὴ & Μακεδόνες ex MSS. supplevi, cum quibus etiam consentit Interpres. Casaubonus in margine conjecerat: τότε δὴ ἀναστάντες, θυμῷ καὶ ῥώμῃ τοῖς πολεμίοις ἐμβάλλετε.

12 Δαρεῖος δὲ ἐκαυχᾶτο] Ita nostri codd pro ἐκαυχᾶτο, quod est usitatius. *Casaubonus.*

13 Ἀμαχί] Ἀμαχεί. *Idem.*

14 Καὶ τὴν φάλαγγα ῥήξαντες] Freinshemius ad Curtium lib. iv. cap. 16. legit, τὴν φάλαγγι, & vertit, *phalange rumpentes.* addens: *Macedonibus haud dubie phalangem tribuit, ut ejusdem cap. num.* 16. Sed non facile contra Codicum auctoritatem mutaverim; præsertim cum soleat Polyænus aliis quoque tribuere *phalangem.*

15 Ἀρβήλοις] Cant. hic & alibi Ἀρβύλοις.

16 Ο'

cum Dario committebat. Non exiguus Persarum numerus circumibant, & Macedonum jumenta diripiebant. Parmenio hortabatur Alexandrum, ut jumentis opem ferret. Qui, Nequaquam, inquit, phalanx est dissolvenda; sed cum hostibus ipsis prælium faciendum: nam si victi fuerimus, non indigebimus amplius jumentis: sin evascerimus victores, non solum nostra, verum etiam hostium obtinebimus.

χίῳ Δαρείῳ παρεπάσετο· μοῖρα Περσῶν οὐκ ὀλίγη περιελθόντες, τὰ σκευοφόρα τῶν Μακεδόνων διήρπαζον. [16] ὁ Παρμενίων Ἀλεξάνδρῳ συνεβούλευε τοῖς σκευοφόροις βοηθεῖν. ὁ δέ, οὐδὲν, ἔφη, ὠφελήσει τὴν φάλαγγα χρή· ἀλλὰ τοῖς πολεμίοις αὐτοῖς μάχεσθαι· ἡττηθέντες μὲν γάρ, οὐκ ἐπὶ τῶν σκευοφόρων χρήσομαι· νικήσαντες δὲ καὶ τὰ ἡμέτερα καὶ τὰ τῶν πολεμίων ἕξομεν.

7 Cum Alexander Asiam devicisset, Macedones ei molesti erant, & graves, atque omnia per vim ab eo volebant extorquere. Qui mandavit, ut armati Macedones seorsim a cæteris starent: e regione vero Persæ. Qui cum discessissent: Deligite, inquit, Macedones ducem quem volueritis: Ego vero Persis utar militibus. Si vi-

Ἀλέξανδρος ἐκράτησε τῆς Ἀσίας· οἱ Μακεδόνες ἦσαν ἐπαχθεῖς αὐτῷ καὶ βαρεῖς· καὶ πάντα, φασὶν, αὐτοῖς ἐβιάζοντο παρ' αὐτοῦ γίγνεσθαι. ὁ δὲ διέταξεν ὁπλισαμένους ἰδίᾳ εἶναι τοὺς Μακεδόνας· εἰς δὲ τἀναντίον τοὺς Πέρσας· ἐπεὶ δὲ διέστησαν, ἐπιλέξασθε, οἱ Μακεδόνες, ἔφη, ὃν βούλεσθε τῶν ἡγεμόνων. ἐγὼ δὲ ἡγήσομαι τῶν Περσῶν.

ἦν

16 Ὁ Παρμενίων] Cant. ὁ μὲν Παρμενίων.

17 Οὐδὲν]

ἢν μὲν νικήσητε, πείσω πάντα ὅσα ἂν κελεύητε, ἢν δὲ ἡττηθῆτε, μαθόντες ὅτι [17] οὐδὲν αὐτοὶ δύνασθε, τῷ ἡσυχίαν ἄγετε. τὸ στρατήγημα ἐξέπληξε τοὺς Μακεδόνας· καὶ τοῖς λοιποῖς πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον εὐμενεστέρους.

ceritis, faciam omnia quæ volueritis: sin victi fueritis, experti vos nihil per vosmetipsos posse quidem, quietem agite. Hoc stratagema Macedones perterruit, atque in posterum modestiores reddidit.

Ἀλέξανδρος ἐν τῇ πρώτῃ συντάξει πρὸς τοὺς Πέρσας, ὁρῶν ἐνδιδόντας ἤδη τοὺς Μακεδόνας, παρίππευεν ἀνεβόα· ἔτι ἅπαξ ἐπαγάγωμεν ἄνδρες Μακεδόνες, ἔτι γενναίως ἅπαξ. καὶ δὴ τῆς ἐμβολῆς ῥωσθείσης ἐτράποντο οἱ βάρβαροι. [18] οὕτω τοσοῦτον ἡ νίκη γίνεται τόπον.

8 Alexander in prima conflictione adversus Persas videns jam cedere Macedones, obequitans clamabat: Adhuc semel accedamus, viri Macedones, adhuc semel strenue. Cumque valida fieret impressio, barbari terga vertere cogebantur. Adeo levi momento tunc victoria constitit.

Ἀλέξανδρος ὢν ἐν Ἰνδοῖς, καὶ τὸν Ὑδάσπην ποταμὸν διαβαίνειν ἔμελλε. Πῶρος Ἰνδῶν βασιλεὺς [19] ἐπέκεινα τοῦ ποταμοῦ τὴν

9 Alexander in India per Hydaspen fluvium exercitum traducere volebat. Porus Indorum rex ad alteram ripam

δυνα-

17 Οὐδέν] Fl. μηδέν. Pro αὐτοὶ, uterque Codex τωῦ.

18 Παρὰ τοσοῦτον ἡ νίκη γίνεται τόπον] MSS. Οὕτω τοσοῦτον ἡ νίκη γενέσθαι τόπον. quomodo ex suis in margine etiam notarat Casaubonus. Paullo post cum verbis, Ἀλέξανδρος ἀνὴρ, &c. incipit Cant. decimum Alexandri stratagema.

19 Ἐπέκεινα τοῦ ποταμοῦ τὴν δυνάμιν ἀντιπαρετάσσετο] Τὴν δυνάμιν cum MSS. & Interprete supplevi, & pro παρε-

fluminis aciem constitutam habebat, atque prorsus omnem transitum intercluserat. Alexander ad superiorem partem fluminis contra manum educebat, atque etiam Porus. eodem Alexander ad inferiorem, & eodem modo faciebat Porus: idque sæpe, & multis diebus: ita ut Indi timiditatem hostium risui haberent, atque una discurrere hinc inde desisterent, eo quod nunquam transituros flumen existimabant, qui toties ausi non fuissent. Alexander vero cursu celerrimo ad ripam ascendens, conscensis navibus ac ratibus & diphtheris plenis gramine fluvium trajecit, deceptis Indis transitionis inconstantia ac levitate.

10 Alexander Indiam in suam potestatem re-

δύναμιν ἀντιπαρεπάσατο, καὶ διαβαίνειν ἀδιάτον ἦν. Ἀλέξανδρος ἄνω ἐπὶ τὸν ποταμὸν ἀντιπαρεξῆγεν. καὶ ὁ Πῶρος ἄνω πάλιν· Ἀλέξανδρος ἐπὶ τὸν ποταμὸν κάτω. καὶ τῷ Πώρῳ ὁμοίως κάτω. τοῦτο ἐγίνετο καὶ πολλάκις καὶ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. ὥστε οἱ μὲν Ἰνδοὶ κατεγέλασαν τῆς δειλίας τῶν πολεμίων, καὶ συμφρονήσαντες ἐπαύσαντο· ὡς οὐκ ἂν ποτὲ διαβαίνειν τολμησόντων, οἳ τοσούτοις οὐκ ἐπεῖρησαν. Ἀλέξανδρος ἐπὶ ὀξυτάτῳ ῥεύματι καὶ τὰς ὄχθας ἀναδρεμών, ἐπιβὰς πλοίων καὶ ζευγμάτων, καὶ διφθερῶν [20] χόρτου πεπληρωμένων, διέβη τὸν ποταμόν, ἐξαπατήσας Ἰνδοὺς τῷ τῆς διαβάσεως ἀνελπίστῳ.

Ἀλέξανδρος κατέπρεψε τῶν Ἰνδῶν τοὺς ἐν τῷ πρώτων

παρεπάσατο, rescripsi ἀντιπαρεπάσατο. Mox pro τῷ Πώρῳ, rescripserim, uti in margine Vulgatæ notarat Casaubonus, ὁ Πῶρος. Copulam ante πολλάκις non agnoscit Fl. Male.

20 Χόρτου] Cant. χόρτῳ.

21 Παρε-

πωτῶν ἐφελκομένων λάφυρα Περσικά, καὶ πλοῦτον ὑπερόγκον ἐπὶ τοῖς ἁμάξαις, καὶ τῷ πρὸς Ἰνδὸς μάχῃ ἀναγκαίαν ἠγομένων, τοσοῦτο καὶ κεκτημένων· πρῶτος ὑπέπρησε τοὺς βασιλικοὺς ἁμάξας, εἶτα τοὺς τῶν ἄλλων. οἱ Μακεδόνες ἐλαφροὶ γενόμενοι, καὶ ἐν χρείᾳ δὲ πάλιν κτήσασθαι καταστάντες, ἐπὶ τὸν πόλεμον ὥρμησαν προθυμότερον.

degit. Militibus autem contrahentibus spolia Persica, & immensas divitias in curribus, pugnamque cum Indis non necessariam ducentibus, & tot opes adeptis, primum regios currus, post alios etiam incendit, & combussit. Macedones alacritate quadam affecti, cum alia comparandi necessitate ducerentur, majori promptitudine ac studio ad bellum ferebantur.

Ἀλέξανδρος Θρᾳκῶν [21] παρεσκευασμένων καταγὺς ἁμάξας πολλὰς ἐπαφιέναι τοῖς Μακεδόσι, παρήγγειλεν αὐτοῖς ἐκκλίνειν ᾗ ὅσας δύναιντο· εἰ δὲ καταλαμβάνοιντο, καθιέντας αὐτὰς πρὸς τὴν γῆν, ὑπερπηδᾶν τὰς ἀσπίδας, ὅπως [22] συμβαίνοι φερομέναις ταῖς ἁμάξαις ὑπερπηδᾶν. τοῦτό τοι καὶ ἐν αὐτῇ τῇ πείρᾳ γινόμενον, ἤλεγξε τοῖς Θρᾳξὶν ἄχρη-

11 Alexander cum Thraces ita paratos esse didicisset, ut magnam vim curruum in Macedones immitterent, præcepit eis, ut quos possent, devitarent: sin interciperentur, dimissi ipsi in terram scuta projicerent, ut ea currus incitati persilirent. Hoc in experientiam ductum, Thracibus inutilem cur-

στον

21 Παρεσκευασμένων] Cum Cant. pro παρεσκευασμένων. Mox pro δύναιντο, idem codex δύναιτο.

22 Συμβαίνοι] Cant. συμβαίνῃ. & pro γινόμενον, γιγνόμενον.

23 Αὐ-

ruum apparatum effecit.

12 Alexander Thebas cepit, maxima copiarum occultata parte, quibus Antipatrum ducem præfecit. Manifestam autem ipse duxit ad loca munitiora. Thebani contra eam exibant, & adversus eum exercitum qui in conspectu erat, non instrenue pugnabant. Antipater in medio prælio partem abstrusam educens, & circumveniens, mœnia qua maxime erant infirma, & custodum expertia, civitatem eam occupavit, signumque sustulit. Alexander conspicatus, exclamavit jam se Thebas obtinere. Thebani fortiter pugnam facientes, cum conversi aspicerent urbem captam, in fugam sese conjecerunt.

13 Alexander semithoraces suis militibus

σον τὴν Θηβαικὴν τ ἀμαξῶν,

Ἀλέξανδρ Ἔλαβε θήβας τ δυνάμεως ἰκανὴν ἀποκρύψας, κ πέζας ἐπ' αὐτῆς Ἀντίπατρον· τὴν δ φανερὰν [23] αὐτὸς ἦγεν ἐπὶ τὰς ἐχυρὰς τ τόπων. Θηβαῖοι δ ἐπεξῆλθον, κ πρὸς τὴν ὁρωμένην δύναμιν οὐκ ἀγενῶς ἀντιπαρετάσσοντο. Ἀντίπατρ ἐν τῷ καιρῷ τ μάχης τὴν κεκρυμμένην δύναμιν ἀναλήσας, κύκλῳ περιελθὼν ἡ σαθρὸν κ ἀφύλακτον ἦν τὸ τεῖχ, πύτη καπελάβετο τὴν πόλιν· κ σημεῖον ἦρεν. Ἀλέξανδρ ἰδὼν ἀνεβόησεν, ὡς ἤδη τὰς Θήβας [24] ἔχοι· Θηβαῖοι δ ῥώμης μαχόμενοι, ὡς εἶδον ὑπεραφέντας ἁλωκυῖαν τὴν πόλιν, ἔφυγον.

Ἀλέξανδρ ἡμιθωράκια τοῖς φεύγουσι τραπώ-

23 Αὐτὸς ἦγεν] Fl. αὐτοῖς ἦγεν. sed lego cum Interprete αὐτὸς ἦγεν. Faullo post Cant. præpositionem ante ἡ ὀφθαλμῶν delet.

24 Ἔχοι] Ita scripsi cum MSS. pro ἴσχ..

25 Σωι-

πώταις ἀντὶ θωρήκων ἔδωκεν, ἵνα μόνοντες μὲν, ἀσφάλειαν ἔχοιεν τῶν κατὰ πρόσωπον κρυπτομένων· φεύγοντες δὲ, τὰ ὄπισθεν μέρη φυλάσσειν μὴ δύναιντο. ὥστε οὐδεὶς ἔφευγεν ἑαυτὸν, γυμνωθῆναι δεδοικὼς, ἀλλὰ πάντες ἐνίκων μένοντες.

14 Ἀλέξανδρος ὅπως παρὰ τῶν μάντεων ἤκουσεν καλὰ γεγονέναι τὰ ἱερὰ, περιφέρειν ἐκέλευε τὰ ἱερεῖα, καὶ δεικνύειν τοῖς στρατιώταις· ἵνα μὴ μόνον ἀκούοντες, ἀλλὰ καὶ ὁρῶντες, ἀγαθὰς ἔχοιεν περὶ τοῦ κινδύνου τὰς ἐλπίδας.

15 Ἀλέξανδρος διαβὰς εἰς τὴν Ἀσίαν, Μέμνονα στρατηγοῦντα Πέρσαις ὕποπτον ἐποίησε· προστάξας τοῖς Μακεδόσιν ἐξιοῦσιν ὅπως τοὺς τοῦ Μέμνονος χωρίων.

16 Ἀλέξανδρος Γρανικὸν διαβαίνων, Πέρσας,

pro thoracibus dedit, ut si mansissent, securitatem ac munitionem haberent, anterioribus partibus occultatis: sin fugissent, aversa hostibus nuda paterent. Itaque nemo fugam capessere voluit, metuens ne tergum hostibus nudaret, sed manentes omni tempore victoriam parabant.

14 Alexander cum ab aruspicibus cognovisset, deos omnia fausta portendere, circumferre hostias jussit, & militibus ob oculos demonstrare, ut non solum ex auditione, verumetiam ex aspectu spem bonam de periculo haberent.

15 Alexander cum Asiam transisset, Memnonem hostium ducem Persis suspectum fecit. Imperabat enim egredientibus ad prædandum Macedonibus, ut a Memnonis agris abstinerent.

16 Alexander cum Granicum transiisset, Persis ex præcelsis & al-

ἐξ

tissimis locis apparentibus, ipse Macedonibus juxta fluvium reductis, supra caput eorum evasit. Phalanx autem hostes aggressa, in fugam convertit.

17 Alexander ad Arbela aciem instruebat. Darius medium prælii faciendi spatium, tribulis respersit. Id conspicatus Macedo, dextrum cornu ducens, recta jussit sequi ut circumiret locum tribulis constratum. Persa contra suos educere ad lævam conatus, equitatum, quem certis or-

ἐξ ὑπερδεξίων ἐπίοντας αὐτὰς, αὐτὸς ἐπὶ ὕδωρ τὰς Μακεδόνας ἀναγαγὼν, ὑπερεκέρασεν· ἡ δὲ φάλαγξ προσπεσοῦσα, τὰς πολεμίους ἐτρέψατο.

Ἀλέξανδρος ἐν Ἀρβήλοις παρεσκεύαζεν. Δαρεῖος τὸ μεταίχμιον τῆς συμβολῆς τριβόλοις κατέπειρε· τοῦτο δὴ [25] σωιδὼν ὁ Μακεδὼν, ἔχων δεξιὸν κέρως ἡγεμόνα, ἐπὶ δόρυ παρήγγειλεν ἀκολουθεῖν· [26] ὅπως προέλθοι τὸν τόπον τὸν κατεσπαρμένον τοῖς τριβόλοις· ὁ δὲ Πέρσης ἀντιπροάγειν πειρώμενος, [27] ἐπ' ἀσπίδα διέσπα σωμένχων

25 Σωιδὼν ὁ Μακεδὼν] Ὁ Μακεδὼν ex MSS. consentiente Interprete additum. Sequentia verba, ὀπὶ δόρυ παρήγγειλεν ἀκολουθεῖν, vertit cum Freinshemio ad Curtium lib. IV. cap. 14. *obliquato in latus dextrum agmine sequi se jussit*, non ut Interpres, *recta jussit sequi*. Curtius lib. IV. cap. 15, *Alexander agmen obliquum incedere jubet*. Arrianus lib. III. de Expedit. Alexandri: Ἦγε δὲ οὐ δὴ ἐπὶ τὸ δεξιὸν τὸ αὐτοῦ Ἀλέξανδρος μᾶλλον, ἢ εἰ Πέρσαι ἀντιπαήγοσαν. & paullo post: ἢ Ἀλέξανδρος ἐπὶ ὦμον ἦγε δὴ δόρυ.

26 Ὅπως προέλθοι] Cum MSS. pro ὅπως προέλθοι.

27 Ἐπ' ἀσπίδα διέσπα] Et corruptus est hic locus & mutilus: nec parum profuerit cum Arriani descriptione hujus pugnæ, verba Polyæni conferre. Vocabula rei militaris quæ cum hic, tum alibi passim in isto auctore occurrunt, omnia fuse ab Ælian explicata. Pro ἀσπίσματα, quæ est mendosissima nostri codicis lectio, non dubitamus, in melioribus codicibus λοχισμοὶ, esse scriptum. mendosum est etiam illud quod sequitur ἐμβάντων: fortasse ἐξελιττε. Si conjecturis locus est, sic equidem posse ista legi putem: ὁ δὲ Πέρσης ἀντιπροάγειν πειρώμενος ἐπ' ἀσπίδα, διέσπα σωμένχων ἢ ὑπερ. πῖς λοχισμοῖς δ' ἐμβάλλων Ἀλέξαν. quanquam Interpres διέσπα ἢ πᾶξιν legisse videtur, ut infra commate XXII. *Casaubonus*.

28 Τοῖς

χων τὴν ἵππον, [28] τῆς Δραπάσμασιν ἐμβαλὼν Ἀλέξανδρος, ὁμοίως ἢ ἐκ Παρμενίωνος ἀπὸ εὐωνύμου, τὰς ὑπὸ τριβόλους [29] ἐξένευσαν, τοὺς δὲ πολεμίους φεύγειν ἠνάγκασαν.

dinibus continebat, distraxit: atque cum distractis impressionem faciebat. Alexander similiter & Parmenion a lævo cornu tribulos declinarunt, & hostes fugam dare coëgerunt.

Ἀλέξανδρος Τίγριν Δραβὰς, Περσῶν τὴν χώραν καταπιμπράντων, ἔπεμψε τοὺς κρατοῦντας [30] διώξοντας, ἵν' ἀγαπη-

18 Alexander Tigrim trajiciens, Persis terram igni populantibus, misit qui omni vi & contentione eos persequerentur, ut suæ sa-

τῶς

28 Τῆς Δραπάσμασιν] Non vana Casauboni dubitatio, ita scilicet scriptum esse in melioribus Codicibus: uterque enim Codex ita exhibet pro vulgato ἀσπάσμασιν. Sic infra hoc capite strat. 22. Πῦρος διάπυρα κατὰ τὴν πολεμίαν τάξιν τῶν Μακιδόνων τῆς Δραπάσμασιν ἐμπιπτόντων. Pro ἐμβολον, ut erat in Vulgata, mox cum utroque Codice & Interprete scripsi ἐμβαλών. nisi quod Interpres legerit ἐμβάλλων, quomodo etiam conjectarat Casaubonus. Totum locum cum Casaubono fere ita lego: ὁ δὲ Πίρρος αὐτὸς ἐπεφύγειν πεπεισμένος, ἐπ' ἀσπίδα διάπυρα σωληνῶν ἡ ἵππος, τῆς Δραπάσμασιν ἐμβαλὼν Ἀλέξανδρος, &c. verto: *Persa contra ducere conatus, sinistrorsum confestim laxavit equitatum. In laxatos ordines impressione facta Alexander simul &*, &c. Arrianus dicto loco: Ἀλέξανδρος ἐμβάλλει κατὰ μέσους αὐτούς. Curtius lib. IV. cap. 15. *Darius quoque eodem suum obvertit, Bessoque admonito, ut Massagetas equites in lævum Alexandri cornu a latere invehi juberet.* & postea: *Alexander laxatos ordines invadit, & multa cæde hostium invehitur.* Cant. (ut & Vulgata nec non Interpres) Ἀλέξανδρος non solum distinguit a præcedentibus, ac per id quæ Alexandro conveniunt tribuit Persis; sed incipit hoc loco octavum & decimum Alexandri strategema.

29 Ἐξένευσαν] Ita restitui cum MSS. pro vulgato ἐξέδυσαν. Locum, in quem defossi murices ferrei, indicatum a transfuga testatur Curtius lib. IV. cap. 13. *Nondum ad telis jactum pervenerant, cum Bion quidam transfuga, quanto maximo cursu potuerat, ad regem pervenit: nuncians, murices ferreos in terram defodisse Darium, qua hostem equites emissurum esse credebat: notatumque certo signo locum, ut fraus evitari a suis posset. Adservari transfugam jussit, duces convocat, expositoque quod nunciatum erat, monet, ut regionem monstratam declinent, equitemque periculum edoceant.* & cap. 15. *Interim Alexander, ut & demonstratum a transfuga insidiarum locum circumiret; & Dario qui lævum cornu tuebatur occurreret, agmen obliquum incedere jubet.*

30 Διώξοντας] Cant. διώξαντας.

31 Ἐφ-

luti consulentes, regionem intactam relinquerent.

19 Alexander in Hyrcania cum audisset malos de se jactari sermones a Macedonibus & Græcis, convocatis amicis, dixit rem postulare, ut domum mitteret qui nunciarent eum reversurum intra triennium. Idem etiam amicos suis familiaribus per litteras scribere jussit: qui omnes ad unum scripserunt. Cum vero tabellarii tres stathmos abessent, revocatis iis, literas resignavit, & quam sententiam & opinionem haberent singuli, cognovit.

20 Alexander castellum Indiæ valde munitum obsidebat. Indi metῶς αἱρούμενοι σώζεσθαι, τὴν χώραν ἀκέραιον καταλίπιεν.

Ἀλέξανδρος ἐν Ὑρκανίᾳ πυθόμενος μοχθηρὰ περὶ αὐτοῦ λογοποιεῖν τοὺς Μακεδόνας, καὶ τοὺς Ἕλληνας· συναγαγὼν τοὺς φίλους, [31] ἔφη βούλεσθαι γράμματα πέμπειν οἰκαδε δηλώσοντα ὡς ἐπανήξοι μὴ χρόνον ἐτῶν τριῶν· τὸ δὲ αὐτὸ καὶ τοὺς φίλους ἐκέλευε τοῖς οἰκείοις ἐπιστέλλειν· οἱ μὲν δὴ πάντας ἐνέγραψαν. ἐπεὶ δὲ οἱ γραμματοφόροι τρεῖς ἀπεῖχον σταθμούς, ἀνακαλεσάμενος αὐτοὺς, λύσας τὰς ἐπιστολὰς ἔμαθεν τί φρονῶν ἕκαστοι διετέλων.

Ἀλέξανδρος χωρίῳ Ἰνδικῆς ἐχυρῷ [32] προσεκάθητο. Φοβηθέντες Ἰνδοὶ,

31 Ἔφη βούλεσθαι γράμματα πέμπειν οἰκαδὲ δηλώσοντα] Quid est γράμματα δηλώσοντα? Non enim id profecto quod vult Interpres. lege χρήματα. Paullo mox legi malim οἱ μὲν δὴ πάντες ἐγράψαν. vel ἀνέγραψαν certe, non ἐνέγραψαν. *Casaubonus.*

Γράμματα] Ita reposui cum Cant. adlentiente Casaubono. Curtius lib. VII. cap. 2. *Nam quum experiri vellet militum animos; admonuit, qui literas in Macedoniam ad suos scripsissent, ius; quos ipse mittebat, perlaturu cum fide, traderet.* Vide & Diodorum lib. XVII. Justinum lib. XII. cap. 20. Simile strategema infra lib. VII. 20. excogitavit Glos.

32 Προσεκάθητο] Ita correxi cum MSS. pro vulgato, προσεθήκατο.

δοὶ, σωέθεντο μεθ' ὅπλων ἐξελθεῖν· οἱ μὴν ἐξελθόντες λόφον ἕτερον κατελάβοντο, καὶ φυλακὰς καθίσαντο· καὶ Ἀλέξανδρος ἐπῆγε τὴν δύναμιν, τῶν Ἰνδῶν ὑπισχνουμένων τὰς σωθήκας· ὁ δὲ φεῖ ἐξόδου μὴν ὡμολόγη σωτίθεσθαι. 31 φεῖ δὲ ἀφέσεως μηδὲν ὑπεσχῆσθαι.

tu compulsi transegerunt, ut sibi cum armis liceret egredi. egressi, collem alium occupaverunt, custodiasque effecerunt. Alexander exercitum adducens, Indis fœderis religionem implorantibus, de exitu duntaxat se fidem dedisse inquit, de dimissione nihil a se promissum fuisse.

Ἀλέξανδρος Πιτθακῶ, ὃς ἦν ἀδελφιδῆς Πώρου, 34 λοχῶντος καὶ τὴν ὁδὸν, ἣ στενὸς μὲν αὐλὼν, μῆκος μὴν ἱκανῶς ἐκτεταμένος, πλάτος δὲ σωεσταλμένος ἄχρι παστάδων σταδίων· ἡ διέξοδος στενὴ παντάπασιν· ἐν τοιαύτῃ χωρίᾳ φύσει τ' ἵππων ἀφαλαγγίαν ποιήσας, προσπέμψας παραγγελίας 35 ἐφ' ἑαυτὸν, καὶ πρὸς τὴν κίνησιν ἕκαστον

21 Alexander Pittaco, qui nepos erat Pori, insidias juxta viam tendente, quæ angustam convallem habebat, longitudine satis protensam, latitudine vero ad quatuor stadia contractam, transitumque difficilem omnino & arctum. In hac loci natura, duplicem equitatus phalangem instruxit, & adversus hostes eduxit: dato præcepto, ut

ἕπεσθαι

33 Περὶ δὲ ἀείσιος] Scriptum erat ἀφύσιος. *Casaubonus.*

Περὶ δ' ἀείσιος] Cant. φεῖ ἀείσιος δὲ, quod suavius.

34 Λοχῶντος] λοχῶν. *Casaubonus.*

35 Ἐφ' ἑαυτὸν] Malim cum quibusdam libris ἐφ' ἑαυτὰ. verum ita alibi quoque. Ita autem apud Tacticos appellatur turmæ equitum declinatio, quæ fit in sinistram partem. Lego vero σωσχίσ non σωσσχίσ. & mox, si recte est scriptum, σωσχὴς ἡ κίνησιν, tollerem καὶ. *Idem.*

36 Ὁρ-

ad frenū, motumque quilibet antecedentem sequeretur: & si hostes ad dextrum latus venissent, converterent se secundum hastam, ac deinceps a freno impressionem facerent: cum vero dextram profectionem obtinuissent, ad extremum agmen contenderent. His mandatis, ipse directe iter faciebat, ita ut gnomoni figura non esset dissimilis. Cum igitur qui sinistrum latus obtinebant, extremum a dextera parte agmen conspicati, clamore sublato impetum facerent, similiterque a dextro cornu laxatis frenis viam ad Indos affectarent: illi metuentes ne concluderentur omnes simul ad angustum exitum contenderunt. Itaque nonnulli Macedonum manibus interfici, plures vero a se mutuo conculcati, mortem occumbere.

ἑπεσθαι τῷ ἡγεμένῳ· καὶ ἐὰν μὲν τῶν ἀριστερῶν μέρος τὸ ἐναντίον καὶ τὸ δεξιὸν ἐπιστρέφειν ἐπὶ δόρυ, καὶ ἔπειτα λοιπὸν ἐξ ἀριστερᾶς παρεμβάλλειν. ὅταν δὲ τὸ δεξιᾶς πορείας τὴν ἀφορμὴν ἴδωσιν, ἐπάγειν ἐπὶ τὰς πολεμίους. ταῦτα μὲν προαγγέλας, [36] ὀρθίαν αὐτὸς ἐποιεῖτο τὴν πορείαν· ὡς τὸ γνώμονι σχῆμα παραπλήσιον εἶναι. ὁπότε δὲ οἱ ἔμπροσθεν μέρος τὴν δεξιὰν ἀφορμὴν ἰδόντες ἀλαλάξαντες προσῄεσαν· ὁμοίως δὲ [37] καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ ἐφ' ἑαυτοὺς τρέποντες ἐπῆγον τοῖς Ἰνδοῖς. οἱ δὲ συγκλεισθῆναι φοβηθέντες, ὥρμησαν ὁμοῦ πάντες ἐπὶ τὴν στενὴν ἔξοδον· ὥς τε οἱ μὲν ὑπὸ τῶν Μακεδόνων ἀνῃρέθησαν, οἱ δὲ πλείους ὑπ' ἀλλήλων καταπατούμενοι διεφθείροντο.

22 Alexander in pu-

Ἀλέξανδρος ἐν τῇ πρὸς

36 Ὀρθίαν] Cant. ὀρθίαν.
37 Καὶ οἱ ἀπὸ τ] Cant, non agnoscit οἱ.

πρὸς Πῶρον μάχῃ, τὸ μὲν ἱππικὸν ἐπὶ δεξιᾷ κέρως [38] ἔταξεν ἐν τόπῳ· τὸ δὲ λοιπὸν [39] ἐν ὁπλομαχίῳ· τοῦτο δὲ φάλαγγα, καὶ τοὺς ἐλέφαντας ἐπὶ δὲ λαιᾷ κέρως ἔσησεν. [40] καὶ ἀπὸ τούτων ὁπλομαχίων ἔταξεν· Πῶρος δὲ ἦν πολὺς ἐλέφαντας ἀντιπαρατάξας, αὐτὸς μὲν κατὰ τὸ λαιὸν, ἐπὶ δὲ ἡγεμονίᾳ ἐλέφαντος ὢν· [41] τοὺς δὲ λοιποὺς ἐλέφαντας ἐκ διαστήματος πεν-

gna adversus Porum partem equitatus in dextro cornu separatim constituit, reliquum in campo reflexo. Phalangem autem & elephantos in cornu sinistro collocavit. Porus multis Elephantis oppositis, ipse a parte sinistra in principe fuit elephanto. Reliquos autem elephantos ex intervallo quinquagenum pedum usque ad cornu dextrum ordinavit. Spatium vero

τήχηνται

38 Ἔταξεν ἐν τόπῳ] Suspectus mihi est hic locus etsi ita quoque interpretis codd. Sed videtur desiderari nomen τάξεως, certum genus indicans quod, sequentibus respondeat ἐν ὁπλομαχίῳ. quale autem id sit, cum tot sint genera instruendæ aciei, quis divinare ausit? Putet fortasse aliquis, ἐν μετώπῳ scriptum fuisse pro ἐπὶ μετώπου. aut ἐν πλαγίῳ. Paullo post lego καὶ ἀπὸ τούτων ὁπλομαχίων, ἔταξεν nisi subest gravius mendum. Conferat hanc narrationem lector studiosus, cum descriptione ejusdem pugnæ quæ est apud Diodorum & Arrianum. *Casaubonus.*

39 Ἐν ὁπλομαχίῳ] Cant. ἐν ὁπλομαχεῖ καμπῖον. Fl. ἐν ὁπλομαχεῖ καπᾳ. Male Interpres ἐν ὁπλομαχίῳ. reddit, *in campo reflexo.* De τάξει ὁπλομαχίῳ vide Ælianum de Militar. Ordin. cap. XIV. & XVI. Pro ἔταξεν ἐν τόπῳ, quod præcedit, si quis conjecturæ locus, scripserim ἔταξεν ἐν μετώπῳ, quod neque Casaubono displicet. Ita quoque instructi dicuntur Pori elephanti Arriano lib. v. ἐν ταὐτῷ ἵππων τε γραπτὴν φορούντων μὲν οὐκ ὀλίγαν, ἐπὶ μετώπου δὲ καὶ πλαγίων ἐλεφάντων. ἐπὶ μετώπου δὲ ἐν μέσοι πλίθρου ὡς πεντήκοντα τῶν πηχῶν ἑκάστου ἐλεφάντων ἐπὶ μετώπου, καὶ φύσει τοῦτο παρέχον τοῖς ἀμφὶ Λυκόφρονα ἐπεδείκνυτο. & Diodoro lib. XVII. οὗ δὴ ἐλέφαντας καταπλητικῶς κεκοσμημένους κατὰ μέτωπον ἐν τοῖς διαστήμασιν ἔστησεν.

40 Καὶ ἀπὸ τούτων ὁπλομαχίων ἔτ.] Non habet hæc Interpres. Pro eo cum Casaubono reposuerim καὶ ἀπὸ τούτων ὁπλομαχίων ἔτ. ὄπ post hos milites *insexos instruxit.*

41 Τοὺς δὲ λοιποὺς ἐλέφαντας ἐκ διαστήματος πεντήκοντα ποδῶν μέχρι τοῦ, &c.] Arrianus lib. v. refert inter singulos elephantos ad minimum πλίθρου fuisse distantiam, id est, *centum pedum.* Verba ejus: διέχοντα ἑλέφαντα ἑλέφαντος ἐν μέσοι πλίθρου.

42 Ὃς

relictum inter belluas, pedestribus militibus replevit, ita ut ingentis cujusdam muri imaginem referrent, elephanti turribus similes, pedites vero parietibus inter turres interjectis. Hic Alexander mandans, ut pedestres copiæ eos invaderent, ipse in equitatum vehementiorem impetum dedit, volens superare hostium capita. His animadversis, Porus contra suis præceptum dedit. At bestiæ non evadentes, multis in locis ordinem interrumpebant. Macedonibus laceras partes aggredientibus, cogebatur se convertere, & comminus pugnam facere. Interim equites Alexandri circumvenientes a tergo in unum Indos co-

τήκοντα πόδων μέχρι ἐξ δεξιᾶ κέρως ἔστησεν· τὰ δὴ μέσα τῶν θηρίων ἀνδράσι πεζοῖς ἀνεπλήρωσεν. [42] ὡς τε ἰδεῖν τὸ σῆμα τείχει μεγάλῳ παραπλήσιον· οἱ μὲν ἐλέφαντες ἐοικότες πύργοις· οἱ δὲ πεζοὶ μεσοπυργίοις· ἔνθα δὴ παραγγέλλας [43] Ἀλέξανδρος τὰς πεζὰς ἀνιππάζειν τοῖς πολεμίοις· αὐτὸς εἰς τὸν ἵππον ἅτε δόρυ σφοδρότερον ἤλασεν, βαλόμενος ὑπερκεράσαι τὰς ἐναντίας· [44] τοῦτο φυλασσόμενος Πῶρος, ἀνιππαρήγγειλεν. τῷ δὴ μὴ φθάνειν τὰ θηρία διέστασαν κατὰ πολλὰ τὸν τάξιν· τῶν Μακεδόνων τοῖς διαστάσμασιν ἐμπιπόντων, ἠναγκάζετο κατὰ πρόσωπον ὑπερφέρων ἀγωνίζεσθαι· ἐν τούτῳ φθάνουσιν οἱ περὶ τὸν Ἀλέξανδρον ἱππεῖς σκπελελ-

42 Ὥστε ἰδεῖν τὸ σῆμα τείχει μεγάλῳ παραπλήσιον. οἱ μὲν ἐλέφαντες ἐοικότες πύργοις, &c.] Curtius lib. VIII. cap. 14. *Bellua dispositæ inter armatos speciem turrium procul fecerant.* ad quem locum plura Freinshemius.

43 Ἀλέξανδρος] Flor. ἀλιξάν. Cant. mox præpositionem ante δόρυ delet.

44 Τοῦτο φυλασσόμενος Πῶρος, &c.] Curtius lib. VIII. cap. 14. *At Porus, qua equitem invehi senserat, telum agi jussit: sed tardum & pene immobile animal equorum velocitatem æquare non poterat.*

ελελῃθότες, καὶ κατὰ νώτου σφελάσαντες τὰς Ἰνδὰς, πλεωτάτων νίκων ἀνείλοντο.

45 Ἐπὶ ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος Ἰνδικῆς Θεσσαλῶν τὰ Τέμπη φυλασσόντων, τὴν Ὄσσης τὰς ὀρθίους πέτρας ὑπορύξας, καὶ σφενδαμίνους βαθμίδας μικρὰς, δι' ὧν τούτων αὐτὸς τε καὶ οἱ Μακεδόνες ἀκροβατοῦντες ἀνέβησαν ἐπὶ τὰς κορυφὰς, καὶ τὴν Ὄσσαν ὑπερβάντες 46 Θεσσαλίαν εἶχον· Θεσσαλοὶ δὲ τὰ γενόμενα τῶν Τεμπῶν ἐφύλασσον. ἔστι γοῦν τοῖς διοδεύουσι τὰ Τέμπη, πάρεισιν ὁρᾶν τὰς πέτρας τὴν Ὄσσης κλιμακηδὸν ᾠκοδομημένας· 47 καλοῦσι δὲ αὐτὰς, τὴν Ἀλεξάνδρου Κλίμακα.

Ἀλέξανδρος ἐν μὲν

gunt, perfectissimàmque victoriam consequuntur.

23 Alexander rex Indiæ, cum Thessali Tempe præsidiis impositis obtinerent, suffossis præcipitibus Ossæ petris, & effectis exiguis gradibus, per eos ipse & Macedones adscendentes, in juga evaserunt: atque Ossam transgressi, Thessaliam occupaverunt, Thessalis Tempum angustias tenentibus: Etiamnum videre est iis, qui Tempe perambulant, petras Ossæ in scalarum modum ædificatas, quam Scalam Alexandri appellant.

24 Alexander si in

τοῖς

45 Ἐπὶ ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος Ἰνδικῆς] Etsi ita omnes codd. habent, nunquam tamen pro legitima hanc lectionem habebo. Nam vel inducenda vox Ἰνδικῆς videtur, vel adjectis aliquot vocibus, περὶ τὴν Ἰνδικὴν στρατείαν legendum, aut simili aliquomodo. *Casaubonus.*

Ἐπὶ ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος Ἰνδικῆς, &c.] Uterque Codex: μετὰ ταῦτα βασιλεὺς Ἀλέξανδρος Ἰνδικῆς. Sed spuria hæc cum videantur, inducenda judicaverim, inchoandumque hoc strategema: Ἀλέξανδρος Θεσσαλῶν τὰ Τέμπη, quomodo reposui cum MSS. pro Τέρπα. ita enim legitur quoque infra. Fl. Ὄσσης habet pro Ὄσσαν. & Cant. ὀρθίους, pro ὀρθίας· & ὑπερρύξας, pro ὑπορύξας.

46 Θεσσαλίαν] Cant. ut & Codd. Casaub. Θαλασσίαν.

47 Καλοῦσι δὲ αὐτὰς] Cant. καλοῦσιν αὐτάς.

48 Καὶ

Macedonibus, aut etiam Græcis judicium exerceret, mediocre vulgareque forum probabat: sin inter barbaros, splendidum & imperatorium, ut etiam fori figura metum barbaris incuteret. Cum igitur in Bactris & Hyrcaniis atque Indis judicia daret, tabernaculum hoc fere modo constructum habuit. Tabernaculum amplitudine tantum erat, ut centum mensas posset capere. Id fulciebatur aureis columnis quinquaginta. Cæli auro obducti variis ornamentis elaborati, supremum locum tegebant. Persæ primo quinquaginta melophori circum tabernaculum intus stabant, purpureis, meliniſque vestibus induti. Post hos melophoros pari numero jaculatores, qui vesti-

τῆς Μακεδόσιν ἢ ἐν τῆς Ἕλλησι δικάζων, μέτριον καὶ δημοτικὸν ἔχειν τὸ δικαστήριον ἐδοκίμαζεν· ἐν δὲ τῆς βαρβάροις, λαμπρὸν καὶ στρατηγικὸν, ἐκπλήσσων τὰς βαρβάρους, καὶ τῷ τοῦ δικαστηρίου σχήματι. ἐν μὲν Βάκτροις, καὶ Ὑρκανίοις, [48] καὶ Ἰνδοῖς δικάζων, εἶχε τοιῷδε σκηνῷ, ὧδε πεποικιλμένῳ· ἡ σκηνὴ τὸ μέγεθος ὡς κλινῶν ἑκατόν· χρύσεοι κίονες ὑπεπήγεντο αὐτῇ πεντήκοντα· ὑπερτείνοντες ἐρεθίσκοι ἀλάχρυσοι, ποικίλμασιν ἐκπεπονημένοι, τὸ ἄνω τύπον ἐσκέπαζον. Πέρσαι μὲν πρῶτοι πεντήκοντα μηλοφόροι περὶ τὴν σκηνὴν [49] ἐντὸς ἵσταντο, πορφυραῖς καὶ μηλίναις ἐσθῆσιν ἐξησκημένοι, μεθ' οὓς τὰς μηλοφόρους, πεζοὶ τὸ ἴσον ἀριθμὸν ἔχοντες, ταῖς ἐσθῆσι διήλλατον. οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν φλόγινα,

48 Καὶ Ἰνδοῖς] Ita reposui cum MSS. pro vulgato, καὶ Ἰνδικοῖς. Pro ποικιλμένῳ, Fl. ποικιμένῳ, quomodo in suis quoque reperit Interpres. Mox pro πεντήκοντα, Cant. πεντακόσιοι. Eodem modo paullo post pro πεντακόσιοι μηλοφ. in suis legit πεντήκοντα.

49 Ἐντὸς] Fl. ἐν τοῖς.

γινα, οἱ δὲ κυάνεα, οἱ δὲ ὑσγινοβαφῆ [50] περιεβέβλωντο. τούτων προῆσαν Μακεδόνες ἀργυράσπιδες φ', τῶν μεγίστων ἀνδρῶν· κζ' δὲ τὸ μέσον τῆς σκιωῆς, ὃ χρυσᾶς ἔκειτο θρόνος, ἐφ' ᾧ προκαθήμενος ἐχρημάτιζε· [51] οἱ σωματοφύλακες, ἀφεστήκεσαν ἑκατέρωθεν τοῦ βασιλέως δικάζοντος· ἐν κύκλῳ τῆς σκιωῆς· τὸ τῶν ἐλεφάντων [52] ἄγημα διεσκεδασμένον ἐφεστήκει, καὶ Μακεδόνες χίλιοι στολὰς Μακεδονικὰς ἔχοντες. ὑπὸ τούτοις φ' Σούσιοι πορφυρηφόροι· καὶ μύριοι τέτταρες ἐν κύκλῳ πάντων Πέρσαι μύριοι, [53] πάντων οἱ κάλλιστοι, καὶ μέγιστοι, κεκαλλωπισμένοι παντὶ κόσμῳ Περσικῷ, πάντες ἀκινάκας ἔχοντες. τοιόνδε ἦν Ἀλε-

bus variabant: Nam alii flammeis, alii cæruleis, alii coccineis amiciebantur. Ante hos stabant Macedones argentea scuta tenentes, quinquaginta immani magnitudine viri. In medio tabernaculo aureus thronus positus erat, in quo residens jus dictabat. Utrunque latus regis judicantis satellites cingebant. In circuitu tabernaculi dispersum hinc inde elephantorum agmen astabat, & Macedones mille, stolis Macedonicis induti. Post hos quingenti Susii purpurati, post quos circumcirca ambibant undique decem Persarum millia, pulcherrimi, maximique, ornati omni habitu Persico, omnes acinacibus præditi. Ejus-

ξάν-

50 Περιεβέβλωντο] Fl. περιεβέβλωντο. Interpres pro ἀργυράσπιδες φ', legit ἀργυράσπιδες ν'.

51 Οἱ σωματοφύλακες ἀφεστήκεσαν] Scribe ἐφεστήκεσαν. Paullo post, illa verba, ἐν κύκλῳ τῆς σκιωῆς cum sequentibus melius Interpretis Codices conjungunt, posita post vocem δικάζοντος distinctione. *Casaubonus.*

52 Ἄγημα] Cant. ἄλγημα.

53 Πάντων οἱ κάλ.] Uterque Codd. Πασῶν οἱ κάλ. Mox pro ἀκινάκας, error forsan operarum absorpta ultima litera, cum iisdem & Interprete reposui ἀκινάκης.

54 Ἀλε-

modi fuit Alexandri curia inter barbaros.

25 Alexander per aridam & expertem aquæ viam iter faciens, maxime siti laborabat, itemque Macedones: speculatores regionis cum in cavo saxo pauxillum aquæ reperissent, eam in galeam impositam Alexandro attulerunt. Ille ostendens exercitui, ut apparente aqua bonum animum gererent, nequaquam ipse bibit, sed in omnium oculis & conspectu galeam effudit. Macedones clamore sublato jusserunt ut ipse viam præcederet, fortiter siti resistentes, ob regis continentiam atque tolerantiam.

26 Alexander ad fluvium Tigrim prævertere Darium festinabat: panicum ab extrema acie pervasit universum exercitum. Rex mandavit tubicini, ut

ξάνδρᾳ τὸ δικαιότερον ἐν τοῖς βαρβάροις.

Ἀλέξανδρος τῷ ἄνυδρον ὁδὸν ὡδοιπορῶν, αὐτός τε ὑπὸ δίψους ἐπόνει, καὶ οἱ Μακεδόνες· οἱ κατάσκοποι τῆς χώρας, ἐν κοίλῃ πέτρᾳ σμικρὸν ὕδατιον εὑρόντες, τοῦτο βαλλάντιον ἐπὶ κράνος Ἀλεξάνδρῳ κομίζουσιν. ὁ δὲ τῇ χειρὶ δείξας ὡς δεῖ μένειν χρὴ, φανέντος ὕδατος, αὐτὸς μὴ πιὼν ἐξέχεε τὸ κράνος πάντων ὁρώντων. οἱ Μακεδόνες [54] ἀλαλάζοντες, ἐκέλευον αὐτὸν ἡγεῖσθαι τῆς ὁδοῦ πρὸς τὸ δίψος εὐρώστως ἀντέχοντες διὰ τὴν τοῦ βασιλέως ἐγκράτειαν.

Ἀλέξανδρος ἐπὶ πολλὰ μὲν τοῦ Τίγριν [55] φθάσας Δαρεῖον ἠπείγετο· πανικὸν ἀπὸ τῆς ἀκραγίας δηλήσας τὴν στρατιὰν πᾶσαν· ὁ βασιλεὺς ἐκέλευσε τῷ σαλπιγκτῇ

54 Ἀλαλάζοντες] Fl. ἀλαλάξαντες.

55 Φθάσας] Fl. φθάσαι, quomodo etiam legit Interpres. Cant. ἠπείγετο, pro ἠπείγετο.

πυκτῇ [56] ὑποσημῆναι σημεῖον ἀφοβίας· τοῖς δὲ πρωτοστάταις τὰ μὲν ὅπλα πρὸ τῶν ποδῶν, καὶ τοῦτο φράζειν τοῖς μετ' αὐτούς· καὶ δὴ πάντες ἐφεξῆς τοῦτο ποιήσαντες, ἔμαθον τὴν αἰτίαν καὶ φόβος. τὸ μὲν πανικὸν [57] ἐλέλυτο. οἱ στρατιῶται δὲ ἀράμενοι τὰ ὅπλα, προῆεσαν.

securitatis signum promulgaret, & antesignanis militibus, ut ante pedes arma projicerent, atque idem sequentibus se dicerent. Sic omnes ex ordine hoc facientes, causſam terroris cognoverunt. Cum panicum cessaſſet, milites ſublatis armis proceſſerunt.

Ἀλέξανδρος ἐν Ἀρβήλοις [58] Δαρεῖον ἐνίκησεν. Φρασαόρτης Δαρείου συγγενὴς πολλῷ χείρα Περσικὴν ἔχων, ἐφύλαττε τὰς Σουσίδας πύλας· αἱ δὲ ἄρειαί εἰσιν ὄρη στενὰ καὶ ὑψηλά. [59] τούτοις προσβάλλοντας τοὺς Μακεδόνας ἀβόλως ἀπεκρούσαντο οἱ βάρβαροι, σφενδόναις, βέλεσι, πέτραις ἀφιέντες· ὡς τε ἀναλέσαι αὐτοὺς Ἀλέξαν-

27 Alexander in Arbellis Darium ſuperavit. Phraſſaortes Darii cognatus cum magnis copiis Perſicis Suſidas portas cuſtodiebat. Hæ ſunt montes anguſti & excelſi. In hos impreſſionem facientibus Macedonibus, nullo negotio Barbari reſtiterunt, eoſque repulerunt, fundarum, telorum, ſaxorumque jactibus. Itaque revocatis iis, a tri-

δρος

56 Τ' ὑποσημῆναι σημεῖον] Δεῖται σημ. aut tale quid. *Caſaubonus.*

Τ' ὑποσημῶναι σημεῖον] Ita ſcripſi cum MSS. pro vulgato, ὑπὸ σημείων. item φωπεστάταις, loco φρεστάτοις.

57 Ἐλέλυτο] Cant. ἐλύετο. Pro τὸ μὲν Interpres legit ὡς μὲν, ſed Vulgata reſte habet. Cant. φρεσίσαν habet pro φρίσσαν.

58 Δαρεῖον ἐνίκησεν Φρασ.] Flor. Δαρεῖον εἵκησεν. Δαρεῖον Φρασ. Pro φρεζάλλοντας, typorum errore, cum utroque Codd. ſcripſi φρεσβάλλοντας.

59 Τούτοις φρεζάλλοντας] Scribe φρεσβάλλοντας, & ſub finem ἀποκρουσθέντες, pro λη. *Caſaubonus.*

60 Ἀπο-

ginta ſtadiis Alexander vallum muniebat. Extabat oraculum Apollinis, peregrinum Lycum itineris ei contra Perſas ducem futurum. Accedit ad Alexandrum bubulcus, meſſoriam veſtem amictus, inquiens ſibi Lycio nomen eſſe, in circuitu montium occultam eſſe viam, quod ſylva continuis arboribus tegeretur. Sibi vero ſoli propter boum paſcua notam eſſe. Recordatus Alexander vaticinii, bubulco fidem habet. Itaque omnem exercitum ſe caſtris jubet continere, & frequentes ignes incendere, qui ad Perſarum conſpectum pertingerent. Philotæ autem & Hephæſtioni mandatum dedit occultum, ut cum in jugis montium conſpexiſſent apparere Macedones, ipſi inferius impetum in hoſtes ederent. ὀρ@ ἀπὸ τριάκοντα σταδίων χάρακα ἐβάλετο. λῷ ἦ λόγιον Ἀπόλλων@ ὡς ἄρα ξέν@ Λύκ@ ἡγεμὼν αὐτῷ τ ὁδὸ τ κῦ Περσῶν ἔσοιτο. πρόσεισι δὴ τῷ Ἀλεξάνδρῳ βυκόλ@ θηρείαν ἔχων στολὴν, ὁμολογῶν ὅτι Λύκι@ ἐω, κ ὡς κύκλῳ τ ὀρῶν ἀτραπὸς εἴη τῷ συνηρεφεῖ τ ὕλης [60] ἀποκεκρυμμένη, αὐτῷ ἦ μόνῳ γιγνώσκοιτο. ἀφ᾽ ἑαυτ τ βοῶν νομεύ. ἀναμνησθεὶς Ἀλέξανδρος ἔ μαντείας, πιθόμ τῷ βυκόλῳ· τὴν μὲν δὴ πᾶσαν [61] στρατιὰν ἐκέλευσε ἐν στρατοπέδῳ μένειν. κ πολλὰ πυρὰ ἀνακαίειν ἐφ᾽ ἑλκομένης τ Περσῶν ὄψιν. φιλώτᾳ ἦ κ Ἡφαιστίωνι ὠδήγγελμα δὸς ἀπόῤῥητον, ὁπόταν κῦ κορυφῆς τ ὀρῶν ἴδωσι τὰς Μακεδόνας ἐκφανέντας, αὐτὰς κάτωθεν [62] προσβαλεῖν. αὐτὸς τὰς ὑπα-

[60] Ἀποκεκρυμμένη] MSS. ἀποκεκρυμμένης. sed Vulgata recte.

[61] Στρατιὰν] Cant. στρατείαν. Uterque Codd. præpositionem ante στρατοπέδῳ delet.

[62] Προσβαλεῖν] Cant. προσβάλλειν.

ὑπαπτισὰς ἄγων, καὶ μίαν ὁπλιτῶν φάλαγγα, καὶ τὸ Σκυθικὸν τοξικὸν ὅσον ἦν, διὰ τῆς ἀτραποῦ τῆς λεπτῆς, ὁδοιπορήσας στάδια ὀγδοήκοντα προελθὼν ηὐλίσατο, πυκαζόμενος ὕλῃ δασυτάτῃ. μέσης δὲ νυκτὸς προελθὼν ἐπέστη τοῖς πολεμίοις καθεύδουσιν. ἀρχομένης δὲ ἡμέρας αἱ σάλπιγγες ἐσήμαινον, ἀπὸ τῆς κορυφῆς τῶν ὀρῶν. Ἡφαιστίων δὲ καὶ Φιλώτας, τὰς ἐκ βάρακος Μακεδόνας προσῆγον· οἱ Πέρσαι μέσοι τῶν ἄνωθεν πολεμίων, καὶ τῶν κάτωθεν ὑπολειφθέντες, οἱ μὲν ἐκτείνοντο· οἱ δὲ καταπρημνίζοντο. οἱ δὲ ἐζωγρεῦντο.

Ἀλέξανδρος ὥρᾳ θέρους [63] ἦγε τὴν στρατείαν παρὰ ποταμόν, προσκειμένων πολεμίων. ὁρῶν δὲ τοὺς στρατιώτας διψῶντας, καὶ [64] ἀφορῶντας εἰς τὸ ῥεῦμα τοῦ ποταμοῦ, ἵνα μὴ πίνοντες

Ipse cum satellitibus & uno armatorum agmine, Scythisque sagittariis omnibus, per occultam viam progressus octoginta stadia, castrametatus est in medio asperrimæ sylvæ. Circa mediam vero noctem in circulum confecto itinere non procul ab hostibus somno quietique deditis constitit. Illucescente die turbæ concinuerunt a vertice montium. Hephæstion & Philotas a vallo Macedones eduxerunt. Persæ in medio superiorum atque inferiorum hostium comprehensi, partim trucidari, partim a præcipitiis devolvi, partim vivi ab hostibus capi.

28 Alexander æstivo tempore exercitum præter fluvium, incumbentibus hostibus, duxit. Conspicatus autem milites sitire, & in flumen oculos intendere, ne

διὰ-

λειν. item αὐτὸς ἐῶν, pro αὐτὸς πίν.

63 Ἦγε τὴν στρατείαν] Ἦγε τὴν στρατιάν. *Casaubonus.*

64 Ἀφορῶντας εἰς τὸ ῥεῦμα] Addita præpositio cum MSS. & Interprete.

65 Ἐπὶ-

bibentes ordinem dissolverent, neque profectionis celeritatem impedirent, præconem jussit proclamare: Contineamus nos ab hoc flumine: nam aquam habet mortiferam. Illi metu commoti, abstinebant, & iter accelerabant. Alexander perfecto itinere, & castris positis, ipse cum ducibus aperte de fluvio bibit. Ridentes milites, & caussam doli animadvertentes, sine metu omnes e fluvio aquam hauserunt.

Ἀλύσειαν τὰς τάξεις, μηδὲ τὸ τῆς ὁδοιπορίας τάχος ἀλγεῖν ἀφεῖναι, τὸ κήρυκα ἐκέλευεν εἰπεῖν, ἀπέχωμεθα τοῦ ποταμοῦ. θανατῶδες ἔχει τὸ ὕδωρ. οἱ μὲν φοβηθέντες ἀπέχοντο, καὶ τὴν ὁδὸν [65] ἐπάχυνον. Ἀλέξανδρος δὲ ἀλγύνας, καὶ σκηνοπηγήσας, αὐτὸς μὲν τὸ ἡγεμόνων ἅπτεται τοῦ ποταμοῦ φανερῶς ἔπινε· γελάσαντες οἱ στρατιῶται, καὶ τὴν αἰτίαν τὴν ἀπάτης νοήσαντες, ἀδεῶς ὑδρεύσαντο ἐκ τοῦ ποταμοῦ πάντες.

29 Alexander in Sogdianorum regionem exercitum inferebat. Ea est universa aspera & invia. In medio petra surgit, & in altum tendit, solis volucrûm alis pervia. In ambitu sylva densa, crebraque, inaccessos fructus, magis

Ἀλέξανδρος ἐνέβαλεν εἰς τὴν Σογδιανῶν χώραν· ἡ δέ ἐστι πᾶσα τραχεῖα καὶ δύσβατος· πέτρα δὴ κατ' μέσην ἀνατείνει ὀρνίθων τοῖς πλωτοῖς βάσιμος. [66] ἐν κύκλῳ δὲ ὕλη δασεῖα καὶ πυκνὴ τὰς [67] ἀβάτους καρπὸς ἀβατωτέρους

65 Ἐπάχυνον] Fl. ἐπιτάχυνον.

66 Ἐν κύκλῳ] Cant. ἐκύκλω. Paullo post, τοῦ ἀβάτους κάρπους, licet constanter sic habeant Codd. corruptum tamen videtur, legendumque τοῦ ἀβάτους κρημνούς. Ita statim: οἷς ἐπὶ ἄκρον καὶ τὴν κρημνοβατεῖν. &, οἱ μὲν δὴ

κρημνοβάτας. Vertes itaque, *invia præcipitia magis inaccessa reddebat.*

67 Τὰς ἀβάτους καρπὸς] Quid si πὰς ἀβ. ἀγαπὰς, vel ἀπαιπὰς? non affirmo: tamen suspecta mihi est vox καρπὸς. *Casaubonus.*

ρας ἱεράζετο. τῷ πέτρᾳ
[68] Ἀριομάζης μὴ πολλῆς
χειρὸς, καὶ καρπερᾶς Σογ-
διανῶν [69] καπλάσετο, πή-
γας ὕδατος ἔχων ἔνδον,
καὶ ὠφελησόμενος σιτίων
ἄφθονον. Ἀλέξανδρος
[70] περιϊππασάμενος καὶ κα-
τιδὼν τὰς φύσεις τῆ
πέτρας, ἐκέλευσε τριακο-
σίους λογάδας νεανίας, οἷς
ἦν ἄσκησις καὶ τέχνη κρη-
μνοβατεῖν, ἀοπλους κατ-
ὰ τῆς πέτρας διὰ πυ-
κνῆς ὕλης ἀνέρπειν, καὶ λε-
πίσι [71] κάλοις ἀνιμᾶν
ἀλλήλους· ἐπειδὰν δὲ τ' κο-
ρυφῶν κρατήσωσιν, ζώ-
νας λευκὰς, ἃς εἶχον, λυ-
σαμένους, κοντοῖς ἐμήκε-
σι περιάψαι, καὶ τούτους ὑ-
πὲρ τῆς ὕλης ἀνατεῖναι,
ὡς τι ἀθρόας καὶ λαμπρὰς
τὰς ζώνας ὑπολείπειν πα-

impenetrabiles reddebat. Petram Ariomazes cum magna validaque Sogdianorum manu occupavit, intusque scaturientes aquæ fontes habuit, & commeatus non mediocrem copiam. Alexander obequitans, & naturam petræ, opportunitatemque perspiciens, jussit trecentis delectis adolescentibus, quorum opera atque ars in scandendis præcipitiis erat posita, ut inermes post petram per sylvam densam ascenderent, tenuibusque se funibus attraherent. Postquam vero juga superassent, albis cingulis quæ habebant solutis, contos bene longos implicarent, eosque supra sylvam extenderent, ut confertim splendida cingula frequenter

ναστο-

68 Ἀριομάζης] Strabo lib. XI. Ἐλεῖν δὲ καὶ πέτρας ἱερωμένας σφόδρα ἐκ προδόσιος, τῷ τι ἐν τῇ Βακτριανῇ Στισιμίθρη, ἐν ᾗ εἶχε Οξυάρτης ἡ θυγατέρα Ῥοξάνην, καὶ ἡ τὸν Σογδιανὸν καὶ ἡ Οξυ. οἱ δὲ Ἀριομάζην φασὶ. Curtio lib. VII. cap. 11. est *Arimazes*. Pro Σογδιανῶν, cum Cant. rescripsi Σογδιηνῶν.

69 Καπλάσετο] γρ. καπεάλετο. *Casaubonus*.

70 Περιϊππασάμενος] Ita restitui cum MSS: & Interprete pro vulgato, περιεππασάμενος.

71 Κάλοις ἀνιμᾶν] Scribe ἀνιμᾶν. *Casaubonus*.

Ἀνιμᾶν] Ita edidi cum Fl. & Casaubono.

72 Κατὰ

quassata a superioribus barbaris, & ab inferioribus Macedonibus conspicerentur. Præcipitiorum scansores magno labore in jugis, oriente sole cingula vibrabant. Macedones magnum, clarumque ex inferiore loco clamorem tollere. Ariomazes perterritus, quod omnem exercitum ascendere, & jam se in summitate captum existimaret, se & petram Alexandro tradidit, divinam ratus ejus esse potentiam atque fortunam.

ναστομῶσας, καὶ τῆς ἄνω βαρβάροις, καὶ τῆς κάτω Μακεδόσιν ἐφαίνετο. οἱ μὲν δὴ κρημνοβάται σὺν πολλῷ πόνῳ [72] καὶ κορυφὴν ἀνίσχοντος ἡλίου τὰς ζώνας ἀνέστειλαν· [73] οἱ δὲ Μακεδόνες μέγα καὶ λαμπρὸν κάτωθεν ἠλάλαξαν· ὁ δὲ Ἀριομάζης ἐκπλαγεὶς, ὡς πάσης τῆς στρατείας ἀναβαινούσης, καὶ ὡς ἤδη καὶ κορυφῆς ἐαλωκὼς, αὐτόν τε καὶ τὴν πέτραν παρέδωκεν Ἀλεξάνδρῳ, θειοτέραν αὐτοῦ τὴν δύναμιν [74] καὶ τὴν τύχην ἡγούμενος.

30 Alexander Cal- Ἀλέξανδρος [75] Καλ-

[72] Κατὰ κορυφὴν] Supple φαινόμενον. quum per magnos labores evasissent in montium juga. *Casaubonus.*

[73] Οἱ δὲ Μακ.] Cum MSS. particulam δὲ addidi. Sub finem pro Θειοτέραν αὐτοῦ, MSS. Θειοτέραν αὐτὸν.

[74] Καὶ τὴν τύχην] Placet quod fuit in Codd. Interpretis, καὶ ἡ τύχη, Contrarium mendum infra in præfat. libri sexti. *Casaubonus.*

[75] Καλδαίους μοίρας Ἰνδ.] Scribe Καδαίους. *Idem.*

Καδαίους] Ita restitui pro vulgato Καλδαίους, cum Casaubono. Ita dicuntur Arriano lib. v. Τῶν αὐτονόμων Ἰνδῶν ἄλλους τε πολλοὺς, καὶ δὴ καὶ μάλιστα Καδαίους αὐτούς τε ὀνομαζομένους καὶ πόλεις Ἰνδικὰς, &c. Pro Καδαίους, quæ πόλις Ἰνδικὴ dicitur Stephano, Κάδαια in MS. legi testatur Lucas Holstenius: & pro gentili Καδαιᾶος, in eodem reperiri Καδαιᾶος. Strabo lib xv. Καδαῖοι & Κάδαι. apud Diodorum lib. xvii. pro Καδαροί, restituendum Καδαῖοι monuit jam Fabricius ad Orosium. Quia autem Strabo refert hanc esse Sophitis regionem, quæcumque Diodorus dicto loco, & Curtius lib. ix. cap. i. tradunt de illius incolis, quod scilicet: *genitos liberos non parentum arbitrio tollunt aluntque; sed eorum, quibus spectandi infantium cura mandata est. Si quos insignes aut aliqua membrorum parte inutiles notaverunt, necari jubent*, (de quo belluino more plura Lipsius Cent. i. ad Belgas Epist. 81.) ea & plura Strabo tribuit *Cathæis*: & tandem, quod peculiare iis, subjungit: καὶ τὸ συγκαπαιδεῖν τιθιῶσι τοῖς ἀνδράσι

θαίας μοῖραν Ἰνδῶν, ἐξ ἀπονοίας ἀντιτεταγμένην ἡδηδὸν ἔκτεινε,[76] καὶ πόλιν αὐτῶν Σαλγαλὰ τῷ καρτερωτάτῳ κατέσκαψεν.[77] ..... τὰς Ἰνδὰς φήμη πονηρὰ ὡς Ἀλεξάνδρῳ φονικῶς καὶ βαρβαρικῶς πολεμοῦντι. ὁ δὲ μεταβάλλειν τῷ δόξαν βουλόμενος,[78] ἄλλῳ πόλιν

thæos Indiæ populum ex desperatione pugnantem ad puberem usque ætatem occidit, urbemque eorum Salgalatam munitissimam solo æquavit. Fama pervenit ad Indos mala, Alexandrum latronum ac barbarorum more belligerare. Qui mutare opinionem

ἀφὸ

ἁρπὶ τὰς γυναῖκας κατὰ τοιαύτην αἰτίαν· ὅτι ἐφοσιοῦτο ποτὲ τὴν γένων ἀσίστατο τῇ ἀνδρῶν, ἃ φαρμακεύουσι αὐτός. lib. xv. Idem refert & Diodorus dicto loco, nisi quod unius culpa, quæ veneno maritum sustulisset, decretum dicat; lib. xix. tamen cum Strabone consentit, ibique duarum certamen, utra cum marito cæso combureretur, refert. Cicero lib. v. Tusc. Quæst. cap. 27. *Mulieres vero in India, cum est cujusque earum vir mortuus, in certamen judiciumque veniunt, quæ plurimum ille dilexerit: plures enim singulis solent esse nuptæ. Quæ est victrix, ea lata, prosequentibus suis, una cum viro in rogum imponitur; illa victa mœsta discedit.*

76 Καὶ πόλιν αὐτῶν Σάγγαλα] Scribe Σάγγαλα. *Casaubonus.*

Σάγγαλα ἡ, &c.] Cant. male conjunctim, Σαγγαλατινί, quomodo in suis quoque invenit Interpres: vertit quippe *Salgalatam*, nam articulus respicit πόλιν. Σάγγαλα dicitur Arriano lib. v. ἣν δὴ τὸ πολίτευμα ἔχει, ἐφ' ὃ ἐπὶ τὸν ὠκεανὸν ἀγαγεῖσθαι· Σάγγαλα καὶ τὴν πολίτευμα. ubi prolixe satis ejus expugnationem describit. Ptolemæo lib. vii. Geogr. cap. 1. Σάγγαλα, ἡ καὶ Εὐδυμάθια. Curtius lib. ix. cap. 1. *Ad magnam deinde, ut in ea regione, urbem pervenit, non muro solum, sed etiam palude munitam*, &c. non addito urbis nomine.

77 ..... τὰς Ἰνδὰς φήμη πον.] Deest verbum, vel κατῆλθε, vel διῆξε, vel ἦλθεν ὡς τοὺς Ἰνδούς, aut affine aliud. *Casaubonus.*

Τὰς Ἰνδὰς φήμη] MSS. ἦτε τοὺς Ἰνδούς. in margine vero Fl. additum εἶλε. Mox pro πολεμικῶς, ut erat in Vulgata, cum MSS. & Interprete edidi βαρβαρικῶς.

78 Ἄλλῳ πόλιν ἀφὸ τ' Ἰνδ.] Scribo, πόλιν τινὰ, τ. nisi quis putet ἀφὸ τ' Ἰνδίας, pro ἐκ τῆς Ἰνδίας dictum, ut ἀφὸ τ' τετάρτης βίζλω dicunt pro ἐκ τῆς τετάρτης βίβλου. *Casaubonus.*

Ἄλλῳ πόλιν] Curtius lib. ix. cap. 1. *Ipse ceteros ad urbem validam, in quam aliarum quoque confugerant incolæ duxit. Oppidani, missi, qui regem deprecarentur, nihilominus bellum parabant: quippe orta seditio in diversa consilia deduxerat vulgum: alii omnia ditione potiora; quidam nullam opem in ipsis esse ducebant; sed dum nihil in commune consultur, qui deditioni imminebant, apertis portis hostem recipiunt. Alexander quamquam belli auctoribus jure poterat irasci; tamen omnibus venia data, & obsidibus acceptis, ad proximam deinde urbem castra movit.* Diodorus lib. xvii. Ἄλλῳ δὲ ἀξιόλογον πολεμοῦντι. ἐπεὶ, ἡ μεγίστην διαφέρουσαν τῆς Ἰνδῶν, ἀπέλυσε

de se conceptam volens, aliam urbem Indiæ cepit, obsidesque accepit. unde cum ad Pœtam veniſſet, urbem maximam ac populosam, obsides ante aciem collocavit senes, pueros, mulieres. Illi cum suos conterraneos & gentiles agnoviſſent, & Alexandri humanitatem ex effectis conſpexiſſent, & cum gentilibus eum receperunt. Ea fama ſtatim diſcurrens, Indis perſuaſit, ut ſua ſponte Alexandrum accipérent.

31 Alexander Coſſæorum terram videbat aſperam eſſe, monteſque præcelſos & inacceſſos habere, atque collocatam in montibus egregiorum hominum multi-

Ἀφ' ἧς Ἰνδίας ἑλὼν, ὁμήρους λαβὼν ἀπεσείσθη, ἐπὶ τρίτην πόλιν ἦλθεν ὑμενέθη καὶ πολυάνθρωπον, πέξας πρὸ τῆς φάλαγγος τοὺς ὁμήρους, γέροντας, παῖδας, γυναῖκας· οἱ δὲ τοὺς ὁμοφύλους γνωρίσαντες, καὶ τὰ ἔργα τῆς Ἀλεξάνδρου φιλανθρωπίας ἰδόντες, ἀνοίγουσί τε τὰς πύλας, καὶ μὴ ἱκετηρίων αὐτὸν ἐδέξαντο· αὐτίκα ἡ φήμη διαθραμοῦσα ἔπεισεν Ἰνδοὺς ἑκόντας Ἀλέξανδρον δέχεσθαι.

Ἀλέξανδρος τὴν 79 Κοσσαίων χώραν ἐώρα τραχεῖάν τε καὶ ὄρη ὑψηλὰ, καὶ ἀπρόσιτα, καὶ πεπλήθος ἐν τοῖς ὄρεσιν ἀνδρῶν δοκίμων. ὃ πίνων ἐλεῖν

ἐλπὶς

λυτι τῆς χειρώνας αὐτός. Mox pro ἀπεσείμην, uterque Codex, ut & Codd. Casauboni σεσείμην. Pro πρίτην πόλιν, Interpres male legit Παιτίλιν. Qui eandem historiam narrant, urbis nomen silent: Curtius dicto loco: *Ad proximam deinde urbem castra movit. Obsides ducebantur ante agmen, quos cum e manu adgnovissent, utpote gentis ejusdem, in colloquium convocaverunt. Illi clementiam regis simulque vim commemorando, ad deditionem eos compulere.* estque illa a *Sangalis* tertia. Imposuit Interpretis error Ortelio, *Patam* inter Indiæ urbes maximas collocanti, auctore Polyæno. Paullo post πέξας πρὸ τῆς φάλαγγος τοὺς ὁμήρους. Cant. ὁμόρους. Sed ut Vulgata, Curtius quoque: *obsides ducebantur ante agmen.* Deinde pro φιλίας, cum Fl. & Interprete reposui φιλανθρωπίας.

79 Κοσσαίων χώραν ἰδὼν τραχείαν, &c.] Vide Arrianum lib. VII. & Diodorum lib. XVII.

80 ἐλπὶς ἰῶ· ἦκεν τὶς ἀγγέλων, Ἡφαιστίων ἐν Βαβυλῶνι τέθνηκεν· ὁ δὲ κοινὸν πένθος ἐπαγγείλας ὅπλῳ τῷ Ἡφαιστίωνος παρῆγε· οἱ σκοποὶ τῶν Κοσσαίων 81 ἀναζωγνώπις ὡς εἶδον αὐτοὺς..... διεσπάρησαν. Ἀλέξανδρος νύκτωρ ἱππέας πέμψας τῷ ἐς τὰ ὄρη πάροδον ἀφύλακτον καταλάβεν· καὶ τὸ ὁδοιπορίας ἀποκλίνας, ἐπιφανεὶς τοῖς ἱππεῦσι σὺν αὐτοῖς τὴν Κοσσαίων χώραν ἐχειρώσατο. τοῦτο τὸ ἔργον τὸ 82 ἐπὶ Ἡφαιστίωνι λύπης παρηγόρημα φασὶν Ἀλεξάνδρῳ γενέσθαι.

Ἀλέξανδρος ἐν τοῖς Περσῶν βασιλείοις, ἀνέγνω τὸ βασιλέως ἄριστον καὶ

tudinem. Nulla igitur capiendi spes offerri poterat. Unde quidam nuncians, Hephæstionem Babylone diem suum obiisse: ille communem luctum imperans, ad Hephæstionis exequias ac sepulturam properabat. Speculatores Cossæorum cum eum vidissent, loco moventes, digredi cœperunt. Alexander missis per noctem equitibus in montem, transitum occupavit: & ab itinere deflectens, cum se conjunxisset equitibus, una cum eis Cossæorum regionem subegit. Hanc rem gestam ajunt Alexandro pro consolatione fuisse mortis Hephæstionis.

32 Alexander in Persarum regia prandium regis legebat, & cœnam

δεῖπνον,

80 Ἐλπὶς ἰῶ] MSS. delent ἰῶ. Cant. ἦκε pro ἦκεν.

81 Ἀναζωγνώπις ὡς εἶδον αὐτοὺς διεσπ.] Lego, ἀναζώγνωπτος ὡς εἶδον αὐτὸς, αὐτοὶ διεσπ. vel sine αὐτοί. Casaubonus.

Ἀναζωγνώπις ὡς εἶδον αὐτοὺς..... διεσπάρησαν] MSS. αὐτοί. Commode legi posse videtur, ἀναζώγνωπτος ὡς εἶδον, αὐτοὶ διεσπάρησαν. mutata unica litera. Vide Arrianum lib. VII. Sequentia, Ἀλέξανδρος νύκτωρ, &c. male a præcedentibus tamquam novum Alexandri strategema distinguit Cant.

82 Τὸ ἐπὶ Ἡφαιστίωνι λύπης] Ita restitui cum MSS. pro vulgato τὸ ἐπὶ Ἡφαιστίωνος λύπης. Cum Cant. item pro Ἀλεξάνδρῳ, scripsi Ἀλεξάνδρου.

83 Πυ-

in ærea columna inscriptam. In qua cæteræ quoque leges inerant, quas Cyrus scripserat. De triticea farina pura quadringentæ artabæ. Artaba autem Medica modium Atticum conficit. De secundaria postea farina post puram artabæ trecentæ: & de tertia, aliæ deinde triginta artabæ. De omni triticea farina artabæ ad cœnam mille. De hordeacea farina purissima ducentæ artabæ. De secunda post eam quadringentæ, atque itidem de tertia quadringentæ. Summa hordeaceæ farinæ, artabæ mille. Grani avenarii artabæ du-

δεῖπνον, ἐν κίονι χαλκῷ γεγραμμένον· ὅπερ καὶ οἱ ἄλλοι νόμοι, ὃς ἔγραψε Κῦρος. εἶχεν δ' ὅτως. [83] πυραμιῶν ἀλφίτων καθαρῶν τετρακόσιαι ἀρτάβαι· ἡ δὲ ἀρτάβη ἡ Μηδικὴ μέδιμνός ἐστιν Ἀττικός· τὰ δὲ δεύτερα ἀλφίτων μὴ τὰ καθαρὰ [84] τριακόσιαι ἀρτάβαι. καὶ τὰ τρίτων τριακόσιαι ἄλλαι ἀρτάβαι. πυραμιῶν μὲν ἀλφίτων τὰ πάντων ἀρτάβαι εἰς τὸ δεῖπνον χίλιαι. κεγχραμιῶν δὲ ἀλφίτων τὰ κάρτα καθαρῶν διακόσιαι ἀρτάβαι. τὰ δὲ δεύτερα τετρακόσιαι. [καὶ τὰ τρίτων τετρακόσιαι] τὸ σύμπαν δὲ τὰ κεγχραμιῶν ἀλφίτων χίλιαι ἀρτάβαι. κόνδρα δὲ ἐξ ὀλυρῶν πεπιεσμένα διακόσιαι ἀρτάβαι. παιπάλης ἐν ἀλφίτῳ πεπιεσμένης ὡς [85] εἰς κυ-

κεῶ-

[83] Πυραμιῶν] Ita reposui cum utroque Codice pro vulgato πυρειῶν. Casauboni Codd. πυραμιτῶν.

[84] Τετρακόσιαι ἀρτάβαι. καὶ τὰ τρίτων τετρακόσιαι, &c.] Ingentem lacunam, quæ hoc loco in Vulgata post τετρακόσιαι ἀρτάβαι, usque ad χόνδρα δὲ ἐξ ὀλυρῶν, consputiebatur, partim cum utroque Codice, partim facili conjectura, præeunte Interprete, supplevi. In Cantabrigiensi interme dia hæc, καὶ πάντων ἀρτάβαι εἰς τὸ δεῖπνον χίλιαι. κεγχραμιῶν δὲ ἀλφίτων, aberant. Verba hæc, καὶ τὰ τρίτων τετρακόσιαι, quæ in utroque Codice desiderabantur, cum Interprete addidi, ut numerus millenarius, quem colligit Polyænus, expleretur. Atque ita cum Interprete omnia exactissime conveniunt, nisi quod is semel pro *trecenta* habeat *triginta*.

[85] Εἰς κυκεῶνας] Cum MSS. & Interprete pro κυκεῶνα. Pro σεσημμένης, Fl. σεσημμένῳ & Cant. in margi-

κεῶνας, δέκα ἀρτάβας. καρδάμῳ κεκομμένῳ σησαμίνῃ λεπτῇ, ... πλιναίνης δέκα ἀρτάβας· σινήπεως σπέρματος, τέταρτον μέρος ἀρτάβης· τραγέλαφοι, οἱ ἄρσενες τετρακόσιοι.[86] βόες ἑκατόν· ἵπποι τριάκοντα. χῆνες σιτευτοὶ τετρακόσιοι· τρυγόνες τριακόσιαι· ὀρνίθια παντοδαπὰ μικρὰ ἑξακόσια· ἄρνες τριακόσιοι· νεοσσοὶ χηνῶν ἑκατόν. δορκάδες τριάκοντα. γάλακτος αὐθημερινοῦ δέκα μάρες· μάρις ἐστὶ δέκα[87] χοεῖς Ἀττικοί. ὀξυγάλακτος ἡδυσμένου δέκα μάρες. σκορόδων τάλαντον ξηθμῷ· κρομμύων ἡμιτάλαντον ξηθμῷ, τῷ δριμέων· φύλλου ἀρτάβη.[88] ὀ-

centæ. Pollinis in polentam admixtæ pro offis, decem artabæ. Nasturtii incisi, cribratique, tenuis, ptisanæ decem artabæ. De sinapis semine tertia pars unius artabæ. Oves masculi quadringenti. Boves centum. Equi triginta. Anseres saginati quadringenti. Turtures trecentæ. Aviculæ omnis generis sexcentæ: agni trecenti: pulli anserini centum: damæ triginta. Lactis recentis decem maries. Maris autem decem valet choas Atticas. Oxygalactis dulcorati decem maries. Allii talentum: ceparum semitalentum, de asperiorum genere: folii artaba: liquoris silphii

πῦ

ne σιναμίνη. Uterque Codex πλισάνης, pro πλιναίνης.

86 Χῆνες σιτευτοί] Ante hæc verba adde, ἵπποι τριάκοντα. quæ verba Codd. Interpretis habuere. Athenæus quoque in descriptione cœnæ regis Persarum, equorum meminit & asinorum, quos inter cætera ἱππέα singulis diebus solitos mactari ait, ἐπ μὲν γὰρ (inquit) τοῦ βασιλέως χίλια ἱππέα τὰ ἐμπρόσθια κατακοπῆναι. τὸν δ' ἐπὶ τῇ ἵπποι, τῇ καμήλοι, τῇ βόες, τῇ ὄνοι, τῇ τὰ πλεῖστα προσφάτα. Casaubonus.

Βόες ἑκατόν· ἵπποι τριάκοντα. χῆνες, &c.] Cum MSS. Interprete & Casaubono inserui ἵπποι τριάκοντα.

87 Χοεῖς] Cant. Χόες.

88 Σιλφίου, δύο μναῖ] Interpr. *liquoris silphii*, hoc est, ἐπὶ σιλφίῳ. & ita lege: nam sequitur, σιλφίου τάλαντον ξηθμῷ. Casaubonus.

Ὀπὸς σιλφίου] Cum MSS. Interprete, & Casaubono, ὀπὸς addidi. Mox pro κυλικίῳ, Fl. κεκκιδίῳ.

89 Κυ-

duæ minæ : cucumeris artaba. Silphii, talentum ponderatum. Sacri ex pomis musti, quarta pars artabæ. Cyceonis ecidum austerarum artaba. Favi ex cucumere facti, quarta pars artabæ. Grana panici, tria talenta pondere. Anethi floris tres minæ pondere. Melanthryon tertia pars artabæ. De diarrhinis semine, duæ ca-

πᾶ σιλφίε δύο μναῖ· [89] κυμίνε ἀρτάβη· σιλφίε τάλαντον σταθμῷ. ἱερᾶ ἐκ μήλων γλυκέος τέταρτον μέρος ἀρτάβης· κυκεῶνος [90] ἐκίδων ὀξέων ἀρτάβη, [91] κηρᾶ ἐκ κυμίνε τέταρτον μέρος ἀρτάβης. σταφίδος μελίνης τρία τάλαντα σταθμῷ· ἀνήθε ἄνθος τρεῖς μνᾶς σταθμῷ· μελανθρύου τρίτον μέρος ἀρτάβης· διαῤῥινὸς σπέρμα δύο [92] καπίπες· σισάμων κα-

89 Κυμίνε, ἀρτάβη] Interpres *cucumeris*, id est, σικύε, & ita in sequentibus aliquot locis. *Casaubonus.*

90 Ἐκίδων ὀξέων ἀρτ.] Suspicor corruptum esse locum, confusamque præpositionem ἐκ, cum sequenti voce. *Casaubonus.*

91 Κηρᾶ ἐκ κεδουᾶφ] Et hæc corrupta. Interpres ἐκ κυμίνε legisse videtur: quod more suo vertit *ex cucumere*. Idem Interpres mox, ubi noster codex habet κόδε ἀνθος, legit ἀνήθε: sed anethi paullo post fit mentio. Lego κάκκε ἄνθος ex Dioscoride: a quo didici flore cnici usos veteres ad condimenta: idem usus fuisse videtur & cnici seminis, cujus meminit infra Polyænus. Quid sit autem διαῤῥινὸς σπέρμα, & an ita recte scriptum sit, alii viderint. Suspicatus sum aliquando ἀρνογλωσσου legendum esse: nam ari sive aro locum esse inter edulia vel ex Dioscoride liquet. Ubi autem noster, κατὰ τὴν κλιδίων, Interpres habuit κατὰ τὴν τερέβινθον. ego terebinthus atque τέρμινθος quid sit scio: περιβόλος nescio. neque tamen ideo κατὰ τερμίνθου aut τερεβίνθου hic esse legendum affirmaverim: ἐπίχω enim, & totam hanc narrationem ἐκτρὸν παιδὶ personandam relinquo. Pro ὕοντος μίλτος Interpres ἰόντος. Sed quis πάλλας sive mallas μίλτος ῥόντος legit? Alioquin non ignoramus commendari mel quod ὑγρὸν λεῖον, cujusmodi est Hymettium, esseque optimi mellis notam ὃ μετέωρον ἀφίστη, κουχὶ κατίῃ, si sublatum sursum paulatim diffluat. Quid si μίλτος ἀέρος? Vide Plinium Sub finem, ubi in nostro codice scriptum est, ἢ οἷς ἀναλίσκεται λεδίδων: vel λεδίδας legendum, vel inducenda penitus vox ἀναλίσκ. Malim etiam θαύμασιον ὡς διδάσκαλον nempe ἀνθρώπου, non διδάσκαλος: & ita deinde ἐγένοντο ὡς κακοδαίμονος. Vulgata tamen lectio haud temere damnanda. *Casaubonus.*

Ἐκ κυμίνε] Ita scripsi cum Fl. & Interprete, pro vulgato, ἐκ κεδρομίνε. Cant. ἐκ κεδρομίνε. Mox pro ἀνήθε, cum MSS. & Interprete restitui μελίνης.

92 Καπίπες] MSS. καπίπις. Inter-

καθαρῶν [93] δέκα ἀρτάβας. γλάνιχος ἐξ οἴνου πέντε μάρεις· ῥαφανίδων ἐψανῶν, γογγυλίδων ἐσκευασμένων ἐν ἅλμῃ πέντε μάρεις· καππάρεως ἐσκευασμένης ἐν ἅλμῃ, [94] ἐξ ἧς τὰς ἀβυρτάκας ποιοῦσι πέντε μάρεις· ἁλῶν δέκα ἀρτάβας. Αἰθιοπικὸν κυμίνου ἓξ καπήπες. ἡ δὲ καπήπη ἐστὶ χοῖνιξ Ἀττική. ἄνηθον ἀδρὸν, τριάκοντα μνᾶς ἕλκειν. σελίνου σπέρματος τέσσαρες καπήπες. ἐλαίου σισαμίνου δέκα μάρεις· ἐλαίου ἀπὸ γάλακτος πέντε μάρεις· ἐλαίου [95] ἀπὸ τῶν τερμίνθων πέντε μάρεις· ἐλαίου ἀκανθίνου πέντε μάρεις· ἐλαίου ἀπὸ ἀμυγδάλων τῶν γλυκέων τρεῖς μάρεις.

petes. Siſami puri decem artabæ. Muſti ex vino quinque maries. Rhaphanorum ſeu gongylidum ſale conditarum quinque maries. Capparis aqua ſalſa præparatæ, unde fiunt abyrtaſi, quinque maries. Salis decem artabæ. Æthiopici cucumeris ſex caperes. Capetis autem eſt chœnix Attica. Anethum aridum triginta minarum pondere. De apii ſemine quatuor capeties. Olei ſiſamini decem maries. Olei lactei quinque maries. Olei terchinthini quinque maries. Olei acanthini quinque maries.

---

tetrpres, *capetes*. Heſychius: καπήπης, χοῖνιξ.

93 Δέκα ἀρτάβας] Ita reſtituebam cum MSS. & Interprete, pro vulgato δύο. Pro ἐψανῶν, Fl. ὠψανῶν Cant. αὐψανῶν.

94 Ἐξ ἧς] Ita correxi cum MSS. pro ἓξ δ'. Pro ἀβυρτάκας, Cant. ἀβυτάκας. Quare neſcio an hujus loci auctoritate Græciæ donari poſſit ὁ ἀβύρτακος, ut putat Caſaubonus ad Athenæum lib. III. cap. 36. Paullo poſt pro ἀνήθου, Cant. ἄνηθον.

95 Ἀπὸ τῶν] MSS. ἀπὸ τερμίνθων. Legendum videtur ἐλαίου ἀπὸ τερμίνθου. illud enim inter olea, quæ Perſarum regi parabantur, numeratur, ab Amynta apud Athenæum lib. II. Ἀμύντας δὲ φησὶν ἐν τοῖς Περσικοῖς φησὶ, φέρε πρὸς τέρμινθον, ἢ χρῖσον, ἢ κέμυκα τὰ Περσικά, ἀφ' ὧν ποιοῦσι τὸ βασιλικὸν ἔλαιον πολύ. Κτήσιας δ' ἐν Κατασίαις φησὶ, γίνεσθαι ἔλαιον ἀκάνθινον, ᾧ χρῶνται βασιλεῖς. ubi utrumque, τέρμινθον & ἀκάνθινον, ut apud Polyænum, conjungitur. Mox pro ἀκανθίνου, cum Cant. ſcripſi ἀκάνθινον, quomodo etiam dicitur Athenæo loco ſtatim adducto. Mox ante poſterius γλυκέων cum Fl. addidi articulum.

96 Οἶνου

Olei de amygdalis dulcioribus tres maries. Amygdalarum aridarum dulcium tres artabæ Vini quingentæ maries (quod si Babylone aut Susis cœnam faciant, dimidium vinum de palmis præbet, dimidium de vitibus) lignorum ducenti currus. Materiæ centum currus. Fluentis mellis centum palathæ quadrangulæ, quæ circiter decem minas capiebant. Cum in Media, hæc præstat. Semen cnici ad tres artabas. Crocum duas minas exæquantem pondere. Hæc in cœnam & prandium. Consumit autem largiendo triticeæ farinæ puræ quingentas artabas. Hordeaceæ farinæ

ελες· ἀμυγδάλων αὖων τ γλυκέων τρεῖς ἀρτάβαι. οἴνυ πεντακόσιαι μάτρες. 96 ὅταν ἢ ἐν Βαβυλῶνι, ἢ ἐν Σούσις, τ μὲν ἡμίσεα ἐκ τ φοινίκων οἶνον παρέχει, τ δ' ἡμίσεα ἀμπέλινον· ξύλων ἑκατὸν ἅμαξαι· ὕλης ἑκατὸν ἅμαξαι· ὄντος μέλιτος ἑκατὸν παλάθαι τετράγωνοι ἀνὰ δέκα μνᾶς ἔλκουσαι. ὅταν ἐν τῇ Μηδικῇ ᾖ, τῶτε δίδωσι. κνίκυ σπέρματος τρεῖς ἀρτάβαι. κρόκυ δύο μνᾶς ἕλκοντος σταθμῷ. τῶτε μὲν 97 εἰς δεῖπνόν τε καὶ ἄριστον· ἀναλίσκεται δ' ἃ δίδωσι πυρῶν ἀλφίτων τ καθαρῶν πεντακόσιαι ἀρτάβας· κεχαμηνῶν δ' καθαρῶν ἀλφίτων

χιλίας

96 Ὅταν ἢ ἐν Βαβυλῶνι] Cant. non agnoscit ἢ, uti nec paullo post Interpres, ubi posset videri repetitum ex præcedente Μηδικῇ. Pro diversis anni tempestatibus diversis locis Persarum reges fuisse commoratos testis quoque est Athenæus lib. XII. Διαζῶσι δ' ὅτι πρωΐ ἐχρῶντο πρῶτοι πάντων ἀνθρώπων Πέρσαι· ὧν καὶ οἱ βασιλεῖς ἐτίχευμαζον ἐν Σούσις, Φθινοπωρίζοντες ἐν Ἐκβατάνοις, &c. ἐν Περσεπόλει δ' μετέδοσαν φθινόπωρον, καὶ ἐν Βαβυλῶνι τὸλοιπὸν ἑαυτῶ μέρος. Vide & Brissonium lib. 1. de Regno Persarum, & Freinshemium ad Curtii verba: *Illo jam Ecbatana pervenerat, caput Mediæ urbem hanc nunc tenent Parthi, eaque æstiva agentibus sedes est.* lib. v. cap. 8.

97 Εἰς δεῖπνον] MSS. εἰς τόπον. Mox pro vulgato μὲν δύσιν, cum utroque Codice reposui δ' ἃ δίδωσι. & πυραμιῶν, pro vulgato πυρεῖων. ut & κριθαμιῶν, pro κριθίων. quomodo etiam ex suis in margine notarat Casaubonus, nisi quod πυραμιῶν, & κριθαμιῶν.

χιλίας ἀρτάβας. [98] καὶ τῶν ἑτέρων χιλίας ἀρτάβας. σεμιδάλεως πεντακοσίας ἀρτάβας· χόνδρου δὲ ἐκ τῶν ὀλυρῶν πεντακοσίας μάρμας· κριθῆς· τοῖς κτήνεσι δισμυρίας ἀρτάβας· ἀχύρων μυρίας ἀμάξας· κάρφους [99] πεντακισχιλίους ἁμάξας· ἐλαίου σισαμίνου διακοσίας μάρμας· [100] ὄξους ἑκατὸν μυρίας· καρδάμου κεκομμένου λεπτοῦ τριάκοντα ἀρτάβας. ταῦτα μὲν πάντα [101] Διαδίδωσι τοῖς στρα-

puræ, mille artabas, aliarumque mille artabas. Siliginis quingentas artabas. Chondri ex farre quingentas marias. Hordeum pro jumentis vicies mille artabas. Palearum decies mille currus. Festucarum quinquies mille currus. Olei sisamini ducentas marias. Aceti centum marias. Nasturtii concisi tenuis, artabas triginta. Hæc omnia dispertit copiis, quæ sunt enumerata. Rex autem cum prandio, cœnaque, & iis

τοῖς

98 Καὶ τῶν ἑτέρων] MSS. καὶ τῶν δὲ ἑτέρων. unde lego, καὶ τῶν δευτέρων, ut supra. Ante χόνδρου τῶν ἐκ, cum MSS. & Interprete inserui σεμιδάλεως πεντακοσίας ἀρτάβας. Orta lacuna ex repetitione vocis ἀρτάβας. Mox in Fl. κριθὰς male repetitur.

99 Πεντακισχιλίους] Cant πεντακισμυρίας. Mox post ἀμάξας, cum Fl. & Interprete inserui ὑσσώπου.

100 Ὄξους ἑκατὸν μυρίας] Ctesias & Dinon teste Athenæo lib. II. recensentes quæ regi ad cœnam pararentur, *acetum* & *piper* omisere: ὅτε καὶ παλιγκότου τοῦ θεοῦ τοῦ κατὰ τὴν Ἀσίαν φέροντος πάντα βιβλίου, πάντα τὰ τῷ βασιλεῖ ὀψοποιούμενα ὁπόσα δεῖπνα, ἢ πότερος μείονται, ἢ ὄξος, ὁ μόνον ἀστιγὲς τοῦ ἀσυμπότου. ἀλλὰ μὴν ὁ δεῖπνος ἐν τῇ Περσικῇ σφοδρότατός. *Aceti* in hac columna hic mentio: *piperis* nulla. Verum pro eo usi videntur *nasturtio*, cujus hic crebra mentio, juxta illud Nicandri in Theriacis:

Πολλάκι δ' ἢ πάσσει κόψας νέον, ἢ ὅσον Μήδων

Κάρδαμον ἀμητοῖσιν

Pro καρδάμῳ, Cant. male κριθάμῃ.

101 Διαδίδωσι] Ita reposui cum MSS. Interp. & Codd. Casauboni pro δίδωσι Mox pro Διδίδωσι, pro quo Casaubonus in margine reposuerat Διδῶδε, scripserim δι' ἀδίδωσι, ut supra. Quomodo & quibus hæc distribuantur, meminit Athenæus lib. IV. Καὶ μέντοι καὶ αὐτῶν ὀψοποιοῦνται ἑκάστου τοῦ σιτοδείπνου ἢ βασιλέως, καὶ ἀποπέμπει ἑκάστῳ αὐτῶν ἃ, πλὴν καταλίπηται ὀλίγα τοῦ ἀρίστου· τὰ δὲ πλούσια τούτων τοῦ ἱππέως, καὶ σιτίων, ὡς πρὸς βασιλέα τοῦ τε δορυφόρου καὶ τοῦ πελταστοῦ, πέντε ἐκπέμπεται εἰς τὴν αὐλήν, ἃ οἱ ὑβρισταὶ ἅπαντα, μερίδας ποιήσαντες τοῦ κρέως, καὶ τοῦ ἄρτου ἴσας λαμβάνουσι. Ὧν ἀεὶ δὲ ἡμιωβολιαίου τὴν Ἑλλάδι μισθὸν ἀργύριον καμηλεύουσιν, ἕνεκα ἵνα τὰ σιτία ὁμοῦ ἢ βασιλέως εἰς ὑπόλογον καμηλεύωσιν. & paullo post: ὁ δὲ Περσῶν βασιλεύς, ὡς φησι Κτησίας καὶ Δί-

quæ insumit, largiendo tantum impendit quotidie in hunc cœnæ apparatum. Reliqui Macedones hæc legentes, tanquam beatum admirabantur: Alexander vero, tanquam infelicem & miserum deridebat, atque multis negotiis impeditum. Itaque columnam etiam, in qua hæc scripta exstabant, convellere jussit, dicens ad amicos: Nequaquam utile esse regibus, tam intemperanter & prodige cœnare discere. Necesse enim esse, ut magnum luxum ac prodigalitatem, eximia timiditas atque mollities consequatur. Videtis autem, eos qui tantis cœnis impleri solent, παῖς ὅσοι ἥρηται· βασιλεῦς δὲ σὺν τῷ δορίῳ καὶ τῷ δείπνῳ, καὶ οἷς ἀναλίσκῃ διαδίδωσι, πᾶσιν ἀναλίσκει τὴν ἡμέρας. πρὸς δὲ δείπνα τῷ τοιούτῳ οἱ μὲν ἄλλοι Μακεδόνες ἀναγινόντες ἐθαύμασιν ὡς εὐδαίμονα· Ἀλέξανδρον δὲ [102] καταγέλασεν, ὡς κακοδαίμονα, καὶ μακρᾶς ἀσχολίας ἐχόμενος· ὥς τε καὶ τὰ κίονα, ἐν ᾧ πρόπαι ἐγέγραπτο, καθελεῖν προσέταξεν. εἰπὼν πρὸς τοὺς φίλους· εὐδαμῶς συμφέρει τοῖς βασιλεῦσιν ἅπαξ ἀσώτως δειπνεῖν διδάσκεσθαι· ἀνάγκη γὰρ τῇ πολλῇ ἀσωτείᾳ καὶ τρυφῇ πολλὴν ἀνανδρίαν ἕπεσθαι. [103] ὁρᾶτε δὲ καὶ τοὺς τηλικού-

τοὺς δείπνους τὰ μὲν ἐν τοῖς Περσικοῖς, ἐδείπνει μὴ ἐπὶ δρῶν μυρίων πανταχοῦ λίων, καὶ ἀναλίσκοντα εἰς τὸ δεῖπνον τάλαντα πεντακόσια.

102 Καταγέλασεν] Ita scripsi cum Fl. pro ἐγέλασεν. Pro μακρᾶς ἀσχολίας, Fl. μακρᾶν ἀσχολίας. Cant. μακρᾶν ἀσχολίαν.

103 Ὁρᾶτε δὲ καὶ τοὺς τηλικούτους δείπνους πομπαμβύκας, ἐν ταῖς μάχαις τακχίας πομβύκας] Ita edidi cum Fl. pro vulgato ἱμποπλασμβύκας. Cant. πομπασμβύκας. quomodo & Codd. Casauboni. Eodem modo apud Herodotum lib. IX. cap. 81. Pausanias, victis Persis, & castris cum omni apparatu regio potitus, jussis pistoribus & coquis cœnam veluti Mardonio instruere, suis vero ministris Laconicam, advocatis Græcorum ducibus, ostendens utrumque apparatum, cum risu dixisse fertur: Ἄνδρες Ἕλληνες, τῆδε δὴ εἵνεκα ἐγὼ ὑμέας συνήγαγον, βουλόμενος ὑμῖν τῶν τοῦ Μάρ-

λικῶτων δεάπνων πιπτωλαμβάνειν, ἐν ταῖς μάχαις ταχέως ἠπιωμβάνειν.

in pugnis etiam celeriter hostibus victoriam dare.

[CAP. IV.]

Ἀντίπατρος.

¶ Ἀντίπατρος [1] ἐν τῇ Τετραχωρητῶν στρατιώτων, ἔταξε τὸ χόρτον τῶν ἵππων ἐμπρῆσαι, τὸ πρὸς τῇ σκηνῇ· οἱ μὲν ἐνέπρησαν· ὁ δὲ σαλπιγκτὴς ἐσήμαινεν. οἱ δὲ Μακηδόνες πρὸς τὸ σημεῖον ἠθροίζοντο, μετέωρα ἔχοντες τὰ δόρατα. πάντα ἰδόντες οἱ Τετραχωρῆται, καταπλαγέντες ἐξέλιπον τὸ χωρίον· ἀμαχεὶ δὲ Ἀντίπατρος ἐκράτησεν.

Ἀντίπατρος τὸ Σπερχειὸν διαβῆναι ἠβούλετο· Θετταλῶν δὲ ἱππέων κωλυόντων διαβαίνειν, ὁ μὲν τὴν δύναμιν ἀπήγαγε [3] εἰς τὸν αὐτὸν στρατόπεδον, καὶ παρήγγειλε τοῖς Μακε-

Antipater.

¶ Antipater in Tetrachoritarum regione militans, jussit in equorum stramen, quod circum tabernaculum erat, ignem injicere. Quo inflammato, tubicen signum dedit, ac Macedones circa tabernaculum coibant, hastas in altum tendentes. Quo viso, Tetrachoritæ perterriti, locum reliquerunt: atque ita sine prælio Antipater victoriam adeptus est,

2 Antipater Sperchium transire volebat: Equitibus autem Thessalis prohibentibus trajicere, copias abduxit in castra, & Macedonibus imperavit, ut in

δόσι

δων βαπτῶν ἢ ἀσφαλῶς δείξει. ἐς πολεμίους δίαυλον ἔχων, ἅλτο ἐς ἡμίας ὥστε εἰς γυμνὸν ἔχοντας ἀπαντήσαι.

1 Ἐν τῇ Τετραχωρήτων] Stephano: Τετραχωρῆται, οἱ Βιανδοι, ὡς Στράβων ἐβδμη. Οὕτοι λέγονται καὶ Τετραχωρίται. Thraciæ populus est: de eo consule Ortelium.

2 Ἀντίπατρος] Cant. Ἀλέξανδρος.

3 Εἰς τὸν αὐτὸν στρατόπεδον.] Scribe τὸν αὐτόν. *Casaubonus.*

4 Τὸν

armis permanerent, neque jumenta solverent. Thessali Lamiam equitantes, prandium fecerunt in singulis ædibus. Antipater prævertens eos, fluvium copias traduxit, priusquam excurrerent ad repellendum Thessali, & Lamiam irruptione facta cepit.

δόσι μένειν ἐν τοῖς σπλοις, καὶ τὰ σκεύοφόρα μὴ λύειν. οἱ Θεσσαλοὶ δὲ ἐς τὴν Λαμίαν ἀφιππεύσαντες, ἠλισθησάν τε καὶ τὰς οἰκίας. Ἀντίπατρος τὸν ποταμὸν φθάσας διεβίβασε τὴν δύναμιν, πρὶν ἐκβοηθῆσαι Θεσσαλοὺς, καὶ καταλάβετο τὴν Λαμίαν προσπεσών.

3 Antipater in Thessalia volens hostibus plurimorum equitum opinionem præbere, contractos multos asinos atque mulos, turmatim instruxit & in eos viros imposuit equestri armatura præditos: unicuique vero turmæ primum ordinem verorum equitum addidit. Eos hostes conspicati, & sequentes etiam equites esse suspicati, metu perculsi, se fugæ mandaverunt. Hoc stratagemate Agesilaus etiam usus est

3 Ἀντίπατρος ἐν Θεσσαλίᾳ βουλόμενος φαντασίαν τοῖς πολεμίοις παρασχεῖν ἱππέων πολλῶν, συναγαγὼν ὄνους πολλοὺς καὶ ἡμιόνους, συνέταξεν εἰς ἴλας καὶ ἀνεβίβασεν ἄνδρας ὡπλισιν ἱππικὴν ἔχοντας· προσέταξε δὲ ἑκάστῃ ἴλῃ τὸ πρῶτον ζυγὸν ἀληθινῶν ἱππέων. τούτους ὁρῶντες οἱ πολέμιοι, καὶ τοὺς ἑπομένους ἱππεῖς εἶναι νομίσαντες, καταπλαγέντες ἔφυγον. τούτῳ τῷ στρατηγήματι καὶ Ἀγησίλαος ἐχρήσατο

1 Τὸν ποταμὸν φθάσας] MSS. τὸν ποταμὸν καὶ φθάσας. & sic quoque Cod. Casauboni.

5 Εἰς ἴλας] Cant. εἰσεῖλας. Vulgata εἰς ἴλας utrumque male: dicitur enim ἴλη spiritu leni: olim ἕλη. Eustathius ad Iliad. B. Τέσσαρα δὲ ἴλαδόν, χρῆσις καὶ παρ' Ἡσιόδῳ. σημαίνει τὸ τάξιν. καὶ παλαιὰ μὲν καὶ ἁπλῆ ἴλη, καὶ τὸ ἰλαδόν, ὃ καὶ σπουδαιοτέρα οὖσα ἤρξατο. ὡς ἀπὸ τοῦ ἴλημι, τὸ συρρέω. δέδεται δὲ τοῦτο καὶ πρὸς τὸ πίεσμα. ὅτι ἐν ἴλῃ ὄντες, ἀλλ' ἐν τῇ αὐτῇ χώρᾳ.

6 Πεμ-

καὶ πρὸς Ἀέροπον ἐν Μακεδονίᾳ, καὶ Εὐμένης πρὸς Ἀντίγονον ἐν Ἀσίᾳ:

adversus Aëropum in Macedonia, & Eumenes adversus Antigonum in Asia.

[CAP. V.]

Παρμενίων.

¶ Παρμενίων μετὰ τὴν ἐν Ἰσσῷ μάχην ὑπὸ Ἀλεξάνδρου πεμφθεὶς εἰς Δαμασκὸν ἐπὶ τὰ ἀποσκεύια τῶν πεζῶν, συνῆψε τοῖς σκευοφόροις· ἐπεὶ δὲ οἱ βάρβαροι φοβηθέντες ἔφυγον, ἐννοήσας Παρμενίων ὅτι μὴ δυνατὸν ἔσοιτο τοσαύτην ἀποσκευὴν τῶν νομιζόντων βαρβάρων φυγόντων, τρεῖς ἴλας ἱππέων πέμψας πρὸς αὐτοὺς, ἐκήρυξεν, ὃς ἂν μὴ ταῖς ἑαυτοῦ χερσὶ λάβηται τῶν ἰδίων ὑποζυγίων, φονευθήσεται. τοῦτο τὸ κήρυγμα οἱ βάρβαροι δείσαντες αὐτοὶ

Parmenion.

¶ Parmenion post factum ad Issum prælium, ab Alexandro missus Damascum, ad impedimenta peditum, conflixit cum calonibus. Postquam vero barbari metuentes fugam capesserent, cogitans Parmenion se non posse conservare tantam impedimentorum multitudinem, si calones barbari se fugæ traderent, missis ad eos tribus equitum turmis, promulgavit: Quicunque non propriis manibus sua jumenta apprehenderit, trucidabitur. Hanc promulgationem veriti barbari, ipsi

προσ-

6 Πεμφθεὶς εἰς Δάμασκον ὅπὶ τὰ ἀποσκευὰ τῶν πεζῶν] Curtius lib. III. cap. 12. *Damascum, ubi regiæ gazæ erant, Parmenione præmisso.* & cap. 13. *Pecuniam regiam, quam gazam Persæ vocant, cum pretiosissima rerum asseruit.* Quare cum Freinshemio ad cap. 13. n. 9. pro πεζῶν, lego Περσῶν. Mox pro ἴσυγον, Cant. ἰσθμον.

7 Δείσαντες] γρ. δέξαντες. *Casaubonus.*

ad jumenta accesserunt, & impedimenta transportarunt.

προσῆλθον τοῖς ὑποζυγίοις, καὶ τῷ ἀποσκευῇ διεκόμισαν.

[CAP. VI.]

Antigonus.

¶ Antigonus Corinthum tali stratagemate cepit. Alexander arcem Corinthiorum tenens, e vita discesserat. Huic fuerat uxor Nicæa, bene annis affecta. Eam Antigonus filio suo Demetrio in uxorem postulat: quæ se lubenter adolescenti regi in matrimonium tradidit. Sacrificium instituebat magnificum, & panegyrim Græcorum, atque Amœbeum, ut cithara luderet, conduxerat. Magno studio ad spectandum homines confluebant. Nicæam ipsam regiis vestimentis ornatam, deliciantem ac superbientem satellites de-

Ἀντίγονος.

¶ Ἀντίγονος ἐκράτησε Κορίνθου τοιῷδε στρατηγήματι· Ἀλέξανδρος ὁ κατέχων Ἀκροκόρινθον ἐτελεύτησεν· ᾧ αὐτῷ γυνὴ Νίκαια ἡλικίας ἄλις ἔχουσα. ταύτην Ἀντίγονος τῷ υἱῷ Δημητρίῳ μνηστεύεται. ἡ δὲ ἁρμόζεται μειρακίῳ βασιλεῖ καὶ πρὸς γάμον αὐτὴν ἐπέδωκεν. ἦν θυσία μεγαλοπρεπὴς· πανήγυρις Ἑλληνική. Ἀμοιβεὺς κιθαρῳδεῖν ἔμελλεν· πολλὴ σπουδή. πρὸς τὴν θέαν ἦν τὴν Νίκαιαν αὐτὴν [1] ἐν φορείῳ βασιλικῶς κεκοσμημένῳ τρυφῶσαν καὶ θρυπτομένην δορυφόροις παρέπεμπον·

ἐς

1 Ἐν φορείῳ βασιλικῶς κεκοσμημένην] Codd. quidam, κεκοσμημένῳ nihilo deterius. *Casaubonus.*

Ἐν φορείῳ βασιλικῶς κεκοσμ.] MSS. ἐν φορείῳ βασιλικῷ κεκοσμ. Plutarchus in Arato, ubi eandem rem fusius narrat, eodem modo ut Vulgata: ἐν φορείῳ κεκοσμημένῳ βασιλικῶς, &c. Interpres legisse videtur: βασιλικῶς κεκοσμημένῳ· dum vertit: *regiis vestimentis ornatam.* cum nunc sit: *lectica regium in modum ornata.*

2 Ma-

ἐς ᾧ τὸ θέατρον ἐσιόσης, [2] μακρὰ χαίρειν τῷ κιθαρῳδῷ, καὶ τῷ γάμῳ φράσας Ἀντίγονος, ὥρμησεν ἐπὶ τὴν Ἀκροκόρινθον· καὶ τῶν φυλάκων περὶ τὴν πανήγυριν ἀσχολουμένων, καὶ θέαν κατειληφότων, ῥᾳδίως κατέσχε τὸ χωρίον, καὶ τὴν Κόρινθον πάσης ἐκρέμασε, στρατηγήματι τῷ γάμῳ χρησάμενος.

Ἀντίγονος πρὸς πρεσβείαις χρηματίζων παρεδίδασκεν ἐκ τῶν ὑπομνημάτων, [3] τίνες εἶεν ὡς αὐτὸν οἱ καὶ πάλαι πρεσβεύσαντες, καὶ μὴ τίνων, καὶ ὑπὲρ οἵων πραγμάτων· ἐν ᾗ πρὸς ἑκάστους ἐποιεῖτο διομνημόνευσιν ἑκάστων, παρὰ τοὺς πρεσβεύοντας [4] ἐξέπεσεν, ὡς μνήμῃ ἔχων ὑπερβάλλουσαν.

ducebant: quæ cum in theatrum introiisset, Antigonus parum de citharœdo & nuptiis sollicitus amplius, impetum in arcem Corinthiorum fecit, & custodibus circa festum & spectaculum occupatis, nullo negotio munitionem obtinuit, universaque Corintho potitus est, hoc usus nuptiarum stratagemate.

2 Antigonus cum legationibus ageus, simul ex monumentis docuit, quinam apud se antea legationem obiissent, & cum quibus: item de quibus rebus ac negotiis. In mutuis vero colloquiis mentionem singulorum faciens, apud legatos effecit, ut præstantissima memoria præditus videretur.

Ἀντί-

2 Μακρὰ χαίρειν τῷ κιθαρῳδῷ καὶ τῷ γάμῳ φθάσας] Scribendum φράσας. Casaubonus.

Χαίρειν τῷ κιθαρῳδῷ, καὶ τῷ γάμῳ φράσας] Ita scripsi cum Casaubono pro vulgato φθάσας. Pro eo Plutarchus d. l. αὐτὸς ᾧ χαίρειν μὲν Ἀμεινία, χαίρειν ᾗ οὖν γάμους ἐάσας.

3 Τίνες εἶεν ὡς αὐτὸν οἱ καὶ πάλαι πρ.] Ita edidi cum Fl. pro vulgato, τίνες ὡς αὐτὸν καὶ οἱ πάλαι φρ. Cant. ὡς αὐτὸν καὶ οἱ π.

4 Ἐξέπεσεν ὡς μνήμην ἔχων ὑπερβάλλουσαν] Legerem libens ἐξέπλησεν, vel πάντας ἐξέπλησεν. moveor enim insolenti usu verbi ἐξέπεσεν. Casaubonus.

Ἐξέπεσεν] Cant. ἐπέπεσεν. Forte ἐξέπεσεν.

5 Κα-

3 Antigonus in oppugnatione Megarorum elephantos adduxit. Megarenſes, ſues liquida pice ungebant, eaque incenſa dimittebant. Quæ cum urerentur igni, grunnientes incitato curſu in elephantos incidebant. Illi metu perciti & conturbati, alius alio fugam faciebant. Antigonus in poſterum Indis mandavit, ut ſues cum elephantis alerent, ut ad earum adſpectum, clamoremque ferendum, aſſuefierent belluæ.

Ἀντίγονος Μέγαρα πολιορκῶν, τὰς ἐλέφαντας ἐπῆγε. οἱ Μεγαρεῖς σῦς [5] καταλείφοντες ὑγρᾷ πίσσῃ, καὶ ὑφάπτοντες ἠφίεσαν· αἱ δὲ ὑπὸ τοῦ πυρὸς καιόμεναι, κεκραγυῖαι, πολλῷ ὁρμῇ εἰς τοὺς ἐλέφαντας ἐνέπιπτον· οἱ δὲ ἱερῶντες καὶ παρατρόμοι, ἄλλος ἄλλῃ διέφευγον. Ἀντίγονος δὲ λοιπὸν πρόσταξε τοῖς Ἰνδοῖς τρέφειν ὗς μετὰ ἐλεφάντων, ἵνα τοῦ ὄψιν αὐτῶν καὶ τοῦ κραυγοῦ τὰ θηρία φέρειν ἐθίζοιτο.

4 Antigonus Antipatrum, cum in periculum veniſſet ut lapidaretur a Macedonibus, eripuit. Inter medium exercitum flumen erat rapidiſſimum, ponte conjunctum. Hinc ſua tabernacula Macedones habebant, inde Antigonus

Ἀντίγονος Ἀντίπατρον [6] κινδυνεύοντα λιθοβολεῖσθαι ὑπὸ Μακεδόνων, ἔσωσε. δὲ γεφυρὰ μέσον τὸν ποταμὸν ὀξὺν τὸ ῥεῦμα, γέφυραν ἔχων· ἔνθεν οἱ Μακεδόνες ἐσκήνων· ἐκεῖθεν Ἀντίπατρος, ἔχων ἱππέας ὁμοφρονοῦντας. οἱ μὲν

[5] Καταλείποντες] Cum MSS. pro καταλείφοντο. Pro ἠφίεσαν, Cant. ὑφίεσαν. & in fine pro ἐθίζοιτο, Cant. ἐθίζοντο.

[6] Κινδυνεύοντα λιθοβολεῖσθαι ὑπὸ Μακεδόνων] Vel καταλιθοβολεῖσθαι, vel καταλιθάζεσθαι legendum. Deinde autem βαλεῖν ἀπειλοῦντες, vel ἀπειλεῖν, non καλεῖν. Caſaubonus.

Λιθοβολεῖσθαι] Scribo λιθαζεσθαι. Mox Cant. μέσον delet.

μὴ πολλῶ θορύβῳ καὶ μεγάλης βοῆς ἔτυχεν χρήματα, καλεῖν ἀπειλοῦντας εἰ μὴ λάβοιεν. Ἀντίπατρος μὴ ἔχων δοῦναι, λέγει ἐν ἀμηχάνῳ. Ἀντίγονος ἔφη πρὸς αὐτὸν, ἀλλ' [7] ἐγωγέ σοι δώσω καιρὸν ἀφόδου· πῶς εἰπὼν, ἐν αὐτῇ τῇ παρόδῳ, διαβαμὼν τὸ γέφυραν, μέσης περιὼν τὰς φάλαγγας ἑκάστῳ πρόσωπῳ ἐοικὼς δημηγορήσοντι· οἱ Μακεδόνες ὡς ἀνδρὶ τῶν ἐπιφανῶν ἐξεχώρουν καὶ παρήεσαν, καὶ πάντες ἦσαν ἀκροώμενοι [8] ὧν λέγειν· μέλλοντος. ἐπεὶ δὲ πρόεισιν τὸ πλῆθος, μακρὰ ἐδημηγόρησεν ἀπολογούμενος ὑπὲρ Ἀντιπάτρου, ἐπαγγελλόμενος, παρακαλῶν, διαλλάσσων· ἐν ᾧ τῷ καιρῷ τὰ μακρὰς δημηγορίας, Ἀντίπατρος μὴ τὸ ἱππέων τὸ γέφυραν

cum quibusdam sibi adhærentibus & consentientibus equitibus. Illi magno cum tumultu & vociferatione stipendia petebant, mortem minitantes, nisi accepissent. Antipater non habens quod numeraret, in summis difficultatibus versabatur. Cui Antigonus: At, inquit, ego tibi discedendi facultatem præstabo. His dictis, cum ipsa armatura per pontem cucurrit, & medias phalanges dividens, singulos adibat concionaturo similis. Macedones viro illustri cedebant & deflectebant, omnesque sequebantur audituri quid dicere vellet. Postquam vero circumstitit multitudo, longam orationem habuit, defendens Antipatrum, promittendo, hortando, conciliando. Inter hanc prolixam concionem, Antipater transiens cum equi-

πρεσβελ-

7 Ἐγωγέ σοι] Cant. ἐγώ σοι.
8 Ὧν λέγειν] Fl. πρεσβείαν. Cant. ὧν πρεσβείαν. Idem codex pro πρεσβείαν, πρεσβεῖς.

9 Πρεσβελ-

tibus pontem, militum lapides effugit.

5 Idem hic Antigonus primus, si fortiorem ac validiorem manum haberet, tranquillius & moderatius bellum administrabat: sin imbecilliorem quam ut violentum periculum sustinere posset, impressiones faciebat, viriliter obitam mortem, quam turpem & ignavam vitam, magis expetendam arbitratus.

6 Idem hic Antigonus in Cappadocia hybernabat. Defecerunt ab eo Macedonum armatorum tria millia. Hi collibus munitioribus occupatis, Lycaoniam populabantur, atque jam etiam Phrygiam. Antigonus tot homines morte multare, crudele & inhumanum putabat. Metuebat autem, ne se cum

9 προελθών, ἐξέφυγε τὰς ἀπὸ τῶν κραπώτων λίθους.

Ἀντίγονος ὁ πρῶτος αὐτὸς ἰσχυροτέραν [10] ἔχων χεῖρα τῷ πολέμῳ κολαιπρον ἐχρῆτο. εἰ μὲν ἀσθενεστέραν, βιαίᾳ κινδύνῳ τὰς ἐπιθέσεις ἐποιεῖτο, καὶ ζῶν ἀγωνῶς, τὸ θνήσκειν ἀνδρείως αἱρετώτερον ἡγεμόνος.

[11] Ἀντίγονος ὅτε περὶ Καππαδοκίαν ἐχείμαζεν. ἀπέθανον αὐτοῦ οἱ Μακεδόνες ὁπλίται τρισχίλιοι. ὅτι καταλαβόμενοι λόφους καρτεροὺς, Λυκαονίαν ἐπόρθουν, ἤδη δὲ καὶ Φρυγίαν. Ἀντίγονος κτείνας μὲν τοσούτους ὠμὸν ἡγεῖτο. [12] ἐδεδοίκει δὲ καὶ μὴ προσθοῖντο τοῖς πολεμίοις, [13] ὧν Ἀλκέτας

9 Προελθών] πρὸ τῶν. *Casaubonus.*

10 Ἔχων χεῖρα] Delet hæc Fl. sed ante αὐτὸς quædam desunt.

11 Ἀντίγονος ὅτε] MSS. Ἀντίγονος οἷς. Forte, Ἀντίγονος, ὡς περὶ &c. posito post ἰχείμαζεν comma.

12 Ἐδεδοίκει δὲ καὶ μὴ] Καὶ ante μὴ MSS & Interpres delent. Paullo post pro Λακέτας cum Casaubono reposui Ἀλκέτας, cujus sequente exemplo crebra mentio, ubi & idem error conspicitur in Cant. Pro προσθοῖντο τῶν, MSS. προσστῶν.

13 Ὧν Λακέτας ἦρχε] Scribe Ἀλκέτας. *Casaubonus.*

χιλίας ἀρτάβας. [98] καὶ τὴν ἑτέρων χιλίας ἀρτάβας. σεμιδάλεως πεντακοσίας ἀρτάβας· χόνδρα δὲ ἐκ τῶν ὀλυρῶν πεντακοσίας μάρας· κριθὰς τοῖς κτήνεσι δισμυρίας ἀρτάβας· ἀχύρων μυρίας ἁμάξας· κάρφος [99] πεντακισχιλίας ἁμάξας· ἐλαίου σισαμίνου μακεδονίας μάρας· [100] ὄξος ἑκατὸν μύρας· καρδάμου κεκομμένου λεπτοῦ τριάκοντα ἀρτάβας. ταῦτα μὲν πάντα [101] Διδίδωσι τοῖς σιτοῦσι

puræ, mille artabas, aliarumque mille artabas. Siliginis quingentas artabas. Chondri ex farre quingentas marias. Hordeum pro jumentis vicies mille artabas. Palearum decies mille currus. Festucarum quinquies mille currus. Olei sisamini ducentas marias. Aceti centum marias. Nasturtii concisi tenuis, artabas triginta. Hæc omnia dispertit copiis, quæ sunt enumerata. Rex autem cum prandio, cœnaque, & iis

τοῖς

98 Καὶ τὴν ἑτέραν] MSS. καὶ τὴν δὲ ἑτέραν. unde lego, καὶ τὴν δευτέραν, ut supra. Ante χόνδρα τε ἐκ, cum MSS. & Interprete inserui σεμιδάλεως πεντακοσίας ἀρτάβας. Orta lacuna ex repetitione vocis ἀρτάβας. Mox in Fl. κριθὰς male repetitur.

99 Πεντακισχιλίας] Cant πεντακισμυρίας. Mox post ἁμάξας, cum Fl. & Interprete inserui ὑμάρας.

100 Ὄξους ἑκατὸν μύρας] Ctesias & Dinon teste Athenæo lib. II. recensentes quæ regi ad cœnam pararentur, *acetum* & *piper* omisere: ἐπεὶ καταλείψει ἂν τὰ ἀεὶ τῇ χρείᾳ φέροντα τόπον βιβλίῳ, πάντα τὰ τοῦ βασιλέως ὀψοποιήματα ὅσα τὸ δεῖπνον, ἢ πιπέρεως μίσυσται, ἢ ὄξους, ὁ μέντοι ἄστοι ἴσῃ τῇ ἡδυσμάτων. ἀλλὰ μὴν ἥδιόν γε τὴ Περσικὴ σκευασταί. *Aceti* in hac columna hic mentio: *piperis* nulla. Verum pro eo usi videntur *nasturtio*, cujus hic crebra mentio, juxta illud Nicandri in Theriacis:

Παλαιὸν δ' ἢ πίσσει κύψας γίοι, ἢ νάπυ Μηδὲν

Καρδαμοειδὲς μήτισαιο

Pro καρδάμου, Cant. male κηλώμου.

101 Διδίδωσι] Ita reposui cum MSS. Interp. & Codd. Casauboni pro δίδωσι Mox pro Μαδίδωσι, pro quo Casaubonus in margine reposuerat Μηδίδωσι, scripserim δι' ἀδίδωσι, ut supra. Quomodo & quibus hæc distribuantur, meminit Athenæus lib. IV. Καὶ μέτεστι μὲν αὐτῶν οὐδενὶ Σπάρτῃ ἐκτὸς τῆς συσσιτίου τῶν βασιλέων, καὶ λακωνίσαι ἔκαστον αὐτῶν ὃ, τι ἂν καταλίπωσι δεῖπνον ἀφεῖσθαι· τὰ δὲ πλεῖστα τούτων τῇ ἱερείᾳ, καὶ σιτίων, ὅς πρὸς βασιλέως τῇ τε δορυφόρων καὶ τῶν πελταστῶν, πέμπεται εἰς τὴν αὐλὴν, ὃ οἱ ἰδιῶται ἅπαντα, μερίδας πολίτας τῶν κρεῶν, καὶ τῶν ἄρτων ἴσας λαμβάνοντες. Ὧν ἀπὸ ζ' οἱ μαντοσυρεῖς τῇ Ἑκάτῃ μαντεύονται καμεῖσθαι, ἔτος ἕτοι τὰ σιτία οὐδὲ τῶν βασιλέως εἰς ὑστέρους καμεῖσθαι. & paullo post: ὁ δὲ Περσῶν βασιλεὺς, ὡς φησι Κτησίας καὶ Δί-

quæ insumit, largiendo tantum impendit quotidie in hunc cœnæ apparatum. Reliqui Macedones hæc legentes, tanquam beatum admirabantur: Alexander vero, tanquam infelicem & miserum deridebat, atque multis negotiis impeditum. Itaque columnam etiam, in qua hæc scripta exstabant, convellere jussit, dicens ad amicos: Nequaquam utile esse regibus, tam intemperanter & prodige cœnare discere. Necesse enim esse, ut magnum luxum ac prodigalitatem, eximia timiditas atque mollities consequatur. Videtis autem, eos qui tantis cœnis impleri solent, παῖς ὅσα εἴρηται· βασιλεὺς δὲ σὺν τῷ ἀρίστῳ καὶ τῷ δείπνῳ, καὶ οἷς ἀναλίσκει Μακεδόσι δίδωσι, πᾶσιν ἀναλίσκει τὴν ἡμέραν. παύτων δὲ δείπνα τὰ θαυμαζόμενα οἱ μὲν ἄλλοι Μακεδόνες ἀναγνόντες ἐθαύμασαν ὡς δαιμόνια· Ἀλέξανδρος δὲ [102] κατεγέλασεν, ὡς κακοδαίμονος, καὶ μακρᾶς ἀσχολίας ἐχούσης· ὥς τε καὶ τὸν κίονα, ἐν ᾧ ταῦτα ἐγέγραπτο, καθελεῖν προσέταξεν. εἰπὼν πρὸς τοὺς φίλους· ἁδαμῶς συμφέρει τοῖς βασιλεῦσιν ἕτως ἀστώτως δειπνεῖν διδάσκεσθαι· ἀνάγκη γὰρ τῇ πολλῇ ἀστωτείᾳ καὶ τρυφῇ πολλὴν ἀνανδρίαν ἕπεσθαι. [103] ὁρᾶτε δὲ καὶ τοὺς τηλικού-

---

καὶ Δίνων ἐν τοῖς Περσικοῖς, ἐδείπνει μὲν ἀνδρῶν μυρίων πεντακισχιλίων, καὶ ἀναλίσκεται εἰς τὸ δεῖπνον τάλαντα πεντακόσια.

102 Κατεγέλασεν] Ita scripsi cum Fl. pro ἐγέλασεν. Pro μακρᾶς ἀσχολίας, Fl. μακρᾶν ἀσχολίας. Cant. μακρὰν ἀσχολίαν.

103 Ὁρᾶτε δὲ καὶ τοὺς τηλικούτους δείπνων ἐμπλασμούς, ἐν ταῖς μέχαις παχέως κἀπαμβύκας] Ita edidi cum Fl. pro vulgato ἐμπιπλασμούς. Cant. πλασμούς. quomodo & Codd. Casauboni. Eodem modo apud Herodotum lib. IX. cap. 81. Pausanias, victis Persis, & castris cum omni apparatu regio potitus, jussis pistoribus & coquis cœnam veluti Mardonio instruere, suis vero ministris Laconicam, advocatis Græcorum ducibus, ostendens utrumque apparatum, cum risu dixisse fertur: Ἄνδρες Ἕλληνες, τοῦδε ἕνεκα ἐγὼ ὑμέας συνήγαγον, βουλόμενος ὑμῖν τοῦδε Μήδων

λικῶν δείπνων πιμπλαμένους, ἐν ταῖς μάχαις ταχέως ἡττωμένους.

in pugnis etiam celeriter hostibus victoriam dare.

[CAP. IV.]

Ἀντίπατρος.

¶ Ἀντίπατρος [1] ἐν τῇ Τετραχωρητῶν χρατούσῃ, ἔταξε τὸ χόρτον τῶν ἵππων ἐμπρῆσαι, τὸ πρὸς τῇ σκηνῇ· οἱ μὲν ἐνέπρησαν· ὁ δὲ σαλπιγκτὴς ἐσήμαινεν. οἱ δὲ Μακηδόνες περὶ τὸν σκηνὸν ἠθροίζοντο, μετώπρα ἔχοντες τὰ δόρατα. ταῦτα ἰδόντες οἱ Τετραχωρῖται, καταπλαγέντες ἐξέλιπον τὸ χωρίον· ἀμαχεὶ δὲ Ἀντίπατρος ἐκράτησεν.

Ἀντίπατρος τὸ Σπερχειὸν διαβῶαι ἠβούλετο· Θετταλῶν δὲ ἱππέων κωλυόντων διαβαίνειν, ὁ μὲν τὸν δυνάμιν ἀπήγαγε [3] εἰς τὸν αὐτὸν στρατοπέδειαν, καὶ παρήγγειλε τοῖς Μακε-

Antipater.

¶ Antipater in Tetrachoritarum regione militans, jussit in equorum stramen, quod circum tabernaculum erat, ignem injicere. Quo inflammato, tubicen signum dedit, ac Macedones circa tabernaculum coibant, hastas in altum tendentes. Quo viso, Tetrachoritæ perterriti, locum reliquerunt: atque ita sine prælio Antipater victoriam adeptus est.

2 Antipater Sperchium transire volebat: Equitibus autem Thessalis prohibentibus trajicere, copias abduxit in castra, & Macedonibus imperavit, ut in

δόσι

δων βασιλῶ· ἢ ἀσεργασίαν δείξει. ἐς τοιαύτὴν δίαιταν ἔχων, ἦλθε εἰς ἐμέας ὑπὸ εἰζυρίαν ἔχοντας ἀπαιτησόμενος.

1 Ἐν τῇ Τετραχωρητῶν] Stephano: Τετραχωρῖται, οἱ Βαιτοί, ὡς Στράβων ἐν ἕβδμῳ. Οὐ περὶ λογίται τὴ Τετραχωρίτων. Thraciæ populus est: de eo consule Ortelium.

2 Ἀντίπατρος] Cant. Ἀλέξανδρος.

3 Εἰς τὸν αὐτὸν στρατοπέδ.] Scribe τὸν αὐτὸν. *Casaubonus.*

4 Τὸν

armis permanerent, neque jumenta solverent. Thessali Lamiam equitantes, prandium fecerunt in singulis ædibus. Antipater prævertens eos, fluvium copias traduxit, priusquam excurrerent ad repellendum Thessali, & Lamiam irruptione facta cepit.

δόσι μένειν ἐν τοῖς ὅπλοις, καὶ τὰ σκευοφόρα μὴ λύειν. οἱ Θεσσαλοὶ ἦ ἐς τὴν Λαμίαν ἀφιππεύσαντες, ἠριστοποιοῦντο κατὰ τὰς οἰκίας. Ἀντίπατρος τὸν ποταμὸν φθάσας διεβίβασε τὴν δύναμιν, πρὶν ἐκβοηθῆσαι Θεσσαλούς, καὶ καταλάβετο τὴν Λαμίαν προσπεσών.

3 Antipater in Thessalia volens hostibus plurimorum equitum opinionem præbere, contractos multos asinos atque mulos, turmatim instruxit & in eos viros imposuit equestri armatura præditos: unicuique vero turmæ primum ordinem verorum equitum addidit. Eos hostes conspicati, & sequentes etiam equites esse suspicati, metu perculsi, se fugæ mandaverunt. Hoc stratagemate Agesilaus etiam usus est

Ἀντίπατρος ἐν Θεσσαλίᾳ βουλόμενος φαντασίαν τοῖς πολεμίοις παρέχειν ἱππέων πολλῶν, συναγαγὼν ὄνους πολλοὺς καὶ ἡμιόνους, συνέταξεν εἰς ἴλας καὶ ἀνεβίβασεν ἄνδρας ὁπλίσιν ἱππικοῖς ἔχοντας. παρέταξε ἦ ἑκάστῃ ἴλῃ τὸ πρῶτον ζυγὸν ἀληθινῶν ἱππέων. τούτους ὁρῶντες οἱ πολέμιοι, καὶ τοὺς ἑπομένους ἱππεῖς εἶναι νομίσαντες, καταπλαγέντες ἔφυγον. τούτῳ τῷ στρατηγήματι καὶ Ἀγησίλαος ἐχρήσατο

1 Τὸν ποταμὸν φθάσας] MSS. τὸν ποταμὸν καὶ φθάσας. & sic quoque Cod. Casauboni.

5 Εἰς ἴλας] Cant. εἰ εἴλας. Vulgata εἰς ἴλας utrumque male: dicitur enim ἴλη spiritu leni: olim εἶλη. Eustathius ad Iliad. B. Τέλη ἱππέων, χρῖσις καὶ παρ' Ἡσιόδῳ. φρουτύπτει αὐτοῦ ἴλη, ὃ σημαίνει τὸ πέζιον. καὶ παῦμα μὲν καὶ ἴλη, καὶ τὸ λαδεῖν, λέγ' ὅτι διέλυσαν οὐχὶ τὸ ἀρχικὸν, ὡς ὅταν τὸ εἰλῶ, τὸ συγκλείω. ὀξύνεται δὲ τότε καὶ τὸ πεῖσαι. ὕστερον δ' ἔχουσι, ἀλλ' ἐκ τοῦ ι αὐτοῖς γραπτέον.

6 Πεμ-

καὶ πρὸς Ἀέροπον ἐν Μακεδονίᾳ, καὶ Εὐμένης πρὸς Ἀντίγονον ἐν Ἀσίᾳ:

adversus Aëropum in Macedonia, & Eumenes adversus Antigonum in Asia.

[CAP. V.]

Παρμενίων.

¶ Παρμενίων μετὰ τὴν ἐν Ἴσσῳ μάχην ὑπὸ Ἀλεξάνδρου πεμφθεὶς εἰς Δαμασκὸν ἐπὶ τὰ ἀποσκευοφόρα τῶν περσῶν, συνῆψε τοῖς σκευοφόροις· ἐπεὶ δὲ οἱ βάρβαροι φοβηθέντες ἔφυγον, συνιδὼν Παρμενίων ὅτι μὴ δυνατὸν ἔσται τοσαύτην ἀποσκευὴν τῶν νομιζόντων βαρβάρων φυγόντων, τρεῖς ἴλας ἱππέων πέμψας πρὸς αὐτὰς, ἐκήρυξεν, ὃς ἂν μὴ ταῖς ἑαυτοῦ χερσὶ λάβηται τῶν ἰδίων ὑποζυγίων, φονευθήσεται. τοῦτο τὸ κήρυγμα οἱ βάρβαροι δείσαντες αὐτοὶ

Parmenion.

¶ Parmenion post factum ad Issum prælium, ab Alexandro missus Damascum, ad impedimenta peditum, conflixit cum calonibus. Postquam vero barbari metuentes fugam capesserent, cogitans Parmenion se non posse conservare tantam impedimentorum multitudinem, si calones barbari se fugæ traderent, missis ad eos tribus equitum turmis, promulgavit: Quicunque non propriis manibus sua jumenta apprehenderit, trucidabitur. Hanc promulgationem veriti barbari, ipsi

προσ-

6 Παμφθεὶς εἰς Δάμασκον ἐπὶ τὰ ἀποσκευοφόρα τῶν περσῶν.] Curtius lib. III. cap. 12. *Damascum, ubi regia gaza erat, Parmenione præmisso.* & cap. 13. *Pecuniam regiam, quam gazam Persæ vocant, cum pretiosissima rerum asserti juset.* Quare cum Freinshemio ad cap. 13. n. 9. pro πεζῶν, lego περσῶν. Mox pro ἴσυσαν, Cant. ἐδέησαν.

7 Δείσαντες] γρ. δέξασθαι. *Casaubonus.*

8 Ἐν

ad jumenta acceſſerunt, & impedimenta tranſportarunt.

προσῆλθον τοῖς ὑποζυγίοις, καὶ τὰ ἀποσκεύη διεκόμισαν.

[CAP. VI.]

Antigonus.

¶ Antigonus Corinthum tali ſtratagemate cepit. Alexander arcem Corinthiorum tenens, e vita diſceſſerat. Huic fuerat uxor Nicæa, bene annis affecta. Eam Antigonus filio ſuo Demetrio in uxorem poſtulat: quæ ſe lubenter adoleſcenti regi in matrimonium tradidit. Sacrificium inſtituebat magnificum, & panegyrim Græcorum, atque Amœbeum, ut cithara luderet, conduxerat. Magno ſtudio ad ſpectandum homines confluebant. Nicæam ipſam regiis veſtimentis ornatam, deliciantem ac ſuperbientem ſatellites de-

Ἀντίγονος.

¶ Ἀντίγονος ἐκράτησε Κορίνθου τοιῷδε στρατηγήματι· Ἀλέξανδρος ὁ κατέχων Ἀκροκόρινθον ἐτελεύτησεν· ᾧ αὐτῷ γυνὴ Νίκαια ἡλικίας ἄλις ἔχουσα. ταύτην Ἀντίγονος τῷ ἑαυτοῦ υἱῷ Δημητρίῳ μνηστεύεται. ἡ δὲ ἀσμένη μειρακίῳ βασιλεῖ καὶ πρὸς γάμον αὐτὴν ἐπέδωκεν. ἦν θυσία μεγαλοπρεπής· πανήγυρις Ἑλληνική. Ἀμοιβεὺς κιθαρῳδεῖν ἔμελλεν· πολὺ σπουδὴ πρὸς τὴν θέαν ἦν· τὴν Νίκαιαν αὐτὴν [1] ἐν φορείῳ βασιλικῶς κεκοσμημένῳ τρυφῶσαν καὶ θρυπτομένην δορυφόροι περιέπεμπον·

ἐς

1 Ἐν φορείῳ βασιλικῶς κεκοσμημένην] Codd. quidam, κεκοσμημένῳ nihilo deterius. *Caſaubonus.*

* Ἐν φορείῳ βασιλικῶς κεκοσμ.] MSS. ἐν φορείῳ βασιλικῷ κεκοσμ. Plutarchus in Arato, ubi eandem rem fuſius narrat, eodem modo ut Vulgata: ἐν φορείῳ κεκοσμημένῳ βασιλικαῖς, &c. Interpres legiſſe videtur: βασιλικῶς κεκοσμημένῳ· dum vertit: *regiis veſtimentis ornatam.* cum nunc ſit: *leſtica regium in modum ornata.*

2 Ma-

ἐς ἣ τὸ θέατρον ἐσιούσης, [2] μακρὰ χαίρειν τῷ κιθαρῳδῷ, καὶ τῷ γάμῳ φερούσας Ἀντίγονος, ὥρμησεν ὅπως τὴν Ἀκροκόρινθον· καὶ τῶν φυλάκων τῇ τῶν πανηγυρικῶν ἀσχολουμένων, καὶ θέαν κατειληφότων, ῥᾳδίως κατέσχε τὸ χωρίον, καὶ τὴν Κόρινθον πάσης ἐκρίτησε, στρατηγήματι τῷ γάμῳ χρησάμενος.

ducebant: quæ cum in theatrum introiisset, Antigonus parum de citharœdo[4] & nuptiis sollicitus amplius, impetum in arcem Corinthiorum fecit, & custodibus circa festum & spectaculum occupatis, nullo negotio munitionem obtinuit, universaque Corintho potitus est, hoc usus nuptiarum stratagemate.

Ἀντίγονος παῖς πρεσβείαις χρηματίζων ἐπεδείκνυε καὶ τῶν ὑπομνημάτων, [3] τίνες εἶεν ὡς αὐτὸν οἱ καὶ πάλαι πρεσβεύσαντες, καὶ μὴ τίνων, καὶ ὑπὲρ οἵων πραγμάτων· ἐν ᾗ παῖς ἐντύξεσιν ὑπομεμνημένος ἑκάστου, τοὺς τὰς πρεσβείας φέροντας [4] ἐξεποίησεν, ὡς μνήμῃ ἔχων ὑπερβάλλοντα.

2 Antigonus cum legationibus ageus, simul ex monumentis docuit, quinam apud se antea legationem obiissent, & cum quibus: item de quibus rebus ac negotiis. In mutuis vero colloquiis mentionem singulorum faciens, apud legatos effecit, ut præstantissima memoria præditus videretur.

Ἀντί-

2 Μακρὰ χαίρειν τῷ κιθαρῳδῷ καὶ τῷ γάμῳ φθάσας] Scribendum φερούσας. Casaubonus.

Χαίρειν τῷ κιθαρῳδῷ, καὶ τῷ γάμῳ φερούσας] Ita scripsi cum Casaubono pro vulgato φθάσας. Pro eo Plutarchus d. l. αὐτὸς ᾗ χαίρειν μὲν Ἀμαιβία, χαίρειν ᾗ τῷ γάμῳ ἐάσας.

3 Τίνες εἶεν ὡς αὐτὸν οἱ καὶ πάλαι πρ.] Ita edidi cum Fl. pro vulgato, τίνες ὡς αὐτὸν καὶ οἱ πάλαι πρ. Cant. ὡς αὐτὸν καὶ οἱ π.

4 Ἐξεποίησεν ὡς μνήμῃ ἔχων ὑπερβάλλοντα] Legerem libens ἐξέπληττεν, vel πάντας ἐξέπλησσε. moveor enim insolenti usu verbi ἐξεποίησεν. Casaubonus.

Ἐξεποίησεν] Cant. ἐπόησεν. Forte ἐξεπόησεν.

3 Antigonus in oppugnatione Megarorum elephantos adduxit. Megarenſes, ſues liquida pice ungebant, eaque incenſa dimittebant. Quæ cum urerentur igni, grunnientes incitato curſu in elephantos incidebant. Illi metu perciti & conturbati, alius alio fugam faciebant. Antigonus in poſterum Indis mandavit, ut ſues cum elephantis alerent, ut ad earum adſpectum, clamoremque ferendum, aſſuefierent belluæ.

Ἀντίγονος Μέγαρα πολιορκῶν, τὰς ἐλέφαντας ἐπῆγε. οἱ Μεγαρεῖς σῦς καταλείφοντες ὑγρᾷ πίσσῃ, καὶ ὑφάπτοντες ἠφίεσαν· αἱ δὲ ὑπὸ τοῦ πυρὸς καιόμεναι, κεκραγυῖαι, πολλῷ δρόμῳ εἰς τοὺς ἐλέφαντας ἐνέπιπτον· οἱ δὲ ἱερωνῦντες καὶ περατούμενοι, ἄλλος ἄλλῃ διέφευγον. Ἀντίγονος δὲ λοιπὸν ἐπέταξε τοῖς Ἰνδοῖς τρέφειν σῦς μετὰ τῶν ἐλεφάντων, ἵνα τοῦ ὄψιν αὐτῶν καὶ τοῦ κραυγοῦ τὰ θηρία φέρειν ἐθίζοιτο.

4 Antigonus Antipatrum, cum in periculum veniſſet ut lapidaretur a Macedonibus, eripuit. Inter medium exercitum flumen erat rapidiſſimum, ponte conjunctum. Hinc ſua tabernacula Macedones habebant, inde Antigonus

Ἀντίγονος Ἀντίπατρον κινδυνεύοντα λιθοβολεῖσθαι ὑπὸ Μακεδόνων, ἔσωσε· διὰ γεφυρίδος μέσου τοῦ ποταμοῦ ὀξὺς ὁ ῥεῦμα, χείμαρρον ἔχων· ἔνθεν οἱ Μακεδόνες ἐσκήνων· ἐκεῖθεν Ἀντίπατρος, ἔχων ἱππέας ὁμοφρονοῦντας. οἱ μὲν

5 Καταλείσοντες] Cum MSS. pro καταλείροντο. Pro ἠείσαν, Cant. ὑείσαν. & in fine pro ἐθίζοιτο, Cant. ἐθίζοιντο.

6 Κινδυνεύοντα λιθοβολεῖσθαι ὑπὸ Μακεδόνων] Vel καταλιθοβολεῖσθαι, vel καταλεύεσθαι legendum. Deinde autem βαλεῖν ἀπειλοῦντες, vel ἀπειλεῖν, non καλεῖν. Caſaubonus.

Κλισίαις] Scribo λιθοβολεῖσθαι. Mox Cant. μέσου delet.

μὴ πολλὰ θορύβου καὶ μεγάλης βοῆς ἔτυχε χρήματα, καλεῖν ἀπειλοῦντας εἰ μὴ λάβοιεν. Ἀντίπατρος μὴ ἔχων δοῦναι, ἕως ἐν ἀμηχανῷ. Ἀντίγονος ἔφη πρὸς αὐτὸν, ἀλλ' [7] ἐγωγέ σοι δώσω καιρὸν ἀφόδου· πῶς εἰπὼν, ἐν αὐτῇ τῇ παρασκευῇ, διαβαμὼν τὸ γέφυραν, μέσης τεμὼν τὰς φάλαγγας ἑκάστῳ προσῄει ἐοικὼς δημηγορήσοντι· οἱ Μακεδόνες ὡς ἀνδρὶ τῶν ὁπλιτῶν ἐξεχώρουν καὶ παρῄεσαν, καὶ πάντες εἵποντο ἀκροάσθαι οἱ [8] ὧν λέγειν· μέλλοι. ἐπεὶ δὲ πλείστη τε πληθὺς, μακρὰ ἐδημηγόρησεν ἀπολογούμενος ὑπὲρ Ἀντιπάτρου, ἐπαγγελόμενος, παρακαλῶν, διαλλάττων· ἐν δὲ τῷ καιρῷ τῆς μακρᾶς δημηγορίας, Ἀντίπατρος μὴ τὴν γέφυραν

cum quibusdam sibi adhærentibus & consentientibus equitibus. Illi magno cum tumultu & vociferatione stipendia petebant, mortem minitantes, nisi accepissent. Antipater non habens quod numeraret, in summis difficultatibus versabatur. Cui Antigonus: At, inquit, ego tibi discedendi facultatem præstabo. His dictis, cum ipsa armatura per pontem cucurrit, & medias phalanges dividens, singulos adibat concionaturo similis. Macedones viro illustri cedebant & deflectebant, omnesque sequebantur audituri quid dicere vellet. Postquam vero circumstitit multitudo, longam orationem habuit, defendens Antipatrum, promittendo, hortando, conciliando. Inter hanc prolixam concionem, Antipater transiens cum equi-

πρεσβ-

7 Ἐγωγέ σοι] Cant. ἐγώ σοι.
8 Ὧν λέγειν] Fl. πρεσβείγειν. Cant. ὧν πρεσβείγειν. Idem codex pro πρεσβεύσειν, πρεύσειν.

9 Περιλ-

tibus pontem, militum lapides effugit.

5 Idem hic Antigonus primus, si fortiorem ac validiorem manum haberet, tranquillius & moderatius bellum administrabat: sin imbecilliorem quam ut violentum periculum sustinere posset, impressiones faciebat, viriliter obitam mortem, quam turpem & ignavam vitam, magis expetendam arbitratus.

6 Idem hic Antigonus in Cappadocia hybernabat. Defecerunt ab eo Macedonum armatorum tria millia. Hi collibus munitioribus occupatis, Lycaoniam populabantur, atque jam etiam Phrygiam. Antigonus tot homines morte multare, crudele & inhumanum putabat. Metuebat autem, ne se cum

9 προελθών, ἐξέφυγε τὰς ἀπὸ τῶν ἑρπετῶν λίθας.

Ἀντίγονος ὁ πρῶτος αὐτὸς ἰσχυροτέραν [10] ἔχων χεῖρα τῷ πλέμῳ χολαίτερον ἐχρῆτο. εἰ μὲν ἀθενεστέραν, βιαίᾳ κινδύνῳ τὰς ἐπιθέσεις ἐποιεῖτο, ζῆν δὲ ἀγωνῶς, τὸ θνήσκειν ἀνδρείως αἱρετώτερον ἡγεῖτο.

[11] Ἀντίγονος ὅτε περὶ Καππαδοκίαν ἐχείμαζεν. ἀπέφυγον αὐτὸν οἱ Μακεδόνες ὁπλίτῃ τρισχίλιοι. ὅτι καταλαβόμενοι λόφους καρτερὰς, Λυκαονίαν ἐπόρθουν· ἤδη δὲ καὶ Φρυγίαν. Ἀντίγονος κτείνας μὲν πολλοὺς ὠμὸν ἡγεῖτο. [12] ἐδεδοίκει δὲ καὶ μὴ προσθείντο τοῖς πολεμίοις, [13] ὧν Ἀλκέτας

9 Προελθών] παρελθών. *Casaubonus.*

10 Ἔχων χεῖρα] Delet hæc Fl. sed ante αὐτὸς quædam desunt.

11 Ἀντίγονος ὅτε] MSS. Ἀντίγονος οἷς. Forte, Ἀντίγονος, ὡς περὶ &c. posito post ἐχείμαζεν comma te.

12 Ἐδεδοίκει δὲ καὶ μὴ] Καὶ ante μὴ MSS & Interpres delent. Paullo post pro Ἀλκέτας cum Casaubono reposui Ἀλκέτας, cujus sequente exemplo crebra mentio, ubi & idem error conspicitur in Cant. Pro πιεῖν τὸ δι, MSS. ἐφεστῶτας.

13 Ὧν Ἀλκέτας ἦρχε] Scribe Ἀλκέτας. *Casaubonus.*

κέτας ἦρχεν· τοιοῦτό π ἐν ἐμηχανήσατο· καθῆκε πρὸς αὐτὰς Λεωνίδαν τ ἰδίων ἡγεμόνων [14] ἐπὶ κοινοπραγίᾳ τ ἀποστάσεως δή οἱ ὦ ἄσμενοι τ ἄνδρα ἐδέξαντο, κ στρατηγὸν εἵλοντο. Λεωνίδας πρῶτον μὲν ἔπεισεν αὐτὰς, πρός τινα μηδενί· ὡς τ γε τὸν πρῶτον Ἀντιγόνῳ κατώρθωτο. ἔπειτα ὦ κατήγαγε αὐτὰς ἀπὸ τ λόφων ἐς χωρίον ἱππάσιμον, ἀφίππους ὄντας· ἐνταῦθα [15] πρὸς ἱππασάμενον Ἀντίγονον, Ὁλκίαν κ δύο τ ἀποστάσεως ἐξάρχας συνέλαβεν. οἱ μὲν ὑπὲρ σωτηρίας αὐτῶν ἱκέτευον. ὁ ὦ ἀφήσειν τούτους ὑπέσχετο, εἰ μὴ ἡσυχίας εἰς Μακεδονίαν ἐπενέλθοιεν. ἐπὶ τούτοις ἐπείσθησαν, κ ἀνεχώρησαν. Ἀντίγονον Λεωνίδαν τ ἀνδρῶν ἡγήσασθαι

hostibus, quorum Lacetas principatum tenebat, conjungerent. Itaque talem dolum machinatus est. Dimisit ad eos Leonidam unum de suis ducibus, qui se participem defectionis præberet. Illi hominem libenter receperunt, eumque ducem crearunt. Leonidas primum eis persuasit, ne cum aliquo se conjungerent. Hoc igitur primum Antigono pro animi sententia successit. Postea deduxit eos a collibus in locum equitibus idoneum, cum ipsi carerent equis. Hic adequitans Antigonus, Holciam atque duos auctores defectionis comprehendit. Illi pro salute impetranda, supplices illi se abjecerunt: qui promisit se eis discedendi facultatem permissurum, si quiete ac sine turba reverti in Macedoniam vellent. His conditionibus u-

μέχρι

14 Ἐπὶ κοινοπραγίᾳ] Fl. absque ἐπὶ. Loco πρὸς τινὰς, quod sequitur Cant. πρὸς τινὰς.

15 Πρὸς ἱππασάμενον] Cant. πρὸς ἱππασίαν. Lacunam, quæ paullo infra in Vulgata inter ἐξάρχας & ὑπέσχετο conspiciebatur ex Fl. supplevi, cum quo consentit Interpres. Mox MSS. ἐπείπετο, κ ἀνεχώρησεν, pro ἐπείσθησαν, κ ἀνεχώρησαν.

16 Μέχρι

tebantur, ac domum regressi sunt. Antigonus Leonidam eos ducere jussit usque in Macedoniam, ut eos secure domum deduceret.

7 Antigonus Attalum, Alcetam, & Docimum duces Macedonum, non parvæ existimationis viros, in Pisidicis angustiis castrametantes, clam persequebatur. Elephantis clangorem edentibus atque horrentibus, Antigonum adventare senserunt. Solus enim hic ejusmodi belluarum apparatum circum se habebat. Alcetas assumptis secum scutatis operam dabat, ut asperam, difficilemque per montana viam occuparet. Antigonus omittens Alcetam, obliquatam aciem sub latera montium summa

16 μέχρι Μακεδονίας .... ὡς ἀσφαλῶς αὐτὰς εἰς τὴν οἰκείαν ἀποπέμψοντα.

Ἀντίγονος Ἄτταλον, Ἀλκέταν, Δόκιμον, στρατηγὰς Μακεδόνων οὐκ ἀδόξους [17] ἐν αὐλῶνι Πισιδικῷ στραπεδεύοντας ἐδίωκε ξ ζῆν· τ ἢ ἐλεφάντων [18] κλαγξάντων ἤ. φρικαλέων, ἤσθοντο ὡς Ἀντίγονος παρόντος· μόνος γὰρ τοῦτο παρασκευὴ πολέμων θηρίων ἐῶ· Ἀλκέτας τὸ πελταστικὸν ἀναλαβών, τὴν διὰ τ ὀρῶν τραχεῖαν ἤ δύσβατον ἧν ἡγεῖτο καταλαβέσθαι· Ἀντίγονος [19] Ἀλκέταν μὲν οὐκ ἐδίωξεν· λοξώσας ἢ τὴν στραπὰν ὑπὸ τὰς τ ὀρῶν λαγό-

16 Μίχει Μακεδονίας....] Μίχει Μακεδονίας ἐπιλύσω. *Casaubonus.*

17 Ἐν αὐλῶνι Πισιδικῷ] Scribe ἐν αὐλῶσι. Μοχιδίαις ἤ ζῆν corruptissime nostri libri: quod multis modis, si spectes sententiam, potes emendare. puta ἰσχύσαν ἤδη, vel ἤδη ἰσχίζων, vel λαθών, ut videtur legisse Interpres. *Idem.*

18 Κλαγξάντων] Cum MSS. & Interprete, pro κραξάντων. Pro φρικαλέων, cum utroque Codice scripsi φοβερόν, cum uterque Codex scripsi φοβερόν.

19 Ἀλκέταν] Cant. Λακέταν. Male. Vide Diodorum lib. XIX. MSS. τὸν τῶν ὀρῶν λαγόνας, pro τὰς τῶν. Pro ἐπιλύσω, Cant. ἐπιδύσω. & pro καταλαβεῖν ἢ τῶν, MSS. καταλαβεῖν τὰς τῶν, nisi quod Fl. addito ν finali, καταλαβεῖν,

λαγόνας, ἔπαθεν ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου· καταλαβὼν τοὺς πολεμίους τοὺς μὲν ἄρτι ἀναλισκομένους, τοὺς δὲ ἀόπλους, περιστομένους δὲ πάντας· ὥστε φόνου μὲν ἀπεχόμενον, σωτηρίαν δὲ ὑποσχόμενον, χωρὶς μάχης ἐνίκησεν.

cum celeritate, adversus hostes ducebat, eosque de improviso obruit, partim arma circumdantes, partim innermes, omnesque perturbatos atque perterritos. Quamobrem abstinens à cæde, promissa salute ac vita, sine prælio victoriam adeptus est.

20 Ἀντίγονος νῆας ἔχων ἑκατὸν τριάκοντα, ὧν ἦρχε ναύαρχος Νικάνωρ· 21 ἐναυμάχησε πρὸς τὸ Πολυπέρχοντος ναυτικόν. 22 ἧς Κλεῖτος ἐναυάρχει. Ἐν Ἑλλησπόντῳ, ἔνθα ἡ μάχη· Νικάνωρ, τῶν αὐτοῦ ὑπὸ ἀπειρίας πρὸς ἐναντίον κῦμα βιαζομένων,

8 Antigonus naves habebat centum & triginta, quibus præerat Nicanor. His adversus Polychosti classem navale prælium committebat, quam ducebat Clitus. In Hellesponto pugna conserebatur. Nicanor suis ob imperitiam in adversos fluctus coactis, septuaginta naves perdidit.

ἀπέ-

20 Ἀντίγονος νῆας ἔχων ἑκατὸν τριάκοντα, ὧν ἦρχε ναύαρχος Νικάνωρ, ἐναυμάχησε πρὸς τὸ Πολυπέρχοντος ναυτικόν, ἧς Κλεῖτος ἐναυάρχει. Ἐν Ἑλλησπόντῳ, ἔνθα ἡ μάχη· Νικάνωρ, τῶν αὐτοῦ ὑπὸ ἀπειρίας πρὸς ἐναντίον κῦμα βιαζομένων,] Præfero lectionem MSS. Ἀντίγονος νῆας ἑκατὸν τριάκοντα, ὧν ἦρχε ναύαρχος Νικάνωρ, ἐναυμάχησαν. non enim ipse *Antigonus*, sed legatus ejus *Nicanor* conflixit. Mox pro corruptissimo πολυπέρχοντος, pro quo Fl. πολυπέρχοντος, quod nihilo melius, ut nec πολυπέρχος, quod in Cant, reposui Πολυπέρχοντος, ut optime legebatur in ora Cantabrigiensis codicis, nisi quod scripserim Πολυπέρχοντος, ut infra dicitur, & rectius scribi notat Xylander ad Plutarchi Pyrrhum. Rem hanc accurate narratam vide Diodoro lib. XVIII. Pro Κλῆτος, ut habebat Vulgata, MSS. auctoritate, quibus adstipulatur quoque Diodorus, restitui Κλεῖτος. Idem jam monuerat Casaubonus. Cant. mutato tantum accentu, Κλεῖτός. Mox pro τῷ αὐτῷ, Fl. τῶν αὐτῶν, sed lego cum Cant. τῷ ταυτῶν.

21 Ἐναυμάχησε πρὸς τὸ πολυπέρχοντος ναυτικόν] Mendosus locus. Errat vero, ut opinor, Interpres, qui Πολυπέρχοντος legit, & quasi proprium hominis nomen esset, *Polychosti classem* vertit. Sane si ita scripsit πολυπέρχοντος ναυτικὸν appellare videtur *classem multo partibus ampliorem*, hoc est πολλὰ πλάσιον. Sed locus mendo non caret. *Casaubonus.*

22 Οὗ Κλῆτος] Scribe Κλεῖτος. *Idem.*

23 Ἀντί-

Cum victoriam palam hostes in manibus haberent, sub vesperam Antigonus advenit, neque acceptam cladem metuit: sed eos, qui in reliquis essent sexaginta navibus, paratos & instructos ad pugnam navalem iterum sub noctem esse jubet: & ex satellitibus fortissimum quemque ad navigia constituit, iisque dat præceptum, ut minentur se mortem omnibus allaturos, qui non in pugnam successissent. & cum Byzantium in propinquo sitam civitatem societate & amicitia conjunctam haberet, inde confestim ad moderandos remos mitti imperat scutatos, & levis armaturæ milites, milleque sagittarios: qui in hostium

[23] ἀπέβαλε· ναῦς ἑβδομήκοντα. τ πολεμίων λαμπρῶς νικησάντων· παρ' ὃν Ἀντίγονος ἐπέρας, ἡ τὸν ἤθελον οὐκ ἔδεισεν, ἀλλὰ τὰς μὲν ὑπὸ τ λοιπῶν νεῶν ἐξήκοντα ἑτοίμας εἶναι πρὸς ναυμαχίαν, αὖθις νυκτὸς ἐκέλευσε. τ δ' ὑπασπιστῶν τὰς ἀλκιμωτάτας ὁπλίσας τοῖς σκάφεσι προσέταξεν ἀπειλεῖν ὡς ἀποκτενοῦσι τὰς μὴ χωρούσας ἐς μάχην. Βυζάντιον δ' [24] φίλλιον ἔχων, ἐγγὺς ὄντα, ἐντεῦθεν ὑπηρεσίαν ναυτικὴν [25] διὰ τάχους ἐκέλευσε πελταστὰς ἡ ψιλοὺς, ἡ πεζέτας χιλίους [26] ἐπὶ τὰς ναῦς τ πολεμίων ὁρ-

μώ-

23 Ἀπέβαλε ναῦς ἑβδομήκοντα] Diodorus lib. XVIII. Γενομένης δ ναυμαχίας ὑ μεγάλης τ ὑπὲρ Βυζαντίου πόλεως, εἶπε ὁ Κλεῖτος, ἡ καταδυσι μὲν ὑπὲρ ἑνενήκοντα ναῦς ὑπηκαὶ δεκα. εἶλε δ σὺν αὐτοῖς τοῖς ἀνδράσι τὰς ἁπάντων τῶν πεντηκόντορον. Pro ὑπὲρ πολεμίων, Fl ὑπὲρ δ πολεμίων. Loco commatis post ἑβδομήκοντα interpunxi, & pro ὑπεστιγμὴ post νικησάντων, posui comma.

24 Φίλλιον] Cum Cant. pro φίλλιον. Pro ἐκέλευσε cum Casaubono scripserim ἐκέλευσι. Diodorus dicto loco: ὁπλὰ δ τὴν Βυζαντίων μεταπεμψάμενος νυκτὸς ναῦς ὑπασπιστικὰς, &c.

25 Διὰ τάχους ἐκέλευσε] Imo ἐκέλευσι: nisi deest aliquid. Idem mendum infra libro sexto in Apollodoro. *Casaubonus.*

26 Παρὰ τὰς ναῦς] Οὓς ὑπὲρ τ. τ. *Idem.*

μάχαις, ἀπὸ γῆς ἀκοντίζειν, καὶ τοξεύειν ἔταξεν. ταῦτα μὲν ἐν νυκτὶ μιᾷ διεπράξατο. ἐρχομένης δὲ ἕω, οἱ μὲν ἀπὸ γῆς ἐτόξευον, καὶ ἠκόντιζον· οἱ πολέμιοι δέ, οἱ μὲν ἐπικαθεύδοντες, οἱ δὲ ἄρτι ἀφυπνίζοντες, ἀφυλάκτως ἐπτοήθησαν τὸ πρῶτον· ἄλλοι μὲν ἀνέπτων τὰ πρυμνήσια, ἄλλοι δὲ ἀνείλκυον τὰς ἀγκύρας· ἄλλοι δὲ ἀγκύρας ἀνιμῶντο· πάντων δὲ βοὴ καὶ πάραχος ἦν. Ἀντίγονος ἐπὶ μηνὶ τὰς ἑξήκοντα ναυσὶ ἀπέπλευσε, καὶ μετὰ θυμοῦ καὶ ῥοθίῳ πολλῷ τὰς ἐμβολὰς· αὐτίκα δὲ συνέβαινεν, [27] τὰ μὲν ἀπὸ γῆς βαλόντων, ... κρατεῖν τοὺς νενικηκότας.

Ἀντίγονος μετὰ τὴν νίκην τὴν [28] ἐν Ἑλλησπόντῳ ναυμαχίας πλεῖν τὰς ναῦς ἀπὸ Φοινίκης ἔταξεν, τὰς μὲν ναύτας ἐστεφανωμένους· naves solventes jacula, sagittasque conjicerent. Hæc per unam noctem administrata sunt. Incipiente vero diluculo, cum infesta pila, spiculaque illi mitterent, hostes autem tum somno nondum soluti, tum recens excitati, sine cautione vulnera acciperent, alii conscensorios asseres retrahere, alii anchoras levare: breviter, omnes vociferationem ac tumultum ciere. Antigonus sexaginta quoque navibus signum dat, ut appellerent, cumque furore & impetu impressionem facerent. Sic statim accidit, ut aliis e littore jaculantibus, aliis naves infestas adducentibus, victores a victis superarentur.

9 Antigonus cum navale prælium in Hellesponto vicisset, naves Phœniciam versus navigare imperavit, nautas quidem coronis redimi-

τοὺς

27 Τὰ μὲν ἀπὸ γῆς βαλόντων..... κρατεῖν] Τῶν μὲν ἀπὸ γῆς βαλόντων, τῶν δὲ πολεμίοις ταῖς ἐφεσταγώτων, κρατεῖν. Casaubonus.

28 Ἐν Ἑλλησπ.] Cant. ἐπ' Ἑλλησπ.

29 Ἐπὶ

tos, puppes vero ſpoliis & captivarum triremium acroſtoliis ornatas. Gubernatoribus autem juſſit, ut omnibus portubus per mare navigantes, cunctiſque civitatibus appropinquarent, ut victoria per univerſam Aſiam celebris evaderet, atque innoteſceret. Phœnicum naves in Roſium Ciliciæ portum appellentes & grandem Eumenis pecuniam vehentes, Soſigenem nauarchum elegerunt. Soſigenes in Orthiomago tempus terebat, & æſtum pelagi ſpeculabatur. Phœniciæ vero naves cum vidiſſent victrices ſplendidiſſimis ornamentis præditas, direptis pecuniis in Antigoni triremes inſiliebant: quæ ob eam cauſſam repente magnam & pecuniarum & ſociorum copiam abducebant, Soſigene maris motum obſervante.

τὰς ᾗ πρύμνας κεκοσμημένας λαφύροις καὶ ἀκροστολίοις αἰχμαλώτων τριήρων· τῆς ᾗ κυβερνήσεως, [29] ἐνετείλατο καὶ τὸ πέλαγος ἅπασι μὲν ὁρμεῖν, πάσας ᾗ πόλεσι παραπλέοντας, ὅπως ἡ νίκη διαβήσεται ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἀσίαν φήμη. Φοίνισσαι νῆες ὁρμοῦσαι Κιλικίας ὑπὸ τῷ Ῥωσίῳ λιμένι χρήματα Εὐμένους ἄγουσαι, Σωσιγένη ναύαρχον [30] εἶχον· ὁ μὲν Σωσιγένης ἐπὶ Ὀρθιομάγῳ διέτριβεν ὑποσκοπῶν τὴν τοῦ πέλαγους κίνησιν· οἱ ᾗ ἀπὸ τῶν Φοινισσῶν νεῶν, ὡς εἶδον τὰς νικώσας λαμπρῶς κεκοσμημένας, ἁρπάσαντες τὰ χρήματα, ἐσεπήδησαν εἰς τὰς Ἀντιγόνου τριήρεις· αἱ ᾗ αὐτίκα ἀνήγοντο πολλὰ [31] χρήματα..... καὶ συμμάχους. Σωσιγένης ᾗ ὁ ναύαρχος τὸ πέλαγος ἀπεσκόπει.

Ἀνὴ-

29 Ἐνετείλατο] Ita repoſui cum MSS. pro ἀπετείλατο. Mox uterque Codex παραπλέοντος. & paullo poſt Cant. πᾶσι ὁρμῶσαι.

30 Εἶχον] χ. εἶλον. Caſaubonus.

31 Χρήματα...] χρήματα ἄγουσαι καί. Idem.

32 Ἀντίγονος καὶ Εὐμένης ἐμάχοντο· ἀμφισβόλου δὲ τῆς νίκης ὄσης, Εὐμένης κήρυκα περὶ νεκρῶν ἀναιρέσεως ἔπεμψεν· Ἀντίγονος πλείονας ὄντας τοὺς οἰκείους νεκροὺς λαθεῖν βουλόμενος, ὅτι τοσοῦτον 33 κατέσχε τὸν κήρυκα, ἐφ' ὅσον ὠπτῶν πάντων τὰ σώματα ἔκαυσεν· ἐπεὶ δὲ πέρας ἔσχεν ἡ ταφή, τότε τὸν κήρυκα ἀπέπεμψε, συγχωρῶν τῷ ἀναίρεσιν.

10 Antigonus & Eumenes pugnam conseruere. Ancipiti victoria, de sepultura cæsorum legatum Eumenes mittit. Antigonus cum ex suis majorem numerum cecidisse videret, ut id clam haberet, legatum cousque detinuit, donec eorum omnium corpora igni tradidisset. Cumque jam sepultura finem accepisset, præconem dimisit, concessa sepeliendi potestate.

Ἀντίγονος 34 ἐν Γαδαμαρτοῖς τῆς Μηδείας παρεχείμαζεν· Εὐμένης παρακαθίζει τῇ ὁδῷ ἄχρι σταδίων χιλίων, ἅπα-

11 Antigonus Gadamartis in civitate Medorum hyberna agebat. Eumenes viam usque ad mille stadia dispositis undique præsidiis præoccu-

πάζας

32 Ἀντίγονος καὶ Εὐμένης ἐμάχοντο. ἀμφισβόλου δὲ τῆς νίκης ὄσης, &c.] MSS. Ἀντ. καὶ Ε. παρεσκέψατο· ἀγχώμαχος δὲ ἦν ἡ νίκη. quod magis cum Polyæni stylo convenit; Interpres tamen ut Vulgata. Eandem historiam vide apud Diodorum lib. XIX. Pro Εὐμένης, MSS. Ευμβρης. quomodo scribitur etiam Plutarcho & Arriano; Diodorus tamen ut Vulgata.

33 Κατέσχε τὸν κήρυκα, &c.] Fl. παρέμεν. Lacunam ortam ex vocis κήρυκα repetitione (omnia enim a κατέσχε τὸν κήρυκα, ad ἀπέπεμψε, in Vulgata aberant) cum Fl. & Interprete supplevi. Casaubonus ut potuit in margine supplerat: ἕως τοῦ πιστοῦ τὰ σώματα πυρὶ παρέδωκε. πλειόνων δὲ τὰ τάφου, κήρυκα ἀπ.

34 Ἐν Γαδαμαρτοῖς] Diodorus Γάμαρτα τῆς Μηδίας vocat. l. 19. p. 688. *Casaubonus.*

Ἐν Γαδαμαρτοῖς] Vocat quidem Diodorus lib. XIX. Γάμαρτα τῆς Μηδίας, sed non is locus, cujus hic mentio: quare nihil ad Polyænum. Locus, cujus hic meminit Auctor, Diodoro in eodem libro, ubi idem refertur, dicitur Γαδάμαλα, ut Polyænus fere scribens: Ἀντίγονος μὲν χειμάζων ἐν Γαδαμάλοις τῆς Μηδίας, &c. ubi tamen MSS. variant, & nonnulli habent Γαδάρλοις.

35 Ἐκ-

paverat. Ea via ducebat per inferiores montes. Subjectus erat campus æqualis, carens aqua, inhabitatus, nullo gramine præditus, non arbore, non planta. Sed cum sulphure, multaque salsuginosa materia scateret, neque animalia neque homines per eum iter habere poterant. Antigonus præsidia secus viam collocata declinans, per medios duces elapsus planiciem conficere statuebat. Quam ob causam decem millia cadorum jussit consui, eosque repleri aqua, commeatumque decem dierum comportatum in promptu habere, & hordea pro equis, & pabulum quantum necessitas postularet. His rebus comparatis, Antigonus per mediam inhabitabilem planiciem duxit exercitum noctu, ignes incen-

πίξας τὴν δύναμιν πανταχῆ. ἦν δὲ ἡ μὲν ὁδὸς παρὰ τὰς ὑπωρείας· τὸ δὲ κάτω πεδίον, ἁμαλὲν, ἄνυδρον, ἀοίκητον, ἐ βοτάνην ἔχον, ἐ δένδρον, ἐ φυτόν· ἀσφαλιώδες δὲ ὂν πλῆθον ἁλμυρίδων· ὥστε ἀφανῶς ἦν βαδιστὸν ἔτι ζώοις ἔτι ἀνθρώποις. Ἀντίγονος οὖν τοὺς μὲν τῶν ἐδῶν φυλακὰς [35] ἐκκλίνας, τραπηγῶν μέσον ἔγνω τὸ πεδίον ἐπελθεῖν· ὡς δὲ τάξε δὴ ῥᾳδίως μυρίας ἀσκὸς, καὶ πλῆσαι τούτους ὕδατος· καὶ [36] σιτία δέκα ἡμερῶν πέμψαντας ἔχειν, καὶ κριθὰς τοῖς ἵπποις, καὶ χόρτον αὐτάρκη· τὰ μὲν ἠτοιμάζετο· ὁ δὲ ἀφ' ἑσπέρας μέσης ἦγε τὸν στρατὸν [37] τῇ νυκτὶ καίειν οὐκ ἐπιτρέπων, ἵνα μὴ τοῖς φυλάττουσι τὰς ὑπω-

35 Ἐκκλίνας] Cant. ἐκκλίνας. Mox pro ἔπειθε, Fl. ἐπίθει. Cant. ἐπιπεσεῖν, sed quinque literæ intermedix πεσ‖ seriore manu erant adscriptæ.

36 Σιτία δέκα ἡμερῶν πέμψαντας ἔχειν] Lego πέμψαντας. *Casaubonus.*

37 Τῇ νυκτὶ καίειν οὐκ ἐπιτρέπων, ἵνα μὴ τοῖς φυλάττουσι, &c.] Simili ratione Cæsar lib. VI. de B. G. cap. 29. *Monet, ut ignes fieri in castris prohibeat, ne qua ejus adventus præcul significatio fiat.*

ὑποψίας καθάδηλον γένηται· καὶ μὲν μέχρι πόλεως ἔλαθον ἄν, εἰ ἐπείθησαν τῷ Ἀντιγόνῳ φθεγγέλματι. ὀλίγοι δὴ αὐτῶν παγετώδους νυκτὸς γενομένης [38] πῦρ ἀνέκαυσαν· ὡς δὲ τὴν φλόγα ἰδόντες οἱ πολέμιοι, σωπῇ καὶ τὸ πεδίον σκαιόντων προσβαλόντες κατὰ νῶτα, ἔστιν ὃς τῶν ὑστάτων ἀπέκτειναν. ὅσον δὲ ἐπὶ τῷ Ἀντιγόνου στρατηγήματι, ἀβλαβεῖς ἐσώθησαν πάντες.

dere vetans, ne qui radices montium tenebant, ex eo profectionem cognoscerent: & quidem ad finem usque res animadversa non fuisset, si Antigoni præcepto morem gessissent. Verum pauci eorum nocte frigidiore facta ignes incenderunt. Cujus flammam hostes conspicati, rem intellexerunt: cumque jam planiciem egrederentur, adorti eos a tergo, nonnullos ex postremis interfecerunt. Quantum vero ad Antigoni stratagema, sine damno omnes evaserunt.

Ἀντίγονος ἐν παρατάξει ὄρους ὑπλίαν λαγόνα περιλαβών, ὡς [39] εἶδε τὴν Εὐμένους ἀνὰ τὸ πεδίον ἔκταξιν οὐκ ἐχυρὰν, οὖσαν ὀπισθοφυλακοῦσιν ἐπιπέμψας ἱππικὰ σίφη, πολὺ μέρος τῶν ὑποσκελῶν αὐτοῦ κατέσυρεν.

12 Antigonus in pugna latus acclive montis obsidens, cum videret Eumenis aciem per campum explicatam, nequaquam satis firmam, summittens postremo agmini turmas aliquot equitum, magnam partem impedimentorum ejus diripuit.

[40] Ἀντίγονος περὶ τὴν Γαζιτιώλην

13 Antigonus circa Γαζι-

38 Πῦρ ἀνέκαυσαν] Ita cum Fl. restitui pro vulgato, πυρὰν ἔκαυσαν. Similis error sublatus supra 1. 48. 4.

39 Εἶδε τὴν Εὐμένους] Cant. εἶδεν Εὐμένους.

40 Ἀντίγονος περὶ τὴν Γαζιτιώλην] Vide Diodorum lib. XIX. Mox pro συνιόντων, Cant. σωπώντων.

41 Φι-

Gabienam prælium cum Eumene committebat. Erat campus tenui terra atque arenosa. In eo congredientibus, maximis copiis, excitatur nubilus pulvis, qui tenebras offundebat & amicis & hostibus. Prælium erat in manibus. Antigonus vero cum intelligeret Eumeniorum militum impedimenta remansisse, in quibus uxores erant & liberi, ac pellices & servi, & aurum & argentum, alia denique omnia quæ in Alexandri exercitu comparâssent, delectas turmas jussit impedimenta circumventa in sua castra compellere. Qui hostibus circa pugnam occupatis, circumequitarunt, & pulvere caliginem obducente adduxerunt.

Γαβιηνῷ σωνέβαλεν Εὐμένει μάχῃ· ἦν πεδίον λεπτόγεων καὶ ψαμμώδες· ἐν τούτῳ συνιόντων μεγάλων στρατευμάτων, αἴρεται νεφελώδης κόνις ἀποσκοτοῦσα καὶ [41] Φιλίοις, καὶ πολεμίοις· ἡ μάχη μὲν ἐν χερσὶν ἦν· Ἀντίγονος δὲ τῶν Εὐμενείων στρατιωτῶν εἰδὼς ἀποκεῖσθαι τὰ ἀποσκευὰ, ἐν ᾗ γυναῖκες ἦσαν αὐτῶν, καὶ τέκνα, καὶ παλλακαὶ, καὶ οἰκέται, καὶ χρυσὸς, καὶ ἄργυρος, [42] καὶ ἔστι ἄλλα κτήσαντο ἀπὸ τῆς Ἀλεξάνδρου στρατείας· κέλευσεν ἐπιλέκτους ἴλας περιελάσαι τὰ ἀποσκευὰ εἰς τὴν ἑαυτοῦ στρατοπεδείαν· οἱ μὲν περιήλασαν ἀσχολουμένων τῶν πολεμίων περὶ τὴν μάχην, καὶ τὴν κόνεως [43] ἐπισχο-

41 Φιλίοις καὶ πολεμίοις] καὶ φιλίοις καὶ πολεμίοις. *Casaubonus.*

42 Καὶ ἔστι ἄλλα] Cant. ἄλλα ἔστι. atque ita quoque Codd. Casauboni. Mox pro στρατείας, cum Cant. ut & Codd. Casauboni malim στρατιᾶς & sic quoque Interpres. Pro ἴλας ubi Cant. εἴλας, scripsi ἴλας, ut supra cap. IV. 3. Casauboni Codd. εἴλας. Mox pro ἑαυτοῦ, uterque Codex, ἑαυτῶν.

43 Ἐπισχοῦσης τῆς ἡμέρας] Lege ἐπὶ τῇ ἡ, & distingue cum Interpr. *Casaubonus.*

Ἐπισχούσης ἐπὶ τῇ ἡ] Ita reposui cum Fl. monente etiam Casaubono, pro ἐπισχούσης ἐπὶ τῇ.

44 Φλ-

πισκοτούσης. ἐπεὶ δὲ πέρας ἔσχεν ἡ μάχη, πεντακισχίλιοι μὲν ἔπεσον Ἀντιγόνου, τριακόσιοι δὲ Εὐμένους· μέγα δὴ φρονοῦντες ἐπὶ τῇ νίκῃ διελύθησαν. ἐπεὶ δὲ τῷ ἀποσκοπῷ εἶδον ἡρπασμένῳ, καὶ τὰς οἰκείας ἀπολωλότας, ἀθυμία καὶ θρήνῳ ἐνέπεσε τῶν νενικηκότων· ὥστε οἱ πλεῖστοι περὶ τὰ ἔρωτα τῶν οἰκείων ἐπεσβεύοντο πρὸς Ἀντίγονον, ἀξιοῦντες αὐτῷ προσθεῖναι. Ἀντίγονος τῷ ἀποσκοπῷ τῶν Εὐμενείων στρατιωτῶν ἁρπάσας, ἐπειδὴ βαρέως ἔφερον ἀπολέσαντες τὰ [44] φίλτατα, [45] ἐκήρυξε προῖκα ἀποδώσειν τὰ ἡρπασμένα· οἱ δὲ πρὸς τὸ κήρυγμα αὐλίκα μεταβάλλοντο· καὶ μόνον οἱ Μακεδόνες, ἀλλὰ καὶ μύριοι Περσῶν, ὧν ἦρχε Πευκέστης· καὶ χαρέντος τοὺς Μακεδόνας ἰδὼν [46] Ἀντιγο-

Postquam vero desiit pugna, quinque millia ceciderant ab Antigoni partibus: ab Eumenis solum trecenti. Quamobrem hi magnos spiritus gerentes ob victoriam, discesserunt. Postquam vero abrepta viderunt impedimenta, suosque amissos, in mœrore luctuque esse cœperunt hi, penes quos victoriæ palma steterat: adeo ut plerique, suorum amore compulsi, legationem ad Antigonum mitterent, petentes ab eo, ut se in suorum militum numerum reciperet: Antigonus abreptis impedimentis Eumeniorum militum, cum molestissime eos ferre suorum amissionem cerneret, promulgavit se gratis redditurum ea quæ rapuisset. Qui ad hanc promulgationem continuo transierunt, non solum Macedones, verum etiam Persarum decem millia, quibus præerat Peucestes.

νίζον-

44 Φίλτατα] χρ. φίλτρα. Casaubonus.

45 Ἐκήρυξε] MSS. ἐκήρυττε.

46 Ἀντιγονίζοντας] Ita restitui pro vulgato, αὐτομολίζοντας, cum Cant. & Interprete. Fl. ἀντιωτίζοντας.

47 Ἀντι-

Nam is cum videret Macedones ad Antigoni partes desciscere, ad hos deflexit. Postremo tanta mutatio sententiarum & fortunæ facta est, ut Argyraspides comprehensum Eumenem, ac vinctum traderent. Antigonus vero totius Asiæ rex proclamatus est.

νίζοντας. ὡς τάτοις ἐνέκλινε· πλῶ δ' ἡ πσαύτη μεταβολὴ γνώμης καὶ τύχης ἐγίνετο, ὥς τε οἱ ἀργυράσπιδες συλλαβόντες Εὐμένη δεσμώτην[47] Ἀντιγόνῳ παρέδωκαν· Ἀσίας δὲ ἁπάσης τὸ Ἀσίας βασιλεὺς ἀνηγορεύθη.

14 Antigonus cum audisset Pythonem Mediæ præfectum, peregrinum exercitum conscribere, eo consilio ut defectionem faceret, simulabat se fidem non adhibere nunciantibus, inquiens: ego vero nequaquam crediderim hoc agere Pythonem, cui ego quinque millia Macedonum armatorum atque Thracum, & mille præfecturæ custodes paravi, quos ei mitterem. His auditis,

Ἀντίγονος[48] Πίθωνα σατράπην Μηδείας πυθόμενος ξενολογεῖν, καὶ χρήματα συλλέγειν, ἀπιστίαν βεβουλευμένον, ἀπιστεῖν[49] τοῖς ἀγγέλλουσι προσεποιήσατο, φάσκων, οὐκ ἂν ἐγὼ πεισθείην μὴν τὰ Πίθωνα πράττειν, ᾧ πεντακισχιλίους Μακεδόνας ὁπλίτας, καὶ θεραπικούς, καὶ χιλίους φύλακας τοῦ[50] σατραπείας συμπέμψαι παρεσκεύακα. ταῦτα Πίθων ἀκούσας προθύμῳ τῇ φιλανθρωπίᾳ· καὶ

ἀμὲ

47 Ἀντιγόνῳ] Non habent. MSS. neque agnoscit Interpres.

48 Πίθωνα σατρ. Μηδείας] Ita reposui cum Cant. pro Πύθωνα. Curtius lib x. cap. 10. *Pithon Mediam, Lysimachus Thraciam, adpositasque Thracia provincias obtinere jussi.* Ita quoque dicitur Diodoro, Justino, in prologo lib. XIII. & plurimis, paucis Πύθων.

49 Ἀπιστεῖν] Cant. πίστιν. Mox MSS. post φάσκων negationem delent.

50 Σατραπείας] Cum MSS. nisi quod Cant. σατραπίας, pro vulgato σατραπεύδῳ, quam vocem tamen haud temere damnaverim. Pro συμπέμψαι, MSS. πέμψας.

51 Εἰσ-

Δεὶ τάχιστα ἥκειν ληψόμενον τὴν ἀπικουρίαν. Ἀντίγονος δὲ ἐς τὸ κοινὸν τῶν Μακεδόνων [51] εἰσαγαγὼν Πίθωνα ἑλών, [52] τιμωρησάμενος, ἀπέκτεινεν.

Python credit humanitati, & confestim venit ad recipiendum auxilium. Antigonus vero Pithonem in medium Macedonum introductum cepit, & punitum morte mulctavit.

Ἀντίγονος τοὺς ἀργυράσπιδας, οἱ τὸν Εὐμένη δεσμώτην αὐτῷ παρέδωκαν, ἐτίμησε δωρεαῖς· τὸν δὲ ἄπιστον αὐτῶν φυλαττόμενος, χιλίους μὲν αὐτῶν ἔδωκε συμμάχους εἶναι [53] Σιβυρτίῳ τῷ σατράπῃ τῆς Ἀραχωσίας. τοὺς δὲ ἄλλους εἰς ἄλλα χωρία φρουρὰς

15 Antigonus Argyraspides, qui Eumenem vinctum ei tradiderant, muneribus ornavit. Verum ut eorum perfidiam caveret, mille ex eis socios tradidit Sigyritio Arabiæ præfecto. Alios vero in alia loca munitissima & invia præsidii causa dimisit, ut

διέ-

51 Εἰσαγαγὼν Πίθωνα ἑλών] Scribe, ut in quibusdam libris, εἰσαγαγὼν Πύθωνα καὶ ἑλών, τιμωρησάμενος ἀπ. Pytho, hic est Pitho historicis peri. *Casaubonus.*

52 Τιμωρησάμενος] Ita reposui cum MSS. nec non Codd. Casauboni, pro τιμωρησόμενος.

53 Σιγυρτίῳ τῷ σατράπῃ τῆς Ἀραχωσίας] Ita legendus est hic locus: nam lectionem Interpretis quam in nostro quoque codice reperimus, falsissimam esse arguit Diodorus libro decimonono: ubi tamen non Σιγύρτιος hic appellatur, sed Σιβύρτιος. *Casaubonus.*

Σιβυρτίῳ τῷ σατράπῃ τῆς Ἀραχωσίας] Vera hæc est hujus nominis scriptura. Diodorus lib. XIX. Καὶ Σιβυρτίῳ μὲν ἔδωκαν Ἀραχωσίαν καὶ Κηδρωσίας. non Σιδύρτιος, ut Casaubonus, errore forsan operarum. Curtius lib. IX. cap. 10. *Præposito igitur regioni Sibyrtio (namque Menon præfectus ejus nuper interierat morbo) in Carmaniam ipse processit.* Arrianus lib V. ὃς συμὼ μὲν Σιβυρτίῳ τῷ σατράπῃ τῆς Ἀραχωσίας. ut & lib. IV. ubi antea fuit Σιπύρτιος. Plutarchus in Eumene: ὧν ἀργυράσπιδας παρέδωκεν Σιβυρτίῳ (quomodo illic legendum pro corrupto. Γεδρωσίῳ monitum jam viris doctis) τῷ διοικοῦντι τὴν Ἀραχωσίαν, πάντα τρόπον ἐκτρέψαι, &c. Justinus l. XIII. cap. 4. *Arachosi Gedrosique Sibyrtio traduntur.* quomodo pro *Arachosi* illic legendum tum e locis adductis, tum veteri Juntarum editione, in qua sic legi testis est Vir CL. Joh. Georgius Grævius, manifestum est. Interpres contra quam uterque Codex, Ἀραχίας, cui adstipulantur Casauboni Codd. vitiosi.

54 Χιλι-

ipsi regionem custodiæ gratia tenerent. Itaque subito omnes evanuerunt.

16 Antigonus Rhodum oppugnabat, filiumque suum Demetrium oppugnationi præfecit, promulgans ipsos Rhodios ab omni periculo liberos. Quotquot vero circa Syriam, Phœniciam, Ciliciam, Pamphyliam erant mercatores, & Rhodii qui mare exercerent, etiam his securitatem per mare reliquum concessit, ne Rhodum appellerent, ut omnibus auxiliis destitutam Rhodum facilius exscinderet, cum missi eis a Ptolemæo socii non satis virium haberent ad resistendum Demetrio oppugnanti.

17 Antigonus mercenarios milites Gallos certo stipendio conduxit, quibus Bedorius præ-

διέπεμψεν ἐχυρὰ καὶ δύσβατα, ἵνα φρουρῶν αὐτοὶ τὴν χώραν ἔχοιεν. διὸ ταχέως ἀφανεῖς πάντες ἐγένοντο.

Ἀντίγονος ἐπολιόρκει Ῥόδον, ὑπισχνούμενος τῇ πολιορκίᾳ τὸ μὲν Δημήτριον, κηρύξας αὐτοῖς Ῥοδίοις εἶναι πᾶσαν ἀσφάλειαν, ὁπόσοι ἦσαν ἐν Συρίᾳ, Φοινίκῃ, [54] Κιλικίᾳ, Παμφυλίᾳ ἦσαν ἔμποροι, καὶ θαλασσοκράτορες Ῥόδιοι, καὶ [55] τούτοις ἐκήρυξεν ἀσφάλειαν τὴν θαλάσσης ὑπὲρ τοῦ μὴ καταίρειν εἰς Ῥόδον· ἵνα βοηθείας ἐρήμων Ῥόδον ἐξέλοι τῶν Πτολεμαίῳ συμμάχων οὐκ ἰκανῶν ὄντων ἀντέχειν Δημητρίῳ πολιορκοῦντι.

Ἀντίγονος μισθοφόρους ἐμισθώσατο Γαλάτας, ὧν [56] Βιθήριος ἦρχε, σω-

54 Κιλικίαν, Παμφυλίαν ἦσαν ἔμποροι] Ita restitui hunc locum cum MSS. & Interprete, nisi quod Παμφυλίαν Cant. habeat in margine. Vulgata habebat, καὶ Λυκίαν ἦσαν ἔμποροι.

55 Ἐκήρυξε ἀσφάλειαν τὴν θαλάσσης] Scribe ἐκήρυξεν, & καὶ τὴν θαλ. nisi quid aliud subest. *Casaubonus.*

Τούτοις ἐκήρυξεν] Ita reposui cum MSS. Interprete & Casaubono, pro ἐκήρυξαν. Fl. pro τούτοις, τύπις habet. Pro ξίλοι, Cant. ξίοι.

56 Βιθήριος] Fl. Κιδήριος. Cant. Βιδήριος. quomodo etiam Interpres.

57 Ἐπὶ

πέμψω δὲ ἑκάστῳ δώσειν χρυσῆν Μακεδονικὴν, ὅμηρα δὲς ἐμισθὸν ἄνδρας καὶ παῖδας τῶν εὐγενῶν. ἡ μάχη τοῖς Ἀντιπάτρου ἐγένετο. [57] ἐπεὶ δὲ ἐγένετο, οἱ Γαλάται τὸν μισθὸν ἀπῄτουν. Ἀντίγονος δὲ ἑκάστῳ θυρεαφόρῳ τὸν μισθὸν ἀπέδιδε. οἱ Γαλάται καὶ τοῖς ἀόπλοις καὶ ταῖς γυναιξὶ, καὶ τοῖς παισὶν ἀπῄτουν· τοῦτο γὰρ εἶναι, [58] τῶν Γαλατῶν ἐν ἑκάστῳ. ὧν ἂν, εἰ μὲν οἱ μάχιμοι λαμβάνοιεν, τριάκοντα τάλαντα· εἰ δὲ μὴ τῶν ἀπομάχων, ἑκατόν. ἀφίστατο δὲ τὸ Γαλατικὸν, καὶ τοὺς ὁμήρους ἀπεκτείνειν ἠπείλει. Ἀντίγονος δείσας τοῖς ὁμήροις πρεσβευτὴν ἔπεμψεν, ὅσα αἰτοῖεν δώσειν ὑπισχνούμενος, εἰ πέμψειαν, τοὺς ληψομένους τὸ χρυσίον· οἱ δὲ εὐχαρεῖς τῷ πλήθει τῶν χρημάτων

rat, promittens unicuique Macedonicum aureum se numeraturum, datis de stipendio vadibus viris ac pueris nobilissimis. Pugna adversus Antigonum facta est. Qua facta, Galli salarium repetebant. Antigonus singulis scutigeris mercedem persolvit. Galli etiam inermibus & mulieribus ac liberis stipendia flagitare. Hoc enim esse unicuique Gallo. Summa vero pecuniæ, si bellatores tantum acciperent, triginta talentorum erat; sin cum imbellibus, centum. Discedit Gallicus exercitus, & se vadibus mortem allaturum minatur. Antigonus metuens vadibus, legatum ad eos mittere, & quantascunque pecunias peterent, se daturum polliceri: saltem mitterent aliquos qui aurum numeratum capiant. Qui summo gaudio affe-

μάτων

57 Ἐπεὶ δὲ ἐγένετο] Hæc, quæ in Vulgata desiderabantur, ex MSS. cum Interprete supplevi.

58 Τῶν Γαλατῶν ἐν ἑκάστῳ] ἐν cum utroque Codice addidi. Mox pro ἀφίστατο δὲ, Cant. ἀφίστατο δή.

59 Πέμ-

&ti propter multitudinem pecuniæ, primates Gallorum, quibus adferendi auri negocium committerent, miserunt. Antigonus comprehensis iis qui venerant, non aliter inquit se eos viros Gallis reddere velle, nisi suos prius recepisset. Galli summo studio suos redimere cupientes, redditis vadibus, tum denique legatos recipiunt, atque cum eis triginta talenta.

18 Antigonus Cassandriam oppugnabat, ut Cassandrensium tyrannum Apollodorum everteret. Cum ad decimum mensem oppugnatio produceretur, ipse quidem discessit: Aminiam vero archipiratam subornavit, qui societatem cum Apollodoro coiret. Qui missa legatione, sibi curæ fore promittebat, ut Antigonus placaretur, multumque commeatum atque vinum se missurum ajebat. Itaque satis

μάτων τὰς ἀρίστας Γαλατῶν οἷα δὴ χρυσοφόρας ἔπεμψαν. Ἀντίγονος δὲ καταχὼν τοὺς ἥκοντας, οὐκ ἄλλως ἔφη τοῖς Γαλάταις τοὺς ἄνδρας ἀποδώσειν, εἰ μὴ * τούτους ἀπολάβοι πάλιν· οἱ δὲ Γαλάται ἀσμενίζοντες ἀνασώσασθαι τοὺς αὐτῶν, ἀποδόντες τοὺς ὁμήρους, πρῶτον τοὺς ἰδίους ἀπελαμβάνουσι, καὶ σὺν αὐτοῖς τὰ τριάκοντα τάλαντα.

Ἀντίγονος Κασσάνδρειαν ἐπολιόρκει, βουλόμενος ἐξελεῖν Ἀπολλόδωρον τὸν Κασσανδρέων τύραννον· δέκα μησὶν ἤδη τῇ πολιορκίᾳ αὐτὸς μὲν ἀνεχώρησεν· Ἀμηνίαν δὲ τὸν ἀρχιπειρατὴν παρῆκεν συμπράξοντα φιλίαν πρὸς Ἀπολλόδωρον· ὁ δὲ κήρυκα πέμψας, πραΰνειν Ἀντίγονον ἐπηγγέλλετο, καὶ σῖτα πολλὰ, καὶ οἶνον [59] πέμψειν. ὡς ἐδόκει πρὸς Ἀμηνίας· οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν τύραννον

* Τούτους] Τοὺς ἑαυτῶν. *Casaubonus.*

59 Πέμψειν] Ita scripsi cum Cant, & Interprete pro πίμπειν.

ραννον τῇ τε Ἀμεινίᾳ φιλίᾳ πεποίθοντες, καὶ τὴν ἀπραγμοσύνης τοῦ Ἀντιγόνου καταφρονοῦντες, οὐκ ἀκριβῶς ἐφύλαττον τὰ τείχη· τῷ δὲ Ἀμεινίᾳ κλίμακες ἰσομήκεις τῶν τείχεσιν ἐπεποίητο, καὶ ὑπὸ τὸν καλούμενον Βῶλον, ἀπέχουσι δὲ πόρρω τῶν τειχῶν ὀκτακοσίους διχίλιοι καὶ μὴ πλείους Αἰτωλοὶ πειρατικὸν δέκα, ὧν Μελῶτας ἡγεῖτο. ἅμα δὲ τῇ πρώτῃ αὐγῇ τὴν ἡμέραν ὀξαίως τοὺς ἐπὶ τῶν τειχῶν φρουροὺς ἰδόντες παρεσκεύασι τοῖς μεσοπυργίοις· καὶ προσθέμενοι τὰς κλίμακας, αἴρουσι σώματα. [61] Ἀμεινίας δὲ μὴ πλείους τῶν διχιλίων στρατιωτῶν ἀναβὰς διὰ τῶν κλιμάκων ἐκράτησε τῶν τειχῶν· ὡς δὲ οἱ μετ' ἐνδον ἦσαν· Ἀντίγονος δὲ αὐτίκα παρῆν. καὶ τὴν Κασσάνδρειαν καταλαβὼν τὴν Ἀπολλοδώρου τυραννίδα κατέλυσεν.

fidus Aminias videbatur. Tyrannus Aminiæ societati bene fidens, & absentiam Antigoni contemnens, non exacta cura mœnia custodiebat. Aminias autem scalas æquantes muri altitudinem ædificaverat, quas sub ea, quæ Bolus dicitur, neque ita procul a mœniis distabat, occultabant duo millia militum, cumque his Ætolorum piratarum decem, quos Melotas ducebat: ii prima luce paros in muris dispositos milites conspicati, ad mesopyrgia accedunt, & appositis scalis signum tollunt. Aminias cum duobus illis millibus ascendens per scalas, muris potitus est. Qui cum intra civitatem essent, Antigonus rursus confestim adest, & occupata Cassandria, tyrannidem Apollodori sustulit.

Antí-

60 Ἀπεκρύπτοντο] MSS. ἀπέκρυπτον.

61 Ἀμεινίας μὴ πλ.] Particulam δὲ post Ἀμεινίας MSS. & Interpres delent.

62 Περσί-

19 Antigonus cum paucioribus militibus castrametabatur adversus hostes, qui Eumenem sequebantur. Cum autem continuis legationibus inter se uterentur, imperavit, si legatus veniret, militem quendam procurrere anhelantem, pulvere respersum, atque nuntiare: Socii præsto sunt. Antigonus hac audita voce lætabundus exiliit, dimissisque legatis, postero die longitudinem aciei duplicatam extendit, & e vallo deduxit. Hostes de adventu sociorum a legatis certiores facti, cum phalangis extensam longitudinem conspicerent, quoniam ipsi profunditatem non ita magnam habebant, manus conserere timuerunt, fugamque capessentes discesserunt.

Ἀντίγονος ἐλάττονας ἔχων στρατιώτας ἀντεστρατοπεδεύετο τοῖς περὶ Εὐμένη πολεμίοις· ἐπικηρυκευομένων δὲ συνεχῶς [62] προσέταξεν, ἐπειδὰν ὁ κήρυξ ἀφίκηται, στρατιώτην ἐκδραμεῖν πολιτῶντα, κεκονιαμένον, ἀγγέλλοντα, οἱ σύμμαχοι πάρεισιν. Ἀντίγονος μὲν ἀκούσας, εὐχαρὴς ἀνεπήδησε· τοὺς κήρυκας δὲ ἀποπεμψάμενος, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ τὸ μῆκος τῆς φάλαγγος διπλάσιον ἐκτείνας, καὶ χαράκωμα ἐξήγαγε· οἱ δὲ πολέμιοι ὡς ἀπὸ τῶν κηρύκων ἀκούσαντες τὴν παρουσίαν τῶν συμμάχων, τὴν μὲν ἔκτασιν καὶ μῆκος τῆς φάλαγγος ἑώρων. [63] τὸ δὲ βάθος διὰ καταφρόνησιν ἔχοντες, μάχῃ συνάψαι [64] φοβηθέντες, φυγόντες ᾤχοντο.

62 Προσέταξεν] Fl. προσεπέταξεν. Mox ἀγγέλλοντα delet Cant. & εὐχαρὴς habet, pro εὐχαρής.

63 Τὸ δὲ βάθος διὰ καταφρόνησιν ἔχοντες] Suspicor deesse hic aliquot verba. Nam res ipsa postulare videtur, ut sic legamus. τὸ δὲ βάθος διὰ καταφρόνησιν ἔχοντας (vel ἔχειν) ἀγνοοῦντες. Casaubonus.

64 Φοβηθέντες, φύγοντες ᾤχοντο] Cum MSS. & Interprete φύγοντες, quod in Vulgata aberat, loco suo restitui.

Ἀντίγονος τὰς Ἀθήνας βελόμενος λαβεῖν, εἰρήνην ἐποίησατο τῷ περὶ φθινοπώρου καιρῷ. Ἀθηναῖοι τὸν σῖτον καταπειράσαντες, ὀλίγον ἐφύλαξαν, ὅσον ἀποχρήσοντα μέχρι τοῦ καρπῶν ἀκμῆς· ἐπεὶ δὴ ἤκμαζον οἱ καρποὶ Ἀντίγονος μὲν στρατόμαχος ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐνέβαλεν· οἱ δὲ, σῖτον τὸν μὲν, καταναλωκότες· τὸν δὲ, κωλυόμενοι φερέζειν, Ἀντίγονον εἴσω σφῶν ἐδέξαντο· καὶ ὑπήκοοι ἅπασιν αὐτοῖς τοῖς προστάγμασι.

20 Antigonus ut Athenas caperet, sub finem autumni pacem cum eis pepigit. Athenienses frumentum hinc inde seminantes, tantum ejus sibi reservarunt quantum satis esset donec fruges vigere cœpissent. Cum vero ad maturitatem jam fruges pervenissent, Antigonus cum exercitu impressionem in Atticam fecit. At illi cum frumentum partim consumpsissent, partim avertere prohiberentur, Antigonum intra mœnia receperunt, omnibusque ejus mandatis morigeros se præbuerunt.

[CAP. VII.]

Δημήτριος.

¶ Δημήτριος χρήματα [1] οὐκ ἔχων, διπλασίους συνέλεξε στρατιώτας· καὶ δή ποτε μισθοφορᾶ τοσούτοις, ὅπου μηδὲ τοῖς ἐλάττοσιν·

Demetrius.

¶ Demetrius pecunias non habens, duplicavit militum numerum quos deligebat: & quodam admirante unde stipendium tot militibus suppeteret, cum ne paucioribus quitosin·

65 Τὸν ἀποχρήσοντα] Quidam codd. ἢ ἀπαρκέσοντα. *Casaubonus.* Ἀποχρήσοντα] MSS. & Codd. Casauboni, ἀποχρήσειν τα.

Cap. VII. 1 Οὐκ ἔχων] MSS. ut & Codd. Casaub. οὐχ ἑλών. Mox Cant. μισθὸν, pro μισθοῖ.

2 Καὶ

dem sufficeret. Quoniam, inquit, si graviores fuerimus, imbecilliores habebimus adversarios, & eorum terra potiemur, atque alii tributum pendent, coronasque mittent, jam metuentes militum multitudinem.

2 Demetrius cum in Europam navigationem institueret, ut scirent quo in loco egressus esset, gubernatorum singulis librum tradidit obsignatum, mandans eis, Si simul navigaverimus, integra relinquite sigilla. Sin fuerimus distracti, libellis apertis, quem locum notatum inveneritis, in eum navigationem dirigite.

3 Demetrius ex improviso Sicyonem adori-

τοσιν· ὅπ, ἔφη, βαρύπεροι ὄντες, ἀσθενεστέρας τὰς ἀντιπάλους ἕξομεν, [2] καὶ τ τάτων χώρας κρατήσομεν· καὶ φόρους οἴσουσιν ἄλλοι, καὶ στεφάνους πέμψουσι τὸ πλῆθος τ στρατιωτῶν δεδιότες ἤδη.

Δημήτριος μέλλων ἐπὶ τὴν Εὐρώπην πλεῖν, [3] βιβλίδιον μαθεῖν [4] ὅπου ἀποβαίνειν μέλλοι, τ κυβερνητῶν ἑκάστῳ βιβλίον ἔδωκεν ἐσφραγισμένον, προστάξας, εἰ μὲν ὁμοῦ πλέοιμεν, ἐᾶν μὴ λύειν τὰς σφραγίδας· εἰ δὲ διασταθείημεν, ἀνοίξαντας τὰ γράμματεῖα πείθεσθε τ πλοῦν εἰς τ γεγραμμένον τόπον.

Δημήτριος ἀδοκήτως προσπεσεῖν τῇ Σικυῶνι βιβλό-

2 Καὶ τ τάτων χ.] Scribe καὶ τ πάντων χ. *Casaubonus.*

3 Βιβλίδιον μαθεῖν] Scribe, καὶ βιβλίδιον λαθεῖν, ex libris. Sub finem autem lege, εἰ δὲ διασταθείημεν, ἀνοίξαντας τὰ γράμματεῖα πειθέσθε τ π. quo fere modo, etiam sine libris restituveramus. Scil. ἀνοίξαντας τὰ βιβλίδια πλεῖτε. *Idem.*

4 Ὅπου] Cum MSS. pro vulgato ὅπου. Ad vocem præcedentem μαθεῖν licet nullam Codd. varietatem in

CL. Gronovii collatione invenerim, cum tamen singula arguto adeo lustraverit oculo, ut in minimis quoque apicibus Codd. a Vulgata differentiam adverterit; quare quin cum Vulgata & Interprete consentiant non dubito; Præfero tamen lectionem, quam in suis inveniſſe testatur Casaubonus. Sub finem strategematis, ἀνοίξαντας τὰ γράμματεῖα, πειθεῖ ex MSS. suppleri, atque ita in suis quoque Interpres.

βυλόμενος, ἀνεχώρησεν εἰς Κεγχρέας, κἀκεῖ διέτριβεν ἡμέραις πλείοσι, παρεσχὼν ἡδονὰς καὶ τρυφὰς· ὁπλίτικα δὲ πάρεργα τῆς ὑποψίας ἐφύοντο Σικυώνιοι· τὸ μὲν ξενικὸν μὴ Διοδώρῳ νυκτὸς ἔταξε παρεμβαλεῖν καὶ τὰς ἐπὶ Παλλήνῃ πόλιν πύλας· τὸ δὲ ναυτικὸν ἅμα τοῖς λιμέσιν ἐπιφαίνεσθαι· τὸ δὲ ὁπλιτικὸν αὐτὸς ἤγαγε ἐπὶ τὴν πόλιν· ὥστε παντάχοθεν τὰς παρόδους πατασήμῳ, καὶ πόλεως ἐκράτησεν.

Δημήτριος Διοδώρῳ φρουράρχῳ τὴν Ἔφεσον παρέδωκε, ἔπλευσεν ἐπὶ Καρίας· ὁ δὲ Λυσιμάχῳ συνέθετο παραδώσειν τὴν πόλιν ἐπὶ πεντήκοντα ταλάντοις· πυθόμενος Δημήτριος, ἀναλαβὼν τὰς ἡμιολίας, τὰς μὲν κατὰ τὴν χώραν ἐπέλασεν ὑφορ-

ri volens, secessit in Cenchreas, atque ibi plurimos dies in luxu atque luxuria consumpsit. Cum vero jam omnem suspicionem deposuissent Sicyonii, mandavit ut mercenarii milites cum Diodoro sub noctem impressionem facerent apud eas portas, quæ Pallenen versus spectabant: navalis autem exercitus in portu se ostenderet: armatos ipse in civitatem adduxit: sic omnibus locis irruptione facta, civitate potitus est.

4 Demetrius Diodoro phrurarcho Ephesum custodiendam tradidit, & Cariam versus navigavit. At ille cum Lysimacho pactus est, se quinquaginta acceptis talentis urbem ei proditurum. Quo cognito, Demetrius assumptis hemiolis, reliquas in regione clam

μίσας·

5 Τοῖς παρόδοις] Cant. προσόδοις.

6 Τὸ δὲ λιμέσιν ἐπιφαίνεσθαι· τὸ δὲ ὁπλιτικόν] Hæc verba, quæ ex Vulgata aberant, cum MSS. & Interprete loco suo restitui; nisi quod Fl. ὁπλιτικόν. Cant. pro αὐτὸς ἤγαγε, inverso ordine, ἤγαγε ἐπὶ τὴν πόλιν αὐτός.

7 Τὸ ὁρμῶσας] Ita reposui cum Cant. & Interprete, pro vulgato ἐφορμῶσας.

8 Ὁ μὲν

jussit appellere. Ipse in una, adjuncto Nicanore, in portum Ephesiorum adnavigavit. Demetrius in cavitate navis occulebatur: Nicanor autem aperte Diodorum vocabat, quasi de militibus cum eo locuturus, ut eis tuto discedendi facultatem concederet. Ille Nicanorem solum venire arbitratus, conscensa celoce remigabili, fœdus icere paratus erat. Cum autem appropinquasset, exiliens e cava nave Demetrius, celocem una cum ipsis hominibus submersit, enatantesque comprehendit, Ephesumque, antevertens proditorem, obtinuit.

5 Demetrius, cum Æginam ac Salaminem in Attica cepisset, misit ad Piræenses, armaque mille viris postula-

μίσαι· αὐτὸς δ' ὅπλ μιᾶς πλέων, καὶ Νικάνορα προσλαβών, ἔπλει πρὸς τὰ λιμένα τῶν Ἐφεσίων. [8] ὁ μὲν Δημήτριος ἐν κοίλῃ νηῒ κατεκέκρυπτο· φανερῶς δ' ὁ Νικάνωρ ἐκάλει τὸν Διόδωρον, ὡς διαλεξόμενος αὐτῷ περὶ τῶν στρατιωτῶν, ὅπως ἀσφαλῶς αὐτῶν ἀπελθεῖν [9] ἐπιτρέψειεν· ὁ δὲ προσλαβὼν ἦκεν τὸν Νικάνορα μόνον, ὀλίγας ὅπλας κελητὸς ἕτοιμος ὢν πιεῖας τὰς σωτήρας· ὡς δ' ἐγγὺς ἦν, ἐκ νεὼς κοίλης ἀναπηδήσας Δημήτριος, τὸν μὲν κέλητα [10] κατέδυσεν αὐτῶν ἀνδράσι, τὸν δ' ἀπονηξαμένους σὺν ἔλαβεν· τῷ δ' Ἐφέσου κατέσχε, τὸν προδιδόντα φήσας.

Δημήτριος Αἴγιναν καὶ Σαλαμῖνα λαβὼν ἐν τῇ Ἀττικῇ, [11] στρατόπεδον ἔπεμψε πρὸς τοὺς ἐν Πει-

ραιεῖ,

8 Ὁ μὲν Δημήτριος.] Sic scripsi cum MSS. expuncto δὲ ante Δημήτριος.

9 Ἐπιτρέψειεν] Cant. ὑπερίψειεν.

10 Κατέδυσεν] Fl. κατέδυσαν.

11 Στρατόπεδον ἔπεμψε] Manifesto falsa est hæc lectio. Fortasse scripserat, ἐκ πόδος ἔπεμψε, hoc est, e vestigio. Casaubonus.

Στρατόπεδον] Non agnoscit Interpres. Forte στρατηγὸν ἐπ.

ραιεῖ, αἰτῶν ὅπλα χιλίοις ἀνδράσιν, ὡς ἦκον [12] σύμμαχοι αὐτῷ κ τυράννῳ Λαχάρῃ· οἱ μὲν πιστεύσαντες ἔπεμψαν· ὁ δ λαβὼν κ ὁπλισάμενος, αὐτὸς ἐπολιόρκησε τοὺς πέμψαντας.

vit, ut societate facta his adversus Lacharem tyrannum uterentur. Qui cum ejus promissis fiderent, arma miserunt. At ille acceptis suos armavit, eosque qui miserant oppugnavit.

Δημήτριος Πειραιῶς ἐκράτησεν, οὐχὶ [13] πάντων τῶν ναυτικῶν καταράς, ἀλλὰ τὰς μὲν πλείστας τριήρεις ὑπὸ τῷ Σουνίῳ ναυλοχεῖν κελεύσας, εἴκοσι δὲ πάσας [14] ἄριστα πλεούσας ὑπολεξάμενος, ἐπέσπευδε [15] ῥοθίῳ τῇ εἰρεσίᾳ πλεῖν οὐκ ἐπὶ τὸ ἄστυ, ἀλλ' ὡς ὑπὲρ τὴν Σαλαμῖνα. [16] Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς Ἀθηναίων στρατηγῶν, ἐτύγχανε μὲν Κασσανδρίζων· ἀπὸ δὲ τῆς ἀκροπόλεως καθορῶν τὰς εἴκοσι νέας ὑπὲρ Σαλαμῖ-

6 Demetrius Piræum obtinuit, non omnibus copiis navalibus adductis, sed plurimis triremibus ad Sunium latitare jussis, viginti optime ad navigandum instructas delegit, easque incitatis remis non ad urbem, sed quasi Salaminem versus contendere jussit. Atheniensium dux Cassandri partibus favebat. Is conspicatus ab arce, viginti naves hostiles esse suspicabatur, atque Corinthum versus cursum

[12] Σύμμαχοι αὐτῷ] Fl. σύμμαχοι αὐτοῖς. quod si recipiatur, legendum ὡς ἦκον. idem Codex addito articulo κ τῷ τυράννῳ.

[13] Πάντῃ τῷ ναυτικῷ] Ita scripsi pro vulgato, πάντων τῷ ναυτικῶν. ita quoque Casaubonus conjecerat in ora Vulgatæ. MSS. πάντων τῷ ναυτικῷ.

[14] Ἄριστα πλεούσας] Fl. ἀρίστας πλ. Male. Sed creber hic error in Florentino Codice. Vide supra IV. 2. 22.

[15] Ῥοθίῳ] χ. ῥοθείῳ. Casaubonus.

[16] Δημήτριος ὁ Φαλ.] Cant. hæc a prioribus dividit, & tanquam septimum Demetrii strategema refert, hoc modo: Δημήτριος ζ Δημήτριος ὁ Φαλ. Male.

habere. At ii qui viginti naves agebant, recta ad Piræum connitentes, eum obtinuerunt. Confestim autem intellecta re, cæteri classem etiam universam appulerunt, ita ut multitudo exposita turres occuparet, & portum. præcones proclamabant, Demetrius Athenas liberat. Athenienses libertatis præconium adamantes, Demetrium acceperunt.

ν Θ πλεύσας, ἐνόμισεν εἶναι πολεμικὰς, ἐπὶ Κορίνθ προδομένας· οἱ δὲ ἐπὶ τ εἴκοσι, ἐπιῤῥέψαντες δύ ὑς ξ Πειραιῶς κατέσχον. ὡ δ ἀγγελῆμα δὲ [17] ἀ σωτῆρες ὁ σόλ Θ ἅπας ἐπικατήγετο. ὥσε πολὺ πλῆθ Θ ἐκβάντες καταλάβοντ τὰς πύργους, ἀ τ λιμένα. [18] κήρυκες δὲ ἀνεβόων· Δημήτρι Θ τὰς Ἀθήνας ἐλευθεροῖ. ἀ Ἀθηναῖοι τὸ [19] κήρυγμα τ ἐλευθερίας ἐρώμενοι, Δημήτριον [20] σωτῆρα ἐδέξαντ.

7 Demetrius Salaminem oppugnabat in Cypro, centum & septua-

Δημήτρι Θ ἐπολιόρκ Σαλαμῖνα τὴν ἐν Κύπρῳ [21] τριήρεσιν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα·

17 Καὶ σωτῆρες ὁ σόλ Θ ἅπας] Fl. ἀ σωτῆ ἔφυ ὁ ς. Cant. ἀ σωτ ἔφυ ὁ ς. in ora vero libri notatum, σωτῆρες ὁ ς. ut Vulgata. Casauboni Codd σωτῆρα. Sub qua Codicum scriptura aliud quid latere videbatur, quam σωτῆρες, quod ex hibet Vulgata; verum cum hinc me non extricarem, adii, ut sæpe alias, CL. Gronovium, qui loco inspecto, e vestigio præsentissimam ei adhibuit medicinam, monuitque legendum: σ ἀγγελῆμα ἦ ἀ σωτῆρα ὁ σόλ Θ ἅπας ἐπικατήγετο. quod egregie & cum sensu Auctoris, & veteris scripturæ vestigiis convenit: initio enim narrationis Auctor scripsit: ἀλλὰ τὰς μὲν πλείστας τριήρεις ἐπὶ τὴν Σικίνου παραλεχθῆν κελεύσας, εἶκοσι δὲ τὰς ἄριστα, &c. Instructus fuit Demetrius ducentarum & quinquaginta navium classe, teste Plutarcho in Demetrio. Eum vide: ut & Diodorum lib. xx. anno 11. Olymp. CXIIX.

18 Κήρυκες ἦ ἀνεβ.] Cum MSS. particulam inserui.

19 Τὸ κήρυγμα τ ἐλευθερίας ἐρώμενοι] Codices Interpretis ἐρώμενοι. Non placet. Moviisse quosdam videtur insolentia τ φράσεως, τὸ κήρυγμα ἐρώμενοι. Nos vero id non movet, qui scimus summum philosophum dixisse δίδυμον ἀκούειν in secundo libro De republica. Casaubonus.

20 Προστάξαντο] MSS. ut & Codd. Casauboni, ἀ σωτῆρα ἔφυντο.

21 Τριήρεσιν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα] MSS.

κοντα. Πτολεμαίου στρατηγὸς [22] Μενέλεως ἐξήκοντα ναυσὶν ἐφρούρει τὴν πόλιν καὶ αὐτὸς δὲ Πτολεμαῖος προσεδοκᾶτο ναυσὶ παραμενεῖν καὶ ἑκατὸν ἀπαλλαγησόμενος. Δημήτριος τοὺς Μενελάου ἑβδομήκοντα τριήρεις ἀξιόμαχος οὐκ ὢν, τὴν Σαλαμῖνος ἄκραν ὑπερέχουσαν φθάσας, ὑπὸ κρημνῷ λιμένι ζόντι [23] ναυλοχῶν ἐκρύπτετο. ἐπεὶ δ' ὁ Πτολεμαῖος τοὺς ὄπισθεν ἐκ κρημνοῦ μὴ προορώμενος, κατῆρεν εἰς

ginta triremibus: Ptolemæi dux Menelaus sexaginta navibus urbem tenebat ac tuebatur, atque ipsum Ptolemæum cum centum & quadraginta navibus venturum expectabat. Demetrius nequaquam æqualis ad pugnandum cum navibus ducentis, terram supra Salaminem legens, sub præcipitio stationem figens, in insidiis occultabatur. Cum vero Ptolemæus ignarus eorum qui post præcipitium latitabant, in portu-

ina

MSS. nec non Interpres, ἑκατὸν ἑβδομήκοντα. & totidem fere naves præter onerarias enumerat Diodorus lib. xx. Δημήτριος ἀναπλεύσας εἰς Κιλικίαν, κατέλαβεν ναῦς καὶ τριακοσίας προσκαζομένους, διέπλευσεν εἰς Κύπρον, ἔχων πεζοὺς μὲν μυρίους πεντακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ τετρακοσίους, ναῦς δὲ τακτουμένας μὲν τριήρεις πλείους τῶν ἑκατὸν δέκα, τῶν δὲ βαρυτέρων στρατιωτικῶν πεντήκοντα καὶ τρεῖς· καὶ πορεία τῶν πάντων δυοπαίων ἑκατὸν καὶ πλοῦν τῶν ἱππαίων τι καὶ πεζῶν. Plutarchus tamen in Demetrio, ut Vulgata: Δημήτριος δὲ ταῖς μὲν ὑξήκοντα ταύταις αὐτὸς παῦε δέκα ναῦς, (ποσοῦτος γὰρ ἦρκει γενόμενος ἤδη λιμένος ἐκπεφευγὼς ἢ ἔκπλεε) αὐτὸς δὲ τὸ πλῆθος ἐκπλεύσας καὶ τοὺς ἀτακτοῦντας εἰς τὴν θάλασσαν ἀφορμίσας ἀπεκαθάρθη, ὅτας αὐτὸν ναυσὶν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα.

22 Μενέλαος ἑξήκοντα ναυσὶν] Diodorus dicto loco de numero navium Menelai & Ptolemæi consentit: εἶχε δὲ (Πτολεμαῖος) τὰς πάσας ναῦς ἐκ τῆς Κύπρου ἑξακοσίας καὶ πεντήκοντα· τούτων δὲ ἦν ὑ μυρίαι, πεντήκοντα, ὧν οἱ ἐλαχίστη τριήρης· ἑξήκοντα δὲ πορεῖα ταύταις ὑπολελοίπει πλείω τῶν ἑξακοσίων, ἄχρηστα πρὸς ὑπηρεσίας τῶν μυρίων. ἔπειτα μὲν οὖν περὶ Μενέλαον καὶ τὸν ὑπὲρ Σαλαμῖνος ἦν ἀμφὶ πεντήκοντα, ὅσας ἐξέκοντα. ut & paullo post, cum scribit Ptolemæum, si Menelai classis cum sua conjungeretur, sperasse ducentis navibus se facile victoriam consequuturum. Dissentit Plutarchus qui Menelao quidem naves tribuit sexaginta, Ptolemæo vero *centum & quinquaginta*. Fuit autem Menelaus ille Ptolemæi frater, teste eodem Plutarcho.

23 Ναυλοχῶν ὑπὸ κρημνῷ λιμένι ζόντι] Aliter Plutarchus & Diodorus.

24 Κατὰ

tum ſubductionibus commodum & apertum adpelleret, atque milites jam exponeret, reverſus exercitus Demetrii ſupervenit, & ſine mora in naves Ægyptias modo ſubductas impetum facit. Itaque mira celeritate victoria parta eſt: Ptolemæus enim repente ſe fugæ mandabat: Menelaus vero cum ſolviſſet e Salamine, ad ſocios periculo liberandos, etiam ipſe ſe fugienti Ptolemæo comitem præbuit.

8 Demetrius noctu Corinthum proditam ingrediebatur, proditoribus portas ad Coryphen patefacientibus. Metuens autem, ne qui erant in urbe ex inſidiis irruptionem facerent, abſtraxit eos, multaſque copias portis ad Lechæum adduxit. Quæ

δίνα ὅρμον, ἀναπεπταμένον, καὶ πρὸς ἔκβασιν ἰὼν, ὑπερέψαυπε οἱ πρὸς τὸ Δημήτριον ἐξεφάνησαν· καὶ παράλογμα τοῖς Αἰγυπτίαις ναυσὶν ἄρτι προσορμιζομέναις, ἐμβάλλουσιν· ὥστε ἐξύπατον γενέσθαι τὸ νίκης τὸ πέρας. Πτολεμαῖος μὲν παράλογμα ἔφυγε, Μενέλεως δὲ ἀπὸ Σαλαμῖνος ἀναχθεὶς ὡς προσβοηθήσων, καὶ αὐτὸς Πτολεμαίῳ φεύγοντι συνέφυγε.

Δημήτριος εἰς Κόρινθον προδιδομένην νύκτωρ προσῆλθε, τῶν προδιδόντων τὰς κατὰ κορυφὴν πύλας ἀνοιξάντων, δεδιὼς τοὺς ἐν τῇ πόλει, μὴ λαθόντες ἐπιθοῖντο. προσέταξε αὐτοῖς πολλὴν φαπὴν προσβαλὼν ταῖς πύλαις ταῖς [24] κατὰ τὸ Λέχαιον. οἱ μὲν δὴ μεγά-

24 Κατὰ τὸ Λέχαιον] Fl. Λαίχαιον. Cant. Λέχαιον. & mox Δοχαίου. ſed Vulgata recte. *Lechæum* enim Corinthiorum fuit navale. Pauſanias in Corinthiacis: Καθήκει δὲ ὁ τοῦ Κορινθίων ἰσθμὸς, τῇ μὲν ἐς τὸ ... Κεγχρέας, τῇ δὲ ἐς τὸν Λιχαίου θάλασσαν. Strabo lib. VIII: Λιχαῖον δὲ τὸ ναύσταθμον ἐκάλουν, τὸ μὲν τὸ Λίχαιον, τὸ δὲ Κεγχρειαῖ κώμη καὶ λιμήν, ἀπέχων τῆς πόλεως ὅσον ἑβδομήκοντα σταδίους. τοῦτο μὲν οὖν χρῶνται πρὸς τὸν ἐκ τῆς Ἀσίας. πρὸς δὲ τὸν ἐκ τῆς Ἰταλίας τὸ Λιχαῖον· τὸ δὲ Λίχαιον ὑποπίπτουσι τῇ πόλει κατοικίαι ἔχουσι καὶ πολλαὶ· σχεδὸν δὲ καθειλκύσθαι σταδίων πρὸς διάπλουν ἐκατέρωθεν τὸν ἰσθμὸν τὸν ἀπὸ τὸ Λίχαιον.

μεγάλα ἠλάλαξαν· οἱ δὲ Κορίνθιοι πρὸς τὴν βοὴν σωέδραμον ἅπαντες· [25] οἱ προδιδόντες, τὰς ἐξ' κορυφὴν πύλας ἀνοίξαντες, τὰς πολεμίους ἐδέξαντο. Δημήτριος δὲ ἡρήκει Κόρινθον, Κορινθίων τὰς ἐπὶ Λεχαίῳ πύλας φυλαττόντων.

cum ingentem clamorem tollerent, Corinthii ad vociferationem universi concurrebant. Interim proditores apertis portis ad Coryphen, hostes receperunt. Ita Demetrius Corinthum cepit. Corinthiis portas Lechæum spectantes custodientibus.

Δημήτριος ἀπεστράτευε Λακεδαιμονίοις· ὧν μέσον ἀμφοτέρων ὄρος Ἀρκαδικὸν [26] Λυκαῖος· οἱ Μακεδόνες οὐκ ἀδεῶς εἶχον, ἄπειροι ὄρους ὄντες [27] Βορέας ἐπιφορος ἔπνευσεν εἰς τὰς πολεμίους· Δημήτριος [28] πῦρ ἐμβα-

9 Demetrius adversus Lacedæmonios castrameabatur utrosque in medio interpositus mons Arcadius Lycæus a se mutuo separabat. Macedones non vacabant metu, quod ejus montis peritiam non haberent. Cum Boreas

λὼν,

Λίχαιον. Mox Cant. ὁμβρῶν, &c. ἠλάλαξον.

25 Οἱ προδιδόντες] Cant. οἱ δὲ προδιδόντες. Paullo post particulam δὲ ante ἡρήκει delet Cant.

26 Λυκαῖος] MSS. Λυκαῖον. Casauboni Codd. Λυκαίων. Pausanias in Arcadicis: Ἐν ἀριστερᾷ δὲ ἔστιν ὑπὲρ τὸ Δεσποίνης, τὸ ὄρος ἐστὶ τὸ Λύκαιον, καλεῖται δὲ αὐτὸ καὶ Ὄλυμπον, καὶ ἱερόν ἐστιν ἐπὶ τῷ Ἀρκάδων κερυσίῳ. Suidas: Λύκαιον· ὄνομα τόπου. καὶ Λύκαιος. Servius ad 1. Georg. 15. *Menalus & Lycæus montes Arcadiæ sunt.* Λύκαιος substantive dicitur, Λύκαιον ὄρος adjective.

27 Βορέας ἐπίφορος ἔπνευσεν] Interpres videtur ἐπίνοτος aut ἄντορος legisse, non ἐπίφορος. & sic malim, vel σφοδρός. *Casaubonus.*

Ἔπνευσος] Ita restitui cum MSS. Casaubono quoque hoc præferente vulgato ἐπίφορος.

28 Πῦρ ἐκάλουν αἱ πρὸ τῆς πύλου] Mendosa est hæc lectio, ut mihi persuadeo: magis etiam altera, quam quidam codices habent, τὴν πύλην. Lego τῆς ὕλης. *Casaubonus.*

Τῆς πύλου] Lego cum Casaubono τῆς ὕλης. Mox pro ἐπέρρευσεν, scripsi ἀπέρρευσεν cum MSS. Articulus quoque ante Δημήτριον cum Cant. additus.

29 Δυ-

secundus flatu in hostes ferretur, Demetrius subjectis ignibus, portam incendebat. Flamma cum impetu & fumo in Lacedæmonios irruens omnes avertebat. At Demetrii milites instantes, furore ac ferro Lacedæmonios superabant.

10 Demetrius per angustam viam revertebatur: cum Spartiatæ extremum agmen adorti, plurimos vulnerarent: ille curruum multitudine coacervata, in angustissimo, difficillimoque loco ignem subdidit. Hostes incensum ignem transire non poterant. Donec vero currus omnes comburerentur, Demetrius adhibita festinatione persequentium vim effugit.

11 Demetrius misso ad Bœotos feciali, bellum eis denuntiabat. Fecialis quidem Orchomeni Bœotarchis ce-

λων, ἀνῆψε τὴν πύλην. ἡ δὲ φλὸξ μετὰ πάθους καὶ κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων ἐμπεσοῦσα, πάντας ἀπέστρεφεν· οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Δημήτριον ἐπεξελθόντες, θυμῷ καὶ σιδήρῳ Λακεδαιμονίους ἐνίκησαν.

Δημήτριος ἀνεχώρει διὰ στενῆς ὁδοῦ· σπαρτιάται καὶ τὴν ὐραγίαν προσβαλόντες, πολλοὺς ἐπέτρωσκον· ὁ δὲ πληθος ἁμαξῶν σωρεύσας καὶ τὸ στενώτατον τῆς [29] δυσχωρείας πῦρ ἐνῆκεν· οἱ μὲν πολέμιοι τὴν πυρκαϊὰν διαβαίνειν οὐκ ἠδύναντο· ἐφ' ὅσον δὲ συμβαίνειν καταφλέγεσθαι τὰς [30] ἁμάξας, Δημήτριος περιελαυνῶν ἐξέφυγε τοὺς διώκοντας.

Δημήτριος κήρυκα πρὸς Βοιωτοὺς πέμψας, πόλεμον ἐπήγγειλεν· ὁ μὲν κήρυξ ἐν Ὀρχομενῷ τοῖς Βοιωτάρχαις καὶ πόλεμον τὸν

[29] Δυσχωρείας] Ita lego cum Fl. pro vulgato δυσχερείας, ut & ἀνῆκεν cum utroque Codice pro ἐνῆκεν.

[30] Ἁμάξας] Cant. ἁμαξίδας.

[31] Στενω-

τῷ Βοιωτῷ ἀνέδωκε· Δημήτριος δὲ ἐν Χαιρωνείᾳ τῇ ὑστεραίᾳ ἐστρατοπέδευσε. καταπλαγησαν οἱ Βοιωτοὶ πόλεμον ἀγγελλόμενον ὁμοῦ καὶ παρόντα.

pistolam belli nunciam reddidit. Postridie vero Demetrius in Chæronea castra locavit. Perterruit Bœotos bellum simul annunciatum & præsens.

Δημήτριος Λύκον ποταμὸν ὀξύτατον ἐπεραιώτο, πεζοῖς μὲν ἀβατον, ἱππεῦσι δὲ, τοῖς ἱππείοις ὅσοι μεγίστους καὶ [31] στενοθριθεῖς ἵππους εἶχον. [32] ἐς τετραφαλαγγίαν ἀντίστησε τῷ ῥεύματι· τοῖς τὸ ὀξὺ καὶ πρῶμα προκλώμενον, ῥᾴονα τῷ διαβασιν τοῖς πεζοῖς παρέσχεν.

12 Demetrius Lycum fluvium rapidissimum transmittebat, peditibus nequaquam pervium, equitibus autem illis duntaxat, qui maximos & robustissimos equos haberent: triplici acie instructa ex adverso fluctibus collocavit. His fracta rapiditas fluminis, transitum peditibus faciliorem præbuit.

[CAP. VIII.]

Εὐμένης.

¶ Εὐμένης ὑπὸ Γαλατῶν ἐδιώκετο, καὶ σώματος [1] ἀῤῥώστως ἔχων κομιζόμενος

Eumenes.

¶ Eumenes Galatas persequentes fugiebat, imbecilla corporis valetudine

31 Στενοθριθεῖς] Σθενοθριθεῖς. *Casaubonus.*

32 Ὡς τετραφαλ.] Ὡστε τετραφαλ. *Idem.*

Εἰς τετραφαλαγγίαν] Ita edidi cum Fl. pro ὡς τετραφ. Idem Codex pro ἀντίστησε, ἀντίας ἔστησε. Cant. ἀντίας ἔστησε.

Cap. VIII. 1 Ἀῤῥώστως] Cant. δυῤῥώστως. Mox ante ἰδίων idem Codex habet φορείταξε, eodem verbo ita tum quoque repetito. Simili ratione lectica suos circumvectus Scipio, teste Livio lib. XXIV. cap. *Scipio in aciem illatus lecticula constixit; nec dubia victoria fuit.* Hannibal, teste Nepote in ejus vita cap. 4. *Qua valetudine quum etiam premeretur, lecticaque ferretur, C. Flaminium consulem apud Trasimenum cum exercitu insidiis circumventum*

letudine præditus, & in lectica decumbens. Cum non satis celeriter fugam maturaret, & jam interciperetur, conspicatus secus viam collem, mandavit iis qui lecticam portabant, ut in hoc eam deponerent. Barbari proxime sequentes, arbitrati nunquam hoc Eumenem facturum fuisse, nisi magnam aliquam manum in propinquo auxilii causa latitantem haberet, a persequendo destiterunt.

2 Eumenes cum intelligeret Argyraspides jam novas res moliri, duces autem eorum Antigenes & Teutamates superbe se erga illum gererent, & venire ad tabernaculum ejus in-

μιζόμενος ἐν Φορείῳ· βεβαδέαν ὂ τὴν φυγὴν ποιούμενος, καὶ ἤδη καταλαμβανόμενος, ἰδὼν ἐν τῇ παρόδῳ γήλοφον, παρατάξει τοῖς κομίζουσιν ἐπὶ τοῦτον θεῖναι τὸ Φορεῖον. οἱ βάρβαροι πλησίον ὄντες, καὶ νομίσαντες οὐκ ἄν ποτε τοῦτο ποιῆσαι τὸν Εὐμένη, μὴ ἐκ μεγάλων ἔχοντα βοήθειαν ἐγγὺς [2] ἀποκεκρυμμένην, διῶκειν ἀπέστησαν.

Εὐμένης ἤδη σωτείας τὸν ἀργυρασπίδων ἀρχομένων νεωτερίζειν, [3] μάλιστα δὲ Ἀντιγένης καὶ Τευταμάτης, οἱ στρατηγοὶ [4] τούτων ὄντων, ὑπερηφάνως πρὸς αὐτὸν διακειμένων, καὶ βαδίζειν

ventum occidit. Alexander pede saucius apud Curt. VII. 6. 8. *Valerius prator* apud Valer. Max. VII. 6. 8. De lectica ejusque usu vide Lipsium I. Elector. 19.

2 Ἀποκεκρυμμένην] Ita edidi cum Fl. & Interprete, pro ἀποκειμένην.

3 Μάλιστα δὲ Ἀντ.] Fl. ἀλλὰ μὴν Ἀντ. Cant. ἀλλὰ μὴν Ἀντ. quomodo etiam legit Interpres, & in suis quoque invenit Casaubonus. Duces Argyraspidum, qui Nostro dicuntur Ἀντιγένης & Τευταμάτης, Plutarcho in Eumene, & Diodoro lib. XIX. dicuntur Ἀντιγένης & Τευταμᾶς. Verum cum plurima Macedonum nomina in *es* terminentur, genuina forsan hujus quoque apud Nostrum terminatio est, aliis auctoribus pro varia dialecti ratione variata; nisi placeat rescribere Τεύταμος, ut paullo post habet Cant.

4 Τούτων] Cant. ποτὲ ποτ. & statim πρὸς αὐτὸν, pro πρὸς αὐτόν.

5 Εἰ

ζειν ὅπι τῷ σκηνῷ αὐτὸ κατακυρῶντων· συγκαλέσας τὰς ἡγεμόνας, ἐνύπνιον ἔφη τῶν δύπερον ἑωρακέναι, διαπειλάμενον, [5] εἰ μὲν πειθοίμην, κοινῇ σωτηρίαν· εἰ δὲ μὴ, κοινὸν ἅπασιν ἔσεσθαι κίνδυνον. [6] οὕτω δὲ Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς σκηνῆς ἐν μέσῳ ἑρατοπέδῳ πεθοίης καθήμενος ἐν θρόνῳ χρυσῷ, σκῆπτρον ἔχων, χρηματίζων ἅπασι· καὶ δὴ τότε ἔταξε τοῖς ἡγεμόσι, μηδὲν τῶν κοινῶν καὶ βασιλικῶν διοικεῖν, ἔξω τῆς βασιλικῆς σκηνῆς· καὶ καλεῖν ταύτην μόνην Ἀλεξάνδρου σκηνήν. προσεκύνησαν οἱ Μακεδόνες τὸν Ἀλέξανδρον· καὶ σωρεβάλοσαν ἐκ τῶν βασιλικῶν χρημάτων σκηνὴν καταπκευάσαι βασιλικὴν, [7] καὶ θρόνον χρυσοῦν βασι-

termitterent : convocatis ducibus, hoc insomnium se ajebat secundo jam vidisse : interminans, nisi mos gereretur, communiter omnes in periculum venturos. Habebat autem in hunc modum : Alexander rex in mediis castris sedens in tabernaculo, sceptrumque tenens, omnibus jura dabat, & ducibus imperabat, ne quod commune vel regium negotium extra regium tabernaculum transigerent, & hoc solum appellarent Alexandri tabernaculum. Adorarunt Macedones Alexandrum, & regiis pecuniis, impensisque regium tabernaculum ædificandum deliberato consilio curarunt sedem auream regiis ornamen-

[5] Εἰ μὲν πειθοίμην, κοινῇ σωτηρίαν, εἰ δὲ μὴ, κοινὸν ἅπασιν ἔσεσθαι κίνδυνον] MSS. εἰ μὲν πειθοίμην, κοινὸν ἅπασιν ἔσεσθαι κίνδυνον. intermediis omissis, quæ nec Interpres agnoscit; sed tum necessario cum eo legendum, εἰ μὴ πειθ.

[6] Οὕτω δὲ Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς, σκηνῆς ἐν μέσῳ ἑρατοπέδῳ πεθοίης καθήμενος ἐν θρόνῳ χρυσῷ] MSS. ὁ Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς ἐν μέσῳ ἑρατοπέδῳ καθήμενος ἐν σκηνῇ, σκῆπτρον ἔχων. cum quibus consentit Interpres; quare vulgato prætulerim. σκηνὴ quoque habent Casauboni Codd. Idem Eumenis commentum vide apud Diodorum & Plutarchum.

[7] Καὶ θρόνον] Cant. non habet copulam.

[8] Ἐπὶ

λικῶς

tis instructam, atque in ea coronam auream regio diademate præditam: ac juxta sedem arma, medium inter ea sceptrum, & ante sedem mensam auream, atque thura, suffitusque odoratos. Item sellas argenteas etiam in tabernaculo, in quibus duces de rebus communibus consilia caperent. Hæc ad dictum modum apparabant. Eumenes vero suum juxta Alexandri tabernaculum erigebat, aliique duces ex ordine deinceps. Sic accidit, ut Eumenes ingressus, omnes duces exciperet: cum quibus Antigenes etiam & Teutamates commeabant, si rem spectes, ad Eumenem: si honorem, ad Alexandrum. τῶ ἀργυραστίδων, ἐβάδιζον τῇ ἴσῃ τιμῇ πρὸς Ἀλέξανδρον.

λικῶς κεκοσμημένον. ἐπὶ δὲ τούτοις χρυσοῦν στέφανον ἔχοντα διάδημα βασιλικόν· καὶ πρὸς τῷ θρόνον ὅπλα, καὶ μέσον σκῆπτρον, καὶ πρὸ δὲ θρόνου τράπεζαν χρυσῆν· [8] ἐπὶ δὲ πάσης ἑδρίδια [9] καὶ λιβανωτίδα χρυσῆν· καὶ λιβανωτὸν, καὶ θυμιάματα εὐώδη· ἀλλὰ μὴν καὶ δίφρους ἀργυρᾶς [10] εἶναι ἐν τῇ σκηνῇ, ἐφ' ὧν οἱ πάντες ἡγεμόνες βουλεύοιντο περὶ τῶν κοινῶν πραγμάτων. ταῦτα μὲν δὴ κατεσκεύαστο. Εὐμένης δὲ τὴν αὐτὴν σκηνὴν ἤγαγε πρὸς τὴν Ἀλεξάνδρου, καὶ οἱ ἄλλοι ἡγεμόνες ἐφεξῆς. ἄτω δὴ συνέβαινε τὸν Εὐμένη εἰσιόντα πάντας ἐκείνους ἡγεμόνας ὑποδέχεσθαι, μεθ' ὧν Ἀνπήμης καὶ [11] Τεύταμάτης, οἱ στρατηγοὶ τῷ μὲν ἔργῳ πρὸς Εὐμένη, τῇ δὲ τιμῇ πρὸς Ἀλέξανδρον.

Εὐ-

8 Ἐπὶ δὲ τούτοις] Ita lego cum MSS. pro ἐπὶ δὲ τούτοις. & verto: *super hanc autem sessilem & thuribulum aureum.* Diodorus lib. XIIX. Καὶ κειμήλια ἐφάρας ἐκ τῆς πύρ, ἐπίθυον ἐκ κλιστῆς χρυσῆ πάντες οἱ ἡγεμόνες ἐκ λιβανωτὸν, καὶ τῆλ ἄλλων θυσιῶν τὰ πολυτελίστατα, καὶ σκευοκιμῶν, ἀετῶν, ἐκ Ἀλεξάνδρου.

9 Καὶ λιβανωτίδα χρυσῆν] Codd. Interpr. hæc non agnoscunt, Sed λιβανωτίδα appellat quod Latini thuribulum. *Casaubonus.*

10 Εἶναι] MSS. καὶ.

11 Τεύταμάτης] Cant. Τευτάμης.

Εὐμένης ἐν τῇ Περσίδι τὰς στρατιώτας ὁρῶν ὑπὸ Πευκέστου δημαγωγούμενους οἴνῳ, καὶ δωρεαῖς, δεδοικὼς μὴ πᾶσαν τὴν ἡγεμονίαν, ἀπεστολὴν ποιούμενον ὡς αὐτὸν [12] Ὀρόντου τοῦ σατράπου τῆς Ἀρμενίας γεγραμμένοις Συρίοις γράμμασι, δηλοῦσαν ὡς Ὀλυμπιὰς ἐξ Ἠπείρου καταβᾶσα [13] τὸν μὲν ἄγουσα τὸν Ἀλέξανδρον, [14] βιαίως Μακεδονίαν ἔχει Κασάνδρου ἀναιρεθέντος. Μακεδόνες πᾶσι ἀκούσασι, Πευκέστου μὲν ἐπελάθοντο, τῶν δὲ Ἀλεξάνδρου μητέρα καὶ τὸν υἱὸν μετὰ πολλῆς ἡδονῆς καὶ χαρᾶς [15] βασιλέως ἀνηγόρευον.

3 Eumenes cum in Perside milites videret a Peuceste sollicitari vino & largitionibus, metuens ne universum imperium ad se transferret, litteras protulit quasi ab Oronte Armeniæ satrapa Syriacis characteribus scriptas, in eam sententiam: Olympiadem ex Epiro descendere, & Alexandrum adducere, atque vi Macedoniæ urbem Cassandrum tenere. Macedones his auditis, Peucestem e memoria deposuerunt: Alexandri vero matrem, ejusque filium summa cum voluptate & gaudio promulgarunt.

Εὐμένης ἐν τῇ Περσίδι

4 Eumenes in Per-

τῶν

12 Ὀρόντου τοῦ σατράπου] Articulus cum Fl. additus.

13 Τὸν μὲν ἄγουσα τὸν Ἀλέξανδρον] Cant. τὸν μὲν ἄγουσα τὸν Ἀλέξανδρον. & sic quoque Codd. Casauboni, sed male, ut videre est ex Diodoro, lib. xix. qui addit, id quod præcipue militum animos mutabat, eum finxisse Polysperchonta cum validissima exercitus parte contra Antigonum in Asiam trajecisse, & Cappadociæ jam imminere.

14 Βιαίως Μακεδονίαν ἔχει Κασάνδρου ἀναιρεθέντος] Apud Diodorum, unde hæc ad verbum descripta videntur, non est βιαίως, sed κυρίως. Sic Diodorus, Ἡ δὲ τῶν περὶ Πολυσπέρχοντα, ὅτι τὸ μὲν Ἀλέξανδρον παιδίον Ὀλυμπιὰς ἀνεθρέψατο κατέχουσα, καὶ τὴν Μακεδονίαν βασιλείαν κυρίως, ἀναιρεθέντος Κασάνδρου. Casaubonus.

Μακεδονίαν] Uterque Codex Μακεδονίας. ἀναιρεθέντος quoque neuter agnoscit, ut nec Interpres, qui multo aliter legit, sed Diodorus ut Vulgata.

15 Βασιλέως ἀνηγόρευον] Nec MSS. nec Interpres βασιλέως agnoscunt.

15 Πολ-

side copias dimisit vicatim hybernantes. Antigonus hoc audito, viam ad eos cum infesto exercitu adfectabat. Eumenes missis nunciis certiores ipsos fecit, præcepitque duces nocturno tempore cum suis pueris ignem in testis ferentes, sublimiora regionis loca, & a conspectu remota equis peragrarent ad septuaginta stadia: relictoque inter se viginti cubitorum spatio, plurimam materiem incenderent, igneque

τὴν δύναμιν ἀφῆκε κ᾽ κώμας χειμάζεσαν. Ἀντίγονος δὲ τὸν πυθόμενος ἐπῆρχεν. [16] Πυκέσης πέμψας ἤγγειλεν Εὐμένει· ὁ δ᾽ τὰς ἡγεμόνας ἐκέλευσε νύκτωρ μὲ τ ἰδίων παίδων, πῦρ ἐν ἀγγείοις ἔχοντας [17]· τὰ μετέωρα τ χώρας κ ἄσκοπα [18] περιπέμψαντας ὅτι πλεῖστα ἑβδομήκοντα, [19] διεστῶτας ἀπ᾽ ἀλλήλων ὅσον πήχεις εἴκοσιν, ὕλην ἱκανὴν καῦσαι, τὰ δ᾽ πυρὰ καίειν, περὶ τῆς μὲν φυλακῆς δαψιλῆ,

16 Πυκέσης πέμψας ἤγγειλεν Εὐμένει· ὁ δέ] MSS. Εὐμένης πέμψας ἤγγειλεν αὐτῷ· ὁ δέ, &c. quomodo fere Interpres, nisi quod videatur legisse ἤγγειλεν αὐτοῖς, κ᾽ οὗ, &c. Plutarchus in Eumene: ἀλλὰ τῆς βασιλέως οἱ τὰ βλέποντα φῶς ἢ ἀσίκητον ὄρη νεμόμενοι, θαυμάσαντες τὸ τῆς πυρᾶς πλῆθος, ἔπεμψαν ἱππασίας καμόλοι. αἰχμὴν φορᾶς ἢ ἀσίκητον ὄρη νεμόμενοι, θαυμάσαντες τὸ τῆς πυρᾶς πλῆθος, ἔπεμψαν ἱππασίας καμόλοι. αἰχμὴν φορᾶς Πθυκέσης. ὁ δ᾽ ὡς ἔκαστον, αὐτός τε παρῆσαν ὑπερον ὑπὸ λύπης χλιόμενος, κ᾽ οὗ ἄλλος ὀρθῶν ὁμείως ἔχοντας, ἄρματο φύγειν, ἀτασθάλους οὗ καὶ ὀλιγωρήσαντας αὐτοῖς μάλιστα τῆς χρησιμῶν. Εὐμένης δ᾽ ἢ παρεκλῶ ἀσύφ κ᾽ φόβου, &c quæ sequuntur. Vide & Diodorum lib. XIX.

17 Τὰ μετέωρα κ᾽ ἄσκοπα] Male vertit Interpres *a conspectu remota*. Sumitur equidem hoc sensu vox ἄσκοπος, sed haudquaquam is huic loco convenit: contrarium quoque significat, teste Eustathio ad Homeri Odyss. A. ὁ δ᾽ περίσκοπος χώρας, κ᾽ περιωπὴ ῥηθεὶς ἂν. κ᾽ σκοπιὰ. κ᾽ τόπος ἀπόπτος. qua notione hic sumenda: sublimibus quippe locis, quæ non sunt remota a conspectu, sed undique conspicua, jussit ignes fieri Eumenes, ut e longinquo ab Antigono cernerentur. Diodorus lib. XIX. ἀναξάμενος δ᾽ τ μετεώρου χώρας, τόπου ἰσοπεδίου ὄλη ἢ ὑπῆρχεν, κ᾽ σφῶς ἢ ὑποθεώρησιν πανταχόθεν ἀδυνᾶ, &c. Plutarchus in Eumene: κ᾽ τόπων ὑψ ὑποπιπτόντων κατασφαλῆ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἢ ἐπιμαν ἀφανιζομένης. Nepos ignes hos excitatos *in infimo montium* scribit.

18 Περιπέμψαντας] γρ. παρεμπ. Casauboni.

19 Διεστῶτας] MSS. διαστάντας. & sic quoque Codd. Casauboni. Diodorus ut Vulgata: διεστῶτας δ᾽ ὡς ἀν ὦσι πήχεις.

λῆ, δευτέρας ἢ ἐλάττω, τρίτης ἢ μικρὰ παντάπασιν· ὡς τῷ μίμησιν ἀληθινὴν στρατοπεδείας προσοικείναι. ταῦτα ὁρῶντες οἱ περὶ τὸν Ἀντίγονον, συνέμισαν συνῆχθαι τῷ Εὐμένει τὰς δυνάμεις ἅπασαν. καὶ μὴ θαρρήσαντες ἐπελθεῖν, ἄλλην ὁδὸν ἐτράποντο, τὴν ὑ καταχομένην ὑπὸ τῶν πολεμίων.

facerent prima quidem vigilia largiores, secunda tenuiores, tertia prorsus exiles, sic ut imitatio veram castrametationem referret. Hæc cernentes Antigoni milites, omnes copias ab Eumene contractas in unum locum arbitrabantur: neque ausi in eos impetum facere, aliam viam capesserunt, quæ ab hostibus non tenebatur.

Εὐμένης τὰς στρατιώτας [20] βλαμμένας ἁρπάσαι τὴν ὑποσκευὴν τῶν πολεμίων, ἀπέτρεπεν, ὡς οὐ συμφέρει· ἐπεὶ δὲ οὐκ ἔπειθεν, αὐτὸς πέμψας ὡς τοὺς πολεμίους, προεῖπεν αὐτοῖς τὴν ὑποσκευὴν φυλάττειν· ἰδόντες οἱ στρατιῶται φυλακὰς ἀσφαλεστέρας, [21] ἀπέχοντο.

5 Eumenes milites hostium impedimenta diripere paratos deterrebat, & non prodesse affirmabat. Cum vero persuadere non posset, ipse misit ad hostes, præmonuitque ut impedimenta summa cura tuerentur. Milites conspicati præsidia majora, firmioraque, a proposito destiterunt.

20 Βλαμμένας] MSS. βλαβέντες. Idem refert Plutarchus in Eumene, caussam addens quare noluerit milites diripere Antigoni impedimenta: ἵνα μὴ καταπλησθέντες ὠφελείας καὶ πλεονεξίας οἱ σὺν αὐτῷ, βαρεῖς γένωνται φεύγειν φυγὴν, καὶ μαλακώτεροι πρὸς τὸ πολεμεῖν, ἢ πρόσθεν ἦσαν.

Σέλευκος ὑπομένων, καὶ ἡ χρόνος, ὡς μάλιστα τὸ πολέμιον τὰς ἐλπίδας εἶχεν, ὡς ἀπεστρέφων ἀπὸ Ἀντίγονον. & paullo post de eo Antigonus: αὐτὸν φθονοῦσι διδοὺς ἀφειδοῦντας πόδας ποσούτους.

21 Ἀπέχοντο] Cant. ἔχοντο.

[CAP. IX.]

Seleucus.

¶ Seleucus adversus Antigonum prælium committebat. Erat æquale pugnæ judicium. Ingruente vero nocte, visum est utrisque conflictum in posterum diem rejicere ac differre. Interea milites Antigoni armis exuti, castrametabantur. At Seleucus præcepit suis militibus, ut in armis cœnam sumerent, & somnum caperent, atque aciei figuram conservarent. Summo mane Seleucii accedebant armati, acie instructa. Antigonei vero circumventi, inermes & dissipati, statim victoriam hostibus dederunt.

2 Seleucus contra Demetrium castra figebat. Seleucus quidem

Σέλευκος.

¶ Σέλευκος Ἀντιγόνῳ παρετάσατο. ἰσῶ ἴσῃ τῆ μάχης ἡ κρίσις. [1] ἐπεὶ δὲ νὺξ προῆλθε, ἔδοξεν ἀμφοῖν δεῖν εἰς τὴν ὑστεραίαν ὑπερβαλέσθαι. οἱ μὲν Ἀντιγόνου στρατιῶται [2] ἀφοπλισμένοι. Σέλευκος δὲ προσέταξεν τοῖς αὐτοῦ στρατιώταις ἐνόπλοις δειπνῆσαι, καὶ κοιμηθῆναι, τὸ σχῆμα τῆς τάξεως φυλάσσοντας. ἑῳθινοῦ ἰσῶ βαθὺς οἱ μὲν Σελεύκειοι προσῆλθον ὡπλισμένοι, καὶ σωστρατιγμένοι. οἱ δὲ Ἀντιγόνειοι καταληφθέντες ἄοπλοι, καὶ ἀσύντακτοι, [3] ταχέως τοῖς πολεμίοις τὴν νίκην ἔδωκαν.

Σέλευκος ἀνεστράτοπέδευε Δημητρίῳ. ἀλλ' ὁ μὲν μέγα φρονῶν Σέλευκος

1 Ἐπεὶ δὲ νὺξ προῆλθε] Scribe προσῆλθε. Paullo post malim ἐνόπλοις δειπνῆσαι. Casaubonus.

προῆλθε] Cant. προσῆλθε. supra lib. II. 2. 5 ἐπεὶ δὲ προῆλθε. Verbum δεῖν delet uterque Codex, neque agnoscit Interpres.

2 Ἀφοπλισμένοι] MSS. ἀμφοπλισμένοι.

3 Ταχέως τοῖς πολεμίοις τὴν νίκην ἔδωκαν] Hoc supra lib. I. 17. ἡ νίκη ἐδόθη μᾶλλον Λακεδαιμονίοις ἢ τοῖς μακρῷ Λακεδαιμονίων ἐδώκασι.

λευκῷ. [4] ἀπεγνωκὼς ἤδη τὰ πράγματα Δημήτριος νυξὶ λῳ. [5] ἔδοξε νυκτομαχῆσαι Δημητρίῳ, ὡς [6] ἐξ ὑπνοίας τὴ [7] καπηρασμένῳ. προθύμως ὑπήκουον οἱ στρατιῶται, τὸ εὐθύλογον τὸ τῆς ὑπηθέσεως ἐφόδιον ὑπάτης ἐλπίδος ἔχοντες. οἱ μὲν δὴ ἀνακινούμενοι ὡπλίζοντο. Αἰτωλοὶ δὲ πελτασταὶ. Δημητρίου δύο νεανίαι [8] ἐντυχόντες προφυλακῇ Σελεύκου, τῷ ταχίστῳ ἄγειν αὐτοὺς ἠξίωσαν ὡς βασιλέα. ἐπεὶ δὲ ἦλθον, ἤγγειλαν τὴν νυκτομαχίας τὴν παρασκευήν. Σέλευκος δείσας μὴ τῆς ὁπλίσεως τῶν στρατιωτῶν ὁ-

magnum animum habebat. Demetrius contra rebus desperatis omnibus, sub nocte statuit præliari, sperans se repentino motu aliquid memorabile facturum. Milites promptissime morem gerebant, & in insperato incursu spem alebant. Illi moti armabantur. Ætoli vero scutati Demetrii duo juvenes cum in primas Seleuci excubias incidissent, rogarunt, ut se quamprimum ad regem ducerent. Qui postquam venissent, nocturnique prælii apparatum nunciassent, metuens Seleucus, ne ante hostes

ξυτέ-

4 Ἀπηγακὼς δὲ] Cant. absque particula.

5 Ἔδοξε νυκτομαχῆσαι Δημητρίῳ] Ita legendum conjecimus ex depravata & confusa nostri codicis lectione. Pro ὄξε δὴπείας autem, vel ὀξαπιαίως legendum arbitror, vel ὀξαπείας, quod minus probo. Pro τυχόντες προφυλακῇ, scripsetim ἐντυχόντες. Casaubonus.

Νυξὶ λῳ. ἔδοξε νυκτομαχῆσαι] Ita Lipsius locum cum MSS. pro vulgato, ἔδοξε νυκτομαχῆσαι, quomodo se conjecisse ait Casaubonus ex confusa Codicis sui lectione. Idem refert Plutarchus in Demetrio: ὑπεραιρόμενος ἤδη Σελεύκου, καὶ ποιούμενος τὰς καταλύσεις ἐῤῥωμένας, ἀναζήσας ὁ Δημήτριος τὸ φρόνημα, νυκτὸς ἐκάθιζεν ἐπὶ αὐτόν, ἀγνοοῦντα μὲν πολλὰ καὶ κοιμώμενον. αὐτομόλων δὲ τινων ἀπηγγελμένων καὶ φρασάντων ἐπὶ κίνδυνον, ἐκπλαγεὶς καὶ ἀπορήσας ὑποδήμενος, καὶ βοῶν πρὸς αὐτὸν ἑταίρους ὡς ἔπειρο δεινῆς συμπλοκῆς. &c.

6 Ἐξ ὑπνοίας] Ἐξαπιναίως. Casaubonus.

7 Καπηρασμένῳ] Cant. καπηρασαμένῳ.

8 Ἐντυχόντες προφυλακῇ] Ita reposui cum MSS. sic quoque ex conjectura referibente Casaubono, pro vulgato τυχόντες αφ.

9 Τοῖς

præsto essent, quam suis armandi facultas daretur, tubicines classicum canere jussit. Milites vero inter atmandum maxima vociferatione exclamare, & unusquisque in singulis tabernaculis ignem præsentibus sarmentis injicere. Demetrius cum igni circumfulgere exercitum cerneret, tubicinibusque circumsonare, ac vociferationem edere, existimans apparatos ad pugnam esse, non audebat eos aggredi.

3 Seleucus, cum Demetrii milites admodum timidi essent ac trepidi, fortissimos ex satellitibus delegit, & elephantos octo in fronte præposuit, per angustum secessum ad latus hostium incedens, abjecta galea, magna vo-

ξυτέρα τ πολεμίων ἡ ἔφοδος γένοιτο, προσέταξε τοῖς μὲν σαλπιγκταῖς τὸ πολεμικὸν σημαίνειν· [9] τοῖς δὲ στρατιώταις ὁπλιζομένοις ἀλαλάξαι μέγιστον· ἕκαστον δὲ ἀνὰ πὺρ κλισίαν πῦρ ἐμβαλεῖν τοῖς παροῦσι φρυγάνοις· ἱερᾶν Δημήτριον θεὶλαμπομένων πυρὶ τὴν στρατιάν, ταῖς σάλπιγξι περιηχεμένων, ἀλαλαγμὸν ἐγείρασαν, ὡς ἀντιπαρεσκευασμένων, οὐκ [10] ἐθάρρησεν ἐπιθέσθαι.

Σέλευκος τ Δημητρίου στρατιωτῶν ἀθύμως διακειμένων. τοὺς ἀνδρωδεστάτους τ ὑπασπιστῶν ὁπλεξάμενος, καὶ προστάξας ἐλέφαντας ὀκτὼ διὰ στενῆς ἀτραπὲ παρὰ τὸν πολεμίων [11] βαδίζων, ἀποῤῥίψας τὸ κράνος

9 Τοῖς δὲ στρατιώταις ὁπλιζομένοις ἀλαλάξαι μέγιστον· ἕκαστον δὲ ἀνὰ πὺρ κλισίαν, &c.] Ita lego & distinguo cum MSS. & Interprete. Vulgata, τοῖς δὲ στρ. ὁπλ. ἀλαλάξαι· μέγιστον δὲ ἀνὰ πὺρ κλ. Ortus error ex vicinitate & simili terminatione vocum μέγιστον & ἕκαστον.

10 Ἐθάῤῥησεν] Fl. ἐθάῤῥησαν.

11 Βαδίζων] Ita reposui cum Cant. & Interprete pro vulgato, βαδίζειν. Plutarchus in Demetrio: εἶτα μὲν τοὺς Σέλευκος αὐτὸς, ἀσπὶς δ ἵππον, καὶ τὸ κράνος ἀποῤῥίψας, καὶ λαβὼν πάλτον, ἀπήντα τοῖς μισθοφόροις, ὑπαδεικνύμενος αὐτὸν καὶ προκαλῶν.

κρᾶνῶ, ἀνεβόα, Μέχρι πότ[ε] [12] μαίνεσθε λησταρχῆ λιμώττοντι ὠμοφαγοῦντες, δυσάμυνοι τυραννῆσαι βασιλεῖ μισθοφορεῖν, καὶ βασιλείας μετέχειν οὐκ ἐλπίζομένης, ἀλλὰ παρούσης· τούτων ἀκούσαντες οἱ στρατιῶται, τὰ ὅπλα καὶ ξίφη ῥίψαντες ἀνέσειραν τὰς χεῖρας, προσκροτήσαντες Σελεύκῳ.

ce exclamabat: Quousque tandem insanitis, prædonumque dominum fame confectum sequemini: cum apud regem divitiis affluentem stipendia merere possitis, & regno non in spe posito, sed præsenti perfrui. His auditis plerique hastas atque enses abjecerunt, complosisque manibus Seleuco accesserunt.

4 Σέλευκος τὴν Σαρδέων ἄκραν ἐπολέμει. τὰς ἐν αὐτῇ θησαυρὰς Θεόδοτος φυλάσσων τοῦτον [13] θησαυροφύλακα Λυσίμαχος ἔταξε· μὴ δυνάμενος τὴν ἄκραν ἐχυρὰν οὖσαν ἑλεῖν, ἐκήρυξε τάλαντα ἑκατὸν δώσειν τῷ κτείναντι Θεόδοτον. ὧν ἦν [14] καὶ τῶν στρατιωτῶν πολλοῖς ἐπιθυμία τῶν ἑκατὸν ταλάντων· καὶ τῷ Θεοδότῳ φόβος τοὺς στρατιώτας ὑπώπτευε καὶ φόβος· ὁ

4 Seleucus Sardensium arcem oppugnabat. In ea Theodotus præerat custos thesauris, quod officium ei a Lysimacho demandatum fuerat. Cum arcem ob firmitudinem ac munitionem capere non posset, proclamari jussit se centum talenta daturum ei qui Theodotum occidisset. Unde factum est, ut & milites multos centum talentorum cupiditas invaderet, & Theodotus in magna suspicione erga milites ac metu versare-

μὲν

12 Μαίνεσθε λησταρχῆ] Cant. μαίνεσθ' ληστάρχου.

13 Θησαυροφύλακα] Ita edidi cum MSS. pro ὑποσωροφύλακα.

14 Καὶ τῶν στρατιωτῶν πολλοῖς] Ita lego cum MSS. pro καὶ τῶν στρ. πολλῶν.

15 Δημο-

tur. Hic igitur ne prodiit quidem in publicum, ob eam causſam. Vulgus vero moleſte ferebat, ſibi fidem non haberi. in hac omnium perturbatione, Theodotus antevertens, noctu portam aperuit, & introducto Seleuco theſauros ei tradidit.

μὲν ὃν ὑδὲ πρόῤῥησις· πολλοὶ δ' ἠγανάκτουν ἀπιστούμενοι· τοιαύτης παραχῆς ὔσης, φθάσας Θεόδοτος, πύλίδα νύκτωρ ἀνοίξας, εἰσαγαγὼν Σέλευκον, ἐξέδωκεν αὐτῷ τοὺς θησαυρούς.

5 Seleucus Demetrio ſub collibus Tauri caſtrametante, metuens, ne clam Syriam verſus diſcederet, Lyſiam cum magna Macedonum manu in montis Amanidis anguſtiis impendentes miſit, qua profectionem erat facturus, mandans ut plurimos ignes incenderent. Demetrius cum hæc loca præoccupata eſſe videret, profectione deſtitit.

Σέλευκος Δημητρίου στρατοπεδεύοντος ὑπὸ τοῖς λόφοις Ταύρου, δεδοικὼς μὴ λαθὼν ὁδὸν Συρίας ἀναχωρήσῃ, ἔπεμψε Λυσίαν μετὰ πολλῶν Μακεδόνων ὑπὲρ τὰ ὄρη τὰ ὑπερκείμενα τῶν Ἀμανίδων πυλῶν, ἢ τὴν πορείαν ἔμελλε ποιεῖσθαι, προστάξας πυρὰ καῦσαι πολλά. 15 Δημήτριος προκαταλημμένους ὁρῶν τοὺς τόπους, τὴν πορείαν παύεται ἀπερᾴπτου.

6 Seleucus, cum e Cilicia fugiſſet e prælio, quod adverſus barbaros commiſerat, ut ne amici quidem intelligerent eum cum paucis ſe fugæ

Σέλευκος εἰς Κιλικίαν 16 φυγὼν, ἐκ τῆς μάχης τῆς πρὸς τοὺς βαρβάρους, ἵνα μηδὲ οἱ φίλοι μάθοιεν ὅτι μετ' ὀλίγων τυγχάνει

φεύ-

15 Δημήτριος προκαταλημμένους] Vide Plutarchum in Demetrio.

16 Φυγὼν] Φεύγων. Caſaubonus.

φόβων, [17] Ἀμακτόνου ἡγεμόνος [18] τὴν βασιλικὴν ἤδη ὁπλοφόρον εἶναι προσεποιήσατο, ἐσθῆτα λαβὼν ἁρμόζουσαν ὁπλοφόρῳ σχήματι· ἐπεὶ δὲ πολὺ πλῆθος συνῆλθεν ἱππέων καὶ πεζῶν· τότε [19] τὸν βασιλικὸν στολὸν ἀναλαβὼν, ἑαυτὸν τοῖς στρατιώταις ἔδειξεν.

mandare, Amactionis ducis regiæ jam armigerum se esse simulabat, sumpta veste ad habitum armigeri accommodata. Postea cum magna multitudo equitum, peditumque confluxisset, tum recepta stola regia, seipsum militibus conspiciendum, agnoscendumque præbuit.

[CAP. X.]

Περδίκας.

¶ Περδίκας Ἰλλυριῶν καὶ Μακεδόνων πολεμούντων, ἐπειδὴ [1] πολλοὶ Μακεδόνες ἠλίσκοντο ζωγρεῖν, [2] καὶ οἱ λοιποὶ λύτρων ἐλπίδι πρὸς τὰς μάχας ἦσαν ἀπολεμώτεροι· ἐπεκηρυκεύσατο περὶ λύτρων, ἐντειλάμενος τῷ κήρυκι ἐπανελθόντι ἀγγεῖλαι, ὡς

Perdicca.

¶ Perdicca, Illyriis & Macedonibus bellum gerentibus, cum multi Macedones caperentur vivi, reliqui etiam redemptionis spe ad pugnam minus alacres erant. Quibus legationem inter se de redemptoriis muneribus mittentibus, præcepit legato, ut re-

17 Ἀμακτόνου] Cant. ἅμα κτύπου. Pro τὴν βασιλικὴν ἤδη ὁπλοφόρον, scribendum forte τὴν βασιλικὴν ἴλης ὁπλ.

18 Τὴν βασιλικὴν ἤδη ὁπλοφόρον εἶναι προ.] Suspectus mihi locus. *Casaubonus.*

19 Τὸν βασιλικὸν στολὸν ἀναλαβών] Vocem στολὸν quæ in Vulgata aberat, cum Fl. loco suo reddidi. cum quo consentit Interpres.

Cap. X. 1 Πολλοὶ Μακεδόνες ἠλίσκοντο ζωγρεῖν] Ζωγρεῖν, hoc est, ὥστε ζωγρεῖν, vel εἰς τὸ ζωγρεῖν. fuit quando legerem ἠλίσκοντο ζωγρείᾳ. Sed nihil mutandum: sic alibi ἀλῶναι φυγῆν & ἁλῶναι κτῆσιν, etsi paullo aliter. *Casaubonus.*

2 Οἱ λοιποὶ λύτρων] Μακεδόνες, quod legebatur post λοιποὶ, cum utroque Codice nec non Interprete sustuli.

ὡς

versus nunciaret, se redemptoria munera Illyriorum non accepturum, sed condemnatos captivos morte affecturum. Macedones desperata salute redemptiva, audaciores ad pugnandum reddebantur, quippe quibus in sola victoria salus posita esset.

2 Perdicca cum Chalcidensibus bellum gerens, destitutus argenteo numismate, stannum ære mixtum signavit, atque ita stipendium militibus suppetebat. Mercatores regium numisma accipiebant. Cum vero extra fines nulli esset usui, pro his regionis suae frumenta ac fructus reddidit.

3 ὡς ἄρα λύτρα Ἰλλυριοὶ μὴ ϖροσοίνϗ. ἀλλὰ ψηφίσειεν τὲς αἰχμαλώτϗς κτννύειν. οἱ δὴ Μακεδόνες ἀπογνόντες τ' ἀμὰ τ' λύτρων σωτηρίας, θύτολμότεροι ϖρὸς τὰς μάχας ἐγένοντ' ὡς ἐν μόνῳ τῷ νικᾶν ἔχοντες τὸ σώζεσθ.

Περδίκας Χαλκιδεῦσι πολεμῶν ἀργυρᾶ νομίσματος ἀπορούμενος, 4 χαλκόκραπον καστίτερον ἐχάραξε· καὶ ἔτως ἐς μισθοφορὰ τοῖς στρατιώταις· οἱ μὲν ἔμποροι τὸ βασίλειον νόμισμα ἐλάμβανον· ἐπεὶ δὲ ἐς μὲν ἀχρεῖον ἦν τὴν τὲς ὅρϗς 5 ἀντιφέρπιζεν καρπὲς τὲς ἐπιχωρίϗς.

[CAP.

3 Ὡς ἄρα λύτρα Ἰλλυριοί] MSS. ut & Codd. Casauboni λύτρα Ἰλλυριῶν, quomodo etiam legit Interpres. Recte tamen Vulgata: jusserat enim Perdiccas ut legatus reversus nunciaret, Illyrios non recepturos lutrum, &c. ut hoc pacto Macedones ad pugnam redderet alacriores. Pro ϖροσοίνϗ, Cant. ϖροσοίϗ. Pro ψηφίσειεν, utrique Codex ψηείπ. Item δὴ ante Μακεδόνες delet Cant.

4 Χαλκόκραπον] Cant. χαλκόκρατον. Paullo post pro ἦν τὴν τὲς ὅρϗς, Cant ut & Codd. Casauboni ἦν τὴν τ' ὅρϗς. Pro ἀντιφέρπιζεν, Fl. ἀντιφέρνιζεν. Vide supra III. 10. 14.

5 Ἀντιφέρπιζεν χρεῖς τὲς ὅπχ.] Scribendum ἀντιφέρπιζεν. *Casaubonus.*

1 Κάσ-

[CAP. XI.]

Κάσσανδρος.

¶ [1] Κάσσανδρος Νικάνορα φρουρὸν τῆς Μουνυχίας, ὃς αὐτὸν κακοήθως ἔχοντα, τέχνῃ περιέλαβεν· ἀποπλεῖν τῆς Ἀττικῆς παρεσκεύαστο· μέλλοντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ σκάφος ἐμβαίνειν προσελθὼν γραμματοφόρος, ἐπέδωκε γράμματα παρὰ τῶν ἐν Μακεδονίᾳ φίλων, ὡς Μακεδόνων [2] αὐτὸν καλούντων εἰς τὴν βασιλείαν διὰ τὸ μισεῖν Πολυσπέρχοντα ὀργῇ· τῶν τε ἀναγνὺς Κάσσανδρος, φαιδρὸς καὶ εὐχαρὴς ἐγένετο. καὶ τὸν Νικάνορα παραπέμποντα ἐπισπασάμενος διηγγελίσατο. καὶ, Νῦν, ἔφη, [3] ἄλλων ἡμῖν περὶ τῶν πραγμάτων ἐστὶ βουλευτέον· καὶ καινὴ γνώμη τὴν ἀρχὴν διατάξομεν· τῶν τε

λέγων

Cassander.

¶ Cassander Nicanorem præsidentem Munichiæ, & iniquo animo erga se affectum, dolo cepit. Etenim se discessurum ex Attica cum navibus præferebat. Cui jam conscensuro navim, tabellarius litteras reddidit ab amicis qui essent in Macedonia, quarum hæc erat sententia: Macedones eum ad regnum capessendum accersere, propter civium in Polysperchontem odium. His lectis, Cassander lætabundus atque hilaris factus est. Et Nicanorem comitantem complexus, gratulabatur: &, Nunc, ajebat, aliter nobis de rebus consultandum est, ac de communi sententia imperium ordinandum. Hæc

1 Κάσσανδρος Νικ.] In Cantabrigiensi codice secundum *Cassandri* strategema primo præmittitur.

2 Αὐτὸν] Cant. αὐτός.

3 Ἄλλων ἡμῖν περὶ τῶν πρ.] Quidam codd. ἄλλως. sed ἄλλων manifesto probo. & mox διατάξομεν. Sub finem οἱ δὲ τὰ τοιαῦτα scripsimus, cum in nostro codice mendose τοὺς δὲ τὰ τ, legeretur. *Casaubonus.*

4 Διατα-

dicens, tacite perduxit eum in vicinam quandam domum, hoc prætextu, ut cum solo de rebus arcanis differeret. Erat autem in domo manipulus satellitum abstrusus, qui comprehensum Niçanorem custodierunt. Cassander extemplo concionem convocavit, iisque qui Nicanorem vellent accusare, potestatem concessit. Interea dum in eum crimina conferuntur, Munychiam recepit. Nicanorem vero, qui multa scelera contra jus & fas licenter patrarat, morti in concione adjudicarunt.

λέγων ἡσυχῇ παρήγαγε αὐτὸν εἴς τινα τῶν πλησίον οἰκιῶν, ὡς μόνῳ τῷ μεγάλων ἀποῤῥήτων ἀξιωθησόμενον. ὡ δ' ἐπὶ τῆς οἰκίας ἀπεκεκρυμμένον λόχον ὑπαναστήσων, οἱ συλλαβόντες Νικάνορα ἐφύλαξαν. Κάσσανδρος δὲ τοῦτο πραχθὲν συνήγαγε ἐκκλησίαν· καὶ τοῖς βουλομένοις κατηγορῆσαι Νικάνορος ἐπέτρεψε. παρὰ δὲ τὸν καιρὸν τῆς κατηγορίας τὴν Μουνυχίαν ἀνωχυρώσατο. Νικάνορος δὲ ἀδεῶς πολλὰ δράσαντος παρανόμως, ἔδοξαν οἱ ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας καταψηφίσασθαι.

2 Cassander eodem tempore Salaminem oppugnabat, & cum Athenienſibus navali prælio confligebat. parta victoria, omnes, quotquot cum Athenienſibus vicerat, Salaminios ſine redemptoriis pretiis miſit.

Κάσσανδρος ἅμα μὲν ἐπολιόρκει Σαλαμῖνα, ἅμα δὲ καὶ Ἀθηναίοις ἐναυμάχησε· νικήσας τῇ ναυμαχίᾳ ὅσους μετ' Ἀθηναίων εἷλε Σαλαμινίους ἄνευ λύτρων ἀφῆκε· πυθόμενοι δὲ οἱ τὴν Σαλαμῖνα οἰκοῦντες πρόσε-

4 Ἀνωχυρώσατο] Ita ſcripſi cum Fl. pro ἐχυρώσατο. Cant. ἀνεχυρώσατο.

5 Θάνατον οἱ ἐπὶ τ: &c.] MSS. θάνατον τ ὅπ τ.

6 Εἷλε] Uterque Codex εἶε.

7 Ἀλλὰ

προσεχώρησαν Κασσάνδρῳ, πιστεύσαντες αὐτοῦ τῇ φιλανθρωπίᾳ.

Qua re audita, qui Salaminem habitabant, freti humanitate Cassandri, se ei dediderunt.

Κάσσανδρος Ὀλυμπιάδα καθείρξας ἐς Πύδναν τῆς Μακεδονίας, ἐπολιόρκει πολέμῳ. Πολυσπέρχων νύκτωρ ἔπεμψε πεντηκοντήρη πλησίον ὑφορμεῖσαν. ἧς ἐπιβῶσα τὸν Ὀλυμπιάδα πέσσειε διὰ γραμμάτων· ὁ γραμματοφόρος [7] ἁλοὺς ἀχθεὶς πρὸς Κάσσανδρον ὡμολόγει [8] τὴν πρᾶξιν ἐφ' ᾧ ἐστέλλετο· ὁ δὲ τὴν μὲν ἐπιστολὴν ἐσφραγισμένην τῇ σφραγῖδι τῇ Πολυσπέρχοντος ἐκέλευσεν αὐτὸν εἰσκομίσαι· μὴ μέντοι προσειπεῖν ὡς Κάσσανδρος ταῦτα ἔγνω. [9] καὶ ὁ μὲν εἰσκόμισε· Κάσσανδρος δὲ τὴν πεντηκοντήρη συλλαβών, ἐπίπεμψεν ἀφανῆ· Ὀλυμπιὰς

3 Cassander Olympiadem conclusam in Pydnam Macedoniæ civitatem, bello oppugnabat. Polysperchon noctu misit pentecontorum proxime appellentem, Olympiademque ut eum conscenderet, per litteras hortabatur. Tabellarius captus, & ad Cassandrum adductus, confitebatur qua de causa missus esset. Ille litteras obsignatas Polysperchontis sigillo, eum intro ferre jussit, neque dicere quod Cassander eas legisset. Qui cum intro ferret, Cassander pentecontorum interceptum de medio removit. Olympias habita

πρεύ-

7 Ἁλοὺς ἀχθεὶς] Vulgata ἁλοὺς καὶ ἀχθεὶς, sed copulam cum utroque Codice delevi. Ita quoque apud Polybium III. Hist. cap. 104. Ἀπίδας ὃ τὰ μὲν ἀκόντων ἁλισκομένων αἰχμαλώτων, τὰ δὲ, &c. & Ælianum lib. II. Var. cap. 9. τὰς γὰρ μὲν ἁλισκομένας αἰχμαλώτους Σαμίων ζῶσι κατὰ θεσσαλίαν.

8 Τὴν πρᾶξιν] MSS. τὴν πρᾶξιν. & sic quoque Codd. Casauboni. Mox Cant. μὲν ante ἐπιστολὴν delet.

9 Καὶ ὁ μὲν εἰσκόμισε] Desiderantur hæc in Cant. Codd. vero Casauboni, καὶ οἱ μὲν εἰσκόμισαν.

10 Τὸ

fide Polysperchontis sigillo & litteris, sub noctem ex urbe progressa, cum pentecontorum non reperiret, insigniter doluit, & se a Polysperchonte quoque deceptam existimavit: atque seipsam, urbemque Pydnensium Cassandro tradidit.

πεισθῆσαι τῇ σφραγῖδι τῇ Πολυσπέρχοντος καὶ τοῖς γράμμασι, τῆς πόλεως προελθοῦσι νύκτωρ, οὐχ εὑρεῖν τὴν πεντηκοντόρον, ὡς δὴ καὶ Πολυσπέρχοντος ἐξαπατῶντος, ἠθύμησεν, καὶ παρέδωκεν ἑαυτὴν, [10] καὶ τὸ ἄστυ τὸ Πυδναῖον Κασσάνδρῳ.

4 Cassander ab Illyride revertens, cum abesset unius diei itinere ab Epidamno, copias equestres, pedestresque descripsit, iisque missis incendit vicos excelsos, positos in finibus Illyridis & Atintanidis. Illi discessisse Cassandrum arbitrati, progrediebantur ex urbe, colendoque ruri operam

Κάσσανδρος δὲ ἀπὸ τῆς Ἰλλυρίδος ἐπὶ νίων, ὁδὸν ἡμέρας ἑνὸς πάμνυ, [11] τὴν δύναμιν ὑπογράψας, ἱππέας καὶ πεζοὺς πέμψας, ἐνέπρησε κώμας ὑψηλὰς κειμένας ἐπὶ τοῖς ὁρίοις Ἰλλυρίδος καὶ [12] Ἀτιντανίδος, [13] καταφρονήσαντες τοὺς Ἐπιδαμνίους. οἱ μὲν δὴ νομίσαντες ἀπεληλυθέναι Κάσσανδρον, ἐξελθόντες τῆς πόλεως, ταῖς γεωργίαις προσεῖχον· ὁ δὲ τὴν

10 Τὸ ἄστυ τὸ Πυδναῖον] In Cant. erat τὸ ἄστυ τὸ Πυδναίων. Pro ὅλην Casaubonus in margine rescripserat ἀπῆν.

11 Τὴν δύναμιν ὑπογράψας] Scribo ὑπεκγράψας. *Casaubonus.*

Τ' ποχρ'ψας] MSS. cum Interprete ὑπογράψας. sed legendum cum Casaubono ὑπεκγράψας. sequitur enim, ἢ κακεμμήλου δύναμιν ὑπεξήσας.

12 Ἀτιντανίδος] Ita edidi pro vulgato Ἀτιάνδος. Male Cant. Ἀτιντανίδος. Stephanus: Ἀτιντανία, μέρος Μακεδονίας. οἱ οἰκήτορες, καὶ Ἀτιντᾶνες, καὶ Ἀτιντάνιοι. ἔστιν ὑπὸ Ἀτιντᾶνα, ὃ ἐστὶ Μακεδών. λέγεται καὶ Ἀτιντανὶς τὸ θηλυκόν. λέγεται καὶ Ἀτιντᾶν, καὶ Ἀτιντάνα, καὶ Ἀτιντάνιον ἐθνικῶς.

13 Καταφρονήσαντες τοὺς ὁπλομένους] Legendum censeo τοὺς συμφερομένους τοῖς Ἐπ. vel τοὺς τοιοῦτο φρονοῦντας. Codd. Interpretis haec videntur non habuisse. *Casaubonus.*

14 Ἐπεισ-

τῷ κεκρυμμένῳ δυνάμιν ἀναστήσας, ἀπὸ μὲν τοῦ ἔξω τοῦ πόλεως ἔλαβεν οὐκ ἐλάττους ἀνδρῶν διχιλίων· καὶ τὰς πύλας ἤ τοῦ πόλεως ἀνεῳγμένας ὁρῶν, [14] ἐπεισελθὼν τῷ Ἐπιδάμνου κατέσχεν.

dabant. At ille occultis copiis excitatis extra urbem, non minus ex his mille viris cepit: cumque portas urbis patefactas reperisset, ingressus Epidamno potitus est.

[CAP. XII.]

Λυσίμαχος.

¶ Λυσίμαχος Αὐτα-ριατῶν τὰς ἀποσκευὰς ἀπολεσόντων ἐν τῇ πρὸς Δημήτριον μάχῃ [1] περὶ Λάμψακον, φοβηθεὶς μὴ πνευσωρήσωσιν οἱ βάρβαροι, πάντα ὅσα εἶχον ἀπολέσαντες, προαγαγὼν αὐτοὺς ἔξω ἐχάρακος, [2] ὡς ἐπὶ σιτομετρίαν, σύνθημα δὲς ἀπέκτεινεν ἅπαντας. [3] ἦσαν ἄνδρες πεντακισχίλιοι.

Lysimachus.

¶ Lysimachus cum Autariatæ suis impedimentis spoliati essent in pugna adversus Demetrium facta, metuens ne quid novarum rerum inciperent barbari omnibus possessionibus exuti, productos eos extra vallum tanquam ad frumenti distributionem, dato signo omnes ad unum interfecit. Erant universi numero sexcenti.

Αυ-

14 Ἐπεισελθών] Ita restitui cum MSS. cum quibus consentire videntur Codd. Interpretis. Vulgata, ὑπεισελθών.

Cap. XII. 1 Περὶ Λάμψακον] MSS. πρὸς Λάμψακον. In versione desiderantur.

2 Ὡς ἐπὶ σιτομετρίαν] Scribendum σιτομετρίαν. ut alibi σίτου μετρῆσαι τοῖς στρατιώταις. *Casaubonus.*

Σιτομετρίαν] Ita rescripsi cum Cant. monente quoque Casaubono. Multum a Græcis abit Interpres, dum pro πεντακισχίλιοι habet *sexcenti.*

3 Ἦσαν ἄνδρες πεντακισχίλιοι] Quidam Codd. ἦσαν ἐπ ἄνδρων πέντε χιλιάδες, sicut in Dromichætæ libro septimo. *Casaubonus.*

4 Ἐπεὶ

2 Lysimachus cum Amphipolim cepisset Andragathi proditione, magnis eum muneribus ornavit: majoraque promisit, si in Asiam secum una proficisceretur. Postquam vero ad Thracias angustias deventum esset, non solum omnibus bonis quæ possidebat, eum spoliavit: verumetiam tormentis confectum, vita privavit.

Λυσίμαχος Ἀμφιπόλεως κρατήσας Ἀνδραγάθῳ μὲν δόντος, οὐ μόνον δὲ καὶ μεγάλα χαρισάμενος αὐτῷ, μείζονα δὲ ὑποσχόμενος, εἰ ἐς τὴν Ἀσίαν αὐτῷ συναποδημήσῃ. ἐπεὶ δὲ πρὸς ταῖς Θρακείαις πύλαις ἐγένετο, μόνον πάντα ὅσα ἐτύγχανεν ἔχων ἀφείλετο· ἀλλὰ καὶ αὐτὸν βασάνοις ἀπέκτεινεν.

3 Lysimachus Aristonem Autoleontis filium ad Pæònas in paternum regnum deduxit, ut cognito regio juve-

Λυσίμαχος Ἀρίστωνα τὸν Αὐτολέοντος πρὸς Παίονας ἐπὶ τὴν πατρῴαν βασιλείαν κατῆγε, ἵνα γνωρίσαντες τὸ βασιλικὸν μει-

4 Ἐπεὶ δὲ πρὸς] Quidam Codd. ἐπειδὴ mutata distinctione. *Idem.* Ἐπεὶ δέ] Cant. ἐπειδή.

5 Πάντα ὅσα ἐτύγχανεν ἔχων ἀφείλετο] Idem Codd. πάντα ὅσα ἐτύγχανεν αὐτῷ χαρισάμενος ἀφείλετο. *Casaubonus.*

6 Ἀρίστωνα τὸν Αὐτολέοντος] Memoratur *Arist*o præfectus Pæonum equitatui sub Alexandro, Curtio lib. IV. cap. 9. *Præfectum Pæonum equitum Aristonem fuvatis habenis invehi jussit. Insigni eo die pugna equitum, & præcipue Aristonis fuit: præfectum equitatus Persarum Satropatem, directa in gutture hasta transfixit; fugientemque per medios hostes consequutus ex equo præcipitavit, & obtruncato capiti gladio dempsit: quod relatum matua cum laude ante regis pedes posuit.* Plutarcho in Alexandro,

μενδήσουσι δὲ ὀλίγον ἀείσιον. (male, pro μενδήσειν δὲ ὀλίγον. Ἀείσιον) ὁ τῆς Παιόνων ἀγέμαρχος, Ἀπυκτείνας πολέμιον ἄνδρα καὶ κεφαλὴν ἀποδειξάμενος αὐτῷ, Τοῦτο, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, παρ' ἡμῖν ἐκπώματος χρυσοῦ ἡμάτιά τε δώσει. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος γελάσας, κεῖνα μέν, εἶπεν, ἐγὼ δέ σοι μισθὸν ἀκράτου προπίομαι. Arriano lib. III. De expedit. Alex. εἰ τε ἱππεῖς καὶ οἱ Παίονες, ὧν Ἀρίστης Ἀείσιον ἦγεν. *Autoleontis* Pæonum regis filiam in matrimonio habuisse dicitur Pyrrhus apud Plutarchum in ejus vita. *Autoleonti* Pæonum regi contra Autariatas bellum gerenti auxilium tulisse dicitur Cassander apud Diodorum lib. XX. Apud Tzetzen Chiliad. VI. 53. perperam scribitur Αὐθαλέοντος Παιόνων βασιλέως, pro Αὐτολέοντος.

μειράκιον προσοῦντο φιλοφρόνως αὐτόν. 7 ἐπεὶ δὲ τὸν Ἀρίσωνα ἔλεγεν τὸ βασιλικὸν λετρεῖον ὅπι 8 ἐν Ἀσυκῷ ποταμῷ, καὶ τὴν τράπεζαν τὴν βασιλικὴν 9 παρέθηκαν ἔνδον τὸ πάτριον ἔθος. Λυσίμαχος ἐσήμηνεν ἐξοπλίσασθαι. Ἀρίσων μὲν 10 φυγὼν ἀφίππασατο εἰς τὴν 11 Σαρδιέων· Λυσίμαχος δὲ Παιονίαν κατέσχεν.

ne, benevole & amice eum exciperent. Ubi vero Ariſtonem regio lavacro in Ariſtibo fluvio laviſſent, & menſam regiam more patrio appoſuiſſent, Lyſimachus ſignum ſuis dedit, ut ſeſe armarent, Ariſton correpta fuga ad Sardenſes equo evaſit. Ita Lyſimachus Pæoniam obtinuit.

[CAP. XIII.]

Κραπρός.

Κραπρὸς, Τυρίων ἐπη-

Craterus.

Craterus, Tyriis Ma-

πη-

7 Ἐπεὶ δὲ Ἀρίσωνα ἔλεγεν] Scribe ἔλεγον. Pro ὅπι δὲ Ἀσυκῷ ποτ. legit Interpres δὲ Ἀρίσωνα ποτ. & κατὰ τὸ πάτριον ἔθ. cum male noſter Cod. ἔνδον τὸ. *Caſaubonus.*

8 Τῷ Ἀσυκῷ ποταμῷ] Interpres Ἀρίσωνα ποταμὸν. Legendum forte Ἀρίσωνα, qui Straboni lib. XIII. fluvius dicitur Thraciæ influens Hebrum. Ejuſdem meminit Stephanus, voce Ἀρίσων· Ἔστι καὶ ποταμὸς Θρᾴκης Ἀρίσωνος. Pro ἔνδον τὸ πάτρ. Cant. ὅπι τὸ πατρ. Lego cum Caſaubono κατὰ τὸ πάτρ.

9 Παρέθηκαν] γρ. παρέθετο. *Caſaubonus.*

10 Φυγὼν ἀφιππάσατο] Ita edidi cum MSS. pro φυγὴ ἀφίππ.

11 Σαδιέων] MSS. Σαρδιανῶν quod poſitum forte per μετάθεσιν, addito initio Σ, pro Ἀδρανῶν, ab Ἄδρανα, quæ Thraciæ civitas Stephano. Niſi magis arrideat Σαρδικῶν, a Σαρδικὴ, ſive Σιρδικὴ, quæ Thraciæ regio & urbs Ptolemæo lib. III. cap. 11. Apud Gruterum pag. DXL. Inſcr. 11. DIOGENES. MIL. COH. X. PR. &c. NAT. THRAX. CIVITATE. SERDICA. Hadr. Valeſius ad Excerpta Dionis Σαρδιεῖς coſdem putat cum Σαρδιαῖοις Strabonis, apud quem Caſaubonus reponendum cenſet Ἀρδιαῖοι, (Ἄρδικα enim unde Ἀρδιαῖοι, pariter urbs Illyridis) quem ſequutus Valeſius, apud Noſtrum, nec non Dionem, & Zonaram ſic quoque corrigit. Verum cum Σαρδιαῖοι, ſive Ἀρδιαῖοι, ſint in Illyride, a loco in quem ſe fuga ſervavit Ariſton, videntur remoti nimis. Deinde dubitari poſſet, an apud alios opus hac correctione, propter conſenſum Codicum Dionis, Zonaræ & Strabonis, Σαρδιαῖοι ſcribentium; quin & Strabo, in quo corrigendo vacillat Caſaubonus, unde & ab Ortelio refellitur, Σαρδιαῖοι & Ἀρδιαῖοι commemorat.

1 Ma-

cedones in muniendo vallo occupatos adorientibus, mandavit, ut prius cederent. Postquam vero Tyrii longa persecutione vehementer essent defatigati, signum dedit suis, ut conversi in Tyrios impetum darent: statimque factum est, ut persequentes fugerent, & fugientes persequerentur.

πθεμένων, τῆς ἐρχζομένοις τὸ χῶμα [1] Μακεδόσι τροπῆς αὐτῶν γνωμήης ὑποχωρεῖν παρήγγειλεν· ἐπεὶ ὃ οἱ Τύριοι σφοδρῶς δὴ μακρὸν διώξαντες ἔκαμον· ἐσήμηνεν ἀναστρέψαντας ἐμβαλεῖν τῆς Τυρίοις. αὐτίκα δὴ οἱ μὲν διώκοντες ἔφευγον· οἱ ὃ φεύγοντες ἐδίωκον.

[CAP. XIV.]

. Polysperchon.

Polysperchon Peloponnesiis aditum obsidentibus, milites suos ad periculum adeundum confirmavit. Pileum Arcadicum imposuit, & tunicam duplicem indutus, acceptoque baculo, dixit ad eos: Qui nos in periculum vocant, o commilitones, ejusmodi sunt homines. Post, his

Πολυσπέρχων.

Πολυσπέρχων τὰ ὅπλα φυλαττόντων Πελοποννησίων, [1] τὰς αὐτῶ στρατιώτας πρὸς τὸν κίνδυνον, πῖλον Ἀρκαδικὸν ἐπιθέμενος, καὶ τρίβωνα διπλοῦν ἐμπερπασάμενος, καὶ βακτηρίαν λαβὼν ἔφη πρὸς αὐτούς· πρὸς ἃς μὲν κινδυνεύειν μέλλομεν, ὦ συστρατιῶται, τοιοῦτοι τυγχάνε-

1 Μακεδόσι τροπῆς αὐτῶν γνω.] MSS. Μακεδὼν προ᾽ τ᾽ αὐτῶν γνωμήνας, quod sedulo, licet absque ullo sensu, sequutus est Interpres. Videtur innuere Auctor, Craterum mandasse militibus, cum impune pedem referrent Tyrii, ut simulata fuga in eum locum eos deducerent, unde tuto se recipere se non possent.

Cap. XIV. 1 Τὰς αὐτῶ στρατιώτας] Cant. τῶν αὐτὸς στρατιώτας. Cum MSS. reposui φεύγοντας pro vulgato στρεφομένους, nisi quod Cant. φεύγοντα. Mox pro δοκοῦσι μοι, iidem Codd. δοκοῦμοι.

χάνουσιν ὄντες. τοῦτο ἢ ἀποθέμενοι, καὶ τὴν παρασκευὴν λαβόντες· οἱ δὲ μέλλοντες πρὸς αὐτοὺς πολεμεῖν, πιεῖν, μέχρι νῦν πολλὰς καὶ μεγάλας ἀγῶνας νενικηκότες· ἀκούσαντες οἱ στρατιῶται ἠξίουν μηκέτι μέλλειν· ἀλλ' ὑφηγεῖν ἐπὶ τὴν μάχην.

depositis, & armatura recepta: Qui vero cum iis manum conferent (inquit) ejusmodi, usque in hoc tempus multorum, magnorumque bellorum victores. Quo audito, milites obsecrabant, ne amplius moram aliquam interponeret, sed recta ad ineundam pugnam duceret.

[CAP. XV.]

[1] Ἀντίοχος Σελεύκου.

Ἀντίοχος βουλόμενος κρατῆσαι Δαμασκοῦ, ὡς ἐφύλαττε Δίνων Πτολεμαίου στρατιᾶς, ἐπήγγειλε τῇ στρατιᾷ, καὶ τῇ χώρᾳ πάσῃ, [2] Περσικὴν ἑορτὴν θαλιάζειν· προσέταξε δὲ πᾶσι τοῖς ὑπάρχοις ἀμφιλαφῆ κομίζειν δωρεὰς ἑορτάσοντι. ἐφ' ᾗ πανταχοῦ παρεσκευάζοντο Ἀντιόχῳ μὲν πάντων, [3] καὶ ὁ Δίνων δὲ πανδοκεύσοντι τὴν ἑορτὴν,

Antiochus Seleuci filius.

Antiochus volens Damascum in suam potestatem redigere, quam Dinon Ptolemæi dux cum præsidio tenebat, præcepit exercitui atque universæ regioni, ut convivium Persicum summa celebritate obirent: mandavitque omnibus principibus, ut copiosum adferrent convivii apparatum. in quo celebrando cum prorsus occuparetur Antiochus, cum omnibus suis: etiam

ἐκά-

1 Ἀντίοχος Σελεύκου.] Ita edidi cum Fl. cum quo consentit Interpres, nec non Index libro huic præfixus. Vulgata, Περὶ Ἀντιόχου βουλομένου κρατῆσαι Δαμασκοῦ.

2 Περσικὴν ἑορτὴν] MSS. addita copula, καὶ Περσικὴν ἑορτ.

3 Καὶ ὁ Δίνων] Uterque Codex καὶ ἑαυτὸν. orto errore ex scriptionis compendio.

4 Πε-

Dinon audito celebritatis luxu, aliquantum de excubiarum diligentia remisit. Antiochus autem imperans, ut incoctum frumentum ad quatuor dies secum portarent, duxit exercitum per solitudinem, & vias obscuras ac præcipites, atque ex improviso irruptione facta, capit Damascum.

ἐχάλασε τὸ σφοδρὸν τῆς φυλακῆς. Ἀντίοχος δὲ προσέταξε ἄπυρα σιτία ποσάρων ἡμερῶν κομίζειν, ἦγε τὴν στρατιάν, διὰ τῆς ἐρημίας, καὶ ἀτραπῶν [4] περικρήμνων καὶ ἀπροσδοκήτως ἐκφανεὶς, αἱρεῖ Δαμασκὸν, Δίνωνος δὲ δυνηθέντος ἀντισχεῖν, Ἀντιόχῳ παρέντι.

[CAP. XVI.]

Antiochus Antiochi filius.

Antiochus oppugnabat Cypsela, Thraciam urbem, multosque secum habebat Thraces nobili genere natos, quibus præerant Tiris & Dromichætes. Hos ornavit torquibus aureis, & armis argenteis, atque sic ad pugnam faciendam prodiit. Illi prospicientes e Cypselis propinquos & vernaculos suos multo auro argen-

[1] Ἀντίοχος Ἀντιόχου.

Ἀντίοχος ἐπῆρθη Κύψελα Θρᾴκην πολιν, ἔχων σὺν αὐτῷ Θρᾳκῶν εὐπατρίδας πολλοὺς, ὧν ἡγεῖτο Τίρις, καὶ Δρομιχαίτης. τούτους κοσμήσας χρυσοῖς, καὶ ὁπλοις ἀργυροπάρυοις προῆλθεν ἐπὶ τὴν μάχην. οἱ δὲ ἀπὸ τῶν Κυψέλων ἰδόντες τοὺς ἐμφύλους καὶ ὁμογλώττους πολλῷ χρυσῷ

4 Περικρήμνων] MSS. περὶ κρημνῶν. Male. Interpres addit *obscuras*, quod non est in contextu. Pro ἀπροσδοκήτως, Fl. ἀπροσδοκήτων. & pro Δίνωνος, Cant. Διώνος.

Cap. XVI. 1 Ἀντίοχος Ἀντιόχου] Ita edidi cum Fl. Interprete, & Indice. Vulgata, Περὶ Ἀντιόχου πρὸς Δίνωνα Κύψελα.

σῷ καὶ [2] ἀργύρῳ κεκοσμημένους, μακαρίσαντες αὐτὸς τὸ μετ' Ἀντιόχου στρατείας, τὰ ὅπλα καταβαλόντες, Ἀντιόχῳ προσέθεντο· καὶ ἦσαν ἀντὶ πολεμίων σύμμαχοι.

toque exornatos, beatos eos ac felices prædicabant, qui sub Antiocho stipendia mererent, & abjectis armis, Antiocho se dediderunt, & pro hostibus socii facti sunt.

[CAP. XVII.]

[1] Ἀντίοχος Ἱέραξ.

Ἀντίοχος Σελεύκου τοῦ ἀδελφοῦ ἀποστάς ἔφυγεν εἰς τὴν μέσην τῶν ποταμῶν. [2] ὅπερ καὶ αὐτὸν τὸν τῶν Ἀρμενίων ὄρη διελθόντα φίλον ὄντα Ἀρσάβης ὑπεδέξατο· στρατηγοὶ Σελεύκου Ἀχαιὸς καὶ Ἀνδρόμαχος μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἐδίωκον· πολλὴ μὲν [3] αὐτῶν ἐγένετο ἡ

Antiochus Hierax.

Antiochus a Seleuco fratre defectione facta, profugit in Mesopotamiam. Itaque eum Armeniorum montes transgressum, Arsabes, cum quo ei amicitia intercedebat, excepit. Duces Seleuci Achæus & Andromachus cum infinitis copiis persequebantur.

2 Ἀργύρῳ] Cant. ἀργυρᾶ. Mox pro στρατείας, cum Cant. & Codd. Casauboni scripsi στρατῆς.

Cap. XVI. 1 Ἀντίοχος Ἱέραξ] Ita reposui cum Interprete & Indice. Vulgata, Περὶ Ἀντίοχον τὸν Στρατονίκης ἀδελφόν. Hujus a fratre Seleuco Callinico defectionem fusius vide apud Justinum lib XXVII. cap. 2. & 3. qui addit eum, denuo a fratre Seleuco victum, benigne fuisse exceptum, non ab *Arsabe*, ut auctor est Polyænus, sed *a socero suo Artamene, rege Cappadociæ.* Ad quem locum Vir doctus: *Puto verum esse Ariamenem. Nam Diodori Epitome habet* Ἀριάμης. *Hujus Antiochi sororem Stratonicen uxorem duxerat Ariamenes.* Socerum *itaque ejus laxius vocat Justinus.* Verum haudquaquam refert Diodorus *Ariamnem* uxorem duxisse *Stratonicen*, hujus Antiochi sororem, sed eam tradidisse in matrimonium *Ariarathi* filio natu majori. Verba ejus sunt Ecloga 3. lib. XXX1. Ἀριάμης ὁπηγαμίας ποιεῖ πρὸς Ἀντίοχον ποιησάμενος, ἔπιπνοιμαδίττα θεόν, ἢ τὴν θυγατέρα Στρατονίκην συνάκισε τῷ πρεσβυτέρῳ τῶν υἱῶν Ἀριαράθῃ.

2 Ὅτι καὶ αὐτὸν τὰ τῶν Ἀρμενίων ὄρη δ.] Cant. ὥστε καὶ τοῦ μὲν Ἀρμενίων ὄρους δ. Fl. ὥστε καὶ μὲν Ἀρμ.

3 Αὐτῶν] χ. ἀπό. *Casaubonus.*

4 Ἡ ὧν

bantur, & magno quidem impetu manus conferebant. Tandem Antiochus accepto vulnere, profugit in montis colles superiores, exercitu sine ordine sub lateribus montis castrametante: & famam divulgavit, Antiochum in prælio cecidisse. Exercitus vero non exiguam partem noctu colles montis occupare jussit. Sequenti die legatos miserunt Antiochi milites, Philetærum Cretensem, & Dionysium Lysimacheum, certisque conditionibus Antiochi corpus ad sepeliendum postularunt, seipsos atque arma tradentes. Andromachus nondum, inquit, Antiochi corpus inventum esse: quærerent in-

ωθήκης· πλὴν τρωθεὶς Ἀντίοχος ὑπεφεύγει εἰς τὰ ὑπερκειμένα ὑπώρειαν τῆς στρατιᾶς, [4] ἣ ἐπὶ ὀμαλοῦς στρατοπεδεύσας ὑπὸ ταῖς λαγόσι τοῦ ὄρους. φήμην δὲ διέδωκεν ὡς Ἀντίοχος ἐν τῇ μάχῃ πεπτώκοι· τῆς δὲ στρατιᾶς ὀλίγον μέρος νυκτὸς ἐκέλευσε καταλαβέσθαι τὰς ὑπωρείας· μεθ' ἡμέραν δὲ πρεσβείαν ἔπεμψαν οἱ Ἀντίοχου στρατιῶται, [5] Φιλέταιρον ἡγεμόνα Κρῆτα, καὶ Διονύσιον Λυσιμαχέα, ὑπάρχοντον Ἀντίοχου τὸ σῶμα αἰτήσοντες, καὶ σφᾶς αὐτοὺς, καὶ τὰ ὅπλα [6] παραδιδόντες. Ἀνδρόμαχος δὲ οὔπω μὲν ἔφη τὸ Ἀντίοχου σῶμα εὑρέσθαι. ζητεῖσθαι δὲ πεπτωκὼς ἔσω ἐν τοῖς δεσμοῖς. πέμψειν δὲ τοὺς παρα-

4 Ἣ ὦ ὀμαλεῖ στρατοπεδεύσας ὑπὸ ταῖς λαγόσι τοῦ ὄρους] Fl. ὦ ὀμαλεῖ στρατοπεδεύσειν. Codd. Casauboni ὦ ὀμαλεῖ στρατοπεδεύσων. Legisse videtur Interpres: ἀνομαλεῖ στρατοπεδεύσας ὑπὸ ταῖς λαγόσι τοῦ ὄρους, posito commate post ὑπωρείαν. Verum ut minus discedatur a Vulgata, malim ἣ ἀνομαλεῖ στρατοπεδεύσασα ὑπὸ ταῖς λαγόσι τοῦ ὄρους, φήμην διέδωκεν, omissa particula δὲ post φήμην cum utroque Codice. Pro πεπτώκοι, quod sequitur, Fl. πεπτώκει.

5 Φιλέταιρον] Cant. Φιλίπεριν. sed Vulgata recte. Idem Codex copulam ante Διονύσιον delet.

6 Παραδιδόντες] Fl. παραδιδόντας. Mox pro εὑρίσθαι, Cant. εὑρῆσθαι. Sequens πεπτωκὼς non agnoscit Interpres.

προσληψομένους τὰ πρὸς τὰ ὅπλα καὶ τὰς στρατιώτας ἦκον ἄνδρες τετρακισχίλιοι, οὐ πρὸς μάχην ἐσκευασμένοι, ἀλλὰ πρὸς προσάληψιν αἰχμαλώτων ἐσταλμένοι· ἐπεὶ δὲ ὑπὸ ταῖς λαγόσι καὶ ὄρεσι ἐγένοντο, οἱ τὰς ὑπωρείας προκαταλαβόντες, ἄνωθεν ἐπιχυθέντες πολὺ αὐτῶν φόνον εἰργάσαντο. Ἀντίοχος δὲ σχῆμα τὸ βασίλειον ἀναλαβὼν, ἐπεφάνη, δείξας αὐτὸν καὶ ζῶντα καὶ νικῶντα.

terius in vinculis : se missurum qui arma & milites acciperent. Venerunt quatuor millia virorum, non ad pugnam faciendum parati, sed ad accipiendos captivos instructi. Qui postquam ad latera montis venissent, hi qui colles occuparant, desuper effusi, magnam eorum stragem ediderunt. Antiochus vero regio habitu recepto apparuit, & viventem & vincentem se ostendens.

[CAP. XVII.]

Φίλιππος Δημητρίου.

Philippus Demetrii filius.

¶ Φίλιππος Ῥοδίων πόλιν ἐν τῇ περαίᾳ Πελ-

¶ Philippus Rhodiorum urbem in oppositi-

ναστὸν

1 Πόλιν ἐν τῇ περαίᾳ Περιαστόν] Rhodo opposita in continente fuit Caria: in qua regione Κρυασσὸς fuit oppidum, cujus præter Geographos ipse Polyænus meminit lib. octavo Parnassum in eo tractu legisse non memini. Videndum ergo, ne pro Περιαστὸν sit legendum, Κρυασσὸν. Paullo post ante vocem ὑπὸ τῶν, quædam videntur fuisse in libris interpretis, quæ nostri non habent. *Casaubonus.*

Πόλιν ἐν τῇ Περαίᾳ Περιαστὸν] Ita edidi pro vulgato, πόλιν ἐν τῇ Περαίᾳ Περιαστόν. Atque ita rescribendum monuit jam Ortelius, auctoritate Stephani, apud quem: Περιαστὸς, πόλις Καρίας· τὸ ἐθνικὸν Περιαστεύς. Firmatur hæc lectio auctore Polybio, Hist. lib. XVI. 10. ubi hanc Philippi expeditionem describens, inquit: ὅσην ἀπαλλαττόμενος, προσπεσπάσθαι τῇ Περιαστῷ. ad quem locum vid. Palmerius. & Paullo post: Τὰς μὲν οὖν ἀσπίδας ὑπεμίμνησκον οἱ Περιαστεῖς εὐθύμους. Eum vide. Pro *in opposita continente*, ut vertit, non male, Interpres ἐν τῇ Περαίᾳ, malim *in Perœa*, sic præeunte Livio lib XXXIII. cap. 33. *Rhodii* Perœam (*regio est continentu adversus insulam, vetusta eorum ditionu*) *repetebant.* & cap. 35. *Rhodia regionem, quam* Perœam *vocant, reddere.* Ejus mentio quoque apud Polybium,

ta continente Parnassum oppugnabat. Muros insigni firmitudine præditos, statuit suffodere. Cum autem inter suffodiendum solidissima petra se offerret, & fossoriis instrumentis nequaquam cederet, Philippus interdiu ad fossionem jussit descendere. Eos vero qui opus faciebant, etiam tegumentis extensis occultabat, ut putaretur velle eos occultare. Hæc autem omnia manifesto hostes intuebantur, ut nullo modo eos clam esse possent. Noctu vero imperavit, ut milites a stadiis octo seu decem ex profundo quodam specu pulverem adferrent, & pro fauce fossionum conjicerent.

ναστὸν ἐπορθῆ· τῆ δὲ τειχῶν καρτερῶν ὄντων, ἐπεχείρησεν ὑπορύττειν· πέτρας δὲ στερεωτάτης ἐν τῇ διώρυχι φανείσης, καὶ πᾶς μεταλλευτικῆς ὀργάνοις μηδαμῶς εἰκούσης, ἐκέλευσε Φίλιππος μεθ' ἡμέραν μὲν ἐπὶ τῷ διωρυχίῳ καταβαίνειν. [2] πῖς ὑπορυττομένοις δὲ καὶ σκεπαλύμματα ὑπερέτεινεν ὡς βαλόμενος λανθάνειν· τὰ δὲ ὧν ἄρα φανερὰ τοῖς πολεμίοις ἀπὸ τῶν τειχῶν ὁρῶσι· νύκτωρ δὲ ἐκέλευσε τὰς σποδιὰς ἀπὸ σταδίων ἑκτὼ, ἢ δέκα, ἐκ πυθμένος βαθείας φάραγγος ἀναφορμίζοντας χῶν μεταβάλλειν πρὸ τοῦ στόματος τῶν ὀρυγμάτων· ἐπεὶ δὲ [3] πολὺς χὼς ἐγήγερτο σωρηδὸν, μεθ' ἡμέ-

bium, Excerpt. Leg. LXVII. Μικρὸς δ' ἀνώτερον χερρονησίων ἐν τῷ Λυκιακῶν ἀναξαιτερμένος ἢ ἡμιτερεῖς, ἐκ πυθμένος ἐρυμάτων καὶ χώρας, ὡς συνίζαινε κενὸς ὅσα μὴν ἢ ἑξαπὰς ἢ πλῆθος Ῥοδίων Περαίας, &c. Appianum lib. III. B. C. Διπλάσιοι ἐς Λύκυμνα, Ῥοδίων τὸ φυγάδιον τῆ Περαίᾳ.

2 Τῶν ὑπορυττομένοις δὲ καὶ] MSS. ut & Codd. Casauboni: ὡς ἐρριζο-

μένοις δὲ καὶ, &c. Mox pro λανθάνειν, Cant. μανθάνειν.

3 Πολὺς χὲς ἐγήγερτο] Vocem χῦς, quæ a Vulgata aberat, cum Fl. & Interprete revocavi. Mox pro ἐκεῖσε ἐπίστευσαν, Cant. ἐκεῖνο ἐπίστευσαν, quod vulgato videtur præferendum. In fine strategematis pro κατωλοιύσατο, (licet eodem res redeat, propter consensum tamen Codicum) reposui κατωδύσατο.

ἡμέραν οἱ ἀπὸ τ τειχῶν ἰδόντες τᾶτο, ἐκείνῳ ἐπίστευσαν, ὡς ἡ πόλις κάτωθεν ὑπορώρυκται· ἔτ ὁ φόβ ἔπεισεν αὐτὲς ἀποδόναι Φιλίππῳ τὴν πόλιν· ὕστερον δὲ τὴν ἀπάτην μαθόντες, πολλὰ τὴν αὐτῶν ἄνοιαν κατωδύραντο.

Multo autem pulvere acervatim excitato interdiu, qui muros defensabant, id ipsum conspicati, civitatem inferne suffosam esse crediderunt. Is metus eos impulit, ut urbem Philippo dederent. Postea vero cognito dolo, multis lacrymis suam amentiam deploraverunt.

Φίλιππ Δημητρίε πολεμῶν Ἀτάλῳ βασιλεῖ, κ Ῥοδίοις, ἀποδρᾶναι ἐκ τὴν θάλατταν βαλόμενον, αὐτόμολον Αἰγύπτιον ἔπεμψεν· ὃς ἤγγειλε τοῖς πολεμίοις ὅπ παρασκευάζοιτο διαναυμαχεῖν τ ὑστεραίας· κ διὰ νυκτὸς πυρὰ πολλὰ ἔκαυσεν ὡς τ σταθμὸς μένοις. τ δὲ ἀμφὶ τ Ἄτταλον τὰ πρὸς τὴν ναυμαχίαν παρασκευαζομένων, κ τὴν ἐκ τ ἔκπλουν φυλακὴν διαλυσάντων, Φίλιππ λαθὼν ἀπέπλευσεν.

2 Philippus Demetrii filius bellum gerens cum Attalo rege, & Rhodiis, & quemadmodum per mare effugere posset deliberans, transfugam Ægyptium misit, qui hostibus nunciaret, eum ad navale prælium sequenti die committendum præparari, noctuque multos ignes fecit, ut manere exercitus videretur. At cum Attali milites ad navalem pugnam se instruerent, & ex eo loco per quem exitus navibus erat præsidia deducerent, Philippus clam omnibus adnavigavit.

[CAP.

4 Κατὰ θάλατταν] Additus articulus cum Cant.

5 Ἀπέπλευσεν] Cant ἐπέπλευσεν. quomodo etiam legisse videtur Interpres; sed Vulgata recte: quare vertendum *adnavigavit*. Idem quoque Codex pro λαθὼν, iterum μαθὼν.

1 Πτο-

[CAP. XVIII.]

Ptolemæus.

Ptolemæus cum Perdicca flumen juxta Memphim transmitteret, & jam magna pars transisset, contraxit ex omni regione greges caprarum, jumentaque & boum armenta, mandavitque ut quam plurima sarmentorum onera ex unoquoque jumento suspenderentur, ut attracta maximum pulverem excitarent. Quæ a pastoribus atque etiam ab equitibus agitata, magnam vim pulveris suscitaverunt. Ille vero iis equitibus assumptis, qui erant reliqui, contra hostes duxit: qui ex pulvere conjecturantes innumerabiles copias adventare, repente fugæ se mandarunt, & plurimi flumine perierunt, multi etiam vivi capti sunt.

Πτολεμαῖος.

[1] Πτολεμαῖος Περδίκκᾳ ᾗ Μέμφιν διαβαίνοντος τὸν ποταμὸν, καὶ ἤδη συχνῶν διαβεβηκότων, συναγαγὼν ἐκ τῆς χώρας αἰπόλια συφορβία, βουκόλια πολλὰ ὅσα, προσέταξεν ἑκάστῳ ζώῳ φρυγάνων φορτία σκεδάσαι, ὅπως ἀπαυρόμενον κονιορτὸν [2] ἐγείροι πλεῖστον· τὰ μὲν δὴ ὑπὸ τῶν νομέων, προσὸς ᾗ τούτοις, καὶ ἱππέων ἐλαυνόμενα κονιορτὸν ἀνέσησε μέγιστον· αὐτὸς ᾗ ἀναλαβὼν τοὺς ἱππέας τοὺς λοιποὺς, τοῖς πολεμίοις προσῆγε· οἱ ᾗ ἀπὸ μὲν τοῦ κονιορτοῦ πολὺ πλῆθος ἱππέων νομίσαντες, αὐτίκα ἔφευγον· καὶ οἱ πολέμιοι μὲν ἐν τῷ ποταμῷ διεφθάρησαν. πολλοὶ ᾗ καὶ ζῶντες ἑάλωσαν.

[CAP.

1 Πτολεμαῖος Περδίκκᾳ, &c.] Idem refert Frontinus lib. IV. cap. 7. 20.

2 Ἐγείροι] Cant. ἐγείρει. Pro ἐλαυνόμενα, quod sequitur, uterque Codex, nec non Codd. Casauboni ἐλαυνομένων.

1 Σεδί-

[CAP. XIX.]

Ἄτταλος.

Ἄτταλος Γαλάταις μεγάλῳ δυνάμιν ἔχουσι τῶν παρατάξεως μέλλων, ὁρῶν τοὺς στρατιώτας καταπεπληγότας, θύμους ποιῆσαι βουλόμενος καὶ ἐς κινδύνους τῆς μάχης ἱερεῖα παρεσκεύασε, [1] Σεδίνῳ Χαλδαίῳ μάντεως θυσίαν παράσχοντος. ὁ μὲν δὴ ἐξάμενος καὶ σπείσας ἀνέτεμε τὰ ἱερεῖον· ὁ δὲ βασιλεὺς [2] κηκίδα τρίψας, ἐπέγραψεν ὑπὸ τὴν χεῖρα τὴν δεξιάν, Βασιλέως νίκη· πιστεύοντος

Attalus.

Attalus cum Gallis magnum numerum habentibus prælium commissurus, milites suos timore perculsos confirmare atque alacres reddere volens, ante conflictus periculum victimam apparavit, Sudino Chaldæo vate sacrificium obeunte: ipse deos precatus libavit, & victimam dissecuit. Rex contrito gummi, inscripsit in dextram manum, *Regis victoria*: inscriptionem efficiens, non a

τῷ

1 Σεδίνῳ χαλδαίῳ μάντεως θυσίαν παράσχοντος] Quidam Codd. pro παράσχοντος habent καθιόντος. mendose quidem: sed quod merito tamen nostram lectionem reddat suspectam. Num vero legendum ex illius lectionis vestigiis ἱερατεύοντος, aut προφήτου? Usitatius, fortasse etiam verius, θυσίας πλέκοντος, vel διπλέκοντος. Sudines vates, est qui *Innides* Frontino dicitur in eadem historia corrupte. *Casaubonus.*

Μάντεως] Uterque Codex ματαίως. Pro παράσχοντος, Cant. καθιόντος. Fl βραδιόντος. Lego cum CL. Gronovio βραδεύοντος.

2 Κηκίδα] MSS. κικίδα, ut & paullo post κικίδος. Utroque modo scribitur. Minus recte Interpres vertit *gummi*, cum κηκὶς, sive κικὶς sit *galla*, fructus scil. quercus, quæ contrita & madefacta colorem exhibet atrum, atque adeo faciendoti exta scrutanti conspicuum. Simile commentum Alexandri refert Frontinus lib. 1. cap. XI. 14. *Alexander Macedo sacrificaturus inscripsit medicamento aruspicis manum, quam ille extis erat suppositurus. Littera significabant, victoriam Alexandro dari, quasi cum jecur calidum rapuisset, & a rege militi esset offensum, annuit animum, tanquam Deo spondente victoriam.* Quod vero Polyænus adscribit Attalo, id a Frontino, eodem loco, tribuitur Eumeni.

3 Ἐπι-

siniſtris ad dextra, ſed contra a dextris ad ſiniſtra: & cum viſcera extraherentur, ſuppoſuit manum in calidiorem ac fungoſum locum, abſterſitque inſcriptionem. Vates percurrens fruſta reliqua, ac bilem, portaſque & menſam, atque omnia ſigna perſpiciens, convertit particulam quæ inſcriptionem continebat, qua regis victoria ſignificabatur. Itaque tum ipſe gaudium concepit, tum univerſis militibus ſignum oſtendit. Qui accedentes, ac legentes, fiducia replebantur: omneſque vociferabantur, jubentes ducere adverſus barbaros: & alacribus animis in pugnam ruentes, Gallorum multitudinem ſuperarunt.

τῷ ἐπιγραφῷ, οὐκ ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν ἐπὶ δεξιὰ, ἀλλ' ἐμπαλιν, ἀπὸ τῶν δεξιῶν ἐπὶ τὰ ἀριστερὰ καὶ τῶν ἀπλάγχνων ἐξαιρεμένων ὑπέσχεν τὴν χεῖρα τῷ κηκίδι· εἰς θερμὸν καὶ ὑγρὸν τόπον, ἀπομαξάμενος τῷ ἐπιγραφῷ· ὁ μάντις [3] ἐπιδιεξιὼν τὰς λοβὰς καὶ τὴν χολὴν, πύλας τε δὴ καὶ τραπέζαν, καὶ ὅσα ἄλλα σημεῖα καταγνοῦν, ἀνέστρεψε τὸν λοβὸν τὸν ἔχοντα τὴν ἐπιγραφὴν, δι' ἧς ἐδηλοῦτο βασιλέως νίκη· αὐτὸς τε ἦν ὑπερχαρὴς ἐγένετο, καὶ τῷ πλήθει τῶν στρατιωτῶν ἔδειξε τὸ σημεῖον· οἱ δὲ ἐλθόντες, καὶ ἀναγνόντες θάρσους ἐνεπλήσθησαν, καὶ πάντες ἀνεβόησαν κελεύοντες ἄγειν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους, καὶ προθύμως ἀγωνισάμενοι, τοὺς [4] πλείστους Γαλάτας ἐνίκησαν.

[CAP.

3 Ἐπιδιεξιὼν τὸν λοβὸν] MSS. ἐπιξιὼν. Ita *percurrens fruſta reliqua*, malo, *percurrens lobos*, &c. Eorum nomina quædam recenſet Auctor: omnia enumerat Nicandri Scholiaſtes ad vſ. 599. τραπέζα, καὶ πύλη, μέρη τινὰ εἰσὶν ἐξημμένα τῆ ἥπατος· ὥσπερ καὶ ὀνυξ, καὶ ὑάχωρες, καὶ κύστις.

4 Πλείστους] MSS. πολίτας. & ſic quoque Codd. Caſauboni.

1 Φο-

[CAP. XX.]

Περσεύς.

Περσεὺς Ῥωμαίων ἐλέφαντας ἀγόντων, τοὺς μὲν ἐκ Λιβύης, τοὺς δὲ Ἰνδοὺς ἀπὸ Ἀντιόχου Συρίας βασιλέως, ἵνα μὴ καινὸν καὶ [1] φοβερὸν τοῖς ἵπποις τὸ θηρίον φανείη, προσέταξε τοῖς χειροτέχναις εἴδωλα ξύλινα κατασκευάζειν, ἐλεφάντων ἰδέαν καὶ χρόαν ἔχοντα· ἐπεὶ δὲ ἡ κλαγγὴ τοῦ θηρίου μάλιστα δεινὴ, προσέταξεν εἰς τὸ ξύλινον εἴδωλον ἐμβαίνειν

Perseus Philippi filius.

Perseus Romanis elephantos ducentibus partim ex Libya, partim Indos ab Antiocho Syriæ rege, ne nova ac formidabilis equis bellua primo aspectu existeret, præcepit opificibus, ut lignea simulacra fabricarentur, elephantorum figura atque colore prædita. Quoniam vero fremitus bestiæ terribilis supra modum esset, jussit ligneum simulacrum virum cum tuba conscen-

ἄν-

1 Φοβερὸν τοῖς ἵπποις] Codd. Casauboni, φοβερόν. sed Vulgata recte. Imitatus in eo fuit Perseus Semiramin, quæ contra Indos, ingenti elephantorum numero instructos, profectura, e coriis boum nigrorum stramine repletis, simulacra belluas Indicas repræsentantia effinxit: &, ut e longinquo elephantorum speciem referrent, camelis occultatis, incluso intus homine ferri jussit: quibus subjungit Diodorus lib. II. Καὶ φοβεῖ αὐτὰς τοὺ ἵππους ἐγκαταπατῆσαι συνάγοντες, συνιᾶσιν ἵππον ἢ μὴ φοβεῖσθαι ἢ ἀγνοοῦντα τὸ θηρίον. ὅθεν καὶ τὸν ἔπειτα ἢ πολλοὶ ἵππον ἐκτρέφουσιν ἀφορῶν Πῦρρος, ὁ τῆς Μακεδόνων βασιλεὺς, ὅτι ποτὲ Ῥωμαίοις ἔμελλε πολεμεῖν Ἡπειρώτης, ἐκ Λιβύης ἐλέφαντας. Cæsar quoque contra Jubam & Scipionem dimicaturus (apud Dionem lib. XLIII.) elephantos ex Italia

transportari jusserat, præcipue ut ejus equi eorum usu atque voce assuefacti hostium elephantos timere desinerent: Idem testante Hirtio de Bello Afr. Auctor infra lib. VIII. 22. 5. ubi refert Britannos unius elephanti metu in fugam conjectos, addit: ὥσθ' ὁ τῆς ἵππου τι χρὴ καὶ γράφειν, ὅτι καὶ παρ' Ἕλλησιν, ὡς καὶ γυμνοὶ ἐλέφαντα ἰδόντες ἵπποι φεύγουσι, &c. Eodem modo Antigonus, cum elephanti ejus a Megarensibus porcorum grunnitu essent fugati, Indis mandavit, ut sues cum elephantis nutrirent, ut hac ratione vocem earum in posterum non expaverent, ut narrat Auctor supra lib. IV. 6. 3. Equos vero conspectum & stridorem elephantorum ferre non posse, vide notata Freinshemio ad Florum I. 18. 18. & Curtium VIII. 14. 23.

2 Ἀπ-

dere, qui per os tubam dirigens, acutum & horribilem ſonum emitteret. Ad hunc modum equi Macedonum aſſuefacti ſunt ad elephantorum fremitum & aſpectum contemnendum.

ἄνδρα αὐλὸν ἔχοντα, ὃς διὰ τ στόματος τ αὐλὸν ἰθύνων, ὀξὺ καὶ [2] ἀπλῶν φθόγγον προϊείη· ὅτως ἐμαθον οἱ Μακεδόνων ἵπποι καταφρονεῖν τ ἐλεφάντων [3] κλαγγῆς.

2 Ἀπλῶν] Cant. ἀπειρῶν. Loco προϊείη, uterque Codex προΐεται. Caſauboni Cod. προΐοιμ.

3 Κλαγγῆς] Fl. κλαῖγῆς καί. Forte κλαῖγῆς, καὶ ὀδμᾶς, vel ὄψιος, quomodo legiſſe videtur Interpres: quæ duo quoque junguntur Arriano lib. v. De exped. Alexandri: οἱ τε ἵπποι ἐκ ἂν ἐθέλειν ἀπτῶ ἰέναι ἐπὶ τὸν πολέμιον, ἐπεὶ καὶ ὀδμὰς τὰς ἐλέφας τ πίεσαι, προσκειμένων σφίσιν ἐθῶς ἤδη ἐλεφάντων, καὶ τῇ τε ὄψει ἅμα καὶ τῇ φωνῇ φεβέντων. Elephantorum autem odorem, ſtridorem, nec ſpeciem ferunt equi. In fine pro Σβατηγμάτων, Cant. Σβατηγικῶν.

1 Τέλ

Τέλος δ' βιβλίε τ Πολυαίνε Στρατηγημάτων.

Τάδε

[1] Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ.

Hæc insunt in quinto libro

POLYA·ENI STRATAGEMATUM.

Φάλαρις στρατηγήματα	δ	Phalaris	4
Διονύσιος	κβ	Dionysius	22
Ἀγαθοκλῆς	η	Agathocles	8
Ἱππαρῖνος	α	Hipparinus	1
Θεοκλῆς	β	Theocles	2
Ἱπποκράτης	α	Hippocrates	1
Δαφναῖος	α	Daphnæus	1
Λεπτίνης	β	Leptines	2
Ἄννων	α	Annon	1
Ἱμίλκων	ε	Himilcon	5
Γέσκων	α	Gescon	1
Τιμολέων	γ	Timoleon	3
Ἀρίστων	β	Ariston.	2

Θερα-

1 Τάδε ἔνεστιν, &c.] Ita reposui cum MSS. & Interprete pro vulgato, Πολυαίνου Στρατηγημάτων βιβλίον ε πταξ. Pro Διονύσιος κα, cum Cant. scripsi κβ. Totidem enim ejus stratagemata recensentur. Post *Gesconem* in Cant. sequitur Ἱμιλκων α Pro Διοπμος γ. cum Cant. scripsi Διόπμος δ. quia totidem ejus stratagemata referuntur. Pro Εὐδάκμος, Fl. Εὐδάβιμος. & loco Παυσίστρατος, Cant. Ναυσίστρατος. sed male, ut loco suo patebit. Pro Θεύγνις, Fl. Θεύγνις. Pro Χίλις, Cant. Μίλις. Idem Codex post Νίαρχος delet Κρῆς. ut & Λύκασος, post Δημήτριος, pro quo Fl. Λυκάδιος. recte: quare ita reposuimus. Pro Ἀριστοκράτης β. Cant. Ἀγαθοκράτης α. Unum quoque stratagema de eo tantum extat. Cum Fl. pro Παειμάχης, scripsi Χαειμάχης, quomodo & suo loco dicitur. Pro Φιλόμηδες, quomodo legebatur in Vulgata, reposui Φιλόμαχος. In Cant. erat Φιλόδαμος, quomodo in suis quoque invenisse videtur Interpres. Pro Δημοκλῆς, Cant. Διοκλῆς. Duo postrema nomina, Πυθαίχμης & Σάτυρος, in Cant. non extant.

1 Po-

Thrasymedes	2	Θρασυμήδης	β
Megaclides	1	Μεγακλῆς	α
Pammenes	5	Παμμένης	ε
Heraclides	2	Ἡρακλείδης	β
Agathostratus	1	Ἀγαθόστρατος	α
Lycus	1	Λύκος	α
Menecrates	1	Μενεκράτης	α
Athenodorus	1	Ἀθηνόδωρος	α
Diotimus	4	Διότιμος	δ
Tynnichus	1	Τυννίχος	α
Clitarchus	1	Κλείταρχος	α
Timarchus	1	Τίμαρχος	α
Eudocimus	1	Εὐδόκιμος	α
Pausistratus	1	Παυσίστρατος	α
Theognis	2	Θεόγνις	β
Diocles	1	Διοκλῆς	α
Chilius	1	Χίλιος	α
Cypselus	1	Κύψελος	α
Telesinicus	2	Τελεσίνικος	β
Pompiscus Cres	6	Πομπίσκος	ϛ
Nicon	1	Νίκων	α
Nearchus Cres	1	Νέαρχος Κρῆς	α
Dorotheus	1	Δωρόθεος Λουκάδιος	α
Sosistratus	1	Σωσίστρατος	α
Diognetus	1	Διόγνητος	α
Archebius	1	Ἀρχέβιος	α
Aristocrates	2	Ἀριστοκράτης	β
Aristomachus	1	Ἀριστόμαχος	α
Parimenes	1	Χαριμένης	α
Calliades	1	Καλλιάδης	α
Memnon	5	Μέμνων	ε
Philodemus	1	Φιλόμηλος	α
Democles	1	Δημοκλῆς	α
Panætius	1	Παναίτιος	α
Pyræchmes *		Πυραίχμης, οὐκ ἴσχυ	
Satyrus •		Σάτυρος, οὐκ ἴσχυ.	

Τέλος τῶν πινακῶν.

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ

ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ

βιβλίον πέμπτον.

POLYAENI

STRATAGEMATUM

LIBER QUINTUS.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

ΚΑὶ τόδε ὑμῖν πέμπτον βιβλίον, ἱεροστόται βασιλεῖς Ἀντωνῖνε καὶ Οὖῆρε, προσφέρω τῶν Στρατηγημάτων· οὐχ [2] ὅτως ἐμαυτὸν ἄξιον ἐπαίνου ἡγούμενος ὅτι τῷ συγγράφειν, ὡς ὑμᾶς ὅτι τῷ ἀναγινώσκειν τοσοῦτα συγγράμματα, τοσούτης ἀρχῆς προεστηκότας· νυνί γε μὰλιστα, ὁπότε μὴ μόνον τὰ δίκαια τῆς εἰρήνης [3] πρυτανεύεται

ET iam hunc librum quintum Stratagematum, sanctissimi imperatores, Antonine & Vere, vobis offero. Neque mihi tantum laudis arrogo, quod conscripserim, quam vobis tribuo, qui diligenter hæc scripta & summo cum studio legitis, in tanta potestate & imperio constituti: in hoc præsertim tempore, quo non solum pacis leges tractantur, ve-

1 Πολυαίνε, &c.] Ita edidi pro vulgato, Πολυαίνε τῷ σοφωτάτῳ Στρατηγῷ. &c.

2 Οὐχ ὅτως] Cant. οὐχ ὡς, sed in margine οὐχ ὅτως.

3 Πρυτανεύεται] Ita edidi cum MSS. Interprete, nec non Codd. Calauboni, pro vulgato φρυτανεύεται. ut & ἀρχαίεται, pro ἀρχαίεται, iisdem adsentientibus. Item pro τὶ τοῦτο, cum utroque Codice & Interprete restitui ἢ τοῦτο. Pro ἠγεμόνει, cum

νευε τῳ

rum etiam bellicæ res administrantur. Et hoc sane victoriæ stratagema judico, si quorum auxilio veteres duces sæpe victoriam pepererunt, hæc vos legendo addiscatis. Regibus enim bella gerentibus convenire existimatur rerum tractatio. Nam dicendi studium ac facultas iis qui in ocio vitam degunt, plurimum utilitatis adfert. Rerum vero scientia, his qui armis præsunt, optima magistra est, quæ facienda sint ad imitationem eorum, qui priscis temporibus vicerunt. Quemadmodum igitur veterum virtutes atque victorias persequamini, hæc stratagemata ob oculos ponent.

νάειεν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἔργα & πολέμε διατάσσεται· καὶ τᾶτο ἄρα στρατήγημα νίκης ἡγέμορι, εἰ δι' ὧν ἐνίκησαν οἱ παλαιοὶ στρατηγοὶ, ταῦτα καταμανθάνοιτε· βασιλεῦσι γὰρ πόλεμον ἐκπάσασι πρόσηκεν + ὑπολαμβάνεται, καταναεῖν ἔργων ἀγώνισμα. λόγων μὲν γὰρ ἀσκὴ τοῖς ἄγασι σχολὴ, χρῆμα ὠφέλιμον· ἔργων δ' ἐπιστήμη. τοῖς ὅπλων ἀρχασιν ἀρίστη διδάσκαλος, ὧν χρὴ σπᾶν καὶ ζηλεῖν, τὰ πάλαι κρατησάντων. ὅπως ἂν ζηλώσητε τὰς τῶν ἀρχαίων ἀρετὰς καὶ νίκας, αὐτὰ δείξει τὰ στρατηγήματα.

Τέλος & προοιμίε.

[CAP.

cum Casauboni Codd. & Interprete scripserim ἡγεμαι, vel ἡγέμονι.

4 Τ' πολαμβάνεται] Ita edidi cum Fl. Casauboni Codd. & Interprete, pro vulgato ὑπολαμβάνεται. Cant. ὑπολαμβάνειας, sed postremæ syllabæ impositum τ. Sub finem pro κρατησάντων, Cant. habet στρατηγησάντων, non male. Pro αὐτὰ δείξει, cum Casauboni Codd. scripserim ταῦτα δ'.

[CAP. I.]

Φάλαρις.

¶ Φάλαρις Ἀκραγαντῖνος πλώϊνης, τῶν πολιτῶν καθιερωσάντων [1] βελομένων Διὸς Πολιέως νεών, [2] ἀπὸ.... παλάντων ὄπι τὴν ἄκρας ὡς περιῳδες, καὶ στερεωτάτης, [3] καὶ ἄλλως ὁσίαν· ἄνιδρυεν ἐν ὑψηλοτάτῳ [4] τὸν θεὸν ἰδιώσασθαι. αὐτὸς ὑπέσχετο ἔργα ἐπισκήψειν ἂν γενέσθαι, καὶ τοὺς ἀρίστους τεχνίτας ἕξειν· καὶ τὴν ὕλην λυσιτελῶς παρέξειν, καὶ τὰ χρήματα ἀσφαλεῖς ἐγγυητὰς δώσειν. ἐπίστευσεν ὁ δῆμος, ὡς διὰ τὸ πλωνικὸν βίον ἐμπειρίαν τῶν πραγμάτων ἔχοντα. λαβὼν δὴ τὰ κοινὰ χρήματα, πλ-

Phalaris.

¶ Phalaris, Agrigentinus publicanus, cum cives Jovis Gubernatoris templum ædificare decrevissent in arce, quod ea saxis prædita & firmissima existimaretur, & alioquin etiam religiosum putarent in celsissimo loco deum constituere: ipse promisit se operi curando præfuturum, & fabros optimi generis habiturum, materiamque utiliter suppeditaturum, ac pecuniarum certos arbitros daturum. Credidit populus, quod cum ob genus vitæ, qui esset publicanus, harum rerum experientiam habere putaret. Acceptis igitur publicis pecuniis,

λὰς

1 Βελομένων] Cant. βουλόμενοι. Pro ἀπὸ παλάντων, quomodo emendasse testatur Casaubonus, uterque Codex ὑπερκαλύπτων, atque ita in suo quoque fuisse testis est idem Casaubonus: unde cum Casaubono existimaverim scriptum fuisse ὑπὸ σ' παλάντων. Pro ἀνίδρυεν uterque Codex ἀνίζων.

2 Ἀπὸ.... παλάντων] Sic emendavimus, cum scriptum repertissemus in nostro codice ὑπερκαλύπτων, orto errore a supinitate librariorum, aut ab ignoratione hujus loquendi generis. Talentorum numerum sine libris frustra tentem conjectura assequi. Fortasse tamen sic fuerat scriptum prius, ὑπὸ σ' παλάντων. *Casaub.*

3 Καὶ ἄλλως ὁσίαν ἀνίδρυεν] Fortasse, ὅπου νομίζοντες. *Idem.*

4 Τὸν θεὸν ἰδιώσασθαι] Malim *ἱδρύσασθαι. Idem.*

5 Σι-

magnum numerum conducit mercenariorum, multosque captivos coëmit, & materiam non paucam in arcem comportat lapidum, lignorum, atque ferri. Cumque jam ædificarentur fundamenta, subornavit quendam promulgántem: Quicumque significarit eos qui lapides ac ferrum in arce subtrahunt, is tantum argenti accipiet. Populus indigne ferebat materiam per furtum subduci. Ille, igitur, inquit, concedite mihi potestatem muniendi arcem. Permisit civitas, ut eam muniret, valloque circundaret. Ille captivos vinculis liberavit, eosque lapidibus, bipennibus ac securibus armavit: cumque Cereris festum celebraretur, ex insperato cives adortus, magnam virorum stragem edidit: & ipse mulierum ac puerorum domi-

λὰς μὲν μισθωτὰς ξένους, πολλοὺς δὲ ὠνητὰς δεσμώτας, πολλὴν δὲ ὕλην εἰς τὴν ἄκραν ἀνακομίζῃ, λίθων, ξύλων, [5] σιδήρου. ἤδη δὲ τῶν θεμελίων ὀρυσσομένων, καθῆκε τὸν μισθὸν τοῦτον, ὃς ἂν μηνύσῃ τοὺς κλέπτοντας τὸν ἐν τῇ ἄκρᾳ λίθον καὶ σίδηρον, λήψεται ἀργύριον πόσον. ἠγανάκτησεν ὁ δῆμος ὡς τῆς ὕλης κλεπτομένης· ὁ δέ, δοκεῖν, ἔφη, συγχωρήσατέ μοι τειχίσαι τὴν ἀκρόπολιν· συνεχώρησεν ἡ πόλις περιτειχίσαι, [6] καὶ τειχίλαιον ἐγείρας· λύσας τοὺς δεσμώτας, τοῖς λίθοις, καὶ τοῖς πελέκεσι, καὶ ταῖς ἀξίναις ὁπλίσας, Θεσμοφορίων ὄντων ἀπιθέμενος, τοὺς πλείστους τῶν ἀνδρῶν ἀπέκτεινας, γυναικῶν καὶ παίδων κύκλῳ καθίσας, ἐπυράν-

νησε

5 Σιδήρου] Ita scripsi cum utroque Codice & Interprete, pro vulgato σιδήρου. Pro μισθὸν τοῦτον, Fl. μισθοῦ τινος & pro ὃς ἂν μηνύσῃ, Fl. ὅστις μηνύσῃ. Cant. ὅστις μισθώσῃ. Idem Cod. conjunctionem ante σιδήρου delet.

6 Καὶ τειχίλαιον ἐγείρας] Fl. καὶ περιέλκυσον ἐγείρας. Cant. vero hæc verba delet.

νησε τ Ἀκραγαντίνων πόλεως.

Φάλαρις Ἀκραγαντίνων τὰ ὅπλα παρελέσθαι βουλόμενος, ἀγῶνα γυμνικὸν λαμπρότατον ἔξω τ πόλεως ποιήσειν ἐπήγγειλεν· τ δὲ πολιτῶν ἁπάντων ἅμα τῷ θεάσασθαι προελθόντων, τὰς πύλας κλεῖσας, προσέταξε τοῖς δορυφόροις τὰ ὅπλα τ οἰκιῶν ἐκφέρειν.

Φάλαρις πολιορκούντων Ἀκραγαντίνων Σικανὸς, ὁ δωρεὰν ἀνελεῖν αὐτὸς, πολὺ σίτου παρεσκευασμένους, διελύσατο τ πόλεμον. ἀλλὰ καὶ τ ἀπὸ ἔτους σίτον αὐτοῖς [7] ἀφῆκεν. σωθέντες δωρεᾶς τ θερίζειν μέλοντος. ἀσμένως ἐδέξαντο οἱ Σικανοί· ὁ δὲ Φάλαρις τὰς σιτοφύλακας [8] αὐτῶν ἐπίσης ἀργυρίῳ διαφθεί-

nus factus, tyrannidem in Agrigentinorum Repub. exercebat.

2 Phalaris ut Agrigentinis arma eriperet, ludos gymnicos splendidissimos extra civitatem se facturum affirmavit: cumque universa multitudo civium ad spectaculum egrederetur, clausis portis, mandavit satellitibus, ut arma ex ædibus auferrent.

3 Phalaris in eo bello, quo Sicanos Agrigentini oppugnabant, cum eos exscindere nulla ratione posset, multo frumento comportato, finem belli fecit: ad hæc, frumentum quod in castris habebat, eis reliquit ea conditione, ut ejus loco reciperet, quod post meteretur. Gratis animis receperunt Sicani. Phalaris effecit, ut qui frumento præerant, pecuniis corrupti, tecta ædes,

7 Παρεκατέθετο] Ita scripsi cum Cant. pro παρεκατέθετο. Mox uterque Codex, ut & Codd. Casauboni, Σικανίου,

8 Αὐτῶν] Cant. αὐτῶν. Pro οἰκοδεσποτῶν, Fl. οἰκημάτων.

9 Τὰς

dificiorum dissiparent, quo facilius frumentum computresceret. Quod vero metebatur, ipse ex pacto accepit. Itaque quum omnem a regione fructum dedissent Phalaridi, cum vero, qui in urbe tenebatur, corruptum invenirent, necessitate compulsi, ob frumenti inopiam ei se dediderunt.

ρας, ⁹ τὰς ἐροφὰς τ οἰκοδομημάτων διελεῖν, ὅπως ὁ σιτόμυρ@ καταπείη· τ ἢ ἡραιθέντα χ σωθήκας αὐτὸς ἀπέλαβεν· ἀναγκαίως ἓν τ μὴ ἀπὸ τ χώρας τῷ Φαλάριδι ἀποδίνπς, τ ἢ ἐν τῇ πόλ διεφθαρμένον εὑρόντες, ὑπήκοοι αὐτῷ διὰ τὴν σπανιότητα.

4 Phalaris ad Teutum Vessæ principem, quæ florentissima, maximaque inter omnes Sicanorum civitates habebatur, misit qui sibi ejus filiam in matrimonium peterent. Qui cum eam addixisset, milites imberbes in curribus collocatos misit cum habitu vestituque muliebri, quasi famulas, quæ puellæ munera ferrent. Qui cum

Φάλαρις πρὸς Τεῦτον ἄρχοντα Οὐέσσης, ἥπερ εὐδαιμονεστάτη χ μεγίστη Σικανῶν πόλις, ἔπεμψε τὰς μνηστευομένους αὐτῷ τὴν ἐκείνου θυγατέρα. ὑποχομένου ἢ, ἐραπώτας ἀγελείας ἔτι τ ζευγῶν καθίσας, ἔπεμψε, στολὰς γυναικῶν ἔχοντας, ὡς θεραπαίνιδας δῶρα τῇ κόρῃ κομιζούσας. ἐπεὶ ἢ

9 Τὰς ἐροφὰς τῶν οἰκοδομημάτων διελεῖν ὅπως ὁ σιτόμυρ@] Postrema verba ita emendanda sunt: ὅπως ὁ σιτ@ σύμυρ@. hoc est, *ut frumentum compluctum putresceret.* Hæc scripseramus, quum postea incidimus in Frontini hæc verba: *Phalaris Agrigentinus*, inquit, *cum quadam loca munitione tuta in Sicilia oppugnaret, simulato fœdere, frumenta qua residua se habere dicebat, apud eos deposuit: deinde data opera ut tectorum camera in quibus id conferebatur, resisse pluviam reciperent fiducia condicti commeatus proprio tritico abusos, initio ætatu aggressus, inopia compulit ad deditionem.* διελεῖν vero legendum, non ἀνελεῖν, ut apud Xenophontem sexto Ἑλλωικ. ἀναβάντες δὲ τὰ πάτ, ἢ τ ἐροφὼν διελόντες. *Casaubonus.*

καπελάζοντο τὴν οἰκίαν, οἱ μὲν τὰς μαχαίρας ἐσπάσαντο. 10 Φάλαρις δ' ὡς τάχιστα ἐπιφανεὶς τὴν Οὐέσταν ἐχειρώσατο.

domum occupassent, gladios distrinxere. Phalaris autem extemplo superveniens, Vestam in suam potestatem redegit.

[CAP. II.]

Διονύσιος.

¶ Διονύσιον Σικελίας τύραννον ὥρμησαν οἱ μισθοφόροι κτεῖναι, ἀθρόοι τὴν οἰκίαν αὐτοῦ περιστάντες ὑπὸ συνθήματος. ὁ δὲ προῆλθεν ἐσθῆτα ἐλεεινὴν λαβών, 1 καὶ τὴν κόμην κόνιν καταχεάμενος, παρέχων ἑαυτὸν ἔκδοτον ὡς βούλοιντο χρῆσθαι. οἱ μισθοφόροι τὴν εἰς τὸ ταπεινὸν αὐτοῦ μεταβολὴν ἐλεήσαντες, ἀθῷον ἀφῆκαν. Διονύσιος δὲ εἰς μάχην ἐν Λεοντίνοις πεισθεὶς αὐτοῖς τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν, ἅπαντας κατηκόντισεν.

Dionysius.

¶ Dionysius Siciliæ tyrannus, cum mercenarii ad eum interficiendum impetum fecissent, confertimque domum ejus, quemadmodum inter eos convenerat, circumsisterent, miserabili veste amictus prodiit, comamque pulvere respersit, & potestati militum suam vitam permisit, ut se pro libito tractarent. Mercenarii humilem & abjectam ejus commutationem miserati, salvum & incolumen dimiserunt. Dionysius eos non ita multo post in urbe Leontinorum circumventos suis copiis, ad unum omnes trucidavit.

Διο-

10 Φάλαρις δ' ὡς τάχιστα] Cant. Φάλαρις ὡς τάχιστα, absque conjunctione. Simili nuptiarum strategemate Corintho potitus est Antigonus supra IV. 6. 1. An vero Οὐέσταν mendose sit editum pro Γένιον, (de qua Cluverius lib. 1. Sicil. Antiq. cap. IX) ambigit Orteiius.

Cap. II. 1 Καὶ τὴν κόμην κόνιν καταχεάμενος] Scribe τὴν κεφαλὴν, vel τὴν κόμην, quod rectum est. *Casaubonus.*

2 Διο-

2 Dionysius, cum Hermocrates Syracusanis operam navaret, & scribæ ducibus, cum Syracusani in bello quod adversus Carthaginienses habuerant, persæpe victoriam hostibus dedissent, atque duces accusarent, ausus est eos proditionis insimulare. Qui cum partim morte mulctati, partim in exilium pulsi essent, simulabat insidias sibi parari ab his in quorum inimicitiam & odium venisset, propter damnatos: atque

[2] Διονύσιος Ἑρμοκράτης Συρακουσίοις ὑπηρετῶν, καὶ γραμματέων τοῖς στρατηγοῖς, ἐν τῷ πολέμῳ πρὸς Καρχηδονίους [3] ἡττωμένων πολλάκις Συρακουσίων, καὶ τοὺς στρατηγοὺς αἰτιωμένων, ἐπάλμησε προδοσίας αὐτοὺς γράψασθαι. [4] οἱ μὲν ἐν αὐτῶν ἑάλωσαν ἀποθανεῖν, οἱ δὲ φυγεῖν, ὁ δὲ ὡς ἐπιβουλόμενος ὑπὸ τῶν ἀρχόντων ἀλόντας ἐχθρῶν νομιζομένων, καὶ δὲ πλέμα δὲ πρὸς Καρχηδονίους

2 Διονύσιος Ἑρμοκράτης Συρακουσίοις ὑπηρετῶν] Lege sic totum istum locum, ex historiæ veritate, Διονύσιος Ἑρμοκράτης Συρακουσίοις ὑπηρετῶν, καὶ γραμματεύοντος τοῖς στρατηγοῖς. Nam Hermocrates Dionysii pater fuit Syracusanorum ὑπηρέτης, & ducibus ἐγραμμάτευσε. Adi Diodori Siculi lib. XIII. *Casaubonus.*

Διονύσιος Ἑρμοκράτης Συρακουσίοις ὑπηρετῶν, καὶ γραμματεύων, &c.] Non video quomodo hic possit legi: Ἑρμοκράτης Συρακουσίοις ὑπηρετῶν, καὶ γραμματεύοντος τοῖς στ. Cum *Hermocrates*, Dionysii pater a Syracusanis occisus sit anno 1. Olymp. XCIII. quo & ipse *Dionysius* ejectus fuit in exilium, & id quod Polyæno narratur, acciderit anno 2 ejusdem Olympiadis quo certe scribæ munere occisis jam Hermocrates surgi non potuerit. Totum itaque locum cum MSS. sic lege: Διονύσιος Ἑρμοκράτης, Συρακουσίοις ὑπηρετῶν, καὶ γραμματεύων τοῖς στρατηγοῖς, ἐν τῷ πολέμῳ πρὸς Καρχηδονίους, &c. nisi quod MSS. habeant γραμματέων, ut Vulgata. Videndus Diodorus lib. XIII. pag. 371. & 380. cui etiam dicitur Διονύσιος ὁ Ἑρμοκράτης. & pag. 383. ubi inquit: Διονύσιος μὲν ὢν ἐκ γραμματέως, καὶ τυχόντος ἰδιώτου καὶ μηδενὸς πόλεως τῆς Ἑλλήνων ἐγκρίτου τυραννος. Laertius in Platone: ὅτι καὶ Διονύσιος ὁ Ἑρμοκράτους, τύραννος ὤν, &c.

3 Τυπτομένων πολλάκις Συρακουσίων] Lego κοπτομένων, vel ἡττωμένων. *Casaubonus.*

Ἡττωμένων] Ita emendavi cum MSS. & Casaubono, pro vulgato τυπτομένων.

4 Οἱ μὲν] MSS. absque τῶν. Paullo post, ante ὁ δὲ πρὸς τὸν ἄρχοντα, copulam delet uterque Codex. Paullo post pro ἐμελέτησαν, uterque Codex ἐμελέτησεν.

νίας ἀκμάζοντ@ φυλακὴ & σώματ@ αἰτήσας, καὶ παρὰ & δήμου λαβὼν, τύραννο ἐγένετο Συρακουσίων μέγιστο· καὶ μέχρι γήρως τὴν ἀρχὴν κατασχὼν, παραπὰν καὶ τῷ υἱῷ κατέλιπεν.

¶ Διονύσι@ [5] τὰς ἐπιβουλεύοντας φωρᾶν μάλιστα πάντων ἐπαίδαζε. τ ξένων τις εἰσὶν εἰς τὴν πόλιν, φάσκων, μόν@ δύναται [6] διδάξαι προγινώσκειν τὰς ἐπιβουλεύοντας. κληθεὶς εἰς τὴν ἀκρόπολιν, ἔφη πρὸς τ Διονύσιον, μόνον αὐτὸν διδάσκειν, ἵνα μὴ φανερὰ γένοιτο πᾶσιν ἡ τέχνη· μεταστάντων ὅσοι παρῆσαν, ἰδία πρὸς αὐτὸν ἔφη· ὁμολόγησον ὅτι μεμάθηκας τὴν τέχνην & προγινώσκειν· καὶ οὐδεὶς ἐπι-

etiam bello Carthaginiensi adhuc vigente, præsidium corporis a populo petiit. Quod cum impetrasset, tyrannus Syracusanorum evasit longe truculentissimus, & usque ad extremum spiritum imperium obtinuit, atque etiam filio suo quasi per manus traditum reliquit.

3 Dionysius summam curam ac diligentiam adhibere solebat, ut insidiatores deprehenderet. Peregrinus quidam obambulabat in urbe, dicens se posse solum viam ac rationem demonstrare, qua insidiatores prænoscerentur. Vocatus in arcem, inquit ad Dionysium, se ei soli planum hoc facturum, ne ars vulgaris, omnibusque perspicua fieret. Cum omnes quotquot ei aderant secessissent, seorsim ad eum ait: Confitere te prænoscendi artem didi-

βα-

5 Τὰς ἐπιβουλεύοντας φωρᾶν] Itaemendavimus: cum in nostris Codd. partim φοβᾶν, partim ὑποβᾶν, partim etiam ὑποβᾶν esset scriptum. *Casaubonus.*

6 Διδάξαι προγινώσκειν ὅτι ἐπ.] Προγινώσκειν, quod in Vulgata aberrat, cum MSS. & Interprete suo loco reddidi.

7 Ἡγ-

ciſſe, neque quiſquam amplius inſidias tibi ſtruere audebit. Ille delectatus commento, muneribus ampliſſimis hominem ornavit. Satellitibus dixit, ſe mirabilem rationem cognoſcendi inſidiatores edoctum eſſe. Qui credentes, non amplius audebant inſidias ei ponere.

βαλλειν ἐπι τολμήσ. ὁ ὴ ἡδεὶς τῷ σοφίσματι, τ μὴ ἄνθρωπον δώροις λαμπροῖς ἐτίμησε, πρὸς ὴ τὰς σωματοφύλακας ὴ τὰς ϛρατιώτας ἀπήγγειλεν, ὡς θαυμασὶν εἴη γνώρισμα τ ἐπιβαλλόντων δεδιδαγμένος. οἱ ὴ ἐπίϛευον, ὴ ἐπιβαλλειν ἐτόλμων ϛκέπ.

4 Dionyſius expeditionem ſuſcipiens, Androni arcis ac pecuniarum cuſtodiam commendavit. Eum Hermocrates hortabatur, ut ſibi operam ſuam accommodaret, ad obtinendam arcem atque pecunias. Poſtquam vero ſalvus Dionyſius poſt paucos dies revenit, cum nihil audiret ab Androne, dixit ſe ab aliis audiviſſe omnia: verum ab ipſo quoque ſe velle cognoſcere, quiſnam potiſſimum occaſionem arripere vo-

Διονύσιος 7 ἠγγέλλ καταϛήσας Ἀνδρῶνα φύλακα τ ἀκροπόλεως, ὴ τ χρημάτων. Ἑρμοκράτης παρεκάλ συλλαβεῖν αὐτῷ πρὸς τὸ 8 καταχειν ἀκροπόλεως ὴ τ χρημάτων. ἐπεὶ ὴ σῶος κατῆλθεν ὁ Διονύσιος μετ ὀλίγας ἡμέρας, ϗδεν πυθόμενος ϖ Ἀνδρῶνος, ἔφη· πάντα μὲν πεύϛ παρ ἄλλων· ὅμως ὴ ϗ παρ αὐτ βέλεϛ μαθεῖν, τίς ὢν ἐμάλιϛα ἀφελήσας 9 ἐπιτηδήσει τῷ καιρῷ. ὁ ὴ ἐξαπατη-

7 Ἠγέλλ] MSS. ἤγελλ. Forte ἀνέχθη, vel ſimile quid. Caſaubonus in ora Vulgatæ ſcripſerat ἐϛρά-τελ. Pro καταϛήσας Ἀνδρῶνα, MSS. κ Ἀνδρώνα.

8 Καταχειν ἀκροπόλεως ὴ τ χρημάτων] Ita repoſui cum MSS. pro vulgato ἀκροπόλει ὴ τὰ χρήματα, niſi quod Cant. omittat articulum.

9 Ἐπιτηδήσει] Fl. ἐπιτηδήσας.

10 Ἑρμο-

παπηθεὶς ὡμολόγησε τ̀ Ἑρμοκράτῃ. Διονύσι@ τ̀ μὲν Ἀνδρῶνα προσέπαξεν ἀναιρεθῆναι, ὅτι δίδυς αὐπ̀ καταπλεύσαντι μὴ τ̀το ἐμήνυσε. τ̀ δ' [10]Ἑρμοκράτῃ καθεῖρξεν, ἄνδρα ἔνδα τ̀ ἀδελφῆς· δι' ἣν ὕστερον χ̀ λύσας αὐτὸν ἐς Πελοπόννησον ἀπεπέμψατο.

Διονύσι@ σωθέντ@ πρὸς τὰς ἐνδιδόντας Νάξον, αὐτὸς μὲν εἰς τ̀

luerit. Qui deceptus, prodebat Hermocratem. Dionysius Andronem quidem interficiendum curavit, quod non confestim sibi post reditum hoc indicasset. Hermocratem vero in custodiam dedit, qui sororem ejus in matrimonio habebat: in cujus gratiam eum postmodum liberavit, & in Peloponnesum dimisit.

5 Dionysius pactus cum iis qui Naxum prodere instituerant,

ὥρας

10 Ἑρμοκράτῃ καθεῖρξεν, ἄνδρα ὄντα τ̀ ἀδελφῆς] Diodorus videtur. Nostro oppositus: scribit enim lib. XIII. Ὁ δ' ἐν Διονύσ@ δύναις ἴσημι τ̀ Ἑρμοκράτ@ συγκτίσα τ̀ κατοπολιμήσαντ@ Ἀσδωδίας, χ̀ τ̀ ἀδελφὸν ἴδιον Πολυξένου τ̀ Ἑρμοκράτ@ γαμετὴν ἀδελφὴν. Nisi quis eandem postea transisse in Hermocratis thorum putet, aut Dionysio praeter hanc aliam fuisse sororem, quæ Hermocrati nupserit, quod tamen non videtur: nam Plutarchus in Dione de Dionysio juniore scribit: Ἀρετὴν οὐσαν ἰνὶ τῷ φίλων, Τιμοκράτ@ δίδυμον ἀδελφὸν ὀθνείαν. ἰγεγόνη γὰ (ὡς ἔοικεν) καὶ κείνου Πολυξένου, ὁ τ̀ ἀδελφὸν ἴσον αὐτῷ Θίσλου, πολίτου· Χπεδρύπτε δὲ αὐτὸ λέγεσον, χ̀ φυγόντος ἐκ Σικελίας, μεταπεμφάμενος ἔπαπτ̀ ἀδελφὸν, ὅτι συνεπύγκε τ̀ φυγὼ τ̀ ἀνδρὸς ἀ κατέπιν πρὸς αὐτόν. ἀ δ' ἀνεπλήκτως, χ̀ νὺ δὲ ἀτίδως. Εἰδ' ὅπως στίθκῶ Διονύσι φαύλη γυνὴ γεγονέσα χ̀ ἀναιδὴς, ὥστε προσγνοῦσα τ̀ φυγὼ τ̀ ἀνδρὸς ὡς ἂν συνεπλεῦσαι, χ̀ μεταχεῖν τ̀ αὐτὸς τύχης· ἀλλ' ἀ προσίγνων. ἐπεὶ καλῶς εἶχ' μοι μᾶλλον, Πολυξένη γυναῖκα φθόγγους, ἢ σὺ τυραννοῦσ' ἀδελφὸν ἰχθρόν. ταῦτα τ̀ Θίσις παῖξπασαν ὕβρις, θωμάσαι λόγου τ̀ τύραννον. ἰδοὺ μᾶσαν ἢ οἱ Συρακόσιοι τ̀ ἀρετὴν τ̀ γυναικὸς, ὧστε χ̀ μᾶ τ̀ λήθυσιν τ̀ τυραννίδος, ἐκείνη τιμὴν χ̀ θεράπναν βασιλικὴν ὑπάρχειν. Διονύσιος ἢ δημοσίᾳ πρὸς τ̀ παλὴν ἐπακολουθοῦσαν τοῦ πολίτας. Quare, cum Dionysiorum res apud Polyænum confundantur, ut ex cap. 7. & 8. quod utrumque pertinet ad Dionysium juniorem, manifestum est, hoc quoque caput ad eundem referendum, scribendumque pro Ἑρμοκράτης, Τιμοκράτης toto hoc capite: is enim Dionysii minoris sororem Areten, Dioni per injuriam ablatam, duxeratuxorem, teste Plutarcho d. l. Ejusdem nomen depravatum quoque apud Ælianum, lib XII. cap. 47. ubi pro Πολυκράτ@ rescribendum Τιμοκράτ@ recte monuit Vir doctus.

11 Ὥρας

ipse quidem sero ad muros cum septem militibus accessit. Naxii intellecta proditione, in turres ascenderunt. Proditores e turribus Dionysium vocabant cum universis copiis. Ille vero minabatur iis qui muros tuebantur, nisi traderent sibi civitatem se omnes eos morte affecturum. Sub idem tempus jussu Dionysii in portum Naxiorum appellebat Dionysiaca pentecontorus, quæ fistulantes tubicines & hortantes hortatores duxit, quorum singuli triremem unam appellabant. Naxii totidem triremes adnavigare putantes, quot hortatores videbant, metu perterriti, sponte Dionysio civitatem dedidere.

11 ὥρας προσῆλθε τοῖς τείχεσιν, 12 ἐπὰ στρατιώτας ἔχων· οἱ δὲ Νάξιοι τὴν προδοσίαν αἰσθόμενοι, ὥρμησαν ἐπὶ τὰς πύργους· οἱ δὲ προδιδόντες, ἀπὸ τῶν πύργων ἐκάλουν τὸν Διονύσιον μὴ τὸ δυνάμεως ἀπιστεῖν· ὁ δὲ ἠπείλει τοῖς ἐπὶ τοῦ τείχους, εἰ μὴ 13 προδοῖεν τὴν πόλιν ἑκόντες, ἀποσφάξειν αὐτοὺς ἅπαντας· ἅμα δὲ τῇ αὐτῇ ὥραν Διονυσίου προσέξαντος, εἰς τὸ λιμένα τῶν Ναξίων κατέπλει πεντηκόντορος Διονυσιακὴ, αὐλητὰς αὐλοῦντας ἄγουσα, καὶ κελευστὰς κελεύοντας 14 ὧν ἕκαστος ἀνεκάλει τριήρη μίαν· οἱ δὲ Νάξιοι νομίσαντες ἐπιπλεῖν τοσαύτας τριήρεις, ὅσους ἑώρων κελευστὰς, φοβηθέντες παρέδωκαν ἑκόντες Διονυσίῳ τὴν πόλιν.

Dio-

11 Ὥρας] MSS. χώρας. Pro ἐπὰ στρατιώτας omnino ἐπακιγχιλίους στρατ. legendum cum Interprete, quem ita legisse testatur Casaubonus: quare perperam mutatum in Vulgata. Paullo post pro προδιδόντες, Cant. ὑποδιδόντες.

12 Ἐπὰ στρατιώτας ἔχων] Interpres legit ἐπακιγχιλίους, hoc est, ,ζ, non ζ'. *Casaubonus.*

13 Προδοῖεν] Ita scripsi cum MSS. pro προδοῖεν.

14 Ὧν ἕκ.] ὡς ἕκ. *Casaubonus.*

15 Dio-

15 Διονύσιος Ἱμίλκωνος ἐπιπλέοντος, καὶ τὸ στόμα τῆς λιμνοδόκης τῶν Μοτυαίων ἀποφράξαντος, αὐτὸς τὶ ἀπὸ τῆς Μοτύης τὸ πεζὸν ἀναφήσας ἐστρατοπέδευσε κατ' ἀντικρὺ, καὶ παρεκάλεσε τοὺς ναύτας καὶ στρατιώτας θαρρεῖν, καὶ ἀθροσκυάζεσθαι τῷ 16 Διαγωγῷ τῶν τριήρων. ὑπὸ δὲ ἀκρωτήριον ἐχόμενος ἄκρας τὸν λιμένα τέπος ἦν ὁμαλὸς καὶ πηλώδης, εὖρος καὶ σταδίων. 17 τοῦτον οἱ στρατιῶται ξύλοις φραγγώσαντες, ὑπερῴκησαν τριήρεις ἡμέρᾳ μιᾷ. Ἱμίλκων φοβηθεὶς μὴ Διονύσιος τὸ ναυτικὸν 18 ἀπολαβὼν ὑπὲρ

6 Dionysius Himilcone adnavigante, atque ostium portus Motyensium muniente, copiis a Motya deductis, ipse castra e regione constituebat, nautasque & milites, ut bonum animum gererent, hortabatur, navibusque stationem pararent. Sub promontorio quod portum continebat, locus erat planus, & luto cœnoque plenus, latitudine viginti stadiorum. Hoc milites lignis munito, subduxerunt octoginta triremes uno die. Himilcon veritus, ne Dionysius assumpta classe

τῷ

15 Διονύσιος, &c.] Eandem historiam vide apud Diodorum lib. XIV. Mox pro Μοτυαίων, uterque Codex Μοτυλαίων. Utrumque male. Scribe Μοτυαίων, uti olim hic & apud Stephanum, quem idem error occupat, correxit Philippus Cluverius lib. II. Sicil. Antiq. cap. 3. uti & tribus nummis, a Phil. Paruta editis, in quibus MOTTAION, probavit Lucas Holstenius in Notis ad Stephanum, v. Μοτύη. quomodo & statim recte scribitur: pro quo Cant. Μοτύλη. Male.

16 Διαγωγῷ] Ita reposui cum Cant. & Codd. Casauboni. Sequentem præpositionem uterque Codex omittit.

17 Τοῦτον οἱ στρατιῶται ξύλοις φραγγώσαντες] Mendosus locus. Interpres *munito*, quasi legisset, φράξαντες. Quid si φράξαντες, φάλαγξι ὑπερῴκησαν: Nam φάλαγξι, quas palangas Latini vocant, naves ad littora subducuntur. Historiam planissime refert Diodorus Siculus lib. XIIII. in anno ultimo Olympiadis nonagesimæ quintæ. Paullo ante pro τῷ διαγωγῷ τῶν τριήρων, quidam libri habent τῷ Διαγωγῷ, ut apud Diodorum, ὑπερῴκησαν τὰ φάλαγγα. Interpres καταγωγῷ, prorsus male & αἰσχρῶς. *Casaubonus.*

18 Ἀπολαβὼν] MSS. nec, non Codd.

ſupra promontorium adnavigaret, & Carthaginienſes in oſtio portus concluſos intus conficeret, ſpirante Borea, ſecundis ventis diſceſſit. Dionyſius vero & portum & Motyam & claſſem recuperavit.

7 Dionyſius contra Dionem arcem obtinens, legationem ad Syracuſanos miſit, quæ de pace concilianda tranſigeret. Illis reſpondentibus, Si dimittit imperium, accipimus petitionem: ſin minus, inexpiabile bellum eſto. Dionyſius rurſus miſſo præcone, juſſit mittere legatos, quibus remitteret imperium, & quibuſcum fœdus faceret. Illi miſerunt, & præ nimio gaudio præſidia effuderunt, quod tyrannum jam impe-

τὴν ἄκραν ὑπεκλεύσας, τὰς Καρχηδονίας ὑπὸ τῷ σόματι τοῦ λιμένος καταπλείσας ἔνδον ἐξέλοι, βορέᾳ πνεύσαντος ἄκρον ὑποπλεύσας ἐποιήσατο. Διονύσιος δὲ τὸν λιμένα, καὶ τὴν Μοτύην, καὶ τὸ ναυτικὸν ἀνεσώσατο.

19 Διονύσιος ὁ υἱὸς Δίωνος τὴν ἀκρόπολιν 20 κατασχὼν, ἐπρεσβεύσατο πρὸς Συρακουσίους ὑπὲρ διαλλαγῶν. οἱ δὲ ἀπεκρίναντο· εἰ μὲν ἀφίησι τὴν ἀρχὴν, δεχόμεθα πρεσβείαν· εἰ δὲ μή, ἄσπονδος ὁ πόλεμος ἔστω. Διονύσιος πάλιν κήρυκα πέμψας, 21 ἐκέλευσε πέμπειν πρεσβευτὰς, ὡς ἀφήσων τὴν ἀρχὴν, καὶ πρὸς αὐτοὺς σπονδὰς ποιησόμενος, οἱ μὲν ἔπεμψαν, καὶ ὑπὸ χαρᾶς ἐξέχυσαν τὰς φυλακὰς, ὡς ἤδη τυράννου τὴν ἀρχὴν ἀφεν-

Codd. Caſauboni ὑποπλεῖν. Paullo poſt pro κρεῖον ὑπέπλευ, cum MSS. reposui ἄκριον ὑπέπλευ. Sub finem pro Μοτύλλω; Cant. Μοτύλλων. Fl. ἐμοτύλλω, quomodo & Caſauboni Codd. Male.

19 Διονύσιος ὁ υἱὸς Δίωνος] Adde ἐκπεσὼν, vel ἐξελασθεὶς, aut ſimile verbum. *Caſaubonus.*

20 Κατασχὼν] Cant. κατίσχυσε. De hoc Dionyſii ſtrategemate, Plutarchus, Diodorus, Juſtinus.

21 Ἐκέλευσε πέμπειν] Non habet Cant.

22 Ἀφίη-

[22] ἀφέντα· ὁ δὲ τὰς μὲν πρέσβεις καταχὼν, τὰς δὲ στρατιώτας ἐξαγαγὼν, μετὰ πολλῆς βοῆς καὶ ὁρμῆς ἐλθὼν πρὸς τὰ προτειχίσματα, προσβολῇ καρτερᾷ χρησάμενος, ἐμπεσὼν τοῖς Συρακοσίοις, τὴν μὲν ἀκρόπολιν οὐκ ἀπέδωκε, [23] καὶ τὴν πόλιν ἀπέλαβεν.

Διονύσιος τὰς πρεσβευτὰς Συρακοσίων, ὃς κατέσχε τῇ ὑστεραίᾳ ἀντιπέμψε τοῖς πολίταις· [24] σωπηλάθησαν δὲ αὐτοῖς καὶ γυναῖκες ἐπιστολὰς φέρουσαι πρὸς Δίωνα, καὶ Μεγακλέα, πρός τε τὰ ἀδελφοῖς, καὶ τὰς γυναικὰς, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους Συρακοσίους, ὧν ἦσαν γυναῖκες πολιορκούμεναι· παύτας τὰς ἐπιστολὰς [25] εὑρόντες ἐν

rium deponere arbitrarentur. At ille legatos retinuit, & militibus eductis, cum insigni impetu & vociferatione ad munitiones accessit, vehementique irruptione facta, Syracusas invasit. Sic neque arcem reddidit, & urbem simul recuperavit.

8 Dionysius legatos Syracusanorum, quos apud se tenebat, postridie civibus remisit. Sequebantur autem eos mulieres, quæ ad Dionem & Megaclem litteras habebant, a sorore & uxore, atque etiam ad reliquos Syracusanos, quorum uxores in oppugnatione tenebantur. His litteris acceptis, in concione palam recitari jusserunt.

22 Λείπτε] Fl. ἀείπτε. & sic quoque Interpres. Vulgata tamen videtur præferenda.

23 Καὶ τὴν πόλιν ἀπέλαβεν] Immo, ut præter Plutarchum & Diodorum Justinus XXI. 2. *Vitium, cum iterato non feliciùs fortunam tentasset, legatos ad Syracusanos mittit, spondens se depositurum tyrannidem, si mitterent ad eum, quibuscum sibi de pace conveniret. In quam rem missos primores in carcere retinet, atque ita incautu omnibus, nec quidquam hostile metuentibus, exercitum ad delendam civitatem mittit. Fit igitur in ipsa urbe anceps prælium; in quo oppidanis multitudine superantibus Dionysius pellitur*, &c.

24 Σωπηλάθησαν δ' αὐτοῖς καὶ γυναῖκες] Plutarchus solummodo: Κήρυκες ἦλθον πρὸς Διονύσιον κατίσαιον, ἐπιστολὰς φέροντες Δίωνα παρὰ τῶν οἰκείων γυναικῶν κομίζοντες. Megacles, cujus mox mentio, frater erat Dionis.

25 Εὑρόντες] γρ. Διώρυγας. Casaubon. Εὐρύ-

Reliquorum fœminæ maritos & cognatos orare, & obsecrare, ne se perire, aut in Dionysii potestatem venire paterentur. Una vero quædam epistola exterius inscriptum ha-

ἐκκλησίᾳ φανερῶς ἀναγινώσκειν [26] ἠξίουν· [27] αἱ μὲν ἄλλαι γυναῖκες, ὧν ἦσαν ἱκετεῖαι καὶ δεήσεις, μὴ περιϊδεῖν σφᾶς ἀπολλυμένας, ἀλλὰ διαλλαγῆναι πρὸς Διονύσιον· [28] μιᾶς δὲ ἐπι-

Εὐφήμῃ τὰ ἐκκλησίᾳ] Uterque Codex, εὐφήμῃ ἐκκλησίαν.

26 Ἠξίουν] χρ. ἐξίουν. *Casaubonus.*

27 Αἱ μὲν ἄλλαι γυναῖκες ὧν] Lego, αἱ μὲν ἄλλαι, γυναικῶν ἦσαν ἱκ. Reliquæ epistolæ nihil aliud continebant, quam uxorum preces & supplicationes ad maritos, &c. Idem.

Αἱ μὲν ἄλλαι γυναῖκες, ὧν ἦσαν, &c.] Ex Interprete deesse quid videtur, vertit enim, *reliquorum fœminæ maritos & cognatos*, &c. Mox ἀλλὰ ante διαλλαγῆναι delent MSS. ubi longe aliter, quam habet Vulgata, legisse videtur Interpres, dum vertit, *aut in Dionysii potestatem venire paterentur.* quæ certe huic loco non conveniunt: erant enim jam in Dionysii potestate. Quare vertendum cum Vulgata: *ne negligerent se, quæ perirent, sed ingratiam redirent cum Dionysio.*

28 Μιᾶς δὲ ἐπιστολῆς ἔξωθεν ἐγγραπτο, Παρὰ Γ' παιρίνου τῷ πατρί] Ita quoque dicitur Dionis filius Ælian o lib. 11. cap. 41. Φιλοσόφῳ δὲ λέγεται γένεσθαι, Διονύσιος ὁ Σικελίας τύραννος, καὶ Νισαῖος, καὶ ἄπις τύραννος, καὶ Ἀπολλοκράτης ὁ Διονυσίου τοῦ τυράννου υἱός, καὶ Γ' παρεῖον Διονυσίου ἀνεψιός. Verum ut apud hunc pro Γ' παρεῖον, Γ' παρεῖνες reponendum monuit Scheffe rus, ita & hoc quoque loco παρ' Γ' παρίνῳ scribendum esse evincit Plutarchi locus in Dione: Κάμυκος ὁ τὸν Διονυσίου κατέσαντος, ὑπηρετῶν πρὸς Δίωνα ὅτε πρὸ εἰκοσι γυναικῶν κομίζοντος. μίαν δ' ὧν ἔξωθεν ἐπιγεγραμμέ-

νη, τῷ πατρὶ παρ' Γ' παρείνῳ· (τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τοῦ Δίωνος υἱοῦ, καὶ τοι φησι Τίμαιος Ἀριστάνδρου αὐτὸν ἀπὸ τῆς μητρὸς Ἀρετῆς καλεῖσθαι. Τιμονίδης δὲ μᾶλλον, ὡς οἶμαι, πρὸς γε τοῦτον πεσόντος, ἀπιόντα φίλου, καὶ συναπάντη Δίωνος). Apud Ælianum pro Διονυσίου ἀνεψιός, rescribit Scheffe rus Διονυσίου ὢν καὶ υἱός. addens, *cum hic non ἀνεψιὸς Dionysii fuerit, sed filius:* citato Theopompi apud Athenæum lib. x. testimonio, qui scribit: Καὶ Γ' παρεῖνος ὃ τοῦ Διονυσίου φησὶν υἱὸν μίσει τυραννίδος ἀποσφαγῆναι. Sed non opus videtur hac emendatione, cum hæc non pugnent: Dionysius enim senior filium habuit nomine *Hipparinum*, qui occupata, obtentaque per duos annos post fratrem ejectum, sublatumque per Callippum Dionem, tyrannide, testibus Diodoro & Eusebio, mero extinctus dicitur Theopompo: & Dionysius junior habuit ἀνεψιὸν, nomine Hipparinum, hunc scilicet Dionis filium ex Arcte ejusdem Dionysii sorore susceptum, cujus hic apud Nostrum & Plutarchum mentio, quique inter φιλοσόφους recenseri posse videtur, scribente de eo Nepote in Dione cap IV. *Nam puero, priusquam pubes esset, scorta adducebantur: vino epulisque obruebatur, neque ullum tempus sobrio relinquebatur. Is usque eo vitæ statum commutatum ferre non potuit, postquam in patrium rediit pater, (namque appositi erant custodes, qui eum a prisito victu deducerent) ut se de superiore parte adium dejecerit, atque ita interierit.*

ὑπογολῆς ἔξωθεν ἐγέγραπτο, Παρὰ Ἱππαρίνου τῷ πατρί· τοῦτο γὰρ ὄνομα τῷ Διώνου υἱῷ· ὃ δὴ γραμματέως τοῦ ὑπογραφέως ἀναγνόντος καὶ τὴν ἐπιστολὴν ἀνοίξαντος· ὁ δὲ υἱὸς οὐδὲν ἦν γεγραφώς. Διονύσιος δὲ Διώνι φιλικῶς καὶ συγγενικῶς ὑπισχνεῖτο καὶ μεγάλα ὑπισχνέμενος· τούτων ἀναγνωσθέντων διεβλήθη πρὸς τοὺς Συρακοσίους ὁ Δίων. καὶ οὐκ ἔθ' ὁμοίως πιστὸς ἦν· ὅτε δὴ μάλιστα Διονύσιος ἐπαιδάκη.

buit, *Hipparion patri.* Hoc autem nominis erat filio Dionis: cumque scriba legisset inscriptionem, ac litteras aperiret: filius quidem nihil scripserat, sed Dionysius peramanter ac familiariter ad Dionem, magnisque pollicitationibus eum sollicitabat. His lectis Dion in infamiam apud Syracusanos & suspicionem venit, neque ejus fides amplius momentum aliquod habuit: id quod efficere maxime in votis erat Dionysio.

Διονύσιος δὲ Καρχηδο-

9 Dionysius Carthaνίων

Duo fuere Dionis filii, non tres: alter *Hipparinus*, de quo jam diximus: alter posthumus, natus in carcere, post patrem Callippi scelere necatum, qui Callippo, postquam XIII. menses arcem obtinuerat, per *Hipparinum* Dionysii senioris filium ejecto, una cum matre & amita Aristomache carcere liberatus, postea ab Icete Syracusano cum iisdem perfide in mare submersus est. Plutarchus enim & Nepos ante & post reditum Dionis, unius tantum, hujus scil. *Hipparini*, meminere: eoque spontanea præcipitatione interemto, scribit Plutarchus: ἐν τούτοις δ' ἦν Δίωνος υἱὸς, ὁ Κάλλιππος ἔτι μᾶλλον εἰς τὸ φρόνημα τοῦτον καὶ λόγον εἰσ τὸν Συρακούσιον ἐξέδωκεν· ὡς Δίων ἅπαντα ζηλωτὴς, ἴσως καὶ Διονυσίῳ καλεῖν Ἀπολλοκράτη, καὶ ποιεῖσθαι λόγον, ἀλλοῖον μᾶλλον ὄντα καὶ ἰδιωτικὸν γυναικός, συγκατοικοῦντα δὲ καὶ ἀλλοῖς Ita ut is, quem Dio, qui a Platone epist. VIII. quæ scripta est domesticis Dionis & sociis, loquens introducitur, cuique sermo rebus præsentibus conveniens tribuitur, regem a Syracusanis legi suadet, non videatur alius quidam, Dione adhuc superante susceptus, sed posthumus ille, cujus mentio est apud Plutarchum. Ex verbis μὰς δ' ὑπογολῆς ἔξωθεν ἐγέγραπτο· Παρὰ Ἱππ. &c. apud Nostrum & Plutarchum, colligunt nonnulli, quæ in capite & fronte epistolarum apud Veteres leguntur, ea tabellarii caussa scripta fuisse in earum dorso.

29 Φιλι-

ginienſibus cum trecentorum millium exercitu adventantibus, complures in regione munitiones & caſtella ædificanda curavit: & cum Carthaginienſibus egit ut pacem facerent, atque præſidia eorum recepit. Carthaginienſes admodum libentibus animis munitiones abſque prælio recipiebant, multoſque ex militibus præſidii & cuſtodiæ cauſſa in ſingulis relinquebant. Cum bona pars copiarum eſſet diſperſa, diviſaque præſidiis & cuſtodiis, tum demum reliquos aggreſſus Dionyſius profligavit.

νίων ἁπάντων χειλιομυριάδων λ', πολλὰ χῶρον ἐρύματα, καὶ φρούρια κατεσκεύασε, συνθήκας ἐποιήσατο πρὸς Καρχηδονίους, καὶ τὰς φρουρὰς αὐτῶν δεχεται· οἱ Καρχηδόνιοι πάνυ ἀσμένως τὰ χωρία παρελάμβανον ἄνευ μάχης, καὶ πολλὰς τῶν στρατιωτῶν [29] φρουρὰς καὶ φυλακὰς ἐν ἑκάστῳ κατέλιπον· ἐπιμικρὸν τὸ λοιπὸν τῆς δυνάμεως διεσπάρη μεριζόμενον φρουραῖς καὶ φυλακαῖς, τηνικάδε τοῖς ἀπολίτοις Διονύσιος ἐπῆλθε καὶ ἐνίκησεν.

10 Dionyſius ut Himeram ſuæ ditionis faceret, amicitiam cum Himerenſibus coivit. Propinquis autem Carthaginienſibus bellum intulit, caſtriſque non procul ab Himera poſitis, legationem amicitiæ petendæ

10. Διονύσιος χειρώσασθαι βουλόμενος Ἱμέραν, πρῶτον μὲν τοὺς Ἱμεραίους [30] φιλίαν συνέθετο· πρὸς ᾧ τὸ πλησίον αὐτῶν πολίσματα πόλεμον ἐξενήνεγκε· καὶ δὴ στρατοπεδεύσας ἐπὶ μαρκὴν τῆς Ἱμέρας ἐπεκηρυκεύετο πρὸς

29 Φρουρὰς καὶ φυλακάς] MSS. φρυρὰς. & pro καὶ φυλακὰς, Fl. φύλακας, deleta quoque copula.

30 Φιλίαν συνέθετο] MSS. φιλίαν ἐ συνέθετο. Mox pro ἀλλ' ᾧ τὸ πλ. cum Fl ſcripſi πρὸς ᾧ τὸ πλ.

πρὸς τὰς ἐν τοῖς πολίσμασιν. Ἱμεραῖοι δὲ μέχρι πολλοῦ μὲν τοῖς στρατιώταις αὐτοῦ τοῦ ἀγορᾶν [31] ἔπεμπον· ἐπειδὴ δὲ χρόνῳ προϊόντος δῆλος ἦν οὐδὲν πράττων, ὑποδόμενοι δυνάμιν τηλικαύτην παρεστρατοπεδεύκασιν, πέμπουσι τοῦ ἀγορᾶν ἐπαύσαντο. Διονύσιος ἔχθρας ἀρχὴν ποιησάμενος, τοῦ ἔνδειαν τῶν ἀναγκαίων, ἦκεν ἐπὶ τὴν Ἱμέραν αὐτοῦ, καὶ βίᾳ προσβαλὼν εἷλε τὴν πόλιν.

caussa misit ad eos, qui in castellis habitabant. Himerenses per longum tempus militibus ejus commeatum suppeditavere. Postquam vero procedente tempore nihil rerum gerere eum viderent, suspectum habentes tantum exercitum in proximo castra habentem, res ad victum necessarias mittere desierunt. Dionysius ab inopia ac destitutione commeatuum exordium sumens inimicitiæ, ad Himeram ipsam copias adduxit, & civitatem, per vim impressione facta, cepit.

Διονύσιος τὰς πρεσβυτέρας τῶν στρατιωτῶν ἀπημίωσε βούλεσθαι πιεῖσθαι· οἱ δὲ ἠγανάκτουν πρὸς αὐτὸν, καὶ οἱ νέοι, ὡς ἄδικον, εἰ γηρῶντες ἐκβάλλοιντο· ὁ δὲ τὸ θόρυβον μαθὼν, συναγαγὼν ἐκκλησίαν, ἀπηγόρευε τάδε· τὰς μὲν νεωτέρας εἰς τὸν κίνδυνον τῆς μάχης πέμπω. τὰς δὲ πρε-

11 Dionysius milites ætate provectiores privare stipendiis volebat. Ea re juniorum etiam erga se indignationem commovebat, qui indignum censebant, senio confectos jam rejici. Ille cognito tumultu, concionem convocat, & in hanc sententiam verba facit. Juniores in pericu-

σβυτέ-

31 Ἔπεμπον] Ita edidi cum MSS. pro vulgato ἐπώλουν. Ita mox, πέμποιτο τοῦ ἀγορᾶν ἐπαύσαντο.

32 Πο-

lum pugnæ colloco, seniores in præsidia munitionum, æquale salarium merentes. Nam qui experimentum fidei exhibuerint, munitiones summa cura tuebuntur, atque minus laboris sustinebunt. Ea res summam omnibus lætitiam attulit, atque omnes a se mutuo distrahebantur hilares. Postquam vero multitudo in varias partes discessit, & in singula præsidia pauci divisi: tum singulis veteranis ademit stipendia, cum non amplius auxilium aliquod in multitudine paratum haberent.

σβυτέρους ἐς τὰς φυλακὰς τ χωρίων ἴσω σὺν τάξιν λαμβάνοντας· πεῖραν γὰρ πίστεως δεδωκότες, ἐπιμελῶς τὰ χωρία φυλάξουσι, καὶ [32] πονήσουσιν ἐλαττον· ἤσθησαν οἱ στρατιῶται πάντες· καὶ διηρέθησαν ἀπ' ἀλλήλων ἄσμενοι· ἐπειδὴ δὲ διελύθη τὸ πλῆθος, καὶ κατ' ὀλίγους εἰς πολλὰς φυλακὰς ἐμερίσθη, καὶ δὴ τότε ἑκάστους τ πρεσβυτέρων ἀπεμίσθους ἐποίησεν, ἐκ ἐπὶ τῷ σῴζειν δὲ πλήθους ἐπικουρίαν ἔχοντας.

12 Dionysius per mare civitatem aggressurus, ut fidem trierarchorum perspiceret, neque quisquam sciret quo navigaturus esset, libellum nullis litteris scriptum obsignatum tamen, cuilibet trierarcho dedit, mandans, ut postquam deductis navibus signum tolleretur, libellos sol-

Διονύσιος βελόμενος ἐπιθέσθαι πόλει κατὰ θάλατταν, καὶ γνῶναι τὰς πίστεις τ τριηραρχῶν, ἀλλὰ μὴν ὐδὲ προειδέναι τινὰ πρὸ μέλλει πλεῖν· βιβλίον ἄγραφον ἐσφραγισμένον ἔδωκεν ἑκάστῳ τριηράρχῳ, προστάξας, ἐπειδὰν ἀναχθέντων λῇ τὸ σημεῖον, τότε λύειν τὰ βιβλία·

32 Πονήσουσιν] MSS. πείσονται. Paullo post pro ἐπειδὴ δὲ, Cant. ἐπειδή.

βλία· καὶ μαθόντας ἐκεῖσε πλεῖν, οἷ κελεύοι τὰ γεγραμμένα· οἱ μὲν δὴ ἀνήχθησαν· ὁ δὲ πέλαγος ἤδη τὸ σημεῖον ὑποβὰς ὑπηρετικῷ, θᾶττον, καὶ παρ' ἑκάστην τριήρεσιν τὸ βιβλίον ἀπήτησεν· ὅσους μὲν οὖν τῶν σφραγῖδα λευκὴν, ὡς προδότας ἐκέλευσεν ἀπαχθῆναι τῷ ὑπὸ θανάτου· τοῖς δὲ ἄλλοις ἔδωκεν ἕτερα βιβλία, ἐν οἷς ἀληθῶς ἐγέγραπτο πόλις, βάλλοιτο ὑπόπλουν· 13 καὶ δὴ τὸ ἀπόῤῥητον ἕως φυλαχθὲν, παρέσχεν ἀσφαλῶς τῷ Ἀμφίπολιν ἀφύλακτον λαβεῖν.

Διονύσιος βουλόμενος μαθεῖν, εἴα αὐτὸν φρονοῦσιν καὶ λέγουσιν οἱ ἀρχόμενοι, τὰς μουσουργὰς καὶ τὰς ἑταίρας ἐκέλευσεν ἀποχρίψασθαι· 14 οἱ μὲν δὴ

verent: iisque lectis, eo cursum tenerent, quo scripta juberent. Qui cum solvissent, ille, priusquam signum datum esset, expeditam navem conscendit, & circumnavigans, a singulis trierarchis libellum repetiit. Quos quidem deprehenderet resignasse sigillum, quasi proditores ad mortis supplicium trahi jussit. Reliquis alios libellos dedit, in quibus revera scriptum erat, quam ad civitatem navigaturus esset. Eaque res ad hunc modum arcana habita, effecit ut Amphipolim nihil tale sperantem, & præsidiis destitutam caperet.

13 Dionysius ut cognosceret, quam de se sententiam haberent, & quid dicerent subditi, musicas fœminas & meretrices conscribi jussit. Quæ cum magnis

πολλῶ

12 Καὶ δὴ τὸ ἀπόῤῥητον ἕως φυλαχθὲν] Idem relatum supra de Demetrio lib. IV. 7. 2 & hoc lib. X. 2.

14 Οἱ μὲν δὴ] Scribe οἱ μὲν δὴ. ὑποπλώω scripsimus, non ὑποβαλλω, ut noster Codex habuit. Quid sit autem ὑπόπλουν πόλις omnes sciunt præter Interpretem, cujus facetus est hic error. *Casaubonus.*

15 Ἐπι-

prædiis se donatum iri putarent, ille nihil eis donavit: sed meretrices singulas exploravit, adhibitis tormentis quidnam ab amatoribus audirent de tyrannide. Ita cognitis obtrectatoribus, partim morte affecit, partim in exilium misit.

14 Dionysius, cum arma civibus eripuisset, quo tempore adversus hostes periculum erat subeundum, cum eos ad centum stadia ex urbe produxisset, arma his reddidit. Post pugnam, antequam in urbem reverterentur, & portas aperirent, rursus eos deponere armaturas jussit.

15 Dionysius cum scire cuperet, quinam iniquo animo tyrannidem ferrent, navigavit ab Italia in occultum nava-

πολλῷ πλέω [35] ἐπιβολλὼ ἐνόμισεν γνήσεσθαι· ὁ δὲ πλοῦς μὴ σὺν ἐπέβαλεν· ἑκάστῳ δὲ τῶν ἑταίρων ἀνέκρινε βασανίζων τινὰ περὶ τῶν ἐρασῶν σωόντων ἀκόσεια περὶ τῆς τυραννίδος· ὅτω τὰς βλασφημοῦντας μαθὼν, ὃς μὲν ἀπέκτεινεν, ὃς δὲ ἐδίωξεν.

Διονύσιος τὰ ὅπλα τῶν πολιτῶν παρελόμενος, ἡνίκα περὶς τὰς πολεμίους κινδυνώδε καιρὸς ἦν, [36] περάγειν αὐτὰς ἀπὸ τῆς πόλεως ρ' σάδια κελεύσας, τότοις ἀπεδίδε τὰ ὅπλα· μὴ δὲ τὸν μάχον, πρὶν ἐπανελθεῖν εἰς τὸν πόλιν, καὶ τὰς πύλας ἀνοίξαι, πάλιν αὐτὰς ἐκέλευσεν ἀποθέσθαι τὰς παρασκευάς.

Διονύσιος βουλόμενος εἰδέναι τίνες εἶεν οἱ περὶς τὸν τυραννίδα ἀλλοτρίως ἔχοντες, κατέπλευ-

σεν

35 Ἐπιβολλώ] Cant. ἐπιβολλώ. Mox pro ἐπιβαλεῖν, Fl. ἐπιλαβεῖν. & pro ἕκαστος, Cant. ἕκαστος.

36 Περάγειν] MSS. περάγειν. & pro πόλεως, Cant. ἀκροπόλεως, cum punctis quibusdam sub duabus posterioribus syllabis. Sub finem pro ἀνοίξαι, Cant. ἀνοίξας.

σεν ὁκ τῆ Ἰταλίας εἰς τὸ κρυπτὸν νεώριον, [37] ὡς ἀποθανὼν ὑπὸ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν· οἱ δὲ δυσμενῶς ἔχοντες σωθέντα μὴ χαίρειν, ἀλλήλοις τὸ παῖσμα διηγέντο. ὁ δὲ συναρπάσας τοὺς ἐφηδομένους ἀπέκτεινεν.

Διονύσιος ἀρρωστεῖν προσποιησάμενος, λόγον διέδωκεν ὡς ἐχάτως εἴη διακείμενος· ἐπεὶ δὲ πολλοὶ πρὸς τὸ φήμιον ὑπερήθησαν, αὐτὸς μὲν τῶν δορυφόρων ἐπεξελθὼν ἅπασιν ἐφάνη· τοὺς δὲ ἐφηδομένους ἀποθνήσκειν προσέταξεν.

Διονύσιος Καρχηδονίους μὲν μεγάλοις λύτροις ἀπέδοτο· τοὺς δὲ Ἕλληνας [38] ἄνευ λύτρων. Καρχηδόνιοι τὸ τυράννου φιλανθρωπίαν ὑποπτεύσαντες, ὃς εἶχον μισθοφόρους Ἕλληνας ἀπέ-

le : famamque sparsit Dionysium a propriis militibus interfectum esse. Qui ægre imperium ejus tulerant, concurrunt cum summo gaudio, sibique mutuo casum narrant. Ille comprehensis iis quibus ea res lætitiæ erat, omnes trucidavit.

16 Dionysius morbum simulans, rumorem divulgavit, regem in extremo periculo versari. Cum multis ea fama gaudium faceret, ipse cum satellitibus progressus, omnibus conspiciendum sese præbuit, gaudentesque ad mortem rapi imperavit.

17 Dionysius Carthaginiensium captivos magna mercede redemptos reddidit, Græcos vero sine pretio. Carthaginienses, tyranni humanitatem ac benevolentiam suspectam habentes, mercenarios Græcos, quos πεμ-

37 Ὡς ἀποθανὼν ὑπὸ τῶν] MSS. ὡς ἀπολωλεκὼς τῆν. Codd Casauboni, ὡς λίκως ὑπὸ τῶν. Unde legendum forte ὡς ἀπολωλεκὼς ὑπὸ τῶν. Mox ὁ δὲ ante συναρπάσας delet uterque Codex.

38 Ἄνευ λύτρων] Sic. ἀνεὺ λύτρων ἀπέδοτο. Casaubonus.

39 Ἀπολ-

habebant, dimiserunt. Dionysio vero commode hoc evenit, ut ab hostibus Græcis liberaretur.

18 Dionysius bellum gerens cum Messaniis, apud quos aliqui in proditionis suspicionem venerant, ut eis terrorem ac perturbationem injiceret, cum reliquorum omnium fundos depopularetur, ab eorum prædiis abstineri jussit, in quos calumnia & crimen conferebatur. Hoc etiam ab aliis ducibus memini factitatum. Dionysius vero præter hæc, militem etiam in urbem misit, qui auri talentum iis ad quos suspicio pertinebat, adferret. Hunc Messanii cum auro deprehenderunt: cumque cognovissent quibus illud ferret, indicatos proditores supplicio afficiendos censuerunt: ii vero cum potestate erant, at-

πεμψαν· τῷ Διονυσίῳ ἦ ἄρις· εἶχε πολεμίων Ἑλλήνων [39] ἀπαλλαχθῆναι.

Διονύσιος πολεμῶν Μεσσηνίοις, παρ' οἷς ἦσαν ὕποπτοί τινες ὡς προδιδόντες, βουλόμενος αὐτὰς παράσχειν, τὴν τῶν ἄλλων χώραν [40] λυμαινόμενος, τῶν τῶν Διοκλεομενίων ἐκέλευσεν ἀπέχεσθαι· τοῦτο μὲν δὴ καὶ ἄλλοις εἴωθα στρατηγοῖς πεπραγμένον. Διονύσιος ἦ καὶς τοῦτο, καὶ στρατιώτην ἀπέπεμψε πέλανον χρυσίον κομίζοντα τοῖς ὑποπτευομένοις· [41] τοῦτον οἱ Μεσσήνιοι μὴ χρυσίον λαβόντες, ἀνακρίναντες, μαθόντες οἷς ἐκόμιζεν, τοὺς μὲν ὁμολογημένους προδότας ὥρμησαν κολάζειν· οἱ δὲ ἦσαν ἐν δυνάμει· καὶ αὐτοὶ

σφο-

39 Ἀπαλλαχθῆναι] Cant. ἀπαλλάξαι. Casauboni Codd. ἀπαλλάξασθαι.

40 Λυμαινόμενος] Cant. λυμαινομένους.

41 Τοῦτον οἱ Μεσσήνιοι] Cant. τοῦτον ἦ οἱ Μεσσ. Sub finem pro παρεῖχεν, cum Fl. scribo παρεῖχε.

σφόδρως ἀντίσησιν· ἐγένετο φάσις, ἣ παρέσχε Διονυσίῳ Μεσσήνης κρατῆσαι.

Διονύσιος ἐν [42] στάσει χρημάτων ὧν ἀπὸ τῶν πολιτῶν εἰσφορὰς ἤτησε τῶν ἤδη πολλάκις [43] δεδωκέναι φασκόντων, βιάζεσθαι μὲν οὐκ ἔγνω· ἀφαλιπὼν δὲ ὀλίγον, ἐκέλευσε τοὺς ἄρχοντας, ὅσα ἐν Ἀσκληπιῷ πολλὰ ἦν ἀναθήματα ἐν [44] ἀργυρίᾳ καὶ χρυσίῳ παῦτα ἔξω τοῦ ἱεροῦ κομίσαντας, ὡς βέβηλα, προκηρύττειν ὅτι τὰ ἀγοράσει οἱ Συρακόσιοι μὴ πολλῆς ἀσυδησίας ἐπέλαυσε· ὡς τὴν ἠθροίσθη χρημάτων πλῆθος· ὧν κρατήσας Διονύσιος, [45] προστάξε κηρύττειν, εἴ τις τῶν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἀναθημάτων ἠγόρασεν, αὐτίκα εἰς τὸ ἱερὸν

que ei consilio vehementer resistebant. Itaque seditione concitata, factum est ut Dionysius Messana potiretur.

19 Dionysius in egestate pecuniarum constitutus, tributum civibus imperavit. Qui cum sæpe jam se contulisse dicerent, vim eis abhibendam esse non existimabat. Intermissis vero paucis diebus mandavit principibus, ut anathemata (quibus Asclepii templum erat exornatum, quæ multa fuerunt ex auro & argento confecta) e fano deportata, quasi profana in foro proscriberent. Ea summo studio coëmebant Syracusani, ita ut magna vis pecuniæ colligeretur. quibus potitus Dionysius, edictum proponere jussit: Si quis anathema ad Asclepium pertinens

κομί-

42 Στάσει] χρ. ἀσάν. Casaubonus.
43 Δεδωκέναι] Cant. δεδωκότων.
44 Ἀργυρίᾳ] Fl. ἀργύρῳ.
45 προστάξε κηρύττειν] Melius προστάξε κηρύξαι, voce praconi jussit. Contra alibi, ἐκήρυξε προστάττων. Casaubonus.

Κηρύττειν] MSS. κηρύξαι. sed lego cum Casauboni Codd. κηρύξαι. Sequens τὸ delet uterque Codex. Infra pro εἰσκομίζειν, ἐκ δόσθ. scripsi cum MSS. κομίζειν, ἐκ δόσθ. quomodo & Codd. Casauboni. Copulam tamen MSS. non agnoscunt.

46 Ἐτὸ

emisset, mox in templum reportaret, Deoque restitueret, aut morte pœnam lueret. Illi Deo sua reddiderunt. Dionysius pecunias obtinuit.

20 Dionysius cum urbem cepisset, cujus cives partim mortui, partim in exilium erant acti, cum urbs amplior esset, quam ut modicum præsidium ad eam tuendam sufficeret, Paucos quidem ibi in præsidio reliquit. Captis vero servis, dominorum filias in matrimonium dedit, ut summas inimicitias adversus eos gerentes, fideliter civitatem custodirent ac defenderent.

21 Dionysius in Tyrrheniam navigans centum triremibus, cum navis quæ equites vehebat, transisset ad Leucotheæ fanum, acceptis septuaginta talentis numismatis, confestim navigavit.

κομίζειν, καὶ ἀποδιδόναι τῷ θεῷ, ἢ θάνατον εἶναι τὴν ζημίαν. οἱ μὲν ἀπέδωκαν τῷ θεῷ· Διονύσιος δ' εἶχε τὰ χρήματα.

Διονύσιος πόλιν ἑλὼν, ἧς τῶν πολιτῶν οἱ μὲν τεθνηκότες, οἱ δὲ πεφυγότες ἦσαν, [46] ἐπεὶ μείζων ἡ πόλις ἦν, ἢ ὡς τὸ ἐπὶ ὀλίγων φυλάττεσθαι, φρουροὺς μὲν ὀλίγους αὐτόθι καταλείπει· τοῖς δὲ ἀλλοῖς οἰκέταις, τῶν δεσποτῶν θυγατέρας συνώκισεν· [47] ἵνα πολεμιώτατοι φανέντες αὐτῶν περὶ φύλακες τοῦ πόλεως γένοιντο.

Διονύσιος εἰς Τυρρηνίαν πλεύσας ρ' τριήρεσι, καὶ ἱππαγωγοῖς, παρελθὼν εἰς τὸ τῆς Λευκοθέας ἱερὸν, λαβὼν νομίσματος τάλαντα φ', [48] ὡς ἀναθήματα ἐπλεύσεν. μαθὼν δὲ ἐν ἀπὸ-

45 Ἐπεὶ μείζων ἡ πόλις ἦν, ἢ ὡς τὸ] MSS. ἐν ᾗ μείζον, ἢ ὡς τὸ. quomodo etiam Codd. Casauboni: quare scripserim, ἦν ᾗ μείζων, ἢ ὡς τὸ.

47 Ἵνα πολεμιώτατοι φανέντες αὐτῶν] Fortasse, φανέντες αὐτοῖς, αὐτῶν τὸ. Casaubonus.

48 Παραθήματα ἐπλεύσεν] Lego παραθήματα ἀπέπλευσεν. Post verbum παρεσκευασμένα deesse aliquid videtur. *Id.*

49 Χρυ-

πορρήτῳ [49] χρυσίᾳ τάλαντα α, ἀργύρᾳ πολλῷ πλείονα ἀπὸ τ ἐραπωτῶν καὶ τ ναυτῶν διηρπάσθαι, πρὶν ἐπιβῶναι τ γῆς, ἐκήρυξε τοῖς ἔχουσι τὰ χρήματα ἐσφέρειν· [50] τὰ μὲν τοι ἡμίσεα ἀφαιρῶν, τὰ δὲ ἡμίσεα συγχωρῶν· ἢ θανάτῳ ζημιώσειν τὲς μὴ πειθένλας· οἱ μὲν τὰ ἡμίσεα προσεκόμισαν. ὁ δὲ ἀπὸ τ̀των καὶ τὰ λοιπὰ ἐπαιράξας, δωρεὰν [51] ἔδωκεν αὐτοῖς μίσθους σιταρχίαν.

Cumque intellexisset in occulto mille argenti talenta, aut amplius, milites ac nautas diripuisse, antequam eos in terram exponeret, promulgavit, his qui pecunias haberent, imperans, ut dimidium summæ ad se deferrent, dimidium vero se ipsis relinquere. Qui morem non gererent, eos se morte mulctaturum. Qui cum dimidiam partem singuli attulissent, ab his ille reliqua etiam exegit, & dono eis dedit ad mensem frumentarias præfecturas.

Πά-

49 Χρυσᾶ τάλαντα, α] Aliter hic Codd. Interpretis.

50 Τὰ μὲν τοι ἡμίσεα ἀφαιρῶν, &c.] Fl. τὰ μὲν ἡμίσεα ἀναπίσειν. Cant. τὰ μὲν ἡμίσεα ἀφαίρειν. quomodo & Codd. Casauboni. Legendum videtur: τὰ μὲν ἡμίσεα ἀναφέρειν, τὰ δ ἡμίσεα συγχωρεῖν. Pro ἡμίσεα, quod bis sequitur, uterque Codex ἡμίσεν. Pro πειθένλας, Cant. πειθόντας. Idem Dionysii factum refert Aristoteles lib. II. Οἰκονομ. Ἐὶς Τυῤῥηνίαν τι πλεύσας ναυσὶ ἐκατὸν, ἐλαβεν ἐκ τ ἐν Λευκαδίᾳ ἱερᾶ χρυσίου τι καὶ ἀργύρειον πολύ, καὶ τ ἄλλον κόσμον ὀλίγον. εἰδὼς δ ὅτι καὶ οἱ ναῦται πολλὰ ἔχουσι, κἀνυμφιπόνησαν, τὰ ἡμίσεα ὧν ἔσχηκε, ἀναπέμπειν ἐκέλευσεν αὐτὸν τὰ δ ἡμίσεα ἔχειν ἐκέλευσε τὸν δ ἀναπέμψαντα, διότι τὸν ἔσωζε τὸ ὅλον ἀπόθεμεν. ὑπελάβοντες δ οἱ ναῦται, ἀποπέμψαντες τὰ ἡμίσεα, τὰ καταλοιπὰ ἔσχον ἀδίκως, ἀτιμάσαντες. ὁ δ ἐπείπερ ἐκείνα ἐλαβεν, ἐκέλευσε πάλιν τὰ ἡμίσεα ἀναφέρειν. & Diodorus lib. XIV. qui tamen in navium numero dissentit, scribens: Διονύσιος χρυσᾶ μὲν ἐκ τ̀ων ἱερῶν ἐσύλησεν ἐν τῇ Τυῤῥηνίᾳ, ἔχων περὶ αὐτὸν ἑξήκοντα, ὡφλήκασι μὲν φόρον ἐκ τῆς λείας κατάλυσιν, τῇ δ' ἀληθείᾳ συλήσαντι ἱερὰ ἄλλα, χίλιοι μὲν ἀναθήματα πολλῶν, καθιδρυμένων δ' ἐν ὑπαίθρῳ πόλεως Ἀγύλλης Τυῤῥηνίδος. Recte autem hinc apud Ælianum lib. I. cap. 20. ubi tangit idem hoc Dionysii sacrilegium, pro εἰς Τερζηνίας, scribendum εἰς Τυῤῥηνίας, monuit Scheffer.

51 Ἔδωκεν αὐτοῖς μίσθους σιταρχίαν] Scribo σιταρχίας. atque hanc χρῆσιν depravationem multis locis observavimus. Casaubonus.

52 Ἐπὶ

22 Parii æmulatores Pythagorearum disputationum, in regionibus circa Italiam degebant. Dionysius Siciliæ tyrannus legationem de amicitia facienda ad Metapontios & cæteros Italos misit. Euephenus juvenibus, qui discendi caussa ad eum commeabant, eorumque parentibus, suadebat, nullo modo tyranni verbis adhibendam esse fidem. Quæ res ad iram vehementissime Dionysium inflammabat. Itaque operam dabat, quemadmodum eum in suam potestatem redige-

Πάριοι, ζηλωταὶ λόγων Πυθαγορείων, διῆγον ἐν τοῖς περὶ Ἰταλίαν χωρίοις. Διονύσιος ὁ Σικελίας τύραννος [52] ἐπεκηρυκεύετο πρὸς Μεταποντίνους, καὶ τοὺς ἄλλους Ἰταλιώτας περὶ φιλίας. [53] Εὐήφενος προσφοιτῶσι νέοις καὶ πατράσιν αὐτῶν γνώμῃ ἐχρῆτο, μηδαμῶς τυράννῳ πιστεύειν· Διονύσιος [54] ἐπὶ τούτῳ μᾶλλον ὠργίζετο· ὥς τε καὶ λαβεῖν αὐτὸν ἐπιχείρημα ἐπράσσετο ἐκ Μεταποντίνων. [55] Διακωμῳδούμε-

νον

52 Ἐπεκηρυκεύετο] Ita reposui cum MSS. pro vulgato ἀπεκηρυκεύετο. Pro Μεταποντίνους, uterque Codex Μεταποντίνους. Utrumque recte. Stephanus hac voce: ὁ πολίτης Μεταποντίνος. καὶ ἓξ Φίλων ὁ αὐτὸς, καὶ πεντὰς λέγεται καὶ Μεταπόντιος. ὡς Βυζάντιος, καὶ Μεταποντῖνος. De hac urbe videndus Cluverius lib. IV. Ital. Antiq. cap. 14. & Salmasius in Plinian. Exercit pag. LXV. *Metapontinorum* nummos tres citat Joannes Harduinus, in quibus META. In uno illorum visitur *βρέα* cum *nostris*, Palladis symbolo, quod explicat de Minervæ templo, quod *Metaponti* fuit, & cujus meminit Justinus lib. XX. cap. 2.

53 Εὐήφενος] Quod Polyæno dicitur evenisse *Euephene* & *Eucrito*, aliis accidisse dicitur *Damoni* & *Phintia*, Ciceroni lib. III. de Off. cap. 10. Valerio lib. IV. cap. 7. Diodoro in Excerptis Peireſcii pag. CCCXLIII. Aliter iterum eos nominat Hyginus cap. CCLVII. *Marum* scilicet & *Selinuntium*. Deinde Hyginus non sex menses abeunti ad ordinanda sua concessos scribit, ut Polyænus; sed trium tantum dierum spatium. Cicero quoque d. l. *paucos sibi dies commendandorum suorum caussa postulavisse*. Pro προσφοιτῶσι, Fl. τοῖς φοιτῶσι.

54 Ἐπὶ τούτῳ] γρ. τοῦτο. *Casaubonus.*

55 Διακωμῳδούμενον] Ἐκ Ῥήγιον] Interpres legisse videtur διακωμῳδούμενος. minus recte. Tangit lepidam hanc historiam M. Tull. Tusc. Quæst libro quinto: quem locum mirifice hæc Polyæni nostri narratio illustrat. *Casaubonus.*

56 Ἐπὶ

νον ἐς Ῥήγιον ἐπεὶ ᾗ ἔλαβεν, [56] ὅτι ᾗ σωφρόνως κατηγορήσας ἔδειξεν ἡλίκων δι' αὐτὸν εἴη πραγμάτων ἀφῃρημένος· ὁ ᾗ ὁμολογῶν, δικαίως ἔφη ταῦτα ποιῆσαι. [57] τὰς μὲν γὰρ εἶναι φίλας αὐτῷ καὶ μαθητάς· [58] τύραννον δὲ ὅλως γνώριμον αὐτῷ· ὁ ᾗ αὖτε θάνατον καταγνώς. Εὐήφενος δὲν παρακθεὶς, πρὸς Διονύσιον ἔφη· τοῖς μὲν δεδογμένοις πείθομαι· ἐπεὶ ᾗ ἀνέκδοτος ἀδελφή ἐστί μοι ἐν Πάρῳ, ταύτην σκοπῶν πρότερον βάλομαι διαπλεύσας εἰς τὴν πατρίδα, καὶ σωτήμως ἐπανελθὼν θνήξομαι· πάντων [59] γελασάντων ὅτι τῷ λέγῳ, Διονύσιος ἐθαύμασε· καὶ ἤρετο· τίς ἂν ἂν

re posset, & e Metapontio in Rhegium transportare. Quem posteaquam cepit, in concilio accusationem eum intendens demonstravit, quantis rebus ob eum solum esset spoliatus. Ille confitens, recte se fecisse prædicabat. Illos enim amicitia & discendi consuetudine sibi devinctos esse: tyrannum se ne aspicere quidem inter discipulos suos posse. Qui eum ob hæc morti adjudicavit. Euephenus nihil perterritus, ad Dionysium inquit: Decretis quidem pareo, verum quia sororem adhuc innuptam habeo, eam prius in Pario collocare alicui in animum induxi. Itaque in patriam navigabo, brevique reversus mortem obibo. Cum omnes hoc audito sermo-

πρὸς

56 Ἐπὶ ᾗ σωφρ.] Cant. ἐπὶ ᾗ συνεφ. Infra pro ὁμολογῶν, Cant. ὁμολογῶ.

57 Τὰς] Τάντας. *Casaubonus.*

58 Τύραννον δὲ ὅλως γνώριμον αὐτῷ] Aliter hic Interpres; sed convenientius Vulgata, quæ vertenda: *tyrannum sibi ne de facie quidem cognitum.* MSS. αὐτῷ· ὁ ᾗ delent: Mox pro Εὐήφεως, cum Cant. reposui Εὐήφενος, ut dicitur supra. Idem Codex addit articulum ante Διονύσιον.

59 Γελασάντων] Cant. θελασάντων. Infra pro καταπεμψάμενος, uterque Codex κατασπεμψάμενος. & pro ἐπίστευσε, Cant. ἐπίστευσεν.

60 Πε-

ne in risum effunderentur, Dionysius admirabatur, & interrogabat: Quisnam igitur pro te sponsurus est. Ille: Vadem, inquit, mortis dabo. Eucritumque accersitum, vadem præbuit. Qui admodum lubens hanc pro morte sponsionem recepit, transigens, ut ille digressus intra sex mensium spatium reverteretur. Se vero ibidem permanentem, interea temporis custodiri & asservari jussit. Admirandum quidem factum erat: verum longe mirabilius aliud consecutum est. Etenim post sex menses, is qui eum vadem dederat, collocata sorore sua, reversus in Siciliam, seipsum tyranno reddidit, jussitque vadem dimitti. Dionysius utriusque virtutem supra modum complexus, & admiratus, ambos liberos dimisit: petiitque ut data fide tertium ipsum in atten,

60 πισὸς γένοιτο; ὁ δὲ, ἐγγυητὴν, ἔφη, ἕξει θανάτου καταδήσω. καὶ μεταπεμψάμενος τὸν Εὐκρίτου, ἠξίωσεν ἐγγυήσασθαι· ὁ δὲ μάλ' ἀσμένως ἐπένδυσε τὸν θάνατον τῷ ἐγγύῃ· σωτάξας, τὸν μὲν ἐξιέναι, ὡς ἐν μησὶν ἓξ ἐπανήξοντα. αὐτὸν δὲ φυλάττειν αὐτόθι μένοντα καὶ φρουρούμενον. ἰδὼν τὸ χρῆμα ἤδη 61 θαυμαστόν· θαυμασότερον δὲ ἐγένετο. καὶ γὰρ μὴ τοὺς ἓξ μηνῶν, ὁ τὸν ἐγγυητὴν σωσάμενος, τὸν ἀδελφὸν ἑκόντα ἐπανελθόντα, ἐν Σικελίᾳ περάσας ἑαυτὸν, ἠξίωσε τὸν ἐγγυησάμενον ἀφεῖναι. Διονύσιος ὑπεραγασθεὶς ἀμφοτέρων τὸν ἀρετὴν, ἀμφοτέρους ἀφῆκεν. καὶ τὰς δεξιὰς λαβὼν, ἠξίου τρίτον αὐτὸν εἰς τὴν ἑαυτῶν φιλίαν συγκαταττειν,

60 Πισὸς] Πίστις. *Casaubonus.*

61 Θαυμαστὸν] Delet utrique Codex. δ quoque post καὶ non agnoscit Cant.

62 Παρὰ τῶν ἀγαθῶν] Ἀγαθῶν, quod in Vulgata aberat, cum MSS. & Interprete inseruimus.

τειν, καὶ μόνον παρ' αὐτῷ κοινωνοῦντας τῶν παρόντων ἀγαθῶν. [62] οἱ δὲ τὸν μὲν τυραννικὸν ἀπεδέξαντο τρόπον· ᾔτησαν δὲ εἰ τὸ ζῆν αὐτοῖς βέλτιον εἴη φυλάττειν, συγχωρῆσαι ἀναστρέφειν ὅπου τὰς συνήθεις διατριβὰς μετὰ τῶν νέων. [63] συνεχώρησε Διονύσιος. τοῦτο τὸ ἔργον ἔπεισε πολλοὺς Ἰταλιωτῶν Διονυσίου πολίτην.

micitiam suam adscriberent, & apud se manerent, præsentibusque bonis una fruerentur. Qui animum quidem tyranni, propositumque comprobaverunt: at petebant, si vitam sibi concedere vellet, reverti se ad consuetas cum adolescentibus exercitationes pateretur. Dionysius hoc facto multos Italos adduxit, ut majorem sibi fidem haberent.

[CAP. III.]

Ἀγαθοκλῆς.

¶ Ἀγαθοκλῆς Σικελίας τύραννος ὁμόσας τοῖς πολεμίοις, παρέβη τοὺς ὅρκους, καὶ καταφάξας τοὺς ἀλισκομένους, ὑπεχλεύαζεν πρὸς τοὺς φίλους ἔλεγεν. Δειπνήσαντες ἐξεμέσωμεν τοὺς ὅρκους.

Ἀγαθοκλῆς νικήσας Λεοντίνους, [1] Δεινοκράτην

Agathocles.

¶ Agathocles datum hostibus jusjurandum transgressus est: occisisque captivis, ridens ad amicos dixit: Cœnati, juramenti religionem evomamus.

2 Agathocles cum superasset Leontinos, Δεινο-

62 Οἱ δὲ μὲν τυραννικὸν ἀπεδέξαντο τρόπον.] Ita locum hunc edidi cum MSS. In Vulgata: οἱ δὲ μὲν τυραννικὸν..... ᾔτησαν εἰ τὸ. Casaubonus in margine quoque adscripserat φυλάττειν. Pro εἰ τὸ ζῆν, Cant. εἰς τὸ ζῆν. ut & βέλτιον pro βέλτιστο.

63 Συνεχώρησε Διονύσιος.] Omissa hæc ab Interprete, verte; *concessit Dionysius.*

Cap. III. 1 Δεινοκράτην] Cant. Δεινο-

Dinocratem ducem suum misit in urbem qui diceret, ei cum Dionysio gloriæ contentionem esse, quod velit eos conservare, quemadmodum ille conservavit Italos ad Eleporum fluvium prælio devictos. Crediderunt Leontini, pecuniasque dederunt. Agathocles ingressus, jussit eos in concionem inermes convenire. Dux interrogabat, cui videretur idem quod Agathocli, is manum tolleret. Agathocles igitur, Mihi, inquit, placet omnes occidere. Decem vero millia militum qui circumsistebant, omnes in concione trucidarunt.

τ στρατηγὸν αὐτῶν ἐς τὴν πόλιν ἔπεμψε, λέγοντα, ὡς ἄρα φιλοτιμοῖτο πρὸς Διονύσιον, εἰ βούλοιτο σῶσαι αὐτούς, ὡς ἐκεῖνος ἔσωσε τοὺς [2] περὶ τὸ Ἐλέπορον ποταμὸν παίσαντας Ἰταλιώτας· ἔπεισαν Λεοντῖνοι, καὶ ἔδωκαν. Ἀγαθοκλῆς εἰσελθὼν ἐκέλευσεν αὐτοὺς ἀόπλους ἐς τὴν ἐκκλησίαν συνελθεῖν· ὁ στρατηγὸς ἐπηρώτησεν, ὅτῳ δοκεῖ ὅπερ καὶ Ἀγαθοκλεῖ, αἰρέτω τὴν χεῖρα. ὁ πίγων Ἀγαθοκλῆς, δοκεῖμοι, ἔφη, πάντας ἀνελεῖν [3] ἦσαν δὲ μύριοι· καὶ δὴ θεισάντες οἱ στρατιῶται πάντας ἀνεῖλον ἔτι ἐν ἐκκλησίᾳ.

Ἀγα-

Διονυσίου. Pro στρατηγὸν αὐτῶν, lege cum Interprete στρατηγὸν ἄλλ. Diodorus, lib xx de Agathocle verba faciens, inquit: Διονύσιος τὸν στρατηγὸν μόνος τῶν σωμάτων ἀπέδειξε, καὶ διετέλεσε πρῶτον τὰ μέγιστα. Pro sequente εἰ βούλοιτο, scripserim καὶ βούλοιτο, ut Casaubonus notarat in margine.

2 Περὶ τὸ Ἐλέπορον] Articulum cum Fl. addidi. Fluvius hic Diodoro lib. xiv. ubi cladem illam Italorum narrat, dicitur Ἐλωρός, Interpreti per adspirationem *Helorus*: Polybio lib. Histor. cap. etiam hujus prælii mentionem facienti Ἑλώπορον. adquem locum videndus Casaubonus. Pro Ἰταλιώτας, uterque Codex Ἰταλιωτῶν. Infra pro εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἰσελθεῖν, cum Fl. & Interprete scripsi εἰς τὴν ἐκκλησίαν συνελθεῖν. Pro vulgato ἐπηρώτησεν, cum Fl. reposui ἐπηρώτησεν. Cant. ut & Codd. Casauboni habent ἀπόρησεν.

3 Ἦσαν δὲ μύριοι] Multum a Vulgata abit Interpres in ea enim decem millia dicuntur a militibus occisi; ille vero numerum istum tribuit militibus, non addito interfectorum numero.

Ἀγαθοκλῆς πυθόμενος τὰς ἐν τέλει συνωμοσίας νεωτερίζειν, Καρχηδονίοις νικήσας φίλων ἐπινίκια, φ᾽ ἄνδρας τὰς ὑποπτους ἐπὶ τῷ ἑστίᾳ ἐκάλεσεν· ἦν μὲν δὴ μεγαλοπρεπὴς ἡ τῶν κληθέντων ἑστία· αὐτὸς δ᾽ ἤδη μεθυόντων ἐς μέσους παρελθὼν, [5] κρόκωτον ἐν-

3 Agathocles cum audisset principes Syracusarum novis rebus studere, Carthaginiensibus devictis, gratulatoria diis sacrificia peragens, quingentos viros, quos suspectos habebat, ad convivium convocavit. Erat sane magnificentissimum vocatorum, & supra modum opiparum convivium. Ipse vero, cum omnes jam largius vinum hausissent, in medium eo-

δὺς

4 Τὰς ἐν τέλει Συρ.] MSS. ut & Codd. Casauboni τὰς ἐντελεῖς. orto, ut videtur, errore ex σ vocis sequentis. Elegantius quippe τὰς ἐν τέλει.

5 Κρόκωτον εἰδὺς Ταραντῖνον, ἀφειλαλύμβῳ πύλωσιν] Levis mendain non levem errorem Interpretem impulit: fallitur enim quum Tarentinam fistulam somniat. Nam certum fuit vestimenti genus quod Tarentinum vocabant. Quare lego vel ita, κρόκωτον εἰδὺς Ταραντῖνον, ἀφειλαλύμβῳ πύλωσιν. vel sic, κρόκωτον εἰδὺς, ταραντῖνον τι ἀφειλαλύμβῳ. *Casaubon.*

Κρόκωτον εἰδὺς Ταραντῖνον, ἀφειλαλύμβῳ πύλωσιν] Distinguo: κρόκωτον εἰδὺς, Ταραντῖνον ἀφειλαλύμβῳ, πύλωσιν, &c. Fuit κρόκωτὸν proprie vestis mulierum, sed utebantur quoque eadem molles, effeminati, & dissoluti. Aristophanis Scholiastes ad Θεσμοφ. Κρόκωτόν ἐστι Διονυσιακὸν φόρημα, ᾧ γυναικεῖον ἐκπίνας ἐτρύφα καὶ ἱμάτιον, ὃ μιμεῖται ὁ Ἀριστοφάνης ἐν τῷ τριταγωνιστῇ, εἰδυῖα μόνον πινὰ κρόκωτὸν, καὶ σικυώνια ὑποδύσιδρον λεπτολεῖτ᾽ ὁ χάμιον. Verba Athenæi ex Duride Samio sunt hæc Δῆρις δ᾽ ὁ Σάμιος ἐν τοῖς περὶ τραγῳδιοποιῶν ἱστορεῖ τὸν Ἀκαδικὸν κόθορνον ὑπὸ Πολυευίδου τοῦ ῥήτορος εὑρεθῆναι, εἰ μὴ ὑστεῖν, καὶ τὸν κρόσσωτὸν ὄντα, ἐρυθρὸν, ἀθηναῖος Μακεδὼν ὄντα ἐδύθησεν, ἅπερ κρατησίας, ὅτι κατὰ τὴν ἀξίωσιν καὶ ἀνδυόμενον αὐτὸν κρόκωτὸν, καὶ ὑποδυόμενον σικυώνια, λεπτολεῖ ἐρχάμιον. Ejusdem meminit & lib. IV. Ἐπὶ δὲ ταύτης ἐπῆλθε ἄγαλμα Δρομικὸν δεκαπήχη, ἀπενδυόμενον Καλλιστὼ χρυσῆ χλαῖνα πορφυρᾶν ἔχουσα λεπίδωτον, καὶ ὑπὸ αὐτὴ κρόκωτὸν λεπτὸν. ἀφειλκύσατο δ᾽ ἱμάτιον πορφυροῦν χρυσοποίκιλον. Dicitur & κροκωτὸς, Pollux lib. IV. cap. 18. ὃ κροκωτὸς ἱμάτιον. Διόνυσος δ᾽ αὐτῷ ἐχρήτο, καὶ μαλακίσκεσθαι ἀνθεινῷ, καὶ δύρσῃ. & Suidas hac voce. Latinis est *crocota* & *crocotula*. *Crocotam* inter molliores vestes recensetNovius apud Nonium v. *rica*: *Mollicinam, crocotam, chiridotam, ricam.* Est *crocota*, teste eodem, *crocei coloris*, unde Virgilio, lib. IX. Æneid. ubi Numanus exprobrat Trojanis mollitiem:

Vobis picta croco & fulgenti murice vestis,

Desidiæ cordi, juvat indulgere choreis.

Hinc infectores earum Plauto in Aulular. III. v. 47. *crocotarii* dicuntur. *Crocotula* est apud Varronem de Ling. Lat. & Plautum in Epid. II. II. 45. ad quem locum consule Taubmannum.

rum ingressus, crocotumque indutus & amictus, Tarentina fistula cecinit, citharaque lusit atque saltavit, ita ut e nimia voluptate tumultus strepitusque consequeretur. Interim dum omnes indulgent genio, ipse e convivio se subduxit quasi defatigatus, & se vestem mutaturum simulavit. Circumdederant eum locum ubi convivium agitabatur, magnus armatorum numerus & ex iis mille districtis gladiis bini singulos aggressi, discumbentes ad unum omnes peremerunt.

δὺς Ταραντῖνον, ἐμβαλλόμενος ἠύλησεν, ἐκιθάρισεν, ὠρχήσατο· ὡς τε ὑφ' ἡδονῆς θόρυβος καὶ κρότος ἐκ πάντων γένοιτο· ἐν ᾧ τῷ καιρῷ τῆς ἡδονῆς, ὑπεξῆλθε τοῦ συμποσίου ὡς κεκμηκὼς, τὴν ἐσθῆτα ἀλλάξων· ἐκυκλώσαντο τὸν ἀνδρῶνα οἱ στρατιῶται πολλοί· χίλιοι ἦν ξίφη σπασάμενοι, δύο κατὰ ἕνα ἑστῶτες πάντας ἀπέσφαξαν τοὺς κατακειμένους.

4 Agathocles Ophelam Cyrenensem cum ingentibus copiis militantem, audiens amantem esse puerorum, obsidem

4 Ἀγαθοκλῆς Ὀφέλαν Κυρηναῖον σὺν πολλῇ δυνάμει στρατεύοντα πυθόμενος εἶναι [7] φιλόπαιδα, ὁμηρον

num. Plura Ferrarius lib. III. de Re Vestiaria cap. 3. & 20. Muliebre quoque vestimentum fuit Ταραντῖνον, quod & Ταραντῖνον, & Ταραντιδιον. Hesychius: Ταραντιδιον, (scribe Ταραντῖνον) ἱμάτιον γυναικεῖον λεπτὸν, πρασοῦς ἔχον τὰς ἴτυς μέσας. & Pollux lib. VII. cap. 16. καὶ μὴν τὸ γε Ταραντιδιον, ἁλουργὲς ὂν ἐνδυμα, ὠνομασμένον ἀπὸ τῆς Ταραντίων χρήσεως καὶ τρυφῆς. & Suidas: Ταραντιδιον· λεπτὸν καὶ ἁλουργὲς ἱμάτιον. ἢ παῖλος πορφυροῦν, ὡς τινες ὑπέλαβον. ἔστι Νικόστρατος· οἱ δὲ τὸ ἁλόνημα, &c. Athenæus lib. XIV. οἱ δὲ ἰχθύβαλλοι φασὶ καλέσαντες, περισπείραν μεθύοντων ἔχοντι, καὶ στεφάνωσιν χειρίδας ἀνδρὸς ἔχοντες. χιτῶνα δὲ χιῶνα μεσολεύκους, καὶ σκεπάζωνται Ταραντῖνον καλούμενον αὐτὸς μέχρι τῶν σφυρῶν.

6 Ὑπεξῆλθε] Ita restitui cum MSS. & Interprete pro vulgato ἐπεξῆλθε. Sub finem pro ἐπέσφαξαν, cum utroque Codice ἀπέσφαξαν scripsi, quomodo legitur quoque apud Diodorum lib. XX.

7 Φιλόπαιδα] Cant. φιλέπαιδα. Quod sequitur, ὡραῖον ὄντα, non habet Fl.

ρον αὐτῷ τὸν ἴδιον υἱὸν ἔπεμψεν Ἡρακλείδῃ ὡραῖον ὄντα, ἐπόλλω δὲ τῷ παιδὶ ἀντισχεῖν τῇ πείρᾳ μέχρις ὀλίγων ἡμερῶν. ἦκεν ὁ παῖς· ὁ Κυρηναῖος τὸ ὥρας ἡβώμενον καὶ περιέπεν αὐτὸν, καὶ ὅσῃ πλὴν θεραπείαν αὐτοῦ[8] μόνῳ ἠχολεῖτο. Ἀγαθοκλῆς ἄφνω τοὺς Συρακοσίους ἐπαναγαγὼν, τόν τε Ὀφέλαν ἀπέκτεινε, καὶ τὸ δυνάμεως αὐτοῦ πάσης ἐκράτησε. καὶ τὸν υἱὸν ἀπέλαβεν οὐκ ὑβριαθέντα.

Ἀγαθοκλῆς ὁρμὴν Καρχηδόνα διαπλεῦσαι βουλόμενος, ἤδη μέλλων ἀνάγεσθαι, ἐδοκιμάζε τίνες αὐτῷ συνδιαπλεῦσαι δυνήσονται· καὶ δὴ προέγραψεν ὁπότεροι πῖς βουλομένοις ἑαυτὸς σώζειν, ἐξιέναι τῶν νεῶν μετὰ τῶν ἰδίων κτημάτων· ἐξῆλθον συχνοί. [10] καὶ τοὺς μὲν δὴ ἔκτεινε πάντας ὡς δειλοὺς καὶ ἀπίστους· τοὺς δὲ μείναντας,

ei proprium filium misit Heraclidem, egregia forma præditum: præceptumque dedit puero, ut paucos dies resisteret. Venit puer. Cyrenensis elegantia ac speciositate victus, eum amplectebatur, omnique studio eum colebat. Agathocles repente Syracusanis adductis, Ophelam occidit: omnemque exercitum ejus superavit, & filium nulla injuria affectum aut corruptum recepit.

5 Agathocles Carthaginem versus navigationem instituens, delectum habuit, quinam una navigare possent: & promulgavit concedens, ut qui vitæ suæ consultum vellent, e navibus cum supellectile sua egrederentur. Exierunt multi, quos universos, quasi timidos & infidos, morte affecit. Eos vero qui manserant,

ὡς

8 Μόνῳ] Cant. μόνον. Pro ἄσῃ τῶν Sup uterque Codex ἄμα τῷ.

9 Δοκιμάζε] Δοκιμάζειν. Casaubon.

10 Καὶ τοὺς μὲν] MSS. absque copula. Pro δειλοὺς, Cant. δηλοὺς.

11 ξ' τοὺ-

ob fortitudinem ac fidem laudibus vehebat, & in Libyam cum sexaginta navibus trajecit. Cumque in terram eos exposuisset, extemplo naves igne subjecto incendit, ut milites se fortius in pugnando gererent, fuga per naves desperata. His usus stratagematis Agathocles, ipsos Carthaginienses, multasque in Libya civitates superavit.

ὡς ἀνδρείας καὶ πίστεως ἐπαινέσας, διέβαλεν εἰς τὴν Λιβύην [11] ξ' ναυσὶ, καὶ τῆς γῆς ἅπαξ ὡραχθέντα τὰς ναῦς ἐνέπρησεν, ὅπως ἀγωνίζοιντο γενναιότερον οἱ στρατῶται, τὸ δυσὶ φεύγειν ἀπὸ τῶν νεῶν ἀπηγορευκότες. τούτοις τοῖς στρατηγήμασι χρησάμενος Ἀγαθοκλῆς, αὐτῶν τε Καρχηδονίων, καὶ πολλῶν τῶν Λιβύης πόλεων ἐκράτησεν.

6 Agathocles milites in aciem instructos petiit a Syracusanis, quasi in Phœniciam transmissurus, inquiens se ab aliquibus ejus regionis incolis, quo commodius proditionem transigant, summo studio accersi. Syracusani credentes dederunt. Quos cum accepisset, Phœnicibus longum vale dixit: & adgato αὐτὰς ἐνέπρησεν, edidi τὰς ναῦς ἐνέπρησεν.

Ἀγαθοκλῆς [12] β στρατιώτας συντεταγμένους ἤτησε παρὰ Συρακουσίων ὡς διαβησόμενος εἰς τὴν Φοινίκην, φάσκων τῶν ἐκεῖ τινὰς παραδιδόντας μὴ ἀναδῆναι αὐτὸν καλεῖν. πιστεύσαντες ἔδωκαν οἱ Συρακούσιοι· ὁ δὲ λαβὼν τοὺς στρατιώτας Φοίνιξι μὲν μακρὰν χαίρειν ἔφη· ὁρμήσας δὲ ἐπὶ τοὺς συμμάχους, τὰ δὲ

11 ξ' ναυσί] Cant. ἐξ ναυσί. Ortus error ex imperitia librariorum & scripturæ compendio. Diodorus lib. xx. πλησίον ἑξήκοντα νεῶν, ἐπιπλεῖ καιρὸν οἰκείων πρὸς τὴν Ἰταλίαν. Mox cum utroque Codice & Interprete pro vul-

12 β στρατιώτας] Cant. ut & Codd. Casauboni δὺο στρατιώτας, simili cum præcedenti errore.

περὶ τὴν [13] Ταυρομήνιαν φρούρια κατέσκαψεν.

Ἀγαθοκλῆς πρὸς [14] Ἀμίλκαν ἀνοχὰς ἔθετο· ὡς τε ὁ μὲν Λιβύῃ ἀπῆρεν· ὁ δὲ συναγαγὼν ἐκκλησίαν τῶν Συρακοσίων, τοιάδε, ἔφη, τὴν ἡμέραν ηὐξάμην ἐν ᾗ τοὺς πολίτας ὄψομαι τὴν ἐλευθερίαν ἔχοντας. τοιαῦτα λέγων, τὴν χλαμύδα περιελών, καὶ τὴν μάχαιραν, [15] αὐτὸν ἰδιώτην ἀπέφηνε τῶν Συρακοσίων, ὡς ἀνδρὶ δημοτικῷ καὶ μετρίῳ τὴν πολιτείαν ἐπιτρεψάντων· ὁ δὲ μετὰ τὴν ἐκείνου ἡμέραν πολλοὺς φονεύσας τῶν πολιτῶν, διώξας δὲ πλείους τῶν ε' χιλιάδων, αὐτὸς τὴν ἀρχὴν τῶν Συρακοσίων κατέσχεν.

versus socios expeditione facta, castella circa Tauromeniten diruit.

7 Agathocles cum Amilca inducias fecit: Itaque hic in Libyam discessit: Ille vero congregata Syracusanorum concione: Hanc, inquit, horam semper omnibus votis optavi, qua cives videbo libertate præditos. His dictis, deposita chlamyde & ense, seipsum idiotam Syracusanorum esse declaravit, quasi viro populari & moderato Rempub. commendassent. At ille post diem sextum multis interfectis civibus, & fugatis plus quinque millibus, ipse Syracusanorum imperium obtinuit.

Ἀγα-

13 Ταυρομήνιαν] MSS. Interpres & Codd. Casauboni, Ταυρομενίτιν. ita ut de regione esset capiendum: *Tauromenium* enim & *Tauromenia* urbs Siciliæ. Cluverio Ταυρομενίτης & Ταυρομηνία Græce dici haud posse de regione creditur, unde legit Ταυρομήνιον. Sed cum TATPOMENITAN occurrat in nummis, & Ταυρομενίτης fit apud Auctores, nec non Latinis incolæ dicantur *Tauromenitani*, sive *Taurominitani*, & apud Plinium lib. II. cap. 97. *Taurominitanus curipus*. & lib. XIV. cap. 6. *Tauromenitana vina*. Ταυρομήτης, quod hic in MSS. legitur, temere Græciæ adjudicari videtur.

14 Ἀμίλκαν] MSS. Μίλκαν. Paulio post, item non agnoscunt. MSS.

15 Αὐτὸν ἰδιώτην ἀπέφηνε τῶν Συρακοσίων] Non dubito deesse hic aliquid, Sic autem lego, αὐτὸν ἰδιώτην ἀπέφηνε. πάλιν δὲ τῶν Συρακοσίων. *Casaubonus*.

16 Ἐπι-

8 Agathocles cum resciſſet, a Tiſarcho, Anthropino, & Diocle ſibi inſidias parari; accerſivit eos, magnumque exercitum ipſis commiſit, ut egreſſi ſociæ cuidam civitati, quæ ab hoſtibus oppugnabatur, auxilio venirent. Et cras, inquit, in Timoleontium conveniemus cum armis & equis, omnemque expeditionem ordinabimus. Illi libentibus animis hæc receperunt, quod etiam ſe militares copias ad aggrediendum regem habituros putabant. Poſtridie cum in Timoleontium conveniſſent, Agathocles ſignum ad eos comprehendendos dedit. Reliqui audito ſigno Dioclem, Tiſarchum, & Anthropinum cum univerſo ſatellitio ad ducentos confoderunt: omneſque quotquot his opem vellent adferre, ſimul neci

Ἀγαθοκλῆς μαθὼν τὰς περὶ Τίσαρχον, καὶ Ἀνθρώπινον, καὶ Διοκλέα φίλας ὑπόβουλόν αὐτῷ, καλέσας αὐτὰς, [16] εἰσχείρισεν αὐτοῖς πολλὴν στρατιὰν, ἵνα πόλει συμμάχῳ πολεμουμένῃ βοηθήσειεν ἐξελθόντες· καὶ αὔριόν γε, ἔφη, συνελθόντες εἰς τὸ Τιμολεόντιον μετὰ τῶν ὅπλων, καὶ τῶν ἵππων διατάξομεν τὴν ἔξοδον· οἱ μὲν ἀσμένοι ταῦτα ἐδέξαντο ὡς μέλλοντες καὶ δυνάμιν στρατιωτικὴν ἕξειν περὶ τὴν ὑπόθεσιν· [17] ὑπὸ δὲ τὴν ὑστεραίας εἰς τὸ Τιμολεόντιον συνῆλθον· ὁ δὲ Ἀγαθοκλῆς ἐσήμηνε τὴν σύλληψιν. οἱ δὲ τὸ σύσσημα δεξάμενοι, [18] τὰς περὶ Διοκλέα καὶ Τίσαρχον, καὶ Ἀνθρώπινον, ἄνδρας τῶν σταλείσας ἐξεκέντησαν· ὅσοι δὲ βοηθεῖν τάχις ἐπειρῶντο, καὶ ὅτι συνηρέθησαν,

16 Εἰσχείρισεν] Cant. εἰσχείρισεν. Pro πολεμουμένῃ, quod ſequitur, Cant. πολεμομένῳ. Pro βοηθήσειεν, Fl. βοηθοῖεν.

17 Ἐπὶ δὲ τὴν ὑστεραίας] Scribo ἐπὶ δὲ, & ὁ μὲν Ἀγαθ. *Caſaubonus.*

18 Τὰς περὶ Διοκ.] Cant. τὸ περὶ Διοκ.

ησαν, οὐκ ἐλάττους τ' ἐξακοσίων.

dederunt, non minus sexcentis.

[CAP. IV.]

Ἱππαρῖνος.

Ἱππαρῖνος ἐν Λεοντίνοις ὢν, ἀκοθόμβου τὴν Συρακουσίων πόλιν ἔρημον ὑπολαβὼν, διὰ τὸ μὴ Καλλίππου τοὺς πολίτας [1] εἰς τινα τόπον ἐξορμικέναι νομίσας, ἐκ Λεοντίνων ἐλθὼν [2] ἐπὶ Συρακούσας νυκτὸς, πέμψας τινὰς ἐπὶ τὴν πόλιν, ἐκέλευσε τοὺς φυλάττοντας τὴν ἐφοδίαν ἀποκτεῖναι. οἱ μὲν ἔκτειναν τοὺς φυλάττοντας, καὶ πυλίδας τινὰς τοῦ τείχους διῆλον· Ἱππαρῖνος δὲ διὰ τούτων τοὺς ξένους εἰσαγαγὼν, κατέσχε τὴν Συρακουσίων πόλιν.

Hipparinus.

Hipparinus cum in Leontinorum urbe degens, Syracusas audiret vacuas esse defensoribus, quod cives in locum quendam cum Calippo profecti ex urbe dicerentur, statuit ab Leontinis Syracusas versus exercitum ducere: noctuque misit aliquos ad urbem, qui vigiles & excubitores de medio tollerent. Qui cum hoc præstitissent, & portas aliquas civitatis aperuissent, Hipparinus per eas mercenarios introduxit, civitatemque Syracusanorum occupavit.

[CAP. V.]

Θεοκλῆς.

¶ Θεοκλῆς Χαλκι-

Theocles.

¶ Theocles Chalci-

δέας

1 Εἴς τινα τόπον ἐξωρμικέναι νομίσας] Mendosa omnino est vox νομίσας. Sed libros expectemus. *Casaubon.*

2 Ἐπὶ Συρακούσας] Cant. addito articulo, ὅπη τὰς Συρ. Mox uterque Codex ἀποκτεῖναι.

1 Ἐπεὶ

densibus ab Eubœa adductis, Leontinorum civitatem invasit, obtinuitque cum Siculis, qui antea sedes in ea habuerant. Cum vero Platæenses ex Megaris coloniam deducere in Leontinorum civitatem vellent, ad eamque venissent, se quidem juramenti religione impediri dicebat, quo minus inhabitantes Siculos expellere posset: ipsis vero portas noctu patefacturum. Itaque ingressi, Siculos pro hostium consuetudine tractarent. Qui cum portas aperuisset, Megarenses occupato foro & arce, Siculos armati adoriebantur. Qui cum inermes obrutos se viderent, relicta civitate, fugam capesserunt. Megarenses vero pro Siculis

δέας τὰς ἀπ' Εὐβοίας ἀγαγὼν, τὴν Λεοντίνων κατέσχεν μετὰ Σικελῶν, οἳ πρότερον οἰκοῦντες ἐτύγχανον. [1] ἐπεὶ δὲ καὶ Πλαταιεῖς ἐκ Μεγάρων [2] ἀποικίαν ἀναγαγόντες τῇ Λεοντίνων προσεβάλλοσαν, αὐτὸς μὲν ἐκβαλεῖν ἔφη τοὺς σωοικοῦντας Σικελούς· μὴ δύνασθαι δὲ διὰ τοὺς ὅρκους· [3] ἐκείνοις δὲ νυκτὸς ἀνοίξειν τὰς πύλας, καὶ παρελθόντας αὐτοὺς χρῆσθαι τοῖς Σικελοῖς ὡς πολεμίοις. ὁ μὲν ἀνέῳξεν· οἱ δὲ Μεγαρεῖς καταλαβόμενοι τὴν ἀγορὰν, καὶ τὴν ἀκρόπολιν, ὡπλισμένοι προσέπιπτον τοῖς Σικελοῖς· οἱ δὲ καταλαφθέντες ἄοπλοι τὴν πόλιν ἐκλιπόντες ἔφυγον· Μεγαρεῖς δὲ ἀντὶ Σικελῶν

1 Ἐπεὶ δὲ καὶ Πλαταιεῖς ἐκ Μεγάρων] Megara accipe Siciliæ oppidum: quod a Dorjensibus quondam est habitatum. Platæenses hic, non carent apud me mendi suspitione *Casaubonus*.

2 Ἀποικίαν ἀναγαγόντες] Cant. Ἀποικίαν ἀγαγόν. Fl. Ἀποικίαν ἀγαγόν. Scribe, Ἀποικίαν ἀγαγόν· ortus quippe error ex repetitione syllabæ præcedentis, ut supra lib. II. 10. 1. pro Τιθραυστὸν ἀγαγὸν, in Vulgata fuerat Τιθραυστὸν ἀναγαγόν· & alibi Pro προσεβάλλοσαν, Fl. ut & Codd. Casauboni προσεβάλλετον. Cant. προσεβάλλετο.

3 Ἐκείνοις] Cant. ἐκεῖνος. Idem Codex pro ἀνοίξειν, ἀνοίξας. & pro παρελθόντας αὐτοὺς, παρελθὼν τὰ σωτῶν.

κελῶν Χαλκιδεῦσι συνωμολόγησαν.

Θεοκλῆς Μεγαρέας Χαλκιδεῦσι συνοικήσαντας ἐξ μιᾶς, τ πόλεως ἐξέβαλε, φήσας, εὔξασθαι ἐν τ πολέμῳ καιρόν, ἐὰν κρατήσωμεν τ πόλεως ἀσφαλῶς, θύσειν τοῖς δώδεκα θεοῖς, κ πέμψειν πομπὴν ὡπλισμένοις κεκοσμημένην. τ δ Μεγαρέων [4] οὐκ ὑποπτευόντων, ἀλλὰ θύειν ἀγαθῇ τύχῃ κελευόντων. Χαλκιδεῖς παρ' αὐτῶν εἰς τὴν πομπὴν χρησάμενοι τὰς παντοπλίας, τ θυσίας γενομένης, αὐτοὶ νόμῳ πομπῆς βαδίζοντες· ἐπειδὴ κ τὴν ἀγορὰν ὡπλισμένοι κατέσχον, Θεοκλῆς ἐκέλευσεν ἀνειπεῖν τ κήρυκα, Μεγαρεῖς, ἐκ τ πόλεως ἀπίοντων πρὸ δυσμῶν τ ἡλίου· [5] οἱ δ' ἐπὶ τὰς βωμὰς

societatem cum Chalcidensibus inierunt.

2 Theocles Megarenses, cum sex menses Chalcidensibus cohabitassent, ejecit ex urbe. Dicebat enim se belli tempore votum nuncupasse, si urbe potiti sine periculo fuissent, duodecim diis sacrificia peracturum, pompamque armis ornatam celebraturum. Megarensibus nihil suspicantibus mali, sed bonis avibus sacra jubentibus litare: Chalcidenses ad obeundam pompam ab iis arma mutuati, dum sacrificium perageretur, ipsi in morem pompæ gradientes, postquam in foro armati constitissent, Theocles præconem jussit proclamare, Megarenses ante solis occasum ex urbe discedant. Illi ad aras suppli-

ικέ-

4 Οὐκ ὑποπτευόντων] Negationem non agnoscunt MSS. Male; sed scribendum οὐκ ὑπο. Mox Cant. οἱ Χαλκιδεῖς, addito articulo.

5 Οἱ δ' ἐπὶ τὰς βωμὰς οἰκέται] Scribe ἱκέται. Deinde πρωΐζουσιν κατέχοντα, non πρωΐζειν, ex Geographis. *Casaub.*

Ἱκέται] Ita edidi cum MSS. Interprete, & Casaubono, pro vulgato οἰκέται. Sub finem pro μιχεῖς, Cant. μίχεις. Pro Τρώζουσι scripserim Τρώζειν, ex Thucydide, lib. VI.

1 Τῶν

ces confugerunt, & ne se in exilium pelleret, rogaverunt, aut cum armis ex urbe emitteret. Theocles consilio cum Chalcidensibus habito, non tutum esse censuit tot hostes armis munitos ejicere. Itaque inermes Megarense e Leontino pulsi, Troïlum inhabitaverunt, unam duntaxat hiemem. Tamdiu enim permiserant Chalcidenses.

ικέτας καταφυγόντας, ἢ ξίφη μὴ διώκειν, ἢ μετὰ τῶν ὅπλων ἐκπέμπειν. Θεοκλῆς μετὰ τῶν Χαλκιδέων ἐβουλεύσατο οὐκ ἀσφαλῶς ἔχειν ἐκβαλεῖν πολίτας ἐχθρὰς ὡπλισμένους· καὶ δὴ γυμνοὺς Μεγαρεῖς τὸ Λεοντίνων ἐκπεσόντας Τρωΐλον κατῴκησαν, μέχρι ἑνὸς χειμῶνος· μέχρι γὰρ πολίτας σωεχώρησαν οἱ Χαλκιδεῖς.

[CAP. VI.]

Hippocrates.

Ἱπποκράτης.

Hippocrates ad occupandam Ergetinorum urbem animum intendens, quos quidem Ergetinos secum stipendiarios habebat, his semper maximam prædæ partem distribuit, amplioremque mercede

Ἱπποκράτης κρατῆσαι τῆς Ἐργετίνων πόλεως ἐπιβουλακώς, οὓς Ἐργετίνους εἶχε μισθοφόρους, τούτοις ἔνεμεν ἀεὶ τὸ λείας τὸ πλεῖον μέρος, καὶ μισθὸς μείζονας, ὑπερεπαινῶν αὐτοὺς ὡς σωθυμοτάτους, καὶ μάλιστα χαρίζε-

1 Τῶν Ἐργετίνων] Non solum Ἐργέτιον, unde formatum gentile Ἐργετῖνος, ut & apud Plinium lib. III. cap. 8. occurrit, dictum fuit hoc oppidum, sed & *Hergentum*. Silio lib. XIV. unde mutata adspiratione in σ, Σεργέτιον. Σεργέτιον dicitur Diodoro lib. XIV. & Ptolemæo, lib. III. cap. 4. De ea Cluverius lib. II. Sicil. Antiq. cap. 8.

2 Καὶ μάλιστα χαρίζε-] Suspicabar legi posse. καὶ μάλιστα σωχαζόμενος. Paullo post autem legere pores, οἱ ζηλωσαντες τὴν πόλιν, vel τὸ ὅλον τῆς πόλεως. qua voce alibi utitur Polyænus. Interpres τὸ δέξασθαι. *Casaubonus.*

χαρίζε-] Forte χαριζόμενος. Paullo infra pro πολίταν, Cant. τὸ πολιτεύ-

3 Ἐργε-

χαρὲν δ, ὡς πλείονας ἐκ τ πόλεως ταύτης ἔχει συμμάχους· ταῦτα ἠγγέλετο τοῖς ἐν τῇ πόλει· οἱ δ ζηλώσαντες πλιὰν τ ἐρατδομμώων, ἐθελοντὶ πάντες ἐξῆλθον, καταλιπόντες ἔρημον τὴν πόλιν. Ἱπποκράτης Φιλοφρόνως δεξάμενος τοὺς ἄνδρας, αὐτῆς νυκτὸς ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν, διὰ δ Λαιστρυγονίᾳ πεδίᾳ ἐπῆγε. τοὺς μὲν Ἐργετίνους τάξας ἐπὶ τὴν θάλατταν· τὴν δ ἄλλην στρατιὰν ἐπὶ τὴν ἤπειρον· ἐπεὶ δ [3] ἐφράχθησαν ἐπὶ τοῖς ῥαχίαις τ κυμάτων οἱ Ἐργετῖνοι, τοὺς ἱππεῖς ἐπιπέμψας Ἱπποκράτης, τὴν πόλιν αὐτῶν ἔρημον ἔσαν καταλαβὲν· δ τ κήρυκα πόλεμον αὐτοῖς ἐπαπεῖν ἐκέλευσε, δ σύνθημα Γελῴοις δ Καμαρναίοις ἔδωκε κτανεῖν ἁδεῶς Ἐργετίνους ἅπαντας.

dem dedit, ac ſummis eos laudibus tanquam ad ſubeunda pericula promptiſſimos affecit: in primiſque operam dedit ut plurimos ex hac urbe in exercitu ſuo haberet: hæc civibus in urbem nunciabantur. Qui æmulantes militantium famam, ac fortunam, omnes urbe relicta, ad ſtipendia ſub Hippocrate merenda exierunt. Hippocrates amice ſuſceptis hominibus, eadem nocte copiis aſſumptis per Læſtrygonium campum eas duxit: Ergetiniſque ad mare collocatis, reliquo exercitu in continente, cum Ergetini ſeparati eſſent, & fluctibus impediti, præmiſſis equitibus Hippocrates, urbem eorum deſertam, ac præſidiis nudatam, occupavit, præconemque miſit qui bellum ipſis indiceret, & Gelois atque Camarinæis ſignum dedit, ut audacter Ergetinos ad unum omnes conciderent.

[CAP.

3 Ἐφράχθησαν] Cant. ἀπεφράχθησαν. & pro κυμάτων, κερατίνων. Idem Codex pro ἔρημον ἔσαν, ἐρημώσαν.

1 Περὶ

[CAP. VII.]

Daphnæus.

Daphnæus Syracusanis & Italis adversus Carthaginienses prælium committentibus, dextrum cornu tenentibus Syracusanis, sinistrum Italis, cum audisset magnum clamorem ferri a lævo, accurrit: conspicatusque laborantes, & pene victos Italos, reversus ad dextrum cornu, lætum nuncium Syracusanis attulit, Italosque in sinistro cornu victoriam adeptos prædicabat: egregiumque esse, si ab ipsis etiam præclarum aliquod facinus ederetur. Syracusani ducem vera dicere arbitrati, exclamarunt, Omnibus viribus in hostes irruamus: alacriterque impetu facto, barbaros in fugam verterunt.

Δαφναίῳ.

Δαφναίῳ Συρακουσίων, καὶ Ἰταλιωτῶν πρὸς Καρχηδονίους παραταττομένων. τὸ μὲν δεξιὸν κέρας ἐχόντων Συρακουσίων· τὸ δ' εὐώνυμον Ἰταλιωτῶν, ἀκούσας μεγάλης βοῆς φερομένης ἀπὸ τῆς λαιᾶς πτέρυγος, [1] περισφαμοῦν, τοὺς Ἰταλιώτας ἰδὼν πονοῦντας καὶ ἡττωμένους, ἐπανελθὼν ἔλεγε τὸ δεξιὸν κέρας, εὐαγγέλιζε τοῖς Συρακουσίοις τῶν Ἰταλιωτῶν κρατεῖν τὸ εὐώνυμον πτέρυγα νενικηκότων· καλῶς δ' ἔχειν, καὶ παρ' αὐτῶν ἔργον τι γενναῖον γενέσθαι· παρακελευόμενοι οἱ Συρακούσιοι, τὸ ἀληθὲς λέγειν, ἀνεβόησαν, Παντὶ θυμῷ τοῖς πολεμίοις ἐμβάλλωμεν. καὶ δὴ προθύμως ἐμβαλόντες ἐτρέψαντο τοὺς βαρβάρους.

[CAP.

[1] Περισφαμοῦν] Ita scripsi cum Cant. & Interprete pro vulgato σφῷν. Mox pro εὐαγγέλιζε, cum utroque Codice edidi εὐαγγέλιζε. Pro τῶν Ἰταλιωτῶν, Casaubono Codd. ὡς τῶν Ἰταλ. quod videtur recipiendum. Pro καλῶς δ' ἔχειν, cum utroque Codice & Interprete scripsi καλῶς δ' ἴσχειν.

I Καὶ

[CAP. VIII.]

Λεπίνης.

¶ Λεπίνης Καρχηδονίων ἐπέκεινα Παχυνὸν παραπλεόντων, καὶ ἀποβαινόντων ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ὅσα ἐπὶ θαλάττῃ, καὶ γῇ ἁρπαζόντων, παρακαθίσας νύκτωρ ἱππεῖς ἐνεδρεύοντας· προπέμψας κρύφα τινὰς ἐκέλευσεν ἐμπιπράναι τὰς σταθμούς· οἱ δὲ Καρχηδόνιοι [2] πρὸς τὰ καιόμενα προθέοντες ὡς ἁρπασόμενοι τὰ ἐν τοῖς σταθμοῖς, παρεπέπλουν τοῖς ἐνεδρεύουσιν ἱππεῦσιν, ὑφ' ὧν διωκόμενοι μέχρι τῶν τριήρων, οἱ πλεῖστοι διεφθάρησαν.

Λεπίνης, ὁρμηθεὶς ἐκ Λακεδαίμονος ἀναχθεὶς ἐζημιώθη. Ταράντι προσέσχεν· ἐκβάντων δὲ τῶν ναυτῶν, οἱ Ταραντῖνοι τούτους μὲν οὐκ ἠδίκησαν, ὄντας Λακωνικούς· τὰ δὲ Λεπίνου ἐζήτουν

Leptines.

¶ Leptines Carthaginiensibus Pachynum præternavigantibus, & in terram egredientibus, & prædam terra marique facientibus, sub noctem insidiis collocatis, clam equites aliquot præmissos jussit eorum stationes incendere. Carthaginienses igne conspecto accurrentes, ut quæ in statione habebant, exportata conservarent, in equites insidiantes incidunt: a quibus fusi, fugatique ad triremes usque, magnum suorum numerum amiserunt.

2 Leptines a Lacedæmone profectus, navem ad Tarentum subduxit. Expositis nautis, Tarentini nullam his quidem injuriam aut vim attulerunt, ob eam causam quod essent La-

συλλα-

1 Καὶ γῆ ἁρπαζόντων] MSS. καὶ ὅ' τῆ ἁρπαζόντων. Pro παρακαθίσας, uterque Codex παρακαθίσας.

2 Πρὸς τὰ καιόμενα προθέοντες] Nostri Codd. προθέοντες. quod minus probandum. *Casaubonus.*

3 Τὰ

cedæmonii. Leptinem vero inquirebant, ut eum comprehenderent. Ille abjectis suis vestimentis, acceptis vasis, & lignorum onere sublato, conscendit navim, funeque resecto navigium deduxit, & nautis adnatantibus receptis, ad Dionysium navigavit.

συλλαβεῖν· ὁ δὲ τῷ ἰδίαν στολὴν ἀποθέμενος, καὶ λαβὼν [3] τὰ αὐτῶν σκεύη, καὶ φορτίον ξύλων ἀράμενος, ἐπέβη τοῦ νεώς. καὶ ἀποκόψας τὸ πρυμνήσιον τὸ σκάφος ἐπανῆγε, καὶ τοὺς ναύτας προσνηξαμένους ἀπολαβὼν ἀνέπλευσεν ὡς Διονύσιον.

[CAP. IX.]

Annon.

Annon cum Carthaginiensibus Siciliam prætereligebat. Dionysius tyrannus naves adversus eum non paucas numero misit, quæ propemodum jam accedebant. Annon suis navibus vela detrahit: idem faciunt hostes. Annon suis mandat, ut celeriter explicent vela: & ἄτω διέφυγε τοὺς

Ἄννων.

Ἄννων [1] σὺν Καρχηδονίοις ἀναχθεὶς ἐπὶ Σικελίαν· Διονύσιος τύραννος ἐξέπεμψε ναῦς ἐπ' αὐτὸν οὐκ ὀλίγας. αἱ μὲν ὅσον οὐκ ἤδη σωῆγον. ὁ δὲ Ἄννων τὰ αὐτὰ νεῶν καθαιρεῖ τὰ ἱστία. καὶ οἱ πολέμιοι τὸ αὐτὸ ἐπίστασαν. Ἄννων δὲ σωέπαξεν ὀξέως ἄραντας τὰ ἑαυτῶν μέλλοντας, καὶ περισ-

3 Τὰ αὐτῶν] Cant. absque articulo. Cap. IX. 1 Σὺν Καρχ.] Fl. præpositionem non agnoscit. Mox pro ὀξέπεμψε ναῦς ὐκ ὀλίγας, cum MSS. & Interprete edidi ὀξέπεμψε ναῦς ἐπ' αὐτὸν οὐκ ὀλίγας. Pro αἱ μὲν ὅσον οὐκ ἤδη, ut erat in Vulgata, Cant. αἱμὲν οὐκ ἤδη. Fl. αἱ μὲν ὅσον οὐκ ἤδη. optime: quare ita edidi. Sub finem pro μέλοντας, cum Fl. & Interprete scripsi μέλλοντας. Postrema verba καὶ ἀπειρότερα ὄντας ναυτικῆς ἐπιστήμης, quæ omissa in versione, verte, *& rei nauticæ imperitos.*

παραστομώσας, καὶ ἀπειροπόρους ὄντας ναυτικῆς ἐπιστήμης.

la, & hoc pacto cunctantes & perturbatos effugit.

[CAP. X.]

Ἱμίλκων.

¶ Ἱμίλκων Καρχηδόνιος εἰδὼς τὸν Λιβύων τὸ φίλοινον, κεράμια οἴνου πολλὰ μανδραγόρου διαφθείρας, καὶ ἐν τοῖς πρασείοις ὑποκλίνας, ὑποπόντων ἀνεχώρησεν εἰς τὴν πόλιν, [1] ὡς δὲ οἷον τε ἦν βιαζομένοις ἀντισχεῖν· οἱ δὲ ὑπερεχάρησαν ὡς καταπεπλεικότες ἔσω τειχῶν Καρχηδονίους, καὶ τὰ κεράμια εὑρόντες καὶ οἶνον χανδὸν ἐνεφορήσαντο· καὶ αὐτίκα ὕπνῳ βαρυτάτῳ καταλαμβάνονται.

Imilcon.

¶ Imilcon Carthaginiensis non ignorans Libycorum in vino luxuriem, multa vini vasa mandragora corrupit: iisque depositis in suburbiis, cum illi accederent, in urbem rediit, quasi vim adhibentibus resistere cum suis copiis non posset. Illi gaudio elati, quod Carthaginienses intra mœnia conclusissent, inventis vasis, largissime se vino ingurgitarunt, statimque in somnum gravissimum incidunt.

Ἱμίλκων [2] σὺν Καρχηδονίοις νύκτωρ ἀναγόμενος ἐκ Λιβύης εἰς Σικελίαν, γράψας καὶ σημηνάμενος

2 Imilcon cum Carthaginiensibus noctu solvens e Libya in Siciliam, scriptos obsigna-

1 Ὡς ἐνεχώρησεν οἷον τε] Ita scripsi cum Cant. pro ὡς ἐνεχώρησεν οἷόν τε. Pro corrupto ὑπεχώρησαν, quod erat in Vulgata, cum Cant. & interprete restitui ὑπερεχάρησαν. Cum Cant. convenit quoque Fl. nisi quod habeat ὑπερεχάρησαν.

2 Σὺν Καρχ.] Cant. sine præpositione. Sub finem pro λαμπήσας, Cant. λαμπάδας. Pro τὸ σφέτερον πρόσωπον, cum Fl. reposui, τὸ σφέτερον, μέρος πρ.

3 Ἔτα

tosque libellos gubernatoribus tradidit : constituitque si distraherentur in pelago, quo cursum dirigere & convenire deberent, ne per transfugas hostibus enunciaretur, luminibus ab anteriore parte obductis & occultatis, ne hostes ex splendore de adventu conjecturam facere possent.

3 Imilcon in Libya urbem capere nitebatur, ad quam duæ viæ difficiles & arduæ ferebant. Eas Libyes impositis præsidiis custodiebant. Amilcar transfugam ad eos misit, qui diceret hostes alteram viam esse munituros aggere, ut sit ad ingrediendum idonea : alteram obsepturos, ne ab hostibus per eam venientibus includantur. Hæc μθ@ εἰς γραμματεῖα τοῖς κυβερνήταις ἔδωκε, σωτηρίμθ@, ἐὰν ἀποπαραθῶσιν ἐν τῷ πελάγ{, ποῖ χρὴ σωάπτειν, [3] ἵνα μὴ ὑπὸ τ αὐτομόλων ἐξαγγελθῇ· λαμπῆρα τὸ πρόσθεν μέρ@ πεφραγμένον, ὅπως μὴ γνωρίζοιεν ἀπὸ ᾧ φωτὸς οἱ πολέμιοι τ ὑπίπλειν.

Ἱμίλκων ἐν Λιβύῃ καταλαβεῖν [4] ἐπειρᾶτο πόλιν, ἐφ' ἣν ἦσαν ὁδοὶ δύο δύσποροι· πρότας οἱ μθ Λίβυες ἐφύλαττον· ὁ δ' Ἱμίλκων ἔπεμψε πρὸς αὐτὰς αὐτόμολον φράσοντα· ἡ μθ ἑτέρα τ ὁδῶν ἐγχωσθήσεται, ὅπως εὔπορ@ γένοιτο· ἑτέρα δ' ἀποσκαφήσεται, [5] ὅπως μὴ διὰ ταύτης ὁρμήσαντες κυκλωθήσονται· ᾗ δὴ ταῦτα μηνύμθα ὁρῶντες οἱ πολέ-

3 Ἵνα μὴ ὑπὸ τ αὐτομ.] Scribe ἵνα δ μή. nisi malis cum superioribus ista connectere, translata distinctione post vocem ἐξαγγελθῇ. deinde scribendum, λαμπῆρες δ ἦσι, sicut lib. sexto in Aristide Eleata. Frontinus lib. primo, *Hamilcar dux Panorum ut in Siciliam inopinatus veniret*, &c. Lege *Himilcon*. Præter Polyænum vide Diodorum lib. decimo quarto. *Casaubonus.*

4 Ἐπειρᾶτο] MSS. ἐπειρᾶζων.

5 Ὅπως μὴ διὰ ταύτης ὁρμήσαντες κυκλωθήσονται] Scribe ὁρμησάντων, videlicet τῆδε ἐκ τ ἄστ@, vel τῆδε πολεμίων. *Casaubonus.*

πολέμιοι, πιστὸν ἡγεμόνα τὸν αὐτόμολον, ⁶ ὁρμήσαντες ὅτι τὴν ἐγχωννυμένην ὁδὸν ὡς ἀνείρξοντες· ὁ δὲ νυκτὸς προσκάσμασι ξύλοις ⁷ τὴν ἀνεστραμμένην ὁδὸν γεφυρώσας, διὰ τούτης ἀγαγὼν τὸ στράτευμα, εἷλε τὴν πόλιν, τῶν πολεμίων τὴν ἑτέραν ὁδὸν φυλαττόντων.

fieri hostes conspicati, & fidelem transfugam existimantes, ad eam viam quæ muniebatur, concursum fecerunt, ut hostium conatum & opus impedirent. At ille noctu, præparatis ad eam rem lignis, aversam viam ponte constravit: per eumque copias adductis, dum hostes alteram summa cura tuerentur, urbem cepit.

Ἰμίλκων ἐν Ἀκράγαντι πολιορκῶν τὸ τείχισμα ἐστρατοπέδευσε προηλθε δὲ πόλεως στρατιὰ πολλή· ὁ δὲ διελὼν τὸ στρατόπεδον, ἐνὶ μέρει συνέβαλε, παράγγελμα δοὺς ὑποῤῥήτην, εἰς φυγὴν ἐκόντας τραπέσθαι· οἱ μὲν δὴ ἔφυγον, οἱ δ' Ἀκραγαντῖνοι

4 Imilcon Agrigentum oppugnans, non procul a civitate castra metabatur. Egredientibus ex urbe copiis innumerabilibus, per exercitum obambulans, cum singulis loquebatur occulte, præcepto dato, ut ultro se in fugam verterent. Quibus fugienti-

διώ-

6 Ὁρμήσαντες ὅτι τὴν ἐγχ.] Scribe ὥρμησαν, vel ὁρμήσαντο. *Casaubon.*

Ὁρμησαν] Ita restitui cum MSS. Interprete, & Casaubono pro vulgato ὁρμήσαντες. Statim loco προπαρασκευασμένοις, Cant. προπαρασκασμένοις. Pro ἀνεστραμμένην. Cant. ἀνεστρεμμένην, quod proxime accedit ad ἀνεστεμμένην, quomodo legendum cum Casaubono.

7 Τὴν ἀνεστραμμένην ὁδὸν γεφυρώσας] Legendum, τὴν ἀνεστεμμένην, vel ἀπεστομωμένην. Præcedit enim paullo ante ἡ δ' ἑτέρα ἀποκατέστραται. & infra in Pompisco comm. pr. atque alibi. Duarum viarum δυαῖν ὁδοῖν, alteram Imilcon ἀνεχώσατο, hoc est, complanabat aggesta terra, reddebatque ὁδὸν ὀρθὴν, alteram ἀπέστεγε, hoc est, fossa ducta reddebat prorsus ὀρθὴν & ἄπορον. Interpres hic solemne illud suum observat, viam facillimam lectori suo obstruit, redditque invium. *Casaubonus.*

8 Ἀκραγ-

bus; Agrigentini inter persequendum longius ab urbe distrahebantur. Imilcon ante civitatem incensa sylva, reliquos in latentes insidias conjecit. Qui persequebantur, fumum surgere à mœnibus conspicati, a civitate ignes surgere putabant: seseque convertentes ad urbem, revertebantur, instantibus, urgentibusque iis qui prius fugerant. Cum vero in eum locum ventum esset, ubi positæ erant insidiæ, consurgens Imilcon cum suis, partim eos in captivitatem redegit, partim morte affecit.

διώκοντες πολὺ τ πόλεως ἀπεσπάσθησαν. Ἱμίλκων θεόθεν τ τειχῶν ὕλην ἐμπρήσας, τὰς ὑπολοίπους εἰς ἐνέδρας [8] ἀφανῆ κατέστησεν· οἱ διώκοντες τ καπνὸν αἰρόμενον ἰδόντες ἀπὸ τ τειχῶν, [9] φήθησαν ὑπὸ τ πολιτῶν ἀνακαλεῖσθαι· καὶ μεταβαλλόμενοι, πρὸς τὴν πόλιν ἀνέστρεφον. ἐπικειμένων αὐτοῖς τ πρότερον φευγόντων· ὡς δ' ἐγένοντο, οἱ μὲν Ἱμίλκωνος ἐξαναστάντες. [10] τοὺς μὲν αὐτῶν διέφθειραν· τοὺς δ' ἐζώγρησαν.

5 Imilcon juxta Cronium adversus Dionysii duces castra constituebat. Cum ii qui Cronium inhabitabant, Carthaginienses urbe recipere vellent, neque du-

Ἱμίλκων πρὸς τὸ Κρόνιον ἀντεστρατοπέδευε τοῖς ἐκ Διονυσίου στρατηγοῖς· τ δ' Κρόνιον οἰκούντων βουλομένων δέξασθαι τοὺς Καρχηδονίους, ὁ μὲν τ στρατηγῶν

8 Ἀφανῆ] Cant. ἀφαιρῆ. Pro ἀνακαλεῖσθαι, Cant. ἀνακαίεσθαι. Fl. ἀνακαίεσθαι, & sic quoque Interpres, nec non Codices quidam, quos vidisse testatur Casaubonus, qui tamen lectionem vulgatam præfert. Statim pro πρότερον, Cant. πρότερον.

9 Ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἀνακαλεῖσθαι] Quidam Codd. ἀνακαίεσθαι, idque sequutus Interpres: haud recte. Casaubonus.

10 Τοὺς μὲν αὐτῶν διέφθειραν· τοὺς δ' ἐζώγρησαν] Interpres, τοὺς μὲν αὐτῶν ἐζώγρησαν, τοὺς δὲ διέφθ. Idem.

πηγῶν ἀπτρεπόντων· τὸν μαθὼν Ἱμίλκων, τῷ ὕλλῳ, ὃση πρὸ τῆς στρατοπέδου τῶν πολεμίων ἦν· [11] πολλὴ γὰρ ἦν· ὑφαφυλάξας ἄνεμον ἐναντίον τοῖς πολεμίοις, ἐνέπρησεν. ὁ μὲν δὴ καπνὸς πολὺς, καὶ βιαίως ἐς τὰς ὄψεις τῶν πολεμίων κατὰ πρόσωπον ἐφέρετο. Ἱμίλκων δὲ ἔλαθε διελθὼν πρὸς τὸ τεῖχος, καὶ ἀνέῳξαν αὐτῷ τῷ πύλῳ οἱ βελόμενοι δέξασθαι, καὶ [12] παρῆλθεν εἴσω, τῶν στρατηγῶν ἀγνοούντων.

ces poteſtatem facerent; Imilcon hac re cognita, ſylvam omnem, quæ pro caſtris hoſtium erat ſane magna, captato adverſo hoſtibus vento, ſubjectis ignibus incendit. Fumus magna copia & turbine in vultus hoſtium vi venti deferebatur. Interea temporis Imilcon clam ad mœnia tranſivit, eique portas aperuerunt ii, qui recipere eum cupiebant, in urbemque ducibus ignorantibus ingreſſus eſt.

[CAP. XI.]

Γέσκων.

[1] Ἀμίλκας Καρχηδονίων ἄριστος στρατηγὸς, καὶ τῶν ἐν Λιβύῃ στρατηγῶν, πολλὰς πολέμους κατορθώσας, φθονηθεὶς ὑπὸ τῶν ἀριστοκρατουμένων ἀδικηθεὶς, ὡς ἐπιθέμενος τυραννίδι· αὐτός τε ἀνῃρέθη, καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ

Geſcon.

Amilcar Carthaginienſium excellentiſſimus Libycarum copiarum ductor, multis bellis feliciter confectis, in invidiam vocatus, & ab adverſarum partium factione in crimen affectatæ tyrannidis adductus, cum ipſe morte

[11] Πολλὴ γὰρ ἦν] Fl. πολλὴ γὰρ ἦν καίειν. Sub finem pro τὸ πρόλιν, uterque Codex τὸ πόλιν.

[12] Παρῆλθεν] Cant. παρῆλθεν. & ſic quidam Codd. Caſauboni.

Cap. XII. [1] Ἀμίλκας] Cant. Ἀμίλκα.

Γέσ-

[2] Λιβύῃ]

mulctatus est, tum ejus frater Gescon in exilium actus solum vertit. Eorum vero bona publicata inter se cives partiti sunt. His ita gestis, Carthaginienses aliis ducibus usi, cum plerunque turpiter superarentur, & in extremum servitutis periculum venissent, pœnitudine ducebantur ob Gesconis exilium, & necem Amilcaris. Sed Amilcarem morte affectum, non erat ab inferis excitare. Gesconem autem ab exilio revocarunt, eique summam belli commiserunt, eorumque inimicos ad supplicium tradiderunt. quocumque modo eos punire illi collibitum esset. Gescon vinculis affectos jussit in conspectu populi in ventrem humi procumbere: atque ter levi pede singulorum colla conculcavit, inquiens, Se satis magnas pœnas fraternæ

Γέσκων φυγαδευθεὶς ἐξέπεσε· τὰ δὲ χρήματα αὐτῶν δημευθέντα ἐνείμαντο οἱ πολῖται· τούτων πραχθέντων, οἱ Καρχηδόνιοι στρατηγοῖς ἄλλοις χρησάμενοι, καὶ πολλάκις ἡττώμενοι, καὶ ἀλῶναι κινδυνεύοντες, μετέγνωσαν διὰ τὴν τοῦ Γέσκωνος φυγήν, καὶ τὴν ἀναίρεσιν τοῦ Ἀμίλκα. ἀλλὰ τὸν μὲν Ἀμίλκαν τεθνηκότα, οὐκ ἦν πως ἀναγαγέσθαι· τὸν Γέσκωνα δὲ ἀπὸ τῆς φυγῆς ἀνεκαλέσαντο, καὶ αὐτοκράτορα στρατηγὸν ἀπέδειξαν, καὶ τοὺς ἐχθροὺς[2] αὐτῷ παρέδωκαν εἰς τιμωρίαν καθ' ὃν ἂν βούληται τρόπον. Γέσκων δὲ παραλαβὼν αὐτοὺς δεδεμένους, προσέταξε τοῖς πλήθεσιν ἐναντίον, καὶ χαμαὶ κατακλίναι χαμαί· τρὶς δὲ ἑκάστοις ἐλαφρῷ τῷ ποδὶ ἐπὶ τὸν τράχηλον ἐπιβὰς, ἱκανῶς ἔφη τιμωρεῖσθαι

2 Αὐτοὺς] Uterque Codex αὐτῶν, atque ita quoque Interpres. Paullo post pro ἑκάστοις ἐλαφρῷ τῷ ποδί, Cant. ἑκάστοις ἐλαφροῖς τοῖς ποσί. Fl. ἑκάστοις ἐλαφροῖς τοῖς ποσί. Interpres tamen ut Vulgata, levi pede.

ρίαν ἔχαν τὸ δὲ ἀδελφὸ πρὸ αναιρέσεως· τὸν πρόξας, ἀφῆκε τὸς ἐχθρὸς, πρόσειπών· ἐ κακῷ κακὸν ἡμυνάμην, ἀλλ' ἀγαθῷ κακόν. πιγαρὸν αὐτοί τι οἱ ἐχθροὶ, ἢ οἱ τότων οἰκεῖοι, ἢ οἱ Καρχηδόνιοι πάντες παντάρχοντες τῷ Γέσκωνι διεπλεσαν, ὡς ἀγαθῷ στρατηγῷ, ἢ αὐτίκα μεταβολὴ τὸ δὲ πολέμω νίκης ἐγένετο, νικῶντο δὲ Γέσκωνο ἐν πῖς μάχαις διὰ τὴν τῶν ὑφ' τῶν ἀρχομένων εὔνοιαν ἢ προθυμίαν.

cædis ab iis repetiviſſe. His factis, inimicos dimiſit, inquiens: Non malo malum ultus ſum, ſed bonum pro malo rependi. Quo factum eſt, ut cum ipſi inimici, tum horum etiam familiares, atque omnes Carthaginienſes perpetuo obedientiam Geſconi præſtiterint, tanquam viro militari ac duci: ſtatimque commutatio victoriarum in bellis conſecuta eſt, ſuperante in præliis Geſcone, propter ſubditorum erga ſe benevolentiam ac promptitudinem.

[CAP. XII.]

Τιμολέων.

¶ Τιμολέων ἐν Σικελίᾳ τὴν δύναμιν ἐξήγαγε παρατάξομένην Καρχηδονίοις ἐς τὴν νῆσον διαπεπλευκόσιν. [1] ἡμιόνο ἀπήντησε αὐτοῖς κομίζων σήλινα· οἱ στρατιῶται τὸ σημεῖον ἐφοβήθησαν, ὅτι ἄρα παρ' αὐτῖς

Timoleon.

¶ Timoleon in Sicilia copias eduxit ad pugnam ineundam cum Carthaginienſibus, qui in inſulam trajecerant: obviam factum eſt mulus portans apium. Milites omen perhorruerunt, quod apud ipſos defunctorum monumen-

τὰ

1 Ἡμίονο ἀπήντησε αὐτοῖς] Scribe αὐτῖς. *Caſaubonus.*

2 Στρα-

ta coronabantur apio. Timoleon : Atqui, inquit, manifestiorem Dii nobis victoriam significant. Nam eos qui Isthmica certamina vicerunt, Corinthii sertis ex apio factis coronant. His dictis, tum ipse se apio redimivit, tum etiam duces suos coronavit. Ex quo accidit, ut reliqui milites ab se mutuo apium sumentes, audaciores ad pugnam redderentur.

2 Timoleon oppugnabat Milarcum ty-

τὰ μνημεῖα τ̃ ἀποθανόντων [2] στεφανῶται σελίνοις. Τιμολέων, ϗ μᾶλλον, ἔφη, φανερὰν νίκην οἱ θεοὶ δηλοῦσιν ἡμῖν· τοὺς γὰρ τὰ Ἴσθμια νικήσαντας οἱ Κορίνθιοι [3] τ̃ σελίνων στεφανοῦσιν. τοῦτο εἰπὼν, αὐτός τε τ̃ σελίνων ἀνεστέψατο, ϗ τοὺς φίλους αὐτὸν ἡγεμόνας ἀνέστεψεν· ὡς τε ϗ οἱ στρατιῶται, ἄλλοθεν ἄλλος τ̃ σελίνων λαβόντες ἀτολμότεροι πρὸς τὴν μάχην ἐγένοντο.

Τιμολέων πολιορκῶν [4] Μάμερκον τ̃ τύραννον πλ-

2 Στεφανῶνται σελίνοις] Quidam Codd. *κοσμῶνται σελίνοις. Idem.*

Στεφανῶται] Ita edidi cum Fl. pro στεφανῶνται. Sub finem pro ποῖ ἄλλοι, Cant. *ποῖ ἄλλοι.*

3 Τῶν σελίνων στεφανοῦσι] Quum ita in meo Codice reperissem, vel τοῖς σελίνοις στεφ. putabam legendum: vel ita dictum ut ἐστεφανώσατο. sed vera est lectio quorundam librorum, quam postea reperi, στεφανοῦσι τοῖς σελίνοις στεφάνοις. Idem mox, ἐκ τῶν σελίνων στεφάνους. *Casaubonus.*

4 Μίλαρκον τ̃ τύραννον] Scribe Μάμερκον, ex libris, & historia. Sic & paullo post. *Casaubonus.*

Μάμερκον] Ita edidi, monente jam Casaubono, pro vulgato Μίλαρκον. Fuit *Mamercus* hic Catanæ tyrannus, quæ civitas cum tradita esset *Timoleonti*, inde Messanam ad Hipponem ejus oppidi tyrannum se

contulit, sed persequente eos & obsidente *Timoleonte*. Hippo fugam moliens captus est: ultro sese fidei *Timoleontis* permisit *Mamercus*, ea lege ne eum accusaret *Timoleon*, ut cum Polyæno refert Plutarchus in Timoleonte. addens *Mamercum* Syracusas delatum, & pro concione verba facientem, cum cerneret populum obstrepentem sibi & implacabilem, projecto pallio, e theatro sese propipuisse, & illiso in unum ex cuneis, ad conscissendam sibi necem, capite, spirantem tamen fuisse sublatum, & latronum more necatum. Nepos in Timoleonte cap. 2. *Cepit & Mamercum, Italicum ducem, hominem bellicosum & potentem, qui tyrannos adjutum in Siciliam ventrat.* Meminit ejusdem & Diodorus lib. xvi. ubi pro Μάρκῳ reponendum quoque Μάμερκῳ monitum jam viris doctis.

πολλὰς ἐξαπατήσαντα, καὶ πρὸ τὰς ὅρκους ἀποκτείναντα, καταφρονήσεν. [5] ὁ μὲν τύραννος .... κρινεῖσθαι πρὸ Συρακουσίοις μὴ κατηγορῆντος Τιμολέοντος. ὁ δὲ ὤμοσε μὴ κατηγορήσειν. ἐπὶ τούτοις ὁ Μάμερκος ἦκεν εἰς τὰς Συρακούσας. Τιμολέων προσαγαγὼν αὐτὸν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, κατηγορῆσαι μὲν οὐδαμῶς ἔφη τοῦτον γὰρ συνθέμενος ἀποκτεῖναι δὲ τὸν ταχίστως αὐτὸν κελεύω. τὸν γὰρ πολλὰς ἐξαπατήσαντα δίκαιον ἂν εἴη καὶ αὐτὸν ἅπαξ ὁμοίως ἐξαπατηθῆναι.

rannum, qui multos dolis circumvenerat, & neglecta jurisjurandi religione trucidaverat. Tyrannus simulabat se judicium apud Syracusanos subiturum, si Timoleon non accusaret. Ille juravit se non accusaturum. His intercedentibus conditionibus, Milarcus Syracusas venit. Timoleon cum eum in concionem portraxisset, Nequaquam, inquit, eum accusabo: sic enim pactus sum: verum interfici celerrime jubeo. Nam æquum est, qui multis verba dedit, eum aliquando simili ratione circumveniri.

Τιμολέων συμμαχῶν Συρακουσίοις, ἐλθὼν ἐπί τινα λόφον ὑψηλὸν, καὶ μετέωρον, ἰδὼν Καρχηδονίους πεντακισμυρίους

3 Timoleon pro societatis jure Syracusanis auxilium ferens, in collem quendam altissimum & excelsum adscendit. Cum vidisset

ἐκπε-

[5] Ὁ μὲν τύραννος] Deesse vocem ὠμοσόησεν ex conjectura annotavimus: postea didicimus in melioribus Codicibus eam esse. In quibusdam vero libris ita locus hic legitur, ὁ μὲν τύραννος ὠμολόησεν Τιμολέοντος κρινεῖσθαι ἐαυτὸν, ἐὰν μὴ κτ. Casaubon. Ὁ μὲν τύραννος .... κρινεῖσθαι] Uterque Codex, ὁ μὲν τύραννος εἰς κρινεῖσθαι. sed lege cum Casaubono ὠμολόησεν, qui ita in melioribus libris inveniri testis est.

6 Ἐπει-

quinquaginta millia Carthaginiensium explicata, locum vero procellis infestum, & ventum hostibus adversum ferri, congregata concione: in hoc tempore, inquit, hostes capi necesse est. Etenim oraculum extare, eos qui in illo loco aciem collocassent, interituros: comprobari autem oraculum tempestate repentina. Græci magnis animis sumptis, pauci complures fuderūt.

ἐκπεζομάχους, τὸ δὲ κατάσημα κινέμφυον [6] ἐναντίον τοῖς πολεμίοις· ἐκκλησίαν συναγαγὼν ἠγόρευσε· νῦν ἁλῶναι χρὴ τοὺς πολεμίους· εἶναι γὰρ χρησμὸν ὡς ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ τοὺς ἐξαξάμενοι, [7] διαφθαρήσεσθαι· συμπεσεῖν δὲ τὸν χρησμὸν [8] ὁ χειμὼν ἐξαπίνης κινέμφυος· οἱ Ἕλληνες δὴ μέγα ταῖς γνώμαις δράσαντες ὀλίγοι πολλοὺς ἐνίκησαν.

[CAP. XIII.]

Ariston.

¶ Ariston una navi tres actuarias commeatum ferentes comitabatur. Ostendebat se triremis hostilis. Cum prorsus omnia deficerent, conductis in unum locum a-

Λέσβων.

¶ Ἀρίστων κυβερνήτης, μιᾷ [1] νηῒ τρεῖς ὁλκάδας σῖτον ἀγούσας παρέπεμψε· πολεμία τριήρης ἐπεφάνη [2] ᾧ πνεύματος ἐπλεῖτο· ὁ δὲ τὰς τρεῖς

6 Ἐναντίον τοῖς πολεμίοις] Cant. τοῖς ἐναντίοις.

7 Διαφθαρήσεσθαι] Cant. διαφθαρήσεσθαι. Pro χειμὼν ἐξαμειυκέμφυος· οἱ δ' Ἕλληνες ὑπὲ μεγάλας ταῖς γν. ut erat in Vulgata, cum utroque Codice, nec non Interprete, edidi, ὁ χειμὼν ἐξαπίνης κινέμφυος· οἱ Ἕλληνες ἐπὶ μέγα ταῖς γν.

8 Ὁ χειμὼν ἐξαμειυκέμφυος] Rescribe, ὁ χειμὼν ἐξαπίνης κινέμφυος.

οἱ δ' Ἕλ. ὑπὲ μέγα ταῖς γν. ex meliorib. Codicibus, in quibus etiam paullo ante ἐκπαγλῶσι scriptum est, non ἐκπαγλῶσι. Casaubonus.

Cap. XIII. 1 Νηΐ] Cant. νυκτί. In fine pro ὑπολαμβάνει, Cant. ὑπολαμβάνει.

2 Τῷ πνεύματος ὑπλείπετο] Interpres aliter. Nihil mutandum disces ex simillima historia, eodem lib. in Diotimo, comm. 1. Casaubon.

τριῆς ὁλκάδας συναγαγών, ἐγγὺς αὐτῶν παρέπλ. ἵνα, ἕως μὲν ἡ πλεμία τριήρης προσπίπτοι σιτηγοῖς, ὑπὸ τῇ ἐν τῇ νηὶ προσβάλοιτο βέλεσι πολλοῖς· εἰ δὲ ταῖς ὁλκάσιν αὐταῖς πειρῶντο προσβάλλειν καὶ βιάζεσθαι, αὐτὸς προσπλέων ἐκ πλαγίων βλάπτοι τὴν πλεμίαν τριήρη, καὶ ἀπολαμβάνοι μέσην αὐτὴν καὶ τὰς ὁλκάδων.

Ἀρίστων Κορίνθιος κυβερνήτης, ναυμαχόντων Ἀθηναίων καὶ Συρακοσίων, καὶ μελλόντων ἀμφοτέρων, πέμψας πρὸς τοὺς ἄρχοντας ἐκέλευσε τὴν ἀριστοποιὰν τὰ σιφῶν μεταφερεῖν ἐπὶ τὴν θάλασσαν· ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐκενόμισο, [3] κρεσσόμενοι πρύμναν ἀνεχώρησαν ἐπὶ γῆν, καὶ ἀποβάντες αὖθις ἠρίστοποιοῦντο· οἱ Ἀθηναῖοι, νομίσαντες αὐτὲς ἡττωμένους

ctuariis, propter eas navigabat: ut si hostium triremis in eos qui frumentum vehebant, impetum fecisset, ab his qui navem obtinebant, innumeris telis premerentur. Sin in ipsas actuarias conarentur impressionem facere, ac vim adhibere, ipse circumeirca navigans ab lateribus hostilem triremem incommodo afficeret, eamque inter suam & onerarias concluderet.

2 Ariston Corinthius gubernator, Athenien-sibus & Syracusanis navale prælium committentibus, & utrisque manentibus, misit ad principes, jussitque cibaria in mare transferre. Quæ cum essent allata, versis navibus in terram recesserunt: egressique, celeriter prandium sumpserunt. Athenienses existimantes eos victos discedere, magnos animos ob victoriam gerentes, e na-

νες

3 Κρεσσόμενοι πρύμναν ἀνεχώρησαν] Ita edidi cum MSS. pro ἐχώρησαν. Paullo infra post ἐκέλευσε, Cant. τὴν delet: & pro ἐπιμάζοντο, habet ἐπιμάζοντο. & pro ἐμέλλοντες, uterque Codex, ἐκέλευσε.

1 Θρα-

vibus egrediuntur, obambulanteſque tum alia fecerunt, tum etiam omnia ad prandium inſtruxerunt. Adnavigarunt repentino Syracuſani. Tumultus erat inter Athenienſes, qui ſine prandio naves conſcendebant. Illi vero pranſi, minori negocio hoſtes profligarunt.

νας ἀναχωρῆσαι, μέγα φρονοῦντες ἐπὶ τῇ νίκῃ, σκευάσασί τε καὶ ἀπιέσαν, καί τι ἄλλο πραττόντες, καὶ ὅσα πρὸς ἄριστον ἐπιμάζοντες. ἐπέπλευσαν ἐξαίφνης οἱ Συρακόσιοι θορυβοῦντων τῶν Ἀθηναίων ἀσίτων ἐμβαινόντων· οἱ δὲ ἡμεσηκότες ῥᾳθυμότερον ἐκράτησαν.

[CAP. XIV.]

Thraſymedes.

Thraſymedes filius Philomeli filiæ Piſiſtrati amore captus, eam in pompa ingredientem accurrens oſculabatur. Fratribus virginis ægre ferentibus, & non ferendam contumeliam exiſtimantibus, Piſiſtratus, Si, inquit, amantes pœnis affecerimus, quid iis faciemus, qui nos odio proſequuntur? Thraſymedes, amore magis magiſque in dies accreſcente, aſſumptis æqualibus

Θρασυμήδης.

Θρασυμήδης Φιλομήλης, τὴν Πεισιστράτου θυγατέρα ἐραθεὶς πομπεύουσαν αὐτῷ περιδραμὼν ἐφίλησεν· τῶν δὲ ἀδελφῶν τὴν παρθένον βαρέως φερόντων, καὶ δεινὸν ὕβριν ἡγουμένων, ὁ Πεισίστρατος, Εἰ τοὺς φιλοῦντας, ἔφη, κολάσωμεν· τοὺς μισοῦντας τί ποιήσωμεν; [1] Θρασυμήδης δὲ μᾶλλον αἰρομένου ἔρωτος, ἡλικιώτας περιλαβὼν συμμά-

χους

1 Θρασυμήδης] Cant. Θρασυμήδης β. Θρασυμ. incipiens hic alterum *Thraſymedis* ſtrategema, conveniens ita cum indice huic libro præfixo, in quo duo ejus ſtrategemata referuntur.

2 Ἐμ-

χας τὴν κόρην ἐπὶ τῇ θαλάσσῃ θυσίαν πλέουσαν παρεφύλαξεν· οἱ μὲν δὴ ἀσαπέμφοι τὰ ξίφη τ ἄχλον σκεδάσαντες εἰς σκάφος [2]ἐμβάλλοντες ἐπ' Αἴγινης ἀνήγοντο· Ἱππίας δ' ὁ ἀρεσβύτερος τ Πεισιστράτου παίδων τὰ λῃστρικὰ τ θαλάσσης ἀναιρῶν, καὶ τοῦτο τὸ σκάφος, ἀφ' τὴν ἀσυδίαν τ αἱρέσιας [3] νομίσας εἶναι τ λῃστῶν, αὐτὴν τι ἀνεσώσατο· καὶ τὰς ἁρπάσαντας συλλαβὼν ἐπανήγαγεν· Θρασυμήδης καὶ οἱ φίλοι τῷ τυράννῳ παρεστάντες, οὐκ ἰκέτευον, ἄκ, ἀλλὰ μᾶλλον ἀνδρείως, χρῆσθαι αὐτοῖς [4] ὡ βέλοιτο τρόπῳ [5] παρεκαλέσαντο, φήσαντες, ἔκποτε θανάτου καταφρονῆσαι, ἐκπότε τὴν ἀρπαγὴν ἐβουλεύσαντο. Peisuis sociis, puellam in mari sacrificium obeuntem obſervavit. Qui diſtrictis gladiis turbam disjecerunt, inque navim ingredientes, Æginam verſus diſceſſerunt. Hippias, adultior Piſiſtrati filius, mare ab lacrociniis repurgans, hanc etiam navem ob remorum celeritatem latronum eſſe exiſtimans, ſororem recuperavit, eoſque, qui rapuerant, comprehenſos reduxit. Thraſymedes, aliique coram tyranno conſtituti, nullo modo ſupplices ſe præbuerunt, ſed admodum viriliter, ut pro libitu ſe tractaret, hortabantur: dicentes, ex eo tempore ſe contemnere mortem, ac pro nihilo ducere cœpiſſe, cum primum de raptu conſilium iniviſſent.

σίγρα-

2 Ἐμβάλλοντες] Cant. ἐμβαλόντες. Pro φοισζύτης, ut erat in Vulgata, cum Fl. & Interprete reposui φορτηγίδα.

3 Νομίσας εἶναι τ λῃστῶν, αὐτὴν τι ἀν.] Uterque Codex, νομίσας εἶναι τ λῃστῶν, αὐτὴν τι ἀν.

4 Ὡ βέλοιτο τρόπῳ] Ita edidi cum utroque Codice pro ὁπόῳ. Loco παρεκαλέσαντο, Cant. προκαλέσαντο. Casaubonus quosdam Codd παρεκαλέσαντο habere testis est, sed Vulgatam verto *provocabant*.

5 Παρεκαλέσαντο φήσαντες] Quidam Codd. προκαλέσαντο. quod minus probo. *Casaubonus.*

6 Ὧν

Pisistratus admiratus in juvenibus animi celsitudinem, filiam suam Thrasymedi adolescenti in matrimonium collocavit. Hoc facto, benevolentiam & amicitiam eorum sibi conciliavit, non amplius tyrannum se gerens, sed benignum patrem, ac popularem civem.

σίρατ@. καταπλαγεὶς τὴν ψυχαιότητα τ῀ νεανίσκων, τὴν θυγατέρα τῷ νεανίσκῳ τῷ Θρασυμήδ῀ τὴν θυγατέρα· τοῦτο ποιήσας, εὔνοιαν καὶ φιλίαν ἐκτήσατο παρ' αὐτῶν, οὐκ ἐπὶ τύραννο@, ἀλλὰ χρηστὸς πατὴρ, καὶ δημοτικὸς πολίτης.

[CAP. XV.]

Megacles.

Megacles Messanius, ejus Messanæ quæ in Sicilia est, Agathocli Syracusanorum tyranno rebus omnibus adversabatur, multosque Sicilienses contra eum concitabat, iisque qui eum de medio sustulissent, amplissima munera promisit. Agathocles irritatus, Messanam oppugnare parabat, missoque præcone Megaclem a civibus exposcebat. Quem

Μεγακλῆς.

Μεγακλῆς Μεσσήνι@. ὢν ἐν Σικελίᾳ Μεσσήνης, Ἀγαθοκλεῖ τῷ Συρακουσίῳ τυράννῳ πάντα πράγματα διεπλέ, καὶ πολλὰς Σικελιώτας κατ' αὐτοῦ [1] σωίσα, καὶ τοῖς ἀνελοῦσιν αὐτὸν σκήπτρα μεγάλας δωρεάς. Ἀγαθοκλῆς παροξυνθεὶς πολιορκεῖν Μεσσηνίων παρεσκεύάζε@· καὶ πέμψας κήρυκα [2] ἐξήτ῀ Μεγακλέα·

6 Ὃν ἐκεῖνο τύραννο@] Ita scripsi cum utroque Codice, pro ὁ ἐκεῖνο τυ. Cap. XV. 1 Σωίσα] Cant. σωίσῃ, Paullo post pro vulgato ἐζήτ῀ Μεγακλέα, cum Casaubono restitui ἐξήτ῀ Μεγακλέα. Pro ἐξαυθραποδιεῖσῃ, uterque Codex ἐξανδραποδιεῖσῃ.

2 Ἐξήτ῀ Μεγακλέα] Scribe ἐξήτ῀ Casaubonus.

3 Ἐ-

εἰ μὴ λάβοι, τὴν πόλιν ἐξανδραποδιεῖσθαι καὶ κεράτων [3] ἑλῶν ἠπείλει. Μεγακλῆς τὸν θάνατον οὐκ ἔδεισεν· ἀλλ' ἑκὼν αὐτὸν εἰς τὴν ἔκδοσιν ἐπέδωκεν, εἰ πέμποιτο πρεσβευτής. ψηφισαμένων τῶν Μεσσηνίων ἐλθὼν εἰς τὸ στρατόπεδον ὁ Ἀγαθοκλέης· ἐγώ τοι, ἔφη, καὶ πρεσβεύων παρὰ τὴν πόλεως, καὶ πεθνηξόμενος ἥκω. πρότερον δὴ [4] τῆς πρεσβείας ἄκουσον μοῦ τῶν φίλων. Ἀγαθοκλῆς συνήγαγε τοὺς φίλους. [5] ἐπὶ τούτων ὁ Μεγακλῆς διεξελθὼν τὰ δίκαια τῆς πατρίδος, πλουταῖον ἔφη· εἰ δὴ ὑπὲρ τῆς Συρακουσίας ἐστρατεύοντο Μεσσήνιοι, πότερον ἂν ὑπὲρ Συρακουσίων, ἢ Μεσσηνίων ταῦτα ἔπραττες; ὁ δὴ Ἀγαθοκλέης πρὸς τὸ ἐρώτημα μειδιάσαντος, οἱ παρόν-

nisi accepisset, omnino se eos urbe per vim capta in servitutem redacturum interminabatur. Megacles mortem non perhorruit: sed ultro se tradendum tyranno obtulit, si legatus mitteretur. Decernentibus hæc Messaniis, accedens in castra Agathoclis: Ego vero, inquit, & legatus civitatis nomine venio, & moriturus. Sed ante de legatione cum amicis audias. Cum Agathocles amicos convocasset, in horum consessu Megacles patriæ jura percensens ad extremum inquit: Si ad exscindendas Syracusas expeditionem Messanii suscepissent, utrum pro Syracusanis an pro Messaniis omnia faceres? Cum ad hanc interrogationem subrideret Agathocles, amici qui præ-

τες

3 Ἑλών] Ita restitui cum utroque Codice nec non Interprete, pro vulgato ἰλών.

4 Τῆς πρεσβείας ἄκουσον] Scribo περὶ τῆς πρεσβείας. Casaubonus.

5 Ἐπὶ τούτων] Ita edidi cum MSS. & Interprete, pro vulgato ἔτι τοῦτο. Paullo post pro πότερον, Fl. πρότερον. Infra pro ταῦτα ἔπραττες, Casaubonus in margine Vulgatæ notarat πάντα ἐφ. & sic quoque Interpres.

1 Τὴν

sto erant, eum hortabantur, legato verba facienti parceret. Ille depositio bello, Megaclem salvum & incolumen domum remisit, amicitiamque cum Messaniis fecit.

πης φίλοι παρεκάλεσαν αὐτὸν φείδεσθαι πρεσβύτου λαλέοντος. ὁ δὲ λαλυσάμενος τὸν πόλεμον, καὶ τὸν Μεγακλέα σῶον ἀπέπεμψε, καὶ φιλίαν συνέθετο πρὸς τοὺς Μεσσηνίους.

[CAP. XVI.]

Pammenes.

¶ Pammenes per Phocidem Thebas versus exercitum ducebat. Hostes Philobœotum castellum occuparant, ad quod duæ viæ ducebant: quarum cum altera jam hostium præsidiis teneretur, Pammenes rectis ordinibus in profundum deductis, exercitumque ad proficiscendum amplificatum ita instruxit in dextro latere, quasi in eam partem ducturus. Illi relicta parte sinistra, ad dextram deflectebant, ut profectionem

Παμμένης.

¶ Παμμένης διὰ τῆς Φωκίδος ἦγε τὸ στράτευμα εἰς Θήβας· οἱ πολέμιοι [1] τὸ Φιλοβοιωτῶν καλούμενον κατελάβοντο, ἔχοντα ὁδοὺς δύο φερούσας, ὧν τὴν ἑτέραν ἤδη κατειλημμένην, ὁ Παμμένης ὀρθίους τοὺς τάξεις βαθείας, καὶ ποιήσας τὸ στράτευμα δόγκον, καὶ πορθητικὸν, ἐσχημάτισεν ἐπὶ τὸ δεξιὸν ὡς ἔνθεν ἄξων· οἱ δὲ τὸ εὐώνυμον σκέλος ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ ἔστρα-

1 Τὸ Φιλοβοιωτῶν καλούμενον κατεῖχοντο] Unde habet Interpres esse hoc castelli nomen: num legit τὸ Φιλοβοιωτίων κατ. *Casaubonus.*

Φιλοβοιωτῶν] Vetus *collem Philobœotum nomine.* Plutarchus in Sylla: Γενόμενος ἤδη, καταλαμβάνει τὴν βου-

μον νὸν ἐκ μέσου ἰσχύοντα τῷ Ἑλικωνίῳ πεδίῳ, θύλῳ καὶ ἀμπελῶσι, καὶ φυτοῖς ἡμέροις ὕδωρ ἔχοντα. Φιλοβοιωτὸς καλεῖται, καὶ ἡ φύσει αὐτὸ, καὶ ἡ θέσει ἱππικὴ θαυμασίως ὁ Σύλλας. Interpretem sequutus Ortelius, *Philobœotum* castellum vocat.

2 Κα-

μον ὡς [2] κωλύσοντες. ὁ δὲ ἐπὶ τὸ εὐώνυμον ἀπελθὼν δρόμῳ ἀσφαλῶς διήγαγε τὸ στρατόπεδον.

impedirent. Ille ad sinistram incitato cursu cum suis properabat, copiasque sine omni periculo traducebat.

Παμμένης [3] πολλῷ ἵππον καὶ μάχιμον ἔχων, πολλὰς πελταστὰς τῶν πολεμίων ἐχόντων, ὀλίγους τῶν αὐτῶν πελταστὰς, καὶ πρὸς κέρας στρατιὰν ἔταξε καὶ τὸ κράτιστον τῶν πολεμίων, καὶ παρήγγειλεν ἐκείνους ὑποφεύγειν, ἵνα ἀποστάσῃ σφῶν τοὺς ἄλλους φάλαγγος· ἐπεὶ δὲ τοῦτ' ἐγένετο, λαβὼν τοὺς ἱππεῖς ἀπὸ θατέρου κέρατος, περιέπεσεν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ κυκλωσάμενος ἐνίκησε, τῶν τε ἱππέων ὑπεκειμένων, καὶ τοῦ φεύγειν δοκούντων, ἀναστρεψάντων.

2 Pammenes magnum equitum numerum in exercitu ducens, hostibus scutatorum multitudinem infinitam habentibus, paucos quos in suo exercitu habebat scutatos & levis armaturæ milites ea parte, ubi validissimus erat hostium exercitus, opposuit: iisque præcepit, ut data opera se in fugam conjicerent, quo adversariorum scutatos a reliqua acie distraheret. Quod postquam contigit, assumptis equitibus ab altero latere obequitans, in eo impetum fecit, & undiquaque circumdatos superavit, instantibus equitibus, iisque, qui fugere existimabantur, se convertentibus.

Παμμένης μὲν Θηβαίων κρατῆσαι βουλόμενον τοῦ

3 Pammenes, ut Thebanis portum Sicyon

2 Κωλύσοντες] Ita edidi cum MSS. & Interprete. Vulgata κωλύοντες. Pro διήγαγε, Cant. ἦγε.

3 Πολλῷ ἵππον καὶ μάχιμον ἔχων] Lego, πολλῷ ἵππον σύμμαχον ἔχων. Casaubonus.

Καὶ μάχιμον] Lege cum Cl. Gronovio καὶ μάχιμον.

4 Τὸν

niorum caperet, ipse quidem in terra statuit irruptionem facere, navem vero turbinatam plenam militibus armatis per mare misit. Qui navigantes, ante portum appulerunt. Sub vesperam pauci inermes in terram egrediebantur, quasi mercatores aliqui a navi ad coëmendas merces, & forum venientes. Pammenes postquam navis in portum venit, vespere magno cum tumultu civitatem aggrediebatur. Qui circa portum habitabant, concurrentes ad tumultum, auxilium ferre suis nitebantur. Armati e navi turbinata egredientes, nullo impediente, portum obtinuerunt.

4 Pammenes contrario modo tubarum lege usus, hostes decepit, mandans suis mi-

νους. [4] Ἐξ Σικυωνίων λιμένους, αὐτὸς μὲν καὶ γὰρ παρεσκεύαζετο πεσεῖσθαι· πλοῖον δὲ στρογγύλον πληρώσας ὁπλιτῶν, ἔπεμψεν· οἱ δὲ πλέοντες προσέσχον πρὸς ἐξ λιμένους· δείλης δὲ ἀπέβησαν αὐτῶν ὀλίγοι γυμνοὶ, ὡς ἐμπορικοί τινες ἀπὸ πλοίων πρὸς ἀγορὰν ἐπιτηδείων ἥκοντες. ὁ δὲ Παμμένης [5] ἐπεὶ τὸ πλοῖον ἐφώρμει τῷ λιμένι καὶ ἐν ἑαυτῷ προσέβαλε τῇ πόλει θορύβου πολλοῦ· οἱ δὲ περὶ τὸ λιμένα πρὸς τὸν θόρυβον ὁρμήσαντες, βοηθεῖν ἐπειρῶντο. [6] ἐκ δὲ πλοίων δὲ στρογγύλων ἀποβάντες οἱ ὁπλῖται, μηδενὸς κωλύοντος, τὸ λιμένα κατέσχον.

Παμμένης τὸν πολεμίων ἐξαπατήσας χρησάμενος τῷ νόμῳ τῆς σάλπιγγος ἐναντίον, προσδεχομένοις

4 Τῶν Σικυωνίων λιμένων] Ita scripsi cum utroque Codice & Interprete. Vulgata Σικυωνίου. Paullo post Cant. præpositionem ante τῶν λιμένων non agnoscit.

5 Ἐπὶ τὸ πλοῖον] Interpr. intrò. Casaubonus.

6 Ἐκ τῶν πλοίων δὲ στρ.] Particulam δὲ, quæ in Vulgata abest, cum MSS. addidi.

γέλας τῆς ἑαυτῶ στρατιώταις, πρὸς μὲν τὸ ἀνακλητικὸν ὑπήκοας, πρὸς δὲ τὸ ὑπικελεύστικὸν ἀναχωρήσαι· τῶν πιήσας, ἐν ἀμφοτέροις μεγάλα τὰς πολεμίας ἔβλαψεν.

litibus, ut cum receptui caneretur, impressionem facerent: cum vero ad pugnam vocarentur, discederent. His utrisque magnam cladem hostibus inflixit.

Παμμένης ὀλίγω ἔχων δυνάμιν, ὑπὸ πλειόνων [7] ἀπολειφθεὶς, ἔπεμψεν ἀυτόμολον ἐς τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον· ὁ δὲ τὸ σύνθημα ἐκμαθὼν, ἐπανελθὼν ἤγγειλε τῶ Παμμένει. ὁ δὲ νυκτὸς ὑπεμείνας τῆς πολεμίους, πολλὰς αὐτῶν φθείρας διεξιππάσατο αὐτὸς σύνθημα· τῆς δὲ ὦ πορεία, γνωρίζειν ἐν σκότω τὰς οἰκείας μὴ δυναμένοις διὰ τὸ σύνθημα.

5 Pammenes cum exigua manu a pluribus interceptus, transfugam in hostium castra misit, qui cognita pugnæ tessera, reversus Pammeni nunciavit. Ille per noctem hostes aggressus, magnum eorum numerum interfecit, atque per medios dicta tessera equitavit. Qui ad difficultatem maximam redigebantur, cum in tenebris suos per tesseram cognoscere non possent.

[CAP. XVII.]

Ἡρακλείδης.

¶ Δημήτριος Ἡρακλειδῶ φύλακα τῶν Ἀθηναίων

Heraclides.

¶ Demetrius Heraclide Athenis præsidii

7 Ἀπολειφθεὶς] Cant. Ὑπολειφθείς. Cum eodem Codice articulum ante σύνθημα addidi. Mox pro αὐτὸς σύνθημα, scripserim, δὲς τὸ σύνθημα, quomodo Casaubonus in ora Vulgatæ notarat. Pro γνωρίζειν, uterque Codex γνωρίζῃ, & pro δυναμένοις, Cant. δυναμένους.

1 Κη-

cauſſa relicto, ipſe in Lydia verſabatur. Duces Athenienſium occulto habito conſilio, Hieroclem, natione Carem, mercenariorum ducem impulerunt, ut portas noctu patefaceret, & milites Atticos reciperet qui Heraclidem interficerent. Hæc ad Iliſſum transſigebant, ubi luſtratio fieri conſuevit minoribus Myſteriis, Hipparcho & Mneſidamo ducibus jusjurandum dantibus & accipientibus. Hierocles fidelis Heraclidi, totam rem ſignificavit. Qui conſenſit ut eos reciperent, aperta quadam parte duntaxat portarum. Ac noctu receperunt quadringentos & viginti viros, quibus præerant Mneſidamus, Polycles, Calliſthenes, Theopompus, Satyrus, Onetori-

ναίων σωτηρίας, αὐτὸς μὲν ἐπὶ τῷ Ἰλισσῷ τῇ τῶν Λυδίων. οἱ δὲ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων ἐν ἀπορρήτῳ βουλευσάμενοι, τὸν ξενικὸν Ἱεροκλέα κάρα τῷ γένει ἔπεισαν νυκτὸς ἀνοῖξαι τὰς πύλας, καὶ δέξασθαι στρατιώτας Ἀττικούς, οἳ [1] κτενοῦσιν Ἡρακλείδην. τοῦτα μὲν δὴ σωθέντα [2] περὶ τὸν Ἰλισσὸν, ἔτι καθαρμὸν τελοῦσι τοῖς ἐλάττοσι Μυστηρίοις, Ἱππάρχῳ καὶ Μνησιδήμῳ στρατηγῶν ὅρκια δόντων καὶ λαβόντων. Ἱεροκλῆς δὲ πρὸς Ἡρακλείδην γενόμενος, ἐμήνυσε τὴν πρᾶξιν. ὁ δὲ σωθεὶς πραξάμενος [3] ὕδωρ αὐτοὺς εἰσδέξασθαι, διορύξαντας τὸ μέρος πυλῶν· καὶ δὴ νυκτὸς εἰσεδέξαντο τριακοσίους καὶ ἄνδρας, ὧν ἡγοῦντο Μνησίδαμος, Πολυκλῆς, Καλλισθένης, Θεόπομπος, Σάτυρος, Ὀνητορίδης, Σθενο-

1 Κτενοῦσιν Ἡρακλείδην] Cant. κτείνουσι τὸν Ἡρακλείδην.

2 Περὶ τὸν Ἰλισσὸν, ἔτι καθαρμὸν τελοῦσι τοῖς ἐλάττοσι Μυστηρίοις] De hoc more conſule Joannem Meurſium, Eleuſin. cap. VII. Pro Ἱππάρχῳ, Fl. Ἱππάκῳ. Cant. Ἱππάκου. & pro Μνησιδήμῳ, Cant. Μνησίδου.

3 Τὸ ὕδωρ αὐτοὺς εἰσδέξασθαι] Scribe τὸν ὑπονόμον. Non tamen agnoſcit Interpres. Pro διορύξαντας, Cant. διορύξαντες.

Σθενοκράτης, Πυθίων. Ἡρακλείδης δὲ τραπώτας διχιλίους ὡπλισμένους ἐπαφῆκεν, οἳ πάντας αὐτὰς εἰσελθόντας ἐφόνευσαν.

4 Ἡρακλείδης Ταραντῖνος ἀρχιτέκτων ὑπέσχετο Φιλίππῳ τῷ πατρὶ Περσέως μόνος καταστρήσειν τὸ Ῥοδίων ναυτικόν· καὶ δὴ τότε τραπηγῶν προῆλθεν ὀκτὼ τῆς αὐλῆς ἔχων Φιλίππου, σημεῖα ἀδικίας ἔχων· καὶ βωμῷ προσέφυγε ἱκετηρίας λαβών, καὶ παρὰ δὲ πλήθους ἔλεον αἰτύλλετο· ὡς τισιν ἦσαν τῶν Μακεδόνων, 5 οἷς ἐδόκει ταῦτα μὴ δικαίως. ὁ δὲ πρεσβυτὴς ὄπισθας καθῆκεν εἰς Ῥόδον, φάσκων, 6 ἱκέτης ἥκω προπηλακιζόμενος δι' ὑμᾶς, ἐπειδὴ Φίλιππον ἐκώλυον πολεμεῖν ὑμῖν· ἵνα δὲ πεύσοιτε

des, Sthenocrates & Pythion: iis Heraclides duo millia militum armatos immisit, qui omnes ingredientes trucidarunt.

2 Heraclides Tarentinus architecton Philippo Persei patri promisit, se solum Rhodiorum classem incensurum. Atque tum ficta arte progressus ex aula Philippi, signa injuriæ ferebat, & ad aram supplex confugit, & a populo misericordiam flagitabat. Erant nonnulli Macedones, quibus hæc indigna viderentur. Ita conscensa cymba Rhodum devenit, inquiens: Supplex venio ad vos injuriis affectus, quoniam Philippum impedivi ne vobis bellum inferret. ut autem fidem his quæ

πῖς

4 Ἡρακλείδης ταραντῖνος ἀρχιτέκτων] Male hæc cum superiori narratione junguntur. Sunt enim diversi Heraclidæ, sola nominis τωυτότητι conjuncti. *Casaubonus.*

5 Οἷς ἐδόκει ταῦτα μὴ δικαίως] Nempe ἠδίκθαι, vel δίκαια scribendum. *Idem.*

6 Ἱκέτης ἥκω] Cant. & Codd. Casauboni ἦλθε. Fl. ἦλθον. Verte προπηλακιζόμενος δι' ὑμᾶς, *injuriis affectus propter vos.* aliter Interpres. Paulo post pro πεύσοιντο, Cant. πεσοῖντο. Fl. ποθοῖντο. sed recte Vulgata.

7 Πεῖ-

dico adhibeatis, epistolam Philippi ostendo, scriptam ad Cretas, qua bellum adversus Rhodios suscipere instituunt. Rhodii credentes litteris, Heraclidem recipiunt, eumque sibi usui fore contra Philippum arbitrantur. Ille noctu animadvertens ventum procellosum navibus incumbere, navalia Rhodiorum incendit. Tredecim navalia perierunt, & quotquot triremes in iis fuerunt. Ille conjecto igne, mox scapham conscendit, ac solvit: trajicienſque in Macedoniam, primum locum inter amicos Philippi Heraclides tenuit.

τοῖς λεγομένοις, καὶ δὴ ἐπιστολὰς Φιλίππῳ δεικνύω γεγραμμένας [7] πρὸς Κρῆτας, ἐν αἷς συντίθενται καὶ Ῥοδίων τὸ πόλεμον ἐξοίσειν. Ῥόδιοι τοῖς ἐπιστολαῖς πιστεύσαντες, Ἡρακλείδῃ ὑποδέχονται, ὡς δωρησόμενον αὐτοῖς ὠφέλιμον [8] καὶ Φιλίππῳ ψυέας· ὁ δὲ νύκτωρ πνεῦμα ἐπίφορον φυλαξάμενος, τὰ νεώρια Ῥοδίων κατέπρησεν. τρισκαίδεκα νεώσοικοι διεφθάρησαν, καὶ ὅσαι τριήρεις ἐν αὐτοῖς. τὸ δὲ πῦρ ἐμβαλὼν, αὐτὸς σκάφος ἐπιβὰς ἀνήχθη, καὶ διαβαλὼν εἰς Μακεδονίαν, ὡς αὐτὸς Φιλίππῳ καὶ συμφυγὼν τῶν φίλων Ἡρακλείδης.

[CAP. XVIII.]

Agathostratus.

Rhodii bellum gerentes cum rege Ptolemæo, apud Ephesum erant. Chremonides Ptolemæi

Ἀγαθόστρατος.

[1] Ῥόδιοι βασιλεῖ Πτολεμαίῳ πολεμοῦντες περὶ Ἔφεσον ἦσαν· Χρεμωνίδης Πτο-

7 Πρὸς Κρῆτας] χ. πρὸς Κρήτας. *Casaubonus.*

8 Κατὰ Φιλίππου] Cant. τῷ Φιλ.

Cap. XVIII. 1 Ῥόδιοι βασιλεῖ Πτολεμαίῳ] MSS. Ῥοδίοις βασιλεῖ Πτολεμαίων.

Πολεμαίῳ ναύαρχῳ ἀνήχθη [2] ναυμαχήσων. [3] Ἀγαθόστρατος Ῥοδίους ἐξήγαγε ὅπι μέλειαν ναῦν. καὶ φανερὸς γενόμενος τοῖς ἐπιπλέουσι, μετέστρεψε μετωπηδόν. [4] χρόνου τ' ὀλίγου διαγενομένου, ἀνεχώρησεν ὅπι τὸν αὐτὸν ὅρμον. οἱ πολέμιοι [5] νομίσαντες ὅπι μὴ θαρροῦσι διαναυμαχεῖν, αὐτοὶ παιωνίσαντες εἰς λιμένα ἐπανῆλθον. Ἀγαθόστρατος ὑπιστρέψας, καὶ τὸ ναυτικὸν πυκνώσας ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν κεράτων ἐπέπλευσε τοῖς πολεμίοις, ἐκβαίνουσι μὲν τὴν Ἀφροδίτης τέμενος, καὶ ἀπροσδοκήτως προσπεσὼν ἐνίκησεν.

nauarchus solvit, ut navalem pugnam faceret. Agathostratus Rhodios eduxit ad Meliam navem, visusque ab adnavigantibus hostibus, retro naves reduxit. Brevi tempore interjecto, ad eundem portum reversus est. Hostes arbitrati eos non audere prælium committere, clamore sublato, in portum redierunt. Agathostratus reversus, & classe condensata, ab utroque latere hostibus adnavigavit, apud Veneris templum egredientibus: & ex inspe rato irruptione facta, victoriam est consecutus.

[CAP.

2 Ναυμαχήσων] Cant. ναυαρχήσων. Pro ὅπι μέλειαν ναῦν, Cant. ὅπι μέλαν ναῦν. Sed legendum cum C L. Gronovio ὅπι μέαν ναῦν. Firmatur hæc lectio eo, quod statim sequatur, καὶ τὸ ναυτικὸν πυκνώσας.

3 Ἀγαθόστρατος Ῥοδίους ἐξήγαγε ὅπι Μέλειαν ναῦν] quidam libri ὅπι Μέλαν τὰς ναῦς. Utrumque mendose. Meliam Cariæ oppidum fuisse testatur Steph. Id si huc pertineret Ῥοδίους legendum esset, non Ῥοδίους. Verum non puto. Potius crediderim, latere hic stationis illius nomen, cujus mox fit mentio, his verbis, ἀνεχώρησεν ὅπι τὸν αὐτὸν ὅρμον. Ejus stationis nomen si apud Geographos in descriptione oræ Ephesinæ extaret, posset inde locus hic etiam sine libris emendari: qui nunc necessario expectandi. *Casaubonus.*

4 Χρόνου τ' ὀλίγου] Cant. absque τ'.

5 Νομίσαντες ὅπι μὴ θαρροῦσι διαναυμαχεῖν, αὐτοὶ παιωνίσαντες εἰς λιμένα ἐπ.] Ita locum hunc edidi & supplevi cum MSS. pro vulgato, νομίσαντες μὴ θαρρεῖν αὐτὸς συμβαλεῖν, ... εἰς λιμένα ἐπ. Casaubonus quoque in ora Vulgatæ supplerat παιωνίσαντες.

1 Τὸν

[CAP. XIX].

Lycus.

Lycus dux Lysimachi, cum Anetus Demetrii dux Ephesum custodiret, multisque piratis finitimorum terram infestaret, archipiratam Andronem pecuniis corrupit, & Ephesum occupavit. Archipirata Lyci milites inermes, tunicis ac palliis amictos, vinctosque quasi captivos in urbem induxit: cumque arci appropinquasset, jussit ut ensibus uterentur, quos sub axilla ferebant absconditos. Trucidatis janitoribus & custodibus qui arcem tenebant, signum iis qui cum Lyco erant ostenditur. Qui per vim ingressi, Ænetum ceperunt, & Ephesum obtinuerunt, piratasque, persoluta eis

Λύκος.

Λύκος Λυσιμάχου στρατηγὸς, Αἰνήτου στρατηγοῦ Δημητρίου φυλάσσοντος Ἔφεσον, καὶ πολλοῖς πειρατικαῖς τῆς ὁμόρους καταστέχοντος, [1] τὸν ἀρχιπειρατὴν Ἀνδρῶνα [2] χρήμασι διαφθείρας, κατελάβετο τὴν Ἔφεσον. ὁ μὲν ἀρχιπειρατὴς τοὺς Λύκου στρατιώτας ἀόπλους ἐν ἱματίοις καὶ τριβωσι, δεδεμένους, ὡς αἰχμαλώτους λαβών, εἰσήγαγε, καὶ πλησίον τῆς ἀκροπόλεως γενόμενος, παρήγγειλε χρῆσθαι τοῖς ἐγχειριδίοις ἃ κεκρυμμένα ἐκόμιζον ὑπὸ μάλλων· τῆς δὲ τὴν ἀκρόπολιν πυλωρῶν, καὶ φυλάκων φονευομένων, αἴρεται σημεῖον τοῖς ἐπὶ τὸν Λύκον· οἱ δὲ ἐπαπεσόντες, καὶ τὸν Αἰνήτου σωτέλαβον, καὶ τὴν Ἔφεσον κατέσχον [3] καὶ τοῖς μὲν πειρατικοῖς τὸν μι-

1 Τὸν ἀρχιπειρατὴν Ἀνδρῶνα] Quidam appellant *Mandronem*, ut Frontinus lib. tertio. *Casaubonus.*

2 Χρήμασι] MSS. κατὰ χρήμασι. Mox cum utroque Cod. pro τοῦ Λύκου στρατιώτας, edidi τοὺς Λύκου στρ.

3 Καὶ τοῖς μὲν πειρατικοῖς] Tolle τὸ μὲν, nisi quid deest. tum lege ἀπέπεμψαν. & αὐτῶν. *Casaubonus.*

τ μισθὸν [4] ἀποδόντες, περαχρῆμα τ πόλεως [5] αὐτὰς ἀπεπεμψαν· τὸ ἄπιστον αὐτῶν πρὸς τὰς πρώτας φίλας οὐκ ἀσφαλὲς ὑπῆρχεν ἡγεμόσι.

mercede, ex urbe confestim emiserunt, perfidiam eorum in prioribus amicis non tutam esse rati.

[CAP. XX.]

Μενεκράτης.

Μενεκράτης Σαλαμῖνα τὴν ἐν Κύπρῳ βαλόμενος ἑλεῖν, [1] δὶς τῷ τείχει προσβαλὼν ἀπεκρούσθη, τ στρατιωτῶν εἰς τὰς ναῦς φυγόντων· τρίτον προσβαλὼν, σημεῖον ἦρε τοῖς κυβερνήταις ἀποπλεῖν, καὶ ὑπὲρ τὴν προκειμένην ἄκραν ναῦς ἀποκρύψαι. οἱ στρατιῶται προσβάλλοντες, πάλιν ἔφυγον· ὡς δὲ εἶδον τὰς ναῦς ἀφανεῖς, οὐκ

Menecrates.

Menecrates Salaminem in Cypro capere volens, bis muros aggressus est, totiesque militibus in naves fugientibus re infecta discessit. Cum tertio oppugnationem institueret, gubernatoribus signum dedit, ut solutas naves abducerent, & sub suprapositio promontorio occultarent. Milites adorti mœnia, rursus se fugæ mandabant: cumque nullibi vi-

ἔχον-

4 Ἀποδόντες] Ita scripsi cum Cant. nec non Interprete pro ἀποδιδόντες.

5 Αὐτὰς ἀπέπεμψαν· τὸ ἄπιστον αὐτῶν πρὸς τὰς πρώτας φίλας οὐκ ἀσφαλὲς ὑπῆρχεν ἡγεμόσι] Ita fere MSS quibuscum etiam convenit Interpres: nam pro ἀπέπεμψαν· τὸ ἀπ. habent. ἀπεπέμψαντο· ἀπ. & pro αὐτῶν, Fl. αὐτόν, imposito secunda manu ω. In Vulgata erat, αὐτὸν ἀπέπεμψα· τὸ ἄπιστον αὐτὸ πρὸς τὰς πρώτας φίλας οὐκ ἀσφαλὲς ὑπῆρχεν ἡγεμόσι.

Cap. XX. 1 Δὶς τῷ τείχει προσβαλὼν ἀπεκρούσθη, τῷ στρατιωτῶν εἰς τὰς ναῦς φυγόντων· τρίτον προσβαλὼν, σημεῖον ἦρε] Ita edidi locum hunc cum MSS. nisi quod Fl. τρίτον, pro τρίτον. Vulgata, δὶς τῷ τείχει προσβαλὼν, τῷ στρατιωτῷ εἰς τὰς ναῦς..... φυγόντων.... ἀπεχώρησε. ὅταν δὲ τρίτον ἐγγὺς προσβάλλειν, σημεῖον ἦρε. & in margine notatum Casaubono ἀφανῆ inferendum ante ἀπεχώρησε. Paullo post pro προσβαλόντες, Cant. προσβαλόντας. Mox ante εἶδον, cum Fl. δὲ additum.

1 Δὶς τῷ

dere naves possent, nulla spe fugiendi relicta, reversi ex desperatione pugnam fecerunt: & hostibus devictis, Salamine potiti sunt.

ἔχοντες ἐλπίδα τοῦ δύεσθαι καὶ φυγεῖν, ἀναστρέψαντες, ἐξ ἀπονοίας ἐμαχέσαντο, καὶ νικήσαντες κατέσχον τὴν Σαλαμῖνα.

[CAP. XXI.]

Athenodorus.

Athenodorus ducum culpa ad Atarnam superatus a Phocione, religione jurisjurandi obstrinxit milites, atque duces eorum, ut singularia certamina subirent quamdiu eis vita superesset. Qui rursus in eodem loco pugnam inierunt propter jusjurandum: eoque tempore licebat videre victores vinci, & victos vincere.

Ἀθηνόδωρος.

1 Ἀθηνόδωρος βασιλεῖ στρατηγῶν ἡττηθεὶς ὑπὸ Φωκίωνος περὶ Ἀταρνέα, ὥρκισε τοὺς στρατιώτας, καὶ τοὺς ἡγεμόνας αὐτῶν μονομαχήσαι μέχρις ἂν ζῶσι· καὶ δὴ συνέβαλον πάλιν ὡς περὶ τοῦ ὅρκου. καὶ ἦν ἰδεῖν τοὺς αὖ νικήσαντας ἡττημένους τοὺς δὲ ἡττημένους νικήσαντας.

[CAP. XXII.]

Diotimus.

¶ Diotimus navigia

Διότιμος.

¶ Διότιμος πλοῖα σι-τηγὰ

1 Ἀθηνόδωρος βασιλεῖ στρατηγῶν] Longe aliter Interpres: sed hanc lectionem similes loci confirmant, ut in Iphicrate commate XXXVIII. Ἰφικράτης βασιλεῖ στρατηγῶν. *Casaubonus.*

Cap. XXII. 1 Διότιμος] Ælianus lib. II. Hist. cap. 41. memoratur *Diotimus* quidam *Atheniensis*, qui, quod ori infundibulo impositio, absque respiratione vinum infunderet, *infundibulum* dictus est. Mox δίκα πεύρησι edidi cum utroque Cod. & Interprete, pro vulgato ἢ πεύρησι. Et pro ἰναῖς cum iisdem Codd. & Interprete emendavi εἴκοσι ναῦς, nisi quod Fl. per numeri notam κ.

τηχὰ [2] παρεπέμπων δέκα τριήρεσι, καταληφθεὶς περὶ τὴν Χίον ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐχόντων εἴκοσι ναῦς διωκόμενος ἐν γαλήνῃ, κύκλῳ τὰ ὁλκάδων φεύγων, ταχύπερα ἔχων τὰ σκάφη ἔπαχε μὲν οὐδὲν ὑπὸ τῶν διωκόντων, ἀεὶ δὲ [3] κατὰ πρύμναν ἀπόμενος τῶν ἑκκαίδεκα νεῶν, τὰς δέκα καπέδυσεν, ὥστε ἰδεῖν τὸ χρῆμα παράλογον· οἱ γὰρ φεύγοντες ἐνίκησαν τοὺς διώκοντας.

commeatum vehentia cum decem triremibus deducens, deprehensus apud Chium a Lacedæmoniis, qui viginti naves habebant, instantibus hostibus, quiete circum onerarias fugiens & celeriores habens naves, nihil damni a persequentibus passus est: semperque puppibus in extremas impetu facto cum suis decem, submersit: eratque admirabilis pugna, qua a fugientibus persequentes vincebantur.

Διότιμος δὲκα ναῦς ἔχων ἀνθώρμει Λακεδαιμονίοις, τὰς ἴσας ναῦς ἔχουσιν· οἱ μὲν οὐκ ἐθάρρουν συμβάλλειν, τὰς Ἀττικὰς ἐμπειρίας [4] δεδιότες. ὁ δὲ τοὺς παρόντας τῶν τριήρων ἐξελὼν, ζεύξας πρὸς ἀλλήλας, τὰ ἱστία τῶν μιᾶς

2 Διότιμος δὲκα ναῦς ἔχων ἀνθώρμει Λακεδαιμονίοις, τὰς ἴσας ναῦς ἔχουσιν· οἱ μὲν οὐκ ἐθάρρουν συμβάλλειν, τὰς Ἀττικὰς ἐμπειρίας δεδιότες. ὁ δὲ τοὺς παρόντας τῶν τριήρων ἐξελὼν, ζεύξας πρὸς ἀλλήλας, τὰ ἱστία τῶν μιᾶς

2 Παρεπέμπων ι' τριήρ.] Codd. Interpretis ι', id est, δέκα. & mox κ', non ι'. *Casaubonus.*

3 Τὰς δὲ καπέδυσεν] Quidem Codd. τὰς δέκα δὲ καπέδυσεν. At Interpres τὸ δὲ non agnoscit, quod verborum aliquot defectum arguit: sed ita legit, ἀεὶ δὲ κατὰ πρύμναν ἀπόμενος τῶν ἑκκαίδεκα νεῶν, τὰς δέκα καπέδυσεν. *Idem.*

Κατὰ πρύμναν ἀπόμενος τῶν ἑκκαίδεκα νεῶν, τὰς δέκα καπέδυσεν] Itaedidi cum MSS. pro vulgato, κατὰ πρύμναν ἀπόμενος τῶν νεῶν..... τὰς δὲ καπέδυσεν.

4 Δεδιότες] Fl. δεδικότες.

5 Τριη-

in pelagus solvebat. Lacedæmonii quinque velis apparentibus, quinque duntaxat naves esse suspicati, contempta paucitate adnavigabant. Diotimus solutis vinculis se convertit, & in adversarios impetum cum decem navibus fecit: & usus Attica scientia, sex Lacedæmoniarum navium submersit: reliquas quatuor una cum hominibus cepit.

ἐπιβάλλων εἰς τὸ πέλαγος ἀνήγετο. Λακεδαιμόνιοι ἑ ἱστίων φαινομένων, πέντε ναῦς εἶναι νομίσαντες, καταφρονήσαντες ἔπλουν. Διότιμος τὰ ζεύγματα λύσας, ἐπιστρέψας ἐναντίοις ἐμβαλὼν ἵ ναυσὶ, τεσσάσας τ' Ἀττικῆς ἐπιστήμης, τὰς μὲν ἓξ τ Λακωνικῶν κατέδυσεν, τὰς ἓ τέσσαρας ἔλαβεν αὐτάνδρας.

3 Diotimus Athenienſis nauarchus maritimam navigationem ſuſcepturus, clam convocatis trierarchis, dixit eis, ſe iis navibus quæ optime navigarent aſſumptis ſoluturum. Hoc autem prædixit, ne reliqui trierarchi deſtituerentur, abundanteſque naves haberent.

Διότιμος Ἀθηναῖος ναύαρχος πελάγιον πλεῖν μέλλων πλεῖν, κρύφα συναγαγὼν τὰς τριηράρχας, προεῖπεν αὐτοῖς ὅτι τὰς κάλλιστα πλεούσας τ νεῶν αὐτὸς προσλαβὼν ἀναχήσεται· τοῦτο ἓ προεῖπεν, ἵνα οἱ ἄλλοι [5] τριηράρχαι μὴ ἀπολείπωντο [6] ὡς πλείστας τριήρεις ἔχοντες.

4 Diotimus ſub no-

Διότιμος, καταπλού-

σας

5 Τριηράρχαι] Cant. τριηράρχοι.

6 Ὡς πλείστας τριήρεις ἔχοντες] Malim ἔχωντος. ut ſit hic ſenſus Diotimum illa prædixiſſe, ut reliquis trierarchis ſtudium accelerandi accenderet: quum intelligerent diligentia opus eſſe maxima, ſi nollent a Diotimo deſeri, & a tergo relinqui, quum ille navibus optimis & eximiis, hoc eſt, πλείσταις veheretur. Vulgata lectio, etſi ferri fortaſſe poteſt, minus placet. *Caſaubonus.*

7 Ὅτι

σας νυκτὸς εἰς χωρίον τ̃ πολεμίας, ἀφ' ἑκάστης νεὼς συχνὰς ἄνδρας ἐκβιβάσας, τὰς μὲν εἰς ἐνέδραν ἀπέκρυψεν· ἐρχομένης δ' ἡμέρας κ̃ τὰς ἐνεδρεύοντας ταῖς ναυσὶν ἀνεκώχλευε. προσαγγείλας τοῖς μὲν ὁπλ̃ τ̃ καταστρωμάτων ἀφασκιάζεσθαι πρὸς μάχην. τοῖς δ' ἐρέταις ἀναμέρδων, ὁτὲ μὲν τὰς θαλαμίας, ὁτὲ δ' τὰς ζυγίας, [7] ὁτὲ δ' τὰς θρανίτιδας κώπας ἀναφέρειν, [8] κ̃ πνὰ τ̃ σκαφῶν τῇ γ̃ προσάγειν ἐπειρᾶτο· οἱ μὲν πολέμιοι προσδραμόντες ἐκώλυον τὴν ἀποβασιν· ἐπὶ δὲ τὸ [9] προκείμενον σημεῖον ἀραντος, οἱ μὲν ἐκ τ̃ ἐνεδρῶν ὀπιφανέντες πολλὰς τ̃ πολεμίων ἐφόνευσαν· τὰς δ' λοιπὰς εἰς φυγὴν ἐτρέψαντο.

ctem in hostilem terram navigans, ab unaquaque navi plurimis viris expositis, eos in insidiis occultavit. Summo mane juxta eos qui in insidiis latebant, naves movebat, mandans iis qui erant in catastromatis, ut se ad pugnam accingerent: remigibus vero ut vicissim nunc infimos, nunc medios, nunc summos remos agitarent, & quasdam scaphas ad terram adducere conabatur. Hostes accurrentes, egredi prohibebant. Illo signum, de quo convenerat, tollente, milites ex insidiis consurgentes, multos hostium occiderunt, reliquos in fugam pepulerunt. Hoc pacto Diotimus

ὁ δ'

7 Ὁτὲ τὰς μὲν θαλαμίας, ὁτὲ δ' τὰς ζυγίας, ὁτὲ δ' τὰς θρανίτιδας κώπας ἀναφέρειν] MSS. ὁτὲ μὲν τὰς θαλαμιὰς, ὁτὲ δ' τὰς ζυγίας (Cant. συζυγίας), ὁτὲ δ' τὰς θρανίδας κώπας ἀναφέρειν. Sed recte Vulgata. Pollux lib. 1. cap. 9. Καὶ τὸ μὲν ἔλασσον τ̃ νεὼς, κύτος, κ̃ γάστρα, κ̃ ἀμφιμήκιον ὀνομάζεται καλοῖτο δ' ἂν κ̃ θαλάμη, ἢ οἱ θαλαμιηρίπται· τὰ δὲ μέσα τ̃ νεὼς ζυγὰ, ἢ οἱ ζύγιοι κάλλιστα. τὸ δὲ πρὸ κατάστρωμα, θράνος, ἢ οἱ θρανίται. & supra lib. III. 11, 14.

8 Καὶ πνὰ τ̃ σκαφῶν προσάγειν ἐπειρᾶτο] Suspectus locus. Videtur nescio quid deesse. *Casaubonus.*

Τινὰ τ̃ σκαφῶν τῇ γ̃ προσάγειν] Ita edidi cum MSS. & Interprete. Vulgata absque τ̃ γ̃.

9 Προκείμενον] Cant. προσκείμενον. Fl. ἐφ' ὃ συγκείμενον.

1 Στρα-

sine periculo milites exposuit.

ἐῢ Διόπμος ἀσφαλῆ τὴν ἀπόβασιν ἐποιήσατο.

[CAP. XXIII.]

Tynnichus.

Tynnichus, cum Theudosia Ponti civitas a vicinis tyrannis oppugnaretur, & ne caperetur, periculum esset, oppugnationes disjecit, veniens ab Heraclea cum navi turbinata, & una triremi. Nam assumptis tot militibus, quot quidem poterat, & tribus tubicinibus, scaphisque ex uno ligno constantibus, quarum singulæ virum unum capere possent, per noctem adnavigans, cum ad civitatem appropinquasset, eximens scaphas, attribuit singulis buccinatorem unum: dato præcepto, ut mediocri intervallo a se mutuo distantes, postquam e triremi, navique turbinata signum dedis-

Τυννιχῶ.

Τυννιχῶ Θεοδοσίας τὴν ἐν τῷ Πόντῳ πολιορκουμένης ὑπὸ τῶν πλησίον τυράννων, καὶ κινδυνευούσης ἁλῶναι, τὴν πολιορκίαν ἔλυσεν, ἐρμηθεὶς μὲν ἐξ Ἡρακλείας νηὶ τροχυλῇ, καὶ τριήρει μιᾷ, δεξάμενος δὲ [1] στρατιώτας, ὅσους οἷόντε ἦν, καὶ σαλπιγκτὰς τρεῖς, [2] καὶ σκάφας, ἢ μονοξύλους, ἑκάστῳ ἕνα ἄνδρα δέξασθαι δυναμένους, νυκτὸς ἀναπλεύσας, τὸ πέλαγος ἐγγὺς ὁρμούμενος, ἐξελὼν τὰς σκάφας, [3] ἐμβιβάσας ἑκάστῃ σαλπιγκτὴν ἕνα, συνέταξεν ἀποχέντας ἀλλήλων διάστημα σύμμετρον, ἐπειδὰν ἐκ τῆς τριήρους, καὶ τῆς τροχυλῆς ὑποσημαίνοι, διαδεξα-

1 Στρατιώτας, ὅσους οἷόν τε ἦν] Ita edidi cum Fl. & Interprete, pro vulgato, στρατιώτας, ὅσους οἷόν τε ἦν.

2 Καὶ σκάφας ἢ μονοξύλους] Ferri potest: Sed Interpres usitatius, σκάφας μονοξύλους. Idem συνέτα-

ξεν, non συνέταξεν. *Casaubonus.*

3 Ἐμβιβάσας] Uterque Codex ἐμβιβάσαι. Paullo post pro ὑποσημαίνοι, uterque Codex ὑποσημῆνε. & pro διαδεξάμενος, Cant. διεξαμένους.

4 Περ-

δεξαμένους σημαίνειν παραλλάσοντας τοῖς χρόνοις ὡς μὴ σάλπιγγος μιᾶς προσπίπτειν ἦχον, ἀλλὰ πολεικώνων· οἱ μὲν ἐσήμηναν, ἦχῳ σαλπίγγων τὸν προκείμενον ἀέρα τῇ πόλει πληροῦντες· οἱ δὲ πλιορκοῦντες νομίσαντες ὀλίγα πλοῖα εἶναι σόλοις μείζοσι, κατὰ κόσμον τὰς φυλακὰς ἐκλιπόντες ὡχοντο· Τυννίχος δὲ[4] προσπλεύσας, τῷ Θεοδοσίαν ἀπολυθέρωσι] Ita edidi cum MSS. pro vulgato προσπλεύσας τῇ Θεοδοσίᾳ, ἀπολυθέρωσι. Interpres pro Θεοδοσίαν legisse videtur τὸν πόλιν. Non solum Nostro urbs hæc dicitur Θεοδοσία, sed & Demostheni adversus Leptinem, ubi postquam retulit Leucononem Bosphori dominum civitate ab Athenienſibus donatum, Athenas misisse quotannis σῖτος μυριάδας ἀεὶ τετταράκοντα, & quidem condonata Athenienſibus triceſima, addit: Τοσοῦτον τοίνυν δεῖ τιμᾶσθαι κρείττονος ἡ δωρεὰν ἡ πόλιν, ὥστε προσκατασκευάσας Εὐδοσίαν (corrupte pro Θεοδοσίαν), ὃ φασὶν οἱ πλέοντες κατὰ τὴν Βοσπόρου κάτοδον, κἂν ταῦθα δέξωνται ἡ πόλεις ἡμῖν. Ad quæ verba Ulpianus: ἐμπόριον Θεοδοσίαν. τὸ μὲν ὄνομα τοῦ ἐμπορίου, ἀπὸ τῆς ἀδελφῆς, ἀπὸ τῆς γαμετῆς· λέγουσι γὰρ. ἄλλως· Θεοδοσία, χωρίον Βοσπόρου. Harpocrationi: Θεοδοσίαν Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ ἀπραξιῶν· ὅτι Σάτυρος Θεοδοσίαν πολιορκῶν ἐπολέμησεν· ἔστι δὲ χωρίον κείμενον ἐγγὺς Σκυθῶν. Suidas: Θεοδόσιος. ὁ Θεοδοσίου. καὶ Θεοδοσία χώρα, κειμένη ἐπὶ τοῖς Σκυθῶν, ἣν πολιορκῶν Σάτυρος ἐπολέμησεν. Immo & Appiano in Mithridat. Ὅσα δὲ ἐγγὺς ἦν φρέαρα, ἀφῆκαν τῷ Μιθριδάτῃ γεύσασθαι, πρὸς ἃ Στρατηγίδης τῆς Φαναγορείων ἀπέστειλε τὸ Μιθριδάτου, Χερρονησίτης καὶ Θεοδοσία, καὶ Νυμφαῖον, καὶ ὅσα ἄλλα πρὸς ἡ Πόντου δῶρα ἐκτήσατο ἐκ πολέμου. nec non Stephano Edit. Xylandr. Θεοδοσία, Ταυρικὴ πόλις Βοσπορία· Στράβων ζ'. τὸ ἐθνικὸν Θεοδοσιανός, καὶ Θεοδοσιάτης. Straboni tamen lib. VII. Μετὰ δὲ ἡ ὀρεινὴ λιχθεῖσαν ἡ Θεοδοσία (in marg. *Antiqua lectio* Θεοδοσία) κεῖται πόλις, πτίσις δύγαιον ἔχουσα, καὶ λιμένα ταυροσκυθικὸν ἔχουσα τὸν ὁμώνυμον. Οὕτω δὲ καὶ τοῦτον τὸν τόπον Βοσπορηνῶν καὶ Ταύρων φησί. ad quem locum Casaubonus: *Videtur legisse apud Strabonem ipso loco Stephanus* Θεοδοσία, *quomodo* Θεόγνιδος *pro* Θεόγνιδος *dictum ost. Verum & Graci & Latini omnes* Theodosiam

σίαν

navibus, urbem oppugnatione liberavit.

σίαν ἠλευθέρωσε τ πολιορκίας.

[CAP. XXIV.]

Clitarchus.

Κλείταρχος.

Clitarchus adventantibus hostibus, ne intra muros inclusus oppugnaretur, ex oppido copias eduxit, imperans, ut obfirmatis portis claves supra mœnia conjicerent. Quas etiam militibus ostendit. qui cum intelligerent nullam sibi spem in urbem fugiendi superesse, fortiter pugnantes, cum victoria discesserunt.

Κλείταρχος πολεμίων ἐπελθόντων, ἵνα μὴ ἡσύοι-το τειχήρης, προήγαγε τὴν δυνάμιν ἔξω τ τείχους, προσάξας κλεῖσαι τὰς πύλας, καὶ βαλεῖν τὰς βαλανάγρας ὑπὲρ τὸ τεῖχος· ὡς δὲ καὶ λαβὼν, ἔδειξε τοῖς στρατιώταις· οἱ δὲ μαθόντες ὡς οὐκ ἔχοιεν ἐλπίδα ἔσω τ πόλεως φεύγειν, ἐνίκων ἀνδρείως μαχόμενοι.

[CAP. XXV.]

Timarchus.

Τίμαρχος.

Timarchus Ætolus expositis militibus in Asiæ locum multitudine hominum abundantem, ne milites multitudi-

Τίμαρχος Αἰτωλὸς ἀποβὰς τ Ἀσίας εἰς πολυάνθρωπον χωρίον, ἵνα μὴ φύγοιεν οἱ στρατιῶται τὸ πλῆθος τ πολεμίων, τὰς

dosiam *nominant*. De Latinis videtur verum; Græci non omnes. Ptolemæo ut & Arriano in Periplo Ponti Euxini dicitur Θεοδοσία. Quare, cum Græce dicatur Θέγγις & Θεύγις· Θέξις & Θεοξίς· Θέσπις & Θεσδέσπις· Θέσις Ἄρης & Θεὸς Ἄρης, aliaque plura, existimaverim cum Holstenio scripsisse Stephanum, Θεοδοσία, ἢ Θεωδοσία, veteremque lectionem absque MSS. auctoritate haud temere fuisse mutandam.

1 Τὰ

[1] τὰς ναῦς κατέπρησεν. οἱ δὲ ἐλπίδα φυγῆς οὐκ ἔχοντες, ἀγωνιζόμενοι ἡρωϊκῶς ἐνίκησαν.

nem hostium metuentes, fugam capesserent, naves incendit. Illi omni spe fugæ intercisa, strenue prælium facientes, victoria potiti sunt.

[CAP. XXVII.]

Εὐδόκιμος.

Εὐδόκιμος ὁρῶν τοὺς στρατιώτας στασιάζοντας καταπαῦσαι τὴν στάσιν ἀδυνάμενος. ἤδη δὲ καὶ ἐπ' ἀλλήλους ὁρμώντων τῇ [2] δρομοκήρυκι παρήγγειλε κηρύξαι· ὡς ἤκουσαν οἱ πολέμιοι διαρπασόμενοι τὸν χάρακα· οἱ δὲ φοβηθέντες, τὴν μὲν στάσιν ἐπαύσαντο· τὰς δὲ αὐτῶν τάξεις ἑκάστους, τὸν χάρακα ἐφύλαττον.

Eudocimus.

Eudocimus videns milites inter se tumultum movere, cum sedare discordiam nullo modo posset, jamque etiam armis se mutuo peterent, currentibus nunciis mandavit, ut proclamarent hostes adventare, ac vallum discerpere velle. Qui metu hostium abstracti, seditionem reliquerunt: inque suum locum quisque recurrens, vallum tuebantur.

[CAP.

[1] Τὰς ναῦς κατέπρησεν.] Idem factum ab Agathocle supra hoc libro 3. 5. & præter alios quoque imitatus egregium hoc commentum, postremo præteriti sæculi anno accerrimus libertatis nostræ Assertor & Vindex Serenissimus Arausionensium Princeps Mauritius, nobilissimo illo adversus Albertum Austriæ Archiducem, Hispanorum ducem, prælio; eo solum discrimine, quod, majori publicæ rei commodo, naves non incenderit, sed altum petere jusserit.

1 Παρ-

[CAP. XXVII.]

Pausistratus.

Pausistratus Rhodiorum nauarchus numerum & armaturam militibus imperauit. Qui cum splendidissimis armis induti progrederentur, in naues eos deduxit, omnibusque impositis, jussit arma singulos suo loco deponere: certosque homines præfecit, qui ne qua arma efferrentur, caverent.

Παυσίστρατος.

[1] Παυσίστρατος ναύαρχος Ῥοδίων [2] παρήγγειλεν ἀριθμὸν, καὶ [3] ἐξόπλισιν τοῖς στρατιώταις· ἐπειδὴ προῆλθον ἐν τοῖς καλλίστοις ὅπλοις, ἀναλαβὼν αὐτὸς ἕνα ἕκαστον, καὶ πάντας ἐμβιβάσας ἐκέλευσεν ἀπερείσασθαι τὰ ὅπλα καὶ κόσμον ἕκαστον, καὶ ἕνα μηδὲν ὅπλον ἐκκομισθῆναι φύλακας κατεστήσατο.

[CAP. XXVIII.]

Theognis.

¶ Theognis Athe-

Θεόγνις.

¶ Θεόγνις [1] Ἀθηναῖος στρα-

1 Παυσίστρατος] Ita edidi cum Fl. sic quoque restituente Henr. Valesio ad Fragmenta Polybii, apud quem legitur Παυσίστρατος. Appiano in Syriacis dicitur Παυσίμαχος. *Pausistratus* Livio lib. XXXIII. cap. 18. *Rhodii quoque ad vindicandam a Philippo continentem regionem (Peræam vocant) possessam a majoribus suis, Pausistratum prætorem cum octingentis Achæis peditibus; mille & nongentis fere armatis ex vario genere auxilliorum collectis misserunt.* & lib. XXXVIII. cap. 10.

2 Παρήγγειλεν ἀριθμὸν καὶ ἐξόπλισιν τοῖς στρατιώταις] Scribe ἔξόπλισιν per ι. Diodorus eo sensu ἔξοπλισίαν dicit. Intelligit autem lustrationem exercitus, quæ fit ad recognoscendum militum numerum, & eorum arma. Sic libro quinto in Jasone, παρήγγειλεν ὅπλα ἀριθμὸν καὶ μισθοδοσίαν ἔξοπλισασθαι. lib. 7. in Autophradate, ὡς ἕνεκα ἀριθμοῦ ποιεῖται τὴν ἔξοδον. *Casaubonus.*

Ἔξόπλισιν] Ita reposui cum Cant. monente quoque Casaubono. Vulgata ἐξόπλισιν. Pro ἑκατέρῃ, idem Codex ἑκατέρᾳ N. Sub finem pro μηδὲν ὅπλον, habet quoque μηδένος ὅπλου.

Cap. XXIX. 1 Ἀθηναῖος στρατηγός] Cant. Ἀθηναίων στρατηγός. Sed, ut Vulgata, Auctor quoque alibi. Mox pro κρότησι, scripsi κρούσει.

στρατηγὸς ὁρῶν τὰς στρατιώτας περὶ τῶν ἡγεμονιῶν, καὶ τῶν τάξεων στασιάζοντας. νύκτωρ προσέταξε πέμψαι [2] τινὰς τῶν ἱππέων, καὶ τῶν γυμνήτων, ὥσπερ ἀγγελίας ἐπιφανησομένους ὡς πολεμίους, κατ' ἄλλο τι χωρίον ἀφ' οὗ μάλιστα ἔμελλεν ὀφθήσεσθαι ἐπιφανέντων. ὁ Θεόγνις μετὰ θορύβου καὶ ταραχῆς παρεκάλεσε τοὺς στρατιώτας· ὡς ἤδη τῶν πολεμίων ἐπιφαινομένων, αὐτοὺς καταλαμβάνειν τάξιν τοῦ προσήκοντος. οἱ δὲ διὰ τὸ φόβον τῶν πολεμίων [3] τὸ φιλονεικεῖν ἀλλήλοις ἀποστάντες, εἰς τὰς συνηθεῖς τάξεις καθίσταντο· ἐπεὶ δὲ κατέστησαν, ὡμολόγησεν ὁ Θεόγνις, τοὺς μὲν πολεμίους εἶναι φίλους. ὑμεῖς δ', ἔφη, τάξαντες ἑαυτοὺς ἄνευ στάσεως, καὶ εἰσαῦθις φυλάττεσθε τὴν τάξιν ἣν αὐτοῖς δεδώκατε.

Θεόγνις ἐν τῷ στρατοπέ-

nienſium dux, videns milites de ducibus & ordinibus diſceptare, noctu quoſdam equites ac duces miſit, præcipiens ut quaſi hoſtes in alio quodam loco oſtenderentur, in quo maxime conſpici ab exercitu poſſint. Quibus apparentibus, Theognis cum tumultu ac perturbatione milites ipſos, quaſi jam hoſtes in conſpectum veniſſent, juſta loca capere juſſit. Illi metu hoſtium adducti, contentione depoſita, priſtinos ordines conſtituerunt. Qui cum ordines ſtruxiſſent, Theognis hoſtes amicos & ſocios eſſe fatebatur. Vos autem, inquit, in poſterum ordinibus abſque ſeditione factis, eam ſtationem tenete, quam vobis ipſi dediſtis.

2 Theognis explora-

δω,

2 Τινὰς τῶν ἱππέων καὶ τῶν κουρητῶν] Interpr τῶν κουρητῶν. Vereor ne gravior menda ſubſit. *Caſaubonus.*

3 Τὸ φιλονεικεῖν ἀλλήλοις ἀποστάντες] Cant. φιλοτιμεῖν ἀλλ' ἀποστάντες

σω, &c. εἰς ante τὰς συνηθεῖς neque Fl agnoſcit. τὸ ἡμελοῦντας. cum utroque Codice reposui ἀμελήσαντ. Sub finem pro φυλάττεσθε, Cant. φυλάττεσθαι.

4 Mi-

tores in castris esse suspicatus, extra vallum præsidio constituto, mandavit ut quilibet in suis arcis permaneret : cumque divisi ac distributi essent; facile exploratores deprehendit.

δῳ καθιστόπως ὑπονοήσας ὑπάρχειν, φυλακὴν ἔξωθεν ἔστησε καὶ χάρακα περιτειχίσας παρήγγειλεν ἑκάστοις [4] μένειν ἐπὶ τῶν ἰδίων ὅπλων ὄντας καὶ χωριζομένους ἀσχέτως κατασκόπους ὄντας ἁλίσκεσθαι.

[CAP. XXIX.]

Diocles.

Diocles Atheniensium dux in hostili solo militibus nullo ordine dispersis, arma ferre nolentibus, tesseram datam sæpe commutavit. Milites arbitrati non longe hostes abesse, receptis armis, instructa acie profectionem faciebant.

Διοκλῆς.

Διοκλῆς Ἀθηναίων στρατηγὸς ἐν τῇ πολεμίᾳ τῶν στρατιωτῶν ἀπάκτως ἀμελουμένων τὰ ὅπλα φέραν ἀβουλομένων, σύνθημα ἔδωκεν ἕτερον ἐφ' ἑτέρῳ. [1] οἱ δὲ στρατιῶται νομίσαντες πλησίον εἶναι τοὺς πολεμίους, ἀναλαβόντες τὰ ὅπλα ἐν τάξει πάντες ἐβάδιζον.

[CAP. XXX.]

Chilius.

Chilius Arcas Lace-

Χίλιος.

[1] Χίλιος Ἀρκὰς ἐν Λα-

4 Μένειν ἐπὶ τῶν ἰδίων ὅπλων ὄντας καὶ χω.] Deest aliquid : Sententia lectionem hujusmodi postulat. μένειν ἐπὶ τῶν ἰδίων ὅπλων ὄντας σωίζειν δεῖ αὐτὸ ὅπλων ὄντας καὶ χωριζομένους, ἀσχέτως κατασκόπους ὄντας ἁλίσκεσθαι. *Casaubonus.*

Cap. XXX. 1 Οἱ δὲ στρατιῶται] Cant. absque particula adversativa.

Cap. XXXI. 1 Χίλιος] Cant. Μίλιος. Paullo post πρὸ τῶν λοιπῶν uterque Codex πρὸ αὐτῶν.

Λακεδαίμονι Δατρίδων, μαθὼν Σπαρτιάτας διαβαλλομένους τὸν Ἰσθμὸν τειχίζειν, [2] Ἀθηναίους δὲ καὶ ἔξω Πελοποννήσου στρατεύσας, εἶπεν, Ἀθηναίων καὶ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων τὰ οἰκεῖα πρὸς τοὺς Πέρσας βουλευομένων, πολλὰς Δαβάσεις ἔξουσιν εἰς τὴν Πελοπόννησον οἱ βάρβαροι. τούτῳ τῷ λόγῳ πεισθέντες οἱ Λάκωνες, τῷ Ἰσθμῷ μακρὰν χαίρειν εἰπόντες, κοινώνησαν καὶ πολέμου πᾶσι τοῖς Ἕλλησι.

dæmone degens, cognito quod Spartiatæ de muniendo Isthmo consilium agitarent, Athenienses autem extra Peloponnesum egrederentur, prædixit: Si Athenienses, cæterique Græci privatim sibi consuluerint in hoc adversus Persas, multos aditus in Peloponnesum habebunt barbari. Hoc sermone persuasi Lacones, Isthmo longum vale dixerunt, seque omnibus Græcis belli socios adjunxerunt.

[CAP. XXXI.]

Κύψελος.

Κύψελος [1] τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν Βακχιαδῶν θεωρὸς πέμψας εἰς Δελφοὺς ὡς θεὸν τὸ κοινὸν Κορινθίων σωτηρίας χρώμενον, ἀπεῖπεν αὐτοῖς τὸν

Cypselus.

Cypselus cum clarissimos ex Bacchiadum familia Delphos misisset, qui de communi salute Corinthiorum oraculum consulerent, interdixit eis, ne Corinthum in-

Κορινθ-

2 Ἀθηναίους καὶ ἔξω Πελοποννήσου στρατεύσας] Emenda, Ἀθηναίους ἢ καὶ τοὺς ἔξω Πελοποννήσου στρατεύσας. hoc est, *Athenienses vero & quotquot sunt extra Peloponnesum deserere.* Historia nota ex Herodoti Calliope, ubi *Chileus* hic vocatur non *Chilius.* Casaubonus.

Cap. XXXIII. 1 Τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν Βακχιαδῶν] Cant. τοὺς ἐπιφ. τοὺς Βακχιαδῶν. De *Cypselo* supra l. 7.

1 Διὰ

grederentur : atque in posterum nobilissimis ejectis, secure tyrannidem obtinuit.

Κορινθίας μὴ ἐπιβαίνειν. καὶ ἔτι λοιπὸν τὴν τυραννίδα κατέχειν ἀσφαλῶς, τοὺς δυνατωτάτους ἐκβαλών.

[Cap. XXXII.]

Telesinicus.

¶ Telesinicus Corinthius in portu Syracusanorum adversus Athenienses navali prælio confligebat. Cum ad multum diem obita pugna defatigarentur, celocem in urbem Syracusanorum misit, ac cibaria in portum deportari jussit. Quæ cum instructa videret, sublato signo, dum anceps adhuc prælium esset, in portum se recepit. Athenienses etiam ipsi in terram discedentes, prandium faciebant, alius alio dispersi. Ille militibus præparato victu refectis, solvens continuo cum sagittariis & jaculatoribus in cata-

Τελεσίνικος.

¶ Τελεσίνικος Κορίνθιος ἐν τῷ λιμένι τῶν Συρακουσίων ναυμαχίᾳ πρὸς Ἀθηναίους· ἐπεὶ δὲ πολὺν τῆς ἡμέρας ναυμαχοῦντες ἐπόνουν, κελήτιον πέμψας εἰς τὴν πόλιν τῶν Συρακουσίων τὴν ἀγορὰν ἐκέλευσεν ἐπὶ τὸν λιμένα κομίζειν. ὡς δὲ κεκοσμημένον ἴδε, σημεῖον ἄρας, ἀπῆγε τὸν ναυμαχίας ὄντα, ἀπῆλθεν ἐπὶ τὸν λιμένα. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι καὶ αὐτοὶ, Διὰ τάχους μὲν ὡς ἀπιλλαγήσεσθαι ἐπὶ τὴν γῆν ἡγησάμενοι, ἄλλος ἄλλῃ διεσπάρησαν. ὁ δὲ, τῶν σκευοφόρων ἐπίμπλη τὴν ἀγορὰν χρησιμῶν, ἀναχθεὶς, αὐτίκα σὺν τοξόταις καὶ ἀκοντι-

1 Διὰ τάχους μὲν ὡς ἀπιλλαγ.] Puto legendum, ἀσμένως ἀπιλλ. aut tollendum τὸ μέν. *Casaubonus.*

ὠνησαῖς ὅπι τ καταφρωμάτων, πολλοῖς ἐφεσπεσὼν ἄφνω πῆς Ἀθηναίοις ἀνακομιζομένοις ἀτάκτως, [2] καὶ μὴ θορύβε, πισεῖς τῷ ἐμβασιν, ἀντιπερώροις ταῖς τριήρεσιν ἐμβαλὼν ἐνίκησε.

Τελεσίνικος ἀπὸ τ αὐτῶν σημείων ἀριστοποιημένων τ πολεμίων, καὶ τὰ λοιπὰ πραττόντων ὁμοίως, ἐφεσπέμψε τὸς ἐν πῆς ἄριστα πλεούσαις τριήρεσιν, [3] αὐτὸς δὲ ἡμέρας ἀριστήσαντας ἡσυχάζειν ἐμβάντας· ἐπεὶ ἦ καιρὸς ἀφίστα πορεύειν, καὶ τὸ ἔθος ἐσήμηνεν· οἱ μὲν ἦν ἐν πῆς ἄλλοις σκάφεσιν ἠριστοποιοῦντο [4] σπουδάζοντες ἐφὸς τῇ παρασκευῇ τ σιτίων ἦσαν· οἱ ἦ στρωματις repentine superveniens, Athenienſibus ſine ordine diſcurrentibus, & cum tumultu egreſſis, in obverſas triremium proras impetu facto victor diſceſſit.

2 Teleſinicus cum iiſdem ſignis hoſtes prandium ſumerent, & reliqua ſimiliter, facerent, mandavit iis qui optime navigantes triremes habebant, ut ipſi ante lucem ſumpto cibo egreſſi quieſcerent. Cum tempus inſtaret prandii, conſueto more ſignum dedit. Qui igitur in reliquis erant navigiis, prandium faciebant. Reliqui Syracuſani pro-

τ Συ-

2 Καὶ μὴ θορύβε πισεῖς τῷ ἐμβασιν] Scribo, πισμένοις τῷ ἐμβασιν. Caſaubonus.

Τῶν ἐμβασιν] Ita reſcripſi cum Fl. & Caſaubono, pro vulgato τ ἐκβασιν.

3 Αὐτὸς] Fl. αὐτός.

4 Σπουδάζοντες ἐφὸς τῇ] Corruptiſſimus locus: quem ſi liceat ex conjectura emendare, ſic legerim. ἐς σπουδάζοντες οἱ πολεμιοι, ὡσε τῇ ὀψιαθῇ ἦ σπόνδων ἦσαν. οἱ ἦ τῇ Συρ. ὅπι τὰ κ. σπεύδοντες ἦ ὁπλίζεσθαι. poteſt & aliter concipi. Ubi autem nos παρασκευῇ legimus erat in noſtro Cod πορείᾳ. An pro πορεύειν, ſicut dicitur πόδων χρῆσθαι, aut pro περιπατῶ: ſed noſtram lectionem plurimi loci ſimillimi confirmant. Quod ſequitur, οἱ ἦ τῇ Συρακοσίων περιπλεόντες, vereor ut ſit integrum: Suſpicor, legendum περιπλεύσαντες τὰ ὅπλα. ſicut in Memnone infra commate quarto in ſimili hiſtoria legitur, ἐκπλεύσαντες αὐτὸς τὰ ὅπλα. Caſ. Σαν-

greſſi, conſcenſis navibus in hoſtes impetum dabant, multaſque triremes eorum perdiderunt, dum ipſi in capiendo cibo occuparentur.

τ̃ Συρακοσίων πρεσβεβηκότες ὅτι τὰ καταστρώματα τὰς ἐπιβάντας ὅπλα πλέοντες, πολλὰς διέφθειραν τριήρεις τ̃ πολεμίων περὶ τὰς τροφὰς ⁵ ἀχολεμφίων.

[CAP. XXXIII.]

Pompiſcus.

¶ Pompiſcus Arcas in more habebat, ut quotieſcumque caſtra poneret, ſemper vias eas quæ ad caſtra ducerent, partim ſuffoderet, partim vallo munitas obrueret. Ipſe vero novas alias parabat, ut exploratores, aut qui nocte aggredi exercitum vellent, per vias priſtinas profecti, in foſſas inciderent, novarumque peritiam non haberent.

Πομπίσκος.

¶ Πομπίσκος Ἀρκὰς, ἀεὶ στρατοπεδούων τὰς ὁδὸς τὰς ὅπι τὸ στρατόπεδον ἀγούσας, τὰς μὲ ἀπεσκάπτε, τὰς ὃ ἀπεχαράκου χωννυμένας· αὐτὸς ὃ καινὰς κατεσκάζεν ἄλλας, ὅπως οἱ κατάσκοποι ἢ οἱ νύκτωρ ὁπλίζεσθαι μέλλοντες τ̃ ἀρχαίων ὁδῶν πορευόμενοι, ἐμπίπτοιεν τοῖς ὀρύγμασι· τ̃ ὃ καινῶν ἀπείρως ἔχοιεν.

Σωισθέντες περὶς τὴ ὁδὸν τὴν σπιῶν ὕστερ· οἱ ὃ τὴν Συρακοσίων φοβηθέντες ὅπι τὰ κατ.] Ita reſcripſi cum utroque Codice pro vulgato, σωισθέντες περὶς τ̃ῃ..... τὴν σπιῶν ὕστερ· οἱ ὃ τὴν Συρ. φοβεῖ δὲ θέντες ὅπι τὰ κατ. Ex conjectura περὶς τὴ ὁδὸν ἰαμ legit Caſaubonus Rectum eſſe περὶ μελέντες probatu ἐάντας, quod præcedit, ſed quod male vertitur *egreſſi*. Ut autem locus ſibi conſtet. cum Caſaubono legendum, ὡς σωισθέντες οἱ πάλιμπ.

⁵ Ἀχολεμφίων] Uterque Codex ἀχολέμφιοι.

Cap. XXXV. 1 Τὰς ὃ ἀπεχαράκωσε χωννυμένας· αὐτὸς ὃ καινὰς κατεσκάζεν ἄλλας] MSS. intermedia hæc χωννυμένας· αὐτὸς ὃ non agnoſcunt, & ante κατασκάζειν (pro quo operarum errore in Vulgata erat κατεσκάζειν, addunt δέ. Pro ἄλλας, Cant. habet ἀλλ'. Ante ἐνέπιπτον cum utroque Codice addidi articulum. Pro ὁπλίφθαι, Cant. ὁπλίθαι.

Πομπίσκος τῶν πολεμίων ἐγγὺς ὄντων τὰ σημεῖα καὶ τὰ κηρύγματα αὐτοῦ παραφυλαττόντων ἐν ἀπορρήτῳ, παρήγγειλε τοῖς φανεροῖς παραγγέλμασι καὶ κηρύγμασι χρῆσθαι τοὺς ἐναντίους εἰς τοὐναντίον.

2 Pompiſcus, hoſtibus ex propinquo ſigna & promulgationes ipſius obſervantibus, in occulto præcepit militibus, ut manifeſto data præcepta & promulgationes, ſemper in contrarium verterent.

Πομπίσκος πειρατοπεδεύων πόλιν, ὅπου μὴ τῷ πλείονι τῆς χώρας ἐξιέναι τοὺς πολεμίους ἐκώλυσεν· [2] ὅπου δὲ πᾶν ἕνα φωνεχῶς..... καὶ τοῖς λῃζομένοις ἀπέχεσθαι δ' ὅπου τοῦτο παρήγγειλεν. οἱ μὲν ἐκ τῆς πόλεως ἀδεῶς ἐντὸς ἦσαν· ὁ δὲ παραγενόμενος τῶν σκοπῶν ὡς ἔμαθεν τοὺς ἥκοντας πολλούς, ἐπιθέμενος, τοὺς πλείστους αὐτῶν ἐχειρώσατο.

3 Pompiſcus urbem cingens caſtris, in maximam regionis partem hoſtes exire prohibuit. In unum vero locum continenter venire permiſit, iiſque, qui ad agendam prædam mitterentur, præcepit, ut ab eo ſolo loco abſtinerent. Qui in urbe erant, ſine metu eo commeabant. Ille cum multos venire ex ſpeculatoribus cognoviſſet, facto in eos impetu, magnum numerum ſubegit.

Πομπίσκος χωρίον πολιορκῶν, ἐλεῖν οὐκ οἷός τε ὢν [3] καθίστα αὐτόμολον ἀγγέλλοντα ὡς Ἀρκάδων

4 Pompiſcus cum oppidum quoddam oppugnatione capere non poſſet, transfugam ſub-

αὐτὸν

[2] Εἰ πᾶν ὅπου ἵνα σωιχῶ;] Scribe σωιχώσοι. *Caſaubonus.*

[1] Σωιχῶς] Cum Caſaubono ſcripſerim σωιχῶσοι. In contextum tamen non admiſi quia incertum, an ita ſcribendum monuerit ex MSS.

[3] Καθίστα] Cant. καθιζάνει.

Μετ'

ornat, qui nunciaret: Arcades ipsum accersere, & ob eam causſam animi pendere quemadmodum oppugnationem relinqueret. Illi ſummo gaudio affecti, cum non multo poſt exercitum diſcedere viderent, transfugam vera dixiſſe arbitrati, effuſi ex urbe, multa in caſtris diripiebant. Pompiſcus reverſus, & deprehenſos aggreſſus, tum ipſos ſuperavit, tum etiam oppidum.

5 Pompiſcus, quo citius exploratores hoſtium caperentur, paucas vias habebat, ad quas in excelſo loco caſtra ponebat: iiſque, qui prædatum exirent, præcipiebat, ut ſecùs viam ingrederen-

αὐτῶν μεταπεμπομένων, ἀπορίᾳ πῶς ἂν ἀπολίπωσι τὴν πολιορκίαν· οἱ δὲ ἡδέντες, [4] μετ' ὀλίγον τὴν ἀπαίρειν ἀναχωρῆσαν ἰδόντες, πιστὸν εἶναι τὸν αὐτόμολον ἡγούμενοι, ἐσελθόντες, πολλὰ ἐκ τῶν σκηνῶν διήρπαζον. ὁ δὲ Πομπίσκος ἀναστρέψας ἐπιθέμενος, καταλαβὼν ἐκράτησεν αὐτῶν τε καὶ τῶν χωρίων.

Πομπίσκος, ἵνα ἥττων οἱ κατάσκοποι τῶν πολεμίων ἁλίσκοιντο, [6] εἰσόδους ὀλίγας..... τὸ στρατόπεδον ἐπὶ φρυγῶν αὐτὸς ὑπὸ ὑψηλὸν καὶ τοῖς προϊοῦσιν εἰς τὰς ἀγορὰς παρηγγέλλετο [7] ὁδοὺς τὸν πλάγιον διέρχε-

4 Μετ' ὀλίγον] MSS. ut & Codd. Caſauboni ἐμ μετ' ὀλίγον. Unde lego ἐμ μὴ πολύ. Statim pro πιστὸν εἶναι, uterque Codex ἀπιστεῖν εἶναι. Forte καὶ πιστὸν εἶναι. Pro ἐσελθόντες, Cant. ἐφελθόντες.

5 Ἀναστρέψας ὑπιθέμενος, καταβαλών] Mendum hic eſſe, meliores Codices, ut opinor, arguent. Fortaſſe, καὶ συμβαλών. *Caſaubonus.*

6 Εἰσόδους ὀλίγας] Nempe σκολιάζων, vel ſimile quid: niſi deſint pluſcula verba. Quid vero depravatius ſequentibus his verbis, παρηγγέλλετο ὁδοὺς τὸν πλάγιον διέρχεσθαι τοὺς ἰόντας legiſſe videtur quæ ſi vera eſt lectio, interprete *extra viam*, non *ſecus viam*. Ego malo ἰσχειν, in tanta noſtri Codicis depravatione. *Idem.*

7 Παρὰ τὸν πλάγιον] MSS. ὁδοὺς τὸν πλάγιον.

ας· οἱ δὴ κατάσκοποι τὰς ὁδοὺς [8] πάντας ὡς φανερὰς φυλαττόμενοι διὰ τῶν πλαγίων ἐπειρῶντο πειρώμενοι ταχέως ἠλίσκοντο.

tur. Exploratores has vias quasi perspicuas caventes, perque obliquas subire conantes, celeriter capiebantur.

Πομπίσκος κατασκόπους [9] ἔπεμψεν ἄνδρας ἀγνῶτας ἀλλήλοις, ἵνα μὴ συντίθωντο, μηδὲ ψευδάγγελοι γίγνοιντο ἀπηγόρευεν ἢ αὐτοῖς μηδενὶ τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ διαλέγεσθαι, ὅπως μή τινες αὐτοῖς φθονοῦντες ἐξαγγείλωσι τοῖς πολεμίοις τὴν μέλλουσαν αὐτῶν ἄφιξιν.

6 Pompiscus exploratum misit viros sibi invicem ignotos, ne conspirationem facerent, & res fallas referrent: iisque interdixit, ne cum aliquo in castris sermones miscerent, ne qui eis invidentes, hostibus futurum illorum adventum significarent.

[CAP. XXXIV.]

Νίκων.

Νίκων Σάμιος κυβερνήτης πλησίον τριήρων πολεμίων [1] ὁρμουσῶν, βαλόμενος εὐθὺ πλοῦτις λαθεῖν, τὴν ἀλοιφὴν τοῦ αὐτοῦ νεὼς ἐμοίαν καταχρίσας τοῖς πολεμίοις τριήρεσι, τάχας τὰς ἀρίστας,

Nicon.

Nicon Samius gubernator, cum hostium naves in propinquo navigarent, quo commodius illis ignorantibus præteriret, eodem modo suam unxit quemadmodum hostiles triremes unctas esse intel-

χῆ

8 Πάντας ὡς φανερὰς] Ita edidi cum MSS. & Interprete pro πάντας φανερὰς.

9 Ἔπεμψεν] Fl. ἔπεμπεν.

Cap. XXXVI. 1 Ὁρμουσῶν] Fl. ὁρμοῦσαν.

2 Εὐ-

καὶ τῆς σώμασιν [2] εὐῤῥώστοις ἐρέταις, [3] ἔπλει παρ' αὐτὰς τὰς πρῴρας τῶν πολεμίων τριήρων, ὡς φίλων ὢν ναύταις· παρελθὼν ἐπ' ἐσχάτων τῶν ὁρμούντων νεῶν [4] ἐξέπλωσε, καθάπερ πληγότων, καὶ θαυμαζόντων τὸ δρώμενον τῶν πολεμίων· καὶ τότε ἐγνώσθη πολέμιος ὤν, [5] ὅτε μὴ καταληφθῆναι οἷός τε ἦν.

ligebat: fortissimisque & corporis robore validissimis viris remos committens, proras ipsas hostilium navium præterlegebat, & tanquam amicus nautis appropinquans, per ultimas naves evasit, obstupescentibus ac mirantibus id factum hostibus. Et tum demum eum hostem esse cognitum est, cum eum capere jam non amplius possent.

[CAP. XXXV.]

Νέαρχος.

[1] Νέαρχος Κρὴς κατέσχε Τελμισσὸν Ἀντιπατρίδα κρατοῦντος. κατὰ-

Nearchus.

Nearchus Cretensis Telmessum in suam potestatem redegit cum

κατὰ-

2 Εὐῤῥώστοις] Εὐρώστοις, aut εὐεργεστάτοις, vel ἰῤῥωμενεστάτοις. nam Codd. habent duo ρ. *Casaubonus.*

3 Ἔπλη παρ' αὐτὰς τὰς πρῴρ.] Scribe, & distingue, ἔπλη παρ' αὐτὰς τὰς πρῴρας τῶν πολ. τριήρων. deinde ὡς φιλων ὢν ἐπ'. *Idem.*

Παρ' αὐτὰς τὰς πρῴρας] Ita edidi cum MSS. & Casaubono, pro παρ' αὐτὰς πρῴρας. Paullo post pro φίλων ὢν αὐτὰς, cum iisdem, nec non Interprete, scripsi φίλων ὢν ναύταις. Pro παρελθὼν, Cant. παρεστὼς. quomodo in suis quoque legisse videtur Interpres, sed præfero lectionem vulgatam, & verto, *provectus ad postremas naves.*

4 Ἐξέπλωσε] Fl. ἐξέπλευσεν. Cant. ἐξέπλευσε.

5 Ὅτε μὴ καταληφθῆναι οἷός τε ἦν] Fl. ὅτε μὴ καταληφθῆναι ἦως τότε ἴσχον. & tum sequitur rubrica Κρὴς. Cant. ὡς τε μὴ καταλειφθῆναι ἕως τότε ἴσχον. sed recte Vulgata.

Cap. XXXVII. 1 Νέαρχος] Uterque Codex ναύαρχος. Paullo post cum iisdem Codd. & Casaubono pro Δελμίνης rescripsi Δελμίνσσ. Deinde pro Ἀντιπατρίδι, cum iisdem reposui Ἀντιπατρίδη. Sequentia hæc ἐν ᾗ τῶν κλεισίων τῆς αὐλῶν ἐλῶ ἐγχειρίζει γυναῖ, quæ in Vulgata desiderabantur, cum Fl. supplevi, cum quo consentit Interpres. Cum utroque, Codice pro πύλας, restitui πύλαν.

Antipatridas eam antea tenuisset. Navigavit in portum Nearchus. Cum igitur Antipatridas pro veteri amicitia ad eum ab arce descenderet, & eum qua de causa venisset, interrogaret: Cres inquit, se mulieres quasdam & vinctos servos apud eum velle deponere. Concessit Antipatridas. Servi vincti vasa mulierum musicarum portabant. In tibiarum arculis exigui quidam inerant enses: in cistis vero pila. Cum in arcem ventum esset, ii qui mulieres ac pueros ducebant, strictis gladiis arcem occupant, & Telmissum Nearchus obtinuit.

πλοῦσε μὴ ἐς τ̃ λιμένα Νέαρχον· ἐπεὶ ὃ Ἀντιπατρίδας, παλαιὸς ὢν φίλος, ἀπὸ τ̃ ἄκρας καταβὰς πρὸς αὐτὸν, καὶ διελέξατο περὶ ὧν ἐβούλοντο· ὁ Κρὴς ἔφη, βούλεσθαι γυναῖκας ἀποθέσθαι παρ' αὐτῷ, [2] καὶ παῖδας δεδεμένους· ὁ μὲν Ἀντιπατρίδης ἐπέτρεψεν· οἱ δὲ παῖδες οἱ [3] δεδεμένοι τὰ σκεύη τ̃ μισθοφορῶν γυναικῶν ἀνεκόμισαν· ἐν ᾧ πῖς κιβωτίοις τ̃ αὐλῶν σφαῖρα ἐγκεκρυμμένα γυμνά· ἐν ᾧ ταῖς κύστεσι πέλτας· ὡς δὲ ἔσω τ̃ ἄκρας ἐγένοντο, οἱ τὰς γυναῖκας καὶ τοὺς παῖδας ἄγοντες, σπασάμενοι τὰ ἐγχειρίδια καταλαμβάνουσι τὴν ἄκραν, καὶ τ̃ Τελμισσὸν Νέαρχον ἐκράτησεν.

[CAP. XXXVI.]

Dorotheus.

Dorotheus Leuca-

Δωρόθεος.

[1] Δωρόθεος Λευκάδιος

2 Καὶ παῖδας δεδεμένους] Scribe δεδεμένους, ut paullo post. Scribe etiam ὁ μὲν Ἀντιπατρίδας *Casaubonus.*

3 Δεδεμένοι] χρ. δεδεμένοις. *Idem.*

Cap. XXXVIII. 1 Δωρόθεος Λευκάδιος ναυμαχίαν ἔχων] Legendum censeo ναῦν μίαν. neque parum in ea emendatione momenti ad Intel-

dius inter navale prælium in portum quendam confugit, hostibus non longe insequentibus: & præterlegens finem portus extremum, navem convertit. Prior hostium triremis persequens Dorotheum, impetu delata in portum tendebat. In quam Dorotheus irruptione facta, eam submersit. Altera navis videns priorem submergi, statim fugam capessebat.

διῶ ναυμαχίαν ἔχων κατῆγε εἰς λιμένα, πρηγέμενος αὐτῶν ὁ πολὺ κάμψας τὴν ἄκραν ἔξω λιμένος, δίηρες [2] ἐπέστρεψε τὴν ναῦν· ἡ δὲ πρώτη τῶν πολεμίων τριήρων διώκουσα τὸν Δωρόθεον, ῥύμῃ φερομένη τὸν εἴσπλουν ἐπιεῖτο. Δωρόθεος ἐμβαλὼν κατέδυσεν· ἡ δ' ἑτέρα ναῦς τὴν πρώτην ἰδοῦσα καταδυομένην δίηρες ὥρμησε φεύγειν.

[CAP. XXXVII.]

Sosistratus.

Σωσίστρατος.

Sosistratus populo Syracusano persuasit, ut eos quibus cum Agathocle necessitudo aliqua intercederet, quique ad tyrannidem assequendam suam operam ei

Σωσίστρατος ἔπεισε τὸν Συρακούσιον δῆμον ἄνδρας φίλους Ἀγαθοκλεῖ, πρός τε τὴν τυραννίδα συμπράξοντας, φεύγειν μὴ τῶν οἰκετῶν ψηφίσα-

intelligendum hunc locum. Nam hoc tantum docere nos voluit Polyænus, qua ratione Dorotheus quum unicam haberet navim, duas hostiles naves, quæ ipsum persequebantur effugerit, alteram etiam demerserit. Distingue autem πρηγέμενος αὐτῶν ὁ πολύ. nec dubito ego deesse aliquid in hac sententia puta διακόμενος ἀπὸ δύο ante illa κατῆγε εἰς λ. *Casaubonus.*

2 Ἐπέστρεψε τὴν ναῦν] Ita edidi cum, Fl. nisi quod legat ἐπέστρεψεν τὴν ναῦν, & sic quoque Interpres. Vulgata ἀπέστρεψε.

ἀφ'. ἐπεὶ δὲ τ πόλεως ἔξω ἐγένοντο ἄνδρες χίλιοι [1] οἱ προπέμποντες αὐτὸς ὁπλίται καὶ ἱππεῖς, ὃς μὲν συλλαβόντες ἀπέκτειναν· ὃς δὲ Δαφυγόντας Σωσίστρατος ἐπικηρύξας ἀναιρεῖν ἐπέτρεψεν· αὐτὸς δὲ τὰς τ φυγάδων οὐσίας κατέσχεν· καὶ συναγαγὼν στρατιώτας Ἕλληνας, καὶ βαρβάρους, καὶ τὸς ἐκ τ λιθοτομιῶν λύσας, ὑπὸ τούτων φυλακτόμενος ἦρχε τ Συρακοσίων.

præstitissent, communi decreto cum omni familia in exilium mitterent. Qui cum extra civitatem venissent, mille viri comitantes eos partim armati, partim equites, alios comprehensos interfecerunt: alios, qui effugerant, Sosistratus facta promulgatione occidere concessit. Ipse vero exulum bonis potitus, conductis militibus Græcis ac barbaris, iisque qui in latomiis vincti tenebantur solutis, stipatus his, ac satellitibus usus, imperium in Syracusanos tenuit.

[CAP. XXXVIII.]

Διόγνητος.

Διόγνητος Ἀθηναῖος βουλόμενος κρατῆσαι πόλεως τινὸς, ἀποβιβάσας κρύφα στρατιώτας νυκτὸς, καὶ λόχον ἐγκαθίσας μεθ' ἡμέραν αὐτὸς ὑπὸ πλοῖα φανερῶς· οἱ μὲν ἐκ τ πόλεως ὑπὸ τὰς ναῦς ἐδρό-

Diognetus.

Diognetus Atheniensis civitatem quandam capere volens, clam sub noctem expositis militibus, insidiisque collocatis, interdiu palam ipse naves appulit. Cives undique proruentes, ex urbe ad naves decurre-

[1] Οἱ προπέμποντες] Cant. absque articulo.

[1] περὶ

bant. Qui in insidiis latebant, in urbem impetum faciunt, eamque sine labore occupant. Diognetus adnavigans, & appellens, expositis his qui in navibus erant, eos qui ad defendendum excurrerant, domuit.

ῆσαν. οἱ δὲ ἐνεδρεύοντες ὥρμησαν ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ ῥᾳδίως αὐτῆς ἐκράτησαν. Διόγνητος πλεύσας καὶ καθορμισθεὶς, ἐκβιβάσας τοὺς ἐκ τῶν νεῶν, ἐχειρώσατο τοὺς ἐπὶ τὴν βοήθειαν ἐξελθόντας.

[CAP. XXXIX.]

Archebius.

Archebius Heracleotes, hostibus continenter abeuntibus, piscatoria navigia contraxit, eaque per carinas vinculis insertis immobilia fecit, atque ipse cum aliquibus hostium adventum in insidiis expectabat. Tubicen qui in arbore speculandi causa stabat, conspicatus hostes adnavigare cum navi longa, & duabus triacontoris & egressos partim prædam agere, partim navigiorum vincula solvere, signum tuba dedit. Archebius iis quos in insidiis posue-

Ἀρχέβιος.

Ἀρχέβιος ὁ Ἡρακλεώτης τῶν πολεμίων ἀποβάσεις ποιμένων συνεχεῖς, πλοῖα τῶν ἁλιευτικῶν ἀνασπάσας, καὶ διὰ τροπίας δεσμοῖς αὐτὰ δυσκινήτα ποιήσας, αὐτὸς μετά τινων ἐνήδρευε. σαλπιγκτὴς ὢν ἐπὶ δένδρου σκοπός. ἔτι δὲ ἰδὼν τοὺς πολεμίους [1] προσορμιζομένους νηὶ μακρᾷ, καὶ τριακοντόροις δυσὶν, καὶ ἀποβάντας, καὶ τοὺς μὲν ἁρπάζοντας· τοὺς δὲ τὰ πλοῖα τῶν δεσμῶν [2] ἀπολύοντας, ἐσήμηνε τῇ σάλπιγγι. Ἀρχέβιος τοὺς ἐνεδρεύοντας ἀνα-

1 Προσορμιζόντας] Ita edidi cum Cant. pro vulgato προσορμισθέντας.

2 Ἀπολύοντας] Uterque Codex Χαλῶντας.

I Ἀν-

ἀναιρήσας, τὰς μὲν πολεμίας διέφθειρε, τὰς δὲ τριακοντόρους αὐτῶν, καὶ τὴν ναῦν τὴν μακρὰν εἰς τὸν λιμένα τῆς πόλεως κατήγαγεν.

rat excitatis hostes perdidit: triacontoros autem & navem longam in portum civitatis adduxit.

[CAP. XL.]

Ἀριστοκράτης.

Ἀριστοκράτης Ἀθηναῖος ναῦν λαβὼν Λακωνικὴν, πρόφασιν ἔχων ἀνέπλευσεν εἰς πόλιν συμμαχίδα Σπαρτιατῶν, ἔχων ἐν τῇ νηῒ συχνοὺς[1] ἄνδρας ἔνδοθεν ἐγχειριδίοις ὡπλισμένους. οἱ μὲν ὅτε τὸν λιμένα τὴν ναῦν ὡς φίλην ὑπεδέξαντο· οἱ δὲ τὴν νεὼς ἐκβάντες ἄφνω περιπεσόντες τοῖς ἐπιπάτοις, δέκα μὲν αὐτῶν ἀπέσφαξαν· καὶ ἓξ καὶ πέντε, σὺν ἀρπάσαντες, ἀπέπλευσαν. [2] ὃς πολλῶν χρημάτων Ἀριστοκλῆς ἀπελυτρώσατο.

Aristocrates.

Aristocrates Atheniensis Laconica navi sumpta, cum ea in urbem quandam societate Lacedæmoniis devinctam navigavit, habens in navi plurimos viros clandestinis ensibus armatos. Qui portui præerant, navem quasi sociam & amicam receperunt. Illi autem egressi, ex improviso deambulantes adorti, decem ex iis trucidarunt, & viginti quinque captivos abduxerunt, quos Aristocles multis pecuniis redemit.

[CAP.

1 Ἄνδρας ἐνδοθεν ἐγχειριδίοις ὡπλ.] Ἔνδοθεν, quod in Vulgata aberat, cum utroque Codice & Interprete supplevi. Casauboni Cod. ἔνδεν. Mox δὲ ante τὸν λιμένα, uterque Codex delet.

2 Ὃς πολλῶν χρημάτων Ἀριστοκλῆς ἀπελυτρώσατο.] Lege Ἀριστοκράτης. Nam ἀπελυτρώσατο, non est *redemit*, sed *pro redemptione exegit*. Casaubonus.

[CAP. XLI.]

Aristomachus.

Aristomachus triremibus Cardianorum captis, imposuit remiges, suarumque navium insignibus eas ornavit, cum concentu suas naves sub multam vesperam appellens, Cardiani ad naves, affundebantur ex urbe, quasi suas & victrices: Aristomachii e navibus egressi, multos Cardianorum occiderunt.

Ἀριστόμαχος.

Ἀριστόμαχος Καρδιανῶν τριήρεις λαβὼν μεταβιβάσας τὰς ἐρέτας, καὶ κοσμήσας τοῖς ἀκροστολίοις τῶν αὐτῶν νεῶν, [1] αὐλέμβων καταπλεύσας, τὰς ἰδίας ναῦς ἐφέλκων τῷ καταγωγῷ ὀψὲ μισέμενος. Καρδιανοὶ μὲν πρὸς ναῦς ὥρμησαν ἐκ τῆς πόλεως ὡς οἰκείας καὶ νικώσας· οἱ δὲ Ἀριστομάχειοι τῶν νεῶν ἐκβάντες, πολλοὺς Καρδιανῶν ἀπέκτειναν.

[CAP. XLII.]

Charimenes.

Charimenes Milesius cum in Phaselidem confugisset, supervenientibus ei longis navibus Periclis Lycii, habitu alio sumpto, pedes per regionem Periclis evasit.

Χαιρεμένης.

[1] Χαιρεμένης Μιλήσιος καταφυγὼν εἰς Φασηλίδα, ἐφορμούσων αὐτῷ νεῶν μακρῶν Περικλέους Λυκίου, μεθέμενος καὶ μεθέτερον πρὸς [2] διὰ τῆς Περικλέους χώρας ἐσώθη.

[CAP.

1 Αὐλέμβων] Cant. αὐλέμβος. Cap. XLII. 1 Χαιρεμένης] Cant. Χαιρεμένης Casauboni Cod. Ἀριστόμαχος. Mox πρὸς δὲ τὸν, subintelligo καιρόν, vertit *sumpto capitamento.*

Idem commentus quoque Hannibal apud Polybium lib. III. cap. 78. quem loc. vide.

2 Διὰ τῆς Περικλέους χώρας] Articulum addidimus cum F].

1 Κατὰ

τῶν ἀνεχώρησαν ἀποπόρω, ἄνωθεν ὑμᾶς φοβηθέντες· καὶ δὴ ὡς ἀντιπαρασκευῆς μέλλοντες ὁπλίζεινται. οἱ δὲ ἐκ τῆς πόλεως τῆς ἐπ' ἀμπελόλοφοις ἕρμασι καὶ πᾶσι ἔργοις ὁρῶντες, καταβαίνουσιν, ἀπὸ τῶν ἐρυμνῶν πρὸς αὐτούς. οἱ δὲ Μεμνόνειοι τὰς πολεμίους ὁρῶντες ἐν τῷ ἰσοπέδῳ, οὐκ ἐπ' ἀλλήλους, ἀλλὰ μετ' ἀλλήλων ἐπ' αὐτοὺς ὡρμήσαντες, παντελῶς ἅπαντας ἐπιήσαντο.

atque intestinum bellum movere, ob eamque caussam longius recessisse, metuentes ne ipsi desuper impetum facerent. Itaque ad faciendam pugnam armis se cingebant. Qui erant in urbe, cum transfugæ verbis rem consentaneam viderent, a munitionibus adversus eos descendunt. Memnonii hostes in æquali, planoque campo conspicati, non contra se mutuo, sed una & conjuncti adversus ipsos arma ferentes, omnes ad unum subegerunt.

Ἀριστώνυμον ἐν Μηθύμνῃ + Χάρης πολιορκῶν, πρεσβείαν ἔπεμψεν πρὸς Μέμνονα, ἀξιῶν αὐτὸν μὴ ⁵ φοβηθῆναι Ἀριστωνύμῳ αὐτῷ καὶ κρατεῖν· καὶ γὰρ εἶναι πατρικὸν φίλον, καὶ ξένον· καὶ τὸ γε νυ-

3 Aristonymum in Methymna Chares oppugnabat. Misit ad eum Memnon legationem, petens ne quid per vim Aristonymo faciat. Etenim esse sibi patrium amicum & hospitem: & sequenti nocte se cum

κτὸς

4 Χάρης πολιορκῶν πρὸς.] Mire hic variant Codices. Nam in suis ita reperit Interpres, Α'ρ. ἐν Μηθ. Χάρης ἐπολιορκ. πρεσβείαν ἐπεμψε πρὸς αὐτὸν Μέμνονα, ἀξιῶν μη.... Ἀριστώνυμον αὐτὸν καὶ κρατεῖν. atque hujusce modi lectionem postulat historiæ veritas. Sed voce φοβηθῆναι quid fiet? Non enim hic quadrat. an πρεσβείᾳ, aut βιάζεσθαι ferri possunt? *Casaubonus.*

5 Φοβηθῆναι] Interpres legisse videtur πειθῆναι.

6 Ἅμα

omnibus militibus ibi affuturum. Chares legatis hæc referentibus, contempsit: quod fieri non posse existimaret, ut exercitus tanto numero atque onere, sequenti nocte in eum locum pervenire posset. Memnon quinque confectis itinere stadiis milites ad mille & ducentos in naves imposuit: iisque præceptum dedit, ut cum egressi ad arcem venissent, sublato igne significationem facerent, & hostes aggrederentur. His factis, adortio in tenebris præter spem & expectationem accidit. Ignis vero sublatus, in fugam Charetem vertit, quasi Memnon cum universis copiis arcem occupasset.

κτὲς ὁ ἅπιδος μὴ παντῶν τῶν ἐραπιωτῶν ἐκεὶ γηήσεσθαι. Χάρης, τῶν πεσβύτων ἀγγελλόντων ταῦτα, καπεφρόνησεν, ὡς ἀδυνάτων, πολὺ ἂ βαρὺ ςρατόπεδον, ἅπαντας νυκτὸς ἐναπωθῆ γηέσθαι. ὁ ἢ Μέμνων ἐβδομήκοντα ἑ ςάδια ἐσπέρας, ἐς πλοῖα χιλίους διακοσίους ςρατιώτας ἐμβιβάσας, σύνθημα ἔδωκεν, ὅταν ἀναβάντες ἐς τὴν ἀκρόπολιν παρέλθωσιν, ἄραι πυρσὸν, καὶ τοῖς πολεμίοις ἐπιθέσθαι. τούτων πραχθέντων, ἡ μὲν ἐπίθεσις ἐν τῷ σκότῳ ἀδόξως ἐφάνη. ὁ ἢ πυρσὸς ἀρθεὶς ἐς φυγὴν ἐτρέψατο τὸν Χάρητα, ὡς ἂ Μέμνονα μὴ πάσης δυνάμεως τὴν ἀκρόπολιν καθειληφότα.

4 Memnon quinque millia militum ducens, cum quadraginta stadiis abesset a Magnesia,

7 Μέμνων πεντακισχιλίους ἔχων, Μαγνησίας ἀπέχων μ' ςάδια,

τεῖ-

6 Ἄραι] Uterque Codex ἀνῆραι, quomodo & Codd. Casauboni. Pro καὶ τοῖς πολ. cum utroque Codice edidi καὶ τοῖς πολ.

7 Μέμνων πεντακισχίλιους ἔχ.] Codd. Interpretis πενταχιλίους. Casaubonus.

ας· οἱ δὴ κατάσκοποι τὰς ὁδοὺς [8] τοὺτους ὡς φανερὰς φυλαττόμενοι διὰ τῶν πλαγίων ὑπῆνανται πειρώμενοι ταχέως ἡλίσκοντο.

tur. Exploratores has vias quasi perspicuas cauentes, perque obliquas subire conantes, celeriter capiebantur.

Πομπίσκος κατασκόπους [9] ἔπεμψεν ἄνδρας ἀγνῶτας ἀλλήλοις, ἵνα μὴ συντίθωνται, μηδὲ ψευδάγγελοι γίγνωνται· ἀπηγόρευεν ὃ αὐτοῖς μηδενὶ τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ διαλέγεσθαι, ὅπως μή τινες αὐτῶν φθονοῦντες ἐξαγγείλωσι τοῖς πολεμίοις τὰ μέλλοντα αὐτῶν ἄρξειν.

6 Pompilcus exploratum misit viros sibi invicem ignotos, ne conspirationem facerent, & res fallas referrent: iisque interdixit, ne cum aliquo in castris sermones miscerent, ne qui eis invidentes, hostibus futurum illorum adventum significarent.

[CAP. XXXIV.]

Νίκων.

Νίκων Σάμιος κυβερνήτης πλησίον τριήρων πολεμίων [1] ὁρμισσῶν, βαλόμενος τοὺς πλοῦτους λαθεῖν, τὰ ἀλοιφὰ τῆς αὐτῆς νεὼς ὁμοίας καταχρίσας τοῖς πολεμίοις τριήρεσι, τάξας τὰς ἀρίστας,

Nicon.

Nicon Samius gubernator, cum hostium naves in propinquo navigarent, quo commodius illis ignorantibus præteriret, eodem modo suam unxit quemadmodum hostiles triremes unctas esse intel-

8 Τοὺτους ὡς φανερὰς] Ita edidi cum MSS. & Interprete pro τοὺτους φανερὰς.

9 Ἔπεμψε] Fl. ἔπεμπεν.

Cap. XXXVI. 1 Ὁρμισσῶν] Fl. ὁρμοῦσαν.

2 Εὐ-

καὶ τῆς σώμασιν [2] εὐῤῥώστους ἐρέτας, [3] ἔπλει παρ' αὐτὰς τὰς πρῴρας τῶν πολεμίων τριήρων, ὡς φίλος ὢν ναύταις· παρελθὼν ἐπ' ἐσχάτων τῶν ὁρμουσῶν νεῶν [4] ἐξέπλωσε, καταπεπληγότων, καὶ θαυμαζόντων τὸ δρώμενον τῶν πολεμίων· καὶ τότε ἐγνώσθη πολέμιος ὤν, [5] ὅτε μὴ καταληφθῆναι οἷός τε ἦν.

ligebat: fortissimisque & corporis robore validissimis viris remos committens, proras ipsas hostilium navium præterlegebat, & tanquam amicus nautis appropinquans, per ultimas naves evasit, obstupescentibus ac mirantibus id factum hostibus. Et tum demum eum hostem esse cognitum est, cum eum capere jam non amplius possent.

[CAP. XXXV.]

Νέαρχος.

[1] Νέαρχος Κρὴς κατέσχε Τελμισσὸν Ἀνταπατρίδα κρατοῦντος. κατὰ

Nearchus.

Nearchus Cretensis Telmessum in suam potestatem redegit cum

2 Εὐῤῥώστους] Εὐφώστους, aut δίῤῥωστάτους, vel ἰῤῥωμενεστάτους. nam Codd. habent duo ρ. *Casaubonus.*

3 Ἔπλει παρ' αὐτὰς τρῴρ.] Scribe, & distingue, ἔπλει παρ' αὐτὰς τὰς πρῴρας τῶν πολ. τριήρων. deinde παρελθὼν δ' ἐπ'. *Idem.*

Παρ' αὐτὰς τὰς πρῴρας] Ita edidi cum MSS. & Casaubono, pro παρ' αὐταῖς πρώραις. Paullo post pro φίλος ὢν αὐταῖς, cum iisdem, nec non Interprete, scripsi φίλος ὢν ναύταις. Pro παρελθὼν, Cant. παρεπλέ. quomodo in suis quoque legisse videtur Interpres, sed præfero lectionem vulgatam, & verto, *provectus ad postremas naves.*

4 Ἐξέπλωσε] Fl. ἐξέπλευσεν. Cant. ἐξέπλευσε.

5 Ὅτε μὴ καταληφθῆναι οἷός τε ἦν] Fl. ὅτε μὴ καταληφθῆναι ἴσος τε ἦν. & tum sequitur rubrica Κεφ. Cant. ὡς τε μὴ καταλειφθῆναι ἴσος τε ἦν. sed recte Vulgata.

Cap. XXXVII. 1 Νέαρχος] Uterque Codex ναύαρχος. Paullo post cum iisdem Codd. & Casaubono pro δημοῦσιος rescripsi δεδημευμένος. Deinde pro Ἀνταπατρίδι, cum iisdem reposui Ἀνταπατρίδα. Sequentia hæc ἐν ᾗ πόλει κεῖται τῇ αὐλῶνι ἐγχειρίζει γυμνὰ, quæ in Vulgata desiderabantur, cum Fl. supplevi, cum quo consentit Interpres. Cum utroque Codice pro πόλιτας, restitui πόλιν.

2 Καὶ

Antipatridas eam antea tenuisset. Navigavit in portum Nearchus. Cum igitur Antipatridas pro veteri amicitia ad eum ab arce descenderet, & eum qua de causa venisset, interrogaret: Cres inquit, se mulieres quasdam & vinctos servos apud eum velle deponere. Concessit Antipatridas. Servi vincti vasa mulierum musicarum portabant. In tibiarum arculis exigui quidam inerant enses: in cistis vero pila. Cum in arcem ventum esset, ii qui mulieres ac pueros ducebant, strictis gladiis arcem occupant, & Telmissum Nearchus obtinuit.

πλοῦτε μὴ ἐς τ λιμένα Νέαρχο. ἐπεὶ ἦ Ἀντιπατρίδας, παλαιὸς ὢν φίλο, ἀπὸ τ ἄκρας κατέβη πρὸς αὐτὸν, καὶ διελέξαντο περὶ ὧν ἐβούλοντο· ὁ Κρὴς ἔφη, βούλεσθαι γυναῖκας ἀποθέσθαι παρ' αὐτῷ, [2] καὶ παῖδας δεδεμένους· ὁ μὲν Ἀντιπατρίδης ἐπέτρεψεν· οἱ ἦ παῖδες οἱ [3] δεδεμένοι τὰ σκεύη τ μισθαρνῶν γυναικῶν ἀνεκόμισαν· ἐν ἦ τοῖς κιβωτίοις τ αὐλῶν σφαῖραι ἐγκεκρυμμέναι γυμναί· ἐν ἦ ταῖς κύστεσι πέλται· ὡς ἦ ἔσω τ ἄκρας ἐλθόντες, οἱ τ τὰς γυναῖκας καὶ τὰς παῖδας ἄγοντες, ἀσπασάμενοι τὰ ἐγχειρίδια καθαλαμβάνουσι τὴν ἄκραν, καὶ τ Τελμισσὸν Νέαρχο ἐκράτησεν.

[CAP. XXXVI.]

Dorotheus.

Dorotheus Leuca-

Δωρόθεο.

[1] Δωρόθεο Λευκα-

δί

2 Καὶ παῖδας δεδεμένους] Scribe δεδεμένους, ut paullo post. Scribe etiam ὁ μὲν Ἀντιπατρίδης. *Casaubonus.*

3 Δεδεμένοι] γρ. δεδεμένους. *Idem.*

Cap. XXXVIII. 1 Δωρόθεο Λευκαδίο ναυμαχία ἴσχυε] Legendum censeo τῶν μίσ. neque parum in ea emendatione momenti ad Intel-

dius inter navale prælium in portum quendam confugit, hostibus non longe insequentibus: & præterlegens finem portus extremum, navem convertit. Prior hostium triremis persequens Dorotheum, impetu delata in portum tendebat. In quam Dorotheus irruptione facta, eam submersit. Altera navis videns priorem submergi, statim fugam capessebat.

διὸ ναυμαχίαν ἔχων κατήγαγεν εἰς λιμένα, παρηγμένον αὐτῶν ὀλίγον· κάμψας δὲ τὴν ἄκραν εἰς λιμένα, δύο [2] ἐπέστρεψε τὴν ναῦν· ἡ δὲ πρώτη τῶν πολεμίων τριήρων διώκουσα τὸ Δωρόθεον, ῥύμῃ φερομένη τὸ εἴσπλουν ἐποιεῖτο. Δωρόθεος ἐμβαλὼν κατέδυσεν· ἡ δ' ἑτέρα ναῦς τὴν πρώτην ἰδοῦσα καταδυομένην δύο ὥρμησε φεύγειν.

[CAP. XXXVII.]

Sosistratus.

Σωσίστρατος.

Sosistratus populo Syracusano persuasit, ut eos quibus cum Agathocle necessitudo aliqua intercederet, quique ad tyrannidem assequendam suam operam ei

Σωσίστρατος ἔπεισε τὸ Συρακούσιον δῆμον ἄνδρας φίλους Ἀγαθοκλεῖ, τούς τε τὴν τυραννίδα συμπεράναντας, φεύγειν μὴ τὸ οἰκετῶν ψηφίσασθαι.

intelligendum hunc locum. Nam hoc tantum docere nos voluit Polyænus, qua ratione Dorotheus quum unicam haberet navim, duas hostiles naves, quæ ipsum persequebantur effugerit, alteram etiam demerserit. Distingue autem παρηγμένον αὐτῶν ὀλίγον, nec dubito ego deesse aliquid in hac sententia puta διακόμενον ἀπὸ δύο ante illa κατήγαγεν εἰς λ. *Casaubonus.*

2 Ἐπέστρεψε τὴν ναῦν] Ita edidi cum, Fl. nisi quod legat ἐπέστρεψαν τὴν ναῦν, & sic quoque Interpres. Vulgata ἀπέστρεψε.

ἀφ' ἑαυτοῦ ἐξέπεμψε. ἐπεὶ δὲ τῆς πόλεως ἔξω ἐγένοντο ἄνδρες χίλιοι [1] οἱ προπέμποντες αὐτὸὺς ὁπλῖται καὶ ἱππεῖς, οὓς μὲν συλλαβόντες ἀπέκτειναν· οὓς δὲ διαφυγόντας Σωσίστρατος ἐπικηρύξας ἀναιρεῖν ἐπέτρεψεν· αὐτὸς δὲ τὰς τῶν φυγάδων οὐσίας κατέσχεν· καὶ συναγαγὼν στρατιώτας Ἕλληνας, καὶ βαρβάρους, καὶ τοὺς ἐκ τῶν λιθοτομιῶν λύσας, ὑπὸ τούτων φυλαττόμενος ἦρχε τῶν Συρακουσίων.

præstitissent, communi decreto cum omni familia in exilium mitterent. Qui cum extra civitatem venissent, mille viri comitantes eos partim armati, partim equites, alios comprehensos interfecerunt: alios, qui effugerant, Sosistratus facta promulgatione occidere concessit. Ipse vero exulum bonis potitus, conductis militibus Græcis ac barbaris, iisque qui in latomiis vincti tenebantur solutis, stipatus his, ac satellitibus usus, imperium in Syracusanos tenuit.

[CAP. XXXVIII.]

Διόγνητος.

Διόγνητος Ἀθηναῖος βουλόμενος κρατῆσαι πόλεως τινός, ἀποβιβάσας κρύφα στρατιώτας νυκτὸς, καὶ λόχον ἐγκαθίσας μεθ' ἡμέραν αὐτὸς ἐπιπλεῖ φανερῶς· οἱ μὲν ἐκ τῆς πόλεως ἐπὶ τὰς ναῦς ἐδρόμουν.

Diognetus.

Diognetus Atheniensis civitatem quandam capere volens, clam sub noctem expositis militibus, insidiisque collocatis, interdiu palam ipse naves appulit. Cives undique proruentes, ex urbe ad naves decurre-

[1] Οἱ προπέμποντες] Cant. absque articulo.

[1] Προ-

bant. Qui in insidiis latebant, in urbem impetum faciunt, eamque sine labore occupant. Diognetus adnavigans, & appellens, expositis his qui in navibus erant, eos qui ad defendendum excurrerant, domuit.

ϑων. οἱ δὲ ἐνεδρεύοντες ὥρμησαν ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ ῥαδίως αὐτῆς ἐκράτησαν. Διόγνητος πρόσπλεύσας καὶ καθορμισθεὶς, ἐκβιβάσας τὰς ἐκ τῶν νεῶν, ἐχειρώσατο τὰς ἐπὶ τὴν βοήθειαν ἐξελθόντας.

[CAP. XXXIX.]

Archebius.

Archebius Heracleotes, hostibus continenter abeuntibus, piscatoria navigia contraxit, eaque per carinas vinculis insertis immobilia fecit, atque ipse cum aliquibus hostium adventum in insidiis expectabat. Tubicen qui in arbore speculandi caussa stabat, conspicatus hostes adnavigare cum navi longa, & duabus triacontoris & egressos partim prædam agere, partim navigiorum vincula solvere, signum tuba dedit. Archebius iis quos in insidiis posue-

Ἀρχέβιος.

Ἀρχέβιος ὁ Ἡρακλεώτης τῶν πολεμίων ἀποβάσεις ποιουμένων συνεχεῖς, πλοῖα τῶν ἁλιευτικῶν ἀνασπάσας, καὶ διὰ τροπίας δεσμοῖς αὐτὰ δυσκινήτα ποιήσας, αὐτὸς μετά τινων ἐνήδρευε. σαλπιγκτὴς δὲ ἐπὶ δένδρει σκοπὸς. ἔτι δὲ ἰδὼν τοὺς πολεμίους [1] προσορμισθέντας νηὶ μακρᾷ, καὶ τριακοντόροις δυσὶν, καὶ ἀποβάντας, καὶ τοὺς μὲν ἁρπάζοντας· τοὺς δὲ τὰ πλοῖα τῶν δεσμῶν [2] ἀπολύοντας, ἐσήμηνε τῇ σάλπιγγι. Ἀρχέβιος τοὺς ἐνεδρεύοντας ἀνα-

1 Προσορμισθέντας] Ita edidi cum Cant. pro vulgato προσορμισθέντας.

2 Ἀπολύοντας] Uterque Codex Ἀποδύοντας.

ἀναιρήσας, τὰς μὲν πολεμίας διέφθειρε, τὰς δὲ τριακοντόρους αὐτῶν, καὶ τὴν ναῦν τὴν μακρὰν εἰς τὸ λιμένα τῆς πόλεως κατήγαγε.

rat excitatis hostes perdidit: triacontoros autem & navem longam in portum civitatis adduxit.

[CAP. XL.]

Ἀριστοκράτης.

Ἀριστοκράτης Ἀθηναῖος ναῦν λαβὼν Λακωνικὴν, πάντων ἔχων ἀνέπλευσεν εἰς πόλιν συμμαχίδα Σπαρτιατῶν, ἔχων ἐν τῇ νηῒ συχνοὺς [1] ἄνδρας ἔνδοθεν ἐγχειριδίοις ὡπλισμένους. οἱ μὲν ἐπὶ τοῦ λιμένος τὴν ναῦν ὡς φίλην ὑπεδέξαντο· οἱ δὲ τὸν νεὼς ἐκβάντες ἄφνω περιπατοῦντας τοὺς ἐπιβάτας, δέκα μὲν αὐτῶν ἀπέσφαξαν· καὶ δὴ καὶ πέντε, σὺν αἰχμαλώτοις γενομένοις, ἀπήλαυνον. [2] ἐς πολλῶν χρημάτων Ἀριστοκλῆς ἀπελυτρώσατο.

Aristocrates.

Aristocrates Atheniensis Laconica navi sumpta, cum ea in urbem quandam societate Lacedæmoniis devinctam navigavit, habens in navi plurimos viros clandestinis ensibus armatos. Qui portui præerant, navem quasi sociam & amicam receperunt. Illi autem egressi, ex improviso deambulantes adorti, decem ex iis trucidarunt, & viginti quinque captivos abduxerunt, quos Aristocles multis pecuniis redemit.

[CAP.

1 Ἄνδρας ἐνδοθεν ἐγχειρίδιοις ὡπλ.] Ἔνδοθεν, quod in Vulgata aberat, cum utroque Codice & Interprete supplevi. Casauboni Cod. ἔνδεν. Mox ἐπὶ ante τοῦ λιμένος, uterque Codex delet.

2 Οὐς πολλῶν χρημάτων Ἀριστοκλῆς ἀπελυτρώσατο] Lege Ἀριστοκράτης. Nam ἀπελυτρώσατο, non est *redemit*, sed *pro redemptione exegit*. Casaubonus.

ς Ἀρι-

[CAP. XLI.]

Aristomachus.

Aristomachus triremibus Cardianorum captis, imposuit remiges, suarumque navium insignibus eas ornavit, cum concentu suas naves sub multam vesperam appellens, Cardiani ad naves, affundebantur ex urbe, quasi suas & victrices: Aristomachii e navibus egressi, multos Cardianorum occiderunt.

Ἀριστόμαχος.

Ἀριστόμαχος Καρδιανῶν τριήρεις λαβὼν μεπεμβιβάσας τὰς ἐρέτας, καὶ κοσμήσας πῖς ἀκροτηρίοις τὰ αὐτῶν νεῶν, [1] αὐλάμβανε κατέπλεε, πὰς ἰδίας ναῦς ἐφέλκων τῷ καταγωγῷ ὀψὲ πισήμενος. Καρδιανοὶ μὲν πρὸς ναῦς ὥρμησαν ἐκ τῆς πόλεως ὡς εἰκείας καὶ νικώσας· οἱ δὲ Ἀριστομάχειοι τὰ νεῶν ἐκβάντες, πολλὰς Καρδιανῶν ἀπέκτειναν.

[CAP. XLII.]

Charimenes.

Charimenes Milesius cum in Phaselidem confugisset, supervenientibus ei longis navibus Periclis Lycii, habitu alio sumpto, pedes per regionem Periclis evasit.

Χαρμένης.

[1] Χαρμένης Μιλήσιος καταφυγὼν ἐς Φασηλίδα, ἐφορμησάσῶν κατὰ νεῶν μακρῶν Περικλέους τοῦ Λυκίου, μεταβαλόμενος μεταβολὴ πεζῇ [2] διὰ τῆς Περικλέους χώρας ἐσώθη.

[CAP.

1 Αὐλάμβανε] Cant. αὐλέμβανε. Cap. XLII. 1 Χαρμένης] Cant. Παρμένης Casauboni Cod. Ἀριστόμαχος. Mox περιβ. ἀμείψαντα, subintellige τὸ κόμμα, vestem *sumpto* vestimento.

Idem commentus quoque Hannibal apud Polybium lib. III. cap. 78. quem locum vide.

2 Διὰ τῆς Περικλέους χώρας] Articulum addit cum F.

L l 1 Κελ-

[CAP. XLIII.]

Καλλιάδης.

[1] Καλλιάδης κυβερνήτης καταλαμβανόμενος ὑπὸ νεὼς ταχυτέρας τὸ πηδάλιον ἔχαζε συχνῶς, καθ' ὁπότερον ἂν ἐμβάλλειν μέλλοι· [2] ἵνα ὁ διώκων τοῖς ἐπωτίοις τοῖς τὸ πηδάλιον ἐμβαλεῖν μὴ δυνήται, τῷ τῶν ἐμβολῶν εἶναι κῦρος τὰς πρώτας θρανίτιδας.

Calliades.

Calliades gubernator interceptus a nave celeriore, gubernaculum frequenter inhibuit, a quacunque parte esset incursura, ut persequentes allisis ad gubernaculum remis impressionem facere non possent, quæ fere primis remis sessilibus fieri consuevit.

[CAP. XLIV.]

Μέμνων.

¶ Μέμνων [1] ὑπεθέμενος Λεύκωνι τῷ Βοσπόρου τυράννῳ, βουλόμενος καταμαθεῖν τὸ μέγεθος τοῦ πολεμίου, [2] καὶ τὰ πλήθη τῶν ἐνοικούντων, ἔπεμψεν Ἀρχιβιάδην Βυζάντιον ὑπὸ τριήρους, πεσόντων

Memnon.

¶ Memnon insidias Leuconi Bosphori tyranno ponens, cum explorare vellet quanta hostium esset magnitudo, & incolentium in ea terra multitudo, Archibiadem Byzantium in triremi lega-

τοὺς

1 Καλλιάδης] Cant. Θαλλιάδης.

2 Ἵνα ὁ διώκων τοῖς ἐπωτίοις τοῖς ἐπωτίοις] Tolle litterulam ν, veram lectionem habebis, τοῖς ἐπωτίοις. Ἐπωτίδες enim appellantur prominentia in prora navis ligna: qua parte, hostium naves impetebant. Vide septimam Thucydidis historiam. *Casaubonus.*

Cap. XLI. 1 Ἐπεθέμενος] Fl. ὑπεθέμενος, quomodo etiam legisse videtur Interpres. Mox pro τὸ πλῆθος, cum Cant. nec non Casaubono rescripsi τὰ πλήθη. Pro Ἀρχιβιάδην, Cant. Ἀλκιβιάδην.

2 Καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐνοικ.] Quidam Codd. καὶ τὰ πλήθη. unde nos veram lectionem elicimus, καὶ τὰ πλήθη. ut modo τὰ μεγέθη. *Casaubonus.*

3 Στα-

tum ad Leuconem misit, ut de amicitia & hospitio cum eo loqueretur. Misit autem una cum illo citharœdum, Olynthium, nomine Aristonicum, propter artem celeberrimum, & in primis eo tempore apud Græcos: ut in transitu, si appellerent, specimen edente citharœdo, incolisque in theatra summo studio confluentibus, multitudo hominum nota legato fieret.

πρὸς Λεύκωνα, ὡς ὑπὲρ φιλίας, καὶ ξενίας διαλεξόμενον. συνέπεμψε δ' αὐτῷ καὶ Ὀλυνθίον κιθαρῳδὸν Ἀριστόνικον, δόξοντι μάλιστα δὴ πάντων τότε ᾠδαῖς τῆς Ἑλλησιν· ὅπως ἐν τῷ παράπλῳ προσορμιζομένων, ἐπιδεικνύμενος καὶ κιθαρῳδῶν, τῶν οἰκούντων εἰς τὰ θέατρα σπουδῇ συνιόντων, τὸ πλῆθος τῶν ἀνθρώπων καταδηλον τῷ πρεσβευτῇ γένοιτο.

2 Memnon hostibus munitissima loca tenentibus, neque ad pugnam descendentibus, longius a munitis castris discedens, & dimidiam tantum militum partem in aciem instruens, ut alii seditionem adversus eum concitasse viderentur, transfugam ad hostes misit, jussitque dicere, Seditionem inter eos esse coortam,

2 Μέμνων ἐρυμνὰ χωρία τῶν πολεμίων καταλαβόντων, καὶ ἐ καταβαινόντων ἐς μάχην, ἀποχωρήσας ἀπωτέρω τῶν ὀχυρῶν τόπων, καὶ ἀντιπαρθεὶς μέρη τῶν ἡμίσεων τροπιτῶν, ὡς τῶν ἄλλων στασιαζόντων πρὸς αὐτὸν, πέμψας πρὸς αὐτοὺς αὐτόμολον, ἐκέλευσε φράζειν ὅτι στασιάζοιεν, καὶ μέλλοιεν ἀλλήλοις μάχεσθαι· καὶ διὰ τοῦτο

3 Στασιάζοιεν] Cant. σταδίζειν. Mox ὑμᾶς φαῖεν] emendavi cum utroque Codice, pro vulgato ὑμᾶς, πρὸ ὁπλίζειν, Cant. ἁπλίζειν, Lj 2 & Χω

τῶτο ἀνεχώρησαν ἀποπέμπω, ἄνωθεν ὑμᾶς φοβηθέντες· καὶ δὴ ὡς ἀνεπιτηδείως ἔχοντας μέλλοντες ὠφελίζειν. οἱ δὲ ἐκ τῆς πόλεως τῆς ἑαυτῶν μελλήσεως ὅμοια καὶ τὰ ἔργα ὁρῶντες, καταβαίνουσιν, ἀπὸ τῶν ἐρυμνῶν πρὸς αὐτούς. οἱ δὲ Μεμνόνειοι τὰς πολεμίας ὁρῶντες ἐν τῷ ἰσοπέδῳ, οὐκ ἐπ' ἀλλήλους, ἀλλὰ μετ' ἀλλήλων ἐπ' αὐτοὺς ὡρμηκότες, παντελῶς ἐπιήσαν.

atque inteſtinum bellum movere, ob eamque cauſſam longius receſſiſſe, metuentes ne ipſi deſuper impetum facerent. Itaque ad faciendam pugnam armis ſe cingebant. Qui erant in urbe, cum transfugæ verbis rem conſentaneam viderent, a munitionibus adverſus eos deſcendunt. Memnonii hoſtes in æquali, planoque campo conſpicati, non contra ſe mutuo, ſed una & conjuncti adverſus ipſos arma ferentes, omnes ad unum ſubegerunt.

Ἀριστώνυμον ἐν Μηθύμνῃ + Χάρης πολιορκῶν, πρεσβείαν ἔπεμψεν πρὸς Μέμνονα, ἀξιῶν αὐτὸν μὴ ⁵ φοβηθῆναι Ἀριστώνυμον αὐτῷ κατὰ κράτος· καὶ γὰρ εἶναι πατρικὸν φίλον, καὶ ξένον· καὶ τὸ γε νυ-

3 Ariſtonymum in Methymna Chares oppugnabat. Miſit ad eum Memnon legationem, petens ne quid per vim Ariſtonymo faciat. Etenim eſſe ſibi patrium amicum & hoſpitem: & ſequenti nocte ſe cum

κτὸς

4 Χάρης πολιορκῶν φρισ.] Mire hic variant Codices. Nam in ſuis ita reperit Interpres, Ἀρ. ὁ Μηθ. Χάρης ἐπολιορκ. φρισσείαν ἐπεμψε πρὸς αὐτὸν Μέμνονα, ἀξιῶν μη.... Ἀριστώνυμον αὐτῷ κατὰ κρ. atque hujuſcemodi lectionem poſtulat hiſtoriæ veritas. Sed voce φοβηθῆναι quid fiet? Non enim hic quadrat. an φρισσέμεν, aut βιάζεσθαι ferri poſſunt? *Caſaubonus.*

5 Φοβηθῆναι] Interpres legiſſe videtur ποιηθῆναι.

6 Ἀρᾳ

omnibus militibus ibi afuturum. Chares legatis hæc referentibus, contempsit: quod fieri non posse existimaret, ut exercitus tanto numero atque onere, sequenti nocte in eum locum pervenire posset. Memnon quinque confectis itinere stadiis milites ad mille & ducentos in naves imposuit: iisque præceptum dedit, ut cum egressi ad arcem venissent, sublato igne significationem facerent, & hostes aggrederentur. His factis, adortio in tenebris præter spem & expectationem accidit. Ignis vero sublatus, in fugam Charetem vertit, quasi Memnon cum universis copiis arcem occupasset.

κτὲς τ ὄπισθεν μ πάντων τῶν τραπωτῶν ἐκεῖ γενήσεαι. Χάρης, τῶν πεσθέντων ἀγγελλόντων ταῦτα, καταφρονήσεν, ὡς ἀδυνάτων, πολύ τε βαρὺ στρατόπεδον, ὄπισθεν νυκτὸς ἐπιφανῆ γενέαι. ὁ δὲ Μέμνων ἐξάγας ἐ φῶλα ἐσπέρας, ἐς πλοῖα χιλίας διακοσίας τραπώπας ἐμβιβάσας, σύνθημα ἔδωκεν, ὅταν ἀποβάντες ἐς τὴν ἀκρόπολιν παρέλθωσιν, ἄραι πυρὸν, καὶ τῆς πλησίους ὄπιθεν. τούτων πραχθέντων, ἡ μὲν ὄπισθεν ἐν τῷ σκότῳ παράδοξος ἐφάνη. ὁ δὲ πυρὸς ἀρθεὶς ἐς φυγὴν ἐτρέψατο τ Χάρητα, ὡς ἐ Μέμνονος μ τὰς ὄπισθεν δυνάμεως τὴν ἀκρόπολιν καταληφότος.

4 Memnon quinque millia militum ducens, cum quadraginta stadiis abesset a Magnesia,

7 Μέμνων πεντακισχιλίας τραπώπας ἔχων, Μαγνησίας ἀπέχων μ σταδία, τεῖ-

6 Ἄρας] Uterque Codex ἄραι, quomodo & Codd. Casauboni. Pro καὶ τῆς πλ. cum utroque Codice edidi ἢ τῆς πλ.

7 Μέμνων πεντακισχιλίας τρ.] Codd. Interpretis πεντακισχιλίας. Casaubonus.

τεῖχ. [8] ἤγειρε κύκλῳ ξ στρατοπέδῳ. Παρμενίων καὶ Ἄτταλ. ἦσαν ἐν Μαγνησίᾳ, μυριάσι ἔχοντες· ὀχυρωσάμενοι. τὸ στρατόπεδον ὁ Μέμνων ἐξήγαγεν αὐτὲς διεσκευασμένες ἐς μάχην ὅσον ἀπὸ σταδίων δέκα· τῆς πολεμίων ἐκβοηθησάντων, ὁ Μέμνων ἀνακληπικὸν σημεῖον, ἀνεχώρησεν εἴσω τείχους· καὶ οἱ πολέμιοι δ' [9] ὁμοίως ἀπηλλάγησαν. πάλιν ὁ Μέμνων [10] προελθὼν, τὰς πολεμίας ὁρῶν ἀντιπαρατασσομένας, ἀνεχώρησε· καὶ οἱ πολέμιοι ἀνεχώρησαν. καὶ τὸν πολλάκις τῆς ἡμέρας. [11] τέλ. δ' ὁπότε... ἐκδεδυκότας αὐτὰς πὶ ὅπλα πρὸς ἀριστοποιΐαν ἀσχολεῖσθαι, πάλιν ἐπεφάνη· τῶν δ' ἀφιστάντων ἀριστᾶν, πολλῶν μὴ

castra muro erecto cinxit. Parmenion & Attalus erant in Magnesia cum decem millibus. Munitis castris Memnon eduxit eos instructos ad pugnam ad decem stadia. Hostibus excursionem facientibus, Memnon receptui signo dato. intro muros concessit. Similiter etiam hostes discesserunt. Rursus Memnon progressus, cum hostes aciem instruere cerneret, discessit, atque etiam hostes, idque sæpius eodem die. Postremo cum exutis armis in faciendo prandio distinerentur, iterum apparuit. Qui cum nondum absolvissent prandium, aliis inermibus, aliis jam arma su-

γυμνῶν

8 Ἤγειρε] Ita scripsi cum utroque Codice pro ἦγε.

9 Ὁμοίως ἀπηλλάγησαν πάλιν] Scribe ὁμοίως ἀπηλλάγησαν. πάλιν ὁ M. Casaubonus.

10 Προελθὼν, τὰς πολεμίας ὁρῶν ἀντιπ.] Ita edidi cum Fl. & Interprete, pro προελθὼν τῶν πολεμίας ἰδὼν, &c.

11 Τέλ. δ' ὁπότε] Fortasse τέλ. δ' ὁπότ' ἰώεα. Paullo post σωισθῶν meliores Codd. agnoscunt, non ἰδὼν, ut passim. *Idem.*

Ὁπότε..... ἐκδεδυκότας] Cant. ὁπότε ὧν τε ἐκδεδ. Lego cum Casaubono ἰώεα. Post πολλῶν. Cant. non agnoscit μὴ. Pro διεσπαρμένων, cum utroque Codice scripsi διεσπασμένων. In fine pro Μαγνησίαν, Fl. Μαγνησίαι.

12 Ἐπὶ-

mentibus, omnibusque perturbatis, cum dissipatam phalangem conspicaretur, instructis ordinibus multos ex eis interfecit, multosque vivos cepit, ita ut reliqui in urbem confugere cogerentur.

γυμνῶν, πολλῶν ἢ ἅρπ τὰ ὅπλα λαμβανόντων, πάντων ἢ ἀπάκτων σωιδὼν διεσπασμένω αὐτῶν τὴν φάλαγγα, σωπλαγμένω πολλὰς αὐτῶν διαφθείρας, πολλὰς ἢ ζωγρήσας, τὰς λοιπὰς καταφυγεῖν εἰς Μαγνησίαν ἠνάγκασεν.

5 Memnon Cyzicenos aggrediens, causiam Macedonicam capiti imposuit, cum ipse, tum qui eum sequebantur. Duces Cyziceni eos accedentes conspicati e mœnibus, arbitrari Chalcum Macedonem amicum & socium auxilio venisse, portis apertis eos expectabant. Quem cum propius accedentem cognovissent, portas clauserunt. At Memnon agris vastatis revertebatur.

Μέμνων Κυζικηνοῖς ἐπιὼν, τῇ κεφαλῇ καυσίαν [12] ἐπέθετο Μακεδονικὴν, [13] αὐτός τε καὶ οἱ ἀμφ' αὐτὸν ἡγεμόνες. οἱ Κυζικηνοὶ προσιόντας ὁπὸ τῶν τειχῶν ὁρῶντες, νομίσαντες ὅτι ὁ Χαλκὴς ὁ Μακεδὼν φίλος ὢν καὶ σύμμαχος [14] ἥκοι βοηθήσων, προσεδέχοντο, τὰς πύλας ἀνοίγοντες. ἐπεὶ ἢ πλησίον ἠμυνόμενον ἐγνώρισαν, οἱ μὲν ἀπέκλεισαν τὰς πύλας· Μέμνων ἢ τὴν χώραν λεηλατήσας ἀπηλλάττετο.

[CAP.

12 Ἐπέθετο] Cant. ἐπέθετο. Pro εἰς ἑαυτὸν, cum MSS. edidi οἱ ἀμφ' αὐτόν. Pro Κυζικηνοὶ, Cant. Κυζικηνοί. Paullo post pro ἦκον, Cant. ἦκε.

13 Αὐτός τε, καὶ οἱ εἰς ἑαυτὸν ἡγεμόνες] Scribe, τὸν αὐτόν nisi malis, αὐτός τε καὶ οἱ εἰς ἑαυτὸν ἡγεμόν. Casaubonus.

[CAP. XLV.]

Φιλόμηλος.

[1] Φιλόμηλος φωκεῦσι πολεμικμένοις ὑπὸ Θηβαίων, καὶ Θεσσαλῶν, ὑποσχόμενος καταρθώσειν τὸν πόλεμον ἡγεμὼν ἀποδειχθείς, [2] τῷ δὲ πολέμῳ περιφανῶν, ἐξενολόγει κρατῶν ἐκ τῶν ἱερῶν χρήμασιν ἀναισίως ἀποχρώμενος, τὴν ἡγεμονίαν μετέβαλεν εἰς τὴν τυραννίδα.

Philomedus.

Philomedus Phocensibus, qui a Thebanis ac Thessalis bello petebantur, promittens se bellum feliciter confecturum, cum dux esset creatus, belli prætextu mercenarios collegit, affatimque sacris pecuniis ad eam rem abusus, ductum belli in tyrannidem convertit.

[CAP. XLVI.]

Δημοκλῆς.

Δημοκλῆς πρεσβεύσας [1] κατηγορούμενος ὑπὸ τῶν πρεσβευτῶν, ὅτι μεγάλας

Democles.

Democles legationem obiens, cum a reliquis legatis accusaretur, magnis Dionysii

[1] Φιλόμηλος] Ita edidi pro vulgato Φιλόμηδος, monente quoque Bongarsio ad Justinum lib. VIII. cap. 1. De eo consule Pausaniam in Phocicis, & Diodorum lib. XVI. Paullo post pro ἡγεμὼν, uterque Codex ἥττων· & pro ἐξενολόγει κρατῶν ἐκ, iidem Codd. ξενικοῖς.

[2] Τῷ δὲ πολέμῳ περιφανῶν ἐξενολόγει] Ita emendavimus, quum in nostro Codice esset scriptum, ἐκ τῶν πολέμῳ περιφανῶν, ἐξενολόγει κρατῶν, fortasse tamen erit alicui vox κρατῶν suspecta, mendi gravioris. *Casaubonus.*

Cap. XLVI. 1 Κατηγορούμενος ὑπὸ τῶν πρεσβευτῶν] Lege συμπρεσβευτῶν. In fine hujus libri desunt stratagemata duorum, *Tyrachmæ* & *Satyri*. *Tyrachmes* hic quisnam fuerit, & quale sit quod hic desideratur ejus stratagema, si lubet scire, ex Strabonis libro VIII. & Pausaniæ Ἠλιακ. α. initio intelliges. *Satyrum* fuisse unum ex Bospori Cimmerii regibus, facile ut puto persuaderi sibi sinet, paullo qui sit veteris historiæ callentior: at quodnam ejus stratagema hoc loco fuerit a Polyæno commemoratum, id vero haud facile equidem divinarim. *Idem.*

2 Δι-

rebus obstitisse, irascente tyranno: Mihi cum his, inquit, controversia fuit, quod post cœnam Stesichori & Pindari Pæanas canerent: ego vero eos quos tu composuisti, atque simul ejus carmina cecinit. Dionysius lætitia affectus, non amplius ob crimina in eum collata irascebatur.

λας ⁊ [2] Διονυσίᾳ θεάξεις ἔβλαψεν· ὀργισθέντος ⁊ τυράννου, Ἐμοὶ πρὸς τάπις, ἔφη, γέγονε διαφορὰ, ὅτι μὴ τὸ δεῖπνον ἦλθε μοὶ τὰς Στησιχόρου ⁊ Πινδάρου παιᾶνας ᾖδον, ἐγὼ ⁊ τὰς ὑπὸ σὲ πεποιημένας ⁊ [3] σωπᾷ τὰς παιᾶνας αὐτοῦ. Διονύσιος ἠθάς, οὐκ ἔτι ἐφέρετο τῶν ἐγκλημάτων.

[CAP. XLVII.]

Panætius.

Παναίτιος.

Panætius, cum Leontini bellum adversus Megarenses gererent, de finibus agrorum, dux belli creatus, primum egenos & pedites adversus mercatores atque equites irritavit, quod illi longe deterrima conditione in pugnis uterentur, hi vero commodissima. Deinde pro portis armorum numerum atque dele-

[1] Παναίτιος Λεοντίνων Μεγαρεῦσι πολεμούντων περὶ γῆς ὅρων, πολεμαρχῶν, πρώτους μοὶ τοὺς πένητας, ⁊ πεζοὺς, τοῖς ἐμπόροις, ⁊ ἱππεῦσι [2] συνέκρινεν, ὡς ἐκείνων πολεμιωτάτων ὄντων ταῖς μάχαις, αὐτῶν ⁊ πολλὰ ἐλαφρὰ μοίων· ἔπειτα ⁊ πρὸ τῶν πυλῶν ἐξοπλίσιν ποιήσας, τὰ μοὶ ὅπλα ἀ-

ελθ-

2 Διονυσίᾳ] Ita scripsi cum MSS. pro vulgato Διονύσου. Pro ἐμοὶ πρὸς πάπις, Cant. ἐμοὶ μοὶ πρὸς πάπας. & mox pro ἦλθε, Fl. εἶδε.

3 Σωπᾷ] Σωπᾶ. *Casaubonus.*

Cap. XLVII. 1 Παναίτιος, &c.] Invasit tyrannidem in Sicilia *Panætius* Olympiade XII. teste Eusebio.

2 Συνέκρινεν] Cant. συνέκρινον. Mox cum eodem Codice pro ἐξοπλίσιν. scripti ἐξόπλισιν.

ελθμεῖν καὶ δοκιμάζειν ἐπειρᾶτο. τὰς μὲν ἵππους, τοῖς ἰδίοις ὠδηγοῖς, ἐκέλευσεν ἄγειν ἐς νομήν· [3] χ' ἓξ πελτασὰς ἔχων εὐτρεπεῖς πρὸς τὴν ἐπανάστασιν, τῷ μὲν τάτων ἄρχοντι τὴν ἐξαρίθμησιν τῶν ὅπλων ἐπέτρεψεν· αὐτὸς δὲ ὡς σκιᾶς δεόμενος, ὑπὸ τὴν δένδρα ἀνεχώρησε, καὶ τοὺς ἰδιόχους ἔπεισεν ἐπιθέσθαι τοῖς δεσπόταις. οἱ δὲ ἀπιβάντες τῶν ἵππων ἐπέδραμον αὐτοῖς, καὶ τὰ ὅπλα ἐξαριθμούμενα ἁρπάσαντες, γυμνοὺς καὶ ἀόπλους ἐφόνευσαν· καὶ οἱ πελτασταὶ δὲ συνεψηφίσαντο τὸν φόνον, καὶ πολλῇ σπουδῇ θραμένης καταλάβοντο τὴν πόλιν· καὶ Πανάιτιον τύραννον ἀνηγόρευσαν.

habere instituit. Equos aurigis traditos pabulatum ducere jussit. Sexcentos vero scutatos habens, idoneos & expeditos ad eruptionem, horum principi numerationem armorum permisit. Ipse vero sub arbores captaturus umbram concessit, aurigisque persuasit, ut impetum in dominos facerent. Illi consensis equis incursionem in eos fecerunt, atque armis, quorum numerus habebatur, direptis, nudos & inermes trucidaverunt, atque scutati in eam cædem consenserunt, citatoque cursu urbem occupaverunt, & Panætium tyrannum constituerunt.

Τέλος τῆς ε' βιβλίου τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων.

ΠΟΛΥ-

[3] Χ' ἓξ πελτασὰς ἔχων] Ita edidi cum utroque Codice & Interprete pro vulgato ξ' ἓξ ἔχων πελτ. Satyri, cujus strategema in fine libri hujus omittitur, præter Diodorum meminit quoque Noster lib. VIII. 54. In fine pro Τέλος τῆς ε' βιβλίου τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων, Cant. Τέλος τῶν Πολυαίνου Στρατηγικῶν βιβλίων ε.

[1] Τοῦ

[1] Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ ἕκτῳ τῶν

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ.

Hæc insunt in sexto libro

POLYAENI STRATAGEMATUM.

Ἰάσων, Στρατηγήματα	ζ	Jason	7
Ἀλέξανδρος Φερεῖος	β	Alexander Pheræus	2
Ἀθηνοκλῆς	α	Athenocles	1
Φιλοποίμην	γ	Philopœmen	3
Ἄρατος	α	Aratus	1
Πύρρος	β	Pyrrhus	2
Ἀπολλόδωρος	β	Apollodorus	2
Αἴγυπτος	α	Ægyptus	1
Λεύκων	δ	Leucon	4
Ἀλέξανδρος φρούραρχος	α	Alexander Phrur.	1
Ἀριστείδης Ἐλεάτης	α	Aristides Eleates	1
Ἀλέξανδρος Λυσιμάχου	α	Alexander Lysimachi	1
Ἀμφικτύονες	α	Amphictyones	1
Σαυνῖται	α	Samnites	1
Καμπανοί	α	Campani	1
Χαρχηδόνιοι	ε	Carthaginienses	5
Ἀμπρακιῶται	α	Ambraciotæ	1
Φωκεῖς	β	Phocenses	2
Πλαταιεῖς	γ	Plataenses	3
Κερκυραῖοι	α	Corcyræi	1
Αἰγεσταῖοι	α	Ægestæi	1
Λοκροί	α	Locri	1

Κορίνθιοι

[1] Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ ἕκτῳ τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων] Ita edidi cum Fl. & Interprete pro vulgato, Πολυαίνου Στρατηγημάτων βιβλίον ς' πίναξ.

[1] Πο-

Κορίνθιοι	ϡ	Corinthii	1
Λαμψακῆνοι	α	Lampſaceni	1
Χαλκηδόνιοι	α	Chalcedonii	1
Αἰτωλοὶ *	α	Ætoli	1
Λακεδαιμόνιοι *	γ	Lacedæmonii	3
Μεσσήνιοι *	γ	Meſſenii	3
Ἴβηρες *	α	Iberes	1
Ἡρακλεῶται *	α	Heracleotæ	1
Ἀργεῖοι *	α	Argivi	1
Χῖοι *	β	Chii	2
Ἀμπρακιῶται *	α	Ambraciotæ	1
Βυχέτιοι *	α	Buchetii	1
Σάμιοι *	α	Samii	1
Ἠλεῖοι *	α	Elei	1
Πάριοι *	α	Parii	1
Ἀννίβας *	α	Annibas	1
Θεσσαλοὶ *	α	Theſſali	1
Μασσανάσσης *	α	Maſſiniſſa	1
Ἀμίλκας *	α	Amilcar	1
Ἀσαρούβας *	β	Aſarubas	2
Νασάμων *	α	Naſamon	1
Ἱερεύς *	α	Hiereus	1
Σολοσών	α	Solyſon	1
Ἀλέξανδρος Θετταλὸς	α	Alexander Theſſalus	1
Θρασύβουλος	α	Thraſybulus	1
Μέντωρ	α	Mentor	1
Ἀναξαγόρας	α	Anaxagoras	1
Πίνδαρος	α	Pindarus	1
Θήρων	α	Theron	1
Σίσυφος	α	Siſyphus	1
Ἄγνων	α	Agnon	1
Ἀμφίρητος	α	Amphiretus	1

Τέλος τοῦ πίνακος.

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ

ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ

βιβλίον ἕκτον.

POLYAENI

STRATAGEMATUM

Liber Sextus.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

ETiam hunc sextum librum stratagematum vobis dedico, sanctissimi imperatores Antonine & Vere: summis votis exoptans vestra quoque, qui victores omnibus in bellis extitistis, multa, pulchraque stratagemata conscribere. Quanto enim potentia, fortunaque veteri-

Καὶ τόδε ὑμῖν ἔκτον βιβλίον, ἱερώτατοι βασιλεῖς Ἀντωνῖνε καὶ Οὐῆρε, προσφέρω τῶν στρατηγημάτων[1] ἀγόμενος καὶ ὑμῶν νικώντων[2] ἐν πᾶσι πολεμίοις, πολλὰ καὶ καλὰ τῶν ὑμετέρας ἀρετῆς ἀναγράψαι στρατηγήματα. ὅσῳ γὰρ δυνάμει καὶ τύχῃ μείζονες

ἐσε

1 Πολυαίνε Στρατηγημάτων βιβλίον ἕκτον] Ita edidi expuncto vulgato σοφωτάτου. Pro Στρατηγημάτων, Cant. Στρατηγικῶν.

2 Ἐν τοῖς πολεμίοις] Scribe, πολίμοις. Idem mendum in præfatione libri octavi. Paullo post etiam legit Interpres πολλοὺς πολίμους κατεῖχε δὲ κατὰ τὴν βαρβάρων, verius ut arbitror: etsi usitatius, πολεμίους κατεχόντας. Casaubonus.

3 Μείζονες ἐσε] Cant. absque ἐσί. & eleganter posset abesse. Mox post βελλοσοφῶν, cum utroque Codice & Interprete inserui καλῶς. Paullo post pro Παρθυαίων, Cant. Παρθύων, ut & in præfat. libr. 1. Pro βελλόμενοι τοῦ πολίμων, Gant. βελλοφόνοι πολίμων.

4 Τό-

ἐσε τ̃ πάλαι στρατηγῶν· καὶ δὴ τόσῳ πλεονεκτεῖτε πάντας ἐμπειρίᾳ καὶ τέχνῃ. μεθ' ἧς ἤδη πολλὰς πλεμίας κατείργασθε πολλῶν βαρβάρων, βελβουίμενοι καλῶς μ̃ τ̃ πατρός. Μαυρουσίων ἁλόντων, Βρεττανῶν ἁλισκομένων, Γετῶν πεπωκότων. ἄγε δὴ κ̃ Περσῶν καὶ Παρθυαίων ἐξιόντες αὐτὶ μ̃ τ̃ θεῶν δείξατε τὴν ὑμετέραν [4] τύχην, ὡς καὶ βελβούμενοι τοῖς πολέμοις, καὶ πολεμοῦντες αὐτὶ [5] τῶν ἐπανισταμένων .... δυνασθε. ἐγὼ δ' καὶ ταῦτα μὴ ὡς ἀξιομνημόνευτα ὄντα ἐν τῷ δέοντι καιρῷ μακροτέροις συγγράψαι προθυμήσομαι· νυνὶ δ' ὅσα θεραπείαν ὑμετέραν οὐκ ἔχει, ἀλλὰ τῶν πάλαι γεγονότων ἀλήθειαν, προθήσω καὶ ταῦτα τοῖς προλελεγμένοις.

bus ducibus estis superiores, tanto magis omnibus præstatis experientia & arte, qua multa jam bella contra barbaros confeciſtis, bona salubriaque consilia una cum patre capientes: Mauruſiis victis, captis Britannis, superatis Getis. agite in bello contra Perſas & Parthos suſcepto, deorum auxilio vestram ostendite fortunam, quod & recte de bellis inire consilia, & ipſi manu vincere hostes possitis. Ego vero etiam hæc, ut memoratu digna, suo tempore longioribus verbis perscribere conabor. Nunc ea quæ non nostram continent induſtriam, sed veterum memoria gestorum veritatem, prædictis adjungam.

Τέλος τ̃ προοιμίου.

CAP.

4 Τύχην] Τίχνλαν. Casaubonus.
5 Τῶν ἐπανισταμένων] Τὰν ἐπανισταμένων ἀθετήσειν. Idem.

I Mer-

[CAP. I.]

Jason.

¶ Jason, cum in animo haberet urbem quandam Thessalicam aggredi, jussit prorsus ignaros oppugnationis ad habendum delectum, accipiendumque salarium armatos convenire. Qui cum omnes essent armati corporibus, armisque valentes, sedentibus nuncii citato cursu superveniunt, & hostes in agros impressionem feciisse nunciant, tantoque spatio abesse, quanto distaret civitas, quam oppugnare instituerat. Milites ad pugnam parati, rogare, ne moram rebus injiciat, sed quam primum se adversus

Ἰάσων.

¶ Ἰάσων βελόμενος ἐπιθέσθαι πόλει Θεσσαλικῇ [1] μηδὲν εἰς τὴν ἐπίθεσιν προσδόκας παρέγγειλεν, ἐπὶ ἀριθμὸν, καὶ μισθοδοσίαν ἐξοπλίσασθαι. οἱ μὲν δὴ πάντες ἐξωπλίσαντο, καὶ τῶν σωμάτων ὄντες, καὶ τῶν ὅπλων ἔχοντες. [2] ἄγγελοι δὲ καθέδραι θέοντες ἦκον, ἀγγέλλοντες πολεμίους ἐμβεβηκέναι τῇ χώρᾳ, τοσοῦτον ἀπέχοντας, ὅσον ἀπέχειν ἡ πόλις, ἣν προσπολεμεῖν ἐπῃρτήκει. οἱ δὲ ἑτοίμως πρὸς μάχην διετέθειντο ἔνδον, ἠξίουν αὐτοὺς [3] μὴ μέλλειν, ἀλλὰ τὴν ταχίστην ἄγειν.

οἱ δὲ

1 Μηδὲν εἰς ἢ ἐπίθεσιν προσδόκας] Ita edidi cum utroque Codice & Interprete. Vulgata μηδενὸς ἢ ἐπίθεσιν προσδόκ. Infra pro ἄλλοι δὲ καθ. cum utroque Codice & Interprete scripsi ἄγγελοι δὲ καθ'. Pro καθήμενοι cum Casaubono lego καθειμένοι.

2 Ἄγγελοι δὲ καθήμενοι θέοντες ἦκον] Placet lectio quæ in aliis libris reperitur, καθήμενοι δὲ ἄγγελοι θέοντες ἦκον, modo legas, καθειμένοι. Nam καθειμένοι ἄγγελοι sunt, nuncii quos Jason clam aliis misit, hoc est ὡς καθῆκε. quo illo verbo passim hac notione utitur, ut quum toties dicit καθῆκε λέγοντες. Errant enim & Interpres & alii magni viri, qui sedentes, aut ad sedentes, eos nuncios venisse volunt. *Casaubonus.*

3 Μὴ μέλλειν] Ἰάσονα post μέλλειν cum utroque Codice & Interprete delevi. Pro ὁ δὲ Ἰάσων, uterque Codex ὁ δὲ ἀγάθων. & pro προσγενόμενος, Cant. ut & Codd. Casauboni προσιόντος.

4 Εἰς

ὁ δὲ Ἰάσων ἐπὶ τῷ πόλιν προσβαλὼν ἀδοκήτως ἐκράτησε, μηδενὸς προγνόντος μή τε τῶν νικώντων, μή τε τῶν νικωμένων.

hostes ducat. Jason ad urbem copiis adductis, & irruptione facta, præter omnium expectationem ea potius est, nemine præsciente neque ex victoribus neque ex victis.

2 Ἰάσων Θεσσαλὸς ἀπαιτούμενος ὑπὸ τῶν μισθοφόρων ἀργύριον, οὐκ ἔχων, εἰσέδραμε πρὸς τὴν μητέρα ὡς διωκόμενος ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἀφ' ὧν δύο καὶ τρεῖς αὐτῷ σωέπεσον, ὡς διώκοντες. ἡ μήτηρ πολυχρήματος οὖσα τοὺς μισθοὺς ὑπὲρ αὐτοῦ διέλυσεν.

2 Jason Thessalus cum stipendium ab eo milites flagitarent, neque esset solvendo, cucurrit ad matrem intro quasi persequentibus militibus: quorum duo treve veluti persequentes eum, simul irruebant. Mater, quæ multis pecuniis abundabat, mercedem pro eo dissolvit.

3 Ἰάσων πολέμῳ νικήσας ἔφη πρὸς τὴν μητέρα τοὺς Διοσκόρους φανερωτάτους αὐτῷ γενέσθαι συμμάχους. καὶ διὰ τοῦτο δοξάσας, νικήσας ξενίσαι τοὺς θεούς· κεκληκέναι δὲ ἐπὶ τὸν δεῖπνον τοὺς ἡγεμόνας καὶ στρατεύματος, καὶ λοχαγοὺς, καὶ ταξιάρχους, καὶ τοὺς ἐν πόλει πάν-

3 Jason, cum bellum dextre confeciſſet, dixit ad matrem, Dioscuros manifestissimum sibi auxilium præstisse, & ob eam causſam voviſſe ſe poſt victoriam deos hoſpitio recepturum. Vocaſſe autem ad convivium duces exercitus, & manipularios, atque tribunos militum, omneſque qui aliquam digni-

τας,

4 Εἰσέδραμε πρὸς τὴν μητέρα] Ita edidi cum MSS. pro vulgato εἰσέδραμε πρὸς τὴν μητέρα.

5 Σωέπεσον] Σωεπέπεσον. Casaubonus.

6 Καὶ

tátem gererent. Illa fidem habens ejus verbis, quicquid habebat ornatus, poculorum, craterum, mensarum ex argento & auro, omnia misit. Qui magnam pecuniam assecutus, salarium mercenariis persolvit.

4 Jason capta urbe pecuniis affluente multa splendidaque spolia consecutus misit ad matrem, omnes famulas mittere jubens, quotquot váriæ, magnificæque vestis experientiam & artem haberent, quæ ipsi pulcherrima quæque deligerent. Illa famulas omnes quotquot habuit, ad vestes eligendas misit. Jason iis conprehensis, mercedem pro redimendis ipsis a matre postulavit.

5 Jason ad matrem, in loco eo, ubi famulæ

πας· ἡ δ' πιστεύσασα ὅσον εἶχε κόσμον σκευωμάτων, [6] κρατήρων, τραπεζῶν, ἀργύρα, χρυσᾶ, πάντα ἔπεμψεν· ὁ δὲ πολλῶν χρημάτων κύριος γενόμενος, τὸν μισθὸν ἀπέδωκε τοῖς μισθοφόροις.

Ἰάσων πάλιν πολυτέλειαν ἐλών, πολλὰ καὶ λαμπρὰ λάφυρα κομίζων, ἔπεμψε πρὸς τὴν μητέρα κελεύων πέμψαι θεραπαίνας, ὅσαι ποικίλης καὶ πολυπλόκου ἐσθῆτος ἐμπειρίαν καὶ τέχνην εἶχον, [8] ὅπως ἐπιλέξαιτο αὐτῇ τὰ κάλλιστα· ἡ δὲ πέμπας ὅσας εἶχε θεραπαίνας ἔπεμψεν ἐπὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἐσθήτων. Ἰάσων συγκλείσας αὐτὰς, λύτρα ὑπὲρ αὐτῶν ἤτησε τὴν μητέρα.

Ἰάσων πρὸς τὴν μητέρα [9] ἐν τοῖς ἰσῶσιν τῶν πλασιαρ-

6 Κρατήρων] Ἀργύρεα. *Casaubonus.*

7 Θεραπαίνας] Cant. Θεραπαίνας πάντας, pro πάσας. Eandem vocem in suis quoque invenit Interpres. Pro ὅσας idem Codex ὅσους, male.

8 Ὅπως ἐπιλέξαιτο αὐτῇ] Scribe ἐπιλέξαιντο. *Casaubonus.*

9 Ἐν τοῖς ἰσῶσι τῶν πλ. τὴν θεραπαινῶν ἐπαμφίεσιν] Malim, μὴ τὴν θεραπαινῶν, & ἐπαμφίεσιν vel ἐπενδύσεσιν ἐπαμφίεσι. Notabis elegantem vocem, ἰσῶσις, pro textrina & eo loco ubi sunt multi ἰσοὶ sextorii. Paullo post σωπτραγμῶν lege, non σωπτραγμῶν;

σικρίας τῶν θεραπαινῶν ἐπιμῆναι εἰσελθὼν μετ' ἑνὸς τῶν ἀδελφῶν ὡς [10] συμβούλῳ χρησόμενος περὶ τῶν ἀναγκαίων τῆς ἀρχῆς, μεταπέμψασθαι πάντας ἐκέλευσε· δορυφόροις μὲν δὴ σωπᾶν ἐπέταττε· ἵνα ἀπάγειν ἅπαντας. αὐτὸς δὲ μετὰ μακρὰν ὁμιλίαν ἐξιὼν, μειδιῶν τῇ μητρὶ προσέταξε περὶ τῶν θεραπαινῶν ἀργύριον αὐτῷ πέμψαι.

textoriam artem exercere consueverant, commorantem, ingressus cum uno ex fratribus, quasi in concilium eam de rebus imperii necessariis adhibiturus, eas removere jussit. Satellitibus imperatum erat, ut omnes eas abducerent. Ipse post longum colloquium egressus, ac subridens, matri præcepit, ut pro famulabus argentum sibi mitteret.

Ἰάσων ἀδελφὸν εἶχε [11] Μηριόνην ἄρχειν πλουτοῦντα, φιλάργυρον, μηδὲν αὐτῷ διδόντα. [12] ᾧ δή ποτε παιδὶ γνησίῳ γενομένῳ, αὐτῷ, μέλλων ὄνομα τιθέναι, τοὺς ἀρίστους Θετταλῶν καλέσας, παρακάλεσε τὸν ἀδελφὸν προστῆναι τῆς ἐπιδοχῆς. ὁ μὲν δὴ πρῶτα εἶχεν· Ἰάσων δὲ κατὰ

6 Jason fratrem habuit Merionem, maximis opibus præditum, sed tenacem, nihilque ipsi largientem. Qui puero sibi procreato, ad imponendum ei nomen principibus Thessalorum convocatis, advocabat fratrem, ut primas in eo negocio partes ipse susciperet. Merione

σιν

μῆν·: ut in ultimo commate, τότε δὲ ἔσχε περισχεῖν. Casaubonus.

Ἐπιμῆναι] Ἐπιμῦσαι. Idem.

10 Συμβούλῳ χρησόμενος ἀεὶ τῶν ἀν.] Uterque Codex συμβούλῳ χρησόμενος τῶν ἀν. nisi quod Fl. χρησάμενος. Pro πάντας, Cant. πάντα.

11 Μηριόνην] Cant. Μυριόνην. & sic quoque infra.

12 Καὶ δή ποτε παιδὶ γνησίῳ γενομένῳ αὐτῷ, μέλλων ὄνομα τιθ.] Ita scripsi cum utroque Codice. Vulgata, ᾧ δή ποτε παιδὶ γνησίῳ γενομένῳ αὐτῷ μέλλοντι ὄνομα τιθ.

13 Κα-

in his rebus occupato, Jason venationem præ se ferens, ad Pagasas usque egressus est, ubi Meriones sedem ac familiam habebat: milites hastigeros circumdedit, vimque dispensatoribus adhibuit: & abreptis viginti argenti talentis, summo studio ad cœnam rediit, ac fratri stationum principatum concessit, eique potestatem nomen puero indendi dedit. Meriones cum domum vastatam esse a nunciis accepisset, nomen imposuit infanti Porthaon, quod est vastator.

7 Jason fratrem Polydorum ad civitatem jam capiendam adduxit, ut spolia divenderet: cumque tempus esset balnei, fratrem mo-

σιν ἥρας ἐξελθὼν εἰς Παγασὰς ἔνθα Μηριόνης κατῴκει, θεισήσας τὰς αἰχμοφόρους, βιασάμενος τὰς οἰκετόμους, ἔκθεν ἀργυρίου τάλαντα λαβών, μετ' ἀσφαλοῦς ἦλθε πρὸς τὸ δεῖπνον, καὶ τῷ ἀδελφῷ ἀπονέμει [13] κατάρχειν ἐπέτρεψεν καὶ κύριον αὐτὸν εἶναι τῆς θέσεως καὶ ὀνόματος καὶ παιδίου. [14] Μηριόνης ἀγγελίαν δὲ πεπορθῆσθαι τὴν οἰκείαν δεξάμενος, τὸ ὄνομα ἔθετο τῷ παιδίῳ Πορθάονα.

7 Ἰάσων τὸν ἀδελφὸν Πολύδωρον ἤγαγεν ἐπὶ πόλιν ἁλίσκεσθαι μέλλουσαν, λαφυροπωλεῖν χρησόμενον· ἐπεὶ δὲ ὥρα λου-

13 Κατάρχειν ἐπίτρεψεν] Ita edidi cum utroque Codice (nisi quod Cant. absque ν finali) & Interprete pro vulgato ἐπίμενεν. Item pro κύριον αὐτὸν εἶναι, ut erat in Vulgata, cum iisdem Codd. κύριον αὐτὸν εἶναι. Pro τῆς παιδίου, cum Cant. scripserim τῷ παιδίῳ, multo suavius, (nisi quod Cant. omisso articulo) sic statim ὄνομα ἐκ τοῦ τῷ παιδίῳ.

14 Μηριόνης ἀγγελίαν τῆς πατρ.] Uterque Codex, Μηριόνης ἀγγελίαν αὐτῷ πατρ. Pro τὸ ὄνομα, Cant. τὸ χαρίεν ὄνομα. quomodo fere etiam habuisse videtur Fl. in eo enim τὸ χαριέ... ὄνομα, exesis a vermibus literis reliquis, ita tamen ut videatur fuisse ει, vel αι. Pro Πορθάονα; Cant. πορθεῖον, sed duæ posteriores syllabæ sunt ab alia manu.

τρέ, παρεκάλεσε τ ἀδελφὸν, [15] σφοδρῶς αὐτῷ τὸ σῶμα τρίψαι, κ Δφγυμνάσαι. ὁ μὲν ἐπειρᾶτο τρίβειν δ πόνως. Ἰάσων ἦ ὡς ἐνοχλέμενον ὑπὸ τ δακτυλίε παρεκάλεσεν αὐτὸν ΩΔΔ τὸν τρίψιν ἀποθέσθαι. Πολύδωρον ἦ ἐξελὼν τ χειρὸς [16] ἀπέδωκεν ἀνδρὶ πιστῷ τ παρόντων. τούτῳ ἦ ἵν ἄρα ΩΣΠΣΓΚΕΜΜΕΝΟΝ, δραμεῖν πρὸς τὴν γυναῖκα Πολυδώρε, [17] κ τ δόντα τὸ δακτύλιον, ἀντὶ δέκα τάλαντα χρυσίε λαβεῖν παρ αὐτῆς. ἡ ἦ τῷ δακτυλίῳ τ ἀνδρὸς πιστώσασα, ΩΔΔ ἀκρήμα ἔδωκε τὸ χρυσίον. ὡς ἦ ἐπανῆλθεν ὁ τὸ δακτύλιον ΩΔΔ Πολυδώρε λαβὼν, τότε Ἰάσων τριβόμενον ἐπαύσατο.

nebat, ut vehementer sibi corpus fricaret & exerceret. Qui cum rite & apte fricare conaretur, Jason simulans annulum quem frater digito gestabat, sibi molestum esse, eum inter fricandum jussit deponere. Polydorus abstractum e manu, viro cuidam fido ex iis qui forte aderant, conservandum dedit. Huic autem injunctum erat, ut festinanter ad uxorem Polydori curreret: datoque annulo, decem auri talenta ab ea postularet: illa mariti annulo fidem habens, confestim aurum dedit, cumque is, qui annulum a Polydoro acceperat, rediisset, tum demum Jason fricari desiit.

[CAP.

15 Σφοδρ. ς αὐτῷ τὸ σῶμα] Ita edidi cum MSS. Vulgata absque αὐτῷ. Casauboni Cod. τῷ τὸ σώμα. Interpres legisse videtur αὐτῷ τὸ σῶμα.

16 Ἀπέδωκεν] Fl. ἐπέδωκεν.

17 Καὶ δόντα, τὸ δακτ.] Sic legimus in nostro Cod. κ ἦ δόντα τὸν, αὐτῆς δέκα τάλ. corruptissime. Casaubonus.

Καὶ ἦ δόντα] Ita edidi cum MSS. Pro τὸ δακτύλιον, Fl. ἦ δακτύλιον. Pro αὐτῆς δέκα, cum utroque Codice scripsi αὐτῷ δέκα. Mox pro τῷ δακτυλίῳ, uterque Codex τ δακτυλίε.

1 Ἀλίξαν-

[CAP. II.]

Alexander Pherensis.

¶ Alexander Panormum oppugnante Leosthene, adversus omnes naves Atticas manifesto prælio non audens contendere, sub noctem ad milites qui erant Acanthii misit, ut si quæ naves stationem vigiliamque relinquerent, præter ignem prius sublatum, tollerent alium iis qui Magnesiæ commorabantur, atque illi rursus iis qui Pagasis. Leosthenes tres triremes dimisit, unam versus Samum, alteram ad Thasum, tertiam ad Hellespontum. Qui oppugnabantur, igne signum dabant. Alexander appellens, de improviso impetu facto, navali pugna Athenienses superavit.

Ἀλέξανδρος ὁ Φεραῖος.

¶ [1] Ἀλέξανδρος Πάνορμον πολιορκοῦντος Λεωσθένους πρὸς ἀπάσας τὰς Ἀττικὰς ναῦς φανερῶς ναυμαχεῖν ἐθαῤῥῶν, [2] διέπεμψεν ὅπως Ἀκανθίων νυκτὸς πρὸς τὰς ἔνδον στρατιώτας, ὅπως εἴ τινες τῶν νεῶν ἐκλίποιεν τὴν φυλακὴν πρὸς τῷ πρότερον αἰρομένῳ πυρσῷ, δεύτερον ἀνάσχοιεν τοῖς ἐν Μαγνησίᾳ, κἀκεῖνοι τοῖς ἐν Παγασαῖς. Λεωσθένης μὲν τρεῖς τριήρεις διέπεμψε, τὴν μὲν ὅπως Σάμιον, τὴν δ' ὅπως Θάσιον, τὴν δ' ὅπως Ἑλλησποντίαν. οἱ δὲ πολιορκούμενοι τὸν πυρσὸν ἀνέσχον. Ἀλέξανδρος ἐπιπλοῦς ἄφνω, καὶ περιπεσὼν ἐνίκησε τῇ ναυμαχίᾳ τοὺς Ἀθηναίους.

Ἀλέ-

1 Ἀλέξανδρος] Qua ratione hic a *Thebe* uxore sit interfectus vide apud Ciceron. De Offic. lib. II. Valer. Max. IX. 13. Photium in Cononе Narrat. 1.

2 Διέπεμψεν ὅπως Ἀκάνθιον] Quidam Codd. ὅπως Ἀκάνθιοι. non probo. sed ὅπως ἀκάνθιον potius: cæterum διέπεμψε quum ait, innuit in varias partes missos fuisse homines, quod & sequentia confirmant. Quare deesse aliquid videtur quod totam hanc narrationem mirifice obscurat. *Casaubonus.*

Ἀλέξανδρος μὴ τὴν ἐν Πεπαρήθῳ ναυμαχίαν, ἐλπίσας λήψεσθαι τὰς Ἀθηναίας, ἀφυλάκτως μὴ νίκῃ [3] καὶ ἀμελῶς ἔχοντας· συνέταξε τοῖς ἐπὶ τῶν νεῶν [4] διὰ τάχους παραπλεῦσαι τῷ Δείγματι καὶ Πειραιῶς, καὶ ἀπὸ τῶν τραπεζῶν ἁρπάσαι τὰ χρήματα. τῶν δὲ παραπλεόντων, οἱ Ἀθηναῖοι φιλίας τὰς ναῦς εἶναι νομίσαντες ἀπεσκόπουν. οἱ δὲ ἀποβάντες τὸ πολεμικὸν ἐσήμηναν, καὶ ἀπασάμενοι τοῖς μαχαίραις ὥρμων ἐπὶ τὰς τραπέζας· οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἀπαθῆ ἔθεον ἐς τὸ ἄστυ, πᾶσι τραπηζοῖς ἀγγελοῦντες τὸν κα-

2 Alexander post commissam in Peparetho navalem pugnam, in spem adductus, se Athenienses capere posse, sine custodia, vacuosque cura post victoriam agentes, mandavit iis qui in navibus erant, ut celeriter in Piræum ad Digma naves appellerent, eque mensis pecunias diriperent. Quibus adnavigantibus Athenienses amicas naves esse rati, nullam earum rationem ducebant. Illi egressi classicum cecinerunt, districtisque gladiis in mensas impressionem fecerunt. Athenienses summo studio in urbem currebant,

τάληψιν

Ἐπὶ Ἀκμόνι] Ita scripsi cum Cant. probante Casaubono. Pro ὅπι Σκίμου, ὅπι Θάσου, ὅπι Ἐλλησπόντου cum utroque Codice scripsi ὅπι Σάμου, ὅπι Θάσου, ὅπι Ἐλλησπόντου.

3 Καὶ ἀμελῶς] Fl. absque copula. Mox pro vulgato τῶν ἐπὶ Δείγμα, cum MSS. & Interprete scripsi, τῶν Δείγματι, quomodo legendum monuerat quoque Casaubonus. Meursius in Piræo cap. 10. legebat, παραπλεῦσαι τῶν ἐπὶ Δείγμα τὸ τῆς Πειραϊκῆς. Unde nomen habeat Δείγμα, docet Aristophanis Scholiastes in Equit. Τὸ Δείγμα τόπος ἐστὶν ἐν τῷ Πειραεῖ. & paullo post: ἐκεῖ οἱ ἔμποροι τὰ δείγματα τῶν πωλουμένων ἐπίπτουν. & Harpocration: Δείγμα, κυρίως μὲν τὸ δεικνύμενον ἀφ' ἑκάστης τῶν πωλουμένων. ἔνθα ἦν πόπος τις ἐν τῷ Ἀθήνησι ἐμπορίῳ, εἰς ὃν τὰ δείγματα εἰκομίζοντο, ἵνα ἐκλέγωσι. Plura vide apud Meursium. Pro Πειραιῶς, Cant. Πειραϊκοῦ, & infra male transpositis literis Πειραϊκοῦ. Mox pro ἁρπάσαι τὰ χρήματα, cum Fl. scripsi ἁρπάσαι τὰ χρήματα.

4 Διὰ τάχους παραπλεῦσαι τῶν παρεδείλματι τῶν Πειραιῶς] Omnino τῶν Δείλματι τῶν Πειρ. legendum. *Digma* enim dicta pars Piræi olim, cujus præter grammaticos Xenophon meminit Ἑλλ. libro quinto. *Casaubon.*

1 Ἐμπι-

nunciaturi ducibus Piræei occupationem. Interim illi pecuniis ablatis discesserunt.

πόλιν ἔχ Πειραιῶς· οἱ ἢ τὰ χρήματα ἁρπάσαντες, ἀπῆλθον.

[CAP. III.]

Athenocles.

Athenocles oppugnatus, adversus arietes ac terebra, trabes plumbeas comparavit, easque transversas in propugnaculis opposuit: Quibus irruentes hostium machinæ confringebantur. At illi tormentum aliud adducere machinabantur, quod extremitate trabis concussa, eam per vim de propugnaculis rectam dejiceret, ita ut neminem in terra consistentem læderet. Rursus hostes testudinibus admotis quassabant mœnia. Illi e mœnibus liquefactum plumbum æreis vasis desuper effundebant, quo testudo dissoluta est. Hostes

Ἀθηνοκλῆς.

Ἀθηνοκλῆς πολιορκούμενος, τοὺς τοίχους, καὶ τὰ τρύπανα, δοκοὺς μολίβδου ποιήσας, παλαίας παρέτεινεν ἐπὶ τὰς ἐπάλξεις, αἷς [1] ἐμπιπόντων τῶν πολεμίων τὰ μηχανήματα συνετρίβετο. οἱ ἢ ἐπιχειροῦντες ἄλλο μηχάνημα [2] προσάγειν, ὅπερ τὸ ἄκρον τῆς δοκοῦ πλήξαν, τὸν δοκὸν ἀπὸ τῶν ἐπάλξεων πίπτειν ὀρθὸν [3] ἐποίουν, μηδένα [4] βλάπτουσαν τῶν ἐπὶ γῆς ἑστηκότων· πάλιν οἱ μὲν πολέμιοι χελώνας προσάγοντες, τὸ τεῖχος συνέσεισον. οἱ δὲ ἀπὸ τῶν τειχῶν μόλιβδον τηκτὸν ἐν χαλκείοις [5] περιῤῥέοντες κατέχεον [6] ὑφ' ἧς συνέβαινε τὸν χελώνην

1 Ἐμπίπτοντι] Ἐμπίπτοντα. Casaubonus.

2 Προσάγειν] Cant. προσάγειν.

3 Ἐποίουν] χρ. ἐποίζετο. Casaub.

4 Βλάπτουσαν] Cant. βλάπτουσα.

5 Περιῤῥέοντες] Consule Casaubonum ad Æneam cap. xxxii.

6 Τῆς ἧς] Ita reposui cum Fl. pro ὑφ' ὧν. Cant. ὑφ. ᾧ.

χελώνῃσι ἀλαλύεσθαι. οἱ δὲ πολέμιοι [7] μὴ τὸν χελώνης ἐκ πύργων πεσσαγομένων ὄξος ἐπέχεον, καὶ καπασβέννυον τὸν τε μόλιβδον, καὶ ὅσα ἄλλα ἀπὸ τῶν τειχῶν καίοντα ἠφίεσαν. σβεστήριον γὰρ πυρὸς μάλιστα ὄξος εἶναι δοκεῖ. ἄριστον δὲ κώλυμα πυρὸς ἐπιπλεόμενον ὄξος· ἥκιστα γὰρ τοῦτο πῦρ ἅπτεται. καὶ σπόγγος ὑδάτος πλήρης [8] προσαρτώμενος. ἔνιοι δὲ [9] πρὸς τὸν καταχεόμενον μόλιβδον φλεγμὸς τῆς μηχανήματος ὑπήνεγκαν, χέρνιβι καὶ πηλὸν περιχωμένον προσῆγον.

cum testudine de turribus adductis acetum infundebant, plumbumque & quæcunque alia candentia de muris demitterentur, restinguebant (etenim ad extinguendum ignem aptissimum esse acetum videtur. Optimum vero impedimentum ignis inunctum acetum. Minime enim ignis in eo potest hærere) & spongia aqua plena appensa. Quidam vero adversus defusum plumbum, inque machinas injectum, pulverem ac lutum permixte adduxerunt.

[CAP.

7 Μετὰ τὸν χελώνης ἐκ πύργων προσαγομένων ὄξος ἐπ.] Cum MSS. & Interprete pro vulgato, μὴ τὸν χελώνης τῆς ἐκ πύργων προσαγομένης ὄξος ἐπ. nisi quod Fl. προσαγομένων. Ante καπασβέννυον cum Cant. inserui copulam, & cum Fl. καπασβέννυον scripsi pro καπασβέννυσιν.

8 Προσαρτώμενος] Fl. προσαρτυόμενος. Cant. προσαρτυειόμενος. Sed recte Vulgata.

9 Πρὸς τὸν καταχεόμενον μόλιβδον πλεῖσις τῆς μ.] Vox πλεῖσις, non est hic quidem nauci. Quid si μόλιβδον πίπτει, ut paullo ante? Quod sequitur πηλὸν περιχωμένον, de luto cui fuerint immixti pili, vel setæ, videtur accipiendum. Sed Interpres vocem περιχωμένον non agnovit. Mihi aliquando venerat in mentem, deesse vocabulum λίνεα. Nam certum est cilicia & cruda coria in hos solita adhiberi usus. *Casaubonus.*

Πλεῖσις] Latet sub hac voce tegumenti nomen ad arcendos machinis ignes. Æneas cap. XXXIII. Ἔστιν ἂν πῖσις ἢ τὸ πάλαιον ξύλινοι μόστυκες ἢ τὸ τείχους, τὸ χαλᾶ πίπτειν ὑπάρχειν πρὸς τὸ μὴ ἐμπίπραδζ ὑπὸ τῶν πολεμίων. πλεῖσις καὶ βύρσας ἢ τοιαύτην.

[Ἀπο-

[CAP. IV.]

Philopœmen.

¶ Philopœmen non existimabat decere fortem ducem, phalangem præcedere: sed nunc apud primos, nunc apud postremos, aliquando etiam per medios obequitans, & omnes inspiciens, semper ubi quid peccatum, aut non rite administratum esset, corrigebatur.

2 Philopœmen a Lacedæmoniis fugatus, & propemodum deprehensus, cum Eurotam fluvium trajecisset, equitibus mandavit, ut equis frena detraherent, & ex aqua potum haurire sinerent. Cum vicinus locus asper esset, multaque sylva abundaret, Lacedæmonii magnam fiduciam conspicati, equos effrenantium ac potum ducentium, suspicabantur in nemore magnas ali-

Φιλοπίμιλω.

¶ Φιλοπίμιλω ὐκ ἐνόμιζε πρσήκειν ἀγαθῶ στρατηγῶ τ φάλαγγ ἡγεῖσθ· ἀλλὰ ποτὲ μὲν ἐν πρώτοις, ποτὲ δὲ ἐν ἐσχάτοις, πολλάκις δ κ μέσης παρεππαζόμενος κ πάντας ἐφορῶν, ἀεὶ τὸ ἁμαρτανόμενον ἐπανορθῶ.

Φιλοπίμιλω ὑφ Λακεδαιμονίων ἐδιώκετ κ ὀσον ὔπω καταλαμβανόμν τ Εὐρώταν ποταμὸν διαβὰς, προσέταξε τοῖς ἱππεῦσιν 1 ἀποχαλινῶν τὰς ἵππους, κ ἀπὸ τ ποταμ πτίζειν τ ἀναβαινόντ πτ δασέ ὄντ, κ πολλὴ ὕλη ἔχοντ· οἱ Λακεδαιμόνιοι πολὺ τὸ θρασὸ ἰδόντες τ ἀποχαλινωσάντων τὰς ἵππους κ τ πτίζόντων, ὑπώπτευον ἐν τῇ ὕλῃ συμμα-

1 Ἀποχαλινῶν] Fl. Ἀποχαλιτῶσι. Cant. Ἀποχαλιτῶν.

2 Ἀπο-

μάχας ἔ Φιλοπίμῳ πολλὰς ἀποκεκρύφθαι, καὶ μὴ πλημμύσαντες διαβῶσι τὸν ποταμὸν ἀνέστρεψαν.

quas copias sociorum Philopœmenis latere: neque transmittere fluvium audentes, revertebantur.

Φιλοπίμην ἐδίδαξε τὰς Ἀχαιὰς ἀντὶ μὲν θυρεοῦ καὶ δόρατος ἀσπίδα καὶ σαρίσσαν λαβεῖν· κράνεσι δὲ καὶ θώραξι, καὶ περικνημίσι φράξασθαι. μόνιμον δὲ καὶ βεβηκυῖαν μάχην ἀσκεῖν, ἀντὶ δρομικῆς καὶ πελταστικῆς. τρυφὰς δὲ καὶ πολυτελείας ἐσθήτων, καὶ δείπνων ἀφελεῖν· μόνοις δὲ τοῖς ἀναγκαίοις ἐν στρατείᾳ χρησίμοις χρῆσθαι. τοιοῦτοι διδάξας Φιλοπίμην, ἐν ταῖς πλείσταις μάχαις δοκιμωτάτας εἶχεν τὰς σπείρας.

2 Philopœmen instruxit Achivos, ut pro scuto & hasta, clypeum, sarissamque caperent, galeisque & loricis atque tibialibus sese munirent: stabilemque & pedestrem pugnam exercerent, pro cursu & scutatorum jaculatione: omnesque delicias & operositates vestium, cœnarumque de medio removerent, & solis iis quæ necessitas postularet, ad usum militarem, contenti viverent. His præceptis Philopœmen in plerisque conflictibus strenuos atque præstantes milites habuit.

[CAP. V.]

Ἄρατος.

Ἄρατος κρατήσας Ἀκροκορίνθου [1] φρουρὰς ἔ-

Aratus.

Aratus Acrocorinthum cepit præsidiis

χοντος,

2 Ἀσπίδα] Cant. non habet. Idem Codex paullo post βιβαίαν, pro βιβακίαν. & ἀσπιδεῖς pro ἀσπιλᾶς.

Cap. VI. 1 Φρουρὰς ἴσχοντος, ἐς ἰγκ.] Fl. φρουρὰς ἴσχοντας, ὧν ἰγκ. Cant. φρουρὰς ἴσχει, ὧν ἰγκ. Pro φύλακας, uterque

munitam quæ Antigonus impoſuerat, eiſque Perſeum philoſophum & Archelaum ducem præfecerat. Ejuſmodi autem uſus eſt ſtratagemate. Erant Corinthi quatuor fratres natione Syri, quorum unus erat Diocles, ex eorum numero qui Acrocorinthum tuebantur. Tres reliqui regium aurum furati, Sicyonem ad Æſiam numularium pervenerunt, quo etiam Aratus in faciendis numis plurimum utebatur. Apud hunc aurum commutabant. Unus eorum ſæpenumero frequentans nu-

χοντ@, ὃς ἐγκατέλιπεν Ἀντίγον@ φύλακας τάξας ἐπ' αὐτὸς Περσαῖον τ̃ φιλόσοφον, κ̃ Ἀρχέλαον τ̃ ϛρατηγόν. ἰῶ ἦ ἄρα τὸ ϛρατήγημα τοιόνδε. ἦσαν ἐν Κορίνθῳ πάντες ἀδελφοὶ Σύροι τὸ γέν@, ὧν εἷς ἰῶ Διοκλῆς, τ̃ φρουρούντων Ἀκροκορίνθιον· οἱ τρεῖς κλέψαντες βασιλικὸν χρυσίον ἦκον εἰς Σικυῶνα πρὸς [2] Αἰσίαν τραπεζίτην, ᾧ κ̃ Ἄρατ@ ἀλλὰ τὸ κ̃ νομίσματ@ ἐργασίαν ἐχρῆτ'. [3] Παρὰ γὰρ τούτῳ τὸ χρυσίον κατήλλαττον· εἷς αὐτῶν Ἐργῖν@ πλεονάκις φοιτῶν, κ̃ τῷ τραπε-

ζίτῃ

uterque Codex, φύλακα. & pro ἐπ' αὐτὸς, Fl. ἐπ' αὐτό. Pro Περσαῖον, Cant. Χερσαῖον. quomodo & ſub finem ſtrategematis. Sed recte Vulgata. Male Interpreti *Perſius*, cum ſcribendum *Perſeus*.

2 Αἰσίαν] Plutarcho dicitur Αἰγίας.

3 Παρὰ γὰρ τούτῳ τὸ χρυσίον κατήλλαττον] In Codice noſtro hic locus turpiſſime fuit depravatus. Nos vero veſtigiis ejus lectionis, quam in eo reperimus, quoad ejus fieri potuit inſiſtentes, ex Plutarchi Arato ita reſtituimus, donec certius aliquid ex melioribus libris ſit allatum. Obſervavimus enim Polyænum pæne ad verbum multa ex eo graviſſimo ſcriptore ſumpſiſſe, aut aliis certe, unde prior Plutarchus ſumpſerat. quod mihi quidem fit vero ſimilius, quum pæne coævi Plutarchus & Polyænus fuerint. *Caſaubonus.*

Παρὰ γὰρ τούτῳ τὸ χρυσίον κατήλλαττον] Fl. παρὰ τούτῳ τὸ χρυσίον κατ. ſed lego cum Cant. παρείχον τούτῳ τὸ χρυσίον κατελλάσσειν. Paullo poſt pro πλησίον, Fl. πλείω. Pro κ̃ χθαμαλὸν κ̃ ὀλιγόπιστον ἦν, Fl. ἡ χθαμαλὸν κ̃ ὀλιγόπιστον ἔϛι. Cant. ἡ χθαμαλὸν κ̃ ὀλιγόπιστον ἔϛι. unde lego ἦ χθαμαλὸν κ̃ ὀλιγόπιστον εἶη quomodo in ſuis quoque legiſſe videtur Interpres.

ζίτη κοινωνήσας ἑστίας καὶ σπονδῶν λόγῳ παραπεσόντος περὶ τὴν φρουρᾶς τὴν Ἀκροκορίνθου, ὡμολόγησε, παρὰ τὸ κρημνώδες ἐντομωτέραν ἐφορᾶσθαι πλαγίαν καὶ χθαμαλὸν καὶ ὑπίβασιν εἶναι τὸ τεῖχος. ὁ τραπεζίτης ἀνήγγειλεν Ἀράτῳ. ὁ δὲ πολλῇ σπουδῇ τὸ Ἐργῖνον φιλοτιμούμενος σωτῆρα πάλαντα ἑπτὰ δώσειν, εἰ δι' αὐτοῦ κρατήσειεν Ἀκροκορίνθου. Ἐργῖνος ὑπισχνεῖται μὴ τοῖς ἀδελφοῖς τοῦτο πρᾶξαι· καὶ μὴν δὴ πάντα πρὸς τὴν ὑπόθεσιν ἐτρέπη. Ἄρατος δὲ κελεύει τὴν ἄλλην δύναμιν ἐν τοῖς ὅπλοις ἐρχη-

mularii domum, ejusque conviviorum particeps, cum forte sermo incidisset de præsidio Acrocorinthi, fatebatur se in præcipitiis scissuram animadvertisse transversam & concavam, qua ad mœnia sit ascensus. Numularius hæc Arato nunciat: qui summo studio Erginum in amicitiam pertrahens, pactus est se talenta septem ei daturum, si Acrocorinthum obtinuisset. Erginus recepit, se cum fratribus hoc effecturum. Omnibus rebus ad oppugnationem paratis. Aratus reliquum exer-

γορέ-

4 Ὁ δὲ πολλῇ] Fortasse πολλῇ σπουδῇ. Casaubonus.

Ὁ δὲ πολλῇ σπουδῇ τὸ Ἐργῖνον] Ita edidi cum utroque Codice, quomodo & conjecerat Casaubonus, pro vulgato ὁ δὲ πολλῇ τὸ Ἐργ. Pro πολλῇ Casaubonus quoque in margine Vulgatæ notarat χρ. πολύ.

5 Σωτῆρα πάλαντα ἑπτὰ δώσειν] Mirum est quantum hac in parte differant Plutarchus & Polyænus. Illius siquidem verba sunt hæc, Ὁ δὲ Ἄρατος ἐκείνοις μὲν ἑξήκοντα δώσειν καταρδώτας ὡμολόγησε, ἂν δὲ κρατήσῃ, σωθῆναι μὲν ἐκείνους, εἰκοσίαν ἑκατέρῳ καὶ πάλαντον. Casaubonus.

Τάλαντα ἑπτά] Error videtur non Polyæni, sed librariorum: facile quippe notæ ζ' & ξ' confunduntur. Quare cum Plutarcho scripserim ἑξήκοντα. Corrigendum autem ex eo Polyænum, inde manifestum, quod subjungat ille, quia summam tantam non possidebat Aratus, multa cum ex poculis suis & mundo uxoris suæ, Ἀξία argentario pignoraſſe, & quæ sequuntur: quod de septem tantum talentis dici posse non videtur.

6 Αὐτὸς

citum in armis excubias agere jubet: ipse quadringentis electissimis assumptis, sub noctem venit ad mœnia: scalisque ad fossas appositis eas superavit. Cum ii qui intus erant, rem intellexissent, nocturnum prælium est coortum durissimum, luna nunc lumen pugnantibus suppeditante, nunc in nubibus demersa. atque in tenebris formidolosissimam pugnam committentes ad extremum Arati copiæ victoriam assecutæ sunt, & sub ortum sibi portis apertis reliquas copias receperunt. Aratus Archelaum quidem captum dimisit: Theophrastum autem discedere nolentem interfecit. Perseus philosophus arce capta, in

γορέναι· [6] αὐτὸς δὲ ὑ λοχάδας ἀναλαβὼν νύκτωρ ἦκε πρὸς τὸ τεῖχος· [7] καὶ κλίμακας τῷ χθαμαλῷ προσβαλὼν ὑπερέβη· τ ὃ ἔνδον αἰσθομένων ἐγίνετο νυκτομαχία κρατερά, τ σελήνης ποτὲ μὲν φῶς παρεχούσης τοῖς μαχομένοις, ποτὲ δ ὑπὸ τὰ νέφη δυομένης. καὶ ζ σκότος πιέζοντος τὴν μάχην φοβερωτέραν, πλὴν οἱ περὶ τ Ἄρατον ἐκράτησαν· καὶ ἀνατέλλοντος ἡλίου τὰς πύλας ἀνοίξαντες, τὴν λοιπὴν δύναμιν εἰσεδέξαντο. Ἄρατος μὲν Ἀρχέλαον ἀλόντα ἀφῆκε· Θεόφραστον δ ἀνελεῖν ἃ βαλόμενον ἀπαλλάσσεσθαι. Περσεὺς δ ὁ φιλόσοφος τ ἄκρας

ἁλισκ-

6 Αὐτὸς δ ὑ λοχάδας] Ita scripsi cum Fl. & Interprete. Vulgata, omisso numero. αὐτὸς δ λοχάδας.

7 Καὶ κλίμακας τῷ χθαμαλῷ προσ.] Ita edidi cum utroque Codice. Vulgata, καὶ κλίμακας... τὸ χθαμαλόν. Lacunam supplerat Casaubonus, addito in margine κατά. Pro προσβαλών, idem notarat, προσβαλών. Mox pro κρατερά, Cant. καρτερά. Sub finem pro ἁλόντα, idem Codex ἁλωθέντα. & pro Περσεύς, Cant. Χερσεύς.

8 τ πό-

ἀλισκομένης, εἰς Κεγχρεὰς ἀφυγών, ἐκεῖθεν πρὸς Ἀντίγονον ᾤχετο.

in Cenchreas fuga delatus, ad Antigonum abiit.

[CAP. VI.]

Πύρρος.

¶ Πύρρος ἡττηθεὶς ὑπὸ Ῥωμαίων, τοὺς ἐλέφαντας ἀπολέσας, πρὸς Ἀντίγονον πρεσβεύεται μισθοῦ συμμαχίας, ἀποτυχὼν πρεσβείαν τοῖς πρεσβευταῖς παντὶα πρὸς ἅπαντας ἀγγέλλειν, ὡς Ἀντίγονος μεγάλῃ δυνάμει βοηθήσειν ὑπέσχετο. ὥστε οἱ Ταραντῖνοι, καὶ ὅσοι Σικελῶν καὶ Ἰταλῶν σύμμαχοι, τὸ Πύρρου καταλιπεῖν βουλόμενοι, σωιέμεναν ἐλπίδι τὴν Ἀντιγόνου συμμαχίας.

Πύρρος ἐς τὴν Πελοπόννησον [2]ἐσβαλὼν, [3]Σπαρτιατῶν πρεσβευτῶν ἀπάντων πρὸς Ἀρκαδίαν, φιλανθρώπως αὐτοὺς ὑπ-

Pyrrhus.

¶ Pyrrhus a Romanis prælio superatus, amissis elephantis, ad Antigonum petendi auxilii caussa legationem misit: cumque non impetrasset, præcepit legatis, ut omnibus contraria nunciarent, Antigonum se cum magnis copiis auxilio venturum promisisse. Itaque Tarentini, omnesque Siculi & Itali, qui deserere Pyrrhum volebant, remanserunt spe Antigoni societatis.

2 Pyrrhus in Peloponnesum expeditione suscepta, Spartiatis omnibus per Arcadiam legatos de pace mittentibus perhumaniter

εδέ-

1 Τ' ὑπέχετο.] Cant. ὑπόσχεται. Fl. ὑπέσχετο.

2 Ἐσβαλών] Cant. ἐμβαλών. Pro πρεσβευτῶν ἀπάντων, monente Casaubono, edidi πρεσβευτῶν ἀπαντώντων. Pro ὑπεδέξατο τοὺς ἰδίους, cum Fl. distinxi & edidi ὑπεδέξατο, καὶ τοὺς ἰδίους.

3 Σπαρτιατῶν πρεσβευτῶν ἀπάντων πρὸς Ἀρκαδίαν] Legendum est, Σπαρτιατῶν πρεσβευτῶν ἀπαντώντων πρὸς Ἀρκάδας. Res probatione non indiget. Meminit & Plutarchus. *Casaubonus.*

1 Ἀπε-

eos recepit, suosque filios ad Spartiatas missurum pollicebatur, ut Lycurgeis disciplinis imbuerentur. Hæc legatis Spartam renunciantibus, Pyrrhus cum exercitu infesto accessit. Incusantibus Spartanis eum alia quam prædixerat, facere, ridens ait: Neque enim vos consuevistis prædicere, si cui bellum vultis inferre. Itaque ne male vos habeat, si contra Lacones usus sum Laconico stratagemate.

3 Pyrrhus ante bellum hostes in suam sententiam adducere conabatur metu, cupiditate, voluptate, misericordia, conditionibus justis, legitimis, utilibus, & quas præstare facile possent.

ἐδέξατο, καὶ τοὺς ἰδίους υἱοὺς ὑπέσχετο πέμψειν Σπαρτιάταις παιδευησομένους τὴν Λυκούργειον πολιτείαν. οἱ μὲν πρεσβευσάμενοι ταῦτα ἤγγελον· ὁ δὲ Πύρρος τῇ Σπάρτῃ προσέβαλεν. ἐγκαλούντων δὲ τῶν Σπαρτιατῶν ὡς ἄλλα προειπὼν, ἄλλα πράξειε, γελάσας ἔφη· ἃ δὲ γὰρ ὑμεῖς εἰώθατε προλέγειν, μέλλοντες πολεμεῖν· μὴ τοίνυν ἀγανακτεῖτε εἰ πρὸς τοὺς Λάκωνας ἐχρησάμην Λακωνικῷ στρατηγήματι.

Πύρρος συνεβούλευεν πρὸ τοῦ πολέμου πείθειν τοὺς πολεμίους φόβῳ, πλεονεξίᾳ, ἡδονῇ, οἴκτῳ, δικαίῳ, νομίμῳ, συμφέροντι, δυνατῷ.

[CAP. VII.]

Apollodorus.

Ἀπολλόδωρος.

¶ Apollodorus Cas-

¶ [1] Ἀπολλόδωρος ὁ Κασ-

1 Ἀπολλόδωρος ὁ Κασσανδρεύς] Legit hic Nicolaus Heinsius Ἀπολλόδωρος ὁ Καστορεύς. Fuit enim *Cassandria* tyrannus. Supra lib. IV. de Antigono 6. 8. Ἀντίγονος Κασσάνδρειαν ἐπολιόρκει, βουλόμενος ὑξιλεῖν Ἀπολλόδωρον τὸν Καυνορίαν τύραννον, & infra exemplo 2. Ἀπολλόδωρος πολιτεδόμενος περὶ Καστορεῖον. Ovidius lib. II. De Ponto epist. II.

Non tibi Cassandreus pater, aut gentilis Pheræ,
Quive repertorem torruit arte sua.

Ad quem locum consulendus Heins.

2 Ικε-

Ἀλέξανδρος μὴ τῷ ἐν Πεπαρήθῳ ναυμαχίαν, ἐλπίσας λήψεσθαι τὰς Ἀθηναίας, ἀφυλάκτως μὴ νίκῃ [3] καὶ ἀμελῶς ἔχοντας σωέπεξε τοῖς ἐπὶ τῶν νεῶν [4] διὰ τάχους σφαγιάζεσθαι τῷ Δείγματι καὶ Πειραιῶς, καὶ ἀπὸ τῶν τραπεζῶν ἁρπάσαι τὰ χρήματα. τῶν δὲ σφαγιαζόντων, οἱ Ἀθηναῖοι φιλίας τὰς ναῦς εἶναι νομίσαντες ἀπεσκόπουν. οἱ δὲ ἀποβάντες τὸ πολεμικὸν ἐσήμηναν, καὶ ἀσαύμβοι τοῖς μαχαίραις ὥρμων ἐπὶ τὰς τραπέζας· οἱ μὲν Ἀθηναῖοι σπουδῇ ἔθεον ἐς τὸ ἄστυ, τοῖς ἐρατηγοῖς ἀγγελοῦντες τὸν κα-

2 Alexander post commissam in Peparetho navalem pugnam, in spem adductus, se Athenienses capere posse, sine custodia, vacuosque cura post victoriam agentes, mandavit iis qui in navibus erant, ut celeriter in Piræum ad Digma naves appellerent, eque mensis pecunias diriperent. Quibus adnavigantibus Athenienses amicas naves esse rati, nullam earum rationem ducebant. Illi egressi classicum cecinerunt, districtisque gladiis in mensas impressionem fecerunt. Athenienses summo studio in urbem currebant,

πάληψιν

Ἐπὶ Ἀχαδίε] Ita scripsi cum Cant. probante Casaubono. Pro ὅτι Σάμου, ὅτι Θάσου, ὅτι Ἐλλησπόντου cum utroque Codice scripsi ὅτι Σάμε, ὅτι Θάσου, ὅτι Ἑλλησπόντου.

3 Καὶ ἀμελῶς] Fl. absque copula. Mox pro vulgato τῷ ὄντι Δείγματι, cum MSS. & Interprete scripsi, τῷ Δείγματι, quomodo legendum monuerat quoque Casaubonus. Meursius in Piræo cap. 10. legebat, σφαγιάζεσθαι τὸ ὄντι Δείγμα τὸ τῆς Πειραιῶς. Unde nomen habeat Δείγμα, docet Aristophanis Scholiastes in Equit. Τὸ Δεῖγμα τόπος ἐστὶν ἐν τῷ Πειραιεῖ. & paullo post: ἐκεῖ οἱ ἐμπορεῖ τὰ

Δείγματα τῶν πολιτῶν ἐπίθεσαν. & Harpocration: Δεῖγμα, κυρίως μὲν τὸ διειλημμένον ἐφ' ἑκάστῃ τῶν πολιτῶν. ἤδη δὲ τόπος ἐν τῷ Ἀθήνησι ἐμπορίῳ, εἰς ὃν τὰ δείγματα κομίζοντο, ἅπερ ἐκάλεῖτο. Plura vide apud Meursium. Pro Πειραιῶς, Cant. Πειραιέως, & infra male transpositis literis Πειραίως. Mox pro ἁρπάσαι τὰ χρήματα, cum Fl. scripsi ἁρπάσαι τὰ χρήματα.

4 Διὰ τάχους σφαγιάζεσθαι τῷ παραδείγματι τῶν Πειραιῶς] Omnino τῷ Δείγματι τῆς Πειρ. legendum. *Digma* enim dicta pars Piræi olim, cujus præter grammaticos Xenophon meminit Ἑλλ. libro quinto. *Casaubon.*

1 Ἐμπι-

nunciaturi ducibus Piræei occupationem. Interim illi pecuniis ablatis discesserunt.

πλῆψιν ἐς Πειραιῶς· οἱ δὲ τὰ χρήματα ἁρπάσαντες, ἀπῆλθον.

[CAP. III.]

Athenocles.

Athenocles oppugnatus, adversus arietes ac terebra, trabes plumbeas comparavit, easque transversas in propugnaculis oppositi: Quibus irruentes hostium machinæ confringebantur. At illi tormentum aliud adducere machinabantur, quod extremitate trabis concussa, eam per vim de propugnaculis rectam dejiceret, ita ut neminem in terra consistentem læderet. Rursus hostes testudinibus admotis quassabant mœnia. Illi e mœnibus liquefactum plumbum æreis vasis desuper effundebant, quo testudo dissoluta est. Hostes

Ἀθηνοκλῆς.

Ἀθηνοκλῆς πλιορκούμενος, πρὸς τοὺς κριοὺς, καὶ τὰ τρύπανα, δοκοὺς μολίβδου πήσας, πλαγίας παρέτεινεν ὑπὸ τὰς ἐπάλξεις, αἷς [1] ἐμπιπόντων τῶν πολεμίων τὰ μηχανήματα συνετρίβετο. οἱ δὲ ἐπιχειροῦντο ἄλλο μηχάνημα [2] προσάγειν, ὑπὲρ τὸ ἄκρον τῆς δοκοῦ πλῆξαν, τὴν δοκὸν ἀπὸ τῶν ἐπάλξεων πίπτειν ὀρθὴν [3] ἐβιάζετο, μηδένα [4] βλάπτουσαν τῶν ὑπὸ γῆς ἑστηκότων· πάλιν οἱ μὲν πολέμιοι χελώνας προσάγοντες, τὰ τείχη συνέσεισον. οἱ δὲ ἀπὸ τῶν τειχῶν μόλιβδον πηκτὸν ἐν χαλκείοις [5] προσωθοῦντες κατέχεον [6] ὑφ' ἣ συνέβαινε τὴν χελώνην

1 Ἐμπιπόντων] Ἐμπίπτοντα. Casaubonus.
2 Προσάγειν] Cant. προσάγειν.
3 Ἐβιάζετο] χ. ἐβιάζετο. Casaub.
4 Βλάπτουσαν] Cant. βλάβουσα.
5 Προσωθοῦντες] Consule Casaubonum ad Æneam cap. xxxii.
6 Τῶ' ἣ] Ita reposui cum Fl. pro ὑφ' ὧν. Cant. ὑφ. ᾧ.

χελώνῃ ἀφαλύεσθαι. οἱ δὲ πολέμιοι [7] μὴ τὴν χελώνης ἐκ πύργων πεσσαγομένων ὄξος ἐπέχεον, καὶ κατασβέννυον τὴν πόλιβδον, καὶ ὅσα ἄλλα ἀπὸ τοῦ τείχους καίοντα ἠφίεσαν. σβεστήριον γὰρ πυρὸς μάλιστα ὄξος εἶναι δοκεῖ· ἄριστον δὲ κώλυμα πυρὸς ἐπαλειφόμενον ὄξος· ἥκιστα γὰρ τοῦτο πῦρ ἅπτεται. καὶ σπόγγος ὑδατος πλήρης [8] προσαρτώμενος. ἔνιοι δὲ [9] πρὸς τὸν καταχεόμενον μόλιβδον φλοιὸς τοῖς μηχανήμασιν ὑπήνεπτε, χοῦν καὶ πηλὸν πεφυρμένον προσῆγον.

cum testudine de turribus adductis acetum infundebant, plumbumque & quæcunque alia candentia de muris demitterentur, restinguebant (etenim ad extinguendum ignem aptissimum esse acetum videtur. Optimum vero impedimentum ignis inunctum acetum. Minime enim ignis in eo potest hærere) & spongia aqua plena appensa. Quidam vero adversus defusum plumbum, inque machinas injectum, pulverem ac lutum permixte adduxerunt.

[CAP.

7 Μετὰ τὴν χελώνης ἐκ πύργων πεσσαγομένων ὄξος ἐπ.] Cum MSS. & Interprete pro vulgato, μὴ τὴν χελώνης πῆς ἐκ πύργων πεσσαγομένοις ὄξος ἐπ. nisi quod Fl. πεσσαγομένων. Ante κατασβέννυον cum Cant. inserui copulam, & cum Fl. κατασβέννυον scripsi pro κατασβέννυον.

8 Προσαρτώμενος.] Fl. περισαρτώμενος. Cant. περισαρτυσιώμενος. Sed recte Vulgata.

9 Πρὸς τὸ καταχεόμενον μόλιβδον πλοῖος πῆς μ.] Vox πλοῖος, non est hic quidem nauci. Quid si μόλιβδον πίπτει, ut paullo ante? Quod sequitur πηλὸν πεφυρμένον, de luto cui fuerint immixti pili, vel setæ, videtur accipiendum. Sed Interpres vocem πεφυρμένον non agnoscit. Mihi aliquando venerat in mentem, deesse vocabulum θρίξ. Nam certum est cilicia & cruda coria in hos solita adhiberi usus. *Casaubonus.*

Πλοῖος] Latet sub hac voce tegumenti nomen ad arcendos machinis ignes. Æneas cap. XXXIII. Ἔπειτ' ἂν πῆς ὧν τὴν πόλεως ξύλινοι μέτωπα ἢ τὸ τείχους, τί χρὴ πάντες ὑπάρχειν πρὸς τὸ μὴ ἐμπίπρασθαι ὑπὸ τῶν πολεμίων. πλοῖος καὶ βύρσας καὶ πάξιν.

[CAP. IV.]

Philopœmen.

¶ Philopœmen non existimabat decere fortem ducem, phalangem præcedere: sed nunc apud primos, nunc apud postremos, aliquando etiam per medios obequitans, & omnes inspiciens, semper ubi quid peccatum, aut non rite administratum esset, corrigebatur.

2 Philopœmen a Lacedæmoniis fugatus, & propemodum deprehensus, cum Eurotam fluvium trajecisset, equitibus mandavit, ut equis frena detraherent, & ex aqua potum haurire sinerent. Cum vicinus locus asper esset, multaque sylva abundaret, Lacedæmonii magnam fiduciam conspicati, equos effrenantium ac potum ducentium, suspicabantur in nemore magnas ali-

Φιλοποίμλω.

¶ Φιλοποίμλω ὐκ ἐνόμιζε πρόσηκειν ἀγαθῷ στρατηγῷ τ φάλαγγ ἡγεῖσθ· ἀλλὰ ποτὲ μὲν ἐν πρώτοις, ποτὲ δὲ ἐν ἐσχάτοις, πολλάκις δ' κ κ' μέσους περιππεύων κ πάντας ἐφορῶν, ἀεὶ τὸ ἁμαρτανόμενον ἐπανορθοῦτο.

Φιλοποίμλω ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐδιώκετ κ ὀλίγου ἔπω καταλαμβανόμ τ Εὐρώταν διαβὰς, προσέταξε τοῖς ἱππεῦσιν [1] ἀποχαλινοῦν τὰς ἵππους, κ ἀπὸ τ ποταμ πτίζειν τ προσκειμένους πόρρω δασέος ὄντος, κ πολλὴ ὕλλη ἔχοντος· οἱ Λακεδαιμόνιοι πολὺ τὸ θρασὸ ἰδόντες τ ἀποχαλινωσάντων τὰς ἵππους κ τ ποτίζοντων, ὑπώπτευσαν ἐν τῇ ὕλῃ συμ-

μα-

1 Ἀποχαλιῶν] Fl. ἀποχαλινῶσι. Cant. ἀποχαλινῶσθ.

μάχης ἔ Φιλοπίμῳ πολλὰς ἀποκεκρύφθαι, καὶ μὴ τολμήσαντας Ἀχαιοῦσι τὸν ποταμὸν ἀνέστρεψαν.

quas copias ſociorum Philopœmenis latere neque tranſmittere fluvium audentes, revertebantur.

Φιλοπίμῳ ἐδίδαξε τὰς Ἀχαιὰς ἀντὶ μὲν θυρεοῦ καὶ δόρατος [2]ἀσπίδα καὶ σαρίσσαν λαβεῖν· κράνεσι δὲ καὶ θώραξι, καὶ περικνημίσι φοράσαι. μόνιμον δὲ καὶ βεβηκυῖαν μάχην ἀσκεῖν, ἀντὶ δρομικῆς καὶ πελταστικῆς. τρυφὰς δὲ καὶ πολυτελείας ἐσθήτων, καὶ δείπνων ἀφελεῖν· μόνοις δὲ τοῖς ἀναγκαίοις ἐν στρατείᾳ χρησίμοις ἀρκεῖσθαι. τοιοῦτα διδάξας Φιλοπίμην, ἐν πάσαις πολέμοις μάχαις δόκιμους εἶχεν τοὺς στρατιώτας.

2 Philopœmen inſtruxit Achivos, ut pro ſcuto & haſta, clypeum, ſariſſamque caperent, galeiſque & loricis atque tibialibus ſeſe munirent: ſtabilemque & pedeſtrem pugnam exercerent, pro curſu & ſcutatorum jaculatione: omneſque delicias & operoſitates veſtium, cœnarumque de medio removerent, & ſolis iis quæ neceſſitas poſtularet, ad uſum militarem, contenti viverent. His præceptis Philopœmen in pleriſque conflictibus ſtrenuos atque præſtantes milites habuit.

[CAP. V.]

Ἄρατος.

Aratus.

Ἄρατος κρατήσεν Ἀκροκορίνθου [1] φρουρὰς ἔ-

Aratus Acrocorinthum cepit præſidiis

χοντος,

2 Ἀσπίδα] Cant. non habet. Idem Codex paullo poſt βιβάσαι, pro βιβασίαν. & ἀρελεῖς pro ἀρελεῖν.

Cap. VI. 1 Φρουρὰς ἔχοντος, &c ἴγκ.] Fl. φρουρὰς ἔχοντας, ὧν ἴγκ. Cant. φρουρὰς ἔχων, ὧν ἴγκ. Pro φύλακας, uterque

munitam quæ Antigonus impoſuerat, eiſque Perſeum philoſophum & Archelaum ducem præfecerat. Ejuſmodi autem uſus eſt ſtratagemate. Erant Corinthi quatuor fratres natione Syri, quorum unus erat Diocles, ex eorum numero qui Acrocorinthum tuebantur. Tres reliqui regium aurum furati, Sicyonem ad Æſiam numularium pervenerunt, quo etiam Aratus in faciendis numis plurimum utebatur. Apud hunc aurum commutabant. Unus eorum ſæpenumero frequentans nu-

χοντ@, ὃς ἐγκατέλιπεν Ἀντίγονον@ φύλακας τάξας ἐπ' αὐτὰς Περσαῖον τ̃ φιλόσοφον, κ̃ Ἀρχέλαον τ̃ ϛρατηγόν. ὧν ἡ ἄρα τὸ ϛρατήγημα τοιόνδε. ἦσαν ἐν Κορίνθῳ τέτταρες ἀδελφοὶ Σύροι τὸ γένος@, ὧν εἷς ὢν Διοκλῆς, τ̃ φρουρούντων Ἀκροκόρινθον οἱ τρεῖς κλέψαντες βασιλικὸν χρυσίον ἦκον ἐς Σικυῶνα πρὸς [2] Αἰσίαν τραπεζίτην, ὥ κ̃ Ἄρατος ἀφὶ τῶν ϛ νομίσματος ἐργασίαν ἐχρῆτο. [3] Παρὰ γὰρ τούτῳ τὸ χρυσίον κατήλλαττον· εἷς αὐτῶν Ἐργῖνος@ πολεονάκις φοιτῶν, κ̃ τῷ τραπε-

ζίτῃ

uterque Codex, φύλακα. & pro ἐπ' αὐτὰς, Fl. ἐπ' ἀυτό. Pro Περσαῖον, Cant. Χερσαῖον. quomodo & ſub finem ſtrategematis. Sed recte Vulgata. Male Interpreti *Perſeus*, cum ſcribendum *Perſæus*.

2 Αἰσίαν] Plutarcho dicitur Αἰζίας.

3 Παρὰ γὰρ τούτῳ τὸ χρυσίον κατήλλαττον] In Codice noſtro hic locus turpiſſime fuit depravatus. Nos vero veſtigiis ejus lectionis, quam in eo reperimus, quoad ejus fieri potuit inſiſtentes, ex Plutarchi Arato ita reſtituimus, donec certius aliquid ex melioribus libris ſit allatum. Obſervavimus enim Polyænum pæne ad verbum multa ex eo graviſſimo ſcriptore ſumpſiſſe, aut aliis certe, unde prior Plutarchus ſumpſerat. quod mihi quidem fit vero ſimilius, quum pæne coævi Plutarchus & Polyænus fuerint. *Caſaubonus.*

Παρὰ γὰρ τούτῳ τὸ χρυσίον κατήλλαττον] Fl. παρὰ γὰρ τούτῳ τὸ χρυσίον κατ. ſed lego cum Cant. παρεῖχον τούτῳ τὸ χρυσίον καπηλεύεσθαι. Paullo poſt pro πλαγίαν, Fl. παγίαν. Pro κ̃ χθαμαλὸν κ̃ δικίζεσθαι δεῖ, Fl. ἡ χθαμαλὸν κ̃ ἀυτίζεσθαι δεῖ. Cant. ἡ χθαμαλὸν κ̃ δικίζεσθαι δεῖ. unde lego ἦ χθαμαλὸν κ̃ ἀυτίζεσθαι δεῖν quomodo in ſuis quoque legiſſe videtur Interpres.

ζίτη κοινωνήσας εἰσίας καὶ ἀπονδῶν λόγκ ποιησάμενος περὶ τῆς φρουρᾶς τῆς Ἀκροκορίνθου, ὁμολόγησε, παρὰ τὸ κρημνώδες ἐντομωτέραν ἐρακέναι παλαιὰν καὶ χαμαλὸν καὶ ὑπίβαθρον εἶναι τοῦ τείχους. ὁ τραπεζίτης ἀνήγγειλεν Ἄρατῳ. ὁ δὲ πολλῇ σπουδῇ τὸ Ἐργῖνον φιλοποιησάμενος σωτήρια πάλαντα ἑπτὰ δώσειν, εἰ δι' αὐτοῦ κρατήσειεν Ἀκροκορίνθου. Ἐργῖνος ὑπισχνεῖται μὴ τοῖς ἀδελφοῖς τοῦτο πρᾶξαι· ἵνα δὲ πάντα πρὸς τὴν ὑπόθεσιν ἀτρεπῆ· Ἄρατος δὲ κελεύει τὴν ἄλλην δύναμιν ἐν τοῖς ὅπλοις ἐρηmularii domum, ejusque conviviorum particeps, cum forte sermo incidisset de præsidio Acrocorinthi, fatebatur se in præcipitiis scissuram animadvertisse transversam & concavam, qua ad mœnia sit ascensus. Numularius hæc Arato nunciat: qui summo studio Erginum in amicitiam pertrahens, pactus est se talenta septem ei daturum, si Acrocorinthum obtinuisset. Erginus recepit, se cum fratribus hoc effecturum. Omnibus rebus ad oppugnationem paratis. Aratus reliquum exer-

γορέ-

4 Ὁ δὲ πολλῇ] Fortasse πολλῇ σπουδῇ. *Casaubonus.*

Ὁ δὲ πολλῇ σπουδῇ τὸ Ἐργῖνον] Ita edidi cum utroque Codice, quomodo & conjecerat Casaubonus, pro vulgato ὁ δὲ πολλῷ τὸ Ἐργ. Pro πολλῷ Casaubonus quoque in margine Vulgatæ notarat χρ. πολύ.

5 Σωτήρια πάλαντα ἑπτὰ δώσειν] Mirum est quantum hac in parte differant Plutarchus & Polyænus. Illius siquidem verba sunt hæc; Ὁ δὲ Ἄρατος ἐκείνοις μὲν ἑξήκοντα δώσειν καταβοήσας ὡμολόγησε, ἵνα δὲ ἐπύχῃ, σωθῇ δὲ μετ' ἐκείνων, οἰκίαν ἑκατέρῳ καὶ πάλαντον. *Casaubonus.*

Πάλαντα ἑπτά] Error videtur non Polyæni, sed librariorum: facile quippe notæ ζ & ξ' confunduntur. Quare cum Plutarcho scripserim ἑξήκοντα. Corrigendum autem ex eo Polyænum, inde manifestum, quod subjungat ille, quia summam tantam non possidebat Aratus, multa cum ex poculis suis & mundo uxoris suæ, ἀργία argentario pignoraſſe, & quæ sequuntur: quod de septem tantum talentis dici posse non videtur.

6 Λυτὴς

citum in armis excubias agere jubet: ipse quadringentis electissimis assumptis, sub noctem venit ad mœnia: scalisque ad fossas appositis eas superavit. Cum ii qui intus erant, rem intellexissent, nocturnum prælium est coortum durissimum, luna nunc lumen pugnantibus suppeditante, nunc in nubibus demersa. atque in tenebris formidolosissimam pugnam committentes ad extremum Arati copiæ victoriam assecutæ sunt, & sub ortum sibi portis apertis reliquas copias receperunt. Aratus Archelaum quidem captum dimisit: Theophrastum autem discedere nolentem interfecit. Perseus philosophus arce capta, in

γορέναι· [6] αὐτὸς δὲ ὑ λοχάδας ἀναλαβὼν νύκτωρ ἦκε πρὸς τὸ τεῖχος· [7] καὶ κλίμακας τῷ χθαμαλῷ προσβαλὼν ὑπερέβη· τῶν δ' ἔνδον αἰσθομένων ἐγένετο νυκτομαχία κρατερά, τοῦ σελήνης ποτὲ μὲν φῶς παρεχούσης τοῖς μαχομένοις, ποτὲ δ' ὑπὸ τὰ νέφη δυομένης. καὶ ἔστησε πιέζοντος τὸν μάχιμον φοβερώτερον, πλοῖ οἱ ὠθεῖ τὴν Ἄκραν κράτησαν· καὶ ἀνατέλλοντος ἡλίου πύλας ἀνοίξαντες, τῷ λοιπῷ δυνάμει εἰσδέξαντο. Ἄρατος δ' Ἀρχέλαον μὲν ἀλόντα ἀφῆκε· Θεόφραστον δ' ἀνεῖλεν ἀβλόμενον ἀπαλλάσσεσθαι. Περσεὺς δ' ὁ φιλόσοφος τὴν ἄκρας

ἀλισκ-

6 Αὐτὸς δ' ὑ λοχάδας] Ita scripsi cum Fl. & Interprete. Vulgata, omisso numero. αὐτὸς δ' λοχάδας.

7 Καὶ κλίμακας τῷ χθαμαλῷ προσβ.] Ita edidi cum utroque Codice. Vulgata, καὶ κλίμακας... τὸ χθαμαλόν. Lacunam supplerat Casaubonus, addito in margine κρημ. Pro προσβαλὼν, idem notarat, προσβαλόν. Mox pro κρατερὰ, Cant. κρητερά. Sub finem pro ἀλόντα, idem Codex ἁλωόντα. & pro Περσεὺς, Cant. Χερσεύς.

8 Τὴν-

ἁλισκομένης, εἰς Κεγχρεὰς ἀφεφυγών, ἐκεῖθεν πρὸς Ἀντίγονον ᾤχετο.

in Cenchreas fuga delatus, ad Antigonum abiit.

[CAP. VI.]

Πύρρου.

¶ Πύρρος ἡττηθεὶς ὑπὸ Ῥωμαίων, τοὺς ἐλέφαντας ἀπολέσας, πρὸς Ἀντίγονον πρεσβευόμενος περὶ συμμαχίας, ἀποτυχὼν προσέταξε τοῖς πρεσβεύταις πάντα πρὸς ἅπαντας ἀγγέλλειν, ὡς Ἀντίγονος μεγάλῃ δυνάμει βοηθήσειν [1]ὑπέσχετο. ὥστε οἱ Ταραντῖνοι, καὶ ὅσοι Σικελῶν καὶ Ἰταλῶν σύμμαχοι, τὸ Πύρρου καταλιπεῖν βουλόμενοι, σωζόμενοι ἐλπίδι τῆς Ἀντιγόνου συμμαχίας.

Πύρρος εἰς τὴν Πελοπόννησον [2]ἐσβαλὼν, [3]Σπαρτιατῶν πρεσβευτῶν ἁπάντων πρὸς Ἀρκαδίαν, φιλανθρώπως αὐτοὺς ὑπ-

Pyrrhus.

¶ Pyrrhus a Romanis prælio superatus, amissis elephantis, ad Antigonum petendi auxilii causſa legationem misit: cumque non impetrasſet, præcepit legatis, ut omnibus contraria nunciarent, Antigonum ſe cum magnis copiis auxilio venturum promisiſſe. Itaque Tarentini, omneſque Siculi & Itali, qui deſerere Pyrrhum volebant, remanſerunt ſpe Antigoni ſocietatis.

2 Pyrrhus in Peloponneſum expeditione ſuſcepta, Spartiatis omnibus per Arcadiam legatos de pace mittentibus perhumaniter

εδέ-

1 Υ̓πίσχετο.] Cant. ὑπόσχεται. Fl. ὑπίσχεται.

2 Ἐσβαλών] Cant. ἐμβαλών. Pro πρεσβευτῶν ἁπάντων, monente Casaubono, edidi πρεσβευτῶν ἁπαντώντων. Pro ὑπεδέξατο δὲ ἰδίως, cum Fl. diſtinxi & edidi ὑπεδέξατο, καὶ δὲ ἰδίως.

3 Σπαρτιατῶν πρεσβευτῶν ἁπάντων πρὸς Ἀρκαδίαν] Legendum eſt, Σπαρτιατῶν πρεσβευτῶν ἁπαντώντων πρὸς Ἀρκαδίαν. Res probatione non indiget. Meminit & Plutarchus. *Casaubonus.*

1 Ἀπὸ-

eos recepit, suosque filios ad Spartiatas missurum pollicebatur, ut Lycurgeis disciplinis imbuerentur. Hæc legatis Spartam renunciantibus, Pyrrhus cum exercitu infesto accessit. Incusantibus Spartanis eum alia quam prædixerat, facere, ridens ait: Neque enim vos consuevistis prædicere, si cui bellum vultis inferre. Itaque ne male vos habeat, si contra Lacones usus sum Laconico stratagemate.

3 Pyrrhus ante bellum hostes in suam sententiam adducere conabatur metu, cupiditate, voluptate, misericordia, conditionibus justis, legitimis, utilibus, & quas præstare facile possent.

δεξατο, ἢ τὰς ἰδίας ὑὰς ὑπέχετο πέμψειν Σπαρτιάταις παιδευησομένας τὴν Λυκούργειον πολιτείαν. οἱ μὲν πεισθέντες ταῦτα ἤγγελλον· ὁ δὲ Πύρρος τῇ Σπάρτῃ προσέβαλεν. ἐγκαλούντων δὲ τῶν Σπαρτιατῶν ὡς ἄλλα προειπὼν, ἄλλα πράξειε· γελάσας ἔφη· ὑμεῖς γὰρ ὑμεῖς εἰώθατε προλέγειν, μέλλοντες πολεμεῖν· μὴ πῶν ὀργανικτεῖτε εἰ πρὸς τὰς Λάκωνας ἐχρησάμην Λακωνικῷ στρατηγήματι.

Πύρρος σπεύδων πρὸ τοῦ πολέμου πείθειν τοὺς πολεμίους φόβῳ, πλεονεξίᾳ, ἡδονῇ, οἴκτῳ, δικαίῳ, νομίμῳ, συμφέροντι, δωρεᾷ.

[CAP. VII.]

Apollodorus.

Ἀπολλόδωρος.

¶ Apollodorus Cas-

¶ 1 Ἀπολλόδωρος ὁ Κασ-

1 Ἀπολλόδωρος ὁ Κασσάνδρου] Legit hic Nicolaus Heinsius Ἀπολλόδωρος ὁ Καισανδρεύς. Fuit enim *Cassandria* tyrannus. Supra lib. IV. de Antigono 6. 8. Ἀντίγονος Κασσάνδρειαν ἐπολιόρκει, βαλόμενος ἐξελεῖν Ἀπολλόδωρον τὸν Καισανδρέων τύραννον, & infra exemplo 2. Ἀπολλόδωρος πολιτευόμενος παρὰ Καισανδρεῦσι. Ovidius lib. II. De Ponto epist. II.

Non tibi Cassandreus pater aut, gentisve Phoreæ,
Quive repertorem torruit arte suæ.

Ad quem locum consulendus Heins. 2 Γκι-

Κασσάνδρᾳ δίκῃ φεύγων ὡς ἐπιβεβουλευκὼς τυραννίδι, προσελθὼν ἐν μελαίνῃ ἐσθῆτι, τὴν γυναῖκα, καὶ τὰς θυγατέρας ἐν ὁμοίῳ σχήματι προαγαγὼν, [2] ἱκετηρίας προτείνων, αὐτὸν ἐς πᾶσαν τιμωρίαν ἐξέδωκε τοῖς δικασταῖς· [3] οἱ παθόντες ἄφεσιν αὐτῷ ἔγκλημα καὶ ἐψηφίσαντο· ἀφεθεὶς Ἀπολλόδωρος οὐκ ἐς μακρὸν [4] τὴν τυραννίδα κατέσχεν· καὶ μάλιστα δὴ [5] τοὺς ἀφέντας δικαστὰς ὠμῶς ἐκόλασε, τὴν σωτηρίαν ἀναφέρων εἰς τὴν ἑαυτοῦ εὐτυχίαν, οὐκ εἰς τὴν ἐκείνων φιλανθρωπίαν.

sandri filius de affectata tyrannide in judicium vocatus, pulla veste amictus progreditur, uxoremque & filias habitu simili indutas produxit supplices: ad eamque pœnam quam statuissent, se judicibus tradidit. qui re intellecta, eum crimine suffragiis suis liberaverunt. Dimissus Appollodorus, non ita multo post tyrannidem occupavit, in primisque judices, qui eum adsolverant, crudelissimis suppliciis affecit, salutem suæ industriæ acceptam referens, non illorum humanitati.

2 Ἱκετηρίας προτείνων, αὐτὸν ἐς πᾶσαν τιμωρίαν, &c.] Cant. ἱκετηρίας φερὸς πᾶσιν αὐτῷ ἀπαστάσιον τιμωρίαν, &c. Mox pro οἱ παθόντες, Interpres legit οἱ μαθόντες, sed Vulgata recte. Paullo post pro ἔκλωσι, cum MSS. & Interprete edidi ἐκόλασι.

3 Οἱ παθόντες] Putet aliquis desiderari voculam πῖ. Nam notum est παθεῖν πῖ poni solitum pro tangi misericordia, quod σπλαχνίζεσθαι elegantissime sacræ litteræ vocant. Sed & πάσχειν tantum ita Polyænus aliquando usurpat libro VIII. de Coriolano: Κοριολανὸς ἔπαθεν, ἐδάκρυσεν, ἀπέδοξεν. Sic libro septimo in Cyro. ὡς ἔδοξε τὰ πάντα καὶ τὰς γυναῖκας, παθόντες ἐπ' αὐτοῖς, ἀνέστρεψαν. *Casaubonus.*

4 Τὴν τυραννίδα κατέσχεν] Armatis videlicet Gallis, quos ingentibus donis sibi conciliarat, eosque fidos satellites, & ob insitam sævitiam ad omne facinus paratos ministros habens, teste Diodoro in Excerptis Peirescii pag. CCLXV.

5 Τοὺς ἀφέντας δικαστὰς ὠμῶς ἐκόλασε] Crudelis licet fuerit, aut etiam si vis crudelissimus, Apollodorus hic, non puto tamen eo crudelitatis venisse illum, ut hos suos δικαστὰς cremarit. Lego ἐκόλασι non ἔκλωσι: non repugnantibus Codd. Interpretis. *Casaubonus.*

6 Ἀπολ-

2 Apollodorus rempub. gerens apud Cassandrenses, omnia dicta factaque sic gubernavit, ut ex iis infestissimus tyrannis haberetur. Nam & contra Lacharem tyrannum decretum scripsit, ut eum e terra Cassandrensium in nexum abducere liceret: Etenim eum cum Antiocho rege amicitiam, societatemque facere, eique Rempublicam prodere. Etiam Theodoto referenti, ut præsidium corporis ipsi daretur, restitit: Eurydicenque quæ libertatem Cassandrensibus restituerat, adjuvit, eamque Eurydicen appellavit: & milites arcem relinquentes, civitate do-

[6] Ἀπολλόδωρος πολιτευόμενος ὡς Κασανδρεῦσι, πάντα ἔλεγε καὶ ἔπραττεν, ἀφ' ὧν ἔδοξεν εἶναι μισοτύραννος. [7] καὶ γὰρ κατὰ Λαχάρους τοῦ τυράννου ψήφισμα ἔγραψεν ἀγώγιμον ἐκ τῆς χώρας εἶναι τῶν Κασανδρέων· καὶ γὰρ Ἀντίοχον τὸν βασιλέα πείσειε φίλον, καὶ σύμμαχον, αὐτῷ τὴν πολιτείαν ὑπηρέτην. ὃς καὶ Θεοδότῳ χρείαν παρὰ φυλακῆς ἀπὸ δοῦναι τοῦ σώματος, αὐλὸς ἀντεῖπεν καὶ τὴν ἀποδόσιν Κασανδρεῦσι τὴν ἐλευθερίαν [8] Εὐρυδίκης.... ἣν κατεσήσατο· διὸ ἐκάλεσεν Εὐρυδικείαν. καὶ τοῖς ἐξελθοῦσι τὴν ἄκραν γράπω-

τοις

6 Ἀπολλόδωρος πολιτευόμενος παρὰ Κασανδρεῦσι] Hinc venit Ovidio sub nomine *Cassandrea domini*, in Ibide v. 461.

Aut Cassandrea domino non mitior urbe
Saucius ingesta contumulavit humo.

quomodo locum illum restituit Nicol. Heinsius, cum ante legeretur.

Aut ut Cassandreus, domino non mitior ille, &c.

Hunc forte spectat caput Æliani 41. lib. XIV.

7 Καὶ γὰρ κατὰ] Fl. absque γάρ.. Paullo post pro Θεοδότου, Cant. Θεοδωρήτου. Pro ἀντεῖπεν, Fl. ἀντειπεῖν. Infra pro Εὐρυδικείαν, malim Εὐρυδίκειαν.

8 Εὐρυδίκης.... ἣν κατεσήσατο] Non dubitamus vere nos supplere mancum hunc locum in nostris, & Interpretis Codd. Legendum enim Εὐρυδίκης ἑορτὴν κατεσήσατο. Pro ἐκάλεσεν, γρ. ἐκάλεσαν. *Casaubonus.*

ταις πολιτείαν ἔχραψε, καὶ κλήρῳ ἐν τῇ Παλλήνῃ δοθείσῃ· ἵνα ᾧ ἐμμένοιεν φύλακες τῆς ἐλευθερίας. ἐν ᾗ τοῖς συμποσίοις.... εἴ τις ἔφη δεινὸν, ἀλλὰ καὶ χρήσιμον. [10] Τύπις... ἐξαπατήσας, ὡς δημοτικώτατος ὢν, ἐπανέσησεν οἰκέτας καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν ἐργαστηρίων τεχνίτας, [11] καὶ μειράκιον Καλλιμήλη συναρπάσας, καὶ θύσας ἐπέψησεν αὐτῷ μάγειρον Λεοντομένη. ὅτε δεισποσύνη-

navit, sorteſque in Pallena dedit, ut ibi permanerent, vindiceſque libertatis ſe præberent. In conviviis præ cæteris omnibus rem gravem ac perniciosam eſſe tyrannidem prædicabat. His plebem decipiens, cum maxime omnium popularis haberetur, ſervos atque operas concitavit, & correptum adoleſcentem Callimelem mactavit, eumque coquo Leontomeni coquen-

sus,

10 Τύπις... ἐξαπατ.] Cant. Τύπις οὖ... ἐξαπατ. Caſaubonus in ora Vulgatæ ſupplerat, τύπις ἐθίμων ἐξαπατ.

11 Καὶ μειράκιον Καλλιμήλη] Idem refertur in Diodori Excerptis Peireſcii pag. CCLXV. Οὗτος Ἀπολλόδωρος ὁπλίσας τεχνίτας, καὶ βιβάσας κείρας ἐ σωματείας, μειράκιόν τινα φίλον αὐτῷ καλὸν, ὡς ὅτι θύσιας, καὶ σταγόνας τοῖς θεοῖς, τότε σπλάγχνα τοῖς σωμάσιν ἔδωκε φαγεῖν, καὶ τὸ αἷμα κεράσας οἴνῳ πεῖν παρεκελεύσατο. Ita apud Herodotum lib. III. cap. 11. Cares aliique Græci Ægyptiorum auxiliarii Phanis Halicarnaſſenſis, qui ab Amaſi Ægyptiorum rege ad Cambyſem defecerat, liberos in patris conſpectu, ad firmandos in prælium animos, & quo magis inter ſe fidi forent, obtruncarunt, ipſorumque ſanguinem aqua & vino permixtum omnes delibarunt. Simili ſcelere in conjurationis ſacramentum adacti Catilinæ ſocii, teſte Dione lib. XXXVII. Καὶ ἐς ἀνθρώπου ὁρκωμοσίαν ἀνάγκαν ἐφοσίαζε· παῖδα γὰρ τινα καταθύσας, καὶ ὅσα ἦν ἁπλάγχνων αὐτοῦ τὰ ὄρκια ποιήσας, ἔπειτα ἐσπλάγχνισεν αὐτὰ μὴ ἧσσ ἄλλων, &c. Salluſtio B Cat *Fuere eo tempore, qui dicerent, Catilinam, oratione habita, cum ad jusjurandum popularet ſceleru ſui adigeret, humani corporis ſanguinem vino permixtum in pateru circumtuliſſe; inde cum poſt exſecrationem omnes degustaviſſent, ſicuti in ſolennibus ſacru fieri conſuevit, aperuiſſe conſilium ſuum; atque eo dictitare feciſſe, quo inter ſe magis fidi forent, alius alii tanti facinoru conſcii.* & Floro lib. IV. cap. 1. *Additum eſt pignus conjurationis, ſanguis humanus, quem circumlatum pateru, libere e ſummum neſas, niſi amplius eſſet, propter quod biberunt.* Ad quæ loca plura Commentatores. Paullo poſt pro παρίσθαι, Cant. παρίθετο.

12 Φοι-

dum dedit : is viscera hominis cocta conjuratoribus epulanda apposuit. Quibus vescentibus, & sanguinem vino permiscendo atrum efficientibus, corpus eis ostendit, sceleris communione fidem conjurationis firmans, & his usus sociis, tyrannidem occupavit, tyrannusque truculentissimus evasit, & crudelissimus omnium, quotquot unquam vel apud Græcos, vel apud barbaros tyrannidem exercuerant.

σας, τὰ σπλάγχνα παρέθηκε τοῖς συνωμόταις· οἳ δειπνησάντων, καὶ πόντων τὸ αἷμα οἴνῳ μέλανι μεμιγμένον, ἔδειξεν αὐτοῖς τὸ σῶμα· τῇ κοινωνίᾳ τοῦ μιάσματος ἐμπεδῶν τὸ πιστὸν τῆς ἐπιθέσεως καὶ δὴ τούτοις χρησάμενος συμμάχοις κατέλυσε τὴν τυραννίδα· καὶ τύραννος ἐγένετο [12] φονικώτατος καὶ ὠμότατος πάντων, ὅσοι παρ' Ἕλλησιν ἢ καθ' ἡμᾶς βαρβάροις ἐτυράννησαν.

[CAP. VIII.]

Ægyptus.

Ægyptus a Mausolo ablegatus Miletum, ut eos qui civitatem prodere instituerant, sua ope juvaret. Cum appulisset, & insidias sibi strui præsensisset, festinans ad navem prior venit. Insidiatores pro-

Αἴγυπτος.

Αἴγυπτος ὑπὸ Μαυσώλου πεμφθεὶς εἰς Μίλητον συμπράξων τοῖς βουλομένοις τὴν πόλιν, καταπλεύσας, προαισθόμενος ὡς ἐπιβουλεύοιντο, ἀθρόους ἐπὶ τὰ ναῦν προανέβησαν· οἱ μὲν ἐπιβουλεύοντες ἐγγὺς

12 Φονικώτατος, καὶ ὠμότατος πάντων] Καὶ ὠμότατος, quod in Vulgata aberat, cum utroque Codice & Interprete supplevi. Tyrannidis autem monitore usus est ac magistro Calliphonte Siculo, qui in multorum Siciliæ tyrannorum aula diu versatus fuerat, teste Diodoro.

γὰς τ̃ θαλάτης ἐφέδρευον· ὁ δ' ἐκ τ̃ νεὼς [1] ἐκπέμπει τινὰ, φράσας, [2] τ̃ κυβερνήτην ζητήσας Αἴγυπτον ἄγειν· ἤδη γὰρ ἀνάγεσθαι χρή. τᾶτ' ἀκούσαντες οἱ φυλάσσοντες Μιλήσιοι, τ̃ νεὼς ἀποχωρήσαντες, ἐζήτουν Αἴγυπτον ἀνὰ τὴν πόλιν. ὁ δ' ἀφικομένου τ̃ κυβερνήτου ἀποκόψας τὸ ἀπόγειον, ἀπέπλευσεν ἀκινδύνως.

pe mare latitabant. Ille quendam e navi misit gubernatorem, inquiens, Ægyptum quære, & eum huc adducito. Jam enim solvendum est. Quo sermone audito, qui Milesiam libertatem custodiebant, discedentes a navi, Ægyptum per urbem quærebant. Ille cum gubernator rediisset, resecto fune, sine periculo abnavigavit.

[CAP. IX.]

Λεύκων.

¶ Λεύκων, χρημάτων δεόμενος, ἐκήρυξεν ὅτι [1] μέλλοι κόπτειν ἄλλο νόμισμα, καὶ δέοι πορισφέρειν αὐτῷ τὸ ὑπάρχον ἑκάστῳ

Leucon.

¶ Leucon pecuniis indigens, promulgavit se aliam monetam percussurum. itaque adferret quilibet suos numos, ut alia forma excu-

1 Ἐκπέμπει] MSS. nec non Codd. Casauboni ἐκπέμψῃ.

2 Τὸν κυβερνήτην ζητήσας Αἴγυπτον, ἄγε]. Suspicio est legendum esse καὶ ἤ Αἴ. Nam duos velle se præstolari fingit: navis gubernatorem, & Ægyptum: quorum ille re vera aberat, & expectabatur. Itaque statim ut est reversus, solvit Ægyptus. Paret manifesto ex sequentibus, ὁ δ' ἀεικεμένου τ̃ κυβερνήτου ἀποκόψας τὸ ἀπόγειον ἀπέπλευσεν ἀκινδύνως. Pro ἀτὰρ ἀναγεσθαι, κ. ἀναλύσεσθαι. Casaubonus.

Cap. IX. 1 Μίλλοι, &c. καὶ δέοι] Cant. μέλλοι & δέοι. Paullo post pro δόκιμον εἶν, uterque Codex δόκιμον ζῷόν τε. Sub finem post συλλιζῷτο, Fl. συλλίγοντο. Simile Dionysii factum refert Aristoteles lib. II. Οἰκον. Διονυσίου τ̃ τῶν πολιτῶν χρήματα εἰσαιτοῦντος, ὡς ἀπάντων αὐτῶν, ἐκέλευσεν ἀναφέρειν ὁποῖόν τι ἕκαστος ἀργύριον εἰς αὐτόν· εἰ δὲ μή, θάνατον ἔταξε τὸ ὀφλούμενον. μίσγοντος δὲ τ̃ ἀργυρίου, ὅπως χαρακτῆρα, ὁξίδοκα ἢ δραχμὰ δύο δυναμένου δραχμὰς, τὸ, τὸ ὀφειλόμενον φέρειν, ἀπώλεσαν εἰς αὐτόν.

2 Λεύ-

si valerent. Quibus omne quicquid habebant adferentibus, aliud signum impressit, duplicique precio esse unumquemque numum jussit. Itaque dimidiam partem eorum quæ collegerat lucratus, neminem civium damno affecit.

2 Leucon cum intellexisset sibi amicos multosque cives conjuratos, insidias parare, convocatis mercatoribus omnibus, tantum pecuniarum a singulis mutuo accepit, quantum habebant, inquiens, hostes sibi per proditionem dedi. Mercatores promptis animis mutuo pecunias dederunt. Ille conductis ipsis in aulam, confessus est hostium insidias: hortatusque est, ut sui corporis essent custodes. Etenim tum demum

ς ῳ, ὅπως μετακοπὴν δόκιμον εἴη· οἱ μὲν προσώμοσαν ὅσον εἶχον· ὁ δὲ ἄλλον χαρακτῆρα ἐπιβαλὼν ἐπέτρεψε τὸ τίμημα διπλάσιον ἑκάστῳ νομίσματι. ὥς τε συλλεγὼν τὸ ἥμισυ κερδάνας, οὐδένα τῶν πολιτῶν ἐζημίωσεν.

2 Λεύκων μαθὼν ὡς ἐπιβουλεύοιεν αὐτῷ φίλοι καὶ πολῖται ὀμωμοσιμένοι πολλοὶ, τοὺς ἐμπόρους καλέσας ἅπαντας, χρήματα ὅσα εἶχεν ἕκαστος ἐδανείζετο. φάσκων τοὺς πολεμίους αὐτῷ προδιδόναι. 3 οἱ μὲν ἔμποροι προθύμως ἐδάνειζον τὰ χρήματα. ὁ δὲ συναγαγὼν αὐτοὺς εἰς τὴν αὐλὴν, ὁμολόγησε τὴν ἐκ τῶν πολλῶν ἐπιβουλὴν· καὶ παρεκάλεσε φύλακας καὶ σώματος αὐτῷ γενέσθαι. ὡς τὰ χρήματα κομισάμενοι οἱ σώζειν-

2 Λεύκων μανθὼν, &c.] Plura stratagemata, quibus amici vel cives dubii & suspecti sub specie mutuandæ pecuniæ oppignorantur, vide apud Gruterum in Discur. Polit. ad Tacitum cap. XVI.

3 Οἱ μὲν ἔμποροι] Mire cum utroque Codice inserui. Mox cum Fl. pro πολλῶν scripserim πολιτῶν, quia supra ὡς ἐπιβουλεύοιεν αὐτῷ φίλοι καὶ πολῖται. Interpres legisse videtur πολεμίων. Paullo post pro ἐδίδοσαν, Cant. ἐδίδοσαν.

σώζοιντο αὐτόν. καὶ δὴ τὰ χρήματα σῶσαι ἐθέλοντες οἱ ἔμποροι ὅπλα περιλαβόντες, οἱ μὲν δορυφόροι καὶ σώματος· οἱ δὲ τῶν ἀρχείων φύλακες ἐφύοντο. Λεύκων δὲ μετὰ τούτων, καὶ μετὰ τῶν αὐτὸν πιστοτάτων, τοὺς κοινωνοὺς τῆς ἐπιθέσεως συλλαβὼν ἀπέκτεινε, καὶ πλὴν ἀρχῶν ἀσφαλῶς καθησυχάσας ἀπέδωκε τὰ χρήματα.

eos pecunias recuperaturos, si se incolumem & salvum conservassent. Quo factum est, ut pecuniarum caussa mercatores armis sumptis, alii corpus Leuconis stiparent, alii regiam tuerentur. Leucon horum, atque amicissimorum quos circa se habebat auxilio, participes conjurationis comprehensos, trucidavit: imperioque in securitatem redacto, pecunias reddidit.

Λεύκων ἐν τῷ πρὸς Ἡρακλεώτας πολέμῳ αἰσθόμενος τῶν τριηραρχῶν τινὰς προδιδόντας καὶ αὐτομολεῖν μέλλοντας, συλλαβὼν αὐτοὺς, ἀκέσαι μὲν ἔφη περὶ αὐτῶν λόγους οὐκ ἐπιτηδείους. ἃ πιστεῦσαί γε μέν. ὅπως ἂν μὴ καὶ κατὰ τύχην ἥττης γνωσθείσης αὐτοῖς δοκεῖεν αἴτιοι καὶ σφάλματος, αὐτοὺς μὲν ἡσυχάζειν ἐκέλευσεν, ἄλλους δὲ τριη-

3 Leucon in bello contra Heracleotas, animadvertens, aliquos ex trierarchis proditionem moliri, & transitionem ad hostes parare, comprehendi eos jussit, & ad se inquit parum honestos sermones de ipsis deferri, verum se fidem iis non habere. Ne igitur, si fortuna & casus victoriam hostibus dedisset, ipsi in suspicionem criminis venirent, ἀρχὰς

5 Τῶν ἀρχείων] κ. τῶν αἰχαίων. Casaubonus.

6 Ὅπως] Ita restitui cum Fl. pro ὥμως. Mox post μὴ copulam delet Cant. Paullo post ante δίκαιον ἦν, inserit Cant. ὡς αὐτούς.

7 Ὅπω

cos quiescere jussit, alioſque trierarchos in eorum locum ſuffecit. Familiaribus autem ſuſpectorum magiſtratus, vicorumque principatus commiſit, quaſi amico erga eos animo affectus. Cum vero bello finem impoſuiſſet: Juſtum inquit eſſe ut in ſuſpectos inquiſitio fieret: ne ſine ratione fidem illis non habuiſſe putaretur. Qui cum in curiam veniſſent una cum familiaribus, incluſos armata militum manu omnes ad unum morte affici juſſit.

ἐφ' ἅρχας ἀπέδειξε. τοῖς δ' οἰκείοις τ ὑποπτων δεχὰς καὶ ἱππαρχίας ἐνεχείρισε κωμῶν, ὡς δὴ φιλοφρόνως ἔχων πρὸς αὐτὸς, ἐπεὶ δὲ τ πόλεμον κατέλυσατο. δίκαιον ἔφη κρίθηναι τὸς ὑποπτους, ἵνα μὴ δόξῃ ἀλόγως αὐτοῖς ἀπιστῆσαι· παρελθόντων δὲ εἰς τὸ δικαστήριον ὁμοῦ τοῖς οἰκείοις, εἰσιὼν ὡπλισμένοις δυνάμιν, ἅπαντας αὐτὸς ἀναιρεθῆναι προσέταξεν.

4 Leucon Heracleotis ſibi bellum inferentibus, cum magna navium multitudine, & egredientibus in terram, ubicumque libitum ipſis fuiſſet, cum videret ſuos milites pugnam detrectare, neque eos egreſſu prohibere, in

4 Λεύκων ἐπιστρατευσάντων Ἡρακλεωτῶν ναυσὶ πολλαῖς, καὶ ἀποβαινόντων ὅπη τ χώρας ἐβούλοντο, ὁρῶν τὸς αὐτῶν στρατιώτας ἐθελοκακοῦντας καὶ οὐκ ἀνείργοντας, ἔταξε τὸς ὁπλίτας πρώτους πρὸς τὸν ἀπό-

7 Ὅπη] Uterque Codex ὅποι. Pro τ χώρας, Cant. τ γῆς. Mox poſt ἐβούλοντο inſerui copulam cum Fl.

8 Τὸς ὁπλίτας πρώτους.... τ ἀπόβασιν] Deeſt verbum, κωλύειν, ut puto *Caſaubonus*.

Τὸς ὁπλίτας πρώτους πρὸς τ ἀπόβασιν] Ita lacunam, quæ erat in Vulgata cum Fl. ſupplevi. In ora Cant. notatum erat, ὁπ', vel κωλύειν forte. Mox pro πρὸς τ ἀπόβασιν, cum utroque Codice edidi πρὸς τὸ ἀποβαίνειν. Item ἀργοὺς cum utroque Codice (niſi quod Cant. ἰμβρύους) & Interprete inſerui.

ἐπίβασιν τ πολεμίων. ἐπὶ ᾗ τάξις ὄπισθεν, τὰς Σκύθας. ᾗ φανερῶς παρήγγειλε τοῖς Σκύθαις, ἐὰν οἱ ὁπλῖται ἐκνῶσι, ᾗ τὰς πολεμίας ἀποβαίνοντας ἢ παρέχωνται, πλωικαῖς τοξεύειν ᾗ κλιννύειν αὐτούς· τῶν μαθόντες οἱ ὁπλῖται εὐρώστως τὰς πολεμίας ἀποβαίνειν ἐκώλυον.

prima acie constituit armatos ad hostium egressionem arcendam. Post hos a tergo Scythas: & manifesto Scythis præcepit, si armati rem segniter administrarent, hostesque egredi paterentur, tum in ipsos tela mitterent, atque occiderent. Quo cognito, armati fortiter, ne hostes egredi possent restiterunt.

[CAP. X.]

Ἀλέξανδρος ὁ φρούραρχος.

Alexander.

¶ Ἀλέξανδρος φρούραρχος τ ὑπὸ τὴν Αἰολίδα χωρίων μισθωσάμενος τ ἀπ' Ἰωνίας τὰς ἀρίστας ἀγωνιστὰς, αὐληταῖς μὲν Θέρσανδρον ᾗ Φιλόξενον, ὑποκριταῖς δὲ Καλλιπαίδην, ᾗ Νικόστρατον, θέαν ἐπήγγειλε· τὸς μὲν ἐν τὴν δόξαν τ ἀγωνιστῶν

¶ Alexander præfectus iis præsidiis, quæ oppida Aeolidis & munitiones tenebant, conductis ex Ionia ludionibus præstantissimis, tibicinibus Theandro & Philoxeno, histrionibus vero Callipede & Nicostrato spectaculum indixit. Ad famam & celebritatem ludionum

σωνέ-

2 Παρίχωνται] Παρίχωνται. Casauboni.

CAP. X. 1 Τὸς μὲν ἐν τὴν δόξαν] Οὐ neque Interpres neque MSS. agnoscunt Pro ἐκ τῆς πλησίον πόλεως, Cant. ἐκ τ πλησίον πόλιν. In fine pro αὐτὸς ᾗ τὰ χωρία .... δὲς ἀπηλλάγη, Cant. αὐτὸς ᾗ τὰ χωρία φρουροῦντος δὲς ἐπείρας ἀπηλλάγη. Fl. αὐτὸς ᾗ τὰ χωρία Θέρσανδρον ἐπείρας δὲς ἀπηλλάγη. Casauboni quoque Codd. ante δὲς habebant ἐπείρας. Unde cum Interprete legerem αὐτὸς ᾗ τὰ χωρία Θέρσανδρον δὲς ἀπηλλάγη. Cantabrigiensis Codex hic deficit.

2 Τὰ

omnis vicinarum urbium multitudo confluebat. Cum plenum jam esset hominibus theatrum, immissis militibus ac barbaris cum quibus oppida tenebat, spectatores omnes una cum liberis & uxoribus comprehendit: magnoque accepto pretio, eos liberos dimisit. Ipse vero munitionibus Thibroni traditis, ex iis locis discessit.

σωιέδραμον ἐκ τ πλησίον πόλεων ἅπαντες· ἐπεὶ ἢ πλῆρες τὸ θέατρον λῶ, ωβισήσας τὰς σραπώτας, καὶ τὰς βαρβάρους, μεθ' ὧν ἐφρούρη τὰ χωρία, πάντας τὰς θεατὰς συλλαβὼν αὐτοῖς παισὶ καὶ γυναιξί, λύτρα μεγάλα λαβών, τὰς μὲν ἀπέλυσεν· αὐτὸς ἢ [2] τὰ χωρία..... δὲς ἀπηλλάγη.

[CAP. XI.]

Aristides Eleates.

¶ Aristides Eleates Dionysio Cauloniam oppugnanti, cum duodecim triremibus adnavigabat. Qui cum re intellecta cum duodecim navium implementis, contra solveret, Aristides revertens discedebat, & ingruente nocte jussit faces tollere, quas Dionysii naves sequebantur. Paulatim his abstractis facibus, alias in mare submiserunt, magnis suberibus adaptatas, me-

Ἀριστείδης.

¶ Ἀριστείδης Ἐλεάτης Διονυσίῳ πολιορκοῦντι Καυλωνίαν ἐπέπλει μὲ ιβ' τριήρων· ὁ ἢ σωιδὼν ἐπενήχθη πέντε καὶ δέκα ναῦς πληρώσας. Ἀριστείδης ὑποστρέψας ὑπεχώρει, καὶ νυκτὸς γενομένης, ἐκέλευσεν ἄραι τὰς λαμπτῆρας, οἷς αἱ τ Διονυσίᾳ νῆες ἕποντο. μὲ μικρὸν ἢ τούτους καθελόντες, ἑτέρους καθῆκαν ἐς τὸν θάλατταν φελλοῖς

2 Τὰ χωρία.... δὲς ἀπηλλάγη] In nostro Codice mendose scriptus erat hic locus. Sed Interpres Οἱ ἐγγὺς δὲ in suis legit. De hoc Thibrone egit libro secundo. Thimbronem reliqui vocant. Casaubonus.

μεγάλοις ἐφημοσμένοις, καὶ ἐκ φωτὸς εἰς τὸ πλάγιον ἐπερείψαντες, [3] ἔφθασαν εἰς τὴν Καυλωνίαν καταπλεύσαντες, τῇ θεῷ Διονύσιον πρὸς τὴν ἀπὸ τῶν φελλῶν αὐγὴν πλανωμένων.

& a lumine in obliquum se convertentes, ad Cauloniam adnavigaverunt, Dionysio cum suis ad suberum splendorem cursum dirigentibus.

[CAP. XII.]

Ἀλέξανδρος ὁ Λυσιμάχου.

¶ Ἀλέξανδρος, [1] Λυ-

Alexander.

¶ Alexander Lysima-

σι-

3 Ἔφθασαν εἰς τὴν Καυλωνίαν καταπλεύσαντες, τῇ θεῷ, &c.] Ita distinxi pro vulgato, ἔφθασαν εἰς τὴν Καυλωνίαν, καταπλεύσαντες τῇ θεῷ, &c.

CAP. XII. 1 Λυσιμάχου καὶ Μακεδόνος υἱός] In nostro Codice corruptissime fuit καὶ Μακρείας υἱός. Scribe mox Κοτυάδιον ἀπὸ Φρυγίας vel etiam Κοτυάειον cum Stephano. Clara quondam fuit Phrygiæ Epicteti urbs: & nunc quoque est celeberrima totius Beglerbegatus sive satrapiæ Anatoliæ caput. *Casaubonus.*

Μακεδόνος υἱός] Fl. Μακεδὼν υἱός. Palmerius Ἀμύντου υἱὸς legit: eumque sequitur Vir Amplissimus Ezechiel Spanhemius De Præstant. & Usu. Numism. Dissertat. v. nisi quod malit Ἀμύντου, vel Ἀμύντα. Sed Vulgata sollicitanda non videtur. Refert quidem Photius Narrat. CCXXIV. cap. 5. ex Memnone, ut & Diodorus lib. XX. *Amastrin*, *Oxyathra*, fratris Darii filiam, post Crateri (cui ab Alexandro tradita erat in matrimonium, sed qui eam deseruerat) & Dionysii, Heraclex tyranni, nuptias, a *Lysimacho* adscitam in matrimonium; verum liberorum ex *Lysimacho* susceptorum non meminit, cum tamen liberos ex Dionysio susceptos, *Craterum* scil. *Oxyathrin*, & filiam *Amastrin* enumeret; nec non eam, *Lysimacho Arsinoës* amore irretito, deserto, Heraclex a filiis suis, *Cratero* & *Oxyathre* interfectam; crimen vero illud a *Lysimacho* nece parricidarum fuisse vindicatum. Verum tamen, inquies, potuit *Alexander* esse filius *Lysimachi* & *Amastru*, quia argumentum a Photii silentio nihil concludit. Sed obstat locus Pausaniæ in Atticis, qui postquam retulit mortem Agathoclis, filii *Lysimachi* & *Lysandræ*, sororis *Arsinoës*, ab *Arsinoë* interfecti, inquit: Λύσανδρα οὔτε Σιλλύκου ἐκ διαφορᾶς, τότε τὰ παῖδας ἅμα ἀγομένη, καὶ οὐδὲ αὐτὴ ἐξ αὐτῆς, εἰς ἀδελφὸν τοῦτο, ἐς Πτολεμαῖον καταφύγοντα τὸν ἐκ διαφορᾶς ἔσχεν, οὔτε Σιλλύκου, καὶ Ἀλέξανδρος ἀκολούθησεν, υἱὸς μὲν Λυσιμάχου, γεγονὼς ὃ δὲ Ὀξυπάθρᾳ γαμετός. Et paullo post, relata cæde *Lysimachi* prælio contra Seleucum: Ἀλέξανδρος ὃ ὃς ἐκ τῆς γαμετῆς Ὀξυπάθρας ἐγεγόνει οἱ. πολλὰ Λυσάνδρᾳ πεφασπισμένῳ ἀναιρεῖται τε, καὶ ὕστερον τούτων ἐς Χερρόνησον κομισθεὶς ἔθαψεν. Cum autem *Amastru* dici non possit Ὀξυπάθρας γαμετή, patet hunc cum referri non posse;

2 Κα-

chi & Mecridæ filius, volens clam iis qui sequebantur in Cotilium Phrygiæ castellum pervenire, noctu exercitum in cavum locum juxta civitatem abdidit. Ipse vero prima luce diploidem Phrygiam asperam sordidamque indutus, pileo capiti impositio, duobusque pueris adjunctis, utrique lignorum onus imposuit, ensemque sub axillam dedit. Introivit per portam, agresti & rustica specie deceptis hostibus. Ingressus pileum deposuit, cognoscendumque se præbens, omnium dextras prehensabat, quasi ad salutem civitatis vindicandam advenisset. Occultati vero, quemadmodum constitutum erat, apertis portis irruentes, Cotilium occupant.

σμάχᾳ καὶ Μηκρίδης υἱὸς εἰς [2] Κωτίλιον τῆς Φρυγίας βαλόμενος ἐλθεῖν, καὶ λαθεῖν· τὸν μὲν ἀπολειφθέντα νυκτὸς ἔκρυψεν εἰς τινὰ χῶλον χωρίον ἔξω τῆς πόλεως· αὐτὸς δὲ ἕωθεν [3] διπλοΐδα Φρυγίαν τραχεῖαν καὶ ῥυπῶσαν περιβαλλόμενος, πίλιον κεφαλῇ περιθέμενος, δύο παῖδας παραλαβών, ἑκατέρῳ φορτίον ξύλων ἐπιθεὶς, καὶ μάχαιραν ὑπὸ μάλης δὺς, εἰσῆλθε διὰ τῆς πύλης, ἀγροικος εἶναι νομιζόμενος· εἰσελθὼν δὲ, τὸ μὲν πίλιον ἀπέθετο. γνωρισθεὶς δὲ ἐδείκνυ πᾶσι, ὡς ἐπὶ σωτηρίᾳ τῆς πόλεως ἥκων. οἱ δὲ κατακεκρυμμένοι καθ' συγκείμενον ἀνεῳγμένῃ τῇ πύλῃ προσπεσόντες, αἱροῦσι τὸ Κωτίλιον.

[CAP.

2 Κωτίλιον] Strabo lib. XII. pag. 802. meminit collis Κοτυλῆ. Ἔστι γὰρ λόφος πρὸς τῇ Ἴδῃ Κότυλος· ὑπέρκειται δὲ ἥπις ἑκατὸν τε καὶ εἴκοσι σταδίοις Σκήψεως. & Sozomenes lib. VI. Hist. Eccles. cap. 24. Κοτυείῳ. sed hoc ab Henr. Valesio mutatum in Κωτυείῳ, de quo Stephanus & Comment. ad illum locum. Casaubonus in margine notarat. γρ. Κωτίλιον.

3 Διπλοΐδα] Videtur hic ponico sensu, quo apud Horatium lib. I. Epist. 17. *pannus duplex* pro veste scilicet crassiore & viliore. Quid sit διπλοῦς, ut & *duplex pallium*, & *duplicare pallium*, vide apud Salmasium ad Tertullianum De pallio.

1 Ἀμ-

[CAP. XIII.]

Ἀμφικτύονες.

¶ [1] Ἀμφικτύονες Κίρ-

Amphictyones.

¶ Amphictyones in op-

ραν

1 Ἀμφικτύονες Κίρραν ἐπολιόρκησαν] Frontinus aliter, his verbis, *Clisthenes Sicyonius ductum aquarum in oppidum Crisæorum ferentem rupit: mox affectu siti restituit aquam elleboro corruptam, qua usos profluvio decipiens cepit.* Ubi pessimè in novissimis editionibus leges *affectus*. Et nos *decipiens*, nisi est Græcum, λαθοῦσα, quid sit nescio: valdeque ne ipsa nos decipiat vereor. Quid si *repens* vel *ingens*, ut apud Græcos διάῤῥοια ἀκρατὴς? *Casaubonus.*

Ἀμφικτύονες Κίρραν ἐπολιόρκησαν] Ita edidi pro vulgato Κύῤῥαν, quia sic dicta urbs hæc supra III. 5. & aliis: Livio lib. XLII. cap. 15. *Adscendentibus ad templum a Cirrha, priusquam perveniretur ad frequentia ædificiis loca macerias erat*, &c. Plinio lib. IV. cap. 3. *Ultra Cyrrhæi Phocidis campi, oppidum Cirrha.* Hinc Apollo *Cirrhæus vates* Juvenali Sat XIII. vs. 79. Ptolemæo tamen lib. III. cap. 15, scribitur Κύῤῥα. Non dissentit a Polyæno Frontinus, dum lib. III. cap. 7. 6. scribit *Clisthenes Sicyonius ductum aquarum in oppidum Crisæorum ferentem rupit: mox affectu siti restituit aquam elleboro corruptam, qua usos profluvio ventris decipiens cepit.* Civitas enim, quæ Nostro Κίῤῥα, prisco nomine dicta fuit Κρίσαι, teste Pausania in Phocicis, sub finem: Λέγεται δὲ ἐς τὸν Κίῤῥαν, ἢ ἀπὸ τῆς Κίῤῥας τὸ ὄνομα τὸ ἐφ' ἡμῶν τεθῆναι τὴν χοιρίνην φασίν. Οἱ μὲν δὴ τοσοῦτοι, Κρίσαιον ἐν τῇ Γλαύκῃ, ὁμοίως καὶ ὄνομα τοῦ εἰς Ἀπόλλωνα ὑπάρχει ἐξ ἀρχῆς καλεῖ τὸν πολίτην. Ad quem locum Homeri, citatum Pausaniæ, scribit Eustathius pag. CCLXXIII. Ἐξ ὧν καὶ παιδίον (ita scribo pro corrupto παιδίων) Κρισαῖον καὶ κόλπον ἐκεῖ Κρισαῖον· ὁ δὲ αὐτὸς καὶ Κιῤῥαῖον. λέγει τὸ καὶ

τὸν Κρίσαιον διπλάζοντας καὶ οὐ νοητέον τὸ σ Κίῤῥας λέγειν. ὡς καὶ πυρσὸς πυῤῥὸς ὄντος τοῦ ἐτὸς σ εἴρει, καὶ πυρσὸν πυῤῥὸν, ὅτω καὶ ὁ Κρισαῖος κόλπος, Κιῤῥαῖος. Adducit deinde Strabonis locum, qui est lib. IX. ubi Κίῤῥαν & Κρίσαιον distinguit, quod & faciunt Ptolomæus lib. XIII. cap. 15. & Plinius lib. IV. cap. 3. Cum Pausania quoque facit Etymologici Magni Auctor: & Stephanus voce Κρίσα, haud ita falso scribens: πρὸς δ' αὐτῷ τῇ Κίῤῥᾳ φασί. Nicolaus quoque Damascenus Lycurgum obiisse scribit *Crissæ*, quod Plutarcho contigisse dicitur *Cirrhæ*. Hinc ergo Κίῤῥα Frontino dicitur *Crissæorum* (scribe *Crissæorum*) oppidum. Diversa tamen oppida statuit a Grentemesnil, auctoritate Strabonis, Plinii, & Ptolæmei, Eum vide. *Clisthenes* ille *Sicyonius*, cujus meminit Frontinus, ut & Auctor supra III. 5. dux belli contra *Cirrhæos* erat electus ab *Amphictyonibus*; cujus inventum non fuit hoc strategema, ut innuere videtur uterque, sed *Solonis*, qui *Clistheni* ab *Amphictyonibus* consiliarius erat additus. Rem omnem distincte narrat Pausanias, cujus verba supra lib. III. cap. 5. adduxi; quæ autem apud eundem sequuntur, quia huc faciunt, hic subjicio: Εὑρίσκω δὲ καὶ ὕστερον τοῦ Σόλωνος σοφισμα ἐς τοὺς Κιῤῥαίους. Τῶν γὰρ Πλειστὸν τὸ ὕδωρ ῥέον ἐς ὀλίγον στείσαι ἐς τὸν πόλιν ἀπέῤῥιψαν ἀλλαχόσε ὁ Σόλων. Καὶ οἱ μὲν ἐφ' ἑστίας τοὺς πολεμίους ἐπ' ἀνθρώπῳ ἓν τι φρεάτιον καὶ ὕδωρ τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ πίνοντες. ὁ δὲ τῶν ἐλαιῶν τὰς ῥίζας ἐμβαλὼν ἐς ἃ Πλεῖστον, ἐπειδὴ κατὰ τὸ φυόμενα τὸ ὕδωρ ἤδη τὸ ὄχθην, ἀπέῤῥιψεν αὖθις ἐς ἃ ὀχετόν. καὶ ἐπορεύετο τὸ δὲ ἄλλοι εἰ Κιῤῥαῖοι τὸ ὕδατος. καὶ οἱ μὲν ὑπὸ τὰ ἀπαυ-

pugnatione Cyrrhæ abstrusum aquæductum invenerunt copioso latice fluentem, & de consilio Eurylochi magnam ellebori multitudinem ab Anticyra collectam aquæ permiscuerunt. Cyrrhenses aquam bibentes, ventribus pernicie contracta, omnes dissoluti jacebant. Amphictyones sine labore prostratis hostibus, urbem ceperunt.

ραν ἐπολιόρκησαν· καὶ δὴ κρυπτὸν ὑπόνομον ὄρυγα ἄγοντα ναματιαῖον ὕδωρ πολύ. καὶ τῇ Εὐρυλόχου γνώμῃ συλλέξαντες Ἀγκύροθεν πολὺ πλῆθος ἐλλεβόρου κατέμιξαν τῷ ὕδατι· Κιρραῖοι πάντες διαφθειρόντων τὰς γαστέρας, καὶ πάντες σκληθέντες ἔκειντο· Ἀμφικτύονες δὲ πονηθὲν τὴν Κίρραν πόλιν ἔλαβον, κειμήλιων τε πολεμίων.

[CAP. XIV.]

Samnites.

¶ Samnites cum hostibus jusjurandum inierunt, & fœdus de pace constituerunt, ea conditione, ut nihil aliud quam lapidem per universum murorum circuitum eximerent. Quibus eam rem tolerabilem existimantibus, hostes infimos lapi-

Σαυνῖται.

¶ Σαυνῖται πρὸς τὰς πολεμίους ὅρκους ἐποιήσαντο, καὶ σπονδὰς εἰρήνης πέρι· οἱ δὲ σπεσθέντο ποιῆσαι μηδὲν ἄλλο, ἢ λίθον ἐν κύκλῳ τῶν τείχους ἐξελεῖν. τὸν δὲ ὀδὲν μέγα ἡγησαμένων, οἱ πολέμιοι τὰς κάτω λίθους τῶν τειχῶν ἐξεῖλον, ὅπως ὡς γλῶ

τα τῆς Ἀμφίσσης ἐξέλιπον οἱ ἐν τῷ τείχει τῷ φρουρεῖν. Ἀμφικτυόνες δὲ ὡς εἶλον τὴν πόλιν, ἐπεκράτησαν ὑπὲρ Θεῶν δίκας σφᾶς Κιρραίων. καὶ ὀλίγιστον διαλεῶν ἐστιν ἡ Κίρρα. Belli hujus etiam meminit Strabo dicto loco. Apud Frontinum pro *qua usus profluvio ventris decipiens cepit*, pro quo MS. *deinceps*, Freinshemius *despimtes*, Casaubonus *repens* vel *ingens*, fiquid mutandum, scripserim *decumbentes*, quod convenit cum Polyæno, qui scribit: Ἀμφικτύονες πονηθὲν τὴν Κίρραν πόλιν ἔλαβον, κειμήλιων τε πολεμίων. In fine strategematis pro τὴν Κίρραν πόλιν, Fl. simpliciter τὴν πόλιν.

1 Ἡμί-

γλῶ ὡκόλως καταφέροιτο.

des e mœnibus eruerunt, sic ut facile moles universa collaberetur.

[CAP. XV.]

Καμπανοί.

¶ Καμπανοὶ, σπονδὰς ἐποιήσαντο πρὸς τοὺς πολεμίους, ὅπι τῷ, δόναι τὰ [1] ἡμίσεα τῶν ὅπλων αὐτοῖς, καὶ ἀφαιρούμενοι τὰ ὅπλα σκέλλουσι τούτους τὰ ἡμίση λαμβάνειν.

Campani.

¶ Campani fœdus cum hostibus pepigerunt ea lege, ut eis dimidiam armorum partem traderent, & dissectis armis dimidium eos recipere jusserunt.

[CAP. XVI.]

Καρχηδόνιοι.

¶ Καρχηδόνιοι καταπλεισθέντες εἰς χωρίον ἄνυδρον ὑπὸ Διονυσίου, περὶ συμβάσεως ἐπεκηρυκεύσαντο. ὁ δὲ ἐκέλευσεν αὐτοὺς ἀποστῆναι πάσης Σικελίας, τὰ δαπάνια ἀποδόντας, ὧν ἐν τῷ πολέμῳ πεποίηται. οἱ μὲν βουλοὶ τῶν Καρχηδονίων ὡμολόγησαν ταῦτα ποιήσειν· ἐμὲ δὲ εἶναι σφᾶς αὐτοὺς κυρίους ἄνευ τοῦ ναυάρχου δόναι βέβαιον ὑπήκοον· ἠξίουν δὴ μετα-

Carthaginienses.

¶ Carthaginienses in locum aqua vacantem concluſi a Dionyſio, de conſtituenda pace legationem ad eum miſerunt. Ille conditionem hanc tulit, ut ab omni Sicilia abſtinerent, ſumptuſque præſtarent, quos in poſtremum bellum impendiſſet. Conſiliarii Carthaginienſium ſe imperata facturos receperunt: verum ſe plenam poteſtatem, ſine nauarcho, non habere, conſtans aliquod

σρα-

1 Ἡμίσεα] Fl. ἡμίση.

2 Σιω-

responsum reddendi. Itaque rogabant, ut sibi ad eum castra transferre liceret. Concessit Dionysius, quamvis repugnante Leptine. Carthaginienses mutatis castris, Dionysio legatos re infecta remiserunt.

στρατοπεδεύσαι πρὸς ἐκεῖνον. Διονύσιος μὲν ἐπέτρεψεν, καίπερ ἀντιλέγοντος Λεπτίνου. Καρχηδόνιοι δὲ μεταστρατοπεδεύσαντες Διονυσίῳ τὰς κήρυκας ἀπράκτους ἀνέπεμψαν.

2 Carthaginienses Siciliam vastantes, ut celeriter a Libya sibi commeatus, resque necessariæ adferrentur, duas clepsydras æquales magnitudine fecerunt, & in utraque circulos æquales descripserunt, eandem habentes inscriptionem. Inscriptum autem erat, alibi opus esse navibus, alibi turbinatis navigiis, alibi auro, alibi machinis, & rursus frumento, iterumque bestiis, & iterum armis ac pedestribus, equestribusque copiis. Ad eum modum omnibus circulis conscriptis, alteram clepsydram in Sicilia retinentes, alteram Carthaginem miserunt, man-

Καρχηδόνιοι Σικελίαν πορθοῦντες ὅπως αὐτοῖς ἀπὸ Λιβύης διὰ τάχους τὰ ἀναγκαῖα κομίζοιτο, κλεψύδρας δύο ποιήσαντες ἴσους τοῖς μεγέθεσι, κύκλους ἐν ἑκατέρᾳ διεγράψαν ἴσους, ἔχοντας τὴν αὐτὴν ἐπιγραφήν. ἐπεγέγραπτο δὲ ἄλλοθι, χρεία νεῶν· ἄλλοθι, στρογγύλων πλοίων, ἀλλαχοῦ δὲ χρυσίου, καὶ πάλιν ἀλλαχοῦ μηχανημάτων· καὶ πάλιν σίτου, καὶ πάλιν θηρίων, καὶ πάλιν ὅπλων, καὶ πεζῶν, καὶ ἱππέων. οὕτω δὴ πάντας τοὺς κύκλους ἐπιγεγράφαντες, τὴν ἑτέραν τῶν κλεψυδρῶν ἐν Σικελίᾳ καταλιπόντες ἐξέπεμψαν εἰς Καρχηδόνα, [2] σωταξάντες, ἵν' ἴδωσιν ἐρ-

2 Σωταξάντες, ἵν' ἴδωσιν ἀρθέντα πυρὸν πᾶς αὐτῷ χρῆσκ.] Lege, ἵν' ἴδῃ, & παρ' αὐτῶν. Inventum autem hoc pluribus alias explicabimus, quum de

ἀρξένζα πυρσὸν παρ' αὐτῶ ἀποσκοπεῖν, ὅτ' ἂν ὁ δεύτερος ἀναδειχθῆ πυρσὸς, ποίᾳ κύκλῳ τοῦτο συμβήσεται· ἔτι τῶ ἐπιγραφῶ ἀναγνόντας ὅπα τάχος τὸ σημαινόμενον ἀφὶ τῶν γραμμάτων, ἐκπέμπειν· τοῦτον τὸν τρόπον ἐξυπάτω εἶχον Καρχηδόνιοι τῶ κομιδῶ τῶν εἰς τὸν πόλεμον ἀναγκαίων.

dantes, ut cum ignem apud ipsos sublatum vidissent, animadverterent, quando secundus ignis ostenderetur, quo in circulo hoc contingeret: ejusque inscriptionem legentes, statim id quod litteris esset significatum, mitterent. Hac ratione Carthaginienses celerrimam devectionem habuerunt rerum ad bellum necessariarum.

3 Καρχηδόνιοι ναυσὶ κὴ τριήρεσιν ἔπλεον ἐπὶ Σικελίαν. Διονύσιος αἰσθανόμενος, ναυσὶ πολλαῖς ἐπέπλευσεν. παραδόντες Καρχηδόνιοι τὸ σύλον, τὰς μὲν στρογγύλας τῶν νεῶν κύκλῳ περιστήσαντες ἐπέραν ἀπὸ τῆς ἑτέρας ἱκανὸν διάστημα· τὰς δὲ τριήρεις εἰς τὸ μέσον αὐτῶν ἀθροίσαντες, ὀυχνὰς δὲ τῶν ἀνδρῶν ἐπὶ

3 Carthaginienses cum rotundis navibus atque triremibus in Siciliam navigabant. Dionysius re cognita, infinitas naves eis obviam duxit. Carthaginienses classem conspicati, turbinatas quidem naves in ambitu quodam & circuitu alteram ab altera satis magno intervallo constituerunt, & in harum medium triremes collegerunt,

τὰς

de tota veteri πυρσείας ratione disputabimus. Est enim res scitu dignissima, nec multis bene cognita. *Casaubonus.*

Ἦν ἴσως ἀρθέντα πυρσὸν παρ' αὐτῶν] Ita edidi, monente Casaubono, Fl. quoque pro πᾶς, exhibente παρ'. De variis Pyrsix rationibus Plutarchus disputantem vide Polybium Histor. lib. x cap. 39. & seqq. & Casaubonum in Epistolis.

3 Καρχηδόνιοι ναυσί] Supple, στρογγύλαις ναυσί. Paullo post lege, δὲ ἀφὶ τῶν διας. *Casaubonus.*

4 Ἐπὶ

& in harum medium triremes collegerunt, magnoque virorum numero in onerarias impoſito, ſe ab impetu hoſtium defenderunt, perque relicta intervalla cum triremibus enavigarunt: & in Dionyſii naves incurſione facta, partim eas ſubmerſerunt, partim armamenta earum plane contriverunt, & ad nihilum redegerunt.

τὰς ὁλκάδας [4] ὑπεδέξαντο, ἡμιόνους τε τοὺς πολεμίους ὑπονίσας· καὶ τῶν ἱμαντωμάτων ταῖς τριήρεσι διεκπλέοντες, καὶ τῶν ἐν Διονυσίου σκάφεσιν ἐμβαλόντες τινὰ μὲν αὐτῶν κατέδυσαν, τὰ δ' ὅπλα πάντων ἀχρεῖα πλείους ἐποίησαν.

4 Carthaginienſes bellum cum Hierone gerentes, noctu adnavigaverunt Meſſanæ. Prope urbem Agrigentum in portu naves ſuas habebant. Magna triremium & turbinatarum navium copia in oſtio ſubductæ ſtabant, reliquæ cuſtodiam age-

Καρχηδόνιοι πολεμοῦντες Ἱέρωνι, νύκτωρ ὑπαπλεύσαντες Μεσσήνην, [5] πλησίον τῆ πόλεως ὑπὸ Ἀκραγαντίνων καθωρμίσθησαν. ἐν τῷ λιμένι πολλὰς τριήρεις, καὶ στρογγύλας νῆες [6] ὥρμουν. ὑπὸ δὲ στόματος ἄλλας παρεφύλασσον· ὁ στρατηγὸς τῶν Καρχηδονίων ἄρας

4 Ἐπιδεξάσαντο] Sic. Ἐπιδιώξαντο. *Caſaubonus.*

5 Πλησίον τῆ πόλεως ὑπὸ Ἀκραγαντίνων καθωρμίσθησαν] Peritus locorum difficile, ut puto, ſibi perſuadere quibit hanc lectionem non eſſe mendoſam: longius enim Agrigentum abfuit a Meſſana, quam ut fieri potuerit quod vult iſta lectio. & ſane interpres paullo aliter legit. Nos vero vel ita legendum eſſe ſuſpicamur, ὑπὲ ἄκρας τινὸς κατωρ. vel ὑπὸ ἄκρᾳ Ἀιχίῳ. Argennum enim appellabant promontorium quoddam Meſſanæ vicinum. Adi Ptolemæum. *Idem.*

Καθωρμίσθησαν] Ita edidi pro κατωρμίσθησαν.

6 Ὥρμουν ὑπὸ τῆ στόματος] Malim equidem ſic diſtingui, ὥρμουν. τῆ στόματος ἄλλας π. *Caſaubonus.*

ἄρξας πλεόσης νεὼς τ̃ τριήραρχον· καλέσας, προσέταξεν αὐτῷ ὡς τ̃ λιμένα πλεῖν ἐγγίζοντα τ̃ στόματος· εἰ δ' οἱ πολέμιοι διώκοντες ἐπαναχθεῖεν, φεύγειν ἄνω πελάγος· ὁ μὲν τριήραρχος ἐπέλαζε τῷ στόματι. οἱ δὲ κυβερνῆται τ̃ ἐφορμούσων νεῶν ὑποπλαβόντες εἶναι κατάσκοπον τὴν ναῦν, ἐδίωκον κατὰ κράτος. ὡς δὲ μακρὰν ἀπεσπάσθησαν, ἄχρι πελάγους διώκοντες· οἱ Καρχηδόνιοι τοῖς λοιποῖς σπάφεσι πρὸς δὴ πλεύσαντες ὅπι τ̃ λιμένα, τὰς μὲν τριήρεις κενὰς ἔσας ἐνέπρησαν· τ̃ δὲ ὁλκάδων τὰς πλείστας ἐξείλκυσαν.

Καρχηδόνιοι τοῖς Σικελίαν μαθόντες ὅτι Ῥωμαίοις ναῦς πλείονας αὐτῶν ἔχοιεν, βουλόμενοι πρόφασιν τοῖς ἀποστάσαι, πείθουσι τ̃ ἰδίων πολιτῶν πολλοὺς ἀπομόλυς ἰέναι. οἱ δὲ τ̃ Ῥωμαίων στρατηγὸν

bant. Dux Carthaginiensium, præstantissimæ navis trierarchum advocat: ei præcepit, ut portum navi obeat, & ad ostium appropinquet. Quod si hostiles ad eam persequendam solverent, in altum fugam peteret. Trierarchus appropinquat ostio, Gubernatores stantium navium exploratorem esse rati, navim summa contentione persequebantur. Quibus, longius persequendo, in altum provectis, Carthaginienses cum reliquis navibus summa celeritate in portum adnavigarunt, & triremes vacuas incenderunt, onerariarum vero magnam vim extraxerunt.

5 Carthaginienses cum in Sicilia cognovissent Romanos majorem navium copiam habere, ut eos distraherent, ac dissiparent, quibusdam suis civibus persuadent, ut transitionem faciant, Qui cum ad Romanum

Γναῖον

ducem Cn. Cornelium perveniſſent, promiſerunt ſe Liparam inſulam Siciliæ objectam ei prodituros. Qui fidem eorum verbis habens, in dimidiam claſſem impoſitis militibus, Liparam verſus navigavit. Carthaginienſes contra ſolverunt, Romanis navibus prætereuntibus, legatoſque ad Cornelium miſerunt, qui ſuppliciter conſulem deprecati de pace eumque conſpicati, rogaverunt ut in navigium tranſcenderet, quod Carthaginienſium dux gravi morbo conflictaretur, ut juſtis conditionibus de pace liquidius tranſigerent. Romanus perſuaſus, tranſcendit ad Carthaginienſem. Libyci cum ducem in ſua poteſtate haberent, cum univerſis navibus impetu facto, facile victoriam conſecuti ſunt.

7 Γναῖον Κορνήλιον ἐλθόντες, ὑπέχοντα Λιπάραν τὴν νῆσον, τῷ προκειμένῳ τῆς Σικελίας αὐτῷ προδώσειν. ὁ μὲν δὴ πιστεύσας τὴν ἡμίσειαν σκάφη πληρώσας κατέπλευσεν ἐς Λιπάραν. Καρχηδόνιοι δὲ ἐπαναχθέντες 8 τῶν Ῥωμαϊκῶν νεῶν παραπλεόντων προσβάντες πρὸς τὸν Κορνήλιον ἔπεμψαν· οἱ τὸν ὑπατον ἐξικετεύσαντες, εἰρήνην αἰτήσαντες καὶ δόντες, ἐδεήθησαν εἰς τὸ σκάφος αὐτῶν μεταβῆναι, καὶ Καρχηδονίων στρατηγὸν χαλεπῶς νοσοῦντα, ὅπως ἐφ' οἷς δεῖ τὴν εἰρήνην ἀσφαλέστερον σωθῶσιν· πεισθεὶς ὁ Ῥωμαῖος, μετέβη πρὸς τὸν Καρχηδόνιον· οἱ δὲ Λίβυες ἐγκρατεῖς αὐτῶν γενόμενοι, ταῖς πάσαις ναυσὶν ἐπιθέμενοι, ῥᾳδίως ἐκράτησαν.

[CAP.

7 Γναῖον] Fl. Γναῖος.

8 Τῶν Ῥωμαϊκῶν τῶν παραπλεόντων] Ineſt mendum. Interpres quidem legit παραπλεωτῶν, vulnere diſſimulato, non ſanato. *Caſaubonus.*

[CAP. XVII.]

Ἀμβρακιώτῃ.

Ἀμβρακιώτας Ῥωμαῖοι πλιορκοῦντες, ἐπειδὴ πολλοὶ μὲν αὐτῶν ἐπετρώσκοντο, πολλοὶ δὲ διεφθείροντο, σύριγγα σενὴν [1]ὑπώρυξαν κάτωθεν, [2]τὴν

Ambraciotæ.

Ambraciotas Romani oppugnabant. Cum multi eorum vulnerarentur, non pauci etiam interficerentur, anguſtum ſub terra

πό-

1 Ὑπώρυξαν] Fl ὑπόρυξαν. Infra pro ὑπαντιστάντες, cum eodem Cod. nec non Interprete ſcripſi ἀπαντιστάντες. Sub finem pro δίκαιον exhibet δίκαιτ.

2 Τὴν πόλιν ἐκπορθεῖν δυνάμενοι] Mendum ſubolet: etſi ſcio poſſe hæc quoquo modo excuſari. Enimvero ſi jam poterant cur non fecerunt? Interpres, *ut poſſent*, id eſt, ὡς δυνάιντο, vel δυναστεύοι. Fortaſſe verborum facta eſt trajectio, & ita legendum, τὴν πόλιν ἐκπορθεῖν δ' δυνάμενοι, σύριγγα σενὴν ὑπόρυξαν κατ. Sic Livius in eadem hiſtoria: *Romani ad Ambraciam pluribus locis quatiendo arietibus muros aliquantum urbis mutaverant: nec tamen penetrare in urbem poterant.* Atque ut lector ſtudioſus, cui gratum erit Græca cum Latinis in eodem argumento conferre, (qui fructus eſt ſtudiorum meo judicio maximus,) intelligat qua animi alacritate Græcam hanc Polyæni noſtri editionem debeat accipere, placet eandem hiſtoriam ex Livio totidem pæne Latinis verbis narratam deſcribere: quod etſi præter inſtitutum facimus noſtrum, ſperamus tamen lectori φιλοπάτριδι non fore ingratum: cujus ad ſimilia præſtanda in reliquis hujus auctoris partibus diligentiam accendere, & quaſi exemplo noſtro præire voluimus. Sic ergo Livius libro XXXVIII.

Itaque cum aperta vi parum procederet cos. res, cuniculum, vineis ante coniecto loco, agere inſtituit. & aliquandiu, cum dies noctisque in opere eſſent, non ſolum ſub terra ſodientes, ſed egerentes etiam humum, ſeſellere hoſtem e tumulus terra repente eminent, index operis oppidani fuit. pavidique ne jam ſubrutus murus facta in urbem via eſſet, ſoſſam intra murum, e regione ejus operis quod vineis contectus erat, ducere inſtituunt. Paullo poſt. *Momento enim ad inane, ſuſpenſo fulturis ab noſtribus muro perventum. ibi commiſſis operibus, cum e foſſa in cuniculum pateret iter, primo ipſis ferramentis quibus in opere uſi erant, dein celeriter armati etiam ſubeuntes, occultam ſub terram ediderunt pugnam. Segnior deinde ea facta eſt, interſepientibus cuniculum ubi vellent nunc cilicio pretento, nunc ſaxibus raptim objectis. Nova etiam haud magni operis adverſus eos qui in cuniculo erant excogitata res eſt. Dolium a fundo pertuſum, qua fiſtula modica inſiri poſſet, & fiſtulam ferream, operculumque etiam delii ferreum, & ipſum pluribus locis perforatum fecerunt. Hoc tenui pluma completum dolium ore in cuniculum verſo poſuerunt: per operculi foramina prælonga haſta, quas ſariſſas vocant, ad ſummovendos hoſtes eminebant: ſcintillam levem ignis inditam pluma, ſolle fabrili ad caput fiſtulæ impoſito flando accenderunt. Inde non ſolum magna vis fumi, ſed acrior*

etiam

meatum foderunt, ut ex inferiore loco civitatem expugnare possent. Quæ res hostes diu latuit. Postquam vero magna pulveris copia congregabatur, intelligentes Ambraciotæ quid ageretur, etiam ipsi meatum intrinsecus e regione foderunt, atque in extremitate meatus obliquam fossam ducentes, æra tenuissima ordine conjecerunt: ut cum in hæc incideret Romani, strepitus excitaretur: factoque sonitu procedentes eis obviam, pugnabant fariis. Qui cum in angusta fossa & tenebris obruta nihil admodum proficerent, caduni apparaverunt æqualem fossæ, ejusque fundum perforantes, ferream fistulam alligantes, levibusque plumis implentes, ignem injecerunt, operculumque plenum scobibus adaptarunt, & πόλιν ἐκπορθεῖν δυνάμενοι. μέχρι μὲν δὴ πολλοῦ τὰς πολεμίους ἐλάνθανον. ἐπεὶ δὲ χὲς πολὺς ἐσωρεύετο, σωένπις Ἀμπρακιῶται τὸ ὀρώμενον, καὶ αὐτοὶ σύριγγα ἔνδοθεν ἀνθυπώρυξαν, καὶ τὴν σύριγγα ἐπ' ἄκρῳ πέφρον ἐγκαρσίαν τιθέντες, λεπτὰ χαλκώματα ἐφεξῆς ἔθηκαν· ὅπως τῶν Ῥωμαίων τότε εἰς συγχωνόντων, ψόφου γένοιτο. καὶ δὴ γενομένου ψόφου, ὑπὸ γῆς ἀπαντήσαντες, ἀπεμάχοντο τοῖς σιδήροις· ἐπεὶ δὲ ἐν ὀρύγματι στενῷ καὶ σκότου ἔχοντι μέγα οὐδὲν ἴσχυον, πλὴν καθασκαλίσαντες ἴσην τῷ ὀρύγματι, τρήσαντες αὐτῆς τὸ πυθμένα, σίδηρον αὐλίσκον δόντες, πίλων πληρώσαντες λεπτῶν, πῦρ ὀλίγον ἐμβαλόντες, πῶμα σπήρες πρισμάτων ὑπιθέντες, νάσαντες σφῶν τὰς

ἐναν-

etiam fædo quodam nidore ex adusta pluma, cum totum cuniculum complesset, vix durare quisquam intus poterat. Hactenus Livius. *Casaubonus.*

ἐναντίας, τῇ σύριγγι τ̀ πολεμίων προσήρεσαν ὄπισθεν· ἢ ἔμπροσθε χαλκοῦν ἀσκὸν προσαρμόσαντες εἰς τ̀ διαβαθμὸν αὐλίσκον, φῶς ἐνέπεσον δίκαιον· ὡς πε τ̀ σύριγγος πληρωθείσης καπνῷ πολλῷ καὶ δεινῷ, οἱ Ῥωμαῖοι μὴ φέροντες, ἐξέλιπον τὴν ὑπὸ τῇ γῇ πολιορκίαν.

cadum in adversarios conversum hostium meatui applicarunt. Post cadum vero retro vas æneum admoventes, in constitutam fistulam igne conjecto combusserunt. Ita factum est, ut meatus fumo multo acerboque compleretur, hostesque subterraneam oppugnationem relinquere cogerentur.

[CAP. XVIII.]

Φωκεῖς.

¶ Φωκεῖς εἰς τ̀ Παρνασσὸν καθωκλισθέντες, αὐτοὺς καὶ τὰ ὅπλα νυκτὶ παντελῶς, ἅπαν καθεύδοντας, πῖς πολεμίοις ἐπῆλθον· οἱ δ' ὥσπερ φάσμα ξένον καὶ ἀλλόκοτον φοβηθέντες, ἔνιοι δὲ καὶ νομίσαντες ἄλλους εἶναι τοὺς ἐπιπεμφθέντας, ἠπίθησαν. καὶ πᾶν μα ἐγένοντο Θεσσαλικὸν ἄνδρες πυρακισχίλιοι.

Phocenses.

¶ Phocenses in Parnassum cum armis inclusi, sub multam noctem descendentes; in hostes impetum fecerunt. Illi partim quasi spectrum novum & inusitatum perhorrescentes, partim etiam alios esse qui aggrederentur, existimantes, victoriam hostibus dederunt. & strages Thessalica contigit ad quater millium virorum.

Φωκεῖς τῷ Θεσσαλικῷ

2 Phocenses Thessalico

1 Αὐτοὺς καὶ τὰ ὅπλα] Quid si mendosum locum ita sanatis? καταλείσαντες αὐτοὺς καὶ τὰ ὅπλα, νυκτὶ παντελῶς ἅπαντας. Casaubonus.

1 Πλα-

licum equitatum ad perniciem redegerunt. Fossam enim secundum urbem ædificantes, eam vacuis & inanibus amphoris impleverunt, paulumque terræ insuper injecerunt. In hanc fossam cum incidissent equites, una cum ipsis equis perierunt.

κλὼ ἵππον διέφθειραν, πάφρον ὀρύξαντες ϗ τὴν πόλιν, ϗ πληρώσαντες αὐτὴν κενῶν ἀμφορέων. ϗ γῆ ἐπίβαλον· εἰς ταύτην τὴν πάφρον ἐμπεσόντες οἱ ἱππεῖς, αὐτοῖς ἵπποις διεφθάρησαν.

[CAP. XIX.]

Platæenses.

¶ Platæenses Thebanos aliquot in prælio ceperant. Cum autem in Platæida impressionem Thebani facerent, legatum Platæenses miserunt, & se captivos eorum morte affecturos interminabantur, nisi e terra decederent. Platæenses vero captivos interficiebant.

2 Platæenses cum a Lacedæmoniis oppugnarentur, noctu vallum aggrediebantur. Lacedæmonii sublatis ignibus hostilibus ad

Πλαταιεῖς.

¶ Πλαταιεῖς Θηβαίων ἔλαβον αἰχμαλώτους· ἐπεὶ ὖ ἐς τὴν Πλαταϊδα ἐνέβαλον Θηβαῖοι κήρυκα πέμψαντες ἠπείλησαν ἀποκτεῖναι τοὺς αἰχμαλώτους, εἰ μὴ τ χώρας ἐξέλθοιεν· [1] Πλαταιεῖς ὖ τοὺς αἰχμαλώτους ἀπέκτειναν.

Πλαταιεῖς ὑπὸ Λακεδαιμονίων πολιορκούμενοι, νύκτωρ ἐπέθεντο τῷ τειχίσματι. Λακεδαιμόνιοι πυρσὸς πολεμίους ἐς τὰς Θήβας ἀνέσχον, συμμαχίαν

1 Πλαταιεῖς ὖ οὖ αἰχ.] Deest membrum integrum ante hæc verba *Captivos*.

μαχίαν καλοῦντες. Πλαταιεῖς ὁπὸ τῆς πόλεως ἀνῆγον ἐπὶ πυρσὸν φιλίας· ἵνα διὰ τῆς ὑπὲρ πυρσίας ἀπαντήσεως, Θηβαίους πείσωσιν ἀποσκοπὴν τοῦ βοηθεῖν. ὅτω γε τοῖς πυρσοῖς ἐναντίοις ἀμφιδοξήσαντες Θηβαῖοι, βοήθησαι κατώκνησαν.

Thebas, auxilium vocabant. Platæenses ex urbe contra ignes amicos excitarunt, ut ignium ambiguitate decepti Thebani, ab ope ferenda desisterent. Sic ignibus contrariis in dubitationem conjecti Thebani auxilium ferre intermiserunt.

Πλαταιεῖς ὑπὸ Λακεδαιμονίων καὶ Θηβαίων ἐπολιορκοῦντο· ἄνδρες διακόσιοι Πλαταιέων ἀπέλιπον νύκτα καὶ χειμέριον παραφυλάξαντες, τοῖς ἄλλοις πολίταις παρήγγειλαν καθ' ὃ ἐναντίον μέρος τοῦ τείχους προσβαλόντας βοηθῆσαι. τῶν Λακεδαιμονίων [2] ἔξωθεν ἐπ' ἐκεῖνον τὸν τόπον ὡς διαβοηθόντων· οἱ δὲ κατὰ τὸ ἐναντίον προσθέμενοι κλίμακας, ὑπερέβησαν τὸ τεῖχος. καὶ μὴν οὐδὲ τῶν ἐπ' Ἀθηνῶν ὁδὸν ἐτράποντο. ἀλλὰ τὴν ὑπὲρ Θηβῶν· ὡς ἥκιστα ἂν κατὰ τοῦ-

3 Platæenses a Lacedæmoniis & Thebanis oppugnabantur. viri ducenti Platæensium observata nocte tenebricosa & procellosa, reliquis civibus præceperunt, ut in contrariam partem murorum ascenderent, ibique pugnam facerent, quod per eum locum extrinsecus Lacedæmonii irruptionem facerent. At ipsi in altera parte scalis appositis, muros superarunt: neque vero Athenas ducentem viam ingrediebantur, sed Thebas versus, quod per eam

τὴν

2 Ἔξωθεν τοῦ ἐκεῖνον ἢ τόπον οὗ διαβοηθόντων] Ita locum hunc emendavi & supplevi cum Fl. & Interprete, pro ἔξωθεν πρὸς ἐκεῖνο βοηθούντων.

1 Χρὴ-

hostes minime insecuturos putarent. Sic enim etiam accidit. Lacedæmonii per Cithæronem persequebantur. Platæenses à via Thebaica paulum declinantes, Thebas venerunt, atque inde Athenas usque evaserunt.

τῶν διωχθέντες. ἢ γὰρ ἔτω σωιέβη. Λακεδαιμόνιοι μὲν ἀφ' ἑ Κιθαιρῶνος ἐδίωκον· οἱ δὲ Πλαταιεῖς ἐκ τῆς ὁδῦ τῆς Θηβαϊκῆς ἐκκλίναντες ἐπανῆλθον ἐς τὰς Θήβας, κἀκεῖθεν Ἀθήναζε διεσώθησαν.

[CAP. XX.]

Corcyrenses.

¶ Athenienses, cum expeditionem adversus Corcyrenses exules Ithones montem tenentes suscepissent, illi arma tradiderunt, deferentes Athenienſium populo de se statuendi potestatem. Quod si qui ipsorum fugam parare deprehenderentur, irritum esse fœdus debere. Corcyrenses veriti ne nimis humaniter Athenienſium populus de eis statueret, clam ad

Κερκυραῖοι.

Ἀθηναῖοι στρατεύσαντες ἐπὶ Κερκυραίους φυγάδας καταλαβομένους τὸ τῆς Ἰθώνης ὄρος· οἱ δὲ ὅπλα παρέδωκαν, ἐπιτρέποντες τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων βουλεύσασθαι περὶ αὐτῶν. ἐὰν δέ τινες αὐτῶν φεύγοντες ἁλῶσι, λελύσθαι τὰς σπονδάς. Κερκυραῖοι δείσαντες μὴ φιλανθρώπως βουλεύσηται περὶ αὐτῶν ὁ Ἀθηναίων δῆμος· [1] κρύφα ἔπεμψαν πρὸς Ἀ-

1 Κρύφα ἔπεμψαν πρὸς Ἀργείους] Scribendum πρὸς τοὺς ἐκείνους, id est, *ad eos qui erant in monte.* vel, quod simplicius & verius, πρὸς αὐτούς. Omnino enim vox Ἀργείους est a mala manu. Historia fuse a Thucydide est relata in tertia historia. In sexta ejusdem sequens Ægestanorum τέχνασμα legere memini. *Casaubonus.*

1 Κρύφα ἔπεμψαν πρὸς Ἀργείους, ἀποδράσαι συμβουλεύοντες] Casaubonus in ora Vulgatæ pro Ἀργείους notarat αὐτούς. Sed nihil contra Codd. fidem mutandum: Optime se habebit locus, si transposita distinctione legas, κρύφα ἔπεμψαν, πρὸς Ἀργείους ἀποδράναι συμβουλεύοντες· *clanculum miserunt, ut ad Argivos se confugerent*

Ἀργείους, ἀποδρᾶναι συμβαλόντες, καὶ πλοῖον αὐτῶν παρασάντες· ἵνα πειθόντων φυγεῖν· οἱ σπονδαὶ λυθεῖεν· Ἀθηναίοις δὲ ὡς ἀσπονδήσαντας αὐτοὺς, ἐξέδωκαν τοῖς Κερκυραίοις· οἱ δὲ παραλαβόντες ἅπαντας ἀπέκτειναν.

Argivos miserunt, suadentes ut se in fugam conjicerent: navemque suppeditaverunt, ut si morem gessissent ac fugissent, fœdus dissolveretur. Athenienses eos quasi fœderum ruptores Corcyrensibus tradiderunt. Qui eos receptos, ad unum omnes morte mulctarunt.

[CAP. XXI.]

Αἰγεσταῖοι.

Αἰγεσταῖοι τὴν Ἀθηναίων συμμαχίας δεόμενοι, πολλὰ καὶ μεγάλα χρήματα ὑπέσχοντο. πεμψάντων δὲ πρέσβεις τοὺς ὀψομένους τὴν παρασκευὴν τῶν χρημάτων, [1]χρησάμενοι ἐκ τῶν πλησίον πόλεων ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ, τά τε ἱερὰ τῶν θεῶν ἐκόσμησαν, καὶ τὰς τῶν ἰδιωτῶν οἰκίας. οἱ πρέσβεις δοκοῦντα πολὺν ἰδόντες, ἤγγειλαν Ἀθηναίοις· οἱ δὲ τὴν συμμαχίαν ἔπεμψαν.

Ægestenses.

Ægestenses auxilium ab Athenienſibus petentes, infinitas, ingenteſque pecunias eis promittebant. Qui cum legatos mitterent ad pecuniarum apparatum perſpiciendum, Ægeſtenſes mutuantes a vicinis urbibus argentum & aurum, fana deorum itemque privatorum ædificia ſplendidiſſime ornabant. Legati divitias conſpicati, nunciaverunt Athenienſibus: iique auxilium miſerunt.

[CAP.

ſuadentes. Hiſtoria apud Thucydidem eſt lib. IV. Ad quos autem fugerent non addit.

1 Χρησάμενοι ἐκ τῶν πλησίον χρημάτων ἀργύρου καὶ χρυσοῦ] Ita edidi cum Fl. & MSS. Caſauboni. Vulgata ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ.

1 Τὰ δὲ

[CAP. XXII.]

Locri.

Locri Italici fœdus cum Siculis facientes, allii capita ſub tunicis ſuper humeros impoſuerunt, & terram injectam calceis ſub pedibus habentes, jurarunt ſe firmam ac ſolidam ipſis Remp. conſervaturos donec eam terram calcarent, & capita in humeris ferrent. Jurijurando fidem habentes Siculos omnes poſtridie Locri interfecerunt: quaſi jam non amplius in eadem terra ingredientes, neque capita ſuper humeros ferentes.

Λοκροὶ οἱ Ἐπιζεφύριοι.

Οἱ κῆ τῷ Ἰταλίαν Λοκροὶ, σπονδὰς ποιήσαμενοι πρὸς Σικελὲς σκοτόδων κεφαλὰς ὑπὸ τῆς χιτωνίσκοις [1] ὑπὸ τὰς ὤμους ἐπιβέντες, καὶ γλῶ ἐμβεβλημμένα τῆς ὑποδήμασιν ὑπὸ τῆς ποσὶν ἔχοντες, ὤμοσαν, πρὸς τὸ βέβαιον αὐτοῖς φυλάξειν τῷ πολιτείαν, ἐφ' ὅσον ἂν τῷ γλῶ αὐτῶν πατῶσιν, καὶ τὰς κεφαλὰς ὑπὲρ τῆς ὤμοις φέρωσι. τῆς ὅρκοις πιστεύσαντες τὲς Σικελὲς, ἀνεῖλον οἱ Λοκροὶ [2] μὴ μίαν ἡμέραι· ὡς οὐκ ὑπὲρ τ' αὐτῆς γῆς ἐπιβαίνοντες, οὐδὲ τὰς κεφαλὰς ὑπὲρ τῆς ὤμοις φέροντες.

[CAP. XXIII.]

Corinthii.

Corinthii Syracuſanis auxilium mittentes,

Κορίνθιοι.

Κορίνθιοι Συρακουσίοις βοήθειαν πέμποντες,

1 Τ'πὸ τὲς ὤμως ὑποδύντες] Scribe, ὑπὲρ τῆς ὤμως. vel ὑπὲρ τῆς ὤμων. *Caſaubonus.*

2 Μετὰ μίαν ἡμέραν, ὡς οὐκ ὑπὲρ τ' αὐτῆς γῆς ὑπιβαίνοντες] Ita edidi cum Fl. & Interprete, pro μὴ μίαν, ὡς οὐκ ὑπὲρ τ' γῆς ὑπιβ. Neque ſic tamen integer locus, quippe pro ὡς οὐκ ὑπὲρ τ' αὐτῆς γῆς ὑπιβ. ſcribendum, ὡς οὐκ ἐπὶ τ' αὐτῆς, &c cum interprete Similis fallacia eſt infra lib. VII. cap. 34. & apud Herodotum lib. IV. cap. 201.

1 Ἐξα-

πες, [1] ἀκόσαντες ἑξακοσίας ναῦς Ἀττικὰς ἐπὶ Ναύπακτον ἐφορμεῖν παραφυλακήσας, πληρώσαντες ὀκτὼ καὶ πέντε τριήρεις, [2] ταύτας μὲν ἐν [3] Πανόρμῳ τῆ Ἀχαίας ἀνθώρμουν ἀντικρὺ τῶν Ἀττικῶν. τούτων δὲ φυλαττόντων ἀλλήλους, ὁλκάδες μεταξὺ Κορινθίων ὁπλιτῶν ἀπῆραν ἐκ Πελοποννήσου σύμμαχοι Συρακουσίοις· Ἀθηναῖοι δὲ φθάσαντες τοῖς ἀνθορμήσασι τριήρεσιν.

cum intellexissent viginti naves Atticas apud Naupactum appellere, quæ custodias agerent ac specularentur, impletis viginti quinque triremibus, eas in Panormo Achajæ e regione Atticarum navium subduxerunt. Dum hæ se mutuo observant, naves onerariæ plenæ Corinthiorum armatorum e Peloponneso solverunt, ad opem Syracusanis ferendam. Athenienses vero iis navibus quæ e regione stationem habebant, animos intenderunt.

[CAP. XXIV.]

Λαμψακηνοί.

Lampsaceni.

Λαμψακηνοὶ καὶ Παριανοί, [1] περὶ γῆς ἐρίων

Lampsaceni & Pariani de agrorum finibus

ἀμ-

1 Ἑξακοσίας ναῦς Ἀττικάς] Ita erat scriptum in nostris Codd. mendosissime. Interpres vero & hic εἴκοσι legit, & infra εἴκοσι πέντε. Casaubonus.

Ἀκόσαντες ἑξακοσίας] Fl. μαθόντες χ' ναῦς. sed legendum cum Interprete κ' ναῦς. Hæ quippe notæ facile confunduntur. & paullo post cum eodem εἴκοσι καὶ πέντε.

2 Ταύτας] Ταύταις. Casaubonus.

3 Πανόρμῳ Ἀχαΐας] Portus hujus meminit Pausanias in Achaicis: Πλέοντι δὲ ἐς Αἴγιον ἐκ Πατρῶν, ἄκρα ἐστὶν ἐπὶ θαλάσσῃ ζόφῳ Ῥίον, σταδίους ἧς Πατρῶν πεντήκοντα ἀπέχουσα· λιμὴν δὲ ὁ Πάνορμος σταδίους πέντε καὶ ἑκατὸν ἀπωτέρω τῆς ἄκρας. ποιοῦσι δὲ ἀσπίδι ἐοικυῖαι τὸν Πανόρμου τὸν Ἀχαϊκὸν καλούμενον τεῖχος. Meminit & Ptolemæus lib. III. cap. 15. Καὶ ἐν Αἰγίῳ πόλει ἀπὸ πολυκλινοῦς πλοῦς ἀσφαλείας, Πάνορμος λιμήν.

Cap. XXIII. 1 Περὶ γῆς ἐρίων] Fl. absque præpositione. Mox pro ἀδύ-

σαι,

litem habentes, constituerunt sub primum galli cantum viros ex utraque civitate ad se invicem mittere. Ubicumque vero sibi missi obviam fierent, hunc terminum ac finem regionis esse debere. Quod cum omnium sententiis esset approbatum, aliquos in iis locis per mare opus facientes persuaserunt, ut cum Parianos viderent præterire, maximam piscium copiam in ignem imponerent, & circum circa vinum libarent, quasi Neptuno sacra facientes, eosque faustis auspiciis advocarent ad honorandum Deum, & litationis societatem: Quod cum piscatores facerent, illi piscatoribus morem gerentes: simul epulabantur & bibebant, remittentes aliquantum ex itineris contentione.

ἀμφισβητοῦντες, σωέθεντο· ὠϊκα ὄρνιθες ἀδωσι πρῶπι, πέμψειν ἄνδρας ἐξ ἑκατέρας πόλεως ἐς ἀλλήλους· ὅπῃ δ' ἂν οἱ πεμφθέντες ἀπαντήσωσιν, τοῦτον ἀμφοτέροις ὅρον τ γῆς γρέσθ. ἐπειδὴ ταῦτα ἔδοξεν, οἱ Λαμψακηνοὶ τ ἐν τοῖς πόροις θαλασσεργῶν, ἔπεισαν τινὰς, ὅταν ἴδωσι [2]τὰς Παριανὰς παριόντας, ἰχθὺς ἀφθόνως ὀπτᾶλλειν τῷ πυρὶ, καὶ οἶνον πολὺν ἀπανένδειν ὡς Ποσειδῶνι θύοντας, καὶ ἑστιᾶν αὐτὰς μετ' εὐφημίας τιμῆσαι τ θεὸν, σπονδῶν κοινωνήσαντας. οἱ μὲν ἁλιεῖς.... οἱ δ' πεισθέντες τοῖς ἁλιεῦσι σωήθιον καὶ σωέπιον τὸ σπονδαῖον τ πρείας ἀνέντες. Λαμψακηνοὶ δ' σωτείναντες ὅπῃ τὸ Ἑρμαῖον Lampsaceni vero con-

φάσι, Fl. ἄσωσι, & pro ἐς ἀλλήλους, θεοὺς ἀλλ.

2 Τὰς Παριανὰς παριόντας] Παριανὰς, quod in Vulgata aberat, cum Fl. & Interprete reposui. Paullo post pro κοινωνήσαντες, cum eodem Cod. scripsi κοινωνήσαντας. Lacunam sequentem in ora Vulgatæ explent Casaubonus, addito, τὸν ἐπίπλουν. Pro σωέπιον, Fl. σωίπιον. Sub finem pro ἀπήμων, Fl. ἀπάμωτο. & pro συγκαμφι, συκαμφι.

1 Ate-

φθάσαντες ἦλθον. τῆς δὲ Παρίης μὲν ἀπέχει σταδίους ὀ, Λαμψάκου δὲ σ'. τοσούτῳ γὰρ ἀπέτεμον τῇ πόλει Λαμψακηνοὶ Παριανῶν, μεθόριον συνησάμενοι τὸ Ἑρμαῖον.

tendentes, ad Hermæum priores venerunt. Id a Pario septuaginta stadiis distat: a Lampsaco autem ducentis. Tantum soli per fallaciam Lampsaceni Parianis ademerunt, finibus in Hermæo constitutis.

[CAP. XXV.]

Χαλκηδόνιοι.

Χαλκηδόνιοι Βυζαντίοις πολεμοῦντες [1] ἀνοχὰς ἐ ἡμερῶν σωθέντες. προεχειρίσαντο ἄνδρας ἑκάτεροι δέκα περὶ τῆς εἰρήνης βουλευσομένους. τρισὶν ἡμέραις ἐβουλεύσαντο· τῇ τετάρτῃ [2] ἀπολείπειν ἔφασαν οἱ Χαλκηδόνιοι διά τινας ἀσχολίας ἀναγκαίας. συγχωρησάντων Βυζαντίων, οἱ δὲ νύκτωρ πληρώσαντες τὰς ναῦς ἄφνω προσέπεσον μὴ προσδοκῶσι Βυζαν-

Chalcedonii.

Chalcedonii cum Byzantiis bellum gerentes, induciis aliquot dierum constitutis, utrique viros ad capiendum de pace consilium miserunt. Tres dies consilium agitabant. Quarto Chalcedonii sibi discedendum esse dicebant, ob incumbentia quædam negotia. Concedentibus Byzantiis, illi per noctem implectis navibus, ex improviso Byzantios nihil de bel-

πίοις

1 Ἀνοχὰς ε' ἡμερῶν σωθέντες] Sic emendavimus: Nam etiam in nostro Codice deerat littera ε, sed qui non negligenter totam narrationem legerit, facile mihi assentietur sic esse legendum. *Casaubonus.*

Ἡμερῶν] Neque Fl. neque Interpres agnoscunt ε' similem fallaciam vide infra hoc libro cap. 53. & lib. VII. cap. 43.

2 Παρελείπειν] Π. Παρέλιπον. *Casaubonus.*

3 Διὰ

lo suſpicantes obruerunt.

Hic deſunt duces novendecim, & ſtrategemata viginti quinque.

πίοις πόλεμον [3] Δι' ἃ τὰ λοιπὰς τῶν ἀνοχῶν ἕνεκα ἡμέρας δύο.

Λείπ.

[CAP. XLV.]

Solyſon.

Solyſon Callitelis filius, popularis viri opinionem apud Samios habens in ducem electus eſt, cum Samii adverſus Æoles bellum gererent, neque ſolemne feſtum celebrarent in

Συλοσῶν.

Συλοσῶν Καλλιτέλης Σαμίοις δημοτικὸς εἶναι δοκῶν, στρατηγὸς ἡρέθη. Σαμίων δὲ πολεμούντων πρὸς Αἰολέας, καὶ τῶν [1] παν-ηγυρίν ἐκ ἀγόντων ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Ἥρας πρώτω

drii, in Perſas irruptionem, eorumque cædem, viris deſolatam accepit, teſte eodem cap. 139. & ſeqq. Qui modus occupandi imperii, cum plurimum differat ab eo quem refert Auctor, nullus dubito, quin illud tempus reſpiciatur, quo ſimul cum fratribus *Polycrate* & *Pantagnoſto*, quod ſupra lib. 1. eſt commemoratum, Samiorum dominium invaſit, licet haud ita multo poſt eodem a *Polycrate* fuerit ejectus. Niſi quis exiſtimet diverſum hunc eſſe ab eo, quod Auctori dicatur Συλοσῶν Καλλιτέλης; cum Herodoto ſit Συλοσῶν ὁ Αἰάκου & ὁ Αἰάκου. ſed emendandum putem noſtrum ex Herodoto; cum nomen illud diverſis locis apud eum extet, & *Syloſon* quoque habuerit filium nomine referentem avum, ſcribente eodem lib. VII. cap. 13. Οἱ δὲ Αἰάκεος, πρὶν ὅτου δὴ λόγος ἐδίζητο οἱ Σάμιοι, παῖδε μὲν ἦσαν Συλοσῶντός τε καὶ Αἰάκου, τύραννοι δὲ ἀμφοτέρων Σάμου, ὑπό τε Μιλησίου Λ'ειστα-γόρεω ἀποστάντος καὶ ἀρχὴν, καταπερ οἱ ἄλλοι τε Ἴωνες τύραννοι.

[3] Διὰ τὸ λοιπὰς ἀνοχὰς τῆς ἡμέρας δύο] Fl. Δι' ἃς τὰς λοιπὰς τῆς ὄχλων, &c. ὄχλων quoque habent Codd. Caſauboni. Sequitur jam in Florentino Codice pagina pura, unde tot ducum ſtrategematibus, donec e melioribus Codd. ſuppleantur, carendum.

CAP. XXV. 1 Παν-ηγυρίν ἐκ ἀγόντων] Ita edidi cum Fl. & Interprete: atque ita quoque in margine Vulgatæ conjecerat Caſaubonus, pro vulgato παν-ήγυρ-ιν.... τῶ. Eodem hoc Junonis feſto (de quo videndus Meurſius De Feſtis Græcorum in Ἥρεια) Samiorum tyrannidem occupaſſe Polycraten, retulit Auctor ſupra lib. 1. 23. 2. adjutantibus *Syloſonte* & *Pantagnoſto*, ejus fratribus; potitus vero *Samiorum* imperio, & cum fratribus tripartito, necato deinde *Pantagnoſto*, *Syloſontem* juniorem ejecit, teſte Herodoto lib. III. cap. 39. is vero poſt fratris necem, cui ſucceſſerat Mæandrius, a Dario ob donatum ſibi ab eo amiculum, Samiorum imperio remuneratus eſt, Samumque ob *Charilei*, fratris Mæan-

[2] Συ-

τέρω τ πόλεως ὄντι. [2] Συλοσῶν ὐκ ἂν ἔφη στρατηγὸν ἀμελῆσαι τ εἰς τὴν θεὸν εὐσεβείας, ὡς μᾶλλον ἐκπλήξων τὸς πολεμίους, [3] εἰ τὸ πάτριον ἀνάγοι πανήγυριν. οἱ Σάμιοι τ στρατηγὸν ἐπαινέσαντες τ εὐσεβείας καὶ τ ἀνδρείας, ἐλθόντες ἐπὶ τὸ τῆς Ἥρας ἱερὸν ἐσκίωσαν, καὶ ὅσα εἰς πανήγυριν καθίστατο· ὁ δὲ Συλοσῶν νυκτὸς εἰς τὴν πόλιν εἰσελθὼν, καὶ τὸς ἀπὸ τ τριήρων ναύτας εἰσκαλέσας, τὴν Σαμίων ἀρχὴν κατέσχεν.

templo Junonis longius ab urbe remoto: Solyson inquit, se in eo magistratu nequaquam commissurum, ut honor Deæ negligeretur, quo stuporem etiam hostibus incutiens, eos ad patrium conventum pelliceret. Samii collaudata ducis pietate & fortitudine, venientes ad Junonis templum, scenas, omniaque quæ ad festi celebritatem pertinerent, summa alacritate parabant. Solyson per noctem in urbem ingressus, a triremibus nautas intro revocavit, & Samiorum imperium occupavit.

[CAP. XLV.]

Ἀλέξανδρος ὁ Θεσσαλός.

Ἀλέξανδρος Θεσσαλὸς ναυμαχεῖν μέλλων, πολλοῖς ὑποβάταις ὑπὸ τ καταστρωμάτων διέδωκε πολλὰ σωνία, καὶ ὡς ἐγγὺς

Alexander.

Alexander Thessalus navale prælium initurus, multis conscensoribus magnum missilium lapidum numerum in catastromatis dispertivit, eisque præcepit, ut, cum hostium navis appropinquasset,

γειλεν

2 Συλοσῶν, ὐκ ἂν ἔφη στρατηγὸν] Scribe στρατηγῶν. *Casaubonus.*

3 Εἰ τὸ πάτριον ἀνάγοι] Pro eo Fl. εἰς τὴν πάτριον ἀγάγοι.

τὴν

his in nautas jaculis uterentur, ut plurimi eorum nullum usum præstare navibus possent.

γαλεν, ὅσων παραβάλη ναῦς ἀκοντίζειν ὅτι τὰς ναύτας, ἵνα οἱ πλεῖστοι αὐτῶν ἄχρεῖοι γίγνοιντο.

[CAP. XLVII.]

Thrasybulus.

Thrasybulus Milesiorum tyrannus, cum Halyattes Miletum oppugnaret, eamque confectam fame capere in animo haberet, misissetque legatum de induciis, donec templum Arsiæ Minervæ condidisset, mandavit civibus, ut pro se quisque frumentum omne quod haberet, in forum efferrent, ibique discumbentes convivium agitarent. Hæc conspicatus præco, nunciavit Halyattæ: qui innumerabilem copiam ciborum Milesios habere existimans, oppugnationem dimisit.

Θρασύβουλος Μιλησίων τύραννος.

Θρασύβουλος, Μιλησίων τύραννος Ἀλυάττῃ πολυορκοῦντος Μίλητον, καὶ λιμῷ τὴν πόλιν αἱρήσειν μέλλοντος, πέμψαντος ἢ κήρυκα περὶ σπονδῶν ἕως ἂν τὸν νεὼν καταστάσῃ τῆς Ἀθηναίας Ἀθηνᾶς, τοῖς πολίταις προσέταξεν ὅσον ἕκαστος ἔχοι σῖτον πάντα ἐξενεγκεῖν εἰς τὴν ἀγορὰν, καὶ κατακειμένους εὐωχεῖσθαι. ὁ κήρυξ τοῦτο ἰδὼν ἤγγειλεν Ἀλυάττῃ· ὁ δὲ, ὡς ἀφθόνων τροφῶν παρασκευὴν Μιλησίων ἐχόντων, διέλυσε τὴν πολιορκίαν.

[CAP.

1 Τὸν νεὼν καταστάσῃ τῆς Ἀθηναίας Ἀθηνᾶς] Non dubitavimus ita emendare: cum in nostro quoque Codice esset Ἀρτέμιδος Ἀ. ex Herodoti Musa prima. *Casaubonus.*

Ἀθηναίας Ἀθηνᾶς] Ita restitui pro Ἀρτέμιδος Ἀ. Fl. nec non Codd. Casauboni Ἀρτέμιδος. sed, uti reposuimus, scribendum docet Herodotus lib. 1. cap. 19. ubi idem strategema refertur: Stephanus quoque: Ἄσσος, πόλις Μιλησίας γῆς Θεόπομπος Φιλιππικῶν εἰκοστῇ τετάρτῃ. ὁ εἰκήτωρ Ἀσσίου. καὶ Ἀσσίδα Ἀθηνᾶ παρ' Ἡροδότῳ.

3 Ἀφθόνων τροφῶν] Ita edidi cum Fl. pro vulgato ἀφθόνως τῆς.

[CAP. XLVIII.]

Μέντωρ.

Μέντωρ Ἑρμείᾳ κρατήσας, τοὺς τὰς πόλεις τὰς ὑπεχομένας ὑπ' αὐτῷ ἔγραψε, τῇ ἐπιστολῇ σφραγίδα ἐπιθεὶς τὴν ἐκείνου. καὶ προσέταξε παραδιδόναι τὰ πράγματα τοῖς κομίζουσι τὰ γράμματα. οἱ δὲ τὴν Ἑρμείου σφραγίδα γνωρίσαντες, ἔλαθον αὐτοὺς Μέντωρι παραδόντες τὰς πόλεις.

Mentor.

Mentor cum Hermiam in ſua poteſtate haberet, ad eas civitates quæ ejus imperio parebant, litteras ſcripſit illius ſigillo obſignatas, & præcepit, ut iis qui litteras attuliſſent, ſummam rerum traderent. Illi cognito ſigillo Hermiæ, civitates inſcii Mentori dediderunt.

[CAP. XLIX.]

Ἀναξαγόρας.

Ἀναξαγόρας, Κόδρος, Διόδωρος, οἱ παῖδες Ἐχεάνακτος, Ἡγησίαν τύραννον Ἐφεσίων ἀπέκτειναν· φιλόξενος Ἀλεξάνδρου βασιλέως ὕπαρχος Ἰωνίας, τοὺς ἄνδρας παρὰ τῶν Ἐφεσίων ἐξαιτῶν, καὶ λαβὼν, φρουρὰν εἰς τὴν πόλιν εἰσα-

Anaxagoras.

Anaxagoras, Codrus, & Diodorus compedibus vinctum Hegeſiam, Epheſiorum tyrannum, interfecerunt: Philoxenus ab Alexandro rege præfectus Ioniæ, viros ab Epheſiis poſtulavit: cumque non impetraſſet, præſidium in urbem adduxit, & hos

1 Παῖδες ἰχεάνακτος] Interpres παῖδες σωίχοντες, vel ἰχώρου. non placet. ita enim perſpicue Codex noſter Emendavimus etiam φίλιν ἵνιλω, cum φιλωείνιλω in noſtro Cod. eſſet ſcriptum, & apud Interpretem *philurine*, facete. *Caſaubonus.*

Παῖδες Ἐχεάνακτος] Fl. πάδως ἰχεινάνακτος.

2 Ὕπαρχος] Τ' παρχος. *Caſaubonus.*

3 Διὰ

tres viros per vim rapuit, coſque ferreis catenis ligatos in arcem Sardianorum miſit. Qui diu multumque cruciati, ſeipſos liberaverunt, accepta ab amico lima, cujus auxilio uſi vincula diſſiparunt: & ſervilibus veſtimentis induti, per noctem quaſi ſervi e carcere egreſſi, fune & veſtimentis pro longitudine diſſectis, ea conſtrinxerunt, ſeſeque de mœnibus demiſerunt. Diodorus ſubito decidens ex alto, claduſque factus, in eo loco remanſit: captuſque a Lydis, ad Alexandrum miſſus eſt, ut ſupplicium dependeret. Cum autem Alexander Babylone ſummum diem obiiſſet, Epheſum ad Perdiccam miſſus eſt, ut legum judicium ſubiret. Anaxagoras vero & Codrus diſceden-

εἰσπραγῶν, τὰς τρεῖς ἄνδρας ἐξαρπάσας σὺν κλοιῷ δεδεμένους ἐς τὴν ἄκραν τὴν ἐν Σάρδεσιν ἔπεμψεν· οἱ δ' ὀπὶ μακρὸν παλαιπωρηθέντες, ἔλυσαν αὐτὸς, φίλου ῥίνιον εἰσπέμψαντος· ᾗ χρησάμενοι τὰ δεσμὰ διέπρασαν, καὶ οἰκέταις ἐοικότες ἐσθῆσι μεταμφιασάμενοι [3] διὰ νυκτὸς ὡς εἰκέτης δεσμωτηρίου ἐξελθόντες χοινίῳ καὶ ἱματίοις καὶ μήκωνος ἐσταχιζομένοις, σωθέντες αὐτὸς ἀπὸ τῶν τειχῶν [4] καθῆκαν. σκέπτων ἀπὸ ὕψους ὁ εἰς αὐτῶν ἐσταχισμένος χωλωθεὶς ἄμφω πόδε, ληφθεὶς ὑπὸ Λυδῶν ὡς Ἀλέξανδρον ἐπέμφθη, δίκας δώσων. Ἀλεξάνδρου δὲ ἐν Βαβυλῶνι τελευτήσαντος, εἰς Ἔφεσον ὑπὸ Περδίκκα καταπέμφθη, κριθησόμενος καὶ τοὺς νόμους. Ἀναξαγόρας δὲ καὶ Κόδρος

3 Διὰ νυκτὸς] Voces has, quæ in Vulgata deſiderabantur, cum Fl. & Interprete ſupplevi.

4 Καθῆκαν. σκεπτῶν ἀπὸ ὕψεός ἑαυτῶν] Fl. καθῆσαν. Κόδρος μὲν σκεπτῶν ἀπὸ ὕψους. ſed ſcribe cum Interprete: καθῆκαν. Διόδωρος δὲ μὴ σκεπτῶν ἀπὸ ὕψους, &c. Mox pro χωλωθεὶς, Fl. χωλοὺς εἰς.

διέφθαρντες ἐς Ἀθήνας ἐσώθησαν· τῷ δ' Ἀλεξάνδρᾳ πλεύσαντες ἀκούσαντες, εἰς Ἔφεσον ἐπανελθόντες, καὶ τὸν ἀδελφὸν Διόδωρον ἀνέσωσαν.

tes, Athenas pervenerunt: & audita morte Alexandri, revertentes Ephesum, etiam fratrem suum Diodorum liberaverunt.

[CAP. L.]

Πίνδαρος.

Κροίσου δὲ Λύδου πολιορκοῦντος Ἔφεσον, ἐπειδὴ τὸν πύργων τις, ὁ προδότης κληθείς, ἔπεσε, καὶ τὸ δεινὸν τοῦ ἁλώσεως ἐνόφθαλμοῖς ἦν, Πίνδαρος ὁ πυραννεύων τοῦ πόλεως συνεβούλευσε τοῖς Ἐφεσίοις ἐκ τῶν πυλῶν καὶ τῶν τειχῶν θώμιγγας συνάψαι τοῖς κίοσι τοῦ ἱερᾶς τῆς Ἀρτέμιδος, ὥσπερ ἀναπηγνύντας τῇ θεῷ τὴν πόλιν. Κροῖσος πιμῶν τὴν θεὸν, ἐφείσατο τῆς πόλεως, ὥσπερ ἀναθήματος, καὶ πρὸς τοὺς Ἐφεσίους ἐπὶ ἐλευθερίᾳ συνθήκας ἐποιήσατο.

Pindarus.

Pindarus Crœso Ephesum oppugnante, cum turris, quæ proditrix appellabatur, cecidisset, & periculum coram ob oculos cerneretur, Pindarus, qui imperium in urbe tenebat, consilium Ephesiis dedit, ut per funes portas, mœniaque Dianæ templi columnis connecterent, atque urbem universam Deæ consecrarent. Crœsus in honorem numinis, urbi quasi anathemati pepercit: & cum Ephesiis, permissa eis libertate, fœdus pepigit.

[CAP. LI.]

Θήρων.

Θήρων Ἀκραγαντῖνος

Theron.

Theron Agrigentino-

δορυ-

1 Κληθείς] Fl. κλιθείς. & pro δεινὸν, habet δᾶτον.

1 Ἀθη-

rum mercenarios in occulto paratos & instructos habens, cum ei pecuniæ ad stipendia persolvenda non supperterent, & civitas Minervæ templum magnificentissimum extrueret, suffuratus eas pecunias quas opificibus distribuere debuerat, suasit, ut summatim opus totum ad exstruendum locarent, in eamque rem vades dignos acciperent, certumque tempus definirent, quo templi ædificationem absolvi vellent. Visus est non inutilem sententiam adferre: & ei civitas assensa, opus perficiendum locavit. Argentum accipiebat Gorgus, Theronis filius. Postquam igitur argentum civitatis accepisset, neque architectos, neque lapidicidas, neque alios opifices conducebat, sed contra civitatem satellitibus mercedem dabat, & sin

δορυφόρες μὴ ἔχων ἐν ἀπορρήτῳ παρεσκευασμένες, χρημάτων ἢ σὺν δωρῶν πρὸς τὰς μισθοδοσίας, τῆς πόλεως [1] Ἀθηναῖας μεγαλοπρεπῆ ναὸν ἐγειρούσης, ἐπειδὴ τὰ χρήματα ἐν ταῖς ἐργασίαις διεκέκλεπτο, ἔπεισεν ἀθρόαν ἔκδοσιν ποιήσασθαι καὶ νεώ, καὶ λαβεῖν ἐγγυητὰς ἀξιοχρέους, καὶ ἐμπρόθεσμίαν, ἐν ᾗ τὸ ἱερὸν συμπληρωθήσεται· ἔδοξεν ὀρθῶς λέγειν, καὶ ἡ πόλις πειθεῖσα, τὸ ἔργον ἐξέδωκεν. [2] ἠργολάβει δὲ Γόργος ὁ Θήρωνος. ἐπεὶ δὲ τὸ τῆς πόλεως ἀργύριον [3] ἔλαβεν, οὔτε τέκτονας, οὔτε λιθοξόους, οὔτε τὰς ἄλλας δημιουργὰς ἐμισθώσατο· ἀλλὰ καὶ τῆς δόσεως πόλεως μισθὸν τοῖς δορυφόροις ἔδωκε· καὶ τοῖς ἰδίοις χρήμα-

σιν

1 Ἀθηναῖας] Scripserim Ἀθηνᾶς cum Casaubono, uti monuerat in Omissis. Mox ἠργολάβει τὸ Γόργος, verte, *opus suscipiebat Gorgus.*

2 Ἠργολάβει τὸ Γόργος ὁ Θήρωνος] Noster Codex Γόργος ὁ Θήρ. Sed *Gorgus* nomen est Græcanicum *Gorgus* non. *Casaubonus.*

3 Ἔλαβεν] Fl. ἤλαβεν, ut & ἐμισθώσατο.

αν Ἀκραγαντῖνοι ὑπὸ Θήρωνος τυραννίδι ἔσχον. Agrigentinos suis pecuniis in tyrannidem redegit.

[CAP. LII.]

Σίσυφος.

Σίσυφος, Αὐτολύκου τὰς βόας αὐτοῦ κλέπτοντος πολλάκις, ταῖς χηλαῖς τῶν βοῶν ἐνέτηξε [1] μόλυβδον, ᾧ χαρακτῆρα ἐνήρμοσε γράμματα ἐκτυπῶντα, Αὐτόλυκος ἔκλεψεν. ὁ μὲν δὴ Αὐτόλυκος νύκτωρ ἀπήλαυνε [2] τὰς βόας· ὁ δὲ Σίσυφος μεθ' ἡμέραν τοῖς γείτοσι γεωργοῖς ἔδειξε τὰ ἴχνη τῶν βοῶν κατηγορήσοντα τοῦ Αὐτολύκου κλοπῆς.

Sisyphus.

Sisyphus Autolyco boves ejus sæpius clam abducente, plumbum eorum vestigiis adaptavit, in eoque quasi characterem, has literas impressit, Autolycus furatus est. Autolycus sub noctem boves abducebat. Sisyphus interdiu vicinis agricolis boum ostendit vestigia, quæ Autolyci furtum redarguerent.

[CAP. LIII.]

Ἄγνων.

Ἄγνων Ἀττικὴν ἀποικίαν ἤγαγεν οἰκίσων Βυλόρυτον τὴν καλουμένην δὲ ὁδὸν ἐπὶ τῷ Στρυμόνι· [1] ἐν γὰρ τῇ

Agnon.

Agnon Atticam coloniam deduxit, ad inhabitandum eum locum ad Strymonem, qui Novem viarum nomen habet. Erat enim oracu-

λό-

1 Μόλυβδον, ᾧ χαρ.] Fl. μόλιβδον, ἐς χαρ. Paullo post pro τοῦ βοὸς, Fl. τὰς βόας & sic jam supra.

Cap. LIII. 1 Ἐν γὰρ τῇ λόγιον Ἀθηναίοις] Ita scripsi cum Fl. Vulgata. ἐν γὰρ τῇ λ. Ἀθηναίων. Paullo post pro ἐκέλευε cum Fl. & Casaubono reposui ἐκέλευσε.

τὸ

lum apud Athenienſes ejuſmodi:

Multiviam noviter quid vultis condere terram,
Palladii cives, ſine diis res ardua vobis
Eſt: nec id ante licet quam Troja ex urbe feratis
Inventam Rheſi ſtipulam, terræque paternæ
Mandetis ſancte tum tum decus inde legetis.

Cum hæc Deus prodidiſſet, Dux Agnon viros aliquot Trojam miſit, qui Rheſi monumento per noctem effoſſo, ejus oſſa ſuſtulerunt, & in chlamydem purpuream oſſa conjecta, ad Strymonem deportarunt. Barbari terram eam tenentes, flumen tranſire prohibebant. Agnon factis trium dierum induciis, barbaros amandavit: noctuque Strymonem cum exercitu trajecit, & oſ-

λόγιον Ἀθηναίοις τοιόνδε.

² Τίπτε νέως κτίσαι πολύπυργον μηκεάνεσε χῶρον
Κῆροι Ἀθηναίων; καλεπὸν δ' ἄτερ θεῶν ἄλλως ὑμμιν.
Οὐ γὰρ θέσφατόν ἐστι, πρὶν ἂν κομίσητ' ἀπὸ Τροίης
Ῥῆσον ἀνδρόνητον καλάμῳ, πατρίην θ' ἀρόσῃ
Κρύψητ' ἀμφὶ θεοῖς τότε δ' ἂν τότε κῦδος ἄροισθε.

Ταῦτα δὲ θεὸς χρήσαντος, ὁ στρατηγὸς Ἄγνων ἐς Τροίαν ἔπεμψεν ἄνδρας, οἳ, τὸ Ῥῆσου σῶμα νύκτωρ ἀνορύξαντες, ἀνείλοντο τὰ ὀστᾶ· καταθέντες δὲ ἐσθῆτι ἐς χλαμύδα πορφυρᾶν, κομίζουσιν ἐπὶ τὸν Στρυμῶνα. οἱ μὲν δὴ κατέχοντες βάρβαροι τὴν χώραν διαβαίνειν τὸν ποταμὸν ἐκώλυον. Ἄγνων δὲ ³ σπονδὰς ποιησάμενος τρεῖς ἡμέρας, ἀπέπεμψεν τοὺς βαρβά-

2 Τίπτε νέως κτ.] Meus Codex, νεώς, ſed νέως Interpr. vel νέοι: quanquam ſuſpicione locus non caret. Pro ἐκείνας, lege δικαίας, aut ſi mavis, ἐρυκείνας. illud malo. *Amphipolu κτίσιν* Thucyd. refert, itemque Diodorus in duodecimo: ubi ſcribe, πάλιν ἐκτίσατο τὴν πόλιν, Ἄγνωνος ἡγεμόνος. male enim Ἀτίνιος. *Caſaubonus.*

2 Σπονδὰς ποιησάμενος τρεῖς ἡμέρας] Ita Codex noſter. Quidam ἐς τρεῖς ἡ. *Idem.*

βάρυς, καὶ ἀφ' ἑσπέρας νυκτὸς τὸ στρατόπεδον μετὰ τάφρου καὶ χάρακος περιβαλόμενος, τὰ μὲν ἔργα ἐν ἡμέραις ἐποιεῖτο τρισὶ πρὸς τῷ ποταμῷ καὶ τὸ χωρίον ἀποτάφρωσας ἐτείχιζε πρὸς τὴν σελήνην· ἡμέρας δὲ οὐκ ἐργάζοντο. Καὶ δὴ πᾶν ἔργον ἐξετελέσθη τριῶν νυκτῶν. ὡς δὲ οἱ βάρβαροι μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐλθόντες τὸ τεῖχος εἶδον ἐγηγερμένον, ἐνεκάλεσαν Ἄγνωνι ὡς ὠμόσαντι τὰς σπονδάς· ὁ δὲ οὐδὲν ἔφη ἀδικεῖν· εἰρῆσθαι γὰρ τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. τούτῳ τῷ τρόπῳ τὰς δ' ὁδοὺς Ἄγνων οἰκίσας, τὴν πόλιν Ἀμφίπολιν ἐκάλεσεν.

sa Rhesi ad flumen defodit: eumque locum fossa ac vallo munivit ad Lunam; interdiu autem ab opere cessabant: totaque munitio tribus noctibus perfecta est. Barbari post triduum reversi, cum murum ædificatum cernerent, Agnonem violati fœderis accusarunt. At ille, non, inquit, se injuriam facere. Convenisse enim inter ipsos de tribus diebus, se vero tribus noctibus murum erexisse. Hoc pacto Agnon Novem vias condidit, urbemque Amphipolim appellavit.

[CAP. LIV.]

Ἀμφίρετος.

Ἀμφίρετος Ἀκάνθιος ληστὰς ἀλοὺς εἰς Λῆμνον ἀχθεὶς ἐν δεσμοῖς ἐφρουρεῖτο, τῶν ληστῶν λύτρα

Amphiretus.

Amphiretus Acanthius captus a piratis, in Lemnum deductus, in vinculis conservaba-

με-

5 Τὸ τεῖχος εἶδον ἐγηγ.] Εἶδον, quod in Vulgata aberat, cum Fl. & Casaubono supplevi. Lacunam quoque sequentem, quæ in Vulgata conspiciebatur inter ἀδικεῖν & οἰκίσας, partim cum Fl. & Interprete ita explevi, σπόσαντι γὰρ τρεῖς ἡμέρας, καὶ τρεῖς νύκτας. τῷ δὲ τρόπῳ τὰς δ' ὁδοὺς Ἄγνων. Pro οἰκίσας, Fl. οἰκίσας. Simile strategema occurrit infra l. VII. c. 43.

1 Ἀκάν-

tur ; prædonibus magnam pecuniæ vim redemptitiam ſperantibus. Ille a cibo abſtinens, minium aqua ſalſa commixtum bibit. Cum igitur alvum vacuaret, prædones exiſtimantes in ſanguinis fluxum incidiſſe, vinculis ſolverunt, ne ob morbum e vita diſcederet, atque ita ipſis pecuniæ ſperatæ perirent. Ille ſolutus noctu aufugit, conſcenſaque navi piſcatoria Acanthum pervenit.

μεγάλα ἐλπιζόντων. ὁ ἢ τροφῆς ἀποχόμενος μίλτον ὕδατι ἁλμυρῷ μίξας ἔπινεν· ἐπεὶ ἢ διεχώρησεν, οἱ λῃσαὶ νομίσαντες αἵματος ῥύσιν αὐτῷ γεγονέναι, τ δεσμῶν ἀνῆκαν, ὡς μὴ διὰ τὸ νόσον ἀποθάνοι· κ δὴ τ λύτρων ἀπολωλότων. ὁ ἢ λυθεὶς νύκτωρ ἀποδρὰς, [1] ἁλιάδος πλοίας, εἰς Ἀκάνθας διεσώθη.

Ταῦτ

1 Ἁλιάδος πλοίας] Has voces, tum Fl. & Interprete inſerui. Pro Ἀκάνθας Caſaubonus in margine, ἡ. Ἄκανθον, & ſic quoque Interpres.

Τέλος ἕκτης βιβλίου τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων.

[1] Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ ἑβδόμῳ τῶν

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ.

Hæc insunt in septimo libro

POLYAENI STRATAGEMATUM.

Διοκλῆς, Στρατήγημα	ϖ	Diocles	1
Ἀλυάττης	β	Alyattes	2
Ψαμμήτιχος	α	Psammetichus	1
Ἄμασις	α	Amasis	1
Μίδας	α	Midas	1
Κῦρος	ι	Cyrus	10
Ἅρπαγος	α	Harpagus	1
Κροῖσος	β	Crœsus	2
Καμβύσης	α	Cambyses	1
Οἰβάρης	α	Oebares	1
Δαρεῖος	ζ	Darius	7
Σιρακης	α	Siraces	1
Ζώπυρος	α	Zopyrus	1
Ὀρόντης	ε	Orontes	5
Ξέρξης	ε	Xerxes	5
Ἀρταξέρξης	β	Artaxerxes	2
Ὦχος	α	Ochus	1

[1] Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ ἑβδόμῃ τῆς Πολυαίνου Στρατηγημάτων] Ita edidi cum Fl. & Interprete: Vulgata, Πολυαίνου Στρατηγημάτων βιβλίου ζ' πίναξ. Post *Artaxerxem*, cum Fl. inserui Ὦχος α. Τισσαφέρνης β. nisi quod Fl. duplici σ. Τισσαρίφνης, quia horum Strategemata hoc ordine in Vulgata quoque referuntur, non vero eo, quo horum nomina in Indice hic leguntur, inter *Borgen* scilicet & *Dromichetem*. Pro Ἀλὼς, pro quo Fl. Γλαῶσι, reposui Γλῶς, quomodo scribendum suo loco patebit. Pro Ἀγυάδης, cum Fl. & Interprete scripsi Ἀγυάδης. Pro Κάϊδης, cum iisdem edidi Σάϊδης. Pro Χάλης. Fl. Σάλης. & pro Βίηζος, Οἰβίηζος. Pro Τοῦρος cum Fl. & Interprete reposui Ταῦρι, ut & Τερῖτάδης, pro Θρυάδης.

[1] Πο-

Tisaphernes	2	Τισαφέρνης	β
Pharnabazus	1	Φαρναβάζ@	α
Halos	1	Γλως	α
Datames	7	Δατάμης	ζ
Cosingas	1	Κοσίγγας	α
Mausolus	2	Μαυσωλὸς	β
Borges	1	Βόργης	α
Dromichetes	1	Δρομιχέτης.	α
Ariobarzanes	1	Ἀριοβαρζάνης	α
Autophradates	3	Αὐτοφραδάτης	γ
Arsames	2	Ἀρσάμης	β
Mithridates	2	Μιθριδάτης	β
Mempsis	1	Μέμψις	α
Cersobleptes	1	Κερσοβλέπτης	α
Seuthes	1	Σεύθης	α
Artabazus	3	Ἀρταβάζ@	γ
Aryandes	1	Ἀρυάνδης	α
Brennus	2	Βρέν@	β
Mygdonius	1	Μυγδόνι@	α
Parisades	1	Παρισάδης	α
Seuthes	1	Σεύθης	α
Seiles	1	Χήλης	α
Oborzus	1	Βόρζ@	α
Surenas	1	Συρηνᾶς	α
Celtæ	1	Κελτοὶ	α
Thraces	1	Θρᾷκες	α
Scythæ	2	Σκύθαι	β
Persæ	1	Πέρσαι	α
Persides	1	Περσίδες	α
Tauri	1	Ταῦροι	α
Troades	1	Τρωϊάδες	α
Salmatides	1	Σαλματίδες	α
Tyrrhenides	1	Τυρρηνίδες	α
Celtæ	1	Κελτοὶ	α

Τέλ@ τῆς πίνακ@.

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ

ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ
βιβλίον ἕβδομον.

POLYAENI
STRATAGEMATUM
LIBER SEPTIMUS.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

ΚΑὶ τόδε ὑμῖν ἕβδομον βιβλίον ἱερώτατοι βασιλεῖς Ἀντωνῖνε καὶ Οὖῆρε προσφέρω τῶν Στρατηγημάτων, ἐν ᾧ καταμάθοιτε ἂν καὶ παρὰ τῶν βαρβάρων γνώμας οὐ παντάπασιν ἀστρατήγητους· ἀλλὰ καὶ παρ' ἐκείνοις μηχανῇ[2] καὶ δόλῳ καὶ ἀπάτῃ σπουδάζεται. ὥς τε αὐτοί τε ὑμῖν αὐτῆς ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ τοῖς ὑπὸ ὑμῶν πεμπομένοις πολεμάρχοις, ὀρθῶς ἂν παραγγέλλοιτε μὴ κατα-

ETIAM hunc ſeptimum Stratagematum librum vobis dedico, ſanctiſſimi imperatores Antonine & Vere: in quo perſpicere poteſtis, etiam barbarorum animos non plane fuiſſe ad rem militarem incallidos. Sed apud ipſos quoque in machinas, dolos ac deceptiones multum ſtudii conferri. Itaque non abs re facietis, ſi vobis ipſis in bello, iiſque qui a vobis mittuntur, Polemarchis

φρο-

1 Πολυαίνε Στρατηγ.] Ita edidi expuncto στρατήγου, quod in Vulgata erat.

2 Καὶ δόλῳ] Cum Fl. & Interprete inſerui, in Vulgata quippe deſiderabatur. Sic paullo poſt ante καὶ ἀπάτῃ ὄν, iiſdem auctoribus inſerui καὶ ἀπίστου.

3 Οἵ-

chis mandabitis, ne eos quasi insipientes & expertes doli contemnant: sed e diverso nihil in eis tam caveant, quam dolum, perfidiam, & deceptionem: quibus longe plus gaudent barbari, quam armis. Itaque nihil est quo facilius aut melius se tueri ac defendere ab iis possint, quam incredulitas: cum qua robur ac vires conjunctas habebimus, artemque adversus eos efficaciorem usurpabimus, si prius stratagematum, quibus utuntur, consilium ac vim cognoverimus.

Φρονεῖν ὡς ἀνοήτων, ἢ ἀδόλων. ἀλλὰ τἀναντίον μηδὲν ἧττος αὐτῶν πεφυλάχθαι, ὡς τὸ δολερὸν, καὶ ἄπιστον, καὶ ἀπατηλὸν, [3] οἷς μᾶλλον ἀγγέλλεται..... τὸ βαρβαρικὸν, ἢ ταῖς ὅπλοις. [4] ἄπιστον δὴ φυλακτήριόν, καὶ ἀνάλωτον ἔστω πρὸς αὐτὰς ἀπιστία· μεθ' ἧς ἰσχὺν τῶν ὅπλων ἕξομεν, καὶ τὴν πρὸς αὐτὰς τέχνην ὀξυτέραν μελετήσομεν, προμαθόντες αὐτῶν τὰς ἐννοίας τῶν στρατηγημάτων.

Τέλος τοῦ πρώτου μέρους.

[CAP.

3 Οἷς μᾶλλον ἀγγέλλεται·.....] Vel χαίρειν vel νικᾶν. *Casaubonus.*

Οἷς μᾶλλον ἀγγέλλεται..... τὸ β.] Nihil deesse videtur, sed pro ἀγγέλλεται, rescribendum ἀγάλλεται. Paullo post pro ἄπιστον, scripserim ἰσχὺν.

4 Ἄπιστον δὴ φυλακτήριον] Ἄπιστον, hoc est *mirum*, & *incredibile*. Sed ne insit mendum. Fortasse putet aliquis ἄπειστον, vel ἀπαράπειστον. ne id quidem placet. *Casaubonus.*

1 Δεῖν

[CAP. I.]

Δηϊόκης.

[1] Δηϊόκης ὁ Μῆδος ἐπῆλθε τῇ Μήδων ἀρχῇ ὧδε. Μῆδοι νομάδες ἦσαν, πάλιν [2] οὐκ ἔχοντες, ἄνευ νόμων καὶ δίκης ἄγοντες καὶ φέροντες ἀλλήλους. Δηϊόκης ἐδίκαζε τοῖς γείτοσι, καὶ τὸ ἴσον ἔχειν αὐτοὺς ἐδίδασκεν· ἤθησαν τῷ δικαστῇ, καὶ αὐτίκα κλέος λαβὼν ἐν Μήδοις αὐτοῦ, καὶ συνέρρεον ἐπ' αὐτὸν, ὡς ἴσον δικασταί. ἐπεὶ δὲ τῇ δόξῃ πάντας παρεσήσατο, [3] τὰς φρουρὰς καταλύσας νύκτωρ αὐτὸς, καὶ λίθων πλήσας τὸν πύργον, ἔδειξε μεθ' ἡμέραν τοῖς Μήδοις, ὡς παῦται δι' αὐτὸν παθῶν, καὶ κινδυνεύσας αὐ-

Diocles.

Diocles Medus hoc pacto Medorum tyrannidem occupavit. Medi sparsim habitabant, nullamque civitatem habentes, sine legibus ac judiciis vitam agebant: & agebant, rapiebantque sese mutuo. Diocles vicinis jura dabat, eosque æqualitatem servare docebat. Eo delectabantur judice. cujus nomen statim celebre apud Medos evasit, factusque est ad eum concursus tanquam ad æquabilem ac justum judicem. Cum omnium benevolentiam sibi fama & gloria conciliasset, præsidia comparavit, iisque usus, per noctem lapidibus turrim implevit, & inter-

πο-

1 Δηϊόκης] Ita edidi cum Fl. pro vulgato Δηϊόκλης, nisi quod in eo Δηϊόκης. Casaubonus quoque in margine Vulgatæ pro ὦδε Δηϊόκλης, notarat ὧδε Δηϊόκης. Historiam vide apud Herodotum lib. 1. cap. 96. & seqq. aliter narratam.

2 Οὐκ ἔχοντες] Fl. ὡς εἶχον ἔχοντες.

3 Τὰς φρουρὰς καταλύσας νύκτωρ αὐτὸς] Longe aliter Interpres legit. Appellat vero φρουρὰς, si ita scripsit, eas partes domus quam inhabitabat, ubi nocturni custodes collocari solebant. Ego δύρας vel θυρίδας legerim: quod & vox καταλύσας suadet potius. Scribe etiam τύρσιν. Deinde vel πάσῃσι κινδυνεύσας, vel παθῶν κινδυνεύσει, non παθῶν & κινδυνεύσας. Sub finem autem, χρηνίαν ἢ τεροι. & διὸ ταύτην τ. Casaubonus.

Φρουρὰς] Fl. ἐρύσας. Paullo post pro παθῶν, κινδυνεύσας, cum Fl. & Interprete scripsi παθοῖ, καὶ κινδυνεύσας.

4 Οὐ-

diu Medis ostendit, quasi eorum caussa hæc passus, & in mortis periculum adductus, quod inter eos jus diceret. Multitudo indignabatur, & ad corporis securitatem decernebat ei locum munitissimum inhabitandum, arcem Ecbatanorum & corporis stipatores quos ipse delegisset, eique victum de sacris pecuniis suppeditandum constituit. Hanc ille consecutus stipatorum multitudinem, in dies his plures adjecit, & pro judice Rex factus est.

πθανεῖν, ὅπ αὐτὸς δικάζοιτο· τὸ πλῆθος ἠγανάκτησαν, καὶ ἀσφάλειαν αὐτῷ τοῦ σώματος ἐπεψηφίσαντο, χωρίον μὲν ἐνοικεῖν ἐχυρώτατον, τὴν ἐν Ἐκβατάνοις ἄκραν· φύλακας δὲ τοῦ σώματος, [4] ὃς αὐτὸς αἱροῖτο· χορηγίαν δὲ τροφῶν συνέταξαν ἀπὸ τῶν ἱερῶν χρημάτων, ὁ δὲ πάντων ἀπεδαλλόμενος τὴν δορυφορίαν, καὶ πλείονας ἀεὶ προσλαμβάνων, ἀντὶ δικαστοῦ βασιλεὺς ἐγένετο.

[CAP. II.]

Alyattes.

¶ Alyattes Cimmeriis, inusitata ac belluina corporum magnitudine præditis, ei bellum inferentibus, cum reliquis copiis robustissimos etiam canes ad pugnam eduxit, qui barbaros quasi belluas

Ἀλυάττης.

¶ Ἀλυάττης Κιμμερίων ἀπιόντων, ἀλλόκοτα καὶ μεγαλώδη σώματα ἐχόντων μὴ τῇ ἄλλης δυνάμεως, καὶ τοὺς ἀλκιμωτάτους κύνας ἐπὶ τὴν μάχην ἐξήγαγε· οἱ προσπαλαίοντες τοῖς

Bar-

4 Οὓς αὐτὸς] Ita scripsi cum Fl. pro ὃς αὐτὸς, errore forsan operarum. Pro vulgato χορηγία, cum Fl. & Casubono edidi χορηγίαν. Mox pro ἀφ' ταύτῃ, cum Fl. & Interprete scripsi ἐφ' ταύτῃ.

5 Ἐδιά-

βαρβάροις, ὡς ἥμελλον, πολλὰς μὲν αὐτῶν διέφθειραν, τὰς δὲ λοιπὰς φεύγειν αἰσχρῶς [1] ἐδιάσαντο.

Ἀλυάττης Κολοφωνίους πολλῷ δυνάμιν ἔχοντας ἀφελέσθαι βουλόμενος τὴν ἵππους, συμμαχίαν πρὸς αὐτὸν ἐποιήσατο, καὶ τὰς ἐκ τῶν [2] στρατιωτῶν ὠφελείας, ἀεὶ μείζονας ἔνεμε τοῖς ἱππεῦσι· πάλιν δὲ ὁ μὲν ἐν Σάρδεσιν ὢν, λαμπρὰν ἀγορὰν αὐτοῖς παρασκευάζων, καὶ διπλοῦν τὸν μισθοφορὰν ἑτοιμάζων· οἱ δὲ ἱππεῖς ἔξω τῆς πόλεως τὸ στρατόπεδον ἔχοντες, τοῖς ἱππαγωγοῖς παραδόντες τοὺς ἵππους εἴσω τειχῶν παρῆλθον, ἅμα τὸν διπλοῦν μισθοφορὰν ἀπαιτοῦντες. Ἀλυάττης τὰ τείχη κλείσας, [3] τοὺς ἰδίους ὁπλίτας φυλάξας, ἀπέκλεισε, τοὺς ἱππεῖς ἅπαντας, καὶ τοὺς ἵππους αὐτῶν τοῖς ἰδίοις ὁπλίταις ἔδωκεν.

adorti, magnum eorum numerum confecerunt, & reliquos turpiter se fugæ mandare coëgerunt.

2 Alyattes ut Colophonios magnum exercitum habentes equitatu spoliaret, societatem cum eis constituit, semperque ex militibus equites majoribus amplioribusque muneribus affecit. Postremo Sardibus splendidum eis commeatum instruebat, & duplex stipendium apparabat. Equites extra civitatem castra habentes, equisonibus equos tradiderunt, & confestim in urbem venerunt, summo studio ad duplicatum stipendium festinantes. Alyattes clausis portis, suis armatis eos circumdedit, & equites ad unum omnes interfecit, atque eorum equos suis armatis concessit.

[CAP.

1 Ἐδιάσαντο] Ita restitui cum Fl. & Interprete, pro vulgato ἐποιήσαντο.

2 Στρατιωτῶν] Στρατηγιῶν. Casaubonus.

3 Τοὺς ἰδίους ὁπλίτας φυλάξας, ἀπέκλεισε τοὺς ἱππεῖς ἅπαντας, καὶ, &c.] Ita distinxi pro vulgato τοὺς ἰδίους ὁπλίτας ἀφυλάξας ἀπέκτεινε τοὺς ἱππεῖς ἅπαντας, καὶ, &c.

1 Ba-

[CAP. III.]

Psammetichus.

Psammetichus Tementhen Ægypti regem sustulit. Deus Ammon Tementhi oraculum consulenti de regno responderat, Caveret a gallis. Psammetichus Pigrete Care familiariter utens, cum ab eo cognovisset, primos Cares galeis imposuisse vertices, oraculi mentem intellexit, & magnam Carum mul-

Ψαμμήτιχος.

Ψαμμήτιχος Τεμένθη τὸν Αἰγύπτε [1] βασιλέα κατέλυσεν· ὁ μὲν θεὸς Ἄμμων χρωμένῳ Τεμένθῃ περὶ τ βασιλείας ἀνεῖλε φυλάξασθαι τὰς ἀλκτρυόνας· Ψαμμήτιχος δ' [2] πήγρητε τ Κάρα σωόντα ἔχων, παρ' αὐτ μαθὼν ὡς πρῶτοι Κάρες ἐπέθεντο τοῖς κράνεσι λόφους, σωῆκεν [3] ξ λογίῳ, κ [4] πολλὰς

1 Βασιλέα] Ita restitui cum Fl. pro corrupto βασιλίως. Fuit hic *Tementhes* unus e duodecim illis regibus, qui post Sabaconem Æthiopem summa concordia Ægypto annos xv. simul præfuerunt, testibus Herodoto lib. II. cap. 147. & Diodoro lib. 1. Nomen *Tementhi* tamen apud eos non extat.

2 Πήγρητε ἡ Κάρε] Fl. Πήγρητα Suidas, Πίγρης, Κάρ, ὑπὸ Ἀλικαρνασσ. ἀδιλέσε Ἀτρομίδας, ἀ ὁ πὸς πολίμους ἀφέστως, Μαυσώλε μωμαικ. ὁς τῷ Ἰνδῷ παρεῖζαλε κ ξίφος ἰλιγεῖον, ὅτω χάψας·

Μίλῶν ἀΐδη, Θεὰ, Παλλὰδ Ἀθ χελῶ·

Μῶσα σὺ γδ πάσης πείρατ' ἔχεις σοφίης.

Ἔχαλε ἡ εἰς Ὀμυρν ἀναστρέψασα Μαρτίτλω, κ Βατταχόμωμα χάν.

3 Τῷ λογίῳ] Ita edidi cum Fl. & Interprete, pro vulgato ᾧ λόγῳ.

4 Πολλὰς Κάρας ξυνολογήσας] Refert Herodotus lib. II. cap. 152.

Psammetichum ab oraculo Latonæ, quod in urbe Buti erat, responsum tulisse, ultionem ipsi adfuturam a mari apparentibus viris æreis: non longo autem intervallo, Iones & Cares piraticam exercentes in Ægyptum delatos, navibusque æreamatos egressos terram vastasse, nuntiatumque *Psammetichо* æreos viros agrum populari; illum vero agnito oraculo amicitiam cum iis fecisse, & inter auxilia adsciviſse, & superatis hostibus habitandam iis dedisse insulam medio Nilo sitam, *Casbra* inde dictam, aliquantulum supra Bubastim ad ostium Nili Pelusiacum. Hinc eos longo post ab Amasi Memphim fuisse translatos. Videndus & Diodorus lib. 1. Hi *Cares*, ut intelligerentur hospites esse, non Ægyptii, in festo Isidis aliter multo quam Ægyptii, gladiis scilicet frontes concidebant, teste eodem Herodoto lib. II. cap. 62.

λὰς Κάρας. ξενολογήσας εἰσήγαγε ὑπὲρ τὸν Μέμφιν. καὶ περὶ τὸ τῆς Ἴσιδος ἱερὸν ἐκ τοῦ βασιλείου ἀπέχει σταδία πέντε, συμβαλὼν μάχῃ ἐνίκησεν· ἀπὸ τούτων Καρῶν ἐκείνων μέρος τι τῆς Μέμφεως κέκληται Καρομεμφῖται.

titudinem conduxit: eosque duxit versus Memphin, & juxta templum Isidis castra posuit in regia quæ distabat ab urbe quinque stadia. Commissaque pugna, victoriam adeptus est. Ab his Caribus pars quædam Memphis Caromenphitæ dicta est.

[CAP. IV.]

Ἄμασις.

Ἄμασις ὁ πρὸς τοὺς Ἄραβας πολέμῳ, καλόπιν τὸ Αἰγυπτίων ἔθηκε τὰ τῶν θεῶν ἱδρύματα τὰ μάλιστα τιμωμένων παρ' αὐτοῖς· ἵν' ὅτως προθυμότερον κινδυνεύοιεν, νομίζοντες ἔχειν θεατὰς τοὺς θεούς, οὐδόντας δώναι τοῖς πολεμίοις ἐπικρατοῦντες.

Amasis.

Amasis in eo bello quod adversus Arabes habebat, a tergo Ægyptiorum constituit statuas eorum Deorum, qui apud ipsos summo honore & religione colebantur, ut hoc modo alacrius pericula subirent: arbitrantes se Deos habere spectatores, quos nequaquam hostibus prodere aut relinquere deberent.

[CAP.

5 Εἰσω τῆς βασιλείων ἀπέχει σταδ.] Scribe, si sequeris Interpretem, εἰσω τῶ βασιλείων ἱσταμένους, ἃ ἀπ. Casaubonus.

Cap. IV. 1 [ὅ' ὅτω] Ita emendavi cum Fl. & Interprete, pro vulgato ὅπως.

[CAP. V.]

Midas.

Midas simulans se diis magnis rem divinam facturum, per noctem Phryges cum tibiis, tympanis, ac cymbalis eduxit, quibus enses occulte gestandos dederat. Cives e domibus egrediebantur ad spectaculum. Illi tympana, cymbalaque pulsantes, spectatores trucidaverunt, & in ædes apertas impetu facto, Midam tyrannum constituerunt.

Μίδας.

Μίδας προσποιησάμενος πλετλῶ ποιεῖν τοῖς μεγάλοις θεοῖς, νυκτὸς ἐξήγαγε τὰς Φρύγας μετ' αὐλῶν καὶ τυμπάνων, καὶ κυμβάλων κρυπτὰ ἔχοντας ἐγχειρίδια. οἱ μὲν πολῖται τῶν οἰκιῶν ἐξῆλθον ἐπὶ τὸν θέαν· οἱ δὲ τυμπανίζοντες, καὶ κυμβαλίζοντες, τὰς μὲν θεατὰς κατεφόνευσαν· τὰς δὲ οἰκίας αὐτῶν ἀνεωγμένας καταλαβόντες, Μίδαν τύραννον ἀνηγόρευσαν.

[CAP. VI.]

Cyrus.

¶ Cyrus cum Medis signa contulit, & ter victus discessit. Cum autem Persarum uxores & liberi Pasargadis essent, quartum prælium in eo loco commisit. Rursus in fugam Persæ vertebantur: cumque liberos & conjuges

Κῦρος.

¶ Κῦρος Μήδοις παρεταξάμενος τρὶς ἡττήθη. ἐπεὶ δὲ τῶν Περσῶν αἱ γυναῖκες καὶ τὰ τέκνα ἦσαν ἐν Πασαργάδαις, τῷ τετάρτῳ μάχῃ ἐπεθύμησεν· πάλιν ἔφυγον οἱ Πέρσαι. [1] ὡς δὲ εἶδεν τὰ τέκνα καὶ τὰς γυναῖκας πα-

1 Πῶς δὲ εἶδεν τὰ τέκνα, &c.] Aliam rationem vide apud Justinum lib. 1. cap. 6. Sub finem pro Κῦρον, Fl. κύριον.

[2] παθόντες ἐπ' αὐτῶν, ἀνέ-
ρεψαν, καὶ τὰς Μήδας ἀ-
πάκτως διώκοντας τρεψά-
μενοι νίκῃ τηλικαύτῃ
ἐκίκησαν, ὡς μηκέτι Κῦ-
ρον περὶ αὐτὰς ἄλλης δεη-
θῆναι μάχης.

Κῦρος ἐν ταῖς περὶ
Κροῖσον ἀνοχαῖς ἀπήγαγε
τὴν δύναμιν· ὡς δὲ νὺξ
ἐπῆλθε, σκοτόμους ἀναστρέ-
ψας ὀπίσω τὰς Σάρδεις ἤγα-
γεν· καὶ προσπεσὼν τῷ τεί-
χεσιν ἀφυλάκτως προσ-
θέμενος κλίμακας, κα-
τέσχε τὰς Σάρδεις.

Κῦρος ἐκράτησε Σάρ-
δεων· Κροῖσος δὲ κατέσχε τὴν
ἀκρόπολιν, ἀναμένων τὴν
ἐκ τῆς Ἑλλάδος βοήθειαν.
Κῦρος τοὺς οἰκείους, τοὺς μὲν
Κροίσου τὴν ἀκρόπολιν
[3] καθεχόντων δήσας ἔδειξε τοῖς πολιορκουμένοις· τῷ
κήρυκι προσάξας ἀνεπεῖν, ὡς προδόσει μὲν τὴν
ἀκρόπολιν, ἀποδώσει τὰ
οἰκεῖα σώματα· μὴ βλο-

aspicerent, eos miserati regrediebantur, Medosque sine ordine persequentes fugant: sic victoriam tantam adepti sunt, ut nullo in posterum de summa rerum prælio indigerent.

2 Cyrus induciis factis cum Crœso, exercitum per id tempus abduxit. Ingruente vero nocte, copmendio reversus ad Sardes duxit: & adortus mœnia de improviso, scalis applicatis Sardes occupavit.

3 Cyrus Sardibus potitus, cum arcem Crœsus teneret, præstolans auxilium e Græcia, necessarios ac familiares eorum qui arcem eum Crœso obtinebant, vinculis affecit, & iis, qui in oppugnatione erant, ostendit, præcone jusso proclamare, si traderent arcem, se quoque familiares & consanguineos ipsis redditu-

ῶν

2 Παθόντες ἐπ' αὐτῶν] Vide libro sexto, in Apollodoro. *Casaubonus.*

3 Καθεχόντων] Fl. κατεχόντων.

4 Μαζά-

rum. Si dedere nollent, se omnes suspendio necaturum. Illi, ut domesticos incolumes servarent, arcem tradiderunt, nequaquam secuti vanas Crœsi spes de Græcorum auxilio.

4 Cyrus Lydis, post Crœsi captivitatem, iterum deficientibus, ipse Babylonem versus profectus, Mazarem Medum cum præcepto misit, ut cum regionem subegisset, arma pariter & equos adimeret, vestitumque muliebrem gestare eos cogeret, ac neque ad jaculandum, neque ad equitandum amplius exerceri permitteret: sed omnes texere ac psallere compelleret: ut his nimirum studiis eorum animi mollescerent, & effœminarentur. Sic deinceps omnium barbarorum inutilissimi ad bellum evaserunt Lydi, cum antea bellicosissimi extitissent.

μῶν ἢ ἀφεδέναι, κρεμάσειε πάντας. οἱ δὲ, τὴν ἀκρόπολιν ὅπῃ τῇ σωτηρίᾳ τῶν οἰκείων παρέδωκαν, τὴν ἀναμείναντες Κροίσου τὰς κενὰς τῶν Ἑλλήνων ἐλπίδας.

Κῦρος μὲν τὴν ἅλωσιν Κροίσου Λυδῶν πάλιν ἀποστάντων, ἐλαύνων ὅπῃ Βαβυλῶνος, [3] Μαζάρην τὸν Μῆδον κατέπεμπε, προστάξας ὅταν καταίσχῃ τὴν χώραν, ἀφελέσθαι τὰ ὅπλα καὶ τοὺς ἵππους καὶ στολὴν γυναικείαν αὐτοὺς ἀναγκάσαι φορεῖν· καὶ μήτε τοξεύειν, μήτε ἱππεύειν ἔτι μανθάνειν· ὑφαίνειν δὲ καὶ ψάλλειν ἅπαντας· τρυφῇ ὑπηνθεμένους τότε, ὡς ἔοικε τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐκθηλύναι προαιρούμενος· ἀμέλει βαρβάρων ἀπολεμώτατοι γεγόνασιν οἱ Λυδοὶ, πρόσθεν ὄντες πολεμικώτατοι.

Κῦρος

3 Μαζάρην] Fl. Μαζάζην.

Κῦρ⊙ Βαβυλῶνα πολιορκῶν, ἐπειδὴ σωπέλεσε τὰς διώρυχας ⊻ Εὐφράτ⊙ ΔΔὰ τ πόλεως ῥέοντ⊙, ἀνήγαγε τὸ στρατόπεδον μακροτάτῳ. Βαβυλώνιοι νομίσαντες αὐτὸν ἀπεγνωκέναι τ πολιορκίας, τὸ σφοδρὸν τ φυλάκων ἀνῆκαν· ὁ ⊻ τ ποταμὸν ἀποστρέψας, τῇ διώρυγι ἐπαγαγὼν, σωτόμως κ᾽ τὴν χώραν ⊻ ἀρχαίᾳ ῥύματ⊙ ὑπεισήγαγε τὰς στρατιώτας, κ᾽ τ Βαβυλῶν⊙ ἐκράτησεν.

5 Cyrus Babylonem oppugnans, cum suffossiones Euphratæ per urbem labentis effecisset, exercitum abduxit longissime. Babylonii existimantes eum de expugnatione desperasse, multum de custodum diligentia remiserunt. Ille vero aversō flumine, copias instructas per alveum pristinum adducens, clam in urbem cum militibus pervenit, & Babylone potitus est.

5 Κῦρ⊙ Κροίσῳ παρετάσατο. Λυδοῖς ἦσαν οἱ ἱππεῖς πολλοὶ, κ᾽ μέγα ἐπὶ τύχῃς 6 ἐφρόνουν Κροῖσ⊙. ἀχρεῖον τὸ ἱππικὸν ἀπέφηνε Κῦρ⊙, προταίξας τ ἱππικῶν ὁπλιτῶν καμήλους πολλάς· 7 ἵππ-

6 Cyrus adversus Crœsum pugnam faciebat. Lydis equitum erat ingens copia: quamobrem magnos sibi spiritus sumebant. Cyrus equitatum Crœsi inutilem reddidit, collocatis adversus equites armatos multis camelis. Equos

5 Κῦρ⊙ Κροίσῳ παρετάσατο] Scribe, ἀντιπαρετάσατο ex libris, κ᾽ μέγα ἐπὶ τ. ἴρ. Κροῖσ⊙. Κροίσῳ ἀχρ. Casaubonus.

6 Ἐφρόνουν Κροῖσ⊙. ἀχρεῖον, &c.] Fl. ἐφρόνει Κροῖσον ἀχρεῖον. Interpres legisse videtur ἐφρόνει. Κροίσου ἀχρεῖον, &c.

7 Ἵππους ⊻ καμήλων] Iidem Codd. ἵππ⊙ ⊻ καμήλων φόβῳ κ᾽ ὀσμῇ. & mox, ὧν Λυδοὺς ὑπεξέθεσαν. Casaubonus.

Ἵππ⊙ ⊻ καμήλων φόβῳ κ᾽ ὄψει, κ᾽ ὀσμῇ ἀπ᾽.] Ita edidi cum Fl. & Interprete, pro ἵππους ⊻ καμήλων κ᾽ ὄψιν κ᾽ ὀσμὴν ἀποστρέφοντας. quæ lectio unde sit, equidem nescio, cum & Casaubonus affirmet Codices eandem præ se ferre lectionem: qui quidem Codices quos identidem in

Notis

qui autem ea natura est, ut & aspectum & odorem cameli fugiat. Statim igitur equites in fugam conversi, Lydos obruebant: sic ut ante prælium victoria Cyro veniret.

πος ἢ καμήλε φύγῃ κ τὴν ὄψιν κ τὴν ὀδμήν· αὐτίκα δὴ φεύγοντες οἱ ἵππιοι, τὰς Λυδὰς [8] ὑπερεξέφερον· ὥς τε τῷ Κύρῳ νίκη κ ἐκ τοῦ μάχης.

7 Cyrus hoc modo Persas adduxit, ut defectionem a Medis facerent. Ostendens eis locum incultum atque spinosum, eum jussit excolere & ædificare. Qui summo labore eum excoluerunt. Postridie jussit lotos advenire. Qui cum venissent, epulum eis lautissimum præbuit: & finito convivio rogavit eos utram diem meliorem existimarent. Illis affirmantibus, hodiernam tanto meliorem hesterna fuisse, quanto felicitas miseriis præstet. Habebitis igitur, inquit Cyrus, felicitatis commoda, si a Medorum servitute discesseritis. Per-

Κῦρος Πέρσας ἀποστῆναι Μήδων ἔπεισεν ὧδε· δείξας χωρίον αὐτοῖς ἐρῆμον, κ ἀκανθώδες, ἐκέλευσεν ἡμερῶσαι. οἱ δὲ σὺν πολλῷ πόνῳ ἡμέρωσαν. τ ὑστεραίας ἐκέλευσε λωτοὺς ἥκειν. ἐπεὶ δ ἦκον, παρέθηκεν αὐτοῖς εὐωχίαν ἄφθονον. κ μετὰ τὴν εὐωχίαν ἤρετο, ποτέρα κρείσσων ἡμέρα. οἱ δὲ ὁμολόγησαν [9] τῆς χθὲς τὴν σήμερον τόσῳ κρείττονα, ὅσῳ κακοδαιμονίας εὐδαιμονίαν· ἦκεν, ὁ Κῦρος ἔφη, τὰ τ εὐδαιμονίας ἀγαθὰ ἕξετε, [10] εἰ τῆς Μήδων δουλείας ἀποστήτε. Πέρσαι μὲν μελλή-

Notis citat, quales & unde sint sæpe etiam mirari subit, cum ipse Casaubonus in Præfatione testetur, se unicum solummodo Codicem habuisse MS. ære suo comparatum, eumque corruptissimum.

8 Τ' ἱππίσιον] Ita scripsi cum Fl. pro ἀπ' ἱππίσιον.

9 Τῆς χθὲς τ σήμερον] Fl. τ χθὲς τ σήμερον.

10 Εἰ τ Μήδων] Fl. ὧν τ Μήδων. Pro Πέρσαι μὲν μελλήσαντες, aliter in suis legit Interpres.

11 Εἰς

μελλήσαντες ἀφίεσαν τὴν· καὶ Βασιλέα Κῦρον ἡσάμενοι, αὐτός τε Μήδους κατέλυσαν, καὶ τῆς Ἀσίας ἄλλης ἦρξαν.

sæ re considerata deficiunt, Cyrumque regem creant. quo duce tum ipsos Medos ad nihilum redegerunt, tum etiam reliquæ Asiæ imperium sibi comparaverunt.

Κῦρος Βαβυλῶνα ἐπολιόρκει· Βαβυλώνιοι πολλῶν ἐτῶν σιτία ἔχοντες, καταγέλων τὴν πολιορκίαν· Κῦρος διὰ μέσης τῆς Εὐφράτου ῥέουσα, διώρυχα ποιῶν, [11] εἰς τὸ πλησίον ἕλος ὑπεξήγαγεν. Βαβυλώνιοι πᾶν ὕδωρ οὐκ ἔχοντες, αὐτίκα σφέας αὐτοὺς τῷ Κύρῳ παρέδωκαν.

8 Cyrus Babylonem oppugnabat. Babylonii cum frumentum in multos annos haberent, oppugnationem deridebant. Cyrus Euphratem qui per mediam urbem fluebat, interceptum, in vicinam paludem deduxit. Babylonii cum aquæ bibendæ copiam non haberent, confestim se Cyro dediderunt.

Κῦρος [12] ἡττώμενος Μήδοις, καταφυγὼν εἰς Πασαργάδας· πολλῶν Περσῶν αὐτομολούντων, ἔφη τοῖς αὐτοῖς, Αὔριον ἀφίξονται ἡμῖν σύμμαχοι, δέκα μυριάδες ἀνδρῶν πολεμίων Μήδοις· ἀλλὰ εἰς τὴν ὑποδοχὴν τῶν συμμάχων ἕκαστος ὑμῶν κο-

9 Cyrus superatus a Medis confugit ad Pasargadas. Multis Persis ad hostes transeuntibus, inquit ad eos: Crastino die nobis auxilio venient centum millia, ab hostibus Medorum: Vos igitur ad socios excipiendos singuli fascem lignorum ferte. Quimisti-

11 Εἰς τὸ πλησίον ἕλος ὑπεξήγαγεν] Fl. absque præpositione. ὑπεξήγαγεν edidi cum Fl. pro vulgato ἐπεξήγαγεν.

12 Ἡττώμενος Μήδοις] Fl. ἡττώμενος Μήδων. Paullo post pro ἕκαστος ἡμῶν, cum Fl. scripsi ἕκαστος ὑμῶν.

13 συ-

bus ferentibus, transfugæ Medis hæc enunciaverunt. Cum nox appetisset, Cyrus imperat, ut quilibet suum fascem incendat. Medi flammam lucentem conspicati, putantes hostium copias adventare, se in fugam conjecerunt.

μισάτω φάκελον ξύλα. οἱ μὲν ἐκόμισαν, οἱ δὲ αὐτόμολοι ταῦτα Μήδοις ἀνήγγειλαν. ἐπεὶ δὲ νὺξ ἦν, κελεύει Κῦρος ἕκαστον ὑφάψαι τὸ ἑαυτοῦ φάκελον· Μῆδοι πολλὴν φλόγα λάμπουσαν ἰδόντες, πεφόβηντο μὴ ἥκοιεν τοὺς συμμάχους, ἔφυγον.

13 Cyrus in oppugnatione Sardium plurima ligna mœnibus æqualia comparavit, impositisque in ea simulacris, barbas habentibus, & Persicas vestes, pharetramque ex humeris, & arcus in manibus gestantibus, per noctem adduxit, ita ut illa simulacra superarent arcis mœnia. Ipse vero prima luce superiorem urbis partem aggrediebatur. Crœsi exercitus Cyri impetum propul-

Κῦρος πολιορκῶν Σάρδεις [13] ξύλα πολλὰ ἰσομήκη τῆς τείχεσιν ὑπισήσας, αὐτὸς εἴδωλα πώγωνας ἔχοντα καὶ Περσικὴν ἐσθῆτα, καὶ φαρέτρας καὶ νώτου, καὶ τόξα μὴ χερσὶν, νυκτὸς προσήγαγε, [14] ὑπερέχοντα τοῦ τειχῶν τὰ ἄκρα· ὁ δὲ καὶ τὰ ἄκρα μέρη τοῦ πλεύρου προσέβαλεν ἐρχομένης ἡμέρας. ἡ δὲ στρατεία τοῦ Κροίσου ἀπομαχομένη τῆς τοῦ Κύρου προσβολαῖς, ἐπειδὴ πε-

13 Ξύλα πολλὰ ἰσομήκη] Quidam Codd. ξ. πολλὰ μακρὰ, ἰσ. & ὑπισήσας αὐτοῖς. Casaubonus.

Ξύλα πολλὰ ἰσομήκη τῆς τ.] Fl. ξύλα πολλὰ, μακρὰ, ἰσομήκη τῆς τ. Mox pro φαρέτρας, idem Codex φαρίτρας. & pro ὑπεριχοντα τοῦ τῶν τ. habet ὑπεριχοντας τοῦ τ.

14 Υπέχοντα τοῦ τῶν τειχῶν τὰ ἄκρας] Scribe: τὰς ἄκρ. ut etiam meliores Codd habent. Deinde, ὁ δὲ καὶ τὰ ἕτερα μέρη. Scribe etiam ἡ δὲ στρατὰ τοῦ Κρ. etsi omnes libri στρατεία. Iidem Codd. καὶ ἀπέσπων, non ἐσέπων: & πάντας δὲ non δή. Casaubonus.

νες αὐτῶν ὑπισραφέντες, εἶδον ἀπὸ μακρὰ τὰ εἴδωλα ὑπὲρ τὴν ἄκραν, ἐβόησαν· πάντας ἦλε φόβος, ὡς ἤδη τῆς ἄκρας ὑπὸ Περσῶν κατειλημμένης. [15] τὰς πύλας ἠνοίξαντες, ἄλλος ἄλλῃ ἔφυγον. Κῦρος δὲ Σάρδεις κατὰ κράτος εἷλεν.

sabat: cumque ex eis nonnulli conversi, a longo simulacra supra arcem cernerent, clamorem sustulerunt: omnesque metus invasit, quasi jam arce a Persis occupata. Itaque portis apertis, alius alio fugam capessebat. Cyrus vero Sardes per vim cepit.

[CAP. VII.]

Ἅρπαγος.

Ἅρπαγος ἐπιστολὴν Κύρῳ κρύφα πέμπων, ἀνέκοψε λαγώ, καὶ τὰ γράμματα ἔνδον καταπρύψας, πάλιν αὖθις συνέρραψε, καὶ τῷ κομίζοντι λίνα θηρατικὰ περιέθηκεν, ἵνα λάθῃ τοὺς φύλακας τὴν ὁδόν.

Harpagus.

Harpagus, quo clam Cyro epistolam mitteret, leporem dissecuit, & litteris intus occultatis, rursus eum consuit: eumque qui ferebat, venatoriis linis, ut viarum speculatores falleret, induit.

[CAP. VIII.]

Κροῖσος.

¶ Κροῖσος τοὺς Ἑλλήνων συμμάχων βραδυνόντων, τοὺς ἰσχυροτάτους καὶ μεγίστους τῶν Λυδῶν Ἑλληνικοῖς ὅπλοις κατεσκεύασεν· οἱ δὲ Κύρου στρατιῶται, τὸ ἀπη-

Crœsus.

¶ Crœsus Græcis auxiliis cunctantibus, robustissimos ac maximos Lydorum Græcanicis armis subornavit. Cyri milites inusitatam armaturæ Græ-

ges

15 Τὰς πύλας *del.*] Pl. non agnoscit *del.*

1 Τοὺς

canicæ ſpeciem extimuerunt, atque etiam haſtarum cum ſcutis colliſarum fremitus terrorem Perſis injecit, & æneorum ſcutorum ſplendor, Perſicorum equorum aciem perſtrinxit, atque avertit. Itaque Cyrus ſuperatus, trium dierum inducias cum Crœſo fecit.

2 Crœſus in Cappadocia victus a Cyro ut commode fugam facere poſſet, militibus imperavit, ut magnam lignorum multitudinem comportarent. His viam anguſtam & arctam ſtravit: cumque nox ingrueret, per eam copias abduxit ſumma celeritate. Equites vero leviſſimos & celerrimos reliquit: qui cum primum illuxiſſet, ſylvam incenderent. Hoc pacto Crœſus per fu-

ϑες τῆς Ἑλλωικῆς ὁπλίσεως καπεπλάγησαν· ἀλλὰ μὼ ϗ τ̃ δοράτων κρεμομένων πρὸς τὰς ἀσπίδας, ὁ ψόφ⊙ τὰς Πέρσας ἐξέπληξεν· ἥ γε μὼ αὐγὴ τ̃ ἐπιχάλκων ἀσπίδων τὰς ὄψεις τ̃ Περσικῶν ἵππων ἀπέστρεφεν· ὥς τε Κῦρ⊙ ἡδηθεὶς, [1] τριῶν μὼων σπονδὰς ποιεῖς Κροῖσον ἐποιήσατο.

Κροῖσ⊙ ἡδηθεὶς πρὸ Καππαδοκίαν ὑπὸ Κύρ⊙, βαλόμεν⊙ ἀποδρᾶναι, προέταξε τῆς στρατιώτας ξύλα πολλὰ κομίζειν· πολὺ νήσας ὁδὸν τῆς ὁδ̃, στενῆς ὄσης, ἐπεὶ νὺξ ἐγένετο, αὐτὸς μὲν τὸν δυνάμιν ἐπεξήγαγε σπουδῇ πολλῇ, ἱππεῖς δ̃ τὸς ἐλαφροτάτους καπέλιπον ὑπαναγαζόμενος ἕω, τὸν ὕλην καταπρήσοντας. [2] Κροῖσ⊙ μὲν δὴ τ̃ φυγ̃ προέλαβεν·

Κῦ-

1 Τριῶν μὼων] Interpres ἡμερῶν.

2 Κροῖσ⊙ μὲν δὴ τ̃ φυγ̃ καπέλαβεν] Deeſſe aliquid vel cæcus videat. Puto voluiſſe cum dicere quod alibi, τ̃ φυγ̃ πλείστον ὅδὸν προέλαβε. *Caſaubonus.*

Περέλαβεν] Ita reſtitui cum Fl. pro καπέλαβεν

3 Ἐμὸς.

Κύρῳ ὑ ὑπὸ τ φλογὸς ἐκωλύετο.

gam evasit. Cyrum autem a persequendo flamma prohibebat.

[CAP. IX.]

Καμβύσης.

Καμβύσης Πηλούσιον ἐπολιόρκ. Αἰγύπτιοι κραταιρῶς ἀνθίσαντο, ὑποκλείσαντες τ Αἰγύπτ τὰς [1] ἐμβολὰς, [2] ὑ πολλὰ προσάγοντες μηχανήματα ἐφίεσαν καταπέλτας ὀξυβελεῖς, πέτρας, ὑ πῦρ. Καμβύσης ὅσα σέβουσιν Αἰγύπτιοι ζῶα, κύνας, πρόβατα, αἰλούρους, ἴβεις, [3] πρὸ τ ἑαυτῦ στρατείας ἔταξεν· Αἰγύπτιοι

Cambyses.

Cambyses Pelusium oppugnabat, Ægyptii fortiter resistentes, aditus Ægypti clauserunt, multasque machinas immiserunt, catapultis acuta tela mittentes, saxa atque ignem. Cambyses, quotquot animalia Ægyptii deorum honore colunt, canes, oves, feles, ibides ante suum exercitum collocavit. Ægyptii jaculari

ὑ

1 Ἐμβολὰς] Fl. ἐσβολάς. Pro ὑ δὲ προσάγοντας μηχανήματα ἐφίεσαν κ. scripsi cum Fl. Interprete, nec non Cod. Casauboni, ὑ πολλὰ προσάγοντες μηχανήματα, ἐφίεσαν κ. Pelusiotæ quippe obsessi admovebant machinas, e quibus saxa aliaque tela in Persas mittebant, ut locum inspicienti manifestum est: quare etiam Cambyses dicitur animalia, Deorum loco ipsis culta, ante exercitum locasse, ut jaculari dissuterent.

2 Καὶ προσὸς δὲ προσάγοντας μηχανήματα ἐφίεσαν καταπέλτας ὀξ.] In nostro Codice ita scriptum erat, ὑ πολλὰ προσάγοντες μηχανήματα, ἐφίεσαν κατὰ τὰς ὀξυβελεῖς πέτρας ὑ πῦρ κε. mendosissime. Jam illud primum πολλὰ προσάγοντες μηχ. mendosum est non enim Pelusiotæ obsessi machinas admovebant, sed Persæ obsidentes. quare legendum, ὑ προὸς δὲ προσάγοντας μηχ. Deinde scribendum, ἐφίεσαν vel ἀφίεσαν καταπέλτας: ut apud Aristotelem ὁ τ καταπέλτου βολὴ φέρεται. & inde dicti οἱ καταπελτάριοι. Vocem ὀξυβελεῖς haud facile dixerim debeasne cum καταπέλτας conjungere, an substantive accipere. nam ὀξυβελὴς appellatur affinis catapultæ machina militaris, qua tela in hostem mittuntur. Sed malo ὑπόθετικῶς accipere. Ut apud Diodorum Siculum libro decimo quarto, Δαπὸ ὧν τ γῆς, τοῖς ὀξυβελέσι καταπέλταις εἰ συρακόσιοι χρώμενοι, συχνὰς τῆ πολιμίων ἀνεῖλον. At Interpres καταπέλταις legit. *Casaubonus.*

3 Πρὸ τ ἑαυτῦ στρατείας] Στρατιᾶς. *Id.*

1 Καὶ

destiterunt, metuentes ne sacrum aliquod animal læderent. Ad hunc modum Cambyses Pelusio capto, in Ægyptum pervenit.

ἢ βάλλοντες ἐπαύσαντο φόβῳ τοῦ πληξαι τὰ τῶν ἱερῶν ζώων. οὕτω Καμβύσης Πηλούσιον ἑλὼν εἴσω τῆς Αἰγύπτου παρῆλθεν.

[CAP. X.]

Oebares.

Septem cum Dario satrapæ Magis principibus Persarum de medio sublatis, consilium de imperio agitabant. Visum est equis insidentes extra urbem egredi: & cujus equus primum hinniret, is rex constitueretur. Oebares equiso Darii cum, quid consilii initum esset, comperisset, ante unum diem equum ejus in constitutum locum adduxit: adjunctaque equa, masculum immisit. Quo facto, equum postridie reduxit. Darius equo vectus, cum reliquis satrapis venit. Equus autem

Οἰβάρης.

Οἱ περὶ Δαρεῖον ἑπτὰ σατράπαι, τοὺς μάγους ἄρχοντας Περσῶν καταλύσαντες, ἐβουλεύοντο τῆς ἀρχῆς περί. ἔδοξεν ἵππους ἐποχουμένους ἄσυ ἔξω προελθεῖν. ὅτῳ δ' ἂν πρῶτον ἵππος χρεμετίσῃ, τοῦτον βασιλεύειν. Οἰβάρης ἱπποκόμος Δαρείου μαθὼν τὰ βεβουλευμένα, ἤγαγε αὐτοῦ τὴν ἵππον προ μιᾶς ἡμέρας εἰς τὸ προκείμενον χωρίον, καὶ [1] παρασπάσας ἡλίκην ἵππον ἐπαφῆκεν τὰ ἄρρενα. τῇ πρώιᾳ ἐπανῆγε τὴν ἵππον· τῆς ὑστεραίας ὁ Δαρείου ἐποχούμενος ἧκε μετὰ

1 Καὶ παρασπάσας ἡλίκην ἵππον, ἐπαφῆκεν τὰ ἄρρενα. τῇ πρώιᾳ ἐπανῆγε τὴν ἵππον τῆς ὑστεραίας, &c.] Ita supplevi locum hunc cum Fl & Interprete: intermedia quippe inter ἡλίκην ἵππον & τῆς ὑστεραίας in Vulgata aberant. Casaubonus in ora Vulgatæ supplerat προσῆγε αὐτῇ τὴν Δαρείου ἵππον.

1 Δα

μὴ τῶν ἄλλων σατραπῶν· ὁ δὲ ἵππος αὐτὸς γνωρίσας τὸν τόπον τῆς συνουσίας, ἐρωτικῶν τι παθῶν, πρῶτος ἐχρεμέτισεν. οἱ σατράπαι καταπηδήσαντες, Δαρεῖον προσεκύνησαν, καὶ βασιλέα Περσῶν ἐκήρυξαν.

ejus cognito loco, in quo cum equa rem habuisset, amatorio quodam desiderio primus hinniit. Satrapæ ex equis suis desilientes, Darium adoraverunt, & regem Persarum constituerunt.

[CAP. X.]

Δαρεῖος.

¶ Δαρεῖος παρετάσσετο Σκύθαις. [1] λαγὼς διήλαξε τοῦ τῶν Σκυθικῶν φάλαγγα· Σκύθαι μὲν ἐδίωκον τὸν λαγών· Δαρεῖος δὲ ἄξιον ἔφη Σκύθας φεύγειν, οἷς τοσοῦτον ἡμῶν καταφρονοῦσιν, ὡς τε Πέρσας καταλιπόντες, [2] τὸν λαγὼν διώκουσιν· καὶ δὴ τὸ ἀνακλητικὸν σημήνας, τῆς ἀναχωρήσεως ἐβουλεύσατο.

Darius.

¶ Darius adversus Scythas prælium committebat. forte accidit, ut lepus juxta Scythicam phalangem decurreret. Scythæ leporem insequebantur. Darius vero: Operæ precium, inquit, est a Scythis fugere, quibus adeo contemptui ducimur, ut relictis Persis leporem persequantur: & receptui signo dato, de discessu consilium cepit.

Δα-

1 Λαγὼς διήλαξε τοῦ τῶν σκ. φάλ.] Dum vestigia litteratum specto, in suspicionem adducor scripsisse Polyæ. διῆξε, ut apud Herodotum in eadem historia, vel διῆλθε, aut nescio quid hujusmodi: dum Interpretem, διέδραμε, vel διήτιξε. Idem Interpres lacunam nostri Codicis ita explet, καὶ τὸ ἀνακλητικὸν σημήνας, τῆς φυγῆς (vel ἀφόδου) ἐβουλεύσατο. Casaubonus.

Διήλαξε] Ita edidi cum Fl. pro vulgato διήλασε Casaubonus in margine Vulgatæ notarat διῆλθε.

2 Τὸν λαγὼν διώκουσιν· καὶ δὴ τὸ ἀναχωρήσεως ἐβουλεύσατο] Ita edidi cum Fl. & Interprete, nisi quod Fl. ἐβουλεύσαντο. Vulgata τὸν λαγὼν διώκουσι... λεύσατο, omissis intermediis.

3 Τικ-

2 Darius Magos nocturno tempore adorturus, cum septem Persis, ut in tenebris se mutuo possent agnoscere, consilium dedit, ut vinculum tiaræ, quod a posteriore capitis parte tiaram connectit, in frontem reducerent, ut pro signo esset tiaræ nodus, frontem attrectantibus.

3 Darius primus tributa gentibus imposuit. Verum ne molestе ferrent, non ipse exegit, sed satrapas constituere jussit. Quibus ingentia tributa describentibus ipse subscripsit, dimidiam partem remittens subditis. Qui libentibus animis dimidium pependerunt, quasi magno jam beneficio ab rege affecti.

3 Darius adversus Scythas expeditione susce-

Δαρεῖος μέλλων τοῖς μάγοις νύκτωρ ἐπιπίπτειν μὴ τὴν ἑπτὰ Περσῶν, ἵνα ἐν σκότῳ δυνάμενοι γιγνώσκειν ἀλλήλους, συνεβάλοντο [3] παρίδεσμον, ὃ τὴν κεφαλῆς ὄπισθεν ὑποφίγγει τὸν πάραν, αὐτὸς εἰς μέτωπον ἀναγαγεῖν, [4] ἵνα σημεῖον ᾖ ἅμα τὴν πάρας καὶ τὴν μίτρας ἁπτομένους τοῦ μετώπου.

Δαρεῖος πρῶτος φόρους ἔταξε τοῖς ἔθνεσιν· ὅπως δὲ μὴ χαλεπήνειαν, οὐκ αὐτὸς ἔταξεν, ἀλλὰ τοῖς σατράπαις τάξαι προσέταξεν· τῶν δὲ ὁμοσίντων μεγάλας φόρους, αὐτὸς προσέγραψε, τὰς ἡμίσεις χαριζόμενος τοῖς ὑπηκόοις. οἱ δὲ ἄσμενοι τὰς ἡμίσεις τελεῖν ὑπέσχοντο, ὡς ἤδη μεγάλῳ εὐεργεσίᾳ ὠφελοῦντες καὶ βασιλέως λαβόντες.

Δαρεῖος ἐπὶ Σκύθας ἐλάσας, ὅτι Σκύθας ἐλεῖν οἷός

3 Παρίδεσμον, ὃ τὴν κτλ.] Quidam Codd. παρίδεσμον. Idem mox ἵνα σημεῖον ᾖ ἅμα τὴν πάρας καὶ τὴν μίτρας ἁπτομένους τοῦ μετώπου. quo etiam modo Interpres legit, nisi quod illa καὶ τὴν μίτρας non agnoscit. *Casaubon.*

4 Ἵνα σημεῖον ᾖ ἅμα τὴν πάρας καὶ τὴν μίτρας ἁπτομένους] Fl. ἵνα σημεῖον ὦ ἅμα τὴν πάρας χειμένας ἁπτομένους. Lego, ἵνα σημεῖον ᾖ ἅμα τὴν πάρας καὶ τὴν μίτρας ἁπτομένους.

5 Οὔτε

οἷός τ ἦν, ⁵ ὅπ σπίων διπορία τῶν δρασμὸν σκέψις ἦν· ὅπως ἂν λάθοι τὸς Σκύθας, τὸ στρατόπεδον ὡς εἶχεν ἐᾶ κῆ χώραν μένειν. ἦσαν ἐν αὐτῷ τραυματίαι πολλοὶ, ὄνοι, ἡμίονοι, κυνες· ἀλλὰ κῆ πυρὰ πολλὰ διὰ νυκτὸς ἐκέλευσεν ἀνακαῦσαι· ὁ πῶτα δὴ ὁρῶντες οἱ Σκύθαι, ἀκούοντες τ παραχὴ τ ζώων, κῆ τὰς σκιὰς ἀκεραίας ὁρῶντες, ᾤοντο παρεῖναι τὸς Πέρσας· οἱ ἦ ἄρα ἦσαν πρὸ πολλῆ πεφυγότες. Σκύθαι ἦ ὀψὲ τὸν δρασμὸν μαθόντες, ἐπεχείρουν διώκειν, ὡς καταλαβεῖν αὐτῶν δυνατὸν ἦν ἔτι.

pta, cum neque capere Scythas posset, neque frumenti satis haberet, de fuga deliberationem instituebat. Quo igitur facilius Scythas falleret, castra quemadmodum erant, sivit in pristino loco remanere. Erant in eis multi vulnerati, asini, muli, canes, aliaque, item ignium magna copia. Eos per noctem jussit incendere. Quo viso Scythæ, audientes animalium purturbationem & tabernacula integra conspicientes, Persas adesse putabant. At illi longe ante fugam fecerant. Scythæ sero tandem fuga cognita, persequi conabantur, quos comprehendere amplius nequaquam poterant.

Δαρεῖος Χαλκηδόνα ἐπολιόρκει, Χαλκηδόνιοι τειχῶν ὀχυρότητι, κῆ πυ-

5 Darius Chalcedonem oppugnabat. Chalcedonii murorum firmitudine, & ciborum ρασκευῆ

5 Οὔπ σπίων διπορία] Scribe, ὅπ σπίων ἦν διπ. vel διπορίαν εἶχεν. ἀλλὰ σὺν Sp. Casaubonus.

6 Τῶν δὴ ὁρῶντες οἱ Σκύθαι, ἀκούοντες τ παραχῆ τῶν ζώων, κῆ τὰς σκιὰς ἀκεραίας ὁρῶντες, ᾤοντο παρεῖναι] Ita locum hunc supplevi cum Fl. & Interprete. In Vulgata, οἱ Σκύθαι, ἀκούοντες τ παραχῆ τῶν ζώων, κῆ τὰς σκιὰς ἀκεραίας ὁρῶντες, desiderabantur.

7 Ἀλλ'

apparatu freti, parum de oppugnatione solliciti erant. Darius exercitum quidem mœnibus non admovit, sed reliquam omnem regionem populabatur: simulansque se majores copias auxiliares expectare, quietem agebat. Chalcedoniis mœnia custodientibus, a colle nomine Aphasio, qui abest ab urbe decem stadiis, subterraneum meatum Persæ fodere cœperunt. cumque ad forum urbis opus produxissent, conjectura sumpta de radicibus olivarum quæ in foro nascebantur, noctem expectantes, aperto meatu

ρασκαδῆ τροφῶν ἀπορίαν-τες, ἤκισε τὴν πολιορκίαν ἐφρόντιζον. Δαρεῖος τὴν μὲν ἐραπιὰν οὐ προσῆγε τοῖς τείχεσιν· [7] ἀλλ' οὐδὲ τὴν χώραν ἔβλαπτεν· προσποιούμενος ἢ ἀναμένειν συμμαχίαν μείζονα, τὴν [8] ἡσυχίαν ἦγε. τῶν δὲ Χαλκηδονίων τειχοφυλακτούντων, ἀπὸ τοῦ καλουμένου Ἀφασίου λόφου, πεντεκαίδεκα σταδίοις τῆς πόλεως ἀπέχοντος, ἤρξαντο μεταλλεύειν ὑπόνομον οἱ Πέρσαι· [9] ἐπεὶ δὲ κατὰ τὴν ἀγορὰν ὀρύσσοντες ἐξῆλθον, πεπυσμένοι ῥίζαις τῶν ἐλαιῶν, αἳ πρὸς τὴν ἀγορὰν ἐπεφύκεσαν, νύκτα ἀναμείναντες, τὸν ὑπόνομον ἀνα-

7 Ἀλλ' οὐδὲ τὴν χώραν ἔβλ.] Ita melius noster, quam Interpretis Codices, ἀλλὰ οὐ τὴν χώραν ἔβλαπτεν. In sequentibus, non dubitavimus illa verba ἐπεὶ κατὰ τὴν ἀγορὰν..... ἀπὸ τῶν ἐλαιῶν αἱ Polyæno reddere: cum is, a quo noster liber fuit descriptus, his omissis ad posita secundo loco illa κατὰ τὴν ἀγορὰν transvolasset. In hiatu illo, quem reliquimus inter ἀγορὰν & ἀπὸ, desunt hujusmodi quædam, ἐξῆλθον, πεπυσμένοι. vel φρέαρ aut θεμέθλια τὸ ἱερὸν, ὡς ἐπικαίρως. Casaubonus.

8 Ἡσυχίαν ἦγε.] Fl. τὴν ἡσυχίαν ἦγε. Mox Fl. τῶν ἀπὸ τὴν καλ. quomodo etiam Codd. Casauboni.

9 Ἐπεὶ δὲ κατὰ τὴν ἀγορὰν ὀρύσσοντες ἐξῆλθον, πεπυσμένοι ῥίζαις τῶν ἐλαιῶν] Ita edidi cum Fl. nisi quod is habeat ῥίζις, supposito posteriori syllabæ αι, ut & ἐλαῶν. In Vulgata erat, ἐπεὶ δὲ κατὰ τὴν ἀγορὰν..... ἀπὸ τῶν ἐλαιῶν. Pro αἳ κατὰ τὴν ἀγορὰν, ut exhibebat Vulgata, cum Fl. scripsi αἳ πρὸς τὴν ἀγορὰν.

ἀναζωμώσαντες, ἀνέβησαν ἐς τὴν ἀγορὰν. καὶ τὴν πόλιν ἄνδρ μάχης καὶ κράτος ἅλον, Χαλκηδονίων τὰ τείχη φυλαττόντων.

ascenderunt in forum, & urbem sine prælio per vim ceperunt, Chalcedoniis in muris excubias agentibus.

Δαρεῖος ἐπολέμει Σάκκαις τριχῆ διηρημένοις· μιᾶς κρατήσας μοίρας 10 τῶν Σακκῶν ἱζόντων τὰς ἐσθῆτας, καὶ τὸ κόσμον, καὶ τὰ ὅπλα ὠκειώσατο τοῖς Πέρσαις, καὶ προσῆγεν αὐτὸς τῇ δευτέρᾳ μοίρᾳ τῶν Σακκῶν, νόμῳ φιλίας ἡμέρα βαδίζοντας. οἱ δὲ Σάκκαι τῷ σχήματι τῶν ἐσθήτων καὶ τῶν ὅπλων ἐξαπατώμενοι φιλοφρόνως προσελθόντες ὡς οἰκείους ἠσπάζοντο. Πέρσαι δὲ, ὧν γὰρ αὐτοῖς ὠδήγγελτο, πάντας ἐφόνευσαν. καὶ μεταβάντες ἐπὶ τὴν τρίτην μοῖραν Σακκῶν ὡσαύτως ἐκράτησαν· οὐδὲ γὰρ

6 Darius cum Saccis tripartito divisis bellum gerebat: cum unam partem debellasset, Saccarum devictorum vestibus & armis Persas amicivit, eosque ad alterum Saccarum exercitum duxit, amicorum specie sensim ambulantes. Saccæ vestium & armorum habitu decepti, amice accedentes, quasi suos salutabant. At Persæ (habebant enim hoc præceptum) omnes occiderunt: & ad tertiam partem transeuntes Saccarum, eos absque pugna vicerunt. Neque enim

ἀντέ-

10 Τῶν δὲ Σακκῶν ἱζόντων] Quid est ἱζόντων? num fuit prius αὐτομολιζόντων? haud puto. Interpr. devictorum. hoc est, κρατηθέντων, vel αἰχμαλώτων. Casaubonus.

Σακκῶν ἱζόντων τὰς ἐσθῆτας] Fl. Σακκῶν ἱζόντων ἀλόντων τὰς ἐσθῆτας. Suspicor vocem ἱζόντων ex margine irrepsisse in textum, quare lego Σακκῶν (aliis Σάκαι, scribuntur unico κ.) ἀλόντων τὰς ἐσθῆτας, &c. αὐτομολιζόντων, quomodo num forte fuerit hæsitat Casaubonus, nihili quidem est, cum Græcum sit αὐτομολία, non αὐτομολιζα. Paullo post pro προσήγαγον, Fl. προσῆγον. In fine strategematis, pro μειζόνων, Fl. μιζῶν.

11 Δα-

restiterunt, binis copiis ante superatis.

7 Darius Ægyptiis non ferentibus Oruandri satrapæ crudelitatem, ob eamque causſam deficientibus, ipse per desertum Arabiæ profectus, Memphin pervenit. Per id tempus Ægyptii Apin amissum, communi luctu prosequebantur. Darius promulgavit, se ei qui Apin adduxisset, centum auri talenta daturum. Illi pietatem ejus admirati, non amplius cum defectoribus stabant, sed Dario sese tradebant.

8 Darius adversus Saccas expeditionem suscepit. Reges Saccarum Sacephares, Homarges, Thamyris, in

ἀντίσησαν, τ̃ δύο μοιρῶν προηγημένων.

Δαρεῖος, Αἰγυπτίων δ̀ φερόντων Οὐρανδρε ξ̃ σατράπε τὼ ὠμότητα, κ̀ ἀφ' ὰ τ̃ ἐπιτηδείων, αὐτὸς ἀφ' τ̃ ἐρήμης Ἀραβίας ὁδεύσας, ἦκεν εἰς Μέμφιν· ἔτυχον δ̀ Αἰγύπτιοι τ̀ Ἄπιν ἀφανῆ γεγονότα κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας πενθοῦντες. Δαρεῖος προέγραψε τῷ ἀγαγόντι τ̀ Ἄπιν δώσειν ῥ' τάλαντα χρυσίε. οἱ δ̀ τὼ δόσεβειαν αὐτ̃ θαυμάσαντες, οὐκέτι μ̀ τ̃ ἐπιτήντων ἐτράποντο, ἀλλὰ σφᾶς αὐτὸς Δαρείῳ παρέδωκαν.

11 Δαρεῖος δ̀ τὴ Σάκκας ἐστράτευσεν· οἱ βασιλεῖς τ̃ Σακκῶν, Σακεσφάρης, 12 Ὁμάργης, Θάμυρις

11 Δαρεῖος δὴ Σάκκας] Hic debuit alius esse titulus. nam stratagema quod hic refertur non est Darii; sed Syracæ. Darii autem stratagemata, etiam index septem tantum promiserat. In nominibus propriis differunt aliquid Codd. noster & Interpretis. Lectór sequatur quod libitum fuerit. Mox, οὐδὲ Περσῶν ferri vix potest. Interpr. ἀφ' Περσῶν. Mendosa sub finem sunt illa, κ̀, ὡς γὰρ δὴ πού, ἐύξατο. nescio quid scripserit. nisi cui placet, κ̀, ὡ γὰρ δύσεβὲς. αὖξ. Sed aliter longe Interpres. videtur ejusmodi sententia desiderari qualis est illa apud Thucydidem in non dissimili re, libro septimo, κ̀ ὁ Νικίας, (ὡ γὰρ πᾳ ἄλλα θεατμῶ τι κ̀ τῷ πιστῷ ὠφελιμῷ·) ὁ δ' ἀν. Casaubonus.

12 Ὁμάργης] Ita edidi cum Fl. & Interprete, pro Ὁμάρης.

μυρίας ἐβαλλόντο ἐν ἐρήμῳ χωρίῳ περὶ τῶν παρόντων. ἱπποφορβὸς ἀνὴρ Συράκης προσῆλθεν αὐτοῖς ἐπαγγελλόμενος ἀφθαρτον τὸ Περσῶν στράτευμα, ἐὰν πίστιν παισὶν αὐτοῦ καὶ τοῖς ἐγγόνοις δῶσιν ὅρκῳ καὶ χρήμασι ὁμόσωσιν· οἱ μὲν ὤμοσαν· ὁ δὲ ἀπατώμενος τῷ παραξιφίδα ἀφεῖλεν αὐτοῦ ῥῖνα, καὶ ὦτα, καὶ τὸ ἄλλο σῶμα δεινῶς ἐλωβήσατο. καὶ αὐτομολήσας πρὸς Δαρεῖον, [13] ταῦτα ἔφη παθεῖν ὑπὸ τῶν Σακκαις βασιλέων. Δαρεῖος δὲ ἐπίστευσε τῷ μεγέθει τῆς συμφορᾶς· ὁ δὲ Συράκης ἐπικαλούμενος πῦρ αἰώνιον καὶ ἱερὸν ὕδωρ, πιμελείαν τε καὶ Περσῶν ἔφη λαβεῖν ἐπιτάδακα. ὁ δὲ τρέπεται· Σάκκαι τὴν ἐπιοῦσης νυκτὸς ἀπαίρειν μέλλουσιν· εἰ δὲ ἡμεῖς μὲν σωτηρίας οὐδὲ προλάβωμεν τὴν χώραν, ἐφ' ᾗ σκη-

loco deserto de præsentibus rebus consilium capiebant. Equiso quidam nomine Risaces eos accessit, promittens, se Persarum copias ad nihilum redacturum, si juramento confirmarent, se liberis & posteris ejus equos ac pecunias daturos. Quibus jurantibus, ille stricto cultro nares & aures suas abscidit, ac reliquum corpus vehementer mutilavit, transfugiensque ad Darium, hanc inquit calamitatem se a Saccacarum regibus accepisse. Darius magnitudini calamitatis fidem adhibuit. Risaces vero ignem sempiternum obtestans, & sacram aquam: Supplicium, inquit, per Persas volui ab ipsis sumere. Hoc autem pacto id fieri poterit: Saccæ nocte sequenti castra movere constituerunt. Quod

voi

13 Ταῦτα ἔφη παθεῖν] Fl. ταῦτα ἔφη παθεῖν.

14 Per-

si nos per aliam compendiosiorem viam præoccupaverimus eum locum, quo illis iter est, tanquam in reti omnes capiemus. Ego cum pastor sim equorum & omnium locorum notitiam habeam, viam facile monstrabo. Sed res postulabit, ut esculenta, poculentaque septem dierum nobiscum vehamus. Qui cum viam præmonstrans milites septem dies duxisset, eosque in aridam Mediam conjecisset, deficiente aqua & cibariis, chiliarchus Rhanosbates, Quamobrem, inquit, decipere regem tantum ac Persarum tantam multitudinem apud animum statuisti, & in locum omni aqua carentem deducere, in quo neque avem videmus, neque bestiam, & neque progrediendi, neque revertendi potestas conceditur? At ille, complosis manibus, in cachinnoi σέλλοντας, ὥσπερ ἐν παγῃ πάντας αἱρήσομεν· ἐγὼ δὲ ἱππαγρέτης ὢν, καὶ τὴν ἐπιχώριον τῆς χώρας ἀπειρίαν ἔχων, ἡγήσομαι· σιτία δὲ καὶ ποτὰ ζ ἡμερῶν ἐπαγώμεθα. ὁ μὲν ἡγήσατο τῆς ὁδὸς πεζάγων δὲ τ σφαπιωτῶν ἡμέρας ζ, καὶ καταστήσας εἰς μέσον τὸν ἄνυδρον, ἀπολιπόντων ὕδατος, καὶ τ σιτίων, ὁ χιλιάρχης [14] Ῥανοσβάτης, Τί σοι ἔδοξεν, εἰπόντος, ἐξαπατῆσαι τηλικοῦτον βασιλέα, καὶ πόσην πληθος Περσῶν, καὶ ἀγαγεῖν εἰς χώραν ἄνυδρον, ἐν ᾗ μήτε ὄρνεον ὁρῶμεν, μήτε θηρίον, καὶ ὅτι πορείαν δυνατὸν, ὅτι ἀναχωρεῖν; ὁ δὲ συγκροτήσας τὰς χεῖρας, καὶ μεγάλα ἀναγελάσας· ἐγὼ, ἔφη, νενίκηκα, βαλόμενος χάριν σῶσαι Σάκκας τὰς ἐμὰς πλίνας, διψῇ καὶ λιμῷ Πέρσας ἀπολώλεκα. ὁ μὲν χιλίαρχος συσκηνήματα τῶν

14 Ῥανοσβάτης] Ita scripsi cum Fl. nec non Interprete pro Ἀτοσβάτης.

τῷ κεφαλῇ ἀπέκοψε. Δαρεῖος δ' ἀναβὰς ἐπὶ λόφον ὑψηλὸν, τ κάνδυν, καὶ τὴν παρὰ τῷ σκήπτρῳ ἐλεφάς, καὶ τὸ διάδημα τὸ βασιλικὸν ἐνείσας, κατέπηξεν ἐπὶ γῆς. 15 καὶ, ὦ γὰρ ἐπὶ πολὺ, ηὔξατο τῷ Ἀπόλλωνι, εἰ χρεὼν σωθῆναι Πέρσας, ὕδωρ ἐξ ὁρατοῦ θεμένην. ὁ θεὸς ἐπήκουσε· καὶ ὄμβρος κατέῤῥαγη πολύς. τὸν ὑποδεξάμενοι δέρμασι καὶ ἀγγείοις οἱ Πέρσαι, διεσώθησαν ἐπὶ Βάκτρον ποταμὸν, τῷ θεῷ χάριν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας εἰδότες· ὅσον δ' ἐπὶ τῇ ἀπάτῃ δ' ἱπποφορβὸς πάντες διεφθάρησαν. τὸν ἱπποφορβὸν ὕστερον καὶ Ζωπύρου μιμησάμενος, καὶ ἀ-

num effusus: Ego, inquit, victoriam adeptus sum. Nam ut a Saccis civibus meis periculum depellerem, siti ac fame Persas enecavi. chiliarchus confestim Risaci caput abscidit. Darius autem ascendens in excelsum quendam collem, sceptrum candy ac tiara involutum, colligato ad hæc diademate regio, in terram defixit: sic enim præceperat Deus: precatusque est Apollinem, si quo modo incolumes Persæ servari possent, aquam cælitus præberet. Audivit preces Deus, imberque copiosus depluit. Hunc excipientes pellibus ac vasis Persæ, ad Bactrum fluvium evaserunt, Deo pro salute gratiam habentes. Quemadmodum autem equisonis dolo pene universus exercitus inte-

κρω-

15 Καὶ, ὦ γὰρ ἐπὶ πολὺ, ηὔξατο] Fl. καὶ ὦ γὰρ ἐπὶ πολ.....ηὔξατο. Unde lego absque ulla immutatione, καὶ, ὦ γὰρ ἐπιπολὺ, ηὔξατο. quomodo etiam legisse videtur Interpres ἐπιπολὺ enim non tantum *ortum* notat, ut sumitur plurimum apud Auctores, sed etiam idem significat, quod ἐπὶ πολὺ, raro licet ita inveniatur, teste Eustathio ad Homeri Iliad. Λ. pag. ᴍᴄᴄᴄxxix. Pro ηὔξατο τῷ Ἀπόλλωνι ὕδωρ ἐξ ὁρατοῦ, ut erat in Vulgata, cum Fl. & Interprete scripsi ηὔξατο τῷ Ἀπόλλωνι, εἰ χρεὼν σωθῆναι Πέρσας, ὕδωρ ἐξ ὁρατοῦ, &c.

I Καὶ

riit, sic in posterum Zopyrus imitatus equisonem, mutilata facie deceptos Babylonios subegit.

κρωτηριάσας τὸ πρόσωπον, Βαβυλωνίους ἐξαπατήσας ἐχειρώσατο.

[CAP. XII.]

Zopyrus.

Darius Babylonem oppugnans, longo tempore civitatem capere non potuit. Zopyrus Darii satrapa mutilata facie, transfugæ specie ad hostes venit, quasi his damnis a Dario affectus. Babylonii vultus calamitati fidem adhibent, Zopyroque administrationem civitatis permittunt. Qui per noctem portas aperuit, & Darius Babylone potitus est. Sed hanc vocem plane regalem emisit, se viginti Babylonibus æquo animo carere posse, ne da-

Ζώπυρος.

Δαρεῖος πλευρικῶν Βαβυλῶνα, χρόνῳ μακρῷ τὴν πόλιν ἑλεῖν οὐκ οἷός τε ἦν. Ζώπυρος Δαρείου σατράπης ἀκρωτηριάσας τὸ πρόσωπον, ἦκεν αὐτόμολος, ὡς πᾶσι δὴ ὑπὸ Δαρείου παθών. Βαβυλωνίοις πιστεύσασι τῇ ὄψει τῆς συμφορᾶς, καὶ τῷ Ζωπύρῳ τὴν πόλιν ἐπιτρέψασιν· ὁ δὲ νύκτωρ ἀνοίγει τὰς πύλας. [1] καὶ Δαρεῖος κρατήσας Βαβυλῶνος, ἐκεῖνο δὴ τὸ λαμπρὸν ἐφθέγξατο· ἀλλ' οὐδὲ κ' Βαβυλωνίους ἔχειν ἐκκλέμμου ἄν, ἐφ' ᾧτινι ἐρᾷν τοι-

1 Καὶ Δαρεῖος κρατήσας, Βαβυλῶνος ἔχειν] Lege sic, καὶ Δαρεῖος κρατήσας Βαβυλῶνος, ἐκεῖνο δὴ τὸ λαμπρὸν ἐφθέγξατο, Ἀλλ' οὐδ' κ' Βαβυλωνίους ἔχειν ἐκκλέμμου ἄν, ἐφ' ᾧτινι τοιαῦτα πάσχοντα Ζώπυρον. ex Libris. Insignis vero Frontini error, &, ut puto, μαμμωνικὸς, qui Cyrum pro Dario in hac historia nominat. III. 3. 4. *Casaubonus.*

Καὶ Δαρεῖος κρατήσας Βαβυλῶνος, ἐκεῖνο δὴ τὸ λαμπρὸν ἐφθέγξατο· ἀλλ' οὐδ' κ' Βαβυλωνίους ἔχειν ἐκκλέμμου κ' ἐφ' ᾧτινι ὁρᾷν, &c.] Ita edidi & distinxi cum Fl. & Interprete, nec non Casaubono, pro vulgato, καὶ Δαρεῖος κρατήσας, Βαβυλῶνος ἔχειν ἐκκλέμμου ἄν, ἔφη, ἐφ' ᾧ τι ὁρᾷτ, &c.

πιαῦτα παθόντα Ζώπυρον.

mnum hoc Zopyri videret.

[CAP. XIII.]

Ἀρταξέρξης.

Βασιλεὺς Ἀρταξέρξης Ὀρόντῃ προσέταξε, Τηρίβαζον Κύπρου σατράπην ἄγε μοι δεδεμένον. Ὀρόντης· ἐδεδοίκει γὰρ Τηρίβαζον· λόχῳ τὸν ἄνδρα εἷλε. ὁ δὴ λόχος ἦν, οἶκος ἐν ᾧ βόθρος βαθὺς· ἄνω δὲ βόθρου κλίνην ἔθηκεν οὐκ ἐντεταμένην, ἀλλὰ χρώμασι ποικίλοις κεκοσμημένην. καλεῖ Τηρίβαζον, ὡς λαλεξόμενος ἐπ' ἐρήμου. Τηρίβαζος εἰσέρχεται, καὶ καθίζανει, καὶ διὰ τῆς κλίνης εἰς τὸν βόθρον καταφέρεται, καὶ συλληφθεὶς ἀναπέμπεται βασιλεῖ δεδεμένος.

Artaxerxes.

Rex Artaxerxes Oronti mandavit, ut Teribazum Ægypti Satrapam vinctum sibi mitteret. Orontes (metuebat enim Teribazum) per insidias hominem cepit, hoc fere pacto. Domus erat quæ specum profundam habebat. Super specu lectum collocavit, non intensum, sed variis tapetibus ornatum. vocat Teribazum, quasi colloquium cum eo habiturus. Teribazus clam ingressus, consedit, & per lectum in fossam defertur, atque comprehensus ad regem vinctus mittitur.

[CAP. XIV.]

Ὀρόντης.

Ὀρόντης ἀποστὰς ἐπολέμει τοῖς βασιλέως στρατηγοῖς, καὶ καταφυγὼν ἐπὶ

Orontes.

Orontes facta defectione cum regis ducibus bellum gerebat, confugiensque in collem

λόφον

Tmoli, eum vallo circumdedit, ne expeditiones, aut excubias decernentes, conspicerentur ab hostibus. Ipse per noctem delectis equitibus assumptis, eruptionem fecit, ac per eam viam quæ Sardes ducebat, commeatum devectum ad hostes per vim rapuit, magnamque prædam a Sardianis abegit: missoque nuncio eos qui intra munitionem relicti erant, de his certiores fecit: & ut postridie hostem aggrederentur, imperavit. Qui summa cum fiducia impetum fecerunt. Orontes autem a tergo hostium accedens, aliis interfectis, aliis captis, sine periculo discessit.

λόφον ἔτι Τμώλε, χαράκωμα ὠκοδόμησε. [1] τῶν πολεμίων ἀντιστρατοπεδευόντων, παρήγγειλε τοῖς στρατιώταις ὀχυρὸν μάλιστα δὴ τὸ χαράκωμα, καὶ τὰς ἐφοδίας, καὶ τὰς φυλακὰς συγκροτῆντας ἐρᾶσθαι τοῖς πολεμίοις. αὐτὸς δὲ νύκτωρ ἐπιλέκτους ἱππέας λαβὼν ἐξώρμησε, καὶ διὰ τῆς ἐπὶ Σάρδεις ὁδοῦ τὴν ἀγορὰν τὴν κομιζομένην τοῖς πολεμίοις ἥρπασε, καὶ λείαν πολλὴν τῶν Σαρδιανῶν ἀπήλασεν, καὶ πέμψας ἄγγελον τοῖς ἐν τῷ χάρακι τοῦτο ἐμήνυσε, καὶ παρήγγειλε τῆς ὑστεραίας ἐπιθέσθαι τοῖς πολεμίοις. οἱ μὲν δὴ θαρρήσαντες ἐπεξῆλθον. Ὀρόντης δὲ κατὰ νώτου τῶν πολεμίων γενόμενος, τοὺς μὲν ἀπέκτεινας, τοὺς δὲ ζωγρήσας, ἀσφαλῶς ἀπήλαττε.

Ὀρόν-

[1] Τῶν πολεμίων ἀντιστρατοπεδ.] Hic multa desiderantur in Interprete, quorum sententia hæc est: Cum e regione castrametarentur hostes, præcepit Orontes militibus ut sua summo studio castra munirent: efficerentque ut ab hostibus & custodias disponentes & eas obeuntes sæpius cernerentur. *Casaubonus.*

2 Ὀρόντης ἐν Κύμῃ παρεπάξατο Αὐτοφραδάτῃ μυρίους ὁπλίτας ἔχοντι, αὐτὸς ἔχων μυρίους ὁπλίτας Ἕλληνας. πρῶτον μὲν δὴ προσέταξε τοῖς Ἕλλησιν ὑπεραφρῶαι· καὶ ἰδεῖν τὸ πεδίον, ἠλίκον ἐμφανίζων, ὡς οὐκ ἄν τις τὴν τάξιν λύσας τοὺς ἱππέας διαφύγοι· ἐπεὶ δὲ συμβάλλοντες ἔρρωσαν πρῶτοι, τῶν ἱππέων τὴν φάλαγγα διιππεῦσαι μὴ δυνηθέντων, καὶ διὰ τοῦτο ὑπεραφέντων· Ὀρόντης σκέλλουσι τοὺς Ἕλληνας, ἐὰν πάλιν ἐπάγειν ἐγχειρῶσιν οἱ ἱππεῖς, τρία βήματα μᾶλλον εἰς τὰμπροσθεν ἐμβλῶαι· οἱ μὲν δὴ ἀπέβησαν· οἱ δὲ ἱππεῖς νομίσαντες ἐπάγειν αὐτοὺς, σκλίναντες ἔφυγον.

2 Orontes cum decem millibus Græcorum armatorum, adversus Autophradatem itidem decem millia armatorum habentem prælium commisit. Primum Græcis præcepit, ut respicerent, & campi magnitudinem intuerentur: demonstrans, neminem, ordine dissipato, equorum impetum posse effugere. Qui cum in acie condensato agmine starent, equitibus phalangem perfringere non valentibus, ob eamque causam aversis, Orontes Græcos jussit, si rursus impressionem facere conarentur equites, tribus passibus pro se progrederentur. Quibus progredientibus, equites arbitrati ipsos irruptionem facere, declinantes fugam capesserunt.

Ὀρόντης μεγάλῃ τῇ συμ-

3 Orontes magno so-

2 Ὀρόντης ἐν Κύμῃ] Im Codex noster. Interpres Cumæ non meminit. Distingue mox, ὑπερβαλῶαι· καὶ ἰδεῖν τὸ πεδίον ἠλίκον, ἐμφανίζων ὡς οὐκ ἄν. Deinde etiam ἱππέων aut ἀφίππων scribe potius quam ἀπίππων. *Casaubonus.*

Ἐν Κύμῃ] Ita quoque Fl. Interpres in suis non videtur invenisse.

3 Ἐπὶ μεγ-

ciorum numero amisso, quos Autophradates insidiis peremerat, subornavit aliquos qui rumorem spargerent, ac nunciarent, mercenarios in propinquo esse: sic ut etiam is sermo ad Autophradatem perferretur. Nocte vero valentissimos barbarorum armavit Græcanicis armis, eosque prima luce cum reliquis Græcis in acie collocavit, adhibitis interpretibus, qui utramque linguam callerent, ut hi ea quæ præcepta Græcis essent, barbaris enunciarent. Autophradates arma Græcanica conspicatus, existimans mercenarios venire, de quibus audierat, congredi non ausus, assumptis copiis se fugæ mandavit.

συμμάχων ὑποβαλὼν, ὃς Αὐτοφραδάτης ἐπέδρᾳ διέφθειρε, καθῆκε λογοποιοὺς, διαγγέλλοντας ὡς ἐγγὺς εἶησαν οἱ μισθοφόροι, ὥστε καὶ τῷ Αὐτοφραδάτῃ τοῦτο [3] ἐπαγγέλλεσθαι. τὸ δὴ βαρβάρων τοὺς ἰσχυροτάτους νυκτὸς ὥπλισεν ὅπλοις Ἑλληνικοῖς, καὶ ἀρχομένης ἕω παρέταξεν αὐτοὺς μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, ὑπηρέτας ἑρμηνέας διαγλώττους, ἵνα τὰ [4] παραγγέλματα τοῖς Ἕλλησιν ὅτι φέροιεν τοῖς βαρβάροις. Αὐτοφραδάτης ἰδὼν τὰ Ἑλληνικὰ ὅπλα, οἰηθεὶς ἥκειν τοὺς μισθοφόρους ᾗπερ ὧν ἐπέπυστο, συμβαλεῖν δὲ μὴ ῥᾴσειν, ἀναλαβὼν τὸ στρατόπεδον ἔφυγε.

[CAP. XV.]

Xerxes.

¶ Xerxes expeditio-

Ξέρξης.

¶ Ξέρξης ὅτε τὴν Ἑλλάδα

3 Ἐπαγγέλλειν] Fl. ἐξαγγέλλειν.

4 Παραγγέλματα] Χ. παραγγελμάτια. *Casaubonus.*

1 Ἕω-

λάδα στρατιῶν, πολλὰ ἔθνη συνήγαγον, λογοποιοὺς Δημοσθένους, ὡς οἱ κορυφαῖοι τῶν Ἑλλήνων ὡμολογήκασι προδοσίαν τῇ Ἑλλάδι. δόξαντες ἐν οὐκ ἐς μάχην, ἀλλὰ ἐς ὠφέλειαν φανερὰν καλεῖσθαι, προθυμότερον ἠθροίζοντο. πολλοὶ δὲ τῶν βαρβάρων, καὶ αὐτεπαγγέλτως συνεμάχησαν.

Ξέρξης κατασκόπων Ἑλλήνων ἁλόντων ἐν τῷ στρατοπέδῳ, κολάζει μὲν τοὺς ἄνδρας ἐδαμῶς· κελεύσας δὲ περιαχθέντας ἰδεῖν τὴν δύναμιν ἅπασαν. ἐπεὶ δὲ εἶδον. Ἄπιτε οὖν, ἔφη, καὶ τοῖς Ἕλλησιν ἀπαγγείλατε ὅσα ἐμὲ δεικνύοντες ἑωράκατε.

Ξέρξης ἐναυλόχει περὶ Ἄβυδον· σιτηγοὶ νῆες Ἑλληνικαὶ παραπλέουσαι ἁλίσκονται ὑπὸ τῶν βαρβάρων. τοῖς μὲν δὴ ἔδοξε κα-

ne contra Græciam susceptа, multas gentes conduxit, dimissis passim qui evulgarent, principes Græcorum, proditionem Græciæ addidisse. Arbitrantes igitur se non ad pugnam, sed ad manifestam utilitatem evocari, promptius congregabantur. Multi etiam barbari sua sponte se socios adjunxerunt.

2 Xerxes exploratoribus Græcis in exercitu deprehensis, nequaquam homines supplicio affecit, verum circumductos universas copias lustrare jussit. Cum inspexissent, Abite igitur, inquit, & Græcis renunciate, quæ me monstrante conspexistis.

3 Xerxes circa Abydum cum navibus in insidiis latebat: Frumentariæ naves Græcorum præternavigantes capiuntur a barbaris, Sadu-

1 Ἐωράκατε] χ. ἑωράκατε. Casaubonus.

2 Σιτηγοὶ νῆες] Fl. σιτηγὲς νῆες.

3 Ἐπε-

quibus visum est submergere naves onerarias una cum ipsis hominibus. Xerxes contra quærebat, quo cursum tenerent. Quibus respondentibus, in Græciam: Etiam nos inquit, eo navigabimus. Itaque frumentum quod Græcis advehitur, nostrum est: Abite igitur. Qui evaserant, Græcis hanc rem nunciantes, non exiguum eis stuporem injecerunt.

4 Xerxes in Thermopylis, cum magnus barbarorum numerus in acie cecidisset, occultans mortuorum multitudinem, præcepit eorum familiaribus, ut per noctem eos terra obruerent.

5 Xerxes in Thermopylis, propter angustias montium multis Persis amissis, Trachinio quodam homine Ephialte in montibus angustam viam aliquam monstrante, misit centum mil-

βαδύσαι τὰς ὁλκάδας αὐτοῖς ἀνδράσι. Ξέρξης ἤ τὰ ναυτίον, εἶρετο, ποῖ πλεῖτε; φησάντων, ἐς τὴν Ἑλλάδα· καὶ ἡμεῖς, ἔφη, σκεῖσε. ὥστε ὁ σῖτος τοῖς Ἕλλησιν ἀγόμενος ἡμέτερός ἐστιν. ἄπιτε δή. πῶτα οἱ σωθέντες ἀπαγγείλαντες τοῖς Ἕλλησιν, ἐμικρὰν ἔκπληξιν αὐτοῖς παρέσχον.

Ξέρξης ἐν Θερμοπύλαις, πολλῶν βαρβάρων πεσόντων, ἀποκρυπτόμενος τὸ πλῆθος τῶν νεκρῶν, προσέταξε τοῖς οἰκείοις αὐτῶν διὰ νυκτὸς τοὺς αὐτοῖς προσήκοντας γῇ καταkρύψαι.

Ξέρξης ἐν Θερμοπύλαις διὰ τὴν στενότητα τῶν ὀρῶν πολλοὺς Περσῶν ἀποβαλὼν, Τραχίνιός ἀνδρὸς Ἐφιάλτου δείξαντος ἀτραπὸν διὰ τῶν ὀρέων τινὶ, ἔπεμψεν ἄνδρας δισμυρίους.

3 Ἔπεμψεν ἄνδρας δισμυρίους] Interpres, δισχίλιους μυρίους. falso. Diodorus Siculus, ὁ δὲ βασιλεὺς πεῖσαι ἠξίου, καὶ πιθόμενος ὁ Τραχίνιος συνέπεμψεν αὐτῷ τετρακοσίους διεμυρίους. Casaubonus.

1 Περὶ

ρίας. οἱ περιελθόντες, καὶ γνώτες ἡμῶν τὸν Ἑλλήνων, ἀπέκτειναν ἅπαντας, ὧν ἡγεῖτο Λεωνίδας.

lia hominum. Qui circumeuntes, ad tergum Græcorum evaserunt: omnesque occiderunt, quos Leonidas ducebat.

[CAP. XVI.]

Ἀρταξέρξης.

¶ Ἀρταξέρξης ἐπὶ τὸν Τισσαφέρνην σύλληψιν κατέπεμψε Τιθραύστην δύο ἐπιστολὰς κομίζοντα· τὴν μὲν πρὸς αὐτὸν [1] περὶ πολέμου καὶ πρὸς τοὺς Ἕλληνας, [2] ἐπιτρέπων αὐτῷ τὰ πάντα. τὴν δὲ πρὸς Ἀριαῖον ὅπως αὐτὸν συλλάβοι μὴ Τιθραύστης. Ἀριαῖος ἀναγνοὺς τὴν ἐπιστολὴν ἐν [3] Κολασσαῖς τῆς Φρυγίας, καλεῖ Τισσαφέρνην ὡς ὁμοῦ βουλεύσοντος δέοι, περί τε ἄλλα, καὶ περὶ τῶν Ἑλλήνων. ὁ δὲ μηδὲν ὑποπτεύσας, τὸ

Artaxerxes.

¶ Artaxerxes ad comprehendendum Tissaphernem misit Tithraustam, duas epistolas ferentem: unam ad ipsum, de bello contra Græcos, summam omnium rerum ei permittens: alteram ad Ariæum, ut eum cum Tithrausta comprehenderet. Ariæus lectis litteris, in urbe Phrygiæ Colassis, Tissaphernem vocavit ad communicanda consilia, cum de rebus aliis, tum in primis de Græcis. Ille nihil suspicatus mali, co-

περὶ

1 Περὶ τε πολέμου τε πρὸς τοὺς Ἑλλ.] Articulum ante πρὸς cum Fl. inserui. Pro ἐπιτρέπων αὐτῷ, eum codem Codice scripsi ἐπιτρέπων αὐτῇ, probante Casaubono.

2 Ἐπιτρέπων αὐτῷ] Scilicet Tissapherni & Tithrausta. Sed melius alii Codd. αὐτᾷ. Græci Κύρειοι sunt, qui fuerant in expeditione Cyri ut lib. primo notavimus ad Xenoph. *Casaubonus.*

3 Κολασσαῖς] Fl. Κολοσσαῖς. Scribitur utroque modo, Κολοσσαῖς, & Κολασσαῖς. Illud ut probetur non opus est: hoc occurrit in Novi Testamenti quibusdam Codd. unde Roberto Stephano & aliis sic editum. Occurrit quoque in MS. FR. Eusebii, teste Scaligero, quem vide; adeo ut immerito rejiciatur ab Ortelio.

4 Ar-

pias Sardis reliquit. Ipse vero cum trecentis delectis Arcadibus & Milesiis profectus, apud Ariæum divertit: jamque balneis operam dans, acinacem depositerat. Ariæus cum famulis eum comprehendit, conclusumque in currum obductum, Tithraustæ agendum dedit. Qui Celænas usque insutum duxit. Ibi abscissum ejus caput regi tulit. Rex matri Parysatidi misit, quæ maxime pœnas ob Cyri mortem ab Tissapherne repetere cupiebat: Græcorumque omnium, qui Cyrum erant secuti, matres aut uxores supplicium Tissaphernis probarunt, eo quod Græcos fraude circumvenerat.

2 Artaxerxes bellum

μὲν τραπέδου καπέλιπεν ἐν Σάρδεσιν, αὐτὸς δὲ μετὰ λοχάδων Ἀρκάδων καὶ Μιλησίων ἀφικόμενος, ὅπου Ἀριαῖος κατέλυεν. ἤδη δὲ ὥρᾳ λουτρὸν ἔχων τὸ ἀκινάκιον ἀπέθετο. Ἀριαῖος μετὰ τῶν θεραπόντων συναρπάσας αὐτὸν, καθείρξας εἰς ἁρμάμαξαν καταγραμμένῳ ἄγειν Τιθραύστῃ παρέδωκεν. ὁ δὲ μέχρι μὲν Κελαινῶν ἐγκαταγραμμένον ἤγαγε. ἐκεῖθεν δὲ ἀποπεμὼν αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν ἀνεκόμισε βασιλεῖ. βασιλεὺς δὲ ἔπεμψε τῇ μητρὶ Παρυσάτιδι. ἡ δὲ ἄρα μάλιστα ἐκαυδάκησε πᾶσαις Τισσαφέρνην ἀπὸ τῆς Κύρου πλάνης. ἔμελλον δὲ ἄρα καὶ ὅσαι τῶν Ἑλλήνων τῶν Κυρείων μητέρες, ἢ γυναῖκες, λαμπρὸν ὀλολύζειν, Τισσαφέρνην δίκας δόντα τοῖς εἰς τοὺς Ἕλληνας ἀπίστοις.

Ἀρταξέρξης τὸν πόλεμον ἦγω-

4 Λοχάδων Ἀρκάδων καὶ Μιλησίων] Ἀρκάδων, quod in Vulgata aberat, cum Fl. & Interprete revocavi.

5 Εἰς ἁρμάμαξαν καταγραμμένον ἄγειν] Ita edidi cum Fl. & Interprete pro vulgato εἰς ἁρμάμαξαν, καταγραμμένον ἄγει. Paullo post pro δὲ ἐκμάλιστα, Fl. ὧν μάλιστα.

ἡγωνοθέτει τοῖς Ἕλλησιν, ἀεὶ τοῖς ἡττωμένοις. ἀεὶ γὰρ ἐπανισῶν τὸ ἐλαττούμενον, ὁ τῷ ἰσχυῷ τῶν νικώντων κατέλυεν.

inter Græcos ferens, victorum partes semper fovebat. Semper enim eam partem quæ deficeret, æqualem hostibus reddens, victoris robur ac vires atterebat.

[CAP. XVII.]

Ὦχος.

Ochus.

Ὦχος Ἀρταξέρξου τοῦ πατρὸς αὐτῷ τελευτήσαντος, εἰδὼς ὅτι περιὼν μὲν ὁ πατὴρ φοβερὸς ἦν τοῖς ὑπηκόοις, μὴ ὢν τῷ τότε πλούτῳ, αὐτὸς δὲ καταφρόνητος ἔσοιτο, τοῖς δυνάσταις, καὶ καταχθιμιζομένοις, καὶ τῷ χιλιάρχῳ συνθέμενος, ἔκρυψε τὸν θάνατον ἐπὶ μῆνας δέκα. ἐν ᾧ τούτοις τῷ βασιλικῷ σφραγῖδα ἀφεπέμπων, ἐξ ἑνὸς ἑκάστου τοῦ πατρὸς προσέπεμψεν Ὦχον ἀναγορεῦσαι βασιλέα· ἐπεὶ δὲ πάντες ἀνηγόρευσαν καὶ ὑπήκουσαν, τότε ὁμολόγησε τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς, καὶ

Ochus, Artaxerxe patre suo vita defuncto, cum sciret patrem superstitem adhuc formidabilem subditis extitisse, se vero post ejus obitum pro nihilo habitum iri, cum eunuchis, cubiculariis, & chiliarcho pactum iniit, ac mortem ad decem menses celavit. Interea temporis regium sigillum circummittens, nomine parentis edixit, ut Ochum regem promulgarent: cumque omnes eum regem salutarent, & obedientiam præstarent, tum denique confessus est patris mortem, regiumque luctum contò

6 Τῷ ἰσχυῷ τῶν νικώντων κατέλυεν] Quidam Codd. τὸ κράτος ἰσχυῷ probe, si addas τὸ καὶ. Casaubonus.

1 Πα-

suetudine Persarum imperavit.

τὸ βασίλειον πένθ@ ἐπ-ήγγειλε κ᾽ τὰς Περσῶν νόμυς.

[CAP. XVIII.]

Tisaphernes.

Τισαφέρνης.

3 Tisaphernes adjunctis viris bellicosissimis, cum Clearcho fœdus percussit. Eadem autem fœdera cum cæteris etiam ducibus se facturum affirmavit. Venerunt reliqui, Proxenus Bœotius, Menon Thessalus, Agis Arcas, Socrates Achivus. Sequebantur hos viginti manipulorum præfecti, militesque ducenti. Tisaphernes duces in vincula conjectos misit ad regem: reliquos omnes ipse interfecit.

¶ Τισαφέρνης ωθὸς Κλέαρχον ἐστήσατ᾽ [1] παρακαθισάμβ@ τὰς παλλακίδας· τὰς δ᾽ αὐτὰς ἔφη σπονδὰς ἐθέλειν ποιεῖσ᾽ κ᾽ ωθὸς τὰς λοιπὰς ἡγεμόνας· ἦκον οἱ λοιποὶ, Πρόξεν@ Βοιώτ@, Μένων Θετταλὸς, [2] Ἄγις Ἀρκὰς, Σωκράτης Ἀχαιός· ἕπον τ᾽ τὰ τοχαγοὶ κ᾽, τραπῶτ᾽ Δεκάδαρχοι. Τισαφέρνης τὰς μὲν τραπεζὰς δήσας ἔπεμψεν ὡς βασιλέα, τὰς δ᾽ ἄλλας αὐτὸς ἀπέκτανε πάντας.

2 Tisaphernes in Miletum irruptionem facere, & exules reducere cogitabat. Verum

Τισαφέρνης [3] ἐμβαλεῖν ἐς Μίλητον, κ᾽ τὰς φυγάδας καταγαγεῖν ἐβουλεύ-ετο. ἀπαράσκευ@ μὲν δὴ

1 Παρακαθισάμβ@ τὰς παλλακίδας] Hoc Xenophon reticet: Tantum ait, humaniter admodum a Tissapherne fuisse Clearchum exceptum, atque ad cœnam vocatum. At Interpres ita legit, παρακαθισάμβ@ ἐν Παλλαδικῇς. facete sane. *Casaubonus.*

2 Ἄγις Ἀρκάς] Ita scripsi cum Fl. & Interprete, quomodo & in margine Vulgatæ notatum Casaubono. Vulgata, Ἀγίας Ἀρκάς.

3 Ἐμβαλεῖν] Ita lego cum Fl. & Interprete pro vulgato ἐμβαλών. Paullo post pro σ@πεδυασάμβ@, Fl. παρισπεδυασάμβ@.

δὴ ὧν, ὡς εἰδόηλον ἐπὶ τὸ ἔργον ὡς τοῦτο δράσων αὐτίκα· ὥστε οἱ Μιλήσιοι τὰ σκεύη τῶν ἀγρῶν εἰς ἄστυ ἀνεκομίσαντο. Παρασκευασάμενος δὲ, τὸ στρατόπεδον ἀφανίζειν ἐποιήσατο, καὶ μακρὰν ἀπεπέμψατο. Μιλήσιοι τὰς γνώμας μεταβαλλόμενοι, ἀφανισθὲν τὸ στράτευμα ὁρῶντες, εἰς τοὺς ἀγροὺς ἀνεχώρησαν. ὁ δὲ ὑποσημήνας τὸ στράτευμα συλλέξας, ἀφ' ἵππων πάντας Μιλησίους ἔξω τῆς πόλεως διεσπαρμένους ἐχειρώσατο.

imparatus cum esset, rem in omnes homines divulgavit, quasi mox jam id facturus: ita ut Milesii omnia ex agris in urbem deportarent. Paratus autem, se exercitum dimissurum simulavit, eumque non longe dimisit. Milesii animis mutatis, cum exercitum dimissum viderent, in agros redierunt. Ille certo signo collectis copiis, celeriter omnes Milesios extra civitatem dispersos interfecit.

[CAP. XIX.]

Φαρνάβαζος.

Φαρνάβαζος κατὰ Λυσάνδρου Λακεδαιμονίοις ἔγραψεν· οἱ δὲ ἀπὸ τῆς Ἀσίας αὐτὸν ἀνεκαλέσαντο, σκυτάλῃ πέμψαντες. Λύσανδρος ἱκετεύει Φαρνάβαζον ἄλλῃ ἐπιστολῇ ὑπὲρ αὐτοῦ γράψαι φιλάνθρωπον. Φαρνάβαζος ὑποχόμενος, [1] φανερῶς

Pharnabazus.

Pharnabazus adversus Lysandrum scripsit Lacedæmoniis, qui eum hanc ob causam missa scytala ab Asia revocarint. Lysander supplicitet orat Pharnabazum, ut alias litteras pro se mittat leniores. Pharnabazus pollicitus, aperte qui-

μὲν

1 Φανερὸς μὲν εἶναι] Scribe, φανερὸς μὲν ἴσχαψε εἶναι. *Casaubonus.*

Gar-

dem ejusmodi scripsit, quales Lysander petebat. alias vero scriptas clàm habebat. Itaque dum sigillum imprimit, commutatis libellis, qui specie nihil differebant, eam ei tradit quam occulte scripserat. Lysander reversus Lacedæmonem, Ephoris, quemadmodum moris erat, litteras reddit. Qui cum legissent, epistolam ei monstraverunt, præfati nihil ei opus esse defensione, cum adversus se ipsum litteras attulerit.

μὴν ἔγραψεν οἵαν ὁ Λύσανδρος ἠξίωσε· κρύφα δ' εἶχεν ἑτέραν γεγραμμένην. [2] ἐν ᾧ τῷ τὸ σφραγίδα ἐπιβαλεῖν, ὑπαλλάξας τὰ βιβλία, μηδὲν διαφέροντα τῇ ὄψει δίδωσιν αὐτῷ τὸν κρύφα γεγραμμένον. Λύσανδρος ἐπανελθὼν εἰς Λακεδαίμονα πῖς Ἐφόροις καὶ τὸ ἔθος ἀπέδωκε τὰ γράμματα· οἱ δ' ἀναγνόντες ἔδειξαν αὐτῷ τὸν ὑπηγγελκότα, παυσάμενοι μηδὲν ἀπολογίας δεῖσθαι αὐτὸν [3] καθ' αὑτῶν γράμματα κομίσαντα.

[CAP. XX.]

Glos.

Glos in Cypro bellum gerebat, cumque Græci, quos apud se

Γλῶς.

[1] Γλῶς ἐν Κύπρῳ τὸν δ' ἀμφ' αὐτὸν Ἑλλήνων πῖς ἐν Ἰωνίᾳ κατ' αὐτὸ γρα-

Φανερὸς μὲν ἔγραψεν οἵαν ὁ Λ.] Ἔγραψεν, quod a Vulgata aberat, cum Fl. Interprete, & Casaubono inserui.

2 Ἐν ᾧ] χρ. δὲ. *Casaubonus.*

3 Καθ' αὑτῶ γράμματα κομίσαντα] Plura literas hujusmodi Bellerophonteas ferentium exempla vide apud Piccartum, Observat. Historico Polit. dec. XVI. 9.

Cap. XX. 1 Γλῶς ἐν Κύπρῳ] Scribo Γαὼς, ex Diodori Bibliotheca libro decimo quinto. Deest autem vox πολεμῶν, si fides Interpreti qui etiam infine legit βασανίσας ἀπέκτεινε. *Casaubonus.*

Γλῶς] Recte nomen hoc scribitur, neque opus ut mutetur in Γαὼς, ueputavit primum Casaubonus, sed postea retractavit in Notis ad Æneam, quas vide.

γραφέντων, βαλόμενος δίκην τὰς αἰτίας, τριήρη καθείλκυσε, καὶ τοῖς ἐρέταις ἔδωκεν ἐφόδιον, καὶ πλεῖν ἐκέλευσεν ἐπὶ Ἰωνίας. ἔτι κυβερνήτης τὴν ἀναγωγὴν ἐπίτηδες ἀναβαλλόμενος, πολλοὶ πολλὰς ἐπιστολὰς τοῖς ἐρέταις ἔδωκαν. οἱ μὲν δὴ ἀνήχθησαν, καὶ βραχὺ τῆς πόλεως ἀποπερῶ κατωκημένης. ὁ δὲ παρελθὼν πεζῇ κατὰ τὴν τριήρη κατέπεξε τοῖς ἐρέταις πάσας κατακομίσαι τὰς ἐπιστολάς. ἐν αἷς τοὺς κατ' αὐτὸν γράφοντας δίκην, ἑνδένα τούτων ἐλὼν κατάγραμμα [2] βασανίσας ἀπέκτεινεν.

habebat, iis qui in Ionia versabantur, litteras contra ipsum mitterent, ut nocentes deprehenderet, triremem adduxit, remigibusque viaticum præbuit, atque in Ioniam navigare jussit. Cum gubernator navigationem data opera protraheret, multi multas epistolas remigibus dederunt. Qui solventes, non procul supra urbem appulerunt. Ille pedes in eum locum profectus, ubi triremis stabat, præcepit remigibus, ut omnes sibi epistolas adferrent: in quibus cum inveniisset eos qui contra se scripserant, non subito, sed in quæstionibus examinatos interfecit.

[CAP. XXI.]

Δατάμης.

¶ [1] Δατάμης ὑπὸ τῶ

Datames.

] Datames cum a

γρα-

2 Βασανίσας] Ita edidi cum Fl. & Interprete, monente quoque Casaubono. Vulgata, βασάνισε.

Cap. XXI. 1 Δατάμης ὑπό τινα τῶν ἀπατούμενος. μισθὸν μισῶν πλείω.] Fuit mihi aliquando suspecta vox Δατούμης: Nam Aristoteles, qui eandem historiam refert, non *Datamen* hunc, sed *Didalem* vocat: sed verius est emendandum Aristotelis locum. Ita igitur lege Oeconom. libro secundo, Δατάμης Πέρσης ἔχων στρατιώτας, τὰ μὲν καθ' ἡμέραν περίζειν ἐδίδου ἐκ τῶν πολεμίων αὐτοῖς. νέμεσθαι δ' ἐᾶν ἔχειν διδόντα, ἀπατούμενος δ', &c. *Casaubonus.*

2 Τριῶν

militibus ſtipendia plurium menſium flagitarentur, convocavit eos in concionem, & ſe multas habere pecunias affirmavit in loco trium dierum itinere diſtanti: quare ſumma contentione ad eum feſtinemus, inquit. Crediderunt milites atque ſecuti ſunt. Cumque unius diei itinere abeſſent, juſſit eos in iſto loco manere, & quietem capere. Aſſumptis autem ſecum camelis, & mulis, cum perveniſſet ad templum vernaculis opibus ornatum, accepit talenta argenti triginta. Hæc camelis & mulis impoſita devexit ad exercitum, pauciſque impletis vaſis, alia multa ad ſimilitudinem impletorum comparavit: cumque aliquot impleta militibus oſtenderet, in bonam ſpem adduσραπιωτῶν ἀπαιτούντων μισθὸν μηνῶν πλειόνων, εἰς ἐκκλησίαν συναγαγὼν αὐτὸς, ἔφη πολλὰ χρήματα ἔχειν ἐν χωρίῳ [2] τριῶν ἡμερῶν ὁδὸν ἀπέχοντι· καὶ δὴ τοίνυν ταχέως εἰς τοῦτο ἐπειγώμεθα. ἐπίσευσαν οἱ σραπιῶται, καὶ ἠκολούθησαν. ἀπέχοντας δὲ ἡμέρας ὁδὸν, ἐκέλευσε [3] κατὰ χώρας μένειν ἀναπαυομένους. ἀναλαβὼν δὲ τοὺς περὶ αὐτὸν, καὶ καμήλους καὶ ἡμιόνους, [4] ἐλθὼν εἰς ἱερὸν ἐγχωρίῳ πλούτῳ κεκοσμημένον, ἔλαβεν ἀργύρου τάλαντα τριάκοντα. πᾶσα δὴ τὰ καμήλων καὶ τῶν ἡμιόνων ἤγαγε εἰς τὸ σρατόπεδον, ὀλίγα μὲν ἀγγεῖα πληρώσας, πολλὰ δὲ καταskευάσας ὁμοίως τοῖς πεπληρωμένοις. ἐπεὶ δέ τινα τῶν πεπληρωμένων ἔδειξε τοῖς

σρα-

2 Τριῶν ἡμερῶν ὁδὸν ἀπέχοντι] Ὁδὸν, quod in Vulgata deſiderabatur, cum Fl. & Interprete ſupplevi.

3 Κατὰ χώρας] Χώρων. *Caſaubonus.*

4 Ἐλθὼν εἰς ἱερὸν ἐγχώριον πλούτῳ κεκοσμημένον, ἔλαβεν] Ariſtoteles ἔπειτα ἀπιὼν ἐκεῖθεν τὸ χωρίον ἐξέβαινε, φερομένων εἰς αὐτὸ, ἔλαβεν ἐκ τοῦ ἐνόντος ἱεροῦ ὅσα ἐνῆν κοῖλα καὶ ἀργυρᾶ. *Caſaubonus.* Ἐγχώριον] Χ. Ἐγχώριος. *Idem.*

στρατιώτας, οἱ μὲν Ἑλλήνες ἐγίνοντο ὡς χρήματα ἔχοντες. [5] ὁ δὲ ἔφη δεῖν ἐς Ἀμισὸν ἀφικομένους κόψαι νόμισμα· ἵν' ἦ ἄρα Ἀμισὸς ἡμερῶν πολλῶν ὁδὸν ἀπέχουσι, καὶ χώρα δυσχείμερος. [6] τὸ δὲ χειμῶνα ὅλον οἱ στρατιῶται ἡσύχασαν οὐκ ἀπαιτοῦντες.

cebantur, & affatim ſuppetere pecunias exiſtimabant. At ille, Amiſum profectos numiſma cudere dicebat oportere. Amiſus autem aberat multorum dierum itinere, regionemque difficilem ad hybernandum habebat. Totam igitur hyemem milites ſalaria flagitare ceſſarunt.

Δατάμης πόλεμον Σινωπεῦσι ναυτικὸν ἔχουσιν, αὐτὸς ναυπηγῶν καὶ τεκτόνων ἀπορούμενος, φιλίαν συνθέμενος πρὸς αὐτούς, ἐπηγγείλατο Σηστὸν αὐτοῖς ἐκπολιορκήσας παραδώσειν, [7] ἣν μάλιστα πολεμιωτάτην ἡγοῦντο. ἐπίστευσαν οἱ Σινωπεῖς, καὶ παρεκάλεσαν, ὧν ἂν ἐς τὸ πόλεμον δέοιτο, παρ' αὐτῶν λαμβάνειν.

2 Datames bellum gerens cum Sinopenſibus claſſem habentibus, cum ipſe naves fabricare vellet, & fabri deeſſent, amicitiam cum eis fecit, promittens ſe Seſtum expugnatam eis traditurum, quam omnium infeſtiſſimam exiſtimabant. Crediderunt Sinopenſes, & hortabantur, ut quibuſcumque rebus opus ad bellum haberet, ab

5 Ὁ δ' ἔφη δεῖν εἰς Ἀμισὸν ἀφικομένους] Scribe, δεῖν. Ariſtoteles ὁ δ' ἔφη δεῖν εἰς Ἀμισὸν ἀναστῆσαι. ἵν' ἦ δ' εἰς τοῦ Ἀμισοῦ ὁδὸς, πολλῶν τε ἡμερῶν καὶ χειμέριος. Nunquid tibi videtur hæc verba Ariſtotelis Polyænus deſcripſiſſe. *Caſaubonus.*

Ὁ δ' ἔφη δεῖν εἰς Ἀμισὸν] Ita lego cum Fl, Interprete & Caſaubono, pro ὁ δ' ἔφη δεῖν εἰς Ἀμισὸν. Mox οἱ στρατιῶται, addito articulo cum Fl.

6 Τὸν δὲ] Τὸν δὲ. *Caſaubonus.*

7 Ἣν μάλιστα πολεμιωτάτην] Vox μάλιστα a quibuſdam Codd. abeſt haud neceſſario. *Idem.*

ipsis acciperet. Ille se nulla re alia dixit indigere, cum haberet summam facultatem pecuniarum, atque hominum: verum qui machinas, arietes, & testudines fabricarent, se nullos habere, quæ res maximum usum præstarent oppugnantibus. Sinopenses omnes ex urbe fabros & architectos ei miserunt. Qui eorum artibus usus, cum magnam copiam navium & tormentorum ædificasset, oppugnationem a Sesto ad Sinopam convertit.

νειν· ὁ ἢ ἄλλε μὴ ἐδενὸς ἔφη δεῖσθ, ὡς λαμπρὰν χορηγίαν ἔχων, καὶ χρημάτων, καὶ σωμάτων· τὰς ἢ τὰ μηχανήματα χαλκᾶς καὶ χελώνας καταασκευάζοντας ἀκ ἔχειν, ἅ δὴ μάλιστα ὠφέλιμα τοῖς πολιορκᾶσιν· οἱ Σινωπεῖς πάντας τὰς ἐν τῇ πόλει τεχνίτας, καὶ δημιτίκονας ἔπεμψαν αὐτῷ. ὁ ἢ ταῖς τέχναις αὐτῶν χρησάμενος, ναῦς πολλὰς καὶ μηχανήματα κατασκευάσας, ἀντὶ Σηστᾶ τὴν Σινώπην ἐπολιόρκησεν.

3 Datames Euphratem transgressus, Magno regi bellum faceſsebat. Ille cum innumerabilibus copiis obviam ei progrediebatur, non admodum commeatu & rebus necessariis abundans tardius iter faciens. Datames supra fluvium magnam

Δατάμης, Εὐφράτην διαβὰς, ἐπολέμει μεγάλῳ βασιλεῖ· [8] ὁ ἢ μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἐπῆλθε, καὶ πάνυ τῶν ἐπιτηδείων ἀπόρως ἔχων, ὀχλαίτερον ὁδεύων· Δατάμης ἄνω ἐν ποταμῷ πολλὴν ὁδὸν παρελάσας, τὰς ἁμάξας σιῶδυο ζεύξας ἐπέθηκεν ἄλλας

8 Ὁ ἢ μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἐπῆλθε] Quidam Codd. ἐξῆλθε. deinde, ἐπέθηκε καὶ ἄλλας δύο. & ἀπούσαντας, non ἀπούσαντα. itemque ἐμείνε δέκα. Casaubonus.

λας δύο κατ' αὐτῶν, καὶ συνήλωσε πρὸς ἀλλήλας, καὶ ταῖς τροχαῖς καινὰς κάτω σανίδας προσήλωσεν, ὅπως οἱ τροχοὶ ἐς τὸ ἱλὺν ἔμπαλιν μὴ καταδύοιντο. ἄνδρας δὲ ἐρρωμενεστάτους τὰ γυναικεῖα τῶν ὑποζυγίων ὑπερφυῶς ἀπὸ καλῶν ἁμαξῶν προσέθηκεν. ἔπειτα ἐκέλευε τοὺς προσηλωμένας ἁμάξας εἰς τὸν ποταμόν, τὸν μὲν ὄπισθεν ὠθούντων, τῶν δὲ ἁμαξῶν ἔμπροσθεν ἑλκόντων καλοῖς μεγάλοις ἐξηρτημένοις· καὶ ὑπὲρ ἁλῶν ἄνω κλήματα, καὶ ξύλα ἐνέβη τὸν ποταμὸν μετὰ τοῦ αὐτοῦ δυνάμεως, καὶ ἐς τὸν αὐτὸν ἀφίκετο ἡμέρας δέκα πρότερον, ἢ τὸν βασιλέα ἐπὶ τὸν ποταμὸν ἀφικέσθαι.

viam contendit, & curribus binis conjunctis, binos alios imposuit, eosque clavis inter se compegit, & juxta canthos ab inferiori parte tabulas affixit, ut ne rotæ in limum fluminis deprimerentur. Viros autem valentissimos, qui optima jumenta fune attraherent, tranare jussit. Postea currus compactos in fluvium immisit. Hoc pacto cum posteriores impellerent, ii vero qui trajecerant, ab anteriore parte traherent magnis funibus suspensos, injectis superius sarmentis, atque lignis, fluvium cum suis copiis transmisit, & decem dierum itinere prius quam rex ad flumen perveniret, domum rediit.

Δατάμης μαθὼν ὡς ἐπιβουλεύοιτο ὑπὸ ἑαυτῶν ἰδίων, ἐν πεδίῳ μέλλων συμβάλλειν πλε-

4 Datames cum intellexisset sibi insidias a suis militibus parari, in campo pugnam cum

μίοις,

9 Ἐν πεδίῳ μέλλων συμβ.] Quidam Codd. ἐν Ἀσσηδίῳ. Tu sic, ἐν Ἀσσηδίῳ πεδίῳ, cum melioribus libris. Probus, cui vel propter Datamen hunc, cujus res gestas solus pæne

ne nos docet, debemus mirum quantum, hanc historiam paullo refert aliter. *Casaubonus.*

Ἐν πεδίῳ] Fl. ἐν Ἀσσηδίῳ. quare cum Casaubono addendum putem.

10 Κατὰ

hostibus conserturus, alium quendam accinxit armatura sua: atque ipse aliam indutus, periculum subiit. Sic insidiatores specie falsi, cogniti sunt.

5 Datames Sinopam oppugnans, cum litteras accepisset a rege, ut oppugnatione desisteret, lectam epistolam adoravit, & sacrificia gratulatoria fecit, quasi magnum ab rege commodum accepisset, & nocte conscensa navi discessit.

6 Datames Autophradatem persequentem fugiens, cum ad flumen prope venisset, transitum metuens, castra se positurum simulavit. Maximis autem & altissimis tabernaculis ab anteriore parte ædificatis, jumenta posterius solvere non permisit, neque militibus arma deponendi potestatem

μίοις, ἄλλον διεσκεύασε τῇ αὐτῇ παιωνίᾳ· ἐν ἄλλῃ δ' αὐτὸς ἐκινδύνευεν. οἱ δ' ἐπιθέμενοι ἐγνώσθησαν, καὶ τὸ σχῆμα ἐξαπατήσαντες.

Δατάμης πολιορκῶν Σινώπην, γράμματα παρὰ βασιλέως δεξάμενος, ὡς ἐόντος πολιορκεῖν, ἀναγκὴ, προσεκύνησε τὴν ἐπιστολὴν, καὶ ἔθυσεν εὐαγγέλια, ὡς μεγάλα δὴ ἀγαθὰ παρὰ βασιλέως λαβών· καὶ νυκτὸς ἐπιβὰς τῆς νεὼς, ἀπέπλευσεν.

Δατάμης αὐτοφραδάτην διώκοντα φεύγων ἦκεν ἐγγὺς ποταμοῦ, τὸ δὲ πόρον σκηνίνας προσεποιήσατο γεφυροποιεῖν. τὰς μὲν μεγίστας καὶ ὑψηλοτάτας σκηνὰς, [10] κατ' ἐπόσωπον σκηνώσας, τὰ δὲ σκευοφόρα λύειν ὄπισθεν οὐκ ἐάσας· ἀλλ' ἅδε τοῖς γεφυρώταις ἐπιθεὶς τὰ ὅ-

10 Κατὰ πρόσωπον σκηνώσας] Alii Codd. σκηνῶσαι κατὰ πρόσωπον. Casaubonus.

Σκηνάσας] Fl. σκηνῶσαι. Paullo post pro διεσκεύασε συμβίῳ. cum Fl. & Casaubono scripsi διεσκευάσατο βίῳ, Casaubonus in margine ediderat διεσκευάσατο βίῳ.

πλα ὑπηρέψας. οἱ πολέμιοι τὰς σκηνὰς ὁρῶντες, καὶ αὐτοὶ καπεσκήνωσαν· καὶ τὰ σκευοφόρα διέλυσαν· καὶ τὰς ἵππους ἀφῆκαν ὑπὸ νομὸν, καὶ ἐδείπνουν ἐσκευασμένοι. Δατάμης ἑτοίμῳ καὶ διεσκευασμένῳ ἔχων τὴν δύναμιν, μέσον ποταμὸν διήλαυνε. οἱ πολέμιοι[12] διεσκευασμένην τὴν δύναμιν αὐτῶν ἕως ἀνεκάλεσαν, καὶ συνέλεγον, καὶ συνέτασσον, καὶ τὰς ἵππους διεσκόσμουν, καὶ τὰ ὅπλα ἀνελάμβανον, οἱ περὶ Δατάμην φθάσαντες ᾤχοντο.

Δατάμης πολεμίοις παρετάσσετο. ἐν τῷ κινδύνῳ τῆς μάχης ἵππαρχος ἀπὸ κέρως εὐωνύμου τὰς ἱππέας ἀναλαβὼν, ἐπεμόλει πρὸς τὰς ἐναντίας. οἱ δὲ τοῖς πεζοῖς καταπεπληγόσι τὴν προθυμίαν ἐπῆλθεν, ἄλλην τὴν φάλαγγα τηρεῖν παρεκελεύετο· ὡς καὶ τῶν ἱππέων[13] ἐν καιρῷ

conceſſit. Hoſtes tabernacula conſpicati, etiam ipſi contra ſcenas erigere jumentaque diſſolvere, & equos pabulatum mittere, ac cœnam omni ſtudio parare. Datames cum inſtructo & accincto rebus omnibus exercitu, fluvium trajecit. Hoſtes donec ſuos milites diſperſos revocarent, congregarent, in ordines componerent, equos denique inſtruerent, & arma caperent, Datames tranſmiſſo flumine, cum ſuis diſceſſit.

7 Datames cum hoſtibus congrediebatur. In pugnæ diſcrimine tribunus equitum aſſumptis a ſiniſtro cornu equitibus ad hoſtes tranſitionem fecit. Ille per obſtupefactos ac perterritos proditione pedites diſcurrens, hortabatur, ut totam aciem conſervarent: tanquam

ρῶ

12 Διεσκευασμένην τὴν δύναμιν] Scribe διεσκεδασμένην. Caſaubonus.

13 Ὧν αὐτοῖς ἐν δόξαις] Sic noſter Codex: mendoſe. Suſpicabar legendum, καὶ τὰ σημεῖα, ὧν α. aut neſcio quid

equitibus etiam simul opportuno tempore impressionem facturis, quod ipse præscripsisset. Crediderunt pedites, & equitibus victoriam præripere conabantur: ipsique conferto agmine in hostes irruentes, victores discesserunt, postque victoriam tandem equitum proditionem cognoverunt.

ρῷ συνεπιθησομένων, ὃν αὐτὸς εἰη δεδωκώς. ἐπίστευσαν οἱ πεζοὶ, καὶ προλαβεῖν τῶν ἱππέων τὴν νίκην ἔσπευσαν, καὶ αὐτοὶ πάντες εὐρώστως ἐμβαλόντες τοῖς πολεμίοις, ἐνίκησαν· καὶ μὴ τὴν νίκην ἔμαθον τὴν προδοσίαν τῶν ἱππέων.

[CAP. XXII.]

Cosingas.

Thracia gentes habet Ceronias & Scæboas. Hi consuetudinem habent, ut Junonis sacerdotibus in bello ducibus utantur. Erat eis sacerdos & dux Cosingas. Thraces ei dicto

Κοσίγγας.

1 Θρᾴκια ἔθνη· Κερρήνιοι καὶ .... βοαι· τούτοις νόμος, τὰς ἱερείας τῆς Ἥρας ἡγεμόνας ἔχειν. ἦν αὐτοῖς ἱερὰς, καὶ ἡγεμὼν Κοσίγγας. οἱ Θρᾷκες οὖν ἐπειθήρχουν. ὁ Κοσίγγας

quid hujusmodi. Sed alii Codd. habent ὃν αὐτ. videlicet καιρὸν. Lector peritus judicet. *Idem.*

Ἐν καιρῷ συνεπιθησομένων, ὃν αὐτὸς εἰη δεδωκώς] Ita scripsi cum Fl. & Interprete pro ὃν καιρῷ συνεπιθησομένων, ὃν αὐτὸς εἰη δεδωκώς. Mox καὶ ante προλαβεῖν. Fl. non agnoscit.

Cap. XXII. 1 Θρᾴκια ἔθνη Κερρήνιοι καὶ .... βοαι] Interpres hiatum nostri Codicis ita explet, καὶ Σκαιβεία. Ego vero puto pertinere huc duorum oppidorum nomina. *Geranium*, & *Borceben*, quæ Scytharum quidem Aroterum fuere, sed Thraciæ finitima, & a Plinio in descriptione Thraciæ commemorata, libro quarto, capite undecimo. *Casaubonus.*

Κερρήνιοι καὶ .... βοαι] Fl. Κερρήνιοι καὶ Συκαιβεῖς. Straboni lib. XII. & aliis, inter Thraciæ gentes recensentur Καρῶνες, unde sic forte scribendum pro Κερρήνιοι. Paulio post pro σωθεὶς ἄλλας. καὶ λόγῳ ὧν, cum Fl. & Interprete edidi σωθεὶς ἄλλας ἐπ' ἄλλας. καὶ λόγῳ ὧν.

2 Κα-

γας κλίμακας πολλὰς καὶ μεγάλας ξυλίνας ἤγειρε, συνθεὶς ἄλλας ἐπ' ἄλλαις. καὶ λόγῳ μὲν ἐς τὸν οὐρανὸν ἀναβαίνειν παρῄνει καταίρων.... πρὸς τὴν Ἥραν τὸν Θρᾳκῶν ὡς ἀπειθέντων. οἱ δὲ, εἷα δὴ Θρᾷκες, ἀνόητοι καὶ ἄλογοι δείσαντες τὴν ἐς οὐρανὸν, ἡγεμόνι μὲν ἀναβαίνειν, ἱκέτευσαν καὶ ὤμοσαν ἢ μὴν ὑπακούσεσθαι πᾶσιν αὐτοῦ τοῖς προστάγμασιν.

audientes esse recusarunt. Cosingas scalas plurimas, ingentesque ligneas ædificabat, aliasque aliis imposuit. Fama erat, eum in cælum ad Junonem ascendere, in animo habere: ac Thraces accusare, quod obedientiam præstare nollent. Illi, ut Thraces stupidi & inertes, metuentes ducis in cælum ascensum, suppliciter obsecrabant, & juramento se obstringebant[1], imperata ejus omnia se prompte facturos.

[CAP. XXIII.]

Μαύσωλος.

Mausolus.

¶ Μαύσωλος βασιλεὺς Καρίας χρήματα παρὰ τῶν φίλων[1] ἐβούλετο λαβεῖν, [2] καὶ φανερῶσαι τὸν ὄ-

¶ Mausolus Cariæ rex pecunias ab amicis colligere volebat, & prodere metum simulabat,

κνον

2 Καταίρων..... πρὸς τὴν Ἥραν τὴν Θρακῶν] Quis non intelligat, κατηρώμενον τὰ legendum esse, vel καταρώντα? *Casaubonus.*

Cap. XXIII. 1 Ἐβούλετο] Ita scripsi cum Fl. & Interprete, pro vulgato ἐβουλήθη. Paullo post τοιαῦτα Fl. non agnoscit.

2 Καὶ φανερῶσαι τὸ ὄκνον ὑπεκρίνατο] Ita fuit, ut apparet, etiam in Codd. Interpretis: mendose sane. Sententiam qualis esse debeat, non dubitamus esse nos conjectura assecutos. Nam cum vellet Mausolus ab amicis suis pecunias extorquere, quas honeste exigere non poterat, rationem excogitavit, qua factum est, ut quas ille pecunias petere non audebat, ipsi ultro offerrent. Quid igitur ille? Nempe fingit se a rege magno spoliatum iri regno Cariæ nisi tantam summam conficeret quantam ipse postularet. Hanc querelam dum in sinum amicorum fundit,

regem imperio spoliatum iri: iisque convocatis, equos in eorum conspectu producit, thesauros, aurum, argentum, vestem, aliaque ejus generis regi se missurum dictitans, ne patrio principatu spoliaretur. His Mausoli verbis amici fidem adhibent, eodemque die infinitam pecuniarum multitudinem ei miserunt.

2 Mausolus, ut Latmum urbem munitam caperet, amicitiam præ se ferebat erga La-

κνον ὑπεκρίνατο. . . . βασιλεὺς ἀφαιρεῖται μὲν τῶν ἀρχῶν· 3 καὶ καλέσας, τὰς ἵππους, ἀντίον αὐτῶν προκομίζει τὰ κειμήλια, χρυσὸν, ἄργυρον, ἐσθῆτα, καὶ ὅσα δὴ τοιαῦτα, ὡς παντὰ πάντα βασιλεῖ πέμψων, ἐφ' ᾧ τε μὴ ἀφιρεθῶσι τῶν πατρώων ἀρχῶν. οἱ φίλοι πιστεύσασι Μαυσώλῳ ταῦτα λέγοντι, καὶ αὐτῆς ἡμέρας πλήθει ἀμήχανον αὐτῷ χρημάτων ἔπεμψαν.

Μαύσωλος βουλόμενος λαβεῖν Λάτμον πόλιν ὀχυρὰν, πρόσθεσιν εἶχε φιλικῶς ἔχειν πρὸς τοὺς Λατμίους

fundit, &c, (ne videlicet res ficta videretur) ante ipsorum oculos, reliquis omnibus bonis regnum conatur redimere, ab amicis, quas voluerat, pecunias aufert. Similia ejusdem *Mausoli* stratagemata recenset magnus Aristoteles Oeconom. libro secundo: quæ si legas, videbis, non esse quod de nostra conjectura admodum dubites. Multum enim ille nos juvit ad eruendam hujus loci sententiam. Nunc verba videamus (scirum enim illud, *Rem bene provisam verba haud invita sequentur*) καὶ φανερῶσαι ἃ ὄντως ὑπεκρίνατο. Duæ sententiæ in unam sunt confusæ. Hoc enim voluit, *Mausolum* non esse ausum, consilium illud suum ac voluntatem extorquendi ab amicis pecunias, ipsis aperire: sed figmento esse usum. Satin' ergo clarum ita esse aut simili certe modo legendum? καὶ τὸ φανερῶσαι αὐτοῖς ὃ ἐνόει, ὑπεκρίνατο, Βασιλεὺς ἀφαιρεῖται μὲν) ἃ ἀρχῶν. id est, *atque hoc consilium suum, quum ipsis aperire non auderet, simulatione usus. Rex ait, regno me spoliat.* Casaubonus.

3 Καὶ καλέσας οὖν ἵππους] Legit Interpr. καὶ καλέσας αὐτὸν, οὖν ἵππους ἀντίον αὐτῶν προκομίζει. Sed κομίζειν ἵππους durum est & grave: etsi scimus φέρειν ἵππον usitatissimum esse Græcis recentioribus loquendi genus; atque adeo Zosimum elegantissimum scriptorem dixisse τὰ πάγματα φέρειν pro ἄγειν. Suspicabar legendum καὶ καλέσας οὖν βοῦς, ut apud Aristotelem in *Mausoli* historia, συναγαγὼν οὖν οἱ πορθμεῖς τὸν χώρα. *Idem.*

4 Τὰ πα-

τμίος. ἀπέδωκε μὲν αὐτοῖς τὰ ὅμηρα, ὅσα πολεμῶν Ἱδριεὺς ἔλαβε· φυλακὰς δὲ περὶ τὸ σῶμα Λατμίους εἶχεν, ὡς μόνους πιστούς. 4 ὑπηρετεῖτο δὲ αὐτῶν προθύμως ὅσα ἐβούλετο· καὶ δὴ χαρισάμενος αὐτοὺς εἰς ἀκρότατον εὐνοίας, ἤτησε παρ' αὐτῶν ἄνδρας τριακοσίους φύλακας εἰς Πύγελα παρεῖναι, ὡς δεδιὼς 5 Προφυτὴν Ἐφέσιον· οἱ δὲ προχείρημα ποιησάμενοι τοὺς τριακοσίους ἔπεμψαν. Μαύσωλος λαβὼν τούτους, καὶ τῷ ἄλλῳ δύναμιν ἔχων, πορρωτέρω 6 τῷ Λάτμου ἐπορεύετο βαδίζων εἰς τὰ Πύγελα· οἱ δὲ ἐκ τῆς πόλεως πάντες ἐξεληλύθεσαν, 5 ὅπως

tmios. Obsides eis reddidit quotquot bello ceperat Hidrieus. Stipatores autem corporis habuit Latmios, quasi solos fideles. Inserviebat eis prompto animo, quacunque in re vellent: cumque eos summa benevolentia obstrinxisset, petiit ab iis viros trecentos stipandi corporis caussa, ad Pygela iter habens, quasi metuens Phytum Ephesium. Illi confestim delectos miserunt. Mausolus his acceptis, alias etiam copias habens, Latmium transibat, proficiscens ad Pygela. Cives omnes egrediebantur, ad spe-

τῶν

4 Τ' περιτεῖτο δὲ αὐτῶν προθύμως ὅσα ἐβούλετο] Interp. ὑπηρετεῖτο δὲ αὐτοῖς πρ. ὅσα ἐβούλοντο. & Φύσιοι non Πρύσιοι. nec οὐ τριακοσίους: sed τριακοσ. tantum. *Casaubonus.*

Τ' περιτεῖτο δὲ αὐτῶν] Fl. ὑπηρέτ δὲ αὐτοῖς. male pro δὲ.

5 Πρόφυτὴν Ἐφέσιον] Ἐφέσιον cum Fl. & Interprete addidi. Pro Πρύσιοι. Interpres Phytum.

6 Τῷ Λάτμου] Male Interpres *Latmium.* Λάτμος enim dicitur. Quo strategemate capta hæc urbs ab Artemisia vide infra lib. VIII. 52. 4.

Urbs quæ Nostro, nec non aliis Πύγελα, Suidæ dicitur Φύσελλα.

7 Ἐπὶ τῷ δέει τῆς παρισώσεως δωρεᾶς ἐβαλεν. Μαυσώλε δ' .... πολυάνδρωπος] Fl. ὅπως ἡ δέει τῆς παρισώσεως δωρεᾶς. εἰσέβα δ' Μαυσωλος πολ. superposito ε postremæ syllabæ vocis Μαύσωλος, ut sit Μαυσώλε. Lego itaque totum locum: οἱ δὲ ἐκ τῆς πόλεως πάντες ἐξελθόντες ὅπως ἡ δέει τῆς παρισώσεως δωρεᾶς· εἰσέβα δ' Μαυσώλε πολυάνδρωπος φρουρισθησομένη τὴν πόλιν, ut etiam legisse videtur Interpres. Ne autem

ctandas transeuntes copias. Interim magna militum multitudo per noctem in insidiis collocata præoccupavit urbem vacuam hominibus, portisque apertis. Mausolus conversus introivit cum universo exercitu, & Latmi dominus evasit.

τὴν ἠϊόνα τῆς παρὰ τὸν Στρυμόνα δυνάμεως ἐπέδραμον. Μαυσώλης ὁ .... πολυάνθρωπον προπαρεσκευασμένη, νύκτωρ προκαταλάβετο τὴν πόλιν κενὴν, ἀνεῳγμένων τῶν πυλῶν· καὶ ὁ Μαύσωλος ἀπιστρέψας εἰσῆλθε μετὰ τῆς δυνάμεως ἀπάσης, καὶ Λάτμου κύριον κατέστη.

[CAP. XXIV.]

Borges.

Borges Eione in urbe ad Strymonem sita imperium tenebat, accepto principatu ab rege magno. Græci Eionem oppugnabant. Borges ad multum tempus oppugnationem sustinuit. Cum autem desperasset se creditum a rege oppidum tueri posse, neque hostibus tradere vellet, ignem urbi subjecit, ut ipse cum uxore ac liberis, totaque urbe simul comburereretur.

Βόργης.

Βόργης Ἠϊόνα τὴν ἐπὶ Στρυμόνι ἦρχε, δόντος αὐτῷ τοῦ ἄρχοντος μεγάλου βασιλέως. Ἕλληνες ἐπολιόρκουν τὴν Ἠϊόνα· ὁ δὲ Βόργης ἐπὶ μακρὸν ἀντέσχε τῇ πολιορκίᾳ. ὡς δὲ ἀπηγόρευεν, ἔχ ὑπομένων τὸ πιστευθὲν ἐκ βασιλέως χωρίον πολεμίοις προέσθαι, τῇ πόλει πῦρ ἐνῆκεν· ὡς τε αὐτὸς τε, καὶ γυνὴ, καὶ τέκνα, καὶ πόλις ὁμοῦ συγκατεφλέγησαν.

[CAP.

autem offendat Græcismus in prioribus verbis, ubi nominativus absolute positus, similiter loquitur Auctor supra lib. 1. 1. 8. ad quem locum videndus Casaubonus.

Cap. XXIV. 1 Ἐνῆκεν] Ita restituit cum Fl. & Interprete: atque ita quoque in margine notarat Casaubonus.

1 Στρα-

[CAP. XXV.]

Δρομιχαίτης.

Δρομιχαίτης Θρακῶν βασιλεὺς, Λυσίμαχον Μακεδόνων ἐστράτευσεν ὁ Μακεδὼν ἐπὶ τὸν Θρᾷκα· ὁ Θρᾴξ τὸν Μακεδόνα ἐξηπάτησε· [1] στρατηγὸς αὐτοῦ Αἴθης, αὐτόμολον δὴ πρὸς Λυσίμαχον ἥκειν ἐσκήψατο, καὶ πιστὸς εἶναι δόξας, ἐς [2] δυχωρείας ἐμβάλλει τοὺς Μακεδόνας. ἔνθα λιμῷ καὶ δίψει κακωθέντας, [3] Δρομι-

Dromichætes.

Dromichætes rex erat Thracum, Lysimachus Macedonum. Macedo Thraciæ bellum inferebat. Thrax Macedonem dolo circumvenit. Dux ejus Æthis transfugæ specie ad Lysimachum transire se velle dicebat. Qui cum fidelis esse crederetur. Macedones in locorum difficultates conjecit. Ibi conflictantes

χαίτης

1 Στρατηγὸς αὐτοῦ Αἴθης] Fl. στρατηγὸς αὐτὸς Αἴθης. male quidem, sed in quo tamen apparere videntur vetæ lectionis vestigia: scribendum quippe reor στρατηγὸς αὐτοῦ Σάϑης, sed historiam male referri, ut mox patebit.

2 Δυχωρείας] Ita reposui cum Fl. & Interprete pro vulgato ἐς δυσχωρείας.

3 Δρομιχαίτης, &c. αὐτὸν τε Λυσίμαχον καὶ σὺν μιᾷ αὐτῷ στρατιᾷ] Superatum quidem a Dromichæte Lysimachum & captum, verum humaniter dimissum referunt. Strabo lib. VII. Ὕστερον Δρομιχαίτης κατὰ σὺν χρόνον ἐπὶ Ἀλεξάνδρου γενόμενος βασιλεύς. ἐκείνου πίτιον λαβὼν ζωγρεῖα Λυσίμαχον ὑπεστρατεύσατο αὐτῷ, ἐδούλευε δὲ πενίας τῶν τε αὐτοῦ, καὶ τῶν ἰδίων· ὁμοίως δὲ καὶ τῆς αὐτοκρατείας, ἐκείνου τοὺς τοιούτους μὲν πολεμεῖν, ἀλλὰ φίλους χρῆσθαι· ταῦτα δὲ εἰπόν, ξενίσας, καὶ συνθήκας φιλίας, ἀπέλυσεν αὐτόν. Plutarchus in Demetrio: ὁ πολλῷ δὲ ὕστερον ἁλόσκεται Λυσίμαχος ὑπὸ Δρομιχαίτου, καὶ πρὸς τὸν κατὰ πάχος ἐξορμήσαντος ὅτι Θρᾴκιος ἦν Δημητρίου, ὥσπερ ἵππος καταληφθείς, πάλιν ἀπέστησαν οἱ Βοιωτοί, καὶ Λυσίμαχος ἄκων διεμέμφετο ἀπηγγέλλετο. & postea: Καὶ Σάϑου δικαιότατα κακῶς, καὶ μετιόντος ἀμοιβαίως, ἐν ὑποψίᾳ ἦν Δημήτριον ϑεάσασθαι τότε. καὶ μάτην Δρομιχαίτου, ἄνδρα βάρβαρον Θρᾷκα μεγαλόψυχον, ἅτε φιλανθρώπως καὶ βασιλικῶς ἁλόντι Λυσιμάχῳ χαρισάμενον. Diodorus in Excerptis Peirescii pag. CCLVII. Ὁ Δρομιχαίτης ὁ τῆς Θρᾳκῶν βασιλεὺς κατὰ πάντα τὸν Λυσίμαχον ἐν βασιλικῇ δεξιωσάμενος καὶ φιλήσας, ὅτι ὑπατείαν φρονταγρεύσας, ἀπήγαγε μὲν τὸν τύραννον εἰς πόλιν τὴν ὀνομαζομένην Ἡλιν. & quæ sequuntur notatu digna. Photius Narrat. CCXXIV. cap. 6. ex Memnone,

fame, sitique, Dromichætes adortus cum ipsum Lysimachum, tum omnes qui eum sequebantur interfecit. Erat Lysimachiorum qui ceciderant numerus, ad centum millia.

χαίτης πεοπισών, αὐτόν τε Λυσίμαχον, καὶ τὰς μετ' αὐτοῦ πάντας ἀνεῖλεν. ἦσαν οἱ πεσόντες Λυσιμάχοι ἀνδρῶν μυριάδες δέκα.

[CAP. XXVI.]

Ariobarzanes.

Ariobarzanes Andramytium tenens, ab Autophradata terra marj-

Ἀριοβαρζάνης.

Ἀριοβαρζάνης [1] Ἀδραμύτειον κατέχων, ἐπολιορκεῖτο ὑπὸ Αὐτοφραδάτου,

ne, de Clearcho loquens scribit: ἐν οἷς καὶ κατὰ Γετῶν Λυσιμάχῳ στρατευσάμενον, ἰάλω τε σὺν αὐτῷ, καὶ ἀπέθανεν ὁ αἰχμαλωσίας ἐπεῖνον, καὶ αὐτὸς ὕστερον τῷ Λυσιμάχῳ φονεὺς ἀρίστο. Trogus Pompejus in Prologo lib. XVI. *Ut Lysimachus in Ponto captus ac missus a Dromichate.* quomodo illic pro *Andromache* reponendum monuerunt viri docti. Pausanias in Atticis mentionem faciens hujus belli, non *Lysimachum*, sed filium ejus Agathoclem a *Dromichete* captum, ipsum vero aufugisse; nonnullos vero ipsum quoque *Lysimachum* captum referre ait, verum, pace cum *Dromichete* facta, incolumem abiisse. Periit *Lysimachus* postea, bello contra Seleucum, ultimo illo certamine commilitonum Alexandri: interfectus est autem a *Malacone* viro Heraclienſi, hasta trajectus dum fortiter dimicaret, teste Memnone apud Photium. Narrat. CCXXIV. cap. 9. Idem tamen Photius ex Arriano Narrat. XCII. *Lysimachum* a *Seutha* Thrace interfectum tradit his verbis: Λυσίμαχον ὑπὸ Σεύθῃ τῷ Θρᾳκὶ πολεμῶν ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς ἀναιρεθῆναι, σὺν ἐλέφασι καὶ ἀδελφοῖς ἄμα καὶ ἀδελφιδοῖς ἴσως ἀπολέσθαι. Male. Diodorus, qui pugnæ cum *Seutha* meminit, pari prælio discessisse ait *Lysimachum*, licet numero esset multo inferior, lib. XVIII. ut & alio tempore lib. XIX. Unde ortus forte Polyæni error, *Dromichetem* & *Seutham*, nec non *Lysimachi* res confundentis. Ἀνῃρέθη apud Arrianum *debellatus* interpretatur Freinshemius; verum significationem hanc Polyæni locus non admittit, cum subjungat, ὅσαν οἱ πεσόντες, inter quos retulerat & *Lysimachum*.

Cap. XXVI. 1 Ἀδραμύτειον] Recte unico τ. Stephanus Ἀδραμύτειον, πόλις τῆ κατὰ Καΐκον Μυσίας. ὁ ἐγχωρὶς δίχως, λέγ᾽ ἕτ, καὶ λέγ᾽ ἕδ, καὶ λέγ᾽ διὰ δύο γγ, καὶ λέγ᾽ ἓτ, καὶ δι᾽ ἰώτ τ, καὶ λέγ᾽ δύο. ἀλλὰ καὶ δι᾽ ἑνὸς τ, ὅταν ἔχῃ δίφθογγον, καὶ λέγ᾽ δύο τῷ ι μόνον. κλίνεται δὲ Ἀδραμύττης κτητ., παιδὸς μὴν Ἀδραμύττου, Κρίσιος δ᾽ ἀλλεῦ, ὡς Ἀριστοτέλης ἐν πολιτείαις καὶ ἄλλοι. Probatur etiam hæc scriptura diversis nummis, in quibus ΑΔΡΑΜΥΤΗΝΩΝ, testibus Ampl. Spanhemio, nec non Holstenio, & Harduino.

τῳ, καὶ χῆ γλῶ καὶ χῆ θαλάσσαν. βλαπτόμενον δὲ τὰ ἐπιτήδεια, καὶ στρατιώτας εἰσαγαγεῖν, ὡς τῶν πολεμίων ἐρχόμενον, ἐντέλλεται τῷ [2] Φραξάντι Πτελεᾶντι τὴν προκειμένην νῆσον ὑποκρίνασθαι προδιδόναι τῷ Αὐτοφραδάτῃ, ὁ μὲν πιστεύει τῷ Φραταρχῳ, καὶ πέμπει τὸ ναυτικὸν [3] ὡς ἂν φυλάξῃ τὸ χωρίον. ὁ δὲ Ἀριοβαρζάνης, ἕως αἱ νῆες ἔπλεον τὴν νῆσον ἔσω, ἔφθασεν εἰσκομίσας πλῆθος ἐπιτηδείων καὶ συμμάχων.

que oppugnabatur. Cum autem res necessarias ac milites in urbem cuperet inducere, & ab oppugnantibus impediretur, mandatum dat Pteleunti, qui objectam insulam tum præsidio tenebat, ut simularet se eam Autophradatæ proditurum. Qui cum præsidii præfecto crederet, & classem ad accipiendam insulam mitteret: Ariobarzanes interea dum naves ad insulam contendunt, eas prævertens, magnam commeatuum ac militum copiam in urbem importavit.

[CAP. XXVII.]

Αὐτοφραδάτης.

¶ Αὐτοφραδάτης [1] ἐμβαλεῖν Πισίδαις βλέμενος, τὴν εἴσοδον στενόπορον καὶ φυλακομένην ὁρῶν, προσήγαγε μὲν τὸ στρατόπεδον· πάλιν δὲ ἀπή-

Autophradates.

¶ Autophradates volens in Pisidas impressionem facere, aditum angustum & præsidiis munitum cernens, adduxit exercitum. Rursusque cum retro ad sex

γαγε

2 Τῷ φραξάντι Πτελεᾶντι ἢ φραξαμένῳ τῆσον] Movet me analogia, ut Πτελεᾶντα putem legendum: Nam Πτελεᾶς loci potius quam viri nomen. *Casaubonus.*

3 Ὡς ἂν] Fl. ἵνα ἂν.

Cap. XXVII. 1 Ἐμβαλεῖν Πισίδαις] Fl. ἐμβ. Πισίδας.

2 Α-

ſtadia reduxit. Impetente nocte Piſidæ, qui cuſtodiam adminiſtrabant, diſceſſerunt, exiſtimantes hoſtium exercitum abiiſſe. Ille levis armaturæ militibus & armatis expeditiſſimis aſſumptis, citato curſu anguſtias penetravit, & Piſidarum regionem vaſtavit.

2 Autophradates Epheſiis e regione caſtra figentibus, videns multitudinem nugantem obambulare, principes eorum ad colloquium de communibus rebus habendum evocavit. Qui progreſſi colloquebantur. Duces equitum & armatorum multo ante præceptum acceperant, ut colloquentibus principibus impetum facerent in Epheſios, ſine ordine diſperſos, & curis vacuos. Itaque magnus Epheſiorum numerus partim occiſi, partim vivi capti ſunt.

χαλῶ ὀπίσω, μέχρι σταδίων ς'· νύξ ἐπῆλθεν· οἱ μὲν φυλάττοντες τ Πισιδῶν ἀπηλλάγησαν, οἰόμενοι τὰς πολεμίους ἀπεληλυθέναι. ὁ δὲ τ ψιλῶν καὶ τ ὁπλιτῶν τὰς ἐλαφροπάτους λαβὼν, πολλῇ σπουδῇ δραμὼν, διῆλθε τὰ στενὰ, καὶ τὴν Πισιδῶν χώραν ἐπέρθησεν.

Αὐτοφραδάτης Ἐφεσίων ἀντιστρατοπεδευόντων, ὁρῶν τὰς πλείονας ἀδολεσχοῦσας, καὶ ἀτακτοῦσας, προκαλέσατο τὰς ἄρχοντας ἰὼν προελθεῖν καὶ διαλέξασθαι περὶ τ κοινῇ συμφερόντων. οἱ μὲν προῆλθον, καὶ διελέγοντο· οἱ δὲ ἡγεμόνες τ ἱππέων καὶ τ ὁπλιτῶν πρὸ πολλοῦ παράγγελμα εἶχον, τ ἀρχόντων διαλεγομένων ἐμβαλεῖν εἰς τὰς Ἐφεσίας [2] ἀτάκτως καὶ ἀμελῶς ἐχούσας· καὶ δὴ πολλοὶ τ Ἐφεσίων μὲν ἀνῃρέθησαν, οἱ δὲ ζωγρηθέντες ἑάλωσαν.

Αὐ-

2 Ἀτάκτως καὶ ἀμελῶς ἐχούσας] Scribendum ἀμελῶς. Caſaubonus.

Αὐτοφραδάτης μισθοφόρους ἐξαγαγεῖν βαλόμενος ὅτι μάχλιμοι, λογοποιοὺς καθῆκεν ὡς ἕνεκα ἀριθμοῦ πλείονος τὴν ἔξοδον. 3 ἵνα τὴν μὴ σφαγιαζομένων μηδὲ καθοπλισαμένων τὸν μισθὸν ἀποστερήσειεν. οἱ στρατιῶται σπουδῇ πάντες ἐξωπλίσαντο, καὶ προῆλθον· ὡς δὲ ἄρα οὐκ ἐπίδειξις ἀριθμοῦ τὸ δρώμενον· ἀλλὰ σφαγὴ πολέμου τῷ πλήθει τοὺς ἐναντίους ἐκπλήξασα.

3 Autophradates mercenarios ad pugnam volens educere, submisit qui rumorem ferent, eum habendi numeri causſa expeditionem facere, ne præſentes aut armatos ullos juſto ſtipendio privaret. Milites ſumma alacritate omnes aptatis armis progrediebantur. Tum ipſa res declaravit, non eſſe numerum, ſed apparatum belli multitudine hoſtes terrentem.

[CAP. XXVIII.]

Ἀρσάμης.

¶ 1 Ἀρσάμης ἐπολιόρκει Βαρκαίους· τῶν δὲ πρεσβευσαμένων περὶ διαλύσεως, ὡμολόγησε, καὶ δεξιὰν αὐτοῖς ἔπεμψε νόμῳ Περσικῷ, καὶ τὸν

Arſames.

¶ Arſames Barcæos oppugnabat. Quibus legatos ad eum mittentibus de pace, conceſſit, dextramque eis miſit Perſica conſuetudine, & oppugnatio-

πολιορ-

3 Ἵνα τὴν μὴ πρ.] Ita edidi monente Caſaubono, pro vulgato ἵνα μὴ τὴν πρ.

Cap. XXVIII. 1 Ἀρσάμης ἐπολιόρ.] Conſtanter noſter Codex per β hoc nomen habuit ſcriptum: Interpretis per μ. ut facile confuderunt olim ſcribæ imperiti β & μ, quas litteras eodem fere modo ſcribebant. *Caſaubonus.*

Ἀρσάμης] Scribendum videtur Ἀρσάκιος, quomodo in ſuis reperit Interpres, & uti dicitur in Indice libro huic præfixo. Certe *Arſames*, filius Darii & Artyſtonæ, Cyri filiæ, memoratur inter duces Xerxis Herodoto lib. VII. cap. 69. & cum hic dicatur *Barcæos*, ut ſe cum rege in expeditione adverſus Græciam conjungerent, fuiſſe hortatum, idem videri poſſit cum eo, cujus hic mentio.

2 Καὶ

nem solvens, hortabatur Barcæos, ut cum rege se conjungerent, in expeditione adversus Græciam suscipienda: eique curruum auxilia mitterent. Qui principes suos miserunt, qui cum eo de societate consilium caperent. Arsames opiparo convivio parato, principes invitavit, omnibusque Barcæis forum abundans rebus omnibus aperuit. Quibus ad emendum progressis, signum dedit Persis. Qui ensibus armati, portas occuparunt, & irruentes urbem diripuerunt, interfectis omnibus qui resistere conarentur.

πλιορκίαν Μαλύους, παρεκάλεϛ Βαρκαίους βασιλεῖ κοινωνῆσαι τ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατείας, [2] καὶ πέμπειν αὐτῷ τὴν τ ἁρμάτων βοήθειαν. οἱ ὃ τὰς ἀρχοντας ἔπεμψαν βελλοσομβύας μετ' αὐτῶν εἰς τ συμμαχίας. Ἀρσάβης λαμπρὰν ὑποδοχὴν παρασκευασάμενος εἱστία τὰς ἄρχοντας, καὶ παρέθηκεν ἀγορὰν πᾶσι Βαρκαίοις ἐπιτηδείων ἀφθόνων. τ ὃ ἐπὶ τὴν ἀγορὰν πρoελθόντων, σημεῖον ἦρε τοῖς Πέρσαις· οἱ ὃ μὴ ἐγχειριδίων καθελαβόμενοι τὰς πύλας, καὶ εἰσπεσόντες διήρπασαν τὴν πόλιν, τὰς ἐγχειρήσαντας κωλύειν φονεύοντες.

2 Arsames defectione ab Rege facta, potitus majore Phrygia cum iis qui contra eum ab rege missi fuerant, prælium conserere insti-

Ἀρσάβης αἰτησὰς βασιλέως, Φρυγίας τ μεγάλης κρατῶν, συμβαλεῖν μάχῃ ἔμελλε τοῖς ἐκ βασιλέως ἐς αὐτὸν ἥκουσιν.

ἵπ-

2 Καὶ πέμπειν αὐτῷ] Fl. καὶ πέμπειν αὐτῶν. Mox cum Fl & Interprete pro βελλοσομβύας, edidi βελλοσομβύας. Ad Ἀρσάβης, quod sequitur, Casaubonus in margine notarat χ. Σαρσάβης, sed ortum σ illud ex voce præcedente συμμαχίας. Infra pro παρίδωκεν, Fl. ἐφίδωκεν.

[3]ἵππαρχῶ· ἱππέων συνέθετο τοῖς πολεμίοις, ἐπειδὰν [4]περσίωσι αὐτομολήσειν πρὸς αὐτούς· τὴν προδοσίαν ἔμαθεν Ἀρσάβης· καὶ νύκτωρ διὰ τὴν σκηνὴν ἀφικόμενον, ἐβασανίσε τὸν ἵππαρχον. ἐπειδὴ ὡμολόγησε, τὰ ὅπλα τῶν ἱππέων, καὶ τὰς ἐσθῆτας προέδηκεν ἄλλοις, μάλιστα δὲ πιστοῖς, καὶ τῷ ἵππάρχῳ σκευὴν ἄλλον ὥπλισεν ἵππαρχον, καὶ προσέταξεν αὐτοῖς, ὅταν ἴδωσι τὸ σημεῖον λεῖπον ἀπὸ τῶν ἐναντίων, αὐτομολεῖν· παρελπιδώσαντας δὲ καὶ προσβαλόντας αὐτῶν τὴν φάλαγγα, ὑπερέψαντας, καὶ κατὰ νώτου τὴν ἐμβολὴν ποιήσασθαι. τούτων ἅτως συγκειμένων [5]καὶ κατὰ μὲν ἐκέλευον ἐξ ἐναντίου δὲ τὴν δυνάμιν Ἀρσάβης προήγαγε. οἱ πολέμιοι δὲ λύσαντες τὴν

tuit. Præfectus equitum cum hostibus paciscebatur, se, cum in aciem ventum esset, ad eos transiturum. Arsames proditione cognita, per noctem ad præfecti equitum tabernaculum adiens, eum in quæstionibus examinavit. Qui cum facinus confiteretur, equitum arma, vestesque aliis induendas dedit, quibus summam fidem habebat: & equitum præfecti armatura quendam alium hipparchum instruxit, eisque præcepit, ut cum signum ab hostibus sublatum cernerent, ad eos transirent, & obequitantes, prætereuntesque eorum agmen, a tergo conversi impetum in eos darent. His ita constitutis, a tergo impressionem faciebant. Arsames autem a facie exercitum adduxit. Hostes ordini-

πάξιν

3 Ἵππαρχῶ· ἱππέων συνέθετο] Mihi hæc elegantia isto loco est suspecta. *Casaubonus.*

4 Περσίωσι] Fl. προσχάσι.

5 Καὶ κατὰ νώτου μὲν ἐκέλευον ἐξ ἐναντίου] Fl. καὶ κατὰ νώτου μὲν ἐκέλευον εἶτα ἐξ ἐν. Unde lego, καὶ κατὰ νώτου μὲν ἐκέλευσε δ' ἐπ' ἐξ ἐν, &c.

1 Μι-

bus dissolutis terga verterunt, & complures ex eis inter fugiendum perierunt.

τάξιν ἔφυγον· καὶ οἱ πλείονες αὐτῶν ἐν τῇ φυγῇ διεφθάρησαν.

[CAP. XXIX.]

Mithridates.

¶ Mithridati rex præcepit, ut Datamen, qui defectionem fecerat, occideret, aut vivum adduceret. Mithridates etiam ipse simulabat se defecturum a rege. Datames ejus verbis credere noluit, nisi prius magnum damnum regis ditioni intulisset. Qui magnam intulit vastitatem, castella regis solo æquavit, vicos incendit: tributa per

Μιθριδάτης.

¶ [1] Μιθριδάτῃ ὁ βασιλεὺς ἐπέταξεν, ἀποσύντα [2] Δατάμην κτεῖναι, ἢ ἄγε. Μιθριδάτης ὑποκείνεσθαι καὶ αὐτὸς [3] ἀποστήναι βασιλέως. ὁ μὲν οὖν ἄγε Δατάμης οὐκ ἐπίστευεν, εἰ μὴ πρόσθεν πολλὰ λυμαίνοιτο τὴν βασιλέως ἀρχήν. καὶ δὴ πολλὰ ἐλυμήνατο. φρούρια βασιλέως κατέσκαψε, κώμας κατέπρησε, φόρους ἥρπασε, λείαν ἤλασεν· [4] ἔδει-

ξεν

1 Μιθριδάτῃ ὁ βασιλεύς, &c.] Fl. Μιθριδάτης ὁ βασ. Sed recte Vulgata. Nepos in Datame cap. x. *Hic tamen tam callidus vir extremo tempore captus est Mithridatis, Artabazanis filii, dolo: namque ut polliceretur se regi, se eum interfecturum, si ei rex permitteret, ut quodcumque vellet liceret impune facere: fidemque de ea re, more Persarum, dextra dedisset.* Pro Μιθριδάτης ὑποκ. idem Cod. Μιθριδάτου ὑποκ.

2 Δατάμην κτεῖναι ἢ ἄγε] Quidam Codd. ἢ ἄγειν. Nostram lectionem confirmat nonnihil similis locus in Artaxerxe libro eodem. Sequentem hiatum ita explebis, ὁ μὲν οὖν ἄγε Δατάμης οὐκ ἐπίστευεν, εἰ μὴ πρόσθεν πολλὰ λυμαίνοιτο τὴν βασιλέως ἀρχήν. καὶ δὴ πολλὰ ἐλυμήνατο. φρούρια βασιλέως κατέσκαψε. ex libris. Scriba impurus, quicquid erat inter Ἀποστῆναι βασιλέως, & βασιλέως κατέσκαψε omisit. Mox ἔδειξε malo cum nostro Cod. quam ἔδωκεν, ut in aliis, Scribe vero, ἀλλὰ καὶ & ὑπεχρεοῦτο & προσλάβοντα. *Casaubonus.*

3 Ἀποστῆναι βασιλέως. ὁ μὲν οὖν ἄγε, &c.] Hiatum, qui in Vulgata inter Ἀποστῆναι βασιλέως & κατέσκαψε conspiciebatur, cum Fl., Interprete, nec non Casaubono, qui eodem modo in suis quoque invenit, explevi.

4 Ἔδειξεν] Ita reposui cum Fl.

ξεν ἄρα πολέμιον εἶναι Βασιλεῖ. ἄμφω δὴ τότε συνηλθέτην γυμνὼ ἀλλήλοις ὁμιλήσοντε ὧν χρή. Μιθριδάτης ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ προκαταστήσας νύκτωρ ἐγχειρίδια πολλὰ, κεκρυμμένον ἄλλο ἀλλαχοῦ· καὶ τούτοις ἐπέκειτο σημεῖον· ἀλλεγόμενον δὴ προσήγαγε αὐτὸν ῥῆμα βαδίζων. ἐπεὶ δ' ἄλλως ἐλέγετο, Δατάμης ἀσπασάμενον ἀπῆλθε· Μιθριδάτης ἐν τῷ ἐγχειριδίων ἀνελόμενον ἀλλὰ τάχος, καὶ ὑπὸ τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ κρύψας, ἀνεκαλέσατο Δατάμην, ὡς ἐπιλαθόμενον δή τινων ἃ ἐχρῆν εἰπεῖν· προελθόντα δ' ἐκεῖνο τὸ ὄρος ἐκέλευσεν ὀχυρῶσαι μάλιστα. ὅτως ἀφορῶντα Δατάμην ἐς τὸ ὄρος τῷ ἐγχειρι-

vim rapuit, prædam abegit. Cum multis rebus ostendisset se regi infestum esse, ambo simul inermes convenerunt ad colloquendum, consultandumque quid fieri oportet. Mithridates in eo loco multos pugiones noctu comparaverat, aliumque alibi abdiderat, & his signum imposuerat. Colloquendo igitur eum adduxit, pedetentim ambulans. Cum satis esset dissertum, Datames dicta salute abitum parabat. Mithridates unum ex pugionibus celeriter arripiens, eoque sub manu sinistra occultato, revocavit Datamen, quasi oblitus aliquid, quod dicere necesse esset. Advenientem autem jussit montem illum munire: sic Datamen studiose montem intuentem Mithridates

δίῳ

& Interprete: atque ita quoque in aliis Codd. præterquam in suo, legitestis est Casaubonus. Pro eo Nepos: *Regu provincias vexat, castella expugnat, magna prada capit, quarum partem suis dispertit, partem ad Datamen mittit. Pari modo complura castella ei tradit. Hac diu faciendo, persuasit homini se infinitum adversus regem suscepisse bellum.* In Vulgata erat. ἰδιῷ.

5 Οὕτως

pugione percussum interfecit.

2 Mithridates in Paphlagonia confugiens in quandam civitatem, ut longo itinere persequentes hostes anteverteret, quotquot in ædibus reperiebat utensilia, vasaque in publico foris collocavit, & sub noctem ipse fugam capessit. Persequentes cum in urbem irruissent, vasa in medio proposita conspicati, ad rapinam convertebantur. Ducibus autem persequi jubentibus morem gerere noluerunt, non commodum esse rati, manifestam utilitatem ex manibus dimittere. Mithridates interea temporis magna via confecta evasit.

διῳ Μιθριδάτης πληξας ἀπέκτεινεν.

Μιθριδάτης ἐν Παφλαγονίᾳ καταφυγὼν ἐς πόλιν, [5] ὅπως ἂν προλάβοι ὡς πλείστην ὁδὸν τὰς [6] διώκοντας πολεμίους, ὅσα μὲν ἐν ταῖς οἰκίαις ἔπιπλα καὶ σκεύη παρῆκεν ἔξω· καὶ νύκτωρ αὐτὸς ἀπέδρα. οἱ διώκοντες ἐμβαλόντες τῇ πόλει, καὶ τὰ σκεύη προκείμενα ἰδόντες, πρὸς ἁρπαγὴν ὥρμησαν· τῶν δὲ ἡγεμόνων διώκειν κελευόντων οὐχ ὑπήκουσαν· ὠφέλειαν φανερὰν οὐ καλὸν ἡγούμενοι προέσθαι. Μιθριδάτης δὲ πολὺ τῆς ὁδοῦ προλαβὼν ἀπῆν ᾤχετο.

[CAP.

5 Ὅπως ἂν προλάβοι ὡς πλείστην ὁδὸν τοὺς διώκοντας π.] Malim, ὅπως ἂν προ. ὡς πλ. ὁδὸν, φθάσας τοὺς διώκ. π. Casaubonus.

6 Διώκοντας] Fl. διώξοντας. Sub finem pro vulgato κωλυόντων cum Fl. & Interprete reposui κελευόντων. Pro πολλῷ Casaubonus in margine rescripserat πολύ.

[CAP. XXX.]

Μέμψις.

Μέμψις Ἀριβαίῳ στρατοῦσαντι, ὅπως τειχήρης μὴ γένοιτο πάντα ἔξω τείχους [1] προήγαγε, τὰ δὲ πόλεως ἔπαξε γυναῖκας, τέκνα, χρήματα· τὰς δὲ πύλας καὶ τείχους ἀπωκοδόμησεν. Ἀριβαῖος τῷ παρασκευῇ τῆς ἀπονοίας αὐτῶν φοβηθεὶς, καὶ ὅτι μέχρι θανάτου μαχέσονται, τὸν στρατὸν ἀπήγαγε.

Mempsis.

Mempsis Aribæo bellum inferente, ne intra mœnia concluderetur, omnia protulit extra murum, & pro civitate collocavit uxores, liberos, pecunias: portas autem civitatis destruxit. Aribæus apparatum eorum desperationi similem veritus, metuensque ne ad mortem usque prælium facerent, exercitum abduxit.

[CAP. XXXI.]

Κερσοβλέπτης.

Κερσοβλέπτης ἀποστάντων αὐτῷ συγγενῶν πολλὰ χρήματα ὑπεκπεπεισμένων, διαλυσάμενος πρὸς αὐτοὺς, κατέστησε πόλεων ἄρχοντας, διαστήσας ἀπ' ἀλλήλων. ἐπεὶ δὲ χρόνος διαγενόμενος τὰ ὑποκείμενα χρήματα μεταπέμψατο, συλλαβὼν αὐτοὺς [1] τὰ πό-

Cersobleptes.

Cersobleptes cum ejus cognati desciscentes, magnam pecuniarum vim clam extulissent, facta pace, civitatum eis præfecturas attribuit, eosque ab se invicem disjunxit. Cum aliquantum temporis intercessisset, pecuniasque exigeret, com-

λεων

1 Προήγαγε] Fl. προσήγαγε.
Cap. XXXI. 1 Τὰ πολεων] Fl. τὰ πολεμίων.

1 Σὺν δὲ]

prehensos eos ex urbibus ejecit, & pecunias ipse possedit.

λεων ἐξήλασε, καὶ τὰ χρημάτων αὐτὸς ἐκράτησεν.

[CAP. XXXII.]

Peuthes.

Peuthes præfectus equitum Cersobleptæ, in summa pecuniarum inopia constitutus, mandavit. Ut quilibet agricola quinque modiorum agrum sibi sereret. Qui seruerunt, magna scilicet colonorum multitudo. Cum igitur ingens frumenti copia provenisset, devectum illud in mare vendidit, remittens aliquantum de precio. Ea ratione multas subito pecunias Cersobleptæ confecit.

Σαύθης.

1 Σαύθης ἵππαρχος Κερσοβλέπτῃ ἐν ἀπανθ' χρημάτων πρόσοδος ἔξ τὰ γεωργῶν ἑκάστῳ πέντε μεδίμνων χωρίον αὐτῷ καταπείρας· οἱ μὲν κατέσπειραν, πολὺ πλῆθος γεωργῶν· σίτου δὲ πολλοῦ γενομένου, καταγωγὼν αὐτὸν ἐπὶ θάλατταν ἐπέπρασκεν, ὑφέμενός τι τῆς τιμῆς, ὡς τε παχέως τῷ Κερσοβλέπτῃ πολλὰ χρήματα συνελέξατο.

[CAP. XXXIII.]

Artabazus.

¶ Artabazo oppu-

Ἀρταβάζης.

¶ Ἀρταβάζῳ 1 πολιορκοῦντι

1 Σαύθης ἵππαρχος Κερσοβλ.] Probo lectionem aliorum Codd. Σάνθης. & statim ἐν ταυτῇ χρ. γενόμενος, ὡσαυτ. Sub finem ὑφέμενος τῆς τ. Casaubonus.

Σαύθης] Ita edidi cum Fl. aliisque Codd. in quibus ita legi testis est Casaubonus, pro vulgato Κάνθης. atque ita quoque dicitur supra in hujus libri Indice Pro ἵππαρχος, Fl. ὕπαρχος. Infra pro ὑφέμενος τῆς τιμῆς, cum Fl. Interprete, & Casaubono scripsi, ὑσίμενος τῆς τιμῆς.

Cap. XXXIII. 1 Πολιορκοῦντι τινα πόλιν] Fl. πολ. τὴν πόλιν. Pro Σκυθῶν, Fl. Σκιωναίων. Interpres Σκυθῶν, quod unde deriver, ipse viderit: a Σκύθαι enim est, Σκυθαί, quod est in Fl. sed a Σκιωναί est Σκιωνίοι, non Σκιωναῖοι. Pro ἀφεστάμενοι, Fl. ἀφεστάμενοι.

2 Ἐκέ-

κἀντί τινα πόλιν, Τιμόξενος Σικυώνιος προεδίδου τὴν πόλιν. ἀμφότεροι συνέθεντο, τῷ βέλει προσάψαντας βραχὺ βιβλίδιον, τοξεύειν εἰς τινα τόπον συγκείμενον, κἀκεῖθεν τὰς ἐπιστολὰς ἀναλαμβάνειν.

Ἀρτάβαζος ὑπονοῶν Παμμένη κοινολογεῖσθαι τοῖς πολεμίοις, [2] ἐκάλεσεν αὐτὸν ὡς δῶρα δώσων, καὶ σῖτον τοῖς στρατιώταις μετρήσων. ἐλθόντα συλλαβών, τὸ στρατόπεδον τοῖς ἀδελφοῖς Ὀξύθρᾳ καὶ Διβίκτῳ παρέδωκεν.

Ἀρτάβαζος Φαρνάκου φεύγων ἐκ Πλαταιέων, προῆλθεν ἐς Θετταλίαν. τῶν δὲ Θεσσαλῶν ἐρομένων περὶ τῆς μάχης, δείσας ὁμολογῆσαι τὴν ἧτταν· αὐτὸς μὲν ἔφη σπεύδειν ἐς Θράκην πρᾶξαι βασιλέως ἀπόῤῥητα· Μαρδόνιος δὲ gnanti civitatem quandam, Timoxenus Sicyonæus urbem prodidit. Convenit inter utrosque, exiguum libellum in telo suspensum, in locum constitutum ejaculari, atque inde epistolas recipere.

2 Artabazus cum suspicaretur Pammenem cum hostibus consilia inire, vocavit eum quasi munera largiturus, & militibus frumentum mensurus. venientem in castra comprehendit, eumque fratribus Oxythræ atque Dibicto tradidit.

3 Artabazus Pharnacis filius, fugiens a Platæis, in Thessaliam venit. Thessalis interrogantibus de pugna, non audens confiteri calamitatem, respondebat se in Thraciam properare, & arcanum regis

2 Ἐκάλεσεν] Fl. ἐκάλουν. Pro ἰλδόντα συλλαβών, τοῖς ἀδελφοῖς, &c. cum Fl. scripsi ἰλδόντα συλλαβών, τὸ στρατόπεδον τοῖς ἀδελφοῖς, &c. Videtur autem ille quinque millium Thebanorum exercitus, cui a Thebanis præfectus *Pammenes*, & cum quo in Asiam trajicere ad ferendam opem Artabazo contra regios satrapas jussus erat, de quo Diodorus lib xvi.

3 Τῶν

mandatum perficere velle : Mardonius autem victor sequitur, & ipse victoriæ nuncium apportat. Artabazus victoriam prætendens, Thessaliam transiit. Thessali vero statim Persarum cladem perceperunt.

νενικηκὼς ἔπεται, καὶ τὰ ἔργα τῆς νίκης αὐτὸς ἀπαγγέλλῃ. Ἀρτάβαζος μὲν ἀπάτῃ νίκης Θεσσαλίαν διεξῆλθεν· Θεσσαλοὶ δὲ αὐτίκα [3] τῶν Περσῶν ἤσθοντο ἐμάνθανον.

[CAP. XXXIV.]

Aryandes.

Aryandes Barcæorum urbem oppugnans, nocte fossam duxit, lignis imbecillibus transversim positis, exiguaque terra injecta. Interdiu Barcæos ad fœdus ineundum vocat, stansque cum iis qui fœdus percuterent, super latentem fossam juravit : Quamdiu terra permaneret, se con-

Ἀρυάνδης.

[1] Ἀρυάνδης τῶν Βαρκαίων πόλιν πολιορκῶν, νυκτὸς ὀρύξας τάφρον, ξύλα ἀσθενῆ διαστείνας, καὶ γῆν ὀλίγην ἐπιβαλών, μεθ' ἡμέραν προκαλεῖται Βαρκαίους ἐπὶ σπονδάς, καὶ σφᾶς μὲν τὰ ὅρκια πιμνέντων ὑπὲρ τῆς κρυπτῆς τάφρου, ὤμοσεν [2] ἐφ' ὅσον ἄτως ἡ γῆ

3 Τῶν Περσῶν ἤσθοντο] Ita scripsi cum Fl. & Casaubono, qui ita in margine Vulgatæ restituerat pro ἤδη Περσῶν ἤσθοντο.

Cap. XXXIV. 1 Ἀρυάνδης] Ita edidi cum Fl. & Interprete pro Ἀρυάνδης, ut & infra Ἀρυάνδιον pro Ἀρυανδίου. Strategema hoc Herodoto non *Aryanda* tribuitur, sed *Amasi*, qui ab *Aryande*, Ægypti prætore, *Pheretima* precibus ad ulciscendum *Arcesilaum* a *Barcæi* interemptum, pedestrium copiarum dux ad eos missus fuit. Eum vide lib. IV. cap. 157. & 201. Ab hoc *Aryande* nomen accepit argentum *Aryandicum*, de quo idem Herodotus lib. IV. cap. 166.

2 Ἐφ' ὅσον ἄτως ἡ γῆ μένῃ] Ita edidi cum MS. addito ἄτως, consentiente Herodoto, unde hæc desumpta : ὅτε δὲ κρυπτὸς τάφρου τάμνον τὸ ὄρκιον, ὃς ἀπὸ γῆ αὐτῇ ἦν ἴχνι, μοῦνον τὸ ὄρκιον κατὰ χώρην Paullo post, pro μένῃ, MS. μένῃ. Herodotus d. l. μένῃ ἔμπεδον τὸ ὅρκιον κατὰ χώρην Ita quoque supra lib. VI. cap. 22. ubi simile refertur strategema, pro ὡς ὅτε ἡ αὐτῆς

γῆ μένῃ, φυλαξειν τὰ συγκείμενα· οἱ Βαρκαῖοι μὴ τὰς ὅρκους ἀνέῳξαν τὰς πύλας. οἱ δὲ τ Ἀρυάνδου καταῤῥήξαντες τὴν τάφρον, καπελάβοντο τῆς πόλιν· ὡς μηκέτ᾽ τ γῆς μενούσης ἐφ᾽ ἧς ὤμοσαν.

conventa servaturum. Barcæi acceptis juramentis, portas aperuerunt. Aryandæ milites effracta fossa civitatem occuparunt, cum non amplius terra mancret, in qua juraverant.

[CAP. XXXV.]

Βρέννου.

¶ 1 Βρέννος Γαλατῶν βασιλεὺς πᾶσιν βουλόμενος αὐτὸς δὴ τὴν Ἑλλάδα στρατεῦσαι, συναγαγὼν ἐκκλησίαν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, προήγαγε τοὺς ἐσχηματωμένους Ἕλληνας, ἐλαχίστους τὰ σώματα καὶ ἀσθενεστάτους, τὰς κεφαλὰς ἀπεξυρημένους, τρίβωνια ῥυπῶντα περιβεβλημένους· καὶ παρέσησεν αὐτοῖς τ Γαλατῶν τοὺς μεγίστους καὶ τοὺς εὐειδεστάτους, Γαλατικὴν ὅπλισιν ἔχοντας. τοῦτο ποιήσας, ἡμεῖς, εἶπεν, οἱ τηλικοῦτοι, καὶ τοσοῦτοι

Brennus.

¶ Brennus rex Gallorum volens eis persuadere, ut expeditionem in Græciam susciperent, convocatis in concionem viris & mulieribus, produxit captivos Græcos, vilissimis corporibus & infirmissimis præditos, capitibus rasis, & sordidis palliis amictos: juxtaque eos maximos Gallorum collocavit & speciosissimos, Gallicam armaturam indutos. Hoc facto, nos, inquit, tanti ac tales contra homines ita imbecilles & tot

αὐτῆς γῆς ἔσης. legendum ἐκ τῆς τ αὐτῆς γῆς ἐσῆς. ut monui ad illum locum. 1 10 μέρη. Casaubonus in margine reposuerat μέρει.

Cap. XXXV. 1 Βρέννου] scr. Ἀβρέννου. *Casaubonus.*

2 Περὶ

parvos bellum geremus. Hoc modo Galli, contemptis Græcis, adducti sunt, ut proficiscì cum exercitu in Græciam non dubitarent.

πι, πρὸς τὰς ἄτως ἀσθενεῖς καὶ μικρὰς πολεμήσομεν. ἄτως ἐπείσθησαν Γαλάται, καταφρονήσαντες Ἑλλήνων ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα.

2 Brennus Gallos ducens in Græciam, cum Delphis aureas statuas conspexisset, accersivit Delphos captivos, eosque per interpretem interrogavit, an solidum esset aurum donariorum. Quibus affirmantibus intus æs esse, foris autem aurum leviter aspersum: mortem omnibus minabatur, si hoc aliis enunciarent. imo contrarium dicere jussit, nihil esse præter aurum fabricatum. Tum duces intro vocavit, & eundem modum captivos interrogavit. Quibus, ut imperatum erat, respondentibus au-

Βρέννος Γαλάτας ἀγαγὼν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα θεώμενος τὰς ἐν Δελφοῖς χρυσᾶς ἀνδριάντας, πρόσκαλεσάμενος Δελφὰς αἰχμαλώτας διὰ ἑρμηνέως ἤρετο, εἰ στερεὸν εἴη τὸ χρυσίον τῶν ἀναθημάτων· εἰπόντων δέ, τὸ μὲν ἔνδον ἐστὶ χαλκᾶς, τὸ δὲ ἔξωθεν χρυσὸς ἐπιλήλατος λεπτός· ἠπείλησατο θάνατον ἅπασιν, εἰ τοῦτο [2] πρὸς ἀλλήλας ὁμολογήσουσιν. ἀλλὰ καὶ τἀναντίον λέγειν παρήγγειλεν, ὡς ἔστιν [3] ἅπαντα χρυσᾶ ἀπλῶς δὴ σφυρηλάτης. καὶ δὴ τῶν ἡγεμόνων ἔνδον πινὰς καλέσας, τὰς αἰχμαλώτας ὁμοίως ἤρετο. τῶν

δὲ τὸ

2 Πρὸς ἀλλήλας] Scribe cum Interprete πρὸς ἄλλας. Pro ὁμολογήσουσιν, MS. ὁμολογήσειαν, quod præfero. Sub finem pro ἀγγέλλειν. cum eodem & Interprete reposui ἀπαγγέλλειν, Pro διθυμόπεσον quoque MS. προθυμόπεσον.

3 Ἅπαντα χρυσᾶ ἀπλῶς δὴ στερ.] Suspecta vox ἀπλῶς saltem αὖπὶς legerem. Casaubonus.

4 Πρὸ-

ἢ τὸ † προσαχθὲν εἰπόντων, ὡς πάντα εἴη χρυσὸς, σκέλλουσιν αὐτὸς ἀναγγέλλειν τοῖς πολίταις, ἵνα μάχοιντο ἀθυμότερον, ὡς ἐπληψόμενοι χρυσᾶ μοίρας μείζους.

rum esse purum, jussit eos multitudini renunciare, ut sperantes se maximas auri portiones accepturos, alacrius pugnam facerent.

[CAP. XXXVI.]

Μυγδόνιος.

Mygdonius.

Μυγδόνιος πολεμίων προσαθροιζόντων, λιμῷ πιέζομένους, σωρὸς ὑπερμεγέθεις γῆς καὶ λίθων ἐν τῇ ἀγορᾷ νήσας, καὶ προσαλείψας πηλῷ, τοῖς μὲν πυροὺς, τοῖς δὲ κριθὰς ἔβαλε, καὶ θρέψας ἡμίονους μεγίστους, καὶ ποπάτους ἐκτὸς τείχους ἀφῆκεν. τούτους μὲν οἱ πολέμιοι συνέλαβον· ὁ δὲ κήρυκα πέμψας ἠξίωσε † πέμψειν τοὺς περὶ λύτρων συμβησομένους· κήρυκες ἦκον, πρὸς οὓς ἐπὶ τῆ ἀγορᾷς Μυγδόνιος συνέβαινεν. οἱ δὲ σωροὺς μεγάλους πυρῶν καὶ κριθῶν ἰδόντες,

Mygdonius hostibus obsidentibus fame laborans, acervos maximos terræ, lapidumque in foro exstruxit, eosque compingens luto, in alios triticum, in alios hordeum injecit, & mulos ingenti magnitudine, pinguissimosque alens extra mœnia dimisit. Eos hostes comprehenderunt. Ille præcone misso jussit, ut mitterent qui de redemptitio precio transigerent. Venerunt legati, quos Mygdonius in foro convenit. Illi maximos acervos tritici,

καὶ ὑπ-

4 Προσαχθὲν.] χ. προσαχθὴν. Casaubonus.

Cap. XXXVI. 1 Ἔβαλε] MS. Ἐπίβαλε. Idem.

2 Πέμψειν] MS. πίμψαι.

3 Περὶ

hordeique videntes, & ministros alios alibi jubere metiri, reversi hæc hostibus nunciarunt. Qui pinguedinem mulorum conspicati, fidemque de ciborum apparatu legatis habentes, longo tempore se civitatem capere non posse existimarunt, & ob eam caussam discesserunt.

καὶ ὑπηρέτας, καὶ ἄλλως ἀλλαχόθεν ἀξιοῦντας μετρεῖσθαι. ταῦτα ἐπανελθόντες τοῖς πολεμίοις ἤγγειλαν· οἱ δὲ καὶ τὸ δυσαφὲς τῶν ἡμιόνων ἑωρακότες, καὶ τὴν εὐθηνησθεῖσαν τροφῶν, τοῖς κήρυξι πιστεύσαντες, ὡς οὐκ ἂν δυνάμενοι χρόνῳ μακρῷ τὴν πόλιν ἑλεῖν, ἀνέζευξαν.

[CAP. XXXVII.]

Parisades.

Parisades rex Ponti aliam vestem habere solebat, cum militum inspectionem faceret: aliam, cum periculum adversus hostes subiret: in alia, si quando fugam tempus postularet, fugiebat. Nam ordines instruens, ab omnibus cognosci: periclitans, nemini hostium notus esse: fugiens autem, neque suos neque hostes scire, quis esset, voluit.

Παρισάδης.

Παρισάδης Πόντου βασιλεύς, ἐν ἄλλῃ μὲν ἐσθῆτι τὰς στρατιώτας ἐξήταζεν· ἐν ἄλλῃ δὲ [1] πρὸς τὰς πολεμίους ἐκινδύνευεν· ἄλλῃ δὲ, εἰ φυγῆς καιρὸς εἴη, ἔφευγεν. ἐπιτήδειον μὲν γὰρ ἐβούλετο εἶναι πᾶσιν ὑποφανῆς· κινδυνεύων δὲ μηδενὶ τῶν πολεμίων καταφανής. φεύγων δὲ μήτε τοῖς οἰκείοις, μήτε τοῖς ἐναντίοις γνώριμος.

[CAP.

[1] Πρὸς τὰς πολεμίους] Additus articulus cum MS.

[CAP. XXXVIII.]

Σεύθης.

Σεύθης Ἀθηναίων τὰ ἐπὶ θαλάσσαν ἀφ' τ Χερονήσου πρὸς τοῖς Θρᾳξὶν, μισθωσάμενος Γέτας ψιλοὺς διχιλίους δι' ἀπορρήτων συνέταξεν ὡς πολεμίοις ἐμβαλόντας πυρπολεῖν τὴν χώραν, καὶ βάλλειν τοὺς ἐπὶ τ τειχῶν. Ἀθηναῖοι τοῦτα ὁρῶντες, καὶ πολεμίους τ Θρᾳκῶν ἡγησάμενοι τοὺς Γέτας ἀπὸ τ ἁρμάτων, ἐκβάντες θᾳρρούντες τ νεῶν, προσῆγον τοῖς τείχεσιν· ὁ μὲν Σεύθης προεξῆλθε τ τειχῶν ἐναντίος τοῖς Ἀθηναίοις· καὶ οἱ Γέται ὡς μετ' αὐτῶν ἀφεστάμενοι μέλλοντες· ἐπεὶ δ' κατόπιν ἐγένοντο, λαβόντες ὀπίσω τοὺς πολεμίους, ἔνθεν μὲν οἱ Θρᾷκες, ἔνθεν δ' οἱ Γέται, πάντας αὐτοὺς διέφθειραν.

Seuthes.

Seuthes Athenienſibus maritimas regiones per Cherroneſum populantibus, duo millia Getarum levis armaturæ conduxit, eoſque more hoſtium irruptionem facere, ignique regionem vaſtare juſſit, & in eos qui in muris conſiſterent, tela conjicere. Hæc Athenienſes conſpicati, & hoſtes eſſe Thracum ex his quæ patrabantur conjicientes, audacter e navibus egreſſi, ad mœnia contendebant. Seuthes extra muros obviam Athenienſibus prodiit, & Getæ quaſi cum illis ſe conjuncturi, poſtquam ad tergum evaſerunt, intercluſis retro hoſtibus, hinc Thraces, illinc Getæ magnum eorum numerum occiderunt.

[CAP.

[CAP. XXXIX.]

Seiles.

Seiles, ut tria millia Persarum, qui novis rebus studebant, morti traderet. finxit Seleucum per litteras sibi graviter minari. Se vero ipsorum auxilio, ad prævertendum ejus iram uti statuisse. Ad consilium vero agitandum constituit, ut omnes in vicum quendam nomine Rhaudam convenirent. Illi credentes ejus sermonibus, venerunt. At ipse (erat enim palus sub vico profunda) in eo loco Macedonum & Thracum equitibus trecentis, armatisque ter mille collocatis, præcepit, ut cum peltam ferream tolli vidissent, excursione facta omnes ibi

Χείλης.

[1] Χείλης τριχιλίους Περσῶν νεωτερίζοντας κτεῖναι βουλόμενος, ἐσκήψατο Σέλευκον αὐτῷ δι' ἐπιστολῆς χαλεπῶς ἀπειλεῖν· αὐτὸς οὖν τῇ τούτων συμμαχίᾳ χρησόμενος ἐθέλειν αὐτὸν προλαβεῖν, ὅπως μὴ ἂν βιάλῳ ἀγάγοιεν. συνέταξεν αὐτοῖς ἅπαντας ἐς κώμην, Ῥάνδαν καλουμένην. οἱ μὲν πιστεύσαντες ἦκον. ὁ δὲ λάρος ἔλος βαθὺ καὶ κοῖλον ὑπὸ τὴν κώμην· ἐνταῦθα Μακεδόνων καὶ Θρακῶν ἱππεῖς τριακοσίους, ὁπλιτῶν τρεῖς χιλιάδας ἀποκρύψας, συνέταξεν, ὅταν ἴδωσι πέλτην χαλκῆν ἐρθεῖσαν, ἐκδραμόντας ἀναιρῆσαι πάντας τοὺς ἠθροισμένους· ἀνε-

1 Χείλης] Malim Σείλης cum MS. & Interprete, qui constanter in suis quoque ita videtur invenisse, non solum hoc loco, verum etiam in Indice, & ut MS. hic per Σ, Σείλης, ita quoque in Indice, nisi quod illic Σήλης. Paullo post pro συνέταξεν αὐτοῖς ἅπαντας, MS. αὐτούς. Pro Ῥάνδαν, MS. Ῥάνδα, impositio r posteriori a. Genuinum tamen existimaverim Ῥάνδα. Male Interpres *Rhaudam*. Ptolemæus lib. VI. cap. 19. Καὶ κατέχει τὰ μὲν ἐπὶ τῇ Λεία Ῥάμβαι. Infra pro ὁπλιτῶν, MS. ὁπλίτας.

ἀνεδείχθη μὲν ἡ πέλτη· οἱ δὲ ἐκδραμόντες τὰς τριχιλίους Περσας κατεφόνευσαν.

collectos perimerent. Qui ostensa pelta excurrentes, tria millia Persarum ad unum omnes conciderunt.

[CAP. XL.]

Βόρζου.

Βόρζου.

[1] Βόρζου τριχιλίους ἄνδρας, τῆ ἐν τῆ Περσίδι κατοίκων, ὑποβαλόντας αὐθόρμου ἀπεπέμψατο, δὲς ἡγεμόνας τῶν ὁδῶν, οἱ κατήγαγον αὐτὸς εἰς τινα τόπον τῆ Περσίδου ὃς καλεῖτο Κωμασὸς, ἔνθα κῶμαι πυκναὶ, καὶ λεὼς πολὺς, καὶ σταθμοὶ πολλοί· πεὶ δὲ ἄλλου ἐν ἄλλῳ σταθμῷ κατήγετο, φυλακῆς ἰσχυρᾶς [2] κυκλωσαμένης τὰς κώμας, ἕκαστου τῶν σταθμούχων τὸν ἴδιον ὑπὸ σταθμὸν εὖ μάλα καταμεθύσας ἀπέκτεινε· τὰ δὲ σώματα τῶν τριχιλίων παφέντα, δι' νυκτὸς ἀφανῆ ἐγένοντο.

Aborzus.

Aborzus cum a tribus millibus hominum in Persida incolentium, sibi insidias parari sensisset, eos ablegavit, additis viarum ducibus, qui deduxerunt eos in locum quendam Persidis nomine Comastum. Ibi vicorum insignis multitudo, hominumque magna frequentia, multaque diversoria. Cum autem alius apud alium hospitem diverteret, fortissimo præsidio vicos cingente, quilibet hospes suum diversorem inebriatum occidit. corpora vero trium millium terræ mandata per noctem, deque medio sublata sunt.

[CAP.

1 Βόρζου] MS. Οὐόρζου, quomodo Interpres etiam legit in Indice, ubi MS. Οὐοεζου. Infra articulum ante καλεῖτο MS. non agnoscit. Sub finem pro σταθμούντων, cum eodem restitui σταθμούχων.

2 Κυκλωσαμένης] fr. κυκλωσαμένους. *Casaubonus.*

1 Κεκε-

[CAP. XLI.]

Surenas.

Surenas Parthorum dux, cum Crassus turpiter prælio fugatus discederet, & per montana iter facere conaretur, metuens ne pugnam ex desperatione redintegrarent, legatum ad eum misit, qui in hunc modum referret: Componit tecum amicitiam rex magnus, & cum fortitudinem suam Romanis ostenderit, nunc humanitatem etiam ostendere constituit. Crassus dolum suspiciens, morem gerere nolebat. Milites, quorum animi essent fracti & defessi, coëgerunt eum complosis armis barbaro credere. Crassus invitus pedibus iter faciebat. Surenas summa usus humanitate, equum au-

Συρλώας.

Συρλώας Παρθυαίων ἡγέμων [1] Κράσσον μὴ πολλῆς ἥττης ἀναχωρεῖν, καὶ διὰ τῶν [2] ὀρεινοτέρων ὁδεύειν πειρώμενον, τὸν ἐξ ἀπονοίας μάχῃ φοβέμενος, ἔπεμψε πρεσβευτὴν ὡς αὐτὸν, λέγοντα, σωτήρεταί σοι φιλίαν βασιλεὺς μέγας, δείξας Ῥωμαίοις ἀνδρίαν, νῦν δεῖξαι βέλεται φιλανθρωπίαν. Κράσσος δόλον ὑφορώμενος, οὐκ ἐπείθετο. οἱ στρατιῶται ἀθυμοῦντες, καὶ ἀπειρηκότες, ἐβιάσαντο αὐτὸν τὰ ὅπλα κρούσαντες, πιστεῦσαι τῷ βαρβάρῳ. Κράσσος ἄκων πεζὸς ἐβάδιζεν. Συρλώας φιλοφρονούμενος δὴ ἵππον χρυσοχάλινον αὐτῷ παρέσησεν, ἐφ' ᾧ καθίσας πορεύε-

1 Κράσσον μὴ πολλῆς ἥττης ἀναχωρεῖν] Vel Κράσσον ἰσχὺν vel Κράσσον ἀναχωρεῖν & πειρωμένῳ scribendum. Quem Polyænus *Exathrem* vocat, is est Plutarcho Πομαξάθρης, Appiano Plutarchi simix Μαξάρθης. Versus Euripidis ex ipso poeta emendavimus. *Casaubonus.*

2 Ὀρεινοτέρων] MS. ὀρεωτέρων. Insta pro δείξας idem δεῖξαι.

προστάξεν·[3] ὁ μὲν δὴ ἀναβαίνῃ τ ἵππον. ὁ δὲ βάρβαρος ἱππικὸν μὲν κεντρίσας ἐπεπόχωσε τ ἵππον τ ὁρόμον, ὅπως τ Κράσσον ἐς τὸ πλῆθος ἐξενέγκοι τ Παρθυαίων. Ὀκτάβιος δὲ τ περὶ Κράσσον ἡγεμόνων σωεὶς τ ἀπάτης, λαμβάνεται τ χαλινῶν, καὶ μετ' ἐκεῖνον εἷς τ χιλιάρχων Πετρώνιος· ὥστε τ μὲν ἱππικὸν Ὀκτάβιος [4]κτείνῃ σπασάμενος τὸ ξίφος τ δὲ Ὀκτάβιον ἄλλος τις τ Παρθυαίων· τ δὲ Κράσσον Ἐξαίθρης Παρθυαῖος, καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῦ, καὶ τὴν δεξιὰν ἀποκόψας, ἐκόμισε πρὸς μέγαν βασιλέα Παρθυαίων, Ἡρώδην. ἔτυχε δὲ βασιλεὺς κατ' ἐκεῖνο τ ὥρας ἐστιώμενος, καὶ πρᾶτ τ πόνον ἀ-

reo freno præditum ei tradidit, in quo eum fedare jussit. Barbarus autem equorum curator, admotis calcaribus, equi cursum accelerabat, ut Crassum in mediam Parthorum multitudinem conjiceret. Octavius unus ex Crassi legatis intellecta fallacia, frenum apprehendit, & post eum unus tribunorum Petronius. Sic Octavius extracto gladio equi curatorem interficit, Octavium alius quidam Parthorum. Crassum vero exiliens Parthus occidit, ejusque caput & dextram abscissam ad regem magnum Parthorum Herodem deportavit. Erat eo tempore rex in convivio, & inter potandum, Jasonem Trallia-

χροώ-

3 Ὁ μὲν δὴ ἀναβαίνῃ τ ἵππον] Omissa hæc ab Interprete verte: *ille quidem equum conscendit*. Pro Ὀκτάνιος. uti legebatur, reposui Ὀκτάβιος.

4 Κτείνῃ] MS. κτυνῇ. Pro Ἐξαίθρης, MS. ut & Codd. Casauboni, ἐξαρθεὶς. Non opus videtur, ut post Ἐξαίθρης inseratur ἀνὴλε, sicuti in margine Vulgatæ fecerat Casaubonus: locus enim videtur integer, si subintelligas, τὸ κτεῖνῃ, quod præcedit. Interpres tamen in suis videtur reperisse. Pro Ἡρώδην, MS. Τ' ἐρώδην, quomodo & Casaubonus in ora Vulgatæ notarat. Plutarcho, in Crasso, dicitur Τ' ἐρώδης, in Antonio Ἡρώδης, Appiano Ὀρώδης, Latinis *Orodes*.

ϛ Φί-

num tragœdum Bacchas Euripidis agentem auscultabat. Tragœdus canebat illos versus,

Ex montibus afferimus
Vitulum laniatum modo,
Prædam felicem.

Qui vero Crassi caput habebant, ad regem illud attulerunt. Ob eam rem ingens vociferatio, ingensque plausus oriebatur. Itaque Exathres exiliens inquit, Mihi potius hos versus canere convenit, quam tragœdo. Rex ea re gavisus, hunc quidem iis donis honoravit, quibus mos erat ejusmodi homines afficere: tragœdo vero talentum donavit.

κρεῶμεν ⸫ Ἰάσιν ⸫ Τραλλιανὸν τραγῳδὸν ὑποκρινομένῳ Βάκχας Εὐριπίδου. ὁ μὲν δὴ τραγῳδὸς ᾖδεν ἐκεῖνα τὰ μέλη,

ϛ φέρομεν ἐξ ὀρέων ἔλικα
Νεότμητον ὅπη μέλαθρα,
Μακάριον θήραμα.

οἱ δὲ τῷ Κράσσῳ κεφαλῇ κομίζοντες τῷ βασιλεῖ προσεύχονται. ὅπη τούτῳ μεγάλη βοὴ, καὶ πολὺς κρότος ἐγένετο. ὡς τὸ μὲν Ἐξαίθρης ἀναπηδήσας ἔφη· ἐμοὶ πῶς μᾶλλον τὰ μέλη προσήκει ᾄδειν, ἢ τῷ τραγῳδῷ. βασιλεὺς ἡσθεὶς, τὸν μὲν ἐτίμησεν οἷς πάτριον ἦν· τῷ Ἰάσονι δὲ τῷ τραγῳδῷ τάλαντον ἔδωκεν.

[CAP. XLII.]

Galli.

Galli expeditionem adversus Autariatas susceperunt. Cum diu bellum duceretur, Celtæ

Κελτοί.

Κελτοὶ στρατεύουσιν ὅπη Αὐταριάτας, καὶ ἦν πόλεμος μακρός· οἱ μὲν Κελτοὶ τὰς τροφὰς καὶ τὸν οἶνον,

πόας

ϛ φέρομεν ἐξ ὀρέων ἔλικα νεοτμήτου ὅπη μέλαθρα, μακάριον θήραμα] MS. φέρομεν μὲν ἐξ ὀρέων νεοτμήτου ὅπη μέλαθρον, μακάριον θήραν. Sed restituit ex Euripide Casaubonus. In Plutarcho tamen etiam est ὀρέων & θήραν. Sub finem MS. βασιλεὺς μὲν ἡσθείς.

πάσις δηλητηρίοις καταφαρμακεύσαι, καὶ καταλιπόντες ἐν ταῖς σκηναῖς, αὐτοὶ νύκτωρ ἔφυγον. οἱ δὲ Αὐταριᾶται πιστεύσαντες, ὡς φοβηθέντες ἀποδιδράσκοιεν, καταλάβουσι τὰς σκηνὰς, καὶ τῷ οἴνῳ, καὶ ταῖς τροφαῖς ἀνέδην ἐχρήσαντο. καὶ ὑπνώσαντα ὑπὸ διαρροίας ἀκρατὲς ληφθέντες. Κελτοὶ δὲ ἐπελθόντες κειμένους φονεύουσιν.

cibaria & vinum herbis venenosis inficiunt, & ipsi noctu relictis castris fugam capessunt. Autariatæ credentes eos metu profugisse, castra invadunt, & vino cibariisque largiter fruuntur, statimque immoderato ventris profluvio prolabuntur. Celtæ supervenerunt, ac prostratos occiderunt.

[CAP. XLIII.]

Θρᾷκες.

Thracum.

Θρᾷκες συνταξάμενοι Βοιωτοῖς συνὰ τὴν Κωπαΐδα λίμνην, ἡττηθέντες, εἰς τὸ Ἑλικῶνα καταφυγόντες, ἐπεισάκτου τοῖς

Thraces.

Thraces prælio cum Bœotis facto ad Copaidem paludem victi, in Heliconem confugerunt, & inducias cum Bœotis ad dies aliquot

Βοιω-

1 Τὰς σκηνὰς καὶ τῷ οἴνῳ, καὶ ταῖς] Καὶ τῷ οἴνῳ, quod in Vulgata aberat, cum MS. & Interprete supplevi.

2 Τ' ὑπὸ Διαρροίας] Simile strategema vide supra lib. VI. 13.

Cap. XLIII. 1 Τοῖς Βοιωτοῖς] MS. τοὺς Βοιωτούς. Paullo post pro Γ' τωνία, MS. Γ' τωνία. Sed Vulgata recte. Strabo lib. IX. in Thessalicis: Τάττει δὲ νεπίμενται ὁ Γ'τωνὶς, ὅτε τὸ ἀπὸ Γ'τωνίας ἱερὸν, ἀφ' ἧς καὶ τὸ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ. & in Bœoticis: Κορωπίσιν τὸ ἀπὸ Κορωνείας (vitiose Κορωπίας editum) ἐν τῷ ἀφ' αὐτῆς πεδίῳ τὸ ἀπὸ Γ'τωνίας (uti restituendum monuit Casaubonus pro vulgato Γ'ωνίας) Ἀθηνᾶς ἱερὸν ἱδρύσαντο, ἀμώνυμον τῇ Θετταλικῇ. Ad quæ loca videndus Casaubonus. Pausanias in Bœoticis: Περὶ δὲ τὰς Κορωνείας ἐξ Ἀλαλκομεναὶ ἀφίκεσθαι, τὸ Γ'τωνίας Ἀθηνᾶς ἔξω τὸ ἱερόν. καλεῖται δὲ ἀπὸ Γ'τωνίας τῆς Ἀμφικτύονος. καὶ ἐς τὰ κοινὰ συνίασιν ἐνταῦθα οἱ Βοιωτοὶ σύλλογον. Dicitur & Γ'τωνὶς Apollino Rhodio Argonaut. lib. I. v. 551.

Ἔρχον Ἀθηναίης Γ'τωνίδος, &c.

Ad quem locum inter alia Scholiastes: Ἀμφιδᾶς δὲ τοὺς Θετταλοὺς Ἀμφικτύονας φησὶ διὰ τὸ Θετταλίαν γῆν Ἀθηνᾶς, ἣν

fecerunt. in quibus Bœoti inito consilio discedunt, freti victoria, & induciis confidentes, atque Minervæ Itoniæ pro victoria sacrificantes, convivia celebrant. Thraces per noctem in sacrificantes & convivantes impetu cum

Βοιωτοῖς ἡμέρας πνὰς, ἐν αἷς βελοσύμβολοι ἀπαλλάξονται. οἱ Βοιωτοὶ τῇ νίκῃ θαῤῥοῦντες, καὶ ταῖς σπονδαῖς πιστεύοντες, [2] τῇ

ἀφ' ἧ Ἴτωνι πόλις καὶ Ἰτωνὶς Ἀθηνᾶ. & eodem libro, p. 721.

Αὐτὰρ ὅγ' ἀμφ' ἄμειπε θεὰς Ἰτωνίδ' ἐναίρων.

Ubi idem Scholiastes: Ἐν Θετταλίᾳ θεὰ Ἰτωνὶς πεμάτη, καὶ ἐν Κορωνείᾳ πόλει τῆς Βοιωτίας, ὅθεν Ἰτώνιον τὸ ἱερόν. Ubi pro ἱερόν lego ἄστυ. Consule & Stephanum voce Ἴτων, apud quem & Ἰτωνιάς dicitur, uti & Callimacho, Hymno in Delum v. 74.

Ἠὲ δοι Ἰτωνιάδ' μὲν Ἀθηναίας Ὀρθρίδιαν καλέοντες. (ἐπ' ἄκθλα Male Achilles Statius in Catullum scribit, *Quo tamen loco prave in impressis* Ἰτωνίας. *Urbs enim* Ἰτώμη *non* Ἴτων. *Neque enim si qua ejus nominis urbs esset, eam Strabo, Pausanias, Stephanus, Interpres Apollonii præterissent: quibus auctoribus templum tantum illud fuisse, & a sacerdote sic etiam dictum constat: id autem opinor* Ἰτώνιον *dicebatur, Latine* Itonium, *unde est, quod in MSS. omnibus legimus* Itonii, *per ii geminum*, Itonis *tametsi esse etiam possit.* Iton *autem nullo modo civitas est intelligenda, sed vel mons vel campus de quo Strabo*, &c. addens Strabonis locum, quem jam adduximus. Male inquam hæc, cum diserte & Stephano, & Apollonii Scholiasti Ἴτων, sive Ἰτών urbs dicatur. Strategematis hujus meminit quoque Strabo lib. IX. Φησὶ δ' Ἐφορος τὸν μὲν Θερμικὸν κόλπον, ποιησάμενος σπονδὰς φησὶ τοὺς Βοιωτοὺς, ὀπτιδίῃ νύκτωρ τὰ πρόβατα ἐπιδύεσιν ἐλαφρότερον, ὡς εἰρηνικὰς γεωργίας ἀγαπησαμένων αὐτῶν, αὐταμβύων τὸ

ἄμα, ὅπ τὰς σπονδὰς παρίσαινον, μὰ Θεοὺς ἐκείνως συμβῆναι φάσκειν· συμβῆναι δὲ ἡμέρας, νύκτωρ δ' ὁπλίζεσθαι· ἀφ' ἧς ὁλκὴ τὰ παρεγγίσια εἰρῆσθαι, Θερμικὸν παράπηγμα. Simile in Laconicis de Cleomene refert Plutarchus: Ἀνέχας δ' ἐφημερίας τοῖς Ἀργείοις ποιησάμενος, φυλάξας αὐτὸς τὴν ἑπτὰ νυκτὶ κοιμωμένους, ἀφ' ἧς ἐποιοῦντο ταῖς σπονδαῖς, ἐπῆλθεν, καὶ τοὺς μὲν ἀπέκτεινε, τοὺς δ' αἰχμαλώτους ἔλαβεν. ὁσαδήποτε δ' ὅτι τὴν σπονδὴν ἐν ὅρκοις, καὶ θεοῖς συνομολογοῦσι ταῖς ἡμέραις τὰς νύκτας· ἄλλως τε καὶ ὃ, πάντα κακὸν ὑποπτεῦσαι ποιεῖ τοὺς πολεμίους, οὐκ ἀφ' ἑαυτοῦ ἀνθρώπους εἶναι ἀπίστους νομίζοντας. Verum aliter multo de jusmodi fallaciis sentit Cicero lib. I. De Off. cap. 10. *Existunt etiam injuria sæpe calumnia quadam, & nimis callida & malitiosa juris interpretatione: ex quo illud, summum jus summa injuria, factum est jam tritum sermone proverbium. Quo in genere & in republica multa peccantur: ut ille, qui, cum triginta dierum essent cum hoste pactæ induciæ, noctu populabatur agros, quod dierum essent pactæ non noctium induciæ.* Simile quoque Strategema vide supra lib. VI. cap. 53. De proverbio, Θεάνεια παρήμιος consule Erasmum.

2 Τῇ Ἀθηνᾷ τῇ Ἰτωνίᾳ] Scriptum invenimus τῇ Ἀθανάτῃ Ἰτωνίᾳ, & apud Interpretem, *immortali Etoniæ*. Nos nullo negotio veram lectionem restituimus ex historia, *Casaubonus.*

Ἀθλωσὰ τῇ Ἰτωνίᾳ θύοντες, ἑόρταζον ἐπινίκια. οἱ Θρᾷκες θύσι καὶ πανηγυρίζουσιν ἀσπάλοις νύκτωρ ἐπιθέμενοι, πολλὰς μὲν ἀνεῖλον, πολλὰς δὲ ζωγρίας εἷλον. αἰτιωμένων δὲ τῶν Βοιωτῶν, ὅτι παρεσπόνδησαν, ἀπεκρίναντο οἱ Θρᾷκες, ἀδαμῶς ὁμολογῆσαι τὰς σπονδὰς· ἡμέρας γὰρ σωφρόνως ῥητὰς τῶν ἀνοχῶν· εἶναι δὲ τῶν νυκτῶν μηδεμίαν σωφρόνως αὐτοὺς πεποιῆσθαι.

armis facto, multos interfecerunt, multosque vivos ceperunt. Bœotis eos violati fœderis incusantibus, responderunt Thraces se nullo modo fœdera esse transgressos. Dierum enim inducias certis conditionibus factas esse. De noctibus sibi nullum fœdus cum eis intercessisse.

[CAP. XLIV.]

Σκύθαι.

¶ Σκύθαι Τριβαλοῖς ὁπλιτεύσασθαι μέλλοντες παρήγγειλαν τοῖς γεωργοῖς, καὶ τοῖς ἱπποφορβοῖς, ἐπειδὰν αἴσθωνται συμβαλόντας αὐτοὺς τοῖς πολεμίοις, ἐπιφαίνεσθαι πόρρωθεν τὰς ἀγέλας τῶν ἵππων ἀπελαύνοντας· οἱ μὲν ἐπεφάνησαν· οἱ δὲ Τριβαλοὶ πολὺν ὅμιλον ἀνθρώπων καὶ ἵππων πόρρωθεν ἰδόντες, κονιορτὸν ἐγειρόμενον,

Scythæ.

¶ Scythæ cum Tribalis pugnam inituri, præceperunt agricolis & equorum pastoribus, ut cum sensissent ipsos cum hostibus manus conserere, procul sese ostendentes, equorum greges agerent. Quibus apparentibus, Tribali magnam multitudinem hominum & equorum a longinquo conspicati, cum pulvis excitaretur, arbitrati Scytha:

Βοιὼ

superiores auxilio eis venire, metu perterriti se in fugam conjecerunt.

2 Scythæ in Asia bellum gerebant. Interea temporis Scythiades ex servis liberos procreaverant. Servi reversos dominos recipere noluerunt, bellumque conflatum est. Servi instructa acie dominis obviam progrediebantur armati. Scytha quidam metuens ne ex desperatione prælium committerent, suis consilium dedit, ut arma & arcus deponerent, flagelliſque protensis obviam servis irent. Qui cum extensis flagellis impetum facerent, illi conscientia servitutis stimulati, repente se fugæ mandarunt.

βολὴ αἰρομένῳ, νομίσαντες τὰς ἄνω [1] Σκύθας ἥκειν αὐτοῖς συμμάχους, ἔφυγον φοβηθέντες.

Σκύθαι τῷ Ἀσίαν κατέχοντι αἱ Σκυθιάδες γυναῖκαι τοῖς οἰκέταις ἐπαιδοποιήσαντο. ἐπανελθόντας οἱ δοῦλοι τοὺς δεσπότας οὐκ ἐδέξαντο. πολεμοῦσι· οἱ μὲν οἰκέται φαλαγγηδὸν [2] ἀπλώτησαν ὡπλισμένοι. Σκύθης δὲ ἀνὴρ δείσας αὐτῶν τῷ ἐξ ὑποψίας μάχῃ, συνεβούλευσεν ὅπλα μὲν καὶ τόξα καταβαλεῖν· μάστιγας δὲ ἀνατεινομένους ὥσπερ τοὺς οἰκέτας βαδίζειν. οἱ μὲν ἀνατεινάμενοι τὰς μάστιγας ἐφώρμησαν· οἱ δὲ τὸ σωφρονιστὸν τῆς δουλείας ὑποφέροντες, αὐτίκα φεύγοντες ὤχοντο.

[CAP.

1 Σκύθας ἥκειν αὐτοῖς] Ita reposui cum MS. & Interprete, pro vulgato, Σκύθας εἶναι αὐτοῖς.

2 Ἀπλώτησαν] MS. ὑπήϊσαν. Paullo post pro κατατεινομένους, cum MS. restitui ἀνατεινομένους, quomodo & statim ipse Auctor.

[CAP. XLV.]

Πέρσαι.

¶ Πέρσαι τοῖς Μυκάλλῳ Σαμίους καὶ Μιλησίους ὑποπτους ἔχοντες, ἐκέλευσαν αὐτοὺς τὰ τῆς Μυκάλης ἄκρα φυλάττειν, λόγῳ μὲν ὡς ἐμπείρους τῆς χώρας· ἔργῳ δὲ, ἵνα μὴ παρόντες διαφθείρωσιν καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας.

Πέρσαι Μήδοις παρετάξαντο· Περσῶν Κῦρος ἡγεῖτο· Κύρῳ σατράπης Οἰβάρης ἦρξε φυγῆς. καὶ ὅσων ἡγεῖτο Περσῶν, πάντες τῷ Οἰβάρῃ συνέφυγον· ἔνθα δὴ αἱ Περσίδες ἀπαντώμεναι τοῖς φεύγουσιν, ἀναυρεάμεναι τοὺς χιτωνίσκους, Ποῖ, ἔφασαν, φεύγετε; ὅθεν ἐξέδυτε, πάλιν ἐκεῖ καταδύσαι σπεύδετε; ὁ λόγος τῶν γυναικῶν ἤλγυνε τοὺς Πέρσας. καὶ ἀναστρέψαντες δὴ τῷ μάχῃ, τοὺς Μήδους ἐς φυγὴν ἐτρέψαντο.

Perſæ.

¶ Perſæ, cum circa Mycalem Samios & Mileſios ſuſpectos haberent, juſſerunt eos montes & juga Mycales occupare: verbo quidem, quod regionis peritiam haberent: re autem, ne ſua præſentia reliquos etiam Græcos corrumperent.

2 Perſæ cum Medis prælium committebant, duce Cyro. Satrapa Cyri Oebares fugam incepit, & quantum is præibat, omnes Perſæ ſequebantur. Tum Perſides fugientibus obviam proceſſerunt, ſublatis tunicis: &, Quò, inquiunt, contenditis? Unde egreſſi eſtis, eo introire rurſus vultis? Hæc mulierum verba pudorem attulerunt Perſis. Itaque reverſi ad pugnam, Medos in fugam converterunt.

[CAP.

1 Τῷ Οἰβάρῃ] MS. τῷ σατράπῃ. Infra pro ὅθεν, idem ἔνθεν, orto errore ex confuſione poſtremæ literæ vocis præcedentis.

1 Πα-

[CAP. XLVI.]

Tauri.

Tauri, gens Scythica, semper prælium commissuri, vias omnes a tergo subruunt, inviasque reddunt: & sic pugnam ineunt, ut cum fugere non possint, aut vincant, aut moriantur.

Ταῦροι.

Ταῦροι Σκυθικὸν γένος, ἀεί, [1] ὡς παρατάξεως μέλλοντες, [2] τὰς ὄπισθεν ὁδὸς ἀνασκάπτουσιν, καὶ ποιήσαντες ἀβάτους, ὅπως ἀγωνίζωνται· ἵνα, μὴ δυνάμενοι φυγεῖν, ἢ κρατῶσιν, ἢ ἀποθνήσκωσιν.

[CAP. XLVII.]

Pallenenses.

Pallenenses ab Troja navigantes, ad Phlegram appulerunt. Captivæ Troades cum Græci in terram descendissent, tædio peregrinationis affectæ naves incenderunt. Ca-

Παλληνεῖς.

[1] Παλληνεῖς ἀναπλέοντες ἐκ Τροίας, κατέσχον ἐς τὴν Φλέγραν. αἰχμάλωτοι Τρωάδες, τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ γῆν ἀποβάντων, ἐμφέρεσθαι τὰς ἄλλας, τὰς ναῦς κατέπρησαν· ἔπειτα τὰς αἰχ-

1 Παρατάξεως] Ms. Ταραπλήσιος. *Casaubonus.*

2 Τὰς ὄπισθεν ὁδὸς] Ὄπισθεν, quod a Vulgata aberat cum MS. & Interprete inserui, nisi quod in eo Dorica dialecto ὄπιθεν.

Cap. XLVII. 1 Παλληνεῖς ἀναπλέοντες ἐκ Τροίας, κατέσχον ἐς Φλέγραν] Pellenenses hos vocat Thucydides libro quarto, Φασὶ δέ οἱ Σκιωναῖοι Παλληνῆς μέν εἶναι ἐκ Πελοποννήσου, πλέοντας δὲ ἐπὶ Τροίας σφῶν σὺν φρονίμοις κατισχυθῆναι ἐς τὸ χωρίον τοῦτο. Sed nos infinitis prope locis observavimus *Pallenenses* cum *Pellenensibus* confundi, & in hoc quoque Thucyd. loco, atque aliquot sequentibus ita restituendum. Ἀπιόντες autem scriptimus secuti nostrum Codicem, non Εὐθρία. & Σκιωνίαν scribendum non Σικυωνίαν. *Casaubonus.*

Παλληνεῖς] MS. Πελλήνης. Mox ante ἄλλας cum MS. addidi articulum. Pro ἔπειθε τὰς, MS. ὄπιθεν τὰς, addito in apice ultimæ syllabæ α, & accentu in prima syllaba, adeo ut videatur emendatum ἐπιθέτας.

tructa civitate regionem pro Phlegra Pallenen appellarent.

λιν οἰκίσαντες, τὴν χώραν ἀντὶ Φλέγρας [4] Παλλήνην προσηγόρευσαν.

[CAP. XLVIII.]

Annibal.

Annibal in Iberia magnam civitatem Salmatidem oppugnabat. Pactum cum eis fecit, ut trecentis argenti talentis, & trecentis obsidibus acceptis, oppugnationem dimitteret. Cum Salmatenses non traderent de quibus inter eos convenerat, Annibal reversus immisit milites, quasi direpturos urbem. Roga-

Ἀννίβας.

Ἀννίβας ἐν Ἰβηρίᾳ [1] πόλιν μεγάλην Σαλματίδα ἐπολιόρκει. καὶ δὴ σωθῆναι ἐπηίσατο, λαβὼν [2] ἀργυρίου τάλαντα τ', καὶ ὁμήρους τ' [3] ἀνεὶ τὴν πολιορκίαν· τῶν δὲ Σαλματαίων, οὐκ ἀποδωσόντων τὰ συγκείμενα, Ἀννίβας ὑπερέψας ἐπαφῆκε τοὺς στρατιώτας ὡς ἁρπασομένους τὴν πόλιν. ἱκετεύουσιν οἱ Βάρ-

4 Παλλήνην προσηγόρευσαν] Παλλήνη dicitur quoque Herodoto lib. VII. cap. 123. Cononi apud Photium Narrat. x. Stephano in Παλλήνη. Parthenius in Erotic. cap. VI. nec non Photius d. l. nomen urbi inditum referunt a *Pallene*, Sithonis, Hodomantum regis, filia. Regis ejus nomen apud Photium perperam scribitur Οἴδωνος, pro Σίθωνος, facili literarum O & C confusione. *Pallenen* ante quoque dictam *Phlegram*. testis non solum Herodotus d. l. sed & alii.

Cap. XLVIII. 1 Πόλιν μεγάλην Σαλματίδα] Sic est scribendum: *Salmanticam* autem intelligit, quam πόλιν μεγάλην Σαλματικήν, Plutarchus in eadem historia nuncupat ἐν τῇ περὶ γυναικῶν ἀρετῆς: quem librum pene totum transcripsit hic nescer. Graeci enim aliis atque aliis modis barbarum istius urbis nomen eztulere. *Casaubonus.*

2 Ἀργυρίου τάλαντα τ', καὶ τ' ὁμήρους] Ita restitui cum MS. & Interprete, pro ἀργυρίου τάλαντα τ', καὶ υ' ὁμήρους. Lectionem hanc confirmat Plutarchus, scribens: συνέθετο ποιήσειν τὸ πρόσταγμα, Ἀννίβα τριακόσια δόντος ἀργυρίου τάλαντα καὶ τριακοσίους ὁμήρους. Cum eodem Codice pro vulgato ἀνεῖλε, restitui ἀνεῖτο.

3 Ἀνεῖλε τὴν πολιορκίαν] Scribe ἀνῆκε τ. Nam ει & η itemque λ & κ semper fere confunduntur in scriptis libris. Praeterea Plutarchus ita habet, ἀνῆντο δὲ τῆς πολιορκίας ἐκείνης. Scribendum etiam ex eodem ὡς ἁρπάσοντας, non ἁρπασομένους. *Casaubonus.*

4 Τὰ

βάρβαροι συγχωρῆσαι αὐτοῖς, ἐνὶ ἱματίῳ μὴ τῶν γυναικῶν ἐξελθεῖν, ὅπλα ἢ καὶ χρήματα, καὶ ἀνδράποδα καταλιπεῖν· αἱ γυναῖκες ἐν τοῖς κόλποις κρυπτάσαι τὰ ξίφη, τοῖς ἀνδράσι συνεξῆλθον. οἱ μὲν δὴ [4] Ἀννίβα στρατιῶται τὴν πόλιν διήρπαζον, αἱ δὲ γυναῖκες ἐκβοήσασαι τοῖς ἀνδράσι τὰ ξίφη προσέδωκαν· ἔνιαι δὲ καὶ αὐταὶ παρασκευασάμεναι, μὴ τῶν ἀνδρῶν ἐπέθεντο τοῖς Καρχηδονίοις τὴν πόλιν· ὥς τε τοὺς μὲν κατέλαβον, τοὺς δὲ ἐτρέψαντο, [5] καὶ ἀθρόοι διεξεπέσοντο. [6] Ἀννίβας τὴν ἀνδρείαν τῶν γυναικῶν θαυμάσας, ἀπέδωκε δὴ αὐτὰς τοῖς ἀνδράσιν αὐτῶν, τήν τε πατρίδα, καὶ τὰ χρήματα.

bant barbari, ut sibi liceret amictis una veste cum uxoribus exire: arma, pecunias & mancipia se relicturos. Uxores in sinibus gladios occultantes, cum viris exierunt. Annibalis milites urbem diripuerunt. Mulieres egressæ, maritis enses tradiderunt. Quædam etiam ipsæ strictis gladiis cum viris simul in eos qui civitatem vastabant, impetum fecerunt, alios in fugam conjecerunt, & confertim ex urbe excurrebant. Annibal mulierum fortitudinem admiratus, non solum illas suis maritis reddidit, verumetiam patriam & pecunias eis restituit.

[CAP.

5 Τῶν Ἀννίβα] MS. Ἀννίβα.

6 Καὶ ἀθρόοι διεξεπέσοντο] Plutarchus habet διεξέπεσον ἀθρόοι μὴ τῶν γυναικῶν. & ita lege. *Casaubonus.*

7 Ἀννίβας τὴν ἀνδρείαν, &c.] Aliter Plutarchus: Πυθόμενος δὲ Ἀννίβας καὶ διαλύσας οὐ μόνον κατελεήσειν ἀνδρῶν (ita lego cum Interprete, pro vulgato εἶναι) οἳ δὴ τὴν ἱερὸν ὀθνακείμενοι, σῶμα μόνον διέσωζον, ὕστερον δὲ πέμψαντες ἱκετηρίαν, εἰς τὴν πόλιν ὑπ' αὐτοῖς κατέχοντας, ἀδείας καὶ φιλανθρωπίας τυγχάνειν.

1 Τὴν

[CAP. XLIX.]

Tyrrhenides.

Tyrrheni, qui Lemnum & Imbrum inhabitabant, expulsi ab Athenienſibus, in Tænarum appellentes Spartiatis ad bellum Ililoticum auxilium tulerunt. Itaque civitate donati, conjugiorumque participes facti, cum non ad imperia, neque in Senatum admitterentur in ſuſpicionem novarum rerum venerunt, & comprehenſi a Lacedæmoniis cuſtodiebantur. Vinctorum uxores ad carcerem venientes, petunt a cuſtodibus, ut ſibi tantiſper adire viros liceat,

Τυῤῥηνίδες.

1 Τυῤῥηνῶν οἱ Λῆμνον καὶ Ἴμβρον κατοικοῦντες ἐξελαθέντες ὑπὸ Ἀθηναίων, εἰς Ταίναρον καταχθέντες, Σπαρτιάταις περὶ τὸν Εἰλωτικὸν πόλεμον 2 συνεμάχοντο· πολιτείας δὲ καὶ ἐπιγαμίας τυχόντες, ἀμφὶ ἀρχὰς, καὶ εἰς βουλὴν μεταχθέντες, ὑπόνοιαν εἶχον ὡς νεωτερίζοντες, καὶ συλληφθέντες ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐφυλάσσοντο. αἱ δὲ τῶν Φρυγμιδῶν γυναῖκες ὅτε τοῖς εἱρκτοῖς ἀφικνοῦντο, τὰς φύλακας ἱκετεύουσι παρεῖναι αὐτὰς, ὅσον ἰδεῖν καὶ συσσεῖναι τοῖς

1 Τυῤῥηνῶν οἱ Λῆμνον, &c.] Eadem hiſtoria, ſed mutila extat infra lib. VIII. cap. poſtremo.

2 Συνεμάχοντο] MS. συνεμαχέσαντο. Infra pro συσσεῖναι, idem Cod. συσσῶναι. συσσεισθεῖν, quomodo conjectura primum emendaverat, & poſtea in Plutarchi autographo invenerat Caſaubonus, quamvis eleganter huic loco conveniat, reſpondens utique τοῖς ἀλλοφύλοις, quod pro conſolari Valerio lib. IV. cap. 7. in eadem hiſtoria ponitur, quia tamen nimium a Codd. ſcriptura abit, nihil muto, ſed verto: αἱ δὲ τῶν Φρυγμιδῶν γυναῖκες ὅτε τοῖς εἱρκτοῖς ἀφικνοῦντο, τοὺς φύλακας ἱκετεύουσι παρεῖναι αὐτὰς, ὅσον ἰδεῖν καὶ συσσεῖναι τοῖς ἀνδράσι: Eorum vero qui in cuſtodia erant uxores, ad carcerem cum pervenirent, ſupplices rogabant cuſtodes, ut tranſeundi poteſtatem ſibi concederent, ut viderent & adirent maritos.

3 Ὅσον ἰδεῖν καὶ συσσεῖναι τοῖς ἀνδράσι] Emendaveram ex conjectura, καὶ συσσεισθεῖν τοῖς ἀνδράσι. Poſtea animadverti ita eſſe in autographo Plutarchi. ὅσον ἀπαντῆσαι, καὶ συσσεισθεῖν τοῖς ἀνδράσι. Caſaubonus.

τὰς ἄνδρας· ἐπεὶ ἦ εἰσῆλθον μεταμφίεννυντο τὰς ἐσθῆτας· καὶ τὰς μὲν τ γυναικῶν οἱ ἄνδρες ἐνδύονται ωεκαλυψάμενοι· [4] ωεριόσης ἦ ἑσπέρας ἐξίασι. τὰς ἦ τ ἀνδρῶν αἱ γυναῖκες λαβοῦσαι [5] ὑωομένουσιν ἔνδον, ὅπως τῷ παντὶ κινδύνῳ ωαθεῖν μέλλουσαν τὰς ἄνδρας. ὑ τίνων δὲ οἱ ἄνδρες τ γυναικῶν ἠμέλησαν· [6] ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὰ Ταΰγετα καωλάβοντο, καὶ τὸ Εἱλωτικὸν ἀωέσησαν. ὥστε δείσαντες οἱ Λάκωνες ἐωεκηρυκεύσαν-

donec viderent, & cum eis coirent. Quæ cum introiissent, statim vestes permutarunt, virique uxorum vestibus induti & occultati ingruente vespera exierunt. Mulieres virorum sumptis indumentis, intus remanserunt, quodcunque periculum subire paratæ, ad maritorum salutem vindicandam. Neque vero mariti uxorum obliti sunt, aut eas reliquerunt. Sed & ipsi Tynetum occuparunt, & Eilotas ad defectionem pertraxerunt,

τω·

4 Περιόσης ἦ ἑσπέρας] MS. absque particula adversativa, quemadmodum in suis quoque, sublata σιγμῆ post ἐξεκαλυμμένοι, legit Interpres.

5 Ὑωομένουσιν ἔνδον, ὅπως τῷ παντὶ κινδύνῳ παθεῖν] Eleganter omnino Plutarchus, αἱ μὲν ὑπομεῖναι αὐτοῦ παρατάξάμεναι ὡς ἐπὶ πᾶσι δεινοῖς. Casaubon.

6 Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τούτας κατελάβοντο] Mendum inesse istis verbis semper existimavi. Veram vero lectionem conjectura assequi, & certi aliquid statuere difficile fuisset, nisi Plutarchus omnem scrupulum exemisset. Lege ergo, καὶ αὐτοὶ τὰ Ταΰγετα κατελάζοντο. Plutarchus, ἐκ δὲ τούτου καταλαζομένων τῶν τὰ Ταΰγετα, καὶ τὸ Εἱλωτικὸν ἀνιστάντων. Idem,

Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὰ Ταΰγετα κατελάβοντο] Ita edidi, sic emendante quoque Casaubono ex Plutarcho. Vulgata ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τούτας καπλ. Pro τούτας in MS. erat τωυτόν. Interpres *Tynetum*. Utrumque male. Firmatur præterea hæc lectio auctoritate Herodoti lib. IV. cap. 145. ubi idem refertur: Τῶν ἐκ τ Ἀργέος ὁπλιτέων παίδων παῖδες, ὀξυλαβόντες τὸ Πελασγῶν, ἐκ Βοκυρεῶν τ, κλισαμένων τὰς Ἀθηναίων γυναῖκας, ὑπὸ τυπίων ὀξυλαβόντες ἐκ Λήμνε, οἴκησαν πλησίοι τῆς Λακεδαίμονα. ἱζόμενοι ὦν τῷ Ταϋγέτῳ, τὸ ἀνίκαιον. & sequenti capite: οἱ ἦ Μινύαι ἐνδυόντες τ γυναικήια εἵματα, ἀπὶ γυναῖκες, ὀξέως ἐκινυρόντες ὑπὸ ὄρεσι τυπῖ, ἵζοντο αὖτις ἐς τὸ Ταΰγετον. ut & Valerii Maximi lib. IV. cap. 6. ext. 3. *Minya, quorum origo ex inclyto sociorum Jasonis numero Lemniorum in insula concepta, per aliquot seculorum vices stabili in sede manserat, a Pelasgis expulsi armis, aliena opis indigi, excelsa Taygetorum montium juga supplices os cupaverunt.*

ita ut Lacedæmonii metuentes de pace legatos mitterent, compositaque controversia uxores eis redderent. Pecuniis item, navibusque suppeditatis, quasi colonos Lacedæmoniorum ablegarunt.

τ· ϗ Ἀλλαγόρας ἀπέδωκαν αὐτοῖς τὰς γυναῖκας, ἔδωκαν ϑ ϗ χρήματα, ϗ ναῦς [7] ϗ ὡς ἀποίκους Λακεδαιμονίων ἐξέπεμψαν.

[CAP. L.]

Gallæ.

Galli intestina seditione laborabant. Qui cum jam ad bellum arma sumpsissent, uxores

Κελτοί.

Κελτοῖς στάσις ἰῶ [1] ἐμφυλί@· ἤδη ϑ ϗ ἐς πόλεμον ὡπλισμένων, [2] αἱ γυναῖκες

7 Ὡς ἀποίκους Λακεδαιμονίων ἐξέπεμψαν] Non omnes, sed quosdam, quia plerique ad *Parorearum* & *Cauconas* migrarant. Deduxit eos simul cum aliis Lacedæmoniis *Theras*, tribus navibus triginta remorum, insulam, Καλλίστην prius, sed Θήρα deinceps ex nomine ducis dictam, teste Herodoto lib. IV. cap. 148. Coloniæ hujus meminit quoque Strabo lib. VIII. dum refert fluvii *Minyi* etymon, scribens: ἴχνη ὁ ποταμὸς ϗ ἄλλας ἀρομάς. εἶτ' ἀπὸ τῆ μητὸς Χλωρίδ@· ϗ Νέστρ@· μητρὸς ἰλλόντων ἐξ Ὀρχομενῆ ϗ Μινυείων ἰλλόντων Μινυῶν, οἱ τὴν Ἀργοναυτῶν ἀπόγονοι ἐπτὰς ἐκ Λήμνω μὲν εἰς Λακεδαίμονα ἐξέπεσον· ἐντεῦθεν δ' εἰς Τειρυλίαν, ϗ ὤκησαν ἐπὶ ϗ Ἀρίνλω, ἐν τῇ χώρᾳ τὴ τῶ Τ'παισία καλεμένη, ὡς ἴχνη εἰσὶ τὰ τῆ Μινυῶν κτίσματα· ὧν τινες μὲν Θήρᾳ ϗ Αὐτησίων@· (ὧν δ' ἦν@· ϗ Πελωρείας ἀπόγον@·) πλεύσαντες εἰς ϗ μεταξὺ Κυρηναίας, ϗ τ' Κρήτης ἴσην,

Καλλίστη τὸ παρὸν δι, τὸ δ' ὕστερον ἔτιμα Θήρα,

ὡς φησὶ Καλλίμαχ@·, ἔκτισαν ϗ μητρόπολιν τ' Κυρήνης Θήραν, ὁμώνυμον δ' ἀπὸ ἐκείνε τῆ πόλ ϗ ἔθνε. Locus Callimachi est Epigramm. XXXI. Meminit & Pausanias in Achaicis: Γενεὰ ϑ μιᾶ φεύγουσι ἐξ Ἀργείων Ἴωνες, Λακεδαιμονίες τε ϗ Μινύαι, τῶν ὁμολογήτας ὑπὸ Πελάσγε ἐκ Λήμνε, Θήρᾳ ἐ Αὐτησίω@· ἡγεμόνι ἐς ἔθνος, ϗ τῶ μὲν ἀπὸ τ' Θήρα τότε, φεύγουσι ὁτομαζομένων Καλλίστη. & Scholiastes Pindari ad Pyth. Od. IV. Οἱ γὰρ ἀπὸ τότων ἐκπεσόντες ἐκ Λήμνε, εἰς Λακεδαίμονα παρεγένοντο. ἐκεῖθεν ϑ ἀποίκους εἰς ϗ περὶ τὴν καλομένην Καλλίστην ἔπεμψαν. Θήρᾳ ϗ Ἀπολλωνιάτᾳ χαριζόμ@·, ἀφ' ἧ Θήρα μετωνομάσθη.

Cap. L. 1 Ἐμφυλί@·] MS. ἐμφυλ@·. Infra pro ἐκέρα γνώμη, &c. cum eodem scripsi, ἔκαρα γνώμη τῆ χω. ἐξεχωρήθησαν. uti monuit etiam Casaubonus.

2 Αἱ γυναῖκες αὐτῶν τάσαι ϗ παρατάξιος] Lege, ἐν μέσῳ τάσαι ϗ παρατ. Plutarch. αἱ ϑ γυναῖκες ἐν μέσῳ τῆ ὅπλων ἐθέμισαν. Deinde ita distingue,

ναῖκες αὐτῶν ἔστασαν τ' παρατάξεως τὰ ἐγκλήματα διήτησαν, καὶ διέκρινον, ὥστε τὰς ἄνδρας φίλους ἡμῶν μὲν Ἀλλαγὰς ποιήσασθαι, καὶ κατ' οἴκους, καὶ κατὰ πόλεις. αὖθις εἴπτι Κελτοὶ βουλεύοιντο πόλεμον περὶ καὶ εἰρήνης, ἢ τῶν ἄλλων ὅσα κοινὰ πρὸς ἀλλήλους, ἢ τὰς συμμάχους, [3] ἕκαστα γνώμην τῶν γυναικῶν ἐβουλεύετο. ἐν γὰρ ταῖς πρὸς Ἀννίβαν συνθήκαις γέγραπται, [4] Κελτῶν μὲν ἐγκαλούντων Καρχηδονίοις, τὰς Καρχηδονίων ἱππάρχας καὶ στρατηγὰς εἶναι δικαστάς· ἐὰν δὲ Καρχηδόνιοι Κελτοῖς ἐγκαλῶσι, τὰς Κελτῶν γυναῖκας δικάζειν.

eorum se inter medias acies opponentes, crimina deprecabantur: & transfegerunt, ut viri in gratiam redeuntes, litem deponerent. Et vicatim, oppidatimque in posterum, si quando Galli consilium ineunt, de bello, de pace, aut etiam aliis, quæ communiter ad ipsos aut ad socios pertinent, singula de mulierum sententia administrantur. In fœderibus igitur cum Annibale factis continetur, Si de Carthaginiensibus Galli conquerantur, equitum præfectos & duces litem dirempturos: sin de Gallis Carthaginienses, judicaturas Gallorum mulieres.

Τάδε

Τέλος τῆς βιβλίου τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων.

tingue, ὥστε τὰς ἄνδρας φίλους ἡμῶν μὲν Ἀλλαγὰς ποιήσασθαι, καὶ κατ' οἴκους, καὶ κατὰ πόλεις. αὖθις, &c. ex Plutarcho. *Casaubonus.*

3 Ἕκαστα γνώμην τῶν γυναικῶν ἐβουλεύετο] Legendum, ἕκαστα γνώμῃ τῶν γ. ἐβ. Plutarchi verba nonnihil immutat, καὶ τὰ πρὸς τοὺς συμμάχους ἀμφίβολα δι' ἐκείνων βουλεύοντες. *Idem.*

4 Κελτῶν μὲν ἐγκαλούντων] Ita noster Codex: optime, ut ex Plutarcho liquet: Interpres in alia omnia iverat: fraude, ut puto, suorum librorum. *Idem.*

1 Τάδε

† Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ ἡ τ

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ.

Hæc insunt in Octavo libro

POLYAENI STRATAGEMATUM.

Amulius	1	Ἀμύλιος, Στρατήγημα	α
Numitor.	1	Νυμίτωρ	α
Romulus	2	Ῥώμυλος	β
Numa	1	Νομᾶς	α
Tullus	1	Τύλλος	α
Tarquinius	1	Ταρκύνιος	α
Camillus	2	Κάμιλλος	β
Mutius	1	Μούκιος	α
Sylla	2	Σύλλας	β
Marius	3	Μάριος	γ
Marcellus	1	Μάρκελλος	α
Attilius	1	Ἀτίλιος	α
Gajus	1	Γάϊος	α
Fabius	4	Φάβιος	δ
Scipio	8	Σκηπίων	η
Porcius	1	Κάτων	α
Faunus	1	Φαῦνος	α
Titus	1	Τίτος	α
		Γάϊος	

† Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ ἡ τῆς Πολυαίνε Στρατηγημάτων] Ita edidi cum MS. & Interprete, pro vulgato, Πολυαίνε Στρατηγημάτων βιβλίε ἡ πίναξ. Pro Ἀμύλιος, MS. gemino λλ Ἀμύλλιος. Pro Νομήτωρ, idem Νομίτωρ, & pro Τύλλος, Τύλλος. Ordinem quoque Vulgatæ in quibusdam non ferva: *Attilium* enim præmittit *Marcello*, præterquam quod scribat Ἀτίλιος. *Fabium* præponit *Gajo*, legitque Γάϊος. *Catonem* locat ante *Scipionem*, & *Titum* recenset ante *Faunum*, pro quo etiam habet Δαῦνος. Pro Σικαῖς ε', cum eodem reposui Σικαῖς ζ', totidem enim strategemata ejus numerantur.

Γαΐος	ᾱ	Cajus	1
Πινάριος	α	Pinarius	1
Σερτώριος	α	Sertorius	1
Καῖσαρ	λγ	Cæſar	33
Σεβαστὸς	ζ	Auguſtus	7
Ῥωμαῖοι	γ	Romani	3
Σεμίραμις	α	Semiramis	1
Ῥοδογύνη	α	Rhodogune	1
Τόμυρις	α	Tomyris	1
Νίτητις	α	Nitetis	1
Φιλῶτις	α	Philotis	1
Κλοιλία	α	Cloelia	1
Πορκία	α	Porcia	1
Τελεσίλλα	α	Teleſilla	1
Χιλωνὶς	α	Philonis	1
Πιερία	α	Pieria	1
Πολυκρήτη	α	Polycreta	1
Φωκαεῖς	α	Phocenſes	1
Ἀρεταφίλα	α	Aretaphila	1
Κάμμα	α	Camma	1
Τιμόκλεια	α	Timoclea	1
Ἐρυξὼ	α	Eryxo	1
Πυθόπολις	α	Pythopolis	1
Χρυσάμη	α	Chryſame	1
Πολύκλεια	α	Polyclea	1
Λέαινα	α	Leæna	1
Θεμιστὼ	α	Themiſto	1
Φερετίμα	α	Pheretima	1
Ἀξιόθεα	α	Axiothea	1
Ἀρχίδαμις	α	Archidamis	1
Λαοδίκη	α	Laodice	1
Θεανὼ	α	Theano	1
Δηιδάμεια	α	Deidamia	1
Ἀρτεμισία	ε	Artemiſia	5

Tania	1	Τάνια	α
Tirgatao	1	Τιργατάω	α
Amage	1	Ἀμάγη	α
Arſinoë	1	Ἀρσινόη	α
Crateſipolis	1	Κρατησίπολις	α
Hiereia	1	Ἱέρεια	α
Cynnane	1	Κυννάνη	α
Pyſta	1	Πύστα	α
Epicharis	1	Ἐπίχαρις	α
Mileſiæ	1	Μιλησίαι	α
Meliæ	1	Μηλίαι	α
Phocides	1	Φωκίδες	α
Chiæ	1	Χίαι	α
Thaſiæ	1	Θάσιαι	α
Argolides	1	Ἀργολίδες	α
Acarnanes	1	Ἀκαρνᾶνες	α
Cyrenenſes	1	Κυρηναῖοι	α
Lacænæ	1	Λάκαιναι	α

Τέλος Πίνακος.

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ

ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ
βιβλίον ὄγδοον.

POLYAENI

STRATAGEMATUM
Liber Octavus.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Καὶ τόδε ὑμῖν ὄγδοον βιβλίον, ἱερώτατοι βασιλεῖς, Ἀντωνῖνε καὶ Οὖῆρε, προσφέρω τῶν Στρατηγημάτων. [1] ὥστε σωτηρίας τῆς σωτῆρος, ὡς ὑπεσχόμην, ὃν χομαι ὑμῖν μὴ τὸ στρατηγικῆς ἀρετῆς πλῆθος ἀγαθὸν, ἐν τοῖς πολέμοις γνέσθαι· ἐμαυτῷ δὲ ψῆφον παρ' ὑμῶν δικαίαν. ὅτι προῃρέσθην βίον καὶ λόγον δικανικὸν χρώμενος, οὐκ ἀμελῶς συγγράφω ὅσα γένοιτ' ἂν ὠφέλιμα ὑμῖν τοῖς

Etiam hunc octavum librum Stratagematum vobis dedico, sanctissimi imperatores, Antonine & Vere. Atque perfecto volumine quod promiseram, precor & opto, ut vobis a militari virtute bonus & faustus exitus bellorum contingat: mihique justum a vobis suffragium, quod institutum vitæ & orationis forensis secutus, non indiligenter conscripsi quæ usui esse possint vobis ipsis αὐτοῖς,

1 Ὥστε] Ita edidi cum MS. pro ὡς. Infra pro συγγράφω. Idem συγγράφειν. & paullo post pro πολιμῶμ, λῶτ' ὑμῶν, confusis vocibus πολιμωμένων τ ὑμέτων.

& Romanorum imperio & Græcis, sive bella geramus, sive pacem colamus. Nam in bello hæc sunt adipiscendæ victoriæ exercitia: in pace consilii capiendi præcepta, quæ gloriam immortalem a vestro regno consequentur.

αὐτοῖς, καὶ τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ, καὶ τοῖς Ἕλλησιν· εἰ μέν τι πολεμῶμεν, εἰ τ' εἰρήνην ἄγωμεν. ἐν μὲν γὰρ πολέμῳ ταῦτα ἐστὶ νίκης γυμνάσματα· ἐν δὲ εἰρήνῃ γνώμης παιδεύματα, τὴν δόξαν ἀθάνατον ἅμα καὶ τὴν ὑμετέρας βασιλείας [2] λαβόντα.

Τέλος τῆς προοιμίας.

[CAP. I.]

Amulius.

Amulius & Numitor fratres extitere. Junior Amulius cum exercitu & copiis Albæ regnum invasit. Fratrem suum Numitorem in custodia servabat: ejusque filiam Sylviam, ne ex ea liberi progignerentur, vindices Amulii sceleris & injuriæ, sacerdotem Vestæ effecit. Legem enim habebant Vestales, ut perpetuam virginitatem conservarent.

Ἀμύλιος.

[1] Ἀμύλιος καὶ Νομήτωρ ἀδελφοί· νεώτερος Ἀμύλιος δυνάμει βιασάμενος, βασιλεύς Ἄλβης ἐγένετο, τὸν μὲν δὴ Νομήτορα τὸν ἀδελφὸν ἐφρούρει, θυγατέρα δὲ αὐτοῦ Σιλβίαν, ἵνα μὴ παῖδες ἐξ αὐτῆς γένοιντο πρωτοὶ τοῦ Ἀμυλίου συγγενομίας, ἀπέφηνεν ἱερείαν τῆς Ἑστίας· ἐπειδὴ νόμος ταῖς Ἑστιάσιν ἀεὶ παρθενεύειν.

[CAP.

2 Λαζόντα] χρ. λαζόντας. *Casaubonus.*

Cap. I. 1 Ἀμύλιος καὶ Νομήτωρ] MS. Ἀμύλιος καὶ Νιμήτωρ. Pro Σιλβίαν, idem Σολπίαν.

[CAP. II.]

Νομήτωρ.

[1] Ῥῶμος καὶ Ῥωμύλος Ἄρεως καὶ Σιλβίας παῖδες ἐπέθεντο Ἀμυλίῳ. θόρυβος ἀπὸ τῆς ἄκρας εἰς τὴν πόλιν ἐφέρετο. Νομήτωρ εἰδὼς τὸ δρώμενον τοὺς πολίτας ἔφη, Πολεμίων ἔφοδος γέγονεν. Ἀμύλιος ἢ τοὺς δὲς τὴν πόλιν πέφυγεν. ἀλλὰ ὡπλισμένοι εἰς τὴν ἀγορὰν [2] ἀθροιζώμεθα· οἱ μὲν ὡπλίζοντο, καὶ ἠθροίζοντο. Ῥῶμος ἢ καὶ Ῥωμύλος ἀνελόντες Ἀμύλιον ἐξεπήδησαν τῆς ἄκρας, καὶ τοῖς πολίταις ἠθροισμένοις ἀνήγγειλαν. οἵτινες ὄντες, οἷα πάθοντες, τῷ πάππῳ δικαίως ἐπεμέρησαν. ὁ ἢ δῆμος ἐπαινέσας τὸ ἔργον, Νομήτορι τὴν βασιλείαν ἀπέδωκεν.

Numitor.

Remus & Romulus Martis & Sylviæ filii, Amulium per insidias aggrediebantur. Tumultus ab arce in urbem perferebatur. Numitor conscius quid fieret, ad cives dixit hostilem aggressionem esse, Amulium urbe prodita fugisse. Sed, inquit, armati in forum conveniamus. Civibus se armantibus, & congregantibus, Remus & Romulus Amulio sublato, ex arce exilierunt, & congregatis civibus renunciarunt, quinam & quo damno affecti, avi injurias persecuti sint. Populus factum collaudans, Numitori regnum tradidit.

[CAP.

1 Ῥῶμος] MS. Ῥίμος. Sub finem pro οἵτινες οἷα παθόντες, cum codem edidi οἵτινες ὄντες, οἷα παθόντες.

2 Ἀθροιζώμεθα] *sc.* ἐπιζώμεθα. *Casaubonus.*

1 Πε-

[CAP. III.]

Romulus.

¶ Romulus cum Romani uxoribus omnino carerent, promulgavit per finitimas civitates, se publicos ludos instituturum Neptuno equestri, & equestria certamina, maximis propositis præmiis. Magna hominum multitudo ex vicinis urbibus ad spectaculum convenit, omnis generis, virorum, mulierum, virginum. Romulus suis præceptum dederat, ut a viris & mulieribus abstinerent, solas autem virgines raperent, non ad stuprum, sed ad ineunda connubia. Hæc connubia Romanis principium extiterunt procreandorum liberorum.

Ῥωμύλῳ.

Ῥωμύλῳ, Ῥωμαίων γυναῖκας σὺκ ἐχόντων, ἐκήρυξεν ἀνὰ τὰς γείτονας πόλεις ὡς ἑορτὴν ἄξοι δημοπλὴ [1] Ποσειδῶνι Ἱππείᾳ, καὶ ἀγῶνας ἵππων ἐπὶ ἆθλοις μεγίστοις· πολλοὶ δὴ συνῆλθον ἐκ τῶν πόλεων ἐπὶ τὴν θέαν. πᾶν γένος ἀνδρῶν, γυναικῶν, παρθένων. Ῥωμύλῳ προάγγελμα ἔδωκεν, ἀπέχεσθαι μὲν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν· ἁρπάζειν δὲ μόνας παρθένους, καὶ πάντας [2] σὺκ ἐς ὕβριν, ἀλλ' ἐς γάμον. ἔστι δὲ γάμος Ῥωμαίοις ἀρχὴ παιδοποιίας ἐγένετο.

Ῥω-

1 Ποσειδῶνι Ἱππείᾳ] MS. Ποσειδῶνι Ἱππίᾳ. Utrumque invenitur. Ut MS., Aristophanes quoque in Νεφέλαις· Νὴ τὸν Ποσειδῶ τοῦτον τὸν Ἵππιον. Pausanias in Achaicis: Τέσσαρα δὲ ἐστὶ ἅπαντα γενόμενα ὀπαδοὶ τοῖς ἀμφὶ Πελαγόνα, καὶ Ἀσκληπιοῖς τε, καὶ Ἱππίῳ. Ὠνόμασται δὲ ὁ Ἵππιος ὁ Ἀθηναῖος ἐπὶ τοῦτο πεῖσαι μάλιστα ἁπάντων ἐμὲ ἐπὶ αἰτίαις ἄλλαις· ἐγὼ δὲ βιβλίῳ ἱππικῆς ὕστερα λόγου

πάντα ἐχεῖ τὸ ὄνομα τοῦτο ἐπιζητῶ, &c. In Arcadicis vero: Τὸν δὲ Δημήτερα τὸν ἐν Φιγαλείᾳ ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος συγκατέρχεσθαι, ὃς τὸ ὄνομα ἐς ἀπιστίαν λέγειν καὶ νομίζειν· καὶ ἵππιον τὸν Ἀρίονα. Ἐπὶ τούτῳ δὲ καὶ τῶν Ἀρκάδων παράπαν Ἵππιον Ποσειδῶνα ὀνομάζουσιν.

Οὐκ ἐς ὕβριν, ἀλλ' ἐς γάμον] Supplevimus duo verba ἐς γάμον, quæ in nostro Codice desunt. *Casaubonus.*

1 Ποσ-

Ῥωμύλος τῶν Φιδηναίων πόλεως ἀπέχων δέκα σταδία, καὶ στρατοπέδευσε. νύκτωρ δὲ καὶ χάρακος ἐξαγαγὼν τὴν δύναμιν, τοὺς ἡμίσεις τῶν λόχων εἰς μέτωπον καταστήσας, τοὺς δὲ λοιποὺς ὀρθίους ἐκτάξας, καὶ τοῖς ἡμιόνοις ἐν ἀπορρήτῳ ἀγγείλας ἀμαξὴν πεδάσειν, αὐτὸς ὀλίγους ἔχων εὐζώνους, πλέκτας φέρουσας, τοῖς τείχεσι [1] προσῆλθε. κελεύσας τὴν ἄλλην δυνάμιν ἐφεδρεύειν ἐγγύθεν. ἤδη δὲ ὑπαυγαζούσης ἕω, προσέπαξε τὰς πύλας σκηπτέσθαι. τῶν δὲ Φιδηναίων τῇ προσβολῇ τάλμῃ παραχθέντων, καὶ τὰς πύλας ἀνοιξάντων, καὶ τοῖς πολεμίοις ἐμπεσόντων ἀσυντάκτως, Ῥωμαῖοι μὲν ὑπεχώρησαν· Φιδηναῖοι δὲ τοὺς μὲν μέτωπον ὁρῶντες, τοὺς δὲ ὄπισθεν ἀβλέποντες, τῶν Ῥωμύλων καταφρονοῦντες, ἐπέκειντο σφοδρῶς, τῶν οἰομένων

2 Romulus ab urbe Fidenatum circiter decem ſtadiis caſtra fixit. Per noctem e vallo copias eduxit, dimidiiſque manipulis ad frontem explicatis, reliquos rectis ordinibus collocavit, & ducibus ſeorſim præcepit. quid fieri vellet. Ipſe paucos expedites bipennibus armatos ducens, ad mœnia acceſſit reliquis copiis in propinquo inſidias agere juſſis. Aurora jam ſublucente, portas bipennibus effringere juſſit. Fidenatibus improviſa audacia perturbatis, portaſque aperientibus, & in hoſtes irruentibus nullo ordine, Romani paulatim retroceſſerunt. Fidenates, eos qui in fronte conſiſtebant, videntes, poſteriores non conſpicati, contemptis iis qui videbantur, vehementer urgebant, eos ſe facile vincere poſſe exiſtimantes. Cum lon-

χρα-

1 Προσῆλθε] MS. προσῆλθον.

2. Κεφ

gius processissent, duces rectos manipulos post eos qui in fronte stabant, collocarunt, eosque una sedere jusserunt, ne ab hostibus conspicerentur. His factis qui in fronte erant tergiversantes, circuibant manipulos in profundum explicatos, & persequentibus ex adverso obviam veniebant. Qui autem latebant consurgentes, cum vociferatione & tumultu in hostes invadunt, persequendo defatigatos, cumque his manus conferunt: & qui fugere videbantur, Fidenates in fugam conversos occidunt, eorumque urbe potiuntur.

κρατήσειν· ἐπεὶ δὲ πραιτέρω προῆλθον, οἱ μὲν ἡγεμόνες τὰς ὀρθίους λόχας τοῖς κῦ μέτωπον ὑπέταξαν, κὴ συγκαθίσαι παρήγγειλαν, ὅπως ὑπὸ τῶ πολεμίων μὴ βλέπωντο. τούτων δὲ γυμνῶν, οἱ μὲν κῦ μέτωπον φυγόντες, περιῆλθον τὰς ὀρθίους λόχας· [2] κὴ ἀντιπρόσωποι τοῖς διώκουσιν ἐγένοντο· οἱ δὲ συγκαθήμενοι ἀθρόοι μῦ βοῆς ἐμβάλλουσι τοῖς πολεμίοις ἀκμῆτας κεκμηκόσι. μῦ τούτων δὲ συμβάλλουσι κὴ οἱ πρόσθεν φυγῇ δοκοῦντες, κὴ Φιδηναίους ἐς φυγὴν τραπομένους ἀνελόντες, τὴν πόλεως αὐτῶν ἐκράτησαν.

[CAP. IV.]

Numa.

Numa, ut Romanos a bellis & invidia ad pacem atque leges deduceret, ab urbe se-

Νομᾶς.

Νομᾶς Ῥωμαίους ἐκ πολέμου [1] κὴ φόνου βιαίου μεταβαλεῖν ἐς εἰ-

ρήνην

[2] Καὶ ἀντιπρόσωποι τοῖς διώκουσιν ἐγένοντο· οἱ δὲ συγκαθήμενοι, &c.] Ita locum hunc restitui cum MS. & Interprete. In Vulgata pessime legebatur, οἱ κὴ ἀντιπρόσωποι τοῖς διώκουσιν ἐγένοντο· κὴ συγκαθήμενοι.

Cap. IV. 1 Καὶ φόνου] Interpres perperam κὴ φόβου.

2 Νο-

ρεύλιν καὶ νόμους, ἀναχωρῶν τὸ πλεως εἰς τέμενος ἱερὸν νυμφῶν, ἐν τούτῳ μόνος διατρίβων ἐπὶ συχνὰς ἡμέρας ἐπανῆλθε, φέρων παρὰ τῶν νυμφῶν θεοσεβῆ κομίζων, ἃ συνεβούλευεν ἡγεῖσθαι [2] νόμους. τούτοις ἐπείθοντο Ῥωμαῖοι. ὅσαι μέχρι νῦν ἑορταὶ, θυσίαι, πανηγύρεις, ἱερουργίαι, ταῦτα πάντα Νομᾶ, εἴα δὴ νόμους νυμφῶν καταρίθμιον. [3] δοκεῖν ἔμοιγε, ζηλωτὴς ἐγένετο Μίνω καὶ Λυκούργου· καὶ γὰρ οὗτος τοὺς νόμους, ὁ μὲν φησὶ Διὸς, ὁ δὲ φησὶν Ἀπόλλωνος μαθόντες, ἢ μαθεῖν φάσκοντες, ἐπείθον αὐτοῖς χρῆσθαι, ὁ μὲν Κρησὶ, ὁ δὲ Λακωσί.

cessit in sacrosanctum Nympharum templum. In eo cum solus per multos dies vitam egisset, reversus, oracula ab Nymphis apportavit, quæ suasit ut pro legibus haberentur: iis Romani se obedientes præbuerunt. Quæcumque igitur in hunc usque diem festa, litationes, solennitates, sacrificia sunt, hæc omnia Numa quasi leges Nympharum constituit. Mihi equidem Minoëm & Lycurgum æmulatus esse videtur. Nam ex iis leges alter ab Jove, alter ab Apolline discentes, aut saltem se didicisse profitentes, alter Cretensibus, alter Laconibus, ut his uterentur, persuasit.

[CAP. V.]

ΤΥΛΛΟΣ.

Tullus.

ΤΥΛΛΟΣ ἦρχε Ῥω-

Tullus Romanorum

μαίων

[2] Νόμους] MS. νόμοις. Paullo post pro εἴα δὴ νόμους, idem habet εἴα δὴ νόμοις sed supra additum est. Eodem modo supra lib. VII. cap. 22. Οἱ δὲ, εἴα δὴ Θεσσαλοὶ, αὐτόπται καὶ ἀλόγοι.

[3] Δοκεῖν ἔμοιγε] Ita restitui cum MS. pro vulgato, δοκεῖ δ' ἐμοί. De Hellenismo hoc consule Budæi Comment. Ling. Gr. Pro vulgato ζηλωτὴς cum MS. edidi ζηλωτής.

2 Ῥω-

imperium tenebat. Fidenatibus pugnam adversus Romanos committentibus, Albani proditione facta lævum cornu reliquerunt, & in montes discesserunt. Eques celeriter ad Tullum contendens, proditionem nunciavit. Ille vero magna voce exclamavit: Tu vero tuum locum tene. Albani enim abierunt meo jussu, ut hostes circumventos includant. Quo audito, Romani fortissime vociferabantur. Verum non latebat Fidenates vociferantium lætitia. Itaque summo studio & festinatione fugam petebant, veriti ne ab Albanis circumvenirentur.

μαίων προδοθέντα φιδηναίοις. ι Ῥωμαίους προδόντες Ἀλβανοὶ τὸ λαιὸν κέρας λιπόντες, ἐς τὸ ὄρη παρεχώρησαν· ἱππεὺς δὲ πάχης Τύλλῳ προσδραμὼν ἤγγειλε τὴν προδοσίαν· ὁ δὲ ἀνεβόησε μέγιστον· Ἀλλὰ σὺ μὲν τὴν σωτῆρίαν φύλαττε· Ἀλβανοὶ γὰρ ἀπάσι κυκλωσόμενοι τοὺς πολεμίους, ἐμὲ προστάξαντος τοῦτ' ἀκέσαντες Ῥωμαῖοι λαμπρὸν ἠλάλαξαν. ὁ μὲν δὴ φιδηναίους ἔλαθεν ἡ τῶν ἀλαλαξάντων χαρά. σπεύδῃ δὲ καὶ πάχις φεύγειν ὥρμησαν, ὡς Ἀλβανῶν κυκλωθῆναι φοβηθέντες.

[CAP. VI.]

Tarquinius.

Tarquinius cum Gabios longo tempore op-

Ταρκυίνιος.

ι Ταρκυίνιος Γαβίους πολιορκῶν χρόνῳ μακρῷ, μὴ

ι Ῥωμαίους προδόντες] Ita edidi cum MS. & Codd. Casauboni, pro Ῥωμαίοις προδόντες. nisi quod pro Ῥωμαίοις; MS. Ῥωμαίοις.

Cap. VI. ι Ταρκύνιος] MS. Ταρκυίνιος. Paullo post pro αἰκισμένον, cum MS. reposui ἀκισμένον, nisi quod in eo scribatur spiritu aspero, atque ita in margine Vulgatæ notarat Casaubonus.

μὴ δυνάμενον ἑλεῖν, τὸν νεώτατον τῶν παίδων Σέξτον πληγαῖς αἰκισάμενον αὐτόμολον ἔπεμψεν· οἱ δὲ τὸ σῶμα πικρῶς ἠκισμένον ἰδόντες, ἐδέξαντο, πολλὰ καὶ μεγάλα ἐπαγγελάμενον καὶ τοῦ πατρός· ὧν τὰ πλεῖστα δράσας πρὸς λῴ. ἐλπίζετο Ῥωμαίοις, ὡς φυγὼν ἐτρέπετο, αἰχμαλώτους ἐλάμβανε, μάχας ἐνίκα πολλάς· [2] ὥς τε καὶ οἱ Γάβιοι θαυμάσαντες, αὐτοκράτορα στρατηγὸν αὐτὸν ἀπέφηναντο· ὁ δὲ ἄγγελον κρύφα πέμψας τὸν πατέρα ἤρετο, τί δρᾶν κελεύοι. Ταρκυίνιος δὲ καὶ χαίρ ἔτυχεν ὁμιλῶν ἐν κήπῳ τοὺς ὑψηλοτάτους μήκωνας ἀποκλάσας, ἔφη, πρὸς τὸν ἄγγελον, [3] φράζε μοι τῷ παιδὶ τοῦτο πράττειν. ὁ μὲν ἤγγειλεν, ὁ δὲ Σέξτος τοὺς πρώτους τῶν Γαβίων ἀπο-

pugnatos capere non posset, minimum natu filium Sextum plagis affectum transfugæ specie misit. Qui corpus acerbis verberibus castigatum videntes, eum receperunt. Ille contra patrem multa, magnaque pollicitus, cum pleraque factis exequeretur, fidelis habebatur. Prædas ex Romanorum agris agebat, in fugam eos convertebat, captivos cepit, multas pugnas vicebat. Quam ob causam Gabii admirati virtutem, eum imperatorem ac summum belli ducem creaverunt. Ille autem clam nuncio ad patrem misso, eum interrogavit, quid fieri vellet? Tarquinius (nam in horto colloquebantur) summo papaverum capita decutiens inquit ad nuncium: Refer filio, me hoc facere quod vides. Sextus Gabiorum

φθειρ

2 Ὥστε καὶ οἱ Γάβιοι] Copulam neque MS. neque Interpres agnoscit.

3 Φράζε μοι τῷ παιδὶ τοῦτο πράττειν] Scribo, τοῦτο φρ. Casaubonus.

1 Αὐ-

potentissimos de medio sustulit, atque ita ad solitudinem & imbecillitatem Gabios redigens, civitatem eorum prodidit.

φθείρας, ἕτω μηχανώμενος ἐρημίαν καὶ ἀσθένειαν Γαβίοις, τὴν πόλιν αὐτῶν παρέδωκε Ῥωμαίοις.

[CAP. VII.]

Camillus.

¶ Camillus cum Faleriis bellum gerebat. Qui Faleriorum pueros instituebat, eductos eos extra urbem, quasi exercitandi caussa, Romanis tradidit. Camillus ludimagistri proditionem sceleratam judicans, manus ejus in tergum religari jussit, pueroque hortabatur, ut proditorem ad suos parentes deducerent. Falerii ludimagistrum quidem verberibus confectum necarunt: Camilli vero pietatem & justitiam admirati, seipsos ei absque prælio tradiderunt. Ita Camillus eos qui diuturna oppugnatione capi non po-

Κάμιλλος.

¶ Κάμιλλος Φαλερίοις ἐπολέμει. τῶν Φαλερίων παίδων ὁ διδάσκαλος προαγαγὼν αὐτὸς ἔξω τείχους, ὡς γυμνασόμενος, παρέδωκε Ῥωμαίοις. Κάμιλλος ἢ ἀσεβῆ τὴν τοῦ διδασκάλου προδοσίαν ἡγησάμενος, προσέταξεν ὀπίσω τὰ χεῖρε [1] αὐτῷ συναχθῆναι, καὶ δεθῆναι, καὶ τοῖς παισὶν ἐπέτρεψεν ἀπάγειν τὸν προδότην ὡς τοὺς πατέρας. Φαλέριοι τὸν μὲν διδάσκαλον αἰκισάμενοι κατέφθειραν· τοῦ δὲ Καμίλλου θαυμάσαντες τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν δικαιοσύνην, σφᾶς αὐτοὺς ἄνευ μάχης παρέδωκαν. Κάμιλλος δὲ τοὺς πολλῷ χρόνῳ ἁλῶναι μὴ δυναμένους,

1 Αὐτῷ] *scr.* ἑαυτοῦ. *Casaubonus.*

νας, δόσθει στρατηγήματι παρεσήσατο.

Κελτὶ Βρέννᾳ βασιλέως ἡγεμόνος κρατοῦντος τῶν Ῥωμίλων ἑλόντος, ἐπὶ μῆνας κατέχον. Κάμιλλος τοὺς ἔξω τῆς πόλεως Ῥωμαίους συναγαγὼν ἐξήλασε Κελτούς, καὶ τὴν πόλιν ἀνέσησε. [2] πάλιν αὖ Κελτὶ μετὰ τρία ἔτη καὶ δέκα ἔτεσι τῷ Ῥωμίλῳ ἐμβαλεῖν πολεμοῦντος, ἐστρατοπεδεύσαντο ἐπὶ τὸν Ἀννίωνα ποταμὸν, ἐλάττονα τῆς πόλεως ἀπέχοντα. Κάμιλλος αἱρεθεὶς πέμπτον δικτάτωρ, καὶ τὴν [3] στρατείαν ἀναλαβών, πρὸς μὲν τὰς τῶν Κελτῶν μαχαίρας, αἷς καταφέροντες τὰς κεφαλὰς διέκοπτον, σκέλεσιν ἀντιχαλκεύσας τὰ κράνη ὁλοσίδηρα, καὶ λεῖα, ὅπως αἱ μάχαιραι ὀλισθάνοιεν, ὃ [4] κατέαγνυτο. τοῖς

terant, pio quodam stratagemate subegit.

2 Galli cum duce Brenno rege per vim Romam occupassent, septem mensibus eam tenuerunt. Camillus Romanis, qui extra urbem erant, collectis, expulit Gallos, urbemque restituit. Rursus Galli post annos tredecim in Romanorum regionem invadere ausi, ad Anienem fluvium, non procul ab urbe, castra metabantur. Camillus quintum Dictator creatus, acceptis copiis, contra Gallorum gladios, quibus impetentes capita abscindebant, jussit comparare galeas omnino ferreas ac leves, ut enses retunderentur, aut confringerentur. Clypeis autem undique æneum tegumentum induxit, ligno ictus non ferente.

ὃ δυ-

[2] Πάλιν αὖ Κελτὶ μετὰ τρία ἔτη καὶ δέκα] Ne quis putet aliter scripsisse Polyænum, ita scriptum est apud Plutarchum in Camillo: τετάρτῳ καὶ μέτρῳ ἔτεσι ὕστερον τεσσαρακαιδεκάτῳ γενέσθαι λέγουσι τὴν Ῥώμης ἅλωσιν. quam recte alias viderimus. Nam ex aliis apparet XXIII. annorum ad minimum esse hoc intervallum. *Casaubonus.*

[3] Στρατείαν] Στρατιάν. *Casaub.*

[4] Κατέαγνυτο] MS. κατάγνυντο.

Milites vero longis hastilibus cominus uti docuit, & hostium gladiis seipsos opponere, ictusque excipere. Gallorum enim ferrum cum esset molle, maleque fabricatum, repente flectebatur, eorumque enses recurvabantur, & ad pugnam erant inutiles. Sic nullo negocio victi, multi eorum cadebant. Reliqui vero se fugæ mandabant.

ἢ ξυρεοῖς κύκλῳ περιήρμοσε λεπίδα χαλκῆν ἔ ξύλα τὰς πλευρὰς μὴ ἔχοντα. τοὺς δὲ τραπώτας ἐδίδαξε [5] τοῖς ξυστοῖς μακροῖς ἀπὸ χειρὸς χρήσασθαι, καὶ τοῖς ξίφεσι τὸ πολεμίων σφᾶς αὐτοὺς ὑποβαλόντας ἐκδέχεσθαι τὰς καταφοράς. ὅπερ χαρσίδηρον τὸ Κελτῶν μαλακὸν ὂν, καὶ πονηρῶς ἐλήλασμένον ἐκάμπτετο παχέως, αἵ τε μάχαιραι αὐτῶν ἐδιπλοῦντο, καὶ ἦσαν ἄχρηστοι πρὸς τὴν μάχην. ὅτως γέ τοι καὶ ῥᾳδίως ἡττηθέντες, οἱ πλείους μὲν αὐτῶν ἔπιπτον, οἱ λοιποὶ δὲ φυγόντες ᾤχοντο.

[CAP. VIII.]

Mutius.

Tyrrheni cum Romanis bellum gerebant. Tyrrhenorum rex erat Porsennas, Romanorum imperator Publicola, tertium consul.

Μάκιος.

Τυρρηνοὶ Ῥωμαίοις ἐπολέμουν· Τυρρηνῶν βασιλεὺς ἦν Πορσίνας, Ῥωμαίων ἦρχε Ποπλικόλας τρίτον ὑπατεύων. [1] Μάκιος

τε. corrupte forte pro καπάγιωτο.

5 Τοῖς ξυστοῖς μακροῖς ἀπὸ χειρὸς χρήσασθαι] Plutarchus habet ὑσσοῖς. Sunt autem hæc ad verbum ex eo descripta. Scribe vero ὑποβαλόντας. *Casaubonus.*

Cap. VIII. 1 Μάκιος Ῥωμαῖος αἰνέω] Ita edidi cum MS. & Interprete, nisi quod in MS. Ῥωμαίοις.

κι@ Ῥ῾ωμαῖος ἀνὴρ,[2] ἄ-ριστ@ τὰ πολέμια, Πορσίναν βλάπτ@ ἀνελεῖν, ἐς τὸ Τυῤῥηνικὸν στρατόπεδον ἦλθεν, ἐσθῆτα ἔχων [3] Τυῤῥηνίδα, καὶ τῇ φωνῇ Τυῤῥηνίζων καὶ δὴ παρελθὼν ὅπου τὸ βῆμα, ἔνθα βασιλέα τὸν Πορσίναν ὁρᾷ εἰδὼς ὅς τις ἦν, ὃν φήμη μάλιστα τῶν καθεζομένων ἐκείνῳ βασιλεῖ, καὶ δὴ τὸν ἔκτεινε, παρασάμ@ τὸ ξίφ@· συλληφθεὶς ὡμολόγησεν ὅς τις ἦν. Πορσίνας μὲν δὴ ἔθυεν ὅπῃ τῇ σωτηρίᾳ τῶν θεῶν· Μάκι@ δ᾽ ἐχάρας πῦρ ἔχοντος, ὑπερέσχε τὴν χεῖρα τὴν δεξιάν, καὶ δ᾽ χαιρὸς καιομένης, εἰρήκει τῷ Πορσίνᾳ προλεγόμεν@· Φαιδρῷ καὶ ἀτρέπτῳ τῷ προσώπῳ· ὡς δ᾽ Πορσίνας τὴν ἀρετὴν ὑπερεθαύμαζε, Μάκι@, Μη-

Mutius civis Romanus in re militari præstantissimus, interficiendi Porsennæ caussa in Tyrrhenorum castra venit, habitu Tyrrheno, vocem etiam Tyrrhenorum imitatus. Qui accedens ad tribunal, cum regem Porsennam non nosset, quinam esset, ex assidentibus, quem maxime regi similem esse putabat, cum stricto gladio interfecit. Comprehensus, fassus est quinam esset. Porsenna ob datam salutem diis sacrificabat. Mutius autem in focum igne plenum rectam manum injecit: & dum manus comburetur, stans cum Porsenna loquebatur, hilari & intrepido vultu. Cum Porsenna supra modum hominis virtutem admi-

da-

2 Ἄριστ@ τὰ πολίμια] Ἀντὶ τοῦ τὰ πολεμικά. quod apud optimos quosque tamen scriptores reperias. In fine scribe, καὶ δὴ τὸν πόλεμον ἔφ. nam καὶ fuit in nostro Cod καὶ δὴ autem valet, πάλαι δή. Ut quidam Grammatici interpretantur: vel potius *continuo*, *statim*. Casaubonus.

3 Τυῤῥηνίδα] κ. Τυρσηνίδα. *Id.*

4 Φαιδρῷ καὶ ἀτρ. τ. π.] Similem constantiam refert Clemens lib. iv. Στρωμ. Πότερον@ ὁ Ῥ῾ωμαῖ@ λεχθείς, ὑπὸ Πόπλιον@ ἔχόμενος τὴν δεξιὰν κατακαιόμενον ὑπ᾽ ἐκείνου οὐκ ἐδάκρυσεν, ἀλλὰ καὶ τὴν χεῖρα ὅλην τοῦ πυρὸς θεὶς, καθάπερ εἰς χαλκὸν κατέδυσαι, ἀτρέπτῳ παντὶ τῷ προσώπῳ.

5 Καὶ

raretur, Mutius; Nequaquam, inquit, mireris. Trecenti Romani eadem tolerantia & virtute præditi, qua ego, in castris oberrant, tempus captantes te interficiendi. Porsenna credens his verbis, metuque perterritus, bellum cum Romanis composuit.

δαμῶς, ἔφη, θωυμάσῃς τριακόσιοι Ῥωμαῖοι τὸν αὐτὸν ἐμοὶ καρπερίαν ἔχοντες ἐν τῷ στρατοπέδῳ σε πλανῶντα, ἁδ᾽ ἁφυλάκτοντες καιρὸν τῆς ἀναιρέσεως. Πορσίνας πεισθεὶς τοῖς λεγομένοις, καὶ φοβηθεὶς, τὸν πόλεμον ἔστησε Ῥωμαίοις διελύσατο.

[CAP. IX.]

Sylla.

¶ Sylla in bello sociali vir militaris & ætate provecti Albini, lapidibus ac fustibus interempti, mortem non ultus est: sed auctores cædis neglexit, inquiens se cos alacriores hac re ad pugnandum reddere, cum insigne peccatum insigni aliqua fortitudine expiare deberent. Itaque in pugnis multo virilius dimicabant, ut oblivionem suo in Albinum sceleri inducerent.

Σύλλας.

¶ Σύλλας ἐν τῷ συμμαχικῷ πολέμῳ τῶν στρατιωτῶν στρατηγὸν ἄνδρα καὶ πεσβύτην, Ἀλβῖνον λίθοις καὶ ξύλοις διαχρησαμένων, οὐκ ἐπεξῆλθεν· ἀλλὰ παρεῖδε τὰς ἀποκτείναντας, φάσκων πιεῖν αὐτὰς ἐν τάχῳ προθυμοτέρας ἐς τὸν πόλεμον, ὡς ὀφείλοντας ὑπὲρ ἁμαρτήματος μεγάλης, διὰ μεγάλης ἀνδραγαθίας ἀπολογήσασθαι. πολλῷ τοι καὶ ἐν ταῖς μάχαις πολλῷ ῥυμαιότερον ἠγωνίσαντο· ὥς τε καὶ ληθην ἐμποιῆσαι τὰς εἰς τὸν Ἀλβῖνον ἁδικομίας.

Σύλ-

5 Καὶ ἐκεῖθεν, ἡ πόλεμον ποιῆς Ῥωμ.] Ita edidi cum MS. & Interprete. Vulgata, ἢ πόλεμον ποιῆς Ῥωμ.

Cap. IX. 1 Σύλλας ἐν τῷ συμμαχικῷ πολέμῳ τῶν στρατιωτῶν ἡ στρ. &c.] Pro ἐν legitur in MS. Σύλλας ἐν τῷ συμ-

Σύλλας Ἀρχελάῳ τῷ Μιθριδάτου στρατηγῷ περὶ Ὀρχομενὸν παρεπάστερ. ὁρῶν δὲ τοὺς Ῥωμαίους ἡττωμένους καὶ φεύγοντας, αὐτὸς ἀποπηδήσας ἵππου, καὶ σημεῖον ἁρπάσας, ὠθεῖτο διὰ τῶν φευγόντων, εἰς τοὺς πολεμίους, βοῶν, Ἐμοὶ μὲν ἐντεῦθεν καλὸν, ὦ Ῥωμαῖοι, πλουτεῖν· ὑμεῖς δὲ τοῖς πυνθανομένοις παραδεδώκατε Σύλλαν, μεμνῆσθε φράζειν, Ἐν Ὀρχομενῷ. τοῦτον τὸν λόγον Ῥωμαῖοι καταδεεσθέντες, ἀνέστρεψαν· καὶ προθύμως ἐμβαλόντες ἐτρέψαντο τοὺς πολεμίους.

2 Sylla adversus Archelaum Mithridatis ducem ad Orchomenum prælabatur. Videns autem Romanos victos fugam capessere, ipse ab equo desiliens, arrepto vexillo per fugientes ad hostes tendebat, clamans: Mihi hic gloriosum est, ô Romani, mortem obire. Vos autem interrogantibus ubi Syllam prodideritis, facite ut respondeatis, In Orchomeno. Hoc sermone pudefacti Romani, reverterunt, & alacriter in adversarios impetu facto, eos in fugam compulerunt.

[CAP. X.]

Μάριος.

¶ Μάριος Κιμβρίων καὶ [1] Τευτόνων ἐς τὴν Ἰταλίαν ἐμβαλόντων ἀγρίων ἀνθρώπων, μεγάλων, τὰς ὄψεις ἀλλοκότων, θηριώδη

Marius.

¶ Marius Cimbris & Teutonibus in Italiam impressionem facientibus, qui homines erant agrestes, immani magnitudine, facie

τὴν

συμμαχικὸν πόλεμον, ἡ στρατηγικὴ ἔδρα, &c. Paullo post pro παρεῖδε, MS. παρεῖδε, & pro ἀποκτείνωσι, ἀποκτείνοιτο.

1 Μίμνεσθε] MS. μιμῆσθε.

Cap. X. Τευτόνων εἰς ἡ Ἰταλίαν ἐμβ.] Ἐς ἡ Ἰταλίαν, quod in Vulgata desiderabatur, cum MS. & Interprete supplevi.

2 Πρὸ-

monstrosa, & belluina voce præditi, diu moratus, manus non conseruit: sed milites jussit ad vallum accedentes, intro tela conjicere: proculque consistentes in hostes intuendo, assuefecit, ut eorum formam sustinere, & vocem tolerare possent, faciemque usitatam redderent. Sic milites stuporem barbarorum abjicientes, eos despexerunt: atque ipsi Marium hortabantur, ut se ad ineundam pugnam educeret: commissoque prælio cum centum millibus hostium, partim occiderunt, partim vivos ceperunt.

2 Marius cum Teutonibus & Cimbris pugnam conflicturus in montium lateribus inæqualibus, Marcellum per noctem jussit cum tribus millibus armatorum per invia mon-

τῷ φωνῷ ἐχόντων, ὅπῃ πλεῖστον ὅσον ἐ σωίεβαλεν εἰς μάχλω, ἀλλὰ σκέλδε τὸ ϛρατώπας ϗ χάρακ@ ἐμβάλλειν ϖροσπίνπας, [1] πόῤῥωθεν ἱϛαμένους, ὁρῶνπας τὸς πολεμίους, ἠθιζε τ μορφῆς αὐτῶν ἀνέχεϖ· ϗ τῷ φωνῷ ὑπομένειν, ϗ τῷ ὄψιν χαιρόϛῃ ποιεῖϖ. ὅτως ἄρα οἱ ϛρατῶτ τὸ θάμβ@ τ βαρβάρων σκλύσαντες, καπφρόνησαν αὐτῶν· ϗ τ Μάρλον αὐτὸ παρεκάλεν ἐξάγειν αὐτὸς ὅπῃ τῷ μάχλω. ϗ δὴ συμβαλόντες δέκα μυριάσι τ πολεμίων, τὸς μὲ ἔκτειναν, τὸς ϑ ζῶντας ἔλαβον.

Μάρλ@ τοῖσι ϗ Κιμβρίοις μέλλων συμβάλλειν ἐν ὑπωρείαις ἀνωμάλοις, Μάρκελλον ΔΘ νυκτὸς σκέλδσε τριχιλίας ὁπλίτας ἄγοντα, [2] δι' ἀβάτων ὀρῶν ϖερελθόντα, ϗ νώτῳ τ πολεμίων γένεϖ.

vi cum MS. & Interprete. Vulgata δι' ἀζάτων ἐδδν. Sub finem pro συῤῥάξαντες, cum MS. scripsi συῤῥήξαντες.

1 Πόῤῥωθεν ἱϛαμένους] Scribe, ϗ πόῤ. & ἠθιζε vel ἤθιξεϖ. *Casaubonus.*

2 Δι' ἀζάτων ἰόντ] Ita emenda-

ἀχ. ἐπεὶ ὃ [3] σωίβαινε, παράγγελμα τῆς φραπώταις ἔδωκεν, ἐκ τ ἀνωμάλων ἠρέμα ὑποβαίνειν ἐς τὸ πεδίον· ὅπως οἱ πολέμιοι φεύγειν αὐτὰς οἰόμενοι διώκειν ἐγχειρεῖεν, ἢ ἅτως ἐς τὸ ὁμαλὸν κατέλθοιεν. ὡς ὃ κατῆλθον, ἔτ' τροσώπα μὲν οἱ περὶ τ Μάριον, ἔτ νώτα ὃ οἱ περὶ τ Μάρκελλον, συρρήξαντες κατέκοψαν τὰς πολεμίας, ἢ νίκλω λαμπροτάτλω ἐνίκησαν.

tium circumire, & ad terga hostium evadere. Quod postquam accidit, militibus præceptum dedit, ut ex montanis paulatim se in campum reciperent, ut hostes fugere eos arbitrati, persequi conarentur, & sic in planiciem descenderent. Qui cum descendissent, a facie Marius, a tergo Marcellus irruptione facta, hostes conciderunt, victoriamque splendidissimam reportarunt.

Μάριος Κιμβρίοις συμβαλὼν ἀπὸ χειμερίων τόπων ἐρμωμένοις, ἠπίστατο κρύος μὲν ἢ χιόνα φέρειν δυναμένας, καῦμα ὃ ἢ ἥλιον οὐδαμῶς. [4] ὧ μὲν δὴ μλῶ Αὔγυστος. Μάριος ὃ ἔτ νώτα τ φραπωλῶν προκαταλάβοι τ μάχης τ τόπον· οἱ βάρβαροι ὃ ἐπιστραφέντες ἔτ τροσώπα τ ἥλιον ἔχοντες, ἀνεπλάμπετο τλῶ αὐγλῶ· ὑπὸ ἔ θάλπους

3 Marius cum Cimbris bellum gerens ex frigidis regionibus profectis, sciebat eos glaciem ac nives perferre posse, æstum & solem non item. Agebatur mensis Augustus. Marius a tergo militum, præoccupavit occasionem pugnæ. Barbari conversi cum solem adversum haberent, neque affulgentem splendorem ferre possent, æstu

ἱδρῶ-

3 Σωίβαινε] Σωίβαλλε. Casaubon.
4 Ἦν μὲν δὴ μλῶ Αὔγυστος] Ita edidi cum MS. pro ὧ ὃ μλῶ Αὐγ.

1 Ἐλε-

confecti plurimum sudorem cum spiritu emittentes, clypeos pro oculis objecerunt, quod solis radios sustinere nequirent. Corpora vero eorum nudata vulnerantes, Romani ceciderunt. Cadunt barbarorum centum & viginti millia, vivique capiuntur ad sexaginta millia.

ἱδρῶτι πολλῷ μετ' ἀθυμίας ἀφιέντες, τὰς μὲν ἀσπίδας ἀντὶ τῶν ὀφθαλμῶν προσβάλλοντο πρὸ τῶν προσώπων, τῷ ἀκμαίῳ τῆς ἡλίου μὴ φέροντες· τὰ δὲ σώματα αὐτῶν γυμνούμενα τιτρώσκοντες οἱ Ῥωμαῖοι, κατέκοψαν. πίπτουσι τῶν βαρβάρων δωδεκάκις μύριοι· ἁλίσκονται ζῶντες ἑξάκις μύριοι.

[CAP. XI.]

Marcellus.

¶ Marcellus Syracusas oppugnans, cum ab Archimedis machinis vinceretur, aggredi mœnia non amplius audebat. Ad tempus autem oppugnationem omisit, & longe post Damippum Spartiatam, Syracusis enavigantem cepit, ab eoque cognovit turrim quandam in muris esse, in qua negligenter custodiæ administrarentur, eam multos homines capere posse, murumque in ea parte non difficilem

Μάρκελλος.

Μάρκελλος Συρακούσας πολιορκῶν, ὑπὸ τῶν Ἀρχιμήδους μηχανημάτων ἡττώμενος, προσβάλλειν μὲν οὐκ ἔτι τοῖς τείχεσιν ἐθάρσει· χρόνῳ δὲ τὴν πολιορκίαν ἐπέτρεψεν, ἐπεὶ δὴ μετὰ πολὺ Δάμιππον Σπαρτιάτην Συρακοσίων σκευοφόρα ἐλῶντα αἴσθοιτο, ἐλάσαι τοῦτο, πύργον εἶναι τοῦ τείχους φυλακτήριον ἀμελῶς, δυνάμενον δέξασθαι ἄνδρας

1 Ἐλᾶσι] Ἐλάσαι. Casaubonus.

2 Μέ-

σύχνὰς, ἓ τείχως ὑπιβάτως ὄντως· περὶ δὴ τὸ ὕψος αὐτῶν συμμέτρους κλίμακας καταστήσας, [2] Μάρκελλος, Συρακουσίων ἑορτὴν ἀγόντων Ἀρτέμιδι, καὶ περὶ μέθην καὶ παιδιὰν ἐχόντων, τὸν τε πύργον κατέσχε, καὶ κύκλῳ τὸ τεῖχος ὁπλίων ἐπλήρωσε, [3] καὶ περὶ τὸ ἕω τὰς ἐξάπυλα διακόψας, κατέσχε τὴν πόλιν· οἱ μὲν γὰρ ἀπιστοῦντες γυναίως ἀγωνιοῦντο περὶ τῆς πόλεως ἀφαιρεθῆναι· ἃ μὲν οὖν ἔδωκε Μάρκελλος, ὅπως μὴ ἀπὸ μόνων ἀνδραπόδων καὶ χρημάτων ὠφελεῖται· [4] τῶν δὲ ἱερῶν καὶ τῶν ἐλευθέρων σωμάτων ἀπέσχετο περιέπαξεν.

ascensum habere. Quare cognita, scalas ad altitudinem ejus congruentes fabricavit, Marcellus Syracusanis festum in honorem Dianæ obeuntibus, & vino indulgentibus, ludicraque exercentibus, turrim occupavit, & circumcirca murum armis implevit, ac sub auroram hexapylis effractis, urbe potitus est. Milites fortiter pugnantes, ut sibi civitatem diripere liceret, postulabant. At Marcellus nihil præter mancipiorum & pecuniarum usum concessit. A sacerdotibus autem & liberis hominibus abstinere jussit.

[CAP. XII.]

Ἀτίλιος.

Attilius.

Ἀτίλιος ἁλοὺς ὑπὸ Καρχηδονίων, ὤμοσεν ἀῶ-

Attilius captus a Carthaginiensibus jura-

πῆς

2 Μάρκελλος, &c.] Hæc cum præcedentibus, utpote idem Strategema, conjunxi cum Indice.

3 Καὶ περὶ τὸ ἕω] Scribe, περὶ τὸ ἕω. Ex Plutarcho pæne hæc ad verbum. *Casaubonus.*

4 Τῶν δὲ ἱερῶν, καὶ τῶν ἐλευθέρων σωμ.] Articulum ante ἐλευθέρων cum MSS. addidi. Casaubonus ad marginem Vulgatæ, ut videtur, ediderat καὶ τῶν ἱερῶν.

1 Hæ

vit eis, si dimitteretur, se persuasurum senatui, ut bellum componeret: sin persuadere non posset, reversurum. Cum Romam venisset, contrarium senatui suasit. Tum vero magis etiam quod Carthaginiensium occultam imbecillitatem, & modum quo capi facilius possent, ostendit. Senatu eum hortante, ut maneret, & necessarium juramentum, injuratum existimaret, complectentibus liberis, conjuge, amicis, cognatis, noluit fidem jurisjurandi transgredi. Sed renavigans ad Carthaginienses, suum eis stratagema & Romanorum consilium pariter indicavit. Qui eum in carcerem conjectum, verberibus affecerunt, & longo tempore cruciatum necarunt.

πῆς, [1] ἵν' ἀφεθῇ, πείσας ἂν τὴν σύγκλητον λῦσαι τὸν πόλεμον· μὴ πείσας δὲ ὡς αὐτὸς ἀναστρέψας. ἀφικόμενος εἰς Ῥώμην, τἀναντίον ἔπεισε τῇ συγκλήτῳ· [2] τό τε δὴ καὶ πόνδε μᾶλλον, ὡς Καρχηδονίοις ἀπαγορεύσει, καὶ τὰ τῆς ἀσθενείας αὐτῶν διαρρήδην, καὶ ὃν τρόπον εἶεν ἁλώσιμοι προηγόρευσε. τῆς δὲ συγκλήτου παρακαλούσης αὐτὸν μένειν, καὶ τὸν ἐν τοῖς ἀναγκαίοις ὅρκον ἀνόμους ἡγεῖσθαι, ἀπολελοιπόσι παῖδας, γυναῖκας, φίλους, συγγενεῖς, οὐκ ὑπέμεινε παραβῆναι τὸν ὅρκον· λῦσας δὲ ὡς τοὺς Καρχηδονίους, ἀνήγγειλεν αὐτοῖς, καὶ, τὸ αὐτὸ στρατήγημα, καὶ τὴν Ῥωμαίων γνώμην. οἱ δὲ καθείρξαντες αὐτὸν εἰς χαλεάγραν, αἰκισάμενοι πολὺν χρόνον μακρῷ, καὶ βασανίσαντες ἔκτειναν.

[CAP.

1 Ἵν' ἀφεθῇ] MS. ἰν' ἀφεθῇ.

2 Τό τε δὴ καὶ πόνδε μᾶλλον] Cum MS. scripserim πότε δὴ καὶ μᾶλλον. Pro πότε, Casaubonus in margine notavit. καὶ πῶς. Pro ὡς Καρχηδονίοις ἀπαγορεύσει, MS. Καρχηδονίους ὡς ἀπαγορεύσει, & sic quoque Codd. Casauboni. Pro εἶεσαν ἁλώσιμοι, MS. εἶ ἁλώσιμοι. In fine copulam ante βασανίσαντες idem non agnoscit.

1 Ἐπὶ

hortante, ut depelleret infamiam, ostendit ei singulas agminis partes. Quibusdam vero non satis robusta corpora habentibus: Vides, inquit, non esse commodum inito prælio armis fortunam tentare. Persæpe enim universum agmen certaminis periculum non fecit. Sigillatim vero peritum rei militaris non latet, superari ac vinci posse. Itaque hoc in medium consulo, non in manus venire, sed per montana sequi, & urbes ad defectionem perducere. Hæc dicens ac faciens, primo quidem timidus existimabatur. Postmodum autem cum reliqui maximos exercitus amisissent, iterum Romani ad Fabium confugerunt, & ducem iterum constituerunt, adeo ut etiam dictator sit ἢ ἡδὲ ὠθεῖ καλεῖν ὁπότερα τῇ δόξῃ, ἐπέδειξεν αὐτῷ μέρη ἕκαστον τῆς φάλαγγος· ἐνίων ἢ οὐκ ἐῤῥωμένως ἐχόντων, Ὁρᾷς, ἔφη, ὡς καλὸν συμβαλόντας ἀποκινδυνεύσομεν εἰς τὸ ὅλον· πολλάκις γὰρ ὅλη μιᾷ ἡ φάλαγξ οὐκ εἴληφεν ἀγῶνος πεῖραν· καθ' μέρη ἢ τὸ ἔμπειρον οὐκ ἔλαθεν ἡττᾶσθαι δυναμένη. τοιγάρτοι συμβαλεῖν μὴ συμβαλεῖν, ἀλλ' ἕπεσθαι, τὰς ὑποφορίας κατέχοντα, καὶ τὰς πόλεις ἀφιστάντα. ταῦτα λέγων καὶ πράττων, ἐν μιᾷ τῷ παραυτίκα, ἐνομίσθη δειλός. ὕστερον ἢ ἄλλων πολλὰς δυνάμεις ἀπολλυόντων, πάλιν οἱ Ῥωμαῖοι κατέφυγον ἐπὶ Φάβιον, καὶ ἐπὶ τὴν αὐτὴν στρατηγίαν· ὥς τε καὶ δικτάτωρ ἀπεδείχθη, καὶ Μάξιμος ἀνηγο-

ρεύθη,

3 Ἀποκινδυνεύσομεν ἐπὶ τὸ ὅλον] MS. ἐπὶ τὸ ὅπλον. Casauboni Codd. uti in margine notarat, ἀποκινδυνεύσομεν ἐπὶ τὰ ὅπλα. Sed Vulgata recte. Plutarchus in Fabio de Terentio Varrone scribit: ὅλως δὲ διὰ ἀπειρίαν καὶ θρασύτητα τὸ ἐπὶ τὸν ὅλον ἀναρρίπτειν κίνδυνον. Infra pro ἐπὶ Φάβιον, καὶ ἐπὶ τὴν αὐτὴν στρ. MS. ἐπὶ Φάβιον καὶ τὴν αὐτὴν στρ. In fine pro μάξιμος, MS. μάξιμον.

4 Καὶ

ρώθη, τῦτο δ' ἂν εἴη μέγιστος.

creatus, & Maximus nuncupatus, quod est, si Græce vertas, μέγιστος.

Φάβιος ἐπεκλήθη μέγιστος, Σκηπίων μέγας· ἐζηλοτύπῃ τ δόξης ὁ Σκηπίων τ Φάβιον. ὡς τι κ ἤρετ· τί δή ποτε, σὺ μὲν διατηρήσας μόνον τὰ στρατόπεδα κληίζῃ μέγιστος, ἐγὼ δὲ μέγας ὁ συμβαλὼν [4] κ κρ σῶμα νικήσας Ἀννίβαν. Φάβιος ἔφη, Ἀλλ' εἰ μὴ ἐγώ σοι διεφύλαξα τὰς στρατιώτας, [5] οὐκ ἂν ἔχες μεθ' ὧν μαχόμῳ νικῆσαι.

2 Fabius cognomen accepit Maximi, Scipio Magni. Scipio quadam æmulatione erga Fabii gloriam afficiebatur. Itaque rogabat eum: Qui fit, ut tu conservandis duntaxat exercitibus, Maximi cognomen adeptus sis: ego cum hostibus confligendo, Magni, cum Annibalem cominus facto prælio devicerim? Respondit Fabius: At nisi ego tibi milites conservassem, tu non habuisses quibus cum potuisses vincere.

Φάβιος εἶλε τὴν Ταραντίνων πόλιν, Ἀννίβα συμμαχοῦντος αὐτοῖς, δόλῳ κ τέχνῃ. [6] στρατιώτης Ταραντῖνος [7] τῷ τοῦ Φαβίου· τούτου δ ἀδελφῆς

3 Fabius Tarentinorum urbem, Annibale ipsis auxilium ferente, arte ac dolo cepit. Erat apud Fabium miles Tarentinus. Ejus sororem, insigni forma prædi-

καλῆς

4 Καὶ κρ σῶμα νικήσας Ἀν.] Νικήσας, quod in Vulgata aberat, cum MS. & Interprete nec non Casaubono supplevi.

5 Οὐκ ἂν ἔχες μεθ' ὧν μαχ.] Ita edidi cum MS. pro vulgato ὃν ἔχες μεθ' ἡμῶν μαχ. Pro νικῆσαι, idem Cod. νικῆσαι.

6 Στρατιώτης Ταρ. τῷ τοῦ Φαβίου] Malim τοῦ Φαβίου, ut Plut. ἰσχυρόν τι παρ' αὐτῷ νεανίας Ταραντῖνος. *Casaubonus.*

7 Ἦν τοῦ Φαβίου] Ita emendavi cum MS. nec non Casaubono, pro vulgato τῷ τοῦ Φαβίου.

8 Ἀζήν-

tam, Tarenti Abrentius deperibat, cui eidem murorum custodia ab Annibale demandata fuerat. Hac re cognita, Fabius Tarentinum militem in urbem ad sororem mittit. Qui sororis opera amicitiam cum Abrentio fecit, eumque ad Romanorum partibus favendum adduxit. Itaque Abrentius facta cum eo pactione demonstravit, qua parte aggredi mœnia deberent. Fabius erectis scalis ascendens, per vim urbem capit. Hoc facto, maximam omnium admirationem meruit, quod Annibalem stratagemate superasset, qui plerunque fallaciis & dolis vinceret.

καλῆς ἔσης ἐν Τάραντι [8] Ἀβρέντιος ἦρα, ἀνὴρ ὑπὸ Ἀννίβου τὰ τείχη φυλάττειν πεπισμένος. τοῦτο μαθὼν Φάβιος τὸν Ταραντῖνον στρατιώτην ἐπέπεμψε πρὸς τὴν ἀδελφήν. ὁ δὲ δι' αὐτῆς τὸν Ἀβρέντιον φίλον ποιησάμενος, ἔπεισε τὰ Ῥωμαίων φρονεῖν. ὡς δὲ καὶ σωθέντος Ἀβρέντιος ἔδειξε, καθ' ὃ μέρος χρὴ προσβαλεῖν τοῖς τείχεσι. Φάβιος κλίμακας προσθεὶς, ἐπαναβὰς, καὶ κρατῶν αἱρεῖ τὴν πόλιν. ὅθεν τούτῳ μάλιστα πάντων ἐθαυμάσθη, στρατηγήματι κρατήσας Ἀννίβου, καὶ τέχναις καὶ δόλοις τὰ πολέμια νικῶντος.

[C A P.

[8] Ἀβρέντιος ἦρα, ἀνὴρ ὑπὸ, &c.] Lege & distingue, ὁ Βρεττίος ἦρα ἀνὴρ, ὑπὸ, &c. quomodo Plutarchus in Fabio: ἦρα δὴ τούτοις ἀνὴρ Βρεττίος τὴν τεταγμένην ὑπὸ Ἀννίβου φυλακὴν τῶν πυλῶν φρουρεῖν ἠξίωσε. Sic infra quoque pro ὁ Ἀβρέντιος, scribe ὁ Βρεττίος, & pro Ἀβρέντιος ἔδειξε, repone ὁ Βρέντιος ἔδειξε. Ejusdem nomen non extat, forte quia simul cum Bruttiis, quos omnes Fabius *ad extinguendam proditionis famam, ut vi potius atque armis captum Tarentum videretur*, jusserat interfici, & ipse & nomen ejus interiit. Paullo post pro πάντων μαθὼν, MS. πάντων μαθών.

1: Κοίν-

[CAP. XV.]

Κοΐντ⟨ος⟩.

1 Κοΐντ⟨ος⟩ Φάβι⟨ος⟩ τ̀ ὑὸν αἱρεθῶαι στρατηγὸν βυλόμω⟨ος⟩, αὐτὸς ἤδη γηρακὼς, ἐδώκ⟨ει⟩ Ῥωμαίων μηδαμῶς αὐτῷ δῶναι τὼ ἀρχὼ, ἵνα μὴ ἀναγκάζοιτ⟨ο⟩ σωαποδημεῖν ὅπι τ̀ πόλεμον ὅπι γήρα μακρῷ. οἱ ὃ νομίσαντες ἄμεινον ἔξειν τὰ τ̃ πόλεως, τότε παρόν⟨τος⟩, ἐψηφίσαντ⟨ο⟩ τ̀ νεανίσκον ἄρχοντα. ὁ ὃ Φάβι⟨ος⟩ σωαπεδήμησεν· ἵνα μὴ παρέλκεται τ̀ ὑὸν τὼ δόξαν τ̃ ἀρχ̃ς.

[CAP. XVI.]

Σκηπίων.

¶ 2 Σκηπίων ἐν Ἰβηρίᾳ μαθὼν ὡς τὸ τ̃ πολεμίων στρατόπεδον ἄσιτον ἀφίκοιτ⟨ο⟩ ἐς τὼ μάχ̃ν

Quintus.

Quintus Fabius filium ſuum ducem eligi cupiens, ipſe jam ætate affectus, contendebat a Romanis, ne imperium ei traderent, ne in extrema ſenectute cum ipſo ſimul ad bellum proficiſci cogeretur. Illi rem civitatis melius habituram arbitrati, ſi hic præſens omnibus rebus intereſſet, adoleſcentem declaraverunt. At Fabius non una profectus eſt, ne imperatoriæ dignitatis ſplendorem filio detraheret.

Scipio.

¶ Scipio cum in Iberia cognoviſſet, hoſtium exercitum impranſum ad pugnam ineundam venire, educens ſuum ἐμή-

1 Κοΐντ⟨ος⟩ Φάβι⟨ος⟩] Φάβι⟨ος⟩ cum MS. & Interprete inſetui. Pro αἱρεθῶαι στρατηγὸν, ut erat in Vulgata cum MS. edidi αἱρεθῶαι στρατηγὸν. In Indice autem Strategema hoc novo titulo a præcedentibus non diſtinguitur, ſed inter *Fabii* ſtrategemata quartum eſt.

Cap. XVI. 1 Σκηπίων ἐν Ἰβηρίᾳ μαθὼν, ὡς τὸ, &c] Ita ſupplevi cum MS. & Interprete. In Vulgata μαθὼν aberat.

2 Και-

agmen, in longitudinem explicavit. Circiter autem horam septimam afflictos jam fame & siti aggressus, facile superavit.

2 Scipio omnes meretrices e castris ejecit, jubens eas in urbem conviviis deditam recedere. Imperavit etiam, ut novæ mensæ, scyphi, omniaque vasa, præter ollam, veru, & poculum fictile exportarentur. Ex argenteis poculum non amplius duarum librarum permisit, si quis habere vellet. Balneis uti vetuit. Qui ungerentur, jussit ut ipsi sese fricarent. Nam jumenta fri-

ἐμήκυνεν ἐξάγων, καὶ τοὺς ἀπάντων τὸν αὐτὸν φάλαγγα. ἀμφὶ δὲ ὥραν ἑβδόμην πεζομάχοις ἤδη λιμῷ καὶ δίψῃ συμβαλὼν ῥᾳδίως ἐκράτησεν.

Σκηπίων δὲ τραπεζοκόπους τὰς πόρνας ἐξήλασε, κελεύσας ἐς πόλιν ἀπέναι πανηγυρίζουσαν. τοσοῦτον δὲ ἔπαξε τὴν ἀποπέμψασαν καινὰς τραπέζας, ἐκπώματα, καὶ σκεύη πάντα, πλὴν χύτρας, καὶ ὀβελίσκου, καὶ πυέλου ἀργυρᾶν δὲ ἔκπωμα μὴ ἔχειν, πλέον δικοτύλου, καὶ λέβητα μηδένα. τοὺς δὲ ἀλειφομένους ἔκαστον τρίβειν ἑαυτόν. τὰ γὰρ ὑποζύγια δεῖσθαι τῶν τριβόντων. ἀρι-

σὰν

2 Καινὰς τραπέζας] Quid hic καιναὶ τραπέζαι? An non æque veteres inservire poterant luxui? Lipsius lib. v. De Milit. Rom. Dial. 16. legit καὶ τὰς τραπέζας, quod Casaubonus in ora Vulgatæ sequutus est. Verum tum saltem scribendum foret καὶ τὰς τραπέζας, καὶ ἐκπώματα, καὶ σκεύη πάντα, repetita ubique copula. Sed nimium a Codd. lectio hæc abit. Verissime in ora libri sui emendaverat CL. Gronovius κλίνας, τραπέζας, ἐκπ. &c.

3 Χύτρας] γρ. κιθάρας. Casaubonus. Χύτρας] MS. κύθρας. sed hoc lonice Plutarchus in Apopthegm. Μάντεις μὲν δύδυς ὑξίλατι καὶ θύτας καὶ τορυσόσκους· σκεῦος δὲ τροσπάξει ὑποπέμπειν ἅπαντα, πλὴν κύθρας, ὀβελίσκου, καὶ ποτηρίου κοχλιοῦ· τοῦ δ' ἀργυρίου ἐκπώμα μὲν μέζον δύο λιτρῶν συμχωρήσαι τοῖς βελουμένοις ἔχειν. λεβῆτα δ' ἀπέπεμπε· τοὺς δ' ἀλειφομένους τρίβειν ἕκαστον ἑαυτόν. τὰ γὰρ ὑποζύγια χρῆσθαι τοῖς ἔχουσι τὴν τρίψιν ἐπιτηδείως.

στρατιώτας, ἄπυρον ὄψον δειπνοῦντας καὶ προσφέρεσθαι κρέας σπλάγχνα, ἢ ἐφθόν. ἱματίῳ δὲ χρῆσθαι σισύρᾳ Γαλατικῇ. καὶ πρῶτον ἐπορπήσατο σισύραν μέλαιναν. τοὺς δὲ στρατηγοὺς, ἐπὶ σκάφου ἀνακειμένους ἐώρᾳ τε, φάσκων πενθεῖν τὴν τοῦ στρατεύματος ἀσωτίαν καὶ μαλακίαν.

cantibus indigere. Prandèrent autem expers ignis obsonium. In cœna etiam carnem seu coctam, seu assatam adderent. Vestimento uterentur, sago Gallico: & prius ipse sago pullo amictus, duces in stratis recumbentes circumiens inspexit, dicens se deplorare exercitus luxuriam & mollitiem.

Σκηπίων στρατιώτου ἰδὼν χάρακα κομίζοντα, σ θλίβεσθαί μοι δοκεῖς, εἶπεν, ὦ συστρατιῶτα· ξύλῳ, καὶ πάνυ, φήσαντος· Εἰκότως ἔφη· ἐν γὰρ τῷ ξύλῳ τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας ἔχεις, οὐκ ἐν τῇ μαχαίρᾳ.

3 Scipio militem conspicatus vallum ferentem: Premi, inquit, mihi onere videris, o commilito. Quo respondente, Valde equidem. Sane, inquit. In ligno enim spem salutis repositam habes, non in gladio.

Σκηπίων στρατιώτου ἰδὼν μέγα φρονοῦντα ἐπὶ θυρεῷ κεκοσμημένῳ αἰσχρὸν, ἔφη, Ῥωμαῖον ἄνδρα τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ

4 Scipio militem videns clypei pulchritudinem identidem ostentare: Turpe, inquit, est

μᾶλ-

4 Ἐπὶ σκάφου ἀνακειμένους ἐώρᾳ τε] Interpres, circumiens inspexit. nimirum aliter legit, idque melius. Casaubonus.

5 Θλίβεσθαί μοι δοκεῖς, εἶπεν, ὦ συστρατιῶτα.] Εἶπεν, quod in Vulgata aberat cum MS. & Interprete loco suo restitui. Cum iisdem pro vulgato, ἐν γὰρ ξύλῳ τὴν ἐλπίδα ἔχεις, emendavi ἐν γὰρ τῷ ξύλῳ τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας ἔχεις. In MS. σωτηρ scriptum per compendium.

6 Τὸν

lævæ manui fidere magis, quam dextræ.

5 Scipio tumultuantis populi vociferatione impeditus, Me, inquit, ne militum quidem armatorum clamor unquam terruit, neque hominum tumultus terrebit, quorum Italiam scio novercam esse, non matrem. His verbis repressi sunt, & tumultuari desierunt.

6 Scipio cum subegisset in Iberia urbem Phœniciam, cum captivorum ductores virginem insigni formæ elegantia præditam adducerent, patrem requisivit, eique filiam donavit. Qui cum adferrent

μᾶλλον, ἢ τῇ δεξιᾷ πιστεύειν.

Σκηπίων [6] ὑπὸ τῆς δήμου θορυβούμενος, Ἐμὲ, ἔφη, οὐδὲ γραπτῶν ἐνόπλων ἀλαλαγμὸς ἐξέπληξεν, οὔπω γε συγκλύδων ἀνθρώπων θόρυβος, [7] ὧν οἶδα τὴν Ἰταλίαν μητρυιὰν, οὐ μητέρα. τούτῳ τῷ λόγῳ σωφρονίσθησαν, καὶ τῆς θορυβεῖν ἐπαύσαντο.

Σκηπίων δορυάλωτον λαβὼν ἐν Ἰβηρίᾳ πόλιν, [8] Φοίνισσαν, ὡς οἱ ἄγοντες παρθένον ἤγαγον κάλλει ὑπερφυῶς ἐχούσαν, τὸν πατέρα αὐτῆς ἀναζητήσας, ἐκαλέσατο αὐτῷ τὴν θυγατέρα. καὶ δῶρα ἐπεσκόμισεν αὐτῷ, ὁ δὲ

6 Τὸ τῆς δήμου] Additus articulus cum MS. Paullo post pro συγκλύδων, Casauboni Codd. συγκλύων. Plutarchus in Apophth. ἐμοὶ (εἶπεν) οὐδὲ γραπτῶν ἀλαλαγμὸς ἐθορύβησεν, οὔπω συγκλύδων ἀνθρώπων, ὧν οὐ μητέρα ἡ Ἰταλίαν, ἀλλὰ μάμμην ὄντων δείσασθαι. Pro ὧν οἶδα ἡ Ἰτ. scripsi ὧν οἶδα τὴν Ἰτ.

7 Ὧν οἶδα τὴν Ἰταλίαν μητρυιὰν οὐ μητέρα] Non semel in Polyæno attentus lector observabit, ejusdem nominis personas ab eo confundi: ut hic duos Scipiones. Nam hoc ἀπόφθεγμα, sive potius ἀπόφθεγμα, Scipionis est junioris, auctore Plutarcho in Apophthegm. Casaubonus.

8 Φοίνισσαν] MS. Οἰνυσσαν. Οἰνυσσα quidem dicta fuit etiam Carthago Africæ, teste Stephano Byzantino, verum an ita Carthago Nova (ab Asdrubale condita, teste Strabone lib. III.) de qua hic sermo? Idem de Scipione referunt Livius lib. XXVI. cap. 42. Val. Maximus lib. IV. 3. 1. Gellius lib. VI. cap. 8. & Plutarchus in Apophthegm. Interpres in errorem deductus Ortelium, qui ex eo citat Phœnicem urbem Hispaniæ.

ἀχ. ἐπεὶ ἦ [3] συέβαινε, πρᾶγμα τῆς στρατιώτας ἔδωκεν, ἐκ τ ἀνωμάλων χώρα καταβαίνειν ἐς τὸ πεδίον· ὅπως οἱ πολέμιοι φύγειν αὐτὰς οἰόμενοι διάκειν ἐγχειρῶσιν, καὶ ἄτως ἐς τὸ ὁμαλὸν κατέλθωσιν. ὡς ἦ κατῆλθον, κατ' ὀσφῦν μὲν οἱ περὶ τ Μάριον, κατὰ νῶτα ἦ οἱ περὶ τ Μάρκελλον, συρρήξαντες κατέκοψαν τὰς πολεμίας, καὶ νίκῃ λαμπροτάτῃ ἐνίκησαν.

tium circumire, & ad terga hostium evadere. Quod postquam accidit, militibus præceptum dedit, ut ex montanis paulatim se in campum reciperent, ut hostes fugere eos arbitrati, persequi conarentur, & sic in planiciem descenderent. Qui cum descendissent, a facie Marius, a tergo Marcellus irruptione facta, hostes conciderunt, victoriamque splendidissimam reportarunt.

Μάριος Κιμβρίοις συμβαλὼν ἀπὸ χειμερίων τόπων ὁρμωμένοις, ἠπίστατο κρύος μὲν καὶ χιόνα φέρειν δυναμένους, καῦμα ἦ καὶ ἥλιον ἀδαμῶς. [4] ἓν μὲν δὴ μὴν Αὔγουστος. Μάριος ἦ κατὰ νῶτα τ στρατιωτῶν προκαταλάβοι τ μάχης τ τόπον· οἱ βάρβαροι ἦ ἐπιστραφέντες κατ' ὀσφῦν τ ἥλιον ἔχοντες, ἀνεπλάμπτοντο τῇ αὐγῇ ὑφ' ὧν φέροντες, ὑπὸ ἧς θάλπους

3 Marius cum Cimbris bellum gerens ex frigidis regionibus profectis, sciebat eos glaciem ac nives perferre posse, æstum & solem non item. Agebatur mensis Augustus. Marius a tergo militum, præoccupavit occasionem pugnæ. Barbari conversi cum solem adversum haberent, neque affulgentem splendorem ferre possent, æstu

3 Συμβαίνει] Συμβαλλει. Casaubon. 4 Ἓν μὲν δὴ μὴν Αὔγουστος] Ita edidi cum MS. pro ἓν δὲ μὴν Αὔγ.

ἱδρῶ-

1 Ἐλα-

confecti plurimum sudorem cum spiritu emittentes, clypeos pro oculis objecerunt, quod solis radios sustinere nequirent. Corpora vero eorum nudata vulnerantes, Romani ceciderunt. Cadunt barbarorum centum & viginti millia, vivique capiuntur ad sexaginta millia.

ἱδρῶτα πολὺ μετ' ἄθματος ἀφιέντες, τὰς μὲν ἀσπίδας περιεβάλοντο πρὸ τῶν προσώπων, τῷ ἀκμῇ τοῦ ἡλίου μὴ φέροντες· τὰ δὲ σώματα αὐτῶν γυμνούμενα παρῴξαντες οἱ Ῥωμαῖοι, κατέκοψαν. πίπτουσι τῶν βαρβάρων δωδεκάκις μύριοι· ἁλίσκονται ζῶντες ἑξάκις μύριοι.

[CAP. XI.]

Marcellus.

Μάρκελλος.

¶ Marcellus Syracusas oppugnans, cum ab Archimedis machinis vinceretur, aggredi mœnia non amplius audebat. Ad tempus autem oppugnationem omisit, & longe post Damippum Spartiatam, Syracusis enavigantem cepit, ab eoque cognovit turrim quandam in muris esse, in qua negligenter custodiæ administrarentur, eam multos homines capere posse, murumque in ea parte non difficilem

Μάρκελλος Συρακούσας πολιορκῶν, ὑπὸ τῶν Ἀρχιμήδους μηχανημάτων ἡττώμενος, προσβάλλειν μὲν οὐκ ἔτι τοῖς τείχεσιν ἐθάρσει· χρόνῳ δὲ τὴν πολιορκίαν ἐπέτεινεν, καὶ δὴ μετὰ πολὺ Δαμίππου Σπαρτιάτου Συρακουσῶν ἐκπλέοντα ἑλὼν αἰχμάλωτον, ἔλαβε παρ' ἐκείνου τοῦτο, πύργον εἶναι τοῦ τείχους φυλακτήριον ἀμελῶς, δυνάμενον δέξασθαι ἄνδρας

ου-

1 Ἔλαβε] Ἐμαθε. Casaubonus.

Yy 3 2 Μη-

συχνὰς, ἔ τείχως ἐπιβάτᾳ ὄντῳ· πρὸς δὴ τὸ ὕψος αὐτῶν συμμέτρους κλίμακας κατασκεύασας, [2] Μάρκελλος, Συρακουσίων ἑορτὴν ἀγόντων Ἀρτέμιδι, καὶ πρὸς μέθῃ καὶ παιδιὰν ἐχόντων, τὸν τε πύργον κατέσχε, καὶ κύκλῳ τὸ τεῖχος ὅπλων ἐπλήρωσε, [3] καὶ πρὸ τοῦ τὰ ἐξάπυλα διακόψας, κατέσχε τὴν πόλιν· οἱ μὲν γὰρ πρώτως ἀγωνιζόμενοι τὴν πόλεως ἀρπαγὴν ᾐτήσαντο· ἃ μὲν ἔδωκε Μάρκελλος, ὅπλων μόνων καὶ ἀνδραπόδων καὶ χρημάτων ὠφελεῖσθαι· [4] τῶν δὲ ἱερῶν καὶ τῶν ἐλευθέρων σωμάτων ἀπέχεσθαι προσέταξεν.

ascensum habere. Quare re cognita, scalas ad altitudinem ejus congruentes fabricavit, Marcellus Syracusanis festum in honorem Dianæ obeuntibus, & vino indulgentibus, ludicraque exercentibus, turrim occupavit, & circumcirca murum armis implevit, ac sub auroram hexapylis effractis, urbe potitus est. Milites fortiter pugnantes, ut sibi civitatem diripere liceret, postulabant. At Marcellus nihil præter mancipiorum & pecuniarum usum concessit. A sacerdotibus autem & liberis hominibus abstinere jussit.

[CAP. XII.]

Ἀτίλιος.

Attilius.

Ἀτίλιος ἁλοὺς ὑπὸ Καρχηδονίων, ὤμοσεν αὐτοῖς

Attilius captus a Carthaginiensibus jura-

τοῖς

2 Μάρκελλος, &c.] Hæc cum præcedentibus, utpote idem Strategema, conjunxi cum Indice.

3 Καὶ πρὸ τοῦ τὰ] Scribe, πρὸ τοῦ τὰ. Ex Plutarcho pæne hæc ad verbum. *Casaubonus.*

4 Τῶν δὲ ἱερῶν, καὶ τῶν ἐλευθέρων σωμ.] Articulum ante ἐλευθέρων cum MSS. addidi. Casaubonus ad marginem Vulgatæ, ut videtur, ediderat καὶ ἱερῶν.

1 Η'

vit eis, si dimitteretur, se persuasurum senatui, ut bellum componeret: sin persuadere non posset, reversurum. Cum Romam venisset, contrarium senatui suasit. Tum vero magis etiam quod Carthaginiensium occultam imbecillitatem, & modum quo capi facilius possent, ostendit. Senatu eum hortante, ut maneret, & necessarium juramentum, injuratum existimaret, complectentibus liberis, conjuge, amicis, cognatis, noluit fidem jurisjurandi transgredi. Sed renavigans ad Carthaginienses, suum eis stratagema & Romanorum consilium pariter indicavit. Qui eum in carcerem conjectum, verberibus affecerunt, & longo tempore cruciatum necarunt.

τῆς, [1] ἵν' ἀφεθῇ, πείσας ἂν τὴν σύγκλητον λῦσαι τὸν πόλεμον· μὴ πείσας δ' ὡς αὐτὸς ἀναστρέψας. ἀφικόμενος εἰς Ῥώμην, τἀναντίον ἔπεισε τῇ συγκλήτῳ. [2] τότε δὴ καὶ πάνδεινα μᾶλλον, ὡς Καρχηδόνιοι ἀπαγορεύσει, καὶ τὴν τῆς ἀσθενείας αὐτῶν ἀπόρρητα, καὶ ἐν τρόπῳ εἴησαν ἁλώσιμοι προηγόρευσε. τῆς δὲ συγκλήτου παρακαλούσης αὐτὸν μένειν, καὶ τὸν ἐν ταῖς ἀνάγκαις ὅρκον ἀνόμοπον ἡγεῖσθαι, παρελέγετο μήτε παίδων, γυναικὸς, φίλων, συγγενῶν, ἂν μὴ ἐμμένειν παραβαίνειν τὸν ὅρκον· πλεύσας δὲ ὡς τοὺς Καρχηδονίους, ἀνήγγειλεν αὐτοῖς, καὶ τὸ αὐτοῦ στρατήγημα, καὶ τὴν Ῥωμαίων γνώμην. οἱ δὲ καθείρξαντες αὐτὸν εἰς ἁλεάγραν, αἰκισάμενοι πρόνῳ μακρῷ, καὶ βασανίσαντες ἔκτειναν.

[CAP.

1 Ἵν' ἀφεθῇ] MS. ἵν' ἀφεθῇ.

2 Τότε δὴ καὶ πάνδεινα μᾶλλον] Cum MS. scripserim τότε δὴ καὶ μᾶλλον. Pro τότε, Casaubonus in margine notavit. χ. τῶν. Pro ὡς Καρχηδόνιοι ἀπαγορεύσει, MS. Καρχηδονίοις ὡς ἀγορεύσει, & sic quoque Codd. Casauboni. Pro εἴησαν ἁλώσιμοι, MS. εἶδ ἁλώσιμον. In fine copulam ante βασανίσαντες idem non agnoscit.

1 Ἐπὶ

[CAP. XIII.]

Γαΐος.

Γαΐος προσάγγελμα ἔδωκε τοῖς ἐν τῷ στρατοπέδῳ μένειν ὅπλα τὸν ὅπλων. ἐπεὶ δὲ ὥρα θέρους ἦν αὐτῷ τὸν ἵππον διψῶντα ἤγαγε ἐπὶ τὸν ποταμὸν παραρρέοντα, προσέταξεν ἀφελεῖν αὐτοῦ τῷ κεφαλῷ, ὡς δὲ παθόντος τῷ παραγγέλματι. τούτῳ τῷ ἔργῳ τοὺς στρατιώτας ἐδίδαξε μηδέποτε προσακοῦσαι παραγγέλματος.

Gajus.

Gajus præceptum dederat iis qui in castris erant, ut in armis manerent. Sub tempus autem æstuantis solis filius ejus equum sitientem deduxit ad fluvium prætérlabentem. Ejus caput abscindi jussit, quod edicto non paruisset. Hoc facto milites docuit, ne mandatum unquam negligerent.

[CAP. XIV.]

Φάβιος.

¶ Φάβιος ἐν τῷ πρὸς Ἀννίβαν πολέμῳ, μὴ παρατασσόμενος, κακὸς ἦκουεν ἐν τῇ συγκλήτῳ. ὁ δὲ

Fabius.

¶ Fabius in bello contra Annibalem, quod manum cum hostibus non consereret, male audiebat in senatu. Filio

ὃ ὑὸς

1 Ἐπὶ τὸν ποταμόν.] MS. articulum non agnoscit.

Cap. XIV. 1 Μὴ παρατασσόμενος κακὸς ἦκουεν ἐν τῇ συγκ.] Ita lacunam, quæ in Vulgata erat sustuli & locum mutatione sanavi cum MS. & Interprete. In Vulgata erat, μὴ παρατασσόμενος . . . . κακὸς μὲν ἐν τῇ συγκ. Casaubonus in margine supplerat ἐλοιδορεῖτο &c. Eodem fere modo, ut Noster, Plutarchus: ἦ κακῶς μὲν ἤκουεν ἐν τῇ συγκλήτῳ.

2 Κακὸς ἀνὴρ ἐν τῇ συγκλήτῳ.] Deest aliquid, puta, ἤκουε, vel ἐκακίζετο, vel ἐλοιδορεῖτο. Lego deinde Ἀποστρέφεσθαι ἢ ἀδοξίαν, non Ἀποτρέφεσθαι. Restituimus etiam, Ἀποκλείσας περὶ τῶν ὅλων, pro illis monstris quæ erant in nostro Cod. Restat illud, συμβαλὼ μὴ συμβ. pro συμβαλὼν μὴ συμβ. Sed Interpretis Codd. aliud quid habuere. *Casaubonus.*

3 Ἀπο-

hortante, ut depelleret infamiam, ostendit ei singulas agminis partes. Quibusdam vero non satis robusta corpora habentibus: Vides, inquit, non esse commodum inito prælio armis fortunam tentare. Persæpe enim universum agmen certaminis periculum non fecit. Sigillatim vero peritum rei militaris non latet, superari ac vinci posse. Itaque hoc in medium consulo, non in manus venire, sed per montana sequi, & urbes ad defectionem perducere. Hæc dicens ac faciens, primo quidem timidus existimabatur. Postmodum autem cum reliqui maximos exercitus amisissent, iterum Romani ad Fabium confugerunt, & ducem iterum constituerunt, adeo ut etiam dictator sit ἢ μᾶς ὠφελήσαι καλέσῃ. ὁ δὲ ποτρέψασθαι τὴν ἀδοξίαν, ἐπιδείξειν αὐτῷ μέρος ἕκαστον τῆς φάλαγγος· ἐνίων δὲ σωμάτων ἐρρωμένως ἐχόντων, Ὁρᾷς, ἔφη, ὡς ἀκαλὸν συμβαλόντας ἀποκυβεύσαι περὶ τοῦ ὅλου· πολλάκις γὰρ ὅλην μάχην ἡ φάλαγξ οὐκ ἐλήφθη ἀγῶνος πεῖραν· καὶ μέρος ἢ τέμπειρον οὐκ ἔλαθεν ἡγεμόνας δυνάμεως. τοιγάρτοι συμβαλεῖν μὲν οὐ συμβαλῶ, ἀλλ' ἕπεσθαι, τὰς ὑποστρεφίας κατέχοντας, καὶ τὰς πόλεις ἀφιστάντας. τοῦτο λέγων καὶ πράττων, ἐν μὲν τῷ παραυτίκα, ἐνομίσθη δειλός. ὕστερον δὲ ἄλλων πολλὰς δυνάμεις ἀπολλύντων, πάλιν οἱ Ῥωμαῖοι καταφυγὸν ἦν Φάβιον, καὶ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ στρατηγίαν· ὥς τε καὶ δικτάτωρ ἀπεδείχθη, καὶ Μάξιμος ἀνηγορεύθη,

3 Ἀποκυβεῦσαι περὶ τῆς ὅλης] MS. περὶ τῆς ὅπλων. Casauboni Codd. uti in margine notarat, ἀποκυβεῦσαι περὶ τῆς ὅπλων. Sed Vulgata recte. Plutarchus in Fabio de Terentio Varrone scribit: ὃν ὁ μὲν ὑβριστὴς καὶ θρασύτατος ἦν περὶ τῆς ὅλης ἀναιρέσεως κύνδυνον. Infra pro ἐπὶ Φάβιον, καὶ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ στρ. MS. ἐπὶ Φάβιον καὶ τοῦ αὐτοῦ στρ. In fine pro μάχιστος, MS. μάχιστον.

4 Καὶ

ρώθη, τὸν δ' ἂν εἴη μέγας Ⓡ.

Φάβιος Ⓡ ἐπεκλήθη μέγας Ⓡ, Σκηπίων μέγας· ἐζηλοτύπει τὸ δόξης ὁ Σκηπίων τὸ Φάβιον. ὥς τε καὶ ἤρετο· τί δή ποτε, σὺ μὲν διατηρήσας μόνον τὰ στρατόπεδα κληίζῃ μέγας Ⓡ, ἐγὼ δὲ μέγας ὁ συμβαλὼν [4] καὶ κρὶς σῶμα νικήσας Ἀννίβαν. Φάβιος Ⓡ ἔφη, Ἀλλ' εἰ μὴ ἐγώ σοι διεφύλαξα τὰς στρατιώτας, [5] οὐκ ἂν ἔχες μεθ' ὧν μαχόμενος Ⓡ νικῆσαι.

creatus, & Maximus nuncupatus, quod est, si Græce vertas, μέγας Ⓡ.

2 Fabius cognomen accepit Maximi, Scipio Magni. Scipio quadam æmulatione erga Fabii gloriam afficiebatur. Itaque rogabat eum: Qui fit, ut tu conservandis duntaxat exercitibus, Maximi cognomen adeptus sis: ego cum hostibus confligendo, Magni, cum Annibalem cominus facto prælio devicerim? Respondit Fabius: At nisi ego tibi milites conservassem, tu non habuisses quibus cum potuisses vincere.

Φάβιος Ⓡ εἶλε τὴν Ταραντίνων πόλιν, Ἀννίβου συμμαχοῦντος Ⓡ αὐτοῖς, δόλῳ καὶ τέχνῃ. [6] στρατιώτης Ταραντῖνος Ⓡ τῷ [7] ὧδε Φαβίῳ· τὴν ἀδελφὴν τὴν

3 Fabius Tarentinorum urbem, Annibale ipsis auxilium ferente, arte ac dolo cepit. Erat apud Fabium miles Tarentinus. Ejus sororem, insigni forma prædi-

καλῆς

4 Καὶ κρὶς σῶμα νικήσας Ἀν.] Νικήσαι, quod in Vulgata aberat, cum MS. & Interprete nec non Casaubono supplevi.

5 Οὐκ ἂν ἔχες μεθ' ὧν μαχ.] Ita edidi cum MS. pro vulgato οὐκ ἔχες μεθ' ἁμῶν μαχ. Pro νικῆσαι, idem Cod. νικῆσεις.

6 Στρατιώτης παρ. τῷ ὅδε Φαβίῳ] Malim τῷδε Φαβίῳ, ut Plut. ἰστρατόδιτο παρ' αὐτῷ τινὰς Ταραντῖνος. *Casaubonus.*

7 Ἦν τῷδε Φαβίῳ] Ita emendavi cum MS. nec non Casaubono, pro vulgato ἦν ὅτι Φαβίῳ.

8 Ἀζήτη-

tam, Tarenti Abrentius deperibat, cui eidem murorum custodia ab Annibale demandata fuerat. Hac re cognita, Fabius Tarentinum militem in urbem ad sororem mittit. Qui sororis opera amicitiam cum Abrentio fecit, eumque ad Romanorum partibus favendum adduxit. Itaque Abrentius facta cum eo pactione demonstravit, qua parte aggredi mœnia deberent. Fabius erectis scalis ascendens, per vim urbem capit. Hoc facto, maximam omnium admirationem meruit, quod Annibalem stratagemate superasset, qui plerunque fallaciis & dolis vinceret.

καλῆς ἕσης ἐν Τάραντι [8] Α'βρέντιος ἦρα, ἀνὴρ ὑπὸ Ἀννίβᾳ τὰ τείχη φυλάττειν πεπιστευμένος. τοῦτο μαθὼν φάβιος τὸν Ταραντῖνον στρατιώτην ἐπέμψε πρὸς τὴν ἀδελφήν. ὁ δὲ δι' αὐτῆς τὸν Α'βρέντιον φίλον ποιησάμενος, ἔπεισε τὰ Ῥωμαίων φρονεῖν. ὡς τε κατασταθέντος Α'βρέντιος ἔδειξε, καθ' ὃ μέρος χρὴ προσβαλεῖν τοῖς τείχεσι. φάβιος κλίμακας προσθεὶς, ἐπαναβὰς, καὶ κρατήσας αἱρεῖ τὴν πόλιν. διὰ τοῦτο μάλιστα πάντων ἐθαυμάσθη, στρατηγήματι κρατήσας Ἀννίβου, καὶ τέχναις καὶ δόλοις τὰ πολέμια νικῶντος.

[C A P.

8 Α'βρέντιος ἦρα, ἀνὴρ ὑπὸ, &c.] Lege & distingue, ὁ Βρεντίου ἦρα ἀνὴρ, ὑπὸ, &c. quomodo Plutarchus in Fabio: ἦρα δὴ τούτοις ἀνὴρ Βρεντίου τῶν πιταγμένων ὑπὸ Ἀννίβᾳ τὴν πόλιν φρουρεῖν ἐγκωμίας. Sic infra quoque pro ὁ Α'βρέντιος, scribe ὁ Βρεντίου, & pro Α'βρέντιος ἔδειξε, repone ὁ Βρεντίου ἔδειξε. Ejusdem nomen non extat, forte quia simul cum Brutiis, quos omnes Fabius *ad extinguendam proditionis famam, ut vi potius atque armis captum Tarentum videretur*, jussérat interfici, & ipse & nomen ejus interiit. Paullo post pro πάντων μαθὼν, MS. τοῦτον μαθὼν.

1: Κοίν-

[CAP. XV.]

Κοΐντ@.

1 Κοΐντ@ φάβι@ τ ὑὸν αἱρεθῶαι ςρατηγὸν βυλόμ@, αὐτὸς ἤδη γεηρακὼς, ἐδᾶτο Ῥωμαίων μηδαμῶς αὐτῷ δῦναι τὴν ἀρχὴν, ἵνα μὴ ἀναγκάζοιτο συναποδημεῖν ἅμα τ πόλεμον ὅτι γήρᾳ μακρῷ. οἱ δ νομίσαντες ἄμεινον ἔξειν τὰ τ πόλεως, τότε παρόν@, ἐψηφίσαντο τ νεανίσκον ἄρχοντα. ὁ δ φάβι@ ὐ συναπεδήμησεν· ἵνα μὴ παρέλκεπ τ ὑὸν τὴν δόξαν τ ἀρχῆς.

Quintus.

Quintus Fabius filium ſuum ducem eligi cupiens, ipſe jam ætate affectus, contendebat a Romanis, ne imperium ei traderent, ne in extrema ſenectute cum ipſo ſimul ad bellum proficiſci cogeretur. Illi rem civitatis melius habituram arbitrati, ſi hic præſens omnibus rebus intereſſet, adoleſcentem imperatorem declaraverunt. At Fabius non una profectus eſt, ne imperatoriæ dignitatis ſplendorem filio detraheret.

[CAP. XVI.]

Σκηπίων.

¶ 2 Σκηπίων ἐν Ἰβηρίᾳ μαθὼν ὡς τὸ τ πολεμίων ςρατόπεδον ἄσπλον ἀφίκοιτο ἐς τὴν μάχλω

Scipio.

¶ Scipio cum in Iberia cognoviſſet, hoſtium exercitum impranſum ad pugnam ineundam venire, educens ſuum ἐμή-

1 Κοΐντ@ φάβι@] φάβι@ cum MS. & Interprete inſerui. Pro αἱρεθῶαι ςρατηγὸν, ut erat in Vulgata cum MS. edidi αἱρεθῶαι ςρατηγὸν. In Indice autem Strategema hoc novo titulo a præcedentibus non diſtinguitur, ſed inter *Fabii* ſtrategemata quartum eſt.

Cap. XVI. 1 Σκηπίων ἐν Ἰβηρίᾳ μαθὼν, ὡς τὸ, &c] Ita ſupplevi cum MS. & Interprete. In Vulgata μαθὼν aberat.

2 Κα-

agmen, in longitudinem explicavit. Circiter autem horam septimam afflictos jam fame & siti aggressus, facile superavit.

ἐμήκυνεν ἐξάγων, καὶ τοῖς πάσιν τὴν αὐτὴν φάλαγγα. ἀμφὶ δὲ ὥραν ἑβδόμην πιεζομένους ἤδη λιμῷ καὶ δίψει συμβαλὼν ῥᾳδίως ἐκράτησεν.

2 Scipio omnes meretrices e castris ejecit, jubens eas in urbem conviviis deditam recedere. Imperavit etiam, ut novæ mensæ, scyphi, omniaque vasa, præter ollam, veru, & poculum fictile exportarentur. Ex argenteis poculum non amplius duarum librarum permisit, si quis habere vellet. Balneis uti vetuit. Qui ungerentur, jussit ut ipsi sese fricarent. Nam jumenta fri-

Σκηπίων δὲ τραπέζας τὰς πόρνας ἐξήλασε, κελεύσας ἐς πόλιν ἀπέναι πανηγυρίζουσαν. ἐπέστειλε δὲ ἀποπέμψασθαι καινὰς τραπέζας, σκεύασμα, καὶ σκύφους πάντας, πλὴν χύτρας, καὶ ὀβελίσκου, καὶ πυελίου· ἀργυρᾶν δὲ ἔκπωμα μὴ ἔχειν, πλέον δικοτύλου, καὶ λέβητα μηδένα· τῶν δὲ ἀλειφομένων ἕκαστον τρίβειν ἑαυτόν. τὰ γὰρ ὑποζύγια δεῖσθαι τῶν τριβόντων. ὁρι-

ζὰν

2 Καινὰς τραπέζας] Quid hic καιναὶ τραπέζαι? An non æque veteres inservire poterant luxui? Lipsius lib. v. De Milit. Rom. Dial. 16. legit καὶ τὰς τραπέζας, quod Casaubonus in ora Vulgatæ sequutus est. Verum tum saltem scribendum foret καὶ πᾶς τραπέζας, καὶ ἐκπώματα, καὶ σκεύη πάντα, repetita ubique copula. Sed nimium a Codd. lectio hæc abit. Verissime in ora libri sui emendaverat CL. Gronovius κλίνας, τραπέζας, ἐκπ. &c.

3 Χύτρας] χ. κιθάρας. Casaubonus. Χύτρας] MS. κύθρας. sed hoc lonice Plutarchus in Apopthegm. Μάντεις μὲν εὐθὺς ὑξήλαθεν καὶ θύτας καὶ τορνοσόφους· σκεῦος δὲ φορεσπάτεξεν ἀποπέμπειν ἅπαντα, πλὴν χύθρας, ὀβελίσκου, καὶ πυελίου· κἠν δ' ἀργύρεον ἐκπώμιον ἐπὶ μέζονι δυοῖν λιτρῶν συμμέτρησιν τοῖς βουλομένοις ἔχειν. λεβῆτα δ' ἀπείπατο κἠν δ' ἀλειφομένοις πείθειν ἕκαστον ἑαυτόν. τὰ γὰρ ὑποζύγια χρῆσθαι τοῖς ἔχουσι τὴν τρίψιν δεῖσθαι.

σᾶν ἢ ὀρθὸς, ἄπυρον ὄψον· δειπνοῦντας ἢ προσφέρεσθαι κρέας ἑψὸν, ἢ ἐφθόν. ἱματίῳ ἢ χρῆσθαι σισύρᾳ Γαλατικῇ. καὶ πρῶτον ἐπερρήσατο σισύραν μέλαιναν. τοὺς ἢ στρατηγοὺς, ὑπὸ διφθέρου ἀνακειμένους ἐφορᾶν, φάσκων πενθεῖν τὸν τοῦ στρατεύματος ἀσωτίαν καὶ μαλακίαν.

cantibus indigere. Prandèrent autem expers ignis obsonium. In cœna etiam carnem seu coctam, seu assatam adderent. Vestimento uterentur, sago Gallico: & prius ipse sago pullo amictus, duces in stratis recumbentes circumiens inspexit, dicens se deplorare exercitus luxuriam & mollitiem.

Σκηπίων στρατιώτην ἰδὼν χάρακα κομίζοντα, ὑ Θλίβεσθαί μοι δοκεῖς, εἶπεν, ὦ συστρατιῶτα· ἢ ἦ, Καὶ πάνυ, φήσαντος· Εἰκότως ἔφη· ἐν γὰρ τῷ ξύλῳ τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας ἔχεις, οὐκ ἐν τῇ μαχαίρᾳ.

3 Scipio militem conspicatus vallum ferentem: Premi, inquit, mihi onere videris, o commilito. Quo respondente, Valde equidem. Sane, inquit. In ligno enim spem salutis repositam habes, non in gladio.

Σκηπίων στρατιώτην ἰδὼν μέγα φρονοῦντα ἐπὶ θυρεῷ κεκοσμημένῳ αἰσχρὸν, ἔφη, Ῥωμαῖον ἄνδρα τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ

4 Scipio militem videns clypei pulchritudinem identidem ostentare: Turpe, inquit, est

μᾶλ-

4 Ἐπὶ διφθέρου ἀνακειμένους ἐφορᾶν] Interpres, circumiens inspexit. nimirum aliter legit, idque melius. Casaubonus.

5 Θλίβεσθαί μοι δοκεῖς, εἶπεν, ὦ συστρ.] Εἶπεν, quod in Vulgata aberat cum MS. & Interprete loco suo restitui. Cum iisdem pro vulgato, ἐν γὰρ τῷ ξύλῳ τὴν ἐλπίδα ἔχεις, emendavi ἐν γὰρ τῷ ξύλῳ τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας ἔχεις. In MS. σωτ. scriptum per compendium.

6 Τὸν

lævæ manui fidere magis, quam dextræ.

5 Scipio tumultuantis populi vociferatione impeditus, Me, inquit, ne militum quidem armatorum clamor unquam terruit, neque hominum tumultus terrebit, quorum Italiam scio novercam esse, non matrem. His verbis repressi sunt, & tumultuari desierunt.

6 Scipio cum subegisset in Iberia urbem Phœniciam, cum captivorum ductores virginem insigni formæ elegantia præditam adducerent, patrem requisivit, eique filiam donavit. Qui cum adfer-

μᾶλλον, ἢ τῇ δεξιᾷ πιστεύειν.

Σκηπίων [6] ὑπὸ τῆ δήμε θορυβέμενο, Ἐμὲ, ἔφη, οὐδὲ στρατιωτῶν ἐνόπλων ἀλαλαγμὸς ἐξέπληξεν, οὐδὲ μὴν συγκλύδων ἀνθρώπων θόρυβος, [7] ὧν οἶδα τὴν Ἰταλίαν μητρυιὰν, οὐ μητέρα. τούτῳ τῷ λόγῳ σωφρονίσαντες, καὶ τῆ θορυβεῖν ἐπαύσαντο.

Σκηπίων δορυάλωτον λαβὼν ἐν Ἰβηρίᾳ πόλιν, [8] Φοίνισσαν, ὡς οἱ ἀγαγόντες παρθένον ἤγαγον κάλλει ὑπερφυῶς ἐχούσαν, τὸν πατέρα αὐτῆς ἀναζητήσας, ἐχαρίσατο αὐτῷ τὴν θυγατέρα. Καὶ ὧν δῶρα ἐκομίσατο,

6 Τὸ τῆ δήμε] Additus articulus cum MS. Paullo post pro συγκλύδων, Casauboni Codd. συγκλύων. Plutarchus in Apophth. ἰμὶ (εἶπεν) οὐδὲ τοῦτο στρατιώτου ἀλαλαγμὸς θορυβήσειν, οὐδὲ συγκλύδων ἀνθρώπων, ὧν οὐ μητέρα ἡ Ἰταλίαν, ἀλλὰ μητρυιὰν οἶδα τὴν πατρίδα. Pro ὧν οἶδα τὴ Ἰτ. scripsi ὧν εἶδε τὴ Ἰτ.

7 Ὧν οἶδα τὴ Ἰταλίαν μητρυιὰν οὐ μητέρα] Non semel in Polyæno attentus lector observabit, ejusdem nominis personas ab eo confundi: ut hic duos Scipiones. Nam hoc στρατήγημα, sive potius ἀποφθέγμα, Scipionis est junioris, auctore Plutarcho in Apophthegm. Casaubonus.

8 Φοίνισσαν] MS. Οἰνυσσαν. Οἰνυσσα quidem dicta fuit etiam Carthago Africæ, teste Stephano Byzantino, verum an ita Carthago Nova (ab Asdrubale condita, teste Strabone lib. III.) de qua hic sermo? Idem de Scipione referunt Livius lib. XXVI. cap. 42. Val. Maximus lib. IV. 3. 1. Gellius lib. VI. cap. 8. & Plutarchus in Apophthegm. Interpres in errorem deductus Ortelium, qui ex eo citat Phœnicem urbem Hispaniæ.

ὁ ᾗ καὶ ταῦτα [9] συνεχαρίσατο, τοιαῦτα φήσας δεδιδέναι τῇ κόρῃ. ὅσαι δὲ καὶ ἄλλαι γυναῖκες τῶν δὲ γενόντων, ἢ θυγατέρες ἢ παῖδες, ὥραν ἔχοντες, ἐάλωσαν, τούτοις ἐπέστησε δύο Ῥωμαίων σωφρονεστάτους ἐκ τῶν πρεσβυτέρων. [10] οἱ θεραπευτῆρες, καὶ χορηγίαν ἔνεμον. τοῖς αἰχμαλώτοις κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτῶν. Σκηπίωνος δὲ ἡ σωφροσύνη πολλὰς πόλεις Ἰβηρικὰς Ῥωμαίοις φίλας καὶ συμμάχους ἐκούσας ἐποίησεν.

ret munera, etiam hæc simul largitus est, dotem, inquiens, se hæc puellæ dare. Quotquot autem etiam aliæ vel uxores hominum summo loco natorum, vel filiæ, vel pueri ætate florentes caperentur, his duos Romanorum moderatissimos attribuit ex senibus, qui curam eorum gererent, & sumptum captivis pro dignitate suppeditarent. Scipionis continentia multas urbes Ibericas ad amicitiam & societatem Romanorum volentes perduxit.

Σκηπίων [11] Σύφακα τὸν

7 Scipio cum Sypha-

Ma-

9 Συνεχαρίσατο] MS. συνεδωρήσατο. Paullo post pro ἢ θυγατέρες, ἢ παῖδες, ὥραν ἔχουσαι, cum MS. reposui ἢ θυγατέρες, ἢ παῖδες, ὥραν ἔχοντες. Pro δύο Ῥωμαίους σωφρονεστάτους, cum codem emendavi δύο Ῥωμαίων σωφρονεστάτων. Livius in eadem historia lib. XXVI. cap. 49. *Spectato deinde integritatis vivo tradidit eas, interque haud spectas verecunde ac modeste, quam hospitum cenjuges ac matres jussit.* Polybius, ut Nostet, plurium meminit, lib. x. Hist. cap. 18. Τῆς δὲ καταπαυούσης, ἐκβολὴ τοῦ καιροῦ ἡ δημιλεύσα τῶν γυναικῶν ἀποτεταγμένων. ὧν οὐδεμιᾶν ἐφθείρατο, καὶ λέγεται τοῦτο, ὅτι ταῦτα, &c. & paullo post, intellecta querelarum causa: διὸ δὴ καὶ τότε φανερὸς γενόμενος, ὅτι σωφρονικῶς καὶ καλῶς καὶ κατὰ τὸν τοῦ ἀνδρὸς λόγον ἐπιδέδωκε τὰς ἐπιθυμίας, καὶ τὰς ἄλλας οὐσίας ποιεῖσθαι δεσποίνας ἐκέλευσε τῶν ἰδίων ἀνδρῶν καὶ τέκνων συγκλείσθαι δὲ καὶ σφᾶς ἐν τούτοις δημοσίᾳ καὶ καλῶς τοῖς φρουροῦσι πιστὰς ἀνδρας. Pro καὶ ἡ ἀξίαν αὐτῶν, MS. κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτῶν. In fine pro καὶ συμμάχους ἐποίησεν, cum MS. & Interprete restitui καὶ συμμάχους ἐκούσας ἐποίησεν.

10 Οἱ θεραπευτῆρες] Scribe θεραπευτῆρες, vel θεραπευτῆρες ὧν aut ἦσαν. ut videntur Codd. Interp. habuisse. *Casaubonus.*

11 Σύφακα ἡ Μασσαισύων βασιλέα] Ita Codex meus: mendose quidem: sed longe tamen melius quam

cem Massylienſium regem ſocium feciſſet, in Siciliam trajecit. Aſdrubal admirabili pulchritudine filiam habens, hanc ſe collocaturum Syphaci promiſit, ſi a Romanis deficeret. Ille ducens virginem in uxorem, Carthaginienſium partes ſequebatur, & confeſtim miſſis ad Scipionem litteris, vetuit eum in Libyam venire. Scipio intelligens Romanos in Syphacis ſocietate magnam fiduciam habere, quod ſi audiviſſent ad hoſtes eum deſciviſſe, non auſuros in Libyam tranſire: convocatis in concionem, in contrariam ſententiam Syphacis litteras convertit: quod Romanos in Li-

Μασαισυλέων βασιλέα σύμμαχον πιησάμενος, διέβαλεν ἐς Σικελίαν. Ἀσδρούβας θυγατέρα παρθένον ἔχων θαυμασίως τὸ κάλλος, ἐκδώσειν ὑπέσχετο τῷ Σύφακι τὸν Ῥωμαίων συμμαχίας ἀποστάντι. ὁ δὲ γήμας τὴν κόρην, προσέθετο Καρχηδονίοις, καὶ τοιόνδε πρᾶγμα ἐπέστειλε Σκιπίωνι ἀπαγορεύων ἐπιβαίνειν Λιβύης. Σκιπίων εἰδὼς Ῥωμαίους ἐπὶ τῇ Σύφακος συμμαχίᾳ μέγα φρονοῦντας, εἰ μάθοιεν προσεστασμένον τοῖς πολεμίοις, οὐκ ἂν πολυπράγμονας εἰς Λιβύην διαβαίνειν, ἐκκλησίαν αὐτῶν συναγαγὼν, ἐς τἀναντίον μετέπλασε τὰ γράμματα τοῦ Σύφακος.

ὡς

quam Interpretis, qui *Massylienſium* habet. Non enim *Massylienſium*, ſed *Masaſulorum* rex fuit Syphax. Scribe ergo Μασαισυλίων. De *Massylu* & *Masaſylu*, & eorum errore, qui duas has gentes confundunt, diximus ad Strabonem. *Caſaubonus.*

Σύφακα] MS. Σύφακος. & ſic quoque Codd. Caſauboni.

Μασαισυλίων] MS. Μασαισυλίων, quod proximum vero: ſcribendum quippe Μασαισυλίων. ſæpiſſime enim α & λ in MSS. confunduntur. Stephanus Μασαισυλία, χώρα Λιβύης προσεχὴς τῇ τῶν Μαυρουσίων. τὸ ἐθνικὸν, Μασαισύλιοι, καὶ Μασαισυλεῖς, καὶ Μασαισυλίτης. Quare cum lectio hæc ſit & ex Codice, & eam probet Stephanus. præfero τῶν Μασαισυλίων, quomodo legendum monuit Caſaubonus. Pro ἐπίστειλε Σκιπίωνι ἀπαγορεύων cum Cod. edidi ἐπίστειλε Σκιπίωνι, ἀπαγορεύων, &c.

ὡς [12] καλέντα τὰς Ῥωμαίας [13] ἐπὶ τῷ Λιβύῃ καὶ ὡς θαυμάζοιεν ὅτι καὶ γῶν βραδύνοιεν, καὶ ὡς δέον μὴ ἀκλύειν αὐτῶν τῷ ἀκμῇ τῆς συμμαχίας. τοιαῦτα εἰπὼν, ὁρμὴν καὶ θάρσος τοῖς Ῥωμαίοις ἐνεποίησεν. οἱ δὲ δύο ἡμέραν ἤτησαν, καθ' ἣν διαπαλαῖσαι προσήκει.

byam accerseret, & admiraretur eos tam diu moram trahere. Itaque ejus societatis vigorem dissolvi non oportere. His dictis, cupiditatem & confidentiam Romanis injecit: qui statim diem postularunt, quo transmittere oporteret.

Σκηπίων κατασκόπους Καρχηδονίων τρεῖς συλληφθέντας, νόμῳ Ῥωμαίων κελεύοντα [14] πολεμίων κατασκόπους ἀναιρεῖσθαι, τὸ μὲν σῶμα ἐποίησε πρόσταξε δὲ αὐτοὺς περιελθεῖν τὴν στρατιὰν ἅπασαν. οἱ δὲ ἰδόντες Ῥωμαίους, τοὺς μὲν βάλλοντας, τοὺς δὲ ἀκοντίζοντας, τοὺς δὲ πηδῶντας, τοὺς δὲ ὅπλα θήσκαζοντας, τοὺς δὲ ξίφη ἀκονῶντας, πάλιν ἦλθον ὅπου

8 Scipio speculatoribus Carthaginiensium ter comprehensis, lege Romanorum jubente hostium exploratores interficere, id quidem non fecit, sed eos jussit circumire universum exercitum. Qui cum viderent Romanos, alios tela mittere, alios jaculari, alios gladios acuere, rursus ad Scipionem adducti sunt. Qui dato eis prandio: Renunciate, inquit, quæ

τὸν

12 Καλέντα τὰς Ῥωμαίας ἐπὶ τῇ Λιβύῃ] Ita edidi, ejecto cum MS & Interprete, nec non Casaubono ἡ, quod ante ἐπὶ τῇ Λιβύῃ in Vulgata legebatur. Articulum quoque ante Ῥωμαίας MS non habet. Pro τοῖς Ῥωμαίοις ἐποίησεν, cum codem scripsi τοῖς Ῥωμαίοις ἐνεποίησεν.

13 Καὶ ἐπὶ τῇ Λιβ.] Dele τῇ, nisi loco suo mota est. *Casaubonus.*

14 Πολεμίων κατασκόπους ἀναιρ.] A quibusdam Codd. abest vox πολεμίων: deinde αὐτοὺς non αὐτοῖς. & mox, Ἀπαγγείλατε, εἶπεν, ἀπὸ. & ἡ τῶν π. *Idem.*

15 Ἀπαγ-

vidistis, ei qui vos misit. Qui reversi, Annibali, aliisque Carthaginiensibus hæc renunciantes, terrorem eis injecerunt, & Romanorum apparatione, & Scipionis magnanimitate.

τὸν Σκηπίωνα. ὁ δὲ δὺς ἄγγελον αὐτοῖς, [14] Ἀπαγγείλατε, εἶπεν, ἃ πθ. ἐτε τὸν πέμψαντα ὑμᾶς. οἱ δὲ ἐπανελθόντες τῷ τε Ἀννίβᾳ καὶ τοῖς ἄλλοις Καρχηδονίοις ταῦτα ἀπαγγείλαντες, ἐξέπληξαν αὐτὰς, καὶ τῇ Ῥωμαίων εὐδαιμονίᾳ, καὶ τῇ Σκηπίωνος μεγαλοψυχίᾳ.

[CAP. XVII.]

Porcius.

Porcius Cato in Hispanorum terram impressionem fecit. Ex omnibus civitatibus legati venerunt, sese ejus, Romanorumque potestati permittentes. Ille, ut obsides ad definitum tempus adducerent, imperavit. Eos cum adducerent, uniuscujusque civitatis duobus viris unam epistolam tradidit, præcipiens, ut omnes

Πόρκιος Κάτων.

Πόρκιος Κάτων ἐνέβαλεν εἰς τὴν [1] Ἰβήρων. ἐκ δὲ τῶν πόλεων ἁπασῶν ἦκον πρεσβεῦσαι, σφᾶς αὐτὰς ἐγχειρίζοντες αὐτῷ τε καὶ Ῥωμαίοις. ὁ δὲ προσέταξεν αὐτοῖς ἀγαγεῖν ὁμήρους ἐπὶ ὥραν ὡρισμένην. ἐπεὶ δὲ ἦγον, ἑκάστης πόλεως δυσὶν ἀνδράσι μίαν ἐπιστολὴν ἔδωκε, κελεύσας ἅπαντας καὶ τὴν αὐτὴν ἡ-

μέραν

14 Ἀπαγγείλατε, εἶπεν, ἃ πθ.] Ita edidi, addito, εἶπεν, cum MS. & Interprete.

Cap. XVII. 1 Εἰς τὴν Ἰβηρίαν] Ita emendavi cum MS. nec non Interprete, pro vulgato εἰς τὴν Ἰβηρίαν. Vide supra lib. 1. cap. 1. 3. Statim pro αὐτὰς καὶ Ῥωμαίοις, cum eodem scripsi αὐτά τε καὶ Ῥωμαίοις. Mox pro ἐπεὶ δὲ ἦκον, cum MS. Interprete, & Cod. Casauboni restitui ἐπεὶ δὲ ἦγον.

μέραν ἐπανελθόντας τῆς πολίτας ἀναγνῶναι. ἐπεὶ δὲ ἐπανῆλθον, ἀνέγνωσαν τὰ γεγραμμένα· Καθασκάψατε τὰ τείχη σήμερον. ἑκάστη τοίνυν πόλις καιρὸν οὐκ ἔχουσα πρὸς τὰς πλησίον πόλεις ἀποπέμψασθαι· φοβούμενοι δὲ ἕκαστοι μὴ τῶν ἄλλων ὑπακουόντων, αὐτοὶ μόνοι μὴ πειθόμενοι ἐξανδραποδισθῶσιν· ἅπαντες ὁμοῦ πάντες Ἴβηρες τὰ τείχη κατέσκαψαν ἡμέρᾳ μιᾷ.

codem die reversi, civibus eas recitarent. Qui cum rediissent, scripta recitarunt: Diruite muros hodierno die. Cum igitur singulæ civitates tempus non haberent ad finitimas urbes mittendi, metuerentque singulæ ne cæteris morem gerentibus, si ipsæ solæ dicto audientes non fuissent, in servitutem redigerentur, imperata fecerunt, omnesque Iberi uno die mœnia destruxerunt.

[CAP. XVIII.]

Φαῦνος.

Φαῦνος Διομήδους ἐν Ἰταλίᾳ τελευτήσαντος, ἐπιτάφιον ἀγῶνα ποιῶν, πρώτην μὲν ἡμέραν τῶν Ἑλλήνων ὡπλισμένων πομπὴν ἔπεμψε· δευτέραν δὲ τῶν βαρβάρων. καὶ δὴ συνέταξε τοῖς βαρβάροις χρήσασθαι τοῖς τῶν Ἑλλήνων τὰ ὅπλα. οἱ δὲ χρήσαντες, [1] ὑπὸ τῶν βαρβάρων τοῖς ἰδίοις ὅπλοις ἀπώλοντο.

Faunus.

Faunus cum Diomedes in Italia e vita decessisset, funebres ludos instituens, primo die Græcorum armatorum pompam duxit: Secundo barbarorum. Præcepit autem, ut barbari a Græcis arma mutarentur: Qui cum eis accommodavissent, a barbaris propriis armis sunt interfecti.

[CAP.

1 τῶν βαρβάρων] Additus articulus cum MS.

2 Καλῶς

[CAP. XIX.]

Titus.

Cleonymus cum Titum cepisset, pro eo dimittendo duas civitates postulabat, Epidamnum & Apolloniam. Titi pater eas non dedit, sed eum retinere jussit. Titus comparato sui dormientis simulacro, in ædibus deposuit, atque ipse conscenso navigio, clam aufugit, custodibus simulachrum custodientibus.

Τίτ⊙.

Τίτον αἰχμάλωτον λαῶν Κλεώνυμ⊙, λύτρα ἐπῃτεῖτο δύο πόλεις Ἐπίδαμνον, καὶ Ἀπολλωνίαν. ὁ τοῦ Τίτου πατὴρ οὐκ ἐδωκεν, ἀλλὰ σώζειν αὐτὸν ἐκέλευσεν. Τίτ⊙ εἴδωλον αὐτοῦ κατασκευάσας καθεύδοντ⊙, ἐν τῷ οἴκῳ καθῆκε. καὶ αὐτὸς μὲν ἐπιβὰς ἀκατίου λαθὼν ἔφυγε· οἱ δὲ φύλακες τὸ εἴδωλον ἐφύλαττον.

[CAP. XX.]

Cajus.

Cajus Carthaginiensibus apud Tyndaridem appellentibus cum navibus octoginta, ipse ducentas habens triremes, cum hostes multitudinem navium veriti, non ad pugnam solverent, centum triremium velis collectis, reliqua rite adaptavit, ac solvit. Carthaginienses

Γαΐ⊙.

Γαΐ⊙ πρὸς τῷ Τυνδαρίδα Καρχηδονίων ἐφορμούντων π' ναυσὶν, αὐτὸς ἔχων σ' τριήρεις, ἐπειδὴ οἱ πολέμιοι, μὴ τὸ πλῆθ⊙ τ̄ νεῶν, οὐκ ἀνῆγον, τ̄ ρ' τὰς ἱστὸς καθελὼν⊙, τ̄ λοιπῶν σκηπτόμενος τὰ ἱστία, καὶ μὴ τούτων ὑποκρυπτόμεν⊙, τὰς ἄλλας [1] καλῶς ἐξηρ-

1 Καλῶς ἐξηρτημένας] Lege κάλοις ἐξηρτημένας, ut in margine libri sui

ἐξηρτημένας ἀπέκλεισεν. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι νομίσαντες ἴσας εἶναι τὰς ναῦς τῷ πλήθει τῶν φαινομένων ἰσίων, θαρρήσαντες περὶ τοῦ κινδύνου ὥρμησαν. Γαίου δὲ πολλαῖς περὶ ὀλίγας ἀγωνισαμένου, ῥᾳδίως ἐνίκησεν.

pares naves esse multitudini apparentium velorum arbitrati, sumpta fiducia periculum adierunt. Cajus cum multis adversus paucas conflictione facta, nullo negotio superavit.

[CAP. XXI.]

Πεναρέλου.

Πεναρέλου φρούαρχου, Ἐννεαίων ἀποστάντων τῶν Ῥωμαίων συμμαχίας, καὶ τὰς κλεῖς τῶν πυλῶν [1] ἀπαιτούντων, Ἐὰν ὁ δῆμος ἅπας, ἔφη, αὔριον εἰς ἐκκλησίαν συνελθὼν τῷ ψηφίσματι, πειθήσομαι τῷ ψηφίσματι. οἱ μὲν τὴν ὑστεραίας εἰς τὸ θέατρον συνελέγησαν· ὁ δὲ νύκτωρ ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν πολλοὺς στρατιώτας ἐφεδρεύειν ἔταξεν ἐπὶ τερδεξίους· ἄλλους

Pinarius.

Pinarius præfectus custodiæ, cum Ennenses a Romanorum societate desciviſſent, & portarum claves repeterent: Si universus, inquit, populus craſtino die in concionem convenerit, & hoc decreto ſanxerit, morem decreto geram. Illi poſtridie in theatrum congregabantur. At ipſe noctu ſub arcem multos milites inſidiari in

notarat CL. Gronovius, & verte, *alia ſunibus alligata.* Προσο ſupra lib. 1. cap. 47. 1. ἢ ὃ περὶ ἃ ζυγὸν καλοῦσιν οἱ πλοῖα, τῇ θαλάσσῃ ὑφιέντες. Vide & lib. III. cap. 11. 3. & v. 22. 2.

1 Ἀπαιτούντων· Ἐὰν ὁ δῆμος] Ita emendavi cum MS. & Interprete, pro vulgato ἀπαιτοῦντες, Ἦν ὁ δῆμος. Sub finem pro ἐπ' ἀλλήλους, MS. ἐπ' ἀλλήλοις. Pro εἰ δι' ὕστερον. cum MS. & Caſaubono reſtitui ἢ δι' ὕστερον. niſi quod MS. δ', pro δι'.

2 Οἱ δι'

superioribus locis jussit, alios vero circumsistere theatrum, & aditus occupare, atque ad signum accipiendum attentos esse. Ennenses convenientes defectionem decreto confirmarunt: præfecto custodiæ significationem dante, milites partim missis e loco superiore telis, partim impetu per aditus facto, strictisque gladiis populum occiderunt, ita ut cumulatim invicem caderent omnes, paucis exceptis, qui per muros se demiserant, perque subterraneos meatus furtim exciderant.

ὑπ' ἐκείνων τὸ πλῆθος, καὶ τὰς ὁδοὺς, ὅπως φυλάττοιεν τὸ σημανθησόμενον. οἱ μὲν Ἐννήσιοι συνελθόντες τοῦτο ἐψηφίζοντο. ἐπὶ δὲ προσέχειν σημήναντι, οἱ μὲν ἄνωθεν ἀφιέντες τὰ βέλη, οἱ δὲ κατὰ τὰς ὁδοὺς ἐπεισπεσόντες, καὶ ἀπασάμενοι τὰς μαχαίρας, τὸ δῆμον κατέκοψαν, ὥς τε σωρηδὸν ἐπ' ἀλλήλοις ἔπιπτον ἅπαντες, πλὴν ὀλίγων, ὅσοι καὶ τὰ τείχη αὐτὰς καθῆκαν, ἢ δι' ὑπονόμων ἔλαθον ἐκπεσόντες.

[CAP. XXII.]

Sertorius.

Sertorius in Iberia hinnulum candidæ cervæ a venatoribus dono acceptum, aluit, cicuremque reddidit, ita ut accedentem sequeretur, & cum ascenden-

Σερτώριος.

Σερτώριος ἐν Ἰβηρίᾳ νεβρὸν ἐλάφου λευκῆς παρὰ κυνηγῶν δῶρον λαβὼν ἔθρεψε, καὶ πρᾶον ἐποίησεν, ὥς τε προϊόντι μὲν εἵπεσθαι. ὅτε

τὸ

2 Οἱ δὲ ὑπονόμων ἐλ,] Scribe, ἢ δι' ὑπονόμων ἐλαθόντες.

Cap. XXII. 1 Ὡς τε προϊόντι εἵπεσθαι] Scribo προϊόντι. prodeunti in publi-

τὸ βῆμα ᾗ ἀναβαίνοντι συναναβαίνειν, καὶ δικάζοντι τὸ σῶμα παρέφερεν· ἔπειτα δὴ τοὺς βαρβάρους, ὡς ἄρα τὸ ζῶον ἱερὸν Ἀρτέμιδος, καὶ ἡ θεὸς δι' αὐτοῦ προλέγοι πάντα αὐτῷ τὰ μέλλοντα, καὶ σύμμαχος ἐν τοῖς πολέμοις γίγνοιτο, ὅσα γε μὴν ὑπὸ κατασκόπων ἀπόρρητα ἠγγέλλετο ἀποκρυπτόμενος, αὐτὸς προέλεγε, [2] ὡς λάθοι τὸν νεβρὸν μανθάνων παρὰ τῆς θεοῦ πολεμίων ἔφόδους, ἑδρας, αἰφνιδίους καταδρομὰς, τούτων ἔφασκεν ἄγγελον ἔχειν τὸν νεβρόν· ὅσαι τε καὶ νίκαι πολέμων ἠλπίζοντο, καὶ ταῦτα λάθοι τὸν νεβρὸν μανθάνειν παρὰ τῆς θεοῦ φάσκων, ἐξέπληττε τοὺς βαρβάρους· καὶ προσκυνεῖτο, καὶ πάντες αὐτῷ προσέφευγον ὡς δαιμονιωτέραν ἐχῶ ἔχοντι.

te in tribunal simul ascenderet, atque ei os admoveret. Persuasit igitur barbaris, animal hoc sacrum esse Dianæ, deamque per illud omnia prædicere, quæ sibi eventura sint, sociamque in bellis præsto esse. Quæcunque igitur ab exploratoribus arcana nunciabantur, ipse occultata prædixit, simulans per hinnulum se a dea perdiscere hostiles adortiones, & repentinas incursiones. Horum nuncium hinnulum se habere ajebat. Quotquot etiam victoriæ bellorum acciderent, has etiam per hinnulum se a dea cognoscere affirmans, stuporem barbaris injecit: qui eum adorabant, omnesque ad eum quasi divinis viribus septum confugiebant.

[CAP.

publicum. Paullo post, ἐν τοῖς πολέμοις. Casaubonus.

Προσόντι μὲν εἰπεῖν] Mir, quod in Vulgata aberat, cum MS. inserui. Infra, pro ἐν τοῖς πολεμίοις, cum MS. interprete, & Casaubono edidi ἐν τοῖς πολέμοις.

2 Ὡς λάθοι τὸν νεβρὸν μανθάνων παρὰ τῆς θεοῦ πολεμίων &c.] Ita edidi cum MS. & Interprete. In Vulgata παρὰ τῆς θεοῦ desiderabantur. Paullo post quoque pro ὅσαι τε νίκαι, cum eodem Codice & Interprete scripsi ὅσαι τε καὶ νίκαι.

1 Mitel

[CAP. XXIII.]

Cæsar.

¶ Cæsar Nicomediam versus navigans, juxta Maleam a latronibus Cilicibus captus est. Qui cum magnam mercedem pro ejus liberatione peterent, ille duplicem summam promisit. Appulerunt ad Miletum. Homines extra mœnia accurrebant. Cæsar Epicratem Milesium servum mittit ad Milesios, rogans ut sibi pecunias mutuo darent. Qui eas confestim miserunt. Epicrates mandatum habens a Cæsare, ut cum pecuniis magnum convivii apparatum apportarent, & hydriam plenam ensibus, vinumque mandragora mixtum. Cæsar duplicatam latronibus pecuniæ summam numeravit, eisque convivium apposuit. Illi exul-

Καῖσαρ.

¶ Καῖσαρ ὡς Νικομήδη πλέων περὶ Μαλέαν ὑπὸ ληστῶν ἥλω Κιλίκων· οἱ μὴν ἤτησαν λύτρα μεγάλα· ὁ δὲ διπλάσια ἐπηγγείλατο· κατέχον ἐς Μίλητον, καὶ τειχῶν ἔξω προσωρμίσαντο. Καῖσαρ Ἐπικράτη Μιλήσιον οἰκέτην πέμπει πρὸς Μιλησίους, δανειζαλῶν χρήματα ὑποδανεῖσαι· οἱ δὲ παραχρῆμα ἔπεμψαν. Ἐπικράτης ἐντολὴν ἔχων παρὰ Καίσαρος [1] μετὰ τὰ χρημάτων πρόσκλησιν δωρεᾶς μεγάλης κομίζειν καὶ ὑδρίαν πλήρη ξιφῶν, [2] καὶ οἶνον μανδραγόρα κεκερασμένον. Καῖσαρ διπλᾶ τὰ λύτρα τοῖς λησταῖς ἀπαριθμήσας, παρέθηκεν αὐτοῖς τὴν δωρεάν. οἱ δὲ ὑπερχαίροντες τῇ πλήθει τῶν χρημάτων, ὥρμησαν

1 Μετὰ τὰ χρημάτων πρόσκλησιν] Ita supplevi locum hunc cum MS. & Interprete. In Vulgata τὰ χρημάτων desiderabantur.

2 Καὶ οἶνον μανδραγόρα κεκερασμένον] Idem factum ab Imilcone supra lib. v. cap. 10. 1. Simile strategema vide supra lib. VI. cap. 13.

1 Ἡγ-

σαν ἀνέδην δωχεῖας· καὶ τὸν οἶνον πεφαρμακωμένον πόντες ἀπεκοιμήθησαν. Καῖσαρ καθεύδοντας ἀναιρεθῆναι κελεύσας, παραυτίκα τοῖς Μιλησίοις ἀπέδωκε τὰ χρήματα.

tantes pecuniarum multitudine, largiter genio indulgebant, & vinum infectum bibentes, in ſoporem incidebant. Cæſar dormientes interficere juſſit, ſtatimque pecunias Mileſiis reddidit.

Καῖσαρ ἐν Γαλατίᾳ φθάσῃ τὰς Ἄλπεις· ἠγγέλθη στρατόπεδον τῶν ὀρείων βαρβάρων τὰς παρόδους φυλάττειν. ὁ δὲ τὴν φύσιν τῶν Ἀλπέων παρεφύλαξε. Ἔστ ὄρους κάτω ποταμοὶ πολλοὶ διαῤῥέουσι, καὶ πολλὰ ἕλη βαθύνεται. ἀπὸ τούτων ὁμίχλη ἐξαίρεται πολλή, ἅμα αὐγῆς δέχομένης ἕω. κατὰ τὴν ὥραν Καῖσαρ μέρος ἥμισυ

2 Cæſar cum in Gallia ad Alpes perveniſſet, barbarorum montanorum copiæ aditus obſidere nunciabantur. Ille naturam Alpium ſpeculabatur: Infra montem flumina multa labuntur, eximiam profunditatem habentia. Ab his magna oritur nubes prima luce ſub ortum auroræ. Cir-

3 Ἠγγέλθη] MS. ἠγγέλη. & pro στρατόπεδον, στρατόπεδα. Pro καὶ πολλὰ ἕλη βαθύνεται, MS. καὶ πολλὰ ἐπιβαθύνεται. quomodo & Caſaubonus in margine Vulgatæ ex Codd. notarat. Sed legendum cum CL. Gronovio, qui locum inſpiciens præſentiſſimam eidem adhibuit medicinam, reſcribens: καὶ πολλὰ ἕλη βαθύνεται. Mox καὶ ante ὑπὸ τούτων; cum MS. & Interprete ſuſtuli. Ante ἅμα idem copulam non agnoſcit. Pro κατὰ τὴν ὥραν, cum MS. edidi, κατὰ τὸν δὴ τὴν ὥραν. Similis ex lacu Thraſymeno exorta nebula memoratæ illius Pop. Romani cladis cauſſa exſtitit. Præter Polybium lib III. Hiſt. cap. 84. Livius XXII. 4. *Eo magis Romanis ſubita atque improviſa res fuit, quod orta ex lacu nebula, campo quam montibus denſior ſederat, agminaque hoſtium ex pluribus vallibus ipſa inter ſe ſatis conſpecta, eâque magis pariter decurrerunt.* & Florus II. 6. *Traſimenus lacus tertium fulmen Annibalis, imperatore Flaminio. ibi quoque arsnova Punica fraudis: quippe nebula lacum paluſtribuſque virgultis tectus equeſ, terga ſubito pugnantium invaſit.*

4 Ἐξαίρεται πολλή] Diſtingue cum Interprete, ἐξαίρεται πολλὴ ἅμα αὐγῇ ἐρχομένῃς ἕω. *Caſaubonus.*

5 Δεῖ-

ca id tempus Cæsar dimidias copias ducens, montem circumiit. Barbari nube tenebras afferente, nihil videntes, quietos se tenebant. Ille cum supra caput hostium evasisset, clamorem sustulit. Tum dimidia pars exercitus ab inferiore loco vociferationem excepit, montesque ab omnibus partibus resonantes, inexplicabilem barbaris terrorem injecerunt: qui repente fugam petentes, discesserunt. Ita sine pugna Cæsar Alpes superavit.

τ τραπᾶς ἀγαγὼν, κύκλῳ τὸ ὄρος περιῆρχετο. οἱ μὲν δὴ βάρβαροι τ ὑμίχλης ἐπισκοτούσης, οὐδὲν ὁρῶντες ἡσύχαζον. ὁ δὲ ὑπὲρ κορυφῆς τ πολεμίων ἠλόλαξεν. οἱ δ' ἡμίσεις κάτωθεν ἀντηλάλαξαν, καὶ τὰ ὄρη παραχρῆμα συναπηχήσαντα, ἀμήχανον s δεῖμα ἐνέβαλε τοῖς βαρβάροις. οἱ μὲν αὐτίκα φεύγοντες ᾤχοντο. Καῖσαρ ἀμαχεὶ τὰς Ἄλπεις ὑπερέβαλεν.

3 Cæsar cum Helvetiis bellum gerebat. Hi in Gallorum & Romanorum fines egrediebantur, circiter octo-

Καῖσαρ Ἑλληνίοις ἐπολέμει· 6 ὅπου μοῖραι Γαλατῶν καὶ Ῥωμαίοις ἐπῆσαν ἡ μυριάδες. ὧν κ' τὸ μαχ-

5 Δεῖμα] MS. δεῖγμα.

6 Οὔπου μοῖραι Γαλατῶν ἐπῆσαν, ν' μυριάδες· ὧν κ' τὸ μαχικὸν] Ridicula omnibus modis lectio. Interpres legit κ', ut non viginti μυριάδες, sed viginti millia intilligantur. Ego ex Plutarcho legerim ἐπῆσαν λ' μυριάδες. ὧν κ' τὸ μάχιμον. Plutarchus enim auctor est myriadas Helvetiorum fuisse omnino triginta. hoc est, ccc. hominum millia: eorum autem qui ad arma essent apti, viginti myriadas, una dempta, hoc est cxc. hominum millia. Sed quis nescit & Cæsaris ipsius Codd. & Plut. & Strabonis, & aliorum qui hoc tetigerunt, corruptos esse, ut vix certe quicquam statui de hoc queat? *Casaubonus.*

Γαλατῶν καὶ Ῥωμαίοις ἐπῆσαν] Καὶ Ῥωμαίοις, quod a Vulgata aberat, inserui cum MS. Longe aliter Interpres. Paullo post MS. πεπαῦσι Ῥωμαίοις absque articulo.

7 Καὶ

μαχικὸν ἦσαν. Καῖσαρ ἀεὶ μίαν ἡμέραν ὑπανεχώρει· οἱ βάρβαροι πίστει καὶ πλέον θαρρύνοις ἐδίωκον. ἐπεὶ δὲ τὸν ποταμὸν Ῥοδανὸν διαβαίνειν ἔμελλον, ὁ μὲν πολὺ ὁ Καῖσαρ ἐστρατοπεδεύσατο. τῶν δὲ βαρβάρων τραχὺν ποταμὸν σὺν πόνῳ πολλῷ διαβάντων, ὁ πάντων, ἀλλὰ τρισμυρίων, τὴν ὑστεραίαν τὸν λοιπὸν διαβαίνειν μελλόντων· οἱ μὲν διαβάντες ὄρθρου πᾶς ὄχθαις ἀνεπαύοντο κεκμηκότες· Καῖσαρ δὲ νύκτωρ ἐπιφανεὶς κατέκοψε πάντας, ἀναχωρῆσαι διὰ τὸν ποταμὸν οὐκ ἔχοντας.

Καῖσαρ Γερμανῶν ἐπιόντων, ὁ θαρρῶν σωάψαι μάχῃ, ὅπως ἔγνω τοὺς παρ' αὐτοῖς μάντεις προειρηκότας τὸ νέας σελήνης ἀπέχεσθαι μάχης, τότε τὴν αὐτὸς στρατιὰν ἐπήγαγε, ὡς ἀθυμότερον διὰ τὴν μαντείαν μαχησιγinta millia, quorum viginti millia, arma ferre poterant. Cæsar unum diem semper cedebat. Barbari majori fiducia ob eam rem sumpta persequebantur. Cum autem Rhodanum fluvium transmittere vellent, Cæsar non multo ante castrametatus est. Cum barbari asperum fluvium magno cum labore transissent, nondum omnes, sed triginta millibus postridie trajicere vellent: qui transierant, in ripis defessi quietem captabant. Cæsar noctu eos adortus, omnes interfecit, revertendi per flumen potestate intercisa.

4 Cæsar Germanis accedentibus, non audens pugnam committere, cum cognovisset eorum vates ante novilunium pugnare vetuisse, tum suum exercitum adduxit, quasi timidius & minori cum alacritate ob vatici-

μὸς

nium pugnaturis. Sic Romani opportuno usi tempore, Germanos devicerunt.

5 Cæsar in Britannia ingentem fluvium trajicere conabatur. Rex Britannorum Cassovellanus cum multis equitibus & essedis eum transitu arcebat. Cæsarem maximus elephas sequebatur, animal Britannis invisum. Eum ferreis squamis muniit, & altissimam in eo turrim extruxit, in qua sagittarios & funditores

μβμοις. 7 καὶ δὴ ἀρίστῳ καιρῷ χρησάμβνοι, λαμπρῶς Γερμανὸς ἐνίκησεν.

Καῖσαρ ἐν Βρεττανίᾳ ποταμὸν μέγαν ἐπεχείρει περαιοῦσθαι· βασιλεὺς Βρεττανῶν 8 Κασόλαυνος ἀνεῖργε μὴ πολλῶν ἱππέων, καὶ ἁρμάτων. Καίσαρα μέγας ἐλέφας εἵπετο, ζῶον Βρεττανοῖς ἀχθεσαμβνον. 9 τοῦτον σιδηραῖς φολίσιν ὀχυρώσας, καὶ πύργον ἐπ' αὐτῷ μέγαν ὑψώσας, καὶ τοξότας καὶ σφενδονήτας ἐπεὶ-

7 Καὶ δὴ ἀρίστῳ καιρῷ χρησάμβνοι λαμπρῶς Γερμανὸς ἐνίκησεν] MS. καὶ δὴ ἀρίστῳ καιρῷ χρησάμβνοι, λαμπρῶς Γερμανὸς ἐνίκησεν. Recte si addatur P'ωμαῖοι cum Interprete.

8 Κασόλαυνος] MS. Κασόλαυνος Cæsari lib v. cap. 11. est *Cassivellaunus*. Dioni lib. XL. dicitur Σκίλλας. Verba ejus: Καὶ μὴ τοῦτο χειμῶνος σῶσαι τὰς ναῦς αὐτῶν νομισάντες, συμμάχους τε προσμετεπέμψαντο, καὶ ἐπ' αὐτὸ τὸ ἦαρος στρατὸν ὥρμησαν. καὶ Σκίλλας ἡ τῶν τὰ πρῶτα ἐν τῇ νήσῳ δυναστῶν φερόμβνος προσηπάμβνοι, καὶ αὐτοῖς ἀπαντήσαντες οἱ P'ωμαῖοι, τὸ μὲν πρῶτον, &c. Verum pro καὶ Σκίλλας τὸν, reponendum esse Κασσιτίλλαυνον monuit Leunclavius. Camdenus contra *Cassivellaunum* dictum censet, quod fuerat Cassiorum princeps: eodem scilicet modo, quo *Catti* suum *Cattimarum*, *Teutones* suum *Teutomarum*, *Daci* suum *Dacebalum*, *Gotti* suum habuere Gottisonem: & recte Dioni dici Σκίλλαν, pro Οὐίλλαν, quasi fuerit illud proprium vel viri, vel dignitatis nomen; unde & Ninio Britanno eundem *Bellinum* dici testatur, trito in Britannia nomine: & quosdam existimare *Cinobellinum*, qui inter Icenos regnum tenuit, quasi *Icenorum Bellinum* fuisse dictum.

9 Τοῦτον σιδηροῖς, &c.] Ita edidi cum MS. & Interprete, pro vulgato τοῦτο σιδηροῦς, &c. Lacunam quoque quæ erat in Vulgata, inter ὀχυρώσας & καὶ πύργον, additis intermediis hisce, καὶ πύργον ἐπ' αὐτῷ μέγαν ὑψώσας, cum MS. & Interprete supplevi. Infra pro πυργοῦσθαι, MS. ut & Codd. Casauboni, ἱππο-φόρον. Equos vero elephanti conspectum non ferre dictum quoque supra lib. IV. cap. 20.

πισήσας, ἐκέλευσεν ἐς τὸ ῥεῦμα ἐμβαίνειν. Βρεττανοὶ δ' ἐξεπλάγησαν, ἀόρατον καὶ ὑπερφυὲς θηρίον ἰδόντες. σὺν γὰρ τοῖς ἵπποις τί χρὴ καὶ χράφειν; ὅπερ καὶ παρ' Ἕλλησιν, ὡς καὶ γυμνὸν ἐλέφαντα ἴδωσιν, ἵπποι φεύγουσιν. πυργοφόρον δ' καὶ ὡπλισμένον, βέλη καὶ σφενδόνας ἐξαφίεντα, καὶ δὲ ἰδεῖν τὸν ὄψιν ὑπέμειναν. Βρεττανοὶ μὲν δὴ αὐτοῖς ἵπποις καὶ ἅρμασιν ἔφευγον. Ῥωμαῖοι δ' ἀκινδυνώσως τὸν ποταμὸν διέβησαν, ἐνὶ ζώῳ τὰς πολεμίους φοβήσαντες.

Καίσαρ πυθόμενος Κικέρωνα ὑπὸ Γαλατῶν πολιορκούμενον ἀπαγορεύειν, ἔπεμψε γραπτὸν ἀκοντίῳ κελεύσας ὑποσολλῶ περιδήσαντα τῇ λόγχῃ, νύκτωρ βαλεῖν ὑπὲρ τὸ τεῖχος. ὁ μὴ νοήσαντες[10] οἱ δ' εἰσφύλακες

constitutos jussit flumen ingredi. Britanni perterrebantur, invisum & grande supra modum animal conspicati. Nam de equis quid attinet referre? cum etiam apud Græcos, equi viso nudo elephante, fugiant. Turrigerum autem & armatum, tela, fundasque conjicientem aspicere non potuerunt. Itaque Britanni cum equis & curribus in fugam se conjecerunt. Romani vero sine periculo flumen transmiserunt, per unam bestiam metu hostibus facto.

6 Cæsar audiens Ciceronem a Gallis obsessum, oppugnationem ferre non posse, misit militem cum præcepto, ut per noctem epistolam jaculo alligatam supra murum emitteret. Quam cum conjecisset, mœniorum

10 Οἱ δ' εἰσφύλακες διέβησαν] Cæsar lib. v. de B. G. cap. 48. *Tum quidam ex equitibus Gallu magnis præmiis persuadet, uti ad Ciceronem epistolam deferat. Hanc Gracis conscriptam litteris mittit, ne intercepta epistola, nostra ab hoste consilia cognoscerentur: si adire non possit, monet ut tragulam cum epistola ad amentum deligata intra munitiones castrorum abjiciat. In litteris scribit,*

custodes repertam ad Ciceronem attulerunt: qui in ea legit, *Cæsar Ciceroni fiduciam optat. Expecta auxilium.* Paulo post fumus ac pulvis cernebatur. Cæsare terram vastante. Itaque repente intercisa oppugnatione non solum Ciceronem liberavit, sed etiam oppugnantes repulit.

7 Cæsar septem millia ducens in exercitu, bellum Gallis inferebat. Is volens opinionem hostibus facere, pauciores etiam se his habere, vallum angustissime jussit muniri. Ipse vero cum pluribus militibus, locum sublimem asperumque interim occupavit, ibique latuit. Procedebant equites pauci extra vallum, & barbaros lacessentes

εὑρόντες ἐκόμισαν Κικέρωνι. ἀνέγνω δ', Καῖσαρ Κικέρωνι θαῤῥεῖν. Προσδέχε βοήθειαν. μετ' ὀλίγον ἐφάνη καπνὸς καὶ κονιορτὸς, Καίσαρος τὴν χώραν πορθοῦντος. ὥστε αὐτίκα τὴν πολιορκίαν ἀφεῖναι, ἑαυτὸν μόνον ἀνασώσαντα Κικέρωνα, ἀλλὰ καὶ τοὺς πολιορκοῦντας ἐπισαν.

Καῖσαρ ζ ἔχων ἐπὶ λέμῳ Γαλάτας. ἐμποιῶν δόξαν βλάβῃ ὡς καὶ τῶν ὄντων ὀλιγωπόρως ἔχοι, τὸ μὲν χάρακα στενώτατον ἐκέλευσε τειχίζειν. αὐτὸς δὲ χωρίον ὑπερδέξιον δασὺ καταλαβόμενος, ἐν τούτῳ [11] μέρει τῶν πλειόνων στρατιωτῶν ἐκέκρυπτο. προῆλθον ἱππεῖς ὀλίγοι, καὶ χάρακος ἐκκαλέμενοι τοὺς βαρβάρους. οἱ δὲ κατα-

bit: se cum legionibus profectum celeriter adfore: *hortatur*, ut pristinam virtutem retineat. *Gallus periculum veritus, ut erat præceptum, tragulam mittit. Hac casu ad turrim adhæsit, neque a nostris biduo animadversa: tertio die a quodam milite conspicitur, dempta ad Ciceronem defertur*, &c. Videndus & Dio.

11 Μετὰ τοῦ πλείονων] Additus articulus cum MS. Paullo post pro ἶχον, cum MS. reposui ἶχεν, quomodo etiam legendum monuit Casaubonus. Item pro τοῦ πόρους, cum eodem Cod. restitui τοὺς πόρους.

καθασκιρτῶντες τὸ ὀλιγότητα τῶν ἱππέων, ἐπῆλθον τῷ χάρακι. [12] οἱ μὲν ἔχων τὰς πάφρας· οἱ δὲ ἀνέστωσαν τὰ σαυρώματα. ἐν τούτῳ σημαινόντων τὴν σάλπιγγα· ἐξῆλθον οἱ μὲν ἐκ τοῦ ἀκεραίου πεζοὶ ἀπὸ τῶν ὑπερδεξίων μέρους. Καίσαρος ἱππεῖς κατόπιν. ὥστε ἐν μέσῳ τοὺς βαρβάρους ἐπιπεσόντας διαφθαρῆναι τοὺς πλείονας.

Καῖσαρ ἐπολιόρκει φρούριον Γαλατικόν. τῶν δὲ βαρβάρων ἐπὶ μακρὸν ἀντεχόντων, [13] ὑετὸς ἀμήχανος καὶ πρόφασις, ὡς τοῖς ἐπὶ φυλακῆς τειχῶν, ἢ φρουροῖς, λείπεσθαι, οἱ μὲν τὰς φυλακὰς, οἱ δὲ τὰς ἐπάλξεις. Καῖσαρ δὲ παρήγγειλεν ὁπλίσασθαι τάχα, καὶ σύνταγμα τοῖς τείχε-

sebant. Illi despecta paucitate equitum, ad vallum accedebant. Alii fossas obruere, alii aggeres revellere. Interea cum signum tuba cecinisset, simul eruptionem fecerunt e vallo integri pedites, eque superiori loco cum Cæsare equites a tergo, ut barbari in medio intercepti, plurimos ex suis amitterent.

8 Cæsar Gallicum quoddam castellum oppugnabat, cum Barbari longo tempore restitissent, imber procellosus ingruit, ita ut qui custodiendis tuendisque mœnibus præerant, custodias & propugnacula relinquerent. Cæsar suis mandat, ut se armis accingant, eosque confestim ad muros ad-

σι

12 Οἱ μὲν ἔχων τὰς πάφρας] Voluit dicere, alios fossas compesta terra repleviſſe. Sed ἔχειν id est, non ἔχειν: Lege ergo ἔχειν τὰς πάφ. *Casaubonus.*

13 Τῶν τὰς ἀμήχανον καὶ πρόφασιν, ὡς τοῖς ἐπὶ φυλακῆς τειχῶν, ἢ φρουροῖς, λείπεσθαι] Simili ratione per tempestatem adjuta Alexander Hydaspen superavit. De eo Curt. lib. VIII. cap. 13. *Hujus consilii effectum primo morata tempestas est, mox adjuvit; incommoda quoque ad bonos eventus vertente fortuna.* & paullo infra: *Obscuritatem, quæ ceteros terrebat, suam occasionem ratus, dato signo, ut omnes silentio adsenderent in rates, eam, qua ipse vehebatur, primam jussit expelli,* &c.

14 Ἐξετ-

duxit, ac defendentibus vacuos occupans, facile superavit, & castellum exscidit.

9 Cæsar adversus Gergobiam urbem totius Galliæ maximam expeditionem suscepit. Ei e regione castra posuit rex Gallorum Vercingetorix Magnus eos in medio separabat fluvius navigabilis, transituque difficillimus. Cæsar ad ripam multis diebus suos eduxit. Barbari eum contemptui habere cœperunt, quod transmittere non auderet. Ille noctu duas legiones in profundis sylvis occuluit: qui dum Galli Cæsarem observarent, ipsi ad superiorem fluminis partem, ponte olim interrupto, strata compacta etiamnum habentem, supre-

σι προσήγαγε, καὶ φύλακα καταλαβών, εὐκόλως ὑπερβὰς [14] ἐξῆλε τὸ φρούριον.

Καῖσαρ δὲ [15] Γεργοβύλω πόλιν τὴν ἐν Γαλατίᾳ μεγίστην ἐπράδυσεν· ἀντεστρατοπέδευεν αὐτῷ βασιλεὺς Γαλατῶν Οὐερκιγγετόριξ. μέγας ὢν ποταμὸς ναυσίπορος, καὶ ἡ διάβασις ἀμήχανος· Καῖσαρ δὲ καὶ τὸν ὄχθον πολλὰς ἡμέρας ἀντιπαρεξῆγεν. οἱ βάρβαροι κατεφρόνουν, ὡς διαβῆναι μὴ δυνάμενον. ὁ δὲ νύκτωρ δύο τάγματα βαθείαις ὕλαις ἐγκατέκρυψεν· οἱ τῶν Γαλατῶν τὰς ἀμφὶ τὸν Καίσαρα διαφυλαττόντων, αὐτὸς καὶ τὸ ἄνω [16] τοῦ ποταμοῦ μέρος ἐρχαῖον, γεφύρας διακεκομμένης, τὰ μὲν ἐρώμα-

τα

14 Ἐξῆλε τὸ φρούριον] Ita edidi cum MS. pro ἐξέλιπε τὸ φρ.

15 Γεργοβύλω] MS. Γεργοβίλω. Straboni est Γεργοβία. Paullo post pro Οὐιρμιγγετόριξ, MS. Οὐιρκιγγετόριξ.

16 Τοῦ ποταμοῦ μέρος ἀρχαῖον γεφύρας διακεκομ.] Ita emendavi hunc locum cum MS. & Interprete pro vulgato τὸ ποταμοῦ μέρος ἤρχοντο γεφύρας διακεκομ. Simili Stratagemate, quo hic Cæsar *Gallos*, hostes quoque elusit Hieron supra lib. 1. cap. 29. nec non Alexander apud Curtium lib. VIII. cap. 13. ad quem plura Freinshemius.

Τὰ πεπηγότα ἐχάσης, πὰς ὧ ἐπάνω δοκίδας ἀφῃρημμένας, αὐτὸι πιμόντες ἐκ τ ὕλης, Δι' πάχυς ἐκφύρωσαν κ ἐδιήλθον. οἱ ὧ Γαλάται τῷ ὠθρόῳ τ Δι βάσεως ἐκπλαγέντες ἔφυγον· καίσαρ ὧ μ τ λοιπῶν Δι' τ αὐτοσχεδίαν γεφύρας [17] Δι βὰς πῖς Γαλάταις φοβερώτερος.

mis dumtaxat trabibus ademptis, ex nemore comparatis lignis, celeriter pontem refecerunt, & transierunt. Galli insperato transitu perterriti, fugam capessebant. Cæsar vero cum reliquis per extemporalem pontem transiens, majorem Gallis metum injecit.

Καίσαρ ἐπολιόρκ [18] Γεργοβύλω, πόλιν κ τείχεσιν ἐχυρὸν, κ τῇ φύσ ἐχυρωτάτ. ὡ γὰρ ἡ πόλις λόφ ἐρυμνὸς, πὰς κορυφὰς ὁμαλὰς ἔχων· κ ὧ τὸ λαιὸν μέρ, ὕλαι χθαμαλαὶ [19] κ πυκναὶ, κ τῷ λόφῳ σωλύτων. κ ὧ τὸ δὲ

10 Cæsar Gergobiam oppugnabat, urbem & mœnibus admodum firmam, & natura munitissimam. Sita enim urbs erat in colle munitissimo, verticem æqualem habente. Ad sinistrum latus sylvæ humiles atque densæ collem attingebant. Ad

17 Διαβάς] MS. Δι' βασιν. Casaubonus ante φοβερώτερ in margine Vulgatæ addiderat ἐγένετο. Sed elegantius videtur, si subintelligas.

18 Γεργοβύλω] MS. Γεργεβίλω. Asteriscos, qui in Vulgata post σωλύτων conspiciebantur, sustuli: locus quippe integer, si sub verbis ὕλαι χθαμαλαὶ κ πυκναὶ, intelligas ἦσαν. Locum autem verto: *erant in inferioribus partibus sylva densa, & cum clivo adscendebant.* Cæsar lib. VII. *Constabat inter omnes, quod jam ipse Cæsar per exploratores cognoverat, dorsum esse jugo prope æquum, sed sylvestre, & angustum, qua esset aditus ad alteram partem oppidi.* & paullò post; *Legionem unam eodem jugo mittit, & paullo progressam inferiore loco constituit, sylvisque occultat.* Infra pro Γεργοβυῶσι, MS. Γεργοβαῖοι.

19 Καὶ πυκναὶ, κ τῷ λόφῳ σωλύτων] Tolle τὸ κ. vel sic lege, αἱ κ τῷ. Sic nihil videtur desiderari. ὑπερέχοντ autem scribe, non ἐφικνέοντ. *Casaubonus.*

20 Ἐπ-

dextram præceps erat, anguſtumque aditum habebat, quem Gergobienſes cum magna manu obſidebant. Cæſar promptiſſimos & tolerantiſſimos ex ſuis militibus armavit, eoſque in ſylvis occuluit: mandans, ut brevia jacula, convenienteſque gladios aſſumerent, ne per humiles ſylvas adhæreſcerent, ipſique non erecto corpore graderentur, & demiſſis poplitibus ſine tumultu pervaderent. Qui prima luce per nemus repentes, in collem a læva parte aſcenderunt. Cæſar reliquas copias a dextro latere adducebat, & exercitum in ipſos barbaros immittebat. Illi propulſare palam aggredientes conabantur. Interim occulti δεξιὸν ἀπὸ πρῶ, εὐωνύμου δίοδον ἔχων, καθ' ἣν οἱ Γεργοβυαῖοι μετὰ πολλῆς χειρὸς ἐφύλαττον. Καῖσαρ τοὺς αὐτοσχεδιαστὰς τῶν μάλιστα φιλοπόνους, καὶ καρτερικοὺς ὡπλισμένους νύκτωρ ἐγκατέκρυψε ταῖς ὕλαις, κελεύσας ἔχειν ἀκόντια βραχέα, καὶ ξιφίδια σύμμετρα, ὅπως τὰς καμαιπετεῖς ὕλας μὴ ὑπερέχοιεν· ἀλλὰ μηδὲ αὐτοὺς ὀρθοὺς βαδίζειν, ἐς γόνυ δὲ ὀκλάσαντας, ῥέμα καταδύεσθαι. οἱ μὲν δὴ ἐρχομένης ἕως διὰ τῆς ὕλης [20] ἕρποντες ὑπὸ τὸ λόφον καὶ τὸ λαιὸν ἀνήεσαν. ὁ δὲ Καῖσαρ καὶ τὸ δεξιὸν προσῆγε τὴν φαλαγγα, πρὸς αὐτοὺς [21] εἰς αὐτοὺς τοὺς βαρβάρους. οἱ μὲν δὴ ἀποπροσμάχεσθαι τοὺς φανερῶς προσβάλλοντας ὥρμηντο. οἱ δὲ ἀφανῶς ἐκ τῆς ὕλης ἀνερ-

20 Ἕρποντες ὑπὸ τὸ λόφον καὶ τὸ λαιὸν ἀνήεσαν] Ita locum hunc, addito ὑπὸ τὸ λόφον, cum MS. & Interprete ſupplevi. Cum iiſdem Καῖσαρ ante καὶ inſerui.

21 Εἰς αὐτοὺς τοὺς βαρβάρους] Ita emendavi cum MS. nec non Interprete pro εἰς αὐτὸν τὸν βαρβ. In fine quoque cum corrupte in Vulgata eſſet, ἀνίρπυσαν τὸ λόφον, iiſdem auctoribus, reſtitui & ſupplevi ἀνιρπύσαντες, ἐκρέποσαν τὸ λόφον.

ἀνερπύσαντες ἐκρέμησαν ξ λίφθ.

Καῖσαρ [22] Ἀλαισίαν πόλιν τ Γαλατίας ἐπολιόρκ. Γαλατῶν ἐπ' αὐτὸν ἀθροίζοντω μάχιμοι μυριάδες κέ. ὁ δ νύκτωρ ὁπλίτας τρισχιλίους, κ τὰς ἱππέας πάντας διελὼν, ἐκ πλαγίω μέρους ἑκατέρωθεν ἐκέλευσεν ἀναχωρήσαντας τ ὑστεραίας ἀμφὶ δευτέραν ὥραν κατόπιν τ πολεμίων ἐπιφανέντας ἔργ ἔχεσθ. αὐτὸς δὲ ἐρχομένης ἡμέρας ἐξῆγε τὸν στρατὸν ἐς μάχλω. ὡς τ οἱ βάρβαροι τῷ πλήθ θαρρήσαντες γελῶντες ἐδέχοντ. τ δὲ κ νώτω φανέντων, κ ἀλαλαξάντων, κ κυκλωμένων, φυγεῖν ἀπογνόντες [23] ἐξεπλάγη-

e sylvis ascendentes, colle potiti sunt.

11 Cæsar Alæsiam urbem Galliæ oppugnabat. Gallorum ad eos congregabantur ducenta quinque millia. Ille per noctem armatos ter mille, omnesque equites separans, ab obliqua parte utrimque jussit revertentes postero die circiter horam secundam a tergo hostium se ostendere, & fortunam tentare. Ipse sub primam lucem exercitum ad pugnam eduxit: quos barbari multitudine freti, cum risu excipiebant. Verum cæteris a tergo apparentibus, & clamorem tollentibus, desperata fuga in maximum terrorem ac perturbationem

σαν

22 Ἀλαισίαν] Consule Cæsaris Comment. lib. VII. Straboni lib. IV. dicitur urbs Ἀλεξία. Dioni Σαλασία, quod ortum videri possit ex confusione præcedentis εἰς, sed potius statuerim Σ additum per prosthesin, veluti in Ἀρδιαῖοι, Σαρδιαῖοι, Ἰνδικὴ, Σινδικὴ, *Andrecottus*, *Sandrocottus*, & multis aliis. (In editione tamen Hieronymi Bononii Tarvisini, quæ prodiit Venetiis a. 1499, legitur *Alexia*.) Vera scriptura est Ἀλησία, teste Diodoro lib. IV. cum scribit: Ἡρακλῆς ἔκπυστον πόλιν διαμάχῃ ἑλὼν ἀπροσδοκήτως ὑπὸ τ κατὰ τὴν στρατείαν ἄλλης Ἀλησίας. & sic ipsi Cæsari, *Alesia*, nec non Vellejo lib. II. c. 47. Circa *Alesiam* vero *tanta res gesta*, *quanta audere vix hominis*; *perficere*, *pene nullius*, *nisi Dei*, *fuerit*.

23 Ἐξεπλάγησαν κ ἐπαχθησαν κ πτῆ] Ita edidi cum MS. nisi quod

in

inciderunt, & eo tempore maximam stragem Gallorum editam esse dicunt.

σαν καὶ ἐπαράχθησαν· καὶ πάπε πλεῖς ⊙ φόν ⊙ Γαλατῶν ὁμολογεῖται μεγίσ.

12 Cæsar Dyrrhachium occupatum a Pompejo capere volens, paucos ipse quidem equites habebat: At illi magna equitum multitudine abundabant. Verumtamen multitudinem illam, usus arte, in fugam vertit: paucis enim equitibus cum incitatis equis impetum facere jussis, ante illos tres manipulos peditum constituit, præcipiens ut nihil aliud facerent, quam pedibus excitarent pulverem, quantum maximum possent. Magna nebula sublata, ingentis equitum multitudinis opinionem hostibus fecit: itaque subito perterriti, fugam petebant.

Καῖσαρ Δυρράχιον κατειλημμένον ὑπὸ Πομπηΐε βαλόμε ⊙ ἑλεῖν, αὐτὸς μὲν ὀλίγες εἶχεν ἱππέας, τῆς δὲ ἰδ πολὺ πλῆθ ⊙ ἱππέων· ἀλλὰ καὶ τὰς πολλὰς [24] τέχνῃ χρησάμε ⊙ ἐτρέψατο, τὰς ὀλίγας ἱππεῖς ἐπελαύνειν κελεύσας, ἔμπροσθεν ὧπλν λόχες δ' πεζῶν ἔταξε· [25] ⊙ παγγελίας μηδὲν ἄλλο δρᾶν, ἢ πῆς ποσὶν ἀνεγείρειν κόνιν ὅσω πλείςω δύναντο. πολὺ δὴ νέφ ⊙ ἀρθὲν, φαντασίαν πολλὰ πλήθες ἱππέων ἐνεποίησε τῆς πολεμίοις· ὥςε ⊙ παράλογμα φοβηθέντες ἔφυγον.

Καὶ-

in eo copula inter duo verba absit, & Interprete. Vulgata ἐξεπλάγησαν· καὶ πάπε.

24 Τέχνῃ χρησάμε ⊙ ἱππέας] Ἐτρέψατο. Mox scriptum erat λόγχας δ' quod loquendi genus sermo noster Gallicus usurpat: sed nos quam plurimis locis λόγχας pro λόχες vitio positum observavimus. Quare lectionem Codd. Interpr. sumus secuti. Idem legit γ'. *Casaubonus.*

25 Παγγελίας μηδὲν ἄλλο δρᾶν, ἢ πῆς ποσὶν ἀνεγείρειν κόνιν ὅσω πλείςω δύναντο] Similia strategemata vide supra I. 3, 14. IV, 19. & VIII, 44.

Καῖσαρ ἀνεχώρει μὲν τὸ στρατιᾶς διὰ στενῆς ὁδοῦ κατὰ τὸ λαιὸν ἕλος ἔχων, κατὰ τὸ δεξιὸν θάλασσα· κατόπιν δὲ τῶν πολεμίων ἐφείποντο. τούτους μὲν δὴ ἀνέκοπεν ἐπιδρομαῖς καὶ ἀναστροφαῖς. ἐκ δὲ θαλάσσης τὸ Πομπηΐου ναυτικὸν ἐπιπλέον ἐπέζευεν, καὶ τοῖς βέλεσι κατεπέτρωσκεν. ὁ δὲ Καῖσαρ ἐκέλευσε τοῖς στρατιώταις τὰς δορυξόους ἀπὸ τοῦ ἀριστεροῦ χειρὸς εἰς τὸν δεξιὸν μεταβαλεῖν. οὕτως ἐγίνετο ἀχρεῖα τὰ βέλη τοῖς τοξεύουσιν ἐκ τῆς θαλάττης.

13 Cæsar revertebatur cum exercitu per angustam viam, ad lævam paludem habens, ad dextram mare. Hostes extremum agmen carpentes, instabant. Hos propellebat incursionibus & reflexionibus. E mari vero Pompejana classis adnavigans, jaculis ac telis missis: vulnera patrabat. Cæsar jussit milites scuta a sinistra manu in dextram transferre. Ad hunc modum nihil proficere tela jaculantium e mari potuerunt.

Καῖσαρ καὶ Πομπήϊος ἐν Θεσσαλίᾳ, ὁ μὲν ἐφυγομάχει, ἀφθονίαν ἔχων ἐπιτηδείων. [26] Πομπήϊος δὲ ἔσπευδε μάχην κρίνειν. [27] Καῖσαρ δὲ ἐρεθίζει τοὺς πολεμίους, ἀναζεύγνυειν σκηψάμενος ἐπὶ σιτολογίαν, καὶ διεκίνει τοὺς λόχους·

14 Cæsar & Pompejus erant in Thessalia: ille, quum commeatum abunde haberet, pugnam differebat: hic quamprimum ferro cernere gestiebat. Cæsar hostes irritat, simulans loco movere ad comparandum frumentum: itaque ma-

οἱ

26 Πομπήϊος δὲ ἔσπευδε μάχην κρίνειν] Lege sic, ὁ μὲν ἐφυγομάχει ἀφθονίαν ἔχων ἐπιτηδείων· Πομπήϊος δὲ ἔσπευδε μάχην κρίνειν Καίσαρ. Καῖσαρ ἐρεθίζει. Tale illud libro quarto in Seleuco. *Casaub.*

27 Καῖσαρ δὲ ἐρεθίζει τοὺς π.] MS. Καῖσαρ ἐρεθίζει δὲ τοὺς π. Unde lego: ἀ. ὁ. ἐπιτηδείων· Πομπήϊος δὲ ἔσπευδε μάχην κρίνειν Καῖσαρ· ἐρεθ. δὲ. Mox pro σιτολογίαν, idem σιτολογίαι. & paullo post pro αὐτὸς, αὐτόν.

25 Ἐπὶ

nipulos promovet: Pompejani quasi metu fugientes despexerunt, neque se continuerunt, sed confestim prosiliebant, cogentes Pompejum se contra hostes educere. Quos sequentes Cæsar in campum deduxit: atque ibi conversus, egregie pugnans victoriam obtinuit.

οἱ δὲ τοῦ Πομπηΐου ὡς ὑπὸ δέους φοβουμένων καταφρονήσαντες, ἃ κατεῖχον αὐτοὶ, ἀλλὰ θορυβήματι ἐξεπήδησαν, βιασόμενοι τὸν Πομπήϊον ἡγεῖσθαι. ἐπεὶ δὲ ἀνεχώρησεν, ὁ Καῖσαρ εἰς τὸ πεδίον αὐτοὺς ἀπήγαγε· καὶ δὴ πάνυ ἀναστρέψας, λαμπρῶς ἀγωνισάμενος ἐνίκησεν.

15 Cæsar, militibus factionem moventibus, & ut militia se liberaret, clamantibus, progressus in multitudinem confidenti & læta facie: Quid, o commilitones, inquit, vultis? Illi vociferabantur, ut militia discedere liceret. Ille respondens. Quod

Καίσαρ τῶν στρατιωτῶν στασιαζόντων, καὶ τὴν στρατείαν καταβοώντων, προελθὼν εἰς τὸ πλῆθος ἐνδιαρσεῖ καὶ φαιδρῷ τῷ προσώπῳ, Τί, ἔφη, ὦ συστρατιῶται, βούλεσθε; οἱ δὲ καταβόησαν, Τῆς στρατείας ἀφεθῆναι· ὁ δὲ ὑπολαβὼν [28] ἔφη, Ἀγαθῇ τύχῃ, παραινῶ

28 Ἔφη] MS. εἶπεν. & pro πολίτας, πολίτης Excitata seditio hæc a decumanis, teste Suetonio in Julio cap. 70. *Decumanos autem Romæ cum ingentibus minis, summoque etiam Urbis periculo missionem & præmia flagitantes, ardente tum in Africa bello, neque adire cunctatus est, quamquam deterrentibus amicis, neque dimittere. Sed una voce, qua Quirites eos pro militibus appellarat, tam facile circumegit & flexit, ut ei milites esse confestim responderint, & quamvis recusantem ultro in Africam sint secuti.* Hinc tumultuantes legiones Germanicas inter alia his quoque insectatur Germanicus apud Tacitum lib. 1. Ann. cap. 42. *Quod nomen huic cœtui dabo?* milites *ne appellem qui filium Imperatoris vestri vallo & armis circumsedistis. An* cives? *quibus tam projecta Senatus auctoritas. Hostium quoque jus, & sacra legationis, & fas gentium rupistis. Divus Julius seditionem exercitus verbo uno compescuit,* Quirites *vocando, qui Sacramentum ejus detrectabant.* Eadem voce dimissi milites ab *Alexandro Severo*, teste Ælio Lampridio cap. 52. *Severitatis autem tanta fuit in militibus, ut sæpe legiones integras exauctoraverit, ex militibus* Quirites *appellans.* Verba

αινῶ πολίτας μὴ σπαράζειν. οἱ δ', πολίτην ἀκέσαντες, ἀντὶ στρατιώτην, ἠγανάκτησαν, καὶ τὸ πρᾶγμα τὰς γνώμας μετεβάλλοντο· καὶ πάλιν κατεβόησαν· Ἀλλ' ἡμεῖς γε συστρατιώτην μᾶλλον ἢ πολίτην καλεῖσθαι βουλόμεθα. γελάσας ὁ Καῖσαρ, Οὐκοῦν, ἔφη, συστρατεύσομεθα.

Καῖσαρ παρατασσόμενος πρὸς Πομπήϊον τὸν νεώτερον, ὁρῶν τοὺς αὐτοῦ στρατιώτας φεύγοντας, αὐτίκα ἀπὸ ἵππου καταβὰς ἐξεβόησεν, Ἐμὲ, ὦ συστρατιῶται, καταλιπόντες ταῖς χερσὶ τῶν πολεμίων, φεύγειν

bene vertat, ait, hortor cives, ne seditionem agitent. Illi se cives pro militibus appellari, molestè ferebant, & confestim animos mutabant, rursusque clamabant: Sed nos commilitones potius quam cives appellari volumus. Itaque Cæsar: Igitur, inquit, commilitemus.

16 Cæsar acie confligens cum Pompejo juniore, videns suos milites fugere, statim ab equo descendens vociferabatur, Me, inquit, o commilitones, relinquentes manibus hostium, fugere non pude-

μὴ

ba ipsius Severi, postquam variis modis tumultuantes sedare frustra tentasset, sunt cap. 53. *Continete igitur vocem truculentam, campo ac bello necessariam, ne vos hodie omnes uno ore atque una voce,* Quirites, *dimittam: & incertum, an* Quirites. *Non enim digni ipsis, qui vel Romana plebi sitis, si jus Romanum non agnoscitis.* Et paullo post, cum majori etiam fremitu perseverarent: *Quirites discedite, atque arma deponite.* Subjungit Lampridius: *Milites, mirando exemplo, depositis armis, depositis etiam sagulis militaribus, omnes, non ad castra, sed ad diversoria varia recesserunt.* Qua autem ratione idem auctor cap. 12. scribat: *Si quidem solus inventus sit, qui tumultuantes legiones exauctoraverit.* equidem nescio, cum idem quoque fecerit Cæsar; nisi cum Casaubono statuas esse auctoris ἀντίφρασιν, aut σχάλμα μιμητικόν. ut enim, quod Salmasius pro Lampridio adfert, *Cæsarem* scilicet, *cum legiones exauctoravit, nondum fuisse dictatorem perpetuum, vel imperatorem ad eam formam, qua sequentes imperatores fuere,* locum habeat in Cæsare; in Augusto certe non potest; de quo Suetonius scribit cap. 24. *Decimam legionem, contumacius parentem, cum ignominia totam dimisit: item alias immodeste missionem postulantes citra commoda emeritorum praemiorum exauctoravit.*

21 Τοῖς

bit? Hunc sermonem reveriti, in pugnam redierunt.

17 Cæsar milites semper instructos esse jubebat, quasi in festo & in imbri, nocte dieque subito exercitum educturus: ob eamque causam neque tempus neque diem antea definiebat.

18 Cæsar eruptiones facere incitato cursu solebat, ne deprehenderetur a cunctantibus.

19 Cæsar, si tumultuari videret milites, quod expectarentur hostium majores copiæ, non solum non inficias ibat, sed vehementioribus verbis etiam augens, & amplificans, eos confirmabat, ut adversus plures fortius dimicandum putarent.

μὴ αἰδεῖσθε; τ λόγον αἰδεσθέντες οἱ φεύγοντες, ἀνέστρεφον ἐπὶ τὸ μάχιμον.

Καῖσαρ [28] τοὺς στρατιώτας ἀεὶ ὡσκηκὼς ἀσκεῖν προσέταττεν ὡς ἐν ἑορτῇ, ἐν ὄμβρῳ, ἐν νυκτὸς, ἐν ἡμέρας μέλλων ἐξάγειν ἀφνω τὸ δυνάμιν. ἐν ᾧ δὲ τοῦτο ἔπι τ καιρὸν ἔπι τὸ ἡμέραν προέλεγε.

Καῖσαρ τὰς ἐξόδους ἐποιεῖτο σὺν πολλῷ δρόμῳ, ἵνα μὴ [29] προκαταλαμβάνοιτο πρὸς τ ὑστερίζοντων.

Καῖσαρ εἰ πτοουμένους ἑώρα τοὺς στρατιώτας, ὡς [30] προσδοκωμένης τοῖς πολεμίοις μείζονος δυνάμεως, ἀ μόνον ἐξαρνούμενος ἀλλ' ἔτι ἐν πλέονα ὄγκον προσιθεὶς, ἐν μεγαλωνῶν, [31] ἐθάρσυνεν, ὡς πρὸς πλείονας χρὴ γενναιότερον ἀγωνίζεσθαι.

Καὶ-

28 Τοῖς στρατιώταις] MS. τοὺς συστρατιώτας.

29 Προκαταλαμβάνοιτο] MS. καταλαμβάνοιτο.

30 Προσδοκωμένης τοῖς πολεμίοις] Quidam, τοὺς πολεμίους. nostra lectio magis placet: Scribe deinde προσδοκηθείς. *Casaubonus.*

31 Ἐθάρσυνεν] MS. ἐθάρσυνεν.

32 Πολύ-

Καῖσαρ τοῖς στρατιώταις παρήγγειλεν ὅπλα ἔχειν ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ πεποικιλμένα. μάλιστα μὲν κόσμου χάριν· ἔπειτα δὲ, ὅπως καὶ οἱ στρατιῶται τὰ [32] πολύτιμα αἰμάχητα [33] ἡγοῖντο.

Καῖσαρ τὰ ἁμαρτήματα τῶν στρατιωτῶν οὐ πάντα παρεφύλαττεν· ἀλλὰ οὐδὲ τοὺς ἁμαρτάνοντας καθ' ὅλου ἀξίαν ἐπεμωρεῖτο, τῷ συγγνώμῃ ἀνδρείας πειθηνίῳ ἡγούμενος. εἰ μέντοι τις [34] ἐστασίασεν, ἢ τὸν τύπον ἔλειπεν, οὐκ ἂν τοῦτον ἀτιμώρητον παρῆκεν.

Καῖσαρ τοὺς στρατιώτας ἐκάλει συστρατιώτας, τῷ ἰσοτίμῳ τοῦ ὀνόματος προθυμοτέρους ποιῶν εἰς τὰς μάχας.

Καῖσαρ πυθόμενος ἐν Γαλατίᾳ καταλοχισμοὺς φάλαγγας στρατιωτῶν, ὥ-

20 Cæsar militibus præcepit, ut arma haberent auro argentoque ornata, maxime quidem ornamenti causſa: ſed ideo etiam, ut milites res precioſas acrius defendendas ac propugnandas exiſtimarent.

21 Cæsar delicta militum non omnia obſervabat: ſed neque a peccantibus ſatis dignum ſupplicium ſumpſit, veniam fortitudinis effectricem eſſe ratus. At ſi quis tumultum inciperet, aut aciem relinqueret, eum impune ferre nequaquam patiebatur.

22 Cæsar milites commilitonum vocabulo ſolebat appellare, æqualitate nominis promptiores reddens ad ſubeunda in pugnis pericula.

23 Cæsar audiens in Gallia aliquot militum agmina conciſa eſſe, ju-

32 Πολύτιμα] χ. πολιτικά. Caſaubonus.

33 Ἡγοῖντο] MS. ἠγῶντο.

34 Ἐστασίασεν] MS. ἐστάσιον. Quare Cæsar in tumultuantes ſevere animadverterit, vide in gregia ejuſdem ad ſeditioſos apud Placentiam oratione, quæ eſt apud Dionem lib. XLI.

μοσε

35 Ἐπε-

ravit se non ante capillos rasurum, quam ab interfectoribus pœnas repetivisset. Hæc res magnam ei benevolentiam omnium conciliavit.

μοσε μὴ πρότερον ἀποκείραεσθ, πρὶν [35] ἐπεξελθὼν τιμωρῆσαι τοῖς ἀνηρημένοις. τοῦτο πλείστην εὔνοιαν αὐτῷ παρὰ πάντων ἐπεσπάσατο.

24 Cæsar in fame militibus panes distribuebat, quos ex herbis paraverat. Cum Pompejus bellum adversus eum gerens, ejusmodi panem unum videret, occultavit eum, nolens suis militibus hostium continentiam ostendere.

Καῖσαρ ἐν λιμῷ τοῖς στρατιώταις ἄρτους διέδωκε, σκευάσας ἐκ βοτάνης· Πομπηίου δὲ πολεμοῦντος πρὸς αὐτὸν ἕνα ἄρτον προσενεχθέντα τινὶ τῶν, ἀπέκρυψεν, οὐ βουλόμενος τοῖς ἑαυτοῦ στρατιώταις ἐπιδεῖξαι τὴν τῶν πολεμίων ἐγκράτειαν.

25 Cæsar cum Pompejo in campis Pharsalicis prælium committebat. Cum videret multos hostium juvenes & formosos se ob pulchritudinem efferre, præcepit suis militibus, ne corporibus hostium hastas & pila inferrent, sed in ipsas facies intenderent. Illi veriti: ne forma

Καῖσαρ Πομπηίῳ παρετάσσετο πρὸς Φάρσαλον. ὁρῶν δὲ πολλοὺς τῶν πολεμίων νέους καὶ καλοὺς ἐπὶ τῷ κάλλει φρονοῦντας, καὶ σεμνοὺς, παρήγγειλε τοῖς ἰδίοις στρατιώταις, τὰς λόγχας καὶ τοὺς ὀιστοὺς μὴ φέρειν ἐπὶ τὰ σώματα τῶν πολεμίων· ἀλλ' ἐς αὐτὰ τὰ πρόσωπα. οἱ δὲ λωβηθῆναι τὸ κάλλος τῶν προσώπων φοβηθέντες,

35 Ἐπεξελθών] Ita edidi cum MS. pro vulgato ἐπιλθών.

36 Οὐκ

θέντες, καὶ δὴ ἀποσφαγέντες ἔφυγον.

Οἱ Καίσαρος στρατιῶται περὶ Δυρράχιον ἡττηθέντες, ἑαυτοὺς δεκατεύσιμους παρέδωκαν. Καῖσαρ, [36] οὐχ ὡς περὶ πωμοείας αὐτῶν ἐβουλεύετο, ἀλλὰ καὶ παραμυθούμενος, ἀναμαχέσασθαι τὴν ἧτταν, αὐτὸς προέτρεψεν. οἱ δὲ ἐν ταῖς λοιπαῖς μάχαις ἀεὶ παραβαλλόμενοι πολὺ πλείοσιν ἐκράτησαν.

mutilaretur, in fugam se conjiciebant.

26 Cæsaris milites ad Dyrrhachium victi, seipsos decimandos tradiderunt. Cæsar non de supplicio eorum cogitabat, sed eos confirmans ad recuperandam victoriam adhortabatur. Illi in cæteris pugnis confligentes, cum longe pluribus semper victoriam deportarunt.

Καῖσαρ Πομπηΐῳ κηρύξαντος ἔχθραν καὶ πᾶσι μηδετέροις προσηκόοις, ἀντεκήρυξε, καὶ φίλους ἡγήσεσθαι κατ' ἴσον τοῖς ἑαυτῷ συμμαχήσασιν.

27 Cæsar, Pompejo denunciante eos inimicos, qui neutros sequerentur, contra denunciavit, se illos amicorum numero habiturum, æque ac si sibi auxilium ferrent.

Καῖσαρ ὢν ἐν Ἰβηρίᾳ [37] πρὸς τῇ Ἰλέρδῃ γυμνέων ἀνοχῶν, οἱ πολέμιοι προσπεσόντες, πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν ἀπροσδοκήτως κατὰ-

28 Cæsar in Iberia ad Derdam agebat. Factis induciis, hostes ex improviso multos milites adorti prostraverunt. I-

36 Οὐχ ὡς περὶ πωμοείας αὐτῶν ἐβουλεύετο] Lego οὐχ ὅπ. Deest autem negatio, usitato Græcis ac Latinis loquendi genere, id est, Non modo de eorum supplicio nihil cogitavit. *Casaubonus.*

Περὶ πωμοείας] MS. περὶ πωμοείαν.

37 Πρὸς τῇ Ἰλέρδῃ] Certum est ex historicis, Ἰλέρδῃ esse scribendum. Sub finem, σώους δόντας, pro χρήσας ut apud Xenophontem toties, τὸ στράτευμα δόντας. *Casaubonus.*

38 Ἐπὶ-

ipse vero quos illorum in suis castris invenerat, salvos dimisit: magnumque favorem hoc pacto apud milites consecutus est.

καὶ σφῶν. αὐτὸς δὲ ἐκείνων εὗρεν ἐν τῷ στρατοπέδῳ σώας διήκε· καὶ πολλὴν εὔνοιαν [37] ἐπὶ τούτῳ παρὰ τῶν πολεμίων ἐκτήσατο.

29 Cæsar apud Pharsalum Pompejum superperavit. Cum videret suos milites immoderate uti victoria, exclamabat, ut hostibus parcerent.

Καῖσαρ ἐν Φαρσάλῳ Πομπήϊον ἐνίκησεν. θεασάμενος τοὺς ἰδίους στρατιώτας ἀμέτρως τῇ νίκῃ χρωμένους, ἀνεκέκραγε [38] φείδεσθαι τῶν πολεμίων.

30 Cæsar omnibus hostibus debellatis, unicuique ex suis militibus potestatem fecit, ut unum aliquem quem vellet, ex iis conservaret. Sic omnes Romanos qui adversariorum factionem sequebantur, ex fuga revocatos, benevolentissimos in urbe reddidit.

Καῖσαρ τοὺς [39] πολέμους ἅπαντας κατορθώσας, ἑκάστῳ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν ἐπέτρεψεν ἕνα [40] ὃν ἂν βούληται τῶν πολεμίων σώζειν. οὕτω δὴ τοὺς ἀντιστασιώτας Ῥωμαίους ἅπαντας ἐκ τῆς φυγῆς ἀνακαλεσάμενος, εὐνοεστάτους ἑαυτῷ κατεσκεύασεν ἐν τῇ πόλει.

31 Cæsar statuas Pompeji ac Syllæ inimicorum suorum dejectas a multitudine, ipse rursus erexit: magnamque ea re benevolentiam a-

Καῖσαρ τοὺς ἀνδριάντας Πομπηΐου καὶ Σύλα τῶν ἐχθρῶν καταβληθέντας ὑπὸ τοῦ πλήθους, αὐτὸς ἀνέστησε, καὶ μεγάλην εὔνοιαν παρὰ

37 Ἐπὶ τούτῳ] Ἐπὶ τούτοις. *Casaubonus.*

38 Φείδεσθαι τῶν πολ.] Vel φείδεσθαι. *Idem.*

39 Πολέμους] Al. πολεμίους. *Idem.*

40 Ὃν ἂν βούληται] Ἂν, quod in Vulgata aberat, cum MS. addidi.

πρὸς Ῥωμαίων ἐκτήσατο.

41 Καῖσαρ τοιούτῳ λέγοντι ἀπαίσια τὰ ἱερά, καὶ μᾶλλον ἀμείνω ἔφη γίγνεσθαι, ἐπειδὰν αὐτὸς ἐθελήσῃ. καὶ ἅτως ἐπέρρωσε τοὺς στρατιώτας.

Καῖσαρ ἀκαρδίου θύματος εὑρεθέντος, καὶ τὸ πρόβλημα εἰπόντος, ἔφη, εἰ ἄλογον ζῶον καρδίαν οὐκ ἔχει, οἱ στρατιῶται τοῦτ' ἀκούσαντες, ἐθαρρήσαν.

pud Romanos adeptus est.

32 Cæsar cum vates diceret, inauspicata esse sacra: Atqui, inquit, meliora futura esse, si ipse velit. & ita militum animos confirmavit.

33 Cæsar victima sine corde reperta. Et quid, inquit, mirum si brutum animal cor non habet? Hoc audito milites fiduciam sumpserunt.

[CAP. XXIV.]

Σεβαστός.

¶ Σεβαστὸς τοὺς ἐν ταῖς μάχαις καλυφιεμένους οὐκ ἀνῄρει πάντας, ἀλλ' ἐδεκάτευεν.

Σεβαστὸς τοῖς διὰ δειλίαν ὑπολειπομένοις, κριθὰς ἀντὶ πυρῶν σκέλλειν μετρεῖσθαι.

Σεβαστὸς τοὺς ὑπὸ στρατοπέδου διαμαρτόντας σκέλλειν 1 πρὸ τοῦ στρατηγείου

Augustus.

¶ Augustus eos qui in pugnis essent prævaricati, non interficiebat omnes, sed decimabat.

2 Augustus iis qui ob timiditatem minus dextre rem administrassent, hordeum pro tritico jussit mensurari.

3 Augustus eos qui in exercitu deliquissent, jussit ante ducem flexis

λυσι-

41 Καῖσαρ τοιούτῳ λέγοντι] Dubium, τὰ ἱερὰ nè, an τὰ μαίτιος. *Casaubonus.*

Cap. XXIV. 1 πρὸ τοῦ στρατηγείου λυσιζώνους ἑστάναι] *flexu genibus*, hoc est, *genuflexi*. non probo. Lego ve-

ro

genibus ſtare: nonnunquam etiam lateres totum diem ferre.

4 Auguſtus ſuis ducibus imperabat, ut maxime ſecuritatis curam agerent. & continenter hoc iterabat, Feſtina lente: Nam cautus dux, confidenti longe eſt præferendus.

5 Auguſtus eos qui ſingularem virtutem in præliis edidiſſent, ampliſſimis auri, argentique muneribus ornare ſolebat.

6 Auguſtus, eos qui nullo uſu poſtulante ſe in pericula conjicerent, dicebat nihil ab iis differre, qui aureis hamis piſcarentur.

7 Auguſtus in bello contra Brutum & Caſſium

λυσιζώνους ἐσπέναι· ἔστι ἢ ὅτε [2] καὶ τολυφοφορεῖν δ' ὅλης ἡμέρας.

Σεβαστὸς τοῖς ἑαυτοῦ στρατηγοῖς παρήγγειλεν, ἀσφαλείας μᾶλλον φροντίζειν, καὶ συνεχῶς ἐπέλεγε τὸ, Σπεῦδε βραδέως. καὶ τὸ, Ἀσφαλὴς γὰρ ἐστ' ἀμείνων, [3] ἢ θρασὺς στρατηλάτης.

Σεβαστὸς τοὺς ἀνδραγαθοῦσιν ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ μεγάλας ἐδίδου δωρεάς.

Σεβαστὸς τοὺς ἀνὰ λυσιτελείας ῥιψοκινδύνως ἔλεγε μηδὲν διαφέρειν τῶν χρυσοῦς ἀγκίστροις ἁλιευομένων.

Σεβαστὸς ἐν τῷ πρὸς Κάσσιον καὶ Βροῦτον πολέμῳ πε-

10 πρὸ τοῦ στρατηγείου] hoc eſt, *ante prætorium*. Suetonius in Auguſto, *Procaterodelictorum genere variis ignominiis affecit, ut ſtare per totum diem juberet ante prætorium, interdum tunicatos diſcinctoſque*. Caſaubonus.

2 Καὶ τολυφοφορεῖν] Suetonio in Aug. cap. 24. *Vel etiam cæſpitem portantes*. Immo integram quandoque legionem cum ignominia dimittebat, teſte eodem ibidem, imitatus in eo Cæſarem, qui nonam legionem apud Placentiam tumultuantem, punitis ſeditionis auctoribus, totam dimiſit, ut idem teſtatur in Julio cap. 69. nec non Lucano lib. v. Dione lib. XLI. & Appiano lib. II. de B. C.

3 Ἢ θρασὺς στρατηλάτης] Scriptum erat στρατώτης. Ex Suetonio reposuimus veram lectionem. Mirum vero apud eum auctorem in omnibus, quas adhuc vidi, editionibus confundi has duas χεῖρας, ac pro una haberi. *Caſaubonus*.

[4] περαιῶσαι τὴν Ἀδρίαν ἐβούλετο. Μάκιος ναύαρχος τῶν πολεμίων ἐφορμῶν ἐν τῇ νησίδι τῇ κατὰ Βρεντήσιον κωλύσων δῆλος ἦν. ὁ Σεβαστὸς ἐξαπατᾷ τὸν Μάκιον, ὡς μέλλων περὶ αὐτὸν ναυμαχεῖν· καὶ τὰς μὲν τριήρεις ἐν δεξιᾷ τῆς Ἀδρίας πρὸς τὴν Ἰταλίαν ἔπαξε πλεῖν, ὡς τῇ νησίδι ἐπιπλουσομένας. αὐτὸς δὲ φορτίδας πύργων ἐπλήρωσε καὶ μηχανημάτων. Μάκιος δὲ ἐξαπατηθεὶς τῇ παρασκευῇ τῆς ναυμαχίας, εἰς τὸ πέλαγος ἀνεχώρησεν, [5] ὡς ἐν εὐρυτέρῳ μᾶλλον ἢ στενῷ ναυμαχήσων. ὁ δὲ Σεβαστὸς οὐ συνέψευμάχησε, ἀλλὰ ἐν τῇ νησίδι καθωρμίσατο. Μάκιος δὲ ἄλλον ὅρμον οὐκ ἔχοντος, ἀλλὰ βιαζόντως ὑπὸ τῶν πνευμάτων εἰς τὴν Θεσπρωτίδα περαιῶσαι. ὁ

sium, trajicere Adriam volebat. Mutius nauarchus hostibus in insulam appellentibus juxta Brundusium, prohibiturus eos manifesto videbatur. Augustus decipit Mutium, ita se gerens, quasi navali prælio adversus ipsum decertaturus esset, & triremes ad dextram Adriæ versus Italiam navigare jussit, tanquam ad insulam adnavigaturas. Ipse onerarias turribus implebat, & machinis. Mutius deceptus navalis pugnæ apparatu, in pelagus recessit, ut in latiori potius quam angusto mari pugnam faceret. Augustus vero prælium non commisit, sed in insula naves subducebat. Mutius nullum alium portum habens, in Thesprotidem

Σεβα-

4 Περαιῶσαι] MS. περαιῶσαι. Infra pro ἐπιπλουσομένας, idem ἐπιπλευσομένας.

5 Ὡς ἐν εὐρυτέρῳ μᾶλλον ἢ στενῷ ναυμαχήσων. ὁ δὲ Σεβαστὸς οὐ συνέψευμάχησε, ἀλλὰ ἐν τῇ νησίδι καθωρμίσατο] Ita locum hunc cum MS. & Interprete supplevi. Media inter μᾶλλον & νησίδι in Vulgata desiderabantur, relicta post καθωρμίσατο lacuna. Paullo post τὴν Ἀδρίαν edidi, addito cum MS. articulo.

1 Τὴν

coactus est transmittere. Augustus Adriam sine periculo transiens, in Macedoniam pervenit.

Σεβαστὸς τ' Ἀδρίαν ἀκινδύνως, διαπλεύσας, τῇ Μακεδονίᾳ προσέσχεν.

[CAP. XXV.]

Romani.

¶ Celtæ Urbem ceperant: Romani fœdus cum eis fecerunt his conditionibus, ut tributa eis penderent, portamque apertam omni tempore præberent, & terram exercendam concederent. His factis, Celtæ castrametabantur: Romani tanquam amici, multa hospitalia munera miserunt, vinique magnam copiam. Barbari (natura autem Celtica gens ad vinum proclivis est) hausto vino, præ nimia ebrietate prostrati jacebant. Romani impetu facto, eos omnes occiderunt. Ut autem ex fœderum conditionibus omnia viderentur agere, in saxo inaccesso portam apertam ædificarunt.

Ῥωμαῖοι.

¶ Ῥωμαῖοι, Κελτῶν [1] τὴν πόλιν λαβόντων, σπονδὰς πρὸς αὐτοὺς ἐποιήσαντο· φόρους μὲν εἰσφέρειν, πύλην δὲ ἀεὶ ἀνεῳγμένην παρέχειν ἅπασι, καὶ γῆν ἐργάσιμον. Κελτοὶ μὲν δὴ τὰς σπονδὰς ἐφυλάττοντο· Ῥωμαῖοι δὲ ὡς φίλοις ξένια πολλὰ ἔπεμψαν, καὶ οἶνον πάμπολυ· οἱ βάρβαροι· φύσει δὲ τὸ Κελτικὸν ἐπιρροφητικόν· πολλῷ ἀφυσήσαντες τὸν οἶνον, ὑπὸ μέθης ἔκειντο. Ῥωμαῖοι δὲ ἐπελθόντες, ἅπαντας κατέκοψαν· ἵνα δὴ κατὰ τὰς σπονδὰς ἅπαντα πιστὰ δοκεῖν, ἐπὶ πέτρας ἀπροσβάτου πύλην ἀνεῳγμένην κατεσκεύασαν.

Οἱ

[1] Τὴν πόλιν] MS. τὴν Ῥώμην. Infra pro ἀνυπόμβροι, idem ἀνυπόμβροι, quod idem. Ante Σπονδὰς cum eodem inserui articulum. Pro ἀνεῳγμένην, idem ἀνῳγμένην.

Οἱ περὶ Αἰνείαν Τρῶες φύγοντες, Ἰταλίᾳ προσέσχον, καὶ ἀμφὶ ταῖς [2] ἐμβολαῖς ἔ ποταμῷ ἔ Θυμβρειδ. ἐναυλόχησαν· οἱ μὲν δὴ Τρῶες ἀνὰ τὴν χώραν ἠλώντο· αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν βουλεύονται. Ῥώμη Τρωὰς ἀγρευής, Μέχρι πᾶ πλανώμεθα; μέχρι πᾶ πλέομεν; τὶ πλεῖα [3] κα-

2. Trojani Æneæ comites profugi in Italiam appulerunt, & in ostiis fluvii Tyberis latitarunt. Trojani per regionem vagabantur. Uxores eorum consilium ineunt clandestinum. Rhome Troas inquit: Quousque erramus? quousque pelago circumagimur? Agite, na-

2 Ἐμβολαῖς] Malim ἐκβολαῖς. Vide supra l. 3. 5. Pro Θύμβριδ., MS. Οὐεριδ. corrupte pro Θύεριδ. Utrumque dicitur, ut & *Tiberis* & *Tibris*. Primum est apud Maronem lib. VIII. 330.

Tum reges, asperque immani corpore Thybris:
A quo post Itali fluvium cognomine Thybrim
Diximus. ———

alterum præteralios apud Dionysium in Periegesi:

Θύμβρις ἰλιτανόμβρ. καθαρὸν ῥόον εἰς ἅλα βάλλῃ,
Θύμβρις ὑψηέπης ποταμῶν βασιλήϊστ. ἄλλων,
Θύμβρις, ὃς ἰμέρτῳ ἀποτίμητος ἀνδρὶ χαρίζῃ Ῥωμύλῳ.

Ad quem locum inter alia Eustathius Θύμβρις ὁ ποταμός, ὁ καὶ Τίβερις. Nominisque etymon deducit non a *Thybri*, ut Maro, sed a *Tiberio*: Ὁ Τίβερις Ἄλβυλ. ποτὲ καλούμ., ἅτις μετωνόμ., ὡς βασιλέως Τιβερίου τοῦ Αὐτ. Τιβέριος ὄνομα ἰσχυρὸν φησίν, ἢ μᾶλλον ἢ Αὔγουστον, ἀλλ' ἕτεροι ἀρχαιότεροι, ὅς, φασὶν, ἐν μάχῃ πληθυσάσης, καὶ ὑπὸ τῶν ῥεύματος παρενεχθεὶς, ἐπώνυμον ἑαυτῷ ἔ ποταμὸν ἔφηκε. Stephanus: Θύμβρις, ὁ ποταμὸς Ῥώμης, ὃς καὶ Τίβερις. Pluta ejusdem nomina recenset Ortelius.

3 Καταλιξαμένη, καὶ σὺν ἀνδράσι εἰς ἀπόγονα κατηξιωμένη πολὺ δὲ, &c.] Ita lacunam, quæ erat inter κατηξιώμ. & πολὺ δὲ ψέγω, cum MS. & Interprete supplevi. Casaubonus in margine Vulgatæ supplet: καὶ σὺν ἄνδρασι ἀναχθεῖσα μόνῃ. Idem de *Rome* refert Plutarchus in Romulo, ubi addit ex hujus nomine urbi Romæ juxta nonnullos nomen fuisse inditum: & Dionysius Halicarn. Rom. Antiq. lib. 1. Ὁ δὲ τὰς ἱερείας τὰς ἐκ Ἄργους καὶ τὰ κατὰ ἐκείνου ἀραχθέντα συμφράσας, Αἰνείαν φησὶν ἐκ Μολοσσῶν εἰς Ἰταλίαν ἀφίκεσθαι μετ' Ὀδυσσέως, οἰκιστὴν γήλοφόν τινος πόλεως. ὑπομεῖναι δ' αὐτὸν ὑπὸ μιᾶς τῶν Ἰλιάδων Ῥώμης ταύτην ἔλαχε ταῖς ἄλλαις Τρωάσι συμπλεῦσαι μόνῃ, ποιῆσαι μετ' αὐτῶν ἱερὰ τοῦ σπάρου βαστακτὰ τῇ πλάνῃ. ὁμολογεῖ δ' αὐτῷ καὶ Δαμασὶς ὁ Σιγδὺς, καὶ ἄλλοι πλείους. & Servius ad lib. 1. Æn. v. 17. *Clinias refert Telemachi filiam* (lege *Telephi filiam* ex Plutarcho) Romen *nomine*, *Æneæ nuptam fuisse*, *ex cujus vocabulo* Romam *appellatam*. & postea: *Atejus adfirit*, Romam *ante adventum Euandri diu* Valentiam *vocitatam*. Alii a filia

ves comburamus, virosque ad necessitatem hujus incolendæ terræ redigamus. His dictis, prima ignem in naves injecit: postque eam reliquæ Troades. Trojani, navibus destituti, Italiam incoluerunt.

ταφλέξωμεν καὶ τὰς ἄνδρας εἰς ἀνάγκην καταστήσωμεν τοῦ δὲ τοῦ γένους κατοικίσαι. ταῦτα εἰπόσα, πῦρ πρώτη ἐνῆκε ταῖς ναυσὶ, καὶ μετ' αὐτὴν αἱ λοιπαὶ Τρωάδες. οἱ δὲ Τρῶες ἀπορήμενοι νεῶν Ἰταλίαν κατῴκισαν.

3 Romani Coriolanum in exilium agebant. Ille exul Tyrrhenam pervenit, victoriam eis contra Romanos promittens. Fidem habent ei duces, eumque summum imperatorem deligunt. Ille multis prœliis superatis, ad extremum ipsam petebat Urbem, ut per

Ῥωμαῖοι Κοριολανὸν ἐδίωξαν· ὁ δὲ φυγὰς ἦκεν εἰς Τυρρηνίαν, νίκην καὶ Ῥωμαίων ὑπισχνούμενος. πιστεύσαι Τυρρηνοὶ, καὶ στρατηγὸν ἀποφαίνουσιν· ὁ δὲ νικήσας ἐν μάχαις πολλαῖς, ἐπολέμει ἐπ' αὐτὴν ἐλθεῖν τὴν πόλιν, αἰτήσων καὶ κράτος. Ῥωμαίων αἱ μητέρες· ἠγεῖτο δὲ αὐτῶν

filia Euandri ita dictam: alii a fatidica, qua prædixisset Euandro, hu eum locu oportere considere. Heraclides ait Romen nobilem captivam Trojanam huc appulisse, & tædio maris suasisse sedem, ex cujus nomine urbem vocatam. Locus, in quo naves combustæ, dictus inde Cajeta. Auctor Originis Gentis Romanæ: At vero Cæsar & Sempronius ajunt Cajeta cognomen fuisse, non nomen: ex eo scilicet inditum, quod ejus consilia impulsuque matres Trojanæ tædio longi navigii classem ibidem incenderint, Græca scilicet appellatione ἀπὸ τῆς καύσεως, quod est incendere. & Servius ad VII. Æn. v. 2.

Tu quoque litoribus nostris Æneïa nutria

Æternam moriens famam Cajeta dedisti.

scribit: *Lectum tamen est in Philologi in hoc loco classem Trojanarum casu concrematam. Unde* Cajeta *dicta est* ἀπὸ τῆς καύσεως. Vide & supra lib. VII. 43 Addit Plutarchus d. l. viros ob incensam a mulieribus classem iratos, osculo ab iisdem fuisse exceptos & delinitos; indeque morem posteris traditum, ut cognatos suos feminæ osculo salutent. Stephanus v. Σύβαρις, non *Romes*, sed *Sybaræ* hortatu incensas naves refert: verba ejus sunt: Σύβαρις μία τῶν αἰχμαλώτων πεισθεῖσα τὰς ἄλλας τῶν Ἑλλήνων ἐμφρῆσαι τὰς ναῦς, διὰ τὸ ἐξιέναι.

τῶν Οὐετυρίᾳ μήτηρ Κοριολανοῦ προελθοῦσα τῆς πόλεως ἀπλώτων τοῖς πολεμίοις ὡπλισμένοις καὶ Κοριολανῷ προσπεσοῦσα, ἱκετηρίας προέφερε· τὸ δὲ κεφάλαιον τῆς ἱκεσίας ἦν, Εἰ μὲν τὴν πόλιν αἱρεῖν ἔγνωκας πρότερον τὴν μητέρα τὴν σὴν, καὶ πάσας τὰς Ῥωμαίων μητέρας ἀπόκτεινον. Κοριολανὸς ἔπαθεν, ἐδάκρυσεν, ἀνέζυξεν. ἡ μὲν ἀναζυξις ἀσεβὴς· ὀλέθριος δὲ τῷ στρατηγῷ. Τυρρηνοὶ γάρ, ὡς προδόντα νίκην φανερὰν, ἐψηφίσαντο θανάτῳ ζημιῶσαι.

vim eam caperet. Romanorum matronæ, quarum ducem se gerebat Veturia, mater Coriolani, ex Urbe procedentes, obviam ibant hostibus armatis, & Coriolani genibus accidentes supplicum more eum obsecrabant. Caput autem obsecrationis erat: Si urbem capere statuisti, antea matrem tuam, omnesque Romanorum matronas interfice. Coriolanus misericordia motus, lacrymavit atque discessit. Pia quidem discessio: sed exitiosa duci: Tyrrheni enim, quod manifestam certissimamque victoriam prodidisset, publico decreto eum morte mulctarunt.

[CAP. XXVI.]

Σεμίραμις.

Σεμίραμις λουμένη τὴν Σιρακῶν ἤκουσε τὴν ἀπό-

Semiramis.

Semiramis inter lavandum de Siracum defectione cognovit: &

4 Εἰ μή] Duas hasce particulas non agnoscit MS. Possunt quoque eleganter abesse, si hoc modo rescribas & interpungas: τὸ δὲ κεφάλαιον τῆς ἱκεσίας· ἦν πόλιν, &c. Sub finem pro ἐψηίσαντο, cum MS. scripsi ἐψηφίσαντο. Pro κολασθῶσαι, idem, ut & Codd. Casauboni, κομισθῶσι.

Cap XXVI. 1 Σιρακῶν] MS. ut & Codd. Casauboni Σιρακῶν, sed Vul-

repente sine calceis, nondum compositis crinibus, ad bellum exivit. Columnæ autem ejus hæc inscripta sunt: Me natura quidem mulierem finxit: at ego rebus gestis nullo fortissimorum virorum inferior extiti. Ego Nini regnum tenui, ad orientem terminans fluvium Hinamamem: ad meridiem eam terram quæ thure ac myrrha abundat: ab hyeme Saccas & Sogdos. Mare antea nemo Assyriorum vidit: Ego vero quatuor, quibus propter longinquitatem appropinquare nemo potest. Quis enim ea impetu continet? Fluvios coëgi fluere, quocunque

ξασιν· ϗ παραυτίκα ἀνυπόδητ@, μηδὲ τὰς τρίχας ἀναπλεξαμένη· ἐπὶ τ πόλεμον ἐξῆλθε. τῇ ἰδίᾳ αὐτῆς ἐπιγράπαι τάδε, Ἐμὲ γυναῖκα μὲν ἡ φύσις ἐπίησεν· ἐγὼ δ πᾶς ἔργοις τ ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἀδενὸς χείρων ἐγνόμην. 2 ἐγὼ Νίνυ βασιλεύσασα, ἕως ἕω μὲν ὄρεσι παταμὸν Ἰναμάμην· ἕως δ μέσον ἠλίε, τὴν φέρουσαν λιβανωτὸν ϗ σμύρναν· ἀπὸ δ χειμῶν@ Σάκκας, ϗ Σόγδους. θάλασσαν δ᾽ ἕτερον οὐδεὶς Ἀσσυρίων εἶδεν. ἐγὼ δ πόσαρας, 3 οἷς οὐκ ἔξ[ε]ν..... πόρρω πλάσαι· τίς γὰρ αὐτὰς ὁρμὴ ἐνέχῃ; ποταμοὺς ἰσάγκασα

ῥεῖν

Vulgata recte. Consule Strabonem lib. xi. Regio eorum *Sittacena* dicitur. Pro σὺν cum MS. & Interprete edidi σήν.

2 Ἐγὼ Νίνυ βασιλεύσασα] Fortasse μετὰ Νῖνεν. Quis est autem *Inamames* fluvius? nempe is quem Plinius non uno loco *Iomanem* vocat. Eum vide lib. vi. cap. 19. Ex Strabone autem intelliges vix pervenisse usque in Indiam regni Semiramidis fines. Notabis ἕως ἕω pro ἕως ἀνατέλλουσα, & μέσον ἠλίε pro μεσημβρία. Deinde quid appellat ὁρμὴν, aut quid est, τὰς ὁρμὰς ἐνεχῇ? Legendum etiam ὅπου βυλοίμην, vel βυλόμην. Recte vero Codex noster ἐμοὶ ἐχόμενα, non χώμενα, ut Interpretis. Sequitur enim ἃς ἐγὼ δηρὰ σήλας. In fine scribe, ὃν ἐμαυτῇ, non ἅ. *Casaubonus.*

3 Ἃς οὐκ ἔξ[ε]ν..... πόρρω πλάσαι] Αἷς οὐκ ἔξεν ἐλᾶ τὸ πόρρω πλάσαι. *Idem.*

ρεῖν ὅπᾳ [4] βελοίμιν. ἐβελόμην ἢ ὅπᾳ σωίφερε. γῆν ἄκαρπον ἐδίδαξα παρέχειν· ποταμοῖς γὰρ αὐτὴν ἐμιξα ἐμοῖς. ἀνάλωτα τὰ τείχη παρέχον. πέτρας ἀβάτους σιδήρῳ κατειργασάμην. ὁδὸς ἔπεμον ἐμοῖς ὀχήμασιν, ἃς ἀδὲ θηρία διῆλθε. καὶ τῶν ἔργων χρόνος μοι πλείστος ἐγένετο πλὴν, ὃν ἐμαυτῷ καὶ φίλοις ἐχαρισάμην.

vellem. Volui autem, quo conduceret. Terram sterilem fœtam reddidi. Fluviis enim meis eam temperavi. Munitiones invictas constitui. Invias petras ferro domui. Vias meis pecuniis stravi, quas ne feræ quidem prius ambulaverant. & a rebus gerendis satis mihi superfuit temporis, quod mihi & amicis impertivi.

[CAP. XXVII.]

Ῥοδογύνη.

Ῥοδογύνη λουομένη τὰς τρίχας ἐρρύπτετο. ἦκε τις ἀγγέλων, ἔθνος ὑπήκοον ἀφεστηκέναι. ἡ δὲ οὐκ [1] ἀποκρύψαμένη τὰς τρί-

Rhodogune.

Rhodogune lavans crines abstergebat. Venit quidam nuncians, subditam gentem defecisse. Illa non absterso capillis, sed ita ut erant

[4] Βελοίμιν] Ita emendavi cum MS. pro vulgato βελόμην atque ita quoque rescribendum monuerat Casaubonus. Pro απᾳδῆ, MS. απίῃδῃ. Pro ἐσωμιξα, cum MS. edidi ἐμιξα. Item in fine cum eodem nec non Casaubono pro ἑ ἐμαυτῇ, scripsi ὃν ἐμαυτῷ.

Cap. XXVII. 1 Ἀποκρυψαμένη] MS. ἀπορυψαμένη, ut & paullo post pro απορύψατο, ἀπορύψατο. Interpres priore loco ἀποῤῥυψαμένη, sed posteriore ut Vulgata. In fine pro Ῥοδογύντιν, cum MS. edidi Ῥοδογύνην. Enumerat figuras quasdam, quibus in signando uterentur Persarum reges, Thucydidis Scholiastes, sed cujus mentionem facit Polyænus, ei posset addi. Locus is est lib. 1. ad hæc verba: Καὶ ὁ μὲν Παυσανίας ἐς Βυζάντιον δηχθεὶς ἀπὸ πηδῆς ἄσπιδος, ἣν ἐπὶ τῷ ἀσπίδι ἐπεποιήκεσαν Λοκρίδες, καὶ ἡ σφραγὶς ἦν Περσῶν βασιλέως εἰκὼν, καὶ μῦς πίνας, ἡ βασιλέως εἰκόνα· κατὰ δὲ πίνας, ἡ Κύρου σφραγὶς βασιλέως αὐτῶν· κατὰ

revinctis, equum conscendit, & exercitum eduxit, juravitque non ante se crines purgaturam, quam a defectoribus victoriam reportasset, longoque tempore bellum ducens, tandem victoria potita est. Post victoriam lavabat, & crines colligebat: unde Persarum regnum sigillum etiamnum imaginem impressam habet, Rhodogunem disjectis capillis præditam.

χας, ἀλλ' ὡς εἶχεν ἀναδησαμένη, τὸν ἵππον ἀνέβη, καὶ τῷ στρατιᾷ ἐξήγαγε, καὶ ὤμοσε μὴ πρότερον ἀποκρύψασθαι τὰς τρίχας, εἰ μὴ κρατήσειε τῶν ἀποστάντων. καὶ δὴ πολλῷ χρόνῳ πολεμήσασα, ἐκράτησε. μετὰ τὴν νίκην ἐλούσατο, καὶ τὰς τρίχας ἀπεκρύψατο. τῆς Περσῶν βασιλίδος σφραγὶς βασιλικὴ εἰκόνα ἔχει ² ἀναδεδυμένην· τὰς τρίχας ἔχουσα Ῥοδογύνη.

[CAP. XXVIII.]

Tomyris.

Tomyris Cyro adversus ipsam expeditionem faciente, simulabat se hostes metuere. Cum in fugam se Amazonum exercitus conjecisset, &

Τόμυρις.

¹ Τόμυρις, Κύρου στρατεύοντος ἐπ' αὐτὴν, προσεποιήσατο δεδοικέναι τοὺς πολεμίους. ἐφυγε μὲν τὸ Μασσαγετικὸν ἐπ-

ἤλθε

κατὰ δ' ἵππους, ἢ Δαρείου ἵππου, δι' ὃν χρησμὸν ἐπῆρε τὰ Ἰωνικὰ φρονήματα.

² Ἀναδεδυμένην] Ἀναλελυμένην, Casaubonus.

Cap. XXVIII. 1 Τόμυρις, &c.] Hic omnia narrantur ordine inverso: non enim Persæ hoc modo a Massagetis, sed contra Massagetæ a Persis sunt decepti, Consule Herodotum lib. 1. in fine, & Justin. lib. 1: 8. Paullo post pro ὑπὸ τοῦ στρατοπέδου, in MS. ut & Codd. Casauboni legitur ὑπὸ τοῦ Περσικοῦ. Unde inducor, ut vix ita credam perverse contra omnem historiæ fidem scripsisse Polyænum, sed omnem hanc narrationem mutilam, & misere a transcriptoribus esse depravatam; Obstare tamen videtur, quod in fine dicat: ἐπολέμησε Τόμυρις, δυσκινήτους (ita edidi pro δυσκινήτως) ἔχοντας Πέρσας ὑπὸ Κύρου διαθέσεως. Infra, ἐλαύσει MS. non agnoscit.

² Ἀνε-

ἦλθε ἢ τὸ Περσικὸν, καὶ κατέλαβεν ἐν τῷ στρατοπέδῳ πλῆθος οἴνου, τροφῶν, ἱερείων, οἷς ἀνέδην ἐχρήσαντο, καὶ δαψιλῶς, ὅλας νύκτας, ὥσπερ νενικηκότες. ἐπεὶ ἢ πολλῷ οἴνῳ καὶ τροφῇ ἔλαβον, ἐκείνους καθεύδοντας· ἐπελθοῦσα Τόμυρις, δυσκινήτους ἐχόντας Πέρσας αὐτῷ Κύρῳ διέφθειρεν.

sequeretur Persicum agmen, deprehendit in Amazonum castris magnam copiam vini, commeatus, victimarum, quibus affatim & largiter fruebantur, per totam noctem quasi victoriam consecuti. Cum multo vino, luxuque obruti jacerent, ac somnum caperent, superveniens Tomyris, Persas, qui se loco movere vix poterant, una cum ipso Cyro trucidavit.

[CAP. XXIX.]

Νιτῆτις.

Κῦρος Περσῶν βασιλεὺς, 1 Ἀμασιν Αἰγύπτου βασιλέα μίαν τῶν θυγατέρων ἠτήσατο γάμου· ὁ ἢ Νιτῆτιν θυγατέρα Ἀπρίου βασιλέως, ὃν καθεῖλον αὐτὸς ἦρχεν, ἔπεμψεν ὡς αὐτόν. Νιτῆτις ὑποκρινομένη μέχρι πολλοῦ Κύρῳ συνῆν ὡς θυγάτηρ Ἀμάσιδος. ἐπεὶ ἢ πολλῶν τέκνων ἐγέ-

Nitetis.

Cyrus Persarum rex ab Amasi Ægyptiorum rege petiit, ut unam filiarum sibi in matrimonium collocaret. Ille Niteten filiam Apriæ regis, quo devicto ipse regnum capesserat, ad eum misit. Nitetis ad multum tempus Amasis filiam simulans, cum Cyro consuetudinem habebat. Cum vero

ρε-

2 Ἀνίδην] χ. Ἀναΐδην. *Casaubonus.*

Cap. XXIX. 1 Ἄμαση] χ. Ἀμασίαν. *Idem.*

2 Καὶ ἐπήμαντα ἐς δίψαν ἐπιχώρησαν] Suspicor legendum ἰῶν χωρησάντων. hoc est, quum Nitetis multos libe-

multorum liberorum mater evasisset, & mariti summam benevolentiam sibi adjunxisset, confessa est. Apriam suum patrem fuisse, dominum Amasis. Sed etiam cum Amasis vitam obierit, filium ejus Psammetichum ulciscì pulchrum esse. Morem ei gerit Cyrus. At etiam Cyrus antequam susciperet expeditionem, diem suum obiit: At filius ejus Cambyses, a matre persuasus, bellum illud finiit, & Ægyptiorum imperium in Apriæ stirpem vindicavit.

νεκρὸν μήτηρ, ἃ καὶ τὰ γήμαντα ἐς εὔνοιαν ἐπεχύρωσε, ὡμολόγησεν Ἀπρίῃ αὐτῇ πατρὶ, τὸ δεσπότῃ Ἀμάσιδος, γνέσθαι. ἀλλ' εἰ καὶ τέθνηκεν Ἄμασις, τὸ γοῦν αὐτοῦ Ψαμμήτιχον πῆμα καλόν. πείθεται Κῦρος· ἀλλὰ καὶ Κῦρος μοῖρα τοῦ στρατείας ἐπλεύτησεν. ὁ παῖς αὐτοῦ Καμβύσης τῇ μητρὶ πεισθεὶς ἐστράτευσε· καὶ τὴν Αἰγυπτίων χώραν ἔσχε τὸ Ἀπρίου γένος ἀνεκτήσατο.

[CAP. XXX.]

Philotis.

Adversus Romanos militabant Latini, ducem habentes Posthu-

Φιλωτίς.

Ἐπὶ Ῥωμαίους ἐστράτευσαν Λατῖνοι, ἡγεμόνα Ποστό-

liberos peperisset, qui essent futuri pignora amoris erga se Cyri. Notum est liberos appellari pignora. ut & apud Æschylum Clytemnestra suum maritum alloquens appellat Orestem ὑμῶν τε καὶ σῶν κύριον πόσιν. & Aristoteles quoque ἐξομοιοῦσθαι ταῖς τεκνοποιίαις in prim. Oeconomic. dixit. Si quis hanc emendationem non probet, viderit an legi malit, ἐπιχείρησε aut ἐχειρώσατο, ἃ χειρῶσαι, quod est subigere, & vel invitum quo velis aliquem trahere. Vix enim putem verbo ἐχειρώσαι hic esse locum. Sub finem lege, καὶ τὴν τῶν Αἰγυπτίων χώρας ἀρχ. Casaubonus.

Ἐπιχείρησε] MS. ἐπιχείρησε. Unde patet legendum ἐπιχείρησε, quod etiam inter conjecturas est Casauboni. Sub finem cum MS. & Interprete χώραν sustulerim. Pro ἐπήσατο, cum MS. scripsi ἀνεκτήσατο.

1 Πο-

[1] Ποσέμλω ἔχοντες· καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἐζήτουν πρὸς γάμον, ὥσπερ αὐτοὶ τὰς Σαβίνων ἥρπασαν, ἐπὶ τῷ ἀσείστῳ τῆς εἰρήνης. Ῥωμαῖοι τὸ μὲν πόλεμον ἐφοβοῦντο· τὰς δὲ θυγατέρας οὐκ ἐπέμενον ἐκδοῦναι· ἔνθα δὴ Φιλωτὶς θεράπαινα τῷ ὄψιν εὐπρεπὴς, συνεβούλευσεν αὐτῇ τε καὶ ἄλλας θεραπαίνας, ὅσαι τὴν ὄψιν ἀξιαῖ, κοσμῆσαι, καὶ τοῖς πολεμίοις ὡς θυγατέρας ἐκπέμψαι· πρασσομένης, ἐπειδὰν οἱ πολέμιοι λαβόντες αὐτὰς, [2] ἀναπαύσωνται, νύκτωρ ἀναφανεῖν πυρσόν. οἱ μὲν Λατῖνοι συνεκάθευδον ταῖς κόραις. ἡ δὲ ἀνέσχε τὸ πυρσόν· οἱ Ῥωμαῖοι δὲ ἐπανελθόντες τοὺς Λατίνους καθεύδοντας, ἀπέκτειναν.

mium, eorumque filias ad contrahenda cum iis matrimonia postulabant, quemadmodum ipsi Sabinorum virgines rapuerant, si fœdus ac pacem constitui vellent. Romani bellum quidem metuebant: filias autem suas tradere non sustinebant. Tum Philotis serva, facie liberali prædita, consilium dedit, ut se aliasque servas, quæ decora forma essent, ornarent, ac hostibus quasi filias mitterent: inito simul pacto, se, cum hostes ipsis acceptis quieti dedissent, noctu igni significationem daturam. Latini cum puellis cubabant. Illa ignem sustulit. Romani reversi, Latinos dormientes interfecerunt.

[CAP.

1 Ποσέμλω] Πεσέμιον. *Casaubonus.*

2 Ἀναπαύσωνται] Ita reposui cum MS. & Interprete, pro vulgato ἐπαύσωνται.

1 Θύμ-

[CAP. XXXI.]

Cloelia.

Romani cum Tyrrhenis bellum gerentes, constituto fœdere obsides eis dederunt, nobilissimorum virorum filias virgines. Quæ obsidum loco datæ erant, accesserunt ad fluvium Thybrim loturæ. Ex his una Cloelia reliquas omnes hortabatur, ut tunicas circum capita religarent, & fluvii cursum ob profundos gurgites difficilem transitu, tranarent. Cum tranassent, Romani virtutem quidem earum & fortitudinem admirabantur, sed tamen eas Tyrrhenis remiserunt, ut religionem fœderum inviolatam conservarent. Porsenna rex scisitabatur, quænam esset quæ hujus facinoris eis auctor

Κλοιλία.

Ῥωμαῖοι Τυῤῥηνοῖς πολεμοῦντες πιστώματι σωφήκας, ἔδωκαν αὐτοῖς ὁμήρας τῶν δυσμενεστάτων ἀνδρῶν θυγατέρας παρθένους. αἱ δὲ ὁμηρεύσουσαι προσῆλθον ὅπι τὸ ποταμὸν τὸν [1]Θύμβριν λουσάμεναι· μία δὲ ἐξ αὐτῶν Κλοιλία πεῖσασα ἀπίστους ἀναδήσασθαι τοὺς χιτωνίσκους περὶ τὰς κεφαλὰς, καὶ διανήξασθαι τὸ ῥεῦμα ἐκ ποταμοῦ δίναις βαθείαις δύσπορον. ἐπεὶ δὲ διενήξαντο, Ῥωμαῖοι τὴν μὲν ἀρετὴν αὐτῶν, καὶ τὴν ἀνδρίαν ἐθαύμασαν· ἀνέπεμψαν δὲ αὐτὰς Τυῤῥηνοῖς, τὸ πρὸν τῶν σωφήκων φυλάσσοντες. Πορσίνας βασιλεὺς Τυῤῥηνῶν ἀνέκρινε τὰς κόρας, τίς ἦν αὐτῶν ἡ τοῦτο πρᾶξαι πείσασα. Κλοιλία προλαβοῦσα

[1] Θύμβριν] MS. Θύβριν. Vide supra hoc libro, cap. 24. Paullo post pro ὅπι τὰς κεφαλὰς, cum MS. & Interprete edidi ἐπὶ τὰς κεφαλὰς. Infra pro ἀνέπεμψαν δὲ αὐτὰς Τυῤῥηνοῖς, MS. ἀντέπεμψαν δὲ αὐτὰς Τυῤῥηνοῖς. Deinde pro ἡ πρᾶξαι πείσασα, cum eodem & Interprete scripsi ἢ τοῦτο πρᾶξαι.

προσ-

σι τὰς ἄλλας, ὡμολόγησε. Πορσίνας ὑπεραχθεὶς τὸ ἀνδρεῖον τ κόρης, ἵππον αὐτῇ λαμπρῶς κεκοσμημένον ἐδωρήσατο, κ τὰς παρθένους πάσας ἐπαινέσας Ῥωμαίοις ἀπέπεμψεν.

extitisset. Cloelia reliquas prævertens, confitebatur. Porsenna virilem admodum virginis animum admiratus, equum ei splendide ornatum dono dedit, omnesque virgines collaudatas Romanis remisit.

[CAP. XXXII.]

Πορκία.

Πορκία θυγάτηρ Κάτωνος, γυνὴ Βρούτου τ ἄνδρα Βροῦτον, ὑπονοοῦσα ἐπιβουλεύειν Καίσαρι, μαχαιρίῳ κουρέως τ ἑαυτῆς μηρὸν ἀπέτεμεν, ἐπιδεικνυμένη καρτερίαν σώματος, κ ψυχῆς ἐγκράτειαν· τότε δὴ Βροῦτος ἐπίστευσεν αὐτῇ τὸ ἀπόῤῥητον. ἡ δ τοὺς χιτωνίσκους αὐτῆς προσκόμισε τῷ ἀνδρὶ, κ τ χιτώνων ἔνδον τὸ ξίφος· προσελθὼν Βροῦτος μετ τ κοινωνούντων ἐπιθέσθαι κτείνει Καίσαρα. ἐπεὶ δ μετ Κασσίου ἀναταξάμενος ἐν Μακεδονίᾳ πρὸς τ Σεβαστὸν, ἥττης γενομένης, αὐ-

Porcia.

Porcia filia Catonis, Uxor Bruti, maritum suum Brutum suspicata insidias Cæsari struere, novaculo femur suum abscidit, ostentans corporis tolerantiam & patientiam animi. Tum demum Brutus rem arcanam ei credidit. Illa vero tuniculas suas viro attulit, & intra tunicas ensem. Accedens Brutus cum sociis conjurationis in Cæsarem impetu facto, eum occidit. Ubi vero cum Cassio adversus Augustum prælio commisso victus esset, mortem ipse sibi conscivit. Por-

τὶς

cia primum quidem inedia vitam finire conabatur: verum domesticis & cognatis non sinentibus, ignes quasi unctura sese jussit adferri: multosque candentes carbones manibus arreptos in os injecit, & ante devoravit, quam quisquam ex præsentibus succurrere posset. Ita vitam cum morte commutavit Porcia, militaris & fortis ad mortem, virique in primis amans.

τὰς ἑαυτὴν ἀνεῖλεν. Πορκία τὸ μὲν πρῶτον ἀποκαρτερεῖν ἐπειρᾶτο· οἰκείων δὲ καὶ συγγενῶν οὐκ ἐώντων, ἐχάραν ἐκέλευσε κομισθῆναι πυρὸς, ὡς ἀλειψομένη· καὶ τῶν ἀνθράκων ἁρπάσασα πολλοὺς ταῖς χερσὶν ἐνέβαλεν εἰς τὸ στόμα, καὶ κατέπιεν, φθάσαι πρίν τινα τῶν παρόντων βοηθῆσαι δυνάσθαι. οὕτως ἐπιλάθετο Πορκία στρατηγικὴ καὶ ἀνδρεία πρὸς θάνατον, καὶ φίλανδρος γενομένη.

[CAP. XXXIII.]

Telesilla.

Cleomenes Spartiatarum rex, interfectis in prælio Argivis viris ad septem millia septingentos, septuaginta septem, iter Argos direxit, ut per vim urbem caperet. Telesilla musica Argivas armatas ad pugnam eduxit: quæ armatæ in propu-

Τελεσίλλα.

Κλεομένης Σπαρτιατῶν βασιλεὺς κτείνας ἐν πολέμῳ Ἀργείων ἄνδρας [1] ζψοζ', ἐβάδιζεν ἐπὶ τὸ Ἄργος· καὶ κρατῶν αἱρήσων τὴν πόλιν. Τελεσίλλα ἡ μουσικὴ τὰς Ἀργείας ὁπλίσασα, προήγαγε εἰς μάχην· αἱ δὲ ἔνοπλοι πολὺ ἔπαλξιν ἱστά-

1 ζψοζ'] Totidem numerat Plutarchus, in Apophtheg. sed pro fabula habet: Ἐπεὶ δὲ Κλεομένης ὁ βασιλεὺς τῶν Σπαρτιατῶν, πολλοὺς κτείνας, (ἐ μὲν, ἃς ἔνιοι μυθολογοῦσιν, ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα καὶ ἑπτακοσίους φασὶν ἑπτακισχιλίους) ἐβάδιζε πρὸς τὴν πόλιν, &c.

ἱστάμεναι, κύκλῳ τὰ τείχη φρασσόμεναι, Κλεομένη μὲν ἀπεκρούσαντο. [2] Δημάρατον δὲ τὸν ἕτερον βασιλέα ἐξώσαντο· καὶ τὴν πόλιν ἀλῶναι κινδυνεύσασαν ἀνέσωσαν. τοῦτο τὸ στρατήγημα τῶν γυναικῶν μέχρι νῦν Ἀργεῖοι πέμπουσι· [3] νουμηνίᾳ μηνὸς Ἑρμαίου, τὰς μὲν γυναῖκας ἀνδρείοις χιτῶσι καὶ χλαμύσι, τοὺς δὲ ἄνδρας πέπλοις γυναικείοις ἀμφιεννύντας.

gnaculis stantes, circumcirca muros tuentes, Cleomenem repulerunt. Demaratum vero alterum regem etiam expulerunt, urbemque a periculo vindicarunt. Et hoc mulierum stratagema usque in hodiernum diem Argivi celebrant numenia cujusque mensis, mulieres virilibus tunicis & chlamydibus, viros autem peplis muliebribus amicientes.

2 Δημάρατον δὲ τὸν ἕτερον βασιλέα ἐξώσαντο] Plutarchus d. l. τὸν δὲ ἕτερον βασιλέα Δημάρατον, (ὡς Σωκράτης φησὶν) ἐκ τοῦ χωρίδιον καὶ καταφύτου τὸ Γαμφυλιακὸν, ἐξώσαντες.

3 Νουμηνίᾳ μηνὸς Ἑρμαίου] Pugnant hæc juxta nonnullos primo, juxta alios septimo mensis die accidit, teste Plutarcho: Τῷ δὲ μάχῃ οἱ μὲν ἑβδόμῃ λέγουσιν ἱσταμένου μηνὸς, οἱ δὲ νουμηνίᾳ· χωρὶς δὲ καὶ τοῦτο μὴ τοῦτο, πάλαι δὲ Ἑρμαῖα παρ' Ἀργείοις. Dictum fuit hoc festum Τὰ Σεμνικά, ut refert ibidem Plutarchus, qui addit: ταῖς δὲ σωθείσαις ὑπάρχειν τὰ λειτουργίας ἐδόσαν ἱμάτιον καὶ χιτωνίσκον. De eo consule Meursium De Festis Græcorum. Telesillæ, poëtriæ meminit Pausanias in Corinthiac. statuamque illi erectam refert in columna, in fano Veneris, depositis ad pedes Carminum voluminibus, ipsa vero adspiciente galeam, quam manu tenet, capiti eam impositura. Et ex Herodoto refert Carmen, quo hæc mulieris fortitudo longe ante erat prædicta. Illud ex Herodoti lib. VI. cap. 77. quod in eo duobus versiculis auctius extet, subjicio.

Ἀλλ' ὅταν ἡ θήλεια τὰ ἄρσενα νικήσασα
Ἐξελάσῃ, καὶ οὐδὲν οἱ Ἀργείοισι πάσχωσι,
Πολλὰς Ἀργείων ἀμφιδρυφίας τότε θήσει.
Ὡς ποτέ τις εἰρὴ καὶ ἐπ' ἰατρομφὰν ἀνδρὸς ἔπεσεν,
Δεινὸς ὅστις περίλικτος ἀπόλοιτο δικὴ δικαζόμενος.

Poëmatum ejusdem meminit Pausanias in Corinth. Ἐπὶ δὲ τῷ ἄκρᾳ τῇ ὄρνις κορυφαίας ὄζῳ ἱερὸν Ἀρτέμιδος, ἃ καὶ Τελέσιλλα ἐποιήσατο ἐς ἄσματα μέλη. & postea: Τοῦτο γὰρ Ἑλλήνων ἀνθρώπους ἀείσεσθαι Τελέσιλλά φασιν ἢ Πυθαίας ἢ χρῆσαι Ἀπόλλωνος παῖδα ὄντα. Ejusdem meminit Clemens Alexandr. Stromat. lib. IV. Φασὶ δὲ καὶ τὰς Ἀργολικὰς, ἡνίκα ἐν αὐτῶν Τελεσίλλης ἡ ποιητρία, ὅπερ πάτριον ἦν ἀλλήλαις τὰ πολέμια, φαίνεσθαι μόνον πρὸ αὐτῶν, καὶ ἐκείνας τὰ ἄλλα ἢ θαρρεῖν ἐφ' ἑαυτῶν ἐκπεπαιδεῦσθαι. Consule & Suidam.

[CAP. XXXIV.]

Chilonis.

Chilonis Cleandri filia, uxor Theopompi, cum maritum suum captivum asservari ab Arcadibus didicisset, ultro ad hostes venit. Arcades ejus humanitatem admirati, potestatem ei in carcerem introëundi fecerunt. Illa suam vestem marito circumdedit, ejusque ipsa sumpsit, & illum clam egredi jussit. Ipsa vero pro eo apud hostes remansit. Theopompus uxoris stratagemate servatus, etiam ipse sacerdotem quandam Dianæ in Pheneum pompam ducentem rapuit. Tegeatæ,

Χιλωνίς.

Χιλωνὶς Κλεάδα θυγάτηρ, Θεοπόμπου γυνή, μαθοῦσα τὸν ἄνδρα ὑπὸ Ἀρκάδων αἰχμάλωτον φυλάττεσθαι, ἦλθεν ἐς τοὺς πολεμίους ἑκοῦσα· θαυμάσαντες αὐτῆς τὸ φιλάνθρωπον Ἀρκάδες, ἐπέτρεψαν εἰς τὸ δεσμωτήριον αὐτὴν παρελθεῖν. [1] ἡ δὲ τὴν αὐτῆς ἐνθῆτα τῷ ἀνδρὶ περιθεῖσα, τὴν ἐκείνου δὲ αὐτὴ λαβοῦσα, ἔπεισεν αὐτὸν ὑπεξελθεῖν· αὐτὴ δὲ ἀντ' αὐτοῦ ὡδαῖς πρὸς τοὺς πολεμίους ἔμεινε· Θεόπομπος τῷ στρατηγήματι τῆς γυναικὸς θαρσωθεὶς, καὶ αὐτὸς τὴν ἱερέαν τῆς Ἀρτέμιδος εἰς [2] Φενεὸν πομπεύουσαν ἁρπάσας

1 Ἡ δὲ τὴν αὐτῆς ἐνθῆτα, &c.] Simile factum vide supra lib. VII. 50.

2 Φενεὸν] Scribendum videtur Φιτνεὸν, cum Casaubono. Ita dicitur Homero Iliad. β. 605.

Οἱ Φιτνὸν τ' εἶμον, καὶ Ὀρχομενὸν πολύμηλον.

Straboni, Pausaniæ, Stephano, aliis. Callimachi tamen Scholiastes ad ν. 71. Hymno in Delum, ubi sermo de lacu: — φθόγγοι δ' ὁ λέγων ματρυιὰν Φιταίδ. scribit: Φιταῖος, πόλις Ἀρκαδίας ἐγγύς. sed ipse lacus quoque media syllaba correpta profertur Ovidio lib. XV. Metam. ν. 321.

Et lacus Arcadiæ, Pheneum dixere priores,
Ambiguus subjectus aquis.

Plinio lib. IV. cap. 6. *Oppida*, Arcadiæ, *Psophis, Mantinea, Stymphalum Tegea, Antigonea, Orchomenum, Pheneum, Talantium, unde Palatium Roma.* & paullo post: *amnes Ladon, e paludibus Phenei.*

πόλεμον ἤρπασε. Τελεά- ut hanc reciperent. Chilonidem ei restituerunt.
πη τοίνυν τὸν Χολαβεῖν βέλοντες, ἀπέδωκαν αὐτῷ τὸν Χιλωνίδα.

[CAP. XXXV.]

Πιερία.

Οἱ ἐν Μιλήτῳ Ἴωνες πρὸς τοὺς Νηλέως παῖδας στασιάσαντες, ἀνεχώρησαν εἰς Μυοῦντα, κἀκεῖθεν ἐπολέμουν· ἀμὲν οὖν πόλεμον ἄσπονδον οὐ· ἀλλὰ ἐν ταῖς ἑορταῖς οὐ αὐτοῖς ἐπιμιξία. Πύθου ἀνδρὸς ἐνδόξου θυγάτηρ Πιερία, ἑορτῆς οὔσης τῇ θεῷ Μιλησίοις, οὐ Νηλίδα καλοῦσιν, ἦκεν εἰς Μίλητον. [1] Τῶν Νηλέως παίδων... ὄνομα Φρύγιος, Πιερίας ἐρασθείς, ἤρετο τί ἂν αὐτῇ μάλιστα γίνοιτο κεχαρισμένον. ἡ δὲ ἔφη· Εἰ ἐμοὶ διαπράξαιο, πολλάκις καὶ μὴ πολλῶν ἐνθάδε βαδίζειν δύναιτο. σωφρόνως ὁ Φρύγιος ὡς εἰρωνείας καὶ φι-

Pieria.

¶ Inhabitantes Miletum Iones commota seditione adversus Nelei posteros, discesserunt in Myuntem, atque inde bellum inferebant. Non tamen inexpiabile bellum hoc fuit. Sed in festorum solennitatibus coibant. Pythæ viri clarissimi filia Pieria cum festum apud Milesios celebraretur, quod Neleidem appellant, Miletum profecta est. Ex Nelei posteris unus nomine Phrygius, amore Pieriæ captus, rogabat quidnam potissimum ei gratum accidere posset. Mihi, inquit illa, gratissimum fuerit, effici ut quam sæpissime & cum quamplurimis in hunc locum

λίας

1 Τῶν Νηλέως παίδων..... ὄνομα Φρυγ.] Τῶν Νηλέως παίδων ἑνὸς, ὀν. Φρ. In autographo Plutarchi sic scriptum est, τῶν δὲ Νηλέως παίδων ὁ δυνατώτατος, ὄνομα Φρυγίος τὴν Πιερίας ἐρασθείς, &c. *Casaubonus.*

2 Ἢ,

venire liceat. Intellexit Phrygius, eam, pacem & concordiam civium velle, bellumque sustulit Celebris igitur erat Phrygii & Pieriæ amor, qui pacem pro bello præbuisset.

λίας τοῖς πολίταις δέοιτο· καὶ τὸν πόλεμον ἔπαυσε. καὶ ἐνδοξος ὁ Φρυγίλος καὶ Πιερίας ἔρως, εἰρήνην ἀντὶ πολέμου θαλάττης.

[CAP. XXXVI.]

Polycreta.

Milesii cum Naxiis bellum gerebant. Erythræi Milesiis auxilium ferebant. Diognetus Erythræorum dux magnam prædam Naxiorum ceperat, mulieres etiam & virgines plurimas, in quibus erat Polycreta. Eam cum vehementer amaret, non ut cum captiva, sed velut cum uxo-

Πολυκρήτη.

Μιλήσιοι Ναξίοις ἐπολέμουν· Ἐρυθραῖοι Μιλησίοις συνεμάχουν. Διόγνητος Ἐρυθραίων στρατηγὸς λείαν τῶν Ναξίων ἔλαβε πολλήν, καὶ δὴ γυναῖκας καὶ παρθένους πολλάς, ἐν αἷς καὶ Πολυκρήτη. ταύτης ἐρασθείς, οὐχ ὡς αἰχμαλώτου συνῆν, ἀλλ' ὡς γα-

μετῆ

1 Ἐν αἷς καὶ Πολυκρήτη] Apud Plutarch. Πολυκρίτη. *Casaubonus.*

Πολυκρήτη] Non solum Plutarcho, sed & Parthenio in Erot. cap. 9. ex Theophrasto De Rebus Naxicis, & Theophrasto lib. Περὶ τῶν καιρῶν, dicitur Πολυκρίτη, ubi idem multo fusius refertur: isque simul cum Aristotele apud Plutarchum *Polycritam* non captivam facit, sed eam in loco sacro (in Delio templo dicit Parthenius) conspectam Diogneto, eundem in sui amorem pellexisse; sui vero copiam facere noluisse, nisi data fide se, quod ea petiisset, præstitutum; eam vero postulasse, ut regionem (Delium dictam auctor est Aristoteles apud Plutarchum) Naxiis proderet. Addit Parthenius, *Diognetum* quoque per ignorantiam a Naxiis fuisse occisum; *Polycritam* vero postridie, (quod & Plutarchus refert) cum Naxii certatim vittas & serta honoris caussa in puellam congererent, eandem nimio oppressam pondere (sicuti Tarpeja fere apud Romanos) interiisse; ambos vero eodem loco apparatu publico fuisse exustos.

μετῆ γυναικί.[2] ἐν ᾗ ἐν τῷ στρατοπέδῳ τὰ Μιλησίων πάτρια ἑορτὴ· καὶ πάντες ἀνέκειντο μέθῃ καὶ θυμηδίᾳ. Πολυκρήτῃ παρεκάλει Διόγνητον ἀπιτρέψαι τῶν πεμμάτων μερίδας πέμψαι τοῖς ἀδελφοῖς· ἐπιτρέψαντος, ἐμβάλλει μολιβδῆν γραμματεῖον ἐς τὸ πλακοῦντα, τῷ κομίζοντι ἐντειλάμενος φράσαι τοῖς ἀδελφοῖς, ὅπως αὐτὸν μόνοι φάγοιεν ἀπὸ στόματος τῆς ἀδελφῆς. οἱ δὲ εὑρόντες τὸ μόλιβδον, καὶ ἀναπτύξαντες, ἀναγινώσκουσι,[3] νύκτωρ ἐπιθέσθαι τοῖς πολεμίοις διὰ τὴν ἑορτὴν μεθύουσι, καὶ καθεύδουσι, καὶ ἀφυλάκτοις. οἱ στρατηγοὶ ταῦτα μαθόντες, νύκτωρ ἐπέθεντο, καὶ τὸ πολεμίων

re consuetudinem habebat. Agebatur in castris Milesiorum patrium & solenne festum, omnesque vino & lætitia prostrati jacebant. Polycrete rogabat Diognetum, ut sibi liceret bellariorum aliquot portiones ad fratres transmittere. Quo permittente, plumbeum libellum in placentam conjecit, mandans ei qui ferebat, dicere fratribus, ut ipsi soli comederent ex ore sororis profectam. Illi repertum plumbum aperientes, legunt, ut per noctem adoriantur hostes, ob festum inebriatos, ac sine cura dormientes. Quo cognito, duces noctu eruptionem in castra fecerunt, hostesque superarunt. Dio-

ἐκράτησαν. τὸ μὲν τοι Διόγνη-

2 Ἐν ᾗ ἐν τῷ στρατοπ.] Particulam adversativam cum MS. & Interprete deleverim. Festum, cujus meminit Auctor, dictum fuit Θαργήλια, teste Parthenio: Καὶ ἐν τοῖς Μιλησίοις ἑορτὴν ἄγουσιν Θαργήλια ἐπιτελοῦσι· καὶ πολλὰ ἔκφυλα ἐπιτελοῦνται, καὶ τὸ πλεῖστον ἄξια καταλύσεως, τότε παρεκελεύετο φαγεῖν τὸ χωρίον. De eo consule Petrum Castellanum, & Meursium. Paullo post pro μερίδα, cum MS. & Interprete scripsi μερίδας· atque ita quoque Plutarchus.

3 Νύκτωρ ἐπιθέσθαι] Fortasse Νύκτωρ ἐπιθήσεσθαι. quod magis convenit Polyæni stylo. Plutarchus paullo aliter, κελεύσας νυκτὸς ἐπιθέσθαι τοῖς πολεμίοις. *Casaubonus.*

1 Φο-

gnetum autem Polycrete a civibus petivit.

γνῆσιον ἡ Πολυκρήτη γέρας ὤιτο τ πολιτῶν ἠτήσιτο.

[CAP. XXXVII.]

Phocæenſes.

Phocæenſes Phoxum ducem ſecuti, Mandroni Bebrycum regi, qui a finitimis barbaris oppugnabatur, auxilium ferebant. Mandro Phocæenſibus perſuaſit, ut partem aliquam regionis atque urbis delectam incolerent. Qui cum ſæpenumero victores e pugnis reverterentur, magnamque ſpoliorum copiam acquirerent, invidiam Bebrycum erga ſe concitarunt. Qui Mandronis inſidiis ac dolo utentes, de inquilinorum cæde conſilium inibant. Mandronis filia Lampſa-

Φοκαεῖς.

Φοκαεῖς [1] Φοξὸν ἡγεμόνα ἔχοντες Μάνδρωνι βασιλεῖ Βεβρύκων συνεμάχησαν ὑπὸ τ βαρβάρων πολεμουμένῳ. Μάνδρων ἔπεισε τὺς Φωκαεῖς [2] ἐνοικεῖν μέρος τ χώρας καὶ τ πόλεως λαβόντας. ἐπεὶ δὲ πολλάκις μὲν ἐν ταῖς μάχαις ἐνίκων. πολλὰ δὲ λάφυρα ἐκτῶντο, ἐπίφθονοι τοῖς Βέβρυξιν ἐγένοντο. [3] ὥστε ἐπιβουλευόντος Μάνδρωνος, λόχῳ καὶ δόλῳ τὺς Ἕλληνας ἐβούλευσαντο ἀφανίσαι. Μάνδρωνος δυγάτηρ Λαμψάκη παρθένος, μαθοῦσα τὼ ἐπι-

1 Φοξὸν] Φόξον. *Caſaubonus.*

2 Ἐνοικεῖν μέρος τ χώρας] Scriptum erat ἐνίκων perperam. Plutarchus eadem, etſi non iiſdem proſſus verbis: eum vide. *Idem.*

3 Ὥστε ἐπιβουλευόντος Μάνδρωνος, λόχῳ καὶ δόλῳ, &c.] Verto: *ita ut, peregre profecto Mandrone, inſidiis atque dolo Græcos deliberarint necare.* In MS. eſt ἐπιβουλευόντες, quomodo etiam legiſſe videtur Interpres, dum, male, vertit: *qui Mandronii inſidiis ac dolo utentes, de inquilinorum cæde conſilium inibant.* Sed Vulgata recte. Plutarchus: ἐπιβουλευόντες ἂν αὐτῶν ἀπαλλαγῆναι, τ μὲν Μάνδρωνα, χρηστὸν ὄντα καὶ δίκαιον ἀνδρα περὶ τ Ἕλληνας ὑπεισαν· ἐπιβουλεύσοντος δὲ ἐκείνου, παρεσκευάζοντο ἐν Φωκαεῦσι δόλῳ ἀφανίσαι. Quem Φόξον Strategematis initio dicit Auctor, is Plutarcho eſt Φώξος, atque ita in margine Vulgatæ notarat Caſaubonus.

[CAP. XXXVIII.]

Aretaphila.

Nicocrates Cyrenensium tyrannus, cum aliis multis magnisque calamitatibus cives afflixit, tum sacerdote Apollinis Melanippo sua manu interfecto, uxorem ejus Aretaphilam egregia facie præditam duxit. Illa pro patria, maritoque suo pœnas a tyranno repetere conabatur. Primum igitur per venena insidias struxit. Tyrannus Aretaphilam comprehendere jussit, quæ longis acerbisque tormentis examinata, for-

Α'ρεταφίλα.

Νικοκράτης [1] Κυρηναίων τύραννος, ἄλλα τε πολλὰ καὶ δεινὰ εἰργάσατο τὰς πόλεις· καὶ δὴ τὸν ἱερέα τοῦ Α'πόλλωνος Μελάνιππον αὐτοχειρὶ κτείνας, [2] γυναῖκα αὐτοῦ Α'ρεταφίλαν καλὴν ἔσαν ἔγημε. ἡ δὲ ὑπὲρ τῆς πατρίδος καὶ τοῦ ἀνδρὸς, πάσας τὰς τύραννον ἐπῳδάζε. τὸ μὲν δὴ πρῶτον δόλοις ἐπεβούλευε φαρμάκοις· [3] ἀλλοῦσα δ' ἔφασκεν ἐ δηλητήριον, ἀλλὰ φίλτρον παρασκευάσαι, ὅπως ἐρῶντα αὐτῆς ἔχοι τὸν ἄν-

lexici statuat auctorem. Is est ad Iliad N. γ. 130. φευδιλύμνη· ἐπάλληλος· Α'ντρίμαχος δὲ ἐν Ε'τυμολογικοῖς ἔφησι κυρίως λιγαίνειν τὰ ἐπ' ἀλλήλαις κλάδους ἔχοντα δένδρα, ἀφ' ὧν καὶ θαμνώδεις. Eaque in Etymologici Magni Auctore leguntur, voce. Verum fortassis ne hinc quidem sequitur *Andromachum* Etymologici, quod vulgo *Magnum* audit, esse auctorem: cum opus illud recens ex variis, inter quos forte & A'ντρομάχου Ε'τυμολογικά, videri possit collectum.

1 Κυρηναίων] MS. Κρητέων. Verum recte Vulgata. Videndus Plutarchus De Virtut. Mulier. Infra ἄλλοσα δ' ἔφασκεν, &c. quæ omissa ab Interprete, verte: *comprehensa autem non venenum, sed philtrum miscuisse confessa est, ut amantem sui haberet maritum. Tyranni mater tormentis de Arethaphila quæri consuluit: quæ quidam longa*, &c.

2 Γυναῖκα αὐτοῦ Α'ρεταφίλαν] Discedit a Plutarcho, qui Aretaphilam, non Melanippi sacerdotis, sed Phædimi cujusdam, qui & ipse a Nicocrate fuerit occisus, uxorem fuisse narrat. *Casaubonus.*

3 Α'λλοῦσα δ'] ἔφασκεν] Interp. Codd. mutili hac in parte fuere. Nostra lectio optime cum Plutarcho congruit. Scribe mox, Λοιδορία. Deinde, ὁ μὲν ἤγετο, κ.τ.λ. Paullo post κατάπασιν scripsimus, quum essent monstra mera in nostro Codice. ἰχάσατο pro διεχύσατο, vitio scribæ legitur. *Idem.*

[CAP. XXXIX.]

Camma.

Erasinorix & Sinatus tetrarchias in Gallia obtinebant. Sinati uxor Camma corporis pulchritudine & animi virtute nobilis habebatur. erat enim sacerdos Dianæ, quam Galli summa religione colunt, & in pompis ac sacrificiis semper magnificentissimum ornatum gestabat. Hanc Erasinorix, neque persuadere, neque per vim cogere posse vivo marito arbitratus, Sinatum per dolum occidit. Non longo post tempore, Cammam ambiebat. Illa frequenter renuebat. Familiaribus autem & amicis instantibus, & blandissime rem administrantibus, simulavit se eis assentiri. Et quidem inter eos convenit. venie-

Κάμμα.

Τῶν ἐν Γαλατίᾳ τετράρχων ἦσαν Σινόριξ, καὶ Σίναλος. ᾧ Σινάτου γυνὴ κάλλει σώματος καὶ ἀρετῇ ψυχῆς δόκλεεστάτη Κάμμα· καὶ γὰρ ἦν Ἀρτέμιδος ἱέρεια, ἣν μάλιστα Γαλάται σέβονται. καὶ ἦν ἔν τε πομπαῖς καὶ θυσίαις ἀεὶ μεγαλοπρεπῶς καὶ σεμνῶς κεκοσμημένη. ταύτης ἐρᾷ Σινόριξ. καὶ ζῶντος ᾧ ἀνδρὸς ἄπρακτον ἐλπίζων, ἄπο βιάσασθαι, τὸν Σίναλον [1] ἐδολοφόνησεν· οὐκ εἰς μακρὰν δὲ Κάμμαν ἐμνᾶτο. ἡ δὲ ἐπὶ πολὺν μὲν ἀντέλεγε· οἰκείων δὲ καὶ φίλων ἐγκειμένων, καὶ λιπαρῶς θεραπευόντων, ὑπεκείνατο συγκαταθήσεσθαι. καὶ δὴ συνῆλθεν. [2] ἦκεν Σινόριξ εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Ἀρτέμιδος καὶ ὡς ἐπὶ τῇ

1 Ἐδολοφόνησεν] *lege* ἐδολοφόνησεν.

2 Ἦκεν Σινόριξ] Lege, ἦκεν Σινόριξ. Verba sunt Cammæ, quod sequentia indicant. Deinde lege, ἐκελεύσθην αὐτὴ πεῖν. aut tollenda omnino vox αὐτήν. *Casaubonus.*

Σινόριξ] MS. Σινόριξ, & sic Codd. Casauboni. Plutarcho dicitur Σιωόριξ. Male Interpres *Erasinorix*, qui error ortus ex confusione verbi & nominis proprii ἰᾷ Σινόριξ, quod paullo post occurrit.

1 Γ'σ.

τῇ θεῷ τὰς σωθήκας ἔχάμμε πιησώμεθα· ἦκε Σινόριξ, καὶ σὺν αὐτῷ πάντες ὅσοι Γαλατῶν ἐντελεῖς ἄνδρες καὶ γυναῖκες. ἡ δὲ φιλοφρόνως αὐτὸν δεξαμένη πρόσαγε τῷ βωμῷ καὶ ἀπὸ χρυσῆς φιάλης ἔπιεσε· καὶ τὸ μὲν ἐξέπιεν αὐτή, τὸ δὲ ἐκεῖνον ἐκέλευσεν αὐτὴν πιεῖν· ὁ δὲ οἷα δὴ νυμφίος πρὸς νύμφης λαβὼν, ἡδέως πίνει. τὸ δὲ πῶν ἄρα ἦν μελίκρατον πεφαρμαγμένον. ἡ δὲ πεπωκότα ὡς εἶδεν, λαμπρὸν ἀνωλόλυξε, καὶ τὴν θεὸν προσεκύνησεν, εἰπέσα, Χάριν οἶδά σοι, ὦ πολύτιμε Ἄρτεμις, ὅτι μοι παρέσχες ἐν τῷ σῷ ἱερῷ δίκας ὑπὲρ ἐμοῦ ἀνδρὸς λαβεῖν, ἀδίκως δι' ἐμὲ ἀναιρεθέντος· ταῦτα εἰπέσα πρόχρημα αὐτὴ ἀπέθνησκε, καὶ ὁ νυμφίος αὐτῇ συναπέθνησκε πρὸς τῷ βωμῷ τῆς θεοῦ.

bat Erasinorix, & cum eo omnes Galli perfecta ætate viri, ac mulieres. Quem illa perhumaniter exceptum ad aram adducit, & ex aurea phiala bibit, partimque ipsa ebibit, partim illum bibere jussit. Qui tanquam sponsus a sponsa cum voluptate acceptum bibit. Potus autem hic erat mulsum veneno mixtum. Illa cum eum bibisse cerneret, magna voce exclamavit deamque in genua procumbens adoravit, inquiens: Gratiam habeo tibi, veneranda Diana, quod mihi concesseris in tuo templo, pro marito mea causa interfecto supplicium exigere. His dictis confestim & ipsa mortem obiit, & sponsus cum ea simul ad aram Deæ vitam reliquit.

[CAP.

[CAP. XL.]

Timoclea.

Timoclea Thebana soror Theagenis, ejus qui in Chæronea cum Philippo prælium commisit, quique exclamanti, usque quo persequeris? respondit, usque in Macedoniam. Huic mortuo supererat soror. Thebas Alexandro diruente, alii alias civitatis partes vastabant. Timocleæ vero domum invasit Thrax quidam Hipparchus. Qui post cœnam Timocleam in thalamum accersivit: neque hoc solum, sed aurum etiam & argentum, sicubi reconditum haberet, de his quoque confiteri eam cogebat. Illa se multum quidem ornatum auri argentique dicebat habuisse, in por-

Τιμόκλεια.

Τιμόκλεια Θηβαία, Θεαγένης ἀδελφὴ, ἣ Φιλίππῳ τῷ ἐπ' Χαιρωνείαν· ὃς καὶ πρὸς τὴν ἐβοήσαντα, Μέχρι πᾶ διώκεις; ἀπεκρίνατο, Μέχρι τῆς Μακεδονίας. τούτῳ πεπολυτήσαντι, τῆδε ἀδελφή. Θήβας κατέσκαψεν Ἀλέξανδρος. ἄλλοι μὲν δὴ ἄλλα τῆς πόλεως ἐπόρθουν. Τιμοκλείας δὲ τὴν οἰκίαν καταλάβετο Θρᾷξ Ἵππαρχος· ὅτος ὁ Θρᾷξ μετὰ τὸ δεῖπνον ἐκάλει τὴν Τιμόκλειαν ἐς τὸν θάλαμον· καὶ οὐδὲ τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ χρυσὸν καὶ ἄργυρον εἴ πᾳ κεκρυμμένον ἔχοι, καὶ ταῦτα ὁμολογεῖν ἐβιάζετο· ἡ δὲ πολὺ μὲν κόσμον ἔχειν ἔφη

1 Ἵππαρχος] Minus recte vertit Interpres *Hipparchus*, cum vertendum *equitum dux*. Plutarchus: Ἀνὴρ στρατιώτης, ἀνὴρ ἄπιστος, ἀλλ' ὑβριστὴς καὶ ἀκόλαστος· ἦρχε δὲ Θρᾳκίων πρὸς ἵππους, καὶ ὁμώνυμος τῷ τῆς βασιλίσσης, ἀνὴρ ὅμοιος. Notavit id quoque Freinshemius ad Curtium.

2 Ἡ δὲ πολὺ μὲν κόσμον ἔχειν ἔζη, ἀργύρου καὶ χρυσοῦ καὶ νομίσματα] Si quis malit ἀργυρίου τι καὶ χρυσοῦ, habebit Plutarchum auctorem: apud quem ita legitur, ἐμοὶ δοκεῖ σῶμα κόσμου μὲν, καὶ ἀργύρου καὶ ἐσθῆτος πολλῆς καὶ χρυσοῦ καὶ νομίσματος. Non est necesse quicquam mutare. *Casaubonus.*

3 Ἀρ-

ἔφη [3] ἀργύρᾳ καὶ χρυσᾷ, ἔντε ὅρμοις, καὶ ψελλίοις, καὶ σκπώμασι, καὶ νομίσμασιν. ἀλισκομένης δὲ τῆς πόλεως πάντα ἐμβαλεῖν εἰς τὸ φρέαρ ὕδωρ οὐκ ἔχον· ὁ Θρᾷξ ἀπιέναι. ἡ δὲ ἡγεμὼν αὐτὸν εἰς τὴν κῆπον τῆς οἰκίας ἔνθα τὸ φρέαρ ἦν· καὶ καταβῆναι κελεύει. ὁ μὲν καταβὰς τὸ ἄργυρον καὶ τὸν χρυσὸν ἐζήτει· ἡ δὲ ἄνωθεν μετὰ τῶν θεραπαινίδων πολλὰς αὐτῷ λίθους καὶ πέτρας ἐκύλισεν, καὶ κατέχωσε τὸν βάρβαρον. οἱ Μακεδόνες συλλαβόντες ἤγαγον ἐπὶ τὸν βασιλέα Ἀλέξανδρον· ὁμολογήσασαν δὲ αὐτὴν ὡς ἀδικουμένην τὸν Θρᾷκα, καὶ βιαζόμενον ἡμιόλιον, θαυμάζας Ἀλέξανδρος, αὐτῇ τε ἐλευθέραν ἀφῆκε, καὶ πάντας τοὺς ἐξ οἴκου αὐτῆς προσήκοντας.

tibus, & tibialibus, poculis & nummis. Capta autem civitate, se hæc in puteum aqua carentem projecisse. Thrax credidit. Illa duxit eum in hortum ædium, in quo puteus erat, eumque descendere jussit. Qui cum descendens argentum & aurum quæreret, illa desuper cum famulis multos lapides & saxa in eum devolvit, barbarumque obruit. Macedones eam comprehensam ad Alexandrum regem adduxerunt. Confitentem autem ipsam, se, barbarum, qui per vim & injuriam secum egerit, ultam esse: admiratus Alexander, tum ipsam liberam dimisit, tum omnes qui eam generis conjunctione attingerent.

[CAP.

3 Ἀργύρᾳ καὶ χρυσᾷ, ἔντε ὅρμοις, καὶ ψελλίοις, καὶ σκπώμασι, καὶ νομίσμασιν. ἀλισκ.] Ita locum hunc supplevi & emendavi cum MS. & Interprete, nisi quod is ὅρμοις, facete vertat *in portibus*, pro in *armillis*. In Vulgata erat, ἀργύρᾳ καὶ χρυσᾷ, καὶ νομίσματα. ἀλισκ.

1 Λάμ-

[CAP. XLI.]

Ἐρυξώ.

1 Λάαρχος Κυρηναίων βασιλεὺς ἀποδειχθεὶς ὡς Βάττῳ τῷ Ἀρκεσιλάου τοῦ ἀρχηγοῦ φυλάττων, ἐγκρατὴς ἀντὶ βασιλέως τύραννος, πάσῃ πονηρίᾳ χρησάμενος καὶ τοὺς πολιτῶν. ἔχων δὲ παιδὸς ἐκ Βάττου μήτηρ ἦν Ἐρυξώ, σώφρων γυνὴ, καὶ δικαιοπάτη. ταύτης ἐρασθεὶς Λάαρχος ἐμνηστεύσατο. ἡ δὲ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτὴν ἠξίου συμλέγεσθαι. τῶν δὲ 2 ἐξεπίτηδες ἀναβαλλομένων, ἔπεμψεν Ἐρυξὼ θεράπαιναν, ἀπαγγέλλουσαν, νυνὶ μὲν ἀντιλέγειν τοὺς ἀδελφούς· 3 εἰ δὲ σύλλογος αὐτῶν καὶ ὁμιλία γένοιτο, καὶ δὴ συγχωρήσειν τοὺς ἀδελφούς. 4 τῆς δὲ ἀρχῆς ἐκ

Eryxo.

Nearchus Cyrenenſium rex declaratus, ut Batto Arceſilai filio imperium ſervaret, pro rege tyrannus evaſit, omni ſcelere uſus in ſuos cives. Battus autem ex Eryxo natus erat, fœmina modeſta, omniumque juſtiſſima. Hanc amans Learchus, in matrimonium petebat. Illa cum fratribus ſuis eum colloqui juſſit. Quibus dedita opera cunctantibus, miſit Eryxo famulam nunciantem, jam quidem fratres contradicere. Quod ſi conventus eorum, & colloquium haberetur, fore ut hoc fratres concederent. Initio facto conjugii, facile conditionem ſuſcipit, & per

γάμου

1 Λάαρχος] Non recte Interpres *Nearchus*, & *Learchus*. Vide Plutarchum.

2 Ἐξεπίτηδες] MS. ἐπιτηδές. Pro Ἐρυξώ, MS. Ἐρυθρώ. Caſauboni Codd Ἐρυθρώ. Infra pro Ἐρυξώς, MS. Ἐρυξῆς.

3 Εἰ δὲ σύλλογος αὐτῶν] Plutarchus habet συνόδου. *Caſaubonus.*

4 Τῆς ἀρχῆς ἐκ γάμου γενομένης ἀσμένως δέχεται] Hæc confuſa ſunt & mutila. Apparet ex Plutarcho ut ſit legendum. Ejus verba ſunt quæ adſcripſimus: Δεῖ δὲ αὐτὸν εἰ βέλτιστα τύχοιμι φιλίαν πρὸς αὐτὸν καλὰς ἔχειν καὶ τὰ λοιπὰ τῆς ἀρχῆς γενομένης. ὡς δὲ ταῦτα πρὸς ἀδελφὸν, τῷ Λαάρχῳ. Legere ergo potes, τῆς ἀρχῆς ἐκ γάμου γενομένης. ταῦτα ὁ Λαάρχου ἀσμένως δ. *Caſaubonus.*

1 Ἀλ-

γάμε γιομένης ἀσμένως δέχεται, καὶ δὴ νύκτωρ ἄνδρα τῶν δορυφόρων ἔχει πρὸς τὴν Ἐρυξώ, καὶ εἰς τὸ δωμάτιον εἰσελθὼν, πρωτόπλῳ Πολυάρχῳ τῷ πρεσβυτάτῳ τῶν Ἐρυξῶς ἀδελφῶν ἔνδον λοχῶντι, καὶ δύο νεανίσκως ξιφήρεις ἔχοντι, ὑφ' ὧν κατακεντηθεὶς ἀπέθανε. τὸν δὲ Βάττον προαγάγοντες ἀπέφηναν βασιλέα, καὶ Κυρηναίοις ἀπέδωκαν τὴν πάτριον πολιτείαν.

noctem absque satellitibus ad Eryxo venit, & in domicilium quoddam ingressus, incidit in Polyarchum maximum natu inter Erixus fratres, qui intus in insidiis latebant, duosque adolescentes ensibus armatos habentem : a quibus confossus obiit. Illi Battum productum regem designarunt, & Cyrenensibus avitam Reipub. gerendæ rationem restituerunt.

[CAP. XLII]

Πυθόπολις.

Πύθης χρύσεια μέταλλα εὑρών, πάντας τοὺς πολίτας ἐκέλευε μεταλλεύειν, ὀρύσσειν, καθαίρειν χρυσίον, ἄλλο μηδὲν ὁρᾶν, μήτε ἐν τῇ γῇ, μήτε ἐν τῇ θαλάσσῃ. πάντες ἀπηγόρευον, ὅτι καρποὺς ἔχοντες, ὅτι ἄλλο τι τῶν πρὸς τὸν βίον πράττοντες· αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν ἱκέτευσι τὴν τοῦ Πύθου γυναῖκα Πυθόπολιν. ἡ δὲ ἐκέλευσεν ἐκείνας μὲν ἀπέναι καὶ

Pythopolis.

Pythes aureis metallis inventis ; omnes cives jubebat inquirere, fodere, aurum purgare, nullum aliud opus facere, neque in terra, neque in mari. Omnes eam rem molestè ferebant, quod neque fructus haberent, neque quicquam aliud ad vitæ cultum facere possent. Mulieres eorum suppliciter uxorem Pythis orant, ut de eo negocio apud virum suum intercedat. Quæ illas jussit

χαρ-

abire, & bonum animum gerere. Ipsa vero convocatis aurifabris, præcepit eis, ut aureos pisces facerent, bellaria matura, obsonia, cibos, omnia ex auro. Pythes reversus e peregrinatione, cœnam petebat. Uxor auream ei mensam apponit, in qua nihil eduliorum erat, sed omnia facta ex auro eduliis similia. Pythes collaudata artis effictione, postulabat quod ederet. Illa aliud quoddam aureum edulium ei affert, & hoc iterum. Indignanti marito, ac famere se dicenti, respondit: At tu omnem agricolationem & artificium sustuliisti, & aurum inutile fodere jussisti, quod nemini hominum usui est, nisi fructus etiam seminatos plantatosque habeant. Hac uxoris prudentia Pythes edoctus metallorum opera reliquit, & cives ad agriculturam, a- ῥᾳδίως· αὐτὴ γὰρ τοὺς δημιουργοὺς τοὺς χρυσίου καλέσασα, ἐκέλευσε ποιεῖν ἰχθῦς χρυσοῦς, πέμματα, ὠμὰ, ὄψα, βρώματα, πάντα χρυσᾶ. Πύθης ἐξ ἀποδημίας ἦκε, καὶ δεῖπνον ᾔτει. ἡ γυνὴ παρέθηκεν αὐτῷ χρυσῆν τράπεζαν, ἐφ' ἧς παρέκειτο οὐδὲν ἐδώδιμον, ἀλλὰ πάντα χρυσᾶ ἐδωδίμοις ὅμοια. Πύθης ἐπαινέσας τὴν μίμησιν τῆς τέχνης, ἤτει φαγεῖν. ἡ δὲ προσέφερεν αὖθις ἄλλο τι χρυσοῦν ὅμοιον ἐδώδιμον, καὶ τοῦτο πάλιν. δυσχεραίνοντος δὲ, καὶ λιμῶττειν ὁμολογοῦντος· [1] ἀλλὰ γεωργίαν μὲν καὶ τέχνην πᾶσαν κατέλυσας· ἐκέλευες δὲ ἐρύσσειν ἄχρηστον χρυσίον, ἃ ἔστι τοῖς ἀνθρώποις ὄφελος, εἰ μὴ τοὺς σπειρομένους καὶ φυτευομένους καρποὺς ἔχοιεν. τῇ σοφίᾳ δὲ γυναικὸς ἐδιδάχθη Πύθης καταλύσαι μὲν τὴν τῶν μετάλλων ἐργασίαν, ἀφεῖναι δὲ τοὺς πολί-

1 Ἀλλὰ γεωργίαν μέν] Desunt hæc verba, ἡ γυνὴ ἔφη vel ἔφη ἡ Πυθώνης. aut lege cum Plutarch. Ἀλλὰ σὺ γε γεωργίαν μὲν εἶπας, καὶ τ. Casaubonus.

πολίτας ἐπὶ γεωργίαν, καὶ τὰς ἄλλας τέχνας.

liasque artes exercendas dimisit.

[CAP. XLIII.]

Χρυσάμη.

Τῆς Ἰωνικῆς ἀποικίας[1] εἰς τὴν Ἀσίαν ἀφικομένης, τοῖς Ἐρυθρὰς κατέχουσιν ἐπολέμει Κνῶπος ὁ Κοδριδῶν γένους· ὁ θεὸς ἔχρησεν αὐτῷ στρατηγὸν μὲν τῆς Θεσσαλῶν[2] λαοῦ τὸν ἱέρειαν δὲ Ἐνοδίας· ὁ δὲ πρεσβεύεται πρὸς Θεσσαλούς, καὶ μηνύει τὸν λόγιον τοῦ θεοῦ. οἱ δὲ ἔπεμψαν αὐτῷ τὴν ἱέρειαν τῆς θεοῦ Χρυσάμην. αὕτη φαρμάκων ἔμπειρος ἦν, καὶ ταῦρον ἐξ ἀγέλης[3] μέγιστον καὶ κάλλιστον συλλαβοῦσα, τὰ μὲν κέρατα κατεχρύσωσε, καὶ τὸ σῶμα κατεκόσμησε στέμμασι καὶ χρυσοπαίστοις ἀλύσεσι. καὶ μιγνὺς τῇ τροφῇ ἀναμίξασα μανιοποιὸν φάρμακον ἔδωκεν

Chrysame.

Cnopus ex Codridarum genere oriundus, cum iis qui Erythram incolebant, cum Ionica colonia in Asiam deduceretur, bellum gerebat. Deus oraculo prodiderat, ut ducem itineris a Thessalis sumeret sacerdotem Hecates. Qui missa ad Thessalos legatione, sententiam oraculi eis indicabant. Illi sacerdotem ei deæ miserunt Chrysamen. Ea cum pharmacorum magnam peritiam haberet, taurum de grege sumens, maximum & pulcherrimum, ejus cornua inauravit, & corpus ornavit sertis, auroque intertextis purpuris, atque cum pabulo furiosum pharmacum mi-

αὐτῷ

1 Τῆς Ἰωνικῆς ἀποικίας] Ita erat in nostro Codice, poëtice nimirum pro Ἰωνικῆ, quod quare hîc usurparet Polyænus causæ nihil erat. *Casaubonus*

Ἰωνικῆς] Ita reposui cum MS. prio Ἰωνικῆς.

2 Λαοῦ] χ. λαῶν. *Casaubonus.*

3 Μέγιστον καὶ κάλλιστον] Καὶ κάλλιστον, quod in Vulgata aberat, cum MS. & Interprete supplevi. Infra pro ἀντιστραπιδώσατο, idem Cod. ἀντιστραπιδώσει.

4 Καὶ

scens, comedendum ei proposuit. Pharmacum hoc cum ipsum taurum in furorem adegit, tum omnes qui ejus carne vescerentur, in rabiem poterat convertere. Hostes e regione castra locabant. Illa in conspectu & oculis hostium extructa ara, omnibusque rebus, quæ ad sacrificium pertinerent, paratis, taurum jussit adducere. Ille propter pharmacum furens, & œstro percitus, exiliit, magnisque mugitibus editis fugit. Hostes videntes inauratis cornibus, & coronatum, ab hostium sacrificiis in sua castra ferri, quasi bonum signum ac faustum omen suscipiebant, comprehensumque diis immolabant, ac de mortuo quilibet partem arripit, ut numinis & divini sacrificii participes fierent. Continuoque universus

αὐτῷ φαγεῖν. τὸ δὲ φάρμακον αὐτόν τε τὸν ταῦρον ἐξέμηνε· καὶ τὰς γουσαμένας αὐτοῦ μανιχρᾶν ἔμελλεν. οἱ μὲν δὴ πολέμιοι ἀντιστρατοπεδούμενοι ἐν ὄψει τῶν πολεμίων βωμὸν ᾠκοδομήσαντο, καὶ ὅσα πρὸς θυσίαν, ἐκέλευον προσάγειν τὸν ταῦρον. ὁ δὲ κατὰ δὴ φαρμάκου μεμηνὼς καὶ οἴστρῳ ἐξεπήδησεν, καὶ μέγα μυκώμενος ἔφυγεν. οἱ πολέμιοι χρυσόκερων καταστεμμένον ὁρῶντες, καὶ φερόμενον εἰς τὰ ἑαυτῶν στρατόπεδον ἀπὸ τῆς θυσίας τῶν ἐναντίων, ὡς ἀγαθὸν σημεῖον, [4] καὶ οἰώνισμα αἴσιον ἐδέξαντο, καὶ συλλαβόντες καλλιερῶσι τοῖς θεοῖς, καὶ τῶν κρεῶν ἕκαστος φιλοτίμως ἐδέξαντο, ὡς δαιμονίᾳ, καὶ θείας ἱερουργίας μεταλαγχάνοντες. αὐτίκα δὲ πᾶν τὸ στρατόπεδον ἀπὸ μανίας καὶ ἀθαφροσύνης ἐξίστα-

4 Καὶ οἰώνισμα αἴσιον ἐδέξαντο, καὶ συλλαβόντες καλλιερῶσι τοῖς θεοῖς, καὶ τῶν κρεῶν ἕκαστος φιλοτίμως ἐδέξαντο, ὡς δαιμ.] Hoc modo totum hunc mutilum cum MS. & Interprete servavi: Vulgata enim καὶ οἰώνισμα αἴσιον ἐδέξαντο, ὡς δαιμ. orta lacuna ex repetitione τῶν ἐδέξαντο. Pro δαιμονίᾳ quoque cum eodem nec non Interprete, scripsi δαιμονίῳ.

ἐξίστατο. πάντες ἀνεπήδων, διέθεον, ἀνεσκίρτων, τὰς φυλακὰς ἀπέλιπον. Χρυσάμη τοῦτο ἰδοῦσα τὸν Κνῶπον ἐκέλευσε διὰ τάχους ἀναλίσκειν τὴν στρατιάν· καὶ τοῖς πολεμίοις ἐπάγειν, ἀμύναδε μὴ δυναμένοις. ἔτω δὴ Κνῶπος ἀνελὼν ἅπαντας, ἐκράτησε τῆς Ἐρυθραίων πόλεως, μεγάλης τε καὶ εὐδαίμονος.

eorum exercitus furore, & amentia corripiebatur. Omnes exiliebant, discurrebant, saltabant, custodias relinquebant. Chrysame hæc conspicata, Cnopum summa celeritate jubet exercitum expedire, & contra hostes ducere, qui defendendi facultatem non haberent. Ita Cnopus omnibus interfectis, Erethriensium urbe magna florentissimaque potitus est.

[CAP. XLIV.]

Πολύκλεια.

Ἐπὶ Βοιωτοὺς οἱ πάλαι θεσσαλίαν ᾤκουν ἐστράτευσεν Αἴακος ὁ Φιλίππου, Πολύκλειαν ἀδελφὴν ἔχων· Ἡρακλείδαι τε γένος ἄμφω. χρησμὸς ἦν [1] ἄρξειν ὃς ἂν ἐκ γῆς πρῶτος διαβῇ τὸν Ἀχελῷον, ἐπιβῇ τῆς πολεμίας. ἡ μὲν στρατιὰ τὸν ποταμὸν διαβαίνειν ἔμελλε. Πολύκλεια δὲ τὸν πόδα ἐπιδησαμένη, φάσκα-

Polyclea.

Æatus sororem habens Polycleam, ambo ab Herculis stirpe genus ducebant. Oraculum extabat: Qui primus ex hoc genere transmisso Acheloo terram attigerit, urbem cum imperio tenebit. Cum exercitus flumen transiturus esset, Polyclea pedem obligavit, inquiens plantam sibi vulneratam esse. Rosa

1 Ἄρξειν ὃς ἐκ γῆς] MS. Male, confusis vocibus, ἄρξειν ἀπ' ἐκ γ. Unde lego, ἄρξειν ὃς ἀπ' ἐκ γ. Infra pro ἐπιδῆναι, idem Cod. ἐπίδησε.

1 H

gat fratrem Æatum, ut se trans fluvium portet. Ille nihil mali suspicatus, sed tanquam sorori inservire volens, scutum armigeris tradidit: sublataque in humeros Polyclea, alacriter per fluvium vestigia ferebat. Qui cum ad ripam appropinquasset, illa prævertens exiliit, & conversa ad fratrem, inquit: Mihi regnum debetur ex oraculi sententia. Nam prima omnium terram ingressa sum. Æatus intellecto dolo, nequaquam ægro animo tulit: sed puellæ solertiam amplexus, eam in uxorem duxit: simulque imperii gubernacula tenentes, filium Thessalum genuerunt, a quo civitatem etiam Thessaliam nuncuparunt.

σι πρῶτος τὸ σφυρὸν, ὡδ' ἐκάλει τὸν ἀδελφὸν Αἴαπον δι' ἐνεγκεῖν αὐτῷ ὑπὲρ τὸ ποταμόν. ὁ δὲ μηδὲν ὑποπτεύσας, ἀλλ' ὡς ἀδελφῇ βουλόμενος ὑπουργῆσαι, τῷ μὲν ἀσπίδα ἀπέδωκε τοῖς ὁπλοφόροις, τὴν δὲ Πολύκλειαν ἀράμενος, ἐβάδιζε διὰ τοῦ ποταμοῦ σπουδῇ. ² ἡ δὲ γνομένη πλησίον τῆς ὄχθης, φθάσασα ἐξήλατο· καὶ μεταφερθεῖσα πρὸς τὸν ἀδελφὸν, ἔφη· ἐμὸν γέρας ἡ βασιλεία κατὰ τὸν θεῖον χρησμόν· πρώτη γὰρ ἁπάντων τὴν χώραν ἐπέβην. Αἴατος δὲ αἰσθόμενος τὴν ἀπάτην, οὐκ ἐχαλέπηνε· τὸ δὲ φρόνημα τῆς κόρης ἀγάμενος αὐτὴν ἔγημε. καὶ ὑμεῖς βασιλεύοντες, παῖδα Θεσσαλὸν ἐποιήσατο, ἀφ' οὗ καὶ τὴν πόλιν Θεσσαλίαν προσηγόρευσαν.

[CAP. XLV.]

Lesena.

Aristogiton & Armo-

Λέσινα.

Ἀριστογείτων καὶ Ἁρμοδίου

² Η' ἢ, γνομένη πλ.] Vel γνομένη. Nam utroque modo legi potest. *Casaubonus.*

μόδιον πῶς ἐπῆλθεν τοῖς τυράννοις, οὐδεὶς Ἑλλήνων ἀγνοεῖ. [1] Ἰὼ γὰρ Ἀριστογείτονι ἑταίρα, ὄνομα Λέαινα. Ἱππίας τὴν Λέαιναν συλλαβὼν ἐβασάνισεν ἐφ' ᾧ τι ἐξειπεῖν τὰς κοινωνήσαντας τῆς ἐπιθέσεως. ἡ δὲ τὸλεῖσον ὄσον [2] ἀντείχεν ἐκκινωλμένη ᾗ τὸν τύραννον, ἵνα μὴ ἐξείπῃ, αὐτὴ [3] τὴν αὐτῆς γλῶτταν ἀπέ-

dius, quemadmodum in tyrannos impetum fecerint, nemo est Græcorum qui ignoret. Erat Aristogitoni scortum nomine Leæna. Hippias comprehensam Leænam in quæstionibus examinavit; ut conjurationis socios indicaret. Illa pro virili parte restitit: sed tormentorum vi superata, ne aliquid excideret,

δακεν.

1 Ἰὼ γὰρ Ἀριστογείτονι ἑταίρα, ὄνομα Λέαινα] *Harmodii* fuisse amicam testatur Athenæus lib. XIV. Ἐπὶ δὲ Ἁρμοδίου καὶ Λέαινα, ἑταίρα Ἀθηναία, τυραννικὸν πεποίηται, ἅπερ καὶ ἀναιδῶς ἐποίησε καὶ Λαῒς ἡ Κορινθία πρὸς τὸν Θεσσαλὸν ἐρασθεῖσα. Clemens Alexandr. Στρωματ. lib. IV. Ἡ δὲ οὐχὶ καὶ βασάνους ὑπῆλθεν ἀνδρείως Λέαινα ἡ Ἀθηναῖα, σωφρόνως αὐτὴ τοῖς ἑαυτοῦ καὶ Ἀριστογείτονα καὶ Ἁρμόδιον καὶ Ἀναξιγείτονα καὶ κατὰ Ἱππάρχου ὀδυνωμένη; ἵνα ὅπως τὸν ἐξείπῃ, ὦ μάλα φιλαμύνη.

2 Ἀντεῖχεν] MS. ἀντεῖπεν. sed Vulgata recte: sic infra quoque cap. 61. de Epichari: ἡ δὲ ἀντέσχεν. Paullo post pro corrupto ἀπόδωκεν, emendavi ἀπέδωκεν, uti jam hic legit Meursius in Pisistrato. Tertullianus in Apologet. cap. L I. *Attica meretrix carnifice jam fatigato, postremo linguam suam jam cometam in faciem tyranni sævientis exspuit, ut exspuerat & vocem, ne conjuratos confiteri posset, si etiam victa voluisset.* Similem aliorum inter tormenta constantiam refert Clemens Alexand. Στρωματ. lib. IV. Καθάπερ οἱ παλαιοὶ δίκαιοι, ἀπαθεῖς ψυχὰς, καὶ ἀπαρρήτου καρτερίας ἐπεὶ

ἐμόνον Αἰσώπου καὶ Μακεδόνος καὶ Λάκωνος στρεβλουμένου ἐκαρτέρουν, ὡς φησιν Ἐρατοσθένης ὁ τοῖς Περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν ἀναγράψας Ζήνωνά Ἐλεάτην ἀνακρινόμενον, κατατεῖναι τὴν ἀπόπειραν, ἀντιχαρεῖς πρὸς τὸν βασάνους, ἀδὴν ἐξομολογούμενον· ὃς γε καὶ πελεκῶν, καὶ γλώσσαν ἐκτρώγων, φοσσιπύσι τὸν τυράννου· ὃν οἱ μὲν, Νέαρχον οἱ δὲ, Διόμηλον φασὶ καταγράφουσιν. ἐμέλησε δὲ καὶ Θεόδοτον ὁ Πυθαγορείων ἐπαινέσαι, καὶ Παῦλον ὁ Λευκίου γνώριμον, ὡς ἐνιοι Τιμόθεον ὁ Πυθαγορικὸς ὁ τοῦ Περὶ τῆς φιλοσόφου ἀνδρείας, καὶ Ἀχαϊκὸς τοῦ Ἡρακλεώτου. Ad quem locum vid Sylburgius.

3 Τὴν αὐτοῦ γλῶτταν ἀπέδωκεν] Scribo ἀπέκοψεν, vel ἀπέπυσεν. Quod sequitur, αὐτὴν μὲν ὡς ἔσπευσε ὁ ἀκροατὴς, τὸ δὲ ζῶον ἡ λέαινα χαλκῷ δικαιρώσαντες, explicabit tibi Pausaniæ eadem de re ambiguum locum, & proinde male vulgo acceptum, in Atticis. Ἀντὶ δὲ τούτου ἐπεὶ τυραννίδος ἐπαύσαντο οἱ Πεισιστρατίδαι, χαλκῆ λέαινα Ἀθηναίοις ἔστιν ἐς μνήμην ἀνωκάδος. Adi Lactantium lib. primo cap. XX. *Casaubonus.*

4 Αὐ-

suam ipsa linguam abscidit. Athenienses honore meretricem afficere volentes, ipsam quidem non in arce statuerunt: sed animal leænam æneam fabricantes consecrarunt. Si quis in arcem ascenderet, in vestibulo statim leænam æneam conspiciebat, ad memoriam rei gestæ, lingua carentem.

δακεν. Ἀθηναῖοι τὴν ἑταίραν τιμῆσαι θέλοντες,[4] αὐτὴν μὲν οὐκ ἔστησαν ἐν ἀκροπόλει· τὸ δὲ ζῶον τὴν λέαιναν χαλκῆν δημιεργήσαντες, ἀνέθηκαν. εἴ τις ἀνήλθεν εἰς ἀκρόπολιν, ἑώρακεν ἐν τῷ προπυλαίῳ τὴν λέαιναν χαλκῆν, γλῶτταν οὐκ ἔχουσαν ὑπόμνημα διηγήματος.

[CAP. XLVI.]

Themisto.

Themisto fuit Crithonis Oeantii filia. Hanc deperibat Phricodemi tyranni filius Philo. Tyrannus postulavit in matrimonium virginem. Pater contradicebat. Tyrannus filios Crithonis abstractos, in conspectu patris ac matris feris esurientibus objecit: virgineque abrepta, nuptias

Θεμιστώ.

Θεμιστὼ Κρίθωνος Οἰανθίδι θυγάτηρ· ταύτης ἤρα Φρικοδήμου τύραννος παῖς Φίλων. Τύραννος ἐξήτει πρὸς γάμον τὴν κόρην, ὁ πατὴρ ἀντέλεγεν. ὁ τύραννος τοὺς υἱοὺς Κρίθωνος ἁρπάσας ἐν ὄψει τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς, παρέβαλεν θηρίοις πεινῶσι. τὴν

4 Αὐτὴν μὲν οὐκ, &c.] Pausaniæ locum Casaubono adductum male accipit Scaliger ad Eusebii Chron. Num. clo cccc xcvii. Eodem modo ut Noster, etiam Plutarchus De Garrulitate.

Cap. XLVI. 1 Τύραννος παῖς Φίλων. Τύραννος ἐξήτει πρὸς γάμον τὴν κόρην. ὁ πατὴρ ἀντέλεγεν. ὁ τύραννος τοὺς υἱοὺς Κρίθωνος ἁρπάσας ἐν ὄψει τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς, παρέβαλεν θηρίοις πεινῶσι. τὴν δὲ κόρην ἁρπάσασα ἐπτόλις πρὸς γ.] Ita utramque lacunam, quæ erat in Vulgata, ortam ex repetitione vocum τύραννος & ἁρπάσας, cum MS. & Interprete explevi. Antea legebatur τὴν τυραννου παῖς Φίλων..... ὁ τύραννος τοὺς υἱοὺς Κρίθωνος ἁρπάσας..... ἐπτόλις πρὸς γ.

τὴν δ' κόρην ἀποπάσας, ἐπεπλάγ τὸς γαμον. Θεμιστὼ δὲ τὴν ἀνάγκην ὑποκρεναμένη, ξίφος εἰσεκόμισε τῷ κατωνίσκῳ, καὶ τὸ νυμφίον καθεύδοντα ἐν τῷ θαλάμῳ [2] κατακλίνασα, τὸν τράχηλον ὑκόλως ἀπέσφαξεν, ὡς μηδὲ φωνὴν ἢ φονευομένε γενέσθ. [3] ταῦτα δ' πάντα νύκτωρ λαθεῖσα, πάλιν ἐπὶ θάλασσαν κατῆλθεν, ἀνάπλουν εὗρεν, πλεύσα[ς] ἐπιτυχεῖν, τὸ ἱερὸν ἐλκύσουσι, μόνη ἀναχθεῖσα κατὰ τὴν λιμένα. [4] εἰς Ἐλίκην

perfecit. Themisto necessitate compulsa, dissimulans, ensem sub tunica importavit, & sponsum dormientem in thalamo, collum petens, facile interemit, ut ne vox quidem occisi audiretur. His omnibus per noctem clam patratis, ad mare progressa, naviculam invenit: ventumque nacta, eam ab terra abstraxit, & sola solvens navigavit in Græcam quandam Achajæ civitatem, in qua sacrum erat Neptuni templum: in illud supplex confugit. Phrico-

2 Κατακλίνασα] MS. κατακλίνασα. Omissam hanc vocem ab Interprete verte *juxta cubani.*

3 Ταῦτα δ' πάντα] Lege ταῦτα δ' πάντα πραξασα, v. Infra scribe, ἐπὶ ἱκέτην. *Casaubonus.*

4 Εἰς Ἑλίκην πόλιν] Ita edidi pro Vulgato εἰς πόλιν. MS. exhibebat εἰς Ἑλικωνίδ' πόλιν, quomodo in suis quoque videtur invenisse Interpres; vertit quippe: *in Græcam quandam Achaja civitatem.* Sed a facili hoc lapsu Auctorem vindicavi, eique veram lectionem restituit. Probatur ea tum sequentibus mox verbis: ἐκπέσοντα δὲ τῆ Ἑλικαίων τῆ κόρην. tum sub finem Strategematis: οἱ δ' τῆ Ἑλίκην οἰκοῦντες. *Neptunus*, ad cujus fanum *Themisto* confugisse testis est Polyænus, ab urbis hujus templo cognomine dictus est *Heliconius.* Ejus meminere Homerus Iliad. Υ. ϒ, 404. Strabo

κην

lib. IX. Pausanias in Achaïcis, & alii. Gentile Ἑλικαίων, quod est apud Nostrum, apud alium vix reperias. Ἑλικῶτις certe est apud Strabonem, ut & Stephanum voce Ἑλίκη. Quomodo autem ab Ἑλίκη formetur Ἑλικαίων, docet Eustathius ad citatum jam Homeri locum: Παράγει δὲ τὸ πυθέσθαι Ἑλικαίων ὕστερ οἱ Αἰολεῖς ἐκ φρασσύτατο φασὶ πλουσιωτάτης χθονὸς τοῦσι κτύπες κτυπηκές. οἷον, ἕτερος, ἑτέρου ἑτερῶνος ἄλλου, ἀλλαίων. ἑτύμων, ἑτυμαίων. ἀτίμων, ἀτιμαίων, καὶ δι ἐωνίαν ἀνίμαίλον ἕτω φασὶ καὶ Ἑλίκαι, Ἑλικαίων, ἑτοιμοτάτη, Ἑλικαίων. ἵνα δ φασι, ἐ ἐν Ἑλίκαις ἀ Ἀχαΐας τιμώμενον. Cum MS. quoque & Interprete pro Ποσειδῶνος ἱερόν, scripsi Ποσειδῶνος ἱερὸν ἄγιον. Pausaniæ in Achaicis dicitur ἱερὸν ἀρχαῖτατον Ποσειδῶνος Ἑλικωνίε. Quemadmodum vero Auctor

demus alterum filium, occisi fratrem, Heracontem misit, ut ab Elicensibus puellam reposceret. Qui eam tradiderunt. Cum autem solvissent, ingens coorta tempestas navigium depulit ad Rhium Achajæ: ubi appellentibus supervenerunt biremes duæ Acarnanorum summas inimicitias cum tyranno exercentium: qui abreptam navem deduxerunt in Acarnaniam. Vulgus Acarnanorum re cognita, vinctum Heracontem puellæ potestati permiserunt. Tyrannus legationem ad τὸ Ἀχαρνάνων μαθόντες τὰ πεπραγμένα, οἰκτείρουσι τῷ κόρῳ, καὶ τὸν Ἡράκοντα καταδήσαντες, αὐτῇ παρέ-

κλω, πάλιν τ' Ἀχαΐας, ἔνθα Ποσειδῶνος ἱερὸν ἄγιον ἦν. τούτῳ προσέφυγον ἱκέτης. Φερεκύδημος δὲ τὸν ἕτερον τῶν υἱῶν ἀδελφὸν ὄντα φονεύσαντος Ἡράκοντος ἔπεμψεν, ἐξαιτήσοντα ὡς παρὰ τὸν Ἑλικαέων τῷ κόρῃ. οἱ μὲν δὴ ἐξέδωκαν· ἐπεὶ δ' ἀνήχθησαν, χειμὼν μέγας ἐξέωσε τὸ σκάφος ἐπὶ τὸ Ῥίον τῆς Ἀχαΐας· ἔνθα προσορμισάμενοι ἐπιφάνησαν ἡμιολίαι δύο Ἀκαρνάνων ἐχθρῶς πρὸς τὸν τύραννον ἐχόντων, οἳ τὸ σκάφος ἐξαψάμενοι, κατῆγον εἰς Ἀκαρνανίαν. τὸ πλῆθος

Ctor *Helicis* eversionem adscribit Neptuno, indignanti quod *Themisto* supplicem templo suo abstraxerant, ita quoque eidem tribuit Pausanias, non quidem propter unam *Themisto* abreptam, sed varios supplices interfectos, cum ait: Χρόνῳ δ' ὕστερον Ἀχαιοῖς τοῖς ἐν παῦδα, ἱκέτας ἄνδρας ἀποσπάσαντι ἐκ τοῦ ἱεροῦ, καὶ ἀποκτείναντι, ἐκ μισθωσαι τὸ μιάσμα ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος· ἀλλὰ σεισμὸς ἐς τὴν χώραν σείσας αὐτίκα κατασκήλας, τοῦ τε εἰκοδομημάτων τὰ κατασκευὴν, καὶ ὁμοῦ τῇ κατασκευῇ καὶ αὐτὸ τὸ πόλισμα τὸ Ἑλικαέων ἐς ἔδαφος ἔστειλε ἐς ἔδαφος ἔστειλε ἐς τὸν ὕστερα ἐπίσης. Post similium deinde casuum relationem addit & tempus, quo ruina hæc accidit: Ἐγένετο δὲ τὰ Ἑλίκης ἀπόλεια Ἀχαιῶν μὲν Ἀθήνησιν ἐπάρχοντος, πρώτου δὲ ἔτει τῆς ὀγδοηκοστῆς Ὀλυμπιάδος· ὅτε παῖς ἱκάτης, ὃν Δάμων Θέρμου εἶπε τὸ σῶμα. Cum quo convenit Strabo, dum scribit: καταλυθῆναι δὲ Ἑλίκην συμβῆναι περὶ τῆς Λεύκτρων. (licet aliam addat causam) contigit quippe pugna Leuctrica anno II. Olymp. CII.

5 Καταδήσαντες] MS. Νέσαντες. Infra pro γονῆς idem Cod. γονίας. quemadmodum dixit Auctor paullo ante.

παρέδωκαν· ὁ τύραννος πρεσβεύεται ὑπὲρ τῆς παιδὸς πρὸς αὐτὸν· ἢ δὲ εἰ τοὺς γονέας ἀπολάβοι, τότε τὸν ὅρκον ἀποδώσειν ἐπηγγείλατο. Φερεκύδημος πιστεύσας, ἐξέπεμψεν αὐτῇ τοὺς γονέας. οἱ δὲ Ἀκαρνᾶνες κἀκεῖνα ἔλαθον τὸν Ἡρακοντα αἰκισάμενοι πικρῶς ἀπέκτειναν. τὸν δὲ Φερεκύδημον ὀλίγας μὲν πολλὰς ἡμέρας οἱ πολῖται διέφθειραν· οἱ δὲ τὴν Ἑλίκλην οἰκοῦντες, σὺν εἰς μακρὸν καταπόθησαν αὐτοί τε καὶ ἡ πόλις, τῆς μὲν γῆς σεισθείσης, τῆς δὲ πελάγους ἀναπλυσάσης. ἔδοξε τὸ μίασμα γενέσθαι Ποσειδῶνος, ὅτι τὴν ἱκέτιδα αὐτοῦ παρθένον τοῖς πολεμίοις ἐξέδωκαν.

eam pro filio mittit. Illa se, si parentes receperit, filium redditurum recepit. Phricodemus his promissis credens, transmisit ei parentes. At Acarnani Heracontem nihilo minus acerbissimis verberibus confectum occiderunt. Phricodemo post non multos dies sui cives mortem attulerunt. Qui vero Elicen incolebant, non longe post demersi sunt tum ipsi, tum eorum civitas, facto terræmotu, pelagoque procellis exundante. Visumque est hoc Neptuni indignatione accidisse, quod sibi supplicem virginem hostibus tradidissent.

[CAP. XLVII.]

Φερετίμα.

Ἀρχεσίλαος Βάττου Κυρηναίων βασιλέως καταστασιασθεὶς ὑπὸ τοῦ πλήθους, ἐξέπεσε τῆς ἀρχῆς. ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ Φερετίμα

Pheretima.

Arcesilaus Batti Cyrenensium regis filius, per seditionem exactus, a multitudine, imperio privatus est. Mater ejus Phe-

πρὸς

retima, ad Euelthontem regem Salaminis, quæ est in Cypro, adnavigans, suppliciter rogabat, ut auxilium ferret. Cyprius supplicationem ac preces neglexit. Ad extremum Arcesilaus in Græcorum exercitu militans, magnas opes nactus, rediens, imperium recuperavit: cumque acerbissimis suppliciis inimicos suos puniret, a finitimis barbaris interfectus est. Pheretima in tantis calamitatibus animum non abjecit, sed ad Ægypti principem Aryandem confugiens, & quædam sua in Cambysem merita commemorans, magnis copiis terrestribus ac navalibus coactis, intolerabilem se Cyrenensibus præbuit: sic ut etiam filii mortem persequeretur, & generi imperium restitueret.

[1] πρὸς Εὐέλθοντα βασιλέα Σαλαμῖνος τῆς ἐν Κύπρῳ πολίσασα, ἱκέτευσεν, αἰτεῦσα μὴ συμμαχίαν. ὁ μὲν Κύπριος τῆς ἱκεσίας ἠμέλησεν. ἐν δὲ τῷ τίσις Ἀρκεσίλαος Ἑλλήνων [2] συμμάχων ὑπάρξας καπηλῶν, τὴν ἀρχὴν ἀναλαβὼν, πικρῶς πιμωρήσατο τοὺς λελυπηκότας ἐκ τῶν ὁμόρων βαρβάρων ἀνῃρέθη. Φερετίμα πρὸς τὸ δεινὸν οὐκ ἀπηγόρευσεν· ἀλλὰ ὡς τὸν Αἰγύπτιον Σατράπην Ἀρυάνδην καταφυγοῦσα, καὶ πρόφασιν εὐεργεσίας εἰς Καμβύσην προβαλλομένη, πολλὴν δύναμιν πεζικὴν καὶ ναυτικὴν συλλαβοῦσα, προσβαλοῦσα τοῖς Κυρηναίοις ἀνυπόστατος ἐγένετο. ὥστε καὶ δίκας ὑπὲρ τοῦ παιδὸς λαβεῖν, καὶ τὴν ἀρχὴν τὴν ἀρχὴν ἀποδοῦναι.

[CAP.

1 Πρὸς Εὐέλθοντα βασιλέα Σαλαμῖνος] Ita legendum auctore Herodoto *Casaubonus.*

Εὐέλθοντα] MS. προσέλθοντα. Infra pro Ἀρυάνδην, cum MS. & Interprete edidi Ἀρυάνδην. Nomen hoc & supra male erat exaratum. Pro συλλαζοῦσα τοῖς Κυρηναίοις, cum MS. edidi συλλαβοῦσα, προσβαλοῦσα τοῖς Κυρηναίοις.

2 Συμμάχων] Χ. συμμαχῶν. *Casaubonus.*

1 Ἀξιό-

[CAP. XLVIII.]

Ἀξιοθέα.

1 Ἀξιοθέα Νικοκλέους γυνὴ Κυπρίων βασιλέως, πολλῶν ἡκόντων 2 ὑπὸ Πτολεμαίου βασιλέως Αἰγύπτου καταλυσόντων τὴν ἀρχήν· ἐπειδὴ Νικοκλῆς μὲν αὐτὸν ἀνεκρέμασεν· οἱ δὲ ἀδελφοὶ αὐτοῦ σφᾶς αὐτοὺς κατέσφαξαν, αὐτὴ τὰς τῶν πεπλουτηκότων ἀρετὰς ἐζήλωσε. καὶ τὰς τε ἀδελφὰς αὐτῶν, καὶ μητέρας, καὶ γυναῖκας συγκαλέσασα, ἔπεισε μηδὲν ἀνάξιον ὑπομεῖναι τῆς γένους· αἱ δὲ πειθήσασαι, σωέκλεισαν μὲν ἀσφαλῶς τῆς γυναι-

Axiothea.

Axiothea Nicoclis regis uxor, magna multitudine militum veniente ab Ptolemæo Ægypti rege, ad disturbandum regnum, cum Nicocles vitam laqueo finiisset: fratresque ejus sibi ipsis mortem conscivissent, ipsa mortuorum virtutes æmulata est: sororesque eorum ac matres, uxoresque convocavit, & iis persuasit, ne quid indignum genere committerent. Quæ persuasæ fortiter januas muliebris aulæ concluserunt: recurrentesque ad tecta, multi-

κωνί-

1 Ἀξιοθέα Νικοκλέους, &c.] Eandem hanc historiam omnino vide apud Diodorum lib. xx. cui *Nicocles* non Κυπρίων βασιλεὺς, sed ἔφιππος τῆς Πάφου, ita ut fuerit tantum *Paphi*, urbis insulæ *Cypri*, rex sive tyrannus. Cyprus quippe distincta in varia regna. Curtius lib. IV. cap. 3. *Cypriorum quoque regibus, qui & a Dario defecerant ad ipsum, & oppugnanti Tyrum miserant classem, pro merito honores habitus est.* Lucem a Nostro mutuare potest Diodorus, qui tantum scribit *Nicoclem* manus sibi intulisse; cum Polyænus scribat laqueo eum vitam finiisse. Ceterum hic est *Nicocles*, ad quem Isocrates scripsit Orationes. Varie nomen ejus apud Auctores scribitur, *Nicocreon* scilicet, *Nicocles*, & *Nicotheon*. Vide Faullum Leopardum lib. I. Emend. cap. 10. & Casaubonum ad Athenæum lib. VIII. cap. 9. Et quæ Polyæno *Axiothea*, Athenæo est *Biothea*: unde Leopardus Ovidii locum, qui est in Ibide v. 317.

Quodque ferunt Brotean fecisse cupidine mortis,
Des tua succense membra cremanda pyra.

explicat de *Axiothea*, legens pro *Brotean*, *Biotheam*.

2 Παρὰ Πτολεμαίου, βασιλέως Αἰγύπτου] Πτολεμαίου cum MS. & Interprete interui.

3 Διὰ

tudine civium confluente, liberos, quos in ulnis ferebant, interfecerunt, & igne tectis injecto, aliæ gladiis semetipsas occiderunt, aliæ confidenter in flammam insilientes perierunt. Axiothea vero ducem se in periculis optimam præstabat. Cum enim videret omnes egregie jacere, tum etiam ipsa summisso gladio per cædem se in flammam conjecit, ut ne mortuo quidem corpore hostes potirentur.

κωνίπδ@· τὰς θύρας· ἀναδραμεῖσαι ὃ ἐπὶ τὰ στέγη, ξ ωλήθως τ πολιτῶν σὺν δεδραμηκότος· τὰ μὲν τέκνα φερόμενα ἐν ταῖς ἀγκάλαις ἀπέσφαξαν, πῦρ ὃ ἐνέβαλον τοῖς ὀρόφοις, αἱ μὲν ταῖς ξίφεσιν αὐτὰς διεχρήσαντο, αἱ ὃ εὐθαρσῶς τῇ φλογὶ ωροστρέχουσαι διεφθείροντο. Ἀξιοθέα ὃ ἡρατηγὸς ὢν ἐν ταῖς δεινοῖς ἀρίστη· ὅτε γὰρ εἶδεν εὐθέως ἀπίστους κειμένας, τότε ϗ αὐτὴ τὸ ξίφ@ καθεῖσα [3] διὰ τῆς σφαγῆς, αὐτὴ ἑαυτὴν ἔῤῥιψεν εἰς τὴν φλόγα· ἵνα μηδὲ νεκρὰ σώμα@ οἱ πολέμιοι κρατήσωσιν.

[CAP. XLIX.]

Archidamis.

Pyrrhus Epirotes bellum in Lacedæmonem

Ἀρχίδαμις.

Πύῤῥ@ Ἠπειρώτης ἐ-

ρα-

3 Διὰ τ σφαγῆς] Interpres *per eadem.* Verte *per jugulum.* Simili ratione Asdrubalis uxor, postquam maritus ad Scipionem supplex se contulisset, jugulatis duobus filiis, & in ignem conjectis, semet quoque superinjecit, testibus Appiano, & Floro lib. II. cap. 15. Cimbrorum quoque uxores, post cæsos per Marium maritos, suffocatis elisisque passim infantibus, vel semet intereme-runt, vel mutuis vulneribus conciderunt. apud Florum lib. III. cap. 3. Simili quoque proposito Phocides maritis suis victoriam peperere, infra hoc libro cap. 65. Φωκίων συμβάλλειν εἰς μάχην, αἱ Φωκίδες ἔπεισαν· Τύλλω παμμιγεῖσι πεσούμεθα· ἢ πεδὰν ὃ αἰδοίμεθα θεὸν ἀνδρας ὑβριζόμενοι, αὐτοὶ τ πνεῦμ μὴ πᾶσι τέκνων ἀπολῶμεν, ἢ Τύλλιον ψάσασα καταπαύσομεν.

1 Καὶ

στράτευεν ἐπὶ Λακεδαίμονα· μάχης ἰσχυρᾶς περὶ τῆς πόλεως γενομένης, ἀναχωρήσαντες οἱ Λάκωνες ἐβουλεύσαντο, παῖδας μὲν καὶ γυναῖκας εἰς Κρήτην ὑπεκθέσθαι· αὐτοὶ δὲ κινδυνεύειν μέχρι νίκης ἢ θανάτου. Ἀρχιδαμίς Κλεάδα βασιλέως θυγάτηρ ἀντεῖπε τῇ γνώμῃ, [1] καὶ καλὸν εἶναι τοῖς Λακαίναις μὴ τῶν ἀνδρῶν ἀποθανεῖν, ἢ ζῆν μετ' αὐτῶν. καὶ δὴ [2] πρὸς αὐτὰς ἐνείμαντο τὰ ἔργα τοῦ πολέμου· ἐτάφρευον, ὤρυττον, ὅπλα προσέφερον, βοράν ἔθηγον, τοὺς πεπωσκομένους ἐθεράπευον. ὥστε καὶ οἱ Λάκωνες εὐτολμότεροι πρὸς τὸν ἀγῶνα ἐγένοντο, τὴν ἀνδρίαν τῶν γυναικῶν ὁρῶντες, καὶ τὸν Πύρρον ἀπεκρούσαντο.

inferebat. Acri prælio pro urbe commisso, discedentes Lacedæmonii, consilium iniverunt, ut liberos atque conjuges in Cretam exponerent: ipsi vero periculum tantisper subirent, donec aut victoriam assequerentur, aut vitam amitterent. Archidamis Cleadæ regis filia hoc consilium improbavit, inquiens pulchrum esse Lacænis, ut cum viris una mortem oppeterent, aut simul cum eis viverent. Itaque opera bellica inter se partiebantur: fossas ducebant, fodiebant, arma adferebant, hastas acuebant, vulneratos curabant. Qua re factum est, ut Lacones ad certamen audaciores evaderent, mulierum virtutem conspicati, Pyrrhumque repellerent.

CAP.

1 Καὶ καλὸν ταῖς Δακ.] Scribe; καὶ καλὸν ἐν τοῖς Δ. vel ὡς καλὸν. Casaubonus.

2 Πρὸς αὐτὰς] MS. πρὸς αὐτάς.

2 Λακε-

[CAP. L.]

Laodice.

Antiochus, qui Deus appellabatur, Laodicen uxorem duxit, ex qua natus est ei filius Seleucus. Secundam duxit Berenicen Ptolemæi regis filiam, ex qua relicto filio infante mortem obiit, successoremque regni Seleucum designavit. Laodice operam dabat, ut

[1] Λαοδίκη.

Ἀντίοχος ὁ προσαγορευθεὶς Θεὸς, ἔγημε Λαοδίκῃ [2] ὁμοπατρίαν ἀδελφὴν, ἐξ ἧς αὐτῷ παῖς ἐγένετο Σέλευκος. δευτέραν ἔγημε Βερενίκῃ Πτολεμαίου βασιλέως θυγατέρα, ἐξ ἧς λιπὼν παῖδα νήπιον ἐτελεύτησε, [3] ᾗ δὲ δο-

χοὺν

1 Λαοδίκη] Σαπαείσιν. *Casaubonus.*

2 Ὁμοπατρίαν ἀδελφὴν] Omittit has voces Interpres, quæ tamen tanti sunt, ut absque iis stemma regum Syriæ esset corruptissimum: ex his enim corrigitur locus Appiani, qui in errorem deduxit viros maximos. Est is in Syriacis pag cxxx. Ἀλλὰ ὁ μὲν (Ἀντίοχος) Θεὸς ἐπικληθεὶς ἀγαμὸς ἐτελεύτησε· δύο δὲ εἶχε, Λαοδίκην τὴν Βερενίκου, ἐξ ἧς ἐρασθεὶς τῆς ἰδίας γάμου, Πτολεμαίου καὶ Φιλαδέλφου θυγατέρος. Hic quippe pessime legitur θυγατέρος, quasi habuisset Antiochus Deus duas Ptolemæi Philadelphi filias uxores, cum altera solum fuerit ejusdem filia, *Berenice* scilicet, altera vero juxta Polyænum, filia Antiochi Soteris, Antiochi Dei soror. Quare Palmerius a Grentemesnil, qui primus Appiani locum restituit, dum monet aliquid videri deesse, recte legit, ἐξ ἑρπυς τῆς ἰδίας γάμου, καὶ μὲν ὁμοπάτορον ἀδελφὴν, καὶ δύο Πτολεμαίου καὶ Φιλαδέλφου θυγατέρος.

3 Διέδοχον καὶ ἀρχὴς ἀποδείξας Σέλευκον] Non ipse sed sub specie illius *Artemon* quidam, quem *Laodices*, necato jam marito, eodemque fratre, forma & voce eidem simillimum, in lectulo ejusdem collocaverat, teste Val. Maximo lib. IX. cap. 14. ext. 1. *Regi* Antiocho, *unus ex aqualibus, & ipse regia stirpis, nomine* Artemon, *perquam similis fuisse traditur. Quem* Laodice *uxor* Antiochi, *interfecto viro, dissimulandi sceleris gratia, in lectulo perinde quasi ipsum regem ægrum collocavit. Admissumque universum populum & sermone ejus & vultu consimili fefellit: credideruntque homines ab* Antiocho *moriente* Laodicen *& natos ejus sibi commendari.* Idem quoque tradit Plinius lib. VII. cap. 12. nisi quod in eo a Valerio abeat, quod *Artemonem* illum non regii generis, sed e plebe fuisse dicat. Verba ejus: Antiocho *regi Syriæ e plebe nomine* Artemon *in tantum similis fuit, ut* Laodice *conjunx regia, necato jam* Antiocho, *mimum per eum commendationi, regnique successioni peregerit* Et ex eo Solinus cap. 1. pag. 8. *Regem* Antiochum Artemon *quidam e plebe Syriatica sic facie amula mentiabatur, ut postmodum* Laodice, *uxor regia, objecto populari ipso tamdiu dissimulaverit defunctum maritum, quod ex arbitra-*

tu

χον τ ἀρχῆς ἀποδείξας Σέλευκον. Λαοδίκη τ ἐκ τ Βερονίκης ἐπιτρεφόμενον ἀναιρεθῆναι διεπράξατο. Βερονίκη προῆλθεν ἐς τὸ πλῆθος ἱκέτις, ἔλεον καὶ βοήθειαν ᾠδὰ τ ἀρχομένων αἰτουμένη· οἱ δ τὸν παῖδα περιδυκότες, ἕτερον ὁμοιοτρόπως ἔμοιον προήγαγον ἐς τὸ πλῆθος, ὡς αὐτὸν ἐκεῖνον ὄντα, προσποιησάμενοι ὑπὲρ τῆς βασιλικῆς δορυφορίας· τῇ δ Βερονίκῃ φυλακὴν μισθοφόρων Γαλατῶν ἐπέστησαν, ᾗ τόπον ἔδωκαν τ βασι-

is qui ex Berenice genitus fuerat, circumventus per dolum e medio tolleretur. Berenice supplex ad multitudinem prodiit, misericordiam & auxilium a subditis flagitans. Qui vero interfecerant puerum, alium quendam interfecto simillimum produxerunt in populum, eumque ut ille esse videretur, regio satellitio stipaverunt. Berenicæ vero præsidium stipendiariorum Gallorum dederunt, locumque ei regiæ firmissimum tradidérunt, & jusjurandum at-

λείων

tu ejus regni successor ordinaretur. Idque vero est propius. Quæ nostro Λαοδίκη, Latinis est *Laudice*, eadem forma, qua *Laudicea* pro *Laodicea*, *Laucoon* pro *Laocoon*, *Laumedon*, pro *Laomedon*, & qua *eu* diphthongus resolvitur in *eo*, de quo jam supra lib. v. cap. 23. & quæ Græcis Βερονίκη, Latinis, mutato *e* in *o*, quod in aliis quoque obtinet, est *Berenice*.

4 Καὶ τόπον ἔδωκαν τῇ βασιλείων ἐγχειρῆσαι] Loco huic nomen fuisse *Daphnen* (quod fuit Antiochiæ suburbium, de quo Casaubonus ad Julii Capitolini M. Antonin. Philosophum cap. 8.) tradit Justinus lib. XXVII. cap. 1. ubi eandem hanc erga *Berenicen* perfidiam refert, tribuens *Seleuco*, quæ nostro nec non Appiano rectius adscribuntur *Laodicæ Portio* Beronice, *cum ad se interficiendos*

missos didicisset, Daphnæ *se claudit. Ubi cum obsideri eam cum parvulo filio nuntiatum Asiæ civitatibus esset, recordatione paterna, majorumque ejus dignitatis, casum tam indignæ fortunæ miserantes, auxilia ei omnes misere.* Non autem pater *Laodices* ad filiæ auxilium advolavit, ut scribit mox his verbis Polyænus: ὑπ' ὄσπ μεταπεμφθεὶς ἀπ' αὐτῶν Πτολεμαῖος ἦκεν, ὁ πατὴρ φιλοῦσαν· Sed frater: diserte quippe Justinus d. l. *Frater quoque Ptolemæus periculo sororis exterritus, relicto cum omnibus viribus advolat. Sed Beronice ante adventum auxiliorum, cum vi expugnari non posset, dolo circumventa trucidatur.* Cum quo consentit quoque Appianus, dum scribit: ἡ αὐτὸν ἐκτείνει Λαοδίκη, ἡ ἐπ' ἐκείνοις Βερενίκῃ τε ἡ τῷ Βερενίκης βρέφει. ἡ Πτολεμαῖος ὁ τ Φιλαδέλφου τοῦτο τιτρώσκει, Λαοδίκειαν ὑπτεῖται, ἡ ἐς Συρίαν

que fœdus inibant. Aristarcho medico, quem secum Berenice habebat, suadente, ut pacem cum eis faceret, credidit. At illi juramento quasi stratagemate usi, Berenicem statim adorti jugularunt. Quæ vero circa eam erant mulieres defensionem parantes, plurimæ ceciderunt. Panariste autem, Mania, & Gethosyne corpus Berenices obruentes terra, aliam quandam in lectum collocarunt, quasi illam adhuc viventem, & vulnus acceptum ex eo sanaturam: ac tantisper subditis persuaserunt, donec accersitus ab ipsis Ptolemæus interfectæ parens veniret, & circummittens occisi filii & peremptæ Berenices quasi superstitum adhuc nominibus inscriptas litteras, a

λείων ὀχυρώματον, καὶ ὅρκους καὶ σωμήκας ἐπιστώσαντο. Ἀλεξάρχῳ δὲ ἰατρῷ Βερονίκη σωεντῷ, [5] καὶ πεισανθῷ ὑπ' αὐτῷ σωθήσεσθαι, ἡ μὲν ὑπίστευσεν· οἱ δὲ τῷ ὅρκῳ στρατηγήματι χρησάμενοι, τὴν Βερονίκην αὐτίκα περιπεσόντες ἔκτειναν. αἱ δ' ἀμφ' αὐτὴν γυναῖκες ὑπερασπίζουσαι πρόσαπέθανον αἱ πλείονες. Παναρίστη δὲ καὶ Μανία καὶ Γηθοσύνη τὸ σῶμα τῆς Βερονίκης κρύψασαι καὶ γῇ, ἑτέραν κατέκλιναν ὡς ἐκείνην ἔτι ζῶσαν, [6] καὶ τὸ τραῦμα θεραπευομένην ὑπὸ τούτων. καὶ ὑπὸ τοσοῦτον ἔπεισαν τοὺς ὑπηκόους ἐφ' ὅσον μεταπεμφθεὶς ἀπ' αὐτῶν Πτολεμαῖος ἦκεν ὁ πατὴρ τῆς ἀνῃρημένης, καὶ λαβὼν παρ' αὐτῶν τὰ τῆς ἀνῃρημένης γράμματα, ὡς ἔτι

Συρίαν εἰς Αλλα, καὶ ἐς Βαζυλῶνα ἦλθεν.

[5] Καὶ πεισανθῷ αὐτῷ σωθ] Ita edidi cum MS. & Interprete expuncto δ post πεισανθῷ, quod erat in Vulgata.

[6] Καὶ τὸ τραῦμα θεραπευομένην, ὑπὸ τούτων] Verba ὑπὸ τούτων non improbarim cum sequentibus conjungi. *Casaubonus.*

πιζώντων, ὀπισθολὰς, ἀπὸ δὲ Ταύρου μέχρι τῆς Ἰνδικῆς χωρὶς πολέμου καὶ μάχης κατέστησε τῷ στρατηγήματι τῆς Πανυασίης χρησάμενος.

Tauro usque ad Indiam absque bello ac pugna superavit, usus Panaristes stratagemate.

[CAP. LI.]

Θεανώ.

Θεανὼ Παυσανίου μήτηρ λιποῦσα Παυσανίαν Μηδίζοντα ἁλοὺς καταφυγὴν ἱκέτης ἐς τὸ ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς τῆς Χαλκιοίκου, ὅθεν [1] ἀποσπάσαι τὸν ἱκέτην οὐκ ἐξῆν ἔμοιγε· [2] αὐτὴ περὶ τἄλλων ἀφικομένη, πλίνθον πρὸς τῇ θύρᾳ ἀπηρείσατο· οἱ Λάκωνες θαυμάσαντες τὴν αὐθρείαν ἅμα καὶ τὴν σοφίαν, ἔκας᾽ πλίνθον ἐνήρμοσε τῇσι θύρῃσι· ὥστε ἄμφω γενέσθαι, μὴ τὸν ἱκέτην ἀπέσπασαν, μὴ τὸν προδότην ἐναπικοδομήσαντες διέφθειραν.

Theano.

Theano Pausaniæ mater, cum Pausanias Medorum partibus studere deprehensus, supplex in templum Minervæ Chalciœcæ confugit, unde supplicem abstrahere non licebat: (hoc jus præ cæteris observabatur.) Illa eo profecta, laterem ad ostium applicavit. Lacones admirati fortitudinem & sapientiam, quilibet januis laterem aptabat. Sic ut utrumque fieret, neque supplicem abstraherent, & proditorem inclusum & inædificatum occiderent.

[CAP.

1 Ἀποσπάσαι τὸν ἱκέτην] Additus articulus cum MS.

2 Αὐτὴ περὶ τἄλλων] Multum a Græcis hic abit Interpres.

1 Δευ-

[CAP. LII.]

Deidameia.

Deidameia Pyrrhi filia cum Ambraciam occupasset, ut Ptolemæi per dolum occisi mortem ulciscceretur, Epirotis legationem ad bellum componendum mittentibus, permisit ea conditione, ut hæreditatem & honores majorum retineret. Accepta vero fides eam fefellit: Nam Epirotarum quidam clam inito consilio, Nestorem unum ex Alexandri stipatoribus ad eam interficiendam immiserunt. Qui humum spe-

Δηϊδάμεια.

[1] Δηϊδάμεια Πύρρᾳ θυγάτηρ Ἀμβρακίαν καταλαβομένη πιμωρῆσαι [2] Πτολεμαίῳ δόλῳ φονευθέντι πρεσβευομένων Ἠπειρωτῶν, τὸν πόλεμον καθῆκε ἐπὶ τῷ τὸν κλῆρον καὶ τὰς τιμὰς ἔχειν τῶν προγόνων· καὶ λαβοῦσα πίστεις, ἐξηπατήθη σωματοφυλάκων γὰρ τῶν Ἠπειρωτῶν τινὲς Νέστορα τῶν Ἀλεξάνδρου σωματοφυλάκων ἀναιρήσοντα αὐτὴν εἰσέπεμψαν. ὁ δὲ κατανοήσασαν αἰδεσθεὶς καὶ καταπλαγεὶς

1 Δηϊδάμεια Πύρρᾳ θυγάτηρ] Meminit *Deidamiæ* Pausanias Messeniacis: Δηϊδάμεια γὰρ τῷ Πύρρῳ, παῖδες ἐκ ἐγένοντο, ἀλλὰ ὡς πλείστων ἐμνήσθη δεσποίνη τῇ δήμου τὰ πράγματα. Θυγάτηρ δὲν Πύρρου τοῦ Πτολεμαίου, τοῦ Ἀλεξάνδρου, τοῦ Πύρρου. Hæc itaque esse nequit, cujus meminit Auctor. Meminit & *Deidamiæ* Plutarchus in Pyrrho, quæ dicitur Æacidæ Molossorum regis filia, soror Pyrrhi (ejus, qui enim Romanis bellum gessit) quæ regi Demetrio nupsit; ea autem morbo dicitur extincta, quare neque ea huc pertinet. Verum huc facit, cujus nomen perperam extat apud Justinum lib. XXVIII. cap. 3. quæque illic dicitur *Laudamia*. Cum enim *Nereu* quæ illi adjungitur, & cujus soror dicitur *Laudamia*, disserte Pausaniæ Eliacor. posteriori, dicatur filia, & quæ illo loco refert Justinus de *Laudamia*, Nostro dicantur eveniisse *Deidamiæ*, nomine genti illi familiari, nullus dubito, quin apud Justinum d. l. pro *Laudamia* legendum sit *Deidamia*, neptis videlicet ejus, cujus meminerat lib. XIV. cap. 6. & Plutarchus d. l. Quare recte illic legit Janus Parrhasius De rebus per Epistolam quæsitis Epist. XLVIII. quamquam duas confundat Pyrrhi nempe sororem & filiam, ut patet ex Diodoro lib. XIX.

2 Πτολεμαίῳ δόλῳ φονευθέντι] Interpres δόλῳ. quod rectum est. *Casaubonus.*

γεῖς ἀνέστρεψεν. ἡ δὲ καταφυγὴν εἰς τὸ ἱερὸν [3] τῆς Ἡγεμόνης Ἀρτέμιδος. Μίλων δὲ αἰτίαν ἔχων ὡς τὴν αὑτοῦ μητέρα φιλωτέραν ἀποκτείνας, ὥρμησεν ἐπ' αὐτὴν ὡπλισμένος. ἡ δὲ ἀνεβόησεν·

Ὁ μητροφόντης ἅπτεται φόνου πρὸς φόνον.

τοῦτο μόνον αὐτῷ ἐκβοήσασαν ὁ Μίλων ἀπέκτεινεν ἐντῷ πρόναῳ τῆς θεοῦ.

cantem reveritus, & perterritus, re infecta discessit. Illa in templum Dianæ Hegemones confugit. Milo vero reus parricidii, occisa matre Philotera, impetum in eam fecit armatus. Illa exclamavit,

Matricida cæde cædem cumulat.

Hanc vocem solam cum emisisset, Milo eam in Deæ templo interfecit.

[CAP. LI.]

Ἀρτεμισία.

¶ [1] Ἀρτεμισία, ὡς ἐπὶ Σαλαμῖνα σὺν ναυμαχίᾳ τοὺς Πέρσας ἤδη φεύγοντας οἱ Ἕλληνες ἐδίωκον· ἡ δὲ καταλαμβανομένη, προσέταξε τοῖς μὲν ἐπιβάταις ἀφελεῖν τὰ νεὼς τὰ σημεῖα τὰ Περσικὰ, τῷ κυβερνήτῃ δὲ ἅπτε-

Artemisia.

¶ Artemisia ad Salaminem navale prælium committebat. Persas victos & fugientes Græci persequebantur. Illa comprehensa, mandavit epibatis, ut Persica signa e navi revellerent: gubernatori autem, ut in

[3] Τῆς Ἡγεμόνης Ἀρτέμιδος] Ita restitui cum MS. pro τὴν Ἡγεμονίδα Ἀρτέμιδος. Firmatur hæc lectio auctoritate Paulaniæ in Arcadicis: Ἀπὸ δὲ Ἀλκαισίου πίσσαις σταδίοις ἀπίσχει πρὸς τὸ ἱερὸν τὸ Διασωτίνης. ἐνταῦθα μοι δοκεῖ αὐτὴν Ἡγεμόνης τρόπον τινὰ Ἀρτέμιδα, καλοῦσιν ἀγάλματα, ἔχειν δᾷδας, ποδῶν δὲ ἐπιμελεῖσθαι αὐτὴν κύων. & deinde: Ἐς δὲ τὸ Ἀρτεμίσιον τὸ Ἡγεμόνην τὸ αὐτοῦ πεδίον λέγεται, &c.

[1] Ἀρτεμισία ὡς ἐπὶ Σαλαμῖνα σὺν ναυμαχίᾳ.] Lege συνναυμαχίᾳ τοῖς Πέρσαις· ἐς ἤδη ἐ. Mox ἐμβαλεῖν pro ἐμβαλεῖν positum: nam ἐμβολὰς proprie, & ἐμβάλλειν dicunt, quum navis in aliam ruit, & eam rostro ferit. Περισπᾶν autem lege cum Interpr. nisi aliud inest mendum. *Casaubonus.*

[2] Εἰς

Persicam navim prænavigantem hostiliter impressionem faceret. Græci hæc conspicati, putantes unam ex sociis esse navibus, his relictis ad reliquas impetum convertebant. Artemisia imminente periculo declinato, in Cariam abnavigavit.

2 Artemisia Lygdamidis filia, navem sociorum Calyndensium demersit, & cum ea trierarchum Damasithymum. Rex præmii loco misit ei armaturam Græcanicam: at navis præfecto, colum & fusum.

3 Artemisia longam navem agens, non modo barbarorum, verum etiam Græcorum signum habuit. Si ipsa Græcam navem insequeretur, Barbaricum signum sustulit: sin Græcam navem per-

ὑποβαλεῖν [2] εἰς τὴν ναῦν τὴν περιπλέουσαν Περσικήν. οἱ Ἕλληνες ταῦτα ὁρῶντες οἰηθέντες μίαν εἶναι τῶν συμμαχίδων νεῶν, ἀπολιπόντες τοῦτο, ἐπὶ τὰς ἄλλας ἐτράποντο. Ἀρτεμισία δὲ τὸν κίνδυνον ὑπεκείμενον ἐκφυγοῦσα, εἰς Καρίαν ἀπεπλέυσε ᾠχετο.

[3] Ἀρτεμισία Λυγδαμίδου, καταδύσα ναῦν συμμαχίδα Καλυνδίδα, καὶ τριήραρχον [4] Δαμασίθυμον. ἔπεμψε βασιλεὺς αὐτῇ δῶρον πανοπλίαν Ἑλληνικὴν τῷ ναυάρχῳ, καὶ κόλλα ἄτρακτον, καὶ ἠλακάτην.

Ἀρτεμισία τριήραρχοῦσα νεὼς μακρᾶς, οὐ μόνον τὸ τῶν βαρβάρων, ἀλλὰ καὶ τὸ τῶν Ἑλλήνων σημεῖον εἶχεν. εἰ μὲν ἐδίωκεν αὐτὴ ναῦν Ἑλληνίδα, τὸ βαρβαρικὸν

2 Εἰς τὴν ταῦτα περιπλέουσαν Περσικήν] Ita scripsi cum MS. & Casaubono pro vulgato Περσικόν.

3 Ἀρτεμισία Λυγδάμιδος] Narratiunculam hanc, quæ, ut opinor, in omnibus Codd. valde est depravata, ideoque ab Interprete prætermissa, ex Herodoto in integrum restituimus. *Casaubonus.*

4 Δαμασίθυμον] MS. Σαυνασίμον· & sic Casauboni Codd. Sed recte Vulgata. sequens αὐτῇ MS. non agnoscit, uti nec particula adversativa ante ναυάρχῳ.

χὴν ἀνέτεινε σημεῖον· εἰ δὲ ὑπὸ Ἑλλωϊδος νεὼς ἐδιώκετο, ἀνέτεινε τὸ Ἑλληνικὸν, ἵνα οἱ διώκοντες ὡς Ἑλλωικῆς νεὼς ἀπέχωνται.

sequentem fugeret, Græcum, ut persequentes quasi a Græca navi abstinerent.

Ἀρτεμισία Λάτμον καταλάβοι, τὴν μὲν ὡπλισμένην δύναμιν ἀποκρύψασθαι· αὐτὴ δὲ μετὰ εὐνούχων καὶ γυναικῶν, καὶ αὐλητῶν, καὶ τυμπανιστῶν [5] εἰς τὸ ἄλσος τῆς μητρὸς τῶν θεῶν, ἀπέχον τῆς πόλεως ἑπτὰ στάδια, παρῆλθεν ὀρχιάζουσα· τῶν δὲ Λατμίων παρελθόντων, καὶ τὴν διάθεσιν αὐτῆς θεωμένων, καὶ θαυμαζόντων, οἱ ἀποκεκρυμμένοι ἐπαναστάντες καταλάβοντο τὴν πόλιν, κρατήσαντες αὐλοῖς καὶ τυμπάνοις ἃς οὐκ ἐκράτησαν ὅπλοις.

4 Artemisia cum Latmum occuparet, armatas copias occultavit: ipsa vero cum eunuchis, mulieribus, tibicinibus, ac tympanistis in lucum matris Deorum, qui septem stadiis ab urbe distabat, sacra peragens accessit. Latmiis autem advenientibus, & pietatem ejus contemplantibus, admirantibusque, ii qui latebant consurgentes, urbem invaserunt, obtinentes eam fistulis ac tympanis, quam armis non potuerant obtinere.

Ἀρτεμισία βασιλὶς Καρίας, Ξέρξῃ βασιλεῖ συνεμάχησε καὶ τῶν Ἑλλήνων. ὥς τε καὶ τὰ ἄριστεῖα τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας, ταύτῃ βασιλὶς ἔδωκε· καὶ ἐν αὐτῷ δὲ τῷ καιρῷ τῆς ναυ-

5 Artemisia Cariæ regnum tenens, cum Xerxe rege adversus Græcos militabat. Huic primam etiam palmam navalis pugnæ ad Salaminem factæ rex detulit, & in ipso tempore dum prælium ma-

5 Εἰς τὸ ἄλσος] χ. ἐς δὲ τὸ a. Casaubonus.

1 Ta-

μαχεῖν, βασιλεὺς ὁρῶν τὴν μὲν γυναίως ἀγωνιζομένην, τοὺς δὲ ἄνδρας ἀγυνῶς, ἀνεβόησεν, Ω ζεῦ, τοὺς μὲν ἄνδρας γυναῖκας πεποίηκας, τὰς δὲ γυναῖκας ἄνδρας.

committeretur, rex videns eam strenue pugnare, viros autem timidius, exclamavit: o Jupiter, ex viris mulieres fecisti, & ex mulieribus viros.

[CAP. LIV.]

Ταυία.

1 Ταυία γυνὴ Ζηνιδω ἄρχοντος τ῀ τῶν Δαρδανον πόλεων, νόσῳ πλευτήσαντ῀ ω δὲ ἀνδρὸς αὐτὴ κατεῖχε τὴν ἀρχὴν Φαρναβάζῳ χρησαμένη συμμάχῳ. αὐτὴ δὲ ἐπὶ τὰς μάχας ἐπὶ ἁρμαμάξης ἐπορεύετο, καὶ τὰ παραγγέλματα ἐδίδα τοῖς μαχομένοις, καὶ διέπαττε τὰς τάξεις, καὶ τὰ τ῀ νίκης ἄθλα καὶ τὴν ἀξίαν διένεμε τῆς ἀριστώταις. πολέμιος μὲν οὐδεὶς ἐκράτησεν αὐτῆς· 2 ὁ δὲ τὴν

Tania.

Tania Zenidis Dardaniarum urbium principis uxor, defuncto marito, regnum ipsa Pharnabazi auxilio gubernavit. Ipsa vero ad pugnas curru vehebatur, & præcepta pugnantibus dabat, ordinesque instruebat, victoriæque præmia pro dignitate militibus distribuebat. Nullus hostis eam unquam superavit. At Medias cum filiam

1 Ταυία γυνὴ Ζηνιδω] Quidam Codd. Φαυία utrumque mendose. Lego Μανία ex Xenophonte Ἑλληνικῶν libro tertio. *Casaubonus.*

2 Ὁ δὲ συγατέρα αὐτὸς ἐφ' γαμ.] MS. ὁ δὲ συγαδέρα ἐφ' γαμ. quod est, *cum filiam ab ea uxorem accepisset.* Mox Interpres *clam ingressus*, quare legendum arbitror ἐπεισελθών. Hujus Midiæ facta jam mentio supra lib. II. 6. Suffocasse eum *Maniam* auctor est Xenophon, nec non filium ejusdem adolescentem, annorum admodum septemdecim, necasse, lib. III. Ἑλληνικ.

τὴν θυγατέρα αὐτῆς πρὸς γάμον λαβὼν Μαιδίας, πρὸς εἶναι δοκῶν, ἐπεισελθὼν, αὐτὴν διεχρήσατο.

ejus in uxorem duxisset, & fidelis ob affinitatem esse videretur, clam ingressus, eam confecit.

[CAP. LIII.]

Τιργαταώ.

Τιργαταὼ Μαιῶτις ἐγεἰματο Ἑκαταίῳ βασιλεῖ Σίντων, οἱ νέμονται μικρὸν ἄνω Βοσπόρου. τύραννον τὸν Ἑκάταιον ἐκπεσόντα τῆς ἀρχῆς, κατήγαγε Σάτυρος ὁ Βοσπόρου τύραννος. καὶ τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα πρὸς γάμον ἐξέδωκεν, ἀξιώσας τὴν πρεσβυτέραν ἀποκτεῖναι. ὁ δὲ τὴν Μαιῶτιν στέργων, ἀνελεῖν μὲν οὐκ ὑπέμενεν, ἐς ὀχυρὸν δὲ φρούριον

Tirgatao.

Tirgatao Mæotis nupsit Hecatæo regi Sintorum, qui paulo supra Bosphorum incolunt. Hunc Hecatæum ejectum regno, reduxit Satyrus Bosphori tyrannus, suamque ei filiam in matrimonium dedit, priorem jubens interficere. Ille cum plurimum amaret Mæotim, occidere quidem eam non potuit, sed in munitissimum castellum inclusam, jussit καθ-

1 Ἑκαταίῳ βασιλεῖ Σίντων] *Sindi* vocant geographi per δ non τ. *Casaubonus.*

Σίντων] Pet τ quoque scribuntur Orpheo in Argonaut. ν. 1044.

Αὐτὰρ ἐπειγόμενοι Διομήδεα φῶτ' ἀρεκδίκησιν
Μισάπιοι πεδίοιο βοητοὶ δι' μιν ἀμφιτίθεντο
Τυμοί, βοτόμοιά τε, καὶ ἄρκυες ἀχροτάτας,
Σιρκητικάν τ' ἀνδρῶν φύλον, Σιτῶν τ' ἀγερώχων,

Item Scylaci, in Periplo: Μετὰ δὲ Μαιώτας Σιντοὶ ἔθνος, διήκουσι δὲ ἐπὶ εἰς τὸ ἔξω τοῦ λίμνης. Scholiastes Apollonii ad lib. IV. ν. 321.

——— καὶ οἱ περὶ Λαύριον ἤδη
Σίνδοι ἰφθιμοῖσι πεδίον μέγα ναιετάοντες.

scribit: Τὸ δὲ Σίνδοι Ἡρακλεώτης ἐν τῷ ἑπτὰ τῆς Κασπίας, βαρυπειθῶς φησὶ δεῖν πρὸς τὸ ἐξωικίσθαι, ὡς οὖν καὶ Ἰάσωνα ξ μνημονεύειν πρὸς τὸ Σινδικὸν λόγισμα. Ἑλλάνικος δὲ ἐν τοῖς Περὶ ἱερειῶν φησὶ· Βόσπορον δὲ πλεύσαντι Σινδοὶ, ἔθνος δὲ τῶν Μαιώτων, Σκύθαι, &c. (Ubi legendum Μαιῶται Σκύθαι) statim τοῦτο ἔθνος Ἑκαταῖος edidi, articulo cum MS. addito.

2 Ἡνίν

in custodia vitam agere. Tirgatao clam custodibus aufugit. Cum Hecatæus & Satyrus eam magno studio conquirerent (metuebant enim, ne Mæotas ad bellum incitaret) neque invenire possent, Mæotis desertis & asperis viis superatis, per diem in sylvis delitescens, noctuque iter faciens, ad extremum pervenit ad populos qui Ixomatæ dicebantur. Ibi regia erat amicorum ejus, & cognatorum. patrem mortuum reperit, eique qui in regnum successerat nubens, Ixomatas ad bellum commovit, multasque bellicosissimas circa Mæotim gentes sibi adjunxit: in primis autem Hecatæi regionem incursionibus infestabat, Satyrique regnum vastabat, sic ut utrique missis qui suppliciter rogarent, obsidem Satyri filium

καθείρξας, σκέλδοσε λέγειν φρυαγμῶν. ἡ δὲ Τιργατὼ λαθοῦσα τὰς φύλακας, διέδρα. τὴν δὲ περὶ τὸν Ἑκάταιον καὶ τὸν Σατυρον πολλῇ σπουδῇ ζητούντων· ἐδεδοίκεσαν γὰρ μὴ κινήσῃ τὸς Μαιώτας εἰς πόλεμον· ἅμα δὲ ὁρᾶν δυναμένων· ἡ Μαιῶτις ἐρήμας καὶ τραχείας ὁδὸς ὑπερβάλλουσα, καὶ μεθ' ἡμέραν μὲν ἐν ταῖς ὕλαις κρυπτομένη, ταῖς δὲ νυξὶ βαδίζουσα, πόλιν, ἧκεν εἰς τὰς καλουμένας Ἰξομάτας, ἔνθα λαβοῦσα αὐτῆς τὰ βασίλεια τὸν οἰκεῖον. τὸν μὲν δὴ πατέρα πεπλουτηκότα κατέλαβε, τῷ δὲ ἀδελφαμένῳ τῷ ἀρχῷ συνοικήσασα, τὰς Ἰξομάτας εἰς πόλεμον ἐκίνησε· καὶ πολλὰ μὲν τὰ περὶ Μαιῶτιν μαχίμων ἐθνῶν προσήγετο, μάλιστα δὲ τῷ Ἑκαταίῳ Σινδικῷ κατήρεχε, καὶ Σατύρῳ τῷ ἀρχῷ ἐλυμαίνετο.

2 Ἦλθεν εἰς δὲ λαλουμένας Ἰξομάτας] Appellat *Ixomatas* quos Stephanus *Ixibatas* confusis litteris μ, & β. Stephani locum ita emendabis, Ἰξιβάτας ἔνθεν πρὸς τὸν Πόντον προσεχεῖς τῇ Σινδικῇ. vulgo τῇ Ἰνδικῇ perperam. Sub finem scribo, τὰ καθήκοντα τύρ. *Casaubonus.*

μαίνετο· ὥστε ἱκετηρίας ἀμφότεροι πέμψαντες, καὶ ὅμηρον δόντες παῖδα Σατύρῳ Μητρόδωρον, ἐδεήθησαν εἰρήνης τυχεῖν. ἡ δὲ σωίεθ᾽ μέν· ἀ μὴν οἵ γε σωθέντες τὰς ὅρκους ἐφύλαξαν· ὁ γὰρ δὴ Σάτυρος ἔπεισε δύο φίλους ἱκέτας καταφυγόντας πρὸς αὐτὴν, ἀποκτεῖναι. οἱ μὲν κατέφυγον· ὁ δὲ Σάτυρος ἐζήτει· ἡ δὲ τὸ τῆς ἱκεσίας νόμον τιμῶσα, πολλάκις ἀντίχαρφε σωτηρίαν πράξασα τοῖς ἱκέταις. οἱ δὲ ἐπέθεντο· ὁ μὲν ὡς περὶ μεγάλων αὐτῇ διαλεγόμενος πραγμάτων, ὁ δὲ σπασάμενος τὸ ξίφος ἀπέτυχε τοῦ ἀποκτεῖναι, καὶ ζωσῆρος ἀποδεξαμένης τὸν πλῆγα. οἱ δορυφόροι σωθεισῶν ἀμφοτέρας ἐβασάνισαν. οἱ δὲ τὴν ἀποκτεῖναι ὡμολόγησαν καὶ καθήκοντος τυράννου. πάλιν ἡ Τιργατὼ τὸν πόλεμον ἐξήνεγκε, τὸ ὅμη-

Metrodorum darent, ac pacem peterent. Illa consensit. At illi juramentum non servarunt. Satyrus enim duos ex amicis adduxit, ut supplices ad eam transfugerent, eique insidias collocarent. Qui cum transfugissent, Satyrus eos sibi tradi postulabat. Illa supplicum legem colens, sæpenumero rescripsit, & de salute supplicibus impetranda egit. At isti eam adoriebantur, alter quasi de magnis rebus cum ea sermonem habiturus, alter stricto gladio aberravit, cingulo ictum recipiente. Satellites vero concursu facto, ambos quæstionibus examinarunt. Qui insidias auctore tyranno paratas confitebantur. Rursus Tirgatao obside interfecto, bellum eis intulit, omnibusque calamitatibus, rapinis ac cæde regionem implevit: donec ipse Sa-

ρον

3 Σωτηρίαν πράξασα] MS. σωτηρίαν πράξασαν. Pro ἀπέθεντο. cum MS. edidi ἐπέθεντο. Sub finem pro ἀδυμία ιτ. cum eodem, nec non Interprete, ἀδυμίας ιτ.

1 Ἐπί-

tyrus mœrore confectus, vitam cum morte commutavit. Gorgippus autem filius ejus imperio susceptо, supplex ad eam venit, amplissimisque muneribus ei tributis, bellum composuit.

ρον ἀποκτείναντα, καὶ πάντων τῶν δεινῶν ἀρπαγῆς καὶ φόνου πλησθεῖσαν τὴν χώραν, ἕως αὐτὸς μὴ ὁ Σατυρος ἀθυμήσας ἐπλάκησε. Γόργιππος δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ τῷ ἀρχῷ διαδεξάμενος, ἱκέτης αὐτὸς ἐλθὼν, καὶ δῶρα δοὺς αὐτῇ μέγιστα, τὸν πόλεμον διελύσατο.

[CAP. LVI.]

Amage.

Amage uxor Medosacci regis Sarmatarum, qui Ponticam maritimam attingunt, videns maritum luxui deditum & crapulæ, ipsa plerunque jura dictabat, & præsidia regionis disponebat, atque hostium incursiones reprimebat, finitimisque, qui injuria premerentur, auxilium ferebat, sic ut ejus fama ac gloria per universos Scythas celeberrima haberetur. Quo fiebat, ut etiam qui Tauricam incolebant, Cherronesitæ, multis damnis ab rege vicinorum Scytharum

Ἀμάγη.

Ἀμάγη γυνὴ Μηδοσάκκου βασιλέως Σαρματῶν, τῶν ἐπὶ τῷ Ποντικῷ θαλάσσῃ καθηκόντων, ὁρῶσα τὸν ἄνδρα τρυφῇ προσέχοντα, καὶ μέθῃ· αὐτὴ μὲν τὰ πολλὰ ἐδίκαζεν· αὐτὴ δὲ καὶ τὰς φυλακὰς τῆς χώρας καθίστατο· καὶ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν πολεμίων ἀνέστελλε· καὶ τοῖς ἀδικουμένοις τῶν προσόντων συνεμάχει. καὶ τὸ κλέος αὐτῆς λαμπρὸν ἦν ἀνὰ πάντας τοὺς Σκύθας. ὥστε καὶ οἱ Ταυρικὴν κατοικοῦντες Χερρονησίτας κακῶς πάσχοντες ὑπὸ τῶν βασιλέως τοῦ θαλασσίων Σκυ-

Σκυθῶν, ἐδεήθησαν αὐτῆς ἡγεμόνος σύμμαχοι. ἡ δὲ τὸ μὲν πρῶτον [1] ἐπέστειλεν, ἀπέχεσθαι Χερρονήσου κελεύσασα· ὡς δὲ καταφρόνησεν ὁ Σκύθης, [2] παραλαλάξασα κατ' ἄνδρας τοὺς ψυχῇ καὶ σώματι ἀλκιμωτάτους, τρεῖς ἵππους ἑκάστῳ παραδοῦσα διεδραμε νυκτὸς μιᾶς καὶ ἡμέρας α καὶ σ' σταδία· καὶ τοῖς βασιλείοις ἐξαίφνης ἐπιστᾶσα, τοὺς μὲν ἐπὶ θυρῶν ἅπαντας ἀπέκτεινε. τῇ δὲ Σκυθῶν ὡς ἐν ἀπροσδοκήτῳ δεινῷ ταραχθέντων, καὶ νομισάντων οὐχ ὅσους ἔβλεπον ἥκειν, ἀλλὰ πολλῷ πλείονας εἶναι τοὺς ἐπερχομένους· Ἀμάγη μεθ' ἧς εἶχεν ὁρμῆς [3] εἰς τὸ βασίλειον ἐμπεσοῦσα, τὸν Σκύθλον, καὶ τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους

acceptis, societatem cum ea conjungere vellent. illa primum scripsit, mandans ut a Cherroneso abstineret. Cum hæc Scytha contemneret, illa viris centum & viginti assumptis, & animi & corporis viribus præstantissimis, unicuique tres equos attribuit, incitatoque cursu una nocte & die mille & ducenta stadia confecit: & ex improviso regiam adorta, omnes in januis constitutos occidit. Scythis, ut in clandestino periculo perturbatis, & non totidem quot conspiciebant, venire existimantibus, sed multo plures accedere: Amage, quo cœperat impetu, in regiam irruens, Scytha, cognatisque & amicis, quos rex secum habebat, in-

[1] Ἐπέστειλεν] Ita restitui cum MS. pro vulgato ἀπέστειλεν. Statim quoque cum eodem & Interprete pro vulgato παραλαζᾶσα κ' ἄνδρας, emendavi παραλαζᾶσα κατ' ἄνδρας. Infra pro τὸν Σκύθλον, idem Cod. τῆς Σκυθῶν.

[2] Παραλαζᾶσα κ' ἄνδρας] Interpres κ' σ' legit. utra lectio verior, ut ἀμφιῶ ἰδὶ τὰς ἄν, deficientibus quidem melioribus libris. *Casaubonus.*

[3] Εἰς τὸ βασίλειον ἐμπεσοῦσα, τὸν Σκύθλον] Legebatur in nostro Codice τῆς Σκυθῶν, & ita Interpres: sed vera omnino est eruditissimi & optime de litteris meriti viri Joannis Tornæsii emendatio τὸν Σκύθλον: quod sequentia manifestissime arguunt. *Idem.*

4 O-

terfectis, Cherronesitis regionem tradidit, filio autem occisi regnum commisit, mandans ut juste imperaret, & parentis exitum intuens, a finitimis Græcis ac barbaris abstineret.

ἀποκτείνασι, Χερρονησίταις μὲν ἀπέδωκε τὴν χώραν· τῷ δὲ παιδὶ δὲ πφονευθέντος τὴν βασιλείαν ἐνεχείρισε, παρεγγυήσασα δικαίως ἄρχειν, καὶ ἀπέχεσθαι τῶν προσοικούντων Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων, ὁρῶντα τὸν τέλον τὸν πατρός.

[CAP. LV.]

Arsinoë.

Arsinoë Lysimacho marito suo vita defuncto, cum maximus Ephesi motus oriretur, & qui Seleuci partibus favebant, muros dejicerent, portasque aperirent, in cubili regio famulam regia stola amictam collocavit, multisque satellitibus eam munivit. Ipsa vero laceros induta pannos, & sordidatum vultum, per aliam ja-

Ἀρσινόη.

Ἀρσινόη Λυσιμάχου δὲ ἀνδρὸς τελευτήσαντος, μεγάλης ταραχῆς ὕσης ἐν Ἐφέσῳ, καὶ τῶν Σελευκιζόντων τὰ τείχη καταβαλόντων, καὶ τὰς πύλας ἀνοιγόντων, εἰς μὲν τὸ φορεῖον τὸ βασιλικὸν κατέκλινε θεράπαιναν στολῇ προσθεῖσα βασιλικῇ, καὶ προέπεμψε πολλοὺς τῶν ὑπασπιστῶν. αὐτὴ δὲ προσβαλλομένη ῥάκια

καὶ

4 Ὁρῶντα τὸν τέλον τοῦ πατρός] Simili ratione Cambyses detracto *Sisamni*, uni e regiis judicibus, quod pecunia corruptus injustam pronuntiasset sententiam, corio, ejusque loris intensis tribunali, *Otanem*, interfecti filium, patri suffectum, admonuit, μιμνῄσκων ἐκ τοῦ καθίζων ὀρθὸν δικάζῃ, apud Herodotum lib. v. cap. 25.

Cap. LV. 1 Αὐτὴ δὲ προσβαλλομένη ῥάκια, καὶ προσποιησαμένη ἱμάτιον μόνον] Ita supplevi & emendavi cum MS. & Interprete, pro vulgato, αὐτὴ δὲ περιβαλλομένη. Similiter infra *Pylæ*, sive *Mylæ*: Περιπαιδεύσαντος ἀθλιότητος ῥάκια λαβεῖν. Pro καὶ λαβεῖν τὴν τῶν ταῦς, cum eodem codice & Interprete emendavi καὶ ῥάμενον τὴν τῶν ταῦς.

1 Ἐπι-

καὶ περσωπεῖον ἐρρυπωμένον καθ' ἑτέραν θύραν ἐξῆλθε μόνη, καὶ δραμοῦσα ἐπὶ τὰς ναῦς ἔπλευσε. Μενεκράτης εἷς τῶν ἡγεμόνων, τῷ φορείῳ περσπεσὼν κατηκόντησε τὴν θεράπαιναν, οἰόμενος Ἀρσινόην φονεύειν.

nuam egressa, cucurrit ad naves, & solvit. Menecrates unus e ducibus impetu in cubile facto, confodit famulam, Arsinoën eam esse existimans.

[CAP. LVIII.]

Κρατησίπολις.

Κρατησίπολις Πτολεμαίῳ τὴν Ἀκροκόρινθον ἐνδοῦναι βουλομένη φυλακὴν ὁμόθεν ἀπὸ μισθοφόρων, οἳ πολλάκις [1] ἔπεισαν αὐτὴν χρῆναι φυλάττειν τὸν τόπον, ἐπαινέσασα αὐτοὺς ὡς ἀνδρείους καὶ πιστούς· ἀλλὰ καὶ ἀπὸ Σικυῶνος ἔφη μεταπέμψεσθαι συμμάχους, οἳ μετ' αὐτῶν ἀσφαλέστερον φυλάξουσιν. ἔπεμψε μὲν οὖν πρὸς Σικυωνίους φανερῶς· κρύφα δὲ πρὸς Πτολεμαῖον, καὶ τοὺς παρ' αὐτοῦ στρατιώτας νύκτωρ ἥκοντας ὡς τοὺς ἀπὸ Σικυῶνος συμμάχους ἐδέξατο. καὶ παρέλαβε Πτο-

Cratesipolis.

Cratesipolis Acrocorinthum Ptolemæo tradere volens, quæ stipendiariorum præsidiis tenebatur, cum persæpe ei suaderent, eum locum esse custodiendum, collaudatis iis tanquam fortibus & fidelibus viris, a Sicyone quoque se inquit socios evocaturam, qui cum ipsis tutius eam tuerentur. Misit palam ad Sicyonios, clam ad Ptolemæum: ejusque milites per noctem venientes, quasi a Sicyone socios recepit, atque Acrocorinthum Ptolemæus

λε-

1 Ἔπεισαν] MS. ἔπειθεν.

1 Ἐπί-

invitis custodiis occupavit.

λεμαῖ& Ἀκροκόρινθον ἀκόντων τ̃ φυλασσόντων.

[CAP. LIX.]

Sacerdos.

Ætoli Pellenam oppugnabant. Pro Pellena collis est excelsus, e regione arcis positus, in quem concursu facto, Pellenenses arma expediebant. Palladis sacerdos consuetam illius diei armaturam habens, & galeam trium cristarum, pulcherrima maximaque omnium virginum, ab arce intuebatur in civium sese armantium multitudinem. Ætoli virginem armatam e templo Minervæ procedere conspicati, ipsam Minervam auxilio Pellenensibus venire existimantes, reverterunt. Pellenenses vero persecuti, non parvum Ætolorum numerum occiderunt.

Ἱέρεια.

Αἰτωλοὶ Πελλωσὸν ἐπεστράτευον. πρὸ τ̃ Πελλώης ὄχθ& ἐστὶν ὑψηλὸς ἀντικρὺ τ̃ ἀκροπόλεως· ἐφ' ὃν οἱ Πελλωῆς συνελθόντες ὡπλίζοντο. τ̃ Ἀθωνᾶς ἡ ἱέρεια χ' τὸν νόμιμον σκεύης τ̃ ἡμέρας, παναπλίαν ἔχουσα, χ' τρίλοφον κράν& ἡ καλλίστη χ' μεγίστη τ̃ παρθένων ἀπὸ τ̃ ἀκροπόλεως [1] ἐπέβλεπεν ἐς τὸ πλῆθ& τ̃ ἐπλιζομένων πολιτῶν. Αἰτωλοὶ παρθένον ὡπλισμένην σὺν ἱερῷ προελθοῦσαν τ̃ Ἀθηνᾶς ἰδόντες, αὐτὸν τὴν Ἀθωνᾶν σύμμαχον ἥκειν Πελλωσοῖ νομίσαντες, ἀνέστρεψαν. Πελλωῆς δὲ ἐπιθλίωξαντες, σὺκ ὀλίγους Αἰτωλῶν ἀπέκτειναν.

[CAP.

1 Ἐπέβλεπεν] MS. ἀπέβλεπεν. Mox pro αὐτὸν Ἀθωνᾶν cum eodem scripsi αὐτὸν τ̃ Ἀθωνᾶ. In fine pro ἀπέκτειναν, idem simpliciter ἔκτειναν.

1 τὸν

[CAP. LVIII.]

Κυνάνη.

Κυνάνη Φιλίππου θυγάτηρ τὰ πολεμικὰ ἤσκησε. καὶ στρατοπέδων ἡγεῖτο, καὶ πολεμίοις παρετάσσετο· καὶ Ἰλλυριοῖς συμβαλοῦσα μένη, [1] τῷ βασιλεύσαντι αὐτῶν Καιρίαν εἰς τὸν αὐχένα πλήξασα κατέβαλε. καὶ πολλοὺς τῶν Ἰλλυριῶν φεύγοντας ἔκτεινε. γημαμένη δὲ Ἀμύντᾳ τῷ Περδίκκου ταχέως τεθνηκότι, οὐκ ὑπέμεινεν ἀνδρὸς πειραθῆναι δεύτερον. ἀλλὰ μίαν ἔχουσα θυγατέρα ἐξ Ἀμύντου Εὐρυδίκην, καὶ ταύτην τὰ πολεμικὰ ἤσκησεν· Ἀλεξάνδρου δὲ ἐν Βαβυλῶνι τελευτήσαντος, καὶ τῶν Μακεδόνων νεωτερίζόντων, ἐπέλμησεν αὐτὴ Μακεδόνας τὸν Στρυμῶνα. Ἀντιπάτρου δὲ κωλύοντος, βιασαμένη τοὺς κω-

Cynane.

Cynane Philippi filia, bellica negotia tractabat, exercitusque ducebat, & cum hostibus manum conferebat. Cum Illyriis signa conferens, reginam eorum Cæriam in collum inflicto vulnere prostravit, multosque Illyriorum fugientes interfecit. Nupta autem Amyntæ filio Perdiccæ, cum eum brevi amisisset, noluit secundo maritum experiri. Sed cum unam ex Amynta filiam haberet Eurydicem, eam in artibus militaribus exercuit. Alexandro vero Babylone vita defuncto, & successoribus novas res molientibus, ausa est ipsa Strymonem trajicere. Eam cum Antipater impediret, vim arcentibus adhibuit, & transmisit: & omnibus quos

λύον-

1 Τῷ βασιλεύσαντι αὐτῶν Καιρίαν εἰς τὸν αὐχένα πλήξασα κατέβαλε] Sequuti sumus Interpretem, qui *καιρίαν* legit, ut sit nomen proprium: At in meo Codice est Καιρίαν non apposita illa nota, qua propria nomina in scriptis libris discerni solent. idque malo: eleganter enim *καιρίαν πλήξασα* dicit, subaudita voce πληγήν. *Casaubonus.*

2 Αὐ-

obviam habebat, debellatis transiit in Helleſpontum, ut ſe cum Macedonum exercitu conjungeret. Ubi cum Alcetas cum infeſtis copiis obviam ei procederet, Macedones conſpicati Philippi filiam, & ſororem Alexandri, pudore affecti animum mutarunt. Illa exprobrans Alcetæ ingratitudinem, neque multitudinem hominum, neque armorum apparatum reformidavit, ſed animoſe cædem tulit, mortem potius oppetere ſtatuens, quam Philippi genus regno privatum & exutum videre.

λύοντας, τὸ πλῆθος διῆλθε καὶ τὰς ἐμπροσθὲν γινομένας καταγωνισαμένη, διέβη τὸν Ἑλλήσποντον, συμμίξαι τῷ Μακεδόνων στρατεύματι προθυμουμένη. Ἀλκέτας δὲ μὴ τὸ δυνάμενος ἀπαντήσαι, οἱ Μακεδόνες ἰδόντες τὴν Φιλίππου θυγατέρα, καὶ ἀδελφὴν Ἀλεξάνδρου, αἰδεσθέντες τὴν γνώμην μετεβάλοντο. ἡ δὲ τὸν Ἀλκέταν ἐνεδείσασα τὴν ἀχαριστείας, ὑπὲρ τὸ πλῆθος τῶν ἀνδρῶν, ὑπὲρ τὴν παρασκευὴν τῶν ὅπλων κατεφρόνησε, ἀλλ' εὐγενῶς ἤνεγκε τὸν σφαγὴν, πεθνάναι μᾶλλον, ἢ τὸ Φιλίππου γένος ἐκπεπτωκὸς τῆς ἀρχῆς ὁρᾶν [2] αἱρεμένη.

[CAP. LXI.]

Pyſta.

Pyſta uxor Seleuci,

Πύστα.

[1] Πύστα γυνὴ Σελεύκου

[2] Αἱρεμένη] Non agnoſcit Interpres.

Cap. LXI. [1] Πύστα] Hæc Athenæo dicitur Μύστα. lib. XIII. Ὁ δὲ αὐτὸς Φύλαρχος φησὶ Μύστα ἰσχυρᾶ ἐν τῇ παραπισκαμήχανε ὅπως· Μύστα Σελεύκου βασιλέως ἱερομνήμων, ἣ τις ὑπὸ τῆς Γαλατῶν Σελεύκου γικαδίνου, καὶ μέλιτι ἐκ τῆς φυγῆς ἀφωσιώθη, αὐτὴ μεταμορισαμένη ἡ βασιλικὴ ἰδέπα, καὶ ἀναλαβέσα διαπαιδαγωγὸν τὸν τυχόντος, συλλεξέσα ἀνέχθη μὴ τῆς ἄλλου αἰχμαλώτου, καὶ φραδέσα ὁμοίως παῖς ἑαυτῆς διαπαίσιση, ἤλθεν ἐς Ῥόδον· ἐνθα ἐκλιπόσα ἑαυτὴν ἢ τις ὧν, ἀφεσπασθέσης ὑπὸ τῆς Ῥοδίων τῆς Σελεύκου δικαιμάθου. Simili ratione evaſit Arſinoë, vidua Lyſimachi, ut relatum

ξ Καλλινίκε κληθέντος, περὶ Ἄγκυραν ὑπὸ Γαλατῶν ἡττηθέντος, καὶ τὸ πολεμίων ἁλῶναι, τὴν βασιλικὴν ἐσθῆτα μεταμφιασαμένην, ἐρραπωνιδωμένην ἀθλιωτάτης ῥάκια λαβεῖν, ἐν τοῖς αἰχμαλώτοις ἐπεράθη. ἀχθεῖσα εἰς Ῥόδον μετ' ἄλλων ἀνδραπόδων, ἐξηγόρασεν ἡ πόλις· Ῥόδιοι τῷ πεμψάντι τὸ ἀργύριον ἀποδόντες, λαμπρῶς κοσμήσαντες εἰς Ἀντιόχειαν ἐξέπεμψαν.

dicti Callinici cum is ad Ancyram a Gallis victus esset, capta ab hostibus, abjecto regio vestitu, famulæ pauperrimæ pannis laceris induta, inter captivos veniit. Ducta in Rhodum cum cæteris mancipiis, confessa est quæ esset. Rhodii reddita emptori pecunia, splendide eam ornatam, Antiochiam miserunt.

[CAP. LXII.]

Ἐπίχαρις.

Πείσων, καὶ Σενέκας ἐπεβούλευσαν σωτηρίαν καὶ Νέρωνι. [1] ἦν ἀδελφὸς Σενέκα Σκέλαος· [2] ὃς ἑταίραν εἶχεν Ἐπίχαριν. πρὸς

Epicharis.

Piso & Seneca insidias in Neronem comparabant. Senecæ frater erat Scelaus, qui scortum habebat Epicharim. Hanc

πρὸς

paullo ante. Pro κλινίτου, MS. κλινθέντος. Infra pro ἢ πρὸς, idem εἰ πρὸς, facili ι in ει confusione. Pro κοσμήσαντες, MS. κεμήσαντες, quod est *deducentes*, idque vulgar. pratulerim.

1 Ἦν ἀδελφὸς Σενέκα Σκέλαος] Videtur esse qui appellatur *Junius Gallio* Senecæ frater. Nam *Scelaus* quidem nullus fuit. *Casaubonus.*

2 Ὃς ἑταίραν εἶχεν] Simile exemplum vide supra hoc libro. Pro Σκέλαος autem legendum videtur Μίλας, ortho forte errore ex duarum vocum confusione. Fuit is alter Senecæ frater, Lucani pater, qui Tacito xvi. Annal. 17. dicitur, accusante Fabio Romano, quasi *mixta inter patrem filiumque conjurationis scientia, assimulatis* cum in finem *Lucani literis, venas sibi exsolvisse.* Hinc autem intelligitur Taciti illud, *incertum quonam modo* Epicharis *suspecta* de conjuratione, ut de ea scribit lib. xv. Annal. cap. 51.

3 Μετὰ

Nero quasi participem occultorum consiliorum, in quæstionibus examinavit acerbissime. Illa vero restitit, neque quenquam prodidit. Nero rem distulit, quasi eam iterum torturus. Post triduum Epicharim in lectica jussit adportari. Illa soluta zona, seipsam in ipsa lectica strangulavit. Qui portabant, ad tormentorum locum appropinquantes, deposita lectica progredi eam jusserunt. At illius corpus mortuum reperiebatur. At tyrannus mirum in modum se cruciabat, quod a scorto victus videretur.

τῳ τῷ Ἐπίχαρι ὁ Νέρων ὡς μετέχουσαν τ ἀποῤῥήτων, ἐβασάνισε πικρῶς· ἡ δ' οὐκ ἔφη, ἀδεὴς κατεπτύσα. Νέρων ἀνέθετο ὡς αὖθις βασανίσων. [3] μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἡ Ἐπίχαρις ἐκομίζετο μὲν φορείῳ ἡ δὲ λυσαμένη τὴν ζώνην, ἀπεβρόχισεν ἑαυτὴν ἐν αὐτῷ τῷ φορείῳ· οἱ κομίζοντες ἐγγὺς τ βασανιστηρίων γενόμενοι ἀποθέμενοι, προσελθεῖν αὐτὴν ἐκέλευον· τ δ' ἄρα τὸ σῶμα ἀνῄρητο νεκρόν. καὶ ὁ τύραννος πολλὰ ἐξετλία ζεν, ὡς ὑπὸ τ ἑταίρας νενικημένος.

[CAP. LXIII.]

Milesiæ.

Mileti furiosus luctus virgines cepit. Plurimæ enim earum, nulla ac-

Μιλησίαις.

Ἐν Μιλήτῳ τὰς παρθένους μανικὸν [1] πένθος κατέ-

σχεν

[3] Μετὰ τρεῖς ἡμέρας, &c.] Cum Tacito Auctori nostro non convenit: scribit enim is lib. xv. cap. 57. *Sic primus quæstionis dies contemptus. Postero, cum ad eosdem cruciatus retraheretur, gestamine cella (nam dissolutis membris insistere nequibat) vinclo fascia, quam pectori detraxerat, in medium la-*

queum ad arcum sellæ restrictæ, indidit cervicem, & corporis pondere connisa, retentam jam spiritum expressit. Pro ἔφη Ἐπίχαρις in MS. legitur ἡ Ἐπίχαρις, quomodo in suis quoque legisse videtur Interpres.

Cap. LXIII. [1] Πένθος] γρ. πάθος. *Casaubonus.*

χειν· αἱ γὰρ ἐκλείσαι γὰρ ἐδεμιᾶς ὅσης συμφορᾶς, ἐξαίφνης αὐτὰς ἀπεβρόχιζον. Μιλησία γυνὴ σωεβάλλοντο τὰς ἀπαγχομένας διὰ τὰ ἀγορᾶς ἐκκομίζεσθαι. τοῦτο κυρωθὲν ἐπέσχε θανατώσας τὰς παρθένας. τὴν γὰρ μὴ θάνατον αἰσχύνην, ἢ τὴν διὰ τὰ ἀγορᾶς πομπὴν ἐφέρουσαι, τὰ βρόχων ἀπέσχοντο.

cepta calamitate, subito laqueis vitam finiebant. Milesia quædam fœmina suadebat, ut strangulatæ per forum efferrentur. Id consilium omnium suffragiis comprobatum, cohibuit virgines, quo minus sibi mortem cuperent conscisce re. Post mortem enim ignominiam verentes, & per forum duci non ferentes, a laqueis in posterum abstinuerunt.

[CAP. LXVI.]

Μηλίαι.

Μήλιοι Καρίαν ἐπῴκισαν, ἡγεμόνα Νυμφαῖον ἔχοντες. Κάρες οἱ Κρύασσον οἰκοῦντες ἐπεβούλευσαν Μηλίοις, καλέσαν αὐτὰς ἐπὶ δημοσίαν ἑορτήν. Κατήγησε παρθένος ἐρῶσα Νυμφαίου, τὴν ἐπιβουλὴν ἐξηγόρευσεν. ὁ δὲ πρὸς τὰς Κάρας ἔφη, νόμον εἶναι ἐ-

Meliæ.

Melii Cariam, duce Symphæo, inhabitare cœperunt. Cares, qui Cryasum incolebant, insidias eis struebant. Vocant eos ad publicum convivium: Catena virgo flagrans amore Symphæi, insidias ei patefecit. Ille ad Cares inquit, legem esse Græcis, ut

ναι·

1 Ἡγεμόνα Νυμφαῖον ἔχοντες] Ita scribendum. Male enim plerique Codd. Σνμεαῖον. Adi Plutarchum: ex quo etiam Κεῖται per ι scribendum, non ει. nam ita scribi melius ex Stephano liquet.

Νυμφαῖον] MS. Σύμεαῖον. Infra pro κομίζεσθαι, idem κομίζεσθαι, atque ita in suis quoque videtur invenisse. Interpres, addita etiam conjunctione, καὶ ἐξ ἐκ, &c.

1 Πυ-

cum uxoribus ad cœnam veniant. Cares igitur jusserunt, ut etiam uxores adducerent. Melii ipsi quidem sine armis solis tunicis induti veniunt. At mulieres singulæ ensem in sinu ferunt, & quælibet juxta suum maritum assidet. Cum vero inter cœnandum Carium signum animadvertissent, mulieres simul omnes sinus aperuerunt. Viri sumptis ensibus, barbaros aggrediebantur, & omnibus interfectis, urbem regionemque ipsorum incoluerunt.

νας, μὴ γυναικῶν ἅμα δεῖπνον βαδίζειν. οἱ μὲν δὴ Κᾶρες ἐκέλευσαν ἄγειν καὶ τὰς γυναῖκας. οἱ Μήλιοι αὐτοὶ μὲν ἄνδρες ὅπλων ἐν ἱματίοις βαδίζουσιν· αἱ δὲ γυναῖκες ἑκάστη ξίφος ἐν τῷ κόλπῳ κομίζουσαι, παρὰ τὸν αὐτῆς ἄνδρα πᾶσαι καθίζουσιν· ὡς δὲ δεῖπνον, καὶ Καρίᾳ σημεῖον ἠκούσθη· αἱ μὲν γυναῖκες ὁμοῦ πᾶσαι τοὺς κόλπους ἀνέρρηξαν· οἱ δὲ ἄνδρες τὰ ξίφη λαβόντες, ἐπέθεντο τοῖς βαρβάροις. καὶ διαχρησάμενοι πάντας, τήν τε πόλιν ἔσωσαν, καὶ τὴν χώραν κατῴκησαν.

[CAP. LXVII.]

Phocides.

Phocensibus inexpiabile bellum cum Thessalis intercedebat: ita ut Thessali decretum facerent, a nemine ætatis paulo provectioris abstinendum: liberos vero & conjuges in servitutem redigendas. Cum Phocenses pugnam facturi es-

Φωκίδες.

Φωκεῦσι, καὶ Θετταλοῖς πόλεμος ἄσπονδος ἦν· ὥς τε καὶ Θετταλοὶ δόγμα ἐκύρωσαν μηδενὸς ἀπέχεσθαι τῶν ἐν ἡλικίᾳ· παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας ἀνδραποδίσασθαι. Φωκέων μελλόντων συμβάλλειν εἰς μάχην, αἱ Φωκίδες ἐψηφίσαντο. τὰ-

λω παμμεγέθη νησώμεθα· ἐπειδὰν δὲ αἰσθώμεθα τὰς ἄνδρας ἡμῶν κρείσσους, αὐταὶ δ[1] πυρᾶς μὲν τὰ τέκνων ἐπιβῶμεν, καὶ τὴν ὕλην ὑφάψασαι καταπρήσωμεν. τοῦτο τὸ ψήφισμα τῶν γυναικῶν, τοὺς Φωκέας ἐποίησεν ἀνδρειότερον ὑποδεξαμένους, καὶ κρατῆσαι τῆς μάχης.

sent, Phocides statuerunt: Ligna quam plurima congeramus: & cum viros superatos esse senserimus, ipsæ in rogos cum liberis ascendemus, sylvamque incensam comburemus. Hoc mulierum decretum effecit, ut Phocenses animosius pugnarent, & prælio commisso victoriam adipiscerentur.

[CAP. LXVIII.]

Χίαι.

Χίοις πρὸς Ἐρυθραίους πόλεμος ἦν περὶ Λευκωνίας· καὶ δὴ σωιέθεντο Χῖοι μὴ δυνάμενοι τοῖς πολεμίοις ἀντίσχειν, ἐξελθεῖν ὑποσπονδοι, χλαῖναν μίαν ἕκαστος καὶ ἱμάτιον ἔχοντες· αἱ Χῖαι γυναῖκες ἐχαλέπαινον, εἰ τὰ ὅπλα προέμενοι γυμνοὶ φεύξονται. τοῦ δὲ ὁμωμοκέναι φασκόντων, αἱ γυναῖκες συνεβούλευσαν, τὰ μὲν ὅπλα μηδαμῶς ἀφιέναι. λέγειν δὲ ὡς ἔθος αὐτοῖς χλαῖναν

Chiæ.

Chiis adversus Erythræos bellum erat de Leuconia. Chii cum viderent se nullo modo hostium impetum ferre posse, concesserunt se facto fœdere exituros, ita ut singuli chlænam & tunicam haberent. Chiæ mulieres indigne ferebant, si projectis armis nudi fugam peterent. Illis se juramentum ea de re interposuisse dicentibus, mulieres consilium dederunt, nequaquam arma deponerent, verum dicemèν

1 Πυρᾶς] MS. πυηρᾶς. *Casaubonus.*
Cap. LXVIII. 1 Εἰ τὰ] χ. εἰ τα. *Idem.*

1 Al

rent sibi moris esse chlænam appellare hastam, & tunicam scutum. Chii mulieribus morem gesserunt, armisque retentis formidabiliores Erythræis extiterunt.

μᾶλλον καλεῖν τὸ ξυσὸν χιτῶνα ἢ τὴν ἀσπίδα. πρὸς γυναῖξιν ἐπείθησαν οἱ Χῖοι. καὶ τὰ ὅπλα καθέχοντες, φοβερώτεροι τοῖς Ἐρυθραίοις ἐγένοντο.

[CAP. LXIX.]

Thasiæ.

Thasii cum oppugnarentur, machinas intra muros hostibus opponere volentes, funibus defecerunt, quibus colligare machinas necesse erat. Thasiæ capita raserunt, & ad colligandas machinas capilli mulierum adhibiti sunt, & usurpati.

Θάσιαι.

Θάσιοι πολιορκούμενοι, μηχανήματα ἔνδον τῶν τειχῶν ἐπαναστῆσαι τοῖς πολεμίοις βουλόμενοι, ἀπάρτων ἠπόρησαν, οἷς τὰ μηχανήματα σωθῆναι ἐχρῆν. αἱ Θάσιαι τὰς κεφαλὰς ἀπεκείραντο· καὶ σώδεσμοι τῶν μηχανημάτων ἐγένοντο τῶν γυναικῶν αἱ τρίχες.

[CAP.

1 Αἱ Θάσιαι τὰς κεφαλὰς ἀπεκείραντο &c.] Similem in summo discrimine Carthaginiensium mulierum fortitudinem refert Florus lib. II. c. 15. *In armorum officinis aurum & argentum pro ære ferroque conflatum est: in tormentorum vincula matrona crines suos contulerunt.* Monet hoc etiam Vegetius lib. IV. De Re Milit. cap. 9. *Indubitatum vero est crines feminarum in ejusmodi tormentis non minorem habere virtutem, Romana scilicet necessitatu experimento. Nam in obsidione Capitolii corruptis jugi ac longa fatigatione tormentis, cum nervorum copia defecisset, matrona abscisse crines viris suis obtulere pugnantibus, reparatisque machinis, adversariorum impetum repulerunt. Maluerunt enim pudicissimæ feminæ, deformato ad tempus capite libere vivere cum maritis, quam hostibus integro decore servire.* Lactantius lib. I. De Falsa Religione cap. 20. *Urbe a Gallis occupata, obsessis in Capitolio Romanis, cum ex mulierum capillo tormenta fecissent, eidem Veneri Calvæ consecrarunt.* Plura vide apud Stewechium ad Vegetii locum modo adductum, & Casaubonum ad Julii Capitolini Maximin. Junior. cap. c. VII.

[CAP. LXX.]

Ἀργολίδες.

Πύρρ☉ Ἠπειρώτης ἐνέβαλεν εἰς Ἄργ☉, καλέσαν☽ ☉ αὐτὸν Ἀριστέως Ἀργάϊ· οἱ μὲν Ἀργεῖοι σωεδράμον ἐς τὴν ἀγορὰν μ☽ τ☉ ὅπλων· [1] αἱ ☽ γυναῖκες αὐτῶν προκαταλαβόμεναι τὰ πτη, τὰς Ἠπειρώτας ἄνωθεν βάλλουσαι, ἀναχωρῆσαι βιάζονται· ὥς π ☽ Πύρρ☉ ὁ δεινότατ☉ τ☉ στρατηγῶν αὐτὸς ἔπεσεν, ἐμπεσόντος ὀπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτ☽ κεραμίδ☉. αἱ ☽ Ἀργολίδες μέγιστον κλέ☉ ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἤρανται, Πύρρ☽ ☽ πολεμικώτατ☽, μηδὲ ὑπ' ἀνδρῶν, ἀλλὰ ὑπὸ γυναικῶν Ἀργολίδων πεσόντ☉.

Argolides.

Pyrrhus Epirotes in Argivorum solum expeditionem faciebat, vocante eum Aristeo Argivo. Argivi cum armis in forum concurrerunt. Mulieres enim eorum tectis præoccupatis, Epirotas desuper jacientes, retrocedere coëgerunt, ita ut etiam Pyrrhus ducum omnium fortissimus, incidente in caput latere occumberet. Argolides vero insignem gloriam inter Græcos adeptæ sunt, quod Pyrrhus vir bellicosissimus non a viris, sed a fœminis Argivis confectus cecidisset.

[CAP. LXXI.]

Ἀκαρνᾶνες.

Αἰτωλῶν Ἀκαρνάσι μακρῷ χρόνῳ πολεμούντων· πόλ☉. ☽ κ☽ προδοσίαν ἐς τὴν

Acarnani.

Ætolis longo tempore cum Acarnanis bellum gerentibus, ad extremum

[1] Αἱ ☽ γυναῖκες] Ita emendavi cum MS. adsentiente Casaubono. pro Vulgato αἱ χ☽ γυναῖκες.

1 Πειρω-

per proditionem in urbem irruentibus, viri in subito periculo fortiter dimicarunt. Fœminæ in tecta ascendentes partim lapidibus, partim lateribus jacientes, multos ex hostibus interfecerunt. Viros autem cedentes, & pene victos, ipsæ tum cohortando, tum exprobrando, nonnunquam etiam supplicando, ad pugnam revocarunt. postquam vero rursus animose pugnantes capti sunt, mulieres in tantum adhærescebant corporibus maritorum, aut parentum, aut fratrum, ut eas in complexibus hærentes hostes avellere non possent, & cum ipsis viris occidere cogerentur.

τὴν πόλιν ἁλισκομένων, οἱ μὲν ἄνδρες διρρώστως καὶ ἀθελόγῳ κινδύνῳ παρεπόνουν· αἱ δὲ γυναῖκες ἐπὶ τὰς στέγας ἀναδραμοῦσαι, αἱ μὲν λίθοις, αἱ δὲ κεράμοις βάλλουσαι, πολλοὺς τῶν πολεμίων ἀνῄρουν. τοὺς δὲ ἄνδρας ἐκλιπόντας καὶ ἡττωμένους, ὧν ποτὲ μὲν παρεκάλουν, ποτὲ δὲ ὠνείδιζον, ποτὲ δὲ ἱκέτευον, ἀνέστρεψαν ἐπὶ τὴν μάχην. ἐπεὶ δὲ πάλιν ἀγωνισάμενοι γυναίως ἐάλωσαν, αἱ γυναῖκες ἐπὶ πόσον ἐπεκολλήθησαν τοῖς σώμασι τῶν ἀνδρῶν, ἢ ἀδελφῶν, ἢ πατέρων, ὥς τε αὐτοὺς ἐξαρτωμένας ὑποπτᾶν οἱ πολέμιοι μὴ δυνάμενοι, συγκαταφόνευσαν τοῖς ἀνδράσιν.

[CAP. LXXII.]

Cyrenenses.

Ptolemæus cum Cyrenensibus bellum gerebat. Illi ducem ex Ætolia Lycopum evocantes, ei sum-

Κυρηναῖοι.

Κυρηναίοις ἐπολέμει Πτολεμαῖος. οἱ δὲ ἡγεμόνα ἐξ Αἰτωλίας Λυκωπῆν με-

παπεμ-

1 Περιπλίκεντο] Ita emendavi cum MS. pro περιπλίκετο.

Fff 5 1 Από-

πεπιμψάμβοι, τούτῳ τὴν πρωτασίαν τῶν κοινῶν ἐπεχείρουν. ἐν δὲ ταῖς μάχαις εἰ μὲν Κυρηναῖοι πρωτεκινδύνευον. αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν χάρακας περιέβαλον, τάφρους ὤρυττον, βέλη προσέφερον, λίθους προσεκόμιζον, τὰς τραυματίας ἐθεράπευον, τροφὴν παρεσκεύαζον σφαλέντων δὲ τῶν ἀνδρῶν, καὶ λοιπὸν τὰ πράγματα μεταστήσαντος ἐς μοναρχίαν διὰ τοσοῦτον ἐβλασφήμησαν τὸν μόναρχον, ὥστε παροξυνθεὶς τὰς πλείστας αὐτῶν [1] ἀπέκλεινεν, ἐκβάσας διὰ τοῦ σφαγοῦ θεούσας.

mam omnium rerum potestatem permiserunt. In pugnis Cyrenenses, priores pericula subibant. Mulieres vero eorum valla munire, fossas ducere, tela adferre, lapides apportare, vulneratorum curam gerere, cibos apparare. Occisis autem viris, Lycopo statum in monarchiam transferente, in tantum monarchum blasphemiis affecerunt, ut exasperatus plurimas earum interficeret, sponte sua ad cædem accurrentes.

[CAP. LXXIII.]

Λάκαιναι.

Λακεδαιμονίων αἱ γυναῖκες ἐγήμαντο Μινύαις, τοῖς ἐκ τῶν Ἀργοναυτῶν γεγενημένοις. οἱ δὲ κοινωνοῦντες τῆς πολιτείας, ἤδη καὶ τῆς βασιλείας ἀντεποιοῦντο. τὰς

Lacænæ.

Lacedæmoniorum filiæ nupserant Minyis, ab Argonautis oriundis. Illi ad gerendam Rempubl. admissi, jam etiam regnum affectabant. Eos Spartiatæ comprehensos

[1] Ἀπέκλεινεν, ἐκβάσας διὰ τοῦ σφαγοῦ θεούσας] Postrema verba ἐκβάσας διὰ τοῦ σφαγοῦ θεούσας, quæ in Vulgata aberant, cum MS. & Interprete addidi.

μὲν

in custodias dederunt. At filiæ,... μὴ δὴ καθεῖρξαν οἱ Σπαρτιάται· [1] αἱ δ' θυγατέρες τῶν....

[1] Αἱ δ' θυγατέρες....] Quæ hic desiderantur, quum ex melioribus Codicibus supplere nequeamus, ex Herodoti Musa quarta supplebimus: Nam ille historiam planissime refert, in hanc sententiam: Quum in carcerem fuissent Minyæ a Lacedæmoniis conjecti, eaque nox advenisset qua more majorum videbantur Lacedæmonii de iis supplicium sumpturi, uxores Minyarum, filiæ principum Spartanæ Reip. virorum, postularunt dari sibi veniam adeundi ad conjuges suos in carcerem. quo impetrato statim ad maritos accessere, astuque effecere, (permutatis videlicet vestibus cum maritis) ut e carcere illi exirent: qui egressi Taygetum occuparunt, ac mox Theræ interventu, recuperatis, ut videtur, uxoribus, liberam inde discedendi facultatem a Lacedæmoniis sunt adepti. Affinem huic historiam habes supra libro septimo de Tyrrhenidibus. *Casaubonus.*

Αἱ δ' θυγατέρες τῶν] Solo articulo hic auctior erat Codex Florentinus, quem propterea addidi. Neque tamen defectus Codicum hoc loco tanti est; cum strategema, quod memoratum supra lib. VII. cap. 50. & Herodoto lib. IV. cap. 145. non modo huic sit affine, sed omnino idem, ut loca conferenti erit manifestum: eo solum discrimine, quod, qui hic dicuntur *Minyæ*, illic veniant *Tyrrhenorum* nomine, quomodo dicti fuere incolentes insulas Atticas, & in faucibus Thraciæ sitas. Inta inter *Tyrrhenorum* insulas refert quoque *Lemnum* Diohysius Hallicarnassensis lib. I. Ἔχει δὲ καὶ τῶν αὐτῶν Θρακῶν μοῖραν, καὶ τῆς αὐτῆς τῶν Θρᾳκικῶν μιᾶμιξιν, ἃ κεῖται ἐν τῷ Θρᾳκίῳ πόντῳ, ἀπέχουσι δ' ὀλίγα σταδίους. ἐφεῖ δὲ καὶ Πελασγικὴ γῆ μία τῶν Καλχιδικῶν, τὸ δὲ πλέον Πελασγικὸν, ἧς ἡ Λῆμνός ποτε ἡ Ἀθηναίων ἀπῳκισμένον Τυρσηνῶν. Σοφοκλῆς δ' ἐν Γηρυόνῃ δράματι καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ Τ' χρὴ λιμένος τὸν πολίτην ὧδε, Γ' γαῖαν γηγενῆ, πᾶν χθονὸς Παγχαίας Ὠκεανὸς, μία φερεσβόλου Ἄργους τε γαίας ἅρας τε πάγους, Καὶ Τυρσηνοῖσι Πελασγοῖς. Τυρσηνοὺς μὲν δὴ ὀνομάζ ἡ χρόνου ἐκείνου καὶ ἡ Ἑλλὰς ἅπασα, ἡ πᾶσα ἀφηγησαμένου Γ' ταλία, &c. *Minyarum* nomine hoc loco iidem veniunt, quia oriundi ex Argonautarum cum Lemniadibus, quæ maritos suos omnes & filios ex zelotypia interfecerant, quæque Argonautas hospitio exceperant, concubitu. De quo videndus Apollonius Rhodius lib. I. Argon. ἓ. 608. & seqq. & Orphei Argon. ἓ.

Σίντιας δ' ὀρφύσιν ἐπίσσαμεν ὠκύαλον ναῦν

Λήμνῳ ἐπ' ἠγαθέῃ. & seqq.

Confirmat hoc locus Valerii Maximi, qui est lib IV. cap 6. extern. 3. quem, quia non solummodo locum hunc supplet, sed & Auctoris relationem, quæ est lib. VII. cap. 50. illustrat, totum subjicio: *Minya, quorum origo ex inclyto sociorum Jasonis numero Lemniorum in insula concepta, per aliquot sæculorum vices stabili in fide manserat, a Pelasgis expulsi armis, aliena opu indiga, excelsa Taygetorum montium juga supplicii occupaverant. Quos Spartana civitas recepit respectu Tyndaridarum: namque in illo nobilis fama naviigio destinatum sideribus par fratrum effulserat; deductosque inde legibus commoditasque suis immiscuit. Sed hoc tantum beneficium in injuriam benemeritæ urbis, regnum affectantes verterunt. Igitur publica custodia inclusi, capitali servabantur supplicio: quod cum vetere instituto Lacedæmoniorum nocturno tempore*

re passuri essent, conjuges eorum illustribi sanguine, velut allocutara perituros viros, impetrato a custodibus aditu, carcerem intravernnt; commutataque veste, per simulationem doloris velatis capitibus eos abire passa sunt. Hoc loco quid aliud adjecerim, quam dignas fuisse, quibus Mynia nuberent? Male autem κοινωνῆσαι τῆς πολιτείας, ἤδη καὶ τῆς βασιλείας ἀντιποιοῦντο vertuntur, Illi nã gerendam rempublicam admissi jam etiam regnum affectabant; πολιτεία enim non dico respublica administratione, sed jure civitatis hic ponitur: quare vertendum: illi jus civitatis adepti, etiam regni administrationem affectabant. Eodem de iisdem supra jam scripsit Auctor: πολιτείας δὲ καὶ δημαμίας τυπόντες, ἐμελλον ἀρχῆς, ἤδη βουλῆς μεταχόντες, ὑπονοίας ἦσαν ὡς τυραννίζοντες, καὶ συλληφθέντες ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐβουλεύοντο. & Plutarchus: καὶ λέγοντο πολιτείας καὶ γάμων τυχόντες, ἐκ ὀλίγου μὲν ἄρχειν καὶ βουλῆς, ὑπονοιαν ἦσαν.

Τῷ Θεῷ δόξα.

INDEX
RERUM MEMORABILIUM
quæ in
POLYAENI STRATEGEMATIBVS
continentur.

A.

Abantes in pugnis anteriora capitis radunt. 1,4
Abderitarum regio occupata a Philippo. 4,2,22
Alrentius. 8,14,3
Abſtinentia Alexandri in aquæ penuria. 4,3,24
Abſtractis hoſtibus a ſtatione ſua quatuor navibus celerrimis, quas inſequebantur, tuto cum claſſe ſua tranſit Philippus. 4,2,22
Abydeni Seſtum accipiunt. 1,37
iis bellum infert Iphicrates. 3,9,44
Abydus. 2,24
Acanthæ. 6,54
Acanthius, Amphiretus. 6,54
Acarnani. 2,31,1. *Heracontem occidunt.* 8,46. *vaſtantur ab Ageſilao.* 2,1,10
Acarnanos ducit Demoſthenes. 3,1,2
Acatium. 6,2,1
Acceſſu ſimulato deceptus hoſtis. 5,44,3
Accuſatio dilutа commodo commento. 5,46
Ace. 3,9,56
Acetum, commodiſſimum ad extinguendos ignes. 6,3
Achaïæ urbs Helice. 8,46
portus Panormus. 6.23
Achæus, Selenci dux. 4,17
Achelous. 8,44
Achivorum dux Dioetas. 2,36. *eorum armaturam mutat Philopoemen.* 6,4,3
Aciei inventor Pan. 1,2
Aciem deſerere ſumma infamia apud Lacedæmonios. 2,1,13. *oblongam convertens Iphicrates hoſtes cædit.* 3,9,54
Acie in longum producta, per veteranos turbavit Athenienſes Philippus. 4, 2,7. *falcata hoſtes eluſi.* 3,10,13,17. *disjuncta hoſtes transmiſſi, in fugam acti.* 2.1,19
Acies humano corpori comparata. 3,9,22
condenſata equitibus invia. 7,14,2.
inſtructa ſæpius abſque pugna negligentem reddit hoſtem. 5,44,4.
inſtructa Alcibiadi, ut ventus adverſus eſſet hoſtibus. 1.40,7. *Peri contra Alexandrum.* 4,3,22
Acra. 3,1,1
Acracorinthus. 4,6,1
Acrocorinthum capit Aratus. 6, 5.
Ptolemæus. 8,58
Adoratio ficta noxia Dario. 4,3,5
Adramytium oppugnatur ab Autophradate. 7,26
Adria. 8,24,7
Adventu hoſtium nunciato, excurrentes Lacones ab adium ruina per terra motum facta, ſervantur. 1,41,3.
ſedati tumultuantes. 5,26. 5,28
Æatus a ſorore Polycle a deceptus. 8,44
Ædeſſa. 2,29,2
Ægina. 5,14. 2,13
Æginam capit Demetrius. 4.7,5
petit Chabrias. 3,11,12
Æginetarum bellum cum Athenienſibus. 1,30,5
Ægypti rex, Tementhes. 7,7
Nectanebo. 2.1,22
Ægyptii à Dario deficiunt. 7,11,7
Ægyptiorum rex Thamus. 3,11,5.
Amaſis. 8, 29. *Aprias.* ibid.
Pſammetichus. ibid. *eorum exercitum ducit Chabrias.* 3, 11, 7. *bellum adverſus Arabas.* 7,4
Ægyptiis auxilio ſunt Lacedæmonii contra Perſas. 2,16
Ægyptus à Cambyſe Aprie ſtirpi reſtituta. 8,29
Ægyptum, Perſis auxilio, petit Iphicrates. 3,9,38
Æneas. 8,25,2

Ænetus, Demetrii dux. 5,19
Ænus. 2,22,1
Æolis. 6,10
Æolum cum Samiis bellum. 6,45
Æolus Sisyphi pater. 1. *præfat.*
Æropus Macedoniæ rex. 2,1,17
Æropus & Damasippus duces ob conductam è lupanari in castra psaltriam finibus regni à Philippo pulsi. 4,2,3
Æsculapii templum. 5,2,19
Æsias, nummularius. 6,5
Æthilla, Priami soror. 7,47
Æthis, dux Dromichætis. 7,25
Ætoli. 4, 9, 2. *piratæ.* 4, 6, 18. *casi à Pelleneusibus.* 8, 59
Ætolia. 8,70
Aetolorum cum Acarnanis bellum. 8,69
Ætolus, Timarchus. 5,25
Agamemnoni Palladium falsum pro vero traditum. 1,5
Agathoclis adversarius, Megacles. 5,15
Agemachus. 2,35
Agesilaus. 2, 3, 9. *astu Cononis revocatur ab Asia.* 1, 48, 3. *Chabriam persequitur* 3,11,15. *Asiam vastat.* 1, 48, 3
Agis, Arcas. 7,18,1
Agrauli templum. 1,21,2
Agri ducum hostilium vastatione prohibiti, ut fiant subfecti. 4,3,15. 5,2,18
Agri parte à qualibet pro principe confita, ingens pecunia confecta. 7,32
Agricultura restituta per Pithopolim. 8,42
Agrigentini oppugnant Sicanos. 5,1,3
Agrigentinorum tyrannus Theron. 6,52
Phalaris. 5,1,1
Agrigentum. 6, 16, 4. *oppugnat Imilco.* 5, 10, 4.
Ἀιγὸς πόλαμός. 1,45,2
Alacriores milites qua ratione reddebat Iphicrates. 3,9,32
Ἅλαδε μύσαι. 3,11,2
Alesiam oppugnat Cæsar. 8,23,10
Albæ regnum, capto fratre invadit Amulius. 8,1
Albani produnt Romanos. 8,5
Albinus à tumultuantibus interfectus. 8, 9
Alcetas. 4,6,6. *Macedo.* 4, 6, 7. *Philippi filiam Cynnanen interficit.* 8,60
Alcibiades Phrynicham accusat. 3,6
Aleuadarum ædificia demoliri conatur Philippus. 4,1,11
Alexander Timocleam ob fortitudinem liberam dimittit. 8, 40.
Alexander Babylone mortuus. 8, 60.
Alexandri M. filius. 4, 8, 3
Epiri rex. 8,52. *præfectus Acrocorintho.* 4,6,1
Alexandros omnes homines appellare decreverat Alexander. 4, 3, 1.
Allii capita ambiguum fœdus faciunt 6, 22
Alpes transit dolo Cæsar. 8,23,2
Amaction dux Seleuci. 4,9,6
Amanides angustiæ. 4,9,5
Amantes nostri non puniendi. 5,14
Amasis Ægyptiorum rex. 8,29
Amazones auxilium ferunt Baccho. 1.1,3
Amazones. 8,28
Ambiguis verbis fœderis decepti. 6.14. 6, 22
Ambracia. 8,52
Amicitiæ integerrimæ exemplum. 5, 2, 22. *specie deceptus hostis.* 5,2,10. 5, 35. 7,21,2. 7,23,2
Amico habitu deceptus hostis. 5,44.5
Amicorum bona quoque rapit Polycrates, ut illa reddens, faceret eos sibi amiciores. 1,23,1
Amicos probavit Alcibiades simulato homicidio. 1, 40, 1. *amicos renunciat Cæsar neutram partem sequentes.* 8, 23, 27
Amilcar. 5, 3, 6. *dux præstantissimus proditionis crimine damnatus.* 5, 11
Aminias, archipirata. 4,6,18
Amisus. 7,21,1
Ammonis oraculum. 7,3
Amœbeus citharœdus. 4,6,1
Amore puellæ Tarentum proditur Fabio. 8, 14, 3. *a societate abstractus rex.* 8,16,7
Amoribus occisus Ophelas. 5,3,4
Amphilochos ducit Demosthenes. 3,1,2
Amphipoli potitur Lysimachus. 4,12,2
Amphipolim repetentibus Atheniensibus a Philippo dum alio bello esset implicitus, callide liberam dimisit, sed bello confecto incautis Atheniensibus recuperavit. 4,2,17
Amphipolis. 1,38,1. 2. & 3. 3,10,7

Amphipolitani fœdere junguntur Lacedæmoniis. 1,38,3
Amphissa capta a Philippo. 4,2,8
Amulius per insidias sublatus. 8r2
Amyntas, Perdiccæ filius. 8,10
Anaceum. 1,21,2
Anathemata Deorum vendit Dionysius mox reportanda. 5,2,19
Ancilla pro domina confodiendam se obtulit. 1,13.8,57
Ancyra. 8,61
Andragathus prodit Amphipolim. 4, 12, 2
Andromachus, Seleuci dux. 4,17
Andron, archipirata. 5,19. *ei arcis præfecturam commendat Dionysius.* 5,2,4.
Angustia loci multitudo inutilis. 2,1.22. 1, 30, 2. 1, 32, 1. 1, 38, 1. 2,2,5. 2, 10, 2
Angustiæ patefactæ simulato discessu. 7, 27, 1
Angustias Lycii, bubuli, ope superat Alexander. 4,3,27. *celeriter evasit, ac cum præstantissimis conversus hostes cedit Iphicrates.* 3,9,49. *tuto transit Chabrias.* 3, 11, 9. *angustum transitum quomodo superarit Iphicrates.* 3,9,33
ad Anienem cæsi Galli. 8,7,2
Animalibus, Deorum loco ab Ægyptiis cultis, ante aciem locatis, jaculari Ægyptii desinunt. 7.9
Animi civium erga se quomodo deprehendit Dionysius. 5,2,13,15,16. *militum quomodo deprehensi* 4,3,19.7,20
Annibalem cunctando superat Fabius. 8, 14, 1
Annonæ defectus hostibus audientibus dissimulatus obsidionem solvit. 2, 18. *caritatem tollit Timotheus.* 3,10,10. *vilitas simulata.* 6,47
Anteriora armata, posteriora nudata contra militum fugam. 4,3,13
Anthropinus. 5,3,8
Antigones Argyraspidum dux. 4,8,2
Antigoni prælium cum Seleuco. 4,9,1
Antiochus Deus. 8,50
Antipater, dum cum Thebanis pugnat Alexander, a tergo Thebas occupat. 4, 3, 12. *per Antigonum servatur.* 4, 6, 4
Antipatridæ. 5,35
Antoninus & Verus Impp. contra Persas ac Parthos bellum gerunt. 1. Proœm. *omnibus bellis victores.* Proœm. 6.
Anulum fratris quomodo acceperit Jason. 6, 1, 7
Ἀπαλίεια festum Athenienſium. 1,19
Aphesius collis prope Chalcedonem. 7, 11, 5
Apin magno luctu Ægyptii quærunt. 7, 11, 7
Apio coronantur Isthmici victores. 5,12,1 *etiam defunctorum monumenta, & inde mali ominis.* ibid.
Apolline invocato per plurimam servantur Persæ. 7,11,8
Apollinis sacerdos Melanippus. 8,38
Apollo Lycurgo leges dictasse dicitur. 8,4
Apollodorus Cassandreæ tyrannus. 4, 6, 18
Apollonia. 8,19
Apparatu pugnæ simulato deceptus hostis. 8,24,7
Apparatus belli ingens hostes terret. 7, 27, 2
Aprias, Ægyptiorum rex. 8,29
Aqua minio permixta. 6, 54. *hellebori infecta.* 6,13. *in siti à duce contemtæ milites tolerantiores reddit.* 4,3,25
Aquæ ductu Sestus capitur. 1,37. *inopia tradita urbs.* 7,6,8
Arabiam petit Alexander. 4,3,4
Arabiæ præfectus Sibyrtius. 4,6,15
Arabum bellum adversus Ægyptios. 7,4 *ad Arbela prælium.* 4,3,6. 4,3,17,27
Arbeliorum terram invadit Philippus. 4, 2, 16
Arcades. 1,7. 2,3,5. *decepti ab Eurytione.* 2,13. *victi a Spartanis.* 1,41,1. *vincunt Archidamum.* 1,41,4
Arcades & Bœoti contra Lacedæm. 2, 1, 14. *socii Thebanorum.* 3,9,37
Arcadiæ mons Lyceus. 4,7,9
Arcadicus pileus. 4,14
Arcas, Chilius. 5,30
Arcas, Pompiscus. 5,33,1
Arcesilaus, pater Batti. 8,41. *filius,* 8, 47
Archelaus castor Acrocorinthi. 6, 5. *Mithridatis dux.* 8,9,2
Archidamus Periclem civibus suis suspectum reddit. 1,36,2
Archibiades, Byzantius. 5,44,1

Archimedes machinis suis tuetur Syracusas. 8,11
Argæus Macedoniæ rex. 4,1
Argentea scuta. 4,3,24
Argimusæ. 1,14
Argivarum fortitudo adversus Spartanos. 8,33
Argivi. 6, 20. *provocati a Driphonte.* 2, 12. *socii Thebanorum.* 3, 9, 37 *cunctis civitatibus fabricantur arma.* 3, 8
Argivorum & Lacedæmoniorum bellum. 1,14. *cum Pyrrho bellum.* 8,68 *eorum tyrannus quomodo Archinus* 3,8. *millia aliquot necat Cleomenes.* 8,33
Argolidem populatur Iphicrates, 3,9,37
Argonautæ. 8,71
Argos Temeno cessit. 1.6
Argyraspides ob perfidiam in Eumenem ab Antigono perditi. 4,6,15. *ob amissa impedimenta Eumenem imperatorem suum Antigono vinctum tradunt.* 4.16,13
Argyraspidum duces Antigenes & Teutamates. 4, 8, 2. *sibi cedere nolentes, Alexandri nomine tabernaculum erigunt, ad quod convenirent.* 4, 8, 2
Ariæus. 7,16,1
Aribbæus. 7,29
Aries strategema Ulyssis. 1.præfat.
Ariomazes petræ in Segdianis præfectus. 4,3,29.
Aristagoras. 1,24
Aristarchus medicus. 8,50
Aristeus, Argivus. 8,68
Aristibus, fluvius. 4,12,3
Aristocles interfectus a Sthenippo. 2,2,3
Aristodemus. 1,6
Aristogiton & Harmodius. 8,45
Ariston, Olynthius. 5,44,1 *Autoleontis filius.* 4,12,3
Aristonymum oppugnat Chares. 5,44,3
Aristophon. 3,9,19
Arma & equus Lydis admit Cyrus. 7, 6, 4. *Diis suspendebantur.* 2, 31, 3. 3,8 *amittere infame Lacedæmoniis.* 2, 1, 13. 2, 3, 10. *arma parcuntur Thraces.* 2, 2, 7. *occultata a Baccho.* 1,1,1. *omnia præsidiariis militibus a duce expeditionem suscipiente adempta.* 2,28,1. *civibus adempta, & ingruente necessitate sine periculo reddita* 5, 2, 14. *Atheniensibus per dolum a Pisistrato adempta.* 1,21,2. *Samiis per Polycratem fraude ademta.* 1,23,2. *dissecta, cum dimidium armorum partem tradendam sanxissent.* 6,15 *abscondita in arculis.* 5,35 *quomodo civibus erepta* 5, 1, 1. *pretiosa militibus danda ut melius pugnent.* 8,23,20
Armati cænantes & somnum capientes summo mane hostes imparatos superant. 4,9,1
Armaturam Achivorum mutat Philopœmen. 6,4,3
Armeniæ satrapa Orontes. 4,8,3
Armenii montes. 4,17
Armis mutatis decepti insidiatores. 7, 21, 4. *appensis arboribus decepti hostes.* 3,9,17. *in templis clanculum purgatis opinio divini auxilii militibus injecta.* 2,3,8. *Palladis immutatio.* 2,3,12. *traditis, oppugnantur Pyræenses.* 4,7,5. *armis auxiliorum armati barbari hostes fugant.* 7,14,3. *mutatis decepti hostes.* 2.16
Armorum abjectio dissimulata milites alacriores reddit. 2, 3, 10. *armorum copia Archino tyrannidem conciliavit.* 3,8. *lustrandorum specie occupatum imperium.* 5,46
Arne. 1,12
Ars simulata idem ac vera effectum exhibet Dionysio. 5,2,3
Arsabes. 4,17
Arsaces eunuchus a Themistocle missus ad Xerxem. 1,30,3
Artabe, aridorum mensura. 4,3,32
Artaxerxes, pater Ochi 7,17. *Tissaphernem comprehendere jubet.* 7,16,1
Aruspicina neglecta. 8,23,32,35
Aryandes Ægypti Satrapa. 8,47
Asdrubal filiæ forma Syphacem a Romanorum societate abstrahit. 8,16,7
Asiæ rex proclamatur Antigonus. 4, 6, 13.
Asiam vastat Agesilaus. 2,1,8
Assensu simulato decepti proditores. 5, 17, 1
Assessiæ Minervæ templum. 6,47
Astacus. 2,30,2
Astycus,

Astycus, *fluvius*. 4,12,3
Astypalæa, *arx Polycratis*. 1,23,2
Atarneus. 5,21
Athenæ a Demetrio captæ. 3,7,1
liberæ per Demetrium. 4,7,6. *munitæ invitis Lacedæmoniis*. 1,30,4
Athenas capit Antigonus. 4,6,1.
obruere volunt Thebani. 3,9,20.
oppugnant Lacedæmonii. 1,40,3.
excindi impedit Lysander, *ut melius exercerent Thebanos*. 1,45,5.
Athenienses frumenti inopia se deduxt. 4,6,20. *superati*. 6,2,1. *superati in Sicilia*. 1,43.2. *Atheniensis & Thebani contra Philippum*. 4,2,8.
pellunt Tyrrhenos. 7,49. *superant Thebanos*. 1,35,1. *a Scuthe cæsi*. 7,38. *superati a Lacedæmoniis*. 1,45,2.
Athenienses, *Aristocrates*. 5,40
Athenienſium cum Corcyrenſibus bellum. 6,20. *prælium contra Telenificum*. 5,32,1. *contra Bæotos expeditionem impedit Phocion*, *vocando omnes ad bellum*. 3,12. *Athenienſium & Syracuſanorum prælium navale*. 5,13,2. *Athenienſium dux Diocles*. 5,29. *Stratocles*. 4,2,2. *Theognis*. 5,28,1. *Nauarchus Diotimus*. 5,22.3. *prælium cum Caſſandro*. 4,11,2
Atintanis. 4,11,4
Attali bellum cum Philippo Demetrii. 4,18,2
Attalus Macedo. 4,6,7
Atticam populantur Lacedæmonii. 1,36,1
Atticas naves per inſidias aggreditur Antalcidas. 2,24
Anceps Dinias Cranoniorum factus tyrannus. 2,34
Aulon. 2,14,1
Aureis cibis menſiſque appoſitis, *a nimio auri quærendi purgandique ſtudio*, *quo agricultura*, *omneſque artes negligebantur*, *Pythen deducit uxor*. 8,42
Aureo hamo piſcari. 8,24,6
Aureus Macedonicus, *numiſma*, 4,6,17
Aureus thronus. 4,3,24
Auro & argento mutuo ſumpto auxilia parta. 6,21
Aurum ſparſum inſequentes morantur 3,7,1. *ſolidum ſimulatum*, *ut alacrius pugnarent milites*. 7,35,2.
contra Auſpicia infauſta confirmati militet. 8,23,32,33
Autariatæ militantes ſub Lyſimacho, *ab eo cæſi*. 4,12,1. *a Gallis cæſi*, *qui eos veneneſis cibis paverant*. 7,42.
Autoleon, *Pæonum rex*. 4,12,3.
Autolycus, *fur*, *Mercurii filius*, *ſecundus*, *qui uſus ſtrategematibus*. Præfat. 1. *boves rapit Siſyphi*. 6,52.
Autophradates. 7,14,2,3.7,21,6.7,26.
Auxilia ſimulata, *per arma eorum*, *militibus ſuis induta*, *victoriæ cauſſa*. 7,8,1.
Auxiliis ſimulatis decepti. 7,6,9.
Auxiliorum ſpecie fugati hoſtes. 7,14,3. *capta urbs per cuniculum*. 7,11,5. *occupata arx*. 5,45.
Avium volatu inſidiæ deprehenſæ. 2,37
Axibius. 3,9,44.

B.

Babylone mortuus Alexander. 6,49. 8,60. *Hephæſtion*. 4,3,31.
Babylonem capit, *Cyrus*. 7,6,5,8. *Darius Zopyri ſtrategemate*. 7,11,8. 7,12
Babyloniibus viginti cariæ, *quam Zopyrum mutilatum viderc*, *malebat Darius*. 7,12
Bacchæ Euripidis citantur. 7,41
Bacchi nativitatis monumenta in Tricorypho, *Indiæ monte*. 1,1,2, *Bacchi dux Pan*. 1,2. *ſtrategemata expeditione adverſus Indos*. 1,1
Bacchiadum familia. 5,31
Bacchus Pſeudanor. 4,1. *Bactriam invadit*. 1,1,3. *auxilio habuit Amazonas*. 1,1,3
Bactri. 4,3,24
Bactriæ terminus Saranges fluvius. 1,1,3.
Bactriam invadit Bacchus. ibid.
Bactrii quo ſtrategemate a Baccho ſuperati. ibid.
Bactrus fluvius. 7,11,8
Balnea calida militem non decent. 4,2,1
militibus vetanda. 8,16,2
Balnei ſpecie deceptus Polydorus. 6,1,7

Barbari quoque usi strategematibus. 7. Proœm.
Barbæ rasæ, ne ansam hostibus præberent. 4,3,2
Barcæos oppugnat Arsames. 7,28,1
Aryandes. 7,34
Battus, Cyrenensium rex. 8,41. 8,47
Belgycum rex, Mandro. 8,37
Bellariorum mittendorum specie certiores facti. 8,36
Belli finidum remissum strategemate Phocionis. 3,12
Bellicosissimæ nationes fiunt inertissimæ ablato omni militari exercitio. 7,6,4
Bello contra Persas & Parthos suscepto sextum Strategematum librum conscripserat Polyænus. Proœm.6
Bellum Corinthiacum. 1,48,3. *bellum adversus eosdem non crebro gerendum.* 1,16,2. *non inferendum nisi tentatis aliis viis.* 6,6,3. *Thebanorum cum Philippo.* 4,2,3. *denunciatum misso feciali.* 4,7,10. *denunciatum simul & illatum.* 4,7,11. *Macedon. & Illyrior.* 4,10,1. *Chalcidensium cum Perdicca.* 4,10,2. *Dionis cum Dionysio.* 5,2,7. *Carthaginiensium cum Syracusanis.* 5,2,2. *cum Dionysio.* 5,2,9. *cum Timoleonte.* 5,12,3. *Thessalorum & Thebanorum cum Phocensibus.* 5,45. *Messeniorum cum Dionysio.* 5,2,18. *Rhodiorum cum Philippo.* 5,17.2. *cum Ptolemæo.* 5,18. *Leontinorum cum Megarensibus.* 5,46. *Heracleotarum cum Leucone.* 6,9,3,4. *Hieronis cum Carthaginiensibus.* 6,16,4. *Romanorum cum Ambraciotis.* 6,17. *Lacedæmoniorum & Thebanorum cum Platæensibus.* 6,19,3. *Athenienſium cum Corcyrensibus.* 6,20. *Byzantiorum cum Chalcedoniis.* 6,25. *Samiorum cum Æolibus.* 6,45. *Colophoniorum cum Alyatte.* 7,2,2. *Ægyptiorum adversus Arabes.* 7,4. *Medorum cum Cyro.* 7,6,1. *Scytharum cum Dario.* 7,11,1,4. *Simpensium cum Datame.* 7,21,2,5. *Hilocricum.* 7,49
Beneficium maleficio compensatum. 5,2,1
Benemerentibus prior locus in festis assignatus. 3,9,31
Benevolentia militum magni momenti. 5,11. *militum paranda duci.* 8,23,21,22,23,28,30. *civium.* 8,23,31.
Benevolentiæ omnes superare conatur Alexander. 4,3,1
Benevolentiæ specie decepti. 5,6
Berenice, uxor Antiochi Dei, Ptolemæi filia. 8,50
Bidorius Gallorum dux. 4,6,17
Bœotorum prælium cum Thracibus. 7,43
Boëdromionis die XVI prælium ad Naxum contigit. 3,11,2
Bœotarchæ. 4,7,11
Bœoti & Arcades contra Lacedæmonios. 2,1,14
Bœotia. 3,71
Bœotiam vastat Agesilaus. 2,1,21
Bœotorum cum Thessalis bellum. 1,12
Boëscus Philippi insidias enunciat. 4,2,11
Bolus, locus Cassandreæ vicinus. 4,6,18
Bono malum redpendendum. 5,11
Bosphori tyrannus Leucon. 5,44,2
Satyrus. 8,55
Brenno duce Roma capta. 8,7,2
Britanni superati ab Antonino. Proœm. 6. *a Cæsare fugati.* 8,23,5
Britannorum rex Cassevellanus. 8,23,5
Brundisium. 8,24,7
Bruti uxor, Porcia. 8,32
Brutus. 8,24,7. *Cæsarem occidit.* 8,32
Buzyges, Athenienſis 1,5
Byzantiorum cum Chalcedoniis bellum. 6.25
Byzantini auxilia mittunt Antigono. 4,6,8
Byzantium. 1,34,2.2,24. *recuperatum a Clearcho.* 2,2,6.7. *captum.* 1,47,2. *oppugnat Philippus.* 4,2,21
Byzantius, Archibiades. 7,44,1

C.

Cadmea. 2,4,3. 2,3,1
Cadus fumi plenus tetro odore hostes cuniculo pellit. 6,17
Cades mutua militum Athenodori. 5,21
Caria, Illyriorum regina. 8,60
Cæsorum vestibus induti milites, facile reliquos superant. 7,11,6. *Cæsorum numerus celatus.* 4,6,10. 7,15,4
Callias. 1,40,1
Callicratides superatus a Conone. 1,48,2
Calli-

Callicratidas navarchus Lacedæm. 1,14
Calida ne puerperæ quidem Macedonum lavant. 4,2,1
Callimeles adolescens mactatus, & conjuratis oppositus ab Apollodoro, sanguisque ejus vino permixtus hausius. 6,7,2
Callippides. 6,10
Calippius Syracusanorum tyrannus. 5,4
Callisthenes. 5,17,1
Callitelis filius, Solysio. 6,45
Calydonenses. 8,53,2
Camarinæi. 5,6
Cambyses. 8,29
Cameli adspectum nec odorem ferunt equus. 7,6,6. *eorum adspectu fugat Cræsi equitatum Cyrus.* ibid.
Campus utilis equitatui. 1,35,2
Candys. 7,11,8
Canes circum castra dimissi transitum in urbem impediunt. 2,25
Canibus hostes latentes sylvis excitati. 4,2,16. *fugati hostes.* 7,2,1
Captis qualis mensura. 4,3,32
Capillos se non rasurum jurat Cæsar prinsquam militum cladem vindicasset. 8,23,23
Cappadocia. 4,6,6. *in Cappadocia victus a Cyro Crœsus.* 7,8,2
Capti nobiles sine pretio dimissi, ut suis essent suspecti. 2,1,32
Captis navibus hostilibus decepti hostes. 5,40. 5,41
Captivi ipsi melior præda, quam vestes & pretiosa ornamenta. 1,34,2. *ante aciem collocati, ut hostes sagittis abstinerent.* 2,1,30. 3,9,62. *si non redimuntur, sed interficiuntur, alacriores reddunturmilites.* 4,10,1. *captivi sociorum sine pretio redditi.* 5,1,17. *ne necarentur traditur locus.* 7,6,3. *sine pretio redditi ad captandam benevolentiam.* 2,29,1. 8,7,1.
Captivorum interficiendorum metu terrendi hostes. 6,19,1. *captivorum specie decepti.* 5,19
Captivos nudos in foveam præcipitant Lacedæmonii. 2,31,2. *in castris suis deprehensos, licet sui ab hostibus essent interfecti, salvos dimittit Cæsar.* 8,23,28.
Capulis ostensis terror judicibus incussus. 3,9,15,28
Car, Hierocles. 5,17,1
Car, Pigres. 7,3.
Carræ. 1,41,5. *frustra oppugnatæ.* 4,2,19
Carbonibus se necat Porcia. 8,32
Cardiani. 5,41
Carena. 8,64
Cares a Meliis jure interfecti 8, 64. *Galli vocati ab oraculo.* 7,3
Caria. 2,1,9. 4,7. 4. 8,53,1
Caria rex Mausolus. 7,23,1. *regina Artemisia.* 8,53,5
Cariam incolunt Melii, 8,64
Carmina composuit Dionysius. 5,46
Carmine ad bellum accensi. 1,20,1
Carnes humanæ firmando sceleri appositæ. 6,7,2
Caromemphitæ. 7,3
Carthaginem petit Agathocles. 5,3,5
Carthaginienses invadunt Syracusas. 2, 11. *vicit Agathocles.* 5,3,2. *Attilium crudeliter necant.* 8,12. *ejus Cæji superati.* 8,20. *in insidias Leptinis incurrunt.* 5,8,1
Carthaginiensis Himilco. 1,27,1.
Carthaginiensium cum Syracusanis bellum. 5,2,2. *cum Dionysio bellum.* 5, 2,9. *cum Syracusanis prælium.* 5, 7. *cum Timoleonte bellum.* 5,12,5
Cassander. 4,8,5
Cassandrenses tyrannus Apollodorus, crudelissimus. 6,7,1,2
Cassandriam capit Antigonus. 4,6,18
Cassius. 8,24,7. 8,32
Cassivellanus Britannorum rex. 8,23,5
Castra in amicorum solo quoque munichat Iphicrates. 3,9,17. *capta hostes se dedere cogunt.* 2,12
Castris sponte relictis decepti. 7,42 *cum jumentis, vulneratis, aliisque, relictis integris, tuto capta fuga.* 7, 11,4.
Castrorum crebra mutatio damnum æque hostibus infert ac populatio. 2,1,21. *castrorum specie decepti hostes.* 7.21,6
Catane. 1,40,4,5.
Catanenses oppressi dum audiunt concionantem Alcibiadem. 1,40,5
Cathæi, Indiæ populus. 4,3,30
Catonis filia Porcia uxor Bruti. 8,32
Cauloniam oppugnat Dionysius. 6,11
Caunus a Philocle capta. 3,16

Causia Macedonica. 5,44,5
Cedentes jam Macedonas semel adhuc impetum facerent hortatur Alexander, atque ita parta victoria. 4,3,8
Celænæ. 7,16,1
Celeritas multum valet in bello. 4,6,7,8. 4,9,1. 8,36. *in nuncianda victoria multum prodest.* 4,6,9
Celeritate præventa insidiæ. 2,3,10. *parta victoria.* 4,7,7
Cenchreæ. 6,5. 4,7,3
Centauri, Pelei genus, ab Hercule deleti. 1,3,1
Cephissus fluvius Bœotiam dividens. 1,3,5
Cera aures clausæ. præf. 1.
Cereris Festum. 5,1,1
Cerrenii, gens Thracica. 7,22
Certamen singulare Phrynonis & Pittaci. 1,25. *Melanthi & Xanthi.* 1,19
Certiores facti bellatiorum mittendorum specie. 8,36
Cerva candida Iberos in sui admirationem rapit Sertorius. 8,22
Chabrias. 2,1,2
Chæronea. 4,7,11. 8,40
ad Chæroneam prælium. 4,2,2,7
Chalcidenses. 3,4,1. *Chalcidenses contra bellum gerit Timotheus.* 3,10,14. *Leontinorum urbem incolunt.* 5,5,1. *Megarenses Leontio pellunt.* 5,5,2
Chalcidensium cum Perdicca bellum. 4,10,2
Chalcedon. 2,24
Chalcedonem capit Darius. 7,11,5
Chalcioecus, templum Spartæ. 2,3,13
Chalcus, Macedo. 5,44,5
Chaldæus vates, Sudinus. 4,20
Chares. 3,9,29. *Chares & Proxenus duces contra Philippum.* 4,2,8. *insidias finitra struit Philippo.* 4,2,22. *oppugnat Aristonymum.* 5,44,3
Chersonesitæ. 8,56
Chersonesus. 3,9,44. 7,38
Chius. 1,44. 2,28, 2. 3, 9, 58. 5,22,1
Chii falso rumore decepti. 3,9,23
Chlæna pro hasta. 8,66
Choa Attica. 4,3,32
Chœnix Attica. ibid.
Chremonides, nauarchus Ptolemæi. 5,18
Cicero a Gallis obsessus per Cæsarem liberatus. 8,23,6
Cilices piratæ decepti a Cæsare. 8,23,1 *in Cilicia & prælio contra barbaros fugit Seleucus.* 4,9,6
Cimbri & Teutones in Italiam. 8.10,1, 2, 3
Cimmerii corpore maximo. 7,2,1. *bellum Alyatti inferunt.* ibid.
Cinadon. 2,14,1
Cirrha. 3,5
Cithæron. 6,19,3
Cives, pro militibus appellati ad officium redeunt. 8,23,15
Cives a Clearcho interempti absque offensa superstitum. 2,30,3
Clades dissimulata, ut tutius effugium esset. 7,33,3
Clades celeritate reparata. 4,6,8
Clam agendum, quod palam non conducit fieri. 2,14
Classico, & igne tabernaculis injecto deterritus ab oppugnatione subita hostis 4,9,2
Claves abjectæ. 1,38,2. *in oppidum conjectæ, ut fuga spes adimeretur.* 5,24
Clavibus ad veras expressis capta Heræsium urbs. 2,36
Cleandri filia Chilonis. 8,34
Clearchus. 7,18,1
Clementia in bello utilis. 4,11,2.4,3,30
Clementia specie decepti. 5,3,2
Cleombrotus. 2, 3, 8. *casus.* 2, 3,4
Cleomenes. 8,33
Clepsydrarum ope res è longinquo & celeriter indicatæ. 6,16,2
Cleri. 1,40,9
Clitus, dux Polysperchontis. 4,6,8
Clypei ænei. 8,7,2
Cloaca se abscondit Lachares. 3,7,2,3
Cnopus. 8,43
Codrus. 6,49
Cœlum adscensurum se, & ad Junonem querelas de inobedientia eorum delaturum simulans dux Thracum, tumultuantes ad officium reduxit. 7,22
Cœna regis Persarum in ænea columna inscripta. 4,1,32
Colassæ, urbs Phrygiæ. 7,16,1
Colias. 1,20,2
Collectis in unum locum militibus ab oppugnanda Corintho Lacedæmonii deterrentur. 3,9,43
Colloquii specie matrem decipit Jason. 6,1,5.

6, 1, 5. *deceptus Tiribazus.* 7,13. *deceptus Datames.* 7, 29, 1
Colonia Megarensium in Leontinorum civitatem. 5,5,1
Coloniam deduxit Atticam Agnon. 6,52
Colophoniorum cum Alyatte bellum. 7, 2, 2
Columna Semiramidis. 8,26
Columnam aeneam, in qua scriptæ leges à Cyro, ut & cœna regia, convelli jussit Alexander. 4,3,32.
Colus & fusus dono data duci re male gesta. 8,53,2
Comastus. 7,40
Commeatu aliquot dierum, quomodo in stipendii inopia, naves aliquot instructæ. 3, 10. 11. *commeatu instructus contra hostem inopia laborantem pugna abstinere debet.* 8,23,14
Commeatus abundantia simulata Mygdonium liberat. 7,36. *non missus, causa belli.* 5,2,10
Commilitones, benevolentiæ causa, appellabat milites Cæsar. 8,23,22.
Conciliat Lacedæmonios & Thebanos invitis sociis Iphicrates. 3,9,37
Concionante Alcibiade Catane occupatur. 1,40,4
Concionantibus legatis Thracum urbem capit Philippus. 4,2,4
Concionis specie Sarnusii decepti. 4,2,12
Condascē, unus è verticibus Tricorythi, montis Indiæ. 1,1,2
Confirmati milites. 3,9,21,25. 4, 20. *ostensa iis forma, & armatura hostium.* 4.14
Conjugalis amor. 8,32. 8,33
Conjuges & liberi animum pugnantibus addunt. 7,6,1
Conjuratio per æs alienum evitata. 6,9,2
Conon ab Etesnico decipitur. 1,44
Consensus ducum necessarius. 1,31
Consilia utilia patriæ, cum suo etiam damno, suppeditanda. 8,12
Consilii & auxilii specie decepti. 6,20
Consilii communicandi specie decipitur Tissaphernes. 7,16,1
Constantia in tormentis. 8,45. 8,62
Constantiæ singularis exemplum. 8,8
Contemnere Lacedæmonios, quomodo Thebanos docuerit Epaminondas. 2, 3, 6. *hostem, periculosum.* 4,3,9
Continentia ducis multum valet in bello. 8, 16, 6. *hostium militibus celanda.* 8,25,24.
Contraria milites, quam præco edixerat facere jussi, hostes deceperunt. 1,14
Convivii specie decepti. 5, 3, 3. 8,23,1. 8, 64
Convivio post præcedentis diei laborem, Medis exhibito, eos ad defectionem compellit Cyrus. 7,6,7
Copais, palus. 7,43
Copiæ majores minorum specium præferentes. 3,9,19. 3,11,3
Copiarum vilioris partis jactura faciendæ in periculo. 2,17
Copias hostium non celabat militibus Cæsar. 8,23,19
Corasibe, unus è verticibus Tricorythi, montis Indiæ. 1,1,2
Corcyra. 1,40,4. 3,9,55
Corcyrenses duce Timothee contra Lacedæmonios. 3,10,16
Corinthii per insidias cæsi à Nicia. 1, 39, 1
Corinthiorum tyrannus Cypselus. 5,31
Corinthius Telesinicus. 5,32,1
Corinthius gubernator, Ariston. 5,13,2
Corinthum occupat Archidamus. 1,41,2 *cepit Antigonus.* 4, 6, 1. *oppugnare studet Lacedæmonii.* 3,9,43
Corinthus. 3, 9, 28. *prodita Demetrio.* 4,7,8
Coriolanus. 8,25,3
Cornelius ob crudelitatem à Carthaginiensibus vincitur. 6,16,5
Coronatus myrto die festo magna militum alacritate hostes superat Timotheus. 3, 10, 4
Coronea. 2,1,3
Coryphe. 4,7,8
Cossæos subigit Alexander. 4,3,31
Cotilium occupat Alexander. 6,12
Cranon Thessaliæ urbs. 2,34
Cranoniorum tyrannus Dinias. ibid.
Cronium. 5,10,5
Crassi caput & dextra abscissa. 7,41
Crassus victus à Parthis, fraude captus & occisus. 7,41
Crespbontes. 1,6
Cretensis, Philetærus. 4,17. *Nearchus.* 5, 35
Crines abrasi, ne iis prehenderentur ab hostibus.

hostibus. 1, 4. *pro funibus adhibiti.* 8, 67
Crinibus non compositis in bellum proficiscitur Semiramis. 8, 26. *Rhodogune* 8, 27
Crinippus. 3, 9, 55
Crista primi galeis imposuere Cares. 7, 3
Crithonis Oceanitii filia, Themisto. 8, 46
Crœsum ab expeditione in insulanos deterret Bias. 1, 26
Crœsus. 1, 26. 6, 50. *captus a Cyro.* 7, 6, 3
Cryasus. 8, 64
Culpa dissimulata Spartam liberat. 2, 1, 15
Cultro victimario ad placitas sibi conditiones Jasonem cogit Iphicrates. 3, 9, 40.
Cunctando Acarnanas superat Agesilaus. 2, 1, 10. *Annibalem Fabius.* 8, 14, 1
Cuniculi hostiles quomodo deprehensi. 6, 17. *& ex eis hostes ejecti.* ibid.
Cuniculo capta urbs. 7, 11, 5
Cuniculus simulatus. 4, 18, 1
Curru stramine onusto occultatus servatur Demetrius Phalereus. 3, 15
Currus Thracum inutiles reddit Alexander. 4, 3, 11
Cursu citato, cum intra teli jactum ventum esset, post lentum incessum, tela inutilia reddita. 2, 2, 3
Custodes prædæ portionem accipientes liberam exeundi & intrandi potestatem servo corrupto faciunt. 3, 14
Cyclopes Ulyssis strategematibus decepti. Procem. 1
Cymbalis & tympanis pro tuba usus Bacchus. 1, 1, 1
Cypri urbs, Salamis. 4, 7, 7. *capta.* 5, 20
Cyprii devicti a Cimone. 1, 34, 1
Cyprium æs Macedonico numismati permixtum. 3, 10, 14
Cyprus. 7, 20
Cypsela oppugnat Antiochi filius. 4, 16
Cypselus. 1, 7
Cyrene. 2, 28, 1
Cyrenensis Callicratidas. 2, 27, 1. *Ophelas.* 5, 3, 4
Cyrenensium tyrannus Nicocrates. 8, 38. *rex Laarchus.* 8, 41. *Battus.* ibid. *cum Ptolemæo bellum.* 8, 70
Cyrba, 6, 13
Cyrum superat Crœsus. 7, 8, 1
Cyrus. 3, 4, 1. 7, 16, 1. *in prælio cæsus.* 2, 2, 2. *leges & regiam cenam æneæ columnæ inscripsit.* 4, 3, 32. *ter victus a Medis, quarto eos debellavit.* 7, 6, 1. *trucidatur a Tomyri.* 8, 28. *deceptus ab Amasi.* 8, 29
Cyzicena terra. 2, 24
Cyzicenos invadit Memnon. 5, 44, 5
Cyzicus. 1, 40, 9

D.

Daïmachus. 1, 43, 1
Damascum capit Antiochus. 4, 15
Damascus. 4, 5
Damasippus & Æropus duces ob psaltriam è lupanari in castra conductam, finibus regni a Philippo pulsi. 4, 2, 3
Damasithymus. 8, 53, 2
Damippus, Spartiata Syracusas prodit. 8, 11
Damnum damno reparatum. 1, 36, 1
Darici aurei in via sparsi insequentes morantur. 3, 7, 1
Darii pugna cum Alexandro. 4, 3, 5
Darius superatus ab Alexandro. 4, 3, 17, 27
Darius capit Babylonem. 7, 12
Datames fraude occisus. 7, 29, 1
Decelian munire Lacedæmonios suadet Alcibiades. 1, 40, 6
Decepti hostes, mutata consuetudine sua. 2, 3, 7, *ea forum habitu.* 2, 11
Decimandos se offerunt milites Cæsaris. 8, 23, 26
Decimati milites, non interfecti omnes. 8, 24, 1
Decretum patriæ noxium, dolo antiquatum. 1, 20, 1
Defatigatos ante prælium hostes superat Timotheus. 3, 10, 6, 12
Defectio sciorum dissimulanda. 8, 16, 7. *detecta hostibus exitio.* 7, 28, 2.
Defectione simulata decepti. 7, 29, 1. 7, 38. 7, 39. 8, 6
Defectoris specie deficientes subacti. 4, 6, 6
Defessis hostibus recentes opponit Timotheus. 3, 10, 16
Delinquentes quomodo puniverit Augustus. 8, 24, 3

Delphica sacerdos pecuniis corrupta à Lycurgo. 1,16,1
Delphos Thebis fugit Lachares. 3,7,2.
invadunt Galli. 7,35,2
Delus. 3,9,36
Demaratus. 8,33
Demetrii præfectus Heraclides. 5,17,1
Ænetus. 5, 19. *prælium contra Seleucum.* 4,9,2. *prælium adversus Lysimachum.* 4,12,1.
Demetrius Athenienſis. 2,32
Demetrius Antigoni filius. 4,6,1. *pro patre Rhodum oppugnat.* 4,6,16
Demetrius Phalereus. 4,7,6. *Athenas capit.* 3,7,1
Demophon. 1,5
Deo dicata Cirrha juxta oraculum, capta. 3,5
Deorum ſtatuis præſentibus accenſi milites. 7,4
Deſperantes ad prælium non cogendi. 2, 1,28. 2,1,4. 3,9,14. 7,30.1,38,3. 2,38
Deſperatio militum victoriam hoſtibus eripit. 1, 17. *ſæpe facit quod virtus non potuit.* 1,30,3
Devovit ſe pro patria Syraces. 7,11,8
Dextræ, id eſt, gladio, magis fidendum quam lævæ, i. e. clypeo. 8,16,4
Dextram fidei cauſſa abſentibus mittebant Perſæ: 7,28,1
Diana Iſſoria. 2, 1, 14. *à Gallis culta.* 8,39
Dianæ templum. 6,50
Dianæ Hegemonis templum. 8, 52. *ſacerdos, Camma.* 8, 39. *ſacerdotem rapit Theopompus.* 8, 34. *religione Epheſo Cræſus parcit.* 6, 50. *feſte captæ Syracuſæ.* 8,11
Dianam ſibi omnia per cervam candidam indicare fingit Sertorius. 8,22
Dibiclus. 7,33,2
Dictator quintum Camillus. 8,7,2
Dierum aliquot induciis, nocte agri vaſtati. 6,25. *perfectæ munitiones.* 6,53
Digma. 6,2,2
Dilata res, ſpecie requirentis conſenſum populi. 8,21
Dimidium tradere jubendo, inventum totum. 5,2,21
Dimiſſi exploratores poſtquam univerſa exploraſſent ingentem terrorem hoſtibus incutiunt. 7,15,2. *naves frumentariæ.* 7,15,3
Dimittendi exercitus ſpecie decepti. 7, 18, 2
Dinocrates, dux Agathoclis. 5,3,1
Dinomenes, pater Gelonis. 1,27
Dinon, dux Ptolemæi. 4,15
Diocles. 5,3,8. 6,5
Diodorus. 6, 49. *unus è Demetrii ducibus.* 4, 7, 3, 4.
Diognetus. 8, 36. *Megarenſium princeps.* 1,27,3
Diomedes, Italus. 8,18
Dionis bellum cum Dionyſio. 5,2,6
Dionyſii gloriæ æmulus Agathocles. 5, 3, 2
Dionyſio opem fert Ariſtomenes. 2,31,1
Dionyſius, Lyſimachenſis. 4,17
Dionyſius victus à Carthaginienſibus. 6,16,3. *carmina compoſuit.* 5,46
Dioſcuri. 1,41,1. 6,1,3
Dioſcurorum apparitione ſimulata decepti hoſtes. 2,31,4
Direptio urbis quomodo impedita. 2,1,26
Diſceſſu ſimulato, Phocenſium urbs capitur. 2, 1, 16. *ad prædium decepti hoſtes.* 5,13,2. 5,32.1. *ſimulato decepti.* 7,6,2,5. 7,27,1
Diſceſſum ſociorum quomodo impediverit Themiſtocles. 1,30,2
Diſceſſus ſociorum impeditus. 2,1,18
Diſciplinæ militaris crudele exemplum. 8, 13
Diſcrimen indicatum milites fortiores reddit. 1,35,2
Diſjuncti defectores facile comprehenduntur. 7,31
Diſperſi milites quamvis pauci ingentis multitudinis ſpeciem præbent. 1,32,3
Diſſidium excitatum inter hoſtes. 2,13
Diſſimulatio defectionis deficientes ad officium reducit. 2,1,14
Diſſuadet Cræſi Bias bellum navale. 1,26
Diſtracti hoſtes. 5,38. *à paucioribus ſuperati.* 3,4,2,3
Diſtractis ad dextram hoſtibus, à lævo colli occupatus. 8,23,10
Diſtractos Coſſæos facile ſuperat Alexander. 4,3,31
Diſtractus hoſtis profligatus. 5,2,9
Diſtrahendi hoſtes. 6,16,5
Divini auxilii ſpecie milites confirmat Epa-

Epaminondas. 2, 3, 6, 12
Divitiæ alienæ pro propriis. 6,21
Docimus, Macedo. 4,6,7
Dorienſes. 2,12
Dromichates, dux Thracum. 4,16
Drys, oppugnata Chabriæ. 2,22,3
Duces qui debeant fieri. 3,9,19
Duces proditionis caute comprehenſi. 3, 9,56
Duces egregii ante omnia conantur abſque periculo victoriam adipiſci. 1. præfat.
Duci in hoſtium navem non tranſeundum. 6,16,5
Ducibus ad colloquium evocatis, obruti hoſtes. 7,27,2
Ducis exemplo milites fiunt alacriores. 8,16,2
Duplici ſumma promiſſa decepti. 8,23,1
Dux exercitui, quod caput corpori. 3, 9,22. *maximi in bellis momenti* 5,11. *in exercitu locum perpetuo mutare debet.* 6, 4, 1. *quem pulam metuebant, dolo comprehendunt Ephorii.* 2,14,1. *cautus, audaci præferendus.* 8,24,4
Dyrrachium obſidet Cæſar. 8,23,12
Dyrrachium. 8,23,26

E.

Ecbatana. 7,1
Echo Pani amica quare. 1,2,1
Elephantus Syracuſiorum dux. 1,39.2
de Egreſſione non ſolum pangendum, ſed & de ſalute. 4,3,20
Elon, urbs ad Strymonem. 7,24
Elatia oppugnata Bœotis. 2,38
Eleates Ariſtides. 6, 11
Elephanti periculoſi in prælio. 4,3,22. *inutiles facti.* 4,6,3. *porcorum grunnitum non ferunt.* ibid. *cum ſuibus nutriti, ut earum voci aſſueſcerent.* ibid *conſpectum non ferunt equi.* 8, 23, 5. *Indici, Lybici.* 4, 21.
Elephantis ſtipatus Alexander. 4,3,24. *equi quomodo aſſueſacti.* 4,21
Elephanto viſo fugantur Britanni. 8,23,5
Elephantos equi non ferunt. 4,21
Eleporus fluvius. 5,3,2
Embata. 3,9,29
Emmenſes a Romanis deficiunt. 8,21
Epeus fabricator equi lignei conſilio Pladis. præf. 1
Epheſi præfectus Ænetus. 5,19
Epheſiorum tyrannus Hegeſias. 6,49
Epheſios cædit Autophradates. 7,27,2
Epheſum oppugnat Cræſus. 6, 50
Epheſus. 8, 57. *capta à Lyco.* 5,19. *cuſtoditur a Dodone.* 4,7,4
Ephialtes Trachinius Perſis viam per montes oſtendit. 7,15,5
Epicrates, Mileſius. 8,23,1
Epidamnus. 8, 19. *capta a Caſſandro.* 4, 11, 4
Epidaurus. 3,9,39. 3,9,48
Epirotes, Pyrrhus. 8,49
Epirus. 4,8,3
Epiſtola cera obducta. 2,20
Epularum ſpecie decepti. 8,37
Equeſter Neptunus. 8,3,1
Equi ſtrategemate, ſecundo captum Ilium. 3,14
Equi elephantos non ferunt. 4, 21. *quomodo iis aſſueſacti.* ibid. *elephanti conſpectum non ferunt.* 8,23,5. *pabulandi cauſſa dimiſſi, ut facilius viri opprimerentur.* 5,46
Equis carentes teneant ſe in collibus. 4, 6, 6
Equiſo Darii, Orbares, dominum regem Perſarum facit. 7,10
Equitatus inutilis redditur per aquam. 1, 3,5. *fugatus camelorum adſpectu.* 7, 6, 6
Equitatus magni ſimulatio. 2, 1, 17. 4, 4, 3
Equites acie ſua inutiles reddit Timotheus. 3,10,7
Equus ligneus ſtrategema Ulyſſis. 1. præf.
Equus cameli adſpectum nec odorem ferr. 7. 6, 6
Erebœa mons. 4,1
Eretrienſes cæſi à Cnopo. 8,43
Ergetinorum urbem occupat Hippocrates. 5, 6
Erginus. 6, 5
Eruptione inter oppugnandum per maniæ dejecta facta multi hoſtium interfecti. 2,27,2
Eruptiones citato curſu faciendæ. 8,23,18
Erymanthius Sus ab Hercule captus. 1, 3, 1
Erythræ. 8,43
Erythræorum dux, Diognetus. 8, 36. *cum Chiis bellum.* 8,65
Euboea. 1,21,1. 5,5,1

Euclei-

Euelthon, Salaminis Cypriæ rex. 8,47
Eucritus mortis vas datus. 5,2,22
Eudamidas. 2,29,1
Euphenus Pythagoricus Dionysio inimicus, quave captus ab eo, & morte damnatus, mensium aliquot venia impetrata redit. 5,2,22
Eumæus. 1. præf.
Eumenis pecunia diripitur. 4,6,9 *pugna cum Antigono.* 4,6,10
Euphratem Babylone avertit Cyrus. 7,6, 5,8. *sine navibus cum exercitu transit Datames.* 7,21,3
Euripidis Bacchæ cit. 7,41
Europam navigat Demetrius. 4,7,2
Eurotas. 2,1,27. 6,4,2
Eurydice Amyntæ filia. 8,60. *libertatem Cassandreensibus restituit.* 6,7,2
Eurydicea, festum. ibid.
Eurylochus. 6,13
Eurymedon, fluv. 1,34,1
Euryslhidæ. 1,10
Excubiæ diligenter agendæ. 1,28,2
Exæthres, Parthiis, Crassum occidit. 7, 41
Exemplo ducis inducti milites. 8, 16,2. *suo ad laborem milites incitat Alexander.* 4,3,33. *ducis, periculum subeunt milites, cæli ferentes inclementiam.* 3,9,34. *suo ad comburenda spolia milites inducit Alexander.* 4,3,10
Exercitus humano corpori assimilatus. 3, 9, 22
Exercendi semper milites ac si periculum immineret. 4,2,10
Exercitui bellica adempta Lydis. 7,6,4
Experiri omnia decet ante bellum. 6,6,2
Exploratores quomodo deprehensi. 3,13,1 5,28,2. *facile capti.* 5,3,25. *circumducti, & universa explorare jussi magnum metum hostibus incutiunt.* 7,15, 2. 8,16,8. *ignoti sibi invicem emittendi.* 5,33,6. *cum nemine colloqui debent.* ibid.
Expositi milites absque periculo. 5,22,4 *dimittentes se per remos.* 3,6,73

F.

Fabri & architecti quomodo parati. 7, 21,2
Facibus equi territi. 3,9,60
Faciem hostium juvenum formosorum cædendam monet Cæsar. 8,23,25
Facium dolo decepti hostes. 2,28,2
Facium usus. ibid.
Factio suscitata ab Erytione Mantineam tradit Lacedæmoniis. 2,13
Falces Toronensium sportas disrumpunt. 3,10,15
Faleriorum magister traditus Camillo. 8, 7,1
Faleriorum cum Romanis bellum. ibid.
Falsis accusationibus sublati duces. 5,2,2 *nuncius decepti Syracusii.* 1,40,5 *ignibus decipit Iphicrates Thraces.* 3, 9,50
Falso nuncio decepti hostes. 4,18,2. 6,1,1
Falso auxiliorum nuncio præsentibus hostium legatis, iisque propterea dimissis, decepti hostes. 4, 6,19. *falso rumore ad officium reductus miles.* 2,2,4 *rumore oppugnandæ urbis hostilis, a proposito deterriti hostes.* 3, 9, 20. *ad fœdus adacti Chii.* 3,9,24. *decepti hostes.* 2,1,9. 2,1,27. *omine corroborati milites.* 4, 20
Fama mala benefacienti negligenda. 8, 14, 1
Famam malam de se quomodo correxerit Alexander. 4,3,30.
Fames dissimulata. 1,46. 6,47
Fame dissimulata soluta obsidio. 7, 36.
Fames quomodo non intelligentibus, audientibus licet, hostibus judicata. 2, 15
Familiaritas legatorum cum hostibus eos suis suspectos reddit. 2,1,33
Famis simulacrum in æde Chalciæci. 2,15
Famula pro domina interfecta. 1,13.8,57
Famulæ matris, muneris eligendi gratia vocatæ, retentæ, & non nisi data mercede dimissæ. 6,1,4. *colloquii specie abductæ.* 6,1,5
Fasces lignorum incensi victoriæ causa. 7,6,9
Fausta omina militibus ostendi volebat Alexander. 4,3,14
Ferro molli Gallorum oppressit galeas ferreas, æneum clypei tegumentum Camillus. 8,7,2
Festa insidiis apta. 2, 4,3. 2,31,4. 2, 34. 3, 11, 2. 5,1,1. 6, 45. 8,11. 8, 36. 8,37.
Festinandum lente. 8,24,4

Fictis literis Macedonum animos mutat Eumenes. 4,8,3
Fictis literis Athenienſes & Thebanos ab angustiis abſtrahit Philippus. 4,2,8
Fictum nuntium utile in bello. 1,33
Fidei habitæ ſpecie decepti proditores. 5,3,8. *cauſſa dextram abſentibus mittebant Perſæ.* 7,28,1. *inſigne exemplum.* 7,24
Fidem amicorum homicidii ſimulatione explorat Alcibiades. 1,40,1
Fidenates. 8,3,2
Fidenatum cum Romanis bellum. 8,5
Fides trierarcharum quomodo probata. 5,2,12. *probata quoque tyrannis.* 5,2,22. *hoſti data, ſervanda.* 8,12
Fiducia nimia deterriti. 6,4,2
Filiæ dominorum ſervis collocatæ. 5,2,20
Filium contra præceptum equum ad fluvium deducentem capite truncat Cajus. 8,13
Filius dux electus, quia pater ſe illi legatum fore ſimularat. 8,15. *in locum interfecti parentis ſuffectus.* 8,56
Fiſſuræ occaſione in rupe occupata Acrocorinthus. 6,5
Flagella majorem in ſervos vim habent quam arma. 7,44,2
Flamma hoſtes perſequi prohibet. 7,8,2
Flumen elephanti ope tuto tranſit Cæſar. 8,23,5
Fluvii vis equitibus fracta. 4,7,12
è Fluvio bibere quomodo prohibiti milites ab Alexandro. 4,3,28
Fluvium per dolum tranſit Hiero. 1,29,1. *profundiori loco tranſiit Clearchus.* 2,2,1. *nocte tranſmiſit Iphicrates, ne hoſtes ex aqua turbida tranſitum ſentirent.* 3,9,61. *tuto quomodo trajecerit Datames.* 7,21,3,6. *alia parte, quam qua ſimulatum, tranſit Cæſar.* 8,23,9. *quomodo prior fratre tranſmiſerit Polyclea.* 8,44
Fluvius καὶ ἐξοχὴν de Nilo. 4,19.
Fluvius in campos inductus ut inutilis redderetur equitatus. 1,3,5
de Fœdere cum agitur non remittenda cuſtodia. 5,2,7
Fœderis ſpe decepti hoſtes. 2,2,2. *verbis ambiguis decepti.* 6,22,6,14
Fœderis verba contra uſum communem ſumpta. 8,66. *ſpecie hoſtes decepit Piſiſtratus.* 1,21,1. *faciendi ſpecie decepti.* 7,18,1. 7,41
Fœderum religio à Romanis ſervata. 8,31
Fœdus nolentibus hoſtibus percuſſum. 1,7
Fœdus impeditum crudelitate. 2,2,8 *in ponte componitur.* 3,9,40. *Romanorum cum Gallis fraudulenter ſervatum.* 8,25,1
Forma & ſtatura hoſtium milites confirmati. 7,35,1
Fortiſſimi extremo loco in angustiis locati, ne fugere poſſent reliqui. 3,11,4
Fortiſſimos hoſtium invadendos docet ſerpentis exemplo Themiſtocles. 2,3,15
Fortitudo hoſti admirationi eſt. 7,48.8,8
Foſſa à tergo ducta ſtrenuos reddit milites. 3,9,12
Foſſæ ductæ & occultatæ hoſtium equitatum perdunt. 6,18,2
Foveis impeditus & ſtratus hoſtium equitatus. 2,2,9
Fratrem ſepultura carere, quam hoſtibus victoriam confiteri, malebat Cineas. 2,32. *pecunia emungit Jaſon.* 6,1,6,7
Fraude non bello victi Theſſali. 4,2,19
Fraus fraude everſa. 5,17,1
à Fronte ſimul & tergo impetu facto hoſtes fugati. 7,14,1
Frugalitas militum Philopœmenis. 6,4,2 *in caſtris Scipionis.* 8,16,2
Frugum tempore impreſſio hoſtibus difficillima. 4,6,20
Frumento corrupto hoſtes ad deditionem compulſi. 5,1,3. *milites à muris vocati.* 3,16
Fuga ſimulata hoſtes in inſidias deducti. 1,40,9. 2,38. *hoſtes decepti.* 1,42,2. 2,1,27. 2,5,2. 3,9,41. 5,10,4. 5,16, 2. 8,3,2. 8,28. *hoſti non intercludenda.* 1,30,3. *hoſtium non impedienda.* 2,1,6. *hoſtibus non præcludenda.* 3,9,2. *quomodo tuto capta.* 7,11,4. *tuta reddita per flammam.* 7,8,2
Fuga diſtractus hoſtis & ſuperatus. 5,22,1
Fugæ ſpes auferenda militibus. 5,20. *militibus adempta.* 3,9,12. *perſcalas remotas ſublata.* 4,2,15. *fugæ ſpes adempta.* 5,24. 5,25. *ſubrutis à tergo viis, ſublata.* 7,46. *Fugæ ſpecie decepti ab Iberis Siculi.* 1,28.1

Fugere ut hoſtem permitterent, cum exclamatum à militibus, hoſtes in fugam acti. 2,31,1
Fugientes non trucidandi. 1, 16,3. *caute inſequendum.* 3,9.2. *neque ad mœnia.* ibid. *fugientes naves ad proximas inſequentes converſæ deprimunt eas.* 5,22,1. 5,36
Fulgura prævisa & indicata militibus eos metu liberant. 1,32,2
Fulmen fictitium hoſtibus terrori. 1,12
Fumo deceptus hoſtis. 2,3,13. 2,4, 1. 3,9,9. 5,10,4. 5,10,5
Fumus in hoſtem delatus magnæ ſtragis cauſſa. 1,40,7
Fumo hoſtibus ablatus proſpectus. 2,22,2 *impediti hoſtes.* 4,7,9
Furor ratione compeſcendus. 3,9,28
Furentibus militibus ſubtractus Antipater. 4,6,4
Furto celebris Autolycus Mercurii filius. 1. præf.
Furtum boum deprehenſum. 6,52

G.

circa Gabienem prælium inter Antigonum & Eumenem. 4,6,13
Gabios capit Tarquinius. 8,6
Gadamarta, Mediæ civitas. 4,6,11
Galatas fugit Eumenes. 4,8,1
Galaurus, Taulantiorum rex. 4,1
Galeam aqua repletam in maxima aquæ penuria ſibi oblatam in omnium conſpectu effundit Alexander. 4,3,25
Galeis criſtas primi impoſuere Cares. 7,3
Galli mercenarii Antigoni. 4,6,17. *mulieribus ac liberis ſtipendium flagitant.* ibid. *Græciam invadunt.* 7,35, 1,2. *Romam capiunt, duce Brenno.* 8,7,2. *caſi ad Anienem.* ibid. *obſident Ciceronem.* 8,23,6. *Romam coeperunt.* 8,25,1. *Seleucum vincunt.* 8,61
Gallorum dux Bidorius. 4,6,17. *cum Attalo prælium.* 4,20. *rex, Brennus.* 7,35,1. *Vercingetorix.* 8,23,9. *tetrarchæ, Sinorix, & Sinatus.* 8,39
Gaudii ſpecie decepti. 5,3,3
Geloi. 5,6
Gergoviam oppugnat Cæſar. 8,23,9,10. *ejus ſitus.* ibid.
Germanos ante noctilunium prælium detrectantes vincit Cæſar. 8,23,4
Getæ. 7,38. *victi.* proœm.6
Gethoſyne. 8,50
Gladio magis fidendum militi quam vallo. 8,16,3
Gleba alba pro calculo. 1,6
Gorgidas. 2,1,2
Gorgippus, Satyri filius. 8,55
Gorgus, Theronis filius. 6,51
Græca armatura dono data ob rem bene geſtam. 8,53,2
Græci milites meliores Perſis. 2,16. *inter auxilia Carthaginienſ.* 5,2,17. *ſuſpecti iiſdem æſtu Dionyſii.* ibid. *à Fauno ademptis armis interfecti.* 8,18
Græcis armis deceptus Autophradates. 7,14,3. *Lydi armati terrorem incutiunt Cyro.* 7,8,1
Græcos decipit Tiſſaphernes. 7,16,1 *ad Granicum prælium.* 4,3,16
Greſſum unum procedentes hoſtes vincunt 2,3,4
Gubernacula duo ſingulis navibus contra tempeſtates adaptat Chabrias. 3,11, 14
Gubernaculum oppoſitum hoſtili navi. 5, 43
Gymnici ludi. 5,1.2
Gylippus. 1,39,4
Gythium occupatum ab Iſada. 2,9

H.

Habitu caſorum induti milites hoſtes fallunt. 1, 34, 1. *amico deceptus hoſtis.* 5,44,5
Halyattes. 6,47
Harmodius & Ariſtogiton. 8,45
Hecataus, Sinorum rex. 8,55
Hecates ſacerdos Chryſame. 8,43
Hecatomphonia de Lacedæmoniis ter ſacrificavit Ariſtomenes. 2,31,2
Hedylius mons. 1,3,5
Hegeſias, Epheſiorum tyrannus. 6,49
Helena cum Menelao à Rhodiis fere interfecta. 1,13
Helice, Achajæ urbs. 8,46
Helicon. 7,43
Helleboro infecta aqua. 6,13
in Helleſponto prælium navale. 4,6,8

Hellespontus ponte stratus. 1,30,3
Helnes Arcadum rex. 1,8
Helvetiorum cum Cæsare bellum. 8,23,3
Hephæstion. 4,3,27
Hephæstionem luget Alexander. 4,3,31
Heraclea Trachinia. 2,21. *Heraclea.* 5,23
Heracleæ tyrannus Clearchus. 2,30,2
Heracleotarum bellum cum Leucone. 6,9, 3,4
Heracleotes Clearchus. 2,30,1,2
Archebius. 5,39
Heracleum. 2,3,8
Heraclidæ. 1,7. 1,10
Heraclides Agathoclis filius. 5,3,4
Heracon, Phricodemi filius. 8,46
Heræum urbs capta à Diveta. 2,36
Hercules Minyas quomodo superavit. 1, 3,5
Herculis strategemata. 1. *Centauros, Pelei genus, delevit.* 1,1. *apud Pholum diversatus.* 1,3,1. *expeditio adversus Trojanos.* 1,3,3. *filia Pandæa.* 1,3,4. *templum Thasi.* 1,45,4. *sacerdos.* 2,3,8
Hermæ, statuæ Mercurii. 1,40,6
Hermæum. 6,24
Hermias. 6,48
Hermocrates, Dionysii affinis. 5,2,4
Hermocratis filius Dionysius. 5,2,2
Herodes, Parthorum rex. 7,41
Hiberna longe distantia periculosa. 4,8,4
Hidrieus. 7,23,2
Hierocles, Car. 5,17,1
Hieronis cum Carthaginiensibus bellum. 6,16,4
Hilotes. 1,17
Hilleticum bellum. 7,49
Himeram invadit Dionysius. 5,2,10
Himilco. 1,27,1. 5,2,6
Hinamames. 8,26
Hinnulus Sertorii Dianæ sacer. 8,22
Hinnitum primus edit equus Darii, opera Oebaris. 7,10
Hipparchus. 5,17,1
Hipparion, Dionis filius. 5,2.8
Hippias tyrannus. 1,22. 3,2. *major natu filius Pisistrati.* 5, 14. *Leænam meretricem frustra torquet.* 8,45
Hipponicus. 1,40,1
in Hispania omnium civitatium muri eodem die diruti. 8,17
Holcias defectorum caput. 4,6,6
Homerus commendat strategemata. 1. præf. *citatus aliquoties.* ibid.
Homerus citatus. 1,4
Honoris specie deceptus. 6,1,6
Hordeum pro tritico, pœnæ loco datum militibus. 8,24,2
Hospitalia dona fraudulenta Arcadum. 1, 7
Hospites hospitio receptos interficiunt. 7, 40
Hostes per transfugas decepti. 1,9. 1,15. 1,20,2
Hostes crebris bellis exercentur. 1,16,2
Hostia veneno infecta decepti. 8,43
Hostiæ prosperæ militibus ostensæ eos alaciores reddunt. 4,3,14
Hostibus capta urbe, portæ apertæ, ut tuto fugerent, & victoribus minus esset periculi. 3,9,3
Hostis frigori assuetus, exponendus æstui solis. 8,10,3
Hostium regio à populatione defensa. 4, 3,18
sacra Hostium scire in bello utile. 8.23,4
Humanitas Alexandri. 4,3,30. *Cassandri Salaminem ei conciliat.* 4,11,2
Hydaspis transitu prohibere Alexandrum conatur Porus. 4,3,9
Hyrcani. 4,3,24
Hyrcania. 4,3,19

I.

Iacchus juvat Themistoclem. 3,11,2
Jacula cum inscriptione in urbem missa dissidium excitant. 2,29,1
Jaculari prohibiti hostes, quomodo. 7,9
Jaculis nautæ impediti. 6,46
Jason tyrannus fœdus componit cum Iphicrate. 3,9,40
Jason, Trallianus, tragœdus. 7,41
Iberi. 1,28,1
Iberia. 7,48. 8,16,1
Iberiam invadit Cato. 8,17
Ignari milites adversus socios ducti. 6, 1,1
Igne repulsi hostes. 1,39,3
Igne amico decepti hostes. 3,9,55. *territus hostis.* 4,4,1. *impedita persequutio.* 4,7,10. *consumta urbs potius quam tradita.* 7,24

Ignes & jumenta in castris relinquendi clam hostibus discessit Chabrias. 3, 11, 15. *ignes prima vigilia maximi, sensim deinde minores.* 4, 8, 4
Ignibus extinctis decepti hostes. 4, 6, 11. *castrorum speciem referentibus hostes decepti.* 4, 8, 4. *abstinere deterritus hostis.* 4, 9, 5. *castris injectis in insidias deducti hostes.* 5, 8, 1. *decepti.* 6, 2, 1. 6, 11. *res celeriter indicatæ.* 6, 16, 2. *territi hostes.* 7, 6, 9. *confusetis fieri jussis, tuto capta fuga.* 7, 11, 4
Ignis terrorem injicit hostibus. 1, 8. *injectus hostium castris eos à cæde abstrahit, & fugat.* 1, 28, 1. *hostem à persequendo deterret.* 1, 40, 8. 2, 4, 2. *optime extinguitur aceto.* 6, 3
Ignium ambiguitate impedita auxilia. 6, 19, 2
Ignominia ad officium reducti tumultuantes. 8, 16, 5. 8, 23, 15. *ignominia post mortem deterret Milesias à suspendio.* 8, 63
Ignominiæ exprobratione milites à fuga retenti. 8, 9, 2. 8, 23, 16
Ignoti invicem emittendi exploratores. 5, 33, 6
Ignoto habitu fuga inеunda. 4, 9, 6
Ilerda. 8, 23, 18
Ilissus. 5, 17, 1
Ilium captum dolo Ulyssis. 1. præfat. *captum à Charidemo.* 3, 14
Illyriorum & Macedonum bellum. 4, 10, 1. *regina, Caria.* 8, 60
Illyris. 4, 11, 4
Imber Cæsarem juvat. 8, 23, 8
Imberbes adolescentes pro mulieribus. 1, 20. 2, 3, 1.
Imbrum incolere Tyrrheni. 7, 49
Impedimenta relicta, ne milites pro iis pugnantes interirent. 1, 49, 1. *combusta, ut milites promptiores redderentur.* 4, 3, 10. *hostium dirripere milites ipse dux prohibet.* 4, 8, 5
Impedimentis potitus Antigonus, integra per tumultuantes ob ea milites, potitur victoria. 4, 6, 13. *direptis interfecti milites ne ob ea tumultuarentur.* 4, 12, 1
Impedimentorum direptionem neglexit Alexander, ne viros prælio subducerentur. 4, 3, 6. *impedimentorum ingens multitudo quomodo servata.* 4, 5
Imperatore locum in acie simul & navem mutante decepti hostes. 1, 48, 5
Imperatori periculis abstinendum. 2, 2, 3
Imperitos remiges brevi in litore periti reddiit. 3, 11, 8
Impetum priores in hostem ut facerent milites rogat Iphicrates. 3, 9, 26
Impransi hostes oppressi. 8, 16, 1
Improvisi oppressi hostes victoriam sine cæde dant 4, 6, 7. *oppressi hostes.* 6, 6, 2
Impunitas in bello quandoque fortiores reddit. 8, 9, 1.
Incendiis & agrorum vastatione, ab angustiis Bœotia hostes abstracti. 4, 2, 14
Includi exercitum finit Demosthenes positis insidiis, qui includentes adorientur à tergo. 3, 1, 2. *includi metuens hostis fugatus.* 5, 2, 6
Indi à Baccho superati. 1, 1. *armis & hastis occultatis, & hedera cinctis, & vino inebriati.* ibid. *timiditatem Alexandri in transeundo immerito rident.* 4, 3, 9
Indiæ castellum oppugnat Alexander. 4, 3, 20. *rex Alexander.* 4, 3, 23. *populus Cathæi.* 4, 3, 30
Indiam fugit Alexander. 4, 3, 10
Indicatæ res celeriter & è longinquo clepsydrarum ope. 6, 16, 2
Indici elephanti. 4, 21
Indicium simulatum rem ipsam prodit. 5, 2, 4
Inducias ab hostibus violatæ, deos ipsis iratos reddit. 2, 1, 8
Induciis dierum aliquot nocte agri vastati. 6, 25. *perfectæ munitiones.* 6, 53 *obruti hostes.* 7, 43
Inimici quomodo detecti. 7, 20. 4, 3, 19.
Inimicitiæ deponendæ in communi patriæ periculo 1, 31
Inimicorum statuas reponendas curat Cæsar. 8, 23. 31
Injuria simulata decepti. 5, 17, 2
Insidiæ priori die collocatæ, hostibus periculosæ. 1, 39, 1. *à discedentibus relictæ hostibus periculosæ.* 1, 40, 2. *hostium ex suspicione prænunciatæ inutiles redditæ.* 2, 8. *simulatæ paciscantes.* 8, 8
Insidias præmonstrandi ars. 5, 2, 3
Insidiis militibus urbem intra mittunt

ſtructas in commodum ſuum convertit Philippus. 4,2,18
Inſidiatores deprehenſi. 7,21,4
Inſidiis ſuperantur provocati hoſtes. 2,12
Inſomnium Eumenis. 4.8,2
Inſtructi ſemper habendi milites. 8, 23, 17
Joco aliquis abſolutus. 5,46
Iones Xerxis ſicti quomodo ab eo abſtracti. 1,30,6. *Medorum partes ſequentes ab iiſdem abſtracti.* 1,33. *in inſidiis cæſi.* 2,37, *Miletum incolunt.* 8, 35.
Ionia. 7,20. *hiſtrionibus nobilis.* 6, 10
Ioniæ præfectus, Philoxenus. 6,49
Ionium ad defectionem ſollicitat Iſtiæus. 1, 24
Ionum in Aſia colonia. 8,43
Iphicrates. 2,24
Iphicratis nomine terreri ſoliti hoſtes. 3, 9, 25
Irus luctatus cum Ulyſſe. 1. præf.
Iſidis templum. 7,3
Iſſoria Diana. 2,1,14
ad Iſſum prælium. 4,5,1
Iſthmicorum victores coronantur apio. 5, 12, 1
Iſthmum munire volunt Lacedæmonii. 5, 30.
Iſtiæa. 2,7
Iſtone. 6,20
Itali conſervati à Dionyſio. 5,3,2
Italiam incolere quomodo compulſi Trojani. 8,25,2
Italici Locri. 6,22
Italorum bellum cum Hierone. 1,29,2
Iter quomodo faciendum inſtantibus hoſtibus. 1, 49, 2. *quomodo celatum.* 4, 7,2. 5,2,12. 5,10,2
Itinere per ſolitudines & avia, ex improviſo decepti hoſtes. 4,15. *ſimulato decepti hoſtes.* 5,16,1
Itonia Minerva. 7,
Judicium minis evaſit Iphicrates. 3, 9, 15, 29
Junonis templum Sami. 1,23,2. 6,45. *ſacerdotes, duces Thracum in bello.* 7,22
Jupiter Polieus. 5, 1,1. *ejus templum.* ibid. *Minoi leges dictat.* 8,4
Jurejurando decepti. 8, 50. 8, 52. *deceptus hoſtis.* 3, 2. *Mamercus.* 5, 12,2. *ficto decepti.* 7, 34. *fallendos hoſtes, pueros teſſeris ajebat Lyſander.* 1, 45, 3. *ante pugnam obſtricti milites fortius pugnant.* 5,21
Jusjurandum captioſum. 2, 6. 2, 19. *non ſervatum.* 5, 3, 1 *hoſtibus ſervavit Regulus.* 8,12
Juſtitiæ & æquitatis ſpecie occupatum imperium. 7,1
Juvenes mulierum ſpecie hoſtes decipiunt 2,3,1. 2,4,3
Ixomata. 8,55

K.

Καλαθίνε *virgines dictæ Macedonibus, poſt* Μιμαλλόνες. 4, 1

L.

Lacarchus rex Cyrenenſium. 8, 41
Labor omnia vincit. 1,41,5
Lacænæ bellicoſæ. 8,49
Lacedæmon terræ motu collapſa. 1,41,3
Lacedæmonem diripere parans Epaminondas, diſceſſit. 2,3,5
Lacedæmonii, canente tuba præliari ſoliti. 1,10. *contra Thebanos & Athenienſes.* 2,1,2. *auxilio Dionyſio.* 5, 8,2. *victi à Dictimo.* 5, 22, 1, 2. *Iſthmum munire volunt.* 5, 30. *Platæas oppugnant.* 6, 19, 2. *Tyrrhenos receptos interficere conantur.* 7,49
Lacedæmoniis veſtitum artes mechanicas exercere. 2,1,7
Lacedæmoniorum rex Eurytion. 2, 13. *Cleonymus.* 2, 29, 1. *dux Nicomachus.* 3, 10, 4. *cum Pyrrho bellum.* 8,49
Lacedæmonios Corinthi interficit Iphicrates. 3, 9, 45. *ſuperat Demetrius.* 4,7,9
Lacedæmonius Ariſtomenes. 2,31,1
Lachares, tyrannus. 4,7,5. 6,7,2
Lacones ſociorum fortiſſimi. 2,3,15
Laconet viſo Ariſtomene, quem putabant mortuum, in fugam vertuntur. 2, 31, 2
Laconica deſperatio proſalute. 1, 17
Laconicam populantur Athenienſes. 1, 36, 1. *invadit Epaminondas.* 2,3,5. *Chabrias.* 3,11,6. 3,11,15

Laconum dux Brasidas. 1,38,1
Lamia capta Antipatro prandentibus Lamiis. 4,4,2
Læva, id est, clypeo, minus fidendum, quam dextræ, id est, gladio. 8,16,4
Lasthigonum campus. 5,6
Lampsace, Mandronis filia. 8,37
Lampsaceni servati. 2,1,26
Lampsacum. 2,2,7. *unde dictum* 8,37.
Lapides infimi per universum murorum ambitum sublati, cum in fœdere lapidem eximendum sanxissent. 6,14
Largitionibus sollicitantur milites. 4,8,3
Lariſſam venit Philippus. 4,2,11.
Latini à Romanis nuptiarum specie decepti. 8,30
Latmum capit Mausolus. 7,23,2
Latmum occupat Artemisia. 8,53,4
Leænam æneam in honorem meretricis, nomine Leænæ, erigunt Athenienses. 8,45.
Leander, frater Nicocatris. 8,38
Lechæum. 4,7,8
Legati hostium, si tui in periculo versantur, non reddendi, priusquam tuos receperis. 1,10,4. *facti suspecti.* 2,1, 32. *si commodum, nonnihil detinendi.* 4,6,10. *missi de pace retenti & subito eruptio facta.* 5, 2,7. *re non obtenta, contrarium nunciare jussi.* 6,6,1
Legatio missa de sepeliendis mortuis à duce vulnerato, ut reliquos servaret. 1,41,4
Legatione missa hostes dilati. 1,39,4
Legationis specie nobilissimi ejecti. 5,31
Legatis hostium humaniter acceptis & dimissis decepti. 6,6,2
Legatum filio iturum simulans pater, efficit ut filius eligatur dux. 8,15
Legatus profectus, qui exposceretur, servatur. 5,15. *re male gesta foco a Dionysio absolutus.* 5,46
Leges divina auctoritate sancitæ. 1,16,1. 8,4
Leges veteres post Leuctricam pugnam demum valere jussit Agesilaus, ne multi notarentur infamia. 2,1,13. *à Cyro æneæ columnæ inscriptæ.* 4,3,32
Legislator Lacedæmoniorum Lycurgus. 1, 16.
Lemnum incoluere Tyrrheni. 7,19
Leonidas, Macedo. 4,6,6. 7,15,5
Leonina pelli assuenda vulpina. 2,10,5
Leontini. 5,2,1. *superati ab Agathocle.* 5,3,1.
Leontinorum in urbe degit Hipparinus. 5,4. *Leontinorum tyrannus Theocles.* 5,5,1. *Leontinorum in urbem colonias à ducunt Platæenses.* ibid *Leontinorum urbe pulsi Siculi.* ibid. *Megarenses.* 5,5,2. *Leontinorum cum Megarensibus bellum.* 5,46
Leontinorum tyrannus Panætius. 5,46
Leontomenes, coquus. 6,7,2
Leosthenes oppugnat Panormum. 6,2,1
Leperem insequentes, omissis Persis, Scythæ, terrorem ipsis incutiunt. 7,11,1
Lepori inserta literæ. 7,7
Leptines. 6,16,1
ad Leucadem à Timotheo victi Lacedæmonii. 3,10,4,12,17
Leucadius, Dorotheus. 5,35
Leucani superati à Cleandrida. 2,10,2,4
Leucas. 3,10,4,12
Leucon Bosphori tyrannus. 5,44,1
Leucotheæ fanum. 5,2,21
Leuctra. 2,3,2,4
Leuctrica pugna. 1,10.2,1,13
Lex, capitis pœnam in transgressores lata, magno patriæ damno, quomodo abrogata. 2,33
Lex talionis. 5,12,2
Libelli dati singulis gubernatoribus navium. 4,7,2. 5,10,2. *resignati resignantibus mortem adferunt.* 5,2,12
Libertate hostibus promulgata, se tradiderunt. 4,7,6
Libertatis specie decepti. 5,3,7
Libes vino dediti. 5,10,1
in Libyam trajicit Agathocles. 5,3,5
Libyci elephanti. 4,21
Lima dissecta vincula. 6,49
Linguam dentibus abscindit Leæna, ne quid per tormenta fateri cogeretur. 8, 45
Lipara. 6,16,5
Literæ, abrasis capillis, capiti inscriptæ. 1,24. *in tabellis cera obductis à Demarato missæ.* 2,20. *clam missæ.* 7,7. *similimæ externa forma, sed contrario argumento, permutatæ.* 7,19. *inimicæ deprehensæ.* 7,20. *telo alligatæ missæ.* 7,33,1. *malorum nunciæ in contrarium sensum pactæ.* 8,16,7. *interceptæ,*

postquam essent lectæ, redditæ. 4,11, 3. *ad diversos de rebus occultis datæ eodem tempore aperiendæ.* 8, 17. *jaculo alligatæ.* 8,23,6
Literas intercipere utile. 4,11,3
Literas contra se tulit Lysander. 7,19
Literis suspectus factus hostilis dux. 5, 2, 8
Loco amplo, sed cui angustus tantum exitus, castra metari non oportet. 2,2,4
Locri. 1,9. 1,35,2
Locum difficilem quomodo transiit Alexander. 4,3,21
Locus paludtris assignatus iis, quos interire volebat Clearchus. 2,30,2
Ludimagister discipulos prodens, punitus. 8,7,1
Ludorum specie decepti vicini. 6, 10. *captæ uxores.* 8,3,1. *decepti.* 8,18.
Instrandorum armorum specie occupatum imperium. 5,46
Luxuriæ instrumenta castris ejicienda. 8, 16,2. *specie deceptus hostis.* 4,7,3
Luxuriosi raro fortes. 4,3,32
Lycæus Arcadiæ mons. 4,7,9
Lycaonia. 4,6,6
Lycius Pericles. 5,42
Lycius, bubulcus Alexandro dux viæ. 4,3,27
Lycopus. 8,70
Lycum fluvium transjicit Demetrius. 4, 7,12
Lycurgi disciplinis filium suum imbui se velle simulat Pyrrhus. 6,6,2
Lycurgus Apollinis auctoritate leges suas munit. 8,4
Lycus, Lysimachi dux. 5,19
Lydi deficiunt à Cyro. 7,6,4
Lydia. 1,34,2. 2,1,9
Lygdamidis filia Artemisia. 8,53,2
Lygdamis, Naxiorum tyrannus. 1,23,2.
Lysander accusatus à Pharnabazo. 7,19
Lysias, Seleuci ducum unus. 4,9,5
Lysimachensis, Dionysius. 4,17
Lysimachi dux, Lycus. 5,19. *filius Alexander.* 6, 12. *cum Thracibus bellum.* 7,2,1. *uxor Arsinoë.* 8,57
Lysimacho Ephesum prodere vult Diodorus. 4,7,4
Lysimachus. 3,7,2,3

M.

Macedones deficiunt ab Antigono. 4, 6,6. *Persis superiores.* præf. 1.
Macedoniæ rex Aëropus. 2,1,17. *Argæus.* 4,1
Macedonica causa. 5,44,5
Macedonicum humisma. 3,10,14
Macedonum virgines thyrsis armatæ hostes fugant. 4, 1. Κλωδώνες *inde dictæ.* ibid. *cum Onomarcho pugna.* 2, 38. *Macedonum & Illyriorum bellum.* 4,10,1
Machinarum confingendarum & conservandarum ratio. 6,3
Machinis suis hostium molitiones inutiles reddit & ad fœdus compellit Timotheus. 3,10,15
Maotis, Tirgatao. 8,55
Magi sublati à septem principibus. 7,10
Magnesia. 2,27,1,2. 5,44,4. 6,2,1
Magni cognomen Scipio, Maximi Fabius cur adepti. 8,14,2
Magnis copiis instructus moderate bellum gerebat Antigonus; imbecillibus vero fortiter hostes invadebat. 4,6,5
Majores copiæ simulatæ minores. 2,10,4
Malea. 8,23,1
Malimonii metus sublatus. 3,10,2
Malo malum non rependendum. 5, 11
Malum omen conversum in bonum. 5, 12, 1
Mamercus, tyrannus obsessus à Timoleonte. 5,12,2
Mandragora admixta vino decepti. 5, 10,1. 8,23,1
Mandro, Bebrycum rex. 8,37. *ejus filia, Lampsace.* ibid.
Mania. 8,50
Mantinea per factionem occupata. 2,13. *oppugnata Agesipoli.* 2,25
Mantinensis pugna. 2,32
Marcellus. 8,10,2
Mardonius. 7,33,3
Maris, liquidorum mensura. 4,3,32
Maronitæ subacti à Philippo. 4,2,22
Masæsyliorum rex Syphax. 8,16,7
Matrem decipit Jason. 6,1,2,3,4,5
Mauritii victi. proœm. 6
Mausolus. 6,8
Mazares, Medus. 7,6,4
Mecrida Lysimachi uxor. 6,12

Media. 4,3,32
Mediæ præfectus Pithon. 4,6,14
Medias. 8,54
in Medis hyberna egit Antigonus. 4,6, 11. *à Medis deficiunt Persæ.* 7,6,7
Medorum rex Deioces. 7, 1. *cum Cyro bellum.* 7,6, 1. *cum Persis prælium.* 7,45,2
Medosaccus, rex Sarmatarum. 8,56
Megacles. 1,21,3. 5,2,8
Megara oppugnavit Antigonus. 4,6,3
Megarenses per Solonem decepti. 1,20,2. *Siculos Leontinorum urbe pellunt.* 5,5, 1. *pulsi à Chalcidensibus.* 5,5,2. *Troïum incolunt.* ibid.
Megarensium cum Atheniens. bellum. 1, 20,1. *cum Leontinis.* 5,46
ex Megaris coloniam Leontium deducunt Platæenses. 4,5,1
Melana, castellum. 1,19
Melanippus, Apollinis sacerdos. 8,38
Melophori Persæ. 4,3,24
Memnon Darii dux. 4,3,15
Memoria eximia quomodo præditus visus Antigonus. 4,6,2
Memphis. 4,19. 7,3
Menda. 2,1,31
Menecrates. 8,57
Menegetes pancratiastes luctatur cum Philippo. 4,2,6
Menelaus præfectus Salaminis Cypri. 4, 7,7
Menon, Thessalus. 7,18,1
Mercatorum specie decepti hostes. 5,16,3
Mercurius Autolyci pater. præf. 1
Mercurius Philius. 3,9,21
per Meretrices animos civium erga se deprehendit Dionysius. 5,2,13
Meretrices castris exigendæ. 8,16,2
Merion frater Jasonis. 6,1,6
Merita cuique præmia distributa alacriores reddunt milites. 3,9,31
Merum, unus è verticibus Tritoryphi, montis Indiæ. 1,1,2
Mesopotamia. 4,17
Messena Crœsphonti cessit. 1,6. *Messena.* 6,16,4. 2,31,3
Messenam oppugnat Agathocles. 5,15
Messenia. 2,1,28
Messenii. 2,3,5
Messeniorum cum Lacedæmoniis bellum. 1,15. *dux Aristomenes.* 2,31,2. *Agemachus.* 2,35. *cum Dionysio bellum.* 5,2,18
Messenius, Megacles. 5,15
Metapontini. 5,2,22
Methonem expugnat Philippus. 4,2,15
Methymna. 1,44. 5,44,3
Metrodorus, Satyri tyranni filius. 8,55
Metu simulato decepti hostes. 5,33,4
Metus hostium militibus demptus. 3,11,1
Milesii. 1,16,1. 7,45,1. *Cæsarem à piratis captum pecunia sua liberant.* 8, 23,1
Milesiorum tyrannus Thrasybulus. 6,47. *cum Naxiis bellum.* 8,36
Milesius Ilias. 1,24. *Charimenes.* 5, 42
Miletum. 6,8
Miletum oppugnat Halyattes. 6,47. *in Miletum irrumpit Tissaphernes.* 7, 18,1. *incolunt Iones.* 8,35
Miletus. 1,45,1
Militaris rei scientia utilis quoque in pace. præcem. 3.
Milites quomodo confirmati. 3,9,21. *alacres nimis inhibiti.* 3,9,28. *accepti Specie invadendæ terræ hostilis.* 5, 3,6. *hostes egredientes impedire detrectantes, quomodo cæsi.* 6,9,4. *adversus truculentum hostem non statim educendi, sed assuefaciendi primo aspectum hostium sustinere.* 8,10,1. *confirmati contra infausta auspicia.* 8, 23,32,33. *vestes permutare jussi, quo promptiores in labore.* 3,13,2
Militibus venia data, ut essent fortiores. 8,9,1. *singulis conservandi hostis potestatem facit Cæsar.* 8,23,30
Militum erga ducem benevolentia magni momenti. 5,11
Milo Deidamiam necat. 8,52
Μιμαλλόνες virgines Macedonum dictæ post, quæ prius Κλωδόνες.
Minæ audaciores cautum faciunt hostem, & insidias detegunt. 3,9,24
Minarus prælio navali periit. 1,40,7
Minerva Itonia. 7,43
Minervæ templum. 5,59. 6,51
Minervæ Assiriæ templum. 6,47
Minervæ Chalciœcæ templum. 8,51
Miniopermixta aqua. 6,54
Minos Jovis auctoritate leges suas munit. 8,4

Minya quomodo superati ab Hercule. 1, 3,5. *in civitatem recipiuntur à Lacedæmoniis.* 7,50. 8,71
Minyus nubunt Lacænæ. 8,71
Mithridatis dux Archelaus. 8,9,2
Mitylene. 1,44. 1,48,2. 3,9,23
Mitylene obsessus Conon. 1,48,4
Mnesidemus. 5,17,1
Modius Atticus. 4,3,32
Mœnia multarum urbium uno die diruta. 8,17
Moni Erebææ. 4,1
Montes occupandi, quia ex iis in hostium exercitum prospectus. 4,6,11
Mora transeundi, decepti. 8,23,9
Morbo simulato deprehensi civium animi. 5,2,16
Mors regis dissimulata ad firmandum successoi imperium. 7,17. *mori dissimulata.* 8,50. *virilis turpi vitæ præferenda.* 4,6,5
Morte simulata deprehensi civium animi. 5,2,15
Mortis vas datus Eucritus. 5,2,22
Mortui clam cremati, ne cæsorum numerus innotescerit. 4, 6, 10. *occultati.* 2,1,23. 7,15,4 *ignorati commilitonibus.* 2,3,12
Motya. 5,2,6
Mucius, nauarchus Cassii & Bruti. 8, 24,7
Muliebri habitu effugit Lachares. 3,7,3
Mulier Pyrrhum interficit. 8, 68. *maritum carcere liberat.* 8,34
Mulieres hostes decipiunt. 2, 3, 1. *in prælium redire faciunt Persæ.* 7,6,1. *viros in prælium redire compellunt* 7, 45,2. *vestitæ, simul cum viris egredientes, viadios sub vestibus occultant, iisque traditis maritis, prædam agentes milites interficiuntur.* 7, 48. *maritos suos, permutatis cum ipsis vestibus, carcere liberant.* 7, 49. *maritorum prælium dirimunt.* 7,50. *Gallorum consilia interfant.* ibid. *& lites dirimunt.* ibid *virili, viri contra muliebri more induti.* 8,33. *duce Telesilla Spartanos repellunt* ib. *viros, viros vero mulieres facibus dolet Xerxes.* 8,53,5. *crines pro funibus præbuere.* 8, 67. *fortiter pugnantes cum maritis interficiuntur.* 8, 69. *in prælio maritos fortiter adjuvant.* 8,70. *sponte ad necem se offerunt.* ibid.
Mulieris fortitudo ne in hostium potestatem veniret. 8, 48. *in tormentis constantia.* 8,45. 8,62
Mulierum habitu milites occultati. 1,20, 2. *intercessione servatur Roma* 8,25, 3. *fortitudine Pyrrhus à Lacedæmoniis pellitur.* 8, 49. *fortitudo victoriæ causa.* 8,65
Multi infamia non notandi. 2,1,13
Multitudinem Lacænum militum quomodo sociis ostenderit Agesilaus. 2,1,7. *hostium militibus celat Timotheus.* 3, 10, 8. *ipse timens exercitum caute subducit.* ibid.
Multitudinis specie decepti. 7,44,1
Multitudo militum celata. 2,10,4. 3, 9, 19. *simulata.* 4,19.8,23,7. *navium occultata.* 1,47,1. 2, 7. 3, 11,3. 5,22.2. 8,20
Multitudo cæsorum quomodo occultata. 2,1,23. *celata, ne contristaretur miles.* 2, 3, 11. *celata.* 7,15,4. *ingens à paucis fugata.* 2, 23. *hostium exploratа citharœdo.* 5,44,1
Multorum infamia quomodo celata. 2,3, 10
Multorum equitum speciem Thessalis præbet Alexander. 4,4,3
Munera dandi specie deceptus. 7,33,2
Muneribus efficiendi fortes. 8,24,5
Muneris specie matrem decipit Jason. 6,1,4
Munichiam recipit Cassander. 4,11,1
Munitione hostium pro se utitur Brasidas. 1,38,1
Munitionibus hostium fere clausis tuta per angustias eruptio. 2,1,22.1,38,1. 2,2,5
Muri sponte dejecti, ut milites fortius pugnarent. 2,22,3
Muros ligneos de navibus explicat Themistocles. 1,30,1
Muros Athenarum frustra impedire conantibus Lacedæmoniis perficit Themistocles. 1,30,4
Musica perniciosa ab Ulysse vitata. præfat. 1
Mutare vestes inter se jussi milites, promptiores in labore. 3,13,2

Mutatione veſtimentorum decepti hoſtes. 3, 9, 52. *cuſtodes,* 3, 14
Mutatis armis decepti inſidiatores. 7, 21, 4
Mutatis crebro veſtibus evitatum periculum. 7, 37
Mutato habitu facile effugium. 3, 7, 1. *decepti hoſtes.* 3, 9, 58. *ſervatus.* 5, 42. *decepti.* 6, 12. *ſervati.* 6, 49
Mutilatione ſpontanea decipitur Darius. 7, 11, 8. *Babylonii.* 7, 12
Mycale. 1, 33. 7, 45, 1
Myſteria violata per Alcibiadem. 1, 40, 6. *minora.* 5, 17, 1
Myus. 8, 35

N.

Navalia Rhodiorum incenſa. 5, 17, 2
Naves altum petere juſſæ ne refugium eſſet fugientibus. 1, 3, 3
Naves contra tempeſtatem quomodo munierit Iphicrates. 3, 9, 38. *ſervare non valens incendit Timotheus.* 3, 10, 8. *contra fluctus munit Chabrias.* 3, 11, 13. *crematæ ad tollendum effugium.* 5, 3, 5. 5, 25. 7, 47. *tres actuariæ contra hoſtilem triremem ſervatæ.* 5, 13, 1. *ſubductæ, ut ſortius pugnarent milites.* 5, 20. *celeriores, fugientes primam hoſtium navem inſequentem deprimunt.* 5, 22, 1. *in portu, elicitis prius hoſtibus, incenſæ.* 6, 10, 4. *onerariæ tuto deductæ.* 6, 23. *fiument ariæ hoſtiles dimiſſæ, terrorem hoſtibus incutiunt.* 7, 15, 3
Navi expedita, comitata majori, tutius iter. 1, 38, 4
Navibus unctis in modum hoſtilium navium decepti. 5, 34
Navibus alligatis in prædam objectis decepti. 5, 39. *hoſtilibus captis decepti hoſtes.* 5, 40. 5, 41
Navigia nocte abſtrahere hoſtes impediti. 2, 22, 1
Navis fugiens proximam inſequentem converſa deprimit. 5, 36
Navium numerus occultatus. 5, 22, 2. 8, 20
Naupactus. 1, 9. 3, 4, 3. 6, 23
Nautæ inutiles redditi. 6, 46
Naxii tyrannus Lygdamis. 1, 23, 2.
Naxiorum cum Mileſiis bellum. 8, 36
Naxum delatus ad caſtra Athenienſ. quomodo evaſerit Themiſtocles. 1, 30, 6
ad Naxum prælium. 3, 11, 2, 11
Naxus prodita Dionyſio. 5, 2, 5
Neapolis. 4, 2, 22
Nebulis captatis ex lacubus & fluminibus Alpium, decepti. 8, 23, 2
Neceſſaria tantum concedenda militibus. 6, 4, 3
Nectanebo Ægypti rex. 2, 1, 22
Neleï poſteri. 8, 35
Neleia, feſtum apud Mileſios. ibid.
Nemo ſive hic ſtrategema Ulyſſis. præfat. 1.
Neptuni templum Helices. 8, 46. *ejus indignatio Heliçen perdidit.* ibid.
Neptunus Equeſter. 8, 3, 1
Neroni inſidias ſtruunt Piſo & Seneca. 8, 62
Neſtor, unus ex Alexandri Epiri regis ſtipatoribus. 8, 52
Neutros ſequuti à Cæſare pro amicis, à Pompejo pro inimicis habiti. 8, 23, 27
Nicæam, Aduam Alexandri præfecti Acrocorinthi filio uxorem petit Antigonus. 4, 6, 1
Nicanor, præfectus Antigoni, victus. 4, 6, 8. *decipit Diodorum.* 4, 7, 4
Nicanor Munichiæ præfectus occiſus. 4, 11, 1
Nicias deceptus ab Hermocrate. 1, 43, 2
Nicoclis uxor, Axiothea. 8, 48
Nicocrates aſtu uxoris perit. 8, 38
Nicomachus dux Lacedæmoniorum. 3, 10, 4, 12, 17
Nicomedia. 8, 23, 1
Nicoſtratus. 6, 10
Nini uxor Semiramis. 8, 26
Nitetis Apriæ filia, Cyri uxor, Cambyſis mater. 8, 29
Nocte perfectæ munitiones, induciis dierum. 6, 53. *obruti hoſtes, induciis dierum aliquot.* 7, 43. *prælaturus ſimulet ſe luce pugnaturum.* 2, 3, 7
Nocturnæ eruptiones terrorem incutiunt hoſtibus. 6, 18, 1
Nomina Scytalis inſcripta, brachiiſque alligata, ut caſu in prælio agnoſcerentur. 1, 17
Nomini imponendo infanti ſplendidum exſtructum convivium. 6, 1, 6

Notium oppugnat Paches. 3,2
Novem viæ. 6,53
Novilunium ad pugnandum exspectant Germani. 8,23,4
Novus pugnantium status terrori hostibus. 2,1,2
Nox illunis insidiis apta. 1,12. 1,37. 2,35
Nox apta itineri per loca arida. 3,9,47
Nox procellosa effugio apta. 6,19,3
Nube orta, insidiarum occasio. 2,3,13
Nudi Lacones Thebanis Gythium portum eripiunt. 2,9
Numi pretium duplicatum. 6,9,1
Numismata ærea. 3,10,14. *è stanno & ære.* 4,10,2
pro Numismate ducis sigillum. 3,10,1
Nuptiæ violentæ periculosæ. 8,46
Nuptiarum celebrandarum specie Acrocorinthum capit Antigonus. 4,6,1. *capta urbs.* 5,1,4. *decepti.* 8,30. 8,39
Nympharum templum. 8,4. *earum auctoritate leges fert Numa.* ibid.
Nymphæus. 8,64

O.

Obscure loquendum, ne hostes intelligant. 2,15
Obsessi omni commeatu & auxiliis intercludendi. 4,6,16
Obsessus Conon quomodo indicaverit id Athenienses. 1,48,4
Obses, fœdere rupto, interfectus. 8,55
Obsides clam elapsi reddit. 8,31. *si periculum, detinendi etiam quidam ex hostibus.* 4,6,17
Obsidionis solvendæ specie decepti. 2,1,16
Obsignati de itinere libelli nautis traditi, aperiendi si tempestate distraherentur. 5,10,2
Octavius, Crassi legatus. 7,41
Odrysiæ, Odrysenses. 3,9,60,62
Oeanthius. 8,46
Orbares, Cyri Satrapa. 7,45,2
Oenyssa. 8,16,6
Olympias. 4,8,3. *Pydnæ capitur a Cassandro.* 4,11,3
Olympium. 1,39,2
Olynthia. 3,10,7
Olynthius, Aristion. 5,44,1
Omen in hostes transferendum. 2,3,3
Onetorides. 5,17,1
Onium. 2,3,3. 2,3,9
Ophelas, Cyrenensis. 5,3,4
Oppugnatio remissa seditionem in urbe parat. 1,41,2
Oraculum. 1,19. 1,30,1. 6,53 *simulatum.* 2,1,27. 5,12,3. *contra hostes explicat Themistocles.* 1,30,1. *Ammonis.* 7,3
Oratione melius quam prælio res conficere. 4,2,9
Oratores Græcarum civitatum corrupti à Persis Lacedæmoniis bellum inferunt. 1,48,3
Orchomenus. 2,1,18. 4,7,11
ad Orchomenum prælium Syllæ cum Mithridatis copiis. 8,9,2
Ordinem non requirendum invadentibus hostibus, sed cuique eo loco, quo esset, fortiter pugnandum. 3,10,13
Ordines servati in summa siti, specie aquæ mortiferæ. 4,3,28
Ordo militum egregius terrorem hostibus incutit. 3,9,63
Ornatus egregius militum ad deditionem hostiles milites allicit. 4,16
Orontes Armeniæ Satrapa. 4,8,3
Orontes. 7,13. *à rege deficit.* 7,14
Orthiomagus locus maritimus. 4,6,9
Oryandres. 7,11,7
Ossam montem, excisis in eo gradibus, transcendit Alexander. 4,3,23
Otio prohibendi milites. 3,9,35
Οὖτις sive Nemo strategema Ulyssis. præfat. 1
Oxythras. 7,33,2

P.

Pachinum. 5,8,1
Pacis spe decepti. 6,16,1. 6,16,5
Pæanæ Pindari & Stesichori. 5,46
Pæoniam obtinet Lysimachus. 4,12,3
Pæonum rex Antoleon. ibid.
Pagasæ. 6,2,1
Palamedes Ulyssis dolo deceptus. præf. 1. *damnatus proditionis.* ibid.
Palatha quadrangula. 4,3,32
Palladium cui traditum custed. ficium pro vero redd. 1, 4. ibid.

Palla-

Palladis simulacrum Thebis. 2,3,12
Palladis sacerdos armatura sua terret hostes. 8,59
Pallas consilium dedit fabricandi equi ligni. 1. præfat.
Παλλακὶς. 1,21,1
Pallene. 4,7,3. 6,7,2. *Phlegra ante dicta.* 7,47
Pammenes. 7,33,2
Pan dux Bacchi, quare cornua ipsi tribuantur: quare panici terrores: Echo ipsi amica, 1,2
Panaristæ. 8,50
Pandæa Herculis filia. 1,3,4. *ab ea regio Indiæ Pandæa dicta.* ibid.
Panici terrores cui tribuuntur. 1,2
Panicus terror sedatus. 3,9,4. 4,3,16
Panis ex herbis. 8,23,24
Panormum oppugnat Leosthenes. 6,2,1
Panormus Achajæ portus. 6,23
Pantagnostus, frater Polycratis. 1,23,2
Papaverum summis capitibus decussis, sine responso nuncium remittit Tarquinius. 8,6
Paphlagonia. 7,29.2
Paratonium. 2,28,2
Parcendum hostibus clamabat Cæsar. 8, 23, 29
Παρίξεισις. 3,11,13,14
Parianorum & Lampsacenorum de finibus contentio. 6,24
Parii, Pythagorai. 5,2,22
Parium. 6,24
Parmenio dux Alexandri. 4,3,3,17
Parnassus. 1. præfat. 1,3,5. 6,18,1
Pars melior exercitus servata, objecta hostibus viliori. 2,17
Parthenii. 2,14,2
Parthorum rex Herodes. 7,41. *dux Surenas.* 7,41. *rex dicitur magnus.* 7, 41.
in Parthos bellum. procem.6
Paryssatis. 7,16,1
Pasargadæ. 7,6,1,9
Passus tres, ducis regatu, progressi in prælio milites, victoria potiuntur. 7, 14, 2
Patris summa erga filium severitas. 8, 13
Pauci multos fugant. 2,23
Pauci tas equitum quomodo occultata. 2, 1,17. *celata.* 3,9,19. 4,4,3
Pausaniæ mater, Theano. 8,51. *Pausanias à matre punitus.* ibid.
Pecunia ad templum adif. accepta, conducti milites & occupata arx. 5,1,1. *missa ad duces hostium.* 5, 2, 18. *de militibus mutuo sumpta alacriores reddit.* 3,9,21. *mutuo sumpta, creditores coacti insidiatores comprehendere.* 6,9,2. *ingens coacta ex captis ad ludos invitatis vicinis.* 6,10
Pecuniæ inopia ducis sigillo pro numismate utitur Timotheus. 3,10,1. *Cyprium æs admixtum Macedonico numismati.* 3,10,14. *sublata.* 3,11,5. *duplicat militum numerum Demetrius ut metum incutiat hostibus.* 4,7,1. *ex stanno ari admixto percussum numisma.* 4,10,2. *ei qua ratione subvenitum.* 6,9,1. *ingens summa quomodo confecta.* 7,32
Pecuniam quomodo Athenienses invenerit Iphicrates. 3,9,30. *quomodo sibi parat Dionysius.* 5,2,19. *Jason.* 6,1,2. & seqq. *à militibus direptam quomodo acceperit Dionysius.* 5,2,21. *ab amicis quomodo collegerit Mausolus.* 7,23,1
Pediarchus, præfectus. 1,27,2
Peditatus loco spatioso contra equites inutilis. 2,5,2
Peleus. 1,3,1
Pelles adversus fluctus. 3,11,13
Pellenen oppugnant Æteli. 8, 59
Pelinæensium cum Pharsaliis bellum. 4, 2, 19
Pelopidas. 2,38
Peloponnesii. 2, 3, 5. *resistunt Polyperchonti.* 4,14
Peloponnesiorum cum Athenienses bellum. 1, 18. *adversus Lacedæmonios.* 1,46
Peloponnesus divisa inter Cresphontem, Temenum, & Aristodemi filios. 1,6
Pelusium capit Cambyses. 7,9
Peloponnesus. 2,3,3
Penelope. 1. præf.
Peparethus. 6,2,2
Pera mendici strategema Ulyssis. 1. præf.
Peræa Rhodiorum in continente terra. 4, 18, 1
Perdicca. 4,19
Perdiccæ filius Amyntas. 8,60

Perdiccas cum Timotheo adversus Chalcidenses. 3,10,14
Perfidia ipsis hostibus execratur. 4,6,15
Pericles Lycius. 5,12
Periculà temere non obeunda. 3,9,43
Periculo vitato mens mutatur. 6,16,1
Periculo periculum propulsatum. 3,9,20
Perjuri Deos sibi infestos reddunt. 2,1,8
Permanere in eodem loco victoriam Thuriis tradidit. 2,10,2
Persæ in prælium redire coacti per mulieres. 7,6,1. *nudi despectui Græcis.* 2,1,5. *septem, aggredientes noctè Magos, quo signo se noverint.* 7,11,2. *servantur per pluviam, invocato Apolline.* 7,11,8
Persarum regis cœna in æneâ columnâ inscripta. 4,3,32. *regia.* ibid.
Persarum regum sigillum. 8,27
Persarum tria millia cæsi à Seile. 7,39. *ad Comasium.* 7,40
Persarum rex, dictus Magnus rex. 7,21,3
Persas quomodo ad defectionem à Medis compulerit Cyrus. 7,6,7
in Persas bellum susceptum. prooem.6
Persequentes a fugientibus victi. 5,22,1
Perseus philosophus præfectus Acrocorinthi. 6,5
Persicæ stolæ. 3,9,59
Persides tunicis sublatis pudore victos in prælium redire compellunt. 7,45,2
Petra invia quomodo ab Alexandro capta. 4,3,29
Petronius. 7,41
Peucestes. 4,8,3. 4,6,13
Pholanx Lacenica. 2,1,19
Phalcidonem Thessaliæ urbem expugnat Philippus. 4,2,18
Pharnabazus. 1,40,9. 1,48,3. 3,9,38
Pharnacis filius, Artabazus, 7,33,3
Pharsalici campi. 8,23,25
Pharsaliorum cum Pelinnensibus bellum. 4,2,19
Pharsalus. 8,23,29
Phaselis. 5,42
Pheneum. 8,34
Phreæ captæ a Messeniis. 2,35
Pherensis Dinias. 2,34
Pherensium tyrannus Alexander. 6,22,1
Philetærus, Cretensis. 4,17
Philippi Macedonis dictum, cum in prælio deceptus ab Onomarcho. 2,38.
filia (ynnane. 8,60
Philippi Persis patris bellum cum Rhodiis. 5,17,2
Philo, Phricodemi filius. 8,46
Philobœotus. 5,16,1
Philomeli filius, Thrasymedes. 5,14
Philosophus Perseus, custos Acrocorinthi. 6,5
Philotas. 4,3,27
Philotera. 8,52
Philoxenus. 6, 10. *Ioniæ præfectus.* 6,49
Philoxo uxor Ptolemæi mariti mortem in Helena ulcisci conatur. 1,13
Phlegra, Pallene post dicta. 7,47
Phius. 3,9,49,54
Phocenses oppugnati ab Agesilao. 2,1,16
Phocenses Onomarchus. 2,38
Phocensium tyrannus Philomelus. 5,45. *dux Phoxus.* 8,37
Phocian superat Athenodorum. 5,20
Phocis. 1,35,2. 5,15
Phœnices audacia & promptitudine Iphicratis circumventi. 3,9,63
Phœbiades. 2,3,1. 2,5,2
Phœnicia. 3,9,62
Phœnicia naves, audita Antigoni victoria, ejus triremibus se tradunt. 4,6,9.
Phœniciam petere naves jubet Antigonus. 4,6,8. *petiturum se simulat Agathocles.* 5,3,6.
Pholus. 1,3,1
Phoxus. 8,37
Phrassortes, Darii cognatus. 4,3,27
Phricodemus. 8,46
Phryges rei divinæ specie a Mida circumventi. 1,7,5
Phrygia. 1,34,2. 4,6,6. *majore petitur Arsames.* 7,28,2
Phrygii & Pieriæ amor. 8,35
Phrynonis & Pittaci certamen. 1,25
Phye, Minervæ habitu a Pisistrato ornata eundem in arcem deducit. 1,21,1
Pietate Darii moti Ægyptii ad officium redeunt. 7,11,7
Pigres, Car. 7,3
Pindarus. 5,46
Piræenses propriis armis oppugnat Demetrius. 4,7,5,6
Piræus.

Piræens. 1,40,3. 3,4,1. *captus.* 6,2,2
Pisander. 2,1,3,4
Pisidiæ angustiæ. 4,6,7
Pisidæ. 7,27,1
Pisistrati filia rapta à Thrasymede. 5,14
Piso insidias struit Neroni. 8,62
Pisthynes, Hystaspis filius. 3,2
Pitane. 2,1,14
Pithon Mediæ præfectus. 4,6,14
Pittacus, Pori nepos. 4,3,21
Plataæ. 1,33. *oppugnatæ à Lacedæmoniis & Thebanis.* 6,19,3
Plataënses ex Megaris coloniam Leontium deducunt. 5,5,1
Plataïs. 6,19
Plumbum liquefactum in oppugnantes effusum. 6,3
Plures hostes insequendo distracti à paucioribus superantur. 1,18,2
Plures quomodo sibi adscivérit milites, quam per delectum sibi concessum Tolmidas. 3,3
Pœnæ loco hordeum pro tritico militibus datum. 8,24,2. *flexis genibus totum diem jussi stare, vel lateres totum diem ferre.* 8,24,3
Polieus Jupiter. 5,1,1. *ejus templum.* ib.
Pollis, Lacedæmoniorum præfectus. 3, 11, 11
Polyænus octo libris strategematum comprehendit nongenta strategem. 1. præfat. *natione Macedo ætate jam confectus scripsit hos libros.* ibid. *causarum patronus.* 2 præfat. *sextum librum conscripsit, bello contra Persas & Parthos suscepto.* præfat. 6
Polyarchus, Erixus frater. 8,41
Polycles. 5,17,1
Polydorus, frater Jasonis. 6,1,7
Polyperchon liberare conatur Olympiadem. 4,11,3. *ejus bellum contra Antigonum.* 4,6,8
Pompejus. 8,23,17,14. *Junior.* 8,23, 16
Pons stratus in Hellesponto. 1,10,3
Pons Sperchii. 2,3,13
Ponti civitas, Theudosia. 5,23. *rex Parisades.* 7,37
Populatio impedita. 4,3,18
Pori prælium cum Alexandro. 4,3,22
Porsena, Tyrrhenorum rex. 8,8.8,31
Portæ Susidæ. 4,3,27
Porthaon cur dictus Jasonis filius. 6,1,6
Porus Alexandrum transitu Hydaspis prohibere tentat. 4,3,9
Posthumius. 8,30
Postrema parte aciei infirma, per submissos à tergo cæsi hostes. 4,6,11
Prædæ amicis reddita, amicientes facti. 3,9,37. *noxia prædantibus.* 3,9,41,46. *recuperantibus.* 3,11,6. *combusta, quod impedimento militibus.* 4,3,10. *abjecta persequentes detinet.* 7,29,2. *quomodo à Cimone divisa.* 1,34,2. *quousque agenda.* 3, 10,5
Prædæ civitas militibus data, facilius expugnatur. 8,11
Prædatores in magno periculo ab egredientibus ex urbe hostibus, appellendo ad urbem servavit Chabrias. 3,11, 10, 12
Prælium Alexandri cum Poro. 4,3,22. *Antigoni contra Seleucum.* 4,9,1. *ad Arbela.* 4,3,6,17. *Athenienſium cum Cassandro.* 4,11,2. *Atheniensium contra Telesinicum.* 5,52,1. *Carthaginiensium cum Syracusanis.* 5,7. *ad Chæroneam.* 4,2,2. *Demetrii contra Seleucum.* 4,9,2. *Gallorum cum Attalo.* 4,20. *ad Granicum.* 4, 3,16. *ad Issum.* 4,5,1. *Lysimachi adversus Demetrium.* 4,12,1. *ad Naxum.* 3,1,2,11. *ad Salaminia.* 3,11,2. *navale Syracusanorum & Athenienſium.* 5,13,2
Præmia in caput præfecti hostilis oblata, loci deditionem maturat. 4,9,4
Præsidium omne ex urbe non tollendum. 5,4
Præsidæ tempestates minus terrent. 1, 32,2
Prandentes opprimendi. 5,13,2. 5,32,1. 5,48,4
Prandium regis Persarum in aurea columna inscriptum. 4,3,32
Pransi militibus impransi hostes opprimendi. 5,13,2. 5,32,1. *insolito tempore militibus, prandentes ordinarios hostes invadit Iphicrates.* 3,9,53
Præsiæ. 2,15
Priami soror Æthilla. 7,47
Primi metu sequentium fortiter se gerunt. 6,9,4

Priennenſis, Bias. 1,26
Dimoſſus, Rhodiorum in Petræa urbs. 4,18,1
Procidentes ante pugnam in genua milites Alexandri Perſarum ardorem extinguunt. 4,13,5
Proditio quomodo impedita. 2, 22, 3. *comprehenſo ſimul proditore.* 4,7,4. *grata, proditor vero interfectus.* 4,12, 2. *diſſimulata, ſed tandem punita.* 6,9,3
Proditione capta Amphipolis. 1,38,2 *ſimulata magnæ copiæ collectæ.* 7,15,1. *diſſimulata parta victoria.* 5,21,7. *deprehenſa, aliis proditorum loco conſtitutis decepti hoſtes.* 7,28,2
Proditionis reus Iphicrates, oſtenſo judicibus gladii capulo abſolvitur. 3, 9, 29. *ſpecie deceptus.* 7,26
Proditore ab ipſis hoſtibus, punito, ſecuta urbis dedition. 8,7,1
Proditores ipſis hoſtibus inviſi. 4,6,15. *deprehenſi.* 5, 2, 12. *ſpecie fidei non habitæ delitionibus, decepti, & poſt victoriam trucidati.* 6,9,3. *juſſu ducis ad hoſtes tranſire ſimulatum.* 8,5
Promiſſis palam à duce factis, ad deſectionem ſollicitati hoſtes. 4,9,3
Prophrytus Epheſius. 7,13,2
Protei fibula explicata de dolis, quibus uſus eſt: 1. præf.
Proxenus Bœotius. 7,18,1
Proxenus & Chares duces contra Philippum. 4,2,8
ob Pſalteriam in caſtra conductam è lupanari duo duces regno expulſi à Philippo. 4,2,3
Pſammetichus, Ægypti rex. 8.29
Pſeudanor Bacchus. 4,1.
Ptelem. 7,26
Ptolemæi dux, Philocles. 3,16. *ejus cum Rhodiis bellum* 5, 18. *cum Cyrenenſibus bellum.* 8, 70. *ei Damaſcus eripitur.* 4, 15. *inſidiis à Demetrio fugatur.* 4,7,7
Ptolemæus. 8,48. *dolo occiſus.* 8,52 *ex Publicano tyrannus Phalaris.* 5,2,2
Publicola. 8,8
Pudore retenti fugientes. 8,9,2. 8,23, 16
Pulvere excitato deceptus hoſtis. 2,3,14. 4,6,13. 4,19
Pulvis excitatus magni equitatus ſpeciem præbet. 8,25,12
Pydnam capit Caſſander. 4,11,3
Pygela. 7,23,2
Pylus, civitas Laconica. 3,1,1
Pyrrhi filia Deidamia. 8,52. *cum Lacedæmoniis bellum.* 8,49. *cum Argivis bellum.* 8,68
Pyrrhus à muliere interficitur. ibid.
Pythæ filia, Pieria. 8,35
Pythagoræ, Parii. 5,2,22
Pythes. 8,42
Pythion. 5,17,1

Q.

Quadrans ſtipendiis ſubtractus veluti arrhabo. 3,9,5
Quærendi ſpecie, is qui quærebatur & aderat, tuto effugit. 6,8

R.

Rapinæ actæ Clearchi juſſu, ut commode arcem munire poſſet. 2,30,1
Raſo capiti inſcriptæ literæ. 1,24
Raſura anteriorum crinium à Theſeo. 1,4
Recedendo opportunum locum nactus Philippus Athenienſes occidit. 4,2,2
Receſſu ſimulato deceptus hoſtis. 5,44,2. 8,23,3
Redemptio non conceſſa ſortes militem reddit. 4,10,1
Reditus ex metallis non diſtribui ſed claſſem iiſdem ædificare ſuaſit Themiſtocles. 1,30,5
Regis pro populo ſpontaneus interitus victoriæ cauſſa. 1,18
Relegio Darii ſimulata revocat à deſectione Ægyptios. 7,11,7
Religione urbs ſervata. 6,50
Remus & Romulus Martis ex Sylvia filii. 8,2
Reſpiciens hoſtis interfectus. 1,19
Reſponſo virili ſervatur Thraſymedes. 5, 14
Reti pugnare docuit Pittacus. 1,25
Revocantur hoſtes ſi in eorum ditionem bellum tranſferatur. 1,36
Rex Cariæ Mauſolus. 7,23,1. *Gallorum Brennus.* 7, 35, 1. *Ponti Pariſades.* 7,37.

7, 37. *Thracum Dromichates.* 7,25. *magnus, dictus Persarum rex.* 7,21,3. *Parthorum.* 7,41
Rhanda, vicus. 7,39
Rhanosbates. 7,11,8.
Rheæ sedes, collis. 2,1,12
Rhegium. 5,2,12
Rhesus sepultus in Troja. 6,53. *ejus ossa in Thraciam delata.* ibid.
Rhium. 1,9. 8,46
Rhizaces sui corporis mutilatione, & morte Saccas à Dario liberat, cum maximo totius exercitus periculo. 7, 11, 8
in Rhodani transitu Helvetios cædit Cæsar. 8,23,3
Rhodii Pystam uxorem Seleuci redimunt, ipsique remittunt. 8, 61
Rhodiorum nauarchus Pausistratus. 5, 27. *eorum bellum cum Philippo.* 4, 18,2. 5,17,2. *cum Ptolemæo bellum.* 5,18. *navalia incensa.* 5,17,2
Rhodum oppugnat Antigonus. 4,6,16
Rhodus mercatura celebris. ibid.
Rhome Trojanorum naves incendit. 8, 25, 2
Rhosium, portus Ciliciæ. 4,6,9
Roma capta à Gallis. 8,7,2. 8,25,1
Romani elephantis contra, Persica instructi. 4, 21. *victi à Carthaginiensibus.* 6, 6, 5. *iis leges quomodo suaserit Numa.* 8,4. *eorum cum Ambraciotis bellum.* 6, 17. *cum Fidenatibus.* 8, 5. *cum Tyrrhenis.* 8, 8. 8,31. *cum Latinis.* 8, 30
Romulus & Remus Martis ex Sylvia filii. 8,2
Rumor falsus quandoque magni momenti. 1, 32. 2, 1, 9. 27. 2, 2, 4. 2, 4. 3, 9, 20, 24, 59. 4, 6, 19. 5, 7. 5, 26. 5, 28. 6, 6, 2. 7, 15, 1. 8, 16, 7

S.

Sabini. 8,30
Saca. 8, 26. *victi à Dario specie vestium & armorum propriorum.* 7, 11, 6. *eorum cum Dario bellum.* 7, 11, 8
Sacarum reges, Sacephares Homarges, Thamyris. ibid.
Sacci arena pleni cui usui. 3, 9, 38
Sacephares, rex Sacarum. 7, 11, 8
Sacer mons. 3, 9, 33
Sacra cohors, Thebis à Gorgia instituta. 2, 5, 1
Sacrificii specie decepti. 1, 27, 2. 1, 23, 2. 5, 5. 2. 6, 24. 6, 45. 8, 43. 8, 53, 4. *occupatum imperium.* 7, 5
Sacrificio publico interfectus Aristocles. 2, 26
in Sacrificio rapta virgo. 5, 14
Saevitas nimia adversus hostes periculosa. 8, 65
Sago uti milites præcepit Scipio. 8, 16, 2
Salamina Cypri oppugnat Demetrius. 4, 7, 7
Salamina capit Demetrius. 4, 7, 5
ad Salamina prælium. 3, 11, 2
Salaminem oppugnat Cassander. 4, 1, 2
Salaminis Cypriæ rex, Euelthon. 8, 47
Salamis. 1, 30, 1, 2, 3. *Solonis strategemate occupata.* 1, 20, 1
Salamis Cypri capta à Menecrate. 5, 20
Salgala Indiæ urbs. 4, 3, 30
Salmatensium mulierum fortitudo. 7, 48
Salmatidem occupat Annibal. ibid.
Saltare hostes compulit Bacchus. 1, 1, 1
Sami dux Phrynichus. 3, 6
Samii. 7, 45, 1
Samiorum Tyrannus Polycrates. 1, 23, 1. *Solyson.* 6, 45
Samius gubernator Nicon. 5, 34
Samum populatur Iphicrates. 3, 9, 36. *oppugnat Timotheus.* 3, 10, 9, 10
Sanguinis fluxu simulato vinctus solutus. 6, 54
Sanguis humanus firmando sceleri haustus. 6, 7, 2
Saranges fluvius, terminus Bactriæ. 1, 1, 3
Sardenses. 4, 11, 3
Sardensium arx. 4, 9, 4
Sardes. 2, 1, 9. *occupat Cyrus.* 7, 6, 2, 10
Sardium arx. 6, 49
Sarissæ longitudo nulli usui. 2, 29, 2
Sarmatarum rex, Medosaccus. 8, 56
Sarnutii concionis specie decepti, transferuntur in Macedoniam. 4, 2, 12
Satyrus. 5, 17, 1
Satyrus, Bosphori tyrannus. 8, 55
Scæbæ, gens Thracica. 7, 22
Scala Alexandri. 4, 3, 23

Scalas removit Philippus, ut milites qui mania transcenderant, fortiter pugnarent. 4,2,15
Scelaus, Senecæ frater. 8,62
Scepsis. 2,6
Scionen occupant Græci. 7,47
Scipio Magni adeptus cognomen. 8,14,2
Scira, festum Atheniensium. 3,10,4
Scolus. 2,1,11
Scortatores à Philippo pulsi. 4,2,3
ex Scriba tyrannus Dionysius. 5,2,2
Scrutantur se invicem fœdus initurі. 3, 9,40
Scuta fugientium occultata, ne manentes terreantur. 2,1,15 *contra tela à sinistra in dextram transluta.* 8,23,13
Scutum abjectum infame Lacedæmoniis. 2,3,10
Scytala missa, revocatus Lysander. 7, 19
Scythæ, sagittarii Alexandri, 4,3,27. *eorum cum Dario bellum.* 7,11,1,4
Scythica gens, Tauri. 7,46
Scythindes, absentibus bello maritis, cum servis concumbunt. 7,44,2
Secessione simulata Messenii victi. 1,15
Securitatis specie conclusis stipatoribus occupatum imperium. 7,1
Seditio excitata ad invadendum imperium. 5,46. *militum unico verbo repressa.* 8,23,15. *excitata ad alliciendos hostes.* 5,44,2
Selenci Callinici uxor, Pylla. 8,61
à Seleuco deficit Antiochus. 4,17
Seleucus, Antiochi Dei filius. 8,50
Seleucus Callinicus à Gallis victus. 8,61
Selinuntii subacti à Therone. 1,28,2
Sementis tempore invasit hostes Agesilaus, ut facilius ad pacem compelleret. 2,1,1
Semithoracibus milites induit Alexander ne fugerent, quia sic terga hostibus paterent. 4,3,13
Seneca insidias struit Neroni. 8,62
Sepulturæ mortuorum petita, signum concessæ hostibus victoriæ. 2,32
Sermones vulgi benefacienti negligendi. 8,14,1
Serpentis capite obtrito reliquum corpus imbelle. 2,3,15
Servare locum, causa victoriæ. 2,10,2
Servas pro filiabus Latinis dant Romani. 8,30
Servati hostes metu aliorum hostium. 1, 45,5. 2,3,5
Servi quomodo contra dominos in perpetuum incitati. 5,2,20. *contra dominos armati à Therone.* 1,28, 2. *flagellis in fugam compulsi.* 7, 44,2
Sestus. 1,34,2. 3,7,3, *Abydenis traditur.* 1,37
Sibyrtius, Arabiæ præfectus. 4,6,15
Sicanos oppugnant Agrigentini. 5,1,3
Siciliæ tyrannus Dionysius. 5,1,4
Siciliam petit Alcibiades. 1,40, 4. *vastant Carthaginienses.* 6,16,2
Sicinus, pædagogus filiorum Themistoclis. 1,3,2
Sicyi à Megarensibus Leontinorum urbe pelluntur. 5,5,1. *à Locris interfecti.* 6,22
Siculorum & Locrorum fœdus. ibid.
Sicyon. 8,58
Sicyone. 1,38,4
Sicyone oppugnata Iphicrati. 3,9,24. *eam capit Demetrius.* 4,7,3
Sicyonium portum capit Pammenes. 5, 16,3
Sicyonius, Timoxenus. 7,33,1
Sigeum. 1,25
Sigillo ducis decepti. 6,48
Sigillum pro numismate. 3,10,1. *regum Persarum Rhodogune pastis capillis.* 8,27
Signa duo in periculo utilia. 8,53,3
Signi usu mutato decepti. 5,32,2. 5, 35,2
Signis navium abscondilis decepti hostes. 3,11,11
Signo è navi detracto, alioque reposito decepti hostes. 8,53
Signum datur scuto æneo. 1,45,2. *constituendum tempore nocturno ex quo amici cognosci possunt.* 7,11,2
Signum quærentes interfecti. 1,11. *detectum conjuratos continet.* 2,14,2. *datur purpurei coloris veste.* 1,48,2
Simulacris humana specie hostes decepti. 7,6,9. *ligneis elephantorum specie, cum tuba vocem eorundem referente, assuefacti iisdem equi.* 4,11
Simulacro sui effigie elabitur captivus. 8,19

Simulans se transiturum per locum quendam, per alium transiit Agesilaus. 2,1,11. 2,1,25. *Thebas oppugnare, impune, qua voluit, transiit Agesilaus.* 2,1,12,24
Simulata fuga decepti hostes. 3,9,46. 4,13,3. 5,10,4. 5,16,2. 8,3,2.
Simulata defectione decepti. 7,29,1. 7,38. *decepti.* 8,6
Simulata morte decepti hostes. 4,17. *deprehensi animi civium.* 5,2,15
Simulata vita dissoluta decepti Byzantii. 2,2,7. *tarditate hostes decepti.* 2,1,10. *victoria, veræ caussa.* 2,4,1. *Dioscurorum apparitione decepti.* 2,31,4. *proditione alacriores redditi milites.* 3,9,21. *copiarum in castra reductione decepti hostes.* 4,4,2. *fide defectoris comprehensus.* 4,6,14. *amicitia decepti.* 4,6,18. *oppugnatione ab alia parte, distracti hostes.* 4,7,8. *confidentia territi hostes.* 4,8,1. *injuria decepti.* 5,17,2. *seditione decepti.* 5,44,2
Simulatæ insidiæ pacis caussa. 8,8
Simulatis insidiis, proditionibus, aggressionibus &c. exercitandi milites. 3,9,32. *insidiis territi hostes.* 3,9,39. *auxiliis decepti.* 7,6,9
Simulato accessu decepti hostes. 5,44,3.
Simulato discessu decepti hostes. 1,47,2. 3,4. 3,9,36. 3,11,9. 4,6,18. 4,11,4. 5,10,1. 5,44,2. 7,6,2. 5,7,27,1. 8,23,3.
Simulato timore decepti hostes. 3,9,44. 5,18. 5,33,4. *morbo, comprehendere Aleuadas conatur Philippus.* 4,2,11. *deprehensi civium animi.* 5,2,16. *hostium adventu, parati ad pugnam milites.* 2,2,7. *Dei auxilio alacriores facti milites.* 2,3,8. *Palladis auxilio alacriores facti milites.* 2,3,12. *insomnio propositum perficit Eumenes.* 4,8,2. *itinere decepti hostes.* 4,7,6. 5,16,1. *assensu decepti proditores* 5,17,1. *pugnæ apparatu deceptus hostis.* 8,24,7
Simulatum indicium rem omnem prodit. 5,2,4
Sinatus, Gallorum tetrarcha. 8,39
Sinopensium cum Datame bellum. 7,21,2,5
Sinorix, Gallorum tetrarcha. 8,39
Sintorum rex Hecataus. 8,55
Siraces. 8,26
Sisyphus Æoli filius primus usus strategematibus. 1. præf. *versutissimus.* ibid.
Societatis metu decepti hostes. 6,6,1. *specie decepti.* 7,2,2. 7,28,1. 8,58
Socii tergiversantes ad pugnam coacti. 2,1,20. *distracti specie terræ eorum invadendæ.* 4,2,21. *quomodo retenti.* 1,48,1. 5,30
Socrates, Achivus. 7,18,1
Sogdi. 8,26
Sogdianorum terram invadit Alexander. 4,3,29
Sol objectus oculis pugnantium, noxius. 8,10,3
Solus per multos dies in templo Nympharum cum egisset Numa, earundem auctoritate leges suas Romanis tulit. 8,4
Solyges, collis 1,39,1
Sororem uxorem ducit Æatus. 8,44
Sororis cura in Euepheno. 5,2,22
Sors corrupta à Cresphonte. 1,6
Sosigenes. 4,6,9
Sositratus dux tumultuantium Syracusanorum. 1,43,1
Sparta Aristodemi filiis cessit. 1,6
Spartiatæ. 4,7,10
Spartiatarum rex Cleomenes. 8,33
Spe pacis decepti. 6,16,1,5
Specie agrotantium recepti arcem occupant. 2,27,1. *amicitiæ decepti.* 5,2,10. 5,35. 7,21,2. 7,23,2. *aquæ mortiferæ milites prohibiti ad restinguendam sitim deserere ordines.* 4,3,28. *arcanorum proditorum dux creatur Gylippus.* 1,42,1. *armorum procurandorum tyrannidem occupat Archinus.* 3,8. *artis insidiatorum cognoscendorum tutus ab insidiatoribus Dionysius.* 5,2,3. *auxiliorum occupata arx.* 5,45. *fugati hostes.* 7,14,3. *decepti hostes.* 1,46. *per cuniculum capitur urbs.* 7,11,5. *benevolentiæ decepti.* 5,6. *divisi milites ac decepti.* 5,2,11. *castrorum decepti.* 7,21,6. *clementiæ decepti.* 5,3,2. *colloquii decepit matrem Jason.* 6,1,5. *deceptus Tribazus.* 7,13. *deceptus Datames.* 7,29,1 *consilii & auxilii*

xlii decepti. 6, 10. *consilii communicandi decipitur Tissaphernes.* 7, 16, 1. *dandi decipit Xerxem Themistocles.* 1, 30, 2. & 3. *consultandi comprehensus Nicanor.* 4, 11, 1. *convivii decepti.* 4, 15. 5, 3, 3. 8, 23, 1. 8, 37. 8, 64. *cuniculorum actorum decepti.* 4, 18, 1. *demonstrandi quid deceptus.* 7, 29, 1. *deponendæ tyrannidis, trecenti primores comprehensi.* 2, 30, 2. *dimittendi exercitus decepti.* 7, 18, 2. *divini auxilii superati hostes.* 1, 41, 1. *externa decepti duces.* 4, 8, 2. *fidei habitæ decepti proditores.* 5, 3, 8. *fidei delationibus non habitæ decepti proditores.* 6, 9, 3. *fluxus sanguinis vinctus solutus.* 6, 54. *fœderis decepti.* 4, 6, 20. 4, 17. 7, 18, 1. 7, 41. *frumenti militibus extra urbem dandi capta Cannæ.* 3, 16. *justi impediendi munita arx.* 5, 1, 1. *gaudii decepti.* 5, 3, 3. *honoris deceptus.* 6, 1, 6. *invadendæ regionis hostilis, accepti milites.* 5, 3, 6. *judicii tumultuantes interfecti.* 2, 23. *justitiæ & æquitatis occupatum imperium.* 7, 1. *libertatis decepti.* 5, 3, 7. *lignorum secandorum a Therone per servos decepti Selinuntii.* 1, 28, 2. *ludentium decepti hostes.* 2, 9. *ludorum, erepta civibus arma.* 5, 1, 2. *captæ uxores.* 8, 3, 1. *machinarum fabricandarum nocte illuni tuto discedit Philippus.* 4, 2, 20. *mortuorum arcessendorum decepti hostes.* 4, 2, 5. *multitudinis decepti.* 7, 44, 1. *munerandi deceptus.* 7, 33, 2. *muneris matrem decipit Jason.* 6, 1, 4. *nuptiarum celebrandarum capta Corinthus,* 4, 6, 1. *Vestæ.* 5, 1, 4. *decepti.* 8, 30. 8, 39. *odii in tyrannidem, decepti.* 6, 7, 2. *oppugnaturi Acram præsidium Pylo abstrahit, eamque vacuam occupat Demosthenes.* 3, 111. *populi consensus, ad rem differendam, decepti.* 8, 21. *postulatorum concedendorum decepti tumultuantes.* 4, 6, 17. *potandi interfecti duces.* 2, 2, 7. *præsidii occupata arx.* 5, 2, 2. *proditionis magnæ copia collecta.* 7, 15, 1. *deceptus.* 7, 26. *promissorum deceptus tumultuantium dux.* 1, 43, 1. *decepti Milesii.* 1, 45, 1. *quærendi, is qui quærebatur & aderat tuto evasit.* 6, 8. *regis deducendi occupatum regnum.* 4, 12, 3. *sacrificii decepti.* 5, 5, 2. 6, 24. 6, 45. 8, 43. *sacrorum decepti.* 8, 53, 4. *sacrificii occupatum imperium.* 7, 5. *securitatis concessis stipatoribus occupatum imperium.* 7, 1. *societatis decepti.* 7, 2, 2. 7, 28, 1. *sociorum deceptis* 8, 58, *supplicis evasit Dionysius.* 5, 2, 1. *decepti.* 6, 7, 1. *templi ædificandi occupata arx.* 5, 1, 1. 6, 51. *terræ eorum invadendæ distracti socii.* 4, 2, 21. *thesauri ostendendi deceptus.* 8, 40. *timoris decepti a Lysandro Athenienses.* 1, 45, 2. *tyrannidis abolendæ eadem occupata.* 5, 37. *venationis decepti.* 7, 7. *veniæ latentes decepti.* 1, 45 4. *vigilum ad excubias diligenter agendas & publicanorum, tyrannidem invasit Dinias.* 2, 24. *vinctorum decepti.* 5, 35. *vindictæ sumendæ decipitur Darius.* 7, 11, 8. *viri matrem decipit Jason.* 6, 1, 3

Speculatores falsi dimissi. 8, 16, 8

Sperata minime in bello curanda. 3, 9, 11

Sperchii pons. 2, 3, 13

Sperchium trajicit Antipater. 4, 4, 1

Spontanea mutilatione decipitur Darius. 7, 11, 8. *Babylonii.* 7, 12

Statuæ Delphis non ex solido auro. 7, 35, 2

Statuas inimicorum reponendas curat Cæsar. 8, 23, 3, 1

Statuis Deorum præsentibus accensi milites. 7, 4

Statura ac forma hostium confirmati milites. 7, 35, 1

Sternutatio in solvendo mali omine. 3, 10, 2

Stesichorus. 5, 46

Sthenocrates. 5, 17, 1

Stipatores Alexandri dum jus diceret inter barbaros. 4, 3, 24

Stipendia flagitantes quomodo dilati. 4, 2, 6. 7, 21, 1

Stipendii partem retinebat semper Iphicrates, ut milites haberet fidos ac divites. 3, 9, 51

Stipendiis deficientibus ad inhabitanta loca milites ducebat Iphicrates, iis abundantibus ad civitates florentes. 3, 9, 35

Stipendiorum magnitudine privatus equitatu hostis. 7, 2, 2

Stipendium à matre quomodo impetrat Jason. 6,1,2. 3,4,5. *de fructibus ex hostilis solo collectis & dividendis solvit Timotheus.* 3,10,9
Strategemata Ulyssis adversus Cyclopas. 1. præfat.
Strategemata conscripta prosunt regibus, ducibus, & rerumpubl. administratoribus. proœm. sing. libr.
in pace utilia. proœm. 8. *eorum cognitio quid valeat.* 1. præfat. *ius quinam primi usi sint.* ibid.
Stratocles Athenienſium dux. 4,2,2
Strymon. 3,10,8. 6,53. 7,24. 8,60
Stupor hostibus injectus ob dimissas naves. 7,15,3
Stupore hostium quomodo liberandi milites. 8,10,1
Sudinus, Chaldæus vates. 4,20
Sues pice unctæ, ut ea incensa grunnitu Elephantos terrerent. 4,6,3
Sunium. 4,7,6
Supplex, obstructis templi foribus, fame necatus. 8,51
Supplices dedentium pœna. 8,46
Supplicis specie decepti. 6,7,1. *evasit Dionysius.* 5,2,1
Supplice recepto decepti. 5,17,2
Suppositus in locum interfecti. 8,50
Supra hostium capita evadentes milites eos in fugam vertunt. 4,3,16. *Macedones Susidas Portas occupant.* 4,3,27
Susæ. 4,3,32
Susida porta. 4,3,27
Susii purpurati inter Alexandri stipatores. 4,3,24
Suspecti invicem reddendi dux hostilis & milites. 4,9,4. *quomodo captivi reddendi.* 1,29,2. *redditi socii.* 1,30,6. *inter se divites & pauperes, Corinthum tradunt.* 1,41,2. *invicem redditi hostes.* 2,1,31. 2,10. *captivi nobiles.* 2,1,32. *Legati hostium.* ibid. *hostium principes.* 2,10,3. *mecenarii.* 5,2,17. *duces hostium.* 5,2,18. *ablegandi aliquo.* 7,45,1
Suspectus suis redditus Pericles, se absolvit. 1,36,2. *hostium dux.* 4,3,15. 5,2,8
Suspectus proditionis purgat se Phrynichus. 3,6
Suspendium Miltiadis impeditum 8,54
Suspicio falsa metu vera fit. 2,10,3. *redimenda bonorum jactura.* 1,36
Suum grunnitum non ferunt Elephanti. 4,6,3
Syloson, frater Polycratis. 1,23,2
Sylva Cæsarem juvat. 8,23,10
Sylvia Numitoris filia Vestæ sacerdos facta. 8,1. *Remi & Romuli ex Marte mater.* 8,2
Symæthus, Siciliæ fluvius. 1,40,5
Syphax Masæsyliorum rex, socius P. R. Carthaginiensibus se jungit. 8,16,7
Syraces Darium cum omnibus copiis fere perdit. 7,11,8. *pro patria se devovet.* ibid.
Syracusani vacuas Syracusas relinquunt astu Alcibiadis. 1,40,5
Syracusanis auxilio Timoleon. 5,12,3. 6,23
Syracusanorum & Athenienſium prælium navale. 5,13,2. *bellum cum Carthaginiensibus.* 5,2,2. *cum Carthaginiensibus prælium.* 5,7. *dux Ecphantus.* 1,39,2. *Gylippus.* 1,42,1. *tyrannus Agathocles.* 5,3,7. *Hipparinus.* 5,4. *Sosistratus.* 5,37
Syracusas contendunt Carthaginienses. 2,11. *subigit Dionysius.* 5,2,2. *occupat Hipparinus.* 5,4. *Marcellus.* 8,11
Syracusius, Gelo dux adversus Himilconem. 1,27,1
Syracusis interficitur Mamercus. 5,12,2
Syria. 4,9,5
Syriaci characteres. 4,8,3

T.

Tabellario capto decepti hostes. 4,11,3
Tabernaculum Alexandri inter barbaros magnificum, inter Græcos mediocre. 4,3,24
Tænarus. 7,49
Tania festum Thessalorum. 2,34
Talionis lex. 5,12,2
Tardiores milites nulli usui. 3,10. 3. *naves ad sequendum incitatæ.* 5,22,3
Tarditas in bello nocet. 4,6,9
Tarentini. 3,7,1
Tarentini Leptinem capere conantur. 5,8,2
Tarentinum vestimentum. 5,3,3
Tarentinus architectus Heraclides. 5,1,2

Tarentinus magnæ existimationis ob balnea calida militari munere privatus a Philippo. 4,2,1
Tarentum capit Fabius. 8,14,3
Taulantiorum rex Galaurus. 4,1
Taurica Chersonesus. 8,56
Tauromenia. 5,3,6
Taurus, mons. 4,9,5. 8,50
Taygeta. 7,49
Tedæ ac faces nocte illuni terrorem faciunt hostibus. 1,12
Tegea. 1,11.2,3,14. *a Lacedæmoniis vastata.* 1,8
Tegeatæ. 2,26.8,34. *Lacedæmoniis favent.* 2,10,3
Telesippus, Diniæ pater. 2,34
Telmissus capta. 5,35
Tementhes, Ægypti rex. 7,3
Temenus. 1,6. 1,9. 1,10
Temerarii hamis aureis piscantibus similes. 8,24,6
Tempe occuparant contra Alexandrum Thessali. 4,3,23
Temperantia in castris Scipionis. 8,16,2
Tempestate invadendus hostis. 5, 12, 3. *aggreditur hostes Epaminondas.* 2, 3, 3. *magna, occupatum castellum.* 8,23,8
Templi ædificandi specie occupata tyrannis. 6,51
Tenedus. 2,24
Terga hostium circumiens Iphicrates ad internecionem eos cædit. 3,9,48
Tergiversantes milites dimissi. 2,3,2
à Tergo simul & fronte impetu facto, hostes victi. 7, 14, 1. *circumventi hostes* 8,23,2. 8,10,2. 8,23,11
Tetibazus, Ægypti satrapa. 7,13
Terina. 2,10,1
Terra, in qua jurantes fleterant, & per quam jurarant, sublata, decepti. 7,34
Terror nocturnus quomodo sublatus. 2, 2, 10
Tessera sæpius mutata sedati tumultuantes. 5, 29. *cognita decepti hostes.* 5, 16, 5
Tesseram quærentes interfecti. 1, 11
Testudinis dissolvendæ ratio. 6,3
Tetrachoritas subigit Antipater. 4,4,1
Teutamates Argyraspidum dux. 4,8,2
Teutones & Cimbri in Italiam. 8, 10, 1, 2, 3
Teutus Vestæ princeps. 5,1,4
Thamo Ægyptiorum regi pecuniam suppeditavit Chabrias. 3,11,5
Thapsus. 1,39,3
Thasii superati à Lysandro. 1,45,4
Thasius Symmachus. 2,1,27
Thasum oppugnant Athenienses. 2, 33
Theagenis soror, Timoclea. 8,40
Thebæ captæ. 3,7,2. *liberatæ à Pelopida.* 2,4,3
Thebaida vastat Agesilaus. 2,1,12
Thebani. 1,10. *victi ab Atheniensibus.* 1,35,2. *& Atheniensis contra Philippum.* 4, 2, 8. *eorum cum Philippo bellum.* 4, 2, 3. *cum Phocensibus.* 5, 45 *captivos interficiunt Platæenses.* 6,19,1
Thebas exercitum ducit Pammenes. 5, 16,1. *per insidias occupat Alexander.* 4, 3, 12. *diruit Alexander.* 8,40
Themistocles & Aristides inimici, durante patriæ periculo, odia deponunt. 1,31. *Persas quando vicit.* 3,11,2
Theodorus Sethi custos. 1,37
Theodotus. 6,7,2
Theodotus arcis Sardiensium & thesaurorum custos Lysimachi. 4,9,4
Theophrastus. 6,5
Theopompi uxor Chilonis. 8,34
Theopompus. 1,15. 5,17,1
Theramenes. 1,40,9
Thermopylæ. 1,32. 7,15,4,5
Thersander. 6,10
Thesauri ostendendi specie deceptus. 8,40
Thesei, rasura, unde dicta. 1,4
Theseus anteriorem capitis partem rasit, ne crinibus prehenderetur ab hostib. 1,4
Thessaliæ. 2,1,11. 2,5,2
Thessalienses. 2,3,2
Thesprotis. 8,24,7
Thessali. 2, 3, 13. *casi à Phocensibus* 6, 18, 1, 2
Thessalia. 8,23,14
in Thessalia bellum gerit Antipater. 4,4,3. *eam non aperta vi sed fraude subigit Philippus.* 4,2,19
Thessalorum cum Exotis bellum. 1, 12. *tyrannus Jason.* 6,1, *&c. cum Phocensibus bellum.* 5,45. 8,65
Thessalus Alexander. 6,46
Thessalus, Æati filius. 8,44. *Thessalæ nomen dedit.* ibid.
Thessalosia, Panti civitas, liberata. 5,23
Thibron.

Thibron. 6, 10
Thorace apud amicos quoque se muniebat Iphicrates. 3,9,16
Thraces decipit Iphicrates. 3,9,46
Thracia. 2,2,6
Thraciæ angustiæ. 4,12,2
Thraciam invadit Iphicrates. 3,9,4
Thraciæ gentes, Cerrenii, Scæboæ. 7,22
Thracum duces, Tiris & Dromichætes. 4, 16. *rex Dromichætes.* 7, 25. *cum Lysimacho bellum.* 7,25
Thrasybulus. 1,40,9
Thuriorum dux Cleandridas. 2,10,2,5
Thybris. 8,25,2
Thymbris. 8,31
Tiaræ nodus in fronte Persis pro signo in tenebris. 7,11,2
Tibiarum cantu hostes victi. 1, 10. *earum usus ad distrahendos hostes.* 3,9,5
Tigrim trajicit Alexander. 4,3,18
Timentes hostium adventu nunciato deprehendit Iphicrates. 3,9,10
Timidi deprehensi & interfecti. 5,3,5
Timidiores dimittendi. 3,9,1. *iis in pugna non utebatur, sed alibi, ut multis saltem instructus videretur.* 3,11, 8. *confidentes facti.* 3,9,21
Timiditas simulata. 3,9,45. *prodest.* 4, 3, 6. 4,13. 5, 18. 5. 44, 5. 8,23,9, 14. 8,18
Timoleontium. 5,3,8
Timore quomodo milites liberarit Agesilaus. 2,1,5
Timore simulato decepti. 5,18
Timoxenus, Sicyonius. 7,33,1
Tiris dux Thracum. 4,16
Tisaphernes. 1,49, 1. 2,1, 8, 9. 2, 2, 2. *comprehensus & interfectus.* 7,16,1
Tisarchus. 5,3,8
Tithraustes. 7,16,1
Titus captus à Cleomymo. 8,19
Tlepolemus. 1,13
Tmolus. 7,14,1
Tormentis vexatus Aristogiton tyranni amicos nominat. 1,22
Toronen oppugnat Timotheus. 3,10,15
Trachini ab Erippida interfecti. 2,21
Trachinia Heraclea. ibid.
Trachinius Ephialtes Persis viam per abruptos montes ostendit. 7,15,5
Transfuga missus falsa nuntians milites ebrios servat. 1,43,2
Transfuga decepti hostes. 5,10, 3. 5, 33, 4. 6,16,5. 7,11,8. 7,12. 7,25
Transfugæ suspecti redditi hostibus. 3, 9, 57. *eorum numerus occultatus.* 2, 1, 15
Transitionem suo jussu ab equitibus factam simulat Datames, ut suos confirmaret. 7,21,7
Transitionis inconstantia decepto Poro, incolumis transit Hydaspen Alexander. 4,3,9
Transitu ab hostibus occupato, montem supra ipsos occupabat Xenophon. 1, 49, 3
Triacontorus. 3,9,63
Triballi a Scythis fugati. 7,44,1
Tribuli contra equites sparsi. 1, 39, 3. *vitati.* 4,3,17
Tributa primus imposuit Darius. 7,11,3. *sine invidia collecta.* ibid. *eorum impositione Gelo Megarenses in Syracusanam coloniam allicit.* 1, 27, 3. *quo facilius penderentur, non omnibus simul, sed singulis impositum.* 1,3,4
Tricoryphus Indiæ mons, in eo natus Bacchus. 1, 1, 1. *barbaros adortus fudit.* 1, 1, 2. *fertilissimus, sic dictus à tribus verticibus.* ibid.
Triremes Athenis brevi & minimis impensis instructæ. 1, 30, 5. *muri Atheniensium.* 1,30,1. *inter onerarias constitutæ, eas facile contra hostiles naves defendunt.* 6,16,3
Troades naves incendunt. 7,47
Troezene. 2,29,1
Troja sepultus Rhesus. 6,53
Trojanorum mulieres naves incendunt. 8,25,2
Troilum incolunt Megarenses. 5,5,2
Trophonius. 2,3,8
Tubæ loco cymbalis & tympanis usus Bacchus. 1,1,1. *earum usu immutato deceptus hostis.* 5, 16, 4. *multitudine decepti hostes.* 5,23
Tubicine receptui canente, postremi manere jussi ad morandos hostes. 4,2,13
Tubicinibus aliis alio dimissis, distracti hostes. 3,9, 42. *terror iis injicitur.* 3 36. *multis in una navi impositis* 2, *ordine canentibus, decepti hostes.* & 2, 5. *ad hostium terga variis locis* 5, *nentibus hostes ab insequendo absce-*

ti. 1, 13, 3. *dimissis hostes noctu à transitu, quem obsederant, avocati.* 3,9,5

Tueri se mœnibus, tutius quam ad pugnam exire. 2,1,29

Tumultu ab alia parte per dimissos excitato tuto evasit Iphicrates. 3,9,7. *distracti hostes.* 5,16,3. *simulato deceptus hostis.* 5,44,2

Tumultuantes stipendii inopia sedavit Iphicrates. 3,9,59. *specie postulatorum concedendorum decepti.* 4,6,17. *ad officium reducit Alexander, dicendo se Persis militibus uti velle, eligerent sibi alium ducem.* 4,3,7. *ad officium quomodo reducti.* 7,22. *ignominia.* 8,16,5. 8,23,15. *alio ablegandi, ne nocere possint.* 4,6,7. *dividendi.* 5,2,11. *sedati adventu hostium nunciato.* 5,26. 5,28. *sæpius mutata tessera sedati.* 5,29

Tumultuantur ob amissa impedimenta milites, quamvis victores. 4,6,13

Tumultuari cupientes retenti. 2,14,2

Tunica pro scuto. 8,66

Turris Ephesi, nomine proditrix. 6,50

Tuto loco sæpius relicto hostibus, decepti. 5,33,3

Tyndaris. 8,20

Tympanis ac tibicinibus decepti. 8,53,4

Tympanorum ac cymbalorum specie decepti. 7,5

Tyrannidem qua ratione occuparit Pisistratus. 1,21,3. *Polycrates.* 1,23,2. *ejus abolendæ specie eadem occupata.* 5,37. *detestandæ specie decepti.* 6,7,2. *occupata specie templi ædificandi* 6,51

Tyrannus Agrigentinorum Phalaris. 5, 1, 1. *Theron.* 6, 51. *Argivorum Archinus.* 3, 8. *Atheniensium, Pisistratus.* 1, 21. *Cassandrensium Apollodorus.* 4, 6, 18. *idem crudelissimus.* 6, 7, 1. *Catanensium, Mamercus.* 5, 12, 2. *Corinthiorum, Cypselus.* 5, 31. *Cyrenensium, Nicocrates.* 8, 38. *Ephesiorum, Hegesias.* 6, 49. *Lachares.* 6, 7, 2. *Leontinorum, Theocles.* 5, 5, 1. *Leontinorum, Panætius.* 5, 46. *Milesiorum, Thrasybulus.* 6, 47. *Naxiorum, Lygdamis.* 1, 23, 1. *Pherensium, Alexander.* 6, 2, 1. *Phocensium, Philomelus.* 5, 45. *Samiorum, Polycrates.* 1, 23. *Solyssen.* 6, 45. *Selinuntiorum, Thero.* 1, 28, 2. *Siciliæ Dionysius.* 5, 1, 4. *Syracusanorum, Agathocles.* 5, 3, 7. *Hipparinus.* 5, 4. *Sosistratus.* 5, 37. *quomodo factus Gelo.* 1, 27, 1. *Thessalorum, Jason.* 6, 1. &c.

Tyrannus post accusationem multo immanior. 6, 7, 1

Tyribazus. 1, 10, 8

Tyrii hostes dum persequuntur urbem vacuam tradunt. 4, 3, 4

Tyrones hostes ante prælium lassandi. 3, 9, 13

Tyronibus statim impetus faciendus in hostes priusquam lassentur. ibid.

Tyrrhene. 8, 25, 3

Tyrrheniam navigat Dionysius. 5, 2, 21

Tyrrhenorum rex Porsena. 8, 8. *eorum cum Romanis bellum.* ibid. 8, 31

Tyrum oppugnat Alexander. 4, 3, 3. *vacuam capit Alexander, dum Macedones alios persequuntur Tyrii.* 4, 3, 4

V.

Vallo minus fidendum militi, quam gladio. 8, 16, 3

Vastare solum hostile vetuit Timotheus. 3, 10, 5

Vati non obtemperatum cum successu. 2, 3, 3

Vatibus fausta nunciantibus noluit tamen pugnare Iphicrates. 3, 9, 7. *non semper obtemperat Iphicrates.* 3, 9, 9

Velis detractis decepti hostes. 5, 9, 5, 22, 2. *naves celatæ.* 8, 20

Venationis specie decepti. 7, 7

Veneris templum. 5, 18

Veneris festo Thebæ liberatæ. 2, 4, 3

Venia culpæ militibus data, ut essent fortiores. 8, 9, 1. 8, 23, 21, 27. 8, 24, 1

Ventus observandus in acie instruenda. 4, 7, 9. 5, 10, 5

Vercingetorix, Gallorum rex. 8, 23, 9

Vesta Sicanorum civitas. 5, 1, 4

Vestæ sacerdos facta Sylvia. 8, 1

Vestibus abjectis servatus Leptines. 5, 8, 2

cæsorum induti milites, facile reliquos superant. 7, 11, 6. *mutatis insidias cognoscit Datames.* 7, 21, 4. *servata Arsinoe.* 8, 57. *servata Pysta, Seleuci uxor.* 8, 61. *cum uxoribus, Tyrrheni servantur.* 7, 50. *Charimenes liberatur* 5, 12.

5,42. *Cyziceni decipiuntur.* 5,44,6
Vestis triplex Parisadis. 7,37
Veturia. 8,25,3
Via alia hostibus per transfugam indicata decepti. 5,10,3
Viæ ad castra veteres suffodiendæ. 5,33, 1. *a tergo subrutæ ad impediendam fugam.* 7,46
Viam aridam quomodo evaserit Iphicrates. 3,9,47. *difficillimam eligere in bello utile.* 4,6,11
Victima sine corde inventa, non mirum dixit Cæsar, si pecudi cor deesset. 8, 23,33
Victimæ boni ominis signa inscripta militem fiducia replet. 4,20
Victis fovendis Græcos atterit Artexerxes. 7,16,2
Victores victi. 4,6,8. 5,21
Victoria simulata caussa victoriæ. 1,44. *per ducem ab altera parte falso nunciata, caussa victoriæ.* 1,35,1. 5,7. *parta unum gradum procedendo.* 3,9, 27. *parta nihil de vigiliis omittendum.* 6,2,2. *cito quaquaversum nunciauda.* 4,6,9. *sine periculo, præstantior.* 1 præf.
Victoriæ simulatio alacritatem militibus addit. 2,1,3. *causam cui rei tribuebat Archidamus.* 1,41,5
Vigiliæ facem per noctem aliquando tollere jussæ, ut rite excubias agi constaret. 1,40,3
Vigiliis confecti hostes ab integris obruuntur. 2,3,9
Viis occultis capti exploratores. 7,33,5
Vincti causssam dicere Spartiatæ coguntur. 2,21
Vinctorum specie decepti. 5,19. 5,35
Vinculis ad ignem combustis salvus evasit Aristomenes. 2,31,3
Vindictæ sumendæ specie decipitur Darius. 7,11,8
Vino hostes inebriat Bacchus. 1,1,1. *admixta mandragora decepti hostes.* 5, 10,1. 8,23,1. *venenosis herbis infecto decepti.* 7,42. 8,25,1. 8,28
Vinum strategema Ulyssis. 1.præf.
Virginem insigni forma illibatam, additis muneribus in dotem, sponso reddit Scipio. 8,16,6
Virgines captivas honesto loco natas, ut & pueros, summa cura custodit Scipio. ibid. *Macedonum* Κλαδώνες, *post* Μιμαλλόνες *dictæ.* 4,1. *Macedonum armatæ thyrsis hostes fugant.* ibid. *raptæ a Romulo.* 8,3,1. *Milesiæ a suspendio quomodo deterritæ.* 8,63
Virginitas conservanda Vestalibus. 8,1
Viri ab uxoribus, permutatis cum ipsis vestibus, carere liberati. 7,49
Viri mulierbri, mulieres contra virili veste indutæ. 8,33
Virorum prælium uxores dirimant. 7,50.
Viros mulieres, mulieres vero viros factos dolet Xerxes. 8,53,5
Virtus probata quoque tyrannis. 5,2,22
Ulysses dolis gloriatus. 1. præf. *ejus dolis captum Ilium.* ibib. *luctatus cum Iro.* ibid. *ejus strategemata, equus ligneus.* ibid. *item ὄπις sive nemo, vinum, aries,* ibid.
Vati specie decipit matrem Jason. 6,1,3
Vox exigua & humilis cur ficta Pisistrato. 1,21,2
Urbs incolis quomodo repleta. 5,2,20. *consecrata Deæ, servata.* 6,50
Vulnera sibi infligens Pisistratus populum ad dandos sibi custodes inducit. 1,21,3
Vulpes e Lacedæmoniorum fovea servavit Aristomenem. 2,31,2
Vulpina pellis assuenda leoninæ. 2,10,5
Uxor Epaminondæ. 2,3,1
Uxorem interfecti a se in matrimonium adsciscere periculosum. 8,38,39. *dimittere principi periculosum.* 8,55
Uxores ludorum specie captæ. 8,3,1. *ad cœnam ducunt Græci.* 8,64

X.

Xanthus, Bœotorum dux occisus a Melantho. 1,19
Xerxes devictus ad Salamina strategemate Themistoclis. 1,30,2. *pontem in Hellespontο ejusdem strategemate transit.* 1,31,3
Xerxi contra Græcos adest Artemisia. 8,53,5

Z.

Zenis, Dardaniarum urb. princeps. 8,54
Zopyrum mutilatum adeo ægre ferebat Darius, ut XX *Babylonibus cavere mallet.* 7,12
Zopyrus decipit Babylonios. 7,11,8

INDEX EORUM QUORUM STRATEGEMATA apud Polyænum extant.

A.

Aborzus. 7,40
Acarnani. 8,69
Acues. 1,2
Ægeſtenſis. 6,21
Ægyptus. 6,8
Agathocles. 5,3
Agathoſtratus. 5,18
Ageſilaus. 2,1
Ageſipolis. 2,25
Agis. 1,46
Agnon. 6,53
Alceras. 2,7
Alcibiades. 1,40
Alexander. 4,3
Alexander Lyſimachi. 6,12
Alexander Pheraeus. 6,2
Alexander phrurarchus. 6,10
Alexander Theſſalus. 6,46
Alyattes. 7,2
Amage. 8,56
Amaſis. 7,4
Ambraciota. 6,17
Amphictyones. 6,13
Amphiretus. 6,54
Amulius. 8,1
Anaxagoras. 6,49
Annibal. 7,49
Amon. 5,9
Antalcidas. 2,24
Antigonus. 4,6
Antiochus Antiochi filius. 4,16
Antiochus Hierax. 4,17
Antiochus Seleuci filius. 4,15
Antipater. 4,4
Apollodorus. 6,7
Aratus. 6,5
Archebius. 5,39
Archidamus. 8,49
Archidamus. 1,41
Archilaidas. 2,8
Archinus. 3,8
Aretaphila. 8,38
Argæus. 4,1
Argolides. 8,68
Ariobarzanes. 7,26
Ariſtides. 1,31
Ariſtides Eleates. 6,11
Ariſtocrates. 5,40
Ariſtogiton. 1,22
Ariſtomachus. 5,41
Ariſtomenes. 2,31
Ariſton. 5,13
Arſames. 7,38
Arſinoë. 8,57
Artabazus. 7,33
Artaxerxes. 7,13.7,16
Artemiſia. 8,53
Aryandes. 7,34
Athenocles. 6,3
Athenodorus. 5,21
Attalus. 4,20
Attilius. 8,12
Auguſtus. 8,24
Autophradates. 7,27
Axiothea. 8,48

B.

Bacchus. 1,1
Bias. 1,26
Borges. 7,24
Braſidas. 1,38
Brennus. 7,35

C.

Cæſar. 8,23
Cajus. 8,13.8,20
Calliades. 5,43
Callicratidas. 2,27
Cambyſes. 7,9
Camillus. 8,7
Camma. 8,39
Campani. 6,15
Carthaginienſes. 6,16
Caſſander. 4,11
Cerſobleptes. 7,31
Chabrias. 3,11
Chalcedonii. 6,25
Chares. 3,13
Charidemus. 3,14
Charimenes. 5,42
Chia. 8,66
Chilius. 5,30
Chilonis. 8,34
Chryſame. 8,43
Cimon. 1,34
Cineas. 2,32
Cleandridas. 2,10
Clearchus. 2,2
Clearchus Heracleotes. 2,30
Cleomenes. 1,14
Cleon. 1,37
Cleonymus 2,29
Cliſthenes. 3,5
Clitarchus. 5,24
Cœlia. 8,31.
Codrus. 1,18
Conon. 1,48
Corcyrenſes. 6,20
Corinthii. 6,25
Coſingas. 7,22
Craterus. 4,13
Crateſi-

Cratesipolis. 8,58
Cressphontes. 1, 6
Crœsus. 7,8
Cynane. 8, 60
Cypselus. 1,7. 5, 31
Cyrenenses. 8, 70
Cyrus. 7, 6

D.

Daphnæus. 5,7
Darius. 7, 11
Datames. 7, 21
Deidameia. 8, 52
Deioces. 8, 1
Demaratus. 2, 20
Demetrius. 3, 15. 4, 7
Democles. 5, 46
Demophon. 1, 5
Demosthenes. 3, 1
Dercyllidas. 2, 6
Diatas. 2, 36
Diephontes. 2, 12
Dinias. 2, 34
Diocles. 5, 29
Diognetus. 5, 38
Dionysius. 5, 11
Diotimus. 5, 22
Dorotheus. 5, 36
Dromichates. 7, 25

E.

Epaminondas. 2, 3
Ephori. 2, 14
Epicharii. 8, 62
Erippidas. 2, 21
Eryxo. 8, 41
Eteonicus. 1, 44
Eudoximus. 5, 26
Eumenes. 4, 8
Eurytion. 2, 13

F.

Fabius. 8, 14
Faunus. 8, 18

G.

Galba. 7, 51
Galli. 7, 42
Gastron. 2, 16
Gelon. 1, 27
Gescon. 5, 11
Glos. 7, 20
Gorgias. 2, 5
Gylippus. 1, 42

H.

Harmostes Lacedæmonius. 2, 18
Harpagus. 7, 7
Hegetorides. 2, 33
Helnes. 1, 8
Heraclides. 5, 17
Hercules. 1, 3
Hermocrates. 1, 43
Hieron. 1, 29
Hipparinus. 5, 4
Hippocrates. 5, 6
Hippodamas. 2, 15

I.

Jason. 6, 1
Imilcon. 5, 10
Iphicrates. 3, 9
Ischolaus. 2, 22
Isidas. 2, 9
Istiæus. 1, 24

L.

Lacæna. 8, 71
Lachares. 3, 7
Leæna. 8, 45
Lampsaceni. 6, 24
Laodice. 8, 50
Leonidas. 1, 32
Laotychides. 1, 33
Leptines. 5, 8
Leucon. 6, 9
Locri. 6, 22
Lycurgus. 1, 16
Lycus. 5, 19
Lysander. 1, 45
Lysimachus. 4, 12

M.

Magas. 2, 28
Marcellus. 8, 11
Marius. 8, 10
Mausolus. 7, 23
Megaclidas. 2, 17
Megacles. 5, 15
Melanthus. 1, 19
Melia. 8, 64
Memnon. 5, 44
Mempsis. 7, 30
Menecrates. 5, 20
Menelaus. 1, 13
Mentor. 6, 48
Midas. 7, 5
Milesiæ 8, 63
Mithridates. 7, 29
Mnasippidas. 2, 23
Mutius. 8, 8
Mygdonius. 7, 36
Myronides. 1, 35

N.

Nausistratus. 5, 27
Nearchus. 5, 35
Nicias. 1, 39
Nicon. 2, 35. 5, 34
Nitetis. 8, 29
Numa. 8, 4
Numitor. 8, 2

O.

Ochus. 7, 17
Ogbares. 7, 10

Onom-

Onomarchus. 2, 38
Orontes. 7, 14

P.

Paches. 3, 2
Pallenenſes. 7, 48
Pammenes. 5, 16
Pan. 1, 2
Panatius. 5, 47
Pariſades. 7, 37
Parmenion. 4, 5
Pelopidas. 2, 4
Perdicca. 4, 10
Pericles. 1, 36
Perſa. 7, 45
Perſeus Philippi. 4, 21
Phalaris. 5, 1
Pharacidas. 2, 11
Pharnabazus. 7, 19
Pheretima. 8, 47
Philippus. 4, 2
Philippus Demetrii. 4, 18
Philocles. 3, 16
Philomelus. 5, 45
Philopœmen. 6, 4
Philotas. 8, 30
Phocaenſes. 8, 37
Phocenſes. 6, 18
Phocides. 8, 65
Phocion. 3, 12
Phormio. 3, 4
Phrynichus. 3, 6
Pieria. 8, 35
Pinarius. 8, 21
Pindarus. 6, 50
Piſiſtratus. 1, 21
Pittacus. 1, 25
Plataenſes. 6, 19
Polycrates. 1, 23
Polycreta. 8, 36
Polydorus. 1, 15
Polyſperchon. 4, 14
Pompiſeus. 5, 33
Porcia. 8, 32
Porcius. 8, 17
Procles. 1, 10
Pſammetichus. 7, 3
Ptolemaeus. 4, 19
Pyrrhus. 6, 6
Pyſta. 8, 61
Pythopolis. 8, 42

Q.

Quintus Fabius. 8, 15

R.

Rhodogune. 8, 27
Romani. 8, 25
Romulus. 8, 3

S.

Sacerdos Palladis. 8, 59
Samnites. 6, 14
Scipio. 8, 16
Scythae. 7, 44
Seiles. 7, 39
Seleucus. 4, 9
Semiramis. 8, 26
Sertorius. 8, 12
Scuthes. 7, 32, 38
Siſyphus. 6, 52
Solon. 1, 20
Solyſon. 6, 45
Seſiſtratus. 5, 37
Sthenippus. 2, 26
Surenas. 7, 41
Sylla. 8, 9

T.

Tania. 8, 54
Tarquinius. 8, 6
Tauri. 7, 47
Teleſilla. 8, 33
Temenus. 1, 9
Teleſinicus. 5, 32
Thaſia. 8, 67
Theano. 8, 51
Themiſto. 8, 46
Themiſtocles. 1, 30
Theocles. 5, 5
Theognis. 5, 28
Theron. 1, 28. 6, 51
Theſeus. 1, 4
Theſſalus. 1, 12
Thibron. 2, 19
Thraces. 7, 43
Thraſybulus. 6, 47
Thraſyllus. 1, 47
Thraſymedes. 5, 14
Timarchus. 5, 25
Timoclea. 8, 40
Timoleon. 5, 12
Timotheus. 3, 10
Tirgatao. 8, 55
Triſamenus. 2, 37
Triſaphernes. 7, 18
Titus. 8, 19
Tolmidas. 3, 3
Tomyris. 8, 28
Tullus. 8, 5
Tynnichus. 5, 23
Tyrrhenides. 7, 50
Tyrtaeus. 1, 17

X.

Xenophon. 1, 49
Xerxes. 7, 15

Z.

Zopyrus. 7, 12

FINIS.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO E.
BIBLIOTECA R. BONGHI
815.186